Ούτοπου

Ημερολόγιο
(Μάρτιος 1993 - Ιανουάριος 1997)

Κύπρος 2001

Κώστα Ιωάννη Κυριάκου

Ημερολόγιο

(Μάρτιος 1993 - Ιανουάριος 1997)

ΚΥΠΡΟΣ 2001

Στα κείμενα ακολουθήθηκε πιστά η γλώσσα και οι γραμματικές απόψεις τού συγγραφέα.

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή ή η αντιγραφή με οποιονδήποτε τρόπο χωρίς την γραπτή άδεια τού συγγραφέα.

ISBN: 9963-8029-3-1

© Κώστας Κυριάκου (Ούτοπος).
Τηλεφωνα: Σταθερο: 26-322334. Κινητο: 99561898.
Μακούντα - Πόλη Χρυσοχούς.

Έκδοση Πρώτη.
Ιανουάριος 2001,1.000 αντίτυπα.

Εισαγωγή στο ημερολόγιο..... 5
Μάρτιος 1993 7
Απρίλιος 1993 8
Μάιος 1993 11
Ιούνιος 1993 31
Ιούλιος 1993 56
Αύγουστος 1993 60
Σεπτέμβριος 1993 65
Οκτώβριος 1993 77
Νοέμβριος 1993 87
Δεκέμβριος 1993 108
Ιανουάριος 1994 151
Φεβρουάριος 1994 190
Μάρτιος 1994 223
Απρίλιος 1994 238
Μάιος 1994 252
Ιούνιος 1994 268
Ιούλιος 1994 287
Αύγουστος 1994 306
Σεπτέμβριος 1994 310
Οκτώβριος 1994 312
Νοέμβριος 1994 318
Δεκέμβριος 1994 324
Ιανουάριος 1995 338
Φεβρουάριος 1995 351
Μάρτιος 1995 372
Απρίλιος 1995 399
Μάιος 1995.....430
Ιούνιος 1995. 435
Ιούλιος 1995.....437
Αύγουστος 1995 441
Σεπτέμβριος 1995.....442
Οκτώβριος 1995 445
Νοέμβριος 1995 447
Δεκέμβριος 1995 448
Ιανουάριος 1996 448
Φεβρουάριος 1996 450

Μάιος 1996 451
Ιούνιος 1996 457
Ιούλιος 1996 457
Αύγουστος 1996 464
Δεκέμβριος 1996 464
Ιανουάριος 1997 465
Σημειώσεις 468

Εισαγωγή στο Ημερολόγιο.

3 Φεβρουαριου 1996.

Το να γράψω μια εισαγωγή γι' αυτό το Ημερολόγιο είναι μια δύσκολη αλλά και αναπόφευκτη υποχρέωση. Είναι κι αυτή μια από τις περιπτώσεις εκείνες όπου νιώθεις να αδιάζει το κεφάλι σου, από τις περιπτώσεις όπου θέλεις τόσα να πεις και όμως δεν έρχονται στην άκρη τής πέννας σου τώρα που τα γυρεύεις.

Κι όμως είναι γεγονός πως προτού αποφασίσω να ρίξω μια τελευταία ματιά σ'όλες αυτές τις σελίδες πριν τις παραδώσω στο τυπογραφείο είχα μια καλύτερη διάθεση γι' αυτή την εισαγωγή αλλά νά που έκανα πίσω αφήνοντας την για το τέλος. Ώσπου να φτάσω όμως στο τέλος χάθηκε καί η διάθεση καί η έμπνευση.

Αλλά όσο και αν μου λείπει η έμπνευση, όμως μιας και είναι που είναι αναπόφευκτη, έτσι θα την υποστώ, έστω και σαν μια ... αγγαρία.

Έστω σαν αγγαρία λοιπόν έστω όχι, θα πρέπει να την υποστείτε και σεις. Αλλωστε είναι καπια σημεία τού Ημερολογίου που θα έχρηζαν προκαταρκτικών σχολίων.

Κατ' αρχάς πρέπει να έχετε υπόψιν πως αυτό είναι πάνω απ' όλα ένα Ημερολόγιο προσωπικής χρήσης. Και ξεκινάει, όπως θα δείτε, με τις σημειώσεις ενός, ας πούμε, αθλητή και οδοιπόρου ο οποίος κάνει ένα πείραμα πάνω στο σώμα του που αποβλέπει σε έναν διπλό σκοπό: από την μια να νικήσει στα γήπεδα και από την άλλη να βρει τα μυστικά τής Υγίας. Μια καταγραφή λοιπόν τού τι κάνει, τι φτιάχνει και τι σκέφτεται θα μπορούσε να τον βοηθήσει στους τελικούς απολογισμούς του.

Αλλωστε οι πρώτες σελίδες είναι ενδεικτικές τών προθέσεων του. Ήθελε βασικά να του χρησιμεύσουν οι σημειώσεις του σαν οδηγός για την συνέχεια τού πειράματος του.

Πριν περάσετε όμως στις επόμενες σελίδες έχετε το κι αυτό υπόψιν: αυτές οι σημειώσεις τού συγγραφέα που ξεκινούν με την 4η **Μαρτίου** τού 1993 δεν ήταν οι πρώτες του πάνω σ' αυτό το θέμα. Και για να γίνω πιο σαφής: οι σχετικές σημειώσεις του ξεκινάνε από το 1979 και έχει βασίσει πάνω σ' αυτές δίο τόμους εκείνου του πρώτου του βιβλίου με τον τίτλο "Ο Αγών **μου**".

Από κείνες τις σημειώσεις δεν έχει παρά ελάχιστα φωτοτυπημένα ή πολυγραφημένα αντίγραφα και ασφαλώς δεν σκοπεύει προς το παρόν να βγάλει περισσότερα. Ας πούμε πως δίνει τώρα προτεραιότητα σε τούτες εδώ τις σημειώσεις.

Βέβαια, όπως ξανάγραψα πριν, αυτές όλες οι σημειώσεις γράφτηκαν για προσωπική χρήση και σε έναν πολύ προσωπικό τόνο. Άλλωστε θα τον δείτε και μόνοι σας αυτό τον τόνο και θα αναρωτηθείτε και σεις τι νάναι αυτό το πράγμα που κάνει έναν άνθρωπο να παραδώσει στο κοινό ένα τέτιο υλικό.

Ας πούμε όμως εδώ πως ο καθένας καταλαβαίνει την τέχνη με τον δικό του τρόπο και πως ασφαλώς δεν σκοπεύει μ' αυτό να αιτιολογήσει την απόφαση του γι' αυτό.

Προφανώς δεν θα αργήσετε να διαπιστώσετε πως εκτός από το αθλητικό και υγιολογικό ζήτημα θίγονται μαζί ένα πλήθος άλλων ζητημάτων.

Ύστερα αυτά τα ζητήματα μπλέκονται με τα αισθήματα, τα βιώματα και τις προσωπικές περιπέτειες τού συγγραφέα, με τον πόνο, το κλάμα, το όνειρο και το παράπονο του. Και όλα δίνονται ανακατωμένα, έτσι όπως γράφτηκαν βιαστικά βιαστικά στο χαρτί, χωρίς σχέδιο και πλοκή παρά απλά για να μην χαθούν, για το ... γραφτό δηλαδή.

Βλέπετε ο Ούτοπος (ο συγγραφέας δηλαδή) δεν είχε αναγνωστικό κοινό για να γράψει γι'αυτό όμορφα και σιγυρισμένα. Δεν είχε χρόνο για να προσέξει αυτό και κείνο παρά έκλεβε λίγο χρόνο από τις μελέτες του ή από την βιοπάλη του για να ρίξει ένα αίσθημα στο χαρτί, έναν καημό ή έναν πόθο, μια εικόνα ή μια ανάμνηση, μια σκέψη ή ένα όραμα.

Κάπιες επίσης απ' αυτές τις σελίδες μπορεί να αποτελούν απλές σημειώσεις γι' αυτό ή για κείνο το θέμα τις οποίες σκόπευε να εντάξει ή να αναπτύξει σε ένα ολοκληρωμένο κείμενο όταν θα εύρισκε ύστερα τον χρόνο. Και είναι γεγονός πως από την ημέρα που αρχίζει αυτό το ημερολόγιο ως την ημέρα που τελιώνει έχει παραδώσει μερικά τέτια κείμενα. Ο χρόνος του εκείνα τού επέτρεψε να παραδώσει. Έτσι λοιπόν ήταν γραφτό να μείνουν ένα πλήθος σημειώσεων γι'

αυτό και για κείνο το θέμα, σημειώσεις οι οποίες ρίχτηκαν, άλλοτε περισσότερο και άλλοτε λιγότερο άτακτα, εδώ κι εκεί για να αποτελέσουν τελικά μέρος αυτού του Ημερολογίου.

Εάν λοιπόν διαβάζοντας τέτιες σημειώσεις σχηματίσετε την εντύπωση ότι σας τις έδωσα γιατί βαριόμουν να κάτσω να τις επεξεργαστώ για κάτι το καλύτερο ή πως σας τις έδωσα έτσι απλά για να ... καθαρίσω, τότε έχετε υπόψιν πως δεν θα έχετε άδικο. Γιατί είναι γεγονός, γι' αυτό τις δίνω: για να καθαρίσω.

Και είναι αλήθια, ναι, μόνο που δεν πρέπει να σχηματίσετε κιόλας την εντύπωση πώς ο Ούτοπος σάς δίνει ένα προχειρογράφημα ή τίποτα σκέψεις τού... ποδαριού. Κάθε άλλο.

Αλλά αν, παρόλαυτά, περάσει από το μιαλό σας η υποψία πως σάς πασάρει τέτιου είδους σκέψεις και γραφές, τότε πρέπει να σημειώσετε κι αυτό: πως ενώ έχει μεν σημασία το πώς σας δίνεται κάτι, όμως μπορεί να μην έχει λιγότερη σημασία από το πιός σας το δίνει, όπως και αν σας το δίνει.

Δεν είμαι άλλωστε μακριά από την αλήθια αν σας πω πως έστω και το πιο δεμένο κείμενο και αν σας δώσει κανείς και έστω και το ωραιότερο, όμως αυτό που τελικά θα μείνει απ' αυτό δεν θάναι τίποτ' άλλο από μια καλή σκέψη ή, έστω, ένα καλό αίσθημα.

Ας πούμε λοιπόν επί του προκειμένου πως ο Ούτοπος κράτησε την ουσία, κράτησε αυτά που θα μείνουν και άφησε τήν πλοκή και τον μύθο για τους μυθιστοριογράφους και τους λογοπλόκους.

Ένα άλλο σημείο που πρέπει ακόμα να προσέξετε είναι τούτο: αυτό το Ημερολόγιο αποτελεί επίσης μαρτυρία τού αγώνα ενός ανθρώπου να βρει το μέτρο στο θέμα που λέγεται Πόλη. Όσοι λοιπόν θα έχετε την υπομονή να προχωρήσετε ως το τέλος, θα το δείτε πως αυτός ο άνθρωπος τα κατάφερε.

Ήδη το σχέδιο του γι'αυτη την Πόλη αποτελεί γεγονός εδώ και τρία σχεδόν χρόνια ενώ το "σχέδιο του διακυβέρνησης τού πλανήτη" αποτελεί γεγονός εδώ και έναν σχεδόν χρόνο.

Πέρ' απ' αυτά τό τι θα νιώσετε εσείς μέσα απ' αυτό τον ωκεανό τών προσωπικών περιπετειών και σημειώσεων τού συγγραφέα είναι ας πούμε στο εξής μια δική σας, μια προσωπική σας, ας πούμε και πάλι, υπόθεση.

Κώστας Κυριάκου (Ούτοπος).

Μάρτιος 1993

4 Μαρτίου.

Προπόνηση από τις 4 ως τις 6 το απόγευμα. Τρία 200άρια, τρία 400άρια, τρία 100άρια, 40 λεπτά τρέξιμο και ύστερα στατική και κινητική γυμναστική.

7 Μαρτίου.

Καταπιασμένος και... συναχωμένος.

Από σημειώσεις: αν δεν κάνω την καρδιά να "πιαστεί", τότε όλο το πιάσιμο των επιμέρους μυών, λίγο θα ωφελήσει.

Μου φαίνεται μάλιστα πως μόνο αν σύρω αλέτρι, άμαξα ή τροχό για κείνες τις εφτά μέρες θα καταφέρω αυτό που θέλω.

Το δεδομένο: ως εδώ περπατούσα με βάση την πόλη τών τεσσάρων χιλιομέτρων.

17 Μαρτίου.

Σημειώνω: εάν έχω κουράσει την καρδιά και τους μύες με αυξημένα περπατήματα, τότε αφαιρώ ή ελαττώνω κάπου-κάπου κανένα ώστε να έρθει η άνεση. Κάνω κάτι παρόμοιο δηλαδή με αυτό που κάνω και με το φαγητό εάν συνέβη να παρακουράσω το στομάχι.

18 Μαρτίου.

Σημείωση: οι γοφοί μου με πονάνε, και προφανώς θα φταίει το πολύ καθησιό. Έτσι σκέφτομαι να μοιράσω την ορθοστασία με το καθησιό.

Έτσι περίπου: μετά το πρώτο περπάτημα στέκομαι και μετά το δεύτερο κάθομαι, μετά το τρίτο στέκομαι και μετά το τέταρτο κάθομαι και ούτω καθεξής.

Ή: μοιράζω και τον χρόνο μεταξύ τών περπατημάτων, τουλάχιστον τών μεγάλων. Στέκομαι δηλαδή τον μισό χρόνο και κάθομαι τον υπόλοιπο.

Ή: στέκομαι περίπου όλη την ημέρα και κάθομαι την νύχτα.

Ή, ίσως: στέκομαι (ή και εργάζομαι μαζί) ως το μεσημέρι και έπειτα κάθομαι, ενώ κάπου κάπου γονατίζω.

Ενώ - 21 Μαρτίου στο μεταξύ-άρχισα να βαράω ενώ θά έπρεπε να πετούσα. Σημείο κι αυτό πως δεν έγινε σωστή προπόνηση, ιδίως για την καρδιά. Ή ίσως φταίνε τα 5-6 πορτοκάλια που έφαγα χτες; Θα περιμένω ως αύριο-μεθαύριο και θα δράσω ανα- λόγως.

Πάντως ως το βράδυ είχαν όλα φτιάξει. Προσοχή λοιπόν στα φρούτα (στα γλυκά, εννοείται, φρούτα). Κατά τ' άλλα διόρθωσα στο μεταξύ και το άλλο κακό από το καθησιό.

22 Μαρτίου.

Πρωί: ναι!

Και το: πότε σταματάμε να τρώμε; Να, όταν το στομάχι βαραίνει, δυσανασχετούμε και, σαν επακόλουθο, αρχίζουμε να αναπνέουμε βαθιά.

23 Μαρτίου.

Έτσι: Θεέ μου! Πόσο όμορφα νιώθω!

24 Μαρτίου.

Έτσι και πάλι; Θεέ μου πόσο όμορφα νιώθω!

Κι αυτό: πως οι ανηφόρες - στα πλαίσια, πάντα, τού μέτρου-θα αποτελούν μέρος τού καθημερινού διαιτολογίου τής καρδιάς μου. Αλλωστε τα τριόροφα κτίρια και τα τριόροφα εργοστάσια και εστιατόρια τις εξυπακούουν. Υπόψιν λοιπόν.

25 Μαρτίου, αργά βράδυ.

Δεν έγιναν αγώνες[1], αλλά κι αν γίνονταν, πάλι δεν θάκανα τίποτα. Έπαιξα όμως μπάλα με τα παιδιά τής γειτονιάς τής αδερφής μου. Εκείνα με θαύμασαν αλλά εγώ λα- χτάρησα. Κι ως γεγονός: έχω την ευκινησία και την άνεση αλλά δεν έχω την αντοχή. Έτσι λοιπόν πρέπει να πάρω μέτρα. Και το πρόγραμμα που σκέφτομαι είναι τούτο: 1 μέρα (ή ίσως μόνο ένα δειλινό) παιχνίδια στο πλαίσιο τής ανάγκης για θέαμα. Μετά: 6 ή 7 μέρες σκληρή εργασία την οποία ενισχύω στην ανάγκη με 5-6 ημίωρα περπατήματα (με ανηφόρες) σέρνοντας τροχό ή κάνοντας μερικές ταχύτητες. Ύστερα κλείνω με μια μέρα (ή ίσως μόνο ένα δειλινό) με παιχνίδια πάλι ή δρόμους, γυμναστική, πορεία κτλ με στόχο το ολοκληρωτικό πιάσιμο.

Συνεχίζω μετά με τα γνωστά περπατήματα φροντίζοντας ώστε να περιλαμβάνεται σ'αυτά λίγη ανηφόρα αντίστοιχη με το ύψος ενός τριόροφου κτιρίου.

Το δοκιμάζω στο γήπεδο και, είτε πετύχει είτε όχι, δοκιμάζω και κανένα τέχνασμα: τζόουκινγκ, παιχνίδι ή μερικές κούρσες στο τέλος τής 4ης βδομάδας και συνεχίζω την πέμπτη με 18 7λεπτα περπατήματα (και με ανηφόρα) κάθε ώρα. Στο τέλος της κάνω ξανά την "επαλήθευση" στο γήπεδο.

Και: τότε και μόνον τότε θα θεωρήσω τον εαυτό μου τελείως υγιή: όταν επιτέλους καταρρίψω όλα εκείνα τα παγκόσμια ρεκόρ.

Ενώ το θέμα τής ορθοστασίας μπαίνει ξανά από την αρχή. Μου φαίνεται λίγο κουραστικό να στέκομαι 6-7 ώρες την ημέρα.

27 Μαρτίου.

Από χτες έκανα πράξη τον τροχό. Συγκεκριμένα: έδεσα με σχοινί έναν τροχό αυτοκινήτου με το ρίμ του και τον έσερνα πίσω μου. Χτές περπάτησα 4 φορές (2 πηγαινέλα κάθε φορά ως την Πάνω Μακούντα) και σήμερα 5 φορές. Στα διαστήματα σκάλιζα ή έκοβα χόρτα. Στο μεταξύ είμαι πιασμένος. Είναι πάντως μαρτύριο, ναι, αλλά υπέροχο μαρτύριο.

Από φαγητό: τρώω μέχρι στιγμής μάλλον άτακτα, όπως τα παιδιά.

29 Μαρτίου.

Το πιάσιμο υποχώρησε από χτες ενώ τακτοποίησα το φαγητό μου στα 3 γεύματα. Πίνω πάντως πολύ γάλα ενώ μάλλον δεν αισθάνομαι την ανάγκη για την μεταμεσημβρινή ξεκούραση.

Απρίλιος 1993

1η Απριλίου.

Σήμερα, τελευταία μέρα, περπάτησα μόνο δίο φορές με τον τροχό. Ούτε λίγο ούτε πολύ είμαι ξεπνοϊσμένος και αισθάνομαι σαν αναιμικός. Ανκαι θα μπορούσα αν ήθελα ή αν υπήρχαν τα κίνητρα και οι προϋποθέσεις να κλείσω αυτή την προπόνηση με λίγο ποδόσφαιρο, τρέξιμο και γυμναστική, όμως προτιμώ να σταματήσω εδώ. Βλέπω στο μεταξύ και ενεργώ αναλόγως τον άλλο μήνα.

3 **Απριλίου.**

Αυτό: υπερβολική ή ελλιπής κίνηση και εφίδρωση μπορούν να προκαλέσουν στην καρδιά το ίδιο περίπου δυσάρεστο αίσθημα.

Κι αυτό: η δεύτερη μέρα μετά το τέλος τής προπόνησης και μου φαίνεται σάμπως και... απολαμβάνω πολύ γρήγορα τούς καρπούς τής προπόνησης μου. Είμαι πάντως πολύ περίεργος για την συνέχεια.

Ένα άλλο γεγονός: με πονάει ο σπόνδυλος.

Στο μεταξύ υπολογίζω πως στην επόμενη προπόνηση θα έχω μαζί μου, εκτός από τον τροχό, και εκείνα τα βάρη από άμμο.

4 **Απριλίου.**

Σχεδόν μεσημέρι.Σάμπως κι αρχίζω να βαράω: φυσιολογική, θα έλεγα, αντίδραση,.

6 **Απριλίου.**

Τρίτη. Μόνο που δεν... πετάω. Τόσο ελαφρύ είναι το σώμα μου.

7 **Απριλίου.**

Πολύ καλά. Αίτημα: γυμ/κή κάθε πρωί: 5 ως 10 λεπτά, κι ελαφρά.

8 **Απριλίου.**

Εξίσου καλά ή, μάλλον: πιο καλά. Μπήκα από το μεσημέρι στα 9Χ1400 μέτρα. Τις μισές φορές τελιώνω με 50 περίπου μέτρα ανηφόρα, κάτι που θα ισοδυναμούσε, υπολογίζω, με το ύψος ενός τετραόροφου κτιρίου.

13 Απριλίου.

Έτσι ξυπνάω κάθε πρωί: πόσο γλυκός είναι ο ύπνος!

Όλα καλά. Κι αυτή η... ανακάλυψη: πως το μπροστινό και το πισινό όργανο τού άνδρα αποτελούν έναν και τον αυτό μύ. Σημείο πως αυτό το ίδιο όργανο ηδονής είναι φτιαγμένο τόσο για ενεργητικής όσο και για παθητικής μορφής ηδονές.

18 Απριλίου.

Πέρασα μερικές βαριές ημέρες. Από την μια γιατί δεν πρόσεξα, φαίνεται, και από την άλλη ο καιρός: συννεφοπυρά. Εψές μάλιστα είχα πονοκέφαλο. Τι μαρτύριο Θεέ μου! Στο μεταξύ πέρασα, από τις 15, στα 18Χ700 μέτρα ενώ αποφεύγω τα ανηφορίσματα για να συνέλθω.

20 Απριλίου.

Αρχίζω να μην νιώθω καλά. Η καρδιά ατονεί, οι αναπνοές δεν έρχονται αυθόρμητες, τα μάτια τσούζουν, η γλώσσα κολλά ενώ δεν ένιωσα ακόμα - πλην τής πρώτης κυρίως βδομάδας - εκείνη την ελαφράδα που ένιωθα άλλοτε κατά την 3η βδομάδα μετά την προπόνηση.

★

Αυτό: ως ένα σημείο είναι ωφέλιμο το φαγητό. Από κείνο το σημείο και μετά είναι βλαβερό. Ως ένα σημείο είναι καλή και η νηστεία. Αλλά από κει και πέρα βλάπτει.

Και ως ένα σημείο είναι καλή και η άσκηση. Από κει και πέρα βλάπτει κι αυτή. Το ίδιο και η ξεκούραση, αυτό, εκείνο, το ένα, το άλλο. Ζήτημα μέτρου δηλαδή το κά- θετί.

★

Κι αυτό: χτές-προχτές ήταν νωρίς. Σήμερα είναι κιόλας αργά.

Απόγευμα στο μεταξύ και έτρεξα ένα 400άρι εδώ γύρω. Αυτό: σίγουρα έχω ανάγκη από κάπιο τέχνασμα για να πετύχω στον στίβο.

Το βράδυ πάντως περπάτησα και έτρεξα 2 φορές με τον τροχό.

22 **Απριλίου.**

Περπάτημα το πρωί και το βράδυ. Επίσης 3 φορές με τον τροχό για 40 λεπτά, συν 400 μέτρα τρέξιμο, πάλι με τον τροχό. Περίπου στις 10, στις 3 και στις 8. Από δουλιά: έφτιαξα λίγο την ταράτσα τών σπιτιών.

23 **Απριλίου**.

Περπάτημα λίγο το πρωί. Επίσης 10 περπάτησα και έτρεξα με τον τροχό. Όταν χρειάστηκε να ξανατρέξω γύρω στις 4, πάλι με τον τροχό, πρόσεξα πόσο στοίχιζε αυτό στην μέση μου. Έτσι τον παράτησα για το τζόουκινγκ. Έτρεξα στις 4, στις 7 και στις 10. Φαίνεται όμως πως το παράκανα και εδώ γιατί τα πόδια μου είναι καταπιασμένα. Θα προσπαθήσω πάντως να τελιώσω αυτές τις 3 ημέρες με 6Χ20 λεπτά τζόουκινγκ και με ταχύτητες την τελευταία μέρα.

★

Σχόλιο πάνω στην προηγούμενη προπόνηση: δεν συνδυάστηκε με αναερόβιο[2] άσκηση. Έτσι ότι καρπούς είχα να πάρω από την προπόνηση τούς πήρα νωρίς. Δεν απόμενε τίποτε άλλο.

24 **Απριλίου**, Σάβατο.

Έτρεξα σήμερα 6 φορές για 23 τόσα λεπτά: 5 χλμ. περίπου. Στο μεταξύ είμαι πιασμένος και

τρέχω σχεδόν 1 χλμ μέχρι να ζεσταθούν οι μύες. Έτσι εξηγείται περίπου η αξία τής προθέρμανσης όσον οι μύες είναι σ'αυτή την κατάσταση.

Ασφαλώς πρέπει να ομολογήσω ότι πιέζω τον εαυτό μου για να τρέξω. Το βρίσκω δύσκολο αλλά όχι και παράλογο. Στο κάτω κάτω θα έρθει και ο άλλος καιρός όπου θα θέλω να τρέξω και όμως θα πιέζω τον εαυτό μου να μην τρέξω. Τι να γίνει! Σύνθεση αντιθέσεων η ζωή. Εάν η πείρα- και οι σημειώσεις μου - δείξουν ότι αυτό είναι το σωστό (προκειμένου να πετύχω τούς σκοπούς μου: την Υγία και το ρεκόρ), αυτό και θα κάνω ασφαλώς.

25 **Απριλίου**, Κυριακή.

Έτρεξα και σήμερα 6 φορές, με την τελευταία φορά αργά.

Κανένα πρόβλημα με τις γάμπες άνκαι εξακολουθώ να είμαι πιασμένος, κυρίως στους μηρούς.

26 **Απριλίου**, Δευτέρα.

Τα κατάφερα και σήμερα με χίλια βάσανα: 6 φορές, ενώ έπαιξα και λίγο μπάσκετ και ποδόσφαιρο με τον Ορφέα. Πάντα-πάντως -δυσκολεύομαι ν' αρχίσω. Με πονάν οι μηροί, τα γόνατα, η μέση, όλα.

Από φαγητό: 3 φορές την ημέρα και χωρίς μεσημβρινή ανάπαυση.

27 **Απριλίου**, Τρίτη.

Έτρεξα το πρωί στις 7 και 30 για 23 τόσα λεπτά, έκανα μετά λίγες δουλιές και άρχισα προπόνηση στις 11 και 20. Έκανα 10 200άρια και 7 100άρια στον δρόμο έξω από το σπίτι. Ύστερα στο δωμάτιο έκανα για μια περίπου ώρα στατική γυμναστική με τα γνωστά: διπλώσεις, τόξο, κάμψεις, κοιλιακούς, βαθιά καθίσματα κτλ ως την μία που παρέδωσα τα όπλα.

Δεν λέω βέβαια: μπορούσε να γίνει και σκληρότερη αλλά: αρκετά! Στο μεταξύ σκέφτομαι μια άλλη διευθέτηση για την επόμενη προπόνηση: Αυτήν: για το 1 ο τρίωρο: τζόουκινγκ για 20-25 λεπτά. Για το 2ο: τροχό και βάρος στους ώμους και ανηφόρισμα για τον ίδιο χρόνο. Το 3ο: ταχύτητες με περπάτημα και γυμναστική (βασικά: κάμψεις), ή κάπιο αντίστοιχο παιχνίδι για τον ίδιο και πάλι χρόνο. Το 4ο τζόουκινγκ ή ανάλογο παιχνίδι, το 5ο τροχός και το 6ο ταχύτητες κτλ.

Ή, μάλλον: Ιο: τροχός , 2ο ταχύτητες + γυμναστική, 3ο: τζόουκινγκ,

4ο: τροχός, 5ο: ταχύτητες και 6ο: τζόουκινγκ, για 7 μέρες.

28 **Απριλίου**, Τετάρτη.

Το πιάσιμο τέτιο που δεν έχω πρόβλημα στο να περπατήσω άνετα. Έκανα 6 ανηφορίσματα.

29 **Απριλίου, Παρασκευή**

Υπάρχει ακόμα κάπιο πιάσιμο άνκαι εξακολουθεί να μην αποτελεί πρόβλημα. Κυρίως οι μύες μου είναι σφιχτοί και βαρείς. Το βασικό πρόβλημα: το στομάχι μου είναι λίγο ταλαιπωρημένο.

Μάιος 1993

2 Μαΐου, Δευτέρα.

Την βδομάδα που πέρασε έφτιαξα τα παράθυρα στο σπίτι κάτω. Περπατούσα σύμφωνα με το πρόγραμμα. Αυτό με κρατούσε κάπως αλλά σήμερα που δεν δούλεψα, το στομάχι στάθηκε αδύνατο να αφομοιώσει ικανοποιητικά την τροφή που του φόρτωσα.

Βράδυ στο μεταξύ, μετά τις Π. Έκανα το τελευταίο περπάτημα για σήμερα μ' αυτή την αίσθηση ότι απελευθερώνεται το σώμα για τα καλά. Αύριο θα περπατήσω ξανά 9 φορές 1400 μέτρα και μεθαύριο μπαίνω στα 18Χ700. Έτσι φαίνονται τα πράγματα που αυθόρμητα καταλήγω στο συμπέρασμα: μια βδομάδα τού μήνα να είναι πολύ βαριά, μια πολύ ελαφριά και δίο βδομάδες να είναι ανάμεσα σ' αυτές τις δίο, ποιοτικά αλλά και χρονικά.

Κατά τ' άλλα συνεχίζω τα έξι ή πέντε ανηφορίσματα.

12 **Μαΐου.**

Η Μολίν χτες από την Βουλγαρία, η Μέλανη και η Τζες στην τηλεόραση στην σειρά τής ΕΡΤ "Oranges are not the only fruits", μετά την μια. Προχτές τα ανθεστήρια στην Πόλη και τα κορίτσια τους: η Νατάσα, η Αθηνά, η Μαρία, εκείνη η ανώνυμη μικρούλα κι εκείνη η άλλη.

Ω, πώς γίνεται να θέλω τόσο να πιω αυτή την ομορφιά, να μεθύσω, να πλαντάξω, να γεμίσω με ύμνους γι'αυτές τους ουρανούς κι όμως να μην μπορώ ούτε να τις αγγίξω; Γιατί νάναι τόσο μεγάλη η απόσταση από το αντικείμενο τών πόθων μου; Τι θάνατος είναι αυτός; Τι σπαραγμός για μια ψυχή που θέλει ν' αγκαλιάσει με την αγάπη της ολόκληρο τον κόσμο;

Έρχεται ξαφνικά ένα πρωί και ανακαλύπτεις πως εκείνη γέμισε την μοναξιά και το κενό σου. Κι ύστερα ένα άλλο όπου κάπια άλλη την έχει πλημυρίσει. Είναι αυτές οι καταστάσεις που κάνουν ακριβώς πικρή την χαρά και γλυκιά την θλίψη.

Ναι, και ξαφνικά ένα άλλο πρωί ανακαλύπτεις πως "όλα περνούν" και πως σαν άλλοτε και σαν πάντα "τα μάτια που δεν βλέπονται, γρήγορα λησμονιούνται". Μα είναι δυνατόν να μπορεί να φύγει μακριά ένα τόσο δυνατό και ωραίο αίσθημα; Είναι δυνατόν; Και τα κορίτσια που κάηκαν στην Μπαγκόγκ; Είναι δυνατόν; Να θέλω να σταματήσω τον χρόνο και να μην μπορώ; Είναι δυνατόν; Να Θέλω να σταματήσω τον θάνατο και να μην μπορώ; Είναι δυνατόν;

Πού είναι εκείνο το αίσθημα που γέμιζε και πλημυρούσε εκείνες τις Ώρες; Πού χάθηκε; Ω, τι να σας πω; Δεν είναι που ήρθαν που λυπάμαι (ήξερα στο κάτω κάτω πως αφού ήρθαν ήταν επόμενο και πως θα φεύγαν και ήξερα πως από κάπια συμπαιγνία τής τύχης και του πεπρωμένου οι δικοί μου έρωτες θα μείνουν στο κενό ή ίσως, στην καλύτερη - και χειρότερη μαζί - περίπτωση, στα χαρτιά).

Ναι! Δεν λυπάμαι που ήρθαν και έφυγαν. Λυπάμαι γιατί με άφησαν οι αναμνήσεις τους. Δεν τις αισθάνομαι πια να γεμίζουν την κάμαρα, δεν τις αισθάνομαι μέσα στο κορμί μου. Οι οπτασίες και τα οράματα τους έχουν εγκαταλείψει διακριτικά τα πεδία μου. Η μια έδωσε την θέση της στην άλλη, εκείνη στην επόμενη, η μαυρομαλλούσα έδωσε την θέση της στην ξανθιά, η ξανθιά στην καστανομαλλούσα, η ψηλή στην κοντούλα, η μικρούλα στην μεγάλη και η μεγάλη στην μικρή σ' ένα σωρό και σ' ένα κύμα από μεταλλάξεις τών σκιών και τών εικόνων που λέγονται... γυναίκα. Ω, πόσες φορές δεν σπαράχτηκε το κορμί μου απ' αυτή την κραυγή: πού είσαι γυναίκα; Πού είσαι; Μα μπορεί, μπορεί ποτέ κανείς να αγάπησε την γυναίκα όσο εγώ την αγάπησα; Μπορεί να πόνεσε και να έκλαψε γι' αυτήν κανείς όσο εγώ έκλαψα και πόνεσα;

Ω, κι ύστερα σού λένε για ανθρώπινα δικαιώματα: να φας, να μιλήσεις ή να αγοράσεις, να πουλήσεις, να χτίσεις, να χτικιάσεις την γη και το σώμα σου. Πιός θα μιλήσει όμως για το δικαίωμα ν' αγαπήσεις, να πιεις ποτήρι με ποτήρι, σταλιά την σταλιά, όλο το ποτάμι και όλο τον ανθό τής ζωής;

Πρόκειται, βλέπετε, για το γλυκό μαρτύριο εκείνου που πονά για όλα εκείνα που αγαπά. Αυτός φοβάται τον πόνο αλλά πιο πολύ φοβάται το κενό. Γι' αυτόν οι χίμαιρες είναι ο κλήρος τής ζωής του, αυτές είναι η ίδια η ζωή του. Χωρίς αυτές: το τίποτα.

"Χτύπα με λοιπόν σκληρή μοίρα όσο θέλεις αλλά μην μ' αφήσεις ούτε στιγμή χωρίς πάθος". Έτσι θα μονολογούσε συχνά πυκνά ο Γκαίτε. Κι έτσι μονολογώ και γω. Ναι, και δεν είναι που ήρθε το πάθος που πονώ πιο πολύ. Είναι που φεύγει, φεύγει και χάνεται στις στροφές τών δρόμων και στις καμπύλες τής γης. Εδώ είναι, πιστέψετε με, το πιο θανάσιμο μέρος τού παιχνιδιού: το πάθος και το όνομα που πρέπει να περάσει. Το ξέρει βέβαια, τόχει ζήσει και τόχει βιώσει ξανά και ξανά χιλιάδες φορές. Το κενό απλώνεται στην ζωή του έτσι όπως απλώνεται ανάμεσα στ' αστέρια. Εδώ είναι ο πιο μεγάλος πόνος και είναι τόσο μεγάλος όσο εκείνο το κενό ανάμεσα στ' αστέρια. Τόσο μεγάλος είναι αλήθια αυτός ο πόνος, και τον απαλύνει μόνο η ελπίδα πως δεν μπορεί παρά κάπια καινούρια χίμαιρα να φανεί σύντομα στον ορίζοντα του. Δεν μπορεί παρά να φανεί, πρέπει να φανεί...

12, και πάλι, Μαΐου, Τετάρτη, απόγευμα.

Η πρώτη μέρα τών 18Χ700 μέτρων και υποψιάζομαι κιόλας κάτι το δυσάρεστο. Τα πόδια μου κάνουν μεν να ... πετάξουν αλλά η καρδιά μου σέρνεται. Σκέφτομαι βέβαια το ενδεχόμενο να έχω κάνει κατάχρηση στα μέσπιλα αλλά φοβάμαι πως το πρόβλημα θάναι αλλού. Αυτή άλλωστε

η αδυναμία να αφομοιώσω ικανοποιητικά την τροφή μου με βάζει σε σκέψεις και υποψιάζομαι πως δεν έχω άλλο ενδεχόμενο μπροστά μου από του να μεγαλώσω και πάλι την Πόλη μου. Τέσσερα χιλιόμετρα λοιπόν; Τέσσερα χιλιόμετρα. Στο μεταξύ γράφω και μεταφράζω.

Κοιτάζω εκείνο το σχέδιο μου τών 4 χιλιομέτρων. Τα περπατήματα που καθορίζω εκεί είναι για την πρώτη βδομάδα 1800 ως 2.400 μέτρα, για την δεύτερη 1200 ως 1600 μέτρα και για την τρίτη 600 ως 800 μέτρα. Εγώ περπατούσα ως τώρα 2.000 μέτρα την πρώτη, 1400 την δεύτερη και άρχισα τώρα με τα 700. Δεν βλέπω δηλαδή να ξεφεύγω έστω και από τα όρια τής πόλης τών 4 χιλιομέτρων. Στο κάτω κάτω δεν είμαι και κανένας ... γίγαντας. Αλλά, διάολε, αν πρέπει να αυξήσω κάπως τα περπατήματά μου (έστω και 300 μέτρα την πρώτη, 200 την 2η και 100 την τρίτη βδομάδα), τότε θα πρέπει να το κάνω. Ένα ποσοστό 15 σχεδόν τοις εκατό δεν είναι και λίγο. Δες τί ιστορίες παθαίνω με το στομάχι μου για μια μπουκιά λιγότερη ή για μια μπουκιά περισσότερη. Το πρόβλημα είναι σοβαρό διάολε, πολύ σοβαρό μάλιστα και πρέπει να έχω γρήγορα την λύση.

Έτσι που λέτε. ΚΙ όπως και άλλοτε, το θέμα το βάζω έτσι: "το σκέφτομαι, το ... ξανασκέφτομαι. Το κεφάλι μου κάτω: κατάχρηση ζαχάρου". Αν θυμηθώ μάλιστα εκείνη την διάθεση μου πέρσυ τον Μάρτη, τότε σίγουρα, λέω, το πρόβλημα βρίσκεται εδώ. Όμως από την άλλη λέω πως η κατάσταση μου τότε μπορεί πολύ καλά να ήταν τετια που μπορούσε η καρδιά να ικανοποιηθεί με συντομότερα ερεθίσματα. Στο μεταξύ όμως δυνάμωσα, καθάρισα, και η καρδιά και οι μύες μου θέλουν τα πλήρη ερεθίσματα που τους χρειάζονται για να έχουν την φόρμα τους.

Ειλικρινά σάς λέω: πιστεύω ακριβώς πως το πρόβλημα μου έχει δίο όψεις. Το αίτημα λοιπόν είναι διπλό: περιορισμός τού ζαχάρου και: μεγάλωμα τής Πόλης.

Είναι γεγονός πάντως πως το είχα αυτό το πρόβλημα που έχω και τώρα από την πρώτη ακόμα βδομάδα, την στιγμή μάλιστα που δεν είχα καλά καλά σταματήσει εκείνη την τόσο επίπονη προπόνηση. Και θυμάμαι ήθελα και τότε να σημειώσω αυτό που θέλω και τώρα: όχι φρούτα κατά τις 3 βδομάδες τής ξεκούρασης. Είχα αρχίσει τότε να φτιάχνω κάτω τα παράθυρα εκείνη την βδομάδα, έτρωγα 3 φορές την ημέρα μέσπιλα και δεν είχα κανένα πρόβλημα (ή, μάλλον, το πρόβλημα ήταν διαφορετικό).

Τώρα όμως που έκατσα στο γράψιμο και συνέχισα να τρώω την ποσότητα τού φαγητού που έτρωγα και την περασμένη βδομάδα, το είδα καλύτερα το πρόβλημα. Ελάττωσα βέβαια στο μεταξύ το φαγητό, εκείνο το πρόβλημα σχεδόν παρήλθε αλλά νάτο τώρα το άλλο: ζάχαρο. Όχι λοιπόν στα φρούτα ή το πολύ πολύ: an apple a day (ένα μήλο την ημέρα).

Και δεν είναι διάολε που τα θέλω και τόσο αλλά να: φορτώθηκαν τα δένδρα κι άμα δεν τα φάω εγώ θα τα φάνε οι κορόνοι. Ε όχι, αυτό παραπάει. Δεν πάνε να τα φάνε οι γύπες! Πεντάρα δεν δίνω. Στο μέτρο λοιπόν. Υπόψιν και οι σημειώσεις αυτού του Μάρτη: 21,22,23 και 24.

... Ως το βράδυ - και αφού έφαγα στο μεταξύ φροντίζοντας να μην πάρω καθόλου ζάχαρο (συγκεκριμένα: την ψύχα ενός λεμονιού μαζί με λίγο λεμόνι, μισό μαρούλι, ένα αυγό, κάνα-διό πατάτες, λίγο κρέας και ένα ποτήρι φρέσκο γάλα) είχαν όλα φτιάξει. Γλύκανε ο αέρας και οι αναμνήσεις, τα μάτια σταμάτησαν να με πονάνε και αυτό που σκέφτομαι τώρα είναι η μείωση τών ανηφορισμάτων, ενώ η Πόλη που ευνοώ αυτή την ώρα είναι και πάλι αυτή τών 3 χιλιομέτρων.

13 **Μαΐου.**

Έτσι ξύπνησα: γλυκός που είν' ο ύπνος!

Τα πόδια μου πάντως δεν είναι τόσο ελαφριά όσο θα τα ήθελα. Σκέφτομαι τα 3 ανηφορίσματα. Σ' αυτή την περίπτωση τα εστιατόρια πρέπει να είναι ισόγεια ή, αν θα είναι τετραόροφα, να έχουν ανελκυστήρες ή κάπιο τέλος πάντων σύστημα (μυϊκό, αιολικό, ηλιακό ή ηλεκτρικό) που να ανεβάζει τούς ανθρώπους εκεί που θέλουν ν' ανεβούν. Κι ασφαλώς αν αποφασίσω για μηδέν ανηφορίσματα, τότε θα πρέπει να καθιερωθεί αυτό το σύστημα και στους ίδιους τούς οικισμούς. Σήμερα πάντως φλερτάρω μ' αυτό: τρία ή καθόλου ανηφορίσματα. Στο κάτω κάτω: σε τι κόπο υποβάλλω τα χέρια αυτές τις βδομάδες εκτός από τον... κόπο που κάνουν όταν περπατώ; Ενώ, από την άλλη, η πόλη είναι ακριβώς ο χώρος όπου οι μύες πρέπει να αναπαύονται. Ή μήπως άραγε φταίει για την δυσκολία μου στα ανηφορίσματα το γεγονός ότι δεν φορτώθηκα κατά την προπόνηση βάρος στην ράχη μου για τις ανηφόρες; Θα το δω κι αυτό.

★

... Θα τα βρείτε γραμμένα κορίτσια. Το τι ένιωσα, το τι πόνεσα και το τι έκανα για σας. Θα

τα βρείτε γραμμένα.

Μια ζωή να σας βλέπω να προσπερνάτε βιαστικές και αδιάφορες. Θα τα βρείτε γραμμένα. Ω, τι να σας πω; Κουράστηκα. Κουράστηκα να σας λέω πως σας αγαπώ, κουράστηκα να γράφω πως σας αγαπώ, πως είστε όμορφες, πως και πως...

Μ' ένα γιά και μ'ένα χαμόγελο τού δρόμου δεν χορταίνει μια ύπαρξη διψασμένη για ζωή. Δεν φτάνει κορίτσια, δεν φτάνει.

Αν ξέρατε με τι σχέδια γέμισα για σάς τις κόλλες, με *τι* όνειρα γέμισα τούς ουρανούς! Αλλά μην βιάζεστε. Θα τα βρείτε γραμμένα κορίτσια. Κι αν κοροΐδεψα ποτέ καμιάν. Μα, από πότε είναι η αγάπη και η εξομολόγηση αυτής της αγάπης κοροϊδία; Δεν βλέπετε τις πεταλούδες πώς φτερουγίζουν από λουλούδι σε λουλούδι; Τάχα μπορούν να μην αγαπούν τα τόσα λουλούδια που τρυγούν; Τα κοροϊδεύουν μήπως; Δείτε τίς μέλισσες: σ' όπιον ανθό τις καλούν οι αισθήσεις τους τρέχουν. Πώς αλλιώς θα μπορούσαν να ζήσουν;

Έτσι είναι και η ψυχή μας κορίτσια και, παραδεχτείτε το, έτσι είναι και η δική σας. Μια πεταλούδα και μια μέλισσα ζει και βασιλεύει μέσα σας και είναι κρίμα να της κόψετε τα φτερά.

Σκεφτείτε κορίτσια: τάχα είναι λίγο να μιάσεις με μια πεταλούδα; Ή τάχα είναι πολύ; Ω, πού πάτε κορίτσια; Πού φεύγετε; Θ' αργήσουν νομίζετε ν' ασπρίσουν τα μαλιά σας και να ξεραθούν τα χείλη σας; Θ' αργήσει νομίζετε να μαραθεί ο ανθός τής νιότης; Θ' αργήσει να γίνει ο ήχος απόηχος, το χαμόγελο ρυτίδα, θ' αργήσει να γίνει ο πόθος χίμαιρα;

Πού χάνεστε; Σταθείτε κορίτσια. Για αγάπη είναι που σας μιλώ. Για ερωτόλογα έχω το στόμα μου και για χάδια τα χέρια μου. Κουράστηκα να τρώω, κουράστηκα να λέω όσα δεν θέλω να πω, να αποσιωπώ όσα θέλω να φωνάξω, κουράστηκα να δουλεύω, κουράστηκα να γράφω μ'αυτά τα χέρια που όλο κι όλο που θέλουν είναι να χαδέψουν και ν' αγκαλιάσουν την ομορφιά, να την τραβήξουν μακριά από τον χρόνο κι από τον θάνατο.

Αλήθια κορίτσια. Και το πόσο κουράστηκα θα το βρείτε γραμμένο κι αυτό. Δεν μπορεί. Θα το βρείτε γραμμένο...

★

Βράδυ. Εγκατέλειψα τα ανηφορίσματα και τα... μέσπιλα κι έπιασα τα λεμόνια και τα μαρούλια. Απολογισμός: Θεέ μου! Πόσο όμορφα νιώθω! Ούτε λίγο ούτε πολύ: σαν Θεός ανάμεσα στους ανθρώπους.

14 **Μαίου, Παρασκευή.**

Έτσι ξύπνησα που μούρχεται να βάλω τα κλάματα από την χαρά μου. Πριν το μεσημέρι: όπως και χτές: η βρωμιά έφυγε αλλά μυρίζει ακόμα.

Απομεσήμερο: κάπως άσχημα τα πράγματα και υποχρεώθηκα να αυξήσω το περπάτημα μου για να συνέλθω. Ο περιορισμός τού ζάχαρου ελάττωσε μεν εκείνο το δυσάρεστο αίσθημα, όμως δεν στάθηκε ικανό να το εξαλείψει τελείως. Έτσι αποφασίζω για αύξηση τών περπατημάτων. Ως εξής: 2400 συν, 1600 συν, και 800 συν, χωρίς ανηφόρες.

Αυτό τώρα με βάζει σε δίο ενδεχόμενα: ή να μεγαλώσω ξανά την Πόλη και να υιοθετήσω τούς ανελκυστήρες ή να επιχειρήσω την υπερφαλάγγιση τών κτιρίων με εναέριους δρόμους για να αποφύγω τα σκαλοπάτια και τους ανελκυστήρες. Ω τι πόλη θά- ναι αυτή! Θα το δω όμως αργότερα και αφού κτυπήσω πρώτα το υπόλοιπο τής επιστολής προς τον Σιμόν Πέρεζ. Ναι, και πάνω σ' αυτά θυμάμαι τούτο εδώ: το συντόμιν έν (είναι) διπλόν πογύριν.

... Ως τις 4-5 το μιαλό μου γυρνούσε αλλού. Έδειχναν όλα τόσο καλά. Κι όμως μού είναι δύσκολο να συμπεράνω πως έχουν βελτιωθεί τα πράγματα απ' αυτή την ανεπαίσθητη σχεδόν αύξηση που έδωσα σε 2-3 περπατήματα (τα βραδινά μάλιστα τα γύρισα ήδη στα 700 μέτρα). Πιστεύω μάλλον πως αυτές οι λίγες άσχημες ώρες που πέρασα σήμερα οφείλονταν κι αυτές σε κείνη την κατάχρηση τού ζάχαρου. Στο κάτω κάτω προχτές ήταν που είχα φάει τόσα μέσπιλα.

Λοιπόν, για έναν απολογισμό: τι κάνει η κατάχρηση στο ζάχαρο: τα μάτια τσούζουν, το μιαλό θολώνει, τ' αυτιά βουίζουν, ατονούν οι αναπνοές, πνίγεσαι, γίνεσαι ευαίσθητος στον ήλιο (τον περασμένο μήνα την έπαθα. Τώρα μόλις που εγλύτωσα), η όρεξη για φαΐ χάνεται. Αν φας, δύσκολα αφομοιώνεται η τροφή, πονάς τα μαλιά, αδυνατίζεις κτλ κτλ.

Τι κάνει το μέτρο: καθαρίζουν τα μάτια, το μιαλό σπινθηροβολά, ανοίγει η όρεξη (και

περισσότερο φαγητό στο στομάχι σημαίνει περισσότερες θρεπτικές ουσίες για τους μύες), σφίγγουν οι γροθιές και ανθίζει στα χείλη το χαμόγελο και το τραγούδι.

Εν πάση περιπτώσει αυτή η τελευταία περιπέτεια μού έδωσε ιδέες, ωραίες ιδέες για την Πόλη μου. Ναι μεν μένω στα 3 χλμ αλλά με την κατάργηση τών ανηφόρων (και των ...σκαλοπατιών) σαν δεδομένη, τότε σημαίνει ότι θα έχω τετραόροφα εργοστάσια και τετραόροφα εστιατόρια μαζί με τις τετραόροφες κατοικίες. Όλα τα κτίρια και όλα τα εργοστάσια και όλοι οι όροφοι τους θα επικοινωνούν μεταξύ τους εναερίως. Ένας άνθρωπος δηλαδή που κοιμάται στον 4ο όροφο θα μπορεί τότε-σύμφωνα με το νέο αίτημα - να τρώει, να εργάζεται, να ψυχαγωγείται και να περπατά στον 4ο όροφο, τουλάχιστον εν μέρει, ενώ όπου χρειάζεται ν' ανέβει κανείς από το έδαφος σε κάπιο ύψος θα υπάρχουν γι'αυτό εναέριοι δρόμοι που θα ελαχιστοποιούν την κλίση τού δρόμου μας ώστε να μην κουράζονται τα πόδια. Πογυρίζουμε δηλαδή όσο μπορούμε . Γιατί είπαμε: η πόλη είναι ο χώρος ακριβώς όπου θα ξεκουράζονται οι μύες.

Μία μετά τα μεσάνυχτα: ως τις 11 και κάτι ένιωθα όμορφα. Αραγε εξ αιτίας τών αυξημένων απογευματινών περπατημάτων; Από κει και πέρα ατόνησε η καρδιά. Αραγε φταίει ακόμα εκείνη η κατάχρηση στο ζάχαρο, κατάχρηση που υπάρχει ακόμα στο αίμα μου παρά τα τελευταία μέτρα; Ή μήπως θα πρέπει να προχωρήσω ξανά στα 4 χιλιόμετρα;

Μετά την μία νιώθω καλύτερα και πάω για ύπνο.

15 **Μαΐου**, Σάβατο.

Πρωί: έτσι κοιμήθηκα κι έτσι ξύπνησα, σαν χτες: τι γλυκιά που είναι η ζωή! Κινούμαι στο μεταξύ σε πλήρη επίπεδα.

Στις 10 σκέφτομαι τα 4 χλμ. Κι ασφαλώς: τα επίπεδα. Μετά τις 11, πάλι δεν νιώθω καλά. Ενώ μου ήρθε αυτό: πως τα βράδια αισθάνομαι μάλλον λιγότερο άσχημα σε σχέση με την ημέρα αλλά πρέπει να υπολογίσουμε ότι το βράδυ είναι ακριβώς η ώρα όπου πέφτει κάπως η ζωτικότητα μας για να μπορέσουμε να παραδοθούμε στον ύπνο.

Ναι, ναι, ναι. Τα 4 χλμ λοιπόν. Τα χαρτιά είναι δω. Μου απομένει να διορθώσω τα κείμενα στον Μπούτρος Γκάλυ και στον Σιμόν Πέρεζ και θα δουλέψω εκεί.

Απομεσήμερο, ενώ έκανα στο μεταξύ 3-4 αυξημένα περπατήματα γύρω στα 900 μέτρα σε σύγκριση με τα παλιά 700. Απολογισμός: ναι!

Απόγευμα: ΝΑΙ!

Σούρουπο: λες γιατρεμένος μια για πάντα.

Βράδυ: πάλι ναι!

16 **Μαΐου**, Κυριακή, πρωί.

Έτσι και πάλι: γλυκιά που είναι η ζωή. Ενώ: τα πόδια είναι λιγάκι βαριά.

Γύρω στις 10: ναι!

Μετά το μεσημέρι: έτσι που μου φαίνεται πως τάχω όλα στο χέρι. 6Χ2700 την πρώτη βδομάδα (σύνολο πάντα το μήκος τής περιφέρειας), 9Χ1800 την δεύτερη, 18Χ900 την τρίτη και: 36Χ450 για δίο ή τρεις ημέρες ώσπου να κλείσει ο μήνας. Τέλος.

Απόγευμα: ναι, ναι, ναι! Σούρουπο: ναι,ναι, ναι!

Ενώ σκέφτομαι κι αυτό στα πλαίσια αγώνα: μετά το τέλος τής βδομάδας τών 18Χ900 μέτρων αυτό: μια καλή προπόνηση μίας-δίο ωρών (και δουλιές) και στην συνέχεια: 2 μέρες 6Χ2700,2 μέρες 9Χ1800,2 μέρες 18Χ900 και 1 ημέρα 36Χ450 μέτρα.

17 Μαΐου, Δευτέρα.

Ο ύπνος όχι και τόσο σπουδαίος λόγω, κυρίως, τού υπερφορτώματος τού στομαχιού. Ένας άλλος λόγος είναι το ότι κοιμήθηκα μπροστά στην τηλεόραση, ξύπνησα μετά και όταν χρειάστηκε να ξανακοιμηθώ δυσκολεύτηκα, κάτι που μου συνέβη, ως γεγονός, κι άλλες φορές.

Τα πόδια μου πάντως είναι τόσο ελαφρά όσο δεν ήταν σχεδόν κανένα πρωινό.

Μετά τις 10 τα πράγματα δεν είναι και τόσο καλά με την καρδιά. Κι ασφαλώς η εξήγηση υπάρχει και έγκειται μάλλον στα μειωμένα ερεθίσματα τών περασμένων βδομάδων. Θα επιμείνω

στα γνωστά αιτήματα: 2400 ως 2.700, 1600 ως 1800,800 ως 900 και 400 ως 450, πάντα χωρίς ανηφόρες.

Πνίγομαι και έχω ακόμα τάσεις για εμετό. Τα μάτια άρχισαν να πονάνε κτλ. Ζάχαρο πάλι ή ελλιπής κίνηση;

Το πράγμα ως συνήθως πήγαινε έτσι: άμα δεν ένιωθα καλά, τότε αύξανα την κίνηση και ελάττωνα το ζάχαρο. Αυτό δεν αργούσε να με ρίξει συχνά πυκνά σε κώμα. Τότε αύξανα το ζάχαρο και λιγόστευα την κίνηση. Αυτό δημιουργούσε πάλι την άλλη όψη τού ίδιου προβλήματος κτλ κτλ. Πρόκειται δηλαδή για λεπτότατες ισορροπίες και ασφαλώς είναι αρκετό το γεγονός ότι το ξέρω για να κανονίσω και τους τελευταίους μου λογαριασμούς μ' αυτό.

Σκέφτομαι πάντως (μετά από άλλο ένα περπάτημα τών 900 μέτρων στις 11) πως εάν κρατήσω σταθερά τα περπατήματα στα 900 μέτρα και αποφύγω τελείως τα φρούτα και εάν, λέω, αισθανθώ ξανά καλά όπως χτες, τότε θεωρώ ότι έχω την απόδειξη πως το ζάχαρο αυτό καθεαυτό μπορεί πολύ καλά να φταίει για κάπια δεινά.

Τα πόδια πάντως φαίνονται σε καλή κατάσταση αλλά αυτό δεν ωφελεί και πολύ χωρίς την καλή κατάσταση τής καρδιάς.

Επαγρύπνηση λοιπόν. Βοήθα με Θεέ μου ν' αντέξω! Αλλά θ' αντέξω; Τουλάχιστον μέχρι να τελιώσω το καινούριο μου σχέδιο; Θ' αντέξω που -11½ στο μεταξύ -δεν βλέπω νάχω καν όρεξη για φαΐ;

★

Η Βίκη κατά τις 10: μέσ' τής πόλης την ρουτίνα, μεσ' τα φώτα, την βουή, καθώς τρέχω τώρα μόνη να προλάβω την ζωή...

Και τώρα: μείνε ακόμα λίγο μέχρι που να ξεφύγω... Πάντα με πόνο, αβάσταχτο πόνο.

Μία η ώρα: μέτρια. Πέτυχα όμως στους λογαριασμούς τού σχεδίου. Μετά την μία παρακολουθώ την καρδούλα μου να λιώνει κι όμως υπομένω μέχρι να ξεκαθαρίσει καλύτερα το ζήτημα. Στο μεταξύ πρέπει να φάω.

Έκατσα στην 1½ λοιπόν να φάω με αμφίβολη όρεξη. Τρώγοντας στο μεταξύ ερχόταν η όρεξη ενώ ένιωσα και κάπια ανακούφιση από το μαρτύριο μου. Έφαγα κουκιά φρέσκα με κρεμιδόφυλλο και ήπια και 1-1½ ποτήρι γάλα. Δεν ξόδεψα πάντως καθόλου ζάχαρο. Κι ως γεγονός δεν το τραβούσε η όρεξη μου, όπως και το φαϊ βεβαίως, αλλ' όμως το φαι τόφαγα, με ή χωρίς όρεξη. Αμέσως μετά το φαΐ περπάτησα (στις 2) άλλη μια φορά και κατάφερα, για την αλήθια, να κοιμηθώ σχεδόν για μια ώρα. Όταν ξύπνησα περπάτησα ξανά. Πάντα: 900 μέτρα.

Πού βρίσκομαι; Εδώ: ζαλάδες και αναγούλες. Μου φαίνεται πως θέλω οπωσδήποτε προπόνηση, δεν αντέχω άλλο αυτό το βάσανο. Θα επιμείνω ακόμα λίγο στην γνωστή κίνηση για να δω επιτέλους αν θα αθωώσω ή όχι το ζάχαρο και ίσως αυξήσω για λίγο τα περπατήματα για να μπορέσω να βγάλω 2-3 ακόμα μέρες μέχρι να τελιώσω το τελευταίο μου σχέδιο και τότε περνώ ελεύθερα στην προπόνηση.

Ενώ: τώρα που... έπεσα (σύμφωνα με το νέο σχέδιο) στους τρεις ορόφους ίσως επανεξετάσω το θέμα τών εναέριων δρόμων. Είναι απαραίτητος πάντως ένας επίπεδος χώρος για να κτιστεί η πόλη ενώ, από την άλλη, είναι άκρως απαραίτητο να είναι επίπεδος ο χώρος γύρω από το κέντρο τής πόλης, το πεδίο, δηλαδή, δράσης τών ανθρώπων στην τελευταία βδομάδα πριν την προπόνηση. Θα το δω ξανά.

Τέσσερις: δεν αντέχω άλλο. Περπάτησα, θέλοντας και μη, για 25 λεπτά. Απολογισμός: αθωώνω το ζάχαρο. Κρίμα δηλαδή. Τέτια προπόνηση που έκανα και πήγε χαμένη ακριβώς γιατί δεν υπήρξε η κατάλληλη συνέχεια. Λοιπόν: ν' αντέξω πώς θ'αντέξω τώρα 2-3 μέρες μέχρι να δω τελιωμένο το σχέδιο και μετά: προπόνηση.

5 και 50 η ώρα: πάλι για 25 λεπτά.

7 και 30: και πάλι άλλα 25 λεπτά.

9 η ώρα. Έτσι... σώθηκα. Ενώ τα πόδια βάρεσαν στο μεταξύ. Ένιωθα άσχημα πάντως όταν περπατούσα τώρα στις 9 αυτά τα 25 λεπτά.

Στις 10: καλά. Στις 1072: μέτρια. Στις 11 άρχισα ένα ημίωρο περπάτημα με άσχημες και πάλι διαθέσεις.

Μία μετά τα μεσάνυκτα: άσχημα και πάλι. Ζαλάδες, αναγούλες, πόνος στα μάτια, στ' αυτιά.

Όλα τα κακά μαζεμένα. Περπάτησα για 50 λεπτά μισοζαλισμένος, μι- σονυσταγμένος. Αρκετά πάντως άντεξα ως εδώ. Την προειδοποίηση την πήρα εδώ και 5 μέρες. Δεν άκουσα και τώρα πληρώνω.

2½ - 3 μετά τα μεσάνυκτα: καλύτερα. Είδα τηλεόραση και πάω για ύπνο.

18 Μαΐου, Τρίτη.

Κοιμήθηκα καλά και ξύπνησα καλά στις 7 και 15 έχοντας την συναίσθηση πως θα πρέπει σήμερα να δώσω κάπιες καλές δόσεις στην καρδιά μου από το φάρμακο της αν θέλω να μην υποφέρω όσα υπέφερα χτες.

Περπάτησα κατ' αρχάς στις 7 και 45 για 25 λεπτά: 2.400 μέτρα.

Ως τις 9: καλά. Στις 9½ ήρθαν τα πράγματα ανάποδα. Περπάτησα 25, και πάλι, λεπτά, από τις 9 ½ με την σκέψη πως ο Παράδεισος και η Κόλαση είναι κοντά-κοντά. Όπως και η καλύτερη και η χειρότερη μαζί ψυχική διάθεση.

11 η ώρα: άσχημα. Περπάτησα 1000 μέτρα και δεν άντεξα στον πειρασμό και προχώρησα σε άλλα 1800: 22 λεπτά.

12,1,2,3: καλύτερα. Αίτημα για τρία ωριαία τρεξίματα κατά την διάρκεια τής προπόνησης. Και σίγουρα θα είναι πιο αποτελεσματικά από 6 25λεπτά.

Στις 2 : 20 λεπτά περπάτημα, λίγη ανάπαυση και στις 3:40 λεπτά.

Στις 4: καλά. Στις 5 έτρεξα για 38 λεπτά. Η καρδιά ούτε που το πήρε χαμπάρι. Τρέχοντας στο μεταξύ έκανα αυτές τις σκέψεις: τις 2 πρώτες ημέρες τής προπόνησης: κάθε 4 ώρες 36 λεπτά Χ 5 φορές, τις άλλες 2: κάθε 5 ώρες 45 λεπτά Χ 4, τις άλλες 2: κάθε
6 ώρες: 60 λεπτά Χ 3. Ενώ την τελευταία στριμώχνω μέχρι θανάτου όλη την ημέρα. Μια πορεία δηλαδή αντίστροφη τής χαλάρωσης τού μυός.

Ως τις 7 ήταν ωραία. Από κει και πέρα άρχισαν τα πράγματα να χαλούν και άρχισα πάλι - 7 και 30 στο μεταξύ - να τρέχω.

Έτρεξα για 30 λεπτά ενώ σκεφτόμουν την ηλιοθεραπεία στα ενδιάμεσα τών περπατημάτων. Ναι!

9 και 30: καλά. Πόδια πιασμένα. Στις 10 αρχίζουν να μην είναι και τόσο καλά τα πράγματα. Έτσι περπάτησα για μια ώρα κατά την Κινούσα. Ήμουν ευτυχισμένος και δυστυχισμένος μαζί και σκεφτόμουν έντονα κάπια κορίτσια στο σφαιριστήριο. Από την άλλη έκανα και τους αθλητικούς μου... απολογισμούς. Κατ' αρχάς, οφείλω να πω, σκέφτομαι με τρόμο το ενδεχόμενο να επαναλάβω την τελευταία προπόνηση. Είδα τα χάλια της. Σκέφτομαι ακόμα μήπως τα πράγματα κατέληξαν όπως κατέληξαν εξ' αιτίας τού ότι εκείνη η σκληρή βδομάδα δεν είχε την ανάλογη συνέχεια που θα την έκανε ευεργετική. Εάν για παράδειγμα ακολουθούσε μια βδομάδα με λιγότερους δρόμους και ύστερα μια άλλη με ακόμα λιγότερους και μετά να περνούσα στα περπατήματα κτλ κτλ, κάτι όμως που θα έκανε αυτό τον κύκλο να διαρκέσει-προφανώς - περισσότερο καιρό από τον μήνα, ίσως ενάμισυ και ίσως και δίο.

Σκέφτομαι δηλαδή τώρα τα περπατήματα για τις 6 μέρες, και μόνο για μια μέρα το τρέξιμο και τον τροχό.

Όπως όταν χαλαρώσουν υπερβολικά οι μύες, εύκολα πέφτουν σε κάματο, έτσι και όταν κουραστούν υπερβολικά, εύκολα ατονούν όταν στερηθούν απότομα τα ερεθίσματα τους. Αν το πάρουμε μάλιστα και από άποψη αισθητικής, τότε θεωρώ τα 6 τρεξίματα ή ανηφορίσματα με τον τροχό, ως κάτι το τερατώδες. Κοντολογής πρέπει να υπάρχει ένα μέγιστο και ένα ελάχιστο ερεθισμάτων σ' αυτή την βδομάδα που να αποτελεί το κατάλληλο προοίμιο για τις εβδομάδες που θα ακολουθήσουν.

Ενώ μπαίνει ξανά το ζήτημα: 3 ή 4 τα χλμ τής πόλης; Για την ώρα ευνοώ τα 4, έστω και μόνο για νάχω λόγο να τελιώσω το σχέδιο.

19 Μαΐου, Τετάρτη.

Ξύπνησα στις *6½* με μια διάθεση που με κρατούσε στο κρεβάτι, σημείο δηλαδή πως απομακρύνθηκε, για την ώρα, εκείνη η κόλαση. Εν πάση περιπτώσει σηκώθηκα και ξεκίνησα στις 7 για την Κινούσα. Περπάτησα για 55 λεπτά ενώ οι σκέψεις μου πήγαιναν και έρχονταν. Ούτε λίγο ούτε πολύ έβλεπα να αναδύονται και πάλι ένα πλήθος άλλες παραλλαγές τού προγράμματος

προπόνησης, αλλά και κάπιες άλλες παραλλαγές τής πόλης.

Προς το παρόν σκέφτομαι να βγάλω έτσι την βδομάδα:

1η μέρα: 3Χ60 λεπτά, κάθε 6 ώρες και 60 λεπτά ηλιοθεραπεία στα ενδιάμεσα.

2η μέρα: 4Χ45 λεπτά, κάθε 5 ώρες.

3η μέρα: 5Χ36 λεπτά, κάθε 4 ώρες.

4η μέρα: 6Χ30 λεπτά, κάθε 3 ώρες.

5η μέρα: 9Χ20 λεπτά, κάθε 2 ώρες.

6η μέρα: 18Χ10 λεπτά, κάθε 1 ώρα, και, ίσως,

7η μέρα: 36Χ5 λεπτά, κάθε μισή ώρα και με ανάλογη, πάντα, ηλιοθεραπεία.

Μετά κάνω κούρσα.

Κι αυτό φυσικά μόνο σαν "τέχνασμα" για να πετύχω στον στίβο. Θα το δω φυσικά. Αφού, στο κάτω κάτω, απορρίπτω όλους εκείνους τούς δρόμους, τότε δίνω άλλη μια ευκαιρία στον άνθρωπο για τρέξιμο και παιχνίδι με καλύτερες προϋποθέσεις για να το ... απολαύσει. Ναι, μόνο που αυτό με βάζει στο ενδεχόμενο τεσσάρων ζωνών οικισμών.

Στα πλαίσια δηλαδή τών 36 ημερών το πρόγραμμα θα εκινείτο έτσι:

1η μέρα: άθληση.

2η και 3η μέρα: 5Χ36, λεπτά, συν δουλιές.

4η και 5η μέρα: 4Χ45, συν δουλιές.

6η και 7η μέρα: 3Χ60, συν δουλιές.

8η μέρα: προπόνηση.

9η μέχρι (και) 15η: 6Χ30 λεπτά.

16η μέχρι 22η: 9Χ20.

23η μέχρι 29η: 18Χ10.

Και ίσως εδώ 1-2 μέρες τών 36Χ5 λεπτών.

Κατόπιν μια μέρα άθλησης και μετά συνεχίζω όπως έγραψα πριν:

3Χ60 την 30η, 4Χ45 την 31η

5Χ36 την 32η, 6Χ30 την 33η

9Χ20 την 34η, 18Χ10 την 35η και

36Χ5 την 36η μέρα.

Στο μεταξύ το σπουδάζω *κι* αυτό και εάν το βρω καλό, τότε το θεσμοθετώ, το κάνω δηλαδή πολιτικό αίτημα, πράγμα δηλαδή που θα με έφερνε στο ενδεχόμενο τεσσάρων ζωνών οικισμών.

Ή ίσως, στα πλαίσια και πάλι τού μήνα, αφαιρώ τις 7 ημέρες τών 18Χ10 και μένει η πόλη με τις 3 ζώνες οικισμών και τα 4 (ή ίσως-ίσως και 3) χιλιόμετρα.

Ή: μένω στις 3 ζώνες οικισμών και έτσι η τελευταία βδομάδα ξοδεύεται ως εξής: 2 πρώτες μέρες στην ύπαιθρο, οι επόμενες 2 στην πρώτη ζώνη οικισμών, οι άλλες 2 στην 2η ζώνη και οι τελευταίες 2(η μία μέρα που απομένει δηλαδή και η επόμενη τής άθλησης) στην τρίτη.

Αν θα περπατώ το 1/10 τού 24ώρου-και ελεύθερα (2200 περίπου μέτρα στα 24 λεπτά), τότε έχω μια πόλη τών 4 χλμ. Ούτε λόγος δηλαδή για επιστροφή στα 3 χλμ.

Ενώ σκέφτομαι κι αυτό: μία βδομάδα 6Χ24', μία 9Χ16', 2 ή 3 ημέρες 18Χ8' μία μέρα άθληση και: 1 ημέρα 3Χ48', μία 4Χ37', μία 5Χ29', μία 6Χ24', μία 9Χ16' και μία 18Χ8'. Και - ίσως ίσως: μία των 36Χ4 λεπτών. Όλα ξανά απ' την αρχή.

Ή: 6 ημέρες εκεί, 6 εδώ κτλ. Ή, ακόμα: 5 εκεί, 5 εδώ κτλ. Την εβδομάδα δηλαδή την κάνω εξάδα ή και πεντάδα.

Από τις 10 στο μεταξύ καθάρισα τις φράουλες για μια ώρα στα πλαίσια τής ηλιοθεραπείας. Τώρα έγινε σχεδόν 11 και δεν αισθάνομαι την ανάγκη για περπάτημα.

Εκεί στις φράουλες όμως - α, εκεί στις φράουλεςί-ξεφύτρωναν στο κεφάλι μου οι άλλες παραλλαγές τής πόλης έτσι όπως ξεφύτρωναν τα παραπούλια τους και σκεφτόμουν προς το τέλος πως αν αποφασίσει το Ισραήλ και με καλέσει[3], τότε θα πρέπει να θέσει στην διάθεση μου όλα τα κιμπούτς του αν θα καταφέρω να βγάλω άκρη.

Σκεφτόμουν μάλιστα την εβδομάδα ως μια ενδεχόμενη ανόητη αυθαιρεσία. Γιατί άραγε να μην είναι καλύτερη η τριάδα η οποία, στο κάτω κάτω, ταιριάζει καλύτερα με την... Αγία Τριάδα;

Μόλις πριν μάλιστα, στην αυλή, σκεφτόμουν το φεγγάρι: το πώς γεμίζει για 14 μέρες και πώς αδιάζει μετά, Αραγε θα μπορούσε αυτό να δώσει κάπια κατεύθυνση στο σύστημα μου;

Εν πάση περιπτώσει στα πλαίσια εκείνης τής "τριάδας" σκεφτόμουν την πόλη με 9 γραμμές κτιρίων χωρισμένες μεταξύ τους με 9 γραμμές εργοστασίων κτλ.

Αλλά γράφοντας τα στο μεταξύ αυτά πέρασαν οι 11 και άρχισα κιόλας να μην νιώθω και τόσο κάλα. Ας δούμε όμως, έστω και πάλι για το γραπτό, αυτό το καινούριο πλάνο: εάν αλλάζω δωμάτιο κάθε 3 ημέρες, τότε θα έχω 9 διαφορετικούς ρυθμούς κίνησης που θα έχουν βάση το ημίωρο. Αν το πάρω από την ανάποδη έχω:

36 φορέςΧ400 μέτρα, κάθε μισή ώρα, 18Χ800, κάθε 1 ώρα, 12Χ1200, κάθε 1½ ώρα, 9Χ1600, κάθε 2 ώρες, 7 (,2)Χ2000, κάθε 2½ ώρες, 6Χ2400, κάθε 3 ώρες, 5Χ2800 κάθε 3½ ώρες, 4 ½ Χ 3.200, κάθε 4 ώρες και 4Χ3.600, κάθε 4½ ώρες.

Σύνολο πάντα 14.400 μέτρα.

Τόγραψα, βλέπετε, άνκαι πρέπει να πω ότι μου φαίνεται μεγάλη ανοησία. Θεωρώ πάντως ότι πρέπει να υπάρχει ένα μέγιστο (όπως κι ένα ελάχιστο) χρονικό όριο μεταξύ τών καρδιακών ερεθισμάτων όπως και μεταξύ τών στομαχικών (στην προκειμένη περίπτωση ας καθορίσω τις τρεις ώρες) και την βδομάδα τής άσκησης διπλασιάζω το ερέθισμα εφόσον χρειάζεται. Βάζω και στα διαστήματα την ανάλογη ηλιοθεραπεία και δεν θέλω τίποτε άλλο.

Είμαι πίσω στην εβδομάδα δηλαδή και έχω δίο παραλλαγές: τον μήνα ή τις 36,37 ή 38 ημέρες. Φαβορί πάντως είναι ο μήνας. Θα επιμείνω σ' αυτό και δοκιμάζω στο κάτω κάτω και τις 36 ημέρες. Αν αυτό ικανοποιήσει περισσότερο τις ανάγκες μου για καλύτερο χρόνο και για καλύτερο παιχνίδι, τότε το κάνω κι αυτό κάπου κάπου. Δεν πρέπει όμως να αλλοιώσω το σχέδιο τής πόλης. Είπαμε: 4 χλμ και 3 ζώνες οικισμών.

...Έγινε 11½ και οπωσδήποτε δεν αντέχω άλλο. Παίρνω τούς δρόμους.

Σημειώνω: όπως η έντονη πείνα τού στομαχιού φέρνει προβλήματα στο στομάχι (εφόσον θα υποχρεωθείς σύντομα να παραφάς για να έρθεις στην ... φόρμα σου) έτσι και η έντονη πείνα στην καρδιά θα φέρει προβλήματα στην καρδιά (και στους μυώνες που τρέφουν την καρδιά) αφού θα χρειαστεί να την παραφορτώσεις για να συνέλθει. Στον δρόμο λοιπόν.

Παρπάτησα μισή ώρα στις 11 ½, 45΄, στην μία και μισή και 45΄ στις 4 και 30.

Ενώ σκέφτομαι αυτό τον μικρό μήνα (την βδομάδα δηλαδή που ακολουθεί το τέλος τού μήνα) να κινηθώ ως εξής:

1η μέρα: άθληση. Διαμονή ή στο χωριό ή στην περιφέρεια.

2η μέρα: 6Χ49', κάθε τρεις ώρες. Διαμονή ή στο χωριό ή στην περιφέρεια.

3η και 4η μέρα: 6Χ24', κάθε τρεις ώρες. Διαμονή στην (εσωτερική) περιφέρεια.

5η και 6η μέρα: 9Χ16', κάθε δίο ώρες. Διαμονή στην 2η ζώνη οικισμών.

7η και 8η μέρα: 18Χ8', κάθε μία ώρα. Διαμονή στην 3η ζώνη οικισμών. Και, ίσως, 9η μέρα: 36Χ4', κάθε μισή ώρα.

Τις πρώτες 2 μέρες επιτρέπονται μεγάλες ανηφόρες, τις επόμενες 2 μέτριες, τις άλλες 2 μικρές και τις τελευταίες καθόλου ανηφόρες.

Ως τις 6-6½ ε, περνούσα. Από κει και πέρα ... Αφήνω λοιπόν το σχέδιο και είμαι ξανά στον δρόμο. Εφτά στο μεταξύ.

★

Σχεδόν ενιά. Γύρισα στο σπίτι αφού περπάτησα ως την Λίμνη. Πήγα ως εκεί όπου λουζόμουν μια φορά κι έναν καιρό και γυρίζοντας πίσω πέρασα από κείνα τα σπίτια όπου έμενε, πάλι μια φορά κι έναν καιρό, μια Δήμητρα, μια Λένια, μια Κλειώ και μια Μαρία. Βέβαια εκεί τώρα απόμειναν μόνο τα φαντάσματα τους και τα ερπετά και ακόμα, για την αλήθια, μια Jill, μια γυναίκα από την Αγγλία, έρμη και μόνη κι αυτή, σαν και μένα.

Περνόντας καμιά 50ριά μέτρα έξω από το σπίτι της άκουσα έναν ήχο να έρχεται από κει και στάθηκα μια στιγμή και φώναξα:. Jill... Jill. Δεν πήρα απάντηση κι όμως, παρόλαυτά, προχώρησα κατά το σπίτι της. Πρόσεξα το αυτοκίνητο της κάτω από το πεύκο και σύντομα ήμουν στην αυλή της. Ξαναφώναξα τ' όνομα της και βγήκε αμέσως από την πόρτα τής κουζίνας.

Ήταν φθινόπωρο όταν είχα περάσει για τελευταία φορά από κει, Οκτώβρης ίσως, ίσως και Νιόβρης. Και κει πάνω στο τι κάνεις και τι γίνεσαι και πάνω σε κουβέντες για τα μελλούμενα

περνούσε η ώρα. Μιλούσε αρκετά, τόσο που δεν έδινε ευκαιρία στ' αυτί μου να πάρει ανάσα. Να δούμε πόσον καιρό θα είχε κάνει κι αυτή να μιλήσει σε άνθρωπο! Κι έτσι που τ' αγγλικά μου δεν είναι και τίποτα τής προκοπής, λίγα πράματα καταλάβαινα. Κάπια στιγμή πρόσεξα τα στήθη της. Κι ως γεγονός παρά τα χρόνια της (γύρω στα 50 ή και στα ...60. Πιός ξέρει;) θα μπορούσαν πολύ καλά πολλές να τα ζηλέψουν.

Ναι! Αλλ' όπως συμβαίνει πάντα με μένα, η θέα τών ωραίων εικόνων δεν με αφήνει ποτέ ασυγκίνητο. Έτσι λοιπόν όπως τα έβλεπα μπροστά μου (ένα μόλις πόδι από τα χείλη της) ένιωθα τον πόθο να κυριεύει το σώμα μου. Εκείνη μιλούσε ολοένα κι εγώ άκουγα (ή, μάλλον: έβλεπα) και αναρωτιόμουν: άραγε το θέμα μας είναι αυτό που λέμε; Ο Νοστράδαμος και ολ' αυτά τα σούπα-μούπες ή μήπως δίο κορμιά στο φως ενός Μαγιάτικου σούρουπου που διψούν για ζωή; Αναρωτιόμουν τι σκέψεις να είχε μέσα της, αν υπήρχε μήπως κάτι άλλο πίσω απ' όλη εκείνη την φλυαρία.

Έτσι που λέτε, έτσι ή κάπως έτσι περνούσε η ώρα ώσπου έφτασε η στιγμή για να μπει εκείνη μέσα και να τηλεφωνήσει-α, ξέχασε - πού στον διάολο θα τηλεφωνήσει και εγώ να τραβήξω για το άντρο μου.

Ναι ναι, μόνο που δεν ήθελα να φύγω προτού ξεκαθαρίσω κάτι. Πιός ξέρει; Μπορούσε να ήθελε κι εκείνη ένα χέρι να την αγγίξει. Πιός ξέρει; Και δεν θάταν κρίμα να φύγω από κει χωρίς να δώσω ένα χάδι σ' ένα ανθρώπινο κουρέλι;

'Εκανε να κλείσει την πόρτα όταν της είπα: είσαι υπέροχη Jill. Θέλω ν' αγγίξω το στήθος σου Jil, και-όντως- έκανα να το αγγίξω.

Ω, τι ακολούθησε; Να: έβαλε απότομα το χέρι της μπροστά, με κοίταξε έτσι ακριβώς όπως κοιτάζει κανείς το πιο συχαμερό σκουλήκι πριν το κάνει λιώμα, έκλεισε γρήγορα την πόρτα και γύρισε το κλειδί... Πρόλαβα κάπου εκεί και της πέταξα: Why? Is that so bad?

Ω, και τι νάκανα τέτιος ηλίθιος που είμαι;

Πήρα τον δρόμο για την ερημιά μου. Τα σκεφτόμουν όλα και μια έρχονταν τα δάκρυα και μια έφευγαν, σαν τώρα δηλαδή που καταγράφω την... ιστορία. Ο απολογισμός έγκειται σε μια πρόταση που ήθελα εδώ και καιρό να σημειώσω κι όμως δεν είχα την ευκαιρία. Ε, και τώρα που ήρθε ας σημειωθεί: ούτε ένα κίνητρο για να θέλω να ζήσω δεν μου δίνεις ζωή. Γιατί, γιατί να είσαι μαζί μου τόσο σκληρή;

Ω, θα καταλαβαίνετε κάτω από πιές συνθήκες αγωνίζομαι για σας και για την παράδεισο που θα σας κληροδοτήσω. Αλήθια, το ένιωσα, το σκέφτηκα χιλιάδες φορές, ίδιο και απαράλλαχτο όπως και τώρα: το πώς μπορώ και ζω;

Ναι άνθρωποι, άνκαι, να λέγεται, παρά την άρνηση τού κόσμου να μου δώσει ένα κίνητρο ζωής όμως, οφείλω να παραδεχτώ, έχω για την ώρα ένα κάπιο κίνητρο που απαλύνει και μετριάζει κάπως την μοναξιά μου, κι αυτό είναι, άνθρωποι, τα παιδιά μου.

...Ω, και μπροστά στον δικαστή αν με έβαζαν, πάλι έτσι θα το έλεγα και έτσι θα το ήθελα γιατί απλούστατα έτσι την θέλω την ζωή μου. Διαφορετικά ας μου λείπει.

...Ο Νοστράδαμος κι ο Νοστράδαμος. Σκοτίστηκα! Τι με νιάζει εμένα για το τι λέει ο Νοστράδαμος επτ θα γίνει αφού, στο κάτω κάτω, ότι είναι να γίνει, από μένα θα γίνει καμ όπως είναι επόμενο, αυτό το ξέρω μόνο εγώ. Βέβαια δεν λέω: έχω και κάπια περιέργεια να δω και να μάθω το τι γράφει αλλά κι αυτό έγκειται σε κείνο το γνωστό: γράφει για μένα; Τότε λέει κι αυτός κάτι. Διαφορετικά δεν λέει τίποτα.

Ενώ: σκέφτομαι όλο εκείνο το κενό μεταξύ τών γραμμών τών οικισμών και των εργοστασίων κτλ ως έναν (ή μάλλον 2 ή και 4) "ποταμόν ύδατος ζωής". (Αποκάλυψις). Τον σκέφτομαι δηλαδή ως τον οικονομικότερο μεταφορικό αγωγό τών αγαθών προς το κέντρο τής πόλης, εκεί όπου θα καταναλωθούν. Μέρος επίσης εκείνης τής πλατείας μπορεί να αποτελέσει τον κεντρικό άξονα αυτών των ποταμών ζωής.

Κι αυτό: όπως το φεγγάρι είναι ένας μικρός χρόνος, έτσι και η εβδομάδα μπορεί να είναι ένας μικρός μήνας.

Στις 10 και 30: 50' κατά την Κινούσα. Όλα καλά.

20 Μαΐου, Πέμπτη.

Ξύπνησα στις 6½. Έτσι: τι γλυκιά πουν' η ζωή! Ξεκίνησα στις 7 για τον φράκτη. Στο μεταξύ ξυπνόντας το πρωί έριξα μια ματιά κατά κείνα τα σπίτια κάτω που νοικιάζω. Βλέπετε αυτά αποτελούν λίγο πολύ το οικονομικό μου στήριγμα και ότι και να πω και όσο αδιάφορος και αν είμαι για το χρήμα (άνκαι, να λέγεται, στην κατάσταση που βρίσκομαι κάθε άλλο παρά αδιάφορος είμαι γι'αυτο. Πολύ θα ήθελα μάλιστα να είχα στα χέρια μου πολύ, άφθονο χρήμα, και τότε θα βλέπατε... επιχειρήσεις) δεν μπορεί να με εγκαταλείψει η απορία: άραγε έφυγε (όπως εκείνος ο Σύριος προ καιρού) ή όχι; Σύμφωνα πάντως με τα χτεσινά δεδομένα θα έπρεπε να ήταν εκεί ένα άσπρο αυτοκίνητο. Ρίχνοντας μια βιαστική ματιά το πρωί δεν είδα τίποτα. Έτσι φεύγοντας στις 7 για τον φράκτη και περνόντας έξω από κει βλέπω και πάλι ότι δεν υπήρχε αυτοκίνητο. Ε, καλά, τίποτα δεν θα με παρεξένευε πλέον. Έχω πια συνηθίσει να εγκαταλείπομαι. Πέρασα μάλιστα καμιά εκατοστή μέτρα το σπίτι και έκανα πίσω. Είδα την πίσω πόρτα ανοιχτή και, να πάρει, αν όχι τίποτα άλλο ήθελα να κανονίσω εγκαίρως τις σκέψεις μου. Δεν ήθελα δα να φύγω για τέτιο περίπατο χωρίς να το ξέρω αυτό: έφυγε ή όχι; Ήταν απλό: θα κοίταζα από την πόρτα και αν έβλεπα προσωπικά του αντικείμενα θα σήμαινε πως δεν είχε φύγει ακόμα. Διαφορετικά, α, σας είπα: ήθελα να κανονίζω τις σκέψεις μου, δεν μου αρέσουν οι περιττές περιπέτειες και τα αχρείαστα αισθήματα. Αυτά που έχω (και για τους λόγους που τα έχω) είναι πολλά και δεν ήθελα να γεννήσω και άλλα από υποθέσεις και μόνον.

Εν πάση περιπτώσει πλησίασα, είδα εκεί στα σκαλοπάτια κάπια παπούτσια και κάτι μπότες, είδα το χαλί στην κάμαρα, πέταξα εκεί ένα "Άντυ" για το.... πρόσχημα και έβαλα το κεφάλι μου πίσω από την πόρτα. Ούτε λίγο ούτε πολύ είδα τον Αντυ να κείτεται στο κρεβάτι σε βαθύ ύπνο.

Αυτό εντάξει, έβαλε κάπια πράγματα σε τάξη, για όσο τα έβαζε στο κάτω κάτω. Ναι μεν με πληρώνουν με τον μήνα αλλά *τι* μπορώ να τους κάνω αν θέλουν να το εγκαταλείψουν πριν καν κλείσει ένας; Όλα κι όλα. Ο Θεός είναι μεγάλος. Ότι και νάλεγα: πέρασα και χειρότερα. Αυτό θα φοβόμουν τώρα! Ενώ, επιπλέον, αυτή η αίσθηση τής εγκατάλειψης, όταν ιδίως έχεις την Υγία και ξέρεις στο κάτω κάτω ότι δεν φταις και δεν την προκάλεσες κατά οπιοδήποτε τρόπο εσύ περιέχει, πρέπει να πω, ένα στοιχείο απέραντα ηδονικό, πονεμένο μεν και δακρύβρεχτο ίσως, αλλά ηδονικό.

Έχοντας λοιπόν αυτό το δεδομένο στα χέρια μου ξεκίνησα για τα βουνά. Έβλεπα να έχω στην ψυχή μου εκείνη την διάθεση που μου βούρκωνε τα μάτια και έκανε την καρδιά μου να σπαράζει. Εκείνο το τραγούδι δεν τραγουδήθηκε, αλλ' όμως ήταν εκεί, πάντα παρόν: γύρνα στ' αραχνιασμένο σπίτι να σε γεμίσω με φιλιά, γύρνα χαμένο μου σπουργίτη να βρεις την πρώτη σου φωλιά...

Ω, τι να σας πω; Την συνέχεια; Είναι περιττό μα... θα σας την πω.

Περπατούσα που λέτε ανασαίνονιαις ως το κόκκαλο αυτό τον γλυκό αέρα τού Μαγιάτικου πρωινού. Θυμόμουν κάπιες, θυμόμουν κάπιους, θυμόμουν κάτι, κι όλα ανακατωμένα. Λέξεις που ήθελα να πω, αισθήματα και λέξεις που ήθελα να γράψω.

μια Rose ένα δειλινό, κάπια αισθήματα και κάπιες χίμαιρες ημερών που δεν θα ξαναγυρίσουν κι έναν Αγώνα ενάντια σ' όλα τα προγνωστικά.

Θεέ μου, δεν θα ήθελα και πολλά για να σας πείσω: ένα πρωινό μόνο, σαν κι αυτό, αν καταφέρω και σας φέρω στο σημείο να νιώσετε την γεύση αυτού του αγεριού, τότε θα βλέπατε ολοκάθαρα πως όλα τα πλούτη σας και όλα τα σχέδια σας δεν αξίζουν τίποτα μπροστά σ' αυτό το όραμα που θα κάνει αυτό το αγέρι γλυκύτερο κι από τον πιο πολύτιμο θησαυρό αυτού του κόσμου. Ναι, μόνο ένα πρωινό, ένα μονάχα, ένα κορίτσια, μόνο ένα.

Μ' αυτές, που λέτε, τις προϋποθέσεις ξεκίνησε το περπάτημα και έτσι συνέχιζε: στα πρόθυρα τών θρήνων. Γιατί; Και κει που άφησα τον δρόμο για να πάρω μια από πρώτο πλάνο εικόνα αυτών των "ισοπεδώσεων"[4] θυμήθηκα τον "άνθρωπο-ελέφαντα" κάποτε σε μια τηλεόραση, την συγκίνηση του στο αντίκρυσμα ενός γυναικείου στήθους! Ω, εκείνη η γυναίκα! Ω, κι αυτή η πράξη! Και τα λόγια του: δεν έχω ξαναδεί ποτέ πιο όμορφο πράγμα στην ζωή μου... Ω, κι η ανάμνηση τού χτεσινού επεισοδίου στην Λίμνη. Άστους. Τι ξέρουν αυτοί από ζωή; Τους έδωσε κάπιος... ηλίθιος (πιο πολύ ηλίθιος από μένα) μια εντολή (ή δέκα, πόσες;) δίο και τρεις χιλιάδες χρόνια πριν κι αυτοί οι θεοπάλαβοι (άρωστοι όλοι στο μεταξύ από την ακινησία και από την ανοησία τους) την πήραν τοις μετρητοίς. Ω, το τι είναι ζωή κορίτσια και το τι είναι και τι πρέπει να είναι και να μην

είναι ο άνθρωπος, αυτό θα σας το μάθω εγώ. Κοίτα την εκείνην: θα σκέφτεται τώρα πόσο κακός είμαι, σίγουρα θα φοβάται, και έτσι που είναι μόνη εκείνη εκεί και εγώ εδώ και δεν λέω να ... πεθάνω, τότε δεν θα εκπλαγώ αν μάθω σύντομα κάπια μέρα πως έχει φύγει από κει. Κι έτσι θα πλήθαιναν τα φαντάσματα στον δρόμο μου.

Εν πάση περιπτώσει έτσι και πάλι κατηφόριζα κι έπαιρνα τον δρόμο τού γυρισμού. Αριστερά τα περιβόλια και δεξιά το βουνό, ο ήλιος γλυκός στο κορμί, ο αγέρας γλυκός, οι αναμνήσεις γλυκές και πικρές μαζί, όλα σαν πάντα ανακατωμένα και, σαν πάντα, σαν μέσα από όνειρο. Ύστερα συνέχισα τον δρόμο μου ανάμεσα από στάχια κι ελιές και τώρα νάμαι εδώ, στο άντρο τής νοσταλγίας, με μια πέννα στο χέρι να ξύνω τις πληγές που έφερε ο χρόνος.

Αραγε κράτησα μέσ' το χαρτί κάτι από κείνες τις στιγμές; Ω, νομίζω πως κάτι έκανα, κάτι κράτησα και... κάτι είπα. Στο μεταξύ τα αιτήματα τής Υγίας δεν έλειψαν ούτε και απ' αυτή την οδοιπορία. Να, σκεφτόμουν δηλαδή αυτή την μια βδομάδα μετά το τέλος τού μήνα να την διευθετούσα ως εξής:

1η μέρα: άθληση και δουλιές.
2η μέρα: 6Χ60', κάθε 3 ώρες, συν δουλιές.
3η μέρα: 6Χ50' με λίγη ελαφριά δουλιά.
4η μέρα: 6Χ40' με λίγη δουλιά.
5η μέρα: 6Χ30'. Ως εδώ, πάντα κάθε τρεις ώρες.
6η μέρα: 9Χ20', κάθε 2 ώρες και χωρίς δουλιά.
7η μέρα: 18Χ10', κάθε μία ώρα.
Μετά κάνω κούρσα.
Ή: 1η μέρα: άθληση-ε δουλιές, 2η μέρα: 6Χ48', 3η: 6Χ40,
4η: 6Χ32,5η: 6Χ24, 6η: 9Χ16 και 7η: 18Χ8'.
Μετά κούρσα.

★

Αυτό ήταν προχτές: με τους πολλούς ο χάρος είναι γλυκός; Γιατί όχι και οι κόποι; Γιατί, ως γεγονός, βαρέθηκα να δουλεύω και να κοπιάζω μόνος, να τρέχω μόνος. Βαρέθηκα.

Έφαγα πάντως στις 9½ λίγα μέσπιλα, μύγδαλα, 2 αυγά και 1-2 φέτες και ήπια 1½ ποτήρι γάλα. Κι αυτά χωρίς να έχω και τόση όρεξη γιατί, ως γεγονός, τα δάκρυα δεν την ευνοούν.

Ενώ περπάτησα ξανά τώρα, έχοντας το στομάχι λίγο βαρύ, για 50 λεπτά, κατά την Πελαθούσα. Αρχισε κιόλας ο ήλιος να καίει, κι ήμουν και τούτη την φορά βουτηγμένος στον πόνο. Αναλογιζόμουν τό πώς ένιωθα εκείνη την Βίκη προχτές- αντίπροχτες όταν ήρθε στα χείλη μου το τραγούδι: μέσ' της πόλης την ρουτίνα κτλ. Θυμόμουν κάπιες παλιές εποχές, ημέρες και ώρες που συνοδευσαν αυτό το τραγούδι, εκείνην σκεφτόμουν σε μια Γερμανία περιτριγυρισμένη από τσιμεντένια δάση και από κρύες καρδιές. Και πως σίγουρα θα πονά, θα υποφέρει, θα πεινάει η καρδούλα της, θα διψάει - με τέτια ζωή, με τέτιες πόλεις και με τέτιους ανθρώπους δεν μπορεί να γίνει αλλιώς - και πως μόνον εγώ μπορώ να την χορτάσω, μόνον εγώ μπορώ να την γιατρέψω. Ναι, ναι, έτσι το σκεφτόμουν και το ένιωθα τόσο καλά όσο το ήξερα: πως αν την αγαπώ, αν την αγάπησα κάποτε, την καθεμιά και τον καθένα που έκανε να βγει ένας ωραίος ήχος απ' αυτή την αλαλάζουσα ασυναρτησία, έχω υποχρέωση να τους σώσω.

Κάπου εκεί θυμήθηκα μια άλλη Βίκη που την είδα την περασμένη βδομάδα στην τηλεόραση να ντουμπλάρει αδέξια ένα παλιό της τραγούδι. Πώς καταντήσατε έτσι ρε άνθρωποι; Πώς καταντήσατε; Σας βλέπω και δεν πιστεύω σχεδόν στα μάτια μου. Κι ακόμα πού είσαι; Λίγο ακόμα ν' αργήσει το κτύπημα μου και τα δεινά σας θα εφοδεύουν με γεωμετρική πρόοδο. Ακόμα λίγο, ακόμα λίγο.

Στο μεταξύ έστειλα προχτές εκείνη την επιστολή στον Σιμόν Πέρεζ μαζί με κάπια άλλα κείμενα. Ακόμα λίγο ζωή, ακόμα λίγο άνθρωποι και δεν μπορεί. Κάτι θα βγει.

Κι αυτή η πρόταση:...δεν είχε το θάρρος να ζήσει, ούτε και το θάρρος να πεθάνει. Και... πίσω στο σχέδιο.

★

Για το πόσο πολλά κάνουν οι άνθρωποι για την κοιλιά τους και πόσο λίγα για την καρδιά τους.

Κι αυτό: οι ειδήσεις κι οι ειδήσεις. Α, μα είναι δυνατόν να συνεχίσουν να μιλούν, να κάνουν και να φτιάνουν έτσι λες και δεν πέρασα ποτέ, δεν μίλησα ποτέ και δεν έκανα ποτέ τις σαΐτες μου να διαπεράσουν την καρδιά τους; Είναι δυνατόν!

Κι αυτό: το σημαντικότερο είναι να συμφωνεί ο κάματος τών μυών με τον κάματο τής καρδιάς.

...Δίο και είκοσι. Έτσι που μου φαίνεται ότι χρειάζονται κάπιες διαιτολογικές καινοτομίες. Περπάτησα για 50', από την μιάμιση. Καθόλου όρεξη για φαΐ στο μεταξύ ενώ σκέφτομαι-πεισματικά πλέον - τα 2 γεύματα.

Ή, ίσως: 4 γεύματα την πρώτη βδομάδα, 3 την 2η, 2 την 3η και 1 την τέταρτη.

Όπως όμως κουράστηκα να τρώω, έτσι κουράστηκα και να περπατώ. Εν πάση περιπτώσει περπάτησα και τώρα 44 λεπτά, από τις 4 και 40 ως και τις 5 και 24, κατά τον φράκτη κι από την Π. Μακούντα.

Έτσι κι έτσι κι έτσι που μου φαίνεται πως η πόλη τών 3 χιλιομέτρων μπορεί πολύ καλά να φτάνει.

Εάν όμως επανέλθω στα τρία χιλιόμετρα, τότε κάνω τρεις τις γραμμές κτιρίων στην πρώτη ζώνη οικισμών και περιορίζω σε μια μόνο τις τρεις σειρές εστιατορίων.

Εφτά η ώρα: νηστικός και αδύναμος ενώ τέλιωσα ήδη το σχέδιο και αύριο θα αρχίσω κάτω το τρίτο χέρι.

Περπάτησα πάντως 50' ως την θάλασσα από τις *7½* ενώ έφαγα στο μεταξύ (κοντεύουν 9) 2 μαντόρες. Νυστάζω έτσι όπως και πριν το μεσημέρι.

Αραγε: διασπορά τών περπατημάτων και συγκέντρωση τών γευμάτων; Όπως: συγκέντρωση τών κόπων και διασπορά τών γευμάτων;

Μια επίμονη νύστα με κατέβαλε στο μεταξύ από τις 9 με πολλά ερωτηματικά. Λούστηκα και... έγινε 10 και μισή. Πάω για ύπνο με πολλή περιέργεια για την συνέχεια. Αραγε πώς θ' αρχίσει η επόμενη μέρα;

20 Μαΐου, Παρασκευή,

Ο ύπνος καλός, από τις 10½ μέχρι τις 7. Δεν είχε μεν εκείνη την γλυκιά γεύση ο αέρας αλλά αν υπολογίσουμε το πρόβλημα στο στομάχι μου, τότε δεν θα πρέπει να έχω παράπονο.

Περπάτησα στις *7½* για 30 λεπτά ενώ είχα ξεκινήσει για 36. Επειδή ακριβώς σκοπεύω να δουλέψω 3ο χέρι σήμερα, είπα να το συντομέψω.

Γεγονότα: το πρόγευμα (ιδίως κατά τις 2 τελευταίες βδομάδες) με έκανε τελείως ανίκανο για συγκέντρωση. Για μια βδομάδα προσπάθησα να το ξεπεράσω κάνοντας μετά απ' αυτό μερικές οικιακές εργασίες αλλά είναι γεγονός πως δύσκολα κατάφερνα να αφομοιώσω την τροφή. Συχνά πυκνά μάλιστα δυσκολευόμουν να φάω. Μπορεί να ξεκινούσα με κάπιες καλές προϋποθέσεις (η συνήθεια σ' αυτό έχει την ευθύνη της) αλλά σύντομα έβλεπα ότι δεν τραβούσα. Προσπαθούσα να μην βιάζομαι και να αναπνέω βαθιά. Ε, έτσι κι έτσι κουτσοπερνούσα αλλά: ως εδώ. Στο μεταξύ σκέφτομαι επίμονα την καινούρια διευθέτηση ως προς το φαΐ. Ξέρω πάντως πως τις καλύτερες περιόδους τής ζωής μου (γυμνάσιο (6η τάξη), στρατός, πανεπιστήμιο) τις έβγαζα κατά το πλείστον με δίο γεύματα.

Και πως: η κατάχρηση κίνησης έδωσε την κατάχρηση φαγητού, όπως και το αντίστροφο.

Αυτή την διευθέτηση: 3 φορές φαγητό την ημέρα τις 2 πρώτες βδομάδες, δίο φορές τις άλλες δίο και μία φορά εκείνες τις 2-3 ημέρες. Και για την περίπτωση τού μικρού "μήνα" ένα ανακάτωμα.

Μ' αυτή την νηστεία δηλαδή προκαλώ την αρώστια μου (και μαζί την αδυναμία μου). Είναι φρονιμότερο πάντως από του ν' αφήσω την αρώστια νάρθει απρόσκλητη και με απρόβλεπτα δεινά.

Στο μεταξύ (10 η ώρα) είμαι βαρύς και αδύναμος κι όμως, παρόλαυτά, καλά....καλά.

Ως τις 12: αδυναμία μέχρι λιποθυμίας. Ώσπου έφαγα μέσπιλα, 1 ροδάκινο και, νομίζω, θα φάω και φαγητό. Κι ως γεγονός: είναι άσχημες συγκυρίες η νηστεία και η δουλιά μαζί.

Σκέφτομαι πάντως πως με αυτή την διευθέτηση (διαφορετικές δηλαδή συχνότητες κάθε βδομάδα και διαφορετικές - επομένως - ώρες), θα έδινε στα εστιατόρια την ευχέρεια να λειτουργήσουν με ελάχιστο χώρο.

Ενώ έφαγα τελικά. Και καλά μάλιστα. Ένιωθα ότι τραβούσα.

★

Απόγευμα, σούρουπο: υπό έλεγχον. Περπάτησα σχετικά άτακτα και λιγότερο από τον χρόνο που σκόπευα να περπατήσω για σήμερα. Πάντως δεν δέχτηκε εκείνο το φαΐ ο οργανισμός μου χωρίς διαμαρτυρίες.

Κάπια πάλι υποψία πως το παράκανα με το γάλα είχε κι αυτή την θέση της. Εν πάση περιπτώσει όλα θα τα ξεκαθαρίσει το πείραμα και τίποτε άλλο. Έκανα στο μεταξύ τα προκαταρκτικά για ν'αρχίσω αύριο το τρίτο χέρι.

Περπάτησα για 35', από τις 8 και 40 ως τις 9 και 15. Μου φαίνεται πως έρχονται καλές ημέρες. Στο μεταξύ πεινάω ή δεν πεινάω; Δεν ξέρω. Αισθάνομαι ωραία πάντως που είμαι νηστικός. Λίγο αδύναμος μεν αλλά... ωραίος. Αραγε χρειάζεται και εδώ ένα ραβδί; Για τί όμως; Για φαΐ ή για νηστεία;

★

Θα έμπαινα για μπάνιο αλλά ήρθα στις κόλλες για να σημειώσω μια καλή σκέψη που ήρθε στο μιαλό μου εκεί στην τουαλέτα όπου καθόμουν και... κατουρούσα. Αυτήν: πως όπως υπάρχει το τρέξιμο (το γρήγορο και το αργό κτλ) και όπως υπάρχει και το περπάτημα (γρήγορο κι αυτό, ελεύθερο ή αργό) έτσι υπάρχουν και τα φαγητά (βαριά, μέτρια, ελαφρά, πολύ ελαφρά κτλ). Όπως δηλαδή όταν κουράσω πολύ τούς μύες μου περιορίζομαι σε ελαφρά περπατήματα, κάτι ανάλογο μπορώ να κάνω όταν κουράσω πολύ το στομάχι μου. Επί του προκειμένου: δίο αγγούρια μπορούν να αποτελούν μία πρώτης τάξης μέση λύση.

Ναι, ναι, αλλά μόλις έφαγα τα αγγούρια άνοιξε η όρεξη μου. Ανοιξα το ψυγείο, είδα το κουνέλι που απόμεινε και... πάνω του. Γενικά έφαγα και τώρα καλά, όμως δεν ήπια γάλα στο τέλος. Βασικά: λίγο κουνέλι, κάνα-διο φέτες και 3 μπουκιές ταχυνόπιτα. Έπλυνα τα πιάτα και νάμαι τώρα εδώ για την αναφορά: έτσι ή σχεδόν έτσι: ίδιος ο Σίσυφος που γύρισε από τον Αδη.

21 Μαΐου, Σάβατο.

Ύπνος καλός, διάθεση καλή. Ευχαρίστως δεν θα έτρωγα τίποτα τώρα το πρωί αν καθόμουν για μελέτη αλλά με δεδομένο το ότι πάω για το τρίτο χέρι, μου φαίνεται ότι πρέπει να φάω κάτι αν θέλω να μην φτάσω στο άλλο άκρο.

Περπάτησα 27 λεπτά στις 7, 30 στις 10½ και 30 στην 1 ½. Όλα έτσι κι έτσι που μου φαίνεται ξανά ότι τάχω όλα στο χέρι. Είπαμε: ο μήνας και το τέταρτο του.

...Ώσπου άνοιξαν για τα καλά οι ορέξεις μου και το βράδυ... έσκασα.

22 Μαΐου, Κυριακή.

Κοιμήθηκα θαυμάσια παρά το βάρος στο στομάχι. Ξύπνησα επίσης νωρίς επειδή τέλιωσα νωρίς το χτεσινό τελευταίο περπάτημα.

Αυτό: διαφορετικό το αίσθημα όταν βαρυφάς και διαφορετικό όταν τρως συχνότερα απ' όσο χρειάζεται.

Μετά το πρώτο 25λεπτο περπάτημα: σκέφτομαι να δοκιμαστεί και το 15ήμερο μαζί με την βδομάδα (κάθε 3 μέρες).

Σήμερα πάντως αισθάνθηκα την ανάγκη για ανάπαυση. Χτες δεν μ' ένιαξε. Από περπάτημα: 6Χ25 λεπτά. Όλα καλά.

23 Μαΐου, Δευτέρα.

Έτσι: γλυκός που είν' ο ύπνος. Ξύπνησα στις 6.

Έφαγα 3 φορές, συν 2 φορές μέσπιλα. Στις 3½ (μετά την ανάπαυση) και στις 7. Περπάτημα 6Χ24 λεπτά και τρίτο χέρι. Όλα καλά.

24 Μαΐου, Τρίτη.

Τον συγκερασμό μεταξύ μήνα, 15ήμερου, βδομάδας και τριήμερου (ή τετραήμερου). Km τον συγκερασμό μεταξύ καλοφαγίας και δίαιτας. Την ποσότητα και την συχνότητα τών φαγητών θα την κανονίζει η κίνηση.

Γεγονότα: ξύπνησα με μουδιασμένα τα χέρια. Από φαγητό και περπάτημα: σαν χτες. Ενώ

πέρασαν σήμερα από δω η Έλκε και η μάνα της.

25 Μαΐου, Τετάρτη.

Φαγητό σαν χτες περίπου και περπάτημα: 9Χ16 λεπτά. Τελίωσε το τρίτο χέρι.

26 Μαΐου, Πέμπτη.

Έτσι: βλέπω ότι εταλαιπώρησα το στομάχι αλλ' όμως πεινάω πολύ και - αναγκαστικά - τρώω πολύ. Μόνο το μέτρο στην δουλιά θα έδινε το μέτρο στο φαγητό. Και: 9Χ16 λεπτά περπάτημα.

27 Μαΐου, Παρασκευή.

Θάκανα και αυτό το πρωί την ίδια παρατήρηση.

Κι αυτήν: πως την πιο μεγάλη κούραση την αισθάνομαι όταν αρχίζω να ξεκουράζομαι. Προσοχή λοιπόν να μην το παρακάνω γιατί δεν είναι μακριά από δω το άλλο άκρο τού νήματος.

...Ενώ, για το γραφτό: έφαγα το πρωί καλά παρότι, ως γνωστόν, ένιωθα το στομάχι μου πολύ κουρασμένο. Στις 11 έφαγα μέσπιλα, πήγα στην Πόλη, γύρισα, κοιμήθηκα καμιά ώρα και έμεινα νηστικός ως τις 8 που έφαγα και πάλι σχετικά καλά. Ζω πάντως μ' αυτές τις σκέψεις και μ' αυτές τις διαθέσεις που με παίρνουν και με φέρνουν ως την απελπισία. Στιγμές - στιγμές σκέφτομαι πως ένα μαχαίρι Θα έδινε την λύση και την διέξοδο σε όλα τα οράματα, σε όλα τα σχέδια και σε όλα τα πάθη μου. Κουράστηκα να περιμένω κι άλλο εκείνη την πρόσκληση που θα έδινε το έναυσμα για την λύτρωση και την αναγέννηση τού κόσμου, κουράστηκα να περιμένω μια γυναικεία φωνή, ένα γυναικείο σώμα κι ένα χέρι γυναικείο που θα άδραχνε την μοναξιά μου απ' τον λαιμό και θα την έπνιγε.

Τα δειλινά και τα βράδια τού Μάη είναι γλυκά σαν άλλοτε, είναι γλυκά έτσι όπως είναι γλυκά τα πρωινά και τα απομεσήμερα. Το νιώθω: είναι γλυκιά η ζωή και παρά τις πίκρες της τίποτα δεν μπορεί να με κάνει να την εγκαταλείψω με την θέληση μου. Αλλωστε σαν τέτιος φιλόσοφος και... μαθηματικός που είμαι το ξέρω - όπως και το αισθάνομαι - πως η κούραση και η ξεκούραση είναι κοντά-κοντά, η δύναμη και η αδυναμία, η ελπίδα και η απελπισία, η ανηφόρα και η κατηφόρα, η πτώση και η άνοδος, ο θάνατος και η ζωή. Όλα εδώ πάνω είναι ανακατωμένα: οι πίκρες και οι χαρές, οι πόνοι και οι απολαύσεις, η κατάρα κι η ευλογία. Αρκεί, ναι, αρκεί να υπάρχει και να υπερέχει πάνω απ' όλα ένας Νους που θα κρατάει ένα μέτρο σε όλες τις αντινομίες και τις αντιθέσεις. Ναι, ναι, και επί του προκειμένου θα έλεγα πως μόνο η νηστεία (ή, μάλλον, η δίαιτα) θα μπορούσε να μετριάσει οσαδήποτε αρνητικά θα μπορούσαν να προκύψουν από την χαλάρωση τών μυών. Η νηστεία δηλαδή και η κάπια αδυναμία που συνεπάγει είναι, στην προκειμένη περίπτωση, μια ευλογία.

Τα περπατήματα σήμερα: 8Χ16 λεπτά.

Κι αυτό: πότε θα έρθει Έλκε αυτή η μαμά σου; Αν αργήσει ακόμα λίγο φοβάμαι πως θα μ' εύρει πεθαμένο...

Περασμένες οι 10 στο μεταξύ, είμαι κατανύσταγος και πάω για ύπνο.

28 Μαΐου, Σάβατο.

Παρακοιμήθηκα λιγάκι. Ούτε λίγο ούτε πολύ σηκώθηκα στις 7 και 20. Κι όμως είχα ξυπνήσει νωρίτερα - πολύ πιθανόν πριν τις 6-αλλά τα κατάφερα πώς τα κατάφερα και ξανακοιμήθηκα προτού αποφασίσω να σηκωθώ. Και νάμαι τώρα εδώ μπροστά στις κόλλες βαρύς και ζαλισμένος. Από την μια αισθάνομαι αδυναμία και από την άλλη ανακούφιση. Θέλω να φάω, όμως φοβάμαι πως δεν πρέπει. Αλλωστε η μοναξιά είναι συχνά πυκνά κακός διαιτολογικός οδηγός. Και πώς μπορεί να πει πως δεν ρίχνομαι έτσι όπως ρίχνομαι στο φαγητό από εκδίκηση και μόνο; Να πάρει! Θέλω και να μην φάω (το ίδιο όπως θέλω να φάω) αλλά θέλω να το κάνω με παρέα. Εν πάση περιπτώσει, είτε με παρέα είτε όχι, ότι και νάναι νομίζω πως στο βάθος θέλω να κάνω το σωστό, να κρατήσω δηλαδή όσο μπορώ - και σ' αυτά που μπορώ - το μέτρο. Αυτό όμως το μέτρο θα μπορέσει να βγει μόνο μέσα από το πείραμα - είναι γεγονός- και, ως γεγονός, γι' αυτό ακριβώς είναι που δουλεύω και που σπάζω.

Έτσι κι έτσι ήρθε κι αυτό το πρωινό τού Μάη με την ζάλη ανάμικτη με μνήμες, με πόθους και όνειρα, πάθη κι απέχθειες. Μ' ένα "γιατί" τόσο απέραντο όσο απέραντος είναι ο πόνος και τόσο

μεγάλο όσο μεγάλο είναι το σύμπαν.

Στο μεταξύ περνά ο χρόνος πάνω από τις κόλλες έτσι όπως περνούν τα νιάτα. οι μορφές τών παιδιών μου και εκείνη τής μάνας τους μπλέκονταν μέσα στον αγέρα τού πρωινού. Είναι όμως κι ένα όνειρο τής νύχτας που άφησε τις εικόνες του άσβηστες στο φως τού ήλιου, μια καλοσύνη που υπήρχε κάποτε, τουλάχιστον κάπιος ανθρωπισμός, όλα μπερδεμένα και όλα ανακατωμένα σ' ένα παιχνίδι δίχως τέλος, σ' ένα σενάριο χωρίς πλοκή και σ' έναν κόσμο δίχως τάξη και σχέδιο. Εικόνες και καταστάσεις δηλαδή που φέρνουν και παίρνουν τα δάκρυα και την νοσταλγία, οι μορφές φευγαλέες να χάνονται έτσι όπως χάθηκαν τα σύννεφα από τον ουρανό.

Και το πιο ατράνταχτο απ' όλα τα δεδομένα: η ζωή περνά, η νιότη περνά. Ω, και νάταν τουλάχιστον ζωή στο έλεος. Αυτό που βλέπω όμως είναι πως χαραμίστηκε έτσι όπως θα χαραμιστούν και οι ζωές που έδωσες αν δεν αλλάξει κάτι σ' αυτό τον κόσμο κι αν δεν γυρίσει ανάποδα εκείνος ο τροχός.

Βλέπετε μια ζωή πασκίζω γι' αυτό το ανάποδο γύρισμα, μια ζωή παιδεύομαι να σείσω και να τραντάξω συθέμελα έναν ολόκληρο κόσμο και πού είμαι ακόμα; Αναμονή στην αναμονή, κίνηση στην κίνηση, γράμματα στα γράμματα, λέξεις στις λέξεις, όλα καίρια και όλα άκαιρα, υπολογισμένα και μη, σχεδιασμένα και μη. Γνωστές οι απόψεις μου π' ανάθεμα τες: η λογική και ο ορθολογισμός σε όλο του το μεγαλείο. Ναι, μόνο που όλα εξαρτώνται από ένα "εξαρτάται". Καλό το μήνυμα και καλός ο σκοπός αλλά αν δεν πουν το "ναι" οι δέκτες τού μηνύματος μου τότε είναι τόσο χρήσιμο κι αυτό όσο είναι το τίποτα. Κι ως γεγονός όπως "τα μάτια που δεν βλέπονται, γρήγορα λησμονιώνται", έτσι και οι ιδέες που δεν δουλεύονται και δεν κτίζονται λησμονιώνται κι αυτές γρήγορα. Αλλά είπαμε: εγώ είμαι δω και το θέμα είναι να κρατήσω εγώ, να παλέψω, να υπομείνω και να επιμείνω εγώ. Από την στιγμή λοιπόν που εγώ κρατάω-όπως κι αν κρατάω: με πόδια ή με χέρια, με νύχια ή με δόντια, με μεγάλο ή με μικρό πόνο, με απέραντο ή... πεπερασμένο - τότε όλα παίζονται. Από την στιγμή που δεν εγκαταλείπω εγώ τον Αγώνα και δεν εγκαταλείπει εμένα η Ιδέα μου, τότε είμαι το φαβορί, όσο κι αν τραβήξει αυτή η μοναξιά. Και σύντομα κάπια μέρα, από μάχη σε μάχη, από επιτυχία σε επιτυχία και από νίκη σε νίκη θα έρθει καλπάζοντας ο τελιωτικός θρίαμβος. Είπαμε: το θέμα είναι να κρατήσω εγώ, και η νίκη δίχως άλλο θαρθεί. Τίποτα το πιο σίγουρο κάτω από αυτό τον Ήλιο: η Νίκη έρχεται!

★

Σχεδόν *9* στο μεταξύ: νηστικός και πεινασμένος. Χίλιες φορές προτιμότερη πάντως αυτή η αδυναμία (η συνήθεια και το μέτρο (στην κίνηση) θα την απαλύνει) από εκείνη την διάθεση που προκαλούσε η υπερφόρτωση τού στομαχιού.

Ενώ σκέφτομαι πως αν στριμωχτώ λιγάκι και φτιάξω τα σπιτάκια μου, αυτό θα με έφερνε σε θέση να... απολαύσω περισσότερο τίς μέρες τής αργίας μου οι οποίες, να λέγεται, δεν θάναι λίγες. Αν δεν απαντήσει πάντως το Ισραήλ σκέφτομαι αυτό: να γράψω για το θέατρο.

★

Αυτό: η νηστεία ν' αρχίζει σταδιακά. Αν δηλαδή προγραμματίζω ένα πρωινό να μην φάω τίποτα, τότε θάταν καλύτερα νάβγαζα το προηγούμενο με κάτι το ελαφρό, έτσι δηλαδή, για τίποτε άλλο παρά για να μετριάσω αυτό το έντονο αίσθημα αδυναμίας. Ναι, μόνο που δεν θάπρεπε όμως να παραλείψω να γράψω πως υπάρχει και μια κάπια ηδονή σ' αυτή την αδυναμία. Ενώ με τις διαιτολογικές αυτές καινοτομίες μου σκέφτομαι να επιστρέψω στην πόλη τών 3 χλμ. Με 3 σειρές τριών ζωνών οικισμών και 3 σειρές εργοστασίων των 40Χ40 μέτρων. Ας το δούμε στο πρόχειρο...

★

Το τι δράμα έγκειται σ' αυτό: να έχεις την μεγαλύτερη ιδέα στο σύμπαν κι όμως να επιμένουν όλοι να αδιαφορούν γι' αυτήν.

★

Έφαγα τελικά στις 11, και έφαγα καλά. Ενώ κάτι μού έλεγε να σταματήσω κάπια στιγμή, όμως εγώ επέμενα. Και τέλιωσα μάλιστα με γάλα, πράγμα το οποίο δεν βλέπω να τραβώ, ούτε από άποψη όρεξης αλλά ούτε και χώνεψης.

Σκέφτομαι ακόμα πως εκείνες οι δυσάρεστες καταστάσεις τών δίο τελευταίων μηνών ίσως είχαν την ρίζα τους μάλλον στην κατάχρηση τής κίνησης η οποία έφερε με την σειρά της κατάχρηση τής όρεξης με αποτέλεσμα την καταπόνηση τού στομαχιού. Φλερτάρω τώρα πάντως με τα 3 χλμ για την πόλη και με τα 1800, τα 1200 και τα 600 μέτρα.

Και φαγητό 3 φορές αλλά ελαφρά και ελαφρότατα, ποσοτικώς, και ποιοτικώς όταν πρέπει,

όταν διασπείρονται δηλαδή οι προσπάθειες:

Στο μεταξύ η πείνα μού έφερε την απελπισία. Η κατάσταση μου δεν σήκωνε μεν δίαιτες αλλά το στομάχι ήθελε πάση θυσία ένα διάλειμμα. Σίγουρα πολύ άσχημες προϋποθέσεις για δίαιτες αλλά: θα τα βρω ξανά, πού θα μου πάνε;

Από περπάτημα την έβγαλα την ημέρα με 15-16 8λεπτα περίπου (600-650 μέτρα) περπατήματα. Γενικά είμαι αδύναμος, εξουθενωμένος και αγανακτισμένος. Αισθάνομαι να μην αντέχω άλλο αυτό το μαρτύριο παρόλο που θα υπέγραφα πως θα το αντέξω δίχως άλλο. Στο κάτω κάτω δεν έχω κι άλλη επιλογή από την αντοχή.

29 Μαΐου, Κυριακή.

Έφαγα στις 7. Τώρα είναι σχεδόν ενιά και αισθάνομαι πάλι κουρασμένος κι αδύναμος, άνκαι όχι σαν χτες. Είναι τέτια πάντως η διάθεση μου που θάβαζα σήμερα στοίχημα πως όλα εκείνα τα δεινά τα είχε προκαλέσει μάλλον η κατάχρηση γάλακτος. Κι ως γεγονός ενώ βλέπω να το... τραβώ τις δύσκολες ημέρες, όμως δεν βλέπω να γίνεται το ίδιο και τις εύκολες. Είναι αλήθια πως κατέληξα να πίνω πολλές φορές το γάλα στο τέλος τού φαγητού μόνο από συνήθεια. Θυμάμαι τον τελευταίο μήνα 1-2 μέρες που έκοψα το γάλα. Θυμάμαι πως δεν είχα νιώσει αμέσως εκείνη την ανακούφιση που ήταν επόμενη αλλά λίγο αργότερα.

... Στις 10 υπάρχει ατονία.

Κι αυτό: όταν αφήσω την καρδιά νηστική για πολύ χρόνο, τότε χάνει την όρεξη της για κίνηση. Το ίδιο και το στομάχι για φαγητό.

Έκανα παραχώρηση ξανά στα 800-900 μέτρα (και στα 4 χλμ ασφαλώς) ενώ θα επιχειρήσω μια άλλη διευθέτηση με βάση την διμηνια.

Χτες πάντως ήμουν στα 600, ενώ κάπια περπατήματα τα απέφυγα τελείως, είτε σκοπίμως είτε όχι.

Και η παρατήρηση: χωρίς την κατάλληλη κίνηση όχι μόνο το γάλα δεν χωνεύεται αλλά ούτε καν τα... αγγούρια.

Το: αργή και γρήγορη εναλλαγή τών διαθέσεων και τών συναισθημάτων.

Από φαγητό: σταθερά μάλλον στις 3 φορές.

Πριν την μία: στομαχικές και καρδιακές πείνες. Υπό έλεγχον όμως. Ενώ (μετά την μία στο εξής) ήπια για πρώτη φορά φέτος (κάτι που έκανα όλα τα τελευταία καλοκαίρια) το γάλα ανακατωμένο με νερό. Παράλληλα κάνω και την σκέψη μήπως αυτό το γάλα προέρχεται από καρδιακές αγελάδες και γι' αυτό, ίσως, μου προκαλεί τα προβλήματα που μου προκαλεί.

Πριν τις 10 το βράδυ, μετά το φαγητό και μετά από ένα περπάτημα, έτσι ή περίπου έτσι: μόνο που δεν πετάω. Μου φαίνεται ξανά πως ανταμώνω την ζωή.

Ενώ ήρθε ξανά η Έλκε με την μαμά και με τα παιδάκια της.

31η Μαΐου, Δευτέρα.

Ξύπνησα στις 5 και 40. Περπάτησα στις έξι 900 τόσα μέτρα. Στο μεταξύ πάω μάλλον για ... συνάχωμα. Βλέπω να με πονάει ο λαιμός μου από ένα, ίσως, παγωμένο αγγούρι ψες, από μια-πιθανόν και απιθανον-κρύα γαργάρα το πρωί ή ίσως-ισως από κάπια παγωμένη λεμονάδα. Η διάθεση μου πάντως είναι η συνηθισμένη σε τέτιες περιπτώσεις διάθεση: βαριά και καταθλιπτική. Τα πόδια μου είναι μεν ελαφρά αλλά με τέτια διάθεση στην ψυχή δεν ωφελούν και πολύ. Μου φαίνεται όμως πως το κακό θα είναι σύντομο και πως με λίγες ασκήσεις τού λαιμού (ξεροκαταπόσεις κυρίως) και με λίγο ... φαΐ, όλα θα φτιάξουν.

Από την άλλη ο Τόμας δεν μου μήνυσε-όπως είχε υποσχεθεί ψες - για δουλιά. Καλό και κακό μαζί. Έχω μεν κάπιες επείγουσες ανάγκες από χρήματα (χρωστάω) αλλά έχω και κάπιες επείγουσες ανάγκες να κλείσω εδώ μερικές δουλιές. Εντάξει, εκείνος δεν μήνυσε και εγώ δεν... παρακαλάω. Σύντομα (αύριο-μεθαύριο) θα αγοράσω 5-6 τσιμέντα και θα προχωρήσω σε σουβάτισμα.

Έφαγα στο μεταξύ στις 7. Τώρα είναι περασμένες οι δέκα και συνεχίζω τα γνωστά περπατήματα μου. Διάβασα ξανά κάπιες σελίδες από εκείνον τον έκτο τόμο τού παλιού μου Ημερολογίου. Κι όταν έφτασα ξανά σε κείνο το επεισόδιο με την Μελίνα, ω, τι να σας πω;

Κι ως γεγονός: αυτές οι μέρες ευνοούν πολύ τα κλάματα. Αρκεί ένα ερέθισμα και μια ανάμνηση για να βάλει φωτιά στην ψυχή μου. Ναι, και έτσι όπως μπερδεύω πάντα την ποίηση με τα... μαθηματικά δεν μπορώ να αποφύγω κάπιο σχετικό σχόλιο: πως ενώ δεν υπήρξε, για την ώρα, κανένα δυσάρεστο συναίσθημα, όμως υποψιάζομαι πως δεν θα μπορούσα να βγάλω και πολλές μέρες σαν αυτήν. Ώσπου με παίρνει πάντως (μια, δίο ή τρεις ημέρες) θα ήθελα και να πάω, όμως νομίζω πως αύριο-μεθαύριο θα εγκαταλείψω - θέλοντας και μη - τις κάμαρες για το σουβάτισμα, τα χαρτιά για τα τσιμέντα.

Σημείωση: με την ζωή που κάνω οι νηστείες ισοδυναμούν με κόλαση και αυτοκτονία. Ανκαι, να λέγεται, θα δοκιμαστούν ξανά, ίσως υπό καλύτερες, την άλλη φορά, προϋποθέσεις.

Μεσημέρι: αδυναμία και δύναμη μαζί ανακατωμένα.

Ενώ μόνον οι σκληρές (κοιλιακές κυρίως) ασκήσεις και οι σκληρές προπονήσεις (στην ώρα τους ασφαλώς και σε συνδυασμό πάντα με τα σωστά περπατήματα) θα έσωζαν το στομάχι μου, και όχι οι νηστείες.

Υπόψιν κι αυτό: τα κτίρια στην πόλη τών 4 χλμ έτσι όπως την εσχεδίασα είναι 696 για την πρώτη ζώνη, 480 για την δεύτερη και 288 για την τρίτη. Εχω δηλαδή ένα σύνολο 1464 κτιρίων. Αρκεί δηλαδή να αφαιρέσω μόνο 24 κτίρια και γίνονται 1440. Βλέπω πάντως πως το πιο βολικό γι' αυτό είναι να αφαιρέσω όλα τα ακρινά κτίρια (24 ακριβώς) από την πρώτη σειρά κτιρίων κάθε ζώνης οικισμών. Με 100 κατοίκους σε κάθε κτίριο, τότε έχω ακριβώς 144.000 κατοίκους βολεμένους όλους μέσα στην πόλη.

Πριν την μία: μεγάλες πείνες. Αλλο ένα περπάτημα και ολοταχώς για φαγητό. Ενώ από τις 6 άρχισα τα 400-450 μέτρα, κάθε μισή ώρα. Όλα καλά. Έφαγα πάντως και το βράδυ καλά, όπως και το μεσημέρι, και Τέλιωσα πάλι με γάλα ανακατωμένο με νερό (και πάντα με μέλι ασφαλώς και με τερατσόμελο μαζί).

Ιούνιος 1993

1 Ιουνίου, Τρίτη.

Θα μου πείτε: τι είναι ένα όνειρο για να κάτσω να γράψω γι' αυτό; Αλήθια, τι κάνει ένα όνειρο να σφραγίζει με τόσο πόνο την ψυχή; Τι είναι κείνο που το κάνει να δίνει ένα άλλο χρώμα κι ένα άλλο τόνο σ’ αυτό το χάραμα που αναδύθηκε μέσα από τα σκοτάδια τής νύχτας;

Και να πεις ήταν τίποτα το σπουδαίο; Όχι, τίποτα τέτιο. Ο κόσμος είναι γεμάτος με παιδούλες σαν κι αυτήν που στοίχιωσε το ψεσινό όνειρο. Ναι, και η όλη διαφορά έγκειτο περίπου σε κείνο τον τόνο της. Το χαμόγελο της είχε κάτι το θεϊκό, ήταν θάλεγες ίδια η ενσάρκωση τής ζωής και του έρωτα. Το βλέμμα της έτσι όπως ριχνόταν απάνω μου ήταν σαν νάσταζε βάλσαμο στην τυρρανισμένη ψυχή μου. Η μορφή της δεν ανήκε σε κανένα από τα γνωστά μου από το σήμερα ή από το χτες κορίτσια. Θάλεγα ότι τις συνέδεε σε κείνο το προσωπάκι όλες μαζί, άνκαι έτσι όπως είχε τα μαλιά της δεμένα πίσω μού θύμισε ένα Λενάκι ή μια Κατερίνα μια φορά κι έναν καιρό αλλά αυτή, σ' αντίθεση με εκείνα τα μελαχρινά προσωπάκια, είχε ένα προσωπάκι ροδοκόκινο, ίδιο με το πρόσωπο τής ζωής.

Τι να σας πω; Μακάρι να μπορούσα να το δω σε επανάληψη όπως μια σκηνή από ταινία στο βίντεο, μακάρι να μπορούσα να μεταφέρω εκείνες τις εικόνες μπροστά στα μάτια σας, μακάρι να το μπορούσα άνθρωποι. Και ενώ ξέρω βέβαια πως αυτές οι μορφές είναι πραγματικές, όμως ξέρω επίσης πως μόνο μέσα σε κείνη την Ουτοπία θα μπορούσαν να επαναληφθούν εκείνες οι εικόνες. Έτσι ότι και να πω και ότι και να γράψω, το θέμα μου δεν αλλάζει. Μου είναι γνωστό, κατάγνωστο. Μ' αυτό κοιμάμαι και μ’ αυτό ξυπνώ. Αυτό στοιχιώνει τις μέρες και τις νύχτες μου, τα όνειρα και τα οράματα μου. Τόχω καθημερινά μαζί μου, το ζω, το δουλεύω, το παλεύω, το πιάνω και το χάνω μαζί, το έχω και δεν το έχω, είναι εφιάλτης και βάλσαμο μαζί, χαρά και πόνος,
ελπίδα και απελπισία. Έτσι όπως έρχονται και φεύγουν κάθε μέρα οι μέρες και οι νύχτες και απάντηση δεν έρχεται καμιά από τους ισχυρούς αλλά ούτε και χρήμα δεν έρχεται για να κτυπήσω επιτέλους στα πέρατα τού κόσμου και να τους δώσω επιτέλους να καταλάβουν πως εγώ δεν

μπλοφάρω και πως όταν τους λέω πως θα κτυπήσω κάπου, τότε θα πρέπει να εννοούν πως το κτύπημα μου επίκειται και αύριο-μεθαύριο θα ταράξει το άντρο τους, όσο μακριά και νάναι αυτό. Είπαμε άλλωστε: το χέρι μου είναι πολύ μακρύ και δεν βολεύεται στα κοντινά κτυπήματα. Μόνο ένα πλατύ και ευρύχωρο πεδίο θα έδινε διέξοδο σ' αυτό το ταλέντο και σ' αυτά τα χέρια. Ω, πότε επιτέλους θα δώσω και σ' αυτούς να καταλάβουν πως εγώ γεννήθηκα μόνο για μεγάλα παιχνίδια και για μεγάλους αγώνες και πως οι προσφορές που έκανα και εδώ και εκεί, σε ισχυρούς και σε ανίσχυρους, ήταν οι καλύτερες που θα μπορούσαν ποτέ να έχουν ή να διανοηθούν;

Στο μεταξύ είμαι δω αλυσοδεμένος με τα "πρακτικά αιτήματα". Είναι παρήγορο πάντως που αυτά ακριβώς τα αιτήματα θα δώσουν την τελιωτική φόρμα στην Πόλη μου. Ο χρόνος μου δηλαδή κάθε άλλο παρά πηγαίνει χαμένος, το ξέρω βέβαια, το ξέρω όσο το ξέρω πως ο πόνος μου είναι τόσο απέραντος όσο και κείνο το Όραμα μου, αλλ' όμως δεν μπορώ να κάνω κι αλλιώς, δεν μπορώ έτσι απλά να αποφύγω το πεπρωμένο μου. Γνωστό κι αυτό π' ανάθεμα το, γνωστό και πάλι γνωστό. Ευτυχώς όμως που ακούσαμε τούτο το πρωί από το ράδιο κάπια τραγούδια τής προκοπής. Περίεργο αλλά: ευτυχώς!

Κατά τ' άλλα ως τις 9 ένιωθα υπέροχα: πόδια ανάλαφρα, γροθιές σφιγμένες και γλυκός ο ήλιος και ο αέρας. Και σκεφτόμουν: αν συνεχίσω άλλες δίο-τρεις τέτιες μέρες και εξακολουθήσω να αισθάνομαι έτσι υπέροχα, τότε πάνε όλα κατά διαόλου. Σκεφτόμουν μάλιστα να ελαττώσω κάπως τα περπατήματα για να δω αν θα ένιωθα εκείνο το γνωστό πια δυσάρεστο συναίσθημα που νιώθω όταν αδιάζει η μπαταρία.

★

Κάπου εδώ αλήθια επεριπλανάτο το μιαλό μου ώσπου κόντεψαν οι 9½ και άρχισα πλέον να μην αισθάνομαι καλά. Κι ασφαλώς η ... ανακούφιση μου είναι μεγάλη, άνκαι όχι τόσο μεγάλη ώστε να εξαλείψει αυτό το δυσάρεστο αίσθημα. Όπως ακριβώς δεν μπορείς με τα λόγια να χορτάσεις το στομάχι σου, έτσι δεν μπορείς με κάπιες... επαληθεύσεις να χορτάσεις την καρδιά σου. Η κατάσταση πάντως είναι υπό πλήρη έλεγχο. Έτσι κι αλλιώς εσκόπευα σήμερα να τρέξω και σήμερα -αύριο, πάλι, εσκόπευα να σουβατίσω.

Με το σημερινό μάθημα ίσως τροποποιήσω κάπως το διμηνιαίο πρόγραμμα μου. Κυρίως: μειώνω τις ημέρες τών 36Χ450 μέτρων από 3-3½ σε 2 και από 2 ύστερα σε μία κτλ. Βλέπω και κάνω.

Ενώ-να λέγεται κι αυτό - σκέφτομαι και τα 4½ χλμ για την πόλη. Και τα, σαφώς: 6Χ3000 μέτρα 9Χ2000, 18Χ1000 και 36Χ500. Θα το δω κι αυτό άνκαι νομίζω πως τα 4 χλμ είναι αρκετά.

Μετά τις 3 και ενώ πήγα στην Πόλη με το τρακτέρ και περπάτησα σχετικά άτακτα και περισσότερο από το υπολογισμένο, αυτή η σκέψη: το τρέξιμο να γίνεται γενικά στο τέλος τής δουλιάς.

Κι αυτή: πως το αίσθημα τής (καρδιακής) πείνας είναι διαφορετικό κάθε βδομάδα.

Άρχισα στο μεταξύ τα προκαταρκτικά για να περάσω στο σουβάτισμα. Βασικά ισοπέδωσα τα πατώματα. Έκανα ένα ημίωρο περπάτημα στις 5, ένα 15λεπτο στις 8 και τέλος περπάτησα κατά την Κινούσα και γύρισα πίσω: 78 λεπτά. Ω, και οι διαθέσεις μου ήταν τέτιες και το φεγγάρι τέτιο που κάπιες στιγμές σαν να ένιωθα τον ίδιο τον Θεό να απλώνεται γύρω στους λόφους και να κατακλύζει τα πάντα. Κι εγώ ανηφόριζα ανάμεσα στα αρώματα τού Ιούνη, έκανα να πιάσω κάπιο τραγούδι αλλά ένιωθα την ίδια στιγμή πως η σιωπή τάλεγε όλα όσα ήθελα να πω και όλα όσα ήθελα να τραγουδήσω. Ένιωθα εκείνες τις στιγμές σαν ένας προνομιούχος Θεός που κατέβηκε από τ' αστέρια για ν'ανασάνει το νέκταρ τής ζωής. Έτσι ένιωθα κι έτσι περίπου ανηφόριζα. Κι όταν κατηφόριζα πέρασε έτσι απλά από το μιαλό μου η σκέψη πως αν αρνιόταν το Ισραήλ την προσφορά μου και αφού κτυπούσα απρόσκλητος, θα μπορούσα μετά να κτυπήσω στην Ελλάδα, στην Γερμανία, στην Αμερική, στην Αγγλία κι οπουδήποτε στον κόσμο. Θα έπαιρνα όπως και δω αφορμή κάπιες εκλογές και τότε θα εμφανιζόμουν εκεί και θα τους έκανα τις δικές μου προσφορές. Ας τις σύγκριναν με τις προσφορές τών άλλων κι ας έβγαζαν τα συμπεράσματα τους: ή θα μου δώσουν την εξουσία ή θα πάω αλλού. Και θα συνέχιζα έτσι με μανία και με απώτερο στόχο να δω την Πόλη μου να γίνεται πραγματικότητα. Τα σκεφτόμουν έτσι όπως με παρέσερνε η κατηφόρα και έσφιγγα τις γροθιές. Ω, πότε επιτέλους θα ξαναριχτώ στις μάχες; Πότε επιτέλους;

Στο μεταξύ όμως θα πρέπει να φτιάξω τα σπιτάκια μου, να τα νοικιάσω με το καλό και να

χρησιμοποιήσω τα λεφτά που θα πάρω απ' αυτά για να τα κάνω και πάλι φυλλάδια, ομιλίες και προσωπικά μηνύματα.

Όταν γύρισα πάντως στο σπίτι σκέφτηκα μια άλλη διευθέτηση με βάση την διμηνία. Αυτήν:

Η πρώτη:

6 μέρες δουλιά. Ύστερα:	4 μέρες δουλιά Ύστερα: 2 και, τέλος	1
6 μέρες 6Χ2.700	4 μέρες 6Χ2.700 2	1
6 μέρες 9Χ1800	4 μέρες 9Χ1800 2	1
6 μέρες 18Χ900	4 μέρες 18Χ900 2	1
4 μέρες 36Χ450μ	2 μέρες 36Χ450 μ. κτλ 1	1

Και, ίσως: ½,½,½ ,½,¼.

Σύνολο :61 μέρες.

2 Ιουνίου. Αυτό (κατά την διάρκεια ενός ημίωρου περπατήματος κατά την Πελαθούσα):

9	6	4	2	1
9	6	4	2	1
9	6	4	2	1
9	6	4	2 και	1

= 36+24+16+8+4= 88 ημέρες, Αν αντικαταστήσω το 9 με το 10, τότε έχω 92. Θα το προτιμούσα. Ή: αφήνω το 9 και προσθέτω στο τέλος 4 μισές μέρες.

Κι ευτυχώς πάλι που άκουσα τούτο το πρωί την φωνή τής Βίκης (Λέανδρου) και την φωνή τού Γιώργου Ζωγράφου.

Κάτι επίσης θα σημείωνα για τους πρωινούς ίσκιους τού Ιούνη, την μαγεία που υπάρχει σε κάτι τόσο το φυσικό και το συνηθισμένο, τουλάχιστον για τον Ιούνη.

Ενώ κατά την διάρκεια αυτού του περπατήματος (κατά τις ελιές) σκέφτηκα μια άλλη διευθέτηση με βάση το τρίμηνο. Αυτήν:

1ος μήνας:	2ος μήνας:	και 3ος μήνας:
8 μέρες δουλιές	4 4	2 2 2 2
8 μέρες 6Χ2700	4 4	2 2 2 2
8 μέρες 9Χ1800	4 4	2 2 2 2
8 μέρες 18Χ900	4 4	2 2 2 2

Κόβω κάτι από δω κι από κει για να συμφωνεί με τις 30-31 ημέρες τού μήνα και νομίζω πως... τέλιωσα.

Περπάτησα στην 1½ 30 λεπτά, στις 4½ άλλα 30, στις 8½ 10 και στις 9½ 1 ώρα, κατά την Κινούσα. Σκέφτηκα στο μεταξύ κάπιες άλλες τροποποιήσεις τού προγράμματος αλλά μου φαίνεται πως το πιο πάνω είναι πιο βολικό.

3 Ιουνίου.

Σαν χτες: όλα καλά. Πλην είμαι (ή δεν ... είμαι;) κρυωμένος. Βασικά με πονά ο λαιμός (μάλλον οι αμυγδαλές).

Περπάτημα μιάμισης ώρας ως τον φράκτη. Στις 7.

Περπάτημα μιας ώρας κατά την Πελαθούσα. Στην 1 και μισή.

Έτσι που σκέφτομαι πως θα μπορούσα να έβγαζα τα περπατήματα αυτές τις 8 μέρες τής δουλιάς έτσι περίπου: τις 2 πρώτες: 3 φορές 1 ώρα, κάθε 6 ώρες, τις επόμενες 2: 4Χ45 λεπτά, κάθε 5 ώρες, τις άλλες δίο: 5Χ36 λεπτά, κάθε 4 ώρες. Μετά τα γνωστά: 6Χ30 κτλ. Κι αυτά εφόσον αρχίζει η προπόνηση εγκαίρως.

Σκέφτομαι ακόμα να αρχίζω (αντί να τελιώνω) τρέχοντας. Ή: άλλοτε αρχίζω τρέχοντας και άλλοτε τελιώνω.

★

Βράδυ. Τα βήματα μου απόψε με οδήγησαν στην Λίμνη, εκεί, στους ίδιους χώρους όπου αγάπησα μια φορά κι έναν καιρό την μάνα τών παιδιών μου. Και τώρα πώς καταντήσαμε! Μόνο απέχθεια και μίσος τής προκαλώ. Ας είναι καλά. Και μη χειρότερα. Εγώ πάντως αισθάνομαι ν'αγαπώ τις αναμνήσεις μου, κι αισθήματα έχω ακόμα και για κείνην. Ότι και νάναι την ευχαριστώ για όσα καλά μού έδωσε. Αλλά και για όσα κακά μού έδωσε, πάλι την ευχαριστώ.

4 Ιουνίου, Παρασκευή.

Καλός ο ύπνος παρότι άρχισε με κακές προϋποθέσεις (είχα έναν πονοκέφαλο, όχι βαρύ μεν αλλά ούτε και... ελαφρύ, ο οποίος, να λέγεται, δεν έφερε εμετό). Καλό το ξύπνημα και καλή η... μέρα. Τι τα θέλεις; Ιούνης μήνας είναι. Και πώς να μην είναι καλή!

Ψες είχα φάει 6-7 ροδάκινα. Παρά τον πονοκέφαλο ένιωθα, ως γεγονός, την ανάγκη να φάω κάτι. Στο μεταξύ έφυγε ο πονοκέφαλος, άνκαι επιζούν ακόμα κάπια ίχνη του. Κατά τ' άλλα είμαι βαρύς, όπως και τα πόδια μου. Αυτό το πρωί περπάτησα ξανά κατά την Κινούσα για 40 λεπτά. Έτσι: βαρέθηκα να σκέφτομαι και να αισθάνομαι, βαρέθηκα να γράφω και να καταγράφω, βαρέθηκα να κτίζω και να φτιάχνω σπίτια στα οποία ποτέ δεν θα ζήσω. Βαρέθηκα Κύριε να θαυμάζω τα μεγάλα και θαυμαστά σου έργα, βαρέθηκα τον πόνο, μα πιο πολύ βαρέθηκα την μοναξιά, την αθλιότητα και την μονοτονία μιας ζωής που τα αρνιέται όλ' αυτά γιατί δεν φτιάχτηκε γι' αυτά, ούτε αυτά φτιάχτηκαν για κείνην. Βαρέθηκα αυτό τον παλιό κόσμο, δεν αντέχω άλλο τις αντινομίες και τις ανοησίες του, δεν αντέχω τον πόνο και το άδικο, δεν αντέχω την σιωπή και την απόσταση, δεν αντέχω τούς ανθρώπους και τον κουρνιαχτό τους. Κοίταξε τους με πόση ευκολία αλλάζουν ένα παλιό αυτοκίνητο για ένα καινούριο και με πόση δυσκολία αλλάζουν έναν παλιό κόσμο για έναν ολόκληρο Καινούριο Κόσμο.

Που περνάνε οι Μέρες και οι Ώρες μου, αναλογίζομαι. Σ' αγγαρίες και σε χειρονομίες χωρίς - ίσως - ελπίδα προοπτικής. Ω, το που χάνομαι και το πού σπαταλιέμαι: αυτό αναλογίζομαι. Στο μεταξύ υποχρεώθηκα να ξαναστείλω την προσφορά μου στο Ισραήλ γιατί κατά κάπιο μυστήριο λόγο δεν είχε φτάσει στην πρεσβεία του (κι αυτό ενώ πέρασαν 12 μέρες), όπως και εκείνα τα ρεπορτάζ στον Αλέκο Κων/δη. Τα έστειλα με ταξί αυτή την φορά (αφού νά που κάπιος... φίλος από το ταχυδρομείο με... εξαφανίζει) κι όπως έμαθα: την πήρανε. Ω, και το τι σκέφτονται, κι αυτό τ' αναλογίζομαι. Φαντάσου δηλαδή να έχουν την ευκαιρία όπως κάπιοι άλλοι, μήνες πριν, να κάνουν τα πάντα και αυτοί να μην κάνουν τίποτα. Φαντάζεστε δηλαδή να αρνηθούν τέτια προσφορά; Φαντάζεστε άνθρωποι;

Βέβαια θέλουν, είπαν, χρόνο να την δουν και...και.... και.... και αν υπάρξει ενδιαφέρον θα με ειδοποιήσουν. Το σχόλιο μου: την Αγία Ιερουσαλήμ την κτίζω ακόμα και στον Αρη αν με υποχρεώσετε. Μα τι νομίζετε κύριοι; Με ξέρετε καλά; Θα περιμένω πολύ ακόμα εδώ στην Μακούντα; Σύντομα με βλέπετε στην επίθεση.

Το τραγούδι σήμερα: ένα καράβι μέσ' τα μάτια μου.

Λοιπόν,11 και 45 στο μεταξύ, περπάτησα στις 3 κάνα 20λεπτο και στις 5 άλλο ένα. Ύστερα περπάτησα κανένα 15λεπτο κατά τις χρυσομηλιές, έφαγα - όπως πάντα- λαίμαργα μερικά χρυσό μήλα και γύρισα σπίτι. Αρχισα την προπόνηση στις 9. Έτρεξα για 40 λεπτά και έκανα 3 200άρια και ένα 100άρι.

Μετά: 40 αναπηδήσεις, 40 άλλες με τα πόδια πίσω, 40 βαθιά καθίσματα, 7 έλξεις και στο σπίτι μετά κοιλιακούς (40), δίπλωση, γέφυρα, 7-8 κάμψεις, πηδηματάκια με περιστροφή τής μέσης κτλ, σχεδόν ως τις 10'Δ Όλες αυτές οι ασκήσεις μού έφεραν αναγούλα κι ανορεξία. Πάω πάντως για πλήρες πιάσιμο, δεν το γλυτώνω.

Θυμάμαι μια μέρα, 3-4 μέρες μετά από κείνα τα τελευταία τζόουκινγ, είχα μια έντονη παρόρμηση για κίνηση. Έκανα τότε το τρίτο χέρι. Έτσι λοιπόν σκέφτομαι κάπια τροποποίηση τού προγράμματος ούτως ώστε να κάνω και μερικές προπονήσεις- πιθανότατα ελαφρές - κάθε 3 ή 4 μέρες. Πάντως τις παλιές καλές μέρες μου δεν θυμάμαι να έχω τρέξει ποτέ περισσότερο από μισή - μια ώρα και δεν έπαιξα ποτέ περισσότερο από όσο κρατούσε ένα παιχνίδι ποδοσφαίρου.

Σήμερα επίσης ήρθε ένας υπάλληλος από το οικογενειακό δικαστήριο και μου έφερε κάτι

φόρμες σχετικές με "δικαιοδοσίες γονικής μέριμνας" και "διατροφής".

5 Ιουνίου, Σάβατο.

Φαγητό 3 φορές και περπάτημα 6 Χ2.400. Ενώ μπήκα από σήμερα στο σουβάτισμα. Κατά τ' άλλα είμαι πιασμένος.

Και ένα κορίτσι σ' ένα αυτοκίνητο με τους γονείς και τον αδελφό της. Με ρώτησαν για την Χρυσταλλού, μια παλιά γειτόνισσα μας. Τους είπα: έχει πεθάνει.

Πρόλαβα και της χαμογέλασα και άφησα να φανεί όλος ο θαυμασμός μου. Κι εκείνη μού χαμογέλασε. Ω, ευλογημένη στιγμή! Πόσο γρήγορα έχεις γίνει κι εσύ μια ανάμνηση!

6 Ιουνίου, Κυριακή.

Ο ύπνος καλός, οι διαθέσεις καλές, λίγο βαριές και... πιασμένες. Φαγητό 3 φορές, μιας ώρας ύπνος στις 2, περπατήματα: 6Χ2.400 και σουβάτισμα επίσης.

7 Ιουνίου, Δευτέρα (τού κατακλυσμού).

Πήρα το απόγευμα τα παιδιά ως το Λατσιή. Το μεσημέρι είχα φάει με τον Σαβάκη. Μούπλυνε και τα πιάτα. Ω!...

Πιασμένος ακόμα. Φαγητό 3 φορές και περπάτημα 6Χ2.400. Και σήμερα σουβάτισμα. Γενικά: όλα καλά.

8 Ιουνίου, Τρίτη.

Πως το χειρότερο πράγμα που μπορεί να μου συμβεί ένα πρωί είναι το να... βαρυφάω.

Σουβάτισμα και σήμερα, 3 φορές φαγητό (και καλό φαγητό) και 8-9 περπατήματα τών 1600 μέτρων. Το πιάσιμο λιγότερο.

Ήρθε πάντως και σήμερα η Ίγκεν (η μαμά τής Έλκε) με μια φίλη της. Το απόγευμα ήρθε η Έλκε μαζί με τον Στάθη και την Γκάμπυ. Ω, τους ευχαριστώ.

9 Ιουνίου, Τετάρτη.

Δεδομένο: κούρασα το στομάχι και το σώμα μου ενώ έφαγα και σήμερα 3 φορές και περπάτησα 8-9 φορές 1600 μέτρα. Σουβάτισμα και σήμερα ενώ, όπως και τις προηγούμενες μέρες, κοιμήθηκα το μεσημέρι για μια ώρα.

★

μια Έλκε εκεί που σουβάτιζα, μια Τούλλα και μια Μαρία. Γιατί Θεέ μου; Πού νάναι εκείνες οι παλιές αγάπες; Αν υπάρχουν ακόμα στην Γη! Αν είναι καλά!

Αγαπούν άραγε, πονούν, θυμούνται; Τι να κάνουν τούτη την ώρα; Αραγε θα σπαραχθεί και η δική τους καρδιά σαν την δική μου όταν με θυμηθούν;

Αχ! Πού χάνομαι; Από σουβάτισμα σε σουβάτισμα κι από βάσανο σε βάσανο δεν έχω χρόνο κι ούτε κουράγιο για να κλάψω.

Σκέφτομαι, ξανασκέφτομαι. Έτσι: ευτυχώς που υπήρξε το ελληνικό τραγούδι κι ευτυχώς που υπάρχει ακόμα και βασιλεύει μέσα στην καρδιά μου.

Στο μεταξύ πρόφτασαν οι μαγικές νύχτες τού καλοκαιριού, τ' αστέρια - έτσι καθώς υποχώρησε το φεγγάρι - πλημμύρισαν τον ουρανό, τα τζιτζίκια άρχισαν τον ξέφρενο σκοπό τους, όλα κινήθηκαν σύμφωνα με το σχέδιο τού δημιουργού για να κάνουνε Παράδεισο την Γη, όλα, όλα είναι δω κι όμως κάτι λείπει, το νιώθω, το αισθάνομαι: κάτι λείπει. Λείπει αυτό που τα κάνει όλα ένα τίποτα όταν λείπει. Λείπει ο άνθρωπος, λείπει η γυναίκα, λείπει το τραγούδι, λείπει η αγάπη και ο έρωτας. Ω, πού νάστε μορφές αγαπημένες, μάτια και χείλια αγαπημένα, πού νάστε τούτη την νύχτα που στοιχιώσατε σε τούτα τα γυρογιάλια; Να θυμάστε τίποτα και σεις, να νιώσατε τίποτα μέσ' την καρδιά σας; Κανένα μήνυμα μακρινό, κανένα κυμάτισμα, κάπιο φτερούγισμα; Θυμάστε τίποτα; Ω προσπαθήστε κορίτσια κι ό,τι θυμηθείτε, εκείνο και θάχετε. Η μνήμη και η ανάμνηση είναι μέρος εκείνου τού ξεχασμένου στα βάθη τών καιρών Παραδείσου, είναι μέρος τού σώματος σας, είναι μέρος τού αίματος σας, των χειλιών σας και των ματιών σας. Θυμηθείτε κορίτσια. Όλη σας η ελπίδα και όλη σας η νίκη κρατιέται απ' αυτό: από την δύναμη τής μνήμης και της νοσταλγίας. Θυμηθείτε κορίτσια. Να χαρείτε θυμηθείτε!

★

...Χρόνο; Τι τον θέλουν τον χρόνο; Για να επικοινωνήσουν με τον Θεό για να μάθουν κατά πόσον είμαι ο αληθινός απεσταλμένος Του ή μήπως είμαι κι εγώ κάπιος... Αντίχριστος;

10 Ιουνίου, Πέμπτη.

Πως το καλύτερο που μπορεί να σου συμβεί ένα πρωί είναι ν' ακούσεις ένα αγαπημένο τραγουδάκι. Σαν αυτό: κι άσε μ' εδώ έτσι να μένω, έξω απ' του χρόνου τα δεσμά, να σ'αγαπω, να σε πηγαίνω μπανιο στ'αθανατα νερα... Κτλ. Και σαν αυτό:

Περπάτησα για χάρη σου τού φεγγαριού τον δρόμο
κατέβηκα ως τον Άδη σου κοντά σου νάμαι μόνο.
Πολλές φορές σε μίσησα που σ' αγαπούσα τόσο
πόσες φορές σε ζήτησα, μ' έκανες να ματώσω.
Σπατάλησα για χάρη σου τ' αδέσποτα μου χρόνια,
ζωή είπα το σκοτάδι σου και τόντισα με λόγια.
Πολλές φορές σε μίσησα κτλ κτλ.
Ο ύπνος όλες τις τελευταίες ημέρες: γλυκύτατος.

Ξύπνησα πάντως στις 6. Περπάτησα στις 6 και 20 1700 μέτρα και άρχισα μετά να γράφω πάνω στο "οικογενειακό ζήτημα". Μπήκα, να λέγεται, στον πειρασμό να μην φάω τούτο το πρωί αλλά - και πάλι για να... λέγεται- πριν γίνει 8 πείνασα και... τι να κάνω; Νάμαι στο τραπέζι.

★

Πως ακόμα και το πλιθάρι δεν είναι τέλειο. Οι ζεστές καλοκαιρινές νύχτες θέλουν... βεράντα.

Αυτό: μα, μπορούσε να ήταν χειμώνας και να μην είχε ήλιο. - Ξέχασε το. Είναι καλοκαίρι και έχει ήλιο. Στον ήλιο λοιπόν.

Κόντεψε πάντως να με κτυπήσει όταν βγήκα για περπάτημα στην μία. Τόση ζέστη έκανε. Και τώρα στις 3 που βγήκα πάλι για περπάτημα έβαλα δεύτερο καπέλο στο κεφάλι.

Είναι σε τέτια στο μεταξύ κατάσταση το στομάχι μου που μπαίνω και πάλι στον πειρασμό να προχωρήσω σε νηστεία. Επιπλέον με πονάει λίγο το κεφάλι. Ελπίζω πως θα περάσει.

11 Ιουνίου, Παρασκευή.

Απομεσήμερο. Αισθάνομαι πολύ κουρασμένος. Είναι το σημείο όπου αρχίζει η αντίστροφη μέτρηση και πρέπει να προσέξω για να μην πέσω στο άλλο άκρο. Τα πόδια με πονάνε, όπως και η μέση. Επαληθεύεται το γνωστό: όταν κάτσεις και ξεκουραστείς αισθάνεσαι περισσότερο την κούραση.

Το γεγονός: πήγα στην Πάφο στο Οικογενειακό δικαστήριο.

Τα περπατήματα περίπου: 9Χ1600. Ενώ, αργά το απόγευμα, μού έφερε ο Κλεάνθης δίο Σύριους. Ο Ηλίας και η Γαβριέλα θα φύγουν αύριο. Με πλήρωσαν και δεν με πλήρωσαν 1½ λίρα την ημέρα ενώ είχαμε συμφωνήσει για 5. Αφορμή γι'αυτό: πως ο Θεός δεν έχει ανάγκη να δει την καλοσύνη μου. Αυτήν την ξέρει. Αυτό που θέλει να δει είναι αν μπορώ να είμαι και λίγο σκληρός εκεί που πρέπει αφού για τον ρόλο που μου ετοιμάζει χρειάζεται - όπως και να το κάνουμε- και λίγη... σκληρότητα.

12 Ιουνίου, Σάβατο.

Τι πρωινό είναι κι αυτό! Πώς γίνεται να υπάρχει τόση ομορφιά και τόση μαγεία σε κάτι τόσο το καθημερινό;

Άρχισα τα 18Χ800 μέτρα ή 18Χ10-11 λεπτά. Τα πόδια άρχισαν να χαλαρώνουν. Προχτές, αργά το βράδυ, υπήρξαν τα πρώτα σημάδια, χτες-και πάλι αργά το βράδυ - υπήρξαν τα δεύτερα. Τώρα το πρωί απελευθερώνονται στα σίγουρα. Σκέφτομαι πως θα μπορούσα να είχα μπροστά μου 4-5 υπέροχες μέρες παραδομένες στην μελέτη και στην ξεκούραση αλλά είναι κρίμα που θα πρέπει να παραδοθώ ξανά στις αγγαρίες. Χτες το απόγευμα σουβάτισα λίγο ενώ σήμερα θα πρέπει μάλλον να κλείσω και από αύριο θα πρέπει να αρχίσω το τρίτο χέρι.

Κατά τ' άλλα μάλλον αποκλείονται τα 36Χ400, έστω και μόνο γιατί δεν ... προλαβαίνω να φάω στο διάστημα τών 25 λεπτών που μεσολαβούν από το ένα περπάτημα στο άλλο. Σίγουρα όμως θα το εξετάσω ξανά και, στο κάτω κάτω, το κάνω μόνο για ένα διάστημα τής ημέρας.

Κι όπως λέμε: αυτό πάει με κείνο και αυτό πάει με τούτο, έτσι και γω λέω: οι κόποι και η

ένταση πάνε με τα μεγάλα περπατήματα και η χαλάρωση και η ξεκούραση με τα μικρά.

★

Πως εγώ θα κτίσω εκεί ακριβώς την πρώτη πόλη μου όπου θα υπάρξουν οι άνθρωποι εκείνοι που θα έχουν το θάρρος και την βούληση να με κάνουν αρχηγό τους κι ασφαλώς αυτήν ακριβώς θα κάνω πρωτεύουσα μου, είτε στο Ισραήλ κτίσω αυτή την Αγία Ιερουσαλήμ είτε στην Αμερική, είτε στο... φεγγάρι είτε στον ...Αρη, αρκεί να υπάρξουν εκεί άνθρωποι να ενώσουν τις θελήσεις τους με την δική μου.

Και πως από εκείνη την Αποκάλυψη τό τι θα ληφθεί τοις μετρητοίς και τι όχι, αυτό το ξέρω μόνο εγώ. Και εάν όσοι θέλουν σώνει και καλά πρωτεύουσα αυτού του Καινούριου Κόσμου την Ιερουσαλήμ θέλουν να κάνουν πόλεμο μαζί μου, ε, τότε τι μπορώ να πω; Θα τον έχουν! Εγώ τους έκανα ήδη μια συγκεκριμένη προσφορά. Ας μην θεωρήσουν λοιπόν πως η αναβολή τούς συμφέρει. Κανένα μήνυμα δεν πήρα ακόμα απ' αυτούς. Τι περιμένουν; Όταν αποφασίζουν να εισβάλουν στον Λίβανο είναι ικανοί να πάρουν σε μια μέρα την απόφαση τους. Τι τους κάνει τώρα ν' αργούν τόσο πολύ; Το πως βιάζομαι τούς το ξεκαθάρισα κατά τρόπο που δεν μπορούσε να γίνει πιο σαφές. Αν λοιπόν θέλουν οι Ισραηλινοί πρωτεύουσα την Αγία Ιερουσαλήμ, ένας είναι ο τρόπος για να το πετύχουν: να με καλέσουν αμέσως - κι όταν λέω αμέσως εννοώ: αμέσως! Εγώ σάς είπα: εκεί ακριβώς θα κάνω την πρωτεύουσα μου όπου οι άνθρωποι θα τολμήσουν πρώτοι. Πιο ξεκάθαρο δεν μπορώ να το κάνω για να το εννοήσουν αυτοί που δεν θέλουν να το εννοήσουν.

★

Πως όσο δούλευα συνέχεια στο σουβάτισμα και ήμουν ζεστός, ε, περνούσα. Τώρα όμως που έκατσα δίο μέρες και χρειάστηκε να συνεχίσω, νιώθω πραγματικά κομμένος.

Δοκίμασα και παλιά να σκληροδουλεύω επ' αόριστον και να τρέχω ταυτόχρονα και έπαθα και τότε, θυμάμαι, όπως και τώρα. Έτσι πιθανόν, εφόσον αυτή η επ'αόριστον εργασία έγινε ανάγκη, να αφήσω λίγο πίσω τις προπονήσεις για έναν καλύτερο καιρό.

Γενικά είμαι σ' αυτήν ακριβώς την κατάσταση όπου κάνω να απελευθερωθώ αλλ' όμως δεν μπορώ να τα καταφέρω λόγω τών υποχρεώσεων μου (για σουβά δηλαδή).

Κατά τ' άλλα περπάτησα σήμερα 17 φορές 800 μέτρα. Έφαγα 3 φορές και έχω μεγάλες πείνες και μεγάλη κούραση.

13 Ιουνίου, Κυριακή.

Και πάλι κατακουρασμένος.

Από την λειτουργία της Κυριακής: "υπέρ τής τών πάντων ενώσεως, τού Κυρίου δεηθώμεν". Καλό, πολύ καλό.

Περασμένες οι 4½ μετά από μιάμισης σχεδόν ώρας ύπνο (όπως και χτές) αυτό: έτσι που μου φαίνεται πως παρά την εξάντληση μου (ή, μάλλον, εξαιτίας αυτής) πάω για πέταγμα εάν προσέξω και αποφύγω για λίγες μέρες τούς κόπους. Έχω πάντως τέτιες υποχρεώσεις μπροστά μου που μου φαίνεται πως αν δεν παρατήσω τις προπονήσεις θα καταριέμαι την ώρα και την στιγμή που ανέλαβα αυτό το πείραμα.

★

Σούρουπο. Βουτηγμένος ακόμα στο χάλι μου και παραδομένος στο μεταξύ στην έμπνευση (γράφω ένα κείμενο που δυνατόν να συνοδεύει το σχέδιο τής Πόλης), έτσι έσφιγγα τις γροθιές: ευτυχώς που έχω τα νύχια μου κομμένα...

14 Ιουνίου, Δευτέρα.

Συνεχίζω με τα 800 μέτρα, κάθε μία ώρα. Αισθάνομαι λιγότερο κουρασμένος και μάλιστα τώρα (πριν τις 11½) ένιωσα την καρδιά μου να ατονεί και έτσι αποφάσισα να κλέψω λίγο χρόνο από το γράψιμο για να κάνω λίγη ηλιοθεραπεία. Βλέπω πάντως πως τραβώ άνετα τον ήλιο. Ή, μάλλον: τον απολαμβάνω.

Και υπόψιν: να σφίγγω το διάδημα μου όταν ιδρώνω. Διαφορετικά ο αέρας περνά κάτω από το διάδημα και χτυπά το ιδρωμένο μου κούτελο με τελικό αποτέλεσμα τον πονοκέφαλο. Κι ως γεγονός: τόπαθα και το ξανάπαθα. Προσοχή λοιπόν γιατί ένα χαλαρό διάδημα στο μέτωπο μπορεί να είναι χειρότερο από το γυμνό μέτωπο.

Δεδομένο επίσης πως από δω και πέρα η ηλιοθεραπεία (άλλοτε στα ενδιάμεσα τών περπατημάτων (όταν, κυρίως, είναι μεγάλα) και άλλοτε μετά απ' αυτά (μετά, κυρίως, τα 10λεπτα

περπατήματα) γίνεται μέρος τών συνηθειών μου. Γιατί αν δεν το κάνω αυτό, τότε ο κύκλος μου θα καταντήσει ένας φαύλος κύκλος. Προτού αρχίσω καν τα μικρά περπατήματα θ' αρχίσω, πολύ πιθανόν, να μην αισθάνομαι καλά και τότε θα ριχτώ σαν ηλίθιος στους κόπους, στις αγγαρίες και στα... τρεχάματα, με βάση ακριβώς την παροιμία: "όπιος δεν έχει νουν έχει πόδια" για να φέρω την καρδιά μου στις στροφές της και τότε: αχ! Με πονά η μέση μου, με πονάν τα πόδια, με πονάει το στομάχι μου. Κι άντε να βρω άκρη με τέτια μιαλά στην κεφαλή μου.

Και μάλλον: τακτοποιώ την ηλιοθεραπεία στην μισή ώρα, κάθε 3 ώρες. Πάντα.

★

Ένας Θεός χωρίς χιούμορ είναι μια άχρηστη πολυτέλεια σ' αυτό τον τραγικό κόσμο.

★

Βράδυ. Έφαγα καμιά δεκαριά χρυσόμηλάρες στο χωράφι (όπως πάντα λαίμαργα και ανόητα), καμιά 40ριά ξηρά μύγδαλα και ήπια δίο ποτήρια γάλα. Θέλεις η ζέστη, θέλεις η ανάπαυση που προηγήθηκε, δεν είχα κι όρεξη για τίποτα παραπάνω και δεν έχω παράπονο. Έτσι κι αλλιώς νιώθω υπέροχα, όχι ακριβώς δηλαδή, γιατί βλέπω κάπια άλλα παράπονα να αναβλύζουν από την ψυχή μου. Ίσως είναι η μοναξιά, ίσως είναι η νοσταλγία, ίσως εκείνα τα μακρινά αστέρια στον ουρανό, ίσως το ότι μού λείπουν τα παιδιά μου, ίσως αυτό κι ίσως εκείνο. Μια Αφρούλα ίσως ή μια Μαριλένα, μια Έλκε ή μια Σούλλα (10 χρόνων κορίτσι) κι ένα όνειρο μεγάλο όσο το σύμπαν. Θεέ μου! Ας μην αργούμε άλλο. Ας κλείσουμε επιτέλους αυτή την παράσταση. Δεν την βαρέθηκες τόση σιωπή; Ας κλείσουμε επιτέλους.

★

... Ό,τι θυμηθείτε κι ό,τι πονέσετε, ό,τι αγαπήσετε κι ό,τι νοσταλγήσετε: αυτό θα σας μείνει.

15 Ιουνίου, Τρίτη.

Και πάλι τα 800 μέτρα. Ενώ ξύπνησα στις 6. Δεν αισθάνθηκα την ανάγκη για φαϊ, εκτός από γάλα, κάτι που έκανα ήδη. Στις 8 ηλιοθεραπεία για μισή ώρα. Έτσι κι έτσι πάντως που μου φαίνεται πως θα μπορούσα να βγάλω αρκετές τέτιες μέρες με δίαιτα, ηλιοθεραπεία, σύντομα περπατήματα και δυνατά συναισθήματα.

Και είναι γεγονός πως τώρα αισθάνομαι την ανάγκη για λιγότερο και ελαφρύτερο φαγητό και θάταν κρίμα να χάσω αυτή την ευκαιρία να ξεκουράσω το στομάχι μου.

Κι αυτό (πάνω στην Ουτοπία): σκιεροί και μη σκιεροί δρόμοι.

Κοντεύουν στο μεταξύ οι 11 και μου φαίνεται πως αρχίζει και πάλι να ατονεί η καρδιά. Πάλι καλά. Αύριο πάντως σκόπευα ν' αλλάξω βιολί. Όπως άλλοτε κάπια αύξηση στα περπατήματα και όπως τώρα η υιοθέτηση τής ηλιοθεραπείας απομάκρυνε λίγο το κακό, όμως νάτο που σύντομα ξαναχτυπά.

Το: "κάπου θα πιάσει και μετά δεν θα προλαβαίνουν να μαζεύουν τα συντρίμια τους κτλ". Θα το ξέχασα από το κείμενο που δακτυλογράφω: για την Ουτοπία και για τον Αγώνα.

Απομεσήμερο, μετά την ανάπαυση. Έτσι: πονάω, πονάω, πονάω! Πού είσαι ζωή π'ανάθεμα σε; Ως πότε θα με έχεις να φυλάω τούς τοίχους και τα βουνά; Πού είστε κορίτσια; Πού είστε άνθρωποι;

Αχ! Έτσι διάολε: αν μ' αγαπάς θα κλέψω χρώμα τής φωτιάς...

Κι έτσι: πόσο σ' αγαπώ κανείς δεν ξέρει... Κι έτσι γαμώ το: η ζωή χωρίς αγάπη είναι άδια...

Αχ! Εμένα μου λες, που δεν σπουδάζω και τίποτε άλλο τόσα χρόνια; Εμένα μού λες;

★

Απόγευμα. Μια παράξενη άνεση στα πόδια και την αποδίδω στο ψεσινό ανη- φόρισμα μετά τα χρυσόμηλα. Έτσι λοιπόν τα ελαφρά και συχνά ερεθίσματα - προπονήσεις (τζόουκινγκ κυρίως) θα αποτελέσουν μέρος τού προγράμματος μου. Και αν δεν το καταφέρω αυτό με βάση την τριμηνία, τότε θα πιάσω την τετραμηνία. Ένας μήνας δηλαδή έτσι: 8Χ4, ένας: (2Χ)4Χ4, ένας: (4Χ)2Χ4 και ένας: (8Χ)1Χ4.

Μετά τα μεσάνυχτα; Έτσι που σκέφτομαι πως μπορεί να μην βγάλω την νύχτα. Βέβαια φρόντισα για κάτι επιπλέον κι έτσι δεν νομίζω πως θα υπάρξει πρόβλημα. Αύριο το πρωί πάντως θα τρέξω καμιά ώρα, θα αρχίσω το τρίτο χέρι και θα πιάσω ξανά τα μεγάλα περπατήματα.

★

Αργά το απόγευμα είχα πάει ως την Πόλη για να πάρω χρυσόμηλα στα παιδιά και να φέρω γάλα. Έκατσα λίγο στου Σαβάκη και μίλησα λίγο με την Λουδοβίκα και την Κλαίρη. ' Ηταν εκεί ο

Αντυ, ο Φίλιππος και άλλοι. Περπάτησα και λίγο ενώ εκεί στο εκλησάκι τού Αη Νικόλα ο Λάκης, ο Χριστάκης και ο Βασίλης πορδίζανε πίσω από την ράχη μου. Υπόψιν...

Όλα τέτια πάντως που μου φαίνεται πως η μοναξιά μου με γεμίζει περισσότερο απ' αυτές τις συναναστροφές. Έτσι κι έτσι δηλαδή: πόσο οδυνηρό είναι να μην είσαι ο εαυτός σου!

Κι αυτό: να γαμιέστε ρε παιδιά αλλά να γαμιέστε παλλικαρίσια. Μην αφήνετε τον κάθε μαλάκα να σας παίρνει τον αέρα. Κι όπιος νομίζει ότι πρέπει να τον φοβάστε έχει ανάγκη να τρομοκρατηθεί.

Τέτιες γενικά οι διαθέσεις μου που με κάνουν να σκέφτομαι το πόσο πολύτιμες μού είναι οι πληροφορίες και οι γνώσεις που μάζεψα όλ, αυτά τα χρόνια για το ανθρώπινο σώμα.

16 Ιουνίου, Τετάρτη.

Κοιμήθηκα καλά (ίσως ή, μάλλον, με την βοήθεια ενός τετάρτου τού φλυντζανιού κρασί) απο την 1 μέχρι τις 6. Ξύπνησα έχοντας απόλυτα την αίσθηση πως δεν θάβγαζα σήμερα ούτε μισή μέρα με σύντομα περπατήματα. Έτρεξα στις 6 για μια ώρα: 50 λεπτά μέτρια, 5 λεπτά κάπως γρήγορα και στο τέλος έκανα 2-3 100άρια, πάντα τρέχοντας στο μεταξύ.

Έτσι πάντως: ευτυχώς που έχω γερά τα πόδια μου και μπορώ και τρέχω. Διάολε, κι είναι τόσο δύσκολο μερικές φορές να το αποφασίσεις. Εν πάση περιπτώσει: τα παθήματα μαθήματα.

Κι έτσι π' ανάθεμα τα που φοβάμαι πως αν χάσω για κάπιο λόγο την ικανότητα μου να τρέχω ή να περπατώ θα σκοτωθώ.

★

Αυτό: όπως συμβαίνει και άλλοτε έχω όρεξη για φαΐ και τρώω και άλλοτε δεν έχω και δεν τρώω ή τρώω με το στανιό, το ίδιο (ή κάτι χειρότερο) μού συμβαίνει με το τρέξιμο. Μόνο που πρέπει να φέρω έτσι τα πράγματα ούτως ώστε όταν πρέπει να τρέξω ή να φάω να το κάνω με όρεξη και να σταματώ μόνο όταν πρέπει να σταματήσω.

★

Αυτό: 4 ώρες τρέξιμο με βάση τον μήνα, 2 με βάση το 15ήμερο, 1 με βάση την βδομάδα και μισή ώρα με βάση το 4ήμερο. Ή ίσως: 3, 1½, 45 και 23 λεπτά.

Κι αυτό: ευτυχώς που έτρεξα.

Κι' αυτό επίσης: πως χρειάζομαι κάπια ανεπαίσθητη αύξηση στα περπατήματα μου για να είναι μονίμως σε φόρμα, τόσο το στομάχι μου όσο και η καρδιά μου.

Πιστεύω πως το σύνολο τών 16 χλμ (όση είναι και η περιφέρεια τής πόλης) θα ταίριαζε απόλυτα με το ... μποϊ μου. Έτσι κάνω αυτή την διευθέτηση:

1η βδομάδα: 5Χ3.200μ = 16.000μ, κάθε 4 ώρες.

2η βδομάδα: 6Χ2.700μ = 16.200, κάθε 3 ώρες.

3η βδομάδα: 9Χ1.800μ = 16.200, κάθε 2 ώρες και

4η βδομάδα 18Χ900 μ = 16.200μ, κάθε 1 ώρα.

Οι τελευταίες τρεις βδομάδες σε επίπεδο έδαφος. Και με τους άλλους μήνες ανα- λόγως.

Η υιοθέτηση όμως αυτής της αλλαγής στο πρόγραμμα κάνει απαραίτητη μιάν άλλη αλλαγή στο σχέδιο τής Πόλης. Αυτήν: μεταφέρω τα εστιατόρια στο κέντρο τής Πόλης και βάζω στον χώρο τών εστιατορίων 8 στάδια με τις ανάλογες κερκίδες τους. Ενώ: μέρος τών δρόμων εκεί θα είναι κάτω από τις κερκίδες(;).

Ή μάλλον (22 **Ιουνίου**): 12 στάδια, 3 σε κάθε πλευρά.

Να λοιπόν που μέχρι την τελευταία στιγμή παιδεύομαι μ' αυτό το σχέδιο. Εκεί που νόμιζα πως το είχα κλείσει, νάσου τώρα αυτό. Μεθαύριο φεύγω για την Λευκωσία και ακόμα να τελιώσει αυτή η ιστορία.

★

Ήταν περασμένες οι ενιάμιση όταν τηλεφώνησε η κοπέλλα τού Γραφείου Ευημερίας για να μου πει ότι είναι άρωστη η Ισμήνη και πως αν δεν δώσω την συγκατάθεση μου για να πάρει φάρμακα, τότε δύσκολα θα το ξεπεράσει. Βέβαια εγώ όλ' αυτά, είπα, τ' ακούω βερεσέ. Κι όσο για τους γιατρούς: ας κοιτάξουν πρώτα να γιατρευτούν οι ίδιοι και ύστερα γιατρεύουν τούς άλλους.

Την σκεφτόμουν όταν ανηφόριζα μετά τις 10 κατά την Κινούσα. Φυσούσε ένα αεράκι γλυκό, λες κι ερχόταν από τις γειτονιές τού Παραδείσου. Γύρω μου ήταν οι γνωστές γυμνές λοφοσειρές που διαγράφονταν θολά μέσα στο σκοτάδι τής αφέγγαρης νύχτας.

Η σημερινή μέρα είχε φέρει σύννεφα και άνεμο μαζί της που καθώς πλησίαζε η νύχτα υποχωρούσαν για να δώσουν την θέση τους σε μια μαγική ιεροτελεστία ήχων και αρωμάτων δίχως τέλος. Το μεσημέρι είχε περάσει από δω η Χριστίνα, μια ανεψιούλα από την Νότια Αφρική. Μ' είχε ρωτήσει: πού βρίσκεις αυτή την ιδέα; Κι εγώ της είχα πει: μέσα στον αέρα που αναπνέω και μέσα στα μάτια σου...

Αυτά ήταν την ημέρα. Και την νύχτα αυτά. Ω, και την σκεφτόμουν που λέτε. Έτσι: νάναι άρωστο το κοριτσάκι μου και να μην είμαι γω στο προσκεφάλι του; Αν είναι δυνατόν!

Της τραγουδούσα το Σαβατοκυρίακο που την είχα κοντά μου: η αγάπη μου θα σε γιατρέψει και τ' όνειρο σου το παλιό θα ζωντανέψει κτλ, χωρίς νάναι άρωστη φυσικά, και με ρωτούσε: γιατί το τραγουδάς αυτό;

Ω, λέτε να πάθει κανένα κακό το κοριτσι μου; Βέβαια το κακό θα ήταν δικό μου. Κι όσο κι αν ξέρω πως η μέρα τής ανάστασης είναι κοντά, άλλο τόσο ξέρω πως αυτό δεν θα το άντεχα. Όλα κι όλα Θεέ μου, αλλά τα παιδάκια μου φύλαγε μου τα σ' αυτή την Κόλαση. Αλλα απ' αυτά δεν έχω σ' αυτή την ζωή.

Κάτι σκέψεις που λέτε, κάτι σκέψεις! Όλες ανακατωμένες κι όλες στριμωγμένες στο κατώφλι τού μιαλού μου. Ένας Αντυ ψές κι ένα τραγούδι:κουρασμένο παλλικάρι. Κι ένα άλλο: αχ, στης ζωής την στράτα... Γύρω στους λόφους, ψηλά στα βουνά και κάτω εκεί στην θάλασσα είχε στρατοπεδεύσει ο πόνος και μου άρχισε πολιορκία. Κι από πού να ξέφευγα; Κατηφόριζα βουτηγμένος μέσα στο κλάμα. Ότι και να θυμόμουν κι ότι και να σκεφτόμουν, καημούς δικούς μου ή καημούς τών αδερφών μου των ανθρώπων, πόθους και οράματα πόθων, σώματα και πόθους σωμάτων, αγάπες που δεν στεριώσανε, έναν Λάκη μια φορά κι έναν καιρό κι ένα "μικρό αγαπημένο βιβλίο", ένας Ντοστογιέφσκη στις "λευκές νύχτες", οι εικόνες, οι μορφές, η σιωπή τών πάντων στα απεγνωσμένα μηνύματα μου, οι σκέψεις, οι άνθρωποι και τα όνειρα τών ανθρώπων, δίο, τρεις, τέσσερις και δεκατέσσερις χιλιάδες χρόνια, όλ'αυτά Θεέ μου, τα αισθήματα τους, οι σκέψεις, οι μνήμες, οι πόθοι και τα πάθη τους, τι απέγιναν; Γράφτηκαν στ' αλήθια πουθενά ή χάθηκαν μέσα στον καιρό έτσι όπως χάθηκαν τα σύννεφα στον ουρανό;

Ω, με τέτιες σκέψεις που πίεζαν ανελέητα την ψυχή μου, η μοναξιά κι η εγκατάλειψη, η μάνα τών παιδιών μου κι η απονιά της και η κορούλα μου στο κρεβάτι τού πόνου. Κι εγώ "ν'ακούω φωνές... φωνές".

Ω, δεν θα τελιώσει αυτός ο πόνος; Δεν θα τελιώσει; Δεν θα τελιώσει αυτό το δάκρυ; Δεν θα τελιώσει αυτό το κλάμα;

Έτσι να κοντεύουν μεσάνυχτα κι έτσι να γράφεις. Πως πονάς και πως έχει νόημα ο πόνος, έχει νόημα ο κόσμος, όσο ανόητος και αν είναι. Και πως είναι ευτύχημα που υπάρχουν τα αισθήματα. Αυτά θα πλουτίσουν κι αυτά θα κοσμήσουν τον κόσμο.

Στο τέλος τέλος: σ' ευχαριστώ Θεέ μου. Το βλέπω πως παρά τα βάσανα και τα κλάματα της είναι ενδιαφέρουσα και συναρπαστική αυτή η ζωή κι αν κρίνω από εμένα και τα συναισθήματα μου, τότε είμαι σε θέση να εκτιμήσω πως ο δημιουργός μου είναι ένας θαυμάσιος καλλιτέχνης, είναι ένας ποιητής. Τι είμαι εγώ μπροστά στον δημιουργό μου; Τι άλλο από ένα τίποτα; Όμως τον αγαπώ, αγαπώ και τους ανθρώπους. Το ξέρει αυτός και θα με ανταμοίψει για την αγάπη.

17 Ιουνίου, Πέμπτη.

Αυτό: αν πει το παιδί: θέλω γάλα, εκείνη θα πει: θα αρωστήσεις πιο πολύ όταν πιεις γάλα. Κι έτσι: χέστα.

Ύστερα στο πρόγευμα σκεφτόμουν όλους εκείνους τούς ανθρώπους που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο έχασαν παιδιά τους. Ω, τον πόνο που είδε και άντεξε αυτή η Γη, αυτό σκεφτόμουν και... ξέρετε... ξέρετε.

Και τα πεταμένα ρουχαλάκια τους κάθε φορά στην αποθήκη. Ω!...

20 Ιουνίου, Κυριακή.

Τα νέα μου; Να: έφυγα την Παρασκευή στις 5 το πρωί για την Λευκωσία. Αφορμή ήταν η ορκομωσία το Σάβατο για το υπολοχαγηλίκι αλλά η αποστολή μου κινήθηκε αλλού:έδωσα το σχέδιο τής Πόλης μου (χωρίς να το αλλοιώσω, χωρίς δηλαδή να κάνω τις διορθώσεις στις οποίες... υποχρεώθηκα σαν αποτέλεσμα τής σπουδής μου πάνω στο θέμα) στο τυπογραφείο για 1000

αντίτυπα και έβγαλα μερικές φωτοτυπίες από τα τελευταία κείμενα μου. Φρόντισα στο μεταξύ και άφησα κάτι κείμενα (το "για λίγα μαθηματικά" και τα "σχόλια πάνω στην Ουτοπία") στις ταχυδρομικές θυρίδες τών πρεσβειών τους στο Γραφείο Τύπου για τον Μπιλ Κλίντον, για τον Φιντέλ Κάστρο, για τα Ηνωμένα Έθνη και για τον Τζων Μέϊτζορ, ενώ στην ελληνική πρεσβεία τα έδωσα προσωπικά. Πέρασα και από την πρεσβεία τού Ισραήλ και τους άφησα το "για την Ουτοπία και για τον Αγώνα".

Πέρασα ύστερα από την "Αλήθια". (Ήταν κι αυτό πριν φύγω: θάταν κρίμα να φύγω τώρα χωρίς να χαδέψω τα μαλλάκια σου). Πέρασα κι από τον Φιλελεύθερο, το Περιοδικό, το ράδιο Πρώτο και την Χαραυγή, είδα την Νίκη στον Κοχλία - αχ αυτό το πλάσμα! - αφήνοντας της και κάπια κείμενα (κυρίως τα "σχόλια πάνω στην Ουτοπία"), διανυκτέρευσα στου θείου Ηλία και στις 8 το πρωί τού Σαβάτου ήμουν στο Μακάριο για την τελετή. Τελιώσαμε στις 12, ήρθα με κάπιους συναδέλφους ως την Πάφο και από κεί πήρα στις 4 το λεωφορείο για την Πόλη. Μεγάλη ταλαιπωρία.

Στο μεταξύ έμαθα στης Στασούς ότι έμεινε η Ισμήνη το βράδυ κοντά της καθώς την είχε πάρει η κοπέλλα τού γραφείου από την μάνα της για κείνην - τάχα - την "βροχοπνευμονία." Εγώ είχα δει βέβαια την Πέμπτη το πρωί το κοριτσάκι μου και δεν είδα να είχε τίποτα που να εμπνέει πανικό.

Εν πάση περιπτώσει: τώρα που γράφω είναι κοντά μου, και ο Έκτορας επίσης. Εψές τούς πήρα στον γάμο στην Πόλη ενώ το βράδυ κοιμήθηκε μαζί μου χωρίς κανένα βήξιμο. Τώρα την ακούω να βήχει κάπου κάπου αλλά επιμένω: δεν ανησυχώ. Προ ολίγου την σήκωσα εκεί που καθόταν στο "γραφείο" της, την έβαλα στο κρεβάτι της και εκεί που την αγκάλιαζα και την φιλούσα και με αγκάλιαζε και με φιλούσε και κείνη, μου λέει: είσαι το πιο καλό μωρό. Με χτύπησε χαδευτικά στην πλάτη και μου ξαναλέει: είσαι το πιο γλυκό μωρό.Ω!...

Κι η Ειρήνη η Χαραλαμπίδου στο Γραφείο Τύπου. Έβαζα κάπια φυλλάδια σε κάπιες θυρίδες, ήρθε και εκείνη και έβαλε κάτι και εκεί που στεκόταν τής είπα: κουκλίτσα, να δώσω και σε σένα ένα φυλλάδιο;

Φορούσε σχεδόν μαύρα γιαλιά και δεν την αναγνώρισα. Με την πρώτη όμως λέξη που μου είπε αναγνώρισα την φωνή της. Της είχα πει: πιά είσαι; - Η Ειρήνη Χ/δου, μού λέει, κι έκανε ένα από εκείνα τα γελάκια τού πόνου που μου είναι τόσο γνώριμα. -Εγώ είμαι ο Ούτοπος, της λέω. Έδειξε σαν να με ήξερε και, ακόμα, έχω την εντύπωση πως με αναγνώρισε μόλις είχε μπει εκεί μέσα. Έδειχνε λιγάκι χλωμή και εξουθενωμένη. Κάπου εκεί στο "εγώ είμαι ο Ούτοπος" γύρισε κι έφυγε βιαστικά.

Έτσι όπως έφευγε είδα από την πίσω όψη το κορμάκι της.

Ω, το γιατί δεν την πήρα στο κατόπι: αυτό με βασάνιζε ύστερα μέσα στην μοναξιά τών δρόμων μου. Την σκεφτόμουν και πλήγιαζε η καρδιά μου. Ω, αν είναι δυνατόν! Πού χάνεστε κορίτσια, και πού θα σας βρω να σας σφίξω στην αγκαλιά μου και να σας κρατήσω εκεί, μακριά από την φθορά κι από τον θάνατο;

Πού θα σας βρω να σας πω τον πιο μεγάλο καημό και τον πιο μεγάλο πόνο που γεννήθηκε στη Γη τών ανθρώπων; Πού θα σας βρω εκεί που κρυφτήκατε στις τσιμεντένιες φυλακές σας, μακριά από το φως, μακριά από τ' αστέρια, μακριά από την ζωή; Πού θα σας βρω κορίτσια;

Μια ζωή να σας παρακαλώ να πάρετε και να δώσετε ζωή, να χορτάσετε και να χορτασθείτε την αγάπη, μια ζωή να πλέκω τα νήματα, να πονάω και να σπαράζω, μια ζωή να ψάχνω εκείνο τον αριθμό και εκείνο τον κώδικα που θα ανοίξει επιτέλους αυτές τις κλειστές πόρτες τού παραδείσου.

Μια ζωή να σας φωνάζω: σταθείτε κορίτσια, μην φεύγετε κορίτσια... Κι όσο το φωνάζω, εσείς τρέχετε τρομαγμένες και χάνεστε στις στροφές και στα σπήλαια σας να κρυφτείτε. Μα, στο κάτω κάτω, τι σας ζήτησα κορίτσια; Τι άλλο από τούτο: να σας αγαπήσω. Αν το θεωρείτε λοιπόν αυτό αμαρτία, λυπάμαι, λυπάμαι, πονάω και απελπίζομαι με την άρνηση σας, συχνά πυκνά σκέφτομαι εκδικητικά για σας, είναι φορές που ορκίζομαι να μην γυρίσω ξανά να σας κοιτάξω αλλά οι όρκοι μου αυτοί κρατάνε δίο μέρες, το πολύ τρεις, και σύντομα αρχίζω να σας ψάχνω, κοιτάζω τα μονοπάτια και τους δρόμους ίσως και φανείτε, ψάχνω στους κάμπους και στις ποταμιές ίσως και ξεπροβάλει κάπια νύμφη ή κάπια νεράιδα που-σαν και μένα - να μην νιάζεται και κείνη για τίποτε άλλο από του να ζήσει, ν'αγαπήσει, να νιώσει, να πονέσει, να πιει αυτή την ζωή μέχρι την τελευταία γουλιά της. Ψάχνω στους δρόμους τών αστεριών και στους δρόμους τού ήλιου,

ψάχνω πίσω από τα σύννεφα. Όλο το σύμπαν δεν είναι τίποτε άλλο από δρόμους που οδηγούν στην καρδιά μου. Ψάχνω, πονάω, χτυπιέμαι με την μοναξιά μου. Τα σύννεφα τού θανάτου και της σιωπής έρχονται απ' όλα τα σημεία τού ορίζοντα, όμως εσείς δεν φαίνεστε πουθενά.

Τι να σας κάνουν οι εφήμεροι εραστές και οι εφήμεροι γαμπροί, οι εφήμεροι συμβιβασμοί και οι εφήμερες χίμαιρες; Εδώ ένας αιώνιος εραστής και ένας αιώνιος γαμπρός σάς προσκαλεί στο τραπέζι τής αθανασίας, ετοιμάζει για σας προίκα έναν ολόκληρο Παράδεισο κι όμως εσείς αδιαφορείτε μπροστά του. Ω, έστω κι από οίκτο κορίτσια, έστω κι από οίκτο. Αλήθια, δεν νιώσατε ποτέ τύψεις που τόσες φορές μπορούσατε να μου δώσετε τόση αγάπη και τόση χαρά κι όμως δεν μου την δώσατε; Αλλά, αλλά κορίτσια, ξέρετε κάτι; Αρκετά κορίτσια. Αρκετά!

★

Κατά τ' άλλα: κρύωσα. Τρέχει η μύτη μου υγρά, είμαι κουρασμένος αλλά γενικά: είμαι καλά.

Εχτές ακόμα, όταν γύριζα κατά τις 6 το απόγευμα από την Πόλη και ετοιμαζόμουν να στρίψω για το χωριό, έρχονταν δίο κορίτσια με την μοτοσυκλέτα. Ήταν η Χάννα με μια φίλη της. Αναγνωρισθήκαμε και σταματήσαμε σε απόσταση 60 περίπου μέτρων. Γύρισαν εκείνες στο αυτοκίνητο μου και εκεί... γνωριστήκαμε: ο Κώστας και η... Μάϊκελ, ένα κορίτσι 18 χρόνων με γαλάζια μάτια, λεπτό κορμάκι και με τις γραμμές που θα το ήθελε ο καλλιτέχνης τού ονείρου. Είχαν περάσει από το χωριό για μένα αλλά εγώ ήμουν στις στράτες. Ω, κι είχα την προαίσθηση - όπως την έχω πάντα δηλαδή - πως κάπιος θα με γυρέψει και νά που αυτή την φορά ήταν αληθινή.

Μιλήσαμε λίγο εκεί στην άκρη τού δρόμου, τούς είπα κάτι για την περιπέτεια τών εκλογών και στο τέλος τούς έδωσα εκείνα τα κείμενα στα αγγλικά μαζί με εκείνες τις προκηρύξεις μου στα ελληνικά. Βέβαια εγώ μιλάω, βλέπω και αισθάνομαι πάντα σαν ένας άνθρωπος διψασμένος για ζωή, για φιλιά, χάδια και αγκαλιάσματα. Μα είναι δυνατόν να μην το βλέπουν πως θέλω να τις πιώ;

Μιλούσαμε ενώ πρόσεχα τό πόσο είχαν εκλεπτισθεί τα χαρακτηριστικά της. Την τελευταία φορά που την είχα δει ήταν 15 χρόνων και τώρα είναι ήδη 19. Ένα σέξυ κορίτσι δεν ήταν αλλά ήταν σίγουρα ένα έξυπνο και γεμάτο ζωή κορίτσι. Κι όσο για την Μάικελ: ω, την έτρωγα και την γύμνωνα με τις ματιές μου. Μπροστά μου έβλεπα μια θεότητα σε όλη την δόξα και το μεγαλείο της.

Κάπου εκεί είχε περάσει η Λίζα με την μοτοσυκλέτα της. Μου έριξε μια ματιά γεμάτη επιτίμηση. Να δούμε τι θα έβαλε ο νους της. Βέβαια κάποτε την φλέρταρα κι αυτήν, και μάλιστα χοντρά. Ένα βράδυ σ' ένα γάμο στην Πόλη, εκείνην ακριβώς την νύχτα όπου σφραγίστηκε στην καρδιά μου το τραγούδι "αγόρι μου, στολίδι μου" τής χάδεψα τα μαλιά. Ω, τι μαγική μεσογειακή μορφή! Πολύ θάθελα να μπορούσα να γέμιζα την ζωή μου με την μορφή της αλλά φοβάμαι πως δεν θα άντεχα κι έτσι θα πέθαινε άδοξα ένα τέτιο όνειρο.

Μετά από κείνο το βράδυ με κοίταζε διφορούμενα και σύντομα δεν ήταν σίγουρη αν μου άξιζε μια «καλημέρα» ενώ η φίλη της μού την έκοψε τελείως. Εγώ την χαιρετούσα ακόμα 2-3 φορές μέχρι να βεβαιωθώ ότι πραγματικά δεν θέλει να με χαιρετά και πως το πράγμα δεν οφείλετο σε αβλεψία και δεν ήταν η... ιδέα μου και από κει και πέρα όταν την βλέπω την... αφήνω. Διάολε, τι της έχω κάνει στο κάτω κάτω; Της φταίω επειδή αγαπώ ή άραγε άκουσε οτιδήποτε πάνω στις θέσεις μου για τον "χωρίς όρια έρωτα;"

Η Λίζα πάντως ξέρω ότι ψοφάει για το ενδιαφέρον μου γι' αυτήν, όσο κι αν πασκίζει να μην το δείχνει. Δεν υπάρχουν δα και πολλοί ενδιαφέροντες άνδρες στην περιοχή ώστε να αδιαφορήσει για μένα αλλά εγώ επιμένω να εκτιμώ τούς ανθρώπους που εξηγούνται παστρικά. Τις ματιές τους δεν τις πολυκαταλαβαίνω. Άλλοτε λένε αυτό και άλλοτε εκείνο. Την γλώσσα στο κάτω-κάτω τι την έχουν; Γιατί δεν την χρησιμοποιούν; Αν αγαπούν και αν νιάζονται κατά οπιονδήποτε τρόπο για έναν άνδρα, τότε πιόν στο διάολο φοβούνται και δεν τον πλησιάζουν ανοιχτά και να του πουν: το και το ρε φίλε. Σε γουστάρω. Αλλά σίγουρα αυτός ο τύπος είναι τόσο σπάνιος ανάμεσα στις γυναίκες όσο περίπου είναι κι ανάμεσα στους ... άνδρες.

Έτσι που λέτε είχε περάσει η Λίζα, είδα την ματιά της και έτσι, σαν ένας άνθρωπος που μιλά πάντα για τα αισθήματα του, τους είπα για τις σκληρές και άπονες καρδιές. Να κατάλαβαν τίποτα; Να σκέφτονται άραγε κι αυτές την ζωή έτσι όπως την σκέφτομαι εγώ ή μήπως είμαι γι' αυτές ένας παλιός οικογενειακός φίλος χωρίς κανένα άλλο ενδιαφέρον; Ω, έτσι την σκέφτομαι μέσ' την

αρώστια μου αυτή την Τετάρτη που θαρθούν και φοβάμαι πως θα τους το φέρω ανοιχτά: κορίτσια, το και το: κοιτάξετε να δείτε, ακούστε με κι αν θέλετε φύγετε και μην γυρίσετε πίσω ξανά. Κοιτάξετε: ήμαστε τώρα εδώ, τρεις άνθρωποι που βρέθηκαν μέσα σ' αυτή την χρονική και χωρική απεραντοσύνη να ζουν μαζί σ' αυτό τον πλανήτη. Τώρα βρίσκονται οι μεν απέναντι στούς δε κι όλο κι όλο που κάνουν είναι να μιλάνε. Σας λέω: δεν αντέχω άλλο να μιλάω. Έχω ήδη σκάσει απ' αυτό τον κύκλο τών ιδεών μου. Δεν λέω: τις αγαπώ, τις εκτιμώ, εκτιμώ πως είναι οι πιο ξεκάθαρες ιδέες που χώρεσαν ποτέ σ' ένα κεφάλι και ξέρω πως εξωτερικεύτηκαν και πέρασαν στις κόλλες εξίσου ξεκάθαρα. Έτσι λοιπόν για να είμαι συνεπής με την ιδέα μου σάς λέω πως τα δεδομένα μου εδώ και τώρα είναι τούτα: από την μια εγώ, μια ψυχή κι ένα σώμα διψασμένο για ανθρώπινη επαφή και από την άλλη εσείς, δίο σώματα ακριβώς όπως τα θέλω και τα χρειάζομαι για να ξεδιψάσει η ψυχή μου. Είστε κορίτσια σε θέση να το δείτε αυτό; Μπορείτε κορίτσια να ζήσετε και σεις έτσι όπως εγώ θέλω να ζήσω; Πέστε μου το μ' ένα "ναι" ή μ' ένα "όχι". Και τότε ή θα φύγετε ή θα μείνετε, ή θα σκοτωθώ ή θα ζήσω. Δεν αντέχω άλλο, κι έτσι είναι.

Έτσι τα ζω κι έτσι τα σκέφτομαι που μου φαίνεται πως θα τρελλαθώ αν δεν περάσει στην ολοκλήρωση της μια τέτια ελπίδα. Την Τετάρτη λοιπόν...

★

Γι' αυτούς που ανάβουν ένα τσιγάρο ή πίνουν λίγο κονιάκ και κάνουν κέφι και τότε ψάχνουν για κορόϊδα. Πώς καταντήσατε έτσι ρε άνθρωποι! Πώς!

Στο μεταξύ (περασμένες ήδη οι 5) το κρύωμα επιδεινώνεται και άρχισε το τραπέζι να γεμίζει ...χαρτομάντηλα. Η διάθεση μου είναι σχετικά καλή, λίγο βαριά μεν ενώ από φαγητό η όρεξη μου είναι... θαυμάσια. Συνεχίζω τα περπατήματα σ' αυτό: 9Χ22 λεπτά ή 9Χ1900 μέτρα.

Το απόγευμα πήρα τα παιδιά ως το Λατσιή. Παίξανε λίγο εκεί στις πέτρες και μετά περάσαμε από το διαμέρισμα τής Έλκε. Είχαν περάσει οι οκτώ όταν ξεκινήσαμε για την επιστροφή. Τους άφησα στην Πόλη και πήρα τον δρόμο για την Μακούντα. Σουρούπωνε όταν περνούσα από την Λίμνη και σταμάτησα κάπως απότομα στην αποβάθρα αποφασισμένος να κάνω το επόμενο μου περπάτημα εδώ. Έτσι κι έγινε. Πηγαίνοντας πάνω κάτω περπάτησα για 23 περίπου λεπτά.

Οι αναμνήσεις φτερούγιζαν μέσ' την ψυχή μου έτσι όπως φτερούγιζαν τα κύματα. Θυμόμουν τα όνειρα που ανάστησα μια φορά κι έναν καιρό πάνω από τούτα τα νερά, ένα ταξίδι γυρισμού μια φορά κι έναν καιρό, τα όνειρα μου στις μεγάλες πολιτείες κι ένα τραγούδι: θάλασσα πλατιά, σ' αγαπώ γιατί μου μιάζεις... Ω, κι έσφιγγα εκεί τις γροθιές, κι ας ένιωθα ένα κουρέλι. Πλημμύριζε η καρδιά μου με τα πιο δυνατά αισθήματα και με τις πιο δυνατές αναμνήσεις. Είχα πολύ καιρό να ριχτώ στα νερά και ένιωθα πως δεν θα το έκανα μέχρι να έρθει εκείνη που θα μ' αγαπήσει και τότε εκεί, μέσα στο γαλάζιο κύμα της, θα ανασταίνονταν παλιά αγκαλιάσματα ερωτικά. Σκεφτόμουν εκεί μια Μάϊκελ που θα γέμιζε αυτή την άδια ζωή μου, μια Λίζα ή μια Σάσα, μια αγάπη σκεφτόμουν τέλος πάντων που θα έκανε με την παρουσία της έναν Παράδεισο αυτά τα αδιάφορα τοπία που με σφίγγουν αδιάκοπα.

Όταν τελιωσα το περπάτημα έκατσα λίγο εκεί στην άκρη τής αποβάθρας και άφησα τα μάτια μου να χαθούν μέσα σε κείνα τα αμέτρητα κύματα που περνούσαν χωρίς σταματημό κάτω από τα πόδια μου. Σκεφτόμουν εκεί τον άνθρωπο και τα τερατουργήματα του, τις δυνάμεις καταστροφής που μπορεί να ξεσηκώσει από την μια στιγμή στην άλλη, το τι Παράδεισος σκεφτόμουν μπορεί να γίνει αυτή η Γη όταν το θέλουμε κι όμως νά που την κάνανε οι άνθρωποι μια απέραντη Κόλαση. Σκεφτόμουν τον Αγώνα μου όλ' αυτά τα χρόνια, όλα τα σκεφτόμουν και κατέληγα έτσι: Ούτοπε, πρέπει τουλάχιστον να είσαι ευτυχισμένος γιατί ακολουθείς το πεπρωμένο σου, γιατί κάνεις αυτό ακριβώς που πρέπει να κάνεις.

★

Στο Λατσιή είχε γίνει μια σκηνή από εκείνες που με κάνουν άνω κάτω. Σε ρωτάν: τι κάνεις; Τους λες: καλά. Και εκείνοι: μπράβο. Ω, κι αν τους πεις "σιχτίρ" θα θυμώσουν κι απο πάνω. Ω πόσο συχαίνομαι αυτά τα καθήκια! Με τέτια συμπεριφορά είναι ολοφάνερο πως είναι παντελώς άρωστοι. Αντε όμως να τους το πεις. Στο εξής λοιπόν στο "μπράβο" τους θα απαντώ με το "σιχτίρ" μου. Κόπανοι, ξεφτιλισμένοι, γελοίες απομιμήσεις ανθρώπων, έγνια σας και γω θα σας μάθω να μιλάτε καλά τα ελληνικά αφού δεν λέτε να μιλήσετε τα γαϊδουρίσιμα.

21 Ιουνίου, Δευτέρα.

Έτσι που θάμουν μεγάλος ηλίθιος αν δούλευα σήμερα.

... Απόγευμα, περασμένες οι 6. Έτσι και έγινε. Παραδόθηκα σήμερα στο διάβασμα ενός βιβλίου για την διατροφή που μούδωσε μια ξαδέρφη στην Λευκωσία. Από φαγητό έφαγα ως τώρα καλά, παρά το χάλι μου, υπακούοντας ασφαλώς στην όρεξη μου. Μετά το μεσημεριανό κοιμήθηκα στις 2 με το σώμα μου να καίει και ξύπνησα στις 5½ με τέτια διάθεση: δεν θέλω ούτε να δω, ούτε να με δει άνθρωπος. Και με τέτια: τα κορίτσια, φέρτε μου τα κορίτσια αν θέλετε να μην πεθάνω.

Ω, σαν και χτες περίπου εκεί στην αποβάθρα: σας παρακαλώ, θέλω να μείνω μόνος. Και εδώ έξω στον δρόμο όπου περπατούσα κατόπιν, σκεφτόμουν μια Μάϊκελ, αυτό το όνειρο κι αυτό το λουλούδι, σκεφτόμουν την ερημιά και τον θάνατο μου μέσα σ' ένα παραλήρημα πόθου και απελπισίας και έπαιρνε αυτή την φόρμα ο αγέρας: θέλω ν' ανασάνω την ευωδιά τών σωμάτων τους, θέλω να ζήσω, φέρτε μου πίσω αυτές τις οπτασίες, φέρτε μου την ελπίδα και τ' όνειρο, φέρτε μου τα κορίτσια αν θέλετε να μην πεθάνω.

Έτσι έσερνα τα ξυπόλυτα πόδια μου στο τσιμέντο προσέχοντας από τ' αγκάθια και τα πετραδάκια και παρηγοριόμουν μ' αυτό: η αυριανή μέρα δεν μπορεί να είναι χειρότερη.

Ενώ, να λέγεται κι αυτό, υπήρχε μέσα σε κείνο τον πόνο κι αυτό το πρακτικό αίτημα για την διμηνία γιατί ίσως τα συχνά τρεξίματα με κάνουν επιρρεπή στα κρυολογήματα (πολύς κόπος δηλαδή - συνδυασμένος με τις υπέρμετρες δουλιές μου - με αποτέλεσμα να έρχεται η αρώστια για να ισοζυγίσουν τα πράγματα. Κι ευτυχώς που, παρά την πίεση τής δουλιάς, την ακούω κάπου την καρδιά μου θέλοντας και... μη. Ήταν, εν πάση περιπτώσει, αυτό:

8 42 1
8 42 1
8 42 1

8 4 2 και 1

32 16 8 4 = 60 μέρες

Θα το δώ βέβαια, όλα θα τα δώ, άνκαι δεν μου στοιχίζει τίποτα να το αναβάλω αφού έτσι κι αλλιώς δεν θα αλλοίωνε το σχέδιο τής πόλης μου.

Η κίνηση για σήμερα 8Χ24 λεπτά, στις 7,9,11,1,6,8,10 και 12.

22 Ιουνίου, Τρίτη.

Με πυρετό, κι έτσι που αναρωτιέμαι αν είμαι - ή όχι-καλύτερα από χτές. Το πρωί πάντως δεν έφαγα και ενώ προχώρησα στα 18Χ900 τα αραίωσα κι αυτά. Διάβασα στο μεταξύ και το "ημερολόγιο ενός μικρού τρομοκράτη", τού Φίλιππου[5], ενώ άρχισα με το "εξ' αφορμής" τού Μάριου.

Απόγευμα, μετά τις 6, και κυριολεκτικά: καίγομαι. Ο βήχας άρχισε για τα καλά και είμαι περίεργος για την συνέχεια.

Σούρουπο. Έτσι: τού θανατά.

Απολογισμός: περπατούσα περίπου κάθε 1½ ώρα για δώδεκα λεπτά ενώ, όπως και χτες, η μεταμεσημβρινή μου... ανάπαυση κράτησε 3-4 ώρες.

Από τις 8 μέχρι τις 10 έγειρα πάλι στο κρεβάτι και κοιμήθηκα. Ξύπνησα και κοιμήθηκα πάλι μετά τα μεσάνυκτα.

23 Ιουνίου, Τετάρτη.

Πάλι με πυρετό άνκαι, να λέγεται, σίγουρα είμαι λιγότερο άσχημα από χτές. Έτσι περίπου: σαν να ξανανθίζει το χαμόγελο στα χείλη μου. Ναι, κι άνκαι έχω ακόμα το χάλι μου, δεν μποροδ να μην θυμηθώ "εκείνο τον Σίσυφο που γύρισε από τον Άδη".

Στο μεταξύ μού τηλεφώνησαν χτες από το AKIS EXPRESS για να πάρω τις φυλλάδες μου κι εγώ τηλεφώνησα στην Στασού στην Πάφο να τα παραλάβει για λογαριασμό μου. Μόλις πριν μού τηλεφώνησε πως τα έστειλε με το λεωφορείο. Την ρώτησα πόσο πλήρωσε. Μου είπε "2 λίρες" και με ρώτησε εκείνη πόσα πλήρωσα εγώ για τα φυλλάδια. Της είπα: 60 λίρες. Πρόσθεσα κάτι, πως, δηλαδή, όταν ρθεί στο χωριό θα της δώσω τις 2 λίρες. Κι εκείνη είπε: δεν κλαίω τις 2 λίρες,

κλαίω τις 60. Αρχισε κιόλας να με ρωτά για την Ισμήνη όταν της έκλεισα το τηλέφωνο.

Σκέφτομαι τον Κώστα και τον Πάρη στην χώρα: το πώς με κοίταζαν και το πώς έσπαζαν να μου βολέψουν την βαλίτσα για να μην την κουβαλάω μέσα στους δρόμους. Αχ Θεέ μου! Είναι που μου έκανε ήδη την ευκολία και πήρε το θάρρος να μιλήσει έτσι; Και γιατί δεν τόκανε πριν, γιατί δεν τόκανε εγκαίρως για να την στείλω εγκαίρως στον διάολο;

Καθόμουν στο κρεβάτι πριν, κι έτσι μονολογούσα: τις σκύλλες, τα τέρατα! Βέβαια λυπάμαι κι εγώ για τα λεφτά που ξοδεύω γι' αυτά, μακάρι να μπορούσα να τα έβγαζα χωρίς λεφτά, αλλά πώς θα γίνει αυτό; Όπως λέω: προτιμώ να στερηθώ, είτε εγώ είτε τα παιδιά μου, προτιμώ ν' αφήσω πίσω τις δουλιές μου από έλλειψη χρημάτων αλλά αυτά τα λίγα που πέφτουν, κι όπως κι αν πέφτουν, στα χέρια μου θα τα θυσιάσω για να κάνω ώστε το σχέδιο μου εκεί που ήταν ένα, να γίνει χίλια σχέδια.

Ω, το σκέφτομαι, το ξανασκέφτομαι και έτσι όπως είμαι βουτηγμένος ακόμα μέσα στην αρώστια μου δεν μπορώ να μην σφίξω τις γροθιές πάνω στο γεγονός ότι "τα έχω" και τώρα φεύγω για την Πόλη για να τα πάρω.

★

Τέσσερις και μισή η ώρα. Πήρα τα σχέδια και θα έδωσα ήδη καμιά 50ριά στην Πόλη. Τώρα εδώ έφερα μαζί μου την Ισμήνη κι αυτή παίζει με το... νοικοκυριό της. Στο μεταξύ έφαγα στις 2 (γύρω στις 9 είχα φάει και σύκα και 2-3 χρυσόμηλα) και όταν ξάπλωσα μετά για ανάπαυση έβλεπα πως δεν θ' άντεχα για πολύ στο κρεβάτι. Σηκώθηκα σύντομα αλλιώς θ' άρχιζε να βουίζει το κεφάλι μου. Περπάτησα για 12 λεπτά σας 4, βόλεψα και τις κόλλες στο σπίτι και ενώ είμαι καλύτερα, σχεδόν έτοιμος για δουλιά , όμως δεν το αποφασίζω ακόμα. Έπρεπε μάλιστα να έρχονταν ήδη τα κορίτσια, πέρασαν ήδη οι τέσσερις, κι αν δεν έρθουν ή , τουλάχιστον, αν έρθουν και δεν πάρω απ' αυτές αυτό που πρέπει να πάρω τότε, ω, ξέρετε τότε τι θα κάνω: θα εκδικηθώ... σουβατίζοντας έτσι όπως κάποτε εκδικούμουν ... μελετόντας.

Ναι λοιπόν, ο Αύγουστος είναι πολύ κοντά και αν δεν προλάβω να φτιάξω κάνα-διό σπιτάκια ως τότε για να τα νοικιάσω, τότε θα κοντέψει ο χειμώνας και δεν θα έχω στεγάσει αυτά τα σπίτια που επείγει να στεγαστούν. Έτσι το σκεφτόμουν πριν: να στείλω στον διάολο όλα τα τρεξίματα κτλ κτλ και να συγκεντρωθώ στα σπιτάκια μου περιοριζόμενος στο μεταξύ στα "μέτρια" περπατήματα: 15-20 λεπτά, κάθε 2 ώρες. Ναι, μόνο που τα "μέτρια" περπατήματα θα τα συνοδεύουν οι μέτριες σκέψεις και... χέστα. Βαρέθηκα όλη αυτή την αγγαρία. Κυρίως όμως βαρέθηκα την μοναξιά της.

★

Βράδυ, πριν τις 10, κι αφού έφαγα στο μεταξύ. Απολογισμός: τα κορίτσια δεν φάνηκαν. Ω, και τι να σκεφτώ; Αραγε θα με θεώρησαν κανέναν σεξομανή; Αν διάβασαν κιόλας και τα κείμενα μου! Και πού ναρθούν μονάχες σ' αυτή την ερημιά να βρούν εμένα; Θα κατάφερναν ποτέ να γυρίσουν ζωντανές; Ίσως αναλογίζονται μάλιστα και το πόσο τυχερές στάθηκαν που δεν με πέτυχαν στο σπίτι την Κυριακή. Τι να σκέφτονται αλήθια, και τι να λένε για μένα; Αραγε φταίω εγώ γιατί μου δόθηκε η ζωή; Φταίω εγώ γιατί κέρδισα την Υγία, φταίω εγώ που αισθάνομαι; Φταίω που αγαπώ ή φταίω που δεν μπορώ να το κρύψω κι ούτε να μην το ψωνάξω μπορώ; Πως σας αγαπώ. Ω, γυρίστε μου κορίτσια τις πλάτες, κρύψτε από μένα κάθε χαμόγελο και απομακρύνετε από μένα κάθε χάδι, κάψτε με αν θέλετε, γδάρτε με, φαρμακώστε με, κόψετε μου αν θέλετε την γλώσσα. Εγώ θα βρω τον τρόπο να σας το φωνάξω: σας αγαπώ κορίτσια, σας αγαπώ. Χίλιες φορές: σας αγαπώ.

Ενώ ήρθε στο χωριό το Χριστινάκι. Την άκουσα εκεί στης μάνας μου όταν περπατούσα και πετάχτηκα ως εκεί να ρίξω μια ματιά. Κι ω! Πόσο τής πάνε αλήθια τα λυτά μαλιά! Ένα κορίτσι με τέτια ακτινοβολία πώς μπορεί και με κοιτάζει! Βέβαια είναι φανερό πως κάπιες σύμβουλοι θα τις συνέστισαν να προσέχει από μένα. Εγώ το ξέρω φυσικά, το βλέπω και αντιδρώ αναλόγως. Επιμένω πάντως να την φλερτάρω. Κάπια στιγμή τής πεταξα: θάλασσα πλατιά, σ' αγαπώ γιατί μου μιάζεις. Σε λίγο την σύστηνα στον Μωχάμετ και τον Ραντουάν: "όμορφη που είναι ε;" Ας μην συμφωνούσαν τα ...καθήκια και θα τους κρέμμαζα μπροστά της.

Κάπια στιγμή ήρθε ο λόγος σε κείνα τα φυλλάδια. Ήταν με την Στασού σήμερα και θα της τάπε. Α τα κορόιδα! Νά πώς αντιδρούν στην πρώτη μου διεθνιστική κίνηση: κλαίνε τίς 60 λίρες. Καλέ, λέω στην Χριστίνα εκεί που της έσπαζα λίγα μύγδαλα, όταν θα έρθει εδώ η θείτσα σου θα

της ανοίξω το κεφάλι μ' αυτό το σφυρί.

★

Αυτό: πολύ θάθελα νάξερα τι κρύβεις κάτω απ' αυτή την φουστίτσα σου. Ενώ σκέφτομαι πως αυτή την αρώστια μού την προκάλεσαν τα αυτοκίνητα, τα παράθυρα τους δηλαδή σε συνδυασμό με κάπιο σύστημα κλιματισμού κατά την επιστροφή από την Λευκωσία.

★

Κι αυτό: θα σου το πω ξεκάθαρα Χ: από την στιγμή που είσαι γυναίκα και δεν είσαι η ... μάνα μου, τότε τα αισθήματα μου σαν άνδρα δεν θάναι άλλα από εκείνα που φυσιολογικά θα ένιωθε ένας άνδρας με όρεξη για ζωή απέναντι σε μια ωραία γυναίκα. Θέλω λοιπόν να ξέρεις ένα πράγμα: πως εγώ μπορώ να κάνω έρωτα μαζί σου ανά πάσαν στιγμήν, αρκεί να το θελήσεις. Να σε βιάσω δεν υπάρχει περίπτωση, δεν είναι τού στυλ μου, άνκαι θέλω να ξέρεις πως ένα στρωμα το έχω πάντα στρωμένο για σένα και για μένα. Καταλαβαίνεις ε; Έτσι αισθάνομαι και έτσι μιλάω και θέλω σίγουρα να το εκτιμήσεις.

Αυτά είχα να σου πω Χ: εδώ είναι η καρδιά μου κι εκεί είναι η στράτα. Διάλεξε: έλα κοντά μου ή, αν το προτιμάς, νά η στράτα και τρέξε μακριά μου την πιο γρήγορη κούρσα τής ζωής σου....

★

Κι αυτό: από την μια με εκτιμούν γιατί τις σκέφτομαι σαν γυναίκες, όμως από την άλλη με φοβούνται. Κι άντε να βρεις άκρη μ' αυτούς τους ανθρώπους.

Πριν, σε κείνο το τελευταίο περπάτημα κάτω από τ' αστέρια, σκεφτόμουν εκείνη την προφητεία που άκουσα στην χώρα την Παρασκευή. Πως δηλαδή το '97 θα γίνει παγκόσμιος πόλεμος, πως κυβερνήτης τής Κύπρου θα είναι κάπιος που το όνομα του θ'αρχίζει από το γράμμα Κ και πως θα πολεμήσει σαν απλός στρατιώτης και θα πεθάνει 24 ώρες πριν ή μετά την απελευθέρωση (ή την πλήρη κατάληψη της, κάτι τέτιο) τής Κύπρου. Έτσι το σκεφτόμουν: έστω και αν χίλιες προφητείες λένε το ίδιο, όμως μόλις θάναι ο δρόμος ανοιχτός για την εξουσία, εγώ θα τον τραβήξω. Ζούσα έναν έφηβο: "να θελήσεις κάτι τόσο πολύ και με τέτια ορμή ώστε να δεσμεύσεις εκείνη την δύναμη που διαφεντεύει τίς ανθρώπινες τύχες" κι έφερνα στον νου μου εκείνες τις σκέψεις και εκείνες τις δυνάμεις που είναι ικανές να κινήσουν το σύμπαν.

Έτσι το σκεφτόμουν: πως εγώ θα κάνω την προφητεία να λειτουργήσει ως το σημείο που την θέλω εγώ να λειτουργήσει. Από κει και πέρα θα την έχω ξεπεράσει, κι αυτό γιατί απλούστατα θα έχει ρθει ο εκτελεστής -προφήτης. Θυμάμαι από την "ελληνική μυθολογία" την ιστορία τού Έρωτα και της Ψυχής, το πώς ένας μεγάλος πόθος μπορεί πολύ καλά να ξεγράψει - ή να γράψει αλλιώς - ότι γράφτηκε από το πεπρωμένο.

Τι κλάμα μούχε φέρει εκείνη η ιστορία! Ούτε λίγο ούτε πολύ σάμπως και ήταν η δική μου ιστορία, η ιστορία τού ανθρώπου που κινείται με το πεπρωμένο του αλλ'όμως σε κόπα) σημείο είναι υποχρεωμένος να παλέψει ενάντια σ'αυτό (γι' αυτό είναι ζήτημα ζωής και θανάτου), να παλέψει ενάντια σ' όλα τα προγνωστικά και να νικήσει.

★

Α, και τώρα που έγιανα μπαίνει ο έρωτας από τα παραθύρια , τα παιχνίδια τα σωματικά.

24 Ιουνίου, Πέμπτη.

Καθόμουν πριν στο κρεβάτι προτού αποφασίσω για το πρώτο περπάτημα. Έτσι: χτές και προχτές δεν ήθελα να δω άνθρωπο κι όμως σήμερα - κι ας μην έχω συνέλθει ακόμα πλήρως - αισθάνομαι πως θέλω να πιάσω τούς δρόμους και ν' αγκαλιάσω όλους τους ανθρώπους που θα εύρω μπροστά μου.

Ύστερα περπατούσα κι αναλογιζόμουν την τελευταία μου κίνηση κι έτσι έσφιγγα τίς γροθιές: εγώ αυτό το λέω "επίθεση σ' όλα τα μέτωπα".

Ως πότε επιτέλους θα κάνετε σαν να μην υπάρχω; Ω, ξεχάστε με τώρα. Μπορείτε; Διαγράψετε με, κάντε σαν να μην ήρθα και σαν να μην μίλησα ποτέ. Ώσπου το αντέχω το άντεξα, κι ώσπου το αντέχει Εκείνος το άντεξε.

Ω, αφήστε με άνθρωποι στην μοναξιά μου. Σχεδόν έχω πάψει από καιρό να ελπίζω και να ονειρεύομαι. Παραδόθηκα και γω στις λάσπες όπως τον τελευταίο χαμάλη, λες και δεν έχω τίποτα καλύτερο να κάνω.

Ω, ξεχάστε με άνθρωποι κι αγνοήστε με όσο το θέλετε. Στο μεταξύ εγώ θα σας στέλλω την σφραγίδα μου και είναι δική σας η απόφαση να σφραγιστείτε μ' αυτήν. Αν την πάρετε, σας ανήκει

η ζωή, κι αν δεν την πάρετε, σας ανήκει ο θάνατος. Βλέπετε εγώ δεν σας δίνω το ελεύθερο για μικροπράγματα, όμως σας δίνω την ελευθερία να αποφασίσετε εσείς οι ίδιοι πάνω στην ζωή και πάνω στον θάνατο σας. Αν αποφασίσετε λοιπόν να ζήσετε, έχετε υπόψιν ότι θα ζήσετε με τους δικούς μου όρους και με την δική μου αντίληψη για την ζωή και όχι με την δική σας. Κι αν αποφασίσετε να πεθάνετε, ε, τι να σας πω; Δεν έχω να πω και τίποτ'άλλο απ'αυτό: απλώς: πεθάνετε.

Μετά το 2ο 12λεπτο περπάτημα μού φαίνεται πως θα περιοριστώ στην ελάχιστη δυνατή κίνηση ή εργασία. Ενώ σκέφτομαι την συνέχεια εκείνου τού "οικογενειακού ζητήματος".

★

Αυτό: όλες το ξέρουν - το νιώθουν και το αισθάνονται - πως είμαι ο πιο ενδιαφέρων άνθρωπος που πέρασε από την ζωή τους και νά που όλες τρέχουν να φύγουν μακριά μου.

★

Κι ο Μιχάλης χτές στο "Τμήμα Υδάτων". Α τον βλάκα! Κι ήθελε σώνει και καλά να νομίζει πως κάνει κριτική και όχι... μαλακία. Ούτε λίγο ούτε πολύ η άποψη του για το σχέδιο μου ήταν: τετραγωνάκια. Και πως τέτια τετραγωνάκια μπορεί να τα κάνει ο καθένας. Ακουσον!

★

Όλοι ξεκινούμε από μια κούνια, με κλάματα, κατουριές και χαμόγελα, περνούμε μια σύντομη διαδρομή στο κοπάδι σαν πρόβατα ή ... ερίφια και πριν περάσει πολύς καιρός οι πλείστοι έχουν μετατραπεί σε αρπαχτικά όρνεα που κυνηγούν και κυνηγούνται μεταξύ τους ώσπου να καταλήξουν όλοι τελικά - πρόβατα, ερίφια, λύκοι και όρνεα - σε κάπιο φέρετρο. Πόσο αλήθια μιάζει κι αυτό μ' εκείνη την βρεφική κούνια! Όπως το ένα, έτσι και τ' άλλο: ίσα που μας χωράει.

★

Από το ράδιο συνέστηναν κάπιοι 5 μερίδες φρούτα την ημέρα. Κι εγω γελούσα μ' αυτό: πού να τ' ακούσει η σύζυγος!

★

... Τον γνωρίσατε, τον είδατε, τον ακούσατε, πήρατε τις ιδέες του, όμως τίποτα δεν πήρατε αφού δεν πήρατε την αγάπη του.

Αυτό: για το πόση ηδονή βλέπω να συνεπαίρνει την ψυχή μου κάθε φορά που σφραγίζω στο χαρτί μια σκέψη ή ένα αίσθημα.

Από κίνηση: ως τις 10 12λεπτα περπατήματα, ανά ώρα. Κι ως γεγονός ως τις 10 περίπου το βράδυ πήγαιναν εντάξει τα πράγματα. Από κει και πέρα άρχισα να νιώθω την καρδιά μου να πεινά. Έτσι υποχρεώθηκα τώρα στις 11 σε ένα 25λεπτο περπάτημα για να μπορέσω να βγάλω την νύχτα.

Στο μεταξύ ήρθε το απόγευμα η Χάννα και η Μάϊκελ. Μιλήσαμε αρκετά και στο τέλος ήρθαν όπως ήρθαν τα πράγματα και τους διάβασα κάπιες σημειώσεις μου που τους αφορούσαν. Κατά τ'άλλα: τίποτα. Εκτός από το ότι καρφώθηκε στο κεφάλι μου εκείνο το σωματάκι τής Μάικελ: τίποτα. Κι άντε να θαφτείς ηλίθιε.

Στις 8 είχα φύγει για την Πόλη για την τελική γιορτή τού σχολείου. Α, κι ήθελαν παιχνίδι εκεί τα κοριτσάκια, κι εγώ άλλο που δεν ήθελα. Ω, ευτυχισμένη νύχτα, πού νάσαι να ξανάρθεις! Τα κορίτσια στο τραγούδι ήταν υπέροχα, τ' αγόρια στον χορό, και τα κορίτσια επίσης: η Μαριλένα (αχ εκείνο το χαμόγελο της!), η Αφρούλα, οι Μαρίες, η Στέλλα, η Χρύσω. Όλα τα χειροκρότησα και σ' όλα έδωσα τα συγχαρητήρια μου. Και εκεί στο τέλος όπου συνέχαιρα την Χριστίνα για την κορούλα της, της λέω: "αν αποφασίσω να την ζητήσω σε γάμο, σε πιόν να αποταθώ και τι διαβήματα να κάνω;" Ω, γι' αυτά τα αστεία είναι η ζωή, κι έτσι την ζω: παίζοντας με τα αισθήματα μου.

★

Μία μετά τα μεσάνυκτα και βάλε, αυτό: αφού έκανες ήδη όρεξη για φαγητό και αφού έκανες και όρεξη για έρωτα, τότε πρέπει και να κινηθείς. Σωστές δόσεις για το στομάχι; Σωστές και για την καρδιά.

25 Ιουνίου, Παρασκευή.

Καρδιακά προβλήματα. Έτσι που σκέφτομαι: ζήτω σήμερα το χαμαλήκι. Περιττά τα παραπάνω λόγια. Θα κλείσω όπως στον διάολο κλείσω εκείνο το "οικογενειακό ζήτημα" και θα επιδοθώ στις οικοδομικές... υποχρεώσεις μου μέχρι, τουλάχιστον, ν' απαυδήσω κι απ' αυτές, οπότε τις αντικαθιστώ και πάλι με την πέννα ή με τα πλήκτρα.

★

Πως η σχέση μεταξύ τού αισθήματος καρδιακής πείνας και εκείνου τού κλεισίματος τών πόρων αναπνοής τού δέρματος λόγω άλατος είναι, οφείλω να πω, πολύ μεγάλη.

Στο μεταξύ το μεσημέρι έφυγα για την Πόλη μαζί με την Ισμήνη. Κάτι θα ψώνιζα, κάτι θα ταχυδρομούσα και, επιπλέον, θα έφερνα και τον Έκτορα. Έτσι κι έγινε, μόνο που εκεί που κάναμε να βγούμε από την Πόλη κόπηκε το εξώς τού αυτοκινήτου. Το έδεσα όπως το έδεσα και πήγα ως τον κωμοδρόμο. Δεν μπορούσε να το φτιάξει εκείνη την ώρα, οπότε τ' αφήσαμε για την άλλη βδομάδα.

26 Ιουνίου, Σάβατο.

Προχτές το έψαχνα πεισματικά μέσα στον αγέρα. Το είχα ακούσει το περασμένο Σάβατο στην Λευκωσία δίπλα στο "πώς ξεχαστήκαμε μονάχοι εδώ πέρα;" και το τραγουδούσα όλη μέρα. Το τραγούδησα στην Μαρία στην Πάφο, το τραγούδησα εδώ, το τραγούδησα εκεί (όσους στίχους μπόρεσα να πιάσω δηλαδή) και νά που είχε ανέλπιστα χαθεί από το μιαλό μου. Πονούσα στην σκέψη ότι το είχα χάσει και έψαχνα απελπισμένα να θυμηθώ κάπιο στίχο του ή, έστω, μια λέξη του, ελπίζοντας πως εκείνη θα με οδηγούσε στον ήχο. Στάθηκε αδύνατο να τα καταφέρω και μ' έπιανε πανικός στην σκέψη πως θάταν πολύ απίθανο ν' ακούσω σύντομα από το ράδιο αυτό το τραγούδι.

Κι όμως νά που σήμερα, εκεί που γύρισα από τις συκιές κι έκατσα στην βεράντα και έσπασα λίγα μύγδαλα και ύστερα στην κουζίνα για να... κλείσω με λίγο γάλα, νάτο στο ράδιο ν' ακούγεται ξανά από την φωνούλα που λάτρεψα σχεδόν όσο καμιάς άλλης σε τούτο τον κόσμο, την φωνούλα τής Ελευθερίας Αρβανιτάκη: "είμ' ερωτευμένος με τα μάτια σου, λοιπόν, σ' τόχω πει και πάντα θα σ' το λέω". Νάτο τώρα στο χαρτί φυλακωμένο κι ας τολμήσει να ξαναφύγει.

Ω, αυτή η φωνή κι αυτή η γυναίκα! Πόσες φορές μετά από ένα τραγούδι της δεν μούρθε να πάρω τις στράτες γυρεύοντας την ! Πόσες φορές δεν έτρεξα ν' ανοίξω το ράδιο στην διαπασών και πόσες φορές δεν λυπήθηκα γιατί δεν ακούγεται πιο συχνά η φωνή της στον σταθμό μου. Κι όλο λέω πάντα κάτι να επιχειρήσω για να την προσεγγίσω, μ' ένα γράμμα μου ίσως, μ' ένα βιβλίο μου ίσως, ή με κάπιο άλλο κείμενο κι όμως πάντα το αναβάλλω. Δεν ξέρω τηλέφωνο, δεν ξέρω διεύθυνση, δεν δεν και δεν.

Την θυμάμαι παιδούλα κάποτε, όταν τραγουδούσε με την "κομπανία" της, τότε που δεν ήξερα καν το όνομα της παρά μόνο πως αυτή η φωνή κι αυτή η γυναίκα θα σφράγιζε για πάντα την ψυχή μου. Θυμάμαι το χαμόγελο της και την αντίδραση της τότε στα χειροκροτήματα τού πλήθους κάθε φορά που τέλιωνε ένα τραγούδι. Ω, νάπιασε κάπιο ήσυχο πρωινό την αγάπη και τον πόθο μου εκεί στην μοναξιά της; Ή άραγε: νιώθει καν μοναξιά; Περιμένει μήπως κι αυτή ένα άλλο ον από έναν άλλον πλανήτη για να γεμίσει το κενό ή την ζωή της; Βρήκε άραγε τον άνθρωπο της, τον ψάχνει μήπως έτσι όπως εγώ ψάχνω εκείνην ή της φτάνει η φήμη και το όνομα της;

Αραγε θα καταφέρω να μάθω πότε θα έρθει στην Κύπρο ξανά (έτσι ανήξερος που είμαι σε όλα), κι αν ναι, θα έχω τότε μερικές πεντάρες ή το κουράγιο για να πάω να την βρω;

Τι έκφραση θα έπαιρνε αλήθια στο αντίκρυσμα τής... όψης μου; Έλξη ή απώθηση; Έρωτα ή αποστροφή; Η πείρα μου με τις γυναίκες αφήνει μπροστά μου ανοιχτά όλα τα ενδεχόμενα. Ναι, ναι. Κι αν όχι τίποτ' άλλο είμαι περίεργος να δω την έκφραση που θα πάρουν εκείνα τα μάτια όταν θα με αντικρύσουν. Δύσκολα με εγκαταλείπει πάντως η ιδέα κάθε φορά που ακούω την φωνή της πως τα πεπρωμένα μας σύντομα θα συναντηθούν σ' έναν αγώνα και σ' έναν σκοπό που όμοιος του δεν έγινε οκόμα στην Γη.

★

Ούτε σκέψη για... κρεβάτι κορίτσια. Αφού δεν είστε ικανές να σκεφτείτε έτσι όπως σας θέλω, τότε δεν σας βρίσκω άξιες για το κρεβάτι μου.

★

Η Χάννα: όπως είμαστε εμείς διαφορετικοί ο ένας από τον άλλο, έτσι θέλω και γω το σπίτι, το αυτοκίνητο ή τα έπιπλα μου διαφορετικά από τα έπιπλα τών άλλων.

Η ευρωπαϊκή αντίληψη για την Εδέμ: ο Παράδεισος μου, ο προσωπικός μου Παράδεισος. Κορόιδα...

Κατά τ' άλλα δούλεψα σήμερα στο στύλλωμα κάπιων τσακρισμένων τράβων. Δεν τα πήγα κι άσχημα. Από κίνηση: ας πούμε 6Χ36 λεπτά. Βαρύς πάντως και μόλις που κρατώ μακριά το

πρόβλημα.

27 Ιουνίου, Κυριακή.

Η κίνηση: 9 Χ 24 λεπτά.

Κι αυτό: ένα είναι σίγουρο: απ' όλες τις γυναίκες που ζουν σε ακτίνα 50 χλμ από δω, καμιά δεν έχει καρδιά.

28 Ιουνίου, Δευτέρα.

Ως τις 3:24 λεπτά, κάθε 2 ώρες. Μετά: 12 λεπτά, κάθε 1 ώρα.

29 Ιουνίου, Τρίτη.

Ψες ήθελα σάμπως να γράψω κάτι αλλά αντ' αυτού παραδόθηκα στο πάθος. Έτσι: δεν μετανιώνω.

Και τούτο εδώ το πρωί έτσι αισθάνομαι και πάλι: πως πρέπει να γράψω κάτι. Κι όμως βαριέμαι τόσο πολύ, τόσο πολύ! Και τι να γράψω άλλωστε; Αραγε νάναι άλλη η αλήθια από τούτην: θέλω να ζήσω!

Ω, ως πότε θα δέρνει την ψυχή μου αυτό το παράπονο, ως πότε θα την τυρρανεί;

Αλλά, να σας πω; Αρκετά δεν έχω γράψει γι' αυτό; Δεν τα παρατάμε καλύτερα από τώρα; Ειν' ανάγκη ν' αρχίσουμε πάλι τα ίδια;

Ενώ: σκέφτομαι πως ένα κεντρικό στάδιο όπου όλοι ν' ακούνε αυτό που έχει να πει η πόλη απ' ευθείας, είναι απαραίτητο. Ίσως μίκραινα όμως λίγο το στάδιο και τις κερκίδες του, σύμπτυσσα σε ένα τα εστιατόρια και ίσως το μετέφερα πιο κοντά στο κέντρο. Από τον χώρο που θα εξοικονομείτο μαζί με τον χώρο τής πλατείας θα μπορούσα πολύ καλά να έφτιαχνα άλλα 12 - ή κι 8 ή 16-μικρότερα στάδια.

Σκέφτομαι ακόμα: εκείνες οι τρεις σειρές με εργοστάσια, παιδουπόλεις και χώρους ψυχαχωγίας θα μπορούσαν να είναι η μια σειρά το ένα, η άλλη το άλλο και η άλλη το άλλο. Ίσως βάλω τούς χώρους ψυχαγωγίας στην μέση, μεταξύ εργοστασίων και παιδουπόλεων.

Ή, απομεσήμερο: προσθέτω και την 3η σειρά εργοστασίων κτλ σε κείνη την 3η ζώνη, μετά βάζω την πλατεία και συμπτύσσω τον χώρο τών εστιατορίων. (;)...

Κι αυτό: πως τα απογεύματα και τα βράδια τού καλοκαιριού ανήκουν στην βεράντα.

★

Την είδα πίσω στην μοτοσυκλέτα έτσι καθώς έφευγε με τον Αντυ. Μόλις πριν είχα τηλεφωνήσει στην Annick στην Πέγια. Ήθελα να της στείλω ένα από τα σχέδια μου, όμως δεν ήξερα την διεύθυνση της. Είχε σηκώσει το τηλέφωνο η Μελίσσα, η κορούλα της, κι άκουσα εκείνη την ονειρεμένη φωνή της. Σύντομα μού έδινε την μανούλα της για να μου δώσει τον αριθμό τού ταχυδρομικού κυβωτιου της: 560.

Στο μεταξύ ήρθε εκείνο το σγουρό μαλλί στην μοτοσυκλέτα. Είχα ακούσει τον ήχο της καθώς περνούσε και βγήκα έξω στον δρόμο βιαστικά. Ούτε που ήξερα αν ήταν ή όχι μαζί του. Όμως νά που ήταν γραφτό να την δω, ν'ανακατωθεί το μαλλί της με κείνη την φωνούλα, ν' ανακατωθεί με τον ήλιο, με τον πόνο και με την απελπισία μου να ανακατωθεί χωρίς έγνια γι' αυτό που θα ακολουθήσει.

Αναρωτιέμαι πώς μπορεί μια φωνή μέσα από τα σύρματα να πέφτει με τόση ορμή πάνω στην ψυχή μου και να μπλέκεται σε κάθε ήχο τής ερημιάς μου. Θυμάμαι το κορμάκι της έναν Γενάρη - αυτόν που μόλις έφυγε-να γέρνει σε μια πολυθρόνα στο σπιτάκι της. Εγώ γύριζα τότε τα χωριά και τις πόλεις και έδινα φυλλάδια καλόντας τόν κόσμο σε σύναξη για κείνο το ξεκαθάρισμα λογαριασμών με το σύστημα και περνόντας από την Πέγια δεν μπορούσα να μην ψάξω να τις βρω. Εκείνες με είχαν επισκεφτεί εδώ στο χωριό κι εγώ, όπως είπα, έπρεπε να ανταποδώσω.

Ασφαλώς εκείνες οι ματιές που έριχνα στην Μελίσσα δεν θα μπορούσαν να διαφύγουν τής προσοχής τής μανούλας της. Λυπάμαι που δεν χορταίνω να κοιτάζω τέτια μάτια, τέτιο πρόσωπο και τέτιο σώμα, λυπάμαι πολύ. Είχα βέβαια και για την μαμά της αισθήματα, είχα ωραία αισθήματα (για όλους έχω φυλαγμένο κάπιο αίσθημα στην καρδιά μου), αλλά τα αισθήματα μου για κείνην

ήταν διαφορετικά.

Έτσι την έφεραν λοιπόν τα σύρματα μέσα στις Ώρες μου και κάπια άλλα θα την πάρουν πίσω. Στο μεταξύ είμαι οληµέρα με σκυμμένο το κεφάλι. Ή, μάλλον, έτσι: "με το κεφάλι χωμένο στους ώμους περιμένοντας το πεπρωμένο να με γελάσει". Παρακολουθώ με θλίψη τον πόνο τής ψυχής μου. Θέλω να βάλω τα κλάματα, κάτι κλάματα που να μην τελιώνουν ποτέ, κι όμως δεν μπορώ. Θέλω να πάρω τούς δρόμους γυρεύοντας την ή να πάρω το αυτοκίνητο και να πάω στο σπιτάκι της να της πω τον καημό μου, να της πω πως την αγαπώ, πως δεν μπορώ να ζήσω χωρίς αυτήν, να της πω όλα όσα λένε οι ερωτευμένοι αιώνες τώρα, να την ικετεύσω να μ' αγαπήσει κι αυτή, να φιλήσω με κλάματα τα πόδια της και να την κρατήσω από το χέρι για "έναν περίπατο σ' έναν παράδεισο σε κάπιο αστέρι" κι εκεί να την ταξίδευα στα σύννεφα και στ' αστέρια και κλαίγοντας και γελόντας μαζί να της φώναζα την αγάπη μου μ' αυτό το τραγούδι που αγάπησα και λάτρεψα από την πρώτη φορά που το άκουσα και νά που ήταν γραφτό να το ακούσω και σήμερα αυτό το δειλινό.

Σύντομα μετά κάπιες αναφορές στο ράδιο για την Θεσ/νίκη και το Αριστοτέλειο Παν/μιο με πέταξαν ξαφνικά σε παλιούς καιρούς καί σε παλιές μορφές. Σε μια Κυριακή, σ' έναν Βασίλη, σ' όσες μορφές αγάπησα και πόνεσα σε κείνους τους χώρους.

Η Θεσ/νίκη λοιπόν. Και τούτο το τραγούδι. Ω, και πώς τ' άκουσα! Έτσι τ' άκουσα που ήμουν σίγουρος πως όταν θαρχόταν το βράδυ και θα έκανα αυτά τα αιώνια περπατήματα μου, έτσι θα το τραγουδούσα σαν άλλοτε: με πόνο και με σπαραγμό, με τον ίδιο πόνο και με τον ίδιο σπαραγμό εκείνης τής νύχτας που γεννήθηκε στο πνεύμα και στην καρδιά τού δημιουργού του.

Έτσι θα το φανταζόμουν κι έτσι θα ταξίδευα ανάμεσα στ' αστέρια το σώμα της και κάπου εκεί ένα καινούριο αστέρι θα τρύπαγε στον αιώνα τών αιώνων το σκοτάδι τής νύχτας, μαρτυρία κι αυτό για την αγάπη.

Το απόγευμα τακτοποίησα το νερό στις ελιές έχοντας ακόμα στην ψυχή αυτή την διάθεση που μ' έσπρωχνε στο κλάμα. Θυμόμουν έναν Ιησού: "περίλυπος εστίν η ψυχή μου έως θανάτου"...Ναι, μα γιατί νάναι έτσι διάολε; Κι όμως θα μπορούσαν όλα να είναι τόσο διαφορετικά! Αν ήθελαν κάπιες να κάνουν παράδεισο αυτή την κόλαση μου, θάταν το πιο εύκολο για να το κάνουν. Αλλά είπαμε: ένα είναι σίγουρο: απ' όλες τις γυναίκες που ζουν σε ακτίνα 50 χλμ από δω και ξέρουν για μένα, καμιά δεν έχει καρδιά.

Ο πόνος έπνιγε τόσο την ψυχή μου που δεν είχα καν φωνή να φωνάξω ή να ουρλιάζω, δεν είχα φωνή να τραγουδήσω τον πόνο που μ' έπνιγε, δάκρυα δεν είχα να δακρύσω, να ξαλαφρώσει ο πόνος. Θυμόμουν τα μοναχικά και απελπισμένα περπατήματα μου στις μεγάλες πολιτείες, θυμόμουν την σιωπή μου στις μεγάλες πολιτείες. Και τώρα εδώ ψάχνω για μια πόλη για να χαθώ μέσα σε δρόμους που δεν τελκδνουν ποτέ, με σκυμμένο κεφάλι να σέρνομαι, σαν μελλοθάνατος στην τελευταία του πορεία, και να μην νιαστώ ξανά αν θα πεινάσω, αν θα διψάσω, αν θα κρυώσω ή αν θα πονέσω, να ανασαίνω τον θάνατο ως το μεδούλι, να πονώ και να καίγομαι, να σπαρταρώ και να λιώνω μέχρι να σημάνουν αυτές οι καμπάνες τής ανάστασης και μαζί μ' αυτή την καινούρια Γη και τον καινούριο ουρανό να έρθει ο καινούριος άνθρωπος και η καινούρια γυναίκα.

30 Ιουνίου, Τετάρτη.

Ξύπνησα από έναν γλυκό ύπνο, λίγο βαρύς και συννεφιασμένος. Οι διαθέσεις τής ψυχής μου δεν γύρισαν με το γύρισμα τής μέρας ενώ σκέφτομαι πως θα πρέπει σύντομα να περάσω σε δράση. Εκεί μάλιστα που κατηφόριζα κατά τις ελιές για να ελέγξω τα πέκκα σκεφτόμουν πιό τάχα νάναι εκείνο το σημείο όπου θα πρέπει να περάσω στην δράση. Είπα: όταν αρχίζει το σώμα και το πνεύμα να βουλιάζει.

Στον γυρισμό σε κείνο το ίδιο σημείο έμπλεξα και τον έρωτα σ' αυτό. Έτσι: πως αυτό το βούλιαγμα δεν έχει καμιά σχέση με το ερωτικό πάθος. Αντιθέτως θα έλεγα πως ο έρωτας πάει μαζί με το πνεύμα και πως η διάθεση για έρωτα είναι η καλύτερη απόδειξη πως το σώμα και το πνεύμα είναι σε εγρήγορση. Πως ο έρωτας δίνει φτερά στο πνεύμα. Και το αντίθετο βεβαίως.

Εκεί στους ίσκιους τών ελιών έπιασα ξανά στο μιαλό μου εκείνους "τους πρωινούς καλοκαιριάτικους ίσκιους", κάπιες εικόνες έπιασα από τα παλιά και κάπιες αναμνήσεις, κάπιους έρωτες σε όνειρα τής νύχτας, κάπιους φίλους και κάπιο καιρό κι έπιασα την ψυχή μου να πνίγεται ξανά μέσα στον πόνο της. Τα σύννεφα έπιασα, το κρύο και τα σκοτάδια, έπιασα τα όνειρα τής Γης

και τα όνειρα τών ανθρώπων μέσα σας παλάμες μου. Ω, πού είστε άνθρωποι να δείτε; Πού είστε άνθρωποι να νιώσετε;

Όλα έτσι κι έτσι κι έτσι που δεν μπορώ και να μην αναγνωρίσω πως αυτός ο πόνος μου είναι το πιο πολύτιμο αγαθό που έχω και ο πιο ανεκτίμητος θησαυρός. Όλα καλά Θεέ! Σ' ευχαριστώ, για όλα σ' ευχαριστώ.

★

Νομίζω πως οι αποστάσεις για μένα είναι τα 3.000 μέτρα, τα 2.000, τα 1000 και, ίσως-ίσως, τα 500 μέτρα. Κι αυτό χωρίς να χρειαστεί να αλλοιώσω τις διαστάσεις (ή και το σχέδιο) τής πόλης. Ένας, πιστεύω, ελεύθερος ρυθμός τών 36,24,12 και 6 (!) λεπτών θα μπορούσε πολύ καλά να τα καλύψει. Το βράδυ αυξάνω κάπως τον χρόνο και μειώνω τον ρυθμό.

★

Έτσι: πού είστε ατέλιωτες μάχες, καταιγίδες κι αστροπελέκια πού είστε; Έτσι ζω κι έτσι πεθαίνω, κι ας ξέρω πως αν δεν κινηθώ εγώ κι αν δεν αφήσω αυτές τις ερημιές μου δεν θα έρθουν ποτέ αυτές οι μάχες κι αυτές οι καταιγίδες και τ'αστροπελέκια που πόθησα τόσο.

Ως την μία άντεξα και δεν άντεξα στα 1000 μέτρα ενώ το απόγευμα σκοπεύω να παίξω με τα παιδιά στην Πόλη. Όλα καλά.

Πέντε η ώρα, απόγευμα, κι έκλεισα το "οικογενειακό ζήτημα".

Στις 6 έτρεξα στην Πόλη, στο στάδιο, 12 χλμ. για 1 ώρα. Έτσι τέλιωσα: ευτυχώς που μπορώ και τρέχω. Ύστερα έπαιξα λίγο μπάσκετ, έκανα καμιά 20αριά κάμψεις, έκανα ντουζ στα αποδυτήρια και ύστερα πήγα στο Δημοτικό με τα παιδιά για να δούμε τούς χορούς. Σχόλια; Α, και μόνο τα ονόματα τους φτάνουν. Τι να σας πω εγώ; Τάχα δεν τα λένε όλα αυτά; Η Κλεοπάτρα, η Μαριλένα, η Μαρία, η Στέλλα, η Μαριάνα, η Νατάσα, αυτή, η άλλη, όλη η θεότητα ενσαρκωμένη στα σώματα τους, στα μάτια και στα χείλη τους όλα.

Ιούλιος 1993

1η Ιουλίου, Πέμπτη.

Ο ήλιος δεν είχε καλά καλά ανατείλει στο πρώτο πρωινό τού Ιούλη και έδειχνε αποφασισμένος να κάψει την Γη. Κι εγώ δεν άντεξα στον πειρασμό να περάσω από κείνη την ρεματιά για να νιώσω την μαγεία τού βαθιού πρωινού ίσκιου τού καλοκαιριού. Βαθιές συγκινήσεις δεν υπήρξαν σε κείνο το πέρασμα κι ενώ, ως γεγονός, εκείνη η πανδαισία τών αρωμάτων είχε την μοναδικότητα της, όμως δεν έπαυε να μιάζει σαν μια ταινία σε επανάληψη. Εγώ πάντως πέρασα να ποτίσω, έστω και για λίγο, την ψυχή μου, κι όσο κι αν γύρισα γρήγορα πίσω, όμως άφησα να τυπωθούν εκεί μεσ' την ψυχή μου το πεύκο, το μερσίνι, η αροδάφνη, το θρούμπι, η κονιζιά και τα "δάκρυα τής Παναγίας!" Ας είναι! Κάτι είναι κι αυτά.

★

Τα 2, 4,4,4, και 4 χλμ τις μέρες τής άσκησης, το 2ο 2 ώρες μετά το πρώτο και το 3ο κτλ 4 ώρες μετά το 2ο κτλ.

Τρίτο χέρι σήμερα και: 30 λεπτά περπάτημα στις 7, 50 στις 9,40 στην 1,40 στις 4'/2 με τον τροχό κατά την Π. Μακούντα, 20 στις 8 και 1 ώρα στις *9½* κατά την Κινούσα.

Έτσι: τι ανακούφιση για την καρδιά και τι βάσανο για το σώμα! Είμαι στο μεταξύ πιασμένος.

2 Ιουλίου, Παρασκευή.

Πήγα στην Πάφο πάλι για το "οικογενειακό ζήτημα". Πήρα μαζί μου και καμιά 60ριά φυλλάδια και τάδωσα εδώ κι εκεί. Περπάτησα αρκετά πάντως ενώ το απόγευμα έκλεισα με το 3ο χέρι.

Και τώρα, αυτό το πρωινό τής **3ης Ιουλίου,** ξέρετε; Χώθηκε η Λένια μέσα στον αέρα, στην

κάμαρα και στην αυλή. Την είδα χτές εκεί στο ράδιο Κηνύρας και τώρα εδώ στις ερημιές μου την ανασαίνω, την ανασαίνω Θεέ μου. Ανασαίνω τον πόνο της στο τρίτο πρωινό τού Ιούλη, ζω και πεθαίνω μαζί, γράφω, σκέφτομαι, δουλεύω, τρώω, περπατώ, υπάρχω, κρατιέμαι ακόμα και ένα πράγμα με νιάζει: πότε επιτέλους θα χτίσω αυτή την Ουτοπία και να τις κάνω εκεί μέσα βασίλισσες και Θεές μου;

Και κείνο το κορίτσι σε μια "Τράπεζα Κύπρου." Της είχα δώσει ένα φυλλάδιο και της είπα: είναι ανταμοιβή για το ζεστό σου χαιρέτισμα και το γλυκό σου χαμόγελο.

★

Τι έμαθα μόλις πριν από την Ισμήνη: Να: ο Έκτορας είχε πάρει ένα βιβλίο μου στην Πόλη και το έβαλε η μάνα του για να το κάψει μαζί με τα χαρτιά τής τουαλέτας. Το είδε η Ισμήνη και το πήρε. Ακούτε;

Πού είμαι κατά τ' άλλα: αν μείνω στο σπίτι θα λιώσω στην άπνοια του κι αν πάω στην δουλιά θα λιώσω στους κόπους. Τελικά προτίμησα την αυλή και έναν περίπατο πάνω από τις σημειώσεις αυτού του Απρίλη και του Μάη.

4 **Ιουλίου, Κυριακή.**

Χτές και σήμερα έφτιαξα τα ντούζ στα σπιτάκια.

Το βράδυ ήταν τα πόδια βαριά. Κι η καρδιά έτσι και πάλι: σάμπως και τάχω όλα στο χέρι.

5 **Ιουλίου, Δευτέρα.**

Α, το αρνί! Και το προσέχουν μόνο όταν πρόκειται να το φάνε.

Κι αυτό: εναέριοι δρόμοι μόνο για την 3η ζώνη οικισμών και δρόμοι υπερ- φαλάγγισης για τις άλλες ζώνες.Κι αυτό όχι για τίποτ'άλλο παρά για να μας "πιάνει" ο ήλιος όταν περπατάμε. Ίσως.

Το σούρουπο ήρθε ο Ομάρ για να μου πληρώσει ένα παλιό χρέος, ενάμισυ χρόνο μετά. Πήρα 20 λίρες. Θα καταλαβαίνετε πώς νιώθω.

Ενώ σήμερα ολημέρα σκεφτόμουν επίμονα την Έλκε. Είχε ρθει χτές το σούρουπο με την μαμά της, τα παιδιά της κι ένα αγόρι. Αχ! Και πώς με κοίταζε! Εγώ μόνο που της χάδεψα τα μαλιά. Είπαμε 2 -3 κουβέντες και βιαζόμουν να συνεχίσω με το μπετόν. Βέβαια είχε ρθεί και πριν 3 μέρες και μου έφερε 50 λίρες για το σπίτι που θα της νοίκιαζα. Μιλήσαμε λίγο και τώρα εδώ, τώρα εδώ, ω, το τι θα γίνει τώρα εδώ σκέφτομαι κι αναρωτιέμαι. Σήμερα πάντως ζύγιζα τα χαρίσματα της. Από την άλλη σκέφτομαι τα προβλήματα της, σκέφτομαι και τα δικά μου και νομίζω πως αν έκανε ο καθένας το καλύτερο για τον άλλον, τότε όλα τα προβλήματα θα λύνονταν. Οι επόμενες μέρες θα δείξουν.

Από κίνηση: 9Χ24 λεπτά και από δουλιά: εκανα κατι μαστορισσες για τον σουβα.

6 **Ιουλίου, Τρίτη.**

Αυτό: πως το σημερινό ελληνικό θαύμα έγκειται στο σημερινό ελληνικό τραγούδι.

Ενώ και σήμερα κοιτάζω γύρω μου έτσι λες και είναι η τελευταία ημέρα μου σ' αυτό τον κόσμο.

Και αυτό: πως είναι ωραίος και θεϊκός όσο ποτέ μέσα στα κουρέλια του.

★

Τα γεγονότα: πήγα ως την Πόλη με το τρακτέρ και έφερα τσιμέντα. Έφαγα, ξάπλωσα και ξύπνησα στις 4. Στις 6 πήγα ως την Π. Μακούντα για να μετρήσω το νερό, γύρισα πίσω και ύστερα σημείωσα την ένδειξη τών υδρομετρητών σε όλα τα σπίτια τού χωριού. Ένιωθα πάντως απελπισμένος μ' αυτό το πρόβλημα τού νερού. Έχω και δεν έχω μια ώρα νερό το 24ωρο.

Μετά απ' αυτό κινήθηκα γρήγορα στα δικά μου: έβγαλα το συρματόπλεγμα μπροστά από τις παπουτσοσυκιές, άδιασα το νερό και κατέβασα ένα ντεπόζιτο με την βοήθεια τού Μωχάμετ και του Ραντουάν. Ήμουν λίγο εξαμμένος μ'αυτή την υπόθεση τού νερού αλλά γενικά ένιωθα υπέροχα.

ΚΙ ως γεγονός-έγινε στο μεταξύ δέκα-γελά η ψυχή μου τώρα που γράφω έτσι όπως γελούσε και πριν πάνω από το φαΐ, ιδίως πάνω από το... πεπόνι. Στιγμές στιγμές ήθελα να παρατήσω το φαΐ και να βγώ στον δρόμο τραγουδάντας: πήρ' απ' την νιότη χρώματα κι απ' την αγάπη νήμα κτλ κτλ. Τόσο ευτυχισμένος και τόσο ικανοποιημένος ήμουν για το αποτέλεσμα τών τελευταίων αιτημάτων. Γενικά κινήθηκε και σήμερα η μέρα στα 9Χ24 λεπτά.

7 **Ιουλίου, Τετάρτη.**

Είχα ξαπλώσει ψες στο χωλ, στο πάτωμα, με ανοιχτές τις πόρτες λόγω τής ζέστης και πριν προλάβω να σκεπαστώ με πήρε ο ύπνος. Στο κούτελο και στ' αυτιά είχα τον επίδεσμο. Ξύπνησα κάπως άσχημα στις 4 εξ αιτίας τού κρύου. Μετά συνέχισα στο κρεβάτι. Θα κοιμήθηκα ακόμα καμιά ώρα και ξύπνησα στις 6 με καλύτερες διαθέσεις.

Στο μεταξύ βλέπω ότι κούρασα λίγο το στομάχι από κάπια βαρυφορτώματα (γάλα κυρίως) και από κάπια ενδιάμεσα (πεπόνι κυρίως).

Η κίνηση περίπου: 18Χ12 λεπτά, συν δουλιές. Στιγμές-στιγμές μέσα στην κούραση μου αισθάνομαι ευτυχισμένος.

8 **Ιουλίου, Πέμπτη.**

Περίπου και πάλι στα 18 Χ 12 λεπτά, συν τα τσιμεντώματα.

9 **Ιουλίου, Παρασκευή.**

Ως τις 10 - 10½ ήταν καλά. Από κει και πέρα κάτι άρχισε να μην είναι καλά. Έτσι περπάτησα στις 10½ 30 λεπτά και συνέχισα με το τσιμέντωμα. Η συνέχεια κύλησε μάλλον κατά τις περιστάσεις. Έκανα βασικά μικρά παρά μεγάλα περπατήματα.

Το απόγευμα (στις 6½) ξεκίνησα με το τρακτέρ για την Πόλη. Στον γυρισμό είδα την Νατάσα στην αποβάθρα, σταμάτησα εκεί κι ούτε λίγο ούτε πολύ τής τόπα: είμαι ερωτευμένος μαζί σου. Η αδελφή της: σου αρέσει η Ν; - Πολύ ... πολύ, πάρα πολύ.

Ενώ χτές σκεφτόμουν την Τούλλα.

10 **Ιουλίου, Σάβατο.**

Στις 5½ για 30 περίπου λεπτά από το χωριό στο ντεπόζιτο τής Π. Μακούντας. Από τις 8½ άρχισα να μην νιώθω καλά Ήταν χειρότερα από χτές στις 10. Έτσι περπάτησα για 35 λεπτά στις 9. Καθόλη την διάρκεια του δεν ένιωθα καλά και χρειάστηκε να το τελιώσω για να νιώσω καλύτερα. Στο μεταξύ είμαι βαρύς, και στα χέρια (ιδίως στο δεξί) μάλλον πιασμένος. Εν πάση περιπτώσει η μέρα κινήθηκε περίπου στα 6Χ30 λεπτά.

11 **Ιουλίου, Κυριακή.**

Περασμένες οι έντεκα ενώ γύρισα στις 10 στο μεταξύ από τονΠωμό, σαν χτές. Χτές βάφτιζε η Ερμολία και σήμερα ο Νίκος. Χτές μάς τάϊσαν στο "Κανάλι" και σήμερα στην "Θαλασσοσπηλιά". Και όπως και χτές, έτσι και σήμερα νιώθω το στομάχι μου γεμάτο, μα άδια την καρδιά μου. Το στομάχι είναι χορτασμένο αλλά η καρδιά μου είναι πεινασμένη και διψασμένη. Με πόνο και με παράπονο ανακαλώ στην μνήμη τούς ανθρώπους που γέμισαν έτσι με φαρμάκι την καρδιά μου. Τα κορίτσια τών αδελφών, των συγγενών και των συμπεθέρων. Γιατί για άλλα πράγματα ήταν πλασμένη η καρδιά μου: για αγάπη, όχι για φαρμάκι. Τι να τα κάνεις; Μόνο κρυφτό και τρεχτό παίζουν μαζί μου και καμιά τους δεν έχει την διάθεση για ένα αγκάλιασμα, για ένα χάδι ή για ένα φιλί.

Τι να σας πω; Υπάρχει τραγωδία πιο μεγάλη απ' αυτήν; Ξέρετε να υπάρχει;

Έτσι λοιπόν: θάλασσα τα μάτια σου και χάθηκα βαθιά....

Α, και η Σάσα να αραβωνιάζεται στην Αργάκα, και η Έλκε να μην φαίνεται...

15 **Ιουλίου, Πέμπτη.**

Πέρασα τις τελευταίες ημέρες με τα 6Χ30 - 35 λεπτά σε επίπεδο δρόμο μαζί με ελαφριά εργασία για την ετοιμασία τού σπιτιού. Ενώ υπό κανονικές συνθήκες θα έπρεπε να έτρεχα, να έκανα ανηφόρες και να έσερνα τροχό, όμως αποφάσισα να τα αφήσω αυτά για να μην μειώσουν την απόδοση μου στο σουβάτισμα το οποίο θα άρχιζα από μέρα σε μέρα αλλά και για να μειώσω την όρεξη και το φαϊ μου γιατί είχα κουράσει το στομάχι. Τελικά είναι όλα έτοιμα για ν' αρχίσω αύριο.

Πέρασα τέλος πάντων. Ώσπου σήμερα το σούρουπο υποχρεώθηκα να σύρω τον τροχό για να φέρω πίσω την γεύση στον αέρα και το νόημα στην ζωή, ενώ σύντομα θα ανηφορίσω κατά την

Κινούσα. Θα φάω και έφυγα.

★

Αυτό (κατά το ανηφόρισμα προς την Κινούσα): πως εγώ κρατάω την Ιδέα, το Όραμα-και το χιούμορ μου, επίσης-με τα πόδια μου.

Και το φάντασμα τής Έλκε να με συνοδεύει παντού. Έτσι την σκεφτόμουν πριν κάτι μέρες: πως εγώ κλείνω τα χαρτιά μου. Ό,τι ήταν να γράψω το έγραψα και ό,τι ήταν να σχεδιάσω το εσχεδίασα. Τώρα πια μ' ενδιαφέρει να ζήσω, και θα ζήσω!

16 **Ιουλίου, Παρασκευή.**

35 λεπτά ανηφόρισμα κατά την Κινούσα στις 7, 30΄ με τον τροχό στις 10 στην Π. Μακούντα, ως την άσφαλτο, 30΄ με τ' αμάξι στην 1½ , 30΄ με τον τροχό στις 5, 25' κυνηγητό με τον Έκτορα και την Ισμήνη στις 8½ και στις 11 20 λεπτά περπάτημα και η πρώτη, επίσης, μέρα τού σουβατίσματος. Δεν τα πήγα κι άσχημα.

Κι αυτό: πως η πείνα και το χόρτασμα τής καρδιάς είναι κοντά κοντά.

17 **Ιουλίου, Σάβατο.**

30 λεπτά σε επίπεδο στις 7, 30΄ με τον τροχό, και 10 χωρίς τον τροχό στις 9½, στην 1 και 15 πάλι με τον τροχό, στις 5 το ίδιο και στις 10 25 λεπτά περπάτημα (σε επίπεδο δρόμο).

18 **Ιουλίου, Κυριακή.**

35 λεπτά σε επίπεδο δρόμο στις 7, τροχό στις 9½, 45 λεπτά περ/μα στην 1½, τροχό στις 6 και 40 λεπτά σε επίπεδο στις 10.

Ενώ έδειρα σήμερα τα παιδιά. Κι η αιτία: ο Έκτορας άφησε ανοιχτά διό μάτια τού γκαζιού και η Ισμήνη γέμισε το τραπέζι με μέλια. Τους έβαλα ύστερα στο μπάνιο και σε 5 λεπτά το είχαν ήδη... χωνέψει (ξεχάσει).

Και την Έλκε ούτω πως: αν είναι νάρθει θε ναρθεί, αλλιώς θα προσπεράσει''.[6]

19 **Ιουλίου, Δευτέρα.**

35 λεπτά κατά την Κινούσα στις 5, 25 στην Πόλη στις *9½,* 45 στις 12, τροχό στις 5 και 35 λεπτά στις *9.*

Και η Μαρία χτες στο μαγαζί της. Θεέ μου, τι πόθους μού άναψε στην καρδιά και τι πόθους στο κορμί!

21 Ιουλίου, Τετάρτη.

20 λεπτά στις 7, 50 στην 1, 50 στις 5 ½ και 25 στις 10. Ήρθε η πτώση και η απελπισία. Καιρός ήταν.

22 Ιουλίου, Πέμπτη.

20 λεπτά στις 7, 36 στις 9, 20 στις 12, 20 στις 2, 36 στις 4, 20 στις 8 και 30 στις 10. Είμαι ακόμα στο σουβάτισμα και αύριο αρχίζω το 3ο χέρι.

Ενώ πήγα και στην Πόλη σήμερα. Η Ισμήνη πόσο χάρηκε που με είδε! Την είχα δείρει εδώ πριν κάτι μέρες και αναρωτιόταν το μωρό μου αν θα την αγαπώ για κείνη την αταξία της.

Η Σοφία στο "Τμήμα Γεωργίας" και η Μελίσσα στον αγέρα που αναπνέω, τα τραγούδια, τ' αστέρια, οι νύχτες και οι μέρες. Κι όλα έτσι: πονώ, πονώ,πονώ.

23 Ιουλίου, Παρασκευή.

Για το πόσα αεροπλάνα έχουν για να σβύνουν φωτιές και πόσα για να ρίχνουν βόμβες.

Και κάτι γι' αυτούς που τιμούν έναν άνθρωπο για τα λεφτά του παρά για το ταλέντο του.

Από κίνηση: ας πούμε 6Χ36 λεπτά.

Αύγουστος 1993

6 **Αυγούστου, Παρασκευή.**

Τα γεγονότα: συνέχισα για μια βδομάδα τα 6Χ36' και ύστερα για μια βδομάδα τα 9Χ24. Από αύριο υπολογίζω να περάσω στα 18Χ12 λεπτά, ενώ η δουλιά στα σπιτάκια δεν τέλιωσε ακόμα.

Στο μεταξύ εγκαταστάθηκε η Έλκε στο σπίτι κάτω. Είχαμε μαζί κάπιες ρομαντικές στιγμούλες στις οποίες δεν φαίνεται να θέλει να δώσει διέξοδο. Τι κρίμα αλήθια για την ζωή! Βέβαια εγώ βλέπω ότι την αγάπησα. Της τόπα άλλωστε, και πέντε και δέκα φορές, και κείνη δεν μου τόπε ούτε μία. Μόνο με κοιτάζει δυνατά στα μάτια, έτσι που με κάνει κι αναρωτιέμαι: μ' αγαπά ή θέλει μόνο να βλέπω πως είναι όμορφη;

Εχτές το πρωί μάλιστα ενοχλήθηκε όταν πήγα ως το σπίτι της. Το πρωί και το βράδυ, είπε, θέλει να είναι μόνη της για να οργανώνει την ζωή της. Εγώ της είπα: εντάξει Έλκε, δεν μπορώ να υποχρεώσω κανέναν να με βλέπει ή να μ' ακούει.

Το πόσο με πίκρανε αυτή η σκηνή ότι και να πω δεν ... γράφεται. Στο κάτω κάτω δεν μπορώ να πω και πολλά άλλα έξω απ' αυτό: απλώς: την αγαπώ. Και όχι πως θα πεθάνω δηλαδή αν δεν μ' αγαπά εκείνη. Βέβαια θα πονώ, πονάω ήδη και νά που απόψε έκλαψα και πήρα, βλέπετε, ξανά την πέννα για να χαράξω κάπως τον πόνο μου.

Αυτήν λοιπόν την νύχτα ήρθε ξανά στην ερημιά μου αυτό το αγέρι από εκείνες τις γειτονιές τού Παραδείσου κι εγώ βγήκα έξω στον δρόμο μετά το φαγητό κι έπιασα να τραγουδώ εκείνο τον σκοπό: όλα γνωστά και πιθανά, το αύριο, το αύριο και το αύριο. Κι ύστερα: μακριά - μακριά βαδίζοντας σαν ξένοι. Ώσπου τα "κάψαμε τα καράβια μας" κι έγειρα στον δρόμο να κλάψω κάτω από τ' αστέρια, να τα δω και να τα ρωτήσω: πότε επιτέλους θαρθεί εκείνη η άλλη ζωή; Πότε θα δώσεις Θεέ ένα τέλος σ' αυτό τον πόνο μου; Αραγε δεν βλέπεις πόσο πονώ; Καλά, εκείνοι δεν βλέπουν, εκείνες δεν βλέπουν, αυτή δεν βλέπει. Εσύ δεν βλέπεις;

Έτσι την σκεφτόμουν όλη μέρα χτές και σήμερα. Θυμόμουν εκείνο το αγκάλιασμα κι εκείνο το φιλί της. Είχα περάσει το απομεσήμερο τής Κυριακής από το σπιτάκι της. Ήταν μοναχή, χωρίς τα παιδάκια της. Με έδερνε ένας πονοκέφαλος και ήθελα έτσι να πω σε κάπιον τον πόνο μου. Εκεί λοιπόν πάνω στην κουβέντα, τής είπα: θα μου δώσεις ένα φιλί αν θέλεις να μην πεθάνω; Την πρώτη φορά δεν αντέδρασε. Ύστερα όμως από άλλες κουβέντες τής ξανάπα: θα μου δώσεις επιτέλους αυτό το φιλί αν θέλεις να μην πεθάνω; Ω, και κάπου εκεί άφησε το φαγητό που ετοίμαζε και ήρθε κοντά μου, μ' αγκάλιασε και κόλλησε όλο το σώμα της πάνω μου. Ένιωσα στο κορμί μου την απαλή κοιλιά της. Την έσφιξα κι εγώ και της έδωσα ένα φιλί στον λαιμό. Όταν τέλιωσε το αγκάλιασμα και έκανε να μ' αφήσει, τής λέω: το φιλί; Ω, και μου έδωσε ένα φιλί στα χείλη. Θυμάμαι την έκφραση της εκείνη την στιγμή, την γλυκιά ανατριχίλα που διαπέρασε το πρόσωπο της. Είχε και κείνη βέβαια τα χάλια της εκείνη την Κυριακή. Ήταν όμως τόσο υπέροχη.

Βέβαια δεν άργησα να φύγω εγώ για τα χαμαλίκια μου και να μείνει εκείνη στο σπίτι της. Από κείνη την ημέρα αυτή η σκηνή με κυνηγά. Την σκέφτομαι, την ξανασκέφτομαι και απορώ: είναι δυνατόν μετά απ' αυτό να εκνευρίζεται με την παρουσία μου; Είναι δυνατόν μετά απ' αυτό να μην θέλει να δώσει μια συνέχεια σε κείνο το αίσθημα; Ω, έτσι το σκέφτομαι διάολε που δεν θάταν δυνατόν να μην έρθει επιτέλους αυτή η σκέψη: πως στην ζωή μου η γυναίκα στάθηκα εγώ. Άνδρας μεν αλλά μαζί και γυναίκα. Μόνο εγώ αισθανόμουν, πονοῦσα, μόνο εγώ τραγουδούσα, έκλαιγα κι έλιωνα από μια ματιά, μόνο εγώ κατέγραφα το αίσθημα για να μην πεθάνει, μόνο εγώ κοιτάζω τα παραθύρια και κρατιέμαι από ένα χαμόγελο, μόνο εγώ ζούσα σαν εκείνην μια φορά κι έναν καιρό: δεν μπορώ να ζήσω χωρίς εσένα.

Βέβαια αυτό είναι τόσο αλήθια όσο και ψέμα αλλά εγώ τουλάχιστον το αισθάνομαι έτσι όσο καιρό ακριβώς το αισθάνομαι και οπωσδήποτε θέλω να μου καταλογισθεί.

Εν πάση περιπτώσει: όλα είναι πιθανά και ενδεχόμενα. Όπως και νάναι: ακόμα κι έτσι την

ευχαριστώ. Η αγάπη μου γι' αυτήν γλύκανε τόν πόνο τής μοναξιάς μου και γέμισε η παρουσία της τις ερημιές μου. Ότι και να προκύψει λοιπόν ισχύει γι' αυτήν τώρα αυτό που ίσχυε και για τις άλλες τότε: εκείνη είναι μια αξία που ολοένα μικραίνει κι εγώ μια αξία που ολοένα μεγαλώνει.

★

Γυναίκες που παριστάνουν τούς άνδρες, αυτό το σύμβολο τής σκληράδας και της απονιάς. Χέστα. Γυναίκες τίς λέτε αυτές;

7 **Αυγούστου, Σάβατο.**

Η κίνηση σήμερα: 18Χ12 λεπτά. Ενώ ανακάλυψα ένα λάθος μου. Αυτό: χαλάρωνα πολύ τον ρυθμό στα σύντομα περπατήματα μου.

13 Αυγούστου.

Μεσημέρι και μου φαίνεται αρχίζω να μην νιώθω καλά. Αφήνω λοιπόν τα μικρά περπατήματα και αρχίζω τα μεγάλα. Τέλιωσα-ό,τι τέλιωσα - στο μεταξύ με τα σπίτια και άρχισα από χτές το μάζεμα τών αμυγδαλιών.

... Τελικά έσειρα τον τροχό ως την Π. Μακούντα. Κι έτσι όπως έτρωγα τώρα σκεφτόμουν κάπιες νέες διευθετήσεις στο πρόγραμμα που να ταιριάζουν περισσότερο με κείνο το σχέδιο.

Αυτές, ίσως: 5-6 μέρες στην ύπαιθρο με βαριά κινητική εργασία.

12 μέρες στην πρώτη, από την περιφέρεια, ζώνη οικισμών με μέτρια εργασία μέσα ή γύρω από την Πόλη, λίγη ορθοστασία και μέτρια ανηφόρα.

8 μέρες στην 2η ζώνη οικισμών με ελαφρά εργασία και λίγη ελαφρά ανηφόρα.

5 μέρες στην 3η ζώνη οικισμών, κίνηση σε επίπεδο δρόμο με καθιστική εργασία και ορθοστασία ίσου χρόνου με τα περπατήματα.

Έναν 2ο μήνα ίσως αυτά: 3 μέρες, 6, 4 και *2½*. Κι όλα Χ2

Και ίσως-ίσως έναν τρίτο με: 1½ μέρα, 3,2 και 1 ½ μέρα. Όλα Χ4.

Μ' αυτή την διευθέτηση όσοι μένουν στην πρώτη ζώνη οικισμών κάνουν το πρόγραμμα Α, όσοι μένουν στην 2η το Β κτλ κτλ.

Και τα περπατήματα 40, 30,20 και 10 λεπτά αντί 48,36,24 και 12.

14 Αυγούστου, Σάβατο.

Τα 144 τετρ. χλμ ζωτικό χώρο τής Πόλης: 12Χ12.Και: εστιατόρια να έχει και αλλού, και όχι μόνο στο κέντρο τής Πόλης.

17 Αυγούστου.

Πάλι σαν χτές και σαν προχτές: μάζεμα αμυγδαλιών.

Ενώ η Έλκε το πρωί στο σπίτι της μου έλεγε πως οι Σύριοι θα φύγουν σε μια βδομάδα και πως ίσως φύγει κι εκείνη αν δεν μπορεί να νοικιάζει το διαμέρισμα της.

Κι εκείνη η παρατήρηση της: γιατί λες στον Κων/νο αυτό ή εκείνο; Εκείνος, λέει, είναι παιδί. Εσύ δεν είσαι... Εκείνος το πιστεύει.... Λέει στην γιαγιά του να τον βοηθήσει...

Και πώς θα με βλέπουν στο εξής! Κι όλα για ένα αστείο! Και κείνη η Ίγκεν; Ω, πόσο εύκολα μπορούν να μεταμορφωθούν οι άνθρωποι! Θυμάμαι τότε που έλεγε η Έλκε πως φοβόταν τούς Σύριους. Τώρα θα φοβάται εμένα.

Σκεφτόμουν τότε να τους έλεα: άστε την να σας αποφεύγει. Θέλω όμως εσείς να την αιφνιδιάζετε με την καλοσύνη σας.

Κι η σκηνή χτές με την Ίγκεν και τον Μίλαν, τον δεύτερο γιό τής Έλκε. Εκείνη τον ... δάγκανε και εκείνος ήταν τόσο ευτυχισμένος. Θυμάμαι κάπιο φιλί που του έδωσε μια φορά κι έναν καιρό. Αυτές οι σκηνές που αγαπώ.

18 Αυγούστου, Πέμπτη.

Έτσι: πρέπει να την ξεχάσω.

Κατά τ' άλλα τέλιωσα σήμερα με τις αμυγδαλιές.

19 Αυγούστου, Πέμπτη.

Σκέφτηκα την διαρύθμιση τού χώρου γύρω από την Πόλη. Ξεκινόντας από την περιφέρεια

θα έχουμε, ας πούμε, 50 μέτρα με αμυγδαλιές, 30 μέτρα με καρυδιές, 100 μέτρα με αμπέλια, 50 μέτρα με ροδακινιές, τόσα μέτρα με αχλαδιές, τόσα με λεμονιές, πορτοκαλιές κτλ, τόσα για σπορά, υποστατικά, τόσα για βοσκότοπους κτλ. κτλ.

Τώρα: θα υπάρχουν και χώροι διαμονής στην ύπαιθρο ή μήπως όλοι οι σκληρά και μέτρια εργαζόμενοι θα διαμένουν στην 1η ζώνη οικισμών;

Αν όχι: τότε θα πρέπει να ρυθμίσω διαφορετικά τις μέρες βαριάς, μέτριας και ελαφράς εργασίας, καθώς και τις μέρες χαλάρωσης. Βλέποντας το σχέδιο και κάνοντας τούς υπολογισμούς μου θα έχουμε: 14 μέρες βαριάς και μέτριας εργασίας: 7 με 7 (τις τελευταίες εφτά με 6 περπατήματα τών 30 λεπτών), 10 μέρες ελαφριάς εργασίας με 9 20λεπτα περπατήματα και τέλος 6 μέρες με 18 10λεπτα. Εν πάση περιπτώσει την λύση θα την δώσει το πείραμα και μόνο.

20 Αυγούστου, Παρασκευή.

Αυτό: για μένα υπάρχει ένας κανόνας: αν με γνωρίσει γυναίκα (γυναίκα όμως, όχι γυναικάκι) θα μ' αγαπήσει (τόπε η Νίτσα). Έτσι: για να μην μ' αγαπήσει, παναπεί πως δεν είναι γυναίκα.

Ενώ σκέφτηκα και τα 400 τετρ. χλμ ως ζωτικό χώρο τής Πόλης: 20 Χ 20 δηλαδή. Και έτσι θα υπάρχουν αγροτικοί συνοικισμοί σε απόσταση 4 και 8 χλμ από την περιφέρεια τής Πόλης. Ή, μάλλον, στα 2,4 και 6 χλμ.

Ή τα 256 τετρ. χλμ: 16Χ16. Και αγροτικοί συνοικισμοί στα 3 και 6χλμ από την περιφέρεια. Ή, ίσως, πάλι στα 2,4 και 6 χλμ.

Ή τα: 24Χ24. Και συνοικισμοί στα 3,6 και 9 χλμ από την περιφέρεια.

Γυρνώ δηλαδή στις 6, 12, 8 και 5 ημέρες.

Κι αυτό: αν μ' αγαπούσες όσο σ' αγαπώ, αν μ’ αγαπούσες. Θάταν ο κόσμος όνειρο γλυκό, αν μ' αγαπούσες.

22 Αυγούστου, Κυριακή.

Έτσι: δυνατός και παραπονεμένος.

Μένω στα 6Χ30 με ελαφρές, κυρίως, εργασίες.

26 Αυγούστου, Πέμπτη.

Αυτό: πως μόνο ένας άρωστος άνθρωπος μπορεί να έρθει σε συμβιβασμό με ένα άρωστο σύστημα. Ο υγιής άνθρωπος δεν έχει άλλη επιλογή από την ανταρσία, την επανάσταση και την εξέγερση ενάντια στο σύστημα.

27 Αυγούστου, Παρασκευή.

Χτές έκανα τα περισσότερα περπατήματα μου στους δρόμους γύρω στα χωράφια. Κι αυτό όχι για τίποτε άλλο παρά για νάμαι πιστός στο πρόγραμμα μου (μέτρια ανηφόρα). Από την άλλη δεν ένιωθα εκείνη την αδυναμία που αυτή και μόνον αυτή θα έδινε την δύναμη που γυρεύω για να νικήσω. Έτσι, σύμφωνα με τα νέα αιτήματα, μόνο ο χώρος 700-900 μέτρων γύρω από το κέντρο τής πόλης θα πρέπει να είναι απαραίτητα επίπεδος και μόνο σ' αυτό θα υπάρχουν εναέριοι δρόμοι. Στους άλλους χώρους φτιάχνουμε διαβάσεις υπερφαλάγγισης ή (στην περιφέρεια) μένουμε στα σκαλοπάτια ή τις ράμπες.

Τώρα: τι γίνεται με τις περιοχές όπου υπάρχουν μεγάλες επίπεδες εκτάσεις γης;

Όπως είναι γνωστό, το κλίμα και η μορφολογία τού εδάφους επιδρούν στην φύση και στον χαρακτήρα τού ανθρώπου. Έντονες αντιθέσεις στο κλίμα και στο έδαφος δίνουν φύσεις με έντονα αντιθετικά χαρακτηριστικά, πράγμα που κάνει το πνεύμα τους πιο οξύ και δημιουργικό. Κι αυτό, φυσικά, μόνο εφόσον κινείται ο άνθρωπος σ' αυτό το έδαφος και εφόσον κρατάει το μέτρο. Διαφορετικά δεν έχουν καμιά επίδραση στον χαρακτήρα του.

Τι προτίνω; Να: τεχνητές ανηφόρες (και κατηφόρες) ούτως ώστε να παίρνουν οι ανθρώπινοι μυώνες τα ερεθίσματα που ταιριάζουν στην φύση και την κατασκευή τους.

Αλλά (βράδυ): επειδή τα τελευταία (2 ή 4) περπατήματα θα πρέπει να γίνονται σε επίπεδο έδαφος, τότε σκέφτομαι πως οι εναέριοι δρόμοι (καθώς επίσης και οι τεχνητές ανηφόρες) θα πρέπει να καλύπτουν ολόκληρη την Πόλη και ίσως-ίσως χρειαστεί γι’ αυτό μια επίπεδη πόλη.

Βλέπω πάντως ότι αντεπεξέρχομαι και στις ανηφόρες και στην δουλιά (μέτρια δουλιά) χωρίς να κουράζω το στομάχι μου και χωρίς να πέφτω σε κατάπτωση.

★

Αυτό ήταν μέρος τών προεκλογικών μου διακηρύξεων: πως εγώ θα δώσω πλήρη ελευθερία στον καθένα να βάλει ότι θέλει στον πισινό του, όχι όμως και στο στομάχι του.

28 Αυγούστου, Σάβατο.

Μ' έπιασε πάντως η κατάπτωση αυτό το πρωινό και με φέρνει στα τρία χλμ. Έχω το σχετικό σχέδιο εδώ και 20 λεπτά μπροστά μου. Μέτρησα τα κτίρια: 1200 εάν προστεθεί μια ακόμα σειρά στην πρώτη ζώνη οικισμών: 120.000 δηλαδή στην Πόλη και
24.000 στην ύπαιθρο. Και με 144 τετρ. χλμ ως ζωτικό χώρο τής πόλης.

Σ' αυτή την περίπτωση θάχω μόνο 2 ζώνες εργοστασίων με 3 σειρές ή θα συμπτύξω τίς παιδουπόλεις και τους χώρους ψυχαγωγίας σε μια σειρά.

Το σκέφτομαι, το ξανασκέφτομαι. Έτσι: όχι, φοβάμαι δεν γίνεται.

Σκέφτομαι όμως πως αν γίνει σωστά η κινητική εργασία και εάν συνδυαστεί η μέτρια εργασία και η ανηφόρα με τα περπατήματα κατά τις επόμενες 12 και 8 ημέρες, τότε μπορεί πολύ καλά η πόλη τών 3 χιλιομέτρων να αποτελεί το μέτρο μου.

Στο κάτω κάτω έκανα ανηφόρες μόνο τις 2-3 τελευταίες ημέρες. Πού να έκανα όλες τις 10 τελευταίες ημέρες και πού να έκανα και εκείνες τις πέντε μέρες μια πλήρη προπόνηση; 3 χλμ λοιπόν. Περπάτημα δηλαδή για το 1/10 τού 24ώρου και όχι για το 1/8.

Σήμερα πάντως δυσκολεύομαι στις ανηφόρες. Ας μην το ξεχνώ λοιπόν: η δύναμη
μου έπεται τής αδυναμίας μου, η άνοδος μου έπεται τής πτώσης μου, η ανάσταση μου έπεται τής σταύρωσης μου και ο θρίαμβος μου έπεται τής συντριβής μου.

... Βέβαια όλες αυτές οι καινοτομίες εξυπακούουν ένα καινούριο σχέδιο.Έτσι στα πρόχειρα έκανα αυτή την διευθέτηση (άνκαι, να λέγεται, δυσκολεύτηκα να βολέψω 1080 κτίρια σ' αυτήν. Ενώ με κάπιον υπολογισμό στην αρχή τα βόλευα, όμως όταν χρειάστηκε να περάσω στην επαλήθευση βρέθηκα να μην βρίσκω άκρη. Με κάπιον υπολογισμό μού λείπουν 48 και με κάπιον άλλον μού λείπουν 24. Ξόδεψα μια ώρα σε τέτιους υπολογισμούς μέχρι που ζαλίστηκα. Η διαρύθμιση που κάνω πάντως από την περιφέρεια στο κέντρο είναι αυτή:

40 μέτρα κτίριο
Μετά: 40μ κτίριο 20 μ. κενό 40 κτίριο 20 κενό 40 κτίριο 20 κενό
100 σχολεία κτλ 20 κενό
100 εργοστάσια 20 κενό
100 χώροι ψυχαγωγίας 20 κενό
40 κτίριο 20 κενό
20 κενό 40 κτίριο 20 κενό 40 κτίριο 20 κενό
100 σχολεία κτλ 20 κενό
100 χώροι ψυχαγωγίας
20 κενό 40 κτίριο 20 κενό
Και40μ. κτίριο
20 κενό
100 σχολεία κτλ 20 κενό
100 χώροι ψυχαγωγίας
20 κενό 60 κερκίδες 60 στάδιο - εστιατόρια

Σύνολο 1500 μέτρα

Ενώ συνεχίζω και αύριο με τα 6Χ24 λεπτά και από μεθαύριο αρχίζω 8 μέρες με 9Χ16 λεπτά σε μέτρια ανηφόρα.

Έστω: με 36.000 ανθρώπους στην ύπαιθρο, με 52.000 (περίπου) στην 1η ζώνη οικισμών, με 36.000 στην 2η ζώνη και 20.000 στην 3η ζώνη αντιστοιχούν με 8 μέρες στην ύπαιθρο, 11 μέρες στην 1η ζώνη οικισμών, 8 μέρες στην 2η και 4½ μέρες στην 3η.

Ή με 4,5½, 4 και 2.

Αυτό: χωρίς ανηφόρες οι διαθέσεις (και οι δυνάμεις) μου θα κινούνται πάντα στο μέτριο.

Και μετά από ένα περπάτημα στην μία: όχι! Η πόλη μου δεν είναι άλλη από τούτην :4 χλμ.

Βράδυ: όλα καλά. Μπήκα μάλιστα και στον πειρασμό και έκανα λίγες κάμψεις ενώ σκέφτομαι να περάσω την πρωινή γυμ/κή (μαζί με λίγες κάμψεις ή έλξεις) στο καθημερινό μου πρόγραμμα. Κι ασφαλώς ελαττώνω την ένταση της κατά το 3ο στάδιο τού μήνα και την αφαιρώ

(πιθανότατα) τελείως στο τελευταίο.

29 Αυγούστου, Κυριακή.

Έκανα το πρωί γυμ/κή με λίγες ασκήσεις: κάμψεις, διπλώσεις, γέφυρες, τόξα, λίγα ελαφρά βαθιά καθίσματα και λίγες έλξεις. Τώρα το βράδυ είμαι πιασμένος.

Από δουλιά: καθάρισμα αμυγδάλων.

30 Αυγούστου, Δευτέρα .

Η δεύτερη μέρα με γυμ/κή (13 λεπτά) ενώ πέρασα από το πρωί στα 9Χ20 λεπτά (μέτριας μέχρι μικρής ανηφόρας, στα χωράφια).

Η κούραση έπεσε για τα καλά στο κορμί μου. Η θλίψη και το παράπονο πλάκωσαν στην ψυχή μου. Είναι αυτό που θέλω και επιδιώκω και ταυτόχρονα αυτό που φοβάμαι και απεχθάνομαι.

Κι έτσι όπως ήρθε το βράδυ εδώ στους ερημότοπους μου νιώθω ως το κόκκαλο αυτή την πτώση κι αυτό το παράπονο κι έχω στον νου μου σκορπισμένες εδώ κι εκεί εικόνες από εκείνη την θεότητα. Ψάχνω απεγνωσμένα μέσα στον άνεμο για ένα σώμα, η μοναξιά σπαράζει το κορμί μου, συντροφιά στην ψυχή μου έχω εκείνο το τραγούδι: "πες μου γιατί μοσχοβολάς φεγγάρι στην αυλή μου..." αλλά κι αυτό δεν έχω το κουράγιο να το τραγουδήσω. Πονώ, λιώνω και πεθαίνω μαζί. Αυτό που αγαπώ και το λατρεύω το βρίζω και το αναθεματίζω. Ω, ως πού θα πάει αυτό; Ως πού διάολε; Ως πού;

31 Αυγούστου, Τρίτη,

Γυμ/κή μόνο για 8 λεπτά. Εγκατέλειψα τις κάμψεις, το τόξο, την γέφυρα κτλ και περιορίστηκα σε ασκήσεις σουηδικής γυμ/κής. Είμαι πάντως πιασμένος, ιδιαίτερα στα άνω άκρα και στους πίσω μηριαίους. Κατά τ' άλλα: όλα καλά.

Σεπτέμβριος 1993

1η Σεπτεμβρίου, Τετάρτη.

8 λεπτά γυμ/κή. Και 9Χ20 λεπτά περπάτημα. Πάφος, Μουσείο, Διοίκηση κτλ. Έβγαλα την μισή μέρα στην Πάφο. Εκεί που περπατούσα κάπου πέρασαν κάποιοι με το αυτοκίνητο και μου φώναξαν: στις βουλευτικές εκλογές θα είμαστε μαζί σου.

Ε, κι εγώ τι να κάνω; Το σημείωσα βλέπετε.

2 Σεπτεμβρίου, Πέμπτη.

6 λεπτά γυμναστική και 9Χ20' περπάτημα. Όλα καλά. Πλήν: λίγος πονοκέφαλος. Στο μεταξύ χτίκιασα με το καθάρισμα τών αμυγδάλων. Ευτυχώς όμως τέλιωσα σχεδόν.

3 Σεπτεμβρίου, Παρασκευή.

Με τι γλυκιά διάθεση ξύπνησα τούτο το πρωί! Κι όμως τα πόδια μου είναι βαριά και με πονά η μέση. Έτσι παρατάω την γυμ/κή. Θεωρώ ότι φτάνει για τις δύσκολες ημέρες.

Τώρα πολύ θάθελα να ανέβαλλα κάπιες επείγουσες εργασίες μου για να ξεκαθαρίσω καλύτερα το θέμα, αλλά φοβάμαι πως δεν γίνεται. Αλλωστε θεωρώ ότι ξεκαθάρισε αρκετά. Τόπαμε: 6 μέρες. Ως εξής:

6 μέρες σκληρή κινητική εργασία στην ύπαιθρο και διαμονή στην ύπαιθρο.

6 μέρες ορθοστατική, κυρίως, εργασία στην ύπαιθρο με 6Χ30 λεπτά περ/μα και διαμονή στην πόλη.

6 μέρες κατά το ήμισυ ορθοστατική εργασία στα εργοστάσια με 6Χ30' περ/μα και διαμονή στην πόλη.

6 μέρες κατά το ήμισυ ορθοστατική εργασία στα εργοστάσια με 9Χ20 λεπτά περ/ μα, διαμονή στην πόλη και

6 μέρες καθιστική κυρίως εργασία με 18Χ10 λεπτά περ/μα, με διαμονή και πάλι στην πόλη.

Συν: 2 άλλοι μήνες με το μισό και το τέταρτο τών 6 ημερών.

Και: μεγάλη ανηφόρα στις 2 πρώτες περιπτώσεις, μέτρια ανηφόρα στην 3η περίπτωση, μικρή " στην 4η και επίπεδο στην 5η περίπτωση.

★

...Ικανούς μεν, αλλά και σέξυ... υποψηφίους. Αλλωστε οι τελευταίες αμερικανικές εκλογές έδειξαν σαφώς ότι το μέλλον ανήκει στους ... σέξυ ανθρώπους.

Πως: χρησιμοποιούμε το σύστημα και τις δομές τού συστήματος ενάντια στο σύστημα.

Και πως θα θεωρήσω τις βουλευτικές εκλογές σαν προετοιμασία για την οργάνωση ανθρώπινου δυναμικού.

★

Πως το ελληνικό πνεύμα έκανε το θαύμα καλλιτεχνικά: συγχώνευσε τέλεια το ανατολικό και το δυτικό πνεύμα και έδωσε το ελληνικό τραγούδι. Στο εξής θα κάνει το θαύμα του ορθολογιστικά, δηλαδή: πολιτικά. Πάντα πάντως: ελληνικά!

Και πως η μεγαλοφυία τού Χίτλερ έγκειτο στην οργάνωση τών ανθρώπων κάτω από έναν σκοπό. Ήταν δηλαδή μια οργανωτική μεγαλοφυία.

★

Βράδυ. Παρακολουθώ την καρδιά μου να απελευθερώνεται σιγά σιγά αλλά σταθερά. Το χαμόγελο σαν να ανθίζει και πάλι στα χείλη μου ενώ το κεφάλι μου γέμισε με εμπνεύσεις.

Στο μεταξύ σκέφτομαι ν' αφήσω τούς επίπεδους (και εναέριους) δρόμους (και περπατήματα) μόνο για τον χώρο μέσα από την 3η ζώνη οικισμών.

4 Σεπτεμβρίου, Σάβατο.

Έτσι: πονώ, πονώ,πονώ. Θέλω να πάρω κάπιους δρόμους ή κάπια βουνά και κει να χαθώ, κάπου να χαθώ, σε θάλασσες ή σε ωκεανούς, σε ήλιους και σε φεγγάρια, σε ανέμους και σε καταιγίδες, σε μάχες και σε πολέμους χωρίς τέλος. Κάπου στον διάολο να χαθώ, να ξεχάσω και να ξεχαστώ ή να βρω-ή να με βρει εκείνο-επιτέλους εκείνο το σώμα που ξέρει ν' αγκαλιάζει, εκείνο το χέρι που ξέρει να χαδεύει, εκείνο το στόμα που ξέρει να φιλάει κι εκείνη την καρδιά που ξέρει να πονά κι εκείνο το αίμα που ξέρει να κυλά, να καίει π' ανάθεμα το τα πάντα μ' εκείνη την ερωτική φωτιά.

5 Σεπτεμβρίου, Κυριακή.

Αφορμή γι' αυτό στάθηκαν κάπιοι μάρτυρες (τού Ιεχωβά) χτες στο Νοσοκομείο, ο Δημήτρης και ο Αλβέρτος. Ο Δημήτρης μού έδειξε τα άσπρα μου μαλιά (ή, μάλλον: τις άσπρες μου τρίχες, κι έτσι λες και μου έδειχνε κάτι το καινούριο για μένα) θέλοντας να μου πει πως δεν είμαι κι εγώ παρά ένας κοινός, σαν όλους τούς άλλους, θνητός. Απ' αυτό συμπέρανε πως μόνο ο Ιησούς Χριστός μπορεί να δώσει την λύτρωση. Βλέπεις από καταβολής κόσμου σ' όλα τα καθήκια αρέσει να γλείφουνε,ναι, μόνο που στην προκειμένη περίπτωση δεν ξέρουν πού να κατευθύνουν την γλώσσα τους. Βέβαια αν δεν με ήξεραν εμένα, τότε ας έγλειφαν τον Χριστό. Αλλά από την στιγμή που ξέρουν εμένα - και για μένα-και από την στιγμή που έχουν εμένα, έναν ολόκληρο Ζώντα Λόγο, και δεν γλείφουν και δεν προσέχουν εμένα, τότε ένα είναι το σίγουρο: δεν είναι όλοι τίποτε άλλο από κόπανοι.

Εν πάση περιπτώσει εγώ τους πέταξα έτσι στα γρήγορα πως αν δεν κάνω εγώ αυτά που θα κάνω, τότε ο Χριστός δεν θα κουνήσει το δαχτυλάκι του. Και πως μόνο η συνεργασία και των τριών - του Θεού, του Χριστού και του Πνεύματος τής Αλήθιας - θα δώσει την λύτρωση στο ανθρώπινο γένος και πως εγώ, στην προκειμένη περίπτωση είμαι ακριβώς η συμπλήρωση τής Τριάδας. Αλλά εσείς δεν πιστεύετε, βλέπω, στην Τριάδα. Τι να σας πω; Κακό τής κεφαλής σας …

Ναι, ναι, ναι. Αυτά περίπου στάθηκαν η αφορμή για κάπια σκέψη που ήρθε μαζί μ' αυτό το πρωινό. Συνδύαζα που λέτε αυτά μαζί με εκείνο το απόσπασμα από το "κατά Ιωάννη": πως αυτός ού λαλήσει αφ' εαυτού αλλ' όσα αν ίδη λαλήσει" (κάτι τέτιο). Τώρα πώς καταφέρνω εγώ να δω και να πιάσω τα σήματα και τα μηνύματα που εκπέμπονται από εκείνο τον σταθμό και που γεμίζουν τον αέρα; Μα, ο μόνος τρόπος είναι, πρώτον: να έχω σε καλή κατάσταση την συσκευή λήψης και,

δεύτερον: να πιάσω τις συχνότητες του. Διαφορετικά ούτε εκείνος μιλά, ούτε κι εγώ ακούω. Επί του προκειμένου λοιπόν ένας μόνο είναι ο τρόπος καί για το ένα καί για το άλλο: η Υγία: Και όταν λέω Υγία δεν εννοώ μια φευγαλέα και τυχαία Υγία που την νιώθεις για ένα μήνα ή για μια βδομάδα ή, έστω, για μια εφηβεία, και που σου επιβάλλεται λίγο πολύ από το εκπαιδευτικό σύστημα (είναι κρίμα που τέτιο σύστημα δεν έχει συνέχεια) αλλά για μια σταθερή και ακλόνητη Υγία που έφτασε σε ώριμα χρόνια και που υπόσχεται την αδιάλειπτη συνέχεια της μέχρι τον θάνατο.

Είπαμε: όχι απλώς η απουσία νόσου ή αναπηρίας (κάτι που απλά θα κρατούσε την συσκευή σε λειτουργήσιμη κατάσταση) αλλά η κατάσταση τής πλήρους σωματικής και ψυχικής ευεξίας, αυτό δηλαδή που θα της έδινε ακριβώς την δυνατότητα να πιάνει τα πάντα με εξαιρετική ταχύτητα και καθαρότητα.

★

Εκεί, γύρω στις 11, σάμπως (ή, μάλλον: σίγουρα) και δεν ένιωθα καλά. Στο μεταξύ είμαι ακόμα στα 9Χ20' ελαφράς μέχρι μέτριας ανηφόρας.

Μετά το περπάτημα πάντως ανάσανα κάπως, άνκαι φοβάμαι πως αυτή η ανάσα δεν θα κρατήσει πολύ. Κι όσο για το σπίτι: πέρασα στα υδραυλικά.

... Ως την μία πάντως ένιωθα και πάλι άσχημα. Έτσι περπάτησα 25 λεπτά στον δρόμο γύρω στα χωράφια. Ενώ, αναγκαστικά πλέον, σκέφτομαι να ξαναγυρίσω στα 36, 24 και 12 λεπτά (ή: 3, 2 και 1 χλμ) εμμένοντας στο μεταξύ στις ανηφόρες ως εξής: μεγάλη, μέτρια, μικρή.

★

Μετά από έναν επικίνδυνα καλό μεταμεσημβρινό υπνάκο που πρόδιδε μάλλον χαύνωση παρά κόπωση χρειάστηκε σπρώξιμο για να περπατήσω τώρα στις 3½ που ξύπνησα. Περπάτησα για 20 λεπτά στο μεταξύ κατά το μεγάλο μου χωράφι ενώ οι προετοιμασίες μου για το μπετόν μού υπόσχονται μάλλον αρκετή κίνηση. Θα χρειαστεί να στυλλώσω τις τσάπες και θα κουβαλήσω ξύλα, βαρέλια, πλιθάρια και βάλε. Ο αγέρας πάντως κρατάει την γεύση του. Κατά τ' άλλα ως συνήθως: ευτυχισμένος και δυστυχισμένος μαζί ή, μάλλον: δυστυχισμένος και ευτυχισμένος μαζί. Κι άστα φίλε να παν στον διάολο. Τι τα ψάχνεις;

★

Βράδυ και όλα τα έχω φτιάξει. Τα πόδια μου είναι πιο σβέλτα, η σκέψη μου άρχισε πάλι να κάνει φτερά ενώ βλέπω ξανά τα χέρια μου να σφίγγουν σε γροθιές. Και τώρα που τέλιωσα το περπάτημα τών 9 (σε μικρή ανηφόρα: ως το γεφύρι και πίσω για 5 φορές) διαπέρασε τον νου μου αυτή "η πιο δυνατή φωνή που υψώθηκε ποτέ κάτω από αυτό τον ήλιο "και αυτό" το πιο ευγενικό όραμα που γεννήθηκε ποτέ κάτω από αυτό τον ουρανό".

Κι αυτή η παρατήρηση: πως παρορμούμαι σε γρήγορο περπάτημα όταν η καρδιά είναι σε φόρμα. Όταν όμως δεν είναι σε φόρμα, τότε δεν είναι ικανή παρά για αργό περπάτημα, κι αυτό με το στανιό. Είπαμε: στην περίπτωση αυτή μόνο ένα ραβδί μπορεί να δώσει την λύση ή, τουλάχιστον, ένα δυνατό σπρώξιμο.

6 Σεπτεμβρίου, Δευτέρα.

Ένα θαυμάσιο πρωινό ακολούθησε έναν θαυμάσιο ύπνο. Και μετά από κάπιες διευθετήσεις στα πλαίσια εκείνων τών προετοιμασιών για μπετόν, μετά από το πρώτο περπάτημα (25') και αφού στρώθηκα στο μεταξύ στο πρόγευμα, όλο κι όλο που αισθάνομαι είναι πως βαρέθηκα όλες αυτές τις έγνιες και τις αγγαρίες. Αυτό που πάνω απ' όλα βλέπω να θέλω είναι να κάτσω στους βαριούς ίσκιους τού Σεπτέμβρη και να παραδοθώ στην ρέμβη ή να κλειστώ επιτέλους σ' αυτές τις δροσερές κάμαρες αυτού του πρωινού και να παραδοθώ στην μνήμη και στην νοσταλγία τών χαμένων καιρών και των χαμένων εικόνων μέχρι να τελιώσει ο κόσμος.

Η είδηση πάντως που ήρθε από το ράδιο τούτο το πρωινό θα μπορούσε πολύ καλά, να μου προσφέρει ένα θαυμάσιο διάλειμμα. Πιά είναι η είδηση; Να: 360 βουλευτές από 45 χώρες τής Κοινοπολιτείας έχουν σύναξη στην Λευκωσία (και στην Λεμεσό μετά) και σκέφτομαι πως είναι η κατάλληλη ώρα για να κάνω την έφοδο μου. Βέβαια υπολόγιζα να το κάνω αυτό τον Οκτώβρη, όταν θα μαζεύονταν οι αρχηγοί τών κρατών τής Κοινοπολιτείας, αλλά δεν βλέπω να αντέχω ως τότε. Κάπια ψιλά βρίσκονται στα χέρια μου και νομίζω πως δεν θάκανα άσχημα αν έκλεβα καμιά 50ριά λίρες από τις άλλες επιχειρήσεις μου για τούτο τον σκοπό.

★

Σούρουπο: μέτρια, πολύ μέτρια, παρά τα 25λεπτα περπατήματα και τις σχετικά καλές

ανηφόρες (στα χωράφια). Γενικά όμως: περνώ. Στο μεταξύ παραδόθηκα στην σύνταξη και την μετάφραση (σύντομα θα ακολουθήσει και η δακτυλογράφηση) τού κειμένου για τους κοινοπολιτειακούς βουλευτές.

7 Σεπτεμβρίου, Τρίτη.

Ψες ήταν καλά. Και σήμερα, ως τις 11 σχεδόν, ήταν πάλι καλά. Ίσα-ίσα δηλαδή. Τώρα όμως μετρίασαν τα πράγματα και... φεύγω για περπάτημα. Έτοιμα όλα στο μεταξύ για την δακτυλογράφηση.

... Λοιπόν (μετά το περπάτημα): τα παθήματα μαθήματα. Ούτε λόγος για τα 18Χ12 λεπτά.

Κατά το απόγευμα μάλιστα έτρεξα λιγάκι, έσειρα και λίγο τον τροχό και στις 6 πήρα τα βουνά. Γενικά τα έχω συνεφέρει τα πράγματα.

Οι διαθέσεις μου: όνειρα, όνειρα, των παιδιών μου όνειρα... Πάθη και πόνος, θλίψη και παράπονο, ασυνόριαστα κι αβάσταχτα όλα.

8 Σεπτεμβρίου, Τετάρτη.

Τέλιωσα το κείμενο μετά τα μεσάνυχτα ψες. Ξύπνησα σήμερα στις 5, φόρτωσα τα μύγδαλα κι έφυγα για την Πάφο για να προλάβω στις 8 παρά 20 την γραμμή για την Λευκωσία. Τελικά την πρόλαβα στην Γεροσκήπου και έδωσα τον φάκελλο με το κείμενο για το τυπογραφείο.

Εν πάση περιπτώσει κινήθηκα όπως με βόλευε περίπου ως τις 3 που έσειρα τον τροχό για 50 τόσα λεπτά. Στις 7 περπάτησα στα χωράφια για 35 λεπτά, με την Ισμήνη στους ώμους, ενώ στις 9 και 50 έκανα επιτόπου τρέξιμο μπροστά στην τηλεόραση για 50 λεπτά. Με είχε καθηλώσει στο σπίτι "ο πουλημένος άνθρωπος". Τι να σας πω;

Στις ειδήσεις είδα για πρώτη φορά την Τανσούτ Τσιηλέρ, την Πρωθυπουργό τής Τουρκίας. Το σχόλιο μου: την ερωτεύτηκα.

Ο μεγάλος καημός μου πάντως για σήμερα είναι ένα δημοτικό τραγούδι, εκείνη η σπαραχτική φωνή που γέμισε κάπιες στιγμές το κενό μου, ένα τραγούδι που άκουσα από το ράδιο την ώρα τών τηλεοπτικών ειδήσεων και που το τραγούδησα μάλιστα για λίγο αλλά ύστερα τόχασα. Και το γυρεύω, το ψάχνω, ω, κι είναι τόσο το παράπονο μου που δεν το βρίσκω.

Ω, κι η Μαρία στην Πάφο στο κρεβατάκι της, τα χάδια μου και: τι να σας πω άνθρωποι; Σάμπως και θα γιάνω αν σας το πω ή αν το γράψω, όπως στο διάολο κι αν το γράψω;

11 Σεπτεμβρίου, Σάβατο.

Γύρισα χτές από την Λεμεσό ενώ είχα πάει την Πέμπτη στην Λευκωσία για να παραλάβω τα φυλλάδια και να τα παραδώσω στους βουλευτές. Το απόγευμα τής Πέμπτης έφευγα για την Λεμεσό. Κοιμήθηκα κάπου στην ύπαιθρο το βράδυ (ξεπάγιασα πάντως) έξω από το Μεριτιέν υπολογίζοντας να τους δώσω τα φυλλάδια την επομένη το πρωί. Ναι, μόνο που η αστυνομία δεν μου επέτρεψε (κατόπιν εντολής τού υπευθύνου τής Βουλής) να δώσω ούτε ένα. Έτσι κι έτσι έφυγα για την Πάφο άπρακτος. Ξόδεψα 3-4 ώρες στης αδερφής μου, έφαγα εκεί στις 2, έκανα δίο περπατήματα, ένα πριν και ένα μετά το φαγητό, και γύρισα στην Πόλη. 'Οταν έφτασα ύστερα στην Μακούντα έβαλα τα παπούτσια και έτρεξα κατά την Πόλη για καμιά 35ριά λεπτά και τώρα στις 9 ανη- φόρισα κατά την Κινούσα (μέσω Π. Μακούντας) με τον τροχό για 45 λεπτά.

Είδα πάντως εκεί που πήγα και κει που πέρασα κάπια ωραία κορίτσια και κάπια λικνίσματα κορμιών. Έκανα όνειρα γι' αυτά, απελπισμένα όνειρα. Μια πίκρα κι ένα παράπονο συνόδευε κι εκεί τα βήματα μου. Πονούσα και πέθαινα εγώ, ένας υπέρμαχος τής ζωής, και κανείς και καμιά δεν είχε ιδέα. Ω ρε κόσμε! Και τώρα εδώ η μοναξιά κι η εγκατάλειψη. Να γυρνώ εξουθενωμένος από μια πανωλεθρία και να μην έχω ένα χέρι να μ' αγγίξει.

Κι από την άλλη: νάχω διό σπίτια να στεγάσω προτού πέσουν βροχές, από λεφτά νάμαι στο μηδέν και να θέλω κι από πάνω να φύγω για την Ελλάδα για να συνεχίσω εκεί τον Αγώνα μου.

Πώς νιώθω; Να: σαν τον στρατιώτη που ετοιμάζεται για τον πόλεμο. Είναι ορκισμένος να τρέχει πάντα στις μάχες, είναι η μοίρα του, κι ας φοβάται τούς κινδύνους και τις πληγές. Αυτός θέλει να παραδοθεί σε ιεροτελεστίες χαδιών και αγγιγμάτων, θέλει να παραδοθεί στην δροσιά και στην ξεγνιασιά τής ζωής και στους βαριούς ίσκιους τού καλοκαιριού, θέλει να ζήσει μ' έρωτες και με ηδονές. Η Ειρήνη είναι ο τόπος που ποθεί η ψυχή του, την θέλει όσο τίποτε άλλο, κι όμως δεν

έχει επιλογή. Ξέρει πως αυτός ο πόλεμος είναι δικός του και κανείς άλλος δεν μπορεί να τον αναλάβει για λογαριασμό του. Κι έτσι παρά τούς φόβους και τις ανησυχίες, παρά τούς κινδύνους και τις πληγές που μπορεί να δεχθεί δεν μπορεί να κάνει και τίποτε άλλο από του να προχωρήσει.

★

Μια γλυκάδα στην ψυχή κι ένα παράπονο. Και το τραγούδι: έλα μαζί μου, κάπου να πάμε, χέρι με χέρι, έναν περίπατο σ' έναν παράδεισο, σε κάπιο αστέρι...

Και τα χάχανα εκείνων τών αστυνομικών προχτές το βράδυ έξω από το Μεριτιέν, τα γέλια εκείνων τών κοριτσιών και η απάθεια εκείνων των άλλων όταν τους είχα πει: να περπατήσουμε μαζί;

Αλήθια! Τι τις εμπόδιζε να ζήσουν ένα ρομάντσο;

Ω, πώς σκεφτόμουν το ενδεχόμενο να έδιναν αγάπη! Μάλιστα ονειρευόμουν πως θα τις έπαιρνα σε έναν περίπατο σε κείνον τον παράδεισο. Αναλογιζόμουν για αρκετή ώρα την πιθανή αντίδραση τους ώσπου να τις πλησιάσω, κι όταν έγινε, τούς είπα: γιάσας κορίτσια. Δεν είπαν λέξη, όμως γέλασαν σαν πήγαν πάρα πέρα.

Ω, και τα σκεφτόμουν όλα μ' ένα παράπονο! Ήταν τέτια η διάθεση μου που ήθελα να βάλω τα κλάματα ή κάπου στον διάολο να πήγαινα να σκοτωνόμουν για να πάψω επιτέλους να βασανίζομαι έτσι. Γιατί ότι και να πω: είναι άδικο, είναι απάνθρωπο και, κυρίως, είναι αβάσταχτο.

★

...Και πήγε και σκοτώθηκε. Έτσι απλά γιατί κουράστηκε να αισθάνεται και να κάνει όνειρα που δεν τα λαμβάνει κανείς υπόψιν.

Ναι, ναι, έτσι σκεφτόμουν την τελευταία πράξη τής μάχης. Κι υπήρχε τόση ηδονή σ' αυτή την σκέψη. Να: εκείνος ψάχνει για ζωή και για αγάπη και αντ' αυτών βρίσκει χάχανα και σιωπή. ΄Αει χαθείτε! Κόσμος είν' αυτός ή Κόλαση;

12 Σεπτεμβρίου, Κυριακή.

Σκεφτόμουν κάτι για τους αρχηγούς τής κοινοπολιτείας: πως εγώ δεν μιλάω με παραβολές. Όμως, παρ' όλ'αυτά, θα προσπαθήσω να σας πω μια ιστορία: κάποτε κάποιοι άνθρωποι πήραν ένα μήνυμα. Το σκέφτηκαν, το ξανασκέφτηκαν και αποφάσισαν ότι τους συμφέρει να κάνουν έτσι σαν να μην το πήραν ποτέ. Κτλ Κτλ.

13 Σεπτεμβρίου, Δευτέρα.

Ας πούμε 6Χ36 λεπτα, με ανηφόρες και μη. Τα δίο τελευταία πάντως μάλλον επίπεδα. Τα πόδια σαν να κάνουν να πετάξουν. Κατά *τ'* άλλα: έκανα μπετόν στην ταράτσα.

14 Σεπτεμβρίου, Τρίτη.

Πήρα πάλι κάτι μύγδαλα στην Πάφο. Προτού φύγω την είδα και την ρώτησα: από πού είσαι; - Από την Γερμανία, μού είπε. Όταν γύρισα την είδα και πάλι στην Πόλη. Με πλησίασε, μιλήσαμε λίγο και της έδωσα ένα φυλλάδιο με το σχέδιο τής πόλης μου. Τ' όνομα της: Μαριάμ. Και πως θάρθει ως εδώ αύριο-μεθαύριο. Έτσι είπε κι έτσι υποσχέθηκε. Ω, το φαντάζεσθε; Πώς την περιμένω: θάρθει, δεν θάρθει; Ω τι βάσανο!

★

Κουρεύτηκα σήμερα. Το σχόλιο μου: μ' αυτό το κούρεμα είμαι τρομερός, ω, συγνώμη, θέλω να πω: αποτρόπαιος.

Και πως ολ' αυτά είναι γινάτια πριν το μεγάλο Ναι σας άνθρωποι.

15 Σεπτεμβρίου, Τετάρτη.

Περίπου και πάλι στα 6Χ36', με ανηφόρα. Και από δουλιά: ταρατσώνω.

16 Σεπτεμβρίου, Πέμπτη.

Πάλι στα 6Χ36'. Και πάλι μπετόν. Κι όσο για την Μαριάμ: δεν ήρθε τελικά. Πόσο πονώ Θεέ μου!

17 Σεπτεμβρίου, Παρασκευή.

Συννέφιασε η ψυχή μου. Αισθάνομαι ξανά σαν αναιμικός. Κάπια φρούτα και κάπιες

λεμονάδες τίς πήρα στα ενδιάμεσα τών γευμάτων και χτες και σήμερα, ενώ μπαίνω στον πειρασμό να φάω και τέταρτη φορά. Έκανα και σήμερα μπετόν, έφερα τσιμέντα από την Πόλη και περπάτησα περίπου 9Χ24 λεπτά.

Ανάμεσα στα πάθη μου και ανάμεσα σ' αυτή την καλπάζουσα περιπέτεια μου στην Ελλάδα για μια μάχη ενάντια στο σύστημα, μπλέκεται η Μαριάμ. Δεν φάνηκε καν και μούρχεται να πάρω τούς δρόμους γυρεύοντας την ή να πάω σε κείνο το Δασάκι (γιατί εκεί έμαθα πως μένει) και να φωνάξω τ' όνομα της ώσπου να φανεί. Έτσι πονώ κι έτσι το θέλω κι όμως παραμένω καθηλωμένος εδώ, αιχμάλωτος τών ίδιων τών έργων μου.

18 Σεπτεμβρίου, Σάβατο.

Λίγο πολύ: έλιωσα.

Το μεσημέρι πήρα την κορούλα μου ως εκείνο το πεύκο μετά το ποτάμι. Θυμάμαι εκείνα τα δάκρυα καθώς έβλεπα ύστερα την φιγούρα της να ανηφορίζει αργά κατά την Αργάκα.

19 Σεπτεμβρίου, Κυριακή.

Ξύπνησα στις 5 σήμερα. Ήταν βαθιά η νύχτα ακόμα. Το στρώμα με τραβούσε, όμως αποφάσισα και σηκώθηκα. Θάταν και μια καλή ευκαιρία για να προλάβω λίγο νερό.

Έτσι κι έγινε. Σύντομα άρχιζε η γνωστή διαδικασία: νύψιμο, ξύρισμα, τουαλέτα, λάδι στο πρόσωπο και λεμόνι στα χέρια και στις φτέρνες. Έγινε 5 και 20 όταν άφηνα το σπίτι. Η νύχτα ακόμα βαθιά κι η πρώτη μου ματιά κατά τ' αστέρια. Ήταν στην μέση τού ουρανού εκείνος ο αστερισμός που αγαπώ. Πέρα στην ανατολή ήταν εκείνο το αστέρι τής αυγής και ολόγυρα αυτό το άρωμα τού καλπάζοντος πρωινού. Περπάτησα 2-3 λεπτά στον δρόμο για να συνηθίσει το μάτι στο σκοτάδι και ύστερα άνοιξα τις βρύσες. Πότιζα ύστερα εκείνες τις παπουτσοσυκιές κάτω στα σπίτια και περπατούσα καμιά 150αριά μέτρα μέχρι να μετακινήσω το λάστιχο από την μια στην άλλη.

Εκεί κάτω από τ' αστέρια τ' αγαπημένα θυμόμουν κάπιους παλιούς καιρούς στους στρατώνες, κάπιους στίχους από ένα καλοκαίρι σε μια Λευκωσία. Σαν: νάχα το σύννεφο άλογο και τ'άστρι χαλινάρι, το φεγγαράκι τής αυγής ναρχόμουν κάθε βράδυ. Σκεφτόμουν έντονα την Μαριάμ και πονούσα γι' αυτήν. Εκεί στην συκιά, όταν μάζευα ύστερα τα σύκα, την ένιωθα ν' ανακατεύεται μέσα μου με το τραγούδι: δακρύζω και, μελαχρινό μου, δακρύζω και μαραίνομαι, και λιώνω σαν κεράκι... Αχ! Κι έρχονταν κάτι δάκρυα εκεί, μπλεκόταν ο πόνος στην ψυχή μ᾽ αυτό τον πόνο στο στομάχι που έφεραν οι καταχρήσεις και σκεφτόμουν το ενδεχόμενο να την γυρέψω σήμερα όταν θα πήγαινα την Ισμήνη στην Πόλη, το σκεφτόμουν κι αυτό και κείνο, την μοναξιά μου σκεφτόμουν κι αυτό τον αγώνα μου κάτω από την απάθεια τών πάντων, όλα τα σκεφτόμουν μα άκρη δεν έβλεπα πουθενά.

★

Βράδυ, σχεδόν μεσάνυχτα. Την γύρεψα σήμερα. Πέρασα διό φορές από κείνο το Δασάκι μα δεν κατάφερα να την βρω. Στην Φωτεινή άφησα κάπιο μήνυμα μαζί μ' ένα φυλλάδιο μου γι' αυτήν, το τελευταίο. Α, και πώς την σκέφτομαι στην μοναξιά μου: με πόνους και με στεναγμούς. Μα πώς μπορεί να μένει έτσι μακριά μου; Αφού τόδα πως διψάει και κείνη για ζωή και για αγάπη όσο διψάω κι εγώ.

Ναι, αυτό με σπάζει: πώς μπορεί να μην μ' αγαπά; Πέστε μου: πώς μπορεί; Ή μήπως κάνω εγώ ξανά το ίδιο λάθος που αγαπώ;

Το τραγούδι παλιό: αν μ' αγαπούσες όσο σ' αγαπώ, αν μ' αγαπούσες. Θάταν ο κόσμος όνειρο γλυκό, αν μ' αγαπούσες. Κτλ κτλ.

Γίνεται να μ᾽ ακούσει μια καρδιά να λέω αυτό το τραγούδι και να μην λυγίσει; Ω, λέτε ναρθεί; Σκέφτεται ναρθεί; Τότε τι περιμένει Θεέ μου; Τι περιμένει;

20 Σεπτεμβρίου, Δευτέρα.

Σχεδόν μεσημέρι. Αρχισα να μην νιώθω καλά ή μήπως φταίει το γεγονός ότι έσκυψα στο τηλέφωνο (τυπογραφεία: Λευκωσία, Αθήνα) και στα χαρτιά ενόψει τής δακτυλογράφησης τού κειμένου; Ή μήπως φταίνε εκείνες οι λεμονάδες;

Σκέφτομαι πάντως να θεσμοποιήσω την μεσημβρινή ανάπαυση. Θάταν άλλωστε και δείκτης τής καλής ή όχι κατάστασης μου.

Μετά την 1 και πριν αρχίσω το περπάτημα (είμαι στα 9Χ24 λεπτά) ένιωθα πολύ καλύτερα. Έτσι σκέφτομαι πως το φαΐ και η ξεκούραση στην ώρα τους είναι πολύ καλες προϋποθέσεις για να αποφευχθεί η υπερβολή.

★

Το σκέφτηκα και γέλασα: πως το μόνο πλάσμα στο οποίο μιλώ εδώ πάνω είναι ο γάτος μου. Κι όχι πως κάθομαι ν' ανοίγω συζητήσεις μαζί του. Να, απλώς όταν του βάζω το γάλα τού βάζω και τις φωνές για να μην ορμήσει στο πιάτο προτού του βάλω όσο του βάλω, και του δίνω και 5-6 φούσκους για να μάθει τρόπους...

21 Σεπτεμβρίου, Τρίτη,

Μία η ώρα μετά τα μεσάνυχτα.

Οι άσχημες στιγμές σήμερα ήταν λίγες και χάθηκαν πριν καλά-καλά το καταλάβω. Χτές και σήμερα πάντως δακτυλογραφούσα.

Από κίνηση: περπάτησα ως τις 5 με βάση τα 24 λεπτά και μετά με βάση τα 12 λεπτά ενώ από τις 10 ως την 1 δεν περπάτησα καθόλου. Ελάττωσα όμως πολύ το φαγητό μου αυτές τις 2 μέρες.

Τρέφω πάντως τις υποψίες πως συχνά πυκνά φταίει το ζάχαρο και σκέφτομαι πως δεν θάκανα άσχημα αν εκείνες τις μέρες χαλάρωσης έπινα λίγο κρασάκι.

★

Αυτή η σκέψη: όταν φτάσω στο τελευταίο σημείο τού κύκλου και παρά τα γνωστά μου περπατήματα δεν αισθάνομαι καλά, τότε αυξάνω τον αριθμό τών περπατημάτων, χωρίς να ελαττώνω τον χρόνο τους. Εκεί δηλαδή που θα περπατούσα κάθε 1 ώρα να περπατώ κάθε 50 ή κάθε 45 λεπτά και έτσι τα 18 περ/τα να γίνονται 20,22 ή 24 και σε επίπεδο έδαφος και ανάλογα πάντα με την κατάσταση μου.

Πιστεύω πως αυτό είναι καλύτερο από το να μεταπηδώ στις προπονήσεις χωρίς να έχω δώσει πρώτα την ευκαιρία στους μυώνες μου να συνέλθουν από τα τρεξίματα, τα ανηφορίσματα και τα χαμαλίκια.

Και, πάντα υπόψιν: δεν υπάρχει ζήτημα ζαχάρου όταν έχει γίνει η σωστή κίνηση.

★

Πέρασα σήμερα από κείνη την Πόλη. Ο σκοπός ήταν να πάρω το κείμενο που δακτυλογράφησα για τους Έλληνες στο ταξί για να το πάρουν στην Λευκωσία στο τυπογραφείο. Από την άλλη μού είχε τελιώσει το γάλα και ήθελα άλλο. Ήθελα επίσης τσιμέντα για να προχωρήσω με τις δουλιές μου κι έτσι πήγα με το τρακτέρ. Στην Πόλη το άφησα σε μια κατηφόρα αφού έτσι κι αλλιώς η μπαταρία του είναι άχρηστη. Έδωσα πρώτα τον φάκελλο για το τυπογραφείο και ύστερα έφυγα για το σπίτι τών παιδιών μου. Στις άκριες εκείνου τού δρόμου είχαν στήσει οι πραματευτάδες την πραμάτια τους για το αυριανό πανηγύρι. Είδα μια στιγμή τα παιδιά εκεί στην αυλή και η Ισμήνη ήθελε να περπατήσει μαζί μου. Περπατήσαμε μαζί κάπου 200 μέτρα και μ' άφησε για να πάει στην τουαλέτα. Περπάτησα ύστερα μόνος μου μέσα Πόλη, πέρασα από κείνη την πλατεία, στάθηκα λίγο στο ταξιδιωτικό γραφείο και ρώτησα κάτι για τις αναχωρήσεις τών πλοίων και για τις τιμές τών εισιτηρίων και ύστερα τράβηξα για το Δασάκι, για το μέρος που στρώνει και κοιμάται η τελευταία μου αγάπη. Έτσι κι αλλιώς είχα ανάγκη από ακόμα λίγο περπάτημα και, παρόλο που έπεφτε λίγο μακριά για τις ανάγκες μου, είπα να πάω να δω τι γίνεται. Της είπε τίποτα η Φωτεινή; Κι αν ναι, τότε τι της είπε εκείνη; Τέτια πράματα δηλαδή, για να βάζω και τις σκέψεις μου σε τάξη.

Αχ! Και τι μου είπε η Φωτεινή: έφυγε χτες από το Δασάκι χωρίς ν' αφήσει ένα μήνυμα, πού πάει να πει και πού γυρίζει. Την ρώτησα αν της έδωσε εκείνο το φυλλάδιο. Μου είπε: ναι ...-Ναι, ναι... Κι όπως τότε: "κέρδισα μια πραγματικότητα. Όμως τι να την κάνω μια πραγματικότητα που με σκοτώνει;"

Αα, κι όταν πήρα τον δρόμο τού γυρισμού και τα σκεφτόμουν όλ' αυτά ένιωσα την καρδιά μου να συντρίβεται στην σκέψη πως άφησε τον κατασκηνωτικό χώρο απλά και μόνο για να αποφύγει εμένα.

Το φαντάζεστε; Τι με θεώρησε; Κανέναν βρυκόλακα; Μα τι συμβαίνει Θεέ μου; Δεν θα βρεθεί σ' αυτό τον κόσμο μια γυναίκα για να με αγαπήσει; Τόσο τρόμο και τόση απώθηση προκαλώ

σε όλες; Τι συμβαίνει;

Αχ, κι ύστερα πώς να πας πάρα πέρα με τέτιο βάρος στην ψυχή; Πώς να κοιτάξεις γύρω σου και πώς να μιλήσεις;

Κι όμως κοιτούσα, κοιτούσα όπως τόσα χρόνια. Παντού ήταν οι άνθρωποι. Μερικά χαιρετίσματα τα πήρα και τα έδωσα, όμως ξούσα και περπατούσα σ' έναν άλλο κόσμο, σ' έναν κόσμο γεμάτο πόνο και μελαγχολία. Έτσι σαν άλλοτε σαν μέσα από όνειρο ταξίδευα κι είχα βαθιά μέσα στην ψυχή μου έναν πόνο κι ένα παράπονο που δεν το χωρούσε όλο το σύμπαν.

Ύστερα κάπου κάπια ώρα φόρτωσα στο τρακτέρ εκείνα τα τσιμέντα και πήρα τον δρόμο τού γυρισμού. Ήταν ακόμα δειλινό, 6-6½ η ώρα, κι εγώ να βλέπω γύρω κι όμως να μην βλέπω παρά τον πόνο μου, να σπαράζομαι και να συντρίβομαι κι όμως και πάλι να ελπίζω, να κρατιέμαι ίσως από κάπιο γλυκό χαμόγελο ή από κάπιο θερμό χαιρέτισμα και να κτίζω, να κτίζω ένα όνειρο, το πιο υπέροχο όνειρο που έγινε ποτέ σ' αυτή την Γή.

Θυμάμαι εκείνη την εικόνα όταν έφευγα από το Δασάκι. Είχα σηκώσει μια στιγμή τα μάτια από το σκοτάδι τής ψυχής μου και είδα κάπου εκεί εκείνο τον τρούλλο τής Εκκλησίας να ξεπροβάλλει εκεί μακριά πάνω από τα δέντρα. Θυμάμαι εκείνα τα βουρκωμένα μάτια κι εκείνα τα βουνά μπροστά καθώς βογγούσε το τρακτέρ στην ανηφοριά. Εκείνο το κρύο που τρυπούσε το πετσί μου. Ήθελα να κλάψω, να κλάψω πολύ, κι όμως δεν το μπορούσα. Ήθελα να φωνάξω, πως πονάω να φωνάξω, πως πονάω πολύ, ήθελα να ουρλιάξω κι όμως δεν το μπορούσα. Ήθελα να συντρίψω τούς εχθρούς μου, τους είρωνες, τους ψεύτες, τους δειλούς και τους υποκριτές, όλα αυτά τα σκουλήκια με το ανθρώπινο προσωπείο, ήθελα, ήθελα, και τι δεν ήθελα; Κι έτσι όπως ανηφόριζα και πνιγόμουν μέσα στον πόνο μου ήξερα πως εκείνος ο Θεός μου τα βλέπει όλ' αυτά, τ' ακούει και τα γράφει. Κι όμως εγώ τον ήθελα να φανεί μπροστά μου και να μου πει: Κώστα, κρατήσου ακόμα και σύντομα θα γλυκάνει ο πόνος σου. Το ήθελα διάολε, μια φωνή ήθελα να με παρηγορήσει, μια φωνή από τον ουρανό αφού δεν έρχεται καμιά από την Γή.

Το τραγούδι: μάτια θλιμμένα, χαμένα τα δειλινά. Κι εσύ δεν μου μιλάς... Κι εκείνο ύστερα: πηγαίνεις φύλλο πικραμένο αλαργινό, αδέρφι σου νοσταλγικό εδώ μένω, ένα βιβλίο, ένα σοκάκι, ένας καημός, μια καμαρούλα κτλ κτλ, κι αυτό χωρίς καν να ξέρω αν το μετέφερα σωστά στο χαρτί.

Έτσι λοιπόν και πάλι: πόσες φορές δεν γύρισα σ' αυτή την φυλακή βουτηγμένος στον πόνο; Αχ, και το πιο τρομακτικό είναι που στιγμές-στιγμές μού φαίνεται πως είμαι ευτυχισμένος κιόλας μέσα στην δυστυχία μου, φορές φορές γλυκαίνει ο πόνος μου αλήθια και κάποτε-κάποτε σφίγγω τις γροθιές έτσι σαν να είμαι έτοιμος να πορευτώ στην πιο μεγάλη μάχη τής ζωής, κι ακόμα είναι φορές που χαμογελώ στ' αστέρια και στον ήλιο, χαμογελώ στην ζωή, στην ζωή που έρχεται. Μου φαίνεται πως είμαι τυχερός που ζω και αναπνέω και μούρχεται ν'ανεβώ στην πιο ψηλή κορυφή τού ορίζοντα μου και από κεί να φωνάξω για να τ' ακούσει όλος ο κόσμος: είμαι ο πιο ευτυχισμένος απ' τους θνητούς!

Στο μεταξύ, για ν' αλλάξω και τόνο: όλο το πρωινό δεν ένιωθα και τόσο καλά. Όμως μετά που επύκνωσα τα σύντομα περπατήματα μου διόρθωσα την κατάσταση και ως τώρα-10 (και) η ώρα το βράδυ-όλα είναι εντάξει, ώρες ώρες μάλιστα πολύ εντάξει. Τα πόδια - και η καρδιά μαζί- άρχισαν να απελευθερώνονται και στιγμές στιγμές έχω κάπιες εκρήξεις ενθουσιασμού. Θεωρώ λοιπόν ότι η τελευταία καινοτομία μου είναι θαυμαστή, ναι, αλλά όχι και θαυματουργή. Θα την αξιοποιήσω ακόμα μια-διό μέρες (όσο να θεωρήσω ότι χάρηκα τούς καρπούς τών κόπων μου) και μετά θα πρέπει να περάσω σε συγκέντρωση τών προσπαθειών.

Κι όπως τότε: "ευτυχώς που μπορώ και τρέχω", τώρα γίνεται: ευτυχώς που μπορώ και γράφω.

★

Ίσως αυτό: 3000,2.200 και 1.200 μέτρα. Ή τα: 36,27 και 15 λεπτά, άνκαι πιστεύω πως όταν γίνει σωστά η προπόνηση φτάνουν τα 3,2 και 1 χλμ.

23 **Σεπτεμβρίου, Πέμπτη.**

Έκανα (όπως πάντα τον τελευταίο καιρό) έναν πολύ καλό ύπνο και ξύπνησα με μια γλυκύτατη διάθεση αφήνοντας στην μέση ένα όνειρο που μου έφερε στην μνήμη εκείνο τον τελευταίο χρόνο στο Γυμνάσιο. Τα πόδια μου είναι ελαφρά και αισθάνομαι ευτυχισμένος και περίεργος για την συνέχεια.

Στο μεταξύ σκέφτομαι πως αυτή η άσχημη διάθεση που έχω, όταν την έχω, δεν πρέπει να με πανικοβάλλει και τόσο. Όπως συμβαίνει με το φαγητό και, όταν καθυστερήσω να φάω μια ή διό ώρες, νιώθω τον κόσμο να αποδογυρίξεται, έτσι περίπου συμβαίνει και με την καρδιά μου. Κι όπως φτάνει να θρέψω το στομάχι μου για να διορθωθούν όλα, έτσι φτάνει να θρέψω και την καρδιά μου με την σωστή κίνηση για να έρθουν όλα στην θέση τους.

Το σημαντικό είναι αυτό: να συγκεντρώνω τίς προσπάθειες μου όταν πρέπει και να τις διασπείρω και πάλι όταν πρέπει, σύμφωνα πάντα με τα γνωστά αιτήματα.

★

Αίτημα: μόλις προσέξω την όρεξη μου να χάνεται και το φαγητό μου να μην αφομοιώνεται ικανοποιητικά, τότε να αυξάνω την κίνηση.

★

Ενιά η ώρα και ενώ είναι όλα καλά (δυσκολεύομαι μόνο να κάτσω στα χαρτιά μετά το φαγητό) μού φαίνεται πως η πόλη μου είναι αυτή: 5Χ5 χιλιόμετρα.

Με κάπιες μάλιστα τροποποιήσεις: 50Χ50μ τα κτίρια, με 25 μέτρα απόσταση το ένα κτίριο από το άλλο και με την προσθήκη ενός ακόμα δρόμου μεταξύ τών ήδη γνωστών (τότε έχουμε 7 δρόμους τών 50 μέτρων πλάτους) όλα τακτοποιούνται. Εξετάζοντας το βλέπω φυσικά πως η συμμετρία είναι τέλεια. Έκλεισε.

Μετρόντας κατόπιν τις αποστάσεις από τα εστιατόρια ως το πιο απομακρυσμένο κτίριο απ' αυτά έχω αυτά:

3.0 μέτρα για την πρώτη ζώνη οικισμών, 2.100 για την 2η και 1200 για την 3η.

Ή, περίπου: 35,25 και 15 λεπτά και σύνολο από 3'Λ μέχρι 5 ώρες.

Περπατώ δηλαδή από 18 μέχρι 25 χλμ ενώ νομίζω πως θα γυρίσω στο παλιό μου σύστημα: αλλαγή, δηλαδή, τού προγράμματος κάθε βδομάδα.

Και: στην πρώτη ζώνη οικισμών μένουν οι άνθρωποι που εφαρμόζουν το πρόγραμμα Α και κάπιος αριθμός που εφαρμόζει το πρόγραμμα τής υπαίθρου. Στην δεύτερη μένουν όσοι εφαρμόζουν το πρόγραμμα Β και σε όσα περισσεύουν μένουν άνθρωποι που εφαρμόζουν το πρόγραμμα Γ. Στην τρίτη ζώνη μένουν μόνο άνθρωποι τού Γ προγράμματος.

Έτσι σώθηκα Θεέ μου. Σ' ευχαριστώ.

Εάν είμαι πράγματι κατασκευασμένος για ν' αντέχω σε τόση κίνηση, τότε σίγουρα ευχαριστώ τον δημιουργό μου γι'αυτό. Ως τώρα, φαίνεται, υποτιμούσα τίς δυνάμεις μου.

★

Απόγευμα, βράδυ. Πώς νιώθω; Να: όπως το άλογο που το έχουν στον στάβλο ή όπως το λιοντάρι που το έχουν στο κλουβί και ξαφνικά τού ανοίγουν την πόρτα κι αντικρύζει μπροστά του έναν ολόκληρο στίβο για να τον τρέξει.

Στο μεταξύ δούλεψα λίγο σήμερα, έκανα τρία αμάξια μπετόν, στύλλωσα τα βολίτζια, έχτισα μερικά πλιθάρια και έφτιαξα λίγο τον χώρο όπου αύριο-μεθαύριο σκοπεύω να κάνω πλάκα (ταράτσωμα).

Και όπως το απόγευμα, έτσι και τώρα αισθάνομαι ξανά αυτά τα πόδια μου να θέλουν να πετάξουν. Νιώθω τόση ανακούφιση, ανασαίνω τον αέρα όπως εκείνον που τον είχαν κλειστό σ' ένα δωμάτιο και τώρα νά που ανοίγουν τα παράθυρα και μπαίνει άπλετος ο αέρας. Νιώθω ευτυχισμένος κι όμως πονώ. Σκέφτομαι πως είναι το πανηγύρι στην Πόλη και πως τα παιδάκια μου μπορεί να με περιμένουν. Το σκέφτομαι και το ξανασκέφτομαι, όμως το να πάρω τέτια ώρα το αυτοκίνητο και να πάω οπουδήποτε δεν είναι για μένα τίποτε άλλο από ταλαιπωρία. Όλ' αυτά βλάπτουν την φυσική μου κατάσταση, το ξέρω, το έπαθα αρκετές φορές, κι έτσι προτιμώ τα βράδια την μοναξιά μου, όσο μαύρη και να είναι αυτή. Αφού έτσι κι αλλιώς εκεί που θα πάω οι ελπίδες μου να εύρω εκείνη την αγαπημένη είναι πλέον μηδαμηνές, τότε γιατί ν' αφήσω την ησυχία μου για τ'...αγγούρια; Είπαμε: αν είναι νάρθει θε ναρθεί, αλλιώς θα προσπεράσει.

★

Προχτές είχε ρθεί ως εδώ η κοπέλα τού Γραφείου Ευημερίας. Είπαμε πολλά, ως και για τον Σαντάμ Χουσεΐν. Ω, άσχημο πράμα να σε υποτιμούν.

Υπόψιν και κείνο το βιβλίο που βρήκαμε προχτές στο Λατσιή με τα παιδιά: προφητείες ορθοδόξων πατέρων τής Εκκλησίας. Εκείνη η σκηνή τής Αποκάλυψης. Θεέ μου! Μην αργείς!

Και το τραγούδι: το χάδι στο κορμί, το χάδι στην ψυχή, κάποτε νόμιζα πως ήταν δεδομένα...

★

Έλειψε ο γάτος όλη την μέρα. Και νά που ήρθε τώρα, περασμένες οι έντεκα. Μόλις μπήκε μέσα φώναξε: ήρθα, νάμαι. Εγώ τού είπα καθώς ερχόταν κοντά μου και τον χάδεψα λίγο: πού ήσουν φίλε κι άργησες; Και πάνω σ' αυτό έπιασα να τραγουδώ αυτό το τραγουδάκι. Με τι συγκίνηση και με τι αναμνήσεις!

Γι' αυτό σάς λέω: ζήτω το ελληνικό τραγούδι!

Σχεδόν μεσάνυχτα στο μεταξύ και τα πόδια μου είναι λίγο βαριά, μάλλον εξ' αιτίας τής εργασίας, ενώ κούρασα και λίγο το στομάχι. Πώς τρέχουν όμως τα σάλια μου κάθε φορά που κοντεύει η ώρα για φαΐ!

24 **Σεπτεμβρίου, Παρασκευή.**

Περπάτησα μέχρι τις 12 και 40 ψες και ξάπλωσα αμέσως μετά την μία. Κοιμήθηκα θαυμάσια και ξύπνησα θαυμάσια. Έκανα ως τώρα 2 15λεπτα περ/τα και είναι όλα πολύ ωραία. Έφαγα στο μεταξύ λίγα σύκα, καμιά 30ριά μύγδαλα, 1 αυγό οφτό και 7-8 ελιές με λίγη ντομάτα. Γάλα δεν ήπια-τόκανα χτές (και τις τρεις φορές) και πλήρωσα γι' αυτό. Κι ως γεγονός ενώ η όρεξη μου είναι σε φόρμα, όμως αισθάνομαι την ανάγκη για λιγότερο φαγητό.

Όλους πάντως αυτούς τους 2-3 μήνες έτρωγα καλά, ακόμα και το πρωί (κυρίως: σύκα, σταφύλι, παπουτσόσυκα, μύγδαλα με παστόσυκα, ένα αυγό, 5-6 ελιές ίσως και ένα τέταρτο τού λίτρου γάλα). Γάλα έπινα και μετά το γεύμα και το δείπνο, περίπου μισό λίτρο κάθε φορά και χωρίς μέλι ή τερατσόμελό. Μύγδαλα με ξηρά σύκα έτρωγα και το βράδυ, όχι όμως το μεσημέρι. Πάντα όμως φρούτα (σύκα κυρίως) πριν από κάθε φαγητό.

Για σήμερα σκέφτομαι: ή ν' αρχίσω να τρυγώ τις ελιές ή να προχωρήσω στο μπετόν. Ότι και ν' αποφασίσω πάντως θάναι ενάντια στα αιτήματα και στην φόρμα μου αλλά θα το υποστώ.

Έτσι και σήμερα, σαν χτες: την μικρή μας ιστορία που την έσβυσ' η ζωή...

26 **Σεπτεμβρίου, Κυριακή.**

Απομεσήμερο. Τελικά ρίχτηκα στο μπετόν. Έκανα το 1/3 περίπου του δωματίου την Παρασκευή και χτες έκανα τα υπόλοιπα 2/3. Προχτές είχα τελιώσει στην μία μετά τα μεσάνυχτα και ψες στις 2. Σήμερα έτριψα το μαύρο τσιμέντο και τέλιωσα με το άσπρο.

Από κίνηση είμαι περίπου στα 18Χ15 λεπτά ενώ, πρέπει να πω, η δουλιά με κούρασε αρκετά. Μόλις πάντως που εγλύτωσα τον πονοκέφαλο. Κατά τ' άλλα: όλα καλά κι όλα ωραία. Τι καλά και τι ωραία δηλαδή, μα τι να πεις; Πού είναι η ωραιότητα στην ζωή χωρίς το γυναικείο κάλλος; Πού είναι καν η ζωή; Μα: γνωστά αυτά. Ας μην σας κουράσω ξανά μ' όλα τούτα.

★

Αυτή η σκέψη: πως ο πολιτικός δεν μπορεί παρά να είναι κουμμουνιστής. Κι αν δεν είναι κουμμουνιστής, τότε δεν είναι πολιτικός ενώ νομίζει ότι είναι.

27 **Σεπτεμβρίου, Δευτέρα .**

Ο Ανδρέας (Ευαγγέλου) χτές καθώς πήγαινα την Ισμήνη με το αυτοκίνητο ως την Πόλη μπήκε λίγο στην δική μου λωρίδα κυκλοφορίας για να με τρομάξει, κι ύστερα βγήκε. Ήταν με το τρακτέρ του. Το τηλεφώνησα ύστερα στον Τόλη, στην αστυνομία, κι όχι για τίποτ'άλλο παρά για την σημείωση. ΄Αλλωστε τού τόπα: εγώ δεν τρομάζω με τίποτα και δεν φοβάμαι κανέναν. Απλούστατα γιατί εγώ το ξέρω καλά πως δεν πρόκειται να πεθάνω ποτέ.

★

Σχεδόν μεσημέρι, και ξέρετε κάτι; ΄Αρχισα πάλι να μην αισθάνομαι καλά, παρότι συνεχίζω και σήμερα τα 15λεπτα, ανά ώραν, περπατήματα. Αρκετά όμως δεν άντεξα σ' αυτά;

....Πέρασε το μεσημέρι: όχι, όχι! Δεν είμαι καλά. Ακόμα λίγο και θα χρειαστώ ραβδί για να κινηθώ.

Στα 3.000,2.100 και 1.200 ή στα 3.100,2.200 και 1.300; Ή μήπως στα: 3.600,2.400 και 1.200; Τι τέλος πάντων;

Ή μήπως στα 3.600,2.600 και 1600 (οι αποστάσεις τού τελευταίου κτιρίου κάθε ζώνης οικισμών από το κέντρο);

Ή τα: 3.200,2.200 και 1.200; 36 λεπτά, 26 λεπτά και 16 λεπτά; (90 μέτρα το λεπτό περίπου).

★

Απομεσήμερο, μετά από άλλον έναν επικίνδυνα καλό υπνάκο που πρόδιδε χαύνωση.

Πράματα που τα ξέρω καλά δηλαδή, κι όμως νά που πέφτω ξανά στην ίδια παγίδα.

Ως γεγονός: με την επιτάχυνση που είχα από εκείνα τα συγκεντρωμένα ερεθίσματα, ως εδώ μπορώ να πηγαίνω με την φόρα μου. Τώρα άρχισε η ανηφόρα και αν δεν αλλάξω ταχύτητες θα μείνω στον δρόμο.

Στις 5 περπάτησα 25 λεπτά. Ναι, και μου φαίνεται πως πρέπει να τρέξω σύντομα, πολύ σύντομα.

Κατά τ' άλλα δακτυλογράφησα στα ελληνικά εκείνο το "Κάλεσμα για τον Καινούριο Κόσμο", έγραψα και ένα καινούριο κείμενο για την Ελλάδα και πρέπει απόψε ή αύριο το πρωί να το κτυπήσω κι αυτό για να το στείλω στο τυπογραφείο αύριο.

Τελικά έτρεξα από τις 7 ως τις 7 και 45. Στην αρχή λίγο γρήγορα, ύστερα λιγότερο γρήγορα και στο τέλος αργά: από τον μύλο μου στην άσφαλτο. Μετά έκανα 2 400άρια, λίγα βαθιά καθίσματα, λίγες αναπηδήσεις και κάμψεις. Τίποτε άλλο. Τέλιωσαν όλα στις 8. Ο αέρας πάντως ήταν βάλσαμο στα σωθικά μου. Στην αρχή εξέπνεα ροχαλίζοντας αλλά σύντομα εξέπνεα φυσιολογικά και ήταν πράγματι μια απόλαυση.

Οι γάμπες σφίξανε πολύ στο μεταξύ. Αμάν.

Τέλιωσα την μέρα με 35 λεπτά περπάτημα στις 10 και 30.

28 **Σεπτεμβρίου, Τρίτη.**

45 λεπτά στις 6, 45 με τον τροχό (κατά την Κινούσα) στις 10,45 στις 2 (τρώγοντας), 60 λεπτά στις 7. Έφαγα μετά, έπλυνα, έκατσα στις 10 μπροστά στην τηλεόραση και αποκοιμήθηκα εκεί. Ξύπνησα στις 11, λούστηκα, ήπια μια γουλιά κρασί και ξάπλωσα.

29 **Σεπτεμβρίου, Τετάρτη.**

Πρόσεξα πάντως, και χτές και σήμερα, πως λίγο μόνο φαγητό τραβώ, ιδίως το πρωί, άνκαι, να λέγεται, σύντομα άλλαξαν τα πράγματα.

Από κίνηση: 5Χ45 λεπτά, σε μεγάλη ανηφόρα. Όλα καλά: στο μέτρ(ι)ο. Ούτε συντριμμένη η καρδιά μου, ούτε και άδια.

Οκτώβριος 1993

1η Οκτωβρίου, Παρασκευή.

Κίνηση: 6Χ35'. Και πάλι ταράτσωμα, σαν και χτες.

2 Οκτωβρίου, Σάβατο.

Ένας μέτριος ύπνος που με κάνει να αισθάνομαι σαν αναιμικός. Αιτίες: κατάχρηση εργασίας και ζαχάρου (σύκων βασικά, φρέσκων και ξηρών). Πάντως είναι διαφορετικό αυτό το αίσθημα από εκείνο που απέδιδα άλλοτε στο ζάχαρο.

Και μια σημείωση: όταν τρώω πολλά μύγδαλα (μαζί με ξηρά σύκα συνήθως) κουράζονται τόσο οι μασέλες που δεν έχω αρκετή όρεξη (και δύναμη) για άλλη σκληρή τροφή.

16 **Οκτωβρίου, Σάβατο.**

Γύρισα από την Ελλάδα. Το τι έκανα φυσικά και το τι δεν έκανα θα το γράψει η Ιστορία. Το γεγονός: κακοπέρασα λιγάκι αλλά πρέπει να πω ότι τον μεγαλύτερο πόνο και το μεγαλύτερο μαρτύριο μού το προκάλεσαν οι γυναίκες. Τις βρήκα πάντως ίδιες και χειρότερες απ' ότι τις άφησα

μια φορά κι έναν καιρό στις μεγάλες πολιτείες, άσπλαχνες, κρύες και παγωμένες, εντελώς ανίκανες όλες για ένα χαμόγελο και για έναν γλυκό λόγο. Εγώ πάντα να τις κοιτάζω δυνατά στα μάτια, να τις αγαπώ και να τις ποθώ όλες και κείνες να γυρίζουν το κεφάλι μόλις δουν την ματιά σου καρφωμένη απάνω τους. Να βλέπεις ένα ολόκληρο ποτάμι να περνά μέσα από τα χέρια σου, να πεθαίνεις από δίψα κι όμως να μην μπορείς να πιεις ούτε μια σταλιά. Για το γραφτό ας δώσω κάτι ονόματα και κάτι εικόνες, ίσως και μπορούν αυτά να βοηθήσουν την μνήμη.

Η Κάτια στην Θεσ/νίκη, ο Μέγας Αλέξανδρος και εκείνος ο γκόμενος, ο πόνος μου και εκείνη η σκέψη στην Αριστοτέλους να εκβιάσω τον Θεό με τον θάνατο μου (ή, μάλλον, με την απειλή τού θανάτου μου) για νάρθει να με αποκαλύψει.

Εκείνες οι δασκάλες στην Φιλοσοφική. Και στο λεωφορείο για το λιμάνι: συλλέγω ονόματα για τα ποιήματα μου. Μου λες το δικό σου; - Είναι απαραίτητο;

Σ' ένα άλλο για του Ζωγράφου: πώς σε λένε;- Κουβέντα θέλεις; -Ναι. -Όμως εγώ δεν θέλω.

Ο Σεμπάστιαν στο λεωφορείο για τον σταθμό Λαρίσσης:don't give up. Στον σταθμό Θεσ/νίκης ο Σλάβο, ο Πήτερ και ο Αλέξανδρος.

Εκεί στην Θεολογική: μπορώ να κάτσω εδώ απέναντι σου και να σε κοιτάζω; Και κείνη: είναι απαραίτητο;

Εκείνες οι Κάρολς στο πλοίο , η Ανν, η Κασσάνδρα και κείνα τα παιδιά που παίζαν κιθάρα και τραγουδούσαν. Τους είχα προσφέρει ένα φυλλάδιο και κείνοι το αρνήθηκαν. Αφορμή γι' αυτό: πως ακόμα και οι άνθρωποι για τους οποίους αγωνίζομαι με κάνουν και υποφέρω.

Ο Σπύρος στο Πολυτεχνείο και τα παιδιά στο Ζάππειο.

Η μόνη παρηγοριά και ελπίδα: η Σιμόνε στον σταθμό Λαρίσσης.

Η Ρόδος ύστερα, τα κορίτσια στο Γυμνάσιο, εκείνη στο πλοίο και στον δρόμο, κι αυτή η σκέψη: πως καλό σύστημα είναι εκείνο που καταφέρνει να δώσει στον άνθρωπο την Υγία του. Όλα τα άλλα: χρήμα, αυτοκίνητο, σπίτι και περιουσίες είναι σκουπίδια χωρίς την Υγία.

Σε κείνο το κορίτσι από την Νορβηγία στην Εγνατίας: σ' αγαπώ. Αυτό είναι όλο που έχω να πω.

Οι Ρώσσοι στο πλοίο, η Σπάρτη και ο Ηρόδοτος (ο ιστορικός) στο πλοίο, ο μάντης και η σκέψη πως η Τουρκία θα προκαλέσει ελπίζοντας ότι θα αποφύγει το πεπρωμένο της.

Εκείνος στο Ζάππειο: θέλεις να κάνουμε παρέα; Κι ύστερα: "είστε ωραίοι εσείς οι Κύπριοι". Αυτός λοιπόν ήταν ο μόνος άνθρωπος που με φλέρταρε κι εγώ - τι νάκανα; - τον απέρριψα.

Η Βουλή, εκείνη η αστυνομικός και η ... τραπουλίτσα[7], τα κορίτσια στην ΕΡΤ, ο Μάριος Κυπριανίδης, η Αθηνά στο Έθνος και, πάλι στην ΕΡΤ, εκείνος ο Πα- παδόπουλος.

Α, και κείνο το κλάμα στο Ίδρυμα "ο Αριστοτέλης"[8], μην το ξεχάσω εκείνο το κλάμα.

Τώρα εδώ πήγα με μια Λίντα ως τον φράκτη. Α, οι γυναίκες! Πού είναι οι γυναίκες; Εγώ είμαι ικανός να τις αγκαλιάσω και να τις πιώ στην μέση τού δρόμου (ή, μάλλον, τού πεζοδρομίου) και αυτές δεν είναι ικανές ούτε για μια ματιά ή για ένα χαμόγελο. Αλλά θα μου πεις: εκείνες που σκέφτονται έτσι κι έχουν όρεξη ν' αγαπούν και να προσφέρουν το σώμα τους πάνε στα μπουρδέλα κι εκεί συνδυάζουν το ... τερπνό με το ωφέλιμο. Όταν λοιπόν τούς προσφέρει το σύστημα την δυνατότητα να κάνουν αυτό που τους αρέσει με πληρωμή τοις μετρητοίς πρέπει νάναι παλαβές για να το κάνουν ... επί πιστώσει. Όλα δηλαδή - ακόμα και η αγάπη και ο έρωτας-κατάντησαν υπόθεση "μετρητών". Κι όσο γι'αυτό η άποψη μου είναι γνωστή: δεν υπάρχει πιο ανήθικο πράγμα από του να παίρνεις - ή και να δίνεις-λεφτά για να κάνεις έρωτα.

★

Αυτό: να κάνουμε τι; - Να: θα μπορούσαμε να μιλήσουμε, θα σου έδινα εκείνο το πρόγραμμα αλλά και... τι να σ'το κρύβω; Είναι και άλλα πράγματα που μπορεί να κάνει ένας άνδρας με μια γυναίκα. Φαίνεται όμως πως εγώ είμαι καταδικασμένος να αγαπώ και να μην μ' αγαπούν. Τι να γίνει; Είναι κι αυτό μέρος τού πεπρωμένου μου. Θα το αντέξω όμως. Τι να γίνει;

17 **Οκτωβρίου, Κυριακή.**

Στιγμιότυπο εκείνης τής "σιωπηλής ευγλωττίας"...

...Νομίζετε πως είναι ενάντια στο συμφέρον σας το να ενώσετε το πεπρωμένο σας με το πεπρωμένο αυτού του ανθρώπου για τον οποίον είναι γραμμένο να βασιλεύσει με δόξα και με τιμή πάνω σε ολόκληρη την Οικουμένη;

Εγώ λοιπόν που, χρόνια τώρα, δεν πήρα άλλη εντολή από τον Θεό από τούτην εδώ: "θα δράσεις έτσι σαν να μην υπάρχω" σάς λέω πως αυτή η εντολή ισχύει ακόμα- καί για μένα καί για Κείνον - και έτσι δεν έχω άλλο όπλο για την ώρα από το μιαλό και την καρδιά μου. Υλικό μου δεν είναι άλλο από τους ανθρώπους και την ιστορία τους. Αυτά βλέπω, αυτά ακούω και εξετάζω, αυτά επεξεργάζομαι και αναλύω και ρυθμίζω τις κινήσεις και τις ενέργειες μου σύμφωνα με την κρίση μου.

Όντας λοιπόν τώρα εδώ στην Γη, πιάνοντας τον σφυγμό και την αγωνία τών ανθρώπων και έχοντας για φυλακτό την εντολή εκείνη, δεν έχω άλλη επιλογή από τούτην: δράση χωρίς όρια με αντικειμενικό σκοπό αυτό ακριβώς που θα με έκανε να υποκαταστήσω κατά κάπιο τρόπο εκείνο τον Θεό: την απεριόριστη δύναμη.

Αφού ο ίδιος ο Θεός έδωσε σε μένα τέτια εντολή, τότε είναι σαφές για μένα ότι πρέπει να γίνω εγώ Θεός.

Υπάρχει όμως αυτή η δυνατότητα; Ναι, υπάρχει και ισχύει, τόσο για μένα όσο και για σας και το θέμα τής πραγματοποίησης της έγκειται σ' αυτό: βούληση, αδιάλειπτη βούληση και πάλη για να γίνεις ο Ένας.

Εάν λοιπόν είμαι τώρα εγώ ο Εκλεκτός και ο Ένας, αυτό έγινε μάλλον γιατί το διάλεξα και το πάλεψα Εγώ και όχι γιατί διάλεξε Εκείνος εμένα. Στο κάτω-κάτω: άνθρωποι (ή Κύπριοι) υπάρχουν πολλοί. Ναι, ναι.

Και πως, σε τελευταία ανάλυση, αυτό είναι το μήνυμα μου: θέλω την Εκτελεστική Εξουσία. Αφού, έτσι κι αλλιώς, μόνον εγώ μπορώ να πραγματοποιήσω με σιγουριά εκείνο το Όραμα, τότε η Εκτελεστική Εξουσία έχει αξία και νόημα μόνο εφόσον βρίσκεται κάτω από τις υπηρεσίες τού οράματος μου.

★

Σχετικά τώρα με εκείνη την "αηδία" -τάχα- που ακολουθεί την ικανοποίηση τού σεξουαλικού σου πάθους για την οποία έγραψε ο Γιάννης στο βιβλίο του (...) πρέπει να πω πως η σχετική πείρα μου δεν με έφερε ποτέ σ' αυτή την αηδία. Αυτό που μάλλον αισθάνεσαι είναι μια μη επιθυμία να το συνεχίσεις μιας και έχεις χορτασθεί (ξεδιψάσει ή... ξεπεινάσει). Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και με το φαγητό: όταν πεινάς, τότε επιθυμείς πολύ το φαγητό, αλλ' όταν έχεις ήδη φας, τότε μάλλον αισθάνεσαι αδιαφορία γι' αυτό, όχι όμως και αηδία. Αλίμονο μας αν είμαστε τόσο αγνώμονες απέναντι σ' αυτό που ικανοποιεί τις ανάγκες μας.

Μία μόνο περίπτωση υπάρχει να νιώσεις αηδία γι' αυτό: όταν, ενώ είσαι χορτασμένος, υποχρεωθείς (για τον Α ή τον Β λόγο) να τρως ή να κάνεις έρωτα περισσότερο απ' όσο τραβάς ή περισσότερο απ' όσο ταιριάζει στο μέτρο σου.

★

Αυτό ακούεται σαν βελτιωμένη έκδοση μιας παλιάς σκέψης: εάν η σπουδή μου μού δείξει ότι είμαι ικανός για τόση πολλή κίνηση και εργασία, τότε ευχαριστώ τον Θεό που με προίκισε με τόση δύναμη και αντοχή και όχι με λιγότερη.

Κι αυτό: κορίτσια, σας αγαπώ πολύ και θέλω να ξέρετε πως θα συντρίψω τον καθένα και το κάθετί που στέκεται εμπόδιο στην αγάπη μου για σας.

★

Με τον κ. Γιώργο στο πλοίο. Εκείνος έλεγε: όλ' αυτά που γράφεις είναι ανοησίες κτλ κτλ. Κι εγώ: κόφτο... παράτα με. Όλα κι όλα. Εγώ δίνω ορμήνιες, δεν δέχομαι. Αρκετά! Το τι είπε και το τι έκανε ο Χριστός πάει, τελίωσε. Ότι είχε να πει, τόπε, κι ότι είχε να κάνει, τόκανε. Σήμερα στον κόσμο μιλάω εγώ και εσείς ακούτε. Προστάσσω και υπακούετε, προχωρώ και ακολουθάτε. Τόπιασες φίλε; Γι' αυτό πάψε να μου αναμασάς τα όσα είπε ο Χριστός. Τα ξέρω, τα διάβασα, τα είδα. Είδαμε τα χάλια του. Τι πέτυχε δεν κατάλαβα ακόμα. Εκείνος, ένας γιός τού Θεού, έκανε θαύματα και πιό είναι το αποτέλεσμα; Μηδέν. Ο κόσμος σέρνεται στην ίδια αθλιότητα και στον ίδιο παραλογισμό όπου σερνόταν και πριν έρθει εκείνος. Εγώ όμως δεν κάνω θαύματα, είμαι και παραμένω ακόμα ένας άνθρωπος χωρίς όνομα και σου το λέω και σημείωσε το: προτού περάσουν πολλά χρόνια θα έχω θέσει κάτω από το σκήπτρο μου έναν ολόκληρο πλανήτη και θα έχω θρέψει, στεγάσει, ντύσει και ευτυχήσει όλους τούς ανθρώπους σ'αυτή την Γη...

Κατά τ' άλλα πότισα σήμερα τις ελιές, έτρεξα στις 6 για 45 λεπτά και περπάτησα στις 9 για 50 λεπτά κατά την Κινούσα.

18 **Οκτωβρίου**, Δευτέρα.

5Χ45 λεπτά.

19 **Οκτωβρίου**, Τρίτη.

3Χ45+3Χ35 λεπτά.

20 **Οκτωβρίου**, Τετάρτη.

Περασμένες οι 11, αφού ψέκασα τις ελιές και έκανα ένα 27λεπτο περπάτημα κατά την Κινούσα. Έκανα που λέτε έναν υπολογισμό με βάση τα 5 χλμ, τα 50 μέτρων κτίρια, τα 25 μέτρα απόσταση μεταξύ τών κτιρίων και τους 50 μέτρων δρόμους. Έδειξε μεμιάς πως όλα ταιριάζουν τέλεια. Παίρνοντας δηλαδή το 1/8 τού μήκους τής Πόλης και κάνοντας τόν σχετικό υπολογισμό εχω:

25 μέτρα μισός δρόμος

50 μέτρα κτίριο

25 μέτρα το κενό μεταξύ τών κτιρίων

50 μέτρα κτίριο

25 μέτρα κενό

50 μέτρα κτίριο κτλ κτλ, έχω 625 μέτρα. Πολλαπλασιάζοντας τον επί 8 έχω ακριβώς 5000 μέτρα, ενώ οι δρόμοι στο μεταξύ από 3 γίνονται 6.

Ύστερα ξεκινόντας από την περιφέρεια για να πάω στο κέντρο, αλλάζω και πάλι ανάλογα τίς αποστάσεις: τα 20 μέτρα τού παλιού σχεδίου τα κάνω 25, τα 40 50, τα 100 125 κτλ και έχω και πάλι τα 5 χλμ.

25 Οκτωβρίου, Δευτέρα.

Αυτό: πως θέλω με το μέρος μου ανθρώπους που να είναι ικανοί να εφαρμόσουν αυτό το πρόγραμμα. Διαφορετικά δεν ωφελούν. Έτσι κι αλλιώς δεν υπάρχει άλλος τρόπος. Όσοι δεν είναι αρκετά ικανοί ώστε να πιέσουν τον εαυτό τους γι' αυτό που έχει την αξίωση να τους προσφέρει το πολυτιμότερο στην ζωή αγαθό, τότε πώς θα πιέσουν τούς άλλους γι' αυτό; Αφού όλο το θέμα έγκειται σ' αυτό: Υγία, τόσο μάλλον που ο υγιής άνθρωπος είναι αυτόματα, από την φύση τών πραγμάτων, μαζί μου. Δεν χρειάζεται να του βγάλω λόγο για να τον φέρω μαζί μου. Από την άλλη ο μη υγιής άνθρωπος ενώ μπορεί μεν να συλλάβει διανοητικά τον ορθολογισμό τής υπόθεσης μου, όμως η έλλειψη πνοής και θάρρους τον υποχρεώνει να βουλιάζει σ' ένα πέλαγος αστάθειας και αντιγνωμίας, λογικά κι αυτά επακόλουθα τών ανθρώπων που έχασαν, μαζί με την Υγία, κάθε πίστη στον άνθρωπο.

★

Πως εκείνη η πάλη με τους αστυνομικούς την Πέμπτη το πρωί έξω από το Συνεδριακό κέντρο με υποχρεώνει στην αναγκαιότητα τών πάλεων σαν μέτρο για μια πλήρη υγία.

Κι αυτό: πως η συγνώμη ενυπάρχει μέσα στην Υγία.

★

Στιγμιότυπα κι αυτά εκείνης της σιωπηλής ευγλωττίας: πως αν δεν σας φέρω σε κείνο το σημείο ώστε να υποστείτε εκείνες τις συνήθειες, τότε όσες διδασκαλίες περί ήθους και ηθικής κι αν σας κάνω δεν θα ωφελήσουν και πως αν δεν σας υποχρεώσω σ' αυτό και σε κείνο, δεν θα νιώσετε το μήνυμα μου.

Και: πως μόνον εγώ μπορώ να σας δώσω εκείνη την Ειρήνη και μόνον εγώ μπορώ να μεσολαβήσω στον Θεό και να αποτρέψω εκείνο το προφητευθέν αιματοκύλισμα.

Κατά τ'άλλα η Παρασκευή , το Σάβατο και η περισσότερη Κυριακή κινήθηκε περίπου στα 9Χ27 λεπτά. Μετά προχώρησα στα 18Χ15 λεπτά. Όλα καλά πλην: παράφαγα 2-3 φορές.

26 Οκτωβρίου, Τρίτη.

Η πολυφαγία συνεχίζεται ή μήπως μού φταίνε οι καβάφες;(...)

★

Κι αυτό, για το γραφτό: μόλις πάτησα στην Αθήνα πρόσεξα έναν άνθρωπο που γύριζε στους δρόμους με ένα άλογο και με μια άμαξα που πάνω της έγραφε με μεγάλα γράμματα: Βασιλεύς Βασιλέων και Κύριος Κυρίων.

★

Κι αυτό σαν μέρος κάπιων σκέψεων που θα έκανε ένα κείμενο για τα παιδιά: πως μόνον αυτά αποτελούν την ελπίδα τού ανθρώπου αφού μόνον αυτά έχουν αυτές τις συνήθειες οι οποίες μόνον αυτές είναι ικανές να κρατήσουν μια Ιδέα και ένα Όραμα και να παλέψουν γι' αυτό. Τρέχουν, παίζουν, κουράζονται, ξεκουράζονται, διψούν, πεινούν και κάνουν όνειρα.

Γενικά: κρατάνε ένα μέτρο (άσχετα αν το κάνει αυτό με την γνώση ή με την άγνοια του το εκπαιδευτικό σύστημα) που προσεγγίζει κατά πολύ αυτό που αποτελεί το μέτρο τού ανθρώπου.

★

Αυτό: -βρίζει τίς πολιτικές μας ηγεσίες; Τότε: θάβεται. Όσο καλή και νάναι η ιδέα του: θάβεται. Προσβάλλει την δημοκρατία; Θάβεται. Ασχετα με το αν έχουν ή όχι ιδέα πάνω στο τι κάνει ένα σωστό πολίτευμα η μιά σωστή δημοκρατία, όμως το γεγονός και μόνον ότι σερβίρεις μια μη διπλωματική γλώσσα αποτελεί προσβολή γι' αυτούς και για την δημοκρατία τους. Βέβαια μπορεί το λεξιλόγιο μου να μην είναι "δημοκρατικό", όμως είναι σίγουρα δημοφιλές, έστω και αν αυτό κατευθύνεται ενάντια σε δημοκρατικά εκλεγμένους ηγέτες. Εντάξει: μπορεί κάπιος να είναι βουλευτής ή δήμαρχος κτλ αλλά δεν διαφεύγει κανενός πως πάνω απ' όλα, είναι όλοι (πλην....) καθήκια. Τόπαμε άλλωστε: το σύστημα είναι τέτιο που είναι σχεδόν απίθανο να βρίσκονται οι καλύτεροι στο ψηφοδέλτιο.

Πού νάχαν υπόψιν και κείνο: "από το στόμα του εξέρχεται ρομφαία δίστομος κοπτερά". Και πως είναι μέρος τού πεπρωμένου μου να λέω παντού και πάντα αυτό που αισθάνομαι.

Αλήθια! Δεν θεωρείτε άξιο απορίας το γεγονός ότι εκείνοι που εκθειάζουν την Δημοκρατία είναι εκείνοι ακριβώς που εκμισθώνονται απ' αυτήν και οι οποίοι, συνεπώς, είναι υπόχρεοι και υπόλογοι σ' αυτήν; Οι ανεξάρτητα και ελεύθερα σκεπτόμενοι άνθρωποι βλέπουν με πλήρη σκεπτικισμό την Δημοκρατία ενώ οι φτωχοί και οι κατατρεγμένοι την έχουν απορρίψει απο καιρό.

★

Αίτημα: σύντομα, μόλις οι οικονομικές μου δυνατότητες θα το κάνουν εφικτό, πρέπει να στείλω ταχυδρομικώς το πρόγραμμα και την πρόθεση μου σε όλες τίς κυβερνήσεις τού κόσμου και σε όλα τα Γραφεία Τύπου για να μπούν στις ταχυδρομικές θυρίδες τών εφημερίδων όλων των χωρών.

★

Κι ένα ερωτικό όνειρο ψες που μου προκάλεσε εκσπερμάτωση. Χάραζε όταν ξύπνησα μ' αυτό έχοντας τίς εικόνες του πεντακάθαρες στο μιαλό μου. Ήταν ένα καταφύγιο, κάπια βράχια και κάτι μυγδαλιές και εκείνο το αιώνιο πάθος που δυναστεύει την ζωή μου.

Στο μεταξύ κοντεύουν οι 11 και βλέπω να μην τραβώ άλλη χαλάρωση. Παρά τα κάπια πιασιματάκια εδώ και κει, μου φαίνεται ότι πρέπει να περάσω σύντομα σε δράση.

Ενώ, περίεργος, σαν πάντα, στο μεταξύ για το μέλλον μου και για το μέλλον τού κόσμου, άνοιξα ξανά χτές εκείνο το βιβλίο με τις προφητείες. Σήμερα άνοιξα λίγο εκείνο το "κατά Ιωάννην" Ευαγγέλιο και λίγο την Αποκάλυψη για κάπια επανεκτίμηση κάπιων στοιχείων ή για κάπια ανακάλυψη κάπιου κρυμμένου κωδικού που θα μου ανοίξει τις πόρτες στην νίκη και στο μέλλον.

★

Στο ξεψύχισμα του ο Οκτώβρης και δεν έπεσε ακόμα μια στάλα βροχής στην Κυπριακή γή. Πολύ θάθελα να αποτελούσε αυτό προμήνυμα τής θείας Οργής, πολύ θα τόθελα αλλά αυτό που προέχει τώρα είναι να κρατήσω το στόμα μου κλειστό. Κι άλλες φορές θέλησα να συνδυάσω την αχαριστία τών ανθρώπων με την εκδήλωση κάπιας θεϊκής οργής, αλλά δεν ήρθαν τα πράγματα όπως τα θέλησα. Κι όμως αν πράγματι είμαι ο εκλεκτός του και εάν και εφόσον έχει υποσχεθεί εκείνα τα προμηνύματα που θα φέρουν το μεγάλο κακό (και κατόπιν την λύτρωση) τότε, από την στιγμή που έκανα εγώ τέτια προσφορά στους ανθρώπους και εκείνοι την απέρριψαν, τότε νομίζω

πως είναι πράγματι η ώρα για να εκδηλωθούν εκείνα τα υποσχεθέντα δεινά.

★

Το τι παθαίνω κάθε φορά που για οπιονδήποτε λόγο δεν μένω πιστός στο μέτρο μου. Γιατί είναι γεγονός: άρχισα να μην νιώθω καλά και τώρα, στις 11, περπάτησα για 17 λεπτά, αντί για 15. Φοβάμαι, είναι αλήθια, να ριχτώ τόσο νωρίς στην σκληραγωγία. Θα αυξήσω λιγάκι για κάνα-διό μέρες την κίνηση για να συνέλθω κάπως και μετά ρίχνομαι στους κόπους. Ενώ ερμηνεύω ως εξής τίς τελευταίες διαθέσεις μου: εκείνη η ένταση την Πέμπτη (αλλά και το τρύγημα τών ελιών στην συνέχεια) ήταν εκείνη που μου είχε ανοίξει την όρεξη. Όμως η κίνηση που συνοδεύσε εκείνη την πολυφαγία δεν ήταν αρκετή για να αφομοιωθεί ικανοποιητικά η τροφή. Παράκαιρη η ένταση λοιπόν. Έτσι πληρώνω.

Στο μεταξύ παράτησα τις ελιές. Με τα 40 σεντ, το κιλό, που δίνουν κόπηκαν και τα χέρια και τα πόδια μου. Οικονομικά δηλαδή βρίσκομαι σε κατάσταση απελπισίας και δεν βλέπω τι μπορεί να με σώσει. Χρωστώ ήδη καμιά 500ριά λίρες εδώ και κει, με τα σημερινά δεδομένα ξέρω ότι δεν είναι πολλά, όμως δεν βλέπω από πού θα μπορέσω σύντομα να τα πάρω για να καθαρίσω με τους πιστωτές μου.

★

Απομεσήμερο και έκανα πάλι έναν επικίνδυνο υπνάκο και πλέον θέλω σπρώξιμο για να περπατήσω. Στο μεταξύ πετάχτηκα ως κάτω στις ελιές για να φέρω εκείνο το καπέλο που είχα ξεχάσει από χτες. Κατηφόριζα με μια διάθεση που μ' έσπρωχνε στο κλάμα. Εκεί στις ελιές παρασύρθηκα από την έγνια τού τι θα κάνω μ' αυτές αφού με την τιμή που δίνουν δεν έχω όρεξη να τις κόψω και με τις απενταρίες μου δεν μπορώ ούτε να τις κάνω λάδι. Α, και πώς θα ζήσω μέχρι την ώρα εκείνη τής Αποκάλυψης, με τι διάθεση και με τι μούτρα θα αντικρύζω εκείνους που έχουν να παίρνουν από μένα;

Έτσι, που λέτε, να περνώ, έτσι να πηγαίνω κι έτσι να γυρίζω. Να σκέφτομαι με πόνο την κορούλα μου, να θέλω να τρέξω κοντά της κι όμως να μην μπορώ, να θέλω να φύγω και να χαθώ σε μάχες και σε αγώνες δίχως τέλος κι όμως να μένω εδώ αλυσοδεμένος από την ίδια την φτώχια και την αδυναμία μου.

Στο μεταξύ, να λέγεται κι αυτό, δεν μπορώ να μην σκεφτώ και τα 6 χιλιόμετρα για την πόλη μου. Κάνοντας μάλιστα τον σχετικό υπολογισμό: 30 μέτρα (ο μισός δρόμος ή η απόσταση μεταξύ τών κτιρίων), 60 (Χ60: διαστάσεις κτιρίων) και ξανά 30,60,30,60 κτλ αντί των 25,50 κτλ έχω και πάλι μια συμμετρική πόλη με τον ίδιο αριθμό κτιρίων κι ασφαλώς με τον ίδιο πληθυσμό. Αυτό βέβαια σημαίνει αύξηση τής κίνησης κατά 20%.

Έτσι θάχουμε μάλλον τα 3.600, τα 2.600 και τα 1.600 μέτρα.

Ή τα: 40-45, 30-33 και 18-20 λεπτά. Και τα 60 λεπτά, κάθε 4 ώρες, κατά τις μέρες σκληρής εργασίας.

Έτσι και πάλι: εάν ο κατασκευαστής μου με έχει κάνει ικανό για τόση κίνηση και όχι για λιγότερη, τότε πρέπει να είμαι πολύ αγνώμων αν έχω και παράπονο γι' αυτό. Βέβαια αυτό δεν έρχεται σε συμφωνία με την λειτουργία αυτού εδώ, τού παλιού συστήματος αλλά, στο κάτω κάτω, οι σκέψεις και οι προτάσεις μου αφορούν εκείνο το άλλο, το καινούριο, σύστημα.

Λοιπόν. Μετά από ένα 20λεπτο περπάτημα στις *2* ήρθε ένα νέο "εύρηκα". Έκανα δηλαδή κάπιους υπολογισμούς με το μιαλό μου τώρα που μεγάλωσα την πόλη μήπως και εκείνα τα 12.000 στάδια τής Αποκάλυψης αποτελούν το εμβαδόν τής πόλης. Και εκεί που πήρα την πέννα για να εξετάσω καλύτερα το πράγμα βλέπω ότι τα 6 χλμ ισοδυναμούν με 33,3 στάδια. 33Χ33, λοιπόν, απέχουν βέβαια πολύ από του να προσεγγίζουν εκείνα τα 12.000 στάδια αλλ' όμως με 33Χ4 ή, στο κάτω -κάτω, με 30Χ4 έχω 120 στάδια περίμετρο Πόλης. Βέβαια απέχει κι'αυτό πολύ από τις 12.000 τής Αποκάλυψης αλλά, στο κάτω-κάτω, η διαφορά όλη έγκειται σε δίο μηδενικά...

Εν πάση περιπτώσει: με 30 στάδια στην κάθε πλευρά, η πόλη μου πέφτει στα 5.400 μέτρα. Σε κάθε όγδοο της δηλαδή μού περισσεύουν 50 μέτρα. Τα δίνω στους δρόμους και αφήνω τα κτίρια στα 50 μέτρα. Από την περιφέρεια όμως στο κέντρο τι κάνω; Έχω 200 μέτρα επιπλέον και πρέπει να τα δώσω εκεί που πρέπει.

...Τέσσερις και 40 στο μεταξύ και φεύγω για ένα 10λεπτο, μάλλον, περπάτημα.

★

Πάνω από τις κόλλες και πάλι και σκέφτομαι να κάνω τίς αποστάσεις μεταξύ τών κτιρίων

και των εργοστασίων - αλλά και μεταξύ τών ίδιων τών εργοστασίων - 50 μέτρα, αντί 30.

Οι αποστάσεις πάντως λίγο θα διαφέρουν από την πόλη τών 5 χλμ.Τα 3.200 γίνονται 3.400, τα 2.200 γίνονται 2.400 και τα 1.200 γίνονται 1.350.

Δηλαδή: 42, 30 και 18 ή 17 λεπτά.

Νύχτωσε στο μεταξύ και βλέπω ότι έστω και με αυτή την αύξηση που επεχείρησα η χαλάρωση είναι χαλάρωση και για την ώρα βαίνει ενάντια στην φόρμα μου. Τα αθλητικά παπούτσια λοιπόν αποτελούν την καλύτερη απάντηση.

....Και νά που τελικά έτρεξα ως την Πόλη και έκανα και καμιά ντουζίνα στροφές τού γηπέδου. Πήγα ως τα παιδιά, ήρθα ύστερα ως την Λίμνη με μια ευκαιρία και ύστερα από την Λίμνη τρέχοντας ως το σπίτι. Το γεγονός: καταπιάστηκαν τα πόδια.

Μετά τις 9 περπάτησα μια ώρα κατά την Κινούσα κι ένιωθα αυτό: τον γλυκό πόνο τού πιασίματος.

27 Οκτωβρίου, Τετάρτη.

40 λεπτά στις 7. Στις 10 έφυγα με τα πόδια για την Πόλη. Από την Λίμνη και μετά πήρα την παραλία (μου πήρε 1 ώρα και 15 λεπτά). Έφυγα στην 1 από την Πόλη. Με ευκόλυνε λίγο ο Ηρακλής, ένας αστυνομικός. Ας είναι καλά. Περπάτησα συνολικά 45 λεπτά.

Στην Πόλη μίλησα με την Αντρούλλα, την κοπέλα τού Γραφείου Ευημερίας ενώ ο Ηρακλής ύστερα μού έλεγε πως η Αντρούλλα (η... σύζυγος) κατήγγειλε στην αστυνομία ότι ενοχλώ σεξουαλικά την Ισμήνη. Α την σκύλα!

Τι είχε γίνει; Να: εγώ ήθελα απλώς να αγκαλιάσω την κορούλα μου και εκείνη, μιας και στο μεταξύ τής είχαν βάλει ιδέες πως το θέλω αυτό επειδή θέλω να την γαμήσω, δεν μ' άφηνε. Κι ως γεγονός εγώ επέμεινα με μια παιχνιδιάρικη διάθεση για κάπιο αγκάλιασμα και για κάπιο φιλάκι.

Άλλα γεγονότα: υπάρχουν κάπια αρνητικά σημεία στην όλη κατάσταση μου που προέρχονται από το γεγονός ότι άργησα να προχωρήσω στην προπόνηση. Εν πάση περιπτώσει παρόλαυτά και εκείνα αισθάνομαι ξανά πως τα έχω και πάλι όλα στο χέρι. Κι έτσι λοιπόν: πρέπει να κερδίσω στα γήπεδα, οπωσδήποτε πρέπει να κερδίσω.

Περπατόντας πάντως σκεφτόμουν αυτή την διευθέτηση:

60 λεπτά την 1η βδομάδα, κάθε 4 ώρες.

45 λεπτά την 2η βδομάδα, κάθε 3 ώρες.

30 λεπτά την 3η βδομάδα, κάθε 2 ώρες και

15 λεπτά την 4η βδομάδα, κάθε 1 ώρα.

Ή: 4.800, 3.600,2.400 και 1.200 μέτρα.

Για την πρώτη βδομάδα: 30,60,60,60 και 60 λεπτά. Σύνολο δηλαδή πάντα: 4 ½ ώρες.

Και πως: αρκετά ήδη δηλητηριάσατε τίς σχέσεις μου με τα παιδιά μου. Φτάνει.

28 Οκτωβρίου, Πέμπτη.

Μεσημέρι, αφού γύρισα από την Πόλη όπου επήγα πεζός και γύρισα με μια ευκαιρία. Επεχείρησα που λέτε να κάνω ένα καινούριο σχέδιο τής Πόλης με 200 μέτρα το πλάτος τών δρόμων και με μόνο 3 δρόμους αντί 5 (εξαιρουμένων τών γωνιακών δρόμων). Στην αρχή φάνηκε να τα κάνω θάλασσα και έκανα κάπιους υπολογισμούς με βάση τα 50 μέτρα. Το θαλάσσωμα συνεχίστηκε, οπόταν σκέφτηκα να κρατήσω μεν τα 200 μέτρα δρόμων αλλά να τους τερματίσω έξω από τα εστιατόρια. Κάνω ξανά έναν υπολογισμό και βρίσκω ότι είμαι και πάλι κοντά στα 1440 κτίρια.

Στην Πόλη σε μια στροφή το: ο κόσμος μισήσει υμάς.

Ενώ ως τώρα (σούρουπο) περπάτησα 30 λεπτά στις *6½,* 80 στις 9,60 στην 1 (κατά την Κινούσα) και 60 στις 5 (ο γνωστός γύρος). Εκεί πάντως που ανηφόριζα κατά την Μακούντα ένιωθα για τα καλά πως είχα γιατρέψει ξανά την καρδούλα μου. 'Εβλεπα τις γροθιές να σφίγγουν και το χαμόγελο ν' ανθίζει ξανά στα χείλη μου κι ας κρατιόταν ακόμα το πιάσιμο κι ας ήταν ακόμα βαριά τα πόδια. 'Ενιωθα σαν εκείνον τον Βασιλέα τών Βασιλέων, ένιωθα τον πόνο τής Γης και του κόσμου και μαζί εκείνο το παλιό μου χρέος απέναντι στους ασθενείς αδελφούς μου ανθρώπους. Έρχονταν στην γλώσσα μου εκείνα τα λόγια που ούτε είπα ούτε άκουσα ποτέ, σκεφτόμουν ξανά

με πόνο την κορούλα μου και εκείνες τις σκηνές χτές στο γραφείο Ευημερίας. Σκεφτόμουν επίσης μιάν "έφοδο" ως το Ισραήλ, κι αυτό παρόλο που οι οικονομικές μου δυνατότητες δεν μου επιτρέπουν καν να φύγω από την Μακούντα, όχι από την Κύπρο. Κι έχω από πάνω και κείνα τα άλλα χρέη και δεν ξέρω τι τελικά θα απόγινει.

★

Στιγμιότυπα πάλι εκείνης τής σιωπηλής ευγλωτίας: πως αν δεν έχεις πρώτα την Υγία, τότε είσαι, από την φύση τών πραγμάτων, ουσιαστικά πλήρως αδιάφορος για την τύχη τών συνανθρώπων σου. Πάψε λοιπόν να προσποιείσαι ενδιαφέρον για τον πλησίον καθ'ήν στιγμήν όλο το ενδιαφέρον σου περιορίζεται σε σένα και στην αρώστια σου που σε τρώει.

Ή:... τάχα μπορείς εσύ να ορκιστείς πως δεν θα κάνεις αυτό ή εκείνο το πράγμα σε 2, σε 3 ή σε 5 χρόνια; Κανείς δεν ξέρει τι του επιφυλάσσει ο χρόνος. Από την άλλη μην ξεχνάς και τούτο: ζώον εκ φύσεως ευμετάβολον. Ας αφήσουμε λοιπόν τις φλυαρίες γιατί μού είναι δύσκολο να πιστέψω πως θα θελήσεις να παίξεις την ηρωίδα χάριν μιας ηθικής γεμάτης αντιφάσεις και αντινομίες. Αύριο-μεθαύριο, όταν θα είμαι εγώ η εξουσία και θα σε πληρώνω εγώ, θα λες απλούστατα αυτό που θέλω εγώ γιατί αυτός είναι ο ρόλος σου, ένας ρόλος που, επί του προκειμένου, δεν είναι διαφορετικός από τον ρόλο τής πλειοψηφίας τών ανθρώπων. Είναι γνωστό δα: εδώ πάνω όλα αγοράζονται: οι πατρίδες, οι ιδέες, τα στόματα, τα σώματα και οι ψυχές. Όλα!

Αλήθια! Έχετε μιαλό; Δεν με πείθετε. Και το κυριότερο: δεν πείθετε καν τα παιδιά σας. Εάν αυτό αρέσει στους ενήλικες, είναι λογικό ν' αρέσει και στα παιδιά. Δώστε μου λοιπόν μια λογική εξήγηση για να μην επιτρέψουμε σ' αυτά να κάνουν αυτό που τους αρέσει και το οποίο δεν βλάπτει κανέναν. Αντιθέτως μάλιστα. Διεστραμμμένο λοιπόν είναι το σύστημα σας, άχαρο, άκαρδο κι αφύσικο.

Και πως αν βιασθεί κάπια, τότε το πρόβλημα δεν θα προκύψει τόσο από τον ίδιο τον βιασμό όσο από την αντίδραση μας σ' αυτό (όπως με τις πτώσεις και τα κτυπήματα τών παιδιών ή τις αταξίες τους κτλ). Αν δώσεις στο παιδί την εντύπωση ότι έγινε κάτι τρομερό και το φορτώσεις με ντροπή γι' αυτό, τότε η ζημιά είναι σίγουρη. Αν όμως το παρουσιάσεις σαν κάτι το οποίο μπορούμε όλοι στο κάτω κάτω να πάθουμε και όλοι να κάνουμε (αφού η βία είναι που είναι μέρος τού πεπρωμένου μας), τότε θα ξεχαστεί έτσι όπως ξεχνιέται στην λιακάδα μια καταιγίδα.

★

Εκείνο: το να χέζεις είναι ευχάριστο; -Είναι.- Τι άλλο είναι όμως το χέσιμο από μια τριβή ενός στερεού σώματος με τον κώλο μας; Η τριβή λοιπόν - καθώς επίσης και η διαστολή-τού κώλου προκαλεί την ηδονή; -Ναι, την προκαλεί. -Πέσμου λοιπόν: το να βάλεις κάτι στον κώλο σου δεν προκαλεί εξίσου την ηδονή αφού παραδεχτήκαμε πως η τριβή από την φύση της την δίνει αυτή την ηδονή, ή κάνω λάθος; - Όχι, δεν κάνεις. -Τι άλλο είναι λοιπόν το να βάλεις κάτι στον κώλο σου από ένα χέσιμο από την ανάποδη;

Α, κι εκείνοι οι άγνωστοι στο αυτοκίνητο: Κωστή, τι μου γίνεσαι; Κι εγώ στο σπίτι: σ'ευχαριστώ Θεέ μου, σας ευχαριστώ άνθρωποι, σας ευχαριστώ πολύ.

29 Οκτωβρίου, Παρασκευή.

Μάζεψα 17 λιρών ελιές. Κίνηση: 6Χ45 λεπτά, με το τελευταίο σε επίπεδο δρόμο.

★

Ήθελα πάντως κάτι να κρατούσα από εκείνο το περπάτημα στις 4. Εκείνο τον πόνο και κείνο το παράπονο. Κι όλα ξανά σαν μέσα από όνειρο. Ζούσα εκείνον τον Οδυσσέα: "υπόμεινε τώρα ψυχή μου. Έχεις υπομείνει πολύ χειρότερα απ' αυτό". Και εκείνη την διάθεση: θέλω να μείνω μόνος. Ναι, κι όμως να ζητώ απελπισμένα εκείνο το χέρι που θα μ' αγγίξει στον ώμο ή στα μαλιά και θα πάρει μακριά την πίκρα από την ψυχή μου. Ένιωθα τα δάκρυα ν' ανεβαίνουν στα μάτια και γρήγορα να χάνονται. Έτσι που λέτε έσερνα τα βήματα μου. Ύστερα όμως στο σπίτι γλύκαινε ο πόνος.

Στις 6 και 15 περπατούσα κατά την Κινούσα. Κι ακριβώς απάνω σε κείνο το περπάτημα έκανα νέες σκέψεις για την πόλη μου. Τέτιες: γιατί όχι 1000 κτίρια τών 144 κατοίκων στο καθένα; Κτλ κτλ. Κάπιοι υπολογισμοί που έκανα ήδη με ενθαρρύνουν να προχωρήσω.

Και πριν από λίγο-κόντεψαν ήδη οι έντεκα- είχα ξαπλώσει έξω στον δρόμο για να δω εκείνο το φεγγάρι τού Οκτώβρη που μεσουράνησε. Αφησα το μιαλό μου εκεί να ταξιδέψει μακριά,

πνιγόμουν σ' αυτή την μοναξιά μου και σ’ αυτή την μακάρια θλίψη μου και η σκέψη μου έπαιρνε αυτή την φόρμα: τέτια νύχτα και να λείπει εκείνη για να την μοιραστούμε. Ω, πού είσαι γυναίκα; Πού είσαι ζωή; Πού φεύγεις; Πού χάνεσαι;

★

Κι εκείνη η Ταϊλανδέζα στις Ειδήσεις, η Αλεξάνδρα εδώ, κι αυτή η απέχθεια μου για όλες αυτές τις σκοτούρες: οι ελιές, τα σπίτια, οι τύψεις για τα χρέη μου, όλα.

30 Οκτωβρίου, Σάβατο.

Αυτό: πως αν δεν βαρύνεις δεν θα ελαφρύνεις.

Η κίνηση στα 6Χ45'. Κινούσα, Αντρολύκου (στα φαράγγια, με τα παιδιά) και στην Αργάκα το απόγευμα και το βραδάκι. Στο μεταξύ: ή επιμένω στην πολυφαγία ή δεν τρώω σωστά.

★

-... Μ' αυτά ανήκουν στο παρελθόν. - Μα κι αυτά που κάνω τώρα εγώ κι αυτά που θα κάνω αύριο θα ανήκουν σύντομα κι αυτά στο παρελθόν.

31 Οκτωβρίου, Κυριακή.

Βράδυ, περασμένες οι *6½*. Είχα πάει ως το σπίτι τού Στασή για να πάρω έναν αριθμό τηλεφώνου. Καλός συνδυασμός με το περπάτημα. Με βασάνιζε πάντως το στομάχι μου και είχα μια θαυμάσια εμπειρία για το τι είναι εκείνη η κόλαση. Στον γυρισμό δοκίμαζα να απαλύνω τον πόνο (ή, μάλλον, να προκαλέσω περισσότερο περ- πατόντας σε ρυθμό "βάδην". Σύντομα τα παράτησα και έτσι καθώς οι αναπνοές και οι εκπνοές μου μού προκαλούσαν βρυχηθμό, είπα να το αφήσω να εκδηλωθεί ελεύθερα. Το αποτέλεσμα ήταν ροχαλητό. Το έσπρωξα στα άκρα και με ανακούφιση πρόσεξα ότι η κατάσταση τού στομαχιού μου βελτιώθηκε γρήγορα. Και ενώ σκεφτόμουν ακόμα και την νηστεία - επιπόλαια οφείλω να πω - πριν καλά καλά το καταλάβω ριχνόμουν στις καβάφες.

Κίνηση: 9Χ30 λεπτά. Από δουλιά: κάλυψα με νάϋλον τα 2 σπίτια.

Και: να κρατάω κάθε μέρα αυτή την καμπύλη:[9]

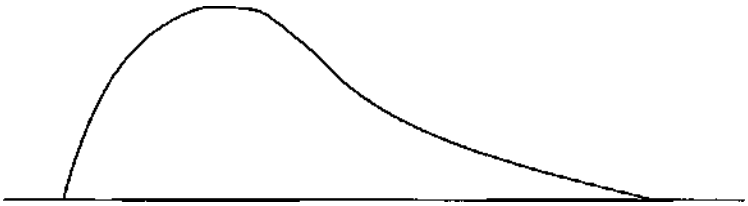

Το βράδυ δηλαδή να χαλαρώνω λιγάκι.

Νοέμβριος 1993

1η Νοεμβρίου, Δευτέρα.

Η πρώτη μέρα στο μεροκάματο.

Στις 5½ - 6 ήμουν στο μπάνιο. Ένιωθα κάπως δυσάρεστα απ' αυτό το πρόβλημα τού στομαχιού μου. Κι εκεί που έβαλα το νερό στην σίκλα για να λουστώ αποφάσισα και ήπια λίγο ζεστό νερό. Δυσάρεστο αλήθια να το πίνεις αλλά νά που βελτίωσε την διάθεση μου. Ένιωσα τόση ανακούφιση! Στις 6 περπάτησα για 30 λεπτά στον δρόμο έξω από το σπίτι και μόλις μπήκα στο σπίτι ήπια κι άλλο ζεστό νερό, με μισό λεμόνι αυτή την φορά.

Είναι γεγονός πάντως πως τα πόδια μου είναι λιγάκι βαριά. Ίσως να φταίει και η δουλιά σήμερα στο μεροκάματο και χτές στην κάλυψη (με νάϋλον) τών σπιτιών. Τώρα που

επερπατούσα λοιπόν σκεφτόμουν και τα 4,8 χλμ για την πόλη μου με 48 μέτρα τα κτίρια και 120 τα εργοστάσια κτλ. 'Ολα μπαίνουν δηλαδή ξανά από την αρχή.

2 Νοεμβρίου, Τρίτη.

Η 2η μέρα στο μεροκάματο. Όλα υπό έλεγχον. Ενώ ήπια και σήμερα, στο μπάνιο, ζεστό νερό. Ύστερα, μετά το φαγητό (άφθονο ως συνήθως) ήπια ζεστό το γάλα και, όπως και πέρσυ, πρόσεξα πως ανακούφιζε το στομάχι μου. Έτσι λοιπόν σκέφτομαι πως κάτι το ζεστό μια φορά την ημέρα θα ήταν πολύ ευεργετικό για την υπόθεση μου.

Τρώγοντας στο μεταξύ έκανα κάπιους υπολογισμούς με βάση τα 4.800 μέτρα. Είναι ευχάριστο πάντως το γεγονός ότι πετυχαίνω τον ίδιο αριθμό κτιρίων με το παλιό: 1440.
Η κίνηση-περίπου: 16Χ15 λεπτά.

3 Νοεμβρίου, Τετάρτη.

Το τελευταίο περπάτημα τόκανα ψες στις 7. Στις 8 - 9 βρισκόμουν κοιμισμένος μπροστά στην τηλεόραση. Ξύπνησα στις 10 και κοιμήθηκα στο κρεβάτι. Ξύπνησα ξανά στις 3 με τους κόκορες να κράζουν και ένιωθα πως μού ήταν αδύνατο να μείνω περισσότερο στο κρεβάτι. Παρόλαυτά ξάπλωσα ξανά αλλά στις 3 και τέταρτο σηκώθηκα πάλι. Νύφτηκα, αλείφτηκα, περπάτησα, στάθηκα λίγο πάνω από ένα ημερολόγιο μιας Μάρως που θα είχε φέρει η Ισμήνη εδώ στο σπίτι, έπλυνα -επιτέλους- τα πιατικά, ξαναπερπάτησα και τώρα έκατσα στο γραφείο γι' αυτή την ... ενημέρωση.

Το αίτημα πάντως που μου σφράγισε αυτή η νύχτα είναι γνωστό: κτυπάμε αδυσώπητα. Κάτω απ' αυτό το μισογεμάτο φεγγάρι και τ' αστέρια τ' αγαπημένα θυμήθηκα και έζησα κάπιον παλιό άγιο και προσκυνητή, χρόνια παλιά στους στρατώνες, σημειώσεις παλιές που έφεραν κάπιοι καιροί και κάπιοι άνθρωποι. Μάλιστα μού πέρασε η υποψία πως ίσως-ίσως δεν ξύπνησα τόσο νωρίς παρά για να έρθει κάπιος στίχος ή κάπια σκέψη τής προκοπής. Κι ως γεγονός: με τέτια μαγεία γύρω μου θάμουν πολύ άθλιος αν δεν έβγαζα μια ντουζίνα λέξεις για την αθανασία.

Έβλεπα πάντως πως εκείνη η ανησυχία μου για τα χρέη μου με είχε εγκαταλείψει τώρα που εβγήκα στο μεροκάματο, το πρόβλημα με το στομάχι μου σαν να μ' εγκαταλείπει κι αυτό και το μόνο που με κόφτει τώρα είναι το **επόμενο κτύπημα.**

Έτσι, ανάκατο με κάτι λέξεις "γι' αυτούς που ξύπνησαν μια νύχτα σαν κι αυτήν, πολύ πριν τα χαράματα, και δεν πήραν τούς δρόμους", έτσι σαν χτές ήταν, οι ώρες οι καινούριες και τα παιδιά τα δικά μου που θα συντρίψουν μαζί αυτό το σύστημα τού σκότους.

Κατά τα άλλα το θέμα με την πόλη νομίζω πως πρέπει να έχει κλείσει. Μένει το καινούριο σχέδιο. Μικρές μεν αλλαγές στο παλιό αλλά πρέπει να γίνει κι αυτό εν καιρώ.

★

Βράδυ. Δίο σκέψεις. Η πρώτη: σημασία δεν θάχει αν το πολίτευμα μας θα λέγεται δημοκρατία, μοναρχία ή δικτατορία, αρκεί αυτό να είναι θηλυκού γένους, αρκεί να γεννάει δηλαδή, και να παράγει.

Η δεύτερη: πως τρώγοντας βιαστικά (αναεροβίως) κάνω τόση ζημιά στο στομάχι όση ζημιά κάνω στους μύες όταν τρέχω καθημερινά.

Αυτό: πως οι διαστάσεις τών πόλεων και των κτιρίων θα είναι παντού οι ίδιες αλλά κάθε πόλη θα διακοσμείται με την παραδοσιακή (ή όχι) τεχνοτροπία κάθε περιοχής.

Κι αυτό: πως το ζεστό μπορεί να κάνει καλό στο στομάχι αλλά κακό στα δόντια.

Κάτι που ανακουφίζει το πρησμένο στομάχι: κράτημα τής αναπνοής, λούσιμο τής κεφαλής με κρύο νερό και εκείνη η άσκηση με τα πόδια πίσω στο κεφάλι.

Παρακάτω σημείωνα κάπια ονόματα σαν ενδεχόμενους υποψήφιους βουλευτές μου αλλά ας πούμε πως αυτό είναι για εντελώς προσωπική χρήση.

4 Νοεμβρίου, Πέμπτη.

Επιμένω ακόμα να παρατρώω π' αναθεμά με και μου φαίνεται πως θα με πάρει ο διάολος. Φταίω μεν εγώ αλλά φταίνε και οι δουλιές μου. Ακόμα και τώρα που είμαι σκασμένος από το φαΐ η όρεξη μου δεν με εγκαταλείπει.

5 Νοεμβρίου, Παρασκευή.

Χτές και σήμερα (παρά τις κάπιες ταλαιπωρίες τών μυώνων (λόγω τής εργασίας) και παρά τα προβλήματα με το στομάχι (κύριος ένοχος: οι καβάφες. Συγκεκριμένα: τα κουκούτσια τους με εμπόδιζαν να τις παιδέψω αρκετά με τα δόντια προτού τις καταβροχθίσω) ένιωθα δυνατός, ιδίως τα απογεύματα. Σήμερα πάντως τα κατάφερα καλύτερα με το φαγητό. Μπράβο μου. Επίσης σήμερα πήρα τον πρώτο μου μισθό: 110 λίρες.

★

Αυτό: πως το να "δρω εγώ σαν να μην υπάρχει ο Θεός" είναι μέρος τής εντολής που έδωσε Εκείνος σε μένα. Αλλά το να δράτε -και να κάνετε - εσείς έτσι σαν να μην υπάρχω εγώ το κάνετε γιατί, τάχα, πήρατε από μένα την εντολή; Μά εγώ άνθρωποι σάς φωνάζω κάθε μέρα για να σας δώσω το χέρι μου, σας παρακαλάω κάθε μέρα να σας σώσω, είμαι εδώ μαζί σας, με βλέπετε, με ακούτε και με διαβάζετε και σεις επιμένετε πεισματικά να κάνετε σαν να μην υπάρχω. Σας λέω πως αν ενδιαφέρεστε ειλικρινά για την Ειρήνη, και για τα αγαθά τής Ειρήνης τότε δεν έχετε παρά να μου δώσετε την ευκαιρία αφού έτσι κι αλλιώς μόνον εγώ μπορώ να δώσω Ειρήνη σ' αυτό τον Κόσμο.

6 Νοεμβρίου, Σάβατο.

Με έναν άλλον υπολογισμό που έκανα τούτο το χάραμα έχω ακριβώς 1440 κτίρια. 696 στην πρώτη σειρά, 480 στην 2η και 264 στην τρίτη. Όλα καλά.

★

Πως κάθε κυβέρνηση και κάθε εξουσία, κάθε οργάνωση και κάθε άνθρωπος που θα δειχτεί αρνητικός ή αδιάφορος απέναντι σε μένα και στο μήνυμα μου θα θρυμματιστεί.

9 Νοεμβρίου, Τρίτη.

Γεγονός: το πρόβλημα με το στομάχι με εγκατέλειψε. Κύριο συμπέρασμα: φταίγανε οι καβάφες.

Ενώ σκέφτομαι ένα πρόγραμμα με βάση το δίμηνο: ένας μήνας, ένα 15ήμερο, 1 βδομάδα, ένα 4ήμερο, ένα 2ήμερο και 1 μέρα. Τα 3 τελευταία χωρίς τρέξιμο.

12 Νοεμβρίου, Παρασκευή.

Ήθελα να σημειώσω για κείνη την περιπέτεια στην Πόλη όταν αρνήθηκε η κυρία να μου δώσει την Ισμήνη με την δικαιολογία ότι ήταν άρωστη (α, ένας λόγος παραπάνω). Ήθελε να μου την δείξει από το παράθυρο.

Α, και για τα καττιμέρια που πέταξε το περασμένο Σάβατο ήθελα επίσης να σημειώσω πρίν ενώ έρχονταν στο μιαλό μου κάτι σκέψεις για την κοπέλλα τού Γραφείου Ευημερίας. Όμως έπρεπε να λουστώ, ύστερα να φάω, να περπατήσω, κι όπου νάσαι να κοιμηθώ. Κι άντε να γράψεις με τέτιες καταστάσεις. Στο κάτω κάτω: μεγάλη της η χάρη. Και να τις θάψω τώρα, σύντομα κάπια άλλη αιτία θα τις φέρει στην επιφάνεια και ίσως τότε να είναι καλύτερος ο καιρός για γράψιμο. Στο μεταξύ τώρα μαζεύω χρήματα για να καθαρίσω τα χρέη μου και να βάλω κάτι στην μπάντα για την επόμενη μάχη.

★

...Πως φοβάστε να μάθετε, φοβάστε ακόμα και να σκεφτείτε. Και πως θα βρεθείτε σύντομα όλοι, θέλετε δεν θέλετε, αντιμέτωποι με τον δικό μου Νόμο και τότε θα δείτε πυγμή...

★

Και: 48, 36,24 και 12 λεπτά ή 4.800, 3.600, 2.400 και 1.200 μέτρα; Ή: 4,3,2 και 1 χλμ; Σκέφτομαι ακόμα να συνδυάζω αυτά τα διαφορετικά περπατήματα στο διάστημα τής μέρας στα πλαίσια πάντα τής γνωστής καμπύλης.

13 Νοεμβρίου, Σάβατο.

Πήγα ως την Πόλη (με πήρε η Έλκε) και πήρα την μοτοσυκλέτα. Εκεί που καθόμουν στην άκρη τού δρόμου, τής είπα: Ισμήνη, έλα κοντά μου. Εκείνη μπήκε στο σπίτι. Ο Έκτορας με φιλούσε και ο Ορφέας μού έλεγε να τηλεφωνήσω στην Αντρούλλα (την αδερφή) για να τους φέρει αύριο στην Μακούντα για να μαζέψουν ελιές. Η Ισμήνη στεκόταν πίσω από το παράθυρο και κοίταζε. Της κούνησα το χέρι για χαιρέτισμα. Μου φάνηκε ότι με χαιρέτησε και κείνη. Την ξαναχαιρέτησα

για να δω καλύτερα την αντίδραση της. Κοίταξε κατά την μάνα της που ήταν στο σπίτι, έβαλε μπροστά ένα βιβλίο που κρατούσε για να κρύψει το χέρι της και με χαιρέτησε. Ξανά. Και ξανά. Θεοί, διαόλοι, Θεέ π' ανάθεμα σε, τι με παιδεύεις έτσι; Αργείς, δεν το νομίζεις; Αργείς!

Βράδυ στο μεταξύ, και κρύο τού άλλου κόσμου, και νομίζω είναι η πρώτη νύχτα που δεν λούστηκα. Τρύγησα σήμερα ελιές, έφαγα, περπάτησα τώρα για 15 λεπτά και ήθελα να σημειώσω τούτο εδώ: πως οι τελευταίες διαφοροποιήσεις στο πρόγραμμα (κάπια συγκέντρωση δηλαδή τών προσπαθειών ως το μεσημέρι) με φέρνουν σε ακόμα καλύτερη φυσική κατάσταση.

Έτσι σκέφτομαι αυτά:

1η βδομάδα

2 φορές τρέξιμο ή τροχό στις 6 και στις 10 και

3 Χ 4.800 περπάτημα στις 2, στις 6 και στις 10.

2η βδομάδα

2Χ4.800 (ή 4.000) στις 6 και 9,

3Χ3.600 (ή 3.000) στις 12,3 και 6 και 2.400 (ή

2.000) στις 9.

3η βδομάδα

2 Χ 3.600 στις 6 και 9

4 Χ 2.400 στις 12,2 και 4 και

3 Χ 1.200 στις 6, 7, 8 και 9.

4η βδομάδα

4Χ2400 στις 6, 8, 10, 12 και 2

και 9Χ1200 στις 3,4,5, 6, 7, 8, 9, και 10.

★

Αυτό: στην συγκέντρωση κάπια διασπορά και στην διασπορά κάπια συγκέντρωση. Και σαν παραλλαγή τού προηγούμενου:

2 φορές τροχό, 2 Χ 4.800, 1 Χ 3.600.

2 Χ 4.800, 2 Χ 3.600,2 Χ 2.400.

2 Χ 3.600,4 Χ 2.400, 3 Χ 1.200 και 6 Χ 1.200

και 24 Χ 600 μέτρα

Ή απλά το συνηθισμένο: 4.800 την 1η βδομάδα, 3.600 την 2η, 2.400 την 3η κτλ.

14 Νοεμβρίου, Κυριακή.

Νέα περιπέτεια στην Πόλη όταν πήγα να πάρω τα παιδιά. Έστειλε μόνο τον Έκτορα και κλείδωσε τήν πόρτα. Της φώναξα: όλα, όλα τα παιδιά! Εκείνη τίποτα. Τότε έτρεξα και χτύπησα την πόρτα με το πόδι μου και έσπασε το τζάμι. Κατέβηκε ο Πολλύς (ο πεθερός) με μια σωλήνα, βρήκα εγώ έναν σκελετό μικρής καρέκλας και κει που έκανε να με κτυπήσει με την σωλήνα τού πρόταξα την καρέκλα και, μάλλον, αυτοτραυματίστηκε. Του έπεσε η σωλήνα, πέταξα εγώ την καρέκλα και πιαστήκαμε στα χέρια. Αυτός μούπιασε μονομιάς τ' αρχίδια και την πούτσα, τάσφιγγε και τα τραβούσε. Τελικά όμως έφτασε να φωνάζει "βοήθεια". Ήρθαν οι γειτόνοι, ήρθε κι η αστυνομία. Καταθέσεις, νοσοκομείο κτλ. Δίο φορές επεχείρησε να με κτυπήσει με το αυτοκίνητο του. Απολογισμός: μου έγδαρε τ' αρχίδια, μου μελάνιασε την πούτσα, μούσχισε το παντελόνι και, επιπλέον, μ' έγδαρε στο αριστερό μάγουλο.

Μετά απ' αυτά είχε ρθεί η κυρά στον αστυνομικό σταθμό και είπε πως τα παιδιά αποφάσισαν ότι δεν θέλουν να με ξαναδούν, ούτε να μπουν ξανά στο αυτοκίνητο μου επειδή ήθελα να σκοτώσω τον παππού τους ο οποίος στάθηκε το μοναδικό στήριγμα τους τότε που ήθελα να σκοτώσω την μάνα τους....

Ακουσον!

Κι ο Τόλης: εδώ έχεις να κάνεις με τον αστυνομικό. Ξίχασ' τόν Τόλην.

Χε χε. Κάτι σκληρά καθήκια!...

Χτές πάλι η Στασού-άλλη αδερφή- μού έλεγε -τηλεφωνικώς- πως της είπαν οι αστυνομικοί να με εξετάσει γιατρός. Διαφορετικά θα... Και πήρα τον Νεόφυτο στο τηλέφωνο για να δω τού

λόγου το αληθές. Χέστηδες, σκατάδες.

Κι αυτό: πως δεν είναι ο πρώτος που τραυματίζεται με το δικό του όπλο.

★

Εκείνο το παράπονο, ήθελα να σημειώσω, και εκείνο το κλάμα τής περασμένης Τετάρτης καθώς ξάπλωσα το σούρουπο για να ξεκουραστώ λίγο. Σκεφτόμουν εκείνη την κορούλα μου. Έτσι: γύρνα στ' αραχνιασμένο σπίτι να σε γεμίσω με φιλιά, γύρνα χαμένο μου σπουργίτι, να βρεις την πρώτη σου φωλιά... Κτλ κτλ.

Βράδυ τώρα στην Γη. Καθάρισα από το απόγευμα τις ελιές που μάζεψα χτές αλλά δεν φάνηκε καν ο έμπορος. Στις 5½ πάντως περπάτησα για 38 λεπτά. Κόπηκε ύστερα το ρεύμα και ευτυχώς που είχα αγοράσει ένα φανάρι προχτές. Φυσάει στο μεταξύ δυνατά, βροντάει κι αστράφτει στην Γη. Ανησυχώ για τις πλινθόκτιστες κατασκευές μου ενώ έχω και κάπιο φόβο πως μπορεί όταν λείπω από δω ναρθεί ο Πολλύς και να βάλει φωτιά στο σπίτι μου για να σώσει την τιμή του. Και σκέφτομαι τις σημειώσεις μου. Γιατί αν φοβάμαι για κάτι, είναι γι'αυτές που φοβάμαι.

Κάνει κρύο τώρα, έπεσε νύχτα και χειμώνας στα γυρογιάλια μου, ο πόνος μου είναι μεγάλος και η μοναξιά τόση που δεν γίνεται πιο μεγάλη. Ω, και το σκεφτόμουν έτσι πριν, καθώς περπατούσα: πως έχω μεγάλη μοναξιά ρε άνθρωποι, πολύ μεγάλη μοναξιά, αλλά δεν φαίνεται να νιάζεται κανένας γι' αυτό.

Θυμάμαι κάτι που τους είχα πει εκεί στο νοσοκομείο: πως η δική μου καρδιά είναι πιο γυναικεία από την καρδιά τών γυναικών, πως εγώ έχω αισθήματα για τα παιδιά μου και για τον καθένα που τ' αξίζει και πως ακόμα εγώ για ένα αίσθημα καίω και σκοτώνω αν χρειαστεί γιατί απλούστατα έτσι ζω και έτσι αισθάνομαι εγώ. Έτσι δηλαδή: με τα δάκτυλα σε γροθιά. Γιατί νομίζετε πως τα βάζω με όλο τον κόσμο; Για ένα αίσθημα γίνονται όλα, απλούστατα: για ένα αίσθημα.

Ενώ θα συμπλήρωνα (έτσι σκεφτόμουν ανηφορίζοντας το μεσημέρι, μετά που γύρισα από την Πόλη, κατά την Κινούσα) κάτι που είπα εκεί στον αστυνομικό σταθμό: πως εγώ ξέρω πως όλα γράφονται εκεί πάνω και πως όλα και όλοι σύντομα θα κριθούν για το κάθετί που είπε, έκανε ή σκέφτηκε ο καθένας κι είναι γι' αυτό που δεν το παίρνω και τόσο ζεστά το πράμα. Από την άλλη όμως η εντολή τού Θεού σε μένα είναι σαφής: θα καθαρίσεις τούς λογαριασμούς σου με τον κόσμο χωρίς εμένα. Τόσο σίγουρος είμαι γι' αυτό και για την εντολή του όσο σίγουρος είμαι πως σύντομα θ' αλλάξει χαρτί και τότε όλοι θα δείτε καθήκια.

Μια-διό σελίδες ακόμα τις έγραψα έτσι βιαστικά καθώς έτρωγα χτές (τα μισά το μεσημέρι και τα άλλα μισά το βράδυ) για την κοπέλλα τού Γραφείου, μαζί με κάπιες άλλες σκέψεις. Πού καιρός όμως για καθαρογράψιμο, δέσιμο ή κτύπημα στην μηχανή; Κρίμα και πάλι κρίμα.

Την Πέμπτη η Ισμήνη: παπά, πότε θα έρθεις;

Και το Σάβατο ο Ορφέας: παπά, τηλέφωνα εσύ τής θείας τής Αντρούλλας να μας φέρει στην Μακούντα. Ντρέπομαι εγώ.

Κι ο Έκτορας την Κυριακή: παπά, πότε θα έρθεις να μας πάρεις;

17 Νοεμβρίου, Τετάρτη.

Χτές το απόγευμα είχα πάει πάλι, όπως και την Δευτέρα, στην Πόλη και πέρασα πεζός έξω από το σπίτι τους. Με είδε η Δέσπω, η κουνιάδα, τούς τόπε και τότε βλέπω να κατεβαίνει ο Πολλύς με ένα σίδερο στο χέρι. Εγώ έκανα πίσω και πήγαινα για την αστυνομία. Σύντομα πήγαινε και η κυρά με το αυτοκίνητο τού μπαμπά της. Όταν έφτασα στον σταθμό εκείνη έφευγε, κι όταν έφευγα εγώ (είχα ήδη βγει από τον περίβολο τού σταθμού) ερχόταν ο Πολλύς με το αυτοκίνητο του. Εγώ γύρισα πίσω, μπήκα στον σταθμό και έκατσα κοντά του. Ωραίος θεατρίνος αλήθια, ψεύτης, αληθινός καρακιόζης. Δείγμα: εγώ τι του έφταιξα και ήθελε να με σκοτώσει; Ή: θέλω ασφάλεια. Μπορεί αυτό το κράτος να μου την προσφέρει; Ή (σε μένα): αν εκρατούσα σίερον δεν ήταν νάσουν ζωντανός τωρά. Κτλ κτλ. Ύστερα επιχειρούσε να κάνει και πάλι τον έξυπνο. Όλοι όμως τον καταλάβαιναν καλά. Είχε 7-8 αστυνομικούς εκεί και έδωσα, πρέπει να πω, μια θαυμάσια παράσταση.

Περίπου: ρε Πολλύ, αυτά που λες είναι σαν εκείνες τις κουβέντες τών νηπίων που συναγωνίζονται στο πιός θα πει τα πιο μεγάλα ψέματα. Γιά κοιτάχτου στον καθρέφτη ρε Πολλύ, δες επιτέλους τον εαυτό σου έστω και μια φορά ίσια στα μάτια.

Ή: πρέπει να ενηλικιωθείς ρε Πολύδωρε. Γιατί σε βλέπω να κάνεις όπως το μωρό. Ή: φταίεις

Πολύδωρε, φταίεις. Και ξέρεις κάτι; Όλος ο κόσμος το ξέρει και το λέει αυτό. Φταίεις. Γιατί πας κόντρα στον Κωστή; Ο Κωστής μπορεί ανά πάσαν στιγμήν να σε χτυπήσει φιλικά στον ώμο και να σου πει: τι κάνεις ρε παλιόφιλε; Ο Κωστής δεν μαλλώνει για να μαλλώνει. Τον χτεσινό εχθρό τον κάνει σήμερα φίλο γιατί έτσι είναι η καρδιά του και γιατί υπάρχει και η συγνώμη Πολύδωρε σ' αυτό τον κόσμο. Αλλοτε, είπαμε, την δίνουμε και άλλοτε την παίρνουμε. Τι το παίζεις βεντέτα δηλαδή; Δεν το βαρέθηκες; Έφτασες και είπες μια φορά κι έναν καιρό πως ο Κωστής είναι κρυπτομανιακός και κόλλησες εκεί; Αυτό ρε Πολύδωρε είναι μεγάλη προσβολή και δεν την δέχομαι, λυπάμαι πολύ. Γιατί εάν εγώ είμαι κρυπτομανιακός, τότε πιοί είναι οι μανιακοί; Έκανες λάθος Πολύδωρε. Πώς το διανοήθηκες αυτό; Αφού η μανία μου είναι ολοφάνερη και δηλωμένη. Ναι, μόνο που δεν ξεχώρισες αυτό: πως υπάρχουν και ωραίες μανίες. Και η δική μου μανία φιλαράκο δεν είναι απλώς ωραία αλλά καί θεϊκή καί θεόσταλτη. Μην το συζητάς λοιπόν Πολύδωρε. Ο Κωστής είναι το Εκτελεστικό Όργανο τού Θεού και θα κυβερνήσει όλον αυτό τον κόσμο με σιδερένια πυγμή. Κατάλαβέ το λοιπόν έστω και τώρα. Δεν μου είναι γραμμένο να πάω από τον Πολλύν. Εγώ σου είπα: δεν θα πεθάνω ποτέ. Θα μείνω αθάνατος ...

Ή: μπορούσα να σου έσπαζα τα χέρια γι' αυτό που έκανες, όμως δεν τόκανα Πολύδωρε όταν σου πήρα το σίδερο και θέλω να το εκτιμήσεις. Και: πως θα δώσω θάνατο ή αθανασία σε χιλιάδες και σε εκατομύρια κόσμο, πάντα ανάλογα με την θέση που θα πάρουν απέναντι μου. Σκέψου το Πολύδωρε και θα δεις πως έχεις συμφέρον να έρθεις σε συμβιβασμό με τον Κωστή. Κτλ κτλ.

Έτσι και σήμερα δηλαδή: αργείς Θεέ, αργείς πολύ. Αργείς!

★

Αυτό ακούεται σαν διασκευή κάπιου παλιού σχολίου: μπορείς τάχα εσύ να μου εγγυηθείς ότι σε 10 χρόνια θα κάνεις ή θα λες αυτά που κάνεις και λες σήμερα; Πως δεν θα κάνεις έρωτα εσύ με τα παιδιά σου και πως, όταν θα είμαι εγώ η εξουσία, δεν θα λες αυτά που θέλω εγώ αφού εγώ θα σε πληρώνω; Βλέπεις όλα έχουν μια τιμή κυρά. Δεν ξέρεις τι επιφυλάσσει ένας χρόνος (ή και μια μέρα του) σε κάτι ανθρωπάκια. Σού λέω όμως: αν υπάρχει ένας άνθρωπος που έχει πιθανότητες να λέει σε δέκα χρόνια αυτά που λέει και σήμερα, αυτός είμαι εγώ.

★

Εκείνος που δεν μας ωφελεί είναι αμελητέος και εκείνος που μας βλάπτει τρελλός. Ε;

★

Πως σωστός νόμος είναι εκείνος που προσεγγίζει στον ύψιστο δυνατό βαθμό τον φυσικό Νόμο. Κι αυτό τον νόμο θα τον δώσουν το πείραμα, η σπουδή, η μάχη και το θάρρος.

Πως ο Θεός έστειλε τον Μωάμεθ για να ξεκαθαρίσει μερικά πράγματα κι όμως νά που οι μάπες το πήραν πατριωτικά και αντί να δουν και να κοιτάξουν τι το καλό θα μπορούσε να προκύψει γι' αυτούς και για την κοινωνία τους από το μήνυμα του, τον είδαν σαν ανατροπέα τού χριστιανικού λόγου και όχι σαν συμπληρωτή του. Ούτε που καταδέχτηκαν να τον διαβάσουν και νά που μας κάνουν τώρα και τους αποστόλους.

Και πως ο Θεός δεν έκανε μόνο λευκό Αδάμ και Εύα αλλά και μαύρο και κίτρινο και κόκκινο, τους έδωσε την εντολή τού "αυξάνεσθε και πληθύνεσθε" και τους όρισε να ανταμωθούν κάπιο καιρό για να δείξει ο καθένας την ανθρωπιά και την προκοπή του. Αλλά, είπαμε, ένας είναι ο Νόμος: Αλίμονο στους αδύναμους.

Α! Και κείνο το όραμα τού Κων/νου ν' αφήσει την παλιά πόλη και να χτίσει μια καινούρια. Τελικά τα έκαναν όλοι, ο ένας μετά τον άλλον, θάλασσα.

★

Αυτό: πως τα γυμνά και όλες τις ερωτικές στάσεις μπορεί να τις απολαύσει άνετα κανείς μέρα μεσημέρι σε όλα τα περίπτερα τής Αθήνας και της Θεσ/νίκης. Και συ μού λες πως είδαν τα παιδιά μου αυτό και κείνο.

Κι αυτό: πως δεν πρόκειται να κατευθύνουν το σχέδιο μου συναισθηματισμοί. Ναι μεν θα κάνω τις μεγαλύτερες δυνατές παραχωρήσεις σε οτιδήποτε ωραίο απόμεινε από τον παλιό κόσμο αλλά θα κάνω και τις μικρότερες (ή, μάλλον, καθόλου) σε οτιδήποτε το άσχημο. Ούτε σκέψη πάντως για να αποτελέσουν παλιά οικοδομήματα μέρος τού σχεδίου τής Πόλης. Μέρος αγροτικού συνοικισμού μπορεί αλλά ποτέ μέρος τής Πόλης. Φτάνει μια ματιά να ρίξετε στο σχέδιο για να δείτε ότι δεν γίνεται.

★

Ξανά το χαιρέτισμα τής Ισμήνης και το παραμύθι έτσι καθώς κοίταζε κατά την μάνα της για να δει αν την βλέπει. Κι αν πω και τίποτα για τις σκύλλες φοβάμαι ότι τις προσβάλλω.

★

Σήμερα, στις 7 σχεδόν, 17, ακόμα, Νοεμβρίου, τηλεφώνησα. Απάντησε ο Ορφέας. Είπε ότι δεν θέλει ναρθεί την Κυριακή. Ο Έκτορας είπε πως θέλει ενώ η Ισμήνη δεν ήθελε - είπε - ναρθεί στο τηλέφωνο. Κι όταν επέμεινα πήρε η κυρά το ακουστικό από τον Έκτορα και τόκλεισε.

Τα συναισθήματα μου, ω! Σκεφτόμουν στην δουλιά αυτό το τείχος που έχτισαν ανάμεσα σε μένα και στα παιδιά μου και μόνο που δεν έβαλα τα κλάματα.

Και τώρα; Ω, το φαρμάκι που με ποτίζεις κυρά μου θα σου το επιστρέψω διπλό.

18 Νοεμβρίου, Πέμπτη.

Έπαιξα το απόγευμα μπάλα με κάπια παιδιά στην Αργάκα: με τον Φάνο, τον Κύπρο, τον Νικόλα κτλ. Όταν φτάσαμε στα 15 τέρματα, ως εκεί δηλαδή όπου συμφωνήσαμε για να τελιώσει το παιχνίδι, ο Νικόλας έτρεξε στο αυτοκίνητο για να με εμποδίσει να φύγω. Έτσι κι έτσι συμφωνήσαμε να το πάμε ως τα 20. Εκεί λοιπόν όπου φαινόταν ότι έβαζα το 20ό τέρμα μού φώναξε ο Κύπρος που είχε πιάσει τις προθέσεις τους: τρέξε στο αυτοκίνητο.

Ναι, μόνο που δεν πέτυχε εκείνο. Μόλις όμως πέτυχα επιτέλους σε λίγο το 20ό τέρμα έτρεξα αμέσως στο αυτοκίνητο και όλα τα παιδιά πίσω μου. Ω τι ωραίες σκηνές! Σας ευχαριστώ παιδιά, σας ευχαριστώ πολύ.

Όλους σχεδόν τούς αγκάλιασα. Ενώ, υπόψιν, για κείνο το πέναλτυ μας έβαλα εκτελεστή τον πιο μικρό. Θάταν δεν θάταν 4 χρονών. Τελικά τα κατάφερε, έστω και με λίγη βοήθεια από μένα.

Στις 4½ τηλεφωνώ στην Πόλη. Απάντησε ο Έκτορας και μου είπε να πάω αύριο να τον φέρω για να μαζέψει ελιές. Μίλησα και λίγο στον Ορφέα ενώ η Ισμήνη δεν ήταν εκεί.

23 Νοεμβρίου, Τρίτη.

Στο κελί στην Πάφο, στο κρατητήριο.

Πως ο Θεός δεν έχει εκλεκτό λαό παρά απλώς εκλεκτούς ανθρώπους. Βλέπετε γιατί οι μύστες είναι κατασπαρμένοι σε ολόκληρη την Γη;

Το: "έχουμε ανάγκη από μεγάλες προδοσίες. Εκεί ακριβώς βρίσκεται η σωτηρία μας": Ροβεσπιέρος.

Και πως η καλύτερη απόδειξη πως ο Θεός δεν σκοπεύει να "παραδίνει" τούς εκλεκτούς του βορά τών όχλων είναι ο Μωάμεθ.

Κι αυτό: εντάξει, εξετάζετε εσείς εμένα, λέτε, αλλά στην πραγματικότητα μάλλον εξετάζω εγώ εσάς.

24 Νοεμβρίου, Τετάρτη.

Το πρώτο πρωινό στην ψυχιατρική πτέρυγα τής Λεμεσού.

Ένα όνειρο έζησα, ένα θαυμαστό όνειρο. Ήταν κάπια κορίτσια σε κάτι κάμπους και σε κάτι πλαγιές, γνωστές μορφές ανακατωμένες με άγνωστες. Κάτι τοίχους θυμάμαι ρημαγμένων σπιτιών. Εγώ περνούσα από κει σαν οδοιπόρος παντοτινός και σαν κυνηγός τού ονείρου. Τα κορίτσια είτε γιατί έτσι τόφερε η ώρα, είτε γιατί με είδαν και ήξεραν ότι μου άρεσε το τραγούδι εκείνο άρχισαν να το τραγουδάνε: ξεκινήσαμε πρωί, κι είναι μεσημέρι, άστο το χεράκι σου, το μικρό σου χέρι, άστο το χεράκι σου να σου το κρατώ... Και νά που σε κάπια στιγμή άρχισα και γω να το τραγουδώ. Δυνατά, βαθιά, έτσι λες και το είχα βγάλει εγώ μέσα από τα σωθικά μου και μέσα από τα βάσανα μου. Το πήρα μάλιστα πολύ κατάκαρδα κι άρχισα να κλαίω γοερά, έπεσα κάτω στο χώμα σπαραγμένος από τον πόνο, ένιωθα την καρδιά μου να καίγεται από την πίκρα και την μοναξιά της ενώ δονούσε ακόμα στο κορμί μου η συνέχεια: πού τελιώνει ο δρόμος μας, πιός μπορεί να ξέρει; Αστο το χεράκι σου, το μικρό σου χέρι, άστο το χεράκι σου να σου το κρατώ...

Υπήρχε τόση ηδονή σε κείνο το κλάμα που όταν σταμάτησε κάπια στιγμή ένιωθα κυριολεκτικά άδιος και απελπισμένος.

Όταν ξύπνησα πάντως, νωρίς στις 4, και νιώθοντας πως περισσότερη παραμονή στο κρεβάτι θα ήταν ενάντια στην φόρμα μου, είχα κι ένα άλλο τραγούδι ανακατωμένο με κείνο: τ' είν' αυτό που το λένε αγάπη, τ' είν' αυτό; Τ' είν'αυτό; Με τον τρόπο τής Σοφίας Λώρεν. Κι όταν

σύντομα ύστερα περπατούσα στους διαδρόμους τής πτέρυγας (αφού είχανε που είχανε κλείσει τις πόρτες και δεν μπορούσα να βγω έξω να περπατήσω) έπιανα αυτό: μια γιορτή ήρθε σαν τις άλλες, μια γιορτή με την χαρά.

Θα σημείωνα εκείνο το επεισόδιο στο Δημοτικό σχολείο Πόλης όπου είχα μπει συνοδευόμενος από τους αστυνομικούς για να δώσω στα παιδιά κάτι καττιμέρια που μούχε δώσει η Μαρία. Έτσι περίπου: μακριά, μακριά, βαδίζοντας σαν ξένοι... Ω, κι αν πάει πολύ αυτό: αλίμονο!

Το σκεφτόμουν έτσι στο κελί: εάν φέρουν τα παιδιά μου στο σημείο να με αρ- νηθούν, τότε θα με φάει και μένα η ξενητιά. Πώς θάντεχα να ζω 5 ή 6 χιλιόμετρα μακριά από τα παιδιά μου και να μην τα βλέπω; Κι έτσι όπως τόλεγα στον Τζόυς στο κελί: ο Χριστός χειρίστηκε το μαστίγιο κι ο Μωάμεθ το ξίφος του. Για τον Ούτοπο δεν μένει άλλη επιλογή από τις... βόμβες. Ο δρόμος μου λοιπόν με οδηγεί στην Ρωσσία.

Ο Έκτορας φαινόταν χλωμός και είχε ακριβώς το ύφος τού ανθρώπου που είπε ψέματα και έρχεται αντιμέτωπος με έναν άνθρωπο που μπορεί να το μάθει αυτό με την πρώτη ματιά που θα ρίξει απάνω του. Ο Ορφέας φαινόταν κι αυτός μπερδεμένος και χλωμός. Και τι δεν θάχουν περάσει με κείνες τις ... καταθέσεις; Αρνήθηκαν και οι δίο τα καττιμέρια. Η Ισμήνη ήρθε τρέχοντας σε μένα αλλά φοβήθηκε να με αγκαλιάσει. Ούτε που με άγγιξε. Μόνο πήρε τα καττιμέρια κι έφυγε, πάλι τρέχοντας, για την τάξη της. Εγώ τούς είπα: ο παπάς σας σάς αγαπά και παλεύει επειδή σας αγαπά.

Ήταν εκεί ένας δάσκαλος, ο κ. Σάβας, ενώ η κ. Γιωργούλα παρακολουθούσε. Τους είπα κι αυτό: μεταξύ μας παιδιά δεν έγινε τίποτα το κακό και θέλω να το ξέρετε. Το πρόβλημα το έχουν άλλοι πουλλάκια μου και θα το βρουν. Ακούτε;

Αυτό που δεν τους είπα: ο παπάς σας θα συντρίψει τούς εχθρούς του, θα συντρίψει τον καθένα που στέκεται εμπόδιο στην αγάπη του για σας.

Τα σκεφτόμουν κάπιες στιγμές σε κείνο το μεγάλο περπάτημα μου χτές το απόγευμα έξω από το νοσοκομείο, σκεφτόμουν την κορούλα μου και πονούσα, πονούσα πολύ. Και νά που έρχονταν κάπια δάκρυα για να τα στεγνώσει ο ήλιος και το αγέρι, έρχονταν κι έφευγαν.

Με τους αστυνομικούς πάντως έμεινα στα πλαίσια τής πλάκας. Ούτε σημάδι πως τους κρατώ κακία. Κι ως γεγονός: δεν μου φταίξανε σε τίποτα οι άνθρωποι. Είναι "μια διαδικασία, είπαν, που, άπαξ και έγινε η καταγγελία και είπε ο δικαστής αυτά που είπε, δεν μπορούν να την αποφύγουν".

Καλά ...καλά.

Και μια θλιβερή σκηνή με μια νοσοκόμα. Είπε: "ώστε σού κτύπησε στο κεφάλι από το πολύ διάβασμα!" Ύστερα τα γύριζε: έτσι μου ήρθε, το είπα απερίσκεπτα. - Καλά, καλά. Και μη χειρότερα.

Και μια άλλη με έναν νοσοκόμο: έχουμε ένα καλό χάπι για να σταματήσεις όλη αυτή την υπερκινητικότητα.

Τον ενοχλούσε προφανώς το ότι περπατούσα και ήθελε, σώνει και καλά, να πιστεύει πως η θεραπεία ήταν το χάπι.

Μια άλλη, θλιβερή κι αυτή, από έναν ασθενή αλκοολικό: το πρόβλημα σου εσένα είναι "νευρικό" για να περπατάς πάνω κάτω. Είμαστε πελλοί νομίζεις; Δεν καταλαβαίνουμε;

Μια άλλη, ωραία αυτή την φορά, σκηνή ήρθε από έναν άλλον ασθενή μόλις τούτο το πρωί στις 6, στις τουαλέτες. Σκούπιζε το πρόσωπο του μετά το νύψιμο, μπήκα εγώ μέσα και μου λέει: γιάσου χούλιγκαν. Του χαμογέλασα όσο γινόταν ζεστά και του είπα: γιάσου φίλε μου. Όταν μπήκα στο αποχωρητήριο τον άκουσα να λέει σ' έναν άλλον: του είπα "γιάσου χούλιγκαν" και του άρεσε.

Θα σημειώσω αυτό που απηύθυνα χτές το απόγευμα στον Αργύρη Αργυρίου (ψυχίατρο): συντομεύετε την παραμονή μου εδώ και θα σας το καταλογίσω.

Πριν τού είχα πει κάτι για τον Ηρόδικο και τον Ξάνθιππο. Το βραδάκι πάντως τού διαμαρτυρήθηκα γι' αυτή την ιστορία και του είπα πως υπερέβαλε. Εκείνος είπε να το εκμεταλλευτώ σαν ευκαιρία για να ανασάνω λίγο από τις δουλιές μου ("κάνοντας ταυτόχρονα και την άσκηση σου") κτλ κτλ. Εγώ είπα: ναι, έχω καλό φαγητό, έχω καλό δωμάτιο κτλ κτλ αλλά εγώ που ξέρω καλύτερα από σένα τις καταστάσεις μου σού λέω πως δεν έχω τώρα καιρό για διακοπές και πως θέλω να πάω στις δουλιές μου όσο το δυνατόν συντομότερα.

Λοιπόν. Θα σημείωνα ακόμα την επίσκεψη τής Στασούς στο κελί κι εκείνη την απάντηση μου στο τηλεφώνημα της όταν μάζευα κάπια πράγματα από το σπίτι πριν με φέρουν εδώ. Με είχε ρωτήσει: πώς αισθάνεσαι ψυχολογικά; Της είπα έντονα: άκουσε κουτορνίθι μου: ο Κωστής ήρθε σ' αυτό τον κόσμο για να δώσει μαθήματα, παντού και προς κάθε κατεύθυνση. Και εκεί που θα πάω, μαθήματα θα δώσω και κει και τίποτ' άλλο. Αν είναι έξυπνοι θα τα πάρουν. Διαφορετικά: κακό τής κεφαλής τους. Κατάλαβες;

Το μεγάλο μου... δυστύχημα; Να: με ... παρατάισαν ψες. Άδιασε δηλαδή ο νοσοκόμος ένα δεύτερο πιάτο στο πιάτο μου και γω ο ηλίθιος, έτσι όπως συνηθίζω να καθαρίζω το πιάτο μου το ... καθάρισα. Οι συνέπειες: γνωστές π' ανάθεμα τες αλλά, είπαμε, θα περάσει κι αυτό.

★

Απόγευμα, μετά από άλλο ένα καλό περπάτημα στα μέρη πάνω από το νοσοκομείο. Λοιπόν: μόλις πριν τηλεφώνησα στον Μάριο τον Δη μητριού στην Λευκωσία, στον Αντρέα (Δημητρόπουλο) και στον Νικήτα. Ο Αντρέας Κων/νου και ο Αλέκος Κων/νίδης έλειπαν. Κατάσταση, λοιπόν, αναμονής.

Στο μεταξύ είδα το πρωί, γύρω στις 10, τον Μάριο Ονησιφόρου. Τον θυμάμαι από κείνο τον καιρό που είχα έρθει στην Λεμεσό να δω την Αντρούλλα και οφείλω να πω πως υπολόγιζα να τον βρω λιγότερο ηλίθιο. Του δείχτηκα, ελπίζω, αρκετά και του συνέστησα να είναι προσεχτικός και να δει και να σκεφτεί καλά όλα όσα έθεσα μπροστά του προτού βγάλει την απόφαση του.

Μου έλεε: επειδή έκανες αυτά τα τετραγωνάκια[10] νομίζεις ότι έκανες και τίποτα σπουδαίο; Ο καθένας μπορεί να το κάνει.

Ή: επειδή λες εσύ τον εαυτό σου φιλόσοφο σημαίνει ότι είσαι και φιλόσοφος;.. Του είχα πει, προφανώς, για κείνο τον "φιλόσοφο που θέλει να κυβερνήσει τον κόσμο''[11] και εκείνος μού είπε: μήπως σε ειρωνευόταν; - Α, αυτό θα το μάθεις καλύτερα αν ρωτήσεις τον ίδιον...

Αλλά: για να μην τα πολυλογώ πρέπει να πω ότι άκουσα απ' αυτό ότι ηλιθιότερο θα μπορούσε να πει ένας "επιστήμων" μιας ηλίθιας και χρεωκοπημένης σχολής.

Με απείλησε μάλιστα και με το ψυχιατρείο εάν η επιτροπή κρίνει ότι πρέπει να ακολουθήσω θεραπεία και εγώ την αρνηθώ. Του ξεκαθάρισα βέβαια πως θα την αρνηθώ. Αλλά, είπαμε: με τρώει η περιέργεια για την συνέχεια. Ως πού θα το τραβήξουν αλήθια;

Ω, έτσι το σκεφτόμουν εκείνο το πρωί: "πού είστε μάχες, πού είστε θανάσιμοι κίνδυνοι"; Κι η απάντηση ήταν αυτή: εδώ, εδώ είναι οι μάχες, εδώ και οι θανάσιμοι κίνδυνοι.

Τα σκεφτόμουν όλα κατά το περπάτημα μετά την συνάντηση μας. Έτσι: έστειλες πολλούς σαν και μένα στο ψυχιατρείο Μάριε; Ή: εάν είναι αυτές οι πρώτες σκέψεις σου Μάριε, τότε κάνε και δεύτερες. Γιατί αν επιμένεις και πολύ στις πρώτες: χάθηκες. Αμα θέλεις πόλεμο με τον Ούτοπο Μάριε, θα τον έχεις! Ανοιχτό; Ορθάνοιχτο! Απορώ πώς και δεν τον άρχισα ακόμα... Με μένα θα ζήσεις την λαχτάρα τής ζωούλλας σου Μάριε... Πιός και τι νομίζεις πως είσαι Μάριε; Τι άλλο από ένα πρόωρα οστεοπορωμένο και ασήμαντο γερόντιο (σκουλήκι);

Αλλά, είπαμε: "αντέχω ακόμα". Ταλαίπωροι! Τι άλλο πετύχατε, νομίζετε, από του να βάλετε εσείς οι ίδιοι τον δυναμίτη στο άντρο σας; Α, έτσι το σκεφτόμουν αλήθια σε κείνο το περπάτημα: επιχείρηση Δούρειος Ίππος.

★

Η επιλογή τού να χαρακτηρίζεσαι τρελλός από τους πιθήκους ή νάσαι πίθηκος.

Ενώ συμπλήρωσα σήμερα και εκείνο το "τεστ προσωπικότητας" με 500, τόσες, ερωτήσεις.

Εκείνη η γνωμάτευση τού Αργύρη "περί μεγαλομανιακών τάσεων ασυμβίβαστων με το κατεστημένο" κτλ κτλ.

Με τον Φύτο πάλι μιλήσαμε λίγο. Είναι νοσοκόμος εδώ. Τον ρώτησα μάλιστα και για τα πιθανά ενδεχόμενα τής υπόθεσης μου. Μου είπε: το 1ο είναι να σε βρούν εντάξει και να πας φυλακή και το 2ο να σε βρουν άρωστο και να σου κάνουν θεραπεία. Μού είπε και τις μορφές θεραπείας: Ιον: η βιολογική, με τα φάρμακα δηλαδή, 2ον: η σωματική, με το ηλεκτροσόκ δηλαδή και, 3ον: η ψυχαναλυτική θεραπεία.

Και πώς να τ' ακούσει αυτό ένας Ούτοπος. Πώς;

Κατά την γνώμη του εγώ είμαι ένα παρεκλίνον άτομο, τουτέστιν μη ομαλό σύμφωνα με τα κυπριακά δεδομένα.

Ζήτησε και την γνώμη μου για κείνον. Του είπα: ένα πιόνι τού συστήματος. Ανκαι, να

λέγεται, του έπρεπε κάτι καλύτερο: ένας μάπας.

Πάντως τραγουδούσα σε τούτο το τελευταίο περπάτημα στις 8 και 45: ρωτώ τα μάτια σου τ' αγαπημένα... Ω, και σκεφτόμουν τα πουλλάκια μου εκεί. Μια απόπειρα που έκανα στις 7 και 40 να τους τηλεφωνήσω δεν πέτυχε γιατί είχε κλείσει η καφετηρία.

25 Νοεμβρίου, Πέμπτη.

Αυτό: πρόσεξε Μάριε. Ο Ούτοπος είναι ένα υφαίστειο. Από την στιγμή που θα εκραγεί δεν θα βρεις θέση στην Γη, κι ούτε καν στον Αρη, για να σώσεις το τομάρι σου.

Τι βλέπω και πού ζω; Σ' ένα νεκροταφείο ζωντανών ανθρώπων. Καταστάσεις που θα ταίριαζαν μάλλον σε κάπια ταινία φρίκης όπου υπνωτισμένοι άνθρωποι παρελαύνουν μπροστά στα μάτια ενός θεατή που δεν μπορεί να κάνει τίποτε άλλο από του να βλέπει την εξέλιξη τού δράματος.

Την πρώτη μέρα μια γυναίκα είχε υψώσει την φωνή της στον γιατρό. Του φώναζε πως αν δεν την άφηναν να βγει έξω με τον γιό της θα τους τα έκανε λίμπα και θάκανε την αστυνομία να έρθει στο πι και φι.

Βέβαια την είχαν αφήσει να βγει εκείνη την μέρα, όπως και την άλλη, αλλά από κείνο το επεισόδιο και μετά θα την τρελλάναν στα χάπια και είτε τρώει είτε περπατά, κοιμάται.

★

Μια άλλη σκηνούλα τούτο το πρωί. Εγώ είχα περπατήσει λίγο έξω, κατά τις πλαγιές, τρώγοντας δίο τεράτσια. Γυρίζοντας πίσω έφαγα μια πουργουρόπιτα που έφερα από το χωριό και για να κλείσω έκατσα στην τραπεζαρία τους για να πιώ λίγο γάλα. Το ήπια έτσι στα γρήγορα και κουταλάκι -κουταλάκι γιατί έκαιγε. Μόλις τέλιωσα πήρα το φλυντζάνι στην κουζίνα, πλησίασα τα κορίτσια που είχαν φέρει το καροτσάκι με τα φάρμακα για τους ασθενείς και τους είπα: "κορίτσια, είπαμε "καλημέρα;" και βιάστηκα να φύγω για να συνεχίσω το περπάτημα μου. Μου φώναξαν: πού πας; Μείνε να πάρεις τα φάρμακα σου. Κι εγώ: μα, δεν παίρνω φάρμακα. Κάπιος πέταξε: είναι καλύτερα να μείνεις με τους άλλους για να υπάρχει τάξη. Εγώ τού είπα: γιάσου, κι έφυγα.

Ω, και το σκεφτόμουν εκεί στις πλαγιές και ένιωθα πραγματικά ηλίθιος. Γιατί είχα σίγουρα πιο πνευματώδεις επιλογές. Η μια ήταν: "σου τα χαρίζω κούκλα". Α, κι η άλλη, η άλλη: δώστα στους γιατρούς.

Όταν άφηνα χτές τον Μάριο: να σε βλέπουμε Μάριε. Και σήμερα: καλή σου μέρα Μάριε.

★

Κι ο Χάρης,ένας, μάλλον, ανώτερος νοσοκόμος, μετά από κείνη την συγκέντρωση όπου τους έδωσα τα φυλλάδια και μετά, ακόμα, από άλλο ένα καλό περπάτημα, λίγες κάμψεις κτλ. Ήταν στο γραφείο του και μιλούσε με τον Αντώνη. Ένας άλλος Αντώνης και ο Γιαννάκης με χαιρέτησαν με γροθιά και με κάλεσαν στο καπνιστήριο. Τους είπα πως δεν μπαίνω ποτέ σε καπνιστήρια και πως θέλω να κάνω κάπια τηλεφωνήματα. Η πόρτα τού Χάρη ήταν ανοιχτή δίπλα. Του είπα: Χάρη, να τα πούμε ύστερα ε; Εκείνος με κοίταξε (και μ' άκουσε) με κείνο τον τόνο τού προϊστάμενου που απεχθάνεται ακριβώς να του μιλούν οι παρακατιανοί του έτσι λες και βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο με κείνον.

Στον διάδρομο που μ' έφερνε στον θάλαμο μου σκεφτόμουν την επόμενη συνάντηση μας. Υπολογίζοντας λοιπόν ότι θα με ρωτούσε εκείνος για το τι έχουμε να πούμε, θα του έλεα: μιλήσαμε ήδη. Ξέχασέ το. Και μόνο με τον τρόπο που με κοίταξες και με τον τρόπο που μου είπες εκείνο το "ναι μάνα μου" είπαμε ήδη πολλά, ή, μάλλον, τάπαμε όλα. Ξέχασέ το λοιπόν.

Τι να σου πω φίλε; Έτσι με είδε και ο Μάριος την πρώτη μέρα. Κοίταξε τον όμως σήμερα. Σου λέω πως δεν θα κάνω να γλυκάνει μόνο το πρόσωπο τών γιατρών ή των... αστυνόμων (φίλε Γιώργο) αλλά και όλων τών αρχόντων και ισχυρών τής Γης.

★

Ο Φύτος ψες: ο ψυχίατρος είναι πιο ισχυρός και από την ίδια την αστυνομία. Μια υπογραφή να βάλει και είσαι στον θάλαμο 23. Τι φοβάσαι; Ωραίο μέρος είναι, ήσυχοι άνθρωποι. Θα σου αρέσει.

Και πριν: τι θα κάνεις αν σου κάνουν ηλεκτροσόκ για να βγάλεις αυτές τις ιδέες;

Η πρώτη-πρώτη όμως σκηνή αφότου ήρθα εδώ έγινε με έναν φοιτητή. Αφού είχα αφήσει τις πραμάτιες μου σε μια άκρη, έφυγα για ένα περπάτημα μέχρι να συσκεφτούν και να αποφασίσουν τι θα κάνουν με μένα, πού θα με βάλουν κτλ.

Όταν, που λέτε, γύρισα από εκείνο το περπάτημα μού λέει ο κύριος: στάσου εκεί ρε φίλε και κάνε μας μια ομιλία, πες μας τις απόψεις σου γι' αυτό το νέο δόγμα κτλ. Εγώ τον κοίταξα αυστηρά στα μάτια, έκανα καμιά δεκαριά βήματα προς το σαλόνι και ξαναγύρισα κοντά του. Τον πλησιάζω καλά, ακουμπάω στον μπάγκο και του λέω σιγανά αλλά αυστηρά: άκουσε φιλαράκο, αν μυριστώ πως κάπιος θέλει να με πάρει στο δούλεμα, τον προειδοποιώ. Αν δω και επιμένει, ξέρεις τι κάνω; Τον φακκώ χαμαί. Πρόσεξε λοιπόν γιατί αν ρθεί όπως κι αν ρθει αυτό, δεν νομίζω να νομίζεις πως θα βγεις γερός από τα χέρια μου. Είσαι, βλέπεις, και του χεριού μου. Ήρεμα λοιπόν φιλαράκο. Εντάξει; Ήρεμα!

Ναι! Κι όταν είχα παραδώσει εκείνο το τεστ, με είχε ρωτήσει ο Φύτος: πώς σου φάνηκε; Του είπα: τέλειο. Αμα θέλουν να σου κάνουν την ζημιά είναι δύσκολο να γλυτώσεις.

★

Στις 10 τηλεφώνησα στην Ισμήνη στο σχολείο της. Της είπα πως την αγαπώ. Την ρώτησα αν μ' αγαπά κι εκείνη. Μου έκανε "ναι" με την μύτη της. Της είπα επίσης να πει στον Ορφέα και στον Έκτορα πως τους αγαπώ όλους, πως ο παπάς τους είναι ο πιο δυνατός και πως θα τους νικήσει όλους.

Ύστερα τηλεφώνησα σε όλες τις εφημερίδες και τους έδωσα την Είδηση. Θα τους δω πάντως, όλους θα τους δω.

Κατά το περπάτημα μετά τις 12, και προτού φάω, σκεφτόμουν τα παιδάκια μου εκεί μακριά και θυμόμουν εκείνη την σκιά στο κελί και τούτην εδώ στην πτέρυγα. Σκεφτόμουν το ενδεχόμενο να νιαστούν πραγματικά εκείνοι που δουλεύουν τις πέννες και να με δικαιώσουν. Σκεφτόμουν πως ίσως με λυπόταν ο κόσμος για τα βάσανα και τις πίκρες μου όλες. Σκεφτόμουν, σκεφτόμουν, όλα τα σκεφτόμουν (λες κι είχα και τίποτε άλλο να κάνω;) κι έρχονταν ποτάμι τα δάκρυα.

Και κει πάνω από το πιάτο με το φαΐ μού ήταν τόσο δύσκολο να τα συγκρατήσω. Και στο κρεβάτι ύστερα: τόσο δύσκολο!

Ω, σας αγαπώ πουλλάκια μου, σας αγαπώ πολύ,... πολλά.

Εμείς είχαμε κάνει τραγούδι την αγάπη μας. Κι η μάνα σας δίκη, ψέμα και ντροπή.

★

Ο Μακάριος στον σταθμό: κι όπως είπαμε Κώστα: στο εξής θα κοιτάζεις μόνο την οικογένεια σου.

Τι να σου πω Μακάριε; Με κάρφωσες μια φορά και σ'το συγχώρεσα. Τι νόμισες δηλαδή; Πως θα σε συγχωρώ για πάντα;

Κι αυτό, από τον Φύτο και πάλι, μετά τις 9: δέχομαι τις απόψεις σου.

26 Νοεμβρίου, Παρασκευή.

Κάτι προτασούλες θα σημείωνα που έπιασα στον αέρα κατά το πρώτο μου περπάτημα (από τις 6 και 10 μέχρι τις 7) σε κείνους τούς ερημότοπους. Πρόκειται για προτάσεις τού ανέμου βέβαια αφού τις έπιασα στον αέρα αλλά, εν πάση περιπτώσει, δεν έχω κι άλλες απ' αυτές για την ώρα.

Σκεφτόμουν λοιπόν το ενδεχόμενο να χειριστούν οι εφημερίδες κατά τέτιο τρόπο το θέμα ώστε να με βλάψει ακόμα περισσότερο.

Ή αν έλεαν: είναι περίπλοκη υπόθεση, θα τους έλεα: περιπλέξετε την εσείς κι άλλο κι αφήστε σε μένα το καθήκον να την... ξεμπουρδουκλώσω.

Ύστερα σκεφτόμουν εκείνες τις ερωτήσεις που κάνουν μερικοί δημοσιογράφοι τής πεντάρας μόνο και μόνο γιατί είναι στην "σειρά", αψηφόντας τελείως την ροή τής...
συνέντευξης. Μια καλή απάντηση θάταν αυτή: οι ερωτήσεις σου είναι άκαιρες και αψυχολόγητες, λες ακριβώς και βγαίνουν από ένα μηχάνημα.

Στο μεταξύ, γυρίζοντας από το περπάτημα, βρίσκομαι αντιμέτωπος με το γεγονός τής επιδιόρθωσης τού συστήματος θέρμανσης τού θαλάμου μου. Και η αντίδραση μου είναι αυτή: όλα κι όλα! Αυτό δεν μπορώ να το αντέξω με τίποτα. Σήμερα πρέπει να φύγω, οπωσδήποτε πρέπει να φύγω.

★

Ο Ανδρέας, ένας ασθενής εδώ, με νομίζει για Σέρβο. Πολλές φορές με πλησίασε και μου είπε μερικές κουβέντες μεταξύ απόλυτης ασυναρτησίας και απόλυτης σοφίας. Σε μια περίπτωση μού είπε για την "ενότητα τής ανθρωπότητας". Και ψες αυτό: πάρε τήν βαλίτσα σου και φύγε.

Κι αυτό για το γραφτό: ο Αργύρης Αργυρίου, μετά που με ... άκουσε στην Πάφο στο

νοσοκομείο, άνοιξε κάτι φακέλλους και αφού μού διεκτραγώδησε την κατάσταση στην οποία βρίσκομαι μπλεγμένος μού είπε κι αυτά: πως οι 5 μέρες κράτησης σου μπορούν να γίνουν 10, οι 10 15 κτλ κτλ και να βρεθείς σύντομα σε δίκη με βαριές κατηγορίες και πως το πιο ανώδυνο είναι να συγκατατεθώ να εισαχθώ στην ψυχιατρική πτέρυγα προς εξέταση και παρακολούθηση. Διαφορετικά, τόνισε, θα βρεθείς στο ψυχιατρείο. Όχι πως, πρόσθεσε ακόμα, είναι αυτό το τέλος τού κόσμου αλλά είναι σίγουρα προτιμότερο να πας στην Λεμεσό παρά στην Λευκωσία.

Στο μεταξύ καθώς έγραφα τα πιο πάνω μπήκε η καθαρίστρια. Αμέσως μετά μπήκε ο Σταύρος. Του είπε η καθαρίστρια για μένα: φαίνεται ήσυχος αυτός. Πάνω λοιπόν στην... κουβέντα τούς είπα τι περίπου με έφερε εδώ. Στο τέλος τούς είπα: πήρατε μια ιδέα. Και η καθαρίστρια βιάστηκε: άκου πράματα! Όχι, δεν καταλάβαμε τίποτα εγώ κι ο Σταύρος. Έτσι Σταύρο;

Τον Σταύρο τον έβλεπα σε λίγο στο πρόγευμα. Του είπα: πάγωσες Σταύρο. Μα γιατί;

★

Οκτώ και 15 η ώρα και μπήκε μόλις πριν ο Πέτρος στον θάλαμο, κι αυτός πάντα κοιμισμένος. Ψες τού έδινα ορμήνιες: όταν σου δώσουν τα χάπια πάρτα, βάλτα στην τζέπη και ρίξε τα μετά στις τουαλέτες.

Στο κάτω κάτω είχε και το τσιγάρο του ο άνθρωπος για στιγμές αδιαθεσίας. Εψές, μάλιστα, μου παραπονιόταν: σαν είσαι καλά-καλούλλικα σε ποτίζουν 5-6 χάπια και δεν ξέρεις μετά τί σου γίνεται.

Τώρα τού είπα: σου πότισαν τα χάπια πάλι; Μου είπε: τι να κάνω; Του λέω: ρε δεν σου είπα να τα πετάς; Μα είσαι τελείως παλαβός π' ανάθεμα σε;

Σύντομα έγραφα κάτι άλλο όταν μπήκε μια ολόκληρη παρέα νοσοκόμων... αλλά: ξέχασέ το.

Στο μεταξύ είδα τον κ. Παπαδόπουλο ο οποίος είναι ο κυρίως υπεύθυνος για την υπόθεση μου. Το πρώτο μέρος τής συνάντησης μας έγινε σε κοινό γραφείο με την παρουσία άλλων σπουδαστών ή νοσοκόμων, και το δεύτερο στο ιδιαίτερο του γραφείο.

Στην αρχή δοκίμασε να με στριμώξει και ως γεγονός - όπως το παρατήρησε - κρατούσα άμυνα. Δοκίμασε εν πρώτοις να με... πιάσει όταν μου ζήτησε να του εκθέσω τα γεγονότα που με έφεραν εδώ και ήθελε σώνει και καλά να μου δώσει την εντύπωση πως ο ειρμός τών σκέψεων μου δεν είναι ομαλός επειδή όταν έφτασα στο σημείο να του πω πως όταν χωρίσαμε δεν βάλαμε τα παιδιά σε δίκη και πως συμφωνήσαμε, με διαιτητή το Γραφείο Ευημερίας, να παίρνω τα παιδιά εγώ τα Σαβατοκυρίακα. Εκείνος φάνηκε ότι ήθελε ν'ακούσει πως πριν του πω αυτό έπρεπε πρώτα να του πω πως συμφωνήθηκε να τα έχει η μάνα.

Βέβαια τού είπα εγκαίρως πως αφού είναι που είναι μέσα στα πράγματα θα πρέπει και να ξέρει πως αυτό είναι, λίγο πολύ, αυτονόητο. Εν πάση περιπτώσει τού έδωσα σαφώς - και γρήγορα - να καταλάβει πως αυτά δεν περνάνε σε μένα.

Σύντομα μού έλεε πως είναι, άλλωστε, η πρώτη φορά που μιλάμε και έτσι δεν ήταν δυνατόν να με ξέρει και πως δεν θέλει να τον βλέπω ύποπτα.

Του είπα να μείνει ήσυχος, πως για την ώρα δεν έχω τίποτα εναντίον του και πως επιφυλάσσω την στάση μου απέναντι του. Κτλ κτλ.

Με ρώτησε για τα παιδικά μου χρόνια, πριν και κατά το Δημοτικό και για το Γυμνάσιο. Με ρώτησε για τον στρατό, το πανεπιστήμιο κτλ κτλ, για τον γάμο μου και για τις δουλιές μου και όλα τα συναφή. Στο τέλος με ρώτησε πώς εκτιμώ εγώ τον εαυτό μου και το έργο μου στην ζωή τώρα που έχω πίσω μου ανεπιτυχείς σπουδές, ανεπιτυχή γάμο και ανεπιτυχή σταδιοδρομία. Του είπα πως, παρά τις δυσκολίες που αντιμετώπισα και αντιμετωπίζω στην ζωή, θεωρώ καθήκον μου να μην παραδώσω τα όπλα σ' αυτό τον αγώνα ενάντια σ' αυτό το άθλιο και απάνθρωπο σύστημα.

Αλλά επειδή εκείνος επέμενε να λέει πως αποφεύγω την ουσία τής ερώτησης και πως δεν απαντώ παρά έμμεσα και, ακόμα, επειδή τα ήθελε, λέει, "κουτσιά καθαρισμένα", έδειξε να "ικανοποιείται" μ' αυτή την απάντηση μου: ναι, θεωρώ την πορεία μου όχι απλώς επιτυχή αλλά άκρως επιτυχή. Του είπα να προσέξει το σχέδιο μου και να μου πει, αν ήξερε, οπιονδήποτε που να έχει παραδώσει στον κόσμο κάτι παρόμοιο με αυτό που έχω παραδώσει εγώ, κι όταν είμαι μάλιστα μόνο 35 χρόνων. Ο Πλάτωνας, του είπα ακόμα, ο οποίος θεωρείται ο μεγαλύτερος φιλόσοφος όλων τών εποχών και ο οποίος έζησε 80 ολόκληρα χρόνια, εκτός από όλες εκείνες τις γενικότητες που έγραψε στην "πολιτεία" του, όλο κι όλο που είπε για την γεωμετρική διάσταση τής Πόλης είναι

τούτο: πως η Πόλη πρέπει να έχει σχήμα και όρια. Εγώ λοιπόν δεν δίνω μόνο το σχήμα και τα όρια αλλά ένα πλήρες σχέδιο Πόλης. Αλήθια, του είπα ακόμα, δεν δοκιμάσατε καμιά φορά να εξετάσετε και τον Πλάτωνα ψυχιατρικά; Τον Σωκράτη μήπως; Τον Χριστό, τον Μωάμεθ, τον Βολταίρο, τον Ρουσσώ ή τον Κάντ;

Με ρώτησε επίσης: πώς θα έβλεπες το ενδεχόμενο να κριθείς εντάξει και να πας φυλακή; Του απάντησα: θα το προτιμούσα έτσι παρά να κουβαλιέμαι στους γιατρούς σαν άρωστος. Κι αναρωτιέμαι μάλιστα αν έκανα καλά που δεν έπαιξα το πράμα ανοιχτά από μιας αρχής.

Πριν μάλιστα τού είχα πει πως θεωρώ τον εαυτό μου πολιτικό οραματιστή και πως, κατά πάσαν πιθανότηταν, θα είμαι ο μόνος στον πλανήτη.

Δηλαδή, μου έλεγε εκείνος και σήκωνε το δάχτυλο, αν ζητούσαμε από τους ανθρώπους να μας υποδείξουν έναν μόνο πολιτικό οπαματιστή τότε, κατά την γνώμη σου, θα πρέπει να ονόμαζαν όλοι εσένα; -Ναι, ασφαλώς, εφόσον θα με ήξεραν όμως πρώτα.

Είπαμε κι άλλα πολλά τέλος πάντων ενώ του έδωσα κι αυτουνού να καταλάβει πως ήθελα σήμερα την απόφαση τους.

Μετά απ' αυτό είδα την Μαρίνα, την ψυχολόγο η οποία μού είχε δώσει το τεστ, στο σαλόνι. Της μιλούσα και δεν μούδινε σημασία, οπότε τής ύψωσα την φωνή: όταν σου μιλάω θέλω να μου απαντάς. Το κατάλαβες; Μου είπε "ναι". - Λοιπόν, της λέω, συντόμευε εκείνη την αξιολόγηση. Σήμερα θέλω να φύγω από δω. Είμαι σαφής ή ακόμα; Είπε: εντάξει, κι εγώ πήρα τον δρόμο μου.

Πριν τις 12 τηλεφώνησα στις εφημερίδες, κάτι που είχα κάνει και στις 11. Κάτι έβαλε ο Αλέκος στην 2η σελίδα τής Αλήθιας, το είδα και τον ξαναπήρα πίσω και του ζήτησα κάτι παραπάνω. Μου είπε τόβαλε αυτό για αρχή και πως θα φροντίσει για μια καλύτερη συνέχεια. Του είπα: θα σε δω Αλέκο, θα σε δω.

Ενώ ήμουν αρκετά σαφής και με τον Αντρέα τον Κων/νου. Τον έκλεισα έτσι: μην με προδώσετε Αντρέα γιατί αλλιώς θα σας συντρίψω. Κατάλαβες; Θα σας συντρίψω!

Στις 12 και 5 έφευγα τρέχοντας από την καφετηρία για το φαΐ. Μόλις τέλιωσα και έφευγα για τον θάλαμο μου έστριψα κατά το δωμάτιο όπου κάθονταν δίο νοσοκόμοι και δίο κορίτσια. Το ένα ήταν εκείνο το κορίτσι που... πρωταγωνίστησε σε κείνη την σκηνή με τα φάρμακα. Κάπνιζε, μου φάνηκε, ένα τσιγαράκι και της λέω: πιό είναι τ' όνομα σου; Μου είπε: Ελένη -Βλέπεις το θέλω, της λέω, γιατί στις σημειώσεις μου σ' έχω περασμένη απλώς σαν ... κούκλα.

Αφήνοντας τους γελούσαν με την καρδιά τους.

Που λέτε: φεύγοντας μετά απ' αυτό από τον χώρο τού σαλονιού πήγα ολόισια κατά τον θάλαμο μου. Δεν θα πέρασαν 5 λεπτά και άκουσα μια φωνούλα να λέει το όνομα μου. Ξανά, και ξανά. Όταν απάντησα "ναι" μού είπε πως με θέλει η σίστερ στο γραφείο. Ρε, είπα, μήπως πειράχτηκε το κορίτσι που την είχα για "κούκλα" στις σημειώσεις μου και θα μου κάνουν τώρα καμιά σκηνή;

Γρήγορα όμως το πράμα ξεκαθάρισε. Πριν περάσουν και πολλά δευτερόλεπτα ήμουν μπροστά της για να μου ανακοινώσει την απόφαση τής αξιότιμης ψυχιατρικής επιτροπής. Η επιτροπή, μου είπε, έκρινε ότι χρειάζεσαι μια θεραπεία με φάρμακα αλλά επειδή εσύ την αρνείσαι δεν μπορεί να σου την επιβάλει διά της βίας. Μπορείς να πάρεις τα πράγματα σου και να φύγεις.

Ειλικρινά τρόμαξα. Εγώ υπολόγιζα σε άλλα ενδεχόμενα: ομαλός, οπόταν ..., ή μη ομαλός, οπόταν... Τάχασα προς στιγμής αλλά της είπα στα γρήγορα: μπορώ να έχω γραπτή αυτή την απόφαση μαζί με τις υπογραφές τών γιατρών; Μου είπε: η έκθεση θα δοθεί μόνο σε κείνους που την έχουν ζητήσει: στο δικαστήριο και στην αστυνομία.

Πήγα γρήγορα στον θάλαμο, στοίβασα στα μάνι-μάνι όλα τα πράγματα στην βαλίτσα, την φορτώθηκα και, περνόντας από το γραφείο, τούς είπα: φαίνεται πως οι κύριοι φοβήθηκαν την ανοιχτή ρήξη μαζί μου και θα θέλουν να δώσουν σε κάπιον άλλον την ευκαιρία να επιχειρήσει την επαγγελματική του αυτοκτονία. Α, πόσο χαίρομαι για την απόφαση τους, χαίρομαι πάρα πολύ, άνκαι είμαι σίγουρος πως μπορούσε νάταν καλύτερη. Θεραπεία ε; Έγνια σας και δεν θα διαφεύγει σύντομα κανενός πιοί είναι εκείνοι που χρειάζονται την θεραπεία.

Αργότερα κάπια στιγμή μπήκα ξανά στο γραφείο και είπα ένα "ευχαριστώ" στους νοσοκόμους, τους είπα πως λυπάμαι που γνωριστήκαμε κάτω απ' αυτές τις συνθήκες και τους τόνισα ξανά το "περπατάμε", όταν ενοχλήθηκε ο Χάρης. Φαίνεται μιλούσε κι εγώ, βιαστικός όπως

ήμουνα, δεν έδωσα προσοχή. Ζήτησα πάντως και συγνώμη. Μου είπε εγωιστικά: μάθε τρόπους. - ΄Ακουσε φίλε, του απαντώ, μαθαίνω εγώ τρόπους στους άλλους. Δεν το κατάλαβες ακόμα;

Μ' αυτά και με κάτι άλλα έφυγα με την βαλίτσα για την έξοδο τού νοσοκομείου περιμένοντας τον Μάριο. Με βασάνιζαν πάντως τα ενδεχόμενα που ανοίγονταν τώρα μπροστά μου μ' αυτή την απόφαση. Πετάχτηκα μάλιστα ξανά ως την "σίστερ" ίσως και μου λύσει κάπιες απορίες. Μου είπε πως το θέμα ξέφυγε πλέον από τα χέρια τους, πως θα στείλουν εκεί που θα στείλουν την έκθεση τους και τα υπόλοιπα είναι δική τους απόφαση. Εν πάση περιπτώσει τής είπα προτού φύγω: δώσε χαιρετίσματα στους γιατρούς και πές τους ότι αυτή είναι η αρχή τού τέλους τους.

Ο Μάριος ήρθε τελικά στην 1 ακριβώς, όπως μου υποσχέθηκε, μαζί με την Κάτια, την φωτογράφο. Μπράβο του πάντως. Εγώ τον "έβρισα" καλά, είπαμε ότι είπαμε και στο τέλος με πήγαν με το αυτοκίνητο τους ως την Λεμεσό για να πάρω το ταξί. Έτσι κι έγινε λοιπόν. Από την Πάφο πήρα το λεωφορείο για την Πόλη και κάθησα δίπλα στον Μάκη. Του είπα τα νέα, λυπήθηκε αλλά του έδωσα κουράγιο.

Όταν έφτασα στην Πόλη πήγα στον αστυνομικό σταθμό και τους ζήτησα να μου φέρουν τα παιδιά. Μου τάφερε ο Νικολής. Παίξαμε κρυφτό και κυνηγητό. Κι ενώ στην αρχή φοβόνταν να με πλησιάσουν, όμως στο τέλος τα βρήκαμε τόσο όμορφα. Η Ισμήνη που αρνιόταν ναρθεί στην αγκαλιά μου έπεφτε ολοένα χάμω και μούκανε την ψόφια για να την πάρω και να την γιάνω. Μου θύμισε ένα παλιό: η ψυχή μου ενσαρκωμένη. Σκηνές αγαπημένες τού Νοέμβρη, τών σύννεφων και των αστεριών. Στο τέλος ο Έκτορας και η Ισμήνη ήθελαν ναρθούν μαζί μου αλλά δεν γινόταν. Η αστυνομία είχε εντολή να μην επιτρέψει να πάνε τα παιδιά στην Μακούντα μέχρι να εκδικαστεί η υπόθεση.

Τα παιδιά πάντως, αφού παίξαμε και τους μίλησα μετά λίγο, μούδωσαν να καταλάβω πως πίστευαν πως ήμουν στην... Ελλάδα. Ουαί!!!

Σκυλλοσύστημα, σκυλλοκοινωνία και σκυλλάνθρωποι, άνθρωποι και σκύλλοι μαζί ανακατωμένοι σε μακάβριο χορό.

Στο τέλος είδα τον Γιώργο στο σπίτι του. Ευτυχώς ετοίμασε εκείνη την υπεράσπιση μου, μιλήσαμε κανένα μισάωρο και ο Φίλιππος μ' έφερε στο σπίτι. Ας είναι καλά. Τον ευχαριστώ.

28 Νοεμβρίου, Σάβατο.

Η δεύτερη νύχτα στην Μακούντα μετά την "πτέρυγα". Λοιπόν, μια πρόταση ήθελα να... καταχωρήσω: πως τα παιδιά είναι μια εν ζωή οντότητα την οποία δεν μπορεί να αψηφά για πάντα η κοινωνία.

Μια δεύτερη την σκεφτόμουν σαν προσφώνηση σε μια ενδεχόμενη επιστολή για τον μελλοντικό μου δικαστή: Φίλιππε[12], μεγάλε μαλάκα, μεγάλο καθήκι.

★

Στις 5 (και 20) κατά την Κινούσα. Φεγγάρι γεμάτο, γαλάζιος ουρανός, σκόρπια σύννεφα εδώ και κει, λόφοι, βουνά, κρύο, μνήμες και αναμνήσεις. Ήχοι, εικόνες και όνειρα των παιδιών μου, των παιδιών τής Γης μου. Λίγη ζάλη, λίγη κούραση και χαμόγελα σισύφεια απλωμένα στον άνεμο, χειρονομίες κατά τ' αστέρια, ιδέες, αγώνες, μάχες και φωτιές, αναμονές οραμάτων και γλυκά ψιθυρίσματα: σ' αγαπώ Θεέ μου, είσαι υπέροχος γιατί με έκανες υπέροχο. Σ' αγαπώ Θεέ μου. Πού είσαι να σ' αγκαλιάσω; Πού είσαι ν' ακούσεις το πιο μεγάλο ευχαριστώ από το πιο πονεμένο από τα παιδιά σου; Πού είσαι Θεέ; Πού είσαι να σ' αγκαλιάσω;

★

Έξι και 20 και ετοιμαζόμουν να κάνω ένα τηλεφώνημα στον Αντρικκο για να μάθω αν θα έρθει για τις ελιές. Σκεφτόμουν το ενδεχόμενο να έχει πληροφορηθεί κάτι σχετικά με την υπόθεση που με έστειλε στο ψυχιατρείο και παίδευα το μιαλό μου να βρω μια καλή απάντηση για την περίπτωση που θα με ρωτούσε. Η απάντηση που έπιασα δεν ήταν και καινούρια, αλλά μου άρεσε τόσο το στυλ της που μ' έπιασε ενθουσιασμός. Είπα: ω, αυτό είν' ωραίο, και έκατσα να την γράψω. Πως: εκείνοι αποφάσισαν για μένα πως θα με έσωζε μια θεραπεία και εγώ αποφάσισα για κείνους πως δεν θα τους έσωζαν ούτε δέκα και πως, τελικά, μόνο ένας Ταΰγετος θα τοκανε αυτό.

Καθώς προχωράει το βράδυ (πέρασαν κιόλας οι οκτώ) μού φαίνεται πως έχω τέτιες εμπνεύσεις που θάταν κρίμα να μην κάτσω τώρα να κάνω διο ωραία, έστω και σύντομα, γραμματάκια, ένα για τον δικαστή και ένα για τον Τύπο. Κάπια στιγμιότυπα που θα κοσμούσαν

αυτά τα γράμματα τα έπιασα κιόλας στο κεφάλι μου, όμως τώρα πρέπει να κάνω ένα μπάνιο, ύστερα πρέπει να περπατήσω και ύστερα: βλέπουμε.

Στο μεταξύ εκεί που έτρωγα μόλις πριν σκεφτόμουν ένα άλλο θέμα με τίτλο: ζητείται γυναίκα.

★

Μετά τις 11, μετά το μπάνιο και μετά από έναν περίπατο πάνω από τα άλπουμ με τις φωτογραφίες. Αλήθια, όλη αυτή η ιστορία μού φαίνεται σαν ένα κακό όνειρο. Αυτοί που την άνοιξαν ας την κλείσουν λοιπόν. Κάπιος νοήμων θα πρέπει, μάλλον, να την πείσει να αποσύρει τις κατηγορίες.

Πώς το βλέπω τελικά; Να: μια τεράστια συνωμοσία για την πολιτική μου "εξόντωση" ή οι συνέπειες τής παρανοϊκότητας δίο γυναικών που κατάφεραν να παρασύρουν κάπιους ηλίθιους εκτελεστές τών νόμων;

29 Νοεμβρίου, Κυριακή,

Κάτι σκέψεις πάνω στις αντιθέσεις. Πως η ζωή δεν είναι μόνο απάνεμες καλοκαιριάτικες μέρες και νύχτες. Έχει φουρτούνες, παγωνιές και καταιγίδες που χωρίς αυτές δεν θα έρχονταν ποτέ οι γλυκες μέρες τού καλοκαιριού. Έτσι λοιπόν μην περιμένετε να δείτε από μένα μόνο τις... γλυκές μου όψεις. Γιατί από την στιγμή που οι άνθρωποι είναι αυτοί που είναι και από την στιγμή που έχω εγώ να κάνω με ανθρώπους, τότε δεν μπορεί παρά να γευτείτε και τις άλλες μου όψεις. Αφού είπαμε: εγώ είμαι σαν την ζωή και η ζωή είναι σαν εμένα.

★

Στον Κωστάκη, σκέφτομαι, τον λοχία που είχε την υπόθεση, και στον Σωτήρη (υπεύθυνο τού αστυνομικού σταθμού) με την πρώτη ευκαιρία: ακόμα εδώ είστε; Ω, σας το λέω καθαρά: δεν υπάρχει ούτε για σας τόπος σ' αυτή την Γη για να σώσετε το τομάρι σας.

★

Αν... και αν..., τότε θα ήταν όλα τα παιδιά στα αναμορφωτήρια και όλοι οι γονείς στα... ψυχιατρεία.

Και, τρυγόντας ελιές: όχι ρε άνθρωποι, δεν σας συγχωρώ. Τι νομίζατε; Πως θα βάζατε τον Ούτοπο στο ψυχιατρείο και θά έμενε εκεί αιώνιος τρόφιμος του; Όχι ρε άνθρωποι. Και μόνο που σκέφτομαι πως θα μπορούσε να ήταν κάπιος άλλος στην θέση μου και πως, πιθανότατα, εκείνος θα τσάκιζε, δεν σας συγχωρώ. Δεν σας συγχωρώ γιατί απλούστατα δεν έχω το δικαίωμα να σας συγχωρέσω.

Και πριν, πάνω στην σκάλα: αντικειμενικός στόχος: η συντριβή όλων όσων με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο έφτιαξαν αυτή την σκευωρία.

Πιο πριν πήγα στην Αργάκα με τα πόδια για να πάρω το αυτοκίνητο μου το οποίο είχε μείνει εκεί από την ημέρα που με μάζεψε η αστυνομία.

Και πώς με κοίταξε η Ειρήνη και πώς η Πέτρα! Ω, για κάθε τέτιο κοίταγμα θάχετε για απάντηση μια σφαίρα. Ειλικρινά σάς λέω: θεωρώ ότι είμαι ανίκανος πλέον για να σας προστατέψω. Σύντομα θα βρεθείτε αντιμέτωποι με την οργή μου.

Ω, το να κοιτάζουν τον άνθρωπο που είναι περήφανος όσο κανείς για την Υγία του έτσι λες και βγήκε μόλις από το... ψυχιατρείο, αυτό είναι το πιο μεγάλο δράμα στο όλο παιχνίδι. Ω, Κωστάκηδες και Σωτήρηδες, Μακάριοι και Ανδρούλλες, αν ξέρατε τό τι σας περιμένει θα τελιώνατε τίς ημέρες σας προτού ανοίξετε αυτή την υπόθεση.

★

Πως εγώ ναι: πιστεύω σε λίγη φοβέρα. Το θεωρείτε αυτό έγκλημα; Σκεφτείτε το λίγο κύριοι και θα δείτε πως το έγκλημα είναι εκείνων που αρνούνται να πάρουν όπως της πρέπει την φοβέρα τού πιο καλού από τους ανθρώπους. Όταν εγώ λέω - επαναλαμβάνοντας, επί του προκειμένου, την "απερίγραπτη" - πως "ακόμα και ο πιο καλός άνθρωπος μπορεί να φτάσει στο σημείο να σκοτώσει" δεν το λέω γιατί θέλω πράγματι πολύ να σκοτώσω αλλά, από την άλλη, ούτε και το λέω για να το λέω. Απλώς ξεκαθαρίζω τις προθέσεις μου. Άλλωστε το να συντρίψω και να κατακυριεύσω εν μέσω τών εχθρών μου αποτελεί την δεύτερη πιο σαφή εντολή που έχω από τον Θεό. Βλέπετε δηλαδή πως τόσο οι προφητείες όσο και οι δηλώσεις, οι φοβέρες και οι αγώνες μου δεν έρχονται σε καμιά αντίφαση με την συνείδηση, την ιδιοσυγκρασία και την αποστολή μου.

Εκείνο το: θα γεμίσει την Γη με πτώματα... Το αν θα άρχιζα μ' αυτήν ή όχι, πιστεύω ότι η ευθύνη γι'αυτό θα ήταν μάλλον δική της αφού επιμένει τόσο πολύ να με υποτιμά. Αλήθια, το γεγονός ότι αρνιέται να δεχτεί αυτό τον φόβο θάναι τελικά η καταστροφή της.

★

Κατά την Κινούσα πάλι, μετά τις 5. Σαν εχτές: πού είσαι Θεέ μου να σ' αγκαλιάσω;

Και κάπου εκεί στον γυρισμό έπιασα στον νου μου έναν άλλον από τους μικρούς παράνομους έρωτες μου, φώναξα τ' όνομα της ξανά και ξανά στην σιωπή τής νύχτας, χαμογελούσα στον αγέρα και στο φεγγάρι. Κι έτσι όπως μια φορά κι έναν καιρό ή, μάλλον, έτσι όπως πάντα, άπλωνα τα χέρια σαν νάταν να την αγγίξω.

Σκεφτόμουν: τ' είν' αυτό που κάνει αυτό το αίσθημα τόσο ζωντανό; Τ' είν' αυτό που γεμίζει και πλημυρίζει όλο αυτό το κενό, που δίνει δύναμη στην αδυναμία μου και φως στο σκοτάδι μου, χαρά στις πίκρες μου και συντροφιά στην μοναξιά μου;

Πιστέψετε με: σαν χτές ήταν: σ' αγαπώ Θεέ μου, σ' αγαπώ πολύ.

★

Πως εγώ έτσι την ξέρω, έτσι την καταλαβαίνω και έτσι εκφράζω την αγάπη. Και πως, ακόμα, εγώ δεν φοβάμαι κανενός την εξέταση - και έχετε ήδη την απόδειξη - αρκεί αυτή να είναι αντικειμενική. Προτίνω μάλιστα την δημόσια, και τηλεοπτική ακόμα, εξέταση μου ενώπιον οπιουδήποτε ήθελε να κρίνει. Προσέξετε όμως: περισσότερο από την δική μου εξέταση νομίζω ότι επείγει η εξέταση εκείνων που με τις εκθέσεις και τις... υπογραφές τους είναι ικανοί να καταδικάσουν έναν άνθρωπο μόνο και μόνο γιατί δεν τους φατσάρει ή γιατί είναι πολιτικά και φιλοσοφικά ενάντια στο σύστημα που τους εκμισθώνει.

Προσέξετε λοιπόν άνθρωποι. Μπορεί ο Ούτοπος να τα αντέχει και να τα ξεπερνά όλ' αυτά κι άλλα τόσα. Όμως τι γίνεται με άλλες ολιγότερον δυνατές ή περισσότερον ανώνυμες υπάρξεις από εμένα;

★

... Κι ως γεγονός: δύσκολα μπορείς να ξεχωρίσεις εκεί πιοί είναι οι... γιατροί και πιοί οι ασθενείς. Στο κάτω κάτω η διαφορά δεν είναι και μεγάλη και έγκειται κυρίως στο ότι οι ασθενείς παίρνουν τα φάρμακα τους από τους γιατρούς ενώ οι γιατροί τα παίρνουν από μόνοι τους.

★

Κατά το τελευταίο περπάτημα στον δρόμο έξω από το σπίτι, πριν τις 10. Στον ουρανό μου μεσουρανούσε το φεγγάρι, λίγα συννεφάκια το έζωναν αγαπημένα, εκείνος ο αγαπημένος - και ανώνυμος ακόμα-αστερισμός φαινόταν καθαρά στην ανατολή και ήταν το κρύο τσουχτερό. Θυμήθηκα παλιές κουβέντες μας παλιών καιρών: υπάρχεις; Δεν υπάρχεις; Τι συμβαίνει τέλος πάντων; Ή: Θεέ μου, πώς μπορείς να με εγκαταλείψεις; Τραγούδησα για σένα. Άκου, σαν τότε άκου: ο ήλιος βασιλεύει, ψυχή μου κάνε φτερά...

Ω, στάθηκα κι απόψε κατάντικρυ στ' αστέρια και στο φεγγάρι με την σιγουριά εκείνου που έχει την απάντηση στο πιο μεγάλο αίνιγμα.

Μαζί μ' όλα τούτα και όλα εκείνα είχα ανακατωμένη την τελευταία μου περιπέτεια. Δευτέρα αύριο και πρέπει να ενημερώσω τίς εφημερίδες και να τους δώσω το μήνυμα μου: πως θέλω στον τοίχο όλους όσους έχτισαν όλη αυτή την ιστορία: σύζυγο, Γραφείο Ευημερίας, αστυνομία, δικαστές, γιατρούς και ψυχιάτρους, όλους, τους θέλω όλους στον τοίχο.

★

Α, εκείνη θα πηγαίνει εκεί και θα κλαίει, θα ωδύρεται και θα τραβά τα μαλιά της και θα παίρνει όλες εκείνες τίς απεχθείς γκριμάτσες και θα λέει και θα ζαναλέει πως δεν μπορεί να μου εμπιστευτεί τα παιδιά της ούτε ένα λεπτό, όχι μια ... νύχτα.

★

... Γιατί ρε Πολύδωρε; Επειδή τής έκανα παιδιά τής κόρης σου ή γιατί της πηδούσα τον κώλο; Ή μήπως γιατί δεν πηδούσα και τον δικό σου; Γιατί μου τα κανεις αυτά ρε Πολύδωρε; Γιατί;

... Α, εκείνη νόμιζε πως θα έμπαινα εκεί και δεν θα έβγαινα πλέον ποτέ. Ελπίζω να θυμάται πως την έσωσα μια φορά κι έναν καιρό από κείνο τον εφιάλτη. Κι αν κατάλαβα καλά, τώρα μού λέει το "ευχαριστώ" της. Ας είναι καλά.

Και συ κυρά μου ξέχασες, φαίνεται, πως τότε δεν έλεα απλά "θα την συντρίψω" αλλά: "θα σας συντρίψω". Βλέπεις δεν μου διαφεύγει πως, στην προκειμένη περίπτωση, ο λόγος και η ...

έκθεση[13] σας έχει βαρύτητα.

Έγνια σας όμως γι'αυτό: για κάθε μέρα και για κάθε ώρα που στερούμαι εγώ τα παιδιά μου και στερούνται εκείνα τον πατέρα τους θα βασανίζεστε εσείς για χρόνια και για αιώνες.

Κι όσο για σας κύριοι αστυνομικοί δεν θα σας ανέχομαι για πολύ να υπακούτε στα τυφλά τις παρανοϊκότητες τών αφεντικών σας. Στασιάστε, αρνηθείτε τους. Διαφορετικά το τέλος σας δεν θάναι λιγότερο αποτρόπαιο από το τέλος εκείνων.

30 Νεμβρίου, Δευτέρα.

Τι; Θέλετε να τυποποιήσετε την συμπεριφορά και τον τρόπο έκφρασης τών αισθημάτων τού κάθε ανθρώπου; Εσείς που δέχεστε και θεωρείτε σαν τον σκελετό τού πολιτεύματος σας το δικαίωμα έκφρασης ιδεών κτλ γιατί να θεωρείτε παράνομη την ποικιλία έκφρασης τών αισθημάτων κάθε ανθρώπου, μεγάλου ή μικρού;

Γιατί ενώ σκίζεστε, τάχα, για να διαφυλάξετε το δικαίωμα τών ανθρώπων να λένε ελεύθερα τις σκέψεις τους, δεν μπορείτε να ανεχθείτε κανέναν που να έχει πιο... ελεύθερες σκέψεις από εσάς τους ίδιους;

Έτσι λοιπόν όπως "είναι στην μοίρα τού λαγού να τρώγεται στιφάδο" έτσι είναι και στην μοίρα τών δημοκρατών να μην ανέχονται τον καλύτερο τους. Μωρέ αν αυτοί θέλουν την ελευθερία έκφρασης δεν την θέλουν έτσι απλά γιατί πιστεύουν σ' αυτή την ελευθερία (γι' αυτούς η μόνη πίστη πηγάζει από την ανάγκη τής υποδούλωσης τών πάντων στις προσωπικές τους φιλοδοξίες) αλλά γιατί θέλουν να ξέρουν από πρώτο χέρι (χωρίς να χρειάζονται να επιστρατεύσουν οπιουσδήποτε ντετέκτιβς και να επιβαρύνουν έτσι τα οικονομικά τους) τις απόκρυφες σκέψεις και προσδοκίες κάθε επίδοξου αντίπαλου τους και να τον σιγυρίσουν στα κρυφά με πλεκτάνες και συκοφαντίες.

Στον κόσμο όπου σήμερα ζείτε "ο άνθρωπος δεν είναι λιγότερο λύκος για τον άνθρωπο" απ' όσο ήταν την εποχή που γράφτηκε αυτή η πρόταση, είτε ήταν δίο, είτε τέσσερις, είτε δέκα χιλιάδες χρόνια πριν. Έτσι λοιπόν η αλήθια είναι πως είτε για ελευθερία μιλάμε, είτε για όρκους πίστης, είτε για ανθρώπινα δικαιώματα, σ' αυτό τον κόσμο ένας είναι ο νόμος για τους ανθρώπους τού κατεστημένου: ο θάνατος σου είναι η ζωή μου.

★

"Παίρνεις το πτυχίο, κάνεις ένα δοκτοράτο και μετά λες ότι θέλεις". Έξυπνο ε; Τόπε ο Παπαδόπουλος.

Γεγονότα: ψες κοιμήθηκα στις *9* μπροστά στην τηλεόραση και έτσι έχασα το "όταν ήμουν δάσκαλος". Παρόλαυτά: περπάτησα στις 10 για 18, τόσα, λεπτά και ξάπλωσα στις 11. Ο ύπνος ήταν πολύ καλός αλλά, όπως και χτές, όταν ξύπνησα το πρωί η διάθεση μου δεν ήταν και τόσο σπουδαία. Είναι βέβαια καταφανές: συσσώρευση αλάτων. Έτσι σ' αυτό το πρώτο (48λεπτο) περπάτημα κατά την Κινούσα στις 6 φρόντισα να τρέξω και λίγο.

★

Πως ο ένας είναι ζεστός άνθρωπος, ο άλλος είναι φωτιά, ο άλλος χλιαρός, ο άλλος κρύος και ο άλλος πάγος. Και πώς θα μπορούσα εγώ, όντας αυτός που είμαι, να εκδηλωθώ έτσι και όχι αλλιώς; Πρέπει μήπως να με καταδικάσετε γιατί η έκφραση στοργής και αγάπης ενός πατέρα έρχεται σε αντίθεση με το γράμμα ενός νόμου τού οποίου οι βάσεις μπορεί να ανάγονται πίσω στην προϊστορία;

Βέβαια σάς είπα: για τα παιδιά μου αυτής τής ηλικίας, ως εδώ μπορούσα να κατευθύνω τα αισθήματα και την συμπεριφορά μου. Από κει και πέρα, όταν θα μεγαλώσουν περισσότερο και θα είναι περισσότερο υπεύθυνα για τις πράξεις τους, τότε σάς λέω χωρίς φόβο: θέτω τα πράγματα όλα από την αρχή. Εάν, όσον και εφόσον, τότε τίποτα δεν αποκλείω στις σχέσεις μου με τα παιδιά μου, ακόμα και το ενδεχόμενο να κάνω έρωτα μ' αυτά. Σας είπα: για μένα δεν είναι καθόλου αποτρόπαιο αυτό μέχρι να αποδειχτεί ότι όντως είναι. Για μένα αν είναι κάτι αποτρόπαιο σ' αυτό τον κόσμο, αυτό είναι το μίσος, η κακεντρέχεια, η μισαλλοδοξία, ο φθόνος και όλα όσα προκαλούν αυτά τα πράγματα και όχι η αγάπη, έστω και με όλες τις εκδηλώσεις της.

★

Για τον Βολταίρο, την αρχαία Ρώμη κτλ. Πως όλ' αυτά είναι συμβάσεις, πως η καθαυτό ηθική είναι άλλο πράγμα και είναι εντελώς διαφορετική - και συχνά πυκνά εντελώς αντίθετη - από τα ήθη.

Και πως το θέμα δεν είναι να μπεις (στο ψυχιατρείο). Εύκολα μπορούν να σε γραπώσουν 5-

6 αστυνομικοί και να σε πάρουν εκεί με το ζόρι. Κι άμα το σκάσεις, ξέρεις και πως θα σε γραπώσουν όχι 5 ή 6 αλλά 10 και 20. Γι' αυτό σάς λέω: το δύσκολο δεν είναι το να μπεις αλλά το να βγεις, και μάλιστα: το να βγεις νικητής.

Και για τους "Μάρτυρες τού Ιεχωβά": πως εγώ δεν είμαι, ναι, ένας απ' αυτούς αλλά δεν φοβάμαι ν' ακούσω και να διαβάσω τούς πάντες.

★

Με τα φιλάκια τής κορούλας μου ανηφόριζα αυτό το σούρουπο κατά την Κινούσα. Είχα πάει στην Πόλη από τις 11 για να βάλω μπαταρία στο τρακτέρ και να φέρω κριθάρι να σπείρω. Είδα και την Χρύσω εκεί, μια παλιά, κοντούλα, αγάπη. Πάντα έτσι: ματιές και
τίποτ' άλλο, λες και χόρτασε ποτέ κανείς με τα γλυκοκοιτάγματα.

Αα, πού είστε γυναίκες; Πού χαθήκατε; Αλλά, είπαμε: η μόνη γυναίκα σ' αυτή την ιστορία είμαι εγώ και κανένας άλλος.

...Τα φιλάκια τής κορούλας μου . Ακόμα ένα ... και δω... και στα χείλη. Α, κι όσα δάκρυα ήρθαν και κύλησαν μέσα στους δρόμους, άλλα τόσα κύλησαν μέσα στις κάμαρες.

★

Πως ο θρίαμβος τους, όσο μεγάλος και αν θα είναι, δεν θα είναι παρά ένας στιγμιαίος θρίαμβος.

Και πως: με τους Αμλέτους και με τους Ρασκόλνικους ανδρωθήκαμε, μ'αυτούς υψωθήκαμε και δεν θα γυρίσουμε πίσω με τίποτα[14].

30 Νοεμβρίου, Τρίτη.

Έξι και 10 η ώρα, βράδυ, μετά από άλλο ένα 40λεπτο περπάτημα κατά την Κινούσα. Διο-τρείς σκεψούλες.

Η πρώτη: ήλπιζα στο "ψυχιατρείο". Είχα, σου λέω, όρεξη για μάχες, για μεγάλες μάχες...

Η δεύτερη ήταν, ας πούμε, για τον Μάριο Δημητρίου. Με είχε ρωτήσει ο Γιώργος προχτές γι' αυτόν . Και γω τού είχα πει: ένας έξυπνος άνθρωπος, με βαθιές σκέψεις και με δύναμη στην έκφραση του αλλά όχι αρκετά ανιδιοτελής ώστε να αναγνωρίζει στον άλλον το προτέρημα να είναι πιο έξυπνος απ' αυτόν , να έχει πιο βαθιές σκέψεις απ' αυτόν και να τις εκφράζει με περισσότερη δύναμη απ'αυτόν . Είναι, θα έλεγα, ένα πρότυπο δημοκρατικού αριστοκράτη με όλα τα θετικά, τα αρνητικά και τα υπονοούμενα που μπορεί να περιέχει αυτός ο όρος. Ουσιαστικά όμως τον έχει εγκαταλείψει το πνεύμα εδώ και χρόνια πολλά.

Και πάνω στο: "ο σκοπός αγιάζει τα μέσα":... Αν τ' αγιάζει λέει! Τα καθαγιάζει, σού λέω, και δεν λέω τίποτα.

Το τραγούδι με το οποίο ξεκίνησα και έκλεισα αυτή την ημέρα: πριν να έρθεις ήμουνα καημός και πικρός κυλούσε ο καιρός...

Ο επίλογος: ω, τι να κάνει η Νίκη μια τέτια μέρα;

Δεκέμβριος 1993

1η Δεκεμβρίου, Τετάρτη.

Για το πείραμα ... Πως αν δεις τα πράγματα λίγο ιστορικά, θα δεις και πως όλα βρίσκονται στο στάδιο τού πειραματισμού... Υπάρχει η εξέλιξη! Όλα είναι υπό δοκιμήν, όλα... Χώρες ολόκληρες αλλάζουν την φιλοσοφία τους, κόμματα και άνθρωποι αλλάζουν το όνομα τους ή υποχρεώνονται να το κάνουν ή... ή... ή... Το **αποτέλεσμα** είναι αυτό που έχει την σημασία.

Επί του προκειμένου λοιπόν: βλάπτει τα παιδιά αυτό που λέτε ότι τα βλάπτει; Είτε ναι είτε όχι, δεν έχουμε άλλον τρόπο να το μάθουμε παρά δοκιμάζοντας το. Τι περιμένατε λοιπόν από μένα; Να αναθρέψω τα παιδιά μου σύμφωνα με τις αντιλήψεις τής μάνας της ή της γιαγιάς της;

Πως επίσης μιλάμε όλοι για την αγάπη και εσείς την εννοείτε έτσι κι εγώ αλλιώς και δεν ξεχωρίσατε ακόμα πως ενώ χρησιμοποιούμε την ίδια λέξη, όμως μιλάμε για εντελώς διαφορετικά πράγματα... Και πως άμα δεν υπάρχει η Υγία, τότε ο άνθρωπος καταντάει άχρηστος, χωρίς αισθήματα και χωρίς πνεύμα. ... Και πως, ακόμα, εγώ αναγνωρίζω ακριβώς το αναπόφευκτο τού

πειράματος.

★

…Πως διο σκύλλες δεν κάνουν μιά γυναίκα. Ή: διό παρανοϊκές (γυναίκες) δεν κάνουν μια... λογική,

★

... Αυτά τα απεχθή όντα μεταξύ πιθήκων και ανθρωποειδών...

... Και μου ζητάτε δηλαδή να πιστέψω πως αυτοί οι πιθηκάνθρωποι είναι γιατροί ψυχών; Καλά, γιατροί ψυχών πιθήκων μπορεί, αλλά όχι και ανθρώπων. Από πότε οι πίθηκοι γιατρεύουν ανθρώπους;

★

Τι θέλετε δηλαδή ρε άνθρωποι από μένα; Να υποφέρω χειρότερα και περισσότερα απ'όσα υπέφερε ο Ιώβ ή ο Ιησούς Χριστός;

★

Να μην έρχονται τα παιδιά μου στο σπίτι μου ε; Ω, κι ύστερα μού λέτε για τους Τούρκους, πως δεν αφήνουν εσάς να πάτε στα σπίτια σας. Μωρ' εγώ σάς λέω πως αν ήταν Τούρκος ο δικαστής θα δίκαζε με λιγότερη απανθρωπιά.

... Αλήθια! Φάνηκε οτιδήποτε στην συμπεριφορά τών παιδιών μου που να δείχνει ότι έχουν δεχθεί άσεμνη επίθεση από τον πατέρα τους;

Κι εκείνο στον δικαστή: σας παρακαλώ - αν περνά το "παρακαλώ" εδώ μέσα- αφήστε με να πάω στις δουλιές μου και δεν πρόκειται να επηρεάσω κανέναν[15]... Κι αυτό, επίσης, στον δικαστή: ούτε μια ώρα υπό κράτηση δεν την δικαιολογώ...

★

Και στους αστυνομικούς: είστε μαζί μου ε; Γι' αυτό και με σέρνετε στο κελί και στον θάλαμο; Πού να μην είστε μαζί μου δηλαδή;

★

Βράδυ, πριν τις 11, και οι Ειδήσεις μπλέκονταν με τις σκέψεις μου στα μοναχικά μου περπατήματα κάτω από τα σύννεφα, τ' αστέρια και το φεγγάρι. Θυμήθηκα παλιούς καιρούς σε σκοπιές και σε στρατώνες στην Κρήτη. Σύντομα όμως οι μνήμες υποχωρούσαν μπροστά στα γεγονότα. Γιατί είναι πια φανερό πως είμαι μπλεγμένος σε περιπέτειες οι οποίες θα με εξασθενίσουν οικονομικά. Βέβαια σκέφτομαι πως όλα θα ξεπεραστούν και πως σύντομα θα είμαι στο Ισραήλ για την επόμενη μάχη. Κι ακριβώς απόψε σκεφτόμουν κάπια συνέχεια σε κείνη την πρώτη σκέψη: πως μόνον εγώ μπορώ να δώσω Ειρήνη στο Ισραήλ και στον κόσμο. Αν πράγματι λοιπόν την θέλετε αυτή την Ειρήνη, τότε δώστε μου την ευκαιρία και θα την έχετε.

★

Από την Αλι, μια φορέα τού Έϊτς, στην τηλεόραση: δεν ξέρω πώς θα ζήσω χωρίς κάπιον να μ' αγαπά.

Κι αυτό: θάταν εντάξει να σε αγκαλιάσω;

2 **Δεκεμβρίου, Πέμπτη.**

Αγαπώ, λατρεύω και προσκυνάω την ομορφιά, είτε είναι συγγενική είτε όχι, είτε είναι ελληνική είτε τουρκική κι είτε, ακόμα, είναι ανθρώπινη είτε όχι.

★

Δίο, σχεδόν, η ώρα. Γύρισα πριν λίγο από την Πόλη όπου πήγα να φωτοτυπήσω τις '"υπερασπίσεις" μου και να φέρω κάνα - διό γάλατα. Πέρασα και από κείνο το Δημοτικό για να δω τα παιδιά όταν θα σχόλαζαν. Περπατούσα εκεί γύρω για λίγο μέχρι να χτυπήσει το κουδούνι. Πρώτον είδα τον Έκτορα. Αυτός όμως με είχε δει πριν τον δω εγώ και βιάστηκε να κρυφτεί μέσα στον περίβολο τής Εκκλησίας, έξω από το σχολείο. Όταν του μίλησα αδιαφόρησε πλήρως και δεν ήθελε να με πλησιάσει. Έφυγα και γω ψάχνοντας για την Ισμήνη. Αυτή δεν ήθελε καν να την αγκαλιάσω και ούτε με άφηνε να την πάρω από το χέρι. Παρόλον ότι την πήρα ύστερα λίγο στην αγκαλιά μου, όμως ήταν σαν να κρατούσα ένα άψυχο αντικείμενο. Εκεί μάλιστα στην είσοδο τού μαγαζιού τού Στέφανου έστριψε για να τραβήξει κατά το σπίτι της. Την εμπόδισα μεν αλλά δέκα μέτρα πιο κάτω μού έφυγε για τα καλά. Της είχα πει να πάμε από τον δρόμο για να της αγοράσω έναν χυμό αλλά δεν ωφέλησε. Σύντομα άλλωστε τής αγόραζε η μάνα της δίο από του Γιαννάκη. Είχα μπει μετά από κείνους για ν'αγοράσω γάλα και την είδα στο ταμείο προτού φύγει. Η έγνια της ήταν να μην την πλησιάσω και μου έκανε μια χειρονομία για να μην πω τίποτα. Της έστειλα μόνο

ένα φιλάκι και κάπου εκεί φύγανε. Πλήρωσα τα ψώνια μου, έκανα έναν ακόμα γύρο στην Πόλη με τα πόδια, πήρα τ' αυτοκίνητο και νάμαι δω.

Τώρα τι θάλεγα για τον Ορφέα; Τίποτα το ιδιαίτερο. Ούτε σημάδια τρυφερότητας αλλά ούτε και σημάδια πως ήθελε να με αποφύγει. Αντίθετα στο τέλος μού πρότινε να τον προπονήσω και λίγο σαν τερματοφύλακα στις 3 αλλά του είπα ότι δεν μπορούσα σήμερα. Έπρεπε νάρθω στο σπίτι να φάω και μετά να πάω στην Αργάκα όπου με περιμένουν κάπια παιδιά. Ναι! Του χρωστώ λοιπόν μια προπόνηση.

3 **Δεκεμβρίου, Παρασκευή.**

Πήγα στην Πάφο σήμερα στο δικαστήριο όπου και καταχώρησα την υπεράσπιση μου πάνω στην αίτηση τής συζύγου για" γονική μέριμνα". Η δίκη ορίστηκε για τις 17, στις 8 το πρωί. Στο μεταξύ χάλασαν τα υδραυλικά τού τρακτέρ. Όλα πάνε κατά διαύλου. Οι δικηγόροι της και το δικαστήριο θα απαιτούν σύντομα τα έξοδα, τα νερά είναι απλήρωτα ακόμα, για το αυτοκίνητο θα χρωστώ 3-4 δόσεις , 50 λίρες για την μπαταρία τίς χρωστώ ακόμα, παράτησα την δουλιά κι άντε να βρω άκρη. Το ευτύχημα είναι οι ελιές και πιστεύω πως σύντομα θα επιπλεύσω και, όχι και τόσον αργά, θα βρίσκομαι στο Ισραήλ για την επόμενη μάχη.

Αυτά λίγο πολύ ως προς τα χάλια και τις έγνιες μου αλλά, οφείλω να πω, αυτή την φορά δεν πήρα την πέννα παρά γι' αυτές τις κάνα-διό προτάσεις ή σκέψεις που ακολουθούν.

Η πρώτη: πώς αισθάνομαι ε; Να: σαν Θεός ανάμεσα στους ανθρώπους, σαν βασιλιάς ανάμεσα στους υπηκόους του και σαν ποιμήν ανάμεσα στο ποίμνιο του.

Η δεύτερη: πως εγώ βασίζω ακριβώς την επιτυχία να βρώ αυτό που δεν βρήκε κανείς άλλος στην ικανότητα και το θάρρος μου να αναγνωρίζω τα λάθη μου. Ας μην αυταπατόμαστε λοιπόν: μόνο ένας άσσος στην εντόπιση και αναγνώριση τών λαθών του θα έδινε αυτό το σχέδιο. Μάλιστα θα χαρακτήριζα, κατά κάπιο τρόπο, την ζωή και τις... σημειώσεις μου σαν "το χρονικό τών λαθών μου".

Ενώ χτές το απόγευμα και το βραδάκι έπαιξα μπάλα στην Αργάκα από τις 4 ως τις 7, στην αρχή με μικρούς και ύστερα με... μεγάλους. Οι γάμπες γίνανε πέτρα στο μεταξύ και νάμαι τώρα ένας... ανάπηρος.

★

Βγήκα στις 8 για περπάτημα στον δρόμο έξω από το σπίτι. Τραγουδούσα σαν άλλοτε: πάρε πέτρινα λουλούδια τής θάλασσας... Κάπου εκεί θυμήθηκα αυτό που μου είχε πει το πρωί στο δικαστήριο η κοινωνική λειτουργός. Πως ήμουν "συνεργάσιμος", έμαθε, στην πτέρυγα. Τώρα πώς στο διάολο έμαθε τέτιο πράγμα απορώ και εξίσταμαι.

Το θυμήθηκα και γέλασα με την καρδιά μου. Γιατί είναι γεγονός: κάθε άλλο παρά συνεργάσιμος ήμουν. Αφού μόνο που δεν τους... έδειρα. Αλλά, κακά τα ψέματα, αυτή η πληροφορία δεν έχει άλλη εξήγηση από τούτην εδώ: με φοβούνται.

Μου είχε πει ακόμα πως τώρα που άρχισα τις επισκέψεις μου στους ψυχιάτρους θα διορθωθούν τα πράγματα. Της είπα: άκου κυρά μου: όσο εξαρτάται από μένα, ότι άρχισε είναι και τελιωμένο.

Της είπα τις σκέψεις μου για τους γιατρούς και πως για την ψυχή τού ανθρώπου μόνον εγώ μπορώ να μιλώ.

Βέβαια έτσι μ' άκουγε: στου κουφού την πόρτα όσο θέλεις βρόντα. Εκείνη προτιμά να πιστεύει πως εγώ έχω ανάγκη από ψυχίατρους (κρίμα μετά από τα τόσα φυλλάδια που της έδωσα) ενώ εγώ είμαι πέρα για πέρα σίγουρος πως εκείνη είναι ένα νευρόσπαστο. Πριν μού έλεε πως δεν είχα λόγο να είμαι θυμωμένος μαζί της και πως θα φαινόταν στην δίκη. Αρλούμπες δηλαδή. Εκείνη θέλει να μην φέρνω τα παιδιά στο σπίτι μου και νομίζει ότι πρέπει να της πω κι ευχαριστώ.

Της είπα κι αυτό: πως εγώ είμαι ο πιο ήρεμος άνθρωπος. Μόνο που πρέπει να δίνω κάπου κάπου και κανένα μάθημα στον κάθε καρακιόζη που το χρειάζεται.

4 **Δεκεμβρίου, Σάβατο.**

Πήγα πάλι στην Πόλη και πήρα το τρακτέρ στον μηχανικό. Εκείνος το φοβήθηκε κι έτσι το πήρα στην Αργάκα, σ' άλλον μηχανικό. Ο Έκτορας ήθελε νάρθει μαζί μου κι έτσι τον έφερα αφού ενημερώσαμε πρώτα την αστυνομία.

Στο μεταξύ έμαθα από τον Γιαννάκη πως "μπήκα" πάλι στο "Περιοδικό". Έτσι πήρα και "το Περιοδικό", θέλοντας και μη. Μ' έτρωγε άλλωστε και η περιέργεια να δω τι παρουσίαση θα μου έκανε ο ... φίλος μου ο Μάριος. Διάβασα τις σχετικές σελίδες κάπου στα μισά τού δρόμου Αργάκας-Μακούντας.

Και ενώ τα πρώτα μου αισθήματα ήταν άσχημα εξ αιτίας εκείνων τών φωτογραφιών που έβαλε, όμως με την ανάγνωση τού όλου κειμένου έγιναν αποκρουστικά.

Έτσι που λέτε: τι την ήθελα τέτια... συνέντευξη; Και πώς να τ'αντέξεις με τέτιο πιάσιμο στα πόδια;

Όταν ήρθα στο σπίτι τον πήρα στο τηλέφωνο και, έστω και στο τέλος (μιλούσαμε για 20 λεπτά περίπου), τού τόπα: πως τον πήρα στο τηλέφωνο για να του πω ότι είναι ένας καρακιόζης και πως αν αλλάξω ιδέα θα τον ειδοποιήσω.

Έτσι λοιπόν, και πάλι έτσι: μεταξύ πικρίας και απελπισίας. Έστω ρε Μάριε, ας έβαζες εκεί τουλάχιστον ένα ίχνος συμπάθειας γι' αυτό τον άνθρωπο που τράβηξε και τραβά τόσα μόνο και μόνο γιατί αγαπά.

Ναι! Αν υπήρχε λίγη αγάπη ρε Μάριε, μόνο λίγη αγάπη ρε Μάριε, μόνο λίγη αγάπη.

Κι εκεί που καθάριζα μια ελιά από τους βάτους για ν' απλώσω τα δίχτια: θ' αντιμετωπίσεις σύντομα την οργή μου Μάριε, την μεγάλη μου οργή.

Στις ελιές και πάλι: τι κατάντησε στα χέρια σου ρε Μάριε "η μεγαλύτερη Ιδέα στο Σύμπαν"; Α, πόση χαρά θα έδωσες στους εχθρούς μου! Είσαι φοβερός μωρέ Μάριε, φοβερός και κάτι.

Αλήθια! Αν ο σκοπός σου ήταν η πολιτική μου εξόντωση δεν θάβρισκες καλύτερο τρόπο για να την πετύχεις. Ευτυχώς όμως που δεν ψηφίζει αύριο ο κόσμος. Η πανωλεθρία μου θα ήταν πλήρης και θάταν ασφαλώς τέτια χάρις στην πέννα σου Μάριε. Χαίρομαι πάντως πολύ που σου το είπα: είσαι ένας καρακιόζης. Ήθελα κάποτε να σου πω και κάτι άλλο Μάριε και τώρα είναι η ευκαιρία: είσαι ο πιο μεγάλος κόπανος. Είσαι ακόμα ρε Μάριε το πιο ωραίο καθήκι, το πιο ωραίο και το πιο μεγάλο. Υποκλίνομαι μπροστά σου.

Βλέπεις σε επαινώ ρε Μάριε αλλά όσο και αν σε επαινώ, ούτε μ' ακούει ούτε με διαβάζει κανείς. Ενώ εσύ Μάριε είσαι παντοδύναμος. Η κάθε σκέψη και η κάθε σαχλαμάρα σου ακριβοπληρώνεται και κάνει μεμιάς τον γύρο τής Κύπρου την στιγμή που εγώ ο ηλίθιος γράφω και μοιράζω χαρτιά απ' άκρη σ' άκρη χωρίς να μου πει κανείς ένα ευχαριστώ. Πίστεψε με απορώ ακόμα για κείνες τις 34 λίρες που πήρα κάποτε από την Πέγια και για κείνες τις 9 από τον Λυθροδόντα.

Αυτό το δειλινό μούρθε ακόμα να σου στείλω και κείνο το ποίημα[16] Μάριε. Βλέπεις ελπίζω ακόμα πως κάτι θα μπορούσε να σε συγκινήσει και να ξυπνήσει μέσα σου εκείνον τον αλλοτινό Μάριο Δημητρίου. Το σκέφτομαι αλήθια, άνκαι ώρες ώρες μού φαίνεται σαν ουτοπικό όνειρο. Έτσι χέστα ρε Μάριε. Μόνο ένας πόλεμος θα ξεκαθάριζε τα πράγματα μεταξύ μας, μόνο ένας πόλεμος σού λέω.

Φαίνεται ότι ο Μάριος προτιμάει από μένα ένα χτύπημα αντί ένα ευχαριστώ. Όχι ρε Μάριε, δεν σε συγχωρώ! Κι όσο για το χτύπημα: θα το πάρεις. Πού θα πας για να το αποφύγεις;

Κι αυτό: πως δεν χρησιμοποιώ την διπλωματία για να την χρησιμοποιώ, ούτε χρησιμοποιώ το πάλεμα για το πάλεμα. Κι αν παίζω το αρνί δεν το παίζω για να το παίζω, παρά για να βγάλω τούς λύκους έξω από τις κρυψώνες τους.

★

Αυτό επίσης: πως δεν έχετε καμιά απόδειξη πως τα παιδιά που μεγαλώνουν με φιλελεύθερη ερωτική αγωγή θα έχουν ψυχικά τραύματα γιατί, στο κάτω κάτω, δεν ανέλαβε ποτέ κανείς επίσημα την ευθύνη τής δοκιμής ενός τέτιου εγχειρήματος. Αν θέλετε όμως την γνώμη την δική μου σάς λέω πως όχι μόνο δεν θα προκαλέσει τραύματα μια τέτια αγωγή αλλά το αντίθετο. Τα τραύματα τα δημιουργεί η άλλη αγωγή, η αγωγή τών ηθικολόγων τής πεντάρας, των πουριτανών και των σεμνότυφων. Μα, στο κάτω κάτω, λίγες τρελλίτσες στην ζωή μας την ομορφύνουν και σπάζουν την μονοτονία της.

Και τούτο: και μόνο που με βάζετε στον πειρασμό να πω ψέματα ή, έστω, να μην πω όλη την αλήθια, σας το χρωστώ καθήκια.

★

5 **Δεκεμβρίου, Κυριακή.**

Ψες ξάπλωσα με την σκέψη πως εκείνη η συνέντευξη[17] στο "περιοδικό" ήταν το μεγαλύτερο δυστύχημα που θα μπορούσε να μου συμβεί. Σκεφτόμουν μάλιστα με τρόμο όλες τις ματιές και τα υπονοούμενα που θα μπορούσε να φέρει αυτή. Είναι τόσο θλιβερό αλήθια να καλείς κάπιον σε βοήθεια και κείνος να σε πνίγει!

Αφού, που λέτε, είχα περπατήσει στις 8 για 25 λεπτά έριξα μια ματιά σε κείνες τις σελίδες από το όνειρο τού Ντοστογιέφσκη στο Ημερολόγιο του και ύστερα σε κείνες τις σημειώσεις μου από την "φιλοσοφική κριτική" τού Βολταίρου. Κάπου στις 9 κοιμήθηκα πάνω από τις σημειώσεις. Ξύπνησα γρήγορα με αρκετή διάθεση να μην ξαπλώσω αλλά όχι και με αρκετό θάρρος και φρόνηση ώστε να περπατήσω ξανά στις 10, κάτι που όφειλα, κατά το πρόγραμμα, να κάνω. Θα ξάπλωσα τελικά γύρω στα μεσάνυχτα, χωρίς να νυστάζω καν, και ενώ η διάθεση μου ήταν κάπου στο μέτριο. Δυσκολεύτηκα λίγο να κοιμηθώ. Όταν τελικά τα κατάφερα ξύπνησα γύρω στις 5 και, έχοντας κάνει τον ίδιο μέτριο ύπνο σαν προψές, ήμουν πέρα για πέρα σίγουρος πως αυτό ήταν ένα δυστύχημα πολύ πιο μεγάλο από εκείνη την "παρουσίαση" τού Μάριου. Στο κάτω-κάτω: αυτό θα περνούσε, ούτως ή άλλως θα περνούσε. Πρώτα η Υγία και όλα τα άλλα- και όλοι οι άλλοι-θα ακολουθούσαν αργά ή γρήγορα. Ας δείξω λοιπόν συνέπεια στους όρους τής Υγίας και ας πάρω για τα καλά τούς δρόμους αφού είναι γεγονός: ούτε χτές ούτε και προχτές κατάφερα να περπατήσω ικανοποιητικά. Από την μια το πιάσιμο, οι φτέρνες, η αίσθηση ότι έχασα εδώ και κει χρόνο και τώρα νάσου και "το περιοδικό" μαζί μ'αυτή την διάθεση που ήρθε μαζί του να κρυφτώ και να αυτοσυντριβώ.

Στις 5½ λοιπόν έπαιρνα τον δρόμο για την Κινούσα. Σύντομα ένιωθα καλύτερα, το ενδιαφέρον για την ζωή και για τον κόσμο επανερχόταν στην καρδιά και στο κεφάλι μου, όχι αργά ήμουν στο σπίτι, μάζεψα κάτι σύκα, έτρωγα ύστερα ενώ ταυτόχρονα έγραφα και υπολόγιζα πως έτσι θα λαμνούσε η μέρα μου: ζήτω η ζωή!

Αιτήματα: ένας δικός μου σταθμός και έντυπο.

★

Στις ελιές με τον Έκτορα σήμερα. Στις 9 είχε διψάσει και του είπα να πάει στο σπίτι να πιει νερό. Στις 9 και τέταρτο έφευγα κι εγώ για νερό και για περπάτημα. Στον δρόμο μου για το σπίτι δεν τον συνάντησα, στο σπίτι δεν ήταν, δεν ήταν ούτε στης μάνας μου και πήρα τον δρόμο κατά την Λίμνη έχοντας τον φόβο πως τόσκασε για την Πόλη. Ω, και *τι* δεν θάλεγαν οι εχθροί μου! Όταν γύρισα στο σπίτι χωρίς να εύρω ίχνος του, ένιωθα να ωριμάζει η απόφαση μέσα μου να μην γυρίσω ξανά να τα κοιτάξω αυτά τα παιδιά έτσι που μου κάνουν. Ναι λοιπόν, μέχρις αυτό το σημείο είμαι ικανός να φτάσω όταν αισθάνομαι ότι η αγάπη μου προδίνεται. Πήρα μάλιστα τον δρόμο για τις ελιές όταν είδα τον Έκτορα εκεί κάτω στις μάντρες νάρχεται προς το μέρος μου και να μου λέει: παπά, γιατί έφυγες;

Ναι, ναι. Γιατί έφυγα; Μα: έφυγα για περπάτημα φυσικά. Εκείνος όταν γύριζε στις ελιές πήρε άλλον δρόμο απ' αυτό πούχα πάρει εγώ κι έτσι δεν ανταμωθήκαμε. Ω, και τόφερα κοντά μου το αγόρι μου, το χάδευα και λαμνούσαμε αγκαλιά για τις ελιές. Κάτι δάκρυα ήρθαν και έφυγαν. Ύστερα πάνω στην σκάλα ήρθαν κάτι βουβά κλάματα. Κι η δουλιά δουλιά. Το μεσημέρι έφαγα περπατόντας, συμπλήρωσα με κάτι ακόμα στο τραπέζι, ξάπλωσα και κάνα τέταρτο και πριν τις δίο ήμουν ξανά στις ελιές ως τις 4.

Όταν φτάσαμε στο σπίτι και φέραμε τις ελιές, η πρώτη μου υποχρέωση ήταν να περπατήσω. Κι ως γεγονός αρκετά το είχα αναβάλει επιδιώκοντας να τελιώσω ένα δένδρο. Πήρα λοιπόν τον δρόμο για την Π. Μακούντα, έφτασα ως την άσφαλτο και κατηφόρισα κατά το σπίτι. Κάπου εκεί στις συκιές νάσου ο συμπέθερος με την συμπέθερά να ανηφορίζουν με το διπλοκάμπινο τους. Το ύφος τους όταν με είδαν ήταν πράγματι θριαμβευτικό. Σου τόπα άλλωστε Μάριε: θα δώσεις μεγάλη χαρά στους εχθρούς μου. Αλλά είπαμε: όλα γίνονται για να δοκιμασθούν όλοι, καί οι άνθρωποι καί τα κτήνη, καί τα αρνιά καί οι λύκοι.

Στις 4½ ήμουν πίσω στο σπίτι για το καθάρισμα τών ελιών, στις 6 ήρθε ο Αντρίκκος και τελικά τού αποσπάσαμε (εμείς ζητούσαμε 100 κι εκείνος έδινε 90) 95 λίρες. Όταν τέλιωσε κι αυτό πήγαμε στην Πόλη, στον αστυνομικό σταθμό, σύντομα έφερε εκεί η μάνα τους τον Ορφέα και την Ισμήνη, παίξαμε κάνα 45λεπτο κι ύστερα χωρίσαμε.

Ω, πώς κούρνιαζε εκείνο το κορίτσι στην αγκαλιά μου! Οι αστυνομικοί είχαν σοκαριστεί.

Και δεν θάναι καθόλου απίθανο αν την επόμενη φορά απαιτήσουν να μην την αγκαλιάζω.

Εν πάση περιπτώσει τα σκεφτόμουν όλ' αυτά στο τελευταίο μου περπάτημα μετά τις 10. Κράτησε 45 λεπτά και την μισή ώρα έκλαιγα, έκλαιγα ασταμάτητα και τραγουδούσα: ήταν πρωί στα μάτια σου... και στιγμές στιγμές κοιτούσα με πνιγμένα τα μάτια στα δάκρυα κατά τ' αστέρια μ' έναν πόνο κι ένα παράπονο ανείπωτο.

Βέβαια ξέρω πως θα τ' αντέξω όλα, και όλα θα τα ξεπεράσω, αλλά δές τούς αδελφούς μου τους ανθρώπους πώς χαίρονται και πώς γιορτάζουν για το δράμα τού πλησίον, κοιτάξετε πώς ανταμοίβουν έναν άνθρωπο που μοναδικό του φταίξιμο είναι το ότι έκανε την αγάπη και τον έρωτα του για τα δημιουργήματα τού Θεού τρόπο ζωης**.**

Έτσι που λέτε: αν απολογούμαι για κάτι είναι γιατί δεν είχα τον χρόνο για να τους δώσω άλλα τόσα χάδια και φιλιά, κι άλλα τόσα, κι άλλα τόσα. Γιατί σίγουρα τ' αξίζανε τα πουλλάκια μου, σίγουρα τ' αξίζανε.

Πρόσεξα πάντως κατά το παιχνίδι μας στον σταθμό πως η Ισμήνη το πήρε απάνω της για τον πόλεμο που κάνει ο πατέρας της για κείνην. Και, ως γεγονός, έτσι το θέλω: να δουν τα παιδιά και να εννοήσουν πως ο πατέρας τους παλεύει γιατί τ' αγαπά και δεν θα επιτρέψει να χάσει την επαφή του μ' αυτά. Κι ευτυχώς που το ένστικτο τους τούς έχει κάνει αρκετά σαφές το μήνυμα μου στην καρδιά τους.

Αραγε θα γυρίσουν καμιά φορά πίσω να θυμηθούν εκείνο τον σταθμό;

6 **Δεκεμβρίου, Δευτέρα.**

Κάτι σημειώσεις. Η πρώτη: πιά φωτογραφία σου Μάριε θα παρουσίαζες εσύ; Την χειρότερη ή την καλύτερη;

Η δεύτερη: πως μια φωτογραφική μηχανή μπορεί να σε πιάσει και καλύτερον αλλά και χειρότερον απ' ότι δείχνεις. Βλέπεις έχει και κείνη τις καλές και τις κακές της στιγμές.

Η τρίτη: πως όλα ρε Μάριε, ακόμα κι αυτό, είναι προσφορά δοκιμής ή, αν θέλεις, δοκιμασίας...

Η τέταρτη: άνθρωποι που δεν αγάπησαν ποτέ δικάζουν την αγάπη.

Η πέμπτη: αυτό ακριβώς είναι το στυλ σου όταν γράφεις για τους πολιτικούς σου αντιπάλους. Έτσι δεν είναι Μάριε;

Κι η έκτη: πως ίσως κάποιοι μπορεί να με δουν με περισσότερη συμπάθεια εξ αφορμής όσων έχουν γραφτεί για μένα. Την υποψία αυτή μού την έδωσε ο Αυξέντης τούτο το πρωί όταν γύριζα με τα πόδια από την Αργάκα.

Ψες ο Έκτορας: δέχτου (δέξου) τις 90 (λίρες).

Κι αυτό επίσης: πως σήμερα στον κόσμο ένας μόνον μπορεί να αποκληθεί ψυχίατρος και αυτός δεν είναι άλλος από εμένα. Όμως αν δεν πάρω εξουσία πάνω στις ζωές σας δεν μπορώ να γιατρέψω κανέναν. Ξηγημένα πράματα.

★

Πήγα στην Πάφο για το τρακτέρ. Ευτυχώς βρήκα εκείνο που ήθελα κι έτσι δεν χρειάστηκε να πάω ως την Λεμεσό. Είδα τον Πάμπο και τον Σάβα τον Χρυσάνθου. Στην επιστροφή ήταν η Τάσω στο λεωφορείο και ο Θεόδουλος, ο γαμπρός μου. Έριξε ο Θε- όδουλος κάτι υπονοούμενα για το "Περιοδικό" και κάπου εκεί ρώτησα την Τάσω: τό- δες; -Όχι, μου λέει.

- Δυστυχώς, της είπα. Ήταν ωραίο. Θα το ευχαριστηθούν πολύ οι εχθροί μου. Ο μπαμπάς σου πάντως το είδε. Χτές όταν συναπαντηθήκαμε στον δρόμο (κατηφόριζα εγώ πεζός από την Κινούσα και εκείνος ανηφόριζε με το αυτοκίνητο του) έδειχνε νάχει μεγάλα κέφια.

Σκέφτομαι στο μεταξύ μια επιστολή ή ένα κείμενο με τον τίτλο: ο Ούτοπος απαντά στον Μάριο Δημητριου. Κι ως γεγονός έκατσα για μια αρχή. Δεν έγραφα όμως καλά καλά μια σελίδα και τα παράτησα. Δείτε τέλος πάντων αυτή την σελίδα και ύστερα πάμε παρακάτω.

...."Την πρώτη μου απόπειρα να γράφω για κάπια εφημερίδα[18] την επεχείρησα παλιά, πριν 13 τόσα χρόνια, κι αφού είχα στο μεταξύ εγκαταλείφει κάπιο πανεπιστήμιο και κάπιο... μοναστήρι. Ήταν Μάρτης τού 1981, σχεδόν Απρίλης, και γύριζα από εφημερίδα σε εφημερίδα ζητόντας κάπια ευκαιρία. Ήμουν 23 χρόνων, δεν είχα συστάσεις, δεν είχα φίλους, δεν είχα πείρα. Παλιόρουχα είχα μόνο και αυτοπεποίθηση, πολλή αυτοπεποίθηση. Και όσο και αν αυτή είχε τις κρίσεις, τις αυξομειώσεις και τα σκαμπανεβάσματά της, όμως δεν με εγκατέλειφε ποτέ. Η αυτοπεποίθηση μου

ήταν το όπλο μου, το άρμα και το οχυρό μου. Οι πίκρες που με πότιζαν οι άνθρωποι δεν στάθηκαν ποτέ ικανές να την κάμψουν. Αυτή στάθηκε για μένα η παρηγοριά και η δύναμη μου.

Ναι, είν' αλήθια, μόνο που η αυτοπεποίθηση μου αυτή δεν ήταν ικανή για να επηρεάσει κανέναν εκδότη, συντάκτη ή αρχισυντάκτη ώστε να μου δώσει κανείς εκείνη την ευκαιρία. Δεν είχα δίπλωμα, δεν είχα και δεν είχα. Κι όσο από εμφάνιση: σχεδόν ρακένδυτος. Από την μια η φτώχια κι από την άλλη το στυλ τού "μποέμ". Πεντάρα δεν έδινα για τις εντυπώσεις. Καλά ή ωραία, κακά ή άσχημα, αυτά είχα και αυτά φορούσα.

Έτσι κάπως είχε χαθεί εκείνη η προσπάθεια να περάσω την ιδέα, το στυλ και το όραμα μου μέσα από τις στήλες κάπιας εφημερίδας. Βλέπετε ήθελα κι εγώ να δώσω αυτό που είχα μέσα στην καρδιά και μέσα στο κεφάλι μου και που ξεχείλιζε ίσα να με πνίξει. Πίστευα από τότε στην δύναμη που μπορούν να έχουν τα μέσα ενημέρωσης και πόνταρα σ'αυτά.

Η άρνηση τους όμως ήταν αποστωμοτική. Εγώ θλιβόμουν και γέμιζα τις σελίδες μου με οργή και με κλάματα. Μα είναι δυνατόν να μην θέλει κανείς να δώσει μια ευκαιρία σ' έναν διαβάτη;

Βέβαια αφού ξεκαθάρισε πως δεν είχα ελπίδα, βολεύτηκα σ' ένα εργοστάσιο πα- πουτσιών για τρεις βδομάδες ώσπου βαρέθηκα την ορθοστασία και την αναμονή τών τέσσερις και αποφάσισα να τους αφήσω όλους και να συγκεντρώσω την προσπάθεια μου στο βιβλίο μου. Έτσι ήρθε λίγο πολύ "ο Αγών μου"... Κτλ κτλ.

Εν πάση περιπτώσει το παράτησα κάπου εδώ για να επιχειρήσω σύντομα ένα άλλο κείμενο - προκήρυξη - θα δείτε πιά κίνητρα το προκάλεσαν κι αυτό-το οποίο έμεινε επίσης κι αυτό μόνο στις κόλλες μου.

Σας δίνω λοιπόν τώρα αυτό το κείμενο και συνεχίζω ύστερα στον γνωστό σκοπό...

...."Αν σας διέταζαν να συλλάβετε τον πατέρα σας, καθ' ήν στιγμήν ξέρετε ότι είναι αθώος, θα το κάνατε; Ε λοιπόν μάθετε πως ο Ούτοπος είναι κάτι παραπάνω από πατέρας σας. Είναι φίλος σας, αδερφός, σύντροφος, μάνα και στήριγμα σας. Είναι φύλακας και Θεός σας. Κι όμως νά που η εξουσία τον μεταχειρίζεται έτσι λες και είναι ένας κοινός εγκληματίας.

Αύριο - μεθαύριο μπορεί να σας διατάξουν να τον συλλάβετε και να τον κλείσετε στην φυλακή ή στα ψυχιατρεία. Κι όμως στην διαταγή τής εξουσίας αντιπαρατάσσει αυτός την δική του διαταγή: αρνηθείτε τήν διαταγή τους. Αρνηθείτε τήν εξουσία και την κυβέρνηση που σας εκμισθώνει, πάρτε τώρα την ευκαιρία που δεν πήρατε τότε και τινάξετε από πάνω σας αυτή την κυβέρνηση τών μωρών. Όπιος αγγίξει τον Ούτοπο θα καίγεται μέσα στην αιωνιότητα. Μην του πείτε λοιπόν πως δεν σας ξηγήθηκε.

Ξέρετε αλήθια πώς ξεκίνησε η Γαλλική επανάσταση; Έχετε τίποτα υπόψιν; Σας λέω λοιπόν πως όλα ξεκίνησαν με την άρνηση κάπιων στρατιωτών να υπακούσουν τις διαταγές. Αν δεν αρνούνταν εκείνοι οι στρατιώτες δεν θαρχόταν ίσως ποτέ η Γαλλική Επανάσταση. Και τι θάταν ο κόσμος χωρίς τέτια επανάσταση, χωρίς τον λόγο και χωρίς το πνεύμα που πυροδότησε εκείνη η Επανάσταση;

Δεν πάει πολύς καιρός όπου σας έδωσα μια ευκαιρία για να τολμήσετε μια καινούρια ζωή. Τότε την χάσατε. Τώρα όμως νά που σας προσφέρει η ίδια η κυβέρνηση μια καινούρια ευκαιρία. Αν την χάσετε κι αυτήν δεν ξέρω σε τι μπορείτε να ελπίζετε πλέον, είτε εσείς είτε τα παιδιά σας.

Τι σας ανησυχεί μωροί και δεν είστε ικανοί να πάρετε μια απόφαση που θ' αλλάξει την ζωή σας μια και καλή; Τάχα απολαμβάνετε τίποτα σπουδαία αγαθά; Ταλαίπωροι! Μαζέψετε όσο χρήμα θέλετε και πάρτε από χίλιες μεριές εγγυήσεις πως δεν θα σας λείψει ποτέ, ούτε το χρήμα ούτε τα ωραία φαγητά. Στο τέλος - τέλος είναι όλα ένα μεγάλο τίποτα χωρίς την Υγία και την Ευδαιμονία, χωρίς αυτά τα πρώτα αγαθά που μπορώ και υπόσχομαι να δώσω εγώ στον καθένα σας.

Συνέλθετε λοιπόν όλα τα εν στολή ανδρείκελα και μαζέψετε τα μιαλά σας όπου στον διάολο κι αν τα έχετε. Ο Ούτοπος σάς καλεί να αρνηθείτε να συμπράξετε με την προστυχιά τών αρχόντων σας, ο Ούτοπος σάς καλεί σ' έναν αγώνα που κατάληξη του θα είναι η αποτίναξη τού ζυγού τών σκυλλανθρώπων και τών λυκανθρώπων. Μάθετε πως δεν θα είμαι για πάντα υποχρεωμένος να σας παρακολουθώ να παίζετε το παιχνίδι τους. Αν δεν προτάξετε μια σταθερή και ακλόνητη άρνηση στην παραφροσύνη τους, ο Ούτοπος θα σας κυνηγά ως την τελευταία στιγμή τής ζωής σας κι ακόμα πιο πέρα, ως τις καταβόθρες τής Κόλασης. Ή μήπως δεν πιστεύετε σ' αυτά και τα θεωρείτε και

σείς παραμύθια; Διαβάστε όμως λίγο το Κοράνι και τολμήστε έπειτα να μην το πιστέψετε. Σας το λέω τόσο ξεκάθαρα όσο και κείνος: ο καθένας θα βρει ανταπόδωση σε κείνο τον άλλο κόσμο για όλες τις πράξεις και τις απραξίες του που χάραξαν την ζωή του σ' αυτό εδώ τον κόσμο. Η παραμικρή πράξη σας και η παραμικρή σκέψη σας θα καταγραφεί και θα παίξει τον ρόλο της στην ζυγαριά. Αν βαρέσουν η προστυχιά και η δειλία σας σάς περιμένουν τα αιώνια βασανιστήρια, κι αν βαρέσουν η ανθρωπιά και το θάρρος σας σάς περιμένουν οι "κήποι τών ηδονών".

Αθλιοι! Κάνετε καλά να το πιστέψετε όσο είναι καιρός. Μα, διαβάστε, σας λέω, το Κοράνι, για καλό και για κακό ναι... τα ξαναλέμε.

Πόσοι λαοί δεν θυσίασαν - άλλοι με την απανθρωπιά τους και άλλοι με την απάθεια τους - τους προφήτες τους! Πόσο σας γοητεύει να βλέπετε να εξευτελίζονται οι καλύτεροι σας! Εγώ τι έχω πάθει μέχρι τώρα! Συγκριτικά: τίποτα. Ναι, αλλά μην νομίσετε κιόλας πως με συναρπάζουν τα αποτελέσματα τής κακεντρέχειας τών εχθρών μου. Αα, κάθε άλλο. Μισάω, συχαίνομαι κι απεχθάνομαι τόν κάθε πλεονέκτη και τον κάθε δειλό. Κι αν τους ανέχομαι, σας λέω, τους ανέχομαι ως την ημέρα όπου θα έχω την δύναμη που έχω ανάγκη για να σιγυρίσω όλα μαζί τα καθήκια αυτής της Γης. Πόσο λαχταράω αυτή την μέρα!

Μα τι νομίζετε; Γι' αυτή την μέρα θέλω να ζήσω και γι' αυτήν ζω. Αν νομίζει λοιπόν το κάθε σκουλήκι πως το συμφέρει να παραμείνει σκουλήκι, τότε θα το ρίξω στο βούρκο όπου ανήκει, κι από κει δεν θα βγαίνει με τίποτα. Θάναι πολύ αργά γι' αυτό.

Σκεφτείτε καλά λοιπόν και πάρτε γρήγορες αποφάσεις. Ο Ούτοπος, το βλέπετε, παίρνει ακόμα και τα προσωπικά του δεινά ως ευκαιρίες για να σας ξυπνήσει. Τίποτα και κανένας δεν τον σταματάει προκειμένου να ξυπνήσει μέσα σας την φλόγα τής ζωής και του αγώνα. Αυτός, βλέπετε, θυσιάζει τα πάντα για σας και όμως εσείς δεν δείξατε γι' αυτό μια έμπρακτη συμπάθεια.

Βέβαια η αδιαφορία και η απάθεια σας δεν μειώνει εμένα στα μάτια τού Θεού αλλά εσάς τούς ίδιους. Εγώ είμαι στην προκειμένη περίπτωση το μέτρο και το κριτήριο που πάνω του θα βασιστείτε για να πάρετε την θέση που σας ανήκει στον Καινούριο Κόσμο. Αν δώσετε βοήθεια και συμπαράσταση σε μένα, θα έχετε γρήγορα ότι επιθυμήσετε. Κι αν δώσετε με τις πράξεις και με τις απραξίες σας πόνο και θλίψη σε μένα, θα έχετε ότι δεν επιθυμείτε και κάτι παραπάνω: ότι απεχθάνεστε πιο πολύ. Εκείνο θα έχετε, μέρα και νύχτα, για χρόνια και για καιρούς. Ότι αρνηθείτε να μου το δώσετε θα σας το αφαιρέσει μια μέρα ο Ύψιστος οριστικά και αμετάκλητα. Αρνηθείτε λοιπόν για άλλη μια φορά την φωνή και τον Λόγο μου και γω σάς υπόσχομαι μια αιώνια συντριβή.

Πως ακόμα και στην φυλακή αν πάω, εγώ θα τις βγάλω τις μέρες μου εκεί μέσα με περισσότερη ευκολία απ' όσο τις βγάζουν εδώ έξω αυτοί που θέλουν να με κλείσουνε στην φυλακή. Γιατί ούτε και στην φυλακή θα εγκαταλείψω εγώ τις καλές μου συνήθειες και, στο μέτρο τών δυνατοτήτων μου, θα περπατάω και θα τρέχω ακόμα.

Σε τελευταία ανάλυση: εσείς είστε εκείνοι που θα κριθείτε απ' αυτό. Ο Ούτοπος την έχει έτσι κι αλλιώς την θέση του στον άλλο κόσμο.

Και, τέλος: πως ο Ούτοπος θέλει εκδίκηση, και την θέλει από σας."

Ας πούμε πως τελίωσε κι αυτό. Πάμε στην συνέχεια...

Χαίρονται, νομίζουν, αλλά αυτός που χαίρεται είναι η φωτιά που τους περιμένει.

Ή: τι τα θέλουν τα λεφτά και τους μισθούς; Για να σπουδάσουν τα παιδιά τους, λένε, να τα μεγαλώσουν, να τα παντρέψουν και να τα παραδώσουν για σφαγή σ' έναν κόσμο και σ' ένα σύστημα τού οποίου τα δεινά δεν έχουν τέλος.

★

Για τους μάπες τούς Έλληνες οι οποίοι είναι 20 χρόνια μπροστά από σας στην εξαθλίωση, την αλλοτρίωση και τον εξανδραποδισμό. Και οι Ευρωπαίοι άλλα τόσα κι άλλα τόσα.

★

... Με πολεμάνε και τους πολεμάω, με κτυπάνε και τους κτυπάω και όχι λιγότερο από τότε: στην περιφρόνηση τους απαντάω με πιο πολλή περιφρόνηση, στο μίσος τους με πιο πολύ μίσος και δεν χάνω ποτέ από το μιαλό μου την ώρα εκείνη όπου θα τους κεράσω διπλό το φαρμάκι που με κερνάν σήμερα αυτοί. Εγώ σας είπα: όσο άγιος είμαι, είμαι άλλο τόσο καίσαρας. Ναι μεν έχω την μοναξιά, τις ερημιές και το... πηγούνι τών ασκητών αλλά δεν σκοπεύω να το πάρω κι απάνω μου κιόλας και ν' αρχίσω να σερβίρω τα καλογηρίστηκα ώσπου να έρθει κάπια μέρα όπου θα αρχίσω να δέχομαι τα... προσκυνήματα τών αργόσχολων και των αδαών. Ε, κάτι θάταν κι αυτό

βέβαια σε τέτια μοναξιά, αλλά πού τέτια τύχη; Δεν βλέπω τι γίνεται; Στις δέκα χιλιάδες που πάνε στον Αγιο Ραφαήλ, έρχεται ένας σε μένα. Και, στο κάτω - κάτω, πόσα θαύματα έχει κάνει εκείνος; Δίο; Πέντε; Δέκα; Κι όμως εγώ θα μπορούσα να κάνω χιλιάδες, όλους σχεδόν θα μπορούσα να τους γιατρέψω, φτάνει μόνο να με ακούσουν. Αλλά πιός ακούει σήμερα; Κι ως γεγονός είναι το πιο δύσκολο πράγμα το ν' ακούσεις κάτι σήμερα, ιδίως κάτι το λογικό, ενώ το παράλογο όχι μόνο μιλάει (και ακούγεται) αλλά και πουλάει, κι ασφαλώς: πουλιέται.

★

Και σ'αυτό τον σκοπό σήμερα: μην με κοιτάξετε έτσι. Με κάνετε και πονάω. Δεν μπορώ να τα κάνω όλα σε μια μέρα. Δεν μπορώ να σας δώσω τον Παράδεισο σε μια μέρα. Δεν είμαι Θεός κορίτσια. Όμως προσπαθώ κορίτσια, προσπαθώ.

★

...Να σε ξεσκεπάσω μασκαρά Μάριε, νά τι θέλω. Ω, πώς μπόρεσες να προδώσεις έτσι εκείνο το χιούμορ;

... Ο φίλος σου ο Ούτοπος ε; Καλέ Μάριε, ξέρεις πιόν μου θυμίζεις; Τον... φίλο μου τον Καλιγούλα. Ναι, και παρόλο που φοβάμαι να χρησιμοποιήσω αυτή την λέξη, όμως το κάνω τώρα χωρίς φόβο, έστω και μόνον γιατί είναι μακαρίτης και δεν μπορεί να μου κάνει όσα μπορείς εσύ, που είσαι ζωντανός, να μου κάνεις.

Βλέπεις γιατί εγώ διαλέγω τούς φίλους μου ανάμεσα στους μακαρίτες; Είναι φανερό ρε Μάριε: αυτοί δεν μπορούν, έτσι ή αλλιώς, να με προδώσουν.

Κι όμως Μάριε: εγώ που δυσκολεύομαι τόσο πολύ να χρησιμοποιήσω την λέξη φιλία σού λέω πως οι διαθέσεις μου απέναντι στους ανθρώπους είναι οι πιο φιλικές που είχε ποτέ άνθρωπος. Μπορεί να τους κρίνω κάποτε αυστηρά και να τους βρίζω κάπου - κάπου, όμως αυτό το κάνω ακριβώς γιατί τούς (συμ) πονώ και τους αγαπώ. Και, ακόμα, δουλεύω για τα αποτελέσματα. Δες το λοιπόν όπως θέλεις: μπορεί οπωσδήποτε να σερβίρει αυτή την γλώσσα και να κάνει τις προσφορές που έκανα εγώ στους ανθρώπους αν δεν είναι πρώτα φίλος τους;

Ο φίλος φιλά, και φυλάει Μάριε. Το σκέφτηκες καμιά φορά;

★

Πώς θα σας κάνω να κλάψετε ρε άνθρωποι. Αν, προπαντός, μού στερήσουν τα παιδιά μου! Ω, θα σας κάνω να σπαράζετε μαζί μου, να γευτείτε και να ζήσετε τον πόνο μου έτσι σαν να είναι δικός σας ο πόνος και δικά σας τα παιδιά που πήραν από μένα.

★

Αν έλεγαν οι ψυχίατροι: αυτός είναι καλά, τότε θα εξέθεταν τον δικαστή. Κι αν έλεγαν είναι τρελλός (για δέσιμο) θα εκτίθονταν οι ίδιοι. Έτσι έμειναν στο... μέσον. Είδες σοφία;

★

Όταν περπάτησα αυτή την φορά, στις πέντε (και δέκα), ξανά κατά την Κινούσα, ένιωθα πως, χάρις στην επιμονή μου να κρατήσω το μέτρο, ξανάβρισκα και πάλι την δύναμη μου. Έσφιγγα τίς γροθιές και ευχαριστούσα τον Θεό. Έτσι κι έτσι λοιπόν το αίτημα παραμένει το ίδιο: η συντριβή τών εχθρών μου. Τόπα άλλωστε και στον Σάβα: όπιος τολμήσει να τα βάλει μαζί μου, θα συντριβεί.

Κάτι σημείωσα ύστερα για τις "συμμορίες καθηκιών", κι αυτό: θεωρεί την αρώ- aua της σαν τελείωση και την σεξουαλική ανικανότητα της σαν αγιοσύνη.

Κι αυτό, επίσης: της προσφέρω σαν μάνας *ότι* περισσότερο μπορεί να ζητήσει μια γυναίκα: ένα καθεστώς Μητριαρχίας. Και προσφέρω στα παιδιά της ότι ακριβώς ήθελε εκείνη σαν παιδί: την χειραφέτηση τους.

Και: πως πρέπει κάποτε να πάψουμε να βλέπουμε και να μετράμε το κάθετί με τα γεροντικά, τα ηλίθια, τα ανελεύθερα και γεμάτα φθόνο μάτια μας.

★

Δεν σας αγαπούν παιδιά. Σας το λέω εγώ που ξέρω από αγάπη. Δεν σας αγαπούν. Γιατί αν σας αγαπούσαν θα σας ζητούσαν τουλάχιστον την γνώμη σας για κείνα που σας αφορούν.

Και πως εγώ αγαπώ τις πληγές και τα σημάδια μου και, όσο και αν σας σοκάρει, αγαπώ και εκείνον που μου τις προκάλεσε.

Το: αν ο σκοπός σου ήταν η γελοιοποίηση μου Μάριε, τότε σού λέω πως τα κατάφερες περίφημα. Ευτυχώς όμως ρε Μάριε οι άνθρωποι δεν είναι τόσο παλαβοί ώστε να παίρνουν και τοις

μετρητοίς το κάθετί που γράφει ο κάθε ηλίθιος σαν και σένανε.

Και πάνω στην νέα προκήρυξη:... Ισραηλινοί, το είπα στα αφεντικά σας: καλέστε με! Αν θέλετε Ειρήνη, και πόλεις τής Ειρήνης, καλέστε με!

Εκείνοι με αψήφησαν και νά το αποτέλεσμα. Τόσο δύσκολο είναι να το καταλάβουν; Όσες συμφωνίες θέλουν ας υπογράψουν. Δεν θα πετύχουν τίποτα. Σας το επαναλαμβάνω: στο Ισραήλ και στον κόσμο ένας μονάχα μπορεί να δώσει Ειρήνη, ένας μονάχα.

★

Πως οι είρωνες και οι κόλακες αποτελούν για μένα την πιο αποκρουστική όψη τού ανθρώπινου πανοράματος (ή, μάλλον: παροράματος).

Και πως τα λίγα χάδια που πήρα αποτελούν την καλύτερη μου αμοιβή και ανάμνηση σ' έναν ωκεανό απονιάς και αδιαφορίας.

7 **Δεκεμβρίου**, Τρίτη.

Πρωί. Πάλι κατά την Κινούσα, για 50 λεπτά.

Έτσι λοιπόν: αντί λίγης συμπάθειας νάσου ο Μάριος που έρχεται για να με καταποντίσει. Και έτσι ο άνθρωπος που επεχείρησε μόνος του να σαρώσει ένα ολόκληρο σύστημα έχοντας για μοναδικά του όπλα την Υγία του, το πνεύμα του, την αυτοπεποίθηση του και ένα μάτσο από κόλλες, ο άνθρωπος που υπεριφανεύεται όσο τίποτε άλλο για την ψυχική Υγία και ακεραιότητα του παρουσιάζεται σ' όλο το κυπριακό κοινό σαν "ψυχικά άρωστος".

Αλλά, στο κάτω κάτω, τι ακριβώς σημαίνει ψυχική αρώστια και τι ψυχική Υγία; Ας δούμε το πράγμα και λίγο μαθηματικά: τι είναι αυτό που κάνει την ψυχική Υγία και τι είναι αυτό που κάνει την ψυχική αρώστια;

Αραγε η ψυχική υγία είναι κάτι το οποίο μάς κληροδοτείται έτσι απλά όπως τα πλούτη ή η φτώχια ή όπως τα χτήματα και τα χρήματα; Το πιστεύετε αυτό; Να σας πω την απόψη μου: ενώ είναι αλήθια πως αυτό μπορεί να συμβαίνει κατά κάπιο τρόπο, όμως κατά το πλείστον η Υγία καταχτιέται. Κερδίζεται, δεν χαρίζεται. Και αν είναι αλήθια πως "τα αγαθά κόποις κτώνται", τότε είναι επόμενο πως και η Υγία- σαν το μεγαλύτερο αγαθό- θα καταχτιέται με κόπους, και μάλιστα με τους πιο μεγάλους και τους πιο επίπονους.

Εάν λοιπόν είναι παραδεχτό πως η Υγία καταχτιέται με τους κόπους (με τους σωματικούς όμως κόπους, ασώματοι), την άσκηση και την άθληση, τότε θάταν επόμενο εκείνος που κοπιάζει, ασκείται και αθλείται να έχει τις μεγαλύτερες πιθανότητες να έχει αυτή την Υγία.

Ή τάχα νομίζετε πως κάπιος ασκείται επειδή είναι άρωστος; Αλήθια: εσείς που δεν ασκείσθε αισθάνεσθε ποτέ καλά; Μα δεν βλέπετε πως όλα τα ζωντανά εδώ πάνω θέλουν την τροφή τους; Έχετε υπόψιν λοιπόν πως η καρδιά σας τρέφεται μόνο με την άσκηση. Μπροστά σ' αυτήν οι ιδέες, οι θεωρίες και οι ηθικολογίες είναι ένα τίποτα ή, αν θέλετε, αυτές ανήκουν σε μια άλλη σφαίρα τού είναι μας.

Να είστε σίγουροι λοιπόν ότι εκείνος που δίνει τροφή στην καρδιά του είναι τόσο άρωστος όσο και κείνος που δίνει τροφή στο στομάχι του όταν πεινάει. Αλλά ενώ φαίνονται όλοι να καταλαβαίνουν και να ανταποκρινονται στην πείνα τής κοιλιάς τους δεν δείχνουν να καταλαβαίνουν και να κάνουν τίποτα για την πείνα τής καρδιάς τους, λες κι αυτή κοστίζει περισσότερο...

★

Πως εγώ πήγα εκεί για να δώσω και εάν, φεύγοντας από κει, αποδειχθεί ότι εκείνοι δεν πήραν τίποτα, τότε το φταίξιμο δεν είναι δικό μου αλλά δικό τους.

Και: θα πιάσουμε τώρα να συζητούμε κατά πόσον είναι σωστό ή λάθος, ηθικό ή ανήθικο να μας αρέσουν οι πορδές μας και το άρωμα τών σκατών μας; Εγώ προτίνω να το πάρουμε σαν δεδομένο και να πάμε παρακάτω.

★

Εξήμιση η ώρα. Έφαγα, ήπια γάλα, ακούμπησα το άδιο ποτήρι στο δεξί μηνίγκι και με το βλέμμα χαμένο ταξίδεψα σε κείνη την στραπατσαρισμένη πολιτεία. Έφερα στην μνήμη όλα εκείνα τα κορίτσια δίχως όνομα. Πόνεσα κάποτε γι' αυτά, έκλαψα γι' αυτά, τα νοστάλγησα σε μέρες και νύχτες περασμένες, σε δρόμους δίχως όνομα.

Σας φώναξα κορίτσια, σας ξαναφώναξα... Κορίτσια...κορίτσια... κορίτσια. Ω, πού είστε να σας αγγίξω; Πού χαθήκατε; Πού είστε κορίτσια αυτό το βράδυ που θέλω τόσο ν'αγαπήσω, να

φωνάξω με φωνή πιο δυνατή από την φωνή τού κεραυνού: πως σας αγαπώ κορίτσια, σας αγαπώ πολύ, τόσο πολύ...

Πού είστε κορίτσια ν' ακούσετε: "όταν ακούσεις βήματα στης μοναξιάς τούς δρόμους..."

Ω, το πόσο σάς αγάπησα κορίτσια σάς τόπα, σας το φώναξα. Έδεσα κόμπους για σας την καρδιά μου, σταμάτησα πολλές φορές μέσ' τους δρόμους για να κρατήσω την εικόνα σας, πονούσα κάθε φορά που χανόσασταν στις στροφές και στα πλήθη, πάλεψα και παλεύω ακόμα για σας, πληγώνομαι και ματώνομαι για σας, διασύρομαι και πολεμιέμαι για την αγάπη σας. Δεν ξέρετε τι περνάω κορίτσια για σας, δεν ξέρετε την μοναξιά τού ανθρώπου που το πεπρωμένο του τον καταδίκασε ν' αγκαλιάζει τούς τοίχους και τα φαντάσματα, δεν ξέρετε κορίτσια, τίποτα δεν ξέρετε.

Γιατί αν ξέρατε κορίτσια, αν ξέρατε θα στέλνατε τουλάχιστον ένα μήνυμα σ' αυτό τον άνθρωπο που άφησε την γη του για να έρθει κοντά σας να σας θυμίσει πως δικαιούστε μια καλύτερη ζωή από τούτην εδώ.

8 **Δεκεμβρίου**, Τετάρτη.

Πως θα πάω εκεί, σκέφτηκα, με το "Ημερολόγιο" (τού Ντοστογιέφσκη), με τον Βολταίρο, τις επιστολές της και τα άλλα και θα τους πω: ήρθα με τα αυτόματα, με τα πολυβόλα και με τα μπαζούκας.

★

Είχε πει η κυρά την Παρασκευή: έκαναν λάθος που σε έβγαλαν από το ψυχιατρείο.

Αα, και κείνη η σκύλλα τού Γραφείου! Μα, με πιόν νομίζει έχει να κάνει;

Εχτές μάλιστα είχα τηλεφωνήσει στον Αργύρη Αργυρίου στην Πάφο για να μάθω περισσότερα για κείνη την έκθεση και έτσι να κατευθύνω καλύτερα εκείνη την απάντηση προς τον Μάριο Δημητρίου. Στο μεταξύ είδε και κείνος "το Περιοδικό".

Σχετικά με την έκθεση μού είπε ότι το να δεχτώ μια θεραπεία με τακτικές συζητήσεις και φάρμακα θα με βοηθούσε να τα βγάλω σε πέρας καλύτερα με το δικαστήριο και πως όλοι μας, πρόσθεσε, βρισκόμαστε κάποτε στην ανάγκη να ζητήσουμε βοήθεια (ψυχική εννοείται) κτλ κτλ. Μου είπε κι άλλα, του είπα και γω τα δικά μου και έδειξε ότι εντοπίζει την αρώστια μου στην υπερβολική μου αυτοπεποίθηση. Του είπα πως η αυτοπεποίθηση είναι η βάση τού πολιτισμού κτλ κτλ. Του είπα επίσης πως ο Μάριος είναι ένας καρακιόζης αλλά και πως έχω και για τον ίδιον κάπια... γνωμάτευση. Θέλησε να την μάθει. Του είπα: κάνε υπομονή και θα την δεις γραπτή.

Βέβαια είναι γνωστή εκείνη η γνωμάτευση αλλ' όμως ύστερα, καθώς σκεφτόμουν το όλο συμβάν, σκέφτηκα πως δεν θάκανα άσχημα αν του απαντούσα ευθύς: και σένα εκεί σε κατατάσσω: μεταξύ καρακιόζη, πιθήκου και ηλιθίου.

Εν πάση περιπτώσει έκλεισε αυτό. Κι ασφαλώς θάμουν πιο ηλίθιος από κείνον αν δοκίμαζα να τον πάρω ξανά. Ότι είπαμε είπαμε. Έμαθα εκείνο που ήθελα να μάθω και... έκλεισε λοιπόν. Αντιλαμβάνομαι ότι θέλει πελάτες και ασθενείς αλλά, είπαμε: ουδείς μωρότερος-και... ασθενέστερος-τών ιατρών.

★

Ένα επιχείρημα: σε τι φταίω εγώ εάν αυτό το ωραίο πλάσμα είναι συγγενικό μου; Όπως θέλουν εκείνες να τον χαρούν, τον θέλω κι εγώ, κι όπως θέλουν εκείνες να κυοφορήσουν το σπέρμα του, το θέλω και γω.

Είπαμε: πρώτα και πάνω απ' όλα: το αίσθημα και η αγάπη.

*

Ο Μάριος, αυτός ο Μάριος! Όλο κι όλο που εξειδικεύτηκε στο να γράφει ότι ακριβώς νομίζει ότι θα άρεσε στο ιδεολογικό κύκλωμα που τον εκμισθώνει.

Και εκείνη! Αν το σκέφτηκε ήδη; Τόπε; Τόγραψε; Το διέδωσε; Είμαι ανώμαλος, είμαι παράφρονας, είμαι σκληρός και βάναυσος; Πάει, τελίωσε. Ούτε σκέψη πως μπορεί να παραλογίζεται. Αλλά τόπαμε κι αυτό: τόχουν οι νευρωτικοί το να παίρνουν τις ιδέες τής φαντασίας τους για πραγματικότητες.

Τι περιμένετε; Να σας πει ότι φοβόταν τούς κόπους ή ότι δεν ανεχόταν την αδερφή μου και δεν άντεχε το γεγονός ότι τα παιδιά της συναναστρέφονταν με τα παιδιά εκείνης; Πως θα ήμουν εμπόδιο στην ελευθερία της όταν θα ερχόταν ο Σαντάμ Χουσεΐν να την σώσει από εμένα ή πως ήθελε να με τιμωρήσει γιατί ήμουν εμπόδιο στις διαιτολογικές της διαστροφές και υπερβολές; Ελάτε τώρα. Όλοι ξέρετε τι σημαίνει εγωισμός.

★

Πήγαινα για τον μύλο στις 6. Ο Έκτορας βγήκε, όταν φώναξα, για νάρθει μαζί μου. Ήταν ξυπόλυτος όμως, του είπα να πάρει παπούτσια αλλά μόλις μπήκε μέσα τον κλείδωσε η κυρά. Έτσι έφυγα μόνος για το Γουδί αφού ήταν που ήταν κλειστός ο μύλος στην Πόλη.

10 **Δεκεμβρίου**, Παρασκευή.

Το: πώς θα δώσετε ένα καλό μάθημα όταν όλος ο κόσμος βλέπει ότι βραβεύεται το ψέμα και η δολιότητα και τιμωρείται η αλήθια και η ευθύτητα; Και μόνον από το γεγονός ότι δύσκολα βρίσκεις έναν άνθρωπο να λέει σήμερα την αλήθια, αυτό από μόνο του δείχνει ότι όλο το σύστημα νοσεί.

Και πως ο τρόμος είναι σωτήριος και πολύτιμος καμιά φορά. Δές τούς γιατρούς για παράδειγμα: αν δεν τους τρομοκρατούσα όπως τους τρομοκράτησα θα βλέπατε τί απόφαση θα βγάζανε. Στο κάτω κάτω λίγος φόβος είναι δείγμα λογικού ανθρώπου. Μόνον ο εντελώς παράλογος άνθρωπος δεν φοβάται…

Κι αυτό για σένα πάλι... φίλε Μάριε: εγώ σε κάλεσα σε βοήθεια κι αντ' αυτού εσύ έδωσες την χαριστική βολή στο κτύπημα που ανέλαβαν άλλοι.

Γενικώς ρε Μάριε νά: είσαι ένας... σκατάς. Αν ο σκοπός σου ήταν να με βγάλεις νοκ-άουτ, τότε μπράβο σου Μάριε. Αλλά είπαμε: ευτυχώς που δεν ψηφίζει αύριο ο λαός.

★

Στις ελιές σήμερα με το τραγούδι: γιατί δεν είσαι δω, να σ' αγαπώ κάτω απ' τ' αστέρια;...

Στις 6 ήμουν στην Πόλη για να δω - ή να πάρω - τα παιδιά. Έπαιξα μαζί τους, κι έκλαψα ύστερα στο Δημοτικό. Τα παιδιά θέλανε παιχνίδι, όμως εγώ ήθελα να τ' αγκαλιάζω.

Η Ισμήνη με κλωτσούσε και δεν μ' άφηνε να την αγκαλιάσω και να την φιλήσω. Ούτε λίγο ούτε πολύ: μάτια που δεν βλέπονται, γρήγορα λησμονιούνται... Ω, μην μου πάρετε την αγάπη...

Κι αυτό το δράμα: να βλέπεις τα παιδιά σου κάτω από την σκιά τής αστυνομίας.

Στις 8 ήμουν στο σπίτι. Πάλι μόνος, μόνος, μόνος. Έκατσα κι έφαγα ενώ κάπου εκεί στο τέλος σκεφτόμουν τα ενδεχόμενα τής δίκης την Παρασκευή. Με την διάθεση πάντως που έχω τώρα θα μπορούσανε να μου απαγγείλουνε την θανατική μου καταδίκη και, πιστέψετε με, ούτε που θ' άνοιγα το στόμα να ρωτήσω γιατί.

11 **Δεκεμβρίου**, Σάβατο.

Στον ίδιο σκοπό: τι θέμα σού πρόσφερα μωρέ Μάριε! Θα μπορούσες να βγάλεις τόνους από χρυσάφι απ' αυτό και συ τι έβγαλες; Ένα σωρό σκατά. Θα μου πεις ότι σε σένα αρέσουν. Είναι βέβαια δικά σου σκατά, σε καταλαβαίνω, αλλά ρώτα και μένα ρε Μάριε αν μου αρέσουν τα σκατά σου, ρώτα και μένα.

Τι κατάντησε ρε Μάριε στα χέρια σου εκείνος "ο φιλόσοφος που θέλει να κυβερνήσει τον κόσμο"; Ξέρω βέβαια ότι δεν συγχώρεσες ποτέ τον εαυτούλη σου για κείνο το ρεπορτάζ και αυτή ήταν η ιδανική στιγμή για να επανορθώσεις κάνοντας μου τώρα τόσο κακό όσο καλό μού είχες κάνει τότε.

Έγνια σου όμως και όλοι ξέρουν τι συμβαίνει. Κι όπιος πήρε γεύση από τον Ούτοπο ξέρει και πως η συντριβή σου δεν αργεί. Θυμάσαι Μάριε εκείνο το τελευταίο μήνυμα που άφησα στους γιατρούς; Ψάξε στην κασέτα σου και θα το βρεις. Είναι το ίδιο μήνυμα που αφήνω και για σένα: αυτό, Μάριε, ήταν η αρχή τού τέλους σου....

Αλήθια! Τόσο ηλίθιους τούς νομίζεις όλους; Στο κάτω κάτω όλοι λίγο πολύ ξέρουν την αλήθια για τους γιατρούς. Κι εκείνος που τον διαπέρασε το βλέμμα τού Ούτοπου, ξέρει ένα πράγμα: ο Ούτοπος είναι λιοντάρι. Και ξέρεις γιατί ρε Μάριε; Απλούστατα γιατί έχει αυτό που δεν έχεις ούτε συ ούτε κανείς άλλος. Έχει την Υγία Μάριε, την καλύτερη Υγία που είχε ποτέ άνθρωπος σ' αυτό τον πλανήτη. Γι' αυτό ξέχασε Μάριε πως εκείνος ο Ούτοπος που παρουσίασες στις σελίδες σου είναι εκείνος ο ίδιος άνθρωπος που έσεισε ένα ολόκληρο νησί με λίγες κόλλες.

Πολύ φοβήθηκα στην αρχή πως αυτό το επεισόδιο θα χαροποιούσε πολλούς αλλά, ευτυχώς, μόνο τούς συμπεθέρους μου πρόσεξα να το ... απόλαυσαν, αλλά κι αυτό δεν κράτησε πολύ. Τώρα που μιλάμε είναι ήδη στην θέση τους εδώ και κάτι μερούλες.

Αα, δεν με ξέρεις Μάριε, δεν με ξέρεις καλά. Γιατί αν με ήξερες δεν θα έπεφτες ποτέ σου σε

τέτια παγίδα.

★

Ο δικαστής μού είχε πει στις 3 τού Δεκέμβρη πως θάταν προς το συμφέρον μου να βάλω δικηγόρο για τις 17. Του είπα πως δεν έχω λεφτά. Και ενώ στο μεταξύ το σκέφτομαι κάπως το ενδεχόμενο αυτό, όμως δεν βλέπω να το αποφασίζω. Από την μια είναι αυτός ο χαρακτήρας μου που δεν αρέσκεται σε υπεκφυγές, ψέματα ή μισοαλήθιες, πράγμα που μπορεί να με φέρει σε σύγκρουση μαζί του πάνω στον χειρισμό τού όλου θέματος, και από την άλλη είναι και τούτο το οποίο πρέπει να πω και στον δικαστή: πως είμαι περίεργος να δω πόσο μεγάλη ζημιά μπορείτε να μου κάνετε αν παρουσιαστώ χωρίς την πρέπουσα δικηγορική υποστήριξη.

★

Με αφορμή, και πάλι, το Ισραήλ: πως η επόμενη κίνηση μου δυνατόν να είναι αντισημητική. Θάναι ο Καντάφι. Και πως εγώ δεν έχω φυλετικές ή άλλες προκαταλήψεις. Κι αν μου πείτε πως αυτός έκανε αυτό και κείνο, θα σας πω: ουδείς αναμάρτητος. Πως εγώ δίνω ευκαιρίες και πως από τώρα και στο εξής ο καθένας θα κριθεί από την στάση που θα πάρει απέναντι σε μένα και στο μήνυμα μου.

★

Ωω! Το κορίτσι στον μύλο σκεφτόμουν σήμερα στις ελιές. Θάταν δεν θάταν 12 χρονών. Ιδιαίτερα όμορφο δεν ήταν-ήταν μάλιστα λίγο χλωμό - αλλά είχε μια χάρη και ένα βλέμμα που όταν έπεφτε απάνω σου σε άφηνε, μα τον Θεό, στον τόπο.

Και την φωνούλα τής Σούλλας ψες στο τηλέφωνο (στην Αγία Μαρίνα), της κορούλας τού Απόστολου.

Κι αυτό: πως τους εκλεκτούς μου τούς θέλω Υγιείς. Γι' αυτό ας ξεχάσουν το τσιγάρο κι ας πιάσουν τους δρόμους. Γιατί είπαμε: πάνω απ' όλα θέλω άνδρες, και όχι ανδρείκελα. Το ξεκαθαρίζω λοιπόν από τώρα: όσοι θέλουν να πολεμήσουν μαζί μου ας πάρουν από τώρα τα μέτρα τους ούτως ώστε την ώρα που θα ριχτούν στην μάχη να είναι τόσο λιοντάρια όσο κι ο αρχηγός τους. Διαφορετικά: δεν σας θέλω. Είναι προτιμότερο για τον αγώνα μου να πάτε με τους εχθρούς μου.

Όπως σας το λέω: ή θα είστε μαζί μου έτσι όπως σάς θέλω εγώ ή πηγαίνετε με τους άλλους.

★

Στον παλιό ρυθμό: πιό είναι το καλύτερο μήνυμα που θα μπορούσα να έπαιρνα; Να: ένα "σ' αγαπώ" από έναν άνθρωπο θα ήταν η καλύτερη αμοιβή για μένα για όσα έχω κάνει γι' αυτούς. Αλλά φαίνεται ότι ολόκληρη η Ελλάδα δεν έχει ιδέα από αγάπη...

★

Πώς να ζωντανέψω το σώμα σου Μαρία; Πώς να το φέρω εδώ να διώξει την τόση μοναξιά;

12 **Δεκεμβρίου**, Κυριακή.

Ξύπνησα και σήμερα στις 5 και 10 από τον ήχο τού ξυπνητηριού. Σηκώθηκα σχεδόν αμέσως, προχώρησα στην καθιερωμένη τελετουργία και στις 5 και 30 πήρα τον δρόμο κατά την Κινούσα.

Ασέληνη η νύχτα, και το κρύο στα μέτρα μου. Οι στίχοι (από το "open") που έλεγα και ξανάλεγα: μέσ' το σκοτάδι νιώθω ζεστό το σώμα σου, το ψάχνω, το χαϊδεύω, φιλώ το στόμα σου... Ω, και σκεφτόμουν την κορούλα μου εκεί στο στρώμα της χωρίς ένα χάδι από τα χέρια που αγαπά. Σκεφτόμουν μια Μαρία, σώματα και πρόσωπα αγαπημένα, χείλια και μάτια αγαπημένα, αχάδευτα κι αφίλητα. Κι όπως άλλοτε, έτσι και τώρα, δεν σκεφτόμουν παρά πώς να λύσω ή πώς να κόψω, σαν εκείνον τον Αλέξανδρο τον αδερφό μου, τον γόρδιο δεσμό τής αγάπης, πώς να συντρίψω τους δεσμοφύλακες της, να σπάσω τις πόρτες, να γκρεμίσω τα κάστρα και να ελευθερώσω τα σώματα και τις ψυχές, τα αίματα και τα μιαλά, να τα βάλω στον δικό μου κόσμο και στον δικό μου ωκεανό και να τους πω και να τους προστάξω: είναι δικός σας ο κόσμος και ο ωκεανός: τρέξετε, βουτήξτε, κολυμπήστε, παίξετε και γελάστε κορίτσια, τραγουδήστε και χορέψετε αγόρια. Τον έφτιαξα για σας αυτό τον κόσμο και ετοίμασα εσάς για να τον πιείτε. Πιείτε τον λοιπόν ως την τελευταία του γουλιά. Είναι δικός σας ο κόσμος και ο ωκεανός. Παίξετε και αγκαλιαστείτε μέσα στους κήπους και μέσα στα περιβόλια. Ζήστε εσείς την ζωή που δεν έζησαν οι πατεράδες σας. Δώστε παιδιά ένα μάθημα στον θάνατο, δώστε τον θάνατο στον θάνατο και ένα τέλος στην δυστυχία τής Γης.

.... Μ' αυτά και με κάτι τέτια ανηφόριζα, πρώτα, και κατηφόριζα, κατόπιν,
ώσπου έφτασα στο σπίτι. Τρώγοντας, όπως συνήθως, έγραψα κι αυτά και σίγουρα θα φύγω τώρα

για τις ελιές.

★

Αυτό για κάθε ενδεχόμενο (τόχα πει τότε στην Πέγια και στον Κάθηκα): πως μέχρι τώρα ήμουν σίγουρος για 3 πράγματα: Το πρώτο (επειδή πολλοί αρέσκονται να αμφιβάλλουν γι' αυτό) είναι η Υγία μου. Το δεύτερο:" οι μέρες που λαχτάρησα θαρθούν". Το τρίτο: από τις δίο τρύπες τής γυναίκας προτιμώ την σφιχτότερη.

Ναι, μόνο που τον τελευταίο καιρό είμαι σίγουρος για κάτι ακόμα: η ανάσταση τών νεκρών θα είναι σύντομα γεγονός.

Το αίτημα: να γίνουν βιβλίο οι ομιλίες και τα άλλα κείμενα μου. Εν καιρώ...

★

Πως την επανάσταση σας πρέπει να την κάνετε τώρα παιδιά, διαφορετικά όλη σας η ζωή θα πάει χαράμι. Και να ξέρετε ένα πράγμα: αυτή την επανάσταση την χρωστάτε στην ζωή και στον εαυτό σας και είστε οι μόνοι που μπορείτε να την αναλάβετε. Μην εμπιστεύεστε πλέον τούς ενήλικες. Τα βλέπετε τα χάλια τους. Αυτοί είναι όλοι εφη- συχασμένοι και ηλίθιοι, άλλοι με την αρώστια τους και άλλοι με την ... Υγία τους (αλίμονο), άλλοι με την φτώχια τους και άλλοι με τα πλούτη τους. Είναι όλοι βολεμένοι.

Και εδώ ακριβώς βρίσκεται ο κίνδυνος παιδιά: στο βόλεμα. Γι'αυτό και σας μιλάω τώρα, προτού βολευτείτε και σεις: επιχειρήστε και δώστε το χτύπημα σας τώρα! Διαφορετικά, σας είπα: η ζωή σάς δόθηκε από λάθος και από κάπιο λάθος πάλι θα την παραδώσετε εσείς στα δικά σας παιδιά. Τον νου σας λοιπόν. Μην ανεχτείτε άλλο αυτούς που δεν εννοούν να χωνέψουν το δικαίωμα σας στην ζωή, στο μέλλον και στον έρωτα.

★

Είναι άνθρωποι και άνθρωποι που έχουν την βλακεία τους δείκτη ευφυΐας, την ηλιθιότητα τους δείκτη σωφροσύνης και την δειλία τους δείκτη ανδρείας.

★

Κι "ο απόστολος τού έρωτα, ο ευαγγελιστής τής αγάπης".

★

Πως η ωραία φωνή προϋποθέτει την Υγία. Νά γιατί ακόμα και εκείνες οι ίδιες φωνές που ήταν κάποτε ωραίες, γίνανε τώρα... σκατά. Κι από τίποτε άλλο φυσικά παρά από έλλειψη υγίας.

Στο μάζεμα τών ελιών: αστέρι μου, φεγγάρι μου...

★

Πως νιάζεται, τάχα, ο Μάριος για τα παιδιά μου... Να μην μεταφέρετε, είπε, τις διαφορές σας στα παιδιά.

Αλλού αυτά ρε Μάριε.

Ενώ αυτό ίσως το χρησιμοποιήσω ως σλόγκαν στις επόμενες εκλογές: όσα αν μοι δώσητε εν τω κρυπτώ, αποδώσει υμίν ο πατήρ μου ο ουράνιος εν τω φανερώ[19]...

Και πως σε μένα όλες οι πληροφορίες και οι θεωρίες που έρχονται από το παρελθόν μπαίνουν κάτω από το μέτρο τού σήμερα και του αύριο, τής ζωής και της πράξης. Αυτό εγώ το λέω πολιτικό πραγματισμό.

13 **Δεκεμβρίου**, Δευτέρα.

Ξύπνησα νωρίς στις 4, όπως το ήθελα δηλαδή, γιατί σκόπευα να οργώσω ένα χωράφι προτού φύγω για την Πάφο, για την δίκη. Στις 4½ έπαιρνα και πάλι τον δρόμο κατά την Κινούσα. Τ' αστέρια δεσπότευαν στον ουρανό μου. Όλα μού φαίνονταν καλά ή, τουλάχιστον, υποφερτά.

Στο μεταξύ πήρα ψες 150 λίρες από τις ελιές, τα χρέη μου λιγοστεύουν και σύντομα θα κάνω και λίγες οικονομίες. Ήταν όμως μέσ' την σκέψη μου κάτι που με στενοχωρούσε και με έκανε να αισθάνομαι πολύ ηλίθιος: αυτά τα μασκαρέματα τού Αντρίκκου. Έμπορας είναι. Τι τα θέλεις; Θα κάνει κι αυτός τα δικά του. Ούτε λίγο ούτε πολύ μούφαγε ένα 30λιρο. Εκεί που έπρεπε να μου πλήρωνε τις ελιές 60 σεντ το κιλό, μου τις πλήρωσε τελικά 50 σεντ.

Αυτό πράγματι με στενοχωρούσε, ναι, όμως ήταν και κάτι άλλο που μ' έσπαζε και μου ράγιζε την καρδιά. Ήταν ένα όνειρο τής νύχτας, ένα όνομα μιας λεπτοκαμωμένης παιδούλας. Ηλένη την λέγανε. Την ποθούσα και με ποθούσε, κοιταζόμασταν με δύναμη μέσα στα μάτια και ψάχναμε μια ευκαιρία και έναν χώρο για ν' ανταλλάξουμε χάδια και φιλιά και δεν τον βρίσκαμε. Ψάχναμε,

ψάχναμε, σαν χαμένοι ψάχναμε, όπως ο διψασμένος το νερό κι όπως ο πεινασμένος το φαΐ. Ήταν κοντά μου εκείνο το πλάσμα, το άγγιζα και με άγγιζε, μου κρατούσε το χέρι και διαβαίναμε μέσ'από δρόμους γεμάτους βουή. Την αγκάλιαζα μέσα στους δρόμους κι όμως ζητούσαμε κι οι διό μια απόμερη γωνιά για να δώσουμε και να πάρουμε εκείνα τα ερωτικά αγκαλιάσματα τα ατελεύτητα.

Την είχα δίπλα μου, πλάσμα αγαπημένο κι ατόφιο, και νά που για κακή μου τύχη ξύπνησα. Ξύπνησα και όλα χάθηκαν, αγγίγματα και γλυκοκοιτάγματα. Στο κρεβάτι νάμαι, όπως πάντα, μόνος με το μονότονο εγώ μου, σπαραγμένος από την ανάμνηση τής κόρης, συντριμμένος από την απουσία και από τον πόνο, τσακισμένος από τα ίδια μου τα όνειρα κι όμως πάντα δυνατός και ακμαίος, σημαιοφόρος τής πιο μεγάλης Ιδέας, στρατιώτης και στρατηλάτης, λιοντάρι και πάνθηρας, με το μπόι ορθωμένο μπροστά σε στρατιές δειλών και ορδές απατεώνων, πράος και αμείλικτος μαζί, γλυκός και πικρός, άγιος και καίσαρας, ήλιος και φεγγάρι, φωτιά και νερό, ζωή και θάνατος.

★

Δίο η ώρα και γύρισα από την Πάφο. Με, λοιπόν, παραδοχή τής κατηγορίας για την ζημιά τών 20 λιρών και άρνηση (αφού επρόκειτο για αυτοάμυνα, είπε η δικαστής) τής κατηγορίας τού τραυματισμού τού πεθερούλη μου μεταφέρθηκε η δίκη στις 14 **Απριλίου**, ημέρα Πέμπτη.

Στην Πόλη πλήρωσα τα νερά και μιλήσαμε αρκετά με τα παιδιά στο Τμήμα Υδάτων. Ύστερα πέρασα από το Δημοτικό για να δω τα παιδιά μου. Η Ισμήνη μού έκανε περίπου τα ίδια, όπως και την άλλη φορά: δεν ήθελε να την αγγίξω. Παρόλαυτά την πήρα πάλι για λίγο στην αγκαλιά μου. Στην γωνιά εκεί στο Συνεργατικό παντοπωλείο νάσου ο Ηρακλής με το αστυνομικό όχημα. Σταμάτησε μπροστά μας, κατέβασε το τζάμι και μου είπε: πήρες άδεια για να την πάρεις; Του είπα: μωρέ μ' ένα οποιοδήποτε παιδί μπορώ να περπατήσω στον δρόμο και τώρα δεν μπορώ να περπατήσω με το παιδί μου; Καταντήσατε λοιπόν όργανα δίο νευρωτικών γυναικών;

Εκείνος είπε: έχουμε οδηγίες. Κι εγώ: παράτα μας μωρέ, αλλού αυτά.

Αλλά είπαμε πάλι: το ταλέντο υποχρεώνει. Κι ασφαλώς σαν σκύλλος υποκύπτει κι αυτός στο ταλέντο του να γαυγίζει και να δαγκάνει.

Εν πάση περιπτώσει εκείνος τράβηξε τον δρόμο του κι εμείς τον δικό μας. Η Ισμήνη επέμενε να την αφήσω και την άφησα. Της έλεα και της ξανάλεα: σ' αγαπώ, σ' αγαπώ πολύ. Είσαι το πιο όμορφο μωρό. Της είπα πως η μάνα της είναι κακιά, κι η γιαγιά της είναι κακιά κι ο παππούς της κακός.

Εκείνη μού θύμισε εκείνο το επεισόδιο τότε, όταν τής έφαγε το φαΐ ο γάτος κι εγώ θυμωμένος τής έριξα από το μπάνιο λίγο νερό. Αλλωστε τής είχα πει και ξαναπεί να προσέξει να μην της το φάει ο γάτος. Φτώχιες μεγάλες βλέπετε.

Είχε τότε κρυφτεί κάπου κι όταν βγήκα από το μπάνιο την γύρευα για δίο ώρες. Στο τέλος εμφανίστηκε μπροστά στον κ. Μιχάλη, τον Κλάπα, 200 μέτρα από το σπίτι. Εκείνος μού φώναξε κι εγώ την πήρα και την έφερα στο σπίτι με κλάματα και με χάδια.

Ω τι πέρασα μ' αυτό το κορίτσι. Και νά που τώρα όλα χαθήκαν, όλα είναι υπολογισμένα για να δείξουν πως ο παπάς της είναι κακός.

Σύντομα λοιπόν έστριβε για το σπίτι της, από πιο πέρα ερχόταν ο Έκτορας και ο Ορφέας, τους φίλησα και τους αγκάλιασα λίγο και σύντομα έπαιρνα τον δρόμο για το χωριό. Α, κι όταν έφτασα σκεφτόμουν τον Ηρακλή. Έτσι: θέλω να σκοτώσω σάς λέω, να σφάξω και να κάψω, να αφανίσω από την γη τών ανθρώπων αυτό το γένος τών σκύλλων.

★

Ο Δημητράκης (αστυνομικός ο άνδρας και συγγενής τού πεθερού) με είδε στην Πόλη και με ρώτησε για την δίκη. Του είπα το γνωστό. Κι εκείνος: έπρεπε να παραδεχτείς και τις δίο κατηγορίες για να κλείσει το θέμα.

Και πως: ο Θεός θα με τιμήσει γιατί απλούστατα κι εγώ τον τιμάω.

14 **Δεκεμβρίου**, Τρίτη.

Ξύπνημα στις 5, χωρίς ξυπνητήρι αυτή την φορά. Είχα κάνει το τελευταίο περπάτημα νωρίς κι έτσι ξύπνησα νωρίς, με την καρδιά μου πεινασμένη, και περπάτησα και πάλι κατά την Κινούσα για 42 λεπτά.

Γεγονότα: χτες το σούρουπο έβρεχε κι έτσι, μετά τις 5, τηλεφώνησα στον Αντρέα Κων/νου.

Μου είπε να γράψω κάτι και να του το στείλω και γω άρχισα ήδη. Το πότε θα τελιώσω είναι άγνωστο. Η μέρα είναι καλή σήμερα για μάζεμα ελιων και όμοια θα είναι, φαίνεται, και η αυριανή. Βέβαια η νύχτα είναι μεγάλη, ναι, αλλ' ίσως είναι μεγάλη μόνο για τον πολύ κόσμο, όχι όμως και για μένα. Γιατί εγώ έχω να καθαρίσω ελιές, την νύχτα έχω να περπατήσω, να φάω, να λουστώ, ίσως, και να ξαπλώσω λίγο νωρίς για να σηκωθώ νωρίς. Ως τώρα μάλιστα ο μόνος χρόνος που βρίσκω τον τελευταίο καιρό για να γράψω κάτι είναι ο χρόνος που τρώω στο τραπέζι. Και το τονίζω αυτό "στο τραπέζι" γιατί είναι φορές που δεν τρώω στο τραπέζι αλλά στον δρόμο όταν μαζί με το στομάχι μου πεινάει και η καρδιά μου και πρέπει οπωσδήποτε να εξοικονομηθεί λίγος χρόνος για το μάζεμα τών ελιών.

Εν πάση περιπτώσει τηλεφώνησα ύστερα στον Αλέκο Κων/δη (προς ενημέρωσιν πάντα) ενώ έλειπε από την Χαραυγή ο Αντρέας ο Δημητρόπουλος (του άφησα τα χαιρε-άσματα μου). Πρώτα όμως είχα τηλεφωνήσει στην Κάτια, το κορίτσι τού "Περιοδικού" που μου πήρε τις φωτογραφίες εκείνη την Παρασκευή έξω από το Νοσοκομείο τής Λεμεσού. Τι μου είπε; Να: πως βγήκαν και ωραίες φωτογραφίες αλλά δεν ξέρει γιατί ο Μάριος διάλεξε αυτές για να τις δημοσιεύσει.

Ναι, *ναι,* είν' εντάξει, ξέρω εγώ, το λέω, δεν το κρύβω, και τόπα και στην Κάτια φυσικά. Της ζήτησα πάντως να μου τις στείλει και για αντάλλαγμα θα της στείλω εγώ ένα βιβλίο μου. Ένα, πάντως, τηλεφώνημα το χρωστώ στον Νικήτα.

Ω, μα τι νομίζεις Μάριε; Πως είναι όλοι κορόϊδα σου ή μήπως πως θάναι για πάντα; Νόμιζες πως θα μούκανες μεγάλη ζημιά αλλά βλέπω πως βρήκα μάλλον συμπάθεια. Αλλωστε όσοι με ξέρουν Μάριε, όσοι διάβασαν έστω και μια σελίδα μου και είδαν έστω και μια φορά την φάτσα μου, ξέρουν και πως εγώ είμαι σιδερένιος Μάριε, ξέρουν πως εγώ είμαι Έλληνας. Θεώρησε λοιπόν σαν δεδομένο Μάριε πως τα βέλη τα οποία μού έριξες χτύπησαν πάνω στην σιδερένια μου πανοπλία και τώρα έρχονται κατεπάνω σου... φίλε. Φυλάξου!

Τώρα, θα μου πείτε: τι σας νιάζει εσάς για όσα προσωπικά έχω εγώ με τον Μάριο; Προσέξτε όμως: αυτά τα πράγματα δεν είναι προσωπικά, κι αυτό απλούστατα γιατί στην περίπτωση αυτή ο Μάριος είναι το σύμβολο, το είδωλο και ο απολογητής αυτού του συστήματος και εγώ είμαι ο πολέμιος και ο αγγελιοφόρος τού άλλου. Πρόκειται δηλαδή εδώ για πόλεμο μεταξύ συστημάτων.

Έτσι λοιπόν: όπως τα σκεύη τού κεραμέως θα σε κατακομματιάσω ρε Μάριε, καί εσένα και το σύστημα σου όλο.

★

Πως με την συμπεριφορά, με τους τρόπους και με τους νόμους σας κάνετε τα παιδιά μαϊμούδες.

...Στο κάτω κάτω ας το δούμε και λίγο λογικά: μια κόρη σου δεν είναι παρά ο καρπός τού δικού σου σπέρματος και του σπέρματος μιας γυναίκας που αγάπησες. Είναι λοιπόν, πέστε μου, δυνατόν να μην αγαπάς αυτό τον καρπό τής ένωσης τού εαυτού σου και μιας γυναίκας που αγάπησες;

Ακούστε όμως: εγώ δεν επικεντρώνω τον έρωτα σ' αυτή την σχέση αλλά και, από την άλλη, δεν την αποκλείω. Εγώ μιλάω απλά και καθαρά για τον έρωτα τών πάντων με τα πάντα, μιλάω διά "την τών πάντων ένωσιν". Απώτερη φιλοδοξία μας το να αγαπήσουμε όλα τα ανθρώπινα όντα που ζουν και αναπνέουν κάτω απ' αυτό τον ήλιο.

★

Αφορμή εκείνη η συζήτηση στο "Τμήμα Υδάτων". Τους είχα πει εκείνο τού Βολταίρου για τους γάμους μεταξύ συγγενών και στο τέλος τούς είπα πως η καθαυτό ηθική είναι άλλο πράγμα. Με ρώτησαν τι είναι για μένα η ηθική. Τους είπα κάτι όμως αυτό δεν με ικανοποίησε. Έτσι έψαξα μέσα στο κεφάλι μου για κάτι καλύτερο έτσι ώστε όταν θα με ξαναρωτήσουν κάποιοι άλλοι να δώσω μια καλύτερη και πιο ολοκληρωμένη απάντηση.

Τώρα, τι είναι ηθική; Ή, για να το κάνω πιο εύκολο για μένα: τι είναι ανηθικότητα; Να: το να λες ψέματα για να βλάψεις, το να κλέβεις έναν φτωχό, να ειρωνεύεσαι, να μην κάνεις μια καλή πράξη ενώ το μπορείς, να μην δίνεις ένα χαμόγελο ή να μην λες μια καλή κουβέντα σε κάποιον που την δικαιούται, το να μειώνεις τον πλησίον σου από φθόνο, το να υπερβάλλεις τα λάθη και τις αδυναμίες τών άλλων και να μηδενίζεις τις αρετές τους, το να πνίγεις κάποιον που σε καλεί σε βοήθεια, το να υποκρίνεσαι, το να ληστεύεις το βιός τών άλλων ή να παρακινείς ανθρώπους σε πολέμους για μικροπρέπειες, το να στριμώχνεις κι άλλο έναν άνθρωπο που ήδη βρίσκεται σε δύσκολη θέση, το να δίνεις μίσος και καχυποψία εκει που πήρες αγάπη και εμπιστοσύνη κτλ κτλ.

★

Αραγε: το αποτέλεσμα τών υπερβολών και των φόβων μιας νευρωτικής μάνας και του υπέρμετρου ζήλου μιας κοινωνικής λειτουργού να σώσει τα πατροπαράδοτα ήθη; Ή μήπως...

★

Πως μέσα σ' αυτές τις στρατιές τών λαγών και των χαμαιλεόντων τούς είναι δύσκολο να εννοήσουν πως μπορεί να υπάρχει και κάπιος λέοντας. Αν δουν κάπιον διαφορετικόν απ'αυτούς θα προτιμήσουν να τον εντάξουν στους τρελλούς. Η διαφορετικότητα του δεν επιδέχεται γι' αυτούς άλλη ερμηνεία.

15 Δεκεμβρίου, Τετάρτη.

Στις 5 και 20 για 40 λεπτά, κατά την Λίμνη. Έτσι: τ' αστέρι τού βοριά θα φέρει ξαστεριά.

Κι έτσι: τ' αδέρφια μου οι άνθρωποι. Τα όνειρα τους κάτω από τις στέγες και τα όνειρα μου κάτω από τ' αστέρια. Μνήμες μοναχικών περπατημάτων σε μεγάλες πολιτείες. Τα οράματα τού αγίου.

Κι έτσι: παιδούλες, παιδούλες γλυκές κι αγαπημένες, σας θυμήθηκα σ' ένα πανηγύρι να γυρνάτε αναζητόντας το όνειρο σας. Παιδούλες με τα χέρια αγκαζέ να περιφρονάτε και να αποφεύγετε το βλέμμα μου. Παιδούλες, παιδούλες, ώρες γλυκές και απεγνωσμένες, κυνηγήματα σκιών και φευγαλέων εικόνων. Πόσος καιρός είναι που δεν μιλήσαμε; Με κάπια Αθηνά, μια Χαμπούλλα και μια Στέλλα, με κάτι Μαρίες και μ' άλλες σωρό, άγνωστες κι ανώνυμες, χωρίς γνώση και όνομα, φύλλα πράσινα τής άνοιξης που δεν θ' αργήσουν να γίνουν κι αυτά φύλλα κίτρινα τού φθινοπώρου και γυμνά, παγωμένα κόκκαλα μέσα στο χώμα.

Αα, πόσες φορές να σας το πω; Ζήστε π' ανάθεμα σας, ζήστε όσο είναι ακόμα καιρός. Ζήστε!

Έτσι γύριζα με το πρώτο-πρώτο χάραμα να διαγράφεται πάνω από τα βουνά: σαν με κοιτάς, ηλιοβασίλεμα στα μάτια σου φωτιά... Χαμήλωσα τον ήχο όταν μπήκα στο χωριό ενώ οι σκύλλοι αλυκτούσαν γύρω μου. Πέρασα ανάμεσα από τις μοναξιές τών ανθρώπων κι έφτασα στο άντρο μου για την επόμενη σελίδα...

★

Και το: τι τους στοιχίζει για ένα χάδι κι ένα αγκάλιασμα ή, έστω, για μια γλυκιά ματιά, να κερδίσουν μια θέση μέσα στο βιβλίο τών βιβλίων;

Για την Ρωσσία: ήρθε πίσω η Πετρούπολη, ήρθε κι η Δούμα. Τι άλλο απομένει να έρθει; Μα, ο τσάρος φυσικά. Έρχομαι λοιπόν.

★

Ξέρετε πόσα πράγματα θέλω να κάνω και όμως δεν τα κάνω; Φυλάγομαι, βλέπετε, κι εγώ γιατί οι εχθροί μου καραδοκούν. Μην μου βάζετε όμως θηλιά στον λαιμό επειδή εκφράζω τις ιδέες και τις επιθυμίες μου και επειδή τις υπερασπίζομαι και τις διακηρύσσω δημόσια. Φαντασθήκατε δηλαδή όλοι οι διανοητές, οι φιλόσοφοι και οι ποιητές να αποσιωπούσαν τις σκέψεις και τα αισθήματα τους από τον φόβο μήπως καταλήξουν στις φυλακές ή στα ψυχιατρεία; Πόσο φτωχός θάταν αλήθια ο κόσμος χωρίς έναν Σωκράτη, έναν Πλάτωνα, έναν Ιησού, έναν Μωάμεθ, έναν Βολταίρο ή έναν Ντοστογιέφσκη;

Α, κι όσο μάλιστα για τον τελευταίο θα ακούσατε πως τον έχω για δάσκαλο μου. Όσοι λοιπόν από σας είδατε τα βιβλία του θα ξέρετε πως είναι γεμάτα με πάθη, αισθήματα, πίκρες και πόνους, γεμάτα με όνειρα, ιδέες, έγκλημα και μανία. Μα τι νομίζετε πως είναι η ψυχή ενός καλλιτέχνη; Θα πρέπει μήπως να απαγορευθούν τα βιβλία του επειδή δεν εκφράζουν την τρέχουσα ηθική ή μήπως θα έπρεπε να εκτελεσθεί, να φυλακισθεί, να εξορισθεί ή να απομονωθεί επειδή η πλειοψηφία τών ανθρώπων σκέφτεται διαφορετικά ή γιατί δεν τον καταλαβαίνει ή γιατί επικρίνει αυτός μέσα από τα βιβλία του κάπιους νόμους και κάπιες συνήθειες ή προκαταλήψεις τού πλήθους;

Άραγε έκαναν καλά οι Αθηναίοι που καταδίκασαν τον Σωκράτη ή έκαναν καλά οι Εβραίοι που σταύρωσαν τον Χριστό; Παλιά ιστορία θα μου πείτε αλλά η αλήθια είναι μία: οι καλλιτέχνες είναι η ψυχή τής Γης. Γι'αυτό μην τους διώκετε και κάνετε την παρουσία τους εδώ υποφερτή για κείνους.

Μάθατε όμως τουλάχιστον να τους ξεχωρίζετε ή δυσκολεύεστε να διακρίνετε έναν χούλιγκαν από έναν επαναστάτη, έναν εξεγερμένο από έναν φονιά, έναν ιδεολόγο από έναν φαφλατά, έναν ηγέτη από έναν φωνακλά, έναν αγωνιστή από έναν μισθοφόρο, έναν καλλιτέχνη

από έναν αλήτη κι έναν λέοντα από έναν χαμαιλέοντα;

★

Πως ακόμα και η ζούγκλα θέλει λιοντάρια για να κυβερνηθεί.

★

Εξαρτάται πώς θα μου την βιδώσει... Από την μια λέω: έχω την ησυχία μου, αλλά από την άλλη, όταν σκέφτομαι τις στιγμές που πέρασα μ' αυτά τα παιδιά, τότε δεν θέλω άλλο από την συντριβή όλων όσων τα κράτησαν μακριά μου. Αυτό σκέφτομαι αυτές τις ώρες και, πιστέψετε με, δεν είναι λίγες: την συντριβή τους, πάλι την συντριβή τους και πάντα την συντριβή τους.

★

Για την γοητεία τού νάσαι κηδεμόνας, προστάτης και... στήριγμα τών παιδιών άλλου. Ε Πολύδωρε; Σε ξέρω βλέπεις και σε διαβάζω τόσο καλά όσο και κείνον τον Μάριο.

Και πως δεν είναι πως αρέσει στους ανθρώπους αυτό το σύστημα αλλά αφού έτσι κι αλλιώς δεν μπορούν να το αλλάξουν, είναι ευχαριστημένοι αν καταφέρουν να αξιοποιήσουν τις... θετικές του πλευρές.

16 Δεκεμβρίου, Πέμπτη.

Στις 5 και 40, πάλι κατά την Λίμνη: πού νάσαι νάρθεις το βράδυ αυτό που είμαι μόνη, μα τόσο μόνη... Πού νάσαι αλήθια το βράδυ αυτό; Κτλ κτλ.

Έτσι λοιπόν, αλλά κι έτσι: ερωτευμένος με την ίδια μου την φωνή.

....Ή: ξέρετε πόσα φονικά γίνονται κάθε μέρα μέσα στα κεφάλια τών ανθρώπων και πόσες απειλές μόλις που δεν εκτοξεύονται; Ο καθένας έχει έναν... σοβαρό λόγο για να θέλει να δει κάπιον πλησίον του νεκρόν ή, μάλλον: ψοφισμένον.

17 Δεκεμβρίου, Παρασκευή.

Ξύπνησα πάλι στις 5 από τον ήχο τού ξυπνητηριού με την Χαρούλα να μου σημαδεύει την ψυχή.

Κατά το περπάτημα κατά την Λίμνη σκεφτόμουν αυτό: αν δεν σας ζητώ σε γάμο κορίτσια δεν είναι γιατί σάς απορρίπτω αλλά γιατί σας αγαπώ.

Ενώ χτές είδα λίγο στην Πόλη τα παιδιά (είχα πάρει κάτι ελιές για τον Δημήτρη). Αγόρασα στην Ισμήνη ινδοκάρυδα και παστελλάκι ενώ ο Έκτορας ήθελε ποδήλατο.

Κι αυτό: αν μου πουν δηλαδή να πάω να σκοτωθώ πρέπει να το κάνω γιατί είναι πολλοί αυτοί που μου το λένε ή γιατί είναι γιατροί;

★

Βράδυ, περασμένες οι *7*. Γεγονότα: πήγα στην Πάφο σήμερα για το οικογενειακό ζήτημα. Κόντεψαν οι ενιά για να μπούμε μέσα και να κλείσουν οι... θύρες. Μίλησε στην αρχή η κοινωνική λειτουργός ενώ στο μεταξύ μού πάσαραν και την "έκθεση" της. Έτσι καθώς έλεγε τα δικά της και σεκόνταρε ο δικηγόρος της έριξα μερικές ματιές. Σύντομα πάντως μού ζητούσε ο δικαστής να της υποβάλω ερωτήσεις πάνω σ' αυτά που είπε και πάνω στην έκθεση της.

Κι ως γεγονός: παρά το ότι μόλις είχα πάρει την έκθεση, όμως προσπάθησα και οφείλω να πω ότι δεν τα πήγα και τόσο άσχημα. Κατ' αρχάς τής... υπέβαλα αυτό που μου είχε πει η Στασού την Δευτέρα στην Πάφο μετά την δίκη: πως ο Έκτορας είπε σε μια γυναίκα πως είναι αυτές που του ζήτησαν να πει αυτά που είπε. Της είπα για την περίπτωση όπου είχε πάρει την Ισμήνη από την μάνα της, ύστερα κάτι πήρα από την έκθεση της κτλ κτλ ώσπου ήρθαμε στο θέμα τού ψυχιατρείου. Εκείνη ανέφερε την γνωμάτευση τής επιτροπής: πως είμαι άτομο ψυχωτικό με παρανοϊκές τάσεις. Μ' άρεσε, πρέπει να πω, και δεν τόκρυψα. Την ρώτησα αν μπορούσα να είχα ένα αντίγραφο της. Είπε είναι εμπιστευτική και ύστερα την ρώτησα για την δική της γνώμη πάνω στην γνωμάτευση. Είπε πως έχει την ίδια ακριβώς γνώμη με κείνην τής επιτροπής. -Ώστε η έκθεση σου, της λέω, και οι εισηγήσεις που κάνεις σ'αυτήν στηρίζονται στην πεποίθηση σου ότι εγώ είμαι ένας παρανοϊκός; - Ας πούμε.

Είπε ακόμα πως σχημάτισε αυτή την γνώμη προτού πάρει την έκθεση τών ψυχιάτρων κτλ. Την ρώτησα ύστερα πιός είν' εκείνος από τους συγγενείς μου που -όπως αναφέρει στην έκθεση της- πιστεύει ότι είμαι ψυχικά και διανοητικά άρωστος. Μου κατονόμασε την Αντρούλλα.

Εν πάση περιπτώσει είπαμε ύστερα για τις απειλές που εκτόξευσα. Εκείνη είπε πως είπα: θα

την εκτελέσω εν ψυχρώ. Εγώ τής είπα πως αυτό ειπώθηκε σε μια άλλη περίπτωση και πως αυτής τής είπα μόνο πως "θα την συντρίψω" και πως "ακόμα και ο καλύτερος άνθρωπος μπορεί να φτάσει στο σημείο να σκοτώσει".

Σχετικά με τις περί αιμομιξίας σκέψεις τούς είπα πως εκείνες οι ίδιες είναι που με υποχρέωσαν να τις κάνω και πως πουθενά μέσα στο βιβλίο μου δεν κάνω λόγο για αιμομικτικές σχέσεις.

Στο διάλειμμα με ρώτησε ο δικηγόρος αν φέρω ένσταση στο να μην βλέπω τα παιδιά μέχρι τις 14 τού Γενάρη. Ήθελε ρώτημα αυτό το πράμα; Του είπα πως ολ' αυτά είναι υπερβολές νευρωτικών γυναικών. Αργότερα με ρώτησε η κοινωνική λειτουργός αν έχω κανένα συγγενικό σπίτι για να βλέπω εκεί τα παιδιά. Της είπα εγώ: είναι σκότωμα που θέλεις. Εκείνη είπε: πρόσεξε πώς μιλάς στην κοινωνική λειτουργό. Της είπα: για μένα είσαι η Αντρούλλα Νεοφύτου κι έτσι σε υπολογίζω. Στο τέλος τής είπα: φέρ' τόν νούν σου.

Ύστερα μίλησα με τον δικαστή (Γιώργος Σεργίδης, τελικά). Είπαμε αρκετά σε αρκετά καλό τόνο. Μου ανακοίνωσε πάντως πως έβγαλε διάταγμα με το οποίο θα βλέπω τα παιδιά μόνο στην παρουσία άλλων. Μου είπε να εκτιμήσω την θέση του κτλ. κτλ, π'ανάθεμα τα. Μου είναι τόσο δύσκολο να κάτσω τώρα να τα θυμηθώ και να τα γράψω.

Στην Πόλη ύστερα με πήρε η Ισμήνη και με γύρισε στα μαγαζιά για να της πάρω κάτι. Της πήρα τελικά ένα αστεράκι 1 ½ λίρας και έφυγε τρέχοντας ενώ προσπαθούσαν κάτι μαλάκες τής ΑΗΚ να με πάρουν στο δούλεμα. Ω ρε κόσμε!

Το σκεφτόμουν εκείνο τ' αστεράκι και την διαδρομή μας μέσα στην Πόλη, το σκεφτόμουν καθώς όργωνα τούτο το χωράφι πίσω από το σπίτι και αναρωτιόμουν αν θα θυμηθεί ποτέ αυτή την ιστορία. Έπιασα κάπου εκεί εκείνο το τραγούδι: τ' αστέρι, τ' αστέρι, γιε μου, γιε μου, γιε μου ακριβέ μου... κι ήρθαν γρήγορα τα κλάματα, γρήγορα κι έφυγαν. Έμεινε η σιωπή μου, ο θόρυβος τής μηχανής, ο μουντός ουρανός, κάτι φωτιές πέρα μακριά κι αυτό το παράπονο που γέμισε το σύμπαν.

Κάπια στιγμή ύστερα σκέφτηκα εκείνη την γνωμάτευση. Ήταν ακριβώς εκεί στον φούρνο και, πιστέψτε με, έσφιξα θριαμβευτικά την γροθιά. Ξανά και ξανά και ξανά.

Κυράδες μου και πίθηκοι μου, να σας πω την αλήθια; Αγαπώ τον πόνο μου, αγαπώ τούς αγώνες μου, αγαπώ τις φουρτούνες και τις καταιγίδες γιατί εγώ γεννήθηκα γι' αυτές κι αυτές γεννήθηκαν για μένα. Πώς να τις αρνηθώ λοιπόν! Ας κοπιάσουν! Όσο πιο πολλές ρθούνε, τόσο πιο μεγάλη θάναι η δόξα, η τιμή και η νίκη. Ζήτω ο πόνος λοιπόν!

Όταν τέλιωσε στις 6 και 15 το όργωμα περπάτησα καμιά 25ριά λεπτά κι ύστερα τηλεφώνησα στην Αντρούλλα, την αδερφή μου. Ούτε λίγο ούτε πολύ ήθελε να μου δώσει και μαθήματα. Ήθελε, λέει, ν' αλλάξω ιδέες και να προσαρμοστώ με τις ιδέες τής κοινωνίας κτλ. Μου είπε πως της κάνουν πόλεμο νεύρων για το "Περιοδικό" και πως τής λένε: "επέλλανεν τέλια ο αρφός σου"; Και για το ότι δεν λένε σε μένα τον ίδιο τις σκέψεις τους, εξήγησε: αν κάπιος είναι κίτρινος δεν θα το πουν στον ίδιο. Θα το πουν σ' έναν συγγενή του... -Ναι, κατάλαβα.

Ύστερα μού ζητούσε να τους... αποδείξω πως δεν είμαι άρωστος.

Απολογισμός: "Ω τι γη" λοιπόν! Όμως ο "φιλάργυρος" μέσα μου γραφιάς σκεφτόταν σύντομα: σήμερα βγάλαμε πολύ υλικό...

★

... Με σταυρώνετε, με ματώνετε, με δικάζετε στο όνομα τών ... εντολών ενός σταυρωμένου, ματωμένου και προδομένου και δεν τολμάτε να σκεφτείτε πως και μόνον από την ομοιότητα τής περίπτωσης μας ίσως μπορεί να κάνετε λάθος με το να θέλετε να υποφέρω όσα υπόφερε και κείνος. Μου αξίζει αλήθια τόσος πόνος για κάτι το τόσο αθώο;

Περασμένες οι δέκα στο μεταξύ και ένα τραγούδι μού φέρνει δάκρυα: δεν με ψάχνει πια κανείς και σε βράδια κρίσιμα ούτε συ τηλεφωνείς για ν' αφήσεις μήνυμα...

"Α, το φέρετρο μου, σίγουρα θα μου φέρατε το φέρετρο μου".[20]

Αχ σκύλλες! Αν δεχόσασταν τουλάχιστον λίγα μαθήματα από την Τσιητσιολίνα θα ήσασταν τουλάχιστον και λίγο χρήσιμες.

★

Η απάντηση μου στο διάταγμα: δεν πάτε όλοι να πηδηχτείτε, και σείς και οι νόμοι σας.

Κι έτσι, μέσ' την νύστα μου: πρέπει να βρω γυναίκα.

Κι έτσι: μα, με παίρνετε για κανέναν βλάκα; Αμα σκοτώσω τώρα κάπιον ηλίθιο και με κλείσουν στην φυλακή, τότε πότε θα μπορέσω "να γεμίσω την Γη με πτώματα";

Μα δεν βλέπετε; Αν δεν παίξω τώρα το αρνάκι, δεν θα παίξω ύστερα τον Εκτελεστή. Γι' αυτό είπαμε: υπομονή.

Ύστερα πρέπει να μάθω εάν με τέτια ψυχιατρική γνωμάτευση έχω καν δικαίωμα να διεκδικήσω βουλευτηλίκι ή προεδριλίκι. Αναμονή λοιπόν.

18 Δεκεμβρίου, Σάβατο.

...Πως πρέπει να εξεταστεί το χρονικό τών νόμων. Και πως ακόμα οφείλετε να δείτε τα κίνητρα της και εάν και εφόσον έχετε πεισθεί ότι εγώ επιμένω να λέω την αλήθια εις πείσμαν τών πάντων, τότε....

Και πως "το λανθάνειν εστίν ανθρώπινον". Γιατί το λέω αυτό; Απλούστατα για να θέσω υπόψιν τής κοινωνικής λειτουργού πως το να έχουν κάνει λάθος στην κρίση τους για μένα είναι κι αυτό ένα ενδεχόμενο. Και το γεγονός ότι εκείνοι που πιστεύουν ότι εγώ είμαι άρωστος είναι 4 ή 5 ή 1005 (όσοι θέλουν ας είναι. Αυτό δεν μεταβάλλει το σκεπτικό μου) και εγώ που πιστεύω ότι είμαι υγιής είμαι ένας, δεν μπορεί να αλλάξει την αλήθια ότι τα λάθη είναι ανθρώπινα και σ' αυτά υποκύπτουν τόσο μεμονωμένα άτομα όσο και ομάδες (μικρές ή μεγάλες). Θέλετε παραδείγματα;

Θέλω λοιπόν να θεωρήσετε το ενδεχόμενο αυτή η επιτροπή να έχει βγάλει μια λανθασμένη απόφαση, ως ένα μέρος τής όλης υπόθεσης. Κι αυτό χωρίς να λογαριάσουμε άλλα κίνητρα: μικροσυμφέροντα, πάθη, εμπάθειες ή αντιπάθειες.

Τώρα, θα μου πείτε: όπως μπορεί μια ομάδα να κάνει λάθη, είπαμε, τότε μπορούν να κάνουν και τα άτομα σαν άτομα, και στην προκειμένη περίπτωση εγώ ο ίδιος, και πως η εντύπωση μου πως εγώ είμαι υγιής μπορεί να είναι μια λανθασμένη εντύπωση. Ακούστε: δεν φοβάμαι να θέσω κι αυτή την υπόθεση αλλά θέλω να επιχειρηματολογήσω κάπως σ' αυτό και θέλω όλη την προσοχή σας.

Ας πούμε, λέω, πως εγώ είμαι, όντως, ένας ψυχικά άρωστος άνθρωπος, όπως το θέλει ο Μ. Δημητρίου, ή ένας ψυχωσικός με παρανοϊκές τάσεις, όπως το προτιμούν οι ψυχίατροι σας.

Αλλά: για να πούμε ένας άνθρωπος είναι αυτό και είναι εκείνο, τότε πρέπει να εξετάσουμε και λίγο τις σημασίες τών λέξεων και, επί του προκειμένου, τι σημαίνει ψυχικά άρωστος άνθρωπος ή μάλλον, για να το αντιστρέψω, τι σημαίνει ψυχικά υγιής άνθρωπος;...

★

...οι ψυχίατροι. Βλέπετε αυτοί οι άνθρωποι είναι ικανοί με τις γνωματεύσεις τους να καταστρέψουν, όταν το θελήσουν, ακόμα και τον πιο προικισμένο άνθρωπο μόνο και μόνο γιατί δεν τον χωνεύουν ή, ίσως - ίσως, γιατί δεν τους χωνεύει και δεν τους υπολογίζει εκείνος, ούτε αυτούς τους ίδιους ούτε την επιστήμη τους. Νομίζετε λοιπόν ότι πρέπει να δίνεται τόση εξουσία σ' έναν ψυχίατρο μόνο και μόνο επειδή πήρε ένα δίπλωμα σπουδάζοντας πάνω σε σαχλαμάρες;

Νάμαι λοιπόν να ζω με τον φόβο πως θα με τσακώσουν 5-10 μπάτσοι την Α ή την Β ώρα και θα με πάρουν στο ψυχιατρείο γιατί φίλησα, λέει, το μουνί τής κόρης μου και γιατί έχω διαφορετικές απόψεις από τις δικές τους.

Και γιατί άραγε σταύρωσαν τον Χριστό; Εκείνον; Τον άλλον; Μα για τι άλλο; Είχαν διαφορές με τους παλιούς νόμους και με τα παλιά ήθη. Αραγε λοιπόν έκαναν καλά που τους σταύρωσαν;

★

Την θυμήθηκα πάλι σήμερα πάνω σε κείνο το τρακτέρ, κάθοδόν για την σπορά. Το σκηνικό στο μιαλό μου ήταν το χτεσινό, όταν περπατούσαμε στον δρόμο. Την κρατούσα στην αγκαλιά μου όταν της είχα πει: σ' αγαπώ. Εσύ δεν μ' αγαπάς; Μου είπε: σ' αγαπώ αλλά σώπα, και μούκλεισε το στόμα με τα δαχτυλάκια της.

Πάνω στο τρακτέρ λοιπόν. Κι ήρθαν κάτι κλάματα! Έτσι ακριβώς δηλαδή όπως
και τούτη την ώρα πάνω από τις κόλλες: κάτι κλάματα!

★

Πάλι στα πλαίσια εκείνης τής σιωπηλής ευγλωττίας: τι είπαν; Πως είμαι άρωστος; Μα, αυτό το λέγαν μια φορά κι έναν καιρό. Εδώ και πολλά χρόνια δεν μου έδωσαν καμιά εντύπωση πως γύρισαν στην παλιά γνώμη τους για μένα. Δεν λέω βέβαια πως αποκλείεται να άλλαξαν γνώμη.

Κάθε άλλο. Εγώ τα περιμένω όλα από τους ανθρώπους, και τα καλά τους και τα κακά τους. Αν υπολογίσεις μάλιστα πως αυτό που ξέρω πάνω απ' όλα για τον άνθρωπο είναι το "εκ φύσεως ευμετάβολον " του, τότε θα το θεωρούσα μάλλον παράδοξο το να μην αλλάξουν σε κάπια στιγμή την ιδέα που είχαν για μένα.

★

Σουρούπωνε όταν τέλιωσα με την σπορά. Στις 5 και κάτι λεπτά πήρα τον δρόμο από τις μάντρες μου προς τους κάμπους μεταξύ Αργάκας και Λίμνης. Στην δύση, πάνω από τον Ακάμα, υπήρχαν λίγα σύννεφα, άλλα σαν σωροί από βαμβάκι και άλλα σαν πινελιές ριγμένες στην τύχη. Ένα κόκκινο φόντο σκέπαζε τον ουρανό, το φεγγάρι (4 ημερών) ήταν στον νότο και, θέλεις από την όμορφη αυτή εικόνα τού σούρουπου, θέλεις από την διάθεση τής ψυχής μου, έτσι μονολογούσα: σ' αγαπώ Θεέ μου, σ' αγαπώ πολύ. Κι έτσι επίσης: σας αγαπώ παιδάκια μου, σας αγαπώ, όμως δεν αντέχω να σας βλέπω κάτω από την επιτήρηση κανενός. Αν μ' αγαπάτε θα καταλάβετε, αν μ' αγαπάτε παλέψετε για την αγάπη. Είδατε πόσα έχω κάνει και πόσα έχω πάθει εγώ για την αγάπη.

Έτσι λοιπόν: δείξετε μου σημάδια αγάπης και ο πατέρας σας θα σας ανταμοίψει κι εδώ και στους ουρανούς. Μόνο σημάδια αγάπης.

Που λέτε: έτσι διάβαινα κρατόντας ένα βεργί και χτυπόντας την μύτη του στον δρόμο. Κάπια στιγμή έπιασα να τραγουδώ: φεγγάρι καλοκαιρινό... κτλ κτλ ώσπου πέρασα έξω από κείνες τις μάντρες τού κ. Μιχάλη. Κάπια μικρά σκυλλάκια εκεί έκαναν κάτι αγαπημένους ήχους, ήθελα τόσο ν' αγκάλιαζα και να χάδευα κάπιον, ας είναι κι ένα σκυλλάκι, όμως τα βήματα μου με παρέσερναν από την στροφή στην ανηφόρα για το σπίτι. Ο ουρανός τού γυρισμού μου ήταν άδιος, ένας θολός γκριζογάλανος ορίζοντας, δίχως αστέρια και δίχως φως. Με τις σκέψεις και με τα βήματα μου έφτασα στο σπίτι. Η σιωπή απέραντη και μόνο ο ήχος ενός τρελλού- σαν και μένα - τζίτζικα έσπαζε την μονοτονία τής νύχτας μου.

Η συνέχεια είναι γνωστή: μελάνι, χαρτί, κρύο και δάκρυα. Ας είναι κι έτσι. Ότ' είναι νάρθει θε ναρθεί, αλλιώς θα προσπεράσει...

Η Ιθάκη, το μεγάλο ταξίδι κι ο Οδυσσέας, πιο καλότυχος εκείνος από μένα: υπόμεινε τώρα ψυχή μου. Έχεις υπομείνει πολύ χειρότερα απ' αυτά.

Αλήθια! Είναι στιγμές που θέλω να πεθάνω ή να φύγω κάπου μακριά από δω για άλλους αγώνες και γι' άλλους ανθρώπους. Από την άλλη όμως σκέφτομαι το μέρος μου αυτό, σκέφτομαι και τα σπιτάκια μου και αισθάνομαι πως δεν μπορώ να τα εγκαταλείψω. Συμπερασματικά θα έλεγα πως έχω μάλλον ανάγκη από ένα κομπιούτερ για να χτυπήσω τις ομιλίες και τις σημειώσεις μου.

★

Α, αν καταφέρουν αλήθια και με... τρελλοποιήσουν, τότε θα τους πω ένα μεγάλο μπράβο. Το μπράβο τών μπράβων. Με τέτια μάλιστα συμπαράσταση από τ' αδέρφια μου τούς ανθρώπους και με τέτια υποστήριξη από τον φίλο μου τον Μάριο, δεν βλέπω και τον λόγο για να μην τα καταφέρουν. Α, κι όσο για σας λαγοί, τυφλοπόντικες και χαμαιλέοντες, σας φυλάω το πιο μεγάλο χέσιμο. Όπως θα τόλεγε κι ο Σαντάμ: το χέσιμο τών χέσιμων.

Ενώ είδα την Μαρία σήμερα, την απονιά και την δροσιά της. Ω Θεοί! Χίλια χρόνια θάμπαινα στην φυλακή για ένα φίλημά της.

*

Είναι ενα πράγμα που λέγεται ζωή και που όταν έχεις την Υγία γίνεται το μεγαλύτερο Αγαθό και όταν δεν την έχεις το μεγαλύτερο μαρτύριο.

*

Αυτό το είχα πει πριν κάτι βδομάδες στην Στασού και έπρεπε να το έλεγα χτες στον δικαστή όταν μου είπε πως το να διανέμω φυλλάδια αποτελεί ματαιοδοξία. Πως, δηλαδή, τα φυλλάδια μου είναι ο καλύτερος σπόρος που έχει σπαρθεί ποτέ στην Γη.

*

Ήταν στο τρακτέρ, κάτω στους πάγκους, λίγο πριν το μεσημέρι. Τραγουδούσα εκείνο το τραγούδι: «παντέρημοι γλάροι» με τέτια δύναμη και με τέτιο σπαραγμό που ένιωθα εκείνη την ώρα με απόλυτη σιγουριά πως όλ' αυτά τα τραγούδια γράφτηκαν για μένα, για να απαλύνουν με τους ήχους και με τα δάκρυα που θα φέρουν τον τόσο πόνο και την τόση μοναξιά μου.

Κι ύστερα: που να ψάξω να βρω για να δικαιολογήσω την… «παιδεραστία»; Πού; Σε πιο

βιβλίο; Στον «θάνατο στην Βενετία»; Στον Φαίδρο; Που;

Έτρωγα όταν το ξαναθυμήθηκα: που να ψάξω; Σκεφτόμουν πριν πως αυτό είναι ένα πολύ ευαίσθητο σημείο και πως θα δυσκολευόμουν να βρω οτιδήποτε. Η βιβλιοθήκη μου άλλωστε είναι πολύ φτωχή για να βοηθήσει, και όσο για τις άλλες μού είναι, για την ώρα, απρόσιτες.

Που να ψάξω λοιπόν; Που; Έσπαζα και ξανάσπαζα: που; Κι η απάντηση ήρθε αυθόρμητα: μα, μέσα στις φλέβες και μέσα στο αίμα μου. Εκεί θα ψάξω.

*

Το σκέφτομαι, το ξανασκέφτομαι. Έτσι: όλη αυτή η υπόθεση είναι μια πλεκτάνη.

19 Δεκεμβρίου, Κυριακή.

Πως με το να βάζει τέτιες ιδέες για μένα στο κεφάλι της και με το να επιδιώκει να τις βάλει και στα κεφάλια των παιδιών με οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια εκεί ακριβώς όπου φοβάται.

Κι εκείνο το δίστιχο: το μπάλσαμο θέλει κρασί και το καρύδι μέλι, και το κορίτσι φίλημα πουρνό και μεσημέρι.

*

Στις 5 και 20 έφευγα και πάλι κατά την Λίμνη ενώ είχα στο μεταξύ ξυπνήσει στις 5 με μια θαυμάσια διάθεση. Ο δρόμος γνωστός, ο ουρανός γνωστός κι αυτός: αστέρια μακρινά, βουβά και παγωμένα όπως την νύχτα τής ψυχής μου, κάτι άταχτα σύννεφα στα βορειοδυτικά, τα γνωστά σπίτια αριστερά και δεξιά, οι λάμπες στους στύλλους κι αυτός πάλιν ο πόθος να φωνάξω ένα μεγάλο ευχαριστώ στον δημιουργό αυτού του κόσμου, κι ας είναι όπως είναι: άδενδρος και αναίσθητος.

Έτσι περίπου κατηφόριζα και θυμήθηκα μια νύχτα στην Περιστερώνα, τον Στέφανο και το τραγούδι εκείνο: ήτανε μια φορά μια μάνα με διό παιδιά…Σε τέτιους τόνους συνέχιζα προσέχοντας γύρω μου τ' αστέρια και την Γη των ανθρώπων.

Στον γυρισμό ήμουν τελείως βυθισμένος στα τωρινά μου, στις καινούριες περιπέτειες μου και στην αναμονή των πιο καινούριων. Ας δούμε τι μου επιφυλάσσουν ακόμα οι άνθρωποι.

Εψές πάντως, μόλις είδα στις Ειδήσεις τον Υπουργό των Εξωτερικών – και συγγενή του κ. Πολυδώρου, του πεθερού μου – μου μπήκε μεμιάς η ιδέα πως είναι κι αυτός ανακατωμένος στην όλη υπόθεση, και μάλιστα ουχί ολίγον. Κι ως γεγονός: πιος απ' όλους αυτούς τους πολιτικάντηδες δεν θα ήθελε να με βγάλει εκτός μάχης;

*

Το: «συ τι κρίνεις;» ένα βιβλίο που είχα διαβάσει κάποτε στον Άγιο Νεόφυτο, στο μοναστήρι. Έτσι το είχα δει: υπόδειγμα χριστιανικής ηθικής. Υπόψιν.

Και πώς ο Χριστός δεν έκανε παιδιά για να ξέρει. Που το στήριξαν, λοιπόν, αυτό το δίκαιο; Όταν ενώ μπορούν να συμπεριφερθούν και να ζήσουν σαν ώριμοι και ενήλικες τους υποχρεώνετε να ζουν και να συμπεριφέρονται σαν ανώριμοι και σαν παιδιά, τότε είναι επόμενο, με την πίεση που ασκεί πάνω τους το σύστημα, να μπλοκάρεται η συναισθηματική και διανοητική ανάπτυξη τους με αποτέλεσμα να έχουμε όλα αυτά τα κοπάδια με τις ψυχές και με τα μιαλά νάνων.

Και πως εγώ πιστεύω στον Χριστό, ναι, αλλά και στον Μωάμεθ. Πιο πολύ όμως πιστεύω σε μένα.

*

Που να ψάξω; Που; Ω! Μέσα στο ελληνικό τραγούδι θα ψάξω.

Παρανοικός ε; Καλά, έστω, όμως μην ξεχνάτε την…επιμονή. Πως θα χαρακτηρίζατε τον Χίτλερ για παράδειγμα; Για χρόνια και χρόνια ο λαός του τον λάτρευε, έσκαβε στ' όνομά του, έφτιαχνε δρόμους και τανκς και έψηνε μέσα στους φούρνους τούς εχθρούς του…

Παρεμπιπτόντως έχετε υπόψιν και πως η κυρά τόπαιζε θαυμάστρια τού Σαντάμ Χουσείν και του Σάβα Σαβίδη, θαυμαστές και οι δίο τού Χίλτερ.

Πού το πάω μ' αυτά; Εδώ, που αλλού; Πως δηλαδή μπορούν να έχουν και οι παρανοϊκοί θέση σ' αυτή την κοινωνία, και όχι μόνο στα …ψυχιατρία. Κάποτε μάλιστα και μεγάλη θέση.

Προσέξετε λοιπον.

Δεν είναι άλλωστε λίγοι από τους συμπατριώτες μας που το όνειρο τους είναι να κάνουν στους Τούρκους εδώ ότι ακριβώς έκαναν οι ομόθρησκοι τους στην Κρήτη: να τους σφάξουν όλους μέσα σε μια νύχτα.

*

Και απευθύνεται με τέτιο τόνο και τέτιο λεξιλόγιο στους αρχηγούς κρατών λες και είναι υποτακτικοί του.

Υπόψιν και η περίπτωση τού Μωάμεθ. Οι κρατικές ιατρικές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες ασφαλείας φαίνεται δεν ήταν αρκετά οργανωμένες τότε.

Ψυχίατροι: η Ιερά Εξέτασης τών κρατούντων…Δημοκρατικός Μεσαίωνας. Παίρνουν τον καλύτερο, από κάθε άποψη, άνθρωπο και θέλουν να τον βγάλουν τρελλό επειδή πάει κόντρα στο σύστημα και στα συμφέροντά τους, κι αυτό το λένε δημοκρατία.

Και πως εσείς βέβαια κάνατε τον διαχωρισμό: εδώ οι τρελλοί και εκεί οι νούσιμοι. Αντίθετα εγώ πιστεύω πως αν εκείνο εκεί είναι το Α ψυχιατρείο, τότε αυτό εδώ είναι το Β.

*

Στις ελιές σήμερα σκεφτόμουν μιαν επιστολή στον Αλέκο Μιχαηλίδη. Τέτιαν ας πούμε: φίλτατε Αλ. Μ., μεγάλε υπουργέ, τι μου γίνεσαι; Νιάζομαι βλέπεις για σένα και σκέφτομαι πως μπορεί να νιάζεσαι και συ λιγάκι για μένα, γι' αυτό και είπα να σου στείλω κανένα φυλλάδιο για να μαθαίνεις τις προόδους μου. Όσο για τα άλλα μου νέα θα τάμαθες. Είναι κάτι μαλάκες που τάβαλαν μαζί μου και βάλθηκαν σώνει και καλά να με ... τρελλοποιήσουν. Μέχρι τα κελιά και τα άσυλα του κράτους με κουβάλησαν και να δούμε τι έχουν ακόμα υπόψιν. Κι έχω μια περιέργεια σού λέω, μια περιέργεια!...

Και *τι* είχα κάνει ο φτωχός; Μου αρνούνταν τα παιδιά μου κι εγώ έσπασα ένα τζάμι όλο κι όλο. Μου επετέθη ο πεθερός μου- προστάτης τώρα και... στήριγμα τών παιδιών μου - με μια σιδερένια σωλήνα, άρπαξα εγώ από κει έναν σκελετό μικρής μεταλλικής καρέκλας και φαίνεται ότι επειδή στάθηκε εκείνος κάμποσο ατζαμής και λίγο... άτυχος άνοιξε η δική του κεφαλή.

Πριν περάσουν λίγες μέρες με κατάγγελλε η κόρη του για άσεμνη επίθεση εναντίον τών παιδιών μου, για πράγματα που ... έγιναν μήνες ή χρόνια πριν. Θα τάδες, φαντάζομαι, στο "Περιοδικό". Τον κάλεσα βλέπεις εκείνο τον καρακιόζη τον Μάριο (μην μπεις στον κόπο να του πεις πως τον είπα έτσι γιατί του το είπα ήδη εγώ) για να δώσει λίγη βοήθεια και κείνος προτίμησε να παίξει το παιχνίδι τών εχθρών μου. Για δες! Υπάρχει δικαιοσύνη σ' αυτό τον κόσμο; Και να σου λέει "φίλος" ο άλλος. Γιά δες!

Αλλά για να μην τα πολυλογώ τώρα... Κτλ κτλ.

★

Πως θέλω να δείτε τον χαρακτήρα αυτής της γυναίκας, και μπορείτε, νομίζω, να τον δείτε μέσα απ' αυτές τις επιστολές[22]... Τα ψέματα της: σωρό. Χρησιμοποιεί τα παιδιά για εκβιασμό. Είναι μια σκέτη τυχοδιώχτρια, μια κακομαθημένη γυναίκα που προσπαθεί με διαδικασίες μέσων και με κατασκευασμένες εκ των προτέρων γνωματεύσεις να βγάλει τρελλό τον πατέρα τών παιδιών της.

Είχα καβγάδες κάποτε μ' αυτήν γιατί τραγούδησα μια νύχτα το τραγούδι: δεν μ' αγαπάς, γι' αυτό με βασανίζεις κτλ (το είχα ακούσει μόλις πριν στην τηλεόραση κι όταν βγήκα στην αυλή το τραγούδησα κι εγώ) ή γιατί βρήκε μια φωτογραφία τής αδερφής ενός γαμπρού μου σ' ένα τσαντάκι μου.

Ο μπαμπάς της ερχόταν και την έπαιρνε στο σπίτι του για το τίποτα. Η μάνα της σκάλιζε να μάθει τι έκανε η κόρη της στο κρεβάτι της και η πρώτη σύμβουλος της την δίδαξε να λέει ψέματα.

★

Το απόγευμα, στις ελιές και πάλι, σκεφτόμουν να επιμείνω να πάρω εγώ την γονική μέριμνα (και να της προτίνω να έρθει εδώ). Τότε θα βλέπατε την μεγαλύτερη επίδειξη μεγαλοψυχίας. Έτσι θα έκλεινε αισίως ένα μεγάλο δράμα και θα απεφεύγετο μια τραγωδία.

Ω, κάντο εσύ, τόλμησε το κύριε δικαστά και θα έχεις βάλει στην θέση τους όλ' αυτά τα καθήκια και όλους αυτούς τούς σκύλλους που αλίχτούν ολόγυρα μου.

★

Αυτό: ξέρω *ότι* θα είχαν περισσότερες ευκαιρίες για δημοσιότητα οι θεωρίες μου αν

απέφευγα έντεχνα να θίξω μερικά πράγματα - όπως την σεξουαλική χειραφέτηση τών παιδιών, για παράδειγμα - αλλά σίγουρα αυτό δεν θάταν τόσο έντιμο για τον άνθρωπο που θέλει να περνιέται σαν το "πνεύμα τής Αλήθιας".

20 Δεκεμβρίου, Δευτέρα.

Πως και το μίσος και η αγάπη είναι κοντά-κοντά.

Και πως αυτοί χρησιμοποιούν την μανία της να μ'εκδικηθεί για να πετύχουν την πολιτική μου εξόντωση. Τους καταλαβαίνω.

Όλα είχαν σκηνοθετηθεί: η σύλληψη , η κράτηση, το ψυχιατρείο, η έκθεση, η εμφάνιση και ο χειρισμος τής υποθεσης απ'αυτή την συγκεκριμένη κοινωνικη λειτουργό (γιατί ειχα άλλες, καλες, πολύ καλες σχεσεις με ολες τις προηγουμενες), όλα, και ανεξάρτητα μάλιστα από το τι θα έλεα και πώς θ' αντιδρούσα σ' όλ' αυτά. Και νά που όλοι περιμένουν να τα βγάλω σε πέρας μόνος μου μ' ένα κοπάδι από λύκους.

★

Παρανοϊκός λοιπόν. Έτσι ότι πω και ότι υποθέσω θα είναι ο λόγος και η υπόθεση ενός παρανοϊκού. Το πιστεύετε αλήθια αυτό;

Εγώ αυτό έχω να σας πω: οι εχθροί μου όλοι εργάζονται για την αυτοκτονία τους.

Και πως, ναι, στην όλη υπόθεση γυναίκα και μάνα είμαι εγώ και κανένας άλλος.

★

Τι θέλουν τα παιδιά όταν έρχονται στην ζωή; Θέλουν τόσο το γάλα όσο και τα χάδια και τα παιχνιδάκια. Στα 12, περίπου, τους χρόνια αυτά είναι έτοιμα να γονιμοποιήσουν και να γονιμοποιηθούν. Κι όμως οι στεγνοί και χάρτινοι νόμοι σας τους απογορεύουν να κάνουν έρωτα, να χαδέψουν και να χαδευτούν, να παίξουν σαν ίσοι προς ίσους με τα σώματα και με τις ψυχές τους.

★

Πως κρατήθηκα ήρεμος, κρατήθηκα, ναι. Θα αναρωτιέστε όμως αν έκανα... παρανοϊκές σκέψεις εκεί. Αν έκανα λέει! Έκανα και τίποτε άλλο; Το πνίξιμο τού Μάριου (του αρχιψυχίατρου) ήταν στα σκαριά. Κι αν και εφόσον: θα έκαιγα όλο το Νοσοκομείο.

Το γεγονός: τους συνέτριψα. Άντε όμως να το παραδεχτούν.

★

... Πως αυτή είναι μια φωτογραφία[23] μιας γυναίκας που ποζάρει. Δεν νομίζετε; Πιός κατηγορεί γι' αυτές τον φωτογράφο;

★

Ωω, και τα φιλάκια ψες, στ' όνειρο μου, τής Δώρας και της Μαρίας. Κι έτσι ξύπνησα και πάλι: αχ, γιατί να ξυπνήσω Θεέ μου και δεν μ' άφησες να χαθώ και να σβύσω μέσα στο όνειρο;

★

Λέτε ότι αν κάνεις αυτό με τα παιδιά ή αν κάνουν αυτό μεταξύ τους θα είναι βλαβερό για την ψυχική ή άλλη υγία τους. Σας καταλαβαίνω. Κάνετε να σας πιστέψουν όλοι αλλά μην περιμένετε από μένα να σας πιστέψω κι εγώ.

Εντάξει, το λέτε. Εξετάσατε όμως επιστημονικά το όλο ζήτημα; Τολμήσατε μήπως οτιδήποτε ή κλείσατε τα μάτια, βγάλατε έτσι στα τυφλά έναν νόμο και όπιον πάρει ο χάρος; Μα δεν μάθατε ακόμα, τέλη τού 20ού αιώνα, πώς στον διάολο γίνεται ένα επιστημονικό πείραμα;

Να: παίρνετε κάπιες ομάδες. Με την μια εφαρμόζετε το Α πρόγραμμα, με την άλλη το Β και με την άλλη το Γ και βλέπετε την εξέλιξη τους.

Αλλά: ας πούμε πως οι δικοί σας νόμοι και το δικό σας παιδαγωγικό σύστημα είναι το σωστό. Θα το δείτε αυτό από οτιδήποτε άλλο και όχι από τα αποτελέσματα και τους καρπούς του; Πείτε μου λοιπόν: πιό είναι για σας το μεγαλύτερο Αγαθό σ' αυτό τον κόσμο; Η ευτυχία τών ανθρώπων ή η δυστυχία τους; Ελπίζω να τα ξέρετε αυτά: ναρκωτικά, εγκληματικότητα, αρώστιες, πάθη, μίση και παιδιαρίσματα. Αραγε αυτά αποτελούν για σάς καλούς καρπούς;

★

... αν θέλεις ακόμα σήκω πάνω και φώναξε οργισμένος την καταδίκη μου ή ζήτησε ακόμα

να με πακετάρουν και να με στείλουν στο ψυχιατρείο. Όμως εσύ δεν θα πάψεις να είσαι για μένα ένα καθήκι, πουλημένο και ξεπουλημένο. Μα δεν το κατάλαβες ακόμα; Έχω την δύναμη τών θεών δικαστή μου εδώ, μέσα στα στήθη μου, κι αυτή η δύναμη δεν τρομάζει μπροστά σε καμιά απειλή κανενός παλιανθρώπου. Έχω εδώ μέσα φίλε μου δύναμη που δεν την είχε ποτέ άνθρωπος σ' αυτή την Γή.

★

Στην Πόλη μετά το μεσημέρι αγόρασα στην Ισμήνη τέσσερα κεφτεδάκια. Ήταν πάντως αξιαγάπητη. Ο Έκτορας επιμένει να θέλει ποδήλατο και θέλει επίσης να έρθει στην Μακούντα ενώ ο Ορφέας επιμένει να λέει ψέματα και να με θεωρεί τρελλό. - Γιατί γιόκα μου, του λέω, λες τόν παπά σου τρελλό; -Επειδή, είπε, επέταξες τόσα λεφτά για τα φυλλάδια.

Είδα και κείνην σήμερα στην Πόλη κι έθεσα ξανά το ερώτημα στον εαυτό μου: ξανά μαζί της; Η απάντηση είναι όχι, χίλιες φορές όχι.

★

Και πως τους λείπει, ναι, η αγάπη τού πατέρα τους αλλά πιο πολύ τούς λείπει η πυγμή τού πατέρα τους.

Ω, στιγμές στιγμές την βρίσκω αυτή την ιστορία διασκεδαστική, πολύ δια- σκεδαστική κ. Πολλύ.

Α, όταν έχεις το μέσον δεν βρίσκεις μόνο καλή θέση αλλά κλείνεις και τον εχθρό σου για όλη του την ζωή στο... ψυχιατρείο. Ε κ. Πολλύ; Ή κάνω λάθος;

Νιώθω πάντως τόση ικανοποίηση που άνοιξε αυτή η ιστορία τώρα που έχω ήδη στα χέρια μου το σχέδιο τής Πόλης. Αα, και θα τους κάνω έναν πόλεμο, έναν πόλεμο!!!

★

Μα, οι περισσότεροι άνθρωποι δεν έχουν γνώμη. Λένε συνήθως την γνώμη αυτού που τους ακούει, ιδίως όταν αυτός είναι ισχυρός. Αναμασούν,αν θέλεις, απλά την γνώμη τών αρχόντων και των κρατούντων. Και ενώ αυτοί νομίζουν πως ακούουν την γνώμη εκείνων, στην πραγματικότητα δεν ακούν παρά την δική τους γνώμη με το στόμα ενός άλλου.

Αα, κι όσο για τις Ειδήσεις! Τι θάλεγα για τις Ειδήσεις; Να, μπαίνω κι εγώ κάπιες φορές στον πειρασμό να τις δω και να τις ακούσω αλλά μέχρι να τελιώσουν αισθάνομαι εκατό φορές πως είμαι κι εγώ ένα κορόϊδο σαν όλους τους άλλους που τις ακούν.

★

Πως οι παλιοί Θεοί υπήρξαν. Αναμετρήθηκαν μεταξύ τους ώσπου έμεινε ο ένας, ο Μεμωνομένος.

★

Φτώχυνε τάχα κανείς επειδή έδωσε αγάπη, άφθονη αγάπη από την αγάπη του;

21 Δεκεμβρίου, Τρίτη.

Κοιμάμαι και ξυπνάω με την καρδιά μου καμένη από τον πόθο.

Εν πάση περιπτώσει έκανα το πρώτο περπάτημα σ' αυτές τις στιγμές όπου η μέρα διαδέχεται την νύχτα, το φως το σκοτάδι και τα έγχρωμα τα άχρωμα.

Το τραγούδι: απόψε είναι πια για μας η νύχτα η τελευταία.

★

Κι ο Πανικός, αστυνομικός ο κύριος, πριν κάτι μέρες, και μετά το "περιοδικό": άμα βγαίνεις, ας είναι και τις νύχτες, είσαι καλός...

Να, ο κύριος θεωρούσε - και δεν ήταν κι ο μόνος. Απλά αυτός είχε το θράσος να το πει - ότι θάπρεπε να ντρέπομαι να... κυκλοφορήσω.

Και γω στην μοναξιά μου: άκου να σου πω: θα κάνω ανθρώπους κι ανθρώπους, μεγάλους και τρανούς κι όχι βδέλλες σαν και του λόγου σου, να θέλουν να κρυφτούν σε άλλον πλανήτη. Θα ψάχνουν, σου λέω, για κρυψώνα στην Γη και δεν θα την βρίσκουν.

Στα ράδια πάνε κι έρχονται στο μεταξύ τα Χριστουγενιάτικα τραγούδια. Έτσι: Αχ, αυτή την υποκρισία δεν την αντέχω.

Και ψες: νάχα λίγα πιστά παλλικάρια, να τσακώσω εκείνον τον αστυνόμο και να τον κάνω ν' ανοίξει το στόμα του αν δεν θέλει ν' ανοίξει τον τάφο του.

★

Πως η χειραφέτηση τών παιδιών θα έρθει με μαθηματική ακρίβεια, αν δεν προλάβετε στο μεταξύ να κάψετε τον κόσμο, είτε γράψω εγώ, είτε όχι, είτε με κρεμάσετε εμένα είτε όχι. Δεν είναι δα μακριά εκείνη η μέρα όπου κάποιοι θα ρίξουν την ιδέα και τότε όλοι θα δουν μονομιάς πόσο πρόστυχοι, πόσο ψεύτες και πόσο αδύναμοι είστε όλοι και τότε θα σας στήσουν στο σκαμνί. Αν ο δικός μου λόγος επισπεύσει αυτή την ημέρα και αποτελέσει το σύνθημα για την επανάσταση τους, τότε χαλάλι μου η δόξα και η τιμή. Όμως εγώ σάς λέω ότι θέλω να κατευθύνω τα πάντα, θέλω νάμαι παρών σε όλα για να σας λέω για το μέτρο και πάλι, για το μέτρο και πάντα για το μέτρο, τόσο μάλλον γιατί η ανθρώπινη ιδιοσυγκρασία ρέπει προς την υπερβολή.

★

Πως έχετε μπροστά σας μιάν άνευ προηγουμένου ευκαιρία να δώσετε μια νίκη στον άνθρωπο που ενσαρκώνει με τον Λόγο του την Αλήθια και την μεγαλοψυχία και μια ήττα σ' έναν άλλον που ενσαρκώνει το ψέμα και την μικροψυχία. Αν χάσετε την ευκαιρία, τότε αναγκαστικά θα σας πολεμήσω. Εσείς θέλετε να σκεφτώ την θέση σας. Σκεφτείτε και σεις την δική μου.

Ότι ισχύει λοιπόν για κείνην ισχύει και γι' αυτούς: αν τους αφήνω σχοινί...

Κι αν παίζω το αρνί...

Από μακριά μιάζω με αρνί ε; Και πλησιάζετε σεις ολοένα με τα σάλια σας να τρέχουν, αλλά εκεί που πάτε να δαγκώσετε ανακαλύπτετε πως πέσατε σε μεγάλη παγίδα.

★

... Αν θέλω να πάθεις κακό για όσα μου έκανες; Μα και βέβαια το θέλω. Θέλω να σε δω στραγγαλισμένη, κατακρεουργημένη, κρεμασμένη, βιασμένη και βάλε. Μα τι νομίζεις; Πως εγώ είμαι πέτρα ή ξύλο; Και θα σου το πω βέβαια αλλά σύντομα θα το ξεχάσω...

★

Το.: - Γιατί χώρισαν;- Ήταν τρελλός...

Ναι! Κι αυτή την ίδια αντίδραση στην ερώτηση μου την πήρα σε 3-4 περιπτώσεις. Είναι βλέπετε θέμα νοοτροπίας το να θέλουμε να παρουσιάσουμε σαν τρελλό τον καθένα που έχει διαφορές με μας και με το σόι μας.

★

... άλλο τό νάσαι καλλιτέχνης και άλλο καρακιόζης....

★

... Δείτε και την άλλη όψη τού θέματος: ένας άνθρωπος, όσο δυνατός και να είναι, έχει σίγουρα κι αυτός τις στιγμές τής αδυναμίας του και είναι πιθανόν νά θέλει κι αυτός ένα χάδι, μια παρηγοριά, μια παρέα ή έναν σύντροφο μέσα στο σπίτι του.

Ήταν κι αυτό στο χωράφι με τις ελιές, κι ήρθαν τα δάκρυα με το τραγούδι: ποτέ, ποτέ δεν θα σβύσω τα φώτα...

★

Πως η Υγία δίνει την πίστη, την σταθερότητα και το θάρρος, γενικά δίνει αυτό που λένε καρδιά ή, αλλιώς, αρχίδια.

Και πως εγώ θαυμάζω όλους όσους έχουν βάλει έναν σκοπό στην ζωή τους που ν' αξίζει τον κόπο να αγωνιστείς γι' αυτό .

★

Με ειρωνεύονται; Εμένα; Τι να σου πω; Ύστερα από τέτια επεισόδια η μάζα μπαίνει, ως γεγονός, στον πειρασμό να το κάνει χωρίς να νιάζεται για το αν είναι αλήθια ή όχι. Και γιατί να την νιάζει άλλωστε; Πλάκα να γίνεται κι όσο για την αλήθια...

★

Σχεδόν οκτώ η ώρα. Άνοιξα λίγο πριν κάτι λεξικά για να μάθω καλύτερα για τις... αρώστιες μου. Λοιπόν:...

Αλήθια όμως! Τι προκάλεσε έτσι ξαφνικά την αρώστια μου; Γιατί μόνο αν ξέρετε τι προκαλεί αυτή την αρώστια θα ξέρετε και τι την θεραπεύει... Το τι έκανα και το τι ήμουν τον τελευταίο καιρό είναι γνωστό στους πάντες: εγώ ήμουν κυνηγός και καταδιώκτης...

Παίρνουν έναν άνθρωπο τού οποίου η φιλοδοξία κοντράρει στις δικές τους φιλοδοξίες, τον κλείνουν 4 μέρες στο κελί, ύστερα τον κουβαλούν σ' ένα ψυχιατρείο και του δίνουν ένα ερωτηματολόγιο όπου τον ρωτούν αν πιστεύει αν είναι θύμα συνωμοσίας. Αλήθια, τι θα θέλατε να σας απαντήσει; Πως είναι εκεί για διακοπές; Βέβαια αφορμές για να τον μαζέψουν μπορούν να

βρουν αρκετές, αρκεί να το θέλουν. Μπορεί να σταθεί ο άνθρωπος να κατουρήσει κάπου, να τον δει κάπια και να τον καταγγείλει πως επεδείκνυε την πούτσα του, μπορεί να δώσει ένα χαστούκι σ' ένα παιδί του στα πισινά και να τον καταγγείλει η σύζυγος πως του έπιασε τον κ... Μπορεί το ένα, μπορεί το άλλο, όλα μπορούν να γίνουν, αρκεί να το θέλουν οι εχθροί του και νάναι και ισχυροί.

Και το τού Αλκμαίωνος: η υγία έγκειται στην ισορροπία τών αντιθέτων δυνάμεων, μεταξύ ζεστού - κρύου, στερεού - υγρού, γλυκού - πικρού κτλ. κτλ.

22 Δεκεμβρίου, Τετάρτη.

Πως οι εξουσίες υπάρχουν για να τις επιζητούν οι άνθρωποι, όχι τα κτήνη.

Και πως ο σπόρος για να θέλει κανείς να σώσει τον κόσμο υπάρχει μέσα στην ψυχή κάθε ευγενικού και ωραίου ανθρώπου.

Ενώ ψες έμαθα από τον Νικολή (έναν αστυνομικό), πως ήρθε το διάταγμα να μην βλέπω τα παιδιά μου παρά δίο φορές την εβδομάδα και στην παρουσία τρίτου προσώπου που θα ορίσει το Γραφείο Ευημερίας.

Αχ! Και ψες δεν μ' ένιαξε τόσο. Σήμερα όμως καθώς βγήκα για το πρώτο περπάτημα (στις 5 και 48) έπνεα τα μένεα. Σκεφτόμουν δηλαδή: αν πάω σήμερα-αύριο στην Πόλη και θέλει ο Έκτορας να έρθει μαζί μου θ' αντέξω να μην τον φέρω εδώ; Κι αφού γίνει αυτό και μας ψάχνει η αστυνομία, τότε ή θα κρυφτούμε στα βουνά - αχ, και πώς θα την βγάλουμε εκεί! - ή θα πάμε στους... Τούρκους.

★

Πως αυτές τώρα είναι πιόνια στα χέρια άλλων αλλά δεν το ξέρουν.

Αυτό: κατά τους χρόνους τής προφητείας θα κρατά τα σύννεφα ώστε να μην βρέχει... Αραγε είν'αυτοί εκείνοι οι χρόνοι; Και μόνο όμως που το σκέφτηκα είναι ικανός να ρίξει τα νερά με το τουλούμι μόνο και μόνο για να με γελοιοποιήσει και να ενισχύσει μέσα μου την ιδέα πως, σε τελευταία ανάλυση, δεν θα γίνει τίποτε παραπάνω απ' αυτό που θέλει εκείνος και πως, ακόμα, μπορεί ν' αλλάξει και το σενάριο για να μην παίρνω και τόσο απάνω μου για τον προορισμό μου. Είναι ολοφάνερο δα πως δεν με χρησιμοποιεί και μένα παρά σαν ένα πειραματόζωο - ένα ξεχωριστό ίσως πειραματόζωο αλλά πειραματόζωο - και μ' αφήνει να κάνω αυτές τις σκέψεις και τα όνειρα για να έρχεται ύστερα να μου αποδεικνύει πως είναι όλα μάταια και πως αυτή η πίστη στον εαυτό μου και στον προορισμό μου είναι ένα τίποτα.

Αυτό: πως χαίρομαι και απολαμβάνω τίς σκέψεις που μου φέρνει ο πόνος και η δυστυχία μου, όμως σπάζω που δεν είμαι σε θέση να τις δημοσιεύσω.

Κι αυτό: βαθιά ερωτικό το σύνθημα μας θάναι, σε στύλ πειρατικό θα μ' αγαπάς, θα σ' αγαπώ...

★

Προχτές ήθελε η Ισμήνη να της αγοράσω κάτι, μα δεν με κατάφερε αυτή την φορά. Είχα πάλι κάπια χρέη να καθαρίσω και μόλις που τάφερα ίσα-ίσα όταν άφηνα την Πόλη. Μια στιγμή την είχα βάλει και στο αυτοκίνητο για να την πάρω στο σπίτι της αλλά τόσκασε όταν πήγα να πάρω γάλα από τον Χριστάκη.

Σήμερα ήμουν στο αλώνεμα τών φασολιών τής Μαρίας. Έτσι: την μια να θέλω να τρέξω στα παιδιά μου, να κάνω πόλεμο γι' αυτά, τον πιο μεγάλο πόλεμο που έγινε στην Γή, να πεινάσω, να καώ και να κάψω, να σκοτώσω και να σκοτωθώ γι' αυτά. Και την άλλη να θέλω να μείνω μόνος μου, να βουλιάξω και να χαθώ μέσα στον πόνο μου και να μείνω εκεί μέχρι να τελιώσει ο κόσμος. Ήθελα τόσο εκεί να ήμουν μόνος και νάκλαιγα πάνω σε τούτη την σκέψη, όμως η παρουσία τών άλλων μ' έκανε και κρατήθηκα.

Ύστερα σκεφτόμουν το ενδεχόμενο να ζητήσω άσυλο στο Ισραήλ αν οι εχθροί μου καταφέρουν και βγάλουν τελικά αυτό το διάταγμα που να λέει ότι δεν έχω σώας τάς φρένας. Ο Αλέκος μού είπε πως δεν είναι εύκολο πράγμα αλλά εγώ δεν βλέπω τον λόγο για να μην τα καταφέρουν με την τόση αδιαφορία τών πάντων.

Ω, ο άνθρωπος που γέμισε τούς ουρανούς με τραγούδια και με χαμόγελα αγάπης οδηγείται πού;

Εν πάση περιπτώσει σκεφτόμουν να έγραφα αυτό στους Ισραηλινούς: σώστε εμένα, ίσως και ξεπλύνετε έτσι την ντροπή για το θάνατο που δώσατε σε Κείνον...

Αυτά και άλλα τέτια σκεφτόμουν με βουρκωμένα τα μάτια, η μηχανή δούλευε ασταμάτητα κι εγώ την τάιζα με φασόλια.

Όταν ύστερα έγινε λόγος πάνω στην τιμή τής ελιάς κι έμαθα πως ο έμπορας πληρώνει στον Μηνά 70 σεντ το κιλό (ενώ σε μένα μόνο 50) μούρθε και πάλι να βάλω τα κλάματα. Σύντομα έφευγα από κει μ' ένα μεγάλο παράπονο στην ψυχή.

Μάζευα ύστερα ελιές όταν "έπιασα" το αίτημα για την ίδρυση τής Εκτελεστικής μου Οργάνωσης. Το όνομα της: το χέρι τού Θεού.

★

Άρωστος. Και πιός; Ο άνθρωπος που δεν έχει τίποτε άλλο σ' αυτό τον κόσμο έξω από την υγία του. Αλλά η αλήθια είναι πως οι αρώστιες που βλέπουν σε μένα δεν είναι παρά μέσα στο κεφάλι τους.

Και πως ο στόχος μου δεν είναι απλώς να αποδείξω πως εγώ δεν είμαι... παράφρων αλλ' ότι είναι εκείνοι.

Πως, επίσης, το λιοντάρι φαίνεται τόσο από μακριά όσο και από κοντά και μόνο οι τυφλοί δεν είναι σε θέση να το δουν. Και πως είναι ίδιον ενός φρονίμου ζώου να καλοπιάνει ένα λιοντάρι και όχι να το προκαλεί.

★

Ήλπιζαν οι μπράβοι να πάρουν επαίνους από τα αφεντικά τους. Όλοι όμως θα ψάχνουν για κρυψώνες και για δικαιολογίες μόλις αντιληφθούν πως τα πράγματα δεν πάνε σύμφωνα με το σχέδιο τους.

Με οδήγησαν στο κελί και στο ψυχιατρείο λέγοντας μου ότι είναι μαζί μου, αλλά μόλις τέσσερα πιθηκοειδή γνωμάτευσαν ότι είμαι τρελλός, τα πίστεψαν.

Είναι τόσο λυπηρό αυτό το θέαμα που συναντώ κάθε μέρα. Ανθρωποι που με ήξεραν για χρόνια και με θαύμαζαν για το πνεύμα και για το θάρρος μου, τώρα κατέληξαν να με ... θαυμάζουν για την ... τρέλλα μου.

Τους καταλαβαίνω, τους καταλαβαίνω πολύ καλά και είναι φορές όπου πράγματι στενοχωριέμαι που δεν τους δίνω την ευχαρίστηση να τρελλαθώ επιτέλους.

Είναι κρίμα δηλαδή να παραδίνεις την δική σου κρίση στην κρίση κάπιων άλλων, σε μια κρίση μάλιστα που χαλκεύθηκε από άλλους που κρύβονται πίσω από αυτή την υπόθεση.

★

...Θα μπορούσα να σας παρουσιάσω γραπτές και ενυπόγραφες δηλώσεις από όλο το συγγενολόι μου που να λένε ακριβώς το αντίθετο απ' ότι ισχυρίζεται η κοινωνική λειτουργός. Θα μπορούσα ακόμα να σας φέρω παρόμοιες δηλώσεις και από άλλους ανθρώπους τού περιβάλλοντος μου ή από ανθρώπους με τους οποίους δουλέψαμε μαζί τούς τελευταίους καιρούς, δηλώσεις που να σας κάνουν ν'αναρωτιέστε τι νάναι όλα εκείνα που σας αράδιασε εκείνη στην έκθεση της. Σας λέω όμως πως ενώ με ενδιαφέρει και θέλω σίγουρα μια καλή γνώμη για μένα από τους συνανθρώπους μου, όμως είναι αλήθια πως δεν κάθομαι να σπάζω και πολύ για την γνώμη τους. Τους ανθρώπους δα τους ξέρω από καιρό, ενώ μια σχετική σημείωση από τον Σοπενχάουερ φρόντισα εδώ και χρόνια να την περάσω στις δικές μου σημειώσεις: αν ξέρατε τι λένε οι άνθρωποι πίσω σας με την κάθε ευκαιρία, τότε δεν θα δίνατε ποτέ σημασία στην γνώμη τους, ενώ αυτή τού Καντ παραείναι γνωστή: ω άνθρωποι, που σε τίποτα δεν είστε σταθεροί παρά στην αστάθεια. Ή ο ορισμός τού Πλάτωνα: ζώον εκ φύσεως ευμετάβολον.

Μωρ' εγώ κοιτάζω να τάχω καλά με τον εαυτό μου, και όσο για τις γνώμες τού ενός και του άλλου σάς είπα: θέλω την καλή γνώμη και την καλή κουβέντα τών πλησίον αλλά μιας κι αυτοί δεν δείχνουν διατεθειμένοι να την δώσουν όσον και εφόσον δεν τους συμφέρεις, τότε ας πάνε όλοι να πηδηχτούν. Αυτή την ιδέα είχα από καιρό και, πιστέψτε με, δεν την άλλαξα ακόμα.

Ενώ - περασμένες οι δέκα - έριξα μια ματιά στο σχόλιο τού Μάριου (ημερομηνίας 9/11/91) "ένας αδύνατος ψυχίατρος", ένα σχόλιο το οποίο, όπως μου είχε πει εκείνη την Παρασκευή, το είχε γράψει για τον Μάριο Ονησιφόρου, τον υπεύθυνο τής ψυχιατρικής πτέρυγας και πρόεδρο τής επιτροπής που με έκρινε.

... Αλήθια! Δεν αναγνωρίζετε ομοιότητες σ' αυτή την ιστορία μου με την ιστορία τού Χριστού; Δεν βλέπετε και τώρα τούς Φαρισαίους και τους Πόντιους Πιλάτους, τους στρατιώτες και τον όχλο; Μόνο το ρωμαϊκό κοντάρι λείπει. Κι αντί σταυρού έχετε το ψυχιατρείο. Σας το λέω όμως: αν τα καταφέρετε ως το τέλος θα σας πω το μπράβο. Ως τότε όμως θα σάς λέω πως ακόμα

και οι κότες γελάνε με τα καμώματα σας.

★

Διάβασα εκείνο το "οικογενειακό ζήτημα"[24] κι εκεί έξω, κάτω από τ' αστέρια και το φεγγάρι, εκεί όπου βγήκα μετά τις 11 για το τελευταίο περπάτημα ήρθε αυτό: κανείς δεν μπορεί να αναμετρηθεί με την πέννα μου.

Κι αυτός ο απολογισμός: γόνιμες, συγγραφικά, μέρες αλλά πρέπει να μπουν σε τάξη ολ' αυτά.

23 Δεκεμβρίου, Πέμπτη.

"Το πάθος που βασιλεύει στις δημοκρατίες είναι ο φθόνος".

Κι ο Πλάτωνας: όταν χρησιμοποιούν οι γιατροί την βία για να σας γιατρέψουν είναι καλή η βία αλλά όταν την χρησιμοποιούν οι πολιτικοί είναι κακή ε;

Και πως θα μπορούσα να την καταγγείλω κι εγώ για τα ίδια και για χειρότερα, αν είναι αυτά κακά, απ' αυτά που με καταγγέλλει εκείνη, έστω και μόνον για να ακολουθηθή η εντολή "οδόντα αντί οδόντος" αλλά δεν θέλω να συνδέσω το όνομα μου με τέτια καταγγελία γιατί απλούστατα την βρίσκω γελοία.

Καθ'ήν στιγμήν υπάρχουν στην Ευρώπη σχολεία όπου οι μαθητές παίρνουν από κοινού το μπάνιο τους με τους δασκάλους τους και καθ'ήν στιγμήν η κυβέρνηση σας δηλώνει ότι σκοπεύει να εναρμονίσει την νομοθεσία της με εκείνην τής Ευρωπαϊκής Κοινότητας δεν θεωρείτε άραγε σχήμα οξύμωρον το να καταδικάζεται ή, έστω, να καταγγέλεται ένας άνθρωπος επειδή φίλησε τα γεννητικά όργανα τής τρίχρονης κόρης του; Αναρωτιέμαι πού βρίσκετε ακόμα την βάση ή την δικαιολογία για να συνεχίζετε όλη αυτή την ιστορία. Δεν σας ήρθε, αλήθια, η σκέψη στο κεφάλι μήπως ολ' αυτά αποτελούν μέρος σχεδίου για ξεκαθάρισμα προσωπικών λογαριασμών και πως εσείς, στην περίπτωση αυτή, δεν είστε παρά τα πιόνια σ' ένα παιχνίδι που το παίζουν άλλοι;

Πού το πάτε λοιπόν; Θέλετε άραγε να δώσετε και σεις στην νομοθεσία σας την ευκαιρία να δείξει κι αυτή την τελευταία της λάμψη πριν τον καταποντισμό της;

Ω, ναι, αυτό το βλέπω σίγουρα, όπως και τούτο: κάποιοι λένε το κύκνειο άσμα τους.

★

Εγώ; Υγιαίνω, εν πρώτοις. Ύστερα: στήνω αυτί και ακροάζομαι. Είπαμε: όσα αν ακούσει λαλήσει..

Το απόγευμα πήγα στην Πόλη και έπαιξα ποδόσφαιρο με τον Ορφέα, τον Έκτορα, τον Θεόδωρο, τον Αναστάση και τον Μάριο. Ύστερα έπαιξα καλαθόσφαιρα με τον Πανίκο, τον Μήτσιο και τον Ντίνο. Στο τέλος τούς ευχαρίστησα όλους. Ο Έκτορας ήθελε ναρθεί μαζί μου. Του είπα: αν σε πάρω εγώ θα με κλείσουν στην φυλακή πάλι γιόκα μου. Εκείνος μού είπε: τότε θα έρθω μόνος μου.

Ήθελε να τον αφήσω εκεί στο Γυμνάσιο για να έρθει πίσω μου με τα πόδια. Το φαντάζεστε; Τελικά τον έφερα μαζί μου. Στον ερχομό τον ρώτησα: γιατί θέλεις να έρθεις μαζί μου γιόκα μου; - Επειδή σ' αγαπώ.

Εγώ τραγουδούσα στον δρόμο εκείνο το τραγούδι: αγοράκι μου χωρίς εσένα, είναι όλα πια χαμένα, κι εκείνος το παράφραζε έτσι: αγοράκι μου χωρίς εμένα, είναι όλα πια χαμένα. Το σκεφτόμουν ύστερα και μάλλον θα το διόρθωνα σε: παπάκη μου χωρίς εμένα, είναι όλα πια χαμένα...

Όταν φτάσαμε μού είπε σαν έκλεινε την πόρτα τού αυτοκινήτου: στην Πόλη σε πεθυμώ κάποτε.

Εγώ καθόμουν στον τιμόνι ακόμα όταν τα είπε αυτά και του λέω με κλάματα: σ' αγαπώ αγόρι μου, σ'αγαπώ πολύ.

Ύστερα στο σπίτι τού γέμιζα την μπανιέρα όταν τηλεφώνησαν από την αστυνομία. Όταν ήρθαν, γύρω στις 6, να τον πάρουν τού έκοβα τα νύχια. Τον πήραν τελικά, σκούπισα επιτέλους το σπίτι, λούστηκα, έκανα ένα σύντομο περπάτημα κι έκατσα στο τραπέζι για φαΐ και για σημειώσεις.

24 Δεκεμβρίου, Παρασκευή.

Στον Κωστάκη (τον λοχία) ψες στο τηλέφωνο: γίνατε το παίγνιο τών κενοδοξιών άλλων.

Το τραγούδι τώρα: πηγαίνεις φύλλο πικραμένο, αλαργινό, αδέρφι σου νοσταλγικό εδώ μένω. Κτλ κτλ.

Ενώ χτές το απόγευμα, όταν είχα φτάσει στην Πόλη και μπήκα στο χωράφι όπου ήταν τα παιδιά, η Ισμήνη αντέδρασε μεμιάς έτσι σαν να της έλεα: τρέξε να σε πιάσω.

Αχ ρε κόσμε! Τάχα πιός από σας θα της δώσει αυτή την αγάπη που έχει να παίρνει από τον πατέρα της;

Ενώ ήρθε ο γάτος μου τώρα στις 7, καταλασπωμένος και καταματωμένος. Του λέω: έλα γιόκα μου στο σπίτι σου και είναι όλοι ζηλιάρηδες.

★

Ήταν μια σκηνή μεσ' τον νου πριν κάτι μέρες όταν είχα ξαπλώσει το απομεσήμερο να ξεκουραστώ: πως, όντως, θα με παίρναν σε κείνο το άσυλο κι εγώ θα τόσκαγα και θάτρεχα μέσα στους δρόμους κυνηγημένος από την αστυνομία. Εκεί κάποιοι θάσπευδαν να βοηθήσουν τούς ανθρώπους τού νόμου και κάπου εκεί που θα με στρίμωχναν σε μια γωνιά για να με πιάσουν θα τους φώναζα: μωροί με ξεχάσατε; Ξεχάσατε τον Ούτοπο; Κάποτε- θυμάστε; Δεν πάει πολύς καιρός - σας υποσχέθηκα εναν καινούριο κόσμο, σας υποσχέθηκα Υγία, Ασφάλεια κι Ευτυχία για σας και για τα παιδιά σας, έναν ολόκληρο Παράδεισο για τις ψυχές και για τα σώματα σας, αρκεί να με βοηθούσατε την ώρα που σας κάλεσα. Κανείς δεν νιάστηκε. Και τώρα νά που με σέρνουν στα ψυχιατρεία για να μην είμαι εμπόδιο στις κενοδοξίες τών αρχόντων σας. Ως πού θα πάει ρε αυτό; Σφάξετε με καλύτερα να ησυχάσετε... Ω, και θα κλαίω, θα κλαίω...

★

Πως θα καθυστέρησαν, φαίνεται, την δίκη, την καταδίκη και το διάταγμα για να βγάλουν τις γιορτές με ήσυχη την συνείδηση τους.

Με τρώει πάντως η περιέργεια για το περιεχόμενο τών επόμενων σελίδων τών χειρογράφων μου.

Αν πεισθούν ότι ο Τύπος δείχνει πλήρη αδιαφορία για το θέμα μου, τότε σίγουρα εκείνο το διάταγμα θα έρθει με μαθηματική ακρίβεια.

Βέβαια εγώ προσπάθησα να εμπλέξω τον Τύπο αλλά μέχρι τώρα η αντίδραση του ήταν σχεδόν μηδενική. Τις τελευταίες μέρες ενέτεινα τις προσπάθειες μου, τουλάχιστον τηλεφωνικώς. Τους είπα: θα τους δω. Σύντομα πάντως σκοπεύω να περάσω στα γραπτά και τότε θα τους εμπλέξω και γραπτώς. Και πάλι θα τους δω.

Στο μεταξύ σκέφτομαι να τους παρατήσω όλους, έτσι για να δω ως πού θα το τραβήξουν όταν θα έχουν πεισθεί για την πλήρη αδιαφορία τών πάντων.

Κατά τ' άλλα: έβγαλα τον αριστερό μου καρπό χτές στο γήπεδο. Θα τρυγήσω με το στανιό σήμερα μια ελιά για λάδι και ύστερα θα κάτσω στην μηχανή και στην πέννα. Ψες μάλιστα σκεφτόμουν να μην αγοράσω ποδήλατα στα παιδιά παρά κάτι άλλο πιο φτηνό και πιο χρήσιμο. Αλλωστε δεν καθάρισα καν τα χρέη μου ενώ, από την άλλη, το μέλλον είναι αβέβαιο. Έρχονται άσχημοι καιροί για μένα και λίγα λεφτά στην τζέπη μου μπορεί να με βγάλουν από δύσκολες καταστάσεις.

Τελικά: πήγα ως την Πάφο, στο Νοσοκομείο, για το χέρι μου, για ν' ανακαλύψουν πως δεν έχω τίποτα. Ο γυρισμός πάντως ήταν ολόκληρο σήριαλ. Έχασα την γραμμή τών 12, ή δεν ήρθε. Στις 12½ περνούσε ο Κάκος με κείνο το παλιό λεωφορείο. Τον σταμάτησα και μπήκα. Το άντεξα ως το Στρουμπί. Εκεί κατέβηκα. Ύστερα βρέθηκε μια ευκαιρία και ήρθα ως την Πόλη. Εκεί στην Πόλη περπάτησα λίγο με την Ισμήνη για "να της αγοράσω κάτι". Της πήρα μόνο κάτι ινδοκάρυδα. Ήταν αξιαγάπητη. Στο τέλος με φίλησε, μου είπε πως μ' αγαπά και μια μέρα μού είπε ακόμα πως δοκίμασε να μου τηλεφωνήσει αλλά αντί εμένα πήρε την αστυνομία. Προτού φύγει μού είπε αυτό: στο σχολείο λένε πως ο παπάς μου είναι όμορφος.

Τώρα που παίρνω αυτή την σημείωση έγινε ήδη 3. Πριν τηλεφώνησα στην Αστυνομία και ο Κωστάκης μού επιβεβαίωσε αυτό που μου είχε πει το πρωί ο Δημητράκης: πως ο Πολύδωρος δεν θα κατηγορηθεί για την συμπλοκή μας. Ήθελε κιόλας να με πείσει πως δεν θα μπορέσω να τα βάλω μαζί τους, άνκαι στο τέλος μού έλεε: γράψε στον Γ. Εισαγγελέα και θα δικαιωθείς. Η επόμενη κίνηση λοιπόν: μια επιστολή στον Γενικό Εισαγγελέα[25] και στις εφημερίδες.

★

Θα σημείωνα για την συνέχεια εκείνη την σκηνή στην Λαϊκή Τράπεζα όπου πήγα για φωτοτυπίες και την σκηνή στο "Φοντάνα" με την Μαρία. Της είχα πει: πάντως επιμένεις να είσαι υπέροχη, αλλά μ' άκουσε ο άντρας της και έκανε ζήτημα.

Πριν, σαν περπατούσα, θυμήθηκα εκείνο το στιγιότυπο με τον Παναγιώτη (τον Κάπονα)

πριν μια βδομάδα περίπου. Με είχε ρωτήσει: είναι μούσι αυτό ή αξυρισία;

Του είχα πει: και το ένα και το άλλο. Εν πάση περιπτώσει, σκεφτόμουν: αν κάπιος με ρωτήσει σήμερα: "γιατί το μούσι;", τότε θα του έδινα την απάντηση: "για να σκληρύνω την... εμφάνιση μου." Πνεύμα ε;

★

Πως αν ξεγελιέμαι καμιά φορά ή αν δεν είμαι σίγουρος αν κάπιος με ειρωνεύεται ή όχι δεν είναι γιατί μου λείπει η όσφρηση ή η οξύνοια αλλά γιατί και εκείνος που υποτίθεται ότι με ειρωνεύεται δεν είναι σίγουρος αν με ειρωνεύεται ή όχι, αν με θαυμάζει ή αν με κοροϊδεύει ή αν, ακόμα, κοροϊδεύει εμένα ή τον εαυτό του...

Και πώς δεν είναι κυρίως το ότι έχω διαφορετικές ιδέες από τους άλλους αλλά το ότι έχω το θάρρος να εκφράσω και να ανακοινώσω αυτές που έχω. Απλούστατα έχω το θάρρος να πω αυτό που φοβάστε να πείτε εσείς και να ζητήσω αυτό που φοβάστε να ζητήσετε εσείς.

Αλλωστε οι ιδέες πάνε κι έρχονται. Ολόκληροι λαοί πιστεύουν ή πίστευαν σ' αυτήν ή εκείνην την Ιδέα και άλλοι σε άλλη , αλλά όλα τίνουν στο να βρεθεί η αληθινή Ιδέα. Η εξουσία είναι γενικά αυτή που δίνει στούς λαούς τίς ιδέες τους και αυτή ασφαλώς δεν ήρθε παρά ύστερα από την πάλη κάπιων ανθρώπων για να την πάρουν...

★

Πώς από μια άποψη θέλω να το δω εκείνο το διάταγμα, να το κρατήσω στα χέρια μου, να το φιλήσω και να στείλω κατόπιν αντίγραφο του σε όλες τις κυβερνήσεις τού κόσμου. Αα, δεν ξέρετε εσείς πόση ηδονή θα μου προσφέρει.

Πως, ακόμα, τό ν'αφήνω στους άλλους να γράφουν για μένα αποτελεί το πρώτιστο μου λάθος.

Και πως εκείνη κάποτε η άρνηση έφερε εκείνη την "μαρτυρία για την νήσο Κύπρο σε τρία κείμενα ενός... παράφρονος", η άλλη έφερε το "εξ[1] αφορμής τού κα- τασκηνωτικού χώρου"[26], εκείνο έφερε αυτό και τώρα τούτο φέρνει τα επόμενα κείμενα. Όπως και νάναι: ευχαριστώ όλους εκείνους που με τον έναν ή τον άλλον τρόπο προκάλεσαν αυτά τα κείμενα αλλά ας μην το πάρουν και τελείως τοις μετρητοίς, ας μην περιμένουν, θέλω να πω, πως θα τους παρασημοφορήσω κι από πάνω επειδή με κλεί- σαν στο κελί, επειδή με στείλαν στο ψυχιατρείο και επειδή γνωμάτευσαν οι μεγάλοι δόκτορες πως είμαι στο ... παρά πέντε και επειδή με έχουν να ζω με τον φόβο πως θα με κηρύξουν σύντομα με μη σώας τάς φρένας για να με κάνουν έπειτα μόνιμο τρόφιμο τού ψυχιατρείου Αθαλάσσας.

★

-Το να σε βγάλουν τρελλό είναι κακό;-Να σου πω: σίγουρα δεν είναι κάτι το ευχάριστο. Ίσως μάλιστα να είναι και υποφερτό αν έχεις πάνω απ' όλα την Υγία και ξέρεις να το αντιμετωπίσεις. Ουσιαστικά όμως θα έλεγα πως δεν υπάρχει χειρότερο και τραγικότερο πράγμα στον κόσμο απ' αυτό που προκαλείται από την απουσία Υγίας.

★

Μα, ο Έρωτας είναι παιδί Ελληνες. Γι' αυτό αφήστε καλύτερα τα παιδιά να σας μιλήσουν γι' αυτό .

Σταθείτε λίγο και σκεφτείτε τα παιδικά σας χρόνια και θα το δείτε: ο έρωτας προτιμά τίς ψυχές τών παιδιών. Αυτή είναι η αλήθια και ωρίμασε ο χρόνος για να ακουσθεί στα πέρατα τής Γης.

Αγαπήσατε μήπως ποτέ τόσο βαθιά όσο αγαπήσατε εκείνα τα χρόνια; Ή είχατε άραγε ποτέ την Υγία που είχατε τότε που ήσασταν παιδιά; Όσοι πάντως δεν την είχατε τότε, είναι αμφίβολο αν θα την έχετε ποτέ.

*

Α, με αγνοούν ε; Εγώ σου λέω: απ' όπου περνώ είμαι Είδηση. Ο Ούτοπος, σου λέω, είναι ένας ζωντανός θρύλος.

★

Νύχτα με φεγγάρι και με σύννεφα. Θεσπέσιες εικόνες σε θεσπέσια ψυχή. Κοντά η θάλασσα, κοντά η Παράδεισος. Κι ανάμεσα μας η άβυσσος τού κόσμου. Γλυκιά νύχτα, απολογούμαι και παραδίδομαι. Καλή... νύχτα.

25 Δεκεμβρίου, Σάβατο.

Γύρισα πάλι από εκείνο τον γλυκό κόσμο τού Παραδείσου, από ένα όνειρο σαν εκείνα που θάθελα να μην τελιώναν ποτέ.

Εγώ ξάπλωνα που λέτε σε κείνο το όνειρο στο κρεβάτι για λίγη ξεκούραση και εκείνη πάσκιζε να βρει έναν τρόπο να ξαπλώσει στο πλάι μου για να φέρει σε επαφή το σώμα της με το δικό μου. Δεν άργησε να τα καταφέρει. Μείναμε κάμποση ώρα εκεί, ίσως ώρες, μέρες, μήνες ή και αιώνες ώσπου ήρθε η μάνα της και μας βρήκε να κειτόμαστε μαζί. Εκείνη έβαλε τις φωνές, την πήρε και φύγανε.

Αα, και την θυμόμουν σ' αυτό το πρώτο περπάτημα στις 5 κι ένιωθα το αίμα μου να κυλά γρήγορα, το σώμα μου να λαχταρά να ζήσει, να κλέψει απ' αυτή την κόλαση μια στάλα από κείνο το αθάνατο νερό.

Στον δρόμο είδα την αδερφή μου που είχε ρθεί στο χωριό με το αυτοκίνητο για να πάρει την μάνα μου στην Χριστουγενιάτικη λειτουργία. Ήταν και ο Μηνάς στο αυτοκίνητο και μου έδωσε το μήνυμα πως θα έρθει ο Αντρίκκος την Τετάρτη να πάρει ελιές.

★

Συνέχεια ενός άλλου:., είναι ικανός να το ρίξει με το τουλούμι... Τέτιες πουστιές μού κάνει. Κι ύστερα μού λέτε γιατί τον βρίζω. Όταν εμένα που είμαι ο εκλεκτός τών εκλεκτών του δεν μου έχει δώσει κανένα σημείο, και κανένα σημείο στους ανθρώπους για μένα, τι περιμένει να του ψάλω; Το ωσαννά;

★

Περασμένες οι 8, κατά την διάρκεια ενός σύντομου περπατήματος. Στον γάτο μου (τραυματίας και πάλι στο μεταξύ και ενώ του έδωσα λίγο γάλα και λίγο ψωμί) που με φωνάζει με παράπονο: έλα γιόκα μου. Τι σου έχουν κάνει πάλι; Σε ζηλεύουν μωρό μου επειδή σ' αγαπώ. Έτσι είναι κι οι άνθρωποι: δεν θέλουν να δουν τον καλύτερο τους και θέλει ο ένας να φάει τον άλλον.

★

Όταν έμαθα το πόρισμα τους, τότε σιγουρεύτηκα πλήρως πως αυτή η υπόθεση είναι στημένη. Γιατί δεν χωρούσε στο κεφάλι μου πως μπορούν αυτοί οι γιατροί, όσο ηλίθιοι κι αν πιστέψουμε ότι είναι, να βγάλουν ένα τέτιο πόρισμα για τον άνθρωπο που αποτελεί την προσωποποίηση τής Υγίας και της νηφαλιότητας.

Στην αρχή πίστεψα πως επρόκειτο για το... στοργικό ενδιαφέρον τού κυρ αστυνόμου για να με φέρει στον ίσιο δρόμο. Αλλά στην εξέλιξη του το πράγμα δείχνει ολοκάθαρα πως ακόμα και ο κυρ αστυνόμος δεν είναι παρά ένα πιόνι σ' ένα παιχνίδι που το παίζουν άλλοι.

Α, κι αυτό τόγραφα κάποτε σ' έναν Αλέξη, στην Γιουγκοσλαβία: πως έχω ένα τέτιο σύστημα διανοητικής θωράκισης που με τρομάζει.

★

Είναι γνωστό πως οι νόμοι δεν έχουν καρδιά. Αν όμως ούτε ο δικαστής έχει καρδιά, τότε ο νόμος είναι άδικος νόμος και η απόφαση απάνθρωπη.

★

Κατά την διάρκεια ενός περπατήματος την ώρα ακριβώς όπου η νύχτα διαδέχεται την ημέρα. Έτσι: θέλω να ζήσω και να χαρώ, θέλω να δώσω ζωή και χαρά σ' έναν ολόκληρο κόσμο κι όμως τι κάνω; Είμαι ταμπουρωμένος στο κάστρο μου οργανώνοντας την άμυνα μου ενάντια σε μια ορδή τιποτένιων που βάλθηκαν να με εξοντώσουν. Να την χέσω για άμυνα, που λένε, αλλά δεν μπορώ να κάνω κι αλλιώς. Είναι γνωστή η ιστορία: αφού θέλουν, σώνει και καλά, πόλεμο μαζί μου, θα τον έχουν.

★

Εκείνα τα σκουλήκια τών Ειδήσεων. Από την μια θέλω ν' ακούσω και να δω Ειδήσεις αλλά, από την άλλη, εκείνα τα σκατόμουτρα τους δεν τ' αντέχω με τίποτα.

Κι αυτό: ήξερα πως όταν θα καθόμουν στα χαρτιά, τότε δεν θα με σήκωνε τίποτα και κανένας...

★

Πού είναι το γλυκό σώμα εκείνου τού καλοκαιριού; Πώς άναβαν οι αισθήσεις με το φως τών αχτίνων και γέμιζε η Γη με το άρωμα τού Έρωτα; Θυμάσαι μικρή; Νοστάλγησες εκείνα τα αγγίγματα;

Μέσα στο φως τού φεγγαριού ψάχνω για το σώμα σου, το θέλω εδώ, στην ερημιά και στην βουή τού κόσμου, ζωή να δώσει στη ζωή μου και ψυχή στην ψυχή μου. Το θέλω εδώ, μαζί του να ταξιδέψω στ' αστέρια και στους γαλαξίες, να διασχίσω τις θάλασσες, να ζήσω και να πεθάνω μαζί του.

26 Δεκεμβρίου, Κυριακή.

Το πρώτο περπάτημα στις 6, κατά την Λίμνη. Με μεγάλα παράπονα για την ζωή. Και πώς να της τα πω να με καταλάβει; Ένα τραγούδι έκανε ναρθεί στα χείλη μου: "πάει ο καιρός, πάει ο καιρός που' ταν ο κόσμος δροσερός" αλλά δεν στάθηκε δυνατό να βγεί από κεί.

★

Όπως ο Σωκράτης: θέλετε να φέρω τα παιδιά μου να σας παρακαλούν να με λυπηθείτε; Ή τάχα προτιμάτε να μαρτυρήσω όπως τούς αγίους σας;

Ξέρω το δίλημμα ενώπιον τού οποίου βρίσκεστε όλοι. Από την μια θέλετε να ικανοποιήσετε την εξουσία και το σύστημα που τρέφει το σώμα σας και από την άλλη θέλετε να ικανοποιήσετε τον Λόγο και την Αλήθια που τρέφει την ψυχή σας. Την τελευταία λέξη την έχει το κεφάλι σας.

★

"Μεσ' το σκοτάδι νιώθω ζεστό το σώμα σου, το ψάχνω, το χαδεύω, φιλώ το στόμα σου". Αχ και νάταν αλήθια! Κι ένα όνειρο ψες με πολύ... πορνό.

★

Ναι! Όπως ένας Θεός ανάμεσα στους ανθρώπους κι όπως ένας πάνθηρας ανάμεσα σε... μαϊμού...νες.

Κοιτάξετε: εγώ θέλω να τους δώσω υγία κι αυτοί θέλουν να με τρελλάνουν.

Αυτό: μου φαίνεται πως έχω εξαντλήσει το θέμα. Πρέπει τώρα να τακτοποιήσω αυτό το ανέλπιστο υλικό που γέμισε τις κόλλες μου.

Αυτό: θα σε καλούσα σε μονομαχία... Γλαύκο αλλά λυπάμαι τα κάλλη σου που θα πάνε χαμένα.

Αυτό: δεν λέω. Ναι μεν έχω την καλύτερη υγία αλλά κανένα συνάχωμα καμιά φορά, κανέναν πονοκέφαλο και κανένα στραβολαίμιασμα τα παθαίνω κάπου κάπου.

Αλλά κι αυτό: αν είναι τέτιας φύσης οι κοινωνικές υπηρεσίες που προσφέρουν οι κοινωνικές λειτουργοί, τότε θα ήταν πιο χρήσιμες στην κοινωνία αν εφάρμοζαν το πρόγραμμα προσφοράς κοινωνικών υπηρεσιών τής Τσιητσιολινας.[27]

★

Βράδυ, σχεδόν 11, μετά τα αραβωνιάσματα τής Περσούλλας στο Λατσιή όπου πήρα, οικογενειακώς, την Μαρία. Δύσκολη η θέση μου: ακάλεστος κι όμως παρών. Πολύ δύσκολη η θέση μου. Ένας, μάλιστα, καρακιόζης δοκίμασε να με περιπαίξει. Με είπε: κουρουκλή. Εγώ του είπα: τι έχεις ρε μαλάκα; Κάτι απάντησε και γω πρόσθεσα: κάτσε δω ρε μαλάκα, και τούδειξα πού...

Εκεί είχα πάρει και την Ισμήνη. Ο Έκτορας δεν φορούσε παπούτσια όταν πέρασα από το σπίτι τους, αργούσε, ενώ ο Ορφέας δεν ήθελε ναρθεί.

Εν πάση περιπτώσει ήθελα κυρίως να σημειώσω τούτα: πως κουράστηκα μ' ολ' αυτά. Εγώ θέλω χάδια και φιλιά, θέλω να χαθώ μέσα σε αγκαλιές και αγκαλιές και κει να κουρνιάσω ώσπου νάρθει ο θάνατος. Την βαρέθηκα όλη αυτή την ιστορία, βαρέθηκα, κουράστηκα, χτίκιασα, διάολε, έσπασα.

Κι αυτό στο μπάνιο: γράφτηκαν τόσα τραγούδια για τον έρωτα και για την αγάπη, όμως οι άνθρωποι δεν ερωτεύονται, δεν αγαπούν.

27 Δεκεμβρίου, Δευτέρα.

Κάτι καλλιστεία σ' ένα όνειρο, γλυκά σώματα, ονειρεμένα. Ύστερα ήρθε εκείνη η Ειρήνη. Της φιλούσα την μέση ικετεύοντας την για ζωή.

Η διάθεση μου το πρωινό τέτια: δεν μπορεί, δεν μπορεί να τελιώσ' η ζωή.

★

Πως μετά το ρεπορτάζ τού Μάριου και την σιωπή τών άλλων το πήραν απάνω τους και σκλήρυναν την στάση τους. Ω, σ' ευχαριστώ Μάριε. Τέτια διαφήμιση έχουν καιρό οι άνθρωποι να μου την κάνουν. Είπαμε όμως: έχουμε ανάγκη από μεγάλες προδοσίες. Εκεί ακριβώς βρίσκεται η

σωτηρία μας.

Μα δεν το καταλάβατε ακόμα; Εγώ είμαι θετικιστής. Και όχι μόνο λάσπη, σκατά να μου ρίξετε, εγώ θα τα κάνω χρυσάφι.

Και οι πούστικες ψυχές ρε Μάριε. Θα ξέρεις γι' αυτές.

★

Πως η αφορμή για να εξεγερθεί κανείς μπορεί να είναι μικρότερη από γεγονότα και συμβάντα που ανεχόταν πριν για χρόνια.

Και πως αυτά τα κείμενα μου προϋποθέτουν ψυχική δύναμη και αυτοί οι αγώνες μου ατσαλένια θέληση. Τέτια δύναμη και τέτια θέληση μόνο οι ανόητοι μπορούν να πιστεύουν πως είναι καρποί ενός άρωστου ανθρώπου.

Κι αυτό το αίτημα: να διανείμω εκείνη την "ανοικτή επιστολή" στα Υπουργεία Εξωτερικών και Δικαιοσύνης, στα κόμματα, στις εφημερίδες και στο Γραφείο Τύπου.

★

...Ξέρετε μήπως εσείς τις σκέψεις μου; Σας λέω λοιπόν πως κανείς δεν γέλασε περισσότερο από μένα για κάπιες απ'αυτές. Το θέμα όμως με σας είναι ότι γελάτε με μένα για λάθος πράγματα και για λάθος σκέψεις.

28 Δεκεμβρίου, Τρίτη.

Για νύχτες με φεγγάρι αγαπημένες και για θάλασσες και φεγγάρια αγαπημένα. Για κάπια μπόρα, για μια βαρκούλα στα νερά, για κάπιο Θεό, γι'αυτό το φώς μέσα μου και γι' αυτή την αλύγιστη θέληση να δημιουργήσεις έναν ολόκληρο κόσμο από το μηδέν.

Κι η Αλέξια στο ράδιο: σού βάζω ποταμόπλοια, τραινάκια και σταθμούς, απ' την ζωή μου ξέγραψα τούς αποχωρισμούς.

30 Δεκεμβρίου, Πέμπτη.

Η σκηνή ήταν πριν κάτι μερούλες με την Ισμήνη στο τηλέφωνο. Ήθελε πάλι δώρο κι εγώ τής είπα: θα σου δωρίσω όλο τον κόσμο... Δεν το καλόπιασε και ύστερα που την ρωτούσα τι ήθελε για δώρο μού απαντούσε: εκείνο που είπες πριν.-Όλο τον κόσμο; - Ναι, ναι!

Και το κρυφτούλι προχτές το βραδάκι στην πίσω αυλή τού Δημοτικού. Ω, κι εγώ έκανα πως δεν την έβλεπα και την άφηνα να με "φτύνει" ενώ απαιτούσα φιλάκια κάθε φορά που έπρεπε να τα... καμμήσω. Εκείνη μού τάδινε απλώχερα, κι αγκαλίτσες και φιλάκια, όλα μαζί. Κι ο Έκτορας επίσης.

Αα, κι εκείνο που επεχείρησε ο Ηρακλής, εκείνο το απεχθέστερο εν στολή καθήκι: να μείνουμε στον σταθμό για να μας επιβλέπει για να μην βρει, είπε, τον... μπελά του. Του τάπα πάντως καλά ενώ ο Ορφέας με... επέπληττε. Ευτυχώς πάντως που δεν επέμεινε.

Έτσι σαν τότε δηλαδή: θέλω να σφάξω, να σκοτώσω, να κάψω σού λέω.

Στο μεταξύ πήρα χτές από τις ελιές 145 λίρες, από τον Ματθαίο 60, και 45 πριν κάτι μέρες από τον Δημήτρη. Πήρα κάτι δωράκια για τα παιδιά και σήμερα κατέθεσα 270 λίρες. Χρωστώ κάτι στον Μηνά ενώ θα πρέπει σύντομα να πληρώσω για την ασφάλεια και την άδεια κυκλοφορίας τού αυτοκινήτου. Αγνωστο επίσης τό τι θα απαιτήσουν τα δικαστήρια. Ότι και νάναι όμως: θα επιβιώσω.

★

Αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει συνέχεια εκείνου τού στιγμιότυπου με τον κ. Πολύδωρο στον σταθμό: πως μπορεί αυτός ο κόσμος να σβύσει και να χαθεί, όμως εγώ δεν θα χαθώ. Μπορεί αυτός ο κόσμος να πεθάνει, όμως εγώ δεν θα πεθάνω. Μπορεί να καταποντιστεί, όμως εγώ θα μείνω ακαταπόντιστός. Μπορεί ακόμα και ο ίδιος ο Θεός να εξαφανισθεί, όμως εγώ θα είμαι εδώ για να τον αντικαταστήσω.

Σήμερα πάντως είμαι δυνατός, πολύ δυνατός!

★

Προχτές, εκεί που έμπαινα στο αυτοκίνητο, εκείνη πήγαινε στον σταθμό και μόλις με είδε έτρεξε. Σήμερα μού είπε πως πήγε στην αστυνομία και τους ζήτησε να μην περνώ και να μην στέκομαι έξω από το σπίτι της.

Κι αυτό, κατά το... δείπνο: υπάρχουν συσκευές που γεμίζουν γρήγορα μια μπαταρία και συσκευές που την γεμίζουν αργά. Έπειτα, για να κρατηθεί γεμάτη μια μπαταρία και μια μηχανή σε

φόρμα, βρέθηκε ο δύναμος, πράγμα που δεν δουλεύει παρά με την κίνηση τών τροχών. Έτσι είναι και ο ανθρώπινος οργανισμός. Αν δεν κινήσει τα πόδια του, δεν γεμίζει η καρδιά.

Το: γιατί δεν... Κάπου εδώ χτύπησε το τηλέφωνο και έσπασα να θυμηθώ ύστερα τι είναι αυτό που ήθελα να γράψω. Αποτέλεσμα: μηδέν.

... Εν πάση περιπτώσει: το θυμήθηκα την επομένη: γιατί δεν δίνει ο Θεός μικρά έστω σημάδια τής δύναμης του; Να, γιατί είναι αποφασισμένος αυτή την φορά να χτυπήσει μια και καλή.

★

Η Ισμήνη μού τηλεφώνησε τρεις φορές απόψε. Είναι, φαίνεται, κατενθουσιασμένη με τα δωράκια που της πήρα. Ε, τι να πω; Θα της περάσει. Αύριο με θέλει πάντως στον σταθμό για παιχνίδι. Θα πάω όμως; Δεν θα πάω; Νομίζω πως θάταν καλύτερα να το ανέβαλλα λιγάκι.

Κι αυτό τής Ισμήνης: να τους νικήσεις αλλά όχι να τρέχουν αίματα. Μόνο να πονούν.

Ενώ είμαι κι εγώ απόψε ευτυχισμένος. Ναι, ναι,ναι. Είμαι πολύ ευτυχισμένος. Όταν βγήκα πριν για περπάτημα έπιασα να τραγουδώ για κείνες τις "τρεις κοπέλλες απ' την Θήβα" κι έτσι κι έτσι τις θυμήθηκα μια στιγμή. Ναι, η νοσταλγία δεσπότευε στην ψυχή μου, η συννεφιά στον ουρανό έκανε αδύναμο το φως τού φεγγαριού και γω σέρνοντας τα βήματα μου στο τσιμέντο και κοιτόντας στ' αριστερά τούς λόφους έβλεπα την ψυχή μου να νοσταλγεί τις οδοιπορίες μου κατά την Κινούσα. Γιατί έχω, ως γεγονός, αρκετές μέρες να πάρω εκείνους τους δρόμους και δεν πρέπει να το κρύψω: νοστάλγησα τούς δρόμους τού βουνού.

31 **Δεκεμβρίου**, Παρασκευή.

Πως αν θέλει χρήμα η κυβέρνηση δεν το θέλει παρά για να σιγουρέψει ψήφους πασάροντας τους το πίσω.

Αφορμή γι' αυτό ο Ζιηρινόφσκυ: πως τέτιες δηλώσεις[28] και τέτιοι άνθρωποι αποτελούν φυσιολογικές εκδηλώσεις τής όλης ανθρώπινης ανωμαλίας. Τι νομίζατε; Ο Ζ. είναι δημιούργημα σας. Και, στο κάτω- κάτω, έχουν και οι Ρώσσοι τον εγωισμό τους. Τάχα η δυτική επιλογή είναι καλύτερη;

Ιανουάριος 1994

1η| **Ιανουαριου**, Σάβατο.

Εψές είχα ένα παράπονο μέσα στην ψυχή μου, ένα μεγάλο παράπονο. Θέλεις η στέρηση τών παιδιών μου, θέλεις η μοναξιά, θέλεις η απονιά και η σιωπή τού κόσμου, ή η έλλειψη εκείνων που θέλει η ψυχή και το σώμα μου, θέλεις όλα αυτά μαζί, το γεγονός είναι πως με βάραιναν όλα.

Στην τηλεόραση είδα από την ΕΡΤ την "ιστορία μιας κάλπικης λίρας", ένα υπέροχο έργο. Στο τέλος θυμήθηκα πως είδα ξανά αυτό το έργο, κάποτε, μια φορά κι έναν καιρό εκεί στο χωριό μου, τότε που θάμουν και δεν θάμουν 12 χρονών. Δεν θα μπορούσα δα να ξεχάσω εκείνα τα "σ' αγαπώ". Είναι αυτά ακριβώς που με ώθησαν μια μέρα να πλησιάσω με θάρρος την Νίκη, εκείνη την πιο μεγάλη παιδική μου αγάπη, και να της πω: Νίκη, να σου πω κάτι; Σ' αγαπώ.

Αχ, και πώς να τα θυμηθώ πάνω από τις κόλλες και πώς να τα χωρέσω μέσα σ' αυτές; Πώς χάθηκαν εκείνες οι εποχές και κείνα τα χρόνια, πώς χάθηκαν εκείνα τα μέρη και κείνοι οι δρόμοι; Αα, τόση μεγάλη αγάπη αλήθια πώς μπόρεσε και χώρεσε μέσα σε τόσο μικρή Γη;

Τα χρόνια περνάνε όμως, φεύγουν αυτά και έρχονται οι κατακτητές και μεις σκορπάμε όπως τα φύλλα στον άνεμο. Και πώς να θυμηθείς χωρίς ένα λόγο και μια δικαιολογία, πώς να δεις τα μάτια που χάθηκαν σ' άλλες χώρες και σ' άλλες στεριές; Ναι, αν γινόταν αλήθια και την ξανάβλεπα και αν είχε ακόμα εκείνη την αθώα ψυχή τής παιδούλας που γνώρισα και αγάπησα- έτσι το φαντάστηκα πάνω από τις κόλλες - θα της έλεα και πάλι: σ' αγαπώ. Μίλησε μου, μίλησε μου πολύ, κάνε τήν ψυχή μου να θυμηθεί, κάνε την ψυχή μου ν' αναστηθεί.

Αλλά πού; Εδώ είναι γύρω σιωπή, θανάσιμη σιωπή. Δεν ακούγονται φωνές ανθρώπων, δεν ακούγονται φωνές παιδιών. Ολα τα σκέπασε η σιωπή, η εγκατάλειψη και η ερημιά.

Αραγε με θυμήθηκε καμιά φορά εκεί στην ξενητιά της; Νά'κλαψε εκείνη για μένα κανένα πρωινό σαν ετούτο; Μπα! Σ' έναν κόσμο όπου τον έχουν εγκαταλείψει τα αισθήματα μού φαίνεται

δύσκολο, σχεδόν παράδοξο. Δεν κλαίνε πολλοί άνθρωποι σήμερα έτσι απλά, για κάπιες αναμνήσεις. Έτσι είναι καλύτερα να συνεφέρω την λεπταίσθητη καρδιά μου. Στο κάτω κάτω δεν είμαι κι ο πρώτος που χτυπήθηκε από τον οδοστρωτήρα που λέγεται χρόνος. Αυτά έχει η ζωή κι αυτά έχει ο κόσμος. Ξέρω πάντως πως άκουσα εδώ πάνω την καρδιά μου όσο κανείς, πως δούλεψα το μιαλό μου όσο κανείς και πως συγκέντρωσα τις προσπάθειες μου σ' έναν Αγώνα που η νίκη του έρχεται καλπάζοντας και θα ανοίξει με τα μαγικά του κλειδιά όλες τις καρδιές και όλη την Παράδεισο.

Ναι, έτσι το σκεφτόμουν χτές-προχτές σ' ένα βραδινό περπάτημα έξω από το σπίτι αναλογιζόμενος όλη την άβυσσο που άφησαν οι καταχτητές αυτού του νησιού: πως εγώ θα είμαι καταχτητής καρδιών, και όχι τόπων.

Στο μεταξύ είδα από χτές κάπια αρνητικά σημαδάκια στην καλή μου φόρμα και σήμερα σαν να τα βλέπω καλύτερα. Κι ως γεγονός: θα πρέπει να το παράκανα ήδη με τα σύντομα περπατήματα. Έχω ακόμα κάπια περιέργεια να δω πώς θα εξελιχτεί ακόμα λίγη επιμονή μου σ'αυτά (άλλωστε με πονά και λίγο η μέση από το τρύγημα τών ελιών) αλλά νομίζω πως σήμερα-αύριο θα πάρω- αναγκαστικά πλέον - τούς δρόμους τών βουνών.

Κατά τ' άλλα χτές έγραφα 12 (χειρόγραφες) σελίδες τής επιστολής στον Υπουργό Εξωτερικών και σήμερα πρέπει μάλλον να την τελιώσω με άλλες 2-3. Προχτές συμπλήρωσα την επιστολή στον Γ. Εισαγγελέα.

Κι αυτό μόλις στο προηγούμενο περπάτημα: πως εγώ θα σας βάλω να ζήσετε σε σταθερή γη και πόλεις, σε σταθερό δίκαιο, σε σταθερές αρχές και σε σταθερά ήθη.

★

Αα, τώρα ας γράψω κάτι για το τελευταίο μου όνειρο. Ήταν κι αυτό υπέροχο, ένα υπέροχο όνειρο. Πρωταγωνίστρια ήταν αυτή η ξαδερφούλα μου στην Πόλη, η Σω- τηρούλλα. Πως είχα κάνει κάπια επίσκεψη κατά τα λιμέρια της και κάπου εκεί στην αυλή της κάτσαμε πλάι-πλάι σ' ένα πεζούλι για να μου δείξει κάτι παλιές φωτογραφίες της. Ήταν πράγματι τόσο υπέροχες όσο και κείνη και της τόλεγα κάθε τόσο. Ένα ερωτικό αίσθημα είχε ανάψει ανάμεσα μας, με κοίταζε με γλυκάδα στα μάτια και κολλούσε τούς ώμους της στους ώμους μου. Γελούσε μ'έναν τρόπο πολύ αγαπημένο που ολοένα με παρέσερνε και έκανε την ψυχή μου να πλημυρίζει από ευτυχία. Ναι, και έτσι βουλιαγμένος σαν ήμουν σε κείνα τα πελάγη τής χαράς και της αθανασίας ξύπνησα έτσι όπως ξυπνώ όλα τα πρωινά για να περάσω με την γνωστή μου ακρίβεια στις κινήσεις στην πράξη τής επόμενης μαύρης και άραχνης μέρας μου. Τι κι αν είναι η πρώτη μέρα τού νέου χρόνου ή η τελευταία τού παλιού; Για μένα όλες οι μέρες είναι ίδιες, είναι μέρες αυτού τού μέχρις εσχάτων Αγώνα μου για παγκόσμια κυριαρχία. Ούτε λόγος για υποχώρηση λοιπόν. Παλιά ιστορία: τον Καινούριο Κόσμο δεν τον έχω για παζάρεμα. Η συντριβή μου ή η συντριβή τους, ο θάνατος μου ή ο θάνατος τους. Το πράγμα είναι τόσο ξεκάθαρο όσο δεν ήταν ποτέ.

Η μόνη γλυκιά αναλαμπή πάντως είναι η αναμονή τής Ιουλίας. Γύρισε οικογενειακώς από την Αφρική προχτές- αντιπροχτές για να εγκατασταθεί στην Κύπρο, στην Λευκωσία, και σήμερα θα έρθει στο χωριό να δει τούς γονείς της. Έτσι κάπως θα περάσει και τούτη η μέρα. Ναι, κι αλίμονο αν δεν περνούσε. Το χειρότερο θα ήταν να μην περνούσε. Παραπονιόμαστε γιατί περνάνε οι μέρες αλλά σκεφτήκατε ποτέ τι θα γινόταν αν δεν περνούσανε κι αυτές; Κουράγιο λοιπόν άνθρωποι, κουράγιο. Και το θέμα δεν είναι αν περνάνε ή όχι οι μέρες αλλά το αν περνάνε καλά. Δεν νομίζετε;

★

... Στις 9 βλέπω να μην τραβώ άλλα μικρά περπατήματα κι έτσι... φεύγω για τα μεγάλα.

... Βραδάκι, μετά τις 10. Κρύο, άνεμος, λίγη συννεφιά, κι αστέρια και φεγγάρι στην ανατολή πάνω από τα βουνά. Έτσι πάλι: γιατί δεν είσ' εδώ να σ' αγαπώ κάτω απ' τ' αστέρια;...

Ω, το πιο τραγικό στη όλη υπόθεση: μου φαίνεται πως πάω να συνηθίσω αυτή την απουσία τών παιδιών μου. Ω, και πάνω σ'αυτή την σκέψη θέλω πάλι να συντρίψω, να πνίξω, να σκοτώσω και να κάψω. Όχι ρε κύριοι. Γι' αυτή την απουσία και γι' αυτήν ακόμα την συνήθεια της σάς

καταδικάζω να υποφέρετε μέσα στην αιωνιότητα.

2 **Ιανουαρίου** 1994, Κυριακή.

Το πρώτο πράγμα που άκουσα σήμερα ξυπνόντας στις 6½ και κάτι (βλέπετε τεμπέλιασα τελευταίως) ήταν η απειλή τού Ζιηρινόφσκη για τρίτο παγκόσμιο πόλεμο και εξαφάνιση τής Γερμανίας. Αναλογιζόμενος ύστερα κατά το περπάτημα το θέμα και τον άνθρωπο (γιατί είναι ένας άνθρωπος που μ' έβαλε σε σκέψεις) σκεφτόμουν αυτό: πως σίγουρα ο Ζ. δεν είναι σίγουρα ένας άνδρας με ήθος και με σοφία (πιός λαός ανυψώνει τέτιους άνδρες και θα το έκαναν και οι Ρώσσοι;) αλλά είναι οπωσδήποτε ένας άνδρας. Δεν είναι ένα ανδρείκελο.

★

Γύρω στις 9 η ώρα. Έτσι: ανάθεμα τά γράμματα (ή, μάλλον: τα γραψίματα). Για τόσες μέρες έτρωγα και έφευγα για τις ελιές και η χώνευση ήταν αυτόματη. Τώρα όμως πώς να χωνέψω που πρέπει να κάτσω να διαβάσω ξανά τα κείμενα μου και να τα χτυπήσω στην μηχανή; Και μόνο που το σκέφτομαι ανακατώνεται το στομάχι μου. Να φύγω πάντως για τις ελιές δεν έχω όρεξη. Αλλωστε είναι και το χώμα βρεγμένο και δεν έχω και παπούτσι τής δουλιάς χωρίς τρύπες. Μια προσπάθεια που έκανα για να επικοινωνήσω με τα παιδιά δεν πέτυχε (απάντησε η Δέσπω και κατ' εντολήν, προφανώς, τής κυράς, είπε πως δεν ήταν κανείς μέσα). Σκέφτηκα πως θα μπορούσα να τους έπαιρνα καμιά εκδρομούλα. Έτσι λοιπόν θα κρατηθώ εδώ. Θα ρίξω ξανά τώρα μια ματιά στα κείμενα, θα περπατήσω μετά κατά την Κινούσα και ύστερα δεν θα υπάρχει το πρόβλημα.

★

Πάνω στο "δεν παλιώνω (παλεύω) για να παλιώνω": πως σίγουρα ένας άνθρωπος που σκέφτεται έτσι ξέρει πως υπάρχει και ο άλλος τρόπος και το άλλο μονοπάτι.

Αυτό από χτές: πως και το πτυχίο αν τόπαιρνα, και πάλι δεν θ' άλλαζε τίποτα. Το αρνίν έν αρνίν, τζιαί η σσιήλλα σσιήλλα.

Αυτό: άκουσε να σου πω: τόπαιζα κι εγώ άγιος και ενάρετος (αλλά και ηλίθιος) για χρόνια πολλά αλλά δεν σκοπεύω να επαναλάβω το παρελθόν μου.

Κι αυτό: θέλω ν' ακούσω τούς χτύπους τής καρδιάς του, να το δω όταν κοιμάται, να διορθώσω τον ύπνο του, να το σκεπάσω αν ξεσκεπάστηκε, να σταθώ στο πλευρό του και να κλάψω αν αρωστήσει. Τι να σου πω κ. δικαστά; Χίλιοι θάνατοι δεν θα σου φτάναν γι'αυτό που έκανες.

3 **Ιανουαριου**, Δευτέρα.

... Ανθρωποι οι οποίοι δεν έχουν ιδέα γι' αυτή την άλλη δύναμη που εδρεύει και θεμελιώνεται στις καρδιές τών ανθρώπων και όπιος την έχει δεν υπολογίζει τίποτα ή ελάχιστα την δύναμη που βασίζεται στο χρήμα ή στα αξιώματα γιατί αυτή δεν έχει θεμέλια και δεν κρατάει πολύ, εύκολα αλλάζει χέρια και είναι, στην καλύτερη περίπτωση, ένα φτηνό υποκατάστατο εκείνης της άλλης δύναμης που, όπως έγραψα πριν, εδρεύει στην καρδιά και κατοχυρώνεται από την πιο μεγάλη αξία αυτού του κόσμου, από την Υγία.

★

... Πως ακόμα και ο ίδιος ο Θεός είναι ένα Τίποτα χωρίς εμένα. Και πως αν δεν συμπληρώσω εγώ την θεότητα του δεν ολοκληρώνεται εκείνος σαν Θεός. Αυτό που λείπει δηλαδή απ' αυτή την Τριαδική Θεότητα είναι ο άνθρωπος που θα γνώριζε και θα βίωνε την ανθρώπινη φύση και θα υψωνόταν ο ίδιος ως την Θεότητα.

★

Λίγη κίνηση λιγότερη (για την καρδιά) και λίγο φαΐ περισσότερο για το στομάχι και δεν είσαι κι εσύ παρά ένα κουρέλι.

Σήμερα πάντως τα κατάφερα καλύτερα με το στομάχι μου. Περπάτησα 15-20 λεπτά στην αρχή, έφαγα μετά και ύστερα περπάτησα για 55 λεπτά κατά την Κινούσα. Η άσφαλτος ήταν βρεγμένη και πάλι από τις ψεσινές βροχές και από κάτι ψιχάλες τώρα. Σκεφτόμουν εκείνες τίς χωρίς βροχή ημέρες τής προφητείας και μονολογούσα: αα, ο Θεός! Μα τι νομίζετε; Καθ' ομοίωσιν του δεν είναι που σας έφτιαξε; Νομίζετε δηλαδή πως εκείνος είναι λιγότερο ζηλιάρης από εσάς

τούς ίδιους;

Έτσι μονολογούσα που λέτε, γελόντας με τον εαυτό μου. Και σε λίγο: γιατί δεν έρχεσαι κάτω Θεέ να καλαμπουρίσουμε, να πούμε ιστορίες και βάσανα και να θυμηθούμε χαμένους καιρούς, να γελάσουμε ίσως και να κλάψουμε ίσως για να φύγουν οι πίκρες που στοιβάχτηκαν μέσα στην καρδιά μας;

★

Περασμένες οι οχτώ στην άδια μου κάμαρα και νά που πρέπει να γράψω πάλι κάτι. Γιατί, ως γεγονός, δέχτηκε μεγάλους κραδασμούς η ψυχή μου. Μόλις που γύρισα από ένα όλο κλάματα περπάτημα από την Λίμνη και τα μάτια μου τα νιώθω ακόμα βουρκωμένα.

Πολύ παράξενα, αλήθια, συναισθήματα τυρρανούν την ψυχή μου, έντονα, βασανισμένα. Κι έτσι όπως ήταν ο ουρανός σκοτεινός, γεμάτος σύννεφα και χωρίς ένα αστέρι, έφερα με πόνο στην ψυχή μου εκείνη την νύχτα τού Ντοστογιέφσκη στην Πετρούπολη για την οποία έγραψε στο Ημερολόγιο του.

Από την άλλη είχα στον νου μου αυτές τις προφητείες για την επερχόμενη ανθρωποσφαγή, τον πόνο είχα που θα πλημυρίσει την Γη, τα ορφανά και τα πληγωμένα. Έπιασα κάτι στιγμές το τραγούδι: το φέγγος έγινε καπνός κτλ κτλ. Έρχονταν γρήγορα κάτι κλάματα ανακατωμένα με εικόνες σκοτεινές, έπιανα τον πόνο μου και τον πόνο στην ψυχή τών παιδιών μου-το κεφαλάκι τής κορούλας μου και εκείνο το πρόσωπο τού Ορφέα - κι έψαχνα να βρω τί απ' αυτές τις προφητείες θα βγει αληθινό. Ένιωθα πως μπορούσα εγώ να σταματήσω όλες τις συμφορές που απειλούν την Γη τών ανθρώπων, φτάνει να με άκουγαν και να μου έδιναν την εξουσία που χρειάζομαι για να επιβάλω τον Νόμο μου.

Και ενώ λοιπόν ένιωθα ότι οι άνθρωποι δεν θα ευδοκούσαν ποτέ να μου δώσουν αυτή την δύναμη και πως μπορεί να εξελιχτούν τα πράγματα όπως τα λένε οι χρησμοί και να μείνω άγνωστος και αφανής μέχρι την ώρα τής αποκάλυψης, όμως ένιωθα σαν καθήκον μου να παλέψω και να διαθέσω όλα τα ψίχουλα που έχω για να ξυπνήσω τούς ανθρώπους και να τους κάνω να καταλάβουν πως πρέπει να με ακούσουν, ας είναι και τώρα, αν θέλουν να προλάβουν εκείνα τα δεινά.

Αλήθια! Η σκέψη να κινηθώ ενάντια στο πεπρωμένο και ενάντια ακόμα στο θέλημα τού Θεού με προκαλούσε όσο τίποτε άλλο και ένιωθα πως έπρεπε να το θέσω όσο πιο καθαρά γίνεται μπροστά στα μάτια τών ανθρώπων.

Έτσι σκεφτόμουν, που λέτε, ανάμεσα από κλάματα και βογγητά ενώ από την άλλη θα ήθελα να μην είχα κάνει αυτούς τους αγώνες μου ή να τους σταματούσα εδώ και να καθόμουν ήσυχα σ' αυτή την σκήτη μου και να γεμίσω σελίδες και σελίδες με σκέψεις, αισθήματα και κλάματα, παραδομένος σε παλιά ασκητικά αξιώματα και αναμένοντας, σαν άλλοτε, το Τίποτα.

4 **Ιανουαρίου**, Τρίτη.

Αργό το ξύπνημα και σήμερα. Πέρασαν κι οι εφτά. Καλά, δεν χάθηκε κι ο κόσμος. Κοιμήθηκα αργά κι ήταν επόμενο πως θα ξυπνούσα κι αργά. Αποφασισμένος λοιπόν να τηρήσω το χτεσινό πρόγραμμα βγήκα για ένα 12λεπτο περπάτημα στον δρόμο από το σπίτι μου ως το γεφυράκι. Κάπου σε κάπια στιγμή στην μέση τού δρόμου κι έτσι βουλιαγμένος καθώς ήμουν και γω στο δικό μου κρύο θυμήθηκα ένα παλιό καλό τραγουδάκι: μεσ' το κρύο μεσ' τ'αγιάζι το κορίτσι μου βουλιάζει, και έκανα πάνω σ' αυτό αυτή την σκέψη: πως όπως ένας τραγουδοποιός φτιάχνει ένα τραγουδάκι και θέλει να το μεταδώσει σ' όλο τον κόσμο και να πνίξει τούς πάντες στους ήχους του, έτσι κι εγώ που έφτιαξα αυτή την Πόλη θέλω να σας παρασύρω όλους σ' αυτήν και να σας πνίξω και να σας φυλακώσω μέσα στην τάξη και την ομορφιά της.

Γνωστό το αίτημα δηλαδή: αγώνας μέχρις εσχάτων.

★

Αα, και σ' αυτό το περπάτημα τών 4 χλμ τώρα σκεφτόμουν κατά το τέλος του κάπια διά... παραγγέλματος ερωτικά παιχνίδια. Σαν: σκοπεύσατε... Άρξασθε πυρ...

Αχ! Πού είστε μεγάλα πανηγύρια τής ζωής;

★

Έξι η ώρα, βράδυ, και μόλις που γύρισα με το τρακτέρ από τον Αη Μερκούρη, εκεί όπου πήγα για να ξελασπώσω τον Αντρέα. Ο δρόμος μακρύς. Ο πηγαιμός μέ τον Αντρέα κουβέντα, και ο γυρισμός πόθοι, οράματα, αναμνήσεις, εικόνες χαμένων καιρών και θρήνοι. Ο ουρανός κόκκινος στην δύση του, τα βουνά σκοτεινά, όγκοι ολόκληροι κατασκότεινοι που διέγραφαν τίς φιγούρες τους στον ορίζοντα. Κι έτσι όπως συνέβη και χάθηκε ο ήλιος πίσω από τα βουνά τού Ακάμα και θυμήθηκα τούς τόσους ήλιους που βασίλεψαν στην ψυχή μου και έτσι όπως άφησα εκείνο το "αγόρι μου στολίδι μου, σαν γέρνεις και μ' αγγίζεις "και μια Ισμήνη, έπιασα να τραγουδώ: "πίσω απ' τα βουνά δεν πεθαίνει ο ήλιος, ταξιδεύει". μια Μαρίνα θυμήθηκα στου Πέτρου Γιάλλουρου. Ω, κι ύστερα στους στίχους: "αυτά που αγαπήσαμε δεν σβύνουν, αυτά που αγαπήσαμε θα μείνουν, αυτά που ποθήσαμε θα ζήσουν, ναι!" ήρθαν πάλι κάτι κλάματα, μα κάτι κλάματα! Έσμιγαν οι σπαραχτικοί ήχοι με τους λυγμούς μου και το τρακτέρ λαμνούσε τον δρόμο του.

Θυμόμουν ένα προσκύνημα σ' ένα 2ο Δημοτικό μια φορά κι έναν καιρό, κάτι σημειώσεις που έμειναν από τότε και που έμιαζαν τόσο πολύ μ' αυτούς τους στίχους. Και τι δεν θυμόμουν τελικά! Σάμπως και μπορούσα να σταματήσω εκείνο τον χείμαρρο τών αναμνήσεων, των πόθων και των βασάνων που κατέληγαν σε κείνα τα κλάματα; Ή μήπως ήθελα εγώ να σταματήσουν ποτέ; Μα αυτά τα βάσανα κι αυτά τα κλάματα είναι η ζωή μου, χωρίς αυτά τι θάμουνα, τι θάταν ο Θεός και η Γή;

Όταν άφηνα ύστερα το "πίσω απ' τα βουνά" και άρχιζα να πιάνω εκείνο το: Ανθή, Ανθή, σ' αγαπώ (κάπια άλλη ανάμνηση θα τόφερε κι αυτό) έφτανα πια στο επίπεδο τής ποταμιάς, διέσχισα τα περιβόλια, κάπου σταμάτησα κι έκοψα λίγα πορτοκάλια και σύντομα ήμουν στο σπίτι για να επιχειρήσω γι' άλλη μια φορά αυτό που επεχείρησα και πριν φύγω για τον Αη Μερκούρη: ένα τηλεφώνημα κατά τα παιδιά (έχω δα πέντε μέρες ν' ακούσω την φωνή τους). Θα το επεχείρησα αυτό καμιά 15αριά φορές, το τηλέφωνο χτυπάει, μα κανείς δεν το σηκώνει. Ω, σκύλλες, μέγαιρες! Το σχόλιο μου είναι κι εδώ παλιό: χίλιοι θάνατοι δεν θα σας φτάναν.

5 **Ιανουαρίου, Τετάρτη.**

Αυτό: αν νομίζετε πως εγώ θα πάψω να καυγαδίζω, ακόμα και με τον ίδιο τον Θεό, είστε γελασμένοι. Εάν λοιπόν ισχύει τό καθ' ομοίωσή και εάν το χιούμορ και οι αντιθέσεις είναι μέρος τής ανθρώπινης -και θεϊκής, συνεπώς-ψυχοσύνθεσης, τότε είμαι σίγουρος πως τα καυγαδάκια και το βρισίδι θα είναι μέρος τών Έργων και των Ημερών μου.

★

Αυτό το καθεστώς όπου ένας άνθρωπος, έστω και ο τελευταίος, που έχει μια ιδέα ή ένα σχέδιο και θέλει να το μεταδώσει, να έχει στην διάθεση του όλα τα μέσα που του προσφέρει η τεχνολογία και ο πολιτισμός κατά τον ίδιο τρόπο που θα τα έχει και ο πρώτος.

Δίο παιχνίδια ποδοσφαίρου στο Δημοτικό, το κοτόπουλλο, οι ζωγραφιές τής Ισμήνης και οι φωτογραφίες. Κι επίσης: ο Ηρακλής και ο νους του.

Κατά τ' άλλα την έπαθα το βράδυ με μια φανέλα. Τελικά την άλλαξα και ανάσανα.

6 **Ιανουαρίου, Πέμπτη.**

Εδώ πρέπει να σημειώσω ότι τις προηγούμενες 3-4 μέρες δαχτυλογράφησα τις δίο επιστολές, την μια στον Γ. Εισαγγελέα και την άλλη στον Υπουργό Εξωτερικών, ενώ από σήμερα άρχισα πάλι το μάζεμα τών ελιών. Ναι ναι, και τώρα το σούρουπο-το μαγεμένο σούρουπο. Αλήθια! Σήμερα ανακάλυψα πόσο υπέροχο είναι αυτό το μέρος όπου ζω - γύρισα από το χωράφι και πήρα την πέννα για μια σκέψη που την χρωστώ στα παιδιά μου: πως το χρήμα που βγάζεις με τον μόχθο σου έχει δεκαπλάσια αξία από εκείνο που βρίσκεις έτοιμο.

7 **Ιανουαρίου, Παρασκευή.**

Πως ο Ούτοπος πρέπει να συμπεριφέρεται σαν να είναι ο ίδιος Θεός και ταυτόχρονα το πιο

αδύναμο ανθρωπάκι στην Γή.

Κι αυτό από χτές: πως ο Θεός μού τα στέλλει αυτά από την μια για να είναι το πνεύμα μου σε εγρήγορση και από την άλλη για να… περνά ο καιρός.

Στο μεταξύ πήγα σήμερα στην Πόλη, ταχυδρόμησα τις επιστολές και αγόρασα στην Ισμήνη ένα τσαντάκι και μια κορδέλα.

★

Πως ο έρωτας είναι για την ψυχή ότι είναι το νερό για την ζωή.

8 **Ιανουαρίου, Σάβατο.**

Την έπαθα και σήμερα. Χτές έκανα το τελευταίο περπάτημα στις 6 για 40 λεπτά. Ύστερα καθάρισα τίς ελιές, έφαγα μετά, και στις 9 που έπρεπε να περπατήσω και πάλι ήμουν κοιμισμένος μπροστά στην τηλεόραση. Ξύπνησα μετά τις *9½* και σύντομα ήμουν στο κρεβάτι. Στις 3 ξύπνησα ιδρωμένος στα πόδια από τα πολλά σκεπάσματα. Δοκίμασα να ξανακοιμηθώ αλλά μάταια.

Στις 4 παρά 10 ήμουν στο πόδι. Περπάτησα για 40 λεπτά, σκούπισα το σπίτι, έπλυνα, έφαγα και όπου νάσαι φεύγω για τις ελιές.

Χτές στις ελιές είχα τέτια διάθεση που ευχαρίστως θα έγραφα ένα ευθυμογράφημα με θέμα το... μούσι μου. Γιατί μ' έβαλε κι αυτό σε σκέψεις. Εχτές πάλι, όταν σχολάζαν τα κορίτσια κι εγώ έφευγα για το χωριό με το αυτοκίνητο άκουσα κάπιαν να λέει: τώρα δεν είναι όμορφος. Τόλεγε για μένα; Προφανώς: ναι! Από την άλλη τα παιδιά μου μού λένε να το κόψω. Ο ...Ηρόδοτος πάλι λέει πως δεν μου πάει κι εγώ επιμένω ακόμα "να το δω". Πάντως δεν θάχα αντίρρηση να το βάλω σε ... δημοψήφισμα.

Με τον εαυτό μου έλεγα και τούτο: πως αν δεν... σκληρύνω την εμφάνιση μου θα με φάνε λάχανο κορίτσια.

★

Στο χτεσινό περπάτημα τού σούρουπου είχα και πάλι κάτι σούρτα φέρτα με τον Θεό. Έβλεπα και ανάσαινα γύρω μου όλο αυτό το μεγαλείο τής Φύσης και του έλεα με κείνο τον τρόπο που μου το είπε την Τετάρτη ο Αναστάσης: είσαι καλός!

Σκεφτόμουν επίσης εκείνη την ιστορία που άκουσα μια φορά κι έναν καιρό στο ράδιο, κάτι σαν θρύλος ή σαν παραμύθι, για μια κοπέλα που κατέληξε στο τέλος ν' αυτοκτονήσει κάτω από την πίεση τών διωκτών της σε κάπιο χωριό.

Και εκείνο στην τηλεόραση κάποτε: η κόρη τού πάστορα, τού Ιψεν.

Κι αυτό προχτές από τον Ζιηρινόφσκη (για τον Κλίντον): καλύτερα να μείνει στο σπίτι του να παίζει σαξόφωνο. Κι εγώ: αυτός είσαι!

★

... Σας στέλλω αυτά και κοιτάξετε να γράψετε κατά τρόπο που να με τιμά... ε, θέλω να πω: κατά τρόπο που να σας τιμά.

Και κάτι φωνές παιδιών χτες στους αγρούς. Ω, αυτό είναι κάτι που με μεθά, με τρελλαίνει.

9 **Ιανουαρίου**, Κυριακή.

Αα, και πώς να μην σημειώσω το... χαιρέτισμα τού Μηνά. Μισοσήκωσε το χέρι και μισοάνοιξε την παλάμη. Ωραία φάση αλήθια προς σημείωσιν. Αξιοσημείωτη που λένε.

Και κείνο χτές από τον Αρχιμήδη. Είχε τα φώτα τού αυτοκινήτου αναμμένα ενώ το είχε σταθμευμένο στην άκρη τού περιβολιού του και του είπα να τα σβύσει. Εκείνος είπε: α, ξέχασα, είχε ομίχλη το πρωί κτλ κτλ. Σύντομα με ρωτούσε: πώς είσαι; - Καλά είμαι Αρχιμήδη. Και κείνος: μπράβο!

Αα, τέτια μπράβο είναι μόνο για μαχαίρωμα.

Καταλαβαίνετε: αυτά τα "πώς είσαι;", αυτά τα "τί κάνεις;", κι αυτά τα "μπράβα" δεν είναι τού είδους εκείνου που καταμαρτυρούν ένα σπλαχνικό ή φιλάνθρωπο ενδιαφέρον για την Υγία ή

την... κατάντια τού άλλου. Αυτά μιάζουν μάλλον με γαύγισμα και τα σερβίρει ο καθένας ακριβώς γιατί φαίνεται τέτια είναι η εθιμοτυπία στο γένος τών σκύλλων και όπιος τα πετάξει πρώτος δίνει την εντύπωση ότι είναι σε καλύτερη και πλεονεκτικότερη θέση από τον άλλον.

... Περασμένες οι 7 το βράδυ στο μεταξύ και έγραψα μετά τις 4 δίο σελίδες ενός νέου κειμένου το οποίο φιλοδοξώ να δώσω σαν "απολογία" στο δικαστήριο. Το περιεχόμενο του ασφαλώς δεν δείχνει μέχρι στιγμής να έχει σχέση με την υπόθεση που με οδηγεί στο δικαστήριο αλλά εγώ θα εύρω τον τρόπο να περάσω στο θέμα την κατάλληλη στιγμή.

Το ζήτημα όμως τώρα έγκειται στο ότι σκέφτομαι το ενδεχόμενο να συνεχίσω με μεγάλη αποστροφή. Γιατί έχω αηδιάσει και έχω κουραστεί από όλα άνκαι, να λέγεται κι αυτό, με μεγάλη ευχαρίστηση θα το έβλεπα τελιωμένο.

★

Το πόσο κρίμα είναι να έχει φύγει μια τέτια Κυριακή κι εγώ να μην έχω πιει ούτε μια σταλιά της!

Κι αυτό από την τηλεόραση: κάποτε νιώθω σαν ένας επιστήμονας στην μέση ενός πειράματος όπου κανείς δεν πιστεύει στην επιτυχία του. Όμως είναι φορές που πρέπει να κοιτάξεις τό τι πιστεύεις εσύ και όχι το τι πιστεύουν οι άλλοι.

Ενώ αυτήν επίσης την Κυριακή επεχείρησα ένα άλλο κείμενο. Έγραψα 3-4 σελίδες και το παρατούσα κι αυτό. Θα σας τις δώσω αυτές τις σελίδες. Είν' αυτές:

Αυτή την μέρα λοιπόν ήταν γραπτό ν' αρχίσω το 3ο κείμενο αυτών των ημερών. Και τι μέρα να πεις; Κυριακή. Και τι Κυριακή! Σαν αυτές που έρχονται στην Γη μια φορά κάθε 100 χρόνια, μέρες ηλιόλουστες που έρχονται μέσα από μια παγωμένη νύχτα. Γύρω σου ακούς τα πουλιά να κελαρίζουν, νιώθεις τα πάντα να ζουν και να ανασαίνουν. Τα δέντρα ορθώνουν το ανάστημα τους στον ουρανό σαν κάθε μέρα, οι λόφοι τριγύρω άρχισαν κιόλας να βάφονται πράσινοι, ζεις μέσα στην καρδιά τού χειμώνα κι όμως μιάζει σαν να είναι καλοκαίρι. Σαν γιορτή μιάζει, σαν χαρά, σαν πανηγύρι όπου η Φύση σε φωνάζει μαζί με όλα τα δημιουργήματα της να μπεις στην αγκαλιά της και να κλέψεις και συ απ' αυτήν ότι έκλεψε εκείνη από την άνοιξη. Δες αυτό το φως, δες κι αυτά τα συννεφάκια που διασχίζουν τον ουρανό. Πόσοι δεν θα ζήλευαν μια τέτια μέρα πάνω στην Γη!

Μια τέτια μέρα λοιπόν ανάμεσα στις νύχτες, ανάμεσα σε σκέψεις μεγάλες και σε σκέψεις μικρές, ανάμεσα στον αγώνα σου για επιβίωση και στον αγώνα σου για κυριαρχία, ανάμεσα σε αναμνήσεις, ανάμεσα σε στίχους παλιών ποιητών σε παλιά χρόνια και σ' ένα μέλλον όπου φαντάζεσαι εξίσου εύκολα πως θα είσαι ο πρωταγωνιστής και ο θριαμβευτής αλλά επίσης και το τελευταίο μηδενικό. Ώσπου... ώσπου κάτι θ' αλλάξει επιτέλους σ' αυτό τον πλανήτη, κάτι-δίχως άλλο- θα γίνει και τότε οι πόθοι τής ψυχής σου θα βρίσκονται σε τέλεια αρμονία με τα πεπρωμένα αυτού του κόσμου.

Προς το παρόν τα δεδομένα είναι πολύ αμφίβολα ώστε να έχει κανείς ελπίδες πως αυτός ο κόσμος μπορεί να λογικευτεί. Ήδη και οι τελευταίοι πρωταγωνιστές τού έργου άρχισαν να μπαίνουν στην σκηνή και - για όπιον ξέρει κάτι από χρησμούς - όλα φαίνονται έτοιμα για την τελευταία πράξη τού δράματος. Όλοι στο εξής, ο ένας μετά τον άλλον, πετάνε τις μάσκες και ετοιμάζονται - και κρυφά και φανερά - για το μεγαλύτερο αιματοκύλισμα τής ανθρωπότητας όντας βέβαιοι όλοι πως η περιφάνια και ο εγωισμός τους δεν μπορεί να ανεχτεί και να αναγνωρίσει άλλη ταπείνωση και επιλογή. Το σκηνικό έχει στηθεί από αιώνες, ο κόσμος είναι εδώ και ο άνθρωπος είναι εδώ. Κι ακριβώς επειδή ο άνθρωπος δεν μπορεί να συνυπάρξει σ' αυτό τον κόσμο με τον άνθρωπο, έτσι δεν υπάρχει άλλη λύση από του να του βάλουν φωτιά.

Κι ως γεγονός: αυτή η Ειρήνη αρκετά τράβηξε-δεν νομίζετε; - ενώ είναι σίγουρο πως δεν ωφέλησε κανέναν ή, μάλλον: άλλους τούς... ωφέλησε και άλλους όχι, άλλους τούς γέμισε τα ταμεία και άλλους τούς τα άδιασε, άλλους τούς πάχυνε και άλλους τούς -ψόφησε. Κατά γενική ομολογία είναι μια Ειρήνη που δεν γνώρισε μέτρο, μια Ειρήνη όπου η κρατική - και ιδιωτική - εκμετάλλευση θέρισε κυριολεκτικά τούς φτωχούς και τους αδύναμους, μια Ειρήνη όπου η απληστία, το μίσος και η άρνηση να θυσιάσει κανείς έστω και το παραμικρό για τον πλησίον ήταν στις δόξες της και όπου

οι φακοί και η διαφάνεια δεν ωφέλησε απολύτως κανέναν απ' όσους είχαν ανάγκη να ωφεληθούν. Η ευμάρεια και η πολυτέλεια από την μια και η φτώχια και η εξαθλίωση από την άλλη αποτελούν τα κύρια συστατικά αυτού του πλανήτη που λέγεται Γη και η οποία ίσως- ίσως θα αποτελεί σύντομα μια ανάμνηση για κάποιους εξωγήινους. Τουλάχιστον να προλαβαίναμε να πιάναμε επαφή με κάποιον άλλον πλανήτη σαν τη Γη μας και να στέλναμε εκεί κάποιους για ένα καινούριο ξεκίνημα και για μια καινούρια ευκαιρία για τον άνθρωπο;

Ευτυχώς πάντως που δεν τα καταφέραμε ως τώρα. Γιατί σίγουρα αν είχαμε καταφέρει κάτι τέτιο, τότε θα έπρεπε να είχαμε πρώτα πετύχει την κατασκευή όπλων με ανάλογη καταστρεπτική ισχύ.

Βέβαια είναι γενικά γνωστό πως τα όπλα που υπάρχουν ήδη στην Γη είναι αρκετά, με την κατάλληλη διασπορά τους, για να την καταστρέψουν ολοσχερώς. Κάποιοι μάλιστα θέτουν και το ζήτημα τού πόσες φορές μπορεί να καταστραφεί. Ασφαλώς αυτό μιάζει λιγάκι ακαδημαϊκό αλλά σίγουρα η ποσότητα τών όπλων που θα ριχτούν στην μάχη, όπως επίσης και το πεδίο τής μάχης, θα είναι καθοριστική ώστε να μπορεί να εκτιμηθεί αυτή η επερχόμενη καταστροφή για την Γη σαν σύνολο ως μικρή, μέτρια, μεγάλη ή ανεπανόρθωτη ενώ, από την άλλη, αυτή η καταστροφή θα ποικιλει από χώρα σε χώρα και από ήπειρο σε ήπειρο. Είναι λογικό πάντως πως αυτοί που τώρα γεύονται το νερό τής ζωής θα γευτούν και την φωτιά της κι ίσως να μπορεί να πει κανείς πως δεν θα πρόκειται παρά για την Θεία Δικαιοσύνη.

Θα μου πείτε: τι φταίνε τα μικρά παιδιά; Τι φταίνε οι αθώοι άνθρωποι; Τι να σας πω; Θυμάμαι κάτι από τον Καμύ: σ' αυτό τον κόσμο μόνο οι πέτρες είναι αθώες. Αλλωστε και τα μικρά παιδιά θα μεγάλωναν και αυτά και είναι μαθηματικώς αποδεδειγμένο πως κι αυτά ίδια θα βγαίναν και απαράλαχτα με τους μπαμπάδες και τις μαμάδες τους: εγωκεντρικά, άπληστα, αδηφάγα κι αναίσθητα για τον πόνο και την δυστυχία τού συνανθρώπου τους, δειλά, βλακώδη και ηλίθια κάθε φορά που θα χρειάζονταν λύσεις και αποφάσεις. Μόνο μερικές μονάδες απ' αυτά στο εκατομύριο θα ξεχώριζαν, κι αυτά θα παραδίνονταν βορά τού όχλου. Γι' αυτό ας μην μιλάμε πολύ για αθωότητα γιατί εγώ τουλάχιστον δεν πολυπιστεύω σ' αυτήν. Εγώ ξέρω πως όλοι, ακόμα και αυτά τα βρέφη, έχουν το μερίδιο τους στην ευθύνη γι' αυτό που είναι σήμερα ο κόσμος.

Από την άλλη ας μην σας διαφεύγει πως μ' αυτήν εδώ την ζωή σας παίζετε για την άλλη σας ζωή. Αυτός εδώ ο κόσμος είναι το δοκιμαστήριο τών ψυχών σας. Και αν είναι αλήθια πως φτιαχτήκαμε όλοι κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν Του και πως είναι βαλμένες κάπιες αρχές και κάπιες ιδέες στον νου και στην καρδιά σας και αν είναι δεδομένη για τις αφεντιές σας η ύπαρξη και η υπόσχεση τού Θεού, τότε ας μην σκοτίζεστε και πολύ για την τύχη τών σωμάτων σας αν τάχετε στ' αλήθια καλά με τις ψυχές και με τα κεφάλια σας.

Είτε το πιστεύετε είτε όχι, το γεγονός είναι πως το καλό και το κακό είναι τοποθετημένα μέσα στον καθένα σας και έχετε όλοι σας το ελεύθερο τής βούλησης να διαλέξετε να είστε κακοί και να πάρετε αναλόγως την μέρα τής κρίσης ή να είστε καλοί και να πάρετε και πάλι αναλόγως.

Κάτσετε λοιπόν και σκεφτείτε καλά την όλη υπόθεση γιατί δεν πρόκειται για παραμύθι. Το μέλλον σας βρίσκεται ακριβώς στα χέρια σας, στα χέρια σας βρίσκεται η σωτηρία τών -ψυχών σας και σε κανενός άλλου. Η απόφαση να σωθείτε μια και καλή ή να αφανισθείτε μια και καλή είναι μια αποκλειστικά δική σας απόφαση και κανείς άλλος δεν μπορεί να την πάρει για λογαριασμό σας.

Αυτά λοιπόν για... πρόλογο, και δεν ήταν και λίγα. Τώρα όμως πρέπει να βρω έναν τρόπο για να περάσω στο θέμα. Πιό είναι το θέμα όμως; Ακούστε, θα ήταν δύσκολο να το πω με λίγα λόγια. Πρόκειται για ολόκληρη ιστορία που ίσως καταλήξει τελικά να γίνει ολόκληρη κοσμοθεωρία. Βέβαια οι γενικές γραμμές αυτής της ιστορίας είναι λίγο πολύ παλιές και έγκεινται στην αέναη πάλη τού καλού με το κακό, του φωτός με το σκοτάδι, της νύχτας(;) με την ημέρα, της αλήθιας με το ψέμα κτλ κτλ, μια πάλη με αμέτρητες προσωπικές - και μη- τραγωδίες που συνθέτουν αυτό το χρονικό τής ανθρώπινης παραφροσύνης.

Αυτός ο πολιτισμός έχει πίσω του μια ιστορία 6,8 ή 10 χιλιάδων χρόνων, εκατομύρια και χιλιάδες εκατομύρια άνθρωποι ήρθαν και έζησαν πάνω σ' αυτή την Γη, άλλοι χρόνια λίγα και άλλοι χρόνια πολλά, αλλ' όμως κανείς δεν μπόρεσε να βρει μια άκρη σ' αυτό το αίνιγμα που λέγεται άνθρωπος και πολιτεία και να την επιβάλει με δύναμη πάνω στην Γή. Οι λίγοι άνθρωποι που τόλμησαν να προφέρουν έναν διαφορετικό λόγο από τον λόγο τού πλήθους είτε λιθοβολήθηκαν είτε φαρμακώθηκαν είτε κρεμάστηκαν είτε δείλιασαν και κρύφτηκαν ανάμεσα στο πλήθος γιατί δεν άντεχαν να προκαλούν την οργή και τα αιμοβόρα ένστικτα τού όχλου.

Απ' αυτούς ελάχιστοι κατόρθωσαν να επιβιώσουν και να δώσουν ένα μήνυμα στους ανθρώπους, είτε πριν είτε μετά τον θάνατο τους. Αυτοί είναι βασικά κάπιρι μεγάλοι φιλόσοφοι, κυρίως όμως οι ιδρυτές θρησκειών: ένας Βούδας, ένας Κομφούκιος, ένας Χριστός και ένας Μωάμεθ. Προσωπικά θαυμάζω περισσότερο τον τελευταίο, έστω και μόνον από το γεγονός ότι - σε αντίθεση με τον Χριστό-αυτός δεν έκανε κανένα θαύμα έξω από το θαύμα να επιμείνει στο όραμα του και να συντρίψει τούς εχθρούς του κινούμενος ενάντια σε όλα τα προγνωστικά.

Και ενώ λοιπόν εκτιμώ ότι το μήνυμα τού Μωάμεθ πηγαίνει ένα βήμα πιο πέρα από το μήνυμα τού Χριστού ή του Βούδα και διαφαίνεται σ' αυτό ένα πολιτικό στίγμα - γιατί, στο κάτω-κάτω, δεν μπορείς να βασίσεις την διακυβέρνηση ενός κράτους σε εκκλήσεις ή την διατροφή τών πεινασμένων αυτής της Γης σε αξιώματα ατομικής φιλανθρωπίας - αλλ' όμως αν καλοεξετάσει κανείς την συνέχεια και την μεταχείριση που είχε αυτό το μήνυμα δεν θα του διαφύγει η αλήθια πως "η Επανάσταση θάβει τα παιδιά της" και πως είναι στην μοίρα όλων των αληθινών μηνυμάτων να προδίνονται από τους ίδιους τούς συνεχιστές τους.

Η αληθινή ουσία τών λόγων τών προφητών θάβεται γενικά μαζί με κείνον που έφερε αυτό τον λόγο ώσπου κάπιος άλλος ύστερα από δεκάδες, εκατοντάδες ή και χιλιάδες - κάποτε - χρόνια να επαναφέρει με την δική του πιά φωνή εκείνο το μήνυμα στην ζωή και να το θέσει κι αυτός ενώπιον τού πλήθους θέτοντας τήν ζωή του σε όλους τούς κινδύνους που εμπερικλείει από την φύση της αυτό το εγχείρημα.

Στο μεταξύ τα όρια τού χρόνου στενεύουν, ο κόσμος στάθηκε κάτι παραπάνω από άξιος στο να συσσωρεύει τίς δυνάμεις τής καταστροφής του, όλα βουλιάζουν σ' ένα χάος που όμοιο του δεν γνώρισε η ανθρωπότητα και όλοι ακονίζουν τα μαχαίρια για το τελευταίο ξεκαθάρισμα λογαριασμών.

Γι' αυτό σηκώστε λίγο τα κεφάλια σας από την ρουτίνα τής βιοπάλης και ρίξετε μια προσεκτική ματιά σ' αυτό τον σημερινό κόσμο τού οποίου αποτελείτε κι εσείς ένα νούμερο. Πιστεύετε στα σοβαρά λοιπόν πως όσα γίνονται σήμερα στον κόσμο αποτελούν πράξεις λογικών όντων; Σκεφτείτε τούς πολέμους. Γιατί γίνονται και πιόν ωφελούν; Σκεφτείτε τούς εξοπλισμούς όλων των χωρών, μεγάλων και μικρών, την αλόγιστη εκμετάλλευση τών γήινων πόρων, την μόλυνση τού περιβάλλοντος, την ασπλαχνία τών πλουσίων απέναντι στους φτωχούς, την παντελή έλλειψη υγίας και την εξάρτηση τών πάντων από το τσιγάρο, το αλκοόλ, τα χάπια, τα ναρκωτικά, το αυτοκίνητο και το σύστημα.

Είναι φανερό: η αυτοκαταστροφή βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη και αυτή η Ειρήνη αποτελεί απλώς την μια της όψη, Η άλλη όψη δεν θα αργήσει φυσικά, ο μεγάλος Πόλεμος βρίσκεται στο κατώφλι μας και παρά τις φιλοδοξίες και τους αγώνες μου δεν βλέπω να τον προλαβαίνω. Αλλωστε οι ίδιες οι προφητείες είναι αρκετά σαφείς ως προς αυτό και κάνουμε καλά τόσο εσείς όσο κι εγώ να τις πάρουμε και λίγο τοις μετρητοίς και να βάλουμε το μιαλό μας να δουλέψει ίσως και διασωθεί κάτι τέλος πάντων.

Την δική μου πρόταση την έχω θέσει ξεκάθαρα εδώ και μήνες ενώπιον τών ανθρώπων, ισχυρών και μη, και θα την θέσω στο σύντομο μέλλον ακόμα πιο ξεκάθαρα. Σίγουρα αυτή θα είναι η τελευταία ευκαιρία και ο Θεός θα την δει έτσι όπως θα την δουν και οι άνθρωποι. Και προφανώς όλοι θα νίψουν τα χέρια τους. Εκεί λοιπόν που θα περιμένει ο ένας από τον άλλο την πρώτη κίνηση τής σωτηρίας θα έρθει το πρώτο μήνυμα τής καταστροφής. Αα, κι όταν θ' αρχίσουν οι βόμβες να

πέφτουν σαν βροχή σ' ανατολή και σε δύση πιός θα νιαστεί τότε για τον δικό μου Λόγο;

Για την ώρα όμως τα πράγματα δείχνουν πως υπάρχει λίγος χρόνος για να πάει και νάρθει το μήνυμα τού νέου Ευαγγελίου. Βόμβες πέφτουν μεν στον κόσμο αλλά ευτυχώς δεν πέφτουν πάνω στο δικό μου σπίτι και έτσι πρέπει να εκμεταλλευτώ αυτή την ανάπαυλα για να δώσω ακόμα πιο καθαρά το σχέδιο μου στους άρχοντες τής Γής.

Και ενώ λοιπόν το επικρατέστερο σενάριο που θα παιχτεί βασανίζει ακόμα το μιαλό μου και ενώ είναι μεγάλη η επιθυμία μου να κινηθώ ενάντια στο πεπρωμένο και ενάντια στις προφητείες - εδώ θα φανεί η αξία μου - όμως δύσκολα βγαίνει από το μιαλό μου η σκέψη πως θα απευθύνω τον λόγο και το σχέδιο μου σε ώτα και οφθαλμούς μή ακουόντων και μη ορόντων και πως τελικά εκείνος ο μεγάλος πόλεμος θα είναι το επόμενο αναπόφευκτο βήμα τού ανθρώπινου πεπρωμένου... Κτλ, κτλ.

Εδώ όμως τελιώνει κι αυτό. Συνέχεια δεν υπήρξε. Ετσι ας γυρίσω πίσω στις Ημέρες μου.

10 **Ιανουαρίου**, Δευτέρα, πρωί.

Ήρθα ξανά μέσα από άλλο ένα γλυκό όνειρο με κάτι φιλήματα κι αγκαλιάσματα και με μια υπόσχεση... γάμου στο τέλος.

Πρωταγωνίστρια ήταν μια Χαμπούλλα, ένα κορίτσι που θάναι τώρα στα δεκαπέντε κι έχει 6 μήνες να ιδωθούμε και 2 χρόνια να μιληθούμε. Την είχα δει πριν κάτι μέρες σ' ένα ποδήλατο,ολόιδια θεά τού Έρωτα. Βέβαια μια φορά μιλήσαμε όλη κι όλη στην ζωή μας κι ήταν τότε εκεί στις κερκίδες τού Γυμνασίου στην Πόλη λίγες μέρες μετά από κείνη την πρώτη συνέντευξη μου στο "Περιοδικό". Ήταν μαζί με την Αθηνά και την Στέλλα κι εγώ είχα περάσει σαν διαβάτης από κει και πήραν εκείνες την πρωτοβουλία για να ακολουθήσει μια από κείνες τις σκηνούλες οι οποίες αποτελούν την μόνη παρηγοριά στην κατά τα άλλα βασανισμένη και απαρηγόρητη ζωή μου. Ύστερα απ' αυτήν θα γλυκοχαιρετηθήκαμε λίγες φορές στον δρόμο - περισσότερο με την Στέλλα και την Αθηνά παρά με κείνην - και ύστερα: τίποτα. Ο χρόνος περνά, τα κορίτσια γίνονται γυναίκες, κι από γυναίκες γίνονται... άνδρες. Έτσι όμως που άνδρες δεν υπάρχουν πια στον κόσμο, τότε ο ρόλος που έχουν κι αυτές να παίξουν δεν είναι άλλος, από κείνον τών ανδρεικέλων. Οι μεγαλύτερες φαλλικές αδυναμίες και ελαττώματα - η ξηρότητα, η σκληράδα, η βαρύτητα και η... σοβαρότητα - αντιγράφονται κακήν κακώς από το γυναικείο φύλο και έτσι αυτός ο κόσμος γίνεται όλο και πιο μονότονος και μονοδιάστατος, άκαρδος και αναίσθητος. Κι έτσι χωρίς χάρη, χωρίς σωφροσύνη και χωρίς υγία τι άλλο απομένει σ' αυτό από την πλήρη αυτοκαταστροφή του;

11 **Ιανουαρίου**, Τρίτη.

Την είδα σαν γυναίκα ψες στ' όνειρο μου, έτσι όπως θα την ήθελα και έτσι όπως θάπρεπε να ήταν. Δυστυχώς όμως ήταν όνειρο. Η πραγματικότητα είναι πως προτιμά να το παίζει ακόμα άνδρας. Χτές στην Πόλη και στο Δημοτικό, εκεί που με επιτηρούσε μού δημιούργησε θέμα γιατί πετούσα την Ισμήνη ψηλά. Μου το ζητούσε η κορούλα μου, εγώ δεν μπορούσα να της το αρνηθώ και το έκανα ασφαλώς με την μεγαλύτερη δυνατή προσοχή. Αλλά είπαμε: κάνουμε υπομονή. Έστω κι αν επιμένουμε να λέμε καμιά κουβέντα, όμως κάνουμε υπομονή. Την Παρασκευή θα είμαστε ξανά στο δικαστήριο και κει τα πράγματα θα ξεκαθαρίσουν καλύτερα. Η κορούλα μου πάντως είναι ερωτευμένη με τον μπαμπά της. Χτές ήθελε παιχνίδια, πολλά παιχνίδια. Παίξαμε μόνοι μας λίγο το κρυφτούλι, ύστερα την πετούσα ψηλά στην αυλή τού σχολείου αλλά σύντομα έφευγε με την μάνα της. Με χαιρέτησε 2-3 φορές φεύγοντας ενώ πρόσεχα το...αντρίκιο βάδισμα τής μάνας της. Ω, πιο απεχθές θέαμα δεν μπορεί να γίνει.

Αλλά: τέλος σ' αυτά. Ας κλείσω τώρα μ' αυτό που ήθελα να γράψω από μέρες: πως το μασκάρεμα και το ξεμασκάρεμα είναι κοντά κοντά.

15 **Ιανουαρίου**, Σάβατο.

Αυτό: ένα γενικά σπινθηροβόλο πνεύμα τού οποίου ασφαλώς το σπινθηροβόλημα παρουσιάζει διακυμάνσεις. Γενικά είναι πιο ευέλλικτο όταν οι μύες χαλαρώνουν ενώ οπωσδήποτε τα εξωτερικά ερεθίσματα τού δίνουν φτερά.

Κατά τ' άλλα μάζεμα ελιών υπό βροχή σήμερα, μια Τούλλα κάπου εκεί ή το φάντασμα της, το παράπονο, τα παιδιά μου, τα δάκρυα και το τραγούδι: κάψαμε τα καράβια μας.

★

... Σκεφτήκατε άραγε γιατί με καταδικάζετε; Γιατί λέω την αλήθια ή γιατί δεν λέω ψέματα; Γιατί δεν είμαι διπρόσωπος ή γιατί δεν συμπεριφέρομαι δουλικά απέναντι στον δικαστή;

Χτές τού άφησα λίγο απότομα ένα κείμενο στο γραφείο του και εκείνος θύμωσε. Αυτό, είπε, είναι περιφρόνηση πρός το δικαστήριο και μπορώ να σε κλείσω στην φυλακή γι'αυτό...

★

Πως ακόμα και τις μνήμες μας τις διαλέγουμε. Δεν θυμόμαστε όλα τα πράγματα ή όλα τα πρόσωπα εξίσου. Και το γεγονός ακόμα ότι ξεχνάμε και θυμόμαστε ύστερα κτλ κτλ αποτελεί στοιχείο αυτού τού υπέροχα σχεδιασμένου ανθρώπινου όντος.

★

... Αυτή ορκίζεται στο Ευαγγέλιο να πει την αλήθια και δεν κάνει τίποτ' άλλο από του να λέει το ένα ψέμα μετά το άλλο.

Τι δίδαγμα βγάζω απ' αυτή την υπόθεση; Αυτό: πως αν μου ξανατύχει θα αρνηθώ τα πάντα. Αφού εσείς λοιπόν βραβεύετε τον ψεύτη και καταδικάζετε εκείνον που επιμένει να λέει ως το τέλος την αλήθια και αφού ξέρω πια όλα τα ήθη και έθιμα τού δικαστικού συστήματος και αφού η αυτοσυντήρηση είναι ο πρώτος κανόνας τής ζωής, τότε επιτρέψτε μου να πω πως δεν έχω άλλη επιλογή από του να αντιγράψω τις μεθόδους και τα συστήματα τών κερδισμένων.

Τάχα όμως μετάνιωσα γιατί είπα την αλήθια και υπέφερα αυτά κι εκείνα και δεν είπα ψέματα για να γλυτώσω; Όχι δεν μετάνιωσα. Μάλιστα θα προχωρήσω όπως ξεκίνησα: αληθινά κι αμετανόητα.

★

Εκείνο το κορίτσι στις καταχωρήσεις. Ω, κι εγώ δεν κράτησα καν το ονομα του...

Ενώ χτές ...έμαθα ακόμα (κι από δίο μάλιστα πηγές. Πρώτη ο κ. Γιώργος, ο δάσκαλος, και δεύτερη ο Φοίβος) πως παίρνω επίδομα από το κράτος.

Ω ρε κόσμε! Τι άλλο θ' ακούσουμε ακόμα;

★

Τους λες ότι αυτή η υπόθεση προχώρησε απλώς και μόνον επειδή υπάρχει πίσω της η ισχύς και το μέσον και αντί να νιώσουν συμπόνια, δείχνουν εντονότερα την περιφρόνηση και την κακεντρέχεια τους.

16 **Ιανουαρίου, Κυριακή.**

Προχτές μού έλεγε ο Γιώργος: μπορεί να έχει πεντέξι ανθρώπους και να μιλάνε καλά για σένα μπροστά σου αλλά μόλις φύγεις σε κατηγορούνε.

Ε, καλά. Θα μάθω εγώ τώρα τον κόσμο; Ή τάχα βασίστηκα ποτέ στα σαλιαρίσματα τού κάθε αδαή; Τι να σας πω; Για την αέναη μάχη τών πρωτοπόρων ενάντια στους βολεμένους, στους δειλούς και στους ηλίθιους; Τάχα δεν τα ξέρετε αυτά;

★

Πως είναι λογικό ο καθένας που θα βγει πρόεδρος τής Κύπρου να είναι υπέρ τής ανεξαρτησίας της αφού η ένωση (με την Ελλάδα) θα καταργούσε τα προνόμια του, ιδίως όταν βλέπει πως οι ικανότητες του δεν πάνε πάρα πέρα. Αντίθετα όμως ένας φιλόδοξος άνδρας την θέλει αυτή την ένωση αφού του δίνει προοπτικές να ηγηθεί περισσότερου πληθυσμού από τον πληθυσμό τής πατρίδας του, ενώ μάλιστα ο πιο φιλόδοξος απ' όλους θα επεδίωκε την ένωση όλου του κόσμου ακριβώς για να έχει την δυνατότητα να ηγηθεί αυτού όλου τού κόσμου.

17 **Ιανουαρίου, Δευτέρα.**

Έπαιξα στην Πόλη, στο Δημοτικό, λίγο κρυφτούλι με την κορούλα μου και τον Έκτορα. Εκεί στις τουαλέτες λίγο έλειψε να βάλω τα κλάματα.

Το πρόσεξε η Ισμήνη και μου είπε: μην κάνεις έτσι. Όταν κατουρούσε ύστερα με ήθελε και μένα στην τουαλέτα, εγώ μπήκα και εκείνη έκλεισε την πόρτα. Εκείνη ήθελε να παίζουμε κρυφτούλι όλη μέρα αλλά εγώ έπρεπε, από την μια, να έρθω πίσω να μαζέψω ελιές και, από την άλλη, ένιωθα πολύ άβολα καθώς η κυρία επιτηρούσε.

Στις 4 ήμουν στο χωριό πάντως, περπάτησα κανένα 15λεπτο και ύστερα καθάρισα μια ελιά από τους βάτους για ν' απλώσω τα δίχτια. Όταν μάζευα τίς ελιές σκέφτηκα αυτό: πως ναι, εντάξει, λέω ψέματα και σώζω το τομάρι μου αλλά συνάμα παίζω και το παιχνίδι τού συστήματος. Βέβαια εγώ επέμενα ως τώρα στην αλήθια από ένστικτο, από ένα υγιές, αν θέλετε,ένστικτο. Τώρα όμως έχω καί την αιτία καί τον λόγο που ενεργώ έτσι και όχι αλλιώς. Εγώ έχω δα λογαριασμούς με το σύστημα και, ως συνήθως, πρέπει να τους διευθετήσω κι αυτούς στρατηγικά. Δηλαδή: με πόλεμο και μόνο με πόλεμο.

Στις εφτά είχα τελιώσει το φαγητό και βγήκα έξω για άλλο ένα σύντομο περπάτημα. Στον ουρανό μου δέσποζε το φεγγαράκι, μια βαρκούλα 6-7 ημερών, κι εκείνος ο ανώνυμος ακόμα για μένα αστερισμός. Ο Γενάρης σάμπως και Φλεβάριζε και η διάθεση μου ήταν τέτια που χαμογελούσα στ' αστέρια και στα βουνά, άπλωνα τα χέρια ν' αγκαλιάσω την αόρατη θεά μου και τραγουδούσα: έμπαινες κι έλαμπε το σπίτι σαν το τριφύλλι τ' ανοιχτό...

Πριν είχα τηλεφωνήσει στον Γιώργο για κείνη την ένσταση πάνω στο διάταγμα ενώ ζήτησα και την γνώμη του, σαν δικηγόρου, για κείνα τα κείμενα (επιστολή στον Γ. Εισαγγελέα και ανοιχτή επιστολή στον Υπουργό Εξωτερικών). Μου είπε πως δεν έπρεπε να γράψω ορισμένα πράγματα.

Το δικό μου σχόλιο: είναι λίγα τους. Κι αυτό επίσης: δεν φοβάμαι κανέναν.

Το τελευταίο περπάτημα στις 9 και 20. Βυθισμένος στον πόνο και στην νοσταλγία, βυθισμένος στον πόθο και στην απορία: άραγε ο δικός μου Θεός είναι Θεός ή είναι Θεά; Ή και τα δίο μαζί;

Αλήθια! Πώς νάναι αυτός ο Θεός; Πώς;

18 **Ιανουαρίου, Τρίτη.**

Την ξανάπαθα με τον ύπνο και έτσι πρέπει να εφαρμόσω ένα παλιό κόλπο: ένα, τετραγωνάκι χαρτί υγίας στο δεξί αυτί κάτω από την σάρπα με την οποία τυλίγω τ'αυτιά και το μέτωπο μου.

★

Πως ο φακός τής τηλεόρασης σάς δίνει μόνο μια ιδέα τού πώς πιάνεται, πώς καταγράφεται και πώς καταχωρείται το κάθετί εκεί πάνω.

Κι ο Μέμνος χτές στον σταθμό. Τον ρώτησα κάτι και κείνος με αγνόησε πλήρως. Ας είναι καλά.

Κι αυτό: αυτός δεν κάνει θαύματα αλλά με την ίδια την παρουσία του αποτελεί (και επιτελεί) το μεγαλύτερο θαύμα που έχει γίνει ποτέ σ' αυτή την Γη.

19 **Ιανουαρίου**, Τετάρτη.

Κατά την Κινούσα στις 8, και εκεί που έκανα να κόψω μια ανεμώνη θυμήθηκα τις ανεμώνες με τις οποίες γέμιζε το σπίτι η Ισμήνη και ο Έκτορας πέρσυ και προπέρσυ.

Ένα ποίημα σκέφτηκα που ν' άρχιζε ούτω πως: οι ανεμώνες μού θυμίζουν την κορούλα μου. Ή: ας κόψω μια ανεμώνη.

★

Πάνω από το κόσκινο ήταν αυτό: κι όταν με... αγνοούν, τότε είναι κυρίως που με προσέχουν. Θέλουν μόνο να δώσουν την εντύπωση ότι με αγνοούν.

Μα πιός στο κάτω κάτω μπορεί να αγνοήσει έναν σύφουνα, έναν τυφώνα κι ένα θεϊκό αστροπελέκι;

★

Ω, βαρέθηκα ρε άνθρωποι να σας κερδίζω και να σας χάνω. Αλλά, σε τελευταία ανάλυση, σκοτίστηκα! Εγώ ξέρω πότε πρέπει να σας κερδίσω. Στο μεταξύ πάτε με τους ανέμους, αφήστε με εμένα στην ησυχία μου και όσο για τα χτυπήματα μου, αυτά θα τα ορίσει η στρατηγική μου.

★

Πως προτιμώ να δώσω αυτή την απάντηση και να έρθει αναγκαστικά ένα φλογερό και ρωμαλέο κείμενο παρά να δώσω εκείνην και να έρθει ένα χλιαρό και ευνουχισμένο κείμενο. Ας με συμπαθήσει λοιπόν ο κ. δικαστής αλλά εγώ επιμένω να κοιτάζω μπροστά. Εγώ ξέρω πως σ' αυτό τον κόσμο αυτά μόνο θα μείνουν.

Πως ακόμα εγώ δεν έχω κακές διαθέσεις απέναντι στους ανθρώπους. Αντίθετα μάλιστα: μόλις δω πως η ρομφαία μου τούς έπιασε, τότε την αρχική απέχθεια μου την διαδέχεται η συμπάθεια μου γι' αυτούς. Εγώ τις κακές μου διαθέσεις τις φυλάω για το σύστημα, ναι, αλλά μιας κι αυτοί είναι που υπηρετούν το σύστημα, τότε είναι επόμενο να πάθουν κι αυτοί.

★

Δέκα η νύχτα. Την ζωή σκεφτόμουν με πόνο κάτω από τ' αστέρια και το φεγγάρι, την ζωή και τα ονόματα της. μια Κάλλη μια φορά κι έναν καιρό, μια Μαρία, μια Παρασκευή και μια Ελένη, ονόματα πάνω στα ονόματα, φαντάσματα πάνω στα φαντάσματα, φεγγαροσκιές, σιωπή και θλίψη, οιμωγές και ουρλιαχτά που δεν ακούστηκαν ποτέ, θρήνος για όσα και για όσους φύγανε και δεν γυρίζουν πίσω στις γειτονιές τού φεγγαριού.

★

Πως ίσως οι ζώντες εκτιμούν και σέβονται τούς νεκρούς γιατί πιστεύουν ότι οι νεκροί μπορούν να παρακολουθούν τις σκέψεις τους. Μόνο που δεν λογάριασαν καλά, κανείς τους δεν λογάριασε καλά αφού λογάριασε χωρίς εμένα.

20 **Ιανουαρίου**, Πέμπτη.

Έφυγα στις 7 κατά την Κινούσα για το πρώτο περπάτημα. Διακόσια μέτρα από το σπίτι μου κι εκεί που μπήκα στην άσφαλτο είδα τον Μιχάλη τον Κλάπα, έναν άνθρωπο που μ[1] αγαπούσε και μ' εκτιμούσε από παλιά, κι εγώ επίσης.

Σήμερα όμως κάτι άλλαξε στην έκφραση του και ασφαλώς έχοντας υπόψιν όλ' αυτά τα τελευταία και την είσοδο μου στο ψυχιατρείο μού ήρθε μεμιάς η σκέψη πως θα έχει μάθει κι αυτός, επιτέλους, τις ειδήσεις μου. Ας είναι και πάλι καλά οι άνθρωποι.

Διο-τρεις κουβέντες που είπαμε πάντως ήταν αρκετές για να θεμελιώσουν αυτή την εντύπωση. Έτσι λοιπόν ήταν επόμενο να συνεχίσει με τον πόνο η ανηφόρα και με το αίσθημα πως και μόνο γι' αυτή την σκηνή άξιζε το πνίξιμο όλων τών εχθρών μου.

Στον γυρισμό πέρασα σκόπιμα ξανά από κοντά του για το ενδεχόμενο να είχα κάνει λάθος την πρώτη φορά, αλλά μάταια: δεν υπήρχε λάθος.

Ω, γι' αυτά, γι' αυτά, γι'αυτά, σας είπα, σφάζω, σκοτώνω, καίω, πνίγω, συντρίβω και κατασυντρίβω.

Αλλά σε τελευταία, είπαμε, ανάλυση το χειρότερο πράγμα σ' αυτό τον κόσμο είναι η απουσία Υγίας. Φορτώστε μου λοιπόν όσες κατηγορίες θέλετε, καταντήστε με τον τιο φτωχό άνθρωπο στην Γη, κλείστε με στις φυλακές σας και στρέψετε όλα τα πλήθη εναντίον μου. Από την στιγμή που θα έχω την Υγία θέλω να ξέρετε ένα πράγμα: δεν σας φοβάμαι, κανέναν σας δεν φοβάμαι.

★

Ειπώθηκε κι αυτό:... λοιπόν παιδιά, τάπαμε ε; Σας αφήνω τώρα μόνους σας και πείτε πίσω από την ράχη μου ότι θέλετε. Έχετε όμως υπόψιν και τούτο: "έχει Θεό και γράφει". Ούτε ένα "ν" και ούτε ένα "ι" δεν θα μείνει πίσω απ' όσα θα πιάσει η γλώσσα και το μιαλουδάκι σας.

★

... Αφού έτσι ή αλλιώς, και είτε το θέλετε είτε όχι - τόπε ο Νεόφυτος- θα με ακολουθήσετε, τότε δεν βλέπω τον λόγο για να μην το κάνετε τώρα αφού ούτως ή άλλως αυτό θα είναι προς το συμφέρον σας.

★

... Γαύγισε όσο θέλεις, κι όχι πως είναι κι απαραίτητο δηλαδή αυτό για την εξακρίβωση τής ταυτότητας σου. Ο άλλος όταν είναι σκύλλος είναι σκύλλος, του φαίνεται με την πρώτη ματιά. Ε λοιπόν: ας τρομάξει η όψη σου κάπιο αρνάκι, κάπιο γατάκι ή κάπιο λαγουδάκι. Εγώ φίλε είμαι λιοντάρι. Είτε γαυγίσεις είτε δεν γαυγίσεις μην ελπίσεις πως θα με τρομάξεις.

Ω, και στην Τράπεζα Κύπρου εκείνη η υπέροχη σκηνή με το 500άδραχμο που βρήκα κάπου εκεί στα τσιμέντα τού Αντρίκου.

★

Πως αυτοί οι αγώνες μου για την προεδρία και σούπα-μούπες είναι παιχνιδάκια μπροστά στον καθημερινό μου αγώνα για την κατάκτηση τής Υγίας.

★

Για το σκληρό εξόγκωμα στο δεξί πόδι... Κι όντως: η σχετική προφητεία αναφέρει ότι ο άνθρωπος εκείνος που θα επιλεγεί (από τον Θεό, κατά τον προφήτη) ως Οικουμενικός Βασιλέας θα έχει ένα σκληρό εξόγκωμα στο δεξί του πόδι. Παλιότερα μά- λίστα δεν αποκλείεται να τον ήθελε... εξαδάχτυλο. Μα, αν είναι δυνατόν! Τότε πού πάει η συμμετρία και η ομορφιά; Αυτά που είναι μονά τα έβαλε στο μέσον: την μύτη, το στόμα, το πέος, τον ομφαλό, την κεφαλή, και όσα είναι διπλά μπήκαν στα άκρα. Δεν λέω όμως: μπορεί τον καιρό εκείνης τής προφητείας να το ήθελε έτσι αλλά προφανώς θα έχει αλλάξει τώρα ιδέα.

Γιατί και ο ίδιος ο Θεός μπορεί πολύ καλά να κάνει λάθη και να αλλάζει τις αποφάσεις του. Εάν αυτό συμβαίνει με τους ανθρώπους (ακόμα και με τους σοφότερους) τότε, με βάση το "καθ'ομοίωσιν", αυτό είναι πολύ πιθανόν, ενώ η ιστορία τών Γραφών το αποδεικνύει άνετα αυτό.

★

Αυτό εξ αφορμής τού χτεσινού επεισοδίου με τον κ. Μιχάλη: αμφιβάλλουν για μένα όλοι όσοι δεν είχαν ποτέ μιά σίγουρη κρίση για κάπιον άνθρωπο ή για κάπια κατάσταση. Ενώ δεν βγαίνει από το μιαλό μου η σκέψη ότι κάπιοι απ' αυτούς μού φέρονται έτσι όπως φέρονται σ' έναν ασθενή που πήρε την έξοδο του.

21 **Ιανουαρίου, Παρασκευή.**

Κινήθηκα και σήμερα στον δρόμο κατά την Κινούσα και όταν έφτασα εκεί στα πρώτα σπίτια τής Π. Μακούντας πήρα εκείνο τον δεύτερο δρόμο στα δεξιά και κατέβηκα σε κείνη την ρεματιά. Ο ουρανός με ψηλή νέφωση στο μεταξύ, το πρωινό ένα θεσπέσιο πρωινό τού Γενάρη και η διάθεση μου τέτια που γύρευε με πάθος κανέναν στίχο τής προκοπής.

Έπιασα κάπιον. Σαν: "αγαπώ τίς ήσυχες ρεματιές", τουλάχιστον έτσι έλεγα ν' άρχιζα, αλλά έμεινε το μιαλό μου εκεί. Στο μεταξύ άφηνα την ρεματιά και ανηφόριζα έτσι σαν να μου ήταν τελείως αδιάφορο το να δώσω συνέχεια σε κείνο τον στίχο.

Κάπια συνέχεια σ' αυτό ήρθε κατά το ανηφόρισμα τού γυρισμού. Είχα προσέξει τις ανεμώνες στις όχθες και είπα να κόψω μια για να ανασάνω εκείνο το ανάλαφρο άρωμα της. Μάλιστα σκέφτηκα να πάρω ένα μικρό μπουκέτο στην κορούλα μου. Εν πάση περιπτώσει έκοψα μια, την έφερνα και την ξανάφερνα στην μύτη και κάπου εκεί ήρθαν αυτές οι λέξεις: μια άσπρη ανεμώνα στο όνειρο σου, αλλά συνέχισα κι εδώ τον δρόμο μου χωρίς να σκοτίζομαι και πολύ για την συνέχεια τους.

Βέβαια τι ωφελούν διό στίχοι σ' ένα τέτιο πρωινό άμα δεν μπορείς να τους κάνεις ένα ποίημα και να τους εντάξεις νοικοκυρεμένα στο κατάλληλο σύνολο; Έλα όμως που μου λείπει τώρα ο χρόνος για ποιήματα. Όλο κι όλο που με νιάζει τώρα είναι να φάω - πράγμα που το κάνω - και να φύγω για τις ελιές όσο δεν λένε να τελιώσουν και μόλις βρω λίγο χρόνο να γράψω και να χτυπήσω στην γραφομηχανή την ένσταση μου σε κείνο το διάταγμα για να περάσω ύστερα στο επόμενο κείμενο πάνω στην τελευταία μου περιπέτεια.

★

Αυτό: πως μόνο η Υγία και ο Έρωτας μπορεί να δώσει πνοή, δύναμη και πειστικότητα στην τέχνη, στην δουλιά και στο ταλέντο σου.

★

... Βλέπετε οι κάμερες δεν πάνε εκεί που υπάρχουν ιδέες και άνθρωποι με ιδέες αλλά εκεί που πάνε οι ισχυροί. Οι παρουσιαστές όλο κι όλο που γλύφουνε τούς ισχυρούς και γδέρνουν τούς ανίσχυρους. Η πιο γλοιώδης σαχλαμάρα τού προέδρου γίνεται
Είδηση ενώ ένας δυνατός και ωραίος λόγος ενός άσημου ανθρώπου μένει μονίμως στο περιθώριο.

★

Έφτασε να με κουβαλήσουν τρεις αστυνομικοί στο άσυλο και έφτασε να με παρουσιάσει ένας βλαμμένος ως "ψυχικά άρωστο" και τέσσερις τρελλογιατροί ως παρανοϊκό και τότε ξεχάσατε όλοι πιός ήταν και πιός είναι ο Ούτοπος. Καμιά καλή κουβέντα από τότε, καμιά... καλημέρα, παρά λόγια αθλίων πίσω από την ράχη μου. Κανένα χαμόγελο, παρά κρύο και χιόνι. Σύντομα θα μού θέλετε φυλλάδια. Θέλετε την ιδέα μου; Ορίστε την: πάτε να πηδηχτείτε.

★

....μωρέ ο Γκάλυ τούς έχει τούς Απεσταλμένους του, τους έχει ο Κληριδης και ο κάθε ρουφιάνος και θέλετε να μην τους έχει ο Θεός; Τι είναι που σας σκανδαλίζει τόσο πολύ; Μήπως δεν με θέλετε εμένα; Μα, τι μπορώ να σας κάνω; Εκείνος με διάλεξε και δεν μπορώ να αρνηθώ αυτό το χρέος αφού ούτε λίγο ούτε πολύ... τάθελα, κι εγώ, και τάπαθα.

★

Πως ελάχιστα τούς νιάζει αν ολ'αυτά και εκείνα είναι αληθινά, αρκεί που είναι διασκεδαστικά.

Και πως τον εκτιμώ εκείνον που με έβρισε μπροστά μου. Με είπε "αρχίδι", μου είπε να πάω να γαμηθώ και άλλα πολλά. Βέβαια όπως μού τα είπε τού τα πάσαρα πίσω, αλλά σίγουρα προτιμώ αυτό το φέρσιμο παρά εκείνο το ύπουλο που άλλα δείχνει μπροστά σου και άλλα πίσω σου.

★

Α, όταν διαβάζω εκείνο το διάταγμα, όλο κι όλο που θέλω είναι το στραγγάλισμα της. Βγαίνω έξω στον δρόμο και σαν τον Οδυσσέα μονολογώ: υπόμεινε τώρα καρδιά μου. Έχεις υπομείνει πολύ χειρότερα απ' αυτό.

★

Οι θιασώτες τού ψέματος το ξέρουν: δεν φτάνει να πεις το ψέμα, αλλά πρέπει να το πεις και με τέτιο ύφος και με τέτια τέχνη ώστε να γίνει(ς) και πιστευτό(ς).

22 **Ιανουαρίου**, Σάβατο.

38 λεπτά κατά την Κινούσα σε βρεγμένη, από την ψεσινή μπόρα, άσφαλτο. Η φυσική μου πάντως κατάσταση (πιάσιμο και κούραση. Έπαιξα προχτές ποδόσφαιρο στην Αργάκα) με παρέσυρε σε σκοτεινές σκέψεις αλλά: θα περάσει.

★

Πως μπορεί διαβάζοντας αυτά και εκείνα κάπιοι να πουν ότι αυτός που τα γράφει είναι ο πιο έξυπνος και ο πιο υγιής άνθρωπος στον κόσμο. Φτάνει όμως να περάσει λίγος καιρός ή λίγες μέρες (κάποτε φτάνουν και λίγες ώρες ή λίγα λεπτά) για να το ξεχάσουν και να λένε πως αυτός είναι τρελλός εάν τόσα χρόνια προτιμούσαν να έχουν αυτή την ιδέα και όχι άλλη . Γιατί ότι και να πούμε η προτίμηση είναι προτίμηση, το γούστο γούστο και η συνήθεια συνήθεια.

Κι όμως φτάνει να δείτε έστω και μόνο την φωτογραφία αυτών που διαβάλλουν και γνωματεύουν εις βάρος μου για να καταλάβετε το είδος και την ποιότητα τής διαβολής και της γνωμάτευσης.

★

ΚΙ αυτό: αδίκημα δεν θα είναι το να γαμήσεις κώλο, αλλά το να μην χρησιμοποιήσεις λάδι ή, τουλάχιστον,... σάλιο.

Αλήθια, πιό νομίζετε πως θα είναι το σύνθημα τής νέας θρησκείας: εμπρός, ελάτε όλοι να καλογερέψουμε; Μα για όνομα τού Θεού! Αφού κι αυτοί που καλογέρεψαν βαρέθηκαν το καλογεριό και γυρεύουν κι αυτοί την ευκαιρία να πετάξουν τα ράσα. Τι λοιπόν; Περιμένετε τώρα από μένα να υιοθετήσω αυτά που αρνήθηκαν οι καλόγεροι;

★

Για... την αιμομιξία. Συνέχεια τής γνωστής ρήσης: "τι άλλο είναι μια κόρη σου δηλαδή από

τον καρπό τού σπέρματος σου και τού σπέρματος μιας γυναίκας που αγάπησες; Είναι λοιπόν δυνατόν να μην αγαπάς αυτό τον καρπό; "Ναι, κι αυτό χωρίς να λογαριάσουμε πως είναι τόσο νεώτερη όσο και τα χρόνια τής μάνας της όταν την γεννούσε. Και, στο κάτω κάτω, είναι γνωστό αυτό: ο έρωτας χρόνια δεν κοιτά.

Αλλά, θα μου πείτε: θα θεσμοποιήσεις αυτή την σχέση; Ακούστε: δεν σκοπεύω να την θεσμοποιήσω αλλά ούτε και να την απαγορεύσω. Αυτό που θέλω να θεσμοποιήσω είναι ο έρωτας, ανεξάρτητα από το πού ή από πιόν έρχεται και πού ή σε πιόν κα- τευθύνεται. Και όπως ο έρωτας δεν κοιτά χρόνια, έτσι δεν θα κοιτά ούτε συγγένεια. Το ουσιώδες είναι να βιώνεται η ζωή και να μην δηλητηριάζεται από προκαταλήψεις, φοβίες και αισθήματα ενοχής.

Μπορεί ακόμα αυτός (ή αυτή) θέλει να ικανοποιήσει τις ανάγκες του από αυτό που έχει στο κάτω κάτω διαθέσιμο... Θα πείσεις κάπιον που πεινάει να μην φάει επειδή αυτό ή εκείνο το φαγητό ή το προϊόν είναι παράνομο;

Από τους ψαλμούς: ύδωρ πολύ ού συγκλήσεται εσβέσαι την αγάπην.

Οι πορνοστάρ τάχα δεν κυκλοφορούν νομίζετε και δεν έχουν τις σχέσεις που έχει όλος ο κόσμος επειδή πηδιούνται όπως πηδιούνται δημοσίως; Κι όμως εσείς φοβάστε πως αν μαθευτεί κάτι για τις σεξουαλικές δραστηριότητες σας θα ντρέπεστε να βγείτε έξω από το σπίτι σας.

... Και πως μού είναι δύσκολο με τα 40, τα 60 ή τα 100 αντίτυπα τών κειμένων που θα δώσω εγώ να εξουδετερώσω την εντύπωση που δημιούργησε για μένα ο Μάριος με τις 10 χιλιάδες τα "περιοδικά" του. Το σημαντικό όμως είναι ότι έχω την Υγία κι έτσι κρατάω και αντέχω τα πάντα και τους πάντες. Υπομονή λοιπόν, και πάλι Υπομονή και πάντα Υπομονή.

★

... μια ιδέα κι έναν άνθρωπο για τον οποίο αξίζει τον κόπο να έρθει κανείς από την άκρη τού κόσμου και νά που αυτοί τον έχουν έξω από την πόρτα τους, τους χτυπάει αυτός ο ίδιος την πόρτα κι όμως αυτοί επιμένουν να τον αγνοούν.

Κι από το δημοτικό τραγούδι: ας παν να ιδούν, ας παν να ιδούν τα μάτια μου πιάν αγαπά η αγάπη μου, πιάν βρήκε και αγάπησε και μένα με παράτησε.

23 **Ιανουαρίου**, Κυριακή.

Χτές ήρθε η Δώρα και η Ερμολία, οι ανεψιούλες, και καθάρισαν τις ελιές στην αποθήκη μου και έτσι, ήθελα δεν ήθελα, είχα μια υπέροχη ιδέα για το πώς θα κυλά ο καιρός σε κείνο τον ευλογημένο κόσμο. Με κάβλες δηλαδή, με μεγάλες κάβλες...

Κι αυτό το τραγούδι: λαχτάρα μου αγόρι μου μην τρέχεις πάνω κάτω.

★

Αν με δουν οι άνθρωποι να οδηγώ κανένα (δανεικό βέβαια) τρακτέρ ή κανένα αυτοκίνητο καινούριο, στην αρχή μπορεί να εκπλαγούν αλλά σύντομα θα πουν: έχασαν και τα αυτοκίνητα την αξία τους. Όπως τώρα ακριβώς που άφησα μούσι (και τι μούσι!) θα λένε: έχασαν και τα μούσια την αξία τους.

★

Και πως δεν πρόκειται για τίποτε άλλο παρά για το δίκαιο τού ισχυροτέρου. Εκτός και αν έχετε την απόδειξη πως το δίκαιο σας είναι το μόνο αληθινό και παντοτινό. Τέτια απόδειξη δεν την έχετε ασφαλώς, γι' αυτό και κάνετε καλά να μην το παίρνετε και τόσο τοις μετρητοίς και να μην κρίνετε με το ίδιο μέτρο ανθρώπους που δεν είναι ίδιοι.

24 **Ιανουαρίου**, Δευτέρα.

Αα, για τον Μάριο; Τόλεγα στον Άδωνη τηλεφωνικώς. Πως το να τον στήσεις στον τοίχο και να αδιάσεις στο τομάρι του χίλιες σφαιροθήκες είναι λίγο του.

Αραγε ξέρεις Μάριε να προσεύχεσαι; Όχι; Τότε να μάθεις Μάριε, να μάθεις και θα σου χρειαστεί.

★

Α, κι εκείνη η σκύλλα χτές το απόγευμα στον δρόμο έξω από το Δημοτικό έλεγε στα παιδιά

να πάνε στο σπίτι τους για να μην παίξουν μαζί μου.

★

Η δύναμη σας μάζες - ναι- αλλά και η γνώση μου. Ποτέ το ένα χωρίς το άλλο.

...Ο Ούτοπος, ένας άνθρωπος τού οποίου οι συλλήψεις δεν έχουν προηγούμενο στην ιστορία τής ανθρωπότητας κι όμως τον χειρίστηκαν σαν το τελευταίο σκουπίδι όλα τα καθήκια μόνο και μόνο γιατί δεν έχει τα δουλικά και γλοιώδη φερσίματα τών κενολόγων.

... Ναι, και πάνω στην σκέψη τού Σωκράτη (από τον Φαιδρό) για τις δουλικές, λεγόμενες, ηδονές, τούτο: πως φτάνει και μόνο το αντίκρυσμα ενός ωραίου σώματος για να ανάψουν τα αίματα. Πού να προχωρήσει κανείς σε χάδια και φιλιά; Η στήση θα ήταν αναπόφευκτη. Πρέπει μήπως να αρνηθούμε τα χάδια και τα φιλιά επειδή φέρνουν την στήση; Για όνομα τού Θεού! Κι ασφαλώς όταν έρθει η στήση άντε να πείσεις κανέναν ότι δεν είναι σωστό να φέρει το πάθος του ως το τέλος.

★

Όλες κι όλες δηλαδή οι σχέσεις που θα έχω εγώ με την κόρη μου θα είναι το κρυφτούλι στην πίσω αυλή τού Δημοτικού σχολείου Πόλεως Χρυσοχούς, κι αυτές υπό επιτήρηση. Σκοτώνεις ή δεν σκοτώνεις;

★

Δεδομένο: σύνταξα και δακτυλογράφησα την ένσταση[29] μου σε κείνο το διάταγμα. Κάπιες σκέψεις δεν πέρασαν σε κείνη την ένσταση και έτσι θα τους δώσω, ας είναι κι εδώ, μια θέση. Ας πούμε πως είν' αυτές:

...Όταν η καλοσύνη μου εκλαμβάνεται ως αδυναμία, τότε νομίζω πως η αγανάκτηση είναι το μόνο λογικό επακόλουθο.

...Τέτιο διάταγμα ενάντια στον καλύτερο πατέρα που μπορούσε να υπάρξει ποτέ για τα παιδιά του δεν είναι μόνο άνανδρο και άχρηστο κι αχρείαστο κτλ κτλ. Είναι ένα αίσχος για κείνον που το εξέδωσε και αποτελεί την καλύτερη απόδειξη πως και η ίδια η δικαιοσύνη μπορεί πολύ καλά να παραφρονήσει.

Όσο λοιπόν και αν θα ήταν - ενδεχομένως - προς το συμφέρον μου να απευθύνω μια διπλωματική γλώσσα όμως βλέπω ότι μού είναι αδύνατον να αγνοήσω τα αισθήματα μου.

Πως λυπάμαι γι' αυτές τις τελευταίες καταχωρήσεις αλλά δεν μου αφήνει άλλη επιλογή η ψευτιά και η αναισχυντία τής αιτήτριας.

Και πως είχα ενώπιον μου το δίλημμα ή να ακούσω τα αισθήματα μου και να γράψω όπως έγραψα και να τα βάλω τώρα με σας ή να απαντήσω με μια διπλωματική, γλοιώδη, ανέκφραστη και κρύα γλώσσα, και να τα βάζω επ' άπειρον με τον εαυτό μου γιατί δεν θα είχα πειθαρχήσει στον δικό μου κώδικα τιμής και αξιοπρέπειας. Επειδή όμως μού είναι δύσκολο και σχεδόν αδύνατο να αποφύγω τίς δικές μου εντολές και τα δικά μου ηθικά προστάγματα και επειδή επίσης έχω την φήμη πως λέω πάντα τα πράγματα με τ' όνομα τους, έτσι δεν μου έμενε άλλη επιλογή από του ν' απαντήσω όπως απάντησα περιφρονόντας κάθε φόβο τιμωρίας.

★

Στις 25 στο μεταξύ πήγα στην Πάφο για την καταχώρηση τής ένστασης και το απόγευμα έπαιξα ποδόσφαιρο στο Δημοτικό Πόλης με κάμποσα αγόρια. Υπόψιν οι σκηνές με τον Ορφέα όταν χάναμε, που χάσαμε, τελικά, με σκορ 20-14. Ήταν ωραία, πολύ ωραία.

Και σήμερα, **26 Ιανουαρίου,** ημέρα Τετάρτη, μάζευα ελιές. Σκεφτόμουν έντονα εκείνα τα κοριτσάκια χτες στην καντίνα (τα ανεψάκια τής Φοινικούλλας) και εκείνο το χαιρέτισμα τής Στέλλας εκεί που καθόμουν το απομεσήμερο στην άκρη τού δρόμου κοντά στην εκκλησία. Την Αθηνά σκεφτόμουν, την Χαμπούλλα και την Μαρία. Έτσι: Ω, πού είσαι ζωή;

★

... Αφού όταν είμαι σε πλήρη υγία και φόρμα θέλω να κάνω έρωτα. Μήπως πρέπει να επιδιώκω να μην είμαι υγιής για να μην θέλω να κάνω έρωτα; Τι εισηγείστε κύριοι;

28 **Ιανουαρίου, Παρασκευή,**

Οκτώ το βράδυ. Ένιωθα δυσάρεστα ως την ώρα (κι ακόμα μια ώρα μετά) που έβγαλα από πάνω μου εκείνο το μπες πουλόβερ μου. Έτσι κύλησε όλη η μέρα δηλαδή. Έφυγα το πρωί στις εφτά για δίκη πάνω στην "γονική μέριμνα" και πάνω σε σκέψεις για την αγορά ενός κομπιούτερ γύρισα βράδυ στο σπίτι πνιγμένος σαν πάντα στην μοναξιά και στον πόνο μου. Πάντως είναι μια ιδέα που με συναρπάζει και πιστεύω ότι θα δώσει διέξοδο στην μανία μου. Λέγεται "φαξ" και με 150-200 λίρες θα μπορούσα να βρω ένα μεταχειρισμένο.

29 **Ιανουαρίου, Σάβατο.**

Έτσι σαν και χτές πνιγόταν η καρδιά μου μέσα στον πόνο της. Χτές το απόγευμα έβρεχε παντού, από την Πάφο ως την Πόλη. Σουρούπωνε όταν έφτασα στην Πόλη με το αυτοκίνητο μου. Τα παιδιά δεν φαίνονταν πουθενά. Ήταν κλεισμένα στο ανώγι και δεν επεχείρησα καν να τα δω με τέτια βροχή. Στον κ. Γιώργο έδωσα 50 λίρες για τα ποδήλατα τού Έκτορα και της Ισμήνης, κάπου εκεί σταμάτησε μια στιγμή η βροχή και έκανα να περπατήσω λίγο αλλά σύντομα ξανάρχισε και έτσι μπήκα στο αυτοκίνητο και ήρθα στο χωριό. Διάβασα κάτι, ίσως σημείωσα και κάτι, περπάτησα για τελευταία φορά στις 7, έφαγα στις 8 και ύστερα αποκοιμήθηκα μπροστά στην τηλεόραση. Ήταν περασμένες οι 9½ όταν ξύπνησα και φρόντισα να χωθώ στο κρεβάτι. Ξύπνησα στις 4 χορτασμένος από τον ύπνο αλλά δεν αποφάσιζα ν' αφήσω το κρεβάτι. Τελικά τόκανα- θέλοντας και μη - στις 4½ και μετά τις γνωστές τελετουργίες έκανα το πρώτο 25λεπτο περπάτημα στις 5. Έκατσα μετά για κάπιες σημειώσεις, στις 6½ έτρωγα, στις 7 και κάτι έκανα το 2ο περπάτημα, στις 9 το 3ο κτλ κτλ. Ένιωθα την μοναξιά και τον πόνο μου να με πνίγουν και αφού λόγω τού καιρού-και λόγω οικονομίας- δεν το ρίσκαρα να πάω ως την Πόλη (προτίμησα να το αναβάλω ίσως για αύρω) ήθελα τουλάχιστον να άκουγα την φωνή τους. Την πρώτη φορά απάντησε η μάνα τους. Τόκλεισα εγώ χωρίς να πω λέξη. Την δεύτερη φορά, 1-2 ώρες αργότερα, σήκωσε εκείνη το ακουστικό, δεν μίλησα, το κατάλαβε προφανώς πως ήμουν εγώ και τόκλεισε αμέσως. Την τρίτη φορά δεν απάντησε κανείς. Αα, την τελευταία φορά που είχα πει στην Ισμήνη να μου τηλεφωνεί, μου είχε πει: δεν μ' αφήνει η μάμμα.

Έτσι λοιπόν κύλησε το πρωί, το μεσημέρι και το απομεσήμερο: μοναξιά, απόγνωση και σημειώσεις πάνω στο 3ο κείμενο αυτής της ιστορίας, ένα κείμενο στο οποίο σκοπεύω να δώσω διπλό σκοπό. Από την μια θα είναι η αγόρευση μου πάνω στην όλη υπόθεση "γονικής μέριμνας" και από την άλλη θα είναι ας πούμε - είτε μόνο του είτε μαζί με τα άλλα 2 κείμενα - το περιεχόμενο ενός μικρού βιβλίου με τον τίτλο: Απολογία ή Ερωτικό Μανιφέστο.

Στις 3 έφευγα για την Λίμνη και πάλι για άλλο ένα περπάτημα. Κάπου στα αριστερά έστριψα σε κείνον τον χωματόδρομο κι έτσι μούρθε να ρίξω μια ματιά σε κάτι σκουπίδια ίσως και βρω κάτι χρήσιμο. Και νά: βρίσκω τελικά 2 πλήρεις φλορέντζες με 5 λάμπες. Τουλάχιστον δηλαδή "έβγαζα την κούρσα". Έτσι λοιπόν, με τις φλορέντζες αγκαλιά ανηφόριζα κατά το σπίτι. Ήμουν στα 100 μέτρα από το σπίτι κι είχα στον νου αυτά τα παιδιά που μου πήραν, πιο πολύ το λεπτό και αδύναμο προσωπάκι τής κορούλας μου, κι έπιασα έτσι ξαφνικά να τραγουδώ: αχ περιστέρι μου μην φεύγεις βιαστικό...

Έτσι περίπου ήρθαν τα κλάματα στην αυλή και στις κάμαρες και ξαλάφρωσε αυτή η καρδιά που γέμισε με πόνους και αυτός ο νους που γέμισε με εγκλήματα.

Ο χρόνος ύστερα κύλησε πάνω σε παλιές σημειώσεις από τα βιβλία μου, σημειώσεις που ίσως τις χρησιμοποιήσω στο καινούριο μου κείμενο. Τώρα πέρασαν οι πέντε και αφήνω εδώ την πέννα για το επόμενο περπάτημα.

Το αίτημα πάντως παρέμενε ίδιο και απαράλλαχτο και πριν και μετά τα κλάματα: η με κάθε μέσον συντριβή τους.

30 **Ιανουαρίου** , Κυριακή.

Είδα την Έλκε ψες στ' όνειρο μου, πρώτη φορά ύστερα από τόσο καιρό, σ' ερωτικά

αγκαλιάσματα. Ήταν κάπου στον δρόμο έξω απ' αυτό το άθλιο σπίτι, κάπου στην αυλή ή κάπου στα χωράφια, κι ήταν τόσο δυνατό το αίσθημα που μου φάνηκε παράξενο που ξύπνησα κι είχε χαθεί τόση μαγεία. Θυμάμαι πως γύρευα όπως άλλοτε μ' άλλη σ'
άλλο όνειρο ένα κρυφό στέκι για να οδηγήσουμε το αίσθημα στην ολοκλήρωση του.

Ω, πώς χάθηκε έτσι ξαφνικά τόση αγάπη; Πώς χάθηκε; Απ' την ζωή κι απ' τ' όνειρο πώς χάθηκε;

Όταν άνοιξα πάντως το ράδιο στις 5, και κάτι, ζαλισμένος από τον πολύ ύπνο, το τραγούδι που άκουσα ταίριαζε απόλυτα με τις διαθέσεις μου: απόψε θυμήσου που μόλις σε βρήκα, πουλλί δίχως ταίρι, δειλό, τρυφερό... Μια βαθιά μελαγχολία διαπέρασε την σκέψη μου. Έξω στον δρόμο, στον ίδιο δρόμο όπου κινήθηκε και το όνειρο, την σκεφτόμουν, σκεφτόμουν το όνειρο μου, την αγάπη που είχα κάποτε για κείνην, την τόση αγάπη. Θυμόμουν τα τραγούδια που τραγουδούσα για κείνην τις νύχτες, πάλι στον ίδιο δρόμο, αυτά τα ίδια τραγούδια που τραγουδούσα κάποτε για μιάν άλλη , κι ύστερα για μια άλλη, για όσες τέλος πάντων μού θύμιζαν εκείνο το πρότυπο και έκαναν την καρδιά μου να πετάξει ανθούς και φύλλα. Ήταν και δεν ήταν από κείνον τον πιο αγαπημένο και πιο πονεμένο δίσκο: κάψαμε τα καράβια μας. Απ' όλα πιο πολύ τούτο: όλα γνωστά και πιθανά, το αύριο, το αύριο και το αύριο. Και τα χρόνια περνούν σε όνειρα, και τα χρόνια περνούν σε όνειρα, ώσπου δεν ονειρεύεσαι πια... Θυμόμουν εκείνη την σπαραχτική φωνή που ύψωνα τότε κάτω από τ' αστέρια τού καλοκαιριού.

Τώρα μεσ' τον χειμώνα, μεσ' τις βροχές (γιατί ήρθανε κι αυτές πλέον για τα καλά) και μεσ' το κρύο την θυμάμαι, και σαν και κείνον "όλα τα θυμάμαι και τίποτα δεν καταλαβαίνω". Ναι, μόνο που το δικό μου δράμα δεν έγκειται μόνο στο ότι τα θυμάμαι όλα αλλά και στο ότι τα καταλαβαίνω όλα, για όλα έχω εξηγήσεις, καταγραφές και αναλύσεις. Τουλάχιστον προσπαθώ.

Εγώ τής έλεα την αγάπη μου, της την έδειχνα, την φώναζα και την τραγουδούσα κι όμως εκείνη επέμενε να μην έχει ιδέα. Ναι, κι αυτή ακριβώς η σκέψη πως έζησε εδώ στην ίδια ερημιά με την δική μου και δεν στάθηκε ικανή να μου προσφέρει λίγα ψίχουλα αγάπης, κυριολεκτικά πλήγωνε και συνέτριβε την καρδιά μου. Ένα παράπονο, ένα μεγάλο παράπονο φώλιαζε μέσα στα στήθη μου, μου διαπερνούσε σαν ξίφος τα σωθικά και μούφερνε δάκρυα στα μάτια.

Το φεγγάρι μόλις που είχε φανεί μια στιγμή πίσω από κάπια σκόρπια σύννεφα και σχημάτισε έναν μικρό κύκλο φωτός γύρω του. Η αυγή έκανε να χαράξει, το φως τής επερχόμενης ημέρας ήταν ανάμικτο με το φως τού φεγγαριού κι έπιασα μεσ' τον νου το τραγούδι: πες μου γιατί μοσχοβολάς φεγγάρι στην αυλή μου. Κοίταζα μια γύρω και μια στην ψυχή μου, θυμήθηκα μια πρόσφατη σημείωση μου-θα την είδατε-και σκέφτηκα πως έπρεπε να την διόρθωνα κάπως για να είναι πιο κοντά στην αλήθια: πως οι πολιτικοί μου αγώνες είναι ένα παιχνίδι μπροστά στον καθημερινό μου αγώνα για την κατάχτηση τής Υγίας μου και μπροστά στον άλλο μου αγώνα για να κρατηθώ στην ζωή.

Γιατί είναι αλήθια, και δεν είναι η πρώτη φορά που το γράφω. Ο πειρασμός να τερματίσω τις ημέρες μου είναι συχνά-πυκνά πολύ μεγάλος. Δεν έχω όπως θέλω να τα έχω τα παιδιά μου, μου λείπει μια γυναίκα, μου λείπει ο έρωτας, μου λείπουν οι καλές αναμνήσεις, μου λείπουν οι άνθρωποι, οι καλές κουβέντες και τα χαμόγελα (μια ζεστή αναλαμπή είναι η Στέλλα και το χαιρέτισμα της εκείνο στον δρόμο έξω από την εκλη- σία). Από την άλλη τα οικονομικά μου, κι ας κατάφερα κι έβαλα και κάτι τι (300-400 λίρες) στην μπάντα, δεν έχουν καθόλου καλές προοπτικές, οι βροχές δέρνουν αλύπητα τα δίο αστέγαστα σπιτάκια μου και... και... και... χίλια και.

Πάνω σ' αυτά άρχιζε και τελίωνε το πρώτο περπάτημα. Όταν μπήκα στο σπίτι έπαιζε στο ράδιο ένα από κείνα τα υπέροχα τραγούδια από το "νέο κύμα" με ερμηνεύτρια την καλύτερη, την Πόπη Αστεριάδου. Δεν ήταν από τα πολύ γνωστά μου τραγούδια, δεν το τραγούδησα ποτέ στις ερημιές μου και τώρα που ήρθε η ώρα να γράψω γι' αυτό χρειάστηκε να σημειώσω έναν στίχο του για να μην παραδοθεί κι αυτό στην λήθη: το σπίτι κάτω στον γιαλό πούχει σκεπή τον ουρανό...

Α, και τι δεν μου θυμίζουν αυτοί οι ήχοι; Και πού δεν με παίρνουν; Ας είναι όμως. Σίγουρα θα έρθουν καλύτερες ημέρες, χειρότερες δεν μπορεί ναρθούν, κι ο χειμώνας τής ψυχής μου θα

φύγει και θα χαθεί.

Στο μεταξύ ξανάνοιξα το ράδιο αφού ήρθαν στο τέλος τους οι λέξεις που ήθελα να γράψω. Ήρθε ένα τραγούδι αγαπημένο: Κυριακή μεσημεράκι, όμορφο καλοκαιράκι... Κι ύστερα ένα άλλο, πιο αγαπημένο: κοντεύει έξι... ώσπου έμαθα και την ώρα: 7 και 25. Κι αμέσως μετά: αν μ' αγαπάς θα κλέψω χρώμα τής φωτιάς. Θεέ μου! Είσαι στ' αλήθια εδώ και δεν σε βλέπω;

Κοιτάζω απ' το παράθυρο: έφεξε από ώρα στην Γή, οι πρώτοι ανθοί τών αμυγδαλιών είναι ήδη γεγονός, είναι γεγονός η μουσική, είναι τα πουλιά, η δύναμη πούχω στην ψυχή κι αυτός ο Αγώνας που όσο αντέχω εγώ θ' αντέχει κι αυτός. Σαν και κείνος: γκρέμμισα πίσω μου τις γέφυρες. Θα προχωρήσω μπροστά ή θα πεθάνω.

★

Υπάρχουν εκείνοι που για ότι δυσάρεστο νιώθουν ρίχνουν το φταίξιμο στους άλλους, εκείνοι που το ρίχνουν στον εαυτό τους και εκείνοι που κρατάνε το μέσον.

★

Έχει βγάλει διάταγμα ε; Τον βλέπω σύντομα να καταριέται την ώρα και την στιγμή που έχει βγάλει αυτό το διάταγμα. Σύντομα, που λες, θα εύχεται να μην το είχε βγάλει ποτέ. Μόνο ένας τρελλός θα έβγαζε ένα τέτιο διάταγμα ή, τουλάχιστον, μόνο ένας λακές. Και μόνο ένας δειλός ή ένας Θεός θα το υπέμενε.

Α, όσο πιο πολύ αναβάλλω το χτύπημα, τόσο πιο αδυσώπητο θα είναι.

★

Βράδυ, περασμένες οι έξι στο άντρο μου. Γύρισα πριν μισή ώρα από την Πόλη όπου είχα πάει ελπίζοντας πως θα κατάφερνα, παρά τον άσχημο καιρό, να δω τα παιδιά. Είδα πρώτο τον Ορφέα στα σκαλοπάτια κι ύστερα τον Έκτορα (ξυπόλυτο, όπως πάντα, στο βρεγμένο χώμα). Ο Ορφέας δεν ήθελε να έρθει μαζί μου για έναν περίπατο ενώ ο Έκτορας μού είπε πως τους είπε η μάνα τους να μην πηγαίνουν μαζί μου γιατί διαφορετικά θα τους πάρει το Γραφείο Ευημερίας από την μάνα τους και θα τους πάρει αλλού.

Την Ισμήνη την έβγαλε σε λίγο η μάνα της στην αυλή, περπάτησε προς το μέρος μου, στάθηκε στα δίο μέτρα και μου είπε αυθάδικα: τι θέλεις; - Έλα κοντά μου, της λέω. - Όχι, δεν έρχομαι, μου απαντά. Όταν της είπα (είναι η δεύτερη φορά που χρησιμοποιώ αυτό το κόλπο) «: θέλεις λεφτά;» άλλαξε η διάθεση της και ήρθε πιο κοντά μου. Εκεί την πήρα και την οδήγησα κατά το αυτοκίνητο που το είχα αφήσει 30 μέτρα από το σπίτι τους. Η μάνα της με ακολουθούσε. Της είπα να φύγει αλλά τίποτα. Μου λέει: δεν σου εξήγησαν το διάταγμα; - Μου το εξήγησαν, έγνια σου.

Την έβαλα στο κάθισμα μπροστά αλλά εκείνη ήθελε να φύγει. Ύστερα την πήρα και την κάθισα στα πόδια μου, στο κάθισμα του οδηγού, και έβαλα μπρος το αυτοκίνητο. Πέταξα στην κυρά πως θα την έφερνα σε λίγο και πήρα τον δρόμο για το Γυμνάσιο. Εκεί παίξαμε για διό σχεδόν ώρες, τρέξαμε τό "τρέξε να σε πιάσω", κλάψαμε (εγώ έκλαιγα δηλαδή και εκείνη μού σκούπιζε τα δάκρυα με τα δακτυλάκια της και μου έλεγε: μην κλαίς... μην φοβάσαι..) και γελάσαμε. Στην αρχή ήταν λίγο διατακτική αλλά σύντομα μού χάριζε τα φιλιά και τις αγκαλίτσες απλώχερα. Ήθελε ύστερα να την κρατάω και να την γυρίζω σ' όλες τίς αίθουσες. Στο γήπεδο τού μπάσκετ περπατούσε στις γραμμές και μου έλεγε να την ακολουθώ. Τραγουδούσε, έτρεχε και χόρευε κάτω από την ψιλή βροχούλα κι εγώ την έβλεπα, την αγαπούσα, την λάτρευα και την καμάρωνα. Πήγαμε παντού, σ' όλες τις τάξεις και σ' όλα τα γήπεδα, ερωτευμένοι κι αγαπημένοι όπως παλιά.

Έτσι κύλησε η ώρα ώσπου μπήκαμε στ' αυτοκίνητο. Ήθελα -και ήθελε και κείνη- να την έφερνα μια βόλτα ως την Λίμνη ή ως εδώ στο χωριό αλλά είχα πρόβλημα με τον τροχό. Τελικά την γύρισα λίγο μέσα στην Πόλη, την πήγα ως το Δασάκι, την έφερα πίσω, πήρε την μιά από τις δίο μπαλίτσες τού τένις που είχα στο αυτοκίνητο και την πήρα-ή μάλλον: την ακολούθησα - ως έξω από την αυλή τους. Της είπα να μου τηλέφωνά κρυφά από την μάνα της και επίσης να σηκώνει το ακουστικό όταν χτυπάει και δεν είναι εκεί η μάνα της. Ύστερα φώναξα τον Ορφέα, εκείνος άνοιξε το παράθυρο και του είπα πως θα πήγαινα την Τρίτη να παίξουμε μπάλα. Την ίδια ώρα βγήκε και ο Πολλύς στην βεράντα και έμεινε εκεί υπολογίζοντας ότι θα με τρομάξει. Ύστερα είδα ότι είχε κατέβει και τα μισά σκαλοπάτια ενώ εγώ είχα κοντέψει ήδη στο αυτοκίνητο. Είμαι

σίγουρος πάντως πως κάπιο φονικό όπλο θα έκρυβε πάλι. Εγώ μπήκα στο αυτοκίνητο, έστριψα για να φύγω κι ήταν ακόμα εκεί. Άφησα το αυτοκίνητο στον δρόμο μπροστά στην εκκλησία, περπάτησα ένα γύρο τής Πόλης κάτω από ψιλή βροχή, ύστερα μπήκα στο αυτοκίνητο, πέρασα έξω από το σπίτι τους, έστριψα σε κείνα τα κυπαρίσια και έφυγα ολοταχώς για το χωριό. Η αίσθηση μου πάντως είναι πως κατάφερα να κλέψω λίγη χαρά από την ζωή.

Σίγουρα θα θέλουν τώρα να με τιμωρήσουν γι' αυτό. Σύντομα θα μάθω τό πώς. Στο μεταξύ την Τρίτη θα είμαι στην Πάφο για ακρόαση πάνω στην ένσταση μου στο διάταγμα.

★

Ένα φτωχό, αδύναμο και μοναχικό κοριτσάκι που θέλουν σώνει και καλά να του στερήσουν αυτή την χαρά που μπορεί να του προσφέρει ένας πατέρας που το αγαπά όσο τίποτα στον κόσμο...

Γι' αυτήν: ήσουν σαν χαμένο κύμα, δεν είχες ακρογιάλι να σταθείς. Και πάλι γι'αυτήν: γύρνα στ' αραχνιασμένο σπίτι να σε γεμίσω με φιλιά, γύρνα χαμένο μου σπουργίτι να βρεις την πρώτη σου φωλιά.

★

Αα, ο Πολλύς! Ίσως έμαθε για τα κείμενα που κυκλοφόρησα και θέλει να με αναλάβει προσωπικά. Ίσως πάλι να έχει και τις εντολές από ψηλά. Αρκετούς μπελάδες έχει ήδη η κυβέρνηση. Θέλει να με σκοτώσει αλλά συνάμα να βγεί και κούπα άπαννη. Δεν θα του κάνω όμως την χάρη.

31 **Ιανουαρίου**, Δευτέρα.

Είχα ξαπλώσει ψες στις 10, και σήμερα ξύπνησα πριν τις 4 παραχορτασμένος ήδη από ύπνο. Μετά από κάπιους δισταγμούς σηκώθηκα και έκανα το πρώτο περπάτημα στις 4 και 20. Το δεύτερο έγινε κι αυτό ήδη στις 6 και 20 και νά που εκεί έπιασα μια καλή, πιστεύω, (θα δοκιμαστεί κι αυτή) σκέψη. Αυτήν: να συνεχίσω μεν κατά τα γνωστά: 4½Χ48 λεπτά, 6Χ36,9Χ24 και 18Χ12 λεπτά αλλά να τρέχω πάντα στην αρχή κάθε βδομάδας. Κι ως γεγονός σπάζει μ[1] αυτό κάπια μονοτονία ενώ, από την άλλη, θα έχω και το πλεονέκτημα να παίζω ποδόσφαιρο σε κάπια ομάδα μια φορά την βδομάδα.

★

Από χτές: η μάμμα λέει τηλεφωνάς για να έρθεις ύστερα να την σκοτώσεις. - Σου λέει ψέματα μωρό μου. Ο παπάς σου τηλέφωνά για ν' ακούσει την φωνούλα σου, για να σου πει ότι σ' αγαπά και να του πεις και συ ότι τον αγαπάς.

★

Πως το μιαλό σας, εντάξει, μπορεί να το συλλάβει αλλά μόνο η καρδιά μπορεί να το πραγματώσει. Τι κάνει όμως την καρδιά; Αυτό: η άθληση.

Αλλά, πριν περάσω τώρα στην συνέχεια πρέπει να παραδώσω άλλες διό-τρεις σελίδες ενός κειμένου που έμεινε κι αυτό στην μέση ελλείψει κινήτρων. Δείτε το κι αυτό λοιπόν...

Το σούρουπο μιας βροχερής Δευτέρας, της τελευταίας Δευτέρας τού Γενάρη άρχισε η πρώτη σελίδα αυτού του κειμένου, ενός κειμένου στο οποίο σκοπεύω να δώσω διπλή αποστολή. Από την μια θα είναι η αγόρευση μου στο δικαστήριο πάνω στην υπόθεση "γονικής μέριμνας" που άνοιξε η Α Π Χ, πρώην σύζυγος, και από την άλλη θα είναι ένα σημαντικό μέρος αυτού του καινούριου μου βιβλίου το οποίο σκοπεύω να εκδώσω το συντομότερο δυνατόν για να δώσω στους ανθρώπους την δική μου θέση πάνω σ' όλη αυτή την υπόθεση την οποία εκμεταλλεύτηκαν κάπιοι επί πληρωμή κονδυλοφόροι με μοναδικό σκοπό τον διασυρμό και την γελοιοποίηση μου.

Τα άλλα μέρη που θα αποτελέσουν αυτό το βιβλίο θα είναι μια επιστολή στον Γενικό Εισαγγελέα, μια ανοιχτή επιστολή στον Υπουργό Εξωτερικών, μια ένσταση σε προσωρινό διάταγμα - όλα πρόσφατης σύνταξης: **Ιανουαρίου** '94 - και ένα τελευταίο κείμενο με τον τίτλο "οικογενειακό ζήτημα" το οποίο κρατάω ακόμα χειρόγραφο από το περασμένο καλοκαίρι.

Η ιδέα πάντως να κάνω όλη την τελευταία μου περιπέτεια ένα βιβλίο δεν ήρθε και τόσο εύκολα. Από μια άποψη μάλιστα θα έλεγα πως πρόκειται για μια απόφαση απελπισίας αλλά έλα που θέλω να δώσω την θέση μου στον κόσμο με την δική μου προσωπική πέννα.

Βέβαια από βιβλία και από πωλήσεις βιβλίων έχω πικρή πείρα, ίσως μάλιστα την πικρότερη,

αλλά δεν βαριέσαι! Και μη χειρότερα! Το πρώτο μου βιβλίο, ένα βιβλίο 84 σελίδων και με τον τίτλο "Ο ΑΓΩΝ **ΜΟΥ** ή..." το έβγαλα τον Αύγουστο τού 1981 σε χίλια αντίτυπα.

Πριν όμως απ' αυτά τα χίλια είχα βγάλει 50 φωτοτυπημένα αντίτυπα, τα συναρμολόγησα και τα έδεσα μονάχος και με κείνα έκανα την αρχή. Αα, ο πόθος μου να συντρίψω αυτό το σύστημα με λίγες κόλλες από χαρτί ήταν και τότε μεγάλος, ίσως ποτέ μετά δεν ήταν τόσο μεγάλος. οι άνθρωποι μού απάντησαν γρήγορα με την απάθεια τους. Παρόλαυτά εκείνο το βιβλίο συγκίνησε, είν'αλήθια, κάπιους ανθρώπους - κάτι ήταν κι αυτό, ίσως κάτι πολύ - ενώ έδωσε την αφορμή για δίο σχόλια στην στήλη τού τότε Μ.Δ. στην "Σημερινή". Το πρώτο, και με τον τίτλο "καινούριος συγγραφέας", ήταν πραγματικά κάτι το αναπάντεχο. Μπράβο σου ρε Μάριε, αυτό που έκανες ήταν ένα μεγάλο δώρο για μένα άνκαι σου τόπα κι αυτό: εσένα Μάριε δεν χρειάζεται να σ' ευχαριστήσω γιατί δεν έκανες παρά το καθήκον σου. Το 2ο σχόλιο του ενώ είχε σίγουρα καλά στοιχεία, όμως ήταν ήδη εμποτισμένο με τα σπέρματα τού φθόνου. Έτσι κωλώσαμε.

Από τις άλλες μεγάλες πέννες δεν βγήκε άχνα για κείνο το βιβλίο. Για κείνους ήταν σαν να μην γράφτηκε ποτέ ενώ το Υπουργείο Παιδείας το αγνόησε πλήρως.

Εγώ βέβαια πολέμησα γι' αυτό μέσα στους δρόμους και έξω από τα σχολεία, ώσπου παρέδωσα τα όπλα. Στο μεταξύ χτύπησα εκεί έναν δεύτερο τόμο εκείνου τού βιβλίου μου αλλά, έχοντας στο μεταξύ την πείρα τού πρώτου, περιορίστηκα σε καμιά 40ριά φωτοτυπημένα αντίτυπα. Αρχισα μάλιστα να χτυπώ στην μηχανή τον τρίτο τόμο ενώ ταυτόχρονα συνέχιζα να γράφω. Κάπου στα μέσα τού Δεκέμβρη έδινα στον κόσμο το πρώτο μου φυλλάδιο με τον τίτλο: "όταν η υπομονή γίνεται μαχαίρι", από το "κίνημα για την αποστρατικοποίηση τής Γής", ένα κίνημα ασφαλώς τού οποίου μόνος φορέας και εκφραστής ήμουν εγώ. Στα τέλη τού ίδιου Δεκέμβρη άφηνα την Λευκωσία για το χωριό. Εκεί συνέχισα να γεμίζω κόλλες και κόλλες με σκέψεις, γεγονότα και αισθήματα. Τον Μάη συνάντησα πρώτη φορά την γυναίκα που έμελλε να γίνει σύντομα σύζυγος και διώκτης μου και έτσι όπως τα παίρνω όλα κατάκαρδα πλήθυναν οι σημειώσεις, πλήθυναν, πλήθυναν, ώσπου κάπια μέρα σταμάτησαν. Στο μεταξύ είχα χτυπήσει τον Απρίλη και τον Μάη στην μηχανή τον υπόλοιπο 3ο , τον 4ο και τον 5ο τόμο. Αυτή, εν πάση περιπτώσει, η γυναίκα έζησε κάτι βδομάδες μαζί μου αλλά τον Αύγουστο έφυγε έτσι απλά για την Γαλλία προς αναζήτηση κάτι ή κάπιου καλύτερου. Τον Δεκέμβρη γύρισε πίσω σε μένα ένα κουρέλι χωρίς καν να με ρωτήσει πριν αν την θέλω να γυρίσει. Γύρισε απλά έτσι όπως είχε φύγει, και γω πάνω στην μοναξιά μου την δέχτηκα. Από την άλλη είχε ανάγκη από βοήθεια και γω δεν μπορούσα να το αγνοήσω.

Μόλις όμως ήρθε στα πόδια της άρχισε να εκδηλώνει την αταξία και την αναίδεια της. Δεν ανεχόταν διαταγές, δεν δεν και δεν, οπόταν οι συγκρούσεις ήταν γρήγορες και αναπόφευκτες. Έφυγε (ή την έδιωξα εγώ στην αρχή μια- διό φορές), ξανάρθε, ξανάφυγε κτλ. Ο χαραχτήρας της ήταν πραγματικά άστατος και ανυπόφορος. Μια φορά έδειχνε την καλοσύνη της και δέκα την κακία της. Ζήλευε μέχρι αηδίας και ήθελε να κάνει πάντα το δικό της, ενω οι νευρώσεις, οι κρίσεις και η άρνηση της να μπει κάτω από έναν ζυγό, έστω και τον μετριοπαθέστερο, ήταν ήδη δεδομένες.

Με τους γονείς της ήταν στα μαχαίρια από παλιά ενώ οι ερωτικές της περιπλανήσεις έβαζαν το όνομα τής οικογένειας και του μπαμπά της σε άσχημη θέση. Το να την πακετάρουν λοιπόν για την Γαλλία ήταν η τελευταία τους ελπίδα σωτηρίας. Τέτια που ήταν λοιπόν η κόρη τους είχαν την εντύπωση πως για να ενδιαφέρομαι εγώ για κείνην παναπεί πως είτε τρελλός ήμουνα είτε τόκανα για να τους φάω την περιουσία ή και τα δίο μαζί.

Δεν λέω όμως: υπήρξαν περίοδοι όπου πέρασα καλά με τα πεθερικά. Μια εποχή μάλιστα συνεργαστήκαμε ίσως και την λογικεύαμε αλλά τίποτα, ώσπου βαρέθηκα να τους δίνω λογαριασμό κάθε φορά που μαλλώναμε. Εντάξει, το δοκιμάσαμε κι αυτό, δεν πέτυχε κι έτσι το ανέλαβα μόνος μου. Αρκετά.

Η άστατη της γνώμη, ο εγωισμός και η μέχρι μανίας επιμονή της στις διαιτολογικές θεωρίες τού Σάβα Σαβίδη ήταν μόνιμες αιτίες τσακωμών. Οι καυγάδες μας έγιναν σύντομα το θέμα τών γύρω χωριών... Παντρευτήκαμε στο μεταξύ, κάναμε τον πρώτο μας γιό, κάναμε τον 2ο , πηγαίναμε για το κορίτσι κι αυτή έφευγε με το τίποτα και πήγαινε στην μάνα της ή καλούσε τον μπαμπά της

κι εκείνος πάντα ερχόταν ολοταχώς, έτοιμος να υπακούσει στις παρακλήσεις της. Κι ενώ ως χτές-προχτές μπορεί να περνούσαμε καλά, όμως με την πρώτη διαφορά με την κόρη του γινόταν θανάσιμος εχθρός μου. Θα τον γοήτευε προφανώς η ιδέα να γίνει ο προστάτης και το στήριγμα μιας κατατρεγμένης μάνας και των παιδιών της. Πιός θάντεχε σε τέτιο πειρασμό;

Βέβαια ούτως ή άλλως η κυρία ερχόταν πάλι πίσω για ν'αρχίσει ο ίδιος γνωστός κύκλος. Έτσι κύλησαν 2,3,4,5,6 και 7 χρόνια ώσπου ήρθε εκείνος ο περιβόητος "πόλεμος στον κόλπο". Η μέρα τής συντέλειας κρεμόταν στον αέρα, ο κόσμος έπαιρνε τις θέσεις του, άλλοι με τους μεν και άλλοι με τους δε, κι όπως ήταν επόμενο έκανε και η σύζυγος την εκλογή της: ο Σαντάμ Χουσεΐν ήταν ο σωτήρας και λυτρωτής της, ο άνθρωπος που θα την ελευθέρωνε από τα δεσμά της. Αλλ'όμως επειδή κοντά μου υπήρχε κίνδυνος, έτσι έκανε ένα βήμα πιο κοντά του για να μην βρεθώ εγώ εμπόδιο στον δρόμο της όταν θα ερχόταν νικητής και θα την ανέβαζε στο άσπρο του άλογο και θα μπαίνανε μαζί στην Ιερουσαλήμ...

Θα μου πείτε: ζήλευα εγώ τον Σαντάμ Χουσεΐν; Για όνομα τού Θεού! Δεν σας φαίνεται γελοίο ένας άνδρας με 7-8 χρόνια έγγαμου βίου στην ράχη του να ζηλεύει έναν άλλον άνδρα;

Αυτό ήταν ας πούμε η αρχή. Και ασφαλώς εγώ έπαιρνα στο μεταξύ ένα σωρό σημειώσεις για μια συνέχεια που δεν ήρθε ποτέ. Ποτέ δεν κατάφερα να κάτσω και να συνθέσω αυτές και εκείνες τις σκέψεις και τις σημειώσεις στο βιβλίο εκείνο[30]. Ότι απέμεινε απ' αυτό είναι αυτές μόνο οι ασύνδετες σκέψεις από τις οποίες, ασφαλώς, πρέπει να καθαρίσω και πάλι. Αρχισαν στις 16 τού Γενάρη και θα τελιωσαν, υπολογίζω, πέντε-δέκα μέρες μετά.

Δείτε τις κι αυτές λοιπόν:

Πως εγώ δεν θάπρεπε να ορκιστώ, από την μια γιατί είναι γνωστό ότι λέω πάντα την αλήθια, και από την άλλη από διαμαρτυρία για την σωρεία τών ψεμάτων που λέει εκείνη καθ' ήν στιγμήν ορκίστηκε να πει την αλήθια και μόνο την αλήθια.

Δείτε: οι αιτήσεις της μιλάνε για έλλειψη από μέρους μου στοργής και αγάπης και όμως οι κατηγορίες που μου προσάπτουν βασίζονται, αν δεν κάνω λάθος, στην ... κατάχρηση τής στοργής και της αγάπης μου. Και νά που εφτάσαμε στην τελευταία ακρόαση για να ανακαλύψει ο εντιμότατος πως απ' όσα με κατηγορούν δεν υπάρχει τίποτα απ' αυτά στις αιτήσεις της.

Ή: πόσες μέρες δεν άφησε τα παιδιά νηστικά; Πιός θα την κατηγορήσει γι' αυτό; Ενώ τα παιδιά θέλουν αυτό και εκείνο και το οποίο, στο κάτω κάτω, σύμφωνα με τις αντιλήψεις τού πατέρα τους αλλά και της πλειοψηφίας τού κόσμου είναι καλό, τότε γιατί να μην το πάρουν;

Το τί τούς στερεί αυτή κάθε μέρα και δεν λέει κανείς τίποτα το ξέρετε; Τώρα όλοι κρύψανε, τόσο που εκόπτοντο για τις διαιτολογικές παραξενιές της, και ρίχνονται σε μένα γιατί δίνω στα παιδιά μου αυτό που όλα τα παιδιά και όλοι οι άνθρωποι σ' αυτό τον κόσμο το έχουν τόση ανάγκη όσο και την τροφή: την αγάπη και την τρυφερότητα.

...Καταλαβαίνετε λοιπόν: θα σας πολεμήσω μέχρι την πλήρη συντριβή σας. Δεν έχω δα κι άλλη επιλογή. Ειλικρινά σάς λέω: δεν θέλω να πληγώνω τούς ανθρώπους. Αντίθετα: εγώ θέλω να απαλύνω τον πόνο τους, ναι, αλλά όταν εκείνοι με πολεμούν και με πληγώνουν βάζοντας πάνω απ' όλα τα μικροσυμφέροντα, τον μισθό, το επάγγελμα και τον εγωισμό τους και ενώ ξέρουν πως τους προσφέρω εγώ κάτι καλύτερο και διαρκέστερο, τότε η συντριβή τους πρέπει να έρθει χωρίς αργοπορίες γιατί απλούστατα η νίκη μου πρέπει να επιβληθεί ούτως ή άλλως προς κάθε κατεύθυνση. Έχω κι εγώ άλλωστε την εντολή μου: κατακυρίευε εν μέσω τών εχθρών σου...

Κι ο αστυνόμος! Α, αυτός αν ήταν κύριος έπρεπε να της έδινε πεντέξι φούσκους και να την στείλει στο σπίτι της. Αλλά πού;

Αραγε με καταδικάζετε γιατί έκανα την βλακεία να παραδεχτώ όσα παραδέχτηκα; Ή με καταδικάζετε απλά και σκέτα γιατί είμαι αυτός που είμαι; Γιατί;

Τελικά ξέρετε τι καταλαβαίνω; Να: αν αρνιόμουν, και πάλι θα με κλείνανε μέσα γιατί η μαρτυρία της θα ήταν πάνω από την άρνηση μου. Κι αυτό γιατί απλούστατα είχε πίσω της την ισχύ και το μέσον.

Και θα κολλήσουμε άραγε για πάντα σ' αυτή την δικαιοσύνη επειδή οι εκτελεστές της δεν μπορούν να φανταστούν μια καλύτερη ή θα κολλήσουμε σ' αυτό το σύστημα επειδή οι στύλλοι του δεν μπορούν να φανταστούν ότι μπορούν να ντυθούν, να στεγαστούν και να ζήσουν χωρίς χρήμα;

★

Πως εγώ δεν φοβάμαι την πρόκληση τών δυσάρεστων ή επικίνδυνων αισθημάτων τών ισχυρών. Αντίθετα μάλιστα: φοβάμαι πως αν δεν τα προκαλέσω αυτά τα αισθήματα, τότε δεν θάμαι αυτός που είμαι και δεν θα γίνω αυτός που θέλω να γίνω.

★

Ή: δείτε τήν συχνότητα με την οποία κάνουν έρωτα τα ζώα από την μια, και ο άνθρωπος από την άλλη. Είναι φανερό πως ο άνθρωπος είναι το ερωτικότερο τών ζώων. Όπιος μάλιστα είδε και γνώρισε την συμπεριφορά τών ζώων θα είδε και πως τα μικρά ζώα δεν απέχουν τών ερωτικών παιχνιδιών. Αντίθετα η δική μου πείρα μ'αυτά μού έδειξε πως κάνουν ότι μπορούν στα μέτρα, πάντα, τών δυνατοτήτων τους.

★

Πως οι καλύτεροι του, νομίζει, σύμβουλοι θα είναι εκείνοι που δεν με διάβασαν κι έτσι δεν θα ξέρουν με πιόν έχουν να κάνουν. Αυτοί τελικά θα αποδειχτούν οι χειρότεροι.

Και πως εγώ φοβάμαι μήπως ξεχάσω οτιδήποτε ή μήπως δεν προλάβω να το αποτυπώσω στο χαρτί. Κι όμως έχει ανθρώπους που μου λένε πως δεν θάπρεπε να γράψω αυτό ή εκείνο.

★

Μπορεί μήπως το δικό σας σύστημα να δώσει στους ανθρώπους αυτά τα πράγματα τα οποία χρειάζεται κάθε άνθρωπος σ' αυτή την Γη: στέγη δηλαδή, φαγητό, εργασία, ρούχα και έρωτα; Αν ναι, τότε να το προσκυνήσω και να το υμνήσω. Διαφορετικά, αν δηλαδή άλλοι τα έχουν και άλλοι όχι, αν άλλοι πετάνε και άλλοι ψοφάνε, τότε ένα είναι το αίτημα: η συντριβή τού συστήματος.

Ας μην έχουμε λοιπόν αυταπάτες: αυτό το σύστημα έφτασε στα έσχατα όρια τής αντοχής και της δύναμης του και η συντριβή του αποτελεί την μόνη λογική κατάληξη. Κι ασφαλώς το γεγονός πως αυτή την ώρα βρίσκομαι εγώ στο προσκήνιο και αγωνίζομαι για την συντριβή του χωρίς να δέχομαι συμβιβασμούς δεν είναι καθόλου τυχαίο.

★

Το: να μην αποφεύγουμε τον αγώνα όταν αυτός είναι αναπόφευκτος, όταν πρόκειται για το δίκαιο και την αξιοπρέπεια τού ανθρώπου.

Και πως θα έχουμε τελικά άλλη μια επανάληψη τού γνωστού μοτίβου: πεθαίνει κάπιος για μια ιδέα και ύστερα γίνεται ήρωας, μάρτυρας, άγιος ή... Θεός. Να σας πω: τα βιβλία είναι γεμάτα απ' αυτές τις ιστορίες: οι πιο ωραίοι άνθρωποι σταυρώνονται ή λιθοβολούνται και ύστερα γίνονται είδωλα. Αυτό γίνεται για χιλιάδες χρόνια τώρα, ο ίδιος εξευτελισμός εν ζωή και η ίδια αποθέωση εν τάφω, κι όμως τα πλήθη και οι εκφραστές τών γελοίων νόμων τους και οι κάθε λογής φαρισαίοι επιμένουν να απομονώνουν, να τρελλοποιούν, να συκοφαντούν και να κρεμάζουν τον καθένα που είναι διαφορετικός, πιο ελεύθερος απ' αυτούς ή, τουλάχιστον, λιγότερο δουλοπρεπής.

Και πως, ακόμα, εγώ είμαι ο πιο ψύχραιμος απ'όλους κι έχω δώσει αποδείξεις γι'αυτό. Αλλ' όπως δεν κάνω πόλεμο για τον πόλεμο, εξίσου καλά δεν κάνω διπλωματία για την διπλωματία και δεν δείχνω την ψυχραιμία μου απλά για να την δείχνω. Εγώ μιλώ και αγωνίζομαι για έναν κόσμο αντιθέσεων, για έναν κόσμο ισορροπίας μεταξύ τών άκρων.

Εγώ ο... σεξομανής και εκείνη η αποπλανηθείσα... περιστερά.

Πως είναι, όντως, φορές που δεν με νιάζει, όμως είναι και φορές όπου πονάω, πονάω πολύ και θέλω οπωσδήποτε εκδίκηση.

Και πως δυνατός είναι εκείνος που ενώ ξέρει ότι η αλήθια μπορεί να τον βλάψει, όμως μένει πιστός σ' αυτήν, ενώ αντίθετα εκείνος που λέει ψέματα αποδεικνύεται ο πιο αδύνατος.

Πως ποτέ δεν αγαπώ περισσότερο τα παιδιά μου παρά μετά που τα πονάω. Η ανάμνηση κάποτε αυτών των στιγμών με κάνει να τα αγαπώ ακόμα περισσότερο. Κι ασφαλώς πρέπει νάναι

πολύ ανόητος κανείς για να κάνει τον πόνο τών παιδιών του αυτοσκοπό. Το γεγονός είναι πως είναι τέτιος ο άνθρωπος που, είτε με τις συγκρούσεις μεταξύ τών εγώ είτε μεταξύ τών σωφρόνων και των αφρόνων είτε μεταξύ τών ωρίμων και των ... μωρών, κάνει τον πόνο αναπόσπαστο μέρος τής ζωής πάνω στην Γη.

Θα προσέξατε πως ακόμα και τα ίδια τα παιδιά θέλουν να πονέσουν τούς γονείς τους, να τους θυμώσουν και να τους δείρουν ακόμα. Αν προσποιηθείτε λοιπόν ότι πονάτε, ότι κλαίτε και ότι, ακόμα, πεθαίνετε από το ξύλο, τότε θα καλλιεργήσετε με τον καλύτερο τρόπο τον οίκτο τού παιδιού σας ενώ, επιπλέον, θα χαρίσετε και στην ζωή σας ωραίες στιγμές.

... Και η ζωή συνεχίζεται... Έτσι πάρτε την γιατί έτσι είναι η ζωή. Σύνθεση αντιθέσεων... Η γυναίκα είναι και άνδρας, και το αντίθετο, και τα παιδιά είναι και μεγάλοι, και το αντίθετο.

Πως εγώ συμφιλιώθηκα με το σώμα μου και με όσα επιθυμεί το σώμα μου.

Πως εσείς υπακούτε στους νόμους τών βιβλίων και εγώ στους νόμους τής ζωής.

Και πως μού είναι αδύνατον εγώ, η πρώτη ανερχόμενη δύναμη στο σύμπαν, να συνθηκολογήσω με ένα ετοιμοθάνατο σύστημα. Όσοι κινηθούν εναντίον μου δεν θά- χουν τίποτε άλλο από την τύχη τού συστήματος που υπηρετούν. Ή θα αλλάξετε τούς νόμους και το σύστημα σας λοιπόν ή θα συντριβείτε μ'αυτό.

...Και πως εγώ δεν λέω την αλήθια για να την λέω. Ζητώ και απαιτώ εκτίμηση γι' αυτό που κάνω γιατί απλούστατα αυτό είναι το δίκαιο και είναι καθήκον τού δικαστή να το δώσει.

Και εάν εγώ κρίνω και πω ότι κάπια απόφαση τού δικαστηρίου είναι τερατώδης, τότε σίγουρα θάταν πολύ αφελές να το πάρει κανείς τοις μετρητοίς και να συμπεράνει, με βάση κάπια μαθηματική ιδιότητα, απ' αυτό πως εκείνος που το έβγαλε είναι ένα τέρας και ως εκ τούτου η κρίση μου αποτελεί εξύβριση τού δικαστηρίου, οπότε και πρέπει να πάω στην φυλακή. Καλοί μου άνθρωποι, μην το πάρετε έτσι το πράγμα γιατί με τον εκφοβισμό μπορεί να σταματήσετε τούς ανθρώπους να λένε την αλήθια αλλ' όμως δεν θα εμποδίσετε ποτέ την αλήθια να είναι αλήθια. Εκείνος που είναι ταγμένος να λέει την αλήθια θα επιμείνει ως το τέλος να την λέει, και να την φωνάζει ακόμα. Αυτός δεν φοβάται τις ποινές αλλά ούτε και τους ανθρώπους που επιβάλλουν τις ποινές. Αυτός παίρνει θάρρος από την ίδια την επιμονή του να λέει την αλήθια. Γιατί η ίδια η αλήθια είναι πηγή δύναμης, είναι, αν θέλετε, μια αυτούσια δύναμη κι αυτός που την μεταχειρίζεται το κάνει αυτό γιατί απλούστατα πιστεύει σ' αυτή την δύναμη της.

Αυτός λοιπόν ο άνθρωπος που χρησιμοποιεί ελεύθερα και αβίαστα την αλήθια είναι επόμενο να μην μπορεί παρά να την εκφράσει σε μια ελεύθερη, σταράτη και-αφού το ψέμα, η υποκρισία και το δίκαιο τού ισχυρότερου βρίσκονται σε έξαρση - κοφτερή και δίκοπη γλώσσα. Είτε καλώς είτε κακώς αυτή η γλώσσα είναι που αποτελεί για την ώρα την άμυνα του και ο ίδιος το θεωρεί υποχρέωση του να την ακονίσει ακριβώς στον άκμονα τής αλήθιας, να την παρουσιάσει στην πιο εκτυφλωτική λάμψη της και να προσδώσει σ' αυτήν και στον λόγο του την δέουσα ισχύ πυρός.

Γι' αυτό εάν επιμένει να θίγεται η δικαιοσύνη από την γλώσσα μου, τότε ας φακκά λοιπόν γιατί εγώ το δηλώνω πως προτιμώ να θίξω την "δικαιοσύνη" παρά την αλήθια κι ότι έχω να πω θα το πω χωρίς φόβο: ότι είναι αληθινο είναι αληθινο, ότι είναι ψευτικο είναι ψευτικο κι ότι είναι τερατώδες είναι τερατώδες.

Εγώ κύριοι δεν φοβάμαι την δικαιοσύνη. Όσο κι αν το προτιμούν κάπιοι να το νομίζουν αυτό, η αλήθια είναι πως - επαναλαμβάνω- δεν φοβάμαι την δικαιοσύνη. Εγώ φοβάμαι για την δικαιοσύνη. Φοβάμαι για την κρίση και για την ανεξαρτησία της.

Και πως εγώ, ακόμα, θα κάνω μια ελεύθερη υπεράσπιση, πράμα άλλωστε που μόνο εγώ μπορώ να κάνω. Καλώς ή κακώς εγώ είμαι ο δικηγόρος τού εαυτού μου και έτσι είναι επόμενο, σαν ο πιο ελεύθερος από τους ανθρώπους να μην έχω άλλη επιλογή. Εάν το δικαστήριο θέλει από μένα μια γλοιώδη και ευνουχισμένη υπεράσπιση, τότε λυπάμαι που το δυσκολεύω αλλά δεν θα την έχει. Τέτιες υπερασπίσεις τις παίρνει καθημερινά από τις στρατιές τών κουστουμοφόρων δικηγορίσκων που σέρνονται στους διαδρόμους και στις αίθουσες του και είναι απ'αυτές γεμάτα

τα αρχεία του, υπερασπίσεις που δεν θα γυρίσει ποτέ κανείς να τις κοιτάξει μετά την διεκπεραίωση τών υποθέσεων που τις προκάλεσαν, υπερασπίσεις που δεν εξυπηρετούν παρά τις βιοποριστικές ανάγκες τών συντακτών τους.

Εγώ θέλω να δώσω μια υπεράσπιση και ένα κείμενο που μιά μόνο φορά στην αιωνιότητα μπορεί να δοθεί και που όμοια του δεν έχει υπάρξει στην ιστορία τών γραμμάτων. Μπορεί η ανθρώπινη δικαιοσύνη να μου στερήσει παιδιά μου ή να με κλείσει στην φυλακή αλλά εγώ θα ζω με την σιγουριά πως στάθηκα άξιος απέναντι στην άλλη, την θεϊκή δικαιοσύνη.

Κάποιοι πάλι θέτουν το ζήτημα γιατί να είναι η γλώσσα μου τόσο άτσαλη και θέλουν μάλιστα να περάσουν την ιδέα πως θα μπορούσα να δώσω πολύ καλά το μήνυμα που θέλω να δώσω χωρίς να υπάρχει η ανάγκη να καταφεύγω σ' όλο αυτό το υβρεολόγιο το οποίο μπορεί να πληγώσει μεν αυτούς στους οποίους απευθύνεται αλλά και εμένα τον ίδιο. Ακούστε να σας πω: ενώ είναι αλήθια πως αυτό το ζήτημα με απασχολεί από καιρού εις καιρόν, όμως δεν έκατσα και πολύ να σκοτιστώ πάνω σ'αυτό. Ας πούμε πως εμένα με έφτανε το γεγονός ότι υπάκουα στο ένστικτο και στο αίσθημα μου. Και ενώ είναι γεγονός πως το μίσος μου για κάπιες καταστάσεις και για κάποιους ανθρώπους έχει δώσει κάποια στυγερά κείμενα, όμως είναι επίσης γεγονός πως και η αγάπη μου για την ζωή και για κάποιους ανθρώπους έχει δώσει και αυτή τα αντίστοιχα κείμενα.

Είναι φανερό λοιπόν πως η αγάπη έχει τις λέξεις και τα επιχειρήματα της κατά τον ίδιο τρόπο που τα έχει και το μίσος. Σ' έναν, ως εκ τούτου, κόσμο "πάλης θελήσεων", σ' έναν κόσμο όπου η ζωή τού ενός είναι ο θάνατος τού άλλου και σ' έναν κόσμο όπου ο "πόλεμος πάντων πατήρ" και όπου στην ουσία το δίκαιο τού ισχυ- ροτέρου - ή του κατεστημένου - είναι ο μόνος νόμος, τότε είναι αφέλεια να ζητά κανείς από έναν άνθρωπο που μοναδικό όπλο του έχει τον Λόγο του να μαλακώσει τις αιχμές του. Μα γίνεται αυτό το πράγμα; Αν κάτι επιβάλλεται να γίνει στην όλη υπόθεση, αυτό δεν είναι το μαλάκωμα τών αιχμών αλλά το καυτηρίασμα τους.

Αλήθια! Μπορείτε να φαντασθείτε την φωτιά χωρίς την λάβρα της; Ή το χιόνι χωρίς την παγωνιά του; Η φωτιά και το χιόνι δεν είναι απλά χρώματα για το μάτι. Βάψετε όλη την Γη κόκκινη αν θέλετε, όμως δεν θάχετε την φωτιά. Και βάψετε όλη την Γη άσπρη, όμως δεν θάχετε το χιόνι. Γι'αυτό ξεχάστε το αυτό το επιχείρημα σας γιατί το δικό μου είναι καλύτερο. Ο άνθρωπος με τον οποίο έχετε να κάνετε είναι η ίδια η φωτιά. Απ' όπου περνά βάζει και ανάβει φωτιές. Και ενώ ο κίνδυνος να καεί κανείς από τις ίδιες τις φωτιές που ανάβει εκείνος είναι υπαρκτός, όμως αυτό δεν αποτελεί αρκετό επιχείρημα πως πρέπει να σταματήσει να κάνει αυτό που πρέπει. Αντίθετα αυτό είναι το γοητευτικότερο μέρος του Αγώνα του: ο κίνδυνος, ο κίνδυνος να καεί μέσα στις φλόγες που άναψε ο ίδιος.

Ας το μάθουν λοιπόν όλοι οι...σύμβουλοι μου: δεν γίνεται το ένα χωρίς το άλλο. Εγώ τουλάχιστον έτσι το σκέφτομαι και έχω, βλέπετε, τα δικαιολογητικά μου.

★

Από το Ευαγγέλιο: εμίσησαν υμάς ότι ουκ έσται εκ του κόσμου τούτου.

★

Βάλτε όπιον θέλετε στο εδώλιο ο οποίος να αντιμετωπίζει κατηγορία φόνου ή μοιχείας ή τέτιας υπόθεσης που φόρτωσαν σε μένα και υποβάλτε του την ερώτηση αν mo οπιεσδήποτε συνθήκες θα διέπραττε φόνο, μοιχεία ή βιασμό. Όλοι ξέρουν την απάντηση που θα έδινε η συντριπτική πλειοψηφία τών ανθρώπων: όχι, όχι, όχι. Το τι θα κάναν όμως με την πρώτη ευκαιρία είναι κάτι παραπάνω από γνωστό σε όλους αφού, ως γνωστόν, όλοι συναλλάσσονται με το ίδιο νόμισμα. Εγώ σάς λέω: η υποκρισία - και τίποτε άλλο - είναι η βάση στις σχέσεις τών περισσοτέρων ανθρώπων, είτε στις μεταξύ τους σχέσεις είτε στις σχέσεις τους με τους νόμους. Ασχετα με την μεταχείρηση που έχουν στο φως τής ημέρας - ή και της λάμπας - οι δέκα εντολές, όμως στο σκοτάδι μια εντολή φτάνει για να τις αντικαταστήσει όλες: ότι κι αν κάνεις: κλέψεις, απιστήσεις, ατιμάσεις, μοιχεύσεις, ψευδομαρτυρήσεις και... και... και...: πρόσεξε μην σε πιάσουν.

Μην έχετε λοιπόν την ιδέα πως αυτοί όλοι λένε την αλήθια γιατί η αλήθια είναι πως όσο κρύβονται αυτοί από την αλήθια, τόσο κρύβεται και η αλήθια απ' αυτούς...

Αυτός λοιπόν είναι ο κώδικας συμπεριφοράς τής συντριπτικής πλειοψηφίας τών ανθρώπων, είτε αυτοί βρίσκονται στο καφενείο είτε στο δικαστήριο, είτε ορκίζονται στο Ευαγγέλιο είτε στο... μούσι τους. Όμως εγώ θεωρώ πως είναι καθήκον τού δίκαιου κριτή να μην πιάνεται από τις λέξεις γιατί αυτές στην πλειονότητα τους σερβίρονται για να κρύβουν τις αληθινές προθέσεις και διαθέσεις τών αντιδίκων. Βέβαια δεν μπορώ να δώσω στον δικαστή ένα κριτήριο για το πώς και από πού να πιάνει τούς ψεύτες γιατί αυτό είναι για πολλούς κάτι το αδύνατο. Γι'αυτή την ικανότητα χρειάζεται οπωσδήποτε το σχετικό ταλέντο και την όσφρηση (και όχι τ' αυτί) και ασφαλώς οι σπουδές τών δικαστών έχουν πολύ λίγα να κάνουν με αυτό.

Καλώ λοιπόν το δικαστήριο να δει και εκείνους τούς λίγους ανθρώπους που αποτελούν την άλλη όψη αυτού του κόσμου και είναι, επί του προκειμένου, το αντίβαρο στην "γνώμη", στην ασυναρτησία και στην σύγχυση τών πολλών. Τους έχετε κι αυτούς, όπως τους άλλους, μπροστά στο εδώλιο, τους έχετε στην σκιά τών ίδιων κατηγοριών και τους ρωτάτε κατά τον ίδιο τρόπο που θα ρωτούσατε και τους άλλους: αν... και αν... και αν...

★

Από το λεξικό: Έρωτας: η ένθερμη αγάπη, η έντονη έλξη, η αφοσίωση, η λατρεία για κάπιο πρόσωπο τού αντίθετου φύλου όπου ενυπάρχει και ο πόθος για σαρκική επικοινωνία. Η μεταξύ δίο προσώπων ερωτική σχέση.

★

Πως εγώ έχω γεμάτα τα βιβλία μου με σημειώσεις από δω και από κει και είναι ελεύθερος ο καθένας να τις δει και να τις κρίνει- γιατί πολλά μπορείς να μάθεις από τις σημειώσεις που παίρνει ένας άνθρωπος από ένα βιβλίο. Τα βιβλία που έδωσαν αυτές τις σημειώσεις αποτέλεσαν μεν το καλύτερο μέρος τών σπουδών μου αλλά εγώ το θεώρησα σε κάπιο στάδιο ως ζήτημα τιμής και αξιοπρέπειας το να απελευθερωθώ από τα αναγνώσματα μου και να δώσω στον κόσμο το δικό μου μήνυμα και τον δικό μου λόγο.

Εν πάση περιπτώσει αυτή η υπόθεση με έσπρωξε ξανά σε κείνες τις σημειώσεις. Θα σας δώσω ένα δείγμα:

Ρουσσώ: επιμένω με πείσμα να ακολουθώ την τάξη τής φύσης ενάντια στους νόμους τών ανθρώπων... Ή: τίποτα δεν είναι αδύνατο για μια ισχυρή θέληση.

Τούνμπυ: η πηγή τής δράσεως είναι πάντα μία υπεράνθρωπος μεγαλοφυία.

Από τους Αναρχικούς: είναι καθήκον κάθε αξιοπρεπούς ανθρώπου να εργάζεται για την ανατροπή τού κοινωνικού συστήματος για να θεμελιώσει μια τάξη πραγμάτων που θα συντηρήσει την ευτυχία και την αξιοπρέπεια όλων (Μπουαναρότι)... Βλέπετε, εγώ αυτές τις εντολές έχω. Οι δέκα εντολές είναι για τους άλλους.

... Όχι, λοιπόν, λιγότερο από κείνον (Εμίλ Ανρύ)" ήμουν πεπεισμένος πως η υπάρχουσα κοινωνική οργάνωση ήταν κακή. Ήθελα να αγωνιστώ ενάντια της για να επισπεύσω την εξάλειψη της. Έφερα μαζί μου στον αγώνα ένα βαθύ μίσος που γινόταν πιο έντονο κάθε μέρα που περνούσε από το αποτρόπαιο θέαμα τής κοινωνίας όπου όλα είναι χαμερπή, όλα είναι γεμάτα δειλία, όπου το καθετί αποτελεί φραγμό για την ανάπτυξη τών ανθρωπίνων παθών, για τις γενναιόδωρες τάσεις τής καρδιάς, για την ελεύθερη ροή τής σκέψης.

Αντικειμενικός στόχος λοιπόν: η με κάθε μέσον συντριβή τών εχθρών μου, άνκαι βεβαίως δεν ισχύει λιγότερο το γνωστό: τον χθεσινό μου εχθρό τον κάνω σήμερα φίλο εάν και εφόσον...

Μην μου πείτε λοιπόν ότι δεν χρησιμοποίησα αρκετά την πέννα και τον Λόγο για να πετύχω τον σκοπό μου γιατί θάταν ψέμα. Τήρησα ήδη όλα τα προσχήματα κι ανέχτηκα τα πάντα.

Αυτή η γυναίκα λέει ψέματα (ψευδορκία), μου έκανε καταγγελίες εξ αιτίας τών οποίων κλείστηκα στα κρατητήρια και οδηγήθηκα στο άσυλο και.. και... και... και νά που τώρα την δικαιώνετε. Αραγε το κάνετε αυτό γιατί εκείνη έχει δίκαιο και εγώ άδικο, ή γιατί έχει εκείνη μέσον και γω όχι, ή μήπως επειδή έχει εκείνη δικηγόρο κι εγώ δεν έχω, και έτσι υπάρχει ο κίνδυνος να δημιουργήσετε προηγούμενο αν δώσετε την νίκη στον ανίσχυρο παρά στον ισχυρό;

Εντάξει, σέβομαι τούς νόμους σας και όλα τα σκατά σας-στον βαθμό που μπορεί ασφαλώς

να σέβεται ένας επαναστάτης τούς νόμους ή τους θεσμούς ενός κοινωνικού συστήματος που θέλει όσο τίποτε άλλο να ανατρέψει - αλλά πιο πολύ σέβομαι τούς νόμους τής φύσης και τους νόμους και τις εντολές τού Θεού μου, εντολές οι οποίες είναι σ'αυτό το σημείο ξεκάθαρες: κατακυρίευε εν μέσω τών εχθρών σου.

Το πότε, το πού και το πώς, θα το καθορίσει ασφαλώς η στρατηγική μου. Εσείς απλώς ετοιμάζεστε για άμυνα αφού έτσι κι αλλιώς η δική σας επίθεση δεν πέτυχε τον αντικειμενικό της στόχο κι αφού, όπως και να το κάνουμε, η μπάλα βρίσκεται τώρα στην κατοχή μου...

... Εγώ ξέρω σε πιό κόσμο ζω και με πιούς ανθρώπους έχω να κάνω. Ξέρω γιατί με καταδικάζετε και ξέρω γιατί αμοίβετε την πελάτισσα τού κ. Δ. Το κάνετε γιατί νομίζετε πως εγώ δεν μπορώ ούτε να σας ωφελήσω, ούτε να σας βλάψω. Δεν θα περάσει πάντως πολύς καιρός και θα μάθετε αν κάνατε αυτή την φορά καλά τούς υπολογισμούς σας.

...Πως εδώ δοκιμάζεται η τύχη τού κόσμου, δοκιμάζεται ακόμα ο άνθρωπος που μέλλει να κυβερνήσει τον κόσμο με σιδερένια πυγμή. Ο Θεός την ξέρει ήδη την εγκαρτέρηση του, την είδε και την γνωρίζει. Αυτό που θέλει τώρα να δει είναι την αποφασιστικότητα του να δίνει τα σωστά κτυπήματα σε όσους τα χρειάζονται.

Πως ακόμα εγώ θέλω δικαιοσύνη, διαφορετικά θα άπονείμω εγώ δικαιοσύνη αφού αρνιέται η ίδια η δικαιοσύνη να το κάνει.

Κι αυτό: -Τι άλλο πετυχαίνουν μ'αυτό από του να σε σπρώχνουν στο έγκλημα; - Ψυχραιμία. - Μην ανησυχείτε και ότι κάνω θα το κάνω με ψυχραιμία.

... Και πως εγώ επιμένω ν'ακούω τον νόμο τής ζωής ο οποίος, επί του προκειμένου, είναι τούτος εδώ: ζήσε!

Α, κι όσο για τους ανθρώπους που έπρεπε να απέδιδαν δικαιοσύνη και όμως δεν στάθηκαν ικανοί να δείξουν τον παραμικρό οίκτο για μένα, μην περιμένετε να δείξω εγώ γΓαυτούς έλεος. Γιατί υπάρχει κι αυτή η εντολή: το ποτήριον όν εκέρασαν υμίν, επιστρέψατε αυτοίς διπλούν... Μα τι λέτε; Τριπλούν και τετραπλούν και εκατονταπλούν θα τους το επιστρέψω. Εγώ θυσιάζω την ζωή μου προκειμένου να τους ευεργετήσω, έχω καταστρώσει τού κόσμου τα σχέδια για να το πετύχω, δεν έκανα κανένα κακό απ' όσα μού καταλογίζουν, εις πείσμαν τών πάντων επιμένω να λέω την αλήθια και το αποτέλεσμα είναι ότι βρίσκομαι υπό την απειλή να χάσω τα παιδιά μου και να υποχρεωθώ να τα βλέπω υπό επιτήρησιν, κι αυτό για τίποτε άλλο τελικά παρά γιατί- σαν καλός γνώστης που είμαι της ανθρώπινης ιστορίας και του πολιτισμού - δεν μπορώ να αποκλείσω το ενδεχόμενο να κάνω έρωτα με τα ίδια τα παιδιά μου.

Μα εγώ σάς καλώ να ρίξετε έστω και μια πρόχειρη ματιά στην ιστορία τού ανθρώπου και θα δείτε πως οι σκοτωμοί μεταξύ ομοφύλων, συγγενών- και αδερφών ακόμα- είναι αναπόσπαστο μέρος αυτής της ιστορίας ενώ η σχετική πείρα δεν σας λείπει. Φαντασθείτε τώρα πως βρίσκεστε ενώπιον τού δικαστηρίου σε μέρες ειρήνης και σας έθεταν το ερώτημα αν θα σκοτώνατε ποτέ για οπιονδήποτε λόγο τον αδελφό, τον γιό ή και τον πατέρα σας ακόμα. Πιός δεν θα το αρνιόταν; Κι όμως θα μπορούσε την άλλη κιόλας μέρα να τον σκοτώσει για μικροπράγματα. Πού να ξεσπούσε ένας εμφύλιος πόλεμος και να βρεθούν οι ιδέες και τα εγώ σε αντίπαλα στρατόπεδα; Οι περίοδοι άλλωστε όπου τα κατακρεουργήματα ανθρώπων αποτελούσαν το κατεξοχήν χόμπυ τών λαών δεν είναι λίγες.

Όσοι λοιπόν ξέρουν λίγη ιστορία και έχουν κάπια ιδέα πάνω στο «τι είναι ο άνθρωπος», ας μην σπεύδουν να ορκίζονται πως δεν θα κάνουν πράγματα τα οποία θα μπορούσε κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις να κάνει άνετα και ο πιο ανυποψίαστος άνθρωπος. Γι'αυτό λοιπόν ας μην περιμένουν από μένα, που είμαι γνώστης και της ιστορίας και του ανθρώπου, να αποκλείσω το ενδεχόμενο να κάνω κάπια πράγματα τα οποία τιμούν την ζωή και τον άνθρωπο. Αν λοιπόν ο δικηγόρος της πόνταρε με τις ερωτήσεις του σ' αυτά τα ενδεχόμενα πρέπει να είναι πολύ αφελής, στην περίπτωση που θα κερδίσει την δίκη, αν πιστέψει πως νίκησε χάρις στα έξυπνα επιχειρήματα του και όχι χάρις στην ισχύ τού συστήματος τού οποίου ο δικηγόρος απλώς απηχεί τις θέσεις και αποτελεί απλά ένα άθλιο, μονότονο και φτηνό- έστω και ακριβοπληρωμένο- φερέφωνο.

... Αν έλεγα "όχι" τότε, βασισμένοι στις διακηρυγμένες ήδη θεωρίες μου, δεν θα με πιστεύατε - είτε δικαίως, είτε και αδίκως. Όμως τώρα προτιμάτε να πάρετε τοις μετρητοις αυτό το "ίσως" απλώς και μόνον γιατί σας εξυπηρετεί. Βέβαια το ότι έχετε την ισχύ σάς κάνει να θεωρείτε τον εαυτό σας ακατανίκητο. Έχετε όμως υπόψιν κι αυτό: άλλο η ισχύς και άλλο η δύναμη...

Η εντύπωση πως οι δικαστές είναι όπως εκείνα τα... "ειδικευμένα προσωπικά" που επειδή μαθαίνουν ορισμένους μαθηματικούς ή χημικούς τύπους έχουν την ιδέα πως είναι μεγάλοι επιστήμονες και δάσκαλοι και απαιτούν και από τους άλλους να έχουν την ίδια ιδέα μ' αυτούς. Ομοίως και οι δικαστές αποστηθίζουν ορισμένους χάρτινους νόμους ή κανονισμούς και χωρίς να εμβαθύνουν καν σ' αυτή την σπουδή που λέγεται άνθρωπος κόβουν και ράβουν σύμφωνα με τα μέτρα τής κεφαλής τους. Κι αυτό το λένε δικαιοσύνη.

Μαθαίνουν απ'έξω κάτι γελοίους νόμους που συχνά πυκνά δεν είναι παρά τα κατακάθια τής ανθρώπινης σκέψης και διανόησης και νομίζουν ότι μπορούν μ'αυτούς να κυβερνήσουν τούς ανθρώπους ή να δικάσουν με βάση αυτούς έναν Νομοθέτη.

Υπόψιν πως έχετε να κάνετε τώρα με έναν εν ζωή και αδίκως κατηγορούμενον. Μην περιμένετε λοιπόν να σας φερθεί σαν ένοχος ή σαν μελλοθάνατος. Αυτός θα σας πολεμήσει με όλα τα μέσα γιατί απλούστατα εσείς τον υποχρεώνετε να το κάνει. Η εντολή τής "άλλης πορείας" δεν έχει θέση μεταξύ μας. Όσα όπλα μού είναι διαθέσιμα θα τα χρησιμοποιήσω εναντίον σας και όσα δεν μου είναι θα τα χρησιμοποιήσει για μένα ο Θεός στην ώρα τους. Γι'αυτό μην έχετε αμφιβολίες. Εντάξει: σεβαστοί οι νόμοι σας και ισχυρή η αστυνομική σας δύναμη αλλά εγώ ακούω πιο πολύ τους νόμους τού Θεού μου και πιστεύω πιο πολύ στην δύναμη μέσα μου.

★

Κι αυτή η ιδέα που κρέμεται σαν βαριά σκιά πάνω από την πέννα μου: πως ότι και να γράψω για την υπεράσπιση μου, όσο ωραία και αν το γράψω και όσο καιρό κι αν χρειαστώ γι'αυτό, η απόφαση τού δικαστηρίου είναι ήδη παρμένη και πως τα λόγια και τα επιχειρήματα μου δεν θα χρησιμεύσουν παρά σαν στοιχεία και μαρτυρία εις βάρος μου. Αυτό δα γίνεται από την αρχή και δεν υπάρχει καμιά ένδειξη πως θα αλλάξει τώρα οτιδήποτε.

Κι αυτό για τίποτε άλλο παρά γιατί έχω την φρόνηση (γιατί, αν το καλοεξετάσετε, γι'αυτό πρόκειται κύριοι) και το θάρρος να αναγνωρίσω μπροστά στο δικαστήριο που με κρίνει πως όλα είναι πιθανά σ'αυτό τον κόσμο, κι αυτό ισχύει τόσο για τους υπόλοιπους ανθρώπους, όσο και για μένα. Βέβαια αυτή είναι, θα μπορούσε να πει κανείς, μια δήλωση που σηκώνει εξηγήσεις. Θάταν αδύνατο, για παράδειγμα, να φάω σίδερα γιατί δεν γίνεται, όμως θα μπορούσα κι εγώ υπό κάπιες περιστάσεις να κάνω πράγματα που μπορεί υπό άλλες περιστάσεις να μου φαίνεται αδιανόητο να τα κάνω, τόσο μάλλον γιατί η ιστορία τού ανθρώπου μάς δίνει πληθώρα τέτιων πράξεων. Θα μπορούσα όπως είπα, να φάω τα ρούχα μου ή τα... παπούτσια μου, θα μπορούσα να φάω ανθρώπινο ή και σκυλλίσιο κρέας και θα μπορούσα να φάω τα σκατά μου ακόμα ή να πιώ τα κάτουρα μου. Θα μπορούσα να κάνω έρωτα με οπιονδήποτε - ακόμα και με τους πιο στενούς συγγενείς μου - όπως θα μπορούσα επίσης να σκότωνα οπιονδήποτε: αν, λέω, όσον, και εφόσον, τότε vau δεν μπορώ να αποκλείσω τίποτα.

Δεν πάνε δα και πολλά χρόνια από τότε που έδειχνε η κρατική σας τηλεόραση τον Πέτρο τον Μέγα να διατάζει να αποκεφαλίσουν τον υιό του. Τον δίκασε κανένας γι' αυτό; Τον κατάκρινε έστω ποτέ κανένας ιστορικός γι'αυτό ή έχασε τίποτα γι'αυτό από το μεγαλείο του; Αν θέλετε μάλιστα και την δική μου γνώμη: καλά έκανε. Κι εγώ στην θέση του το ίδιο θα έκανα. Είπαμε: αν, όσον και εφόσον: τότε σκοτώνω και τα παιδιά μου και την ίδια την μάνα μου αν δω ότι δεν έχω άλλη επιλογή. Πόσο μάλλον κάνω έρωτα!

Γι'αυτό λοιπόν κάνουν καλά όσοι κρίνουν και δικάζουν ανθρώπους να ενσκύψουν και λίγο πάνω στην ανθρώπινη ιστορία και θα δουν πως αν ο ηγεμόνας θέλει να διατηρήσει το αξίωμα του, τότε πρέπει να μπορεί να μην είναι καλός και να το δείχνει ή να μην το δείχνει, ανάλογα με την ανάγκη. Ο κόσμος δεν κυβερνιέται με χριστιανικές εντολές η με μωσαϊκούς νόμους. Κι αν θέλετε ακόμα το επιχείρημα τού Πλάτωνα: δεν είναι δίκαιο να ισχύουν οι ίδιοι νόμοι για ανθρώπους που

δεν είναι οι ίδιοι. Ή: μήπως όταν είναι πλούσιος... (η σημείωση από τον (;) πολιτικό). Κι ακόμα, για να χρησιμοποιήσω και τον Δημόκριτό (5ος τόμος, σελίς 21). Τον Καϊσλερ, σελίς 51, 5ος τόμος. Και και και.

Κι όσο για την αιμομιξία: θα προτάξω στα γρήγορα αυτή την σημείωση από τον Βολταίρο και θα περάσω ευθύς στα δικά μου επιχειρήματα:...

Υπόψιν και η περίπτωση τού Λόρδου Βύρωνα. Και εκείνοι επίσης οι Βασιλείς οι οποίοι, για να μην νοθευθεί το αίμα τους, επεδίωκαν αιμομικτικούς γάμους. Πιός τούς κατηγόρησε γι'αυτό;

Όσοι μάλιστα ξέρουν κάτι για το πώς παρέσυρε ο Ρασπούτιν στα όργια του όλη την αφρόκρεμα τής ρωσσικής κοινωνίας δεν πρέπει να αποκλείουν αυτό το πουριτανικό παραλήρημα να μεταβληθεί ξαφνικά σ' ένα ξέφρενο ερωτικό παραλήρημα με όλες τις ακρότητες και τους παραλογισμούς του. Γι'αυτό λοιπόν δώστε προσοχή στην δική μου άποψη και μην παρανοείτε το μήνυμα μου. Κυρίως όμως: μην βάζετε εμπόδια στον δρόμο μου. Γιατί το μήνυμα μου είναι πάνω απ' όλα μήνυμα μέτρου και ήθους.

Κι αυτοί που κόπτονται τώρα για τα ανθρώπινα δικαιώματα θα δίνουν - θα το δείτε - σύντομα εντολές στο όνομα τής θρησκείας και του πολιτισμού τους για να πα- τιούνται κουμπιά που θα σπέρνουν στην Γη τον θάνατο και την καταστροφή, Γι'αυτό μην δίνετε μεγάλη σημασία στα λόγια τού καθενός. Απλά δείτε τήν Ιστορία με καθαρή ματιά και η αλήθια είναι ολοφάνερη, φωνάζει και οδύρεται.

Από τον Βολταίρο: σ'αυτό τον κόσμο μόνο με την αιχμή τού ξίφους πετυχαίνεις και πεθαίνεις με τα όπλα στο χέρι.

Κι απ' τον Ουγκώ: αυτοί που ζούν είναι αυτοί που αγωνίζονται.

... Συντηρητικά μεν έντυπα αλλά δείτε-και χαρείτε - τι πασάρουν στο εξώφυλλο για δόλωμα.

Ο Λένιν έλεγε: χωρίς μια σωστή... Κι ο γέρο Βάκων:…

... Δώστε μου λοιπόν κύριοι εσείς ένα λογικό επιχείρημα που να έχει κάπια αξίωση να πείσει πως αξίζει σ' αυτό το σύστημα να συνεχίσει να υπάρχει.

★

Βάλτην να μυξοκλαίει μπροστά στο δικαστήριο. Παλιό κόλπο. Σίγουρα η θρασύτητα της στις προηγούμενες ακροάσεις δεν ήταν υπέρ της. Αυτό το ξέρει καλά ο δικηγόρος της και φροντίζει τώρα για... διορθώσεις. Δανείζομαι και πάλι:... (Απολογία, σελίδες 37,38).

... Δείτε εκείνη την επιστολή της: είναι υπέρ τού ελεύθερου έρωτα, ήθελε ν'αγκαλιάσει και και και. Ξέρετε πόσες γυναίκες είναι σαν κι αυτήν; Ερωτεύονται, αγαπούν, είναι καλές και ύστερα κάνουν 2-3 παιδιά και δεν ξέρουν τι είναι η αγάπη και τι είναι ο έρωτας. Ο σύζυγος δεν είναι παρά η εξουσία που τις καταπιέζει και, είτε αυτός είναι έμφρων είτε όχι, το θεωρούν υποχρέωση τους να του πάνε κόντρα. Πρόκειται για το αιώνιο παιχνίδι που παίζεται σε όλες τις πολιτικές σκηνές αυτού του κόσμου μεταξύ τής κυβέρνησης και της αντιπολίτευσης και που δεν είναι παρά ένας αγώνας (σκοπός- αυτοσκοπός) για την ισχύ και για την επικράτηση. Επί του προκειμένου οφείλω να πω πως είχε κι αυτή τις ευκαιρίες να το παίξει όπως το ήθελε, καί κυβέρνηση καί άνδρας, αλλ' αυτή όμως δεν ήταν καν ικανή να κάνει κουμάντο στον εαυτό της. Πώς λοιπόν θα έκανε κουμάντο σ' ένα σπίτι;

Γεωργία Σάνδη: ο δίκαιος είναι ειλικρινής πριν απ'όλα, και τούτο ακριβώς απαιτεί απ' αυτό μια υπέρτατη δύναμη γιατί ο κοσμος είναι γεμάτος ψέμα, πονηριά ή ματαιοδοξία, προδοσία ή πρόληψη.

Πως η μεγαλοφυία πορεύεται πάντοτε μόνη και πως δεν υπάρχει ηθική ομόφωνα αποδεκτή από τους εκλεκτούς...

Του Αγ. Αυγουστίνου ("από την πολιτεία τού Θεού"): διά την δόξαν τής πολιτείας τού Θεού η οποία θα απαστράψει τόσον περισσότερον εκθαμβωτικώς όσον περισσότερον αντιταχθούν προς αυτήν οι αντίπαλοι της.

Βολταίρου:... πως όσο οι συμβατικοί νόμοι πλησιάζουν τον φυσικό νόμο, τόσο η ζωή γίνεται υποφερτή.

Ο Ντοστογιέφσκη στο Ημερολόγιο. Κι εκείνος κάποτε στο "τρίτο πρόγραμμα". Κι όμως εγώ

είμαι υπό καταδίκην γιατί κάνω πράξη την ωραιότερη εντολή, την εντολή τής αγάπης.

...Δείτε στο μεταξύ και τι χαρακτηρισμούς πάνω στο διάταγμα αφαίρεσα από εκείνη την ένσταση μου για να μην νομίσετε πως εγώ βγάζω στην φόρα όλα όσα πιάσει η πέννα μου. Κι ασφαλώς δεν τα αφαίρεσα επειδή είναι άδικα παρά γιατί δεν ήθελα να ερεθίσω τον δικαστή και να εξωθήσω έτσι τα πράγματα ώστε να του δώσω λόγο να νομίζει πως με κατεδίκασε γι'αυτό. Θα καταλαβαίνετε λοιπόν πως στον χειρισμό τού όλου θέματος δεν απέρριψα κάπια διπλωματία και λίγη μετριοπάθεια. Όσο όμως για το τι του άξιζε πραγματικά γι'αυτό το διάταγμα, να σας πω: τίποτα λιγότερο απ'αυτό που άξιζε στον Μ.Δ. για κείνο το ρεπορτάζ του.

★

Από τον Ντυράντ.: θαυμάζομεν τον Αλέξανδρον διότι αντιμετώπισε μόνος το ήμισυ τού κόσμου και διότι μας ενθαρρύνει με την σκέψιν ότι πίσω από την ψυχήν τού ατόμου κρύβεται απίστευτος δύναμις.

Λα Ροσφουκώ: συγχωρούμε στο μέτρο που αγαπούμε.

Ή: η μεγάλη αγάπη είναι κόρη τής μεγάλης γνώσης.

... Τα είχε καταφέρει, ναι μόνο που, όπως συμβαίνει πάντα, ο λόγος δεν έπεισε παρά μόνον εκείνους που ήτανε ήδη πεπεισμένοι: Ουγκώ.

Πλάτωνας (Πολιτεία): η απελευθέρωση είναι ένα γεγονός που γίνεται με βία και οι αλυσίδες τής συνήθειας δεν σπάζουν με την πειθώ αλλά μόνο έπειτα από εφαρμογή βίας...

Βλέπετε υπάρχουν κι αυτοί. Αλλά το γεγονός οτι τους χρησιμοποιώ και θέτω την σκέψη τους ενώπιον σας δεν νομίζω να μου χρησιμεύει σε τίποτα.

★

Πως η θεωρία τής ανταπόδοσης είναι η μόνη θεωρία (ο μόνος κανόνας, ο μόνος κώδικας και η μόνη ηθική) που επικρατεί στις διαπροσωπικές και διακρατικές σχέσεις. Αυτός δεν είναι ένας κόσμος αγίων παρά ένας κόσμος δυνατών (και αδύνατων), ένας κόσμος βούλησης και αβουλίας, δειλίας και θάρρους.

★

Αισθάνονται αρκετά δυνατοί, είναι σίγουροι για το αποτέλεσμα τής δίκης κι έτσι δεν μπαίνουν καν στον κόπο να δουλέψουν (κτυπήσουν) το κεφάλι τους. Αυτό ακριβώς θα τους οδηγήσει στον γκρεμμό, είτε έχουν δίκαιο ως προς την αίσθηση τής δύναμης τους είτε όχι, είτε κερδίσουν την δίκη είτε όχι.

Και πως εκείνο για την ανταπόδοση ισχύει. Όπως ισχύει κι αυτό: τον χθεσινό εχθρό τον κάνω σήμερα φίλο αν και εφόσον. Μωρέ έστω κι ένα χαμόγελο αν μου χαρίσει, τότε η σκέψη μου θα κινηθεί ανάλογα. Σας λέω πως αν θέλω να κάνω ότι κάνω στον κόσμο δεν το κάνω παρά γι'αυτά τα λίγα χαμόγελα που πήρα στην ζωή μου.

★

Νομίζετε πως θα βλάψετε τα παιδιά αν τ'αφήσετε να νιώσουν την αγάπη που κάθε παιδί δικαιούται να νιώσει από τον πατέρα του;

Κι όμως αν θέλετε πραγματικά να σώσετε παιδιά από αυτό και από κείνο, και όχι να εκδικηθείτε κάπιους πατέρες, τότε δεν θα κάνατε έτσι όπως κάνετε. Πόσα παιδιά πεθαίνουν από πείνα, πόσα αρωσταίνουν, πόσα ζούν σε πόλεις - τέρατα, πόσα υποχρεώνονται από τους ίδιους τούς γονιούς τους στο κάπνισμα; Τι κάνατε και τι κάνετε γι'αυτά εσείς που κόπτεστε τόσο για την υγία τών παιδιών...

Αλλά είπαμε: η ίδια διάκριση σε όλες τίς παραλλαγές της. Διάκριση φυλής, εθνικότητας, και τώρα: ισχύως, άποψης, ήθους.

★

Πάνω στο "περιοδικό": τον χέζω αυτό τον νόμο... Γιατί ασφαλώς αυτός ο νόμος, και όλοι σχεδόν οι άλλοι και το σύστημα όλο, είναι για χέσιμο. Κι άμα δεν το χέσω εγώ, τότε πιός θα το χέσει;

Το:... ότι "άκρα δικαιοσύνη καταντά άκρα αδικία".

... Γιατί την διάκριση μεταξύ αιωνίου και παροδικού πρέπει κάθε γενιά να την κάνει απ'αρχής για λογαριασμός της.

Πως για τους ποιητές δεν υπάρχουν χαμένες υποθέσεις. Ο Ουγκώ το διεκήρυξε: δεν υπάρχουν τετελεσμένα γεγονότα. Δεν υπάρχει παρά το δίκαιο, και το δίκαιο είναι ακαταπόντιστο. Κύματα από γεγονότα περνούν από πάνω του αλλά εκείνο αναδύεται.

Και πως (Ντοστογιέφσκη) σε κάθε πρωτοπόρο αναλογούν αμέτρητοι καθυστερημένοι και μοχθηροί.

Ένεκα τής μοχθηρίας χάνονται και εχάθησαν και θα χάνονται πόλεις.

Πως θέλω να εξαντλήσω - στον βαθμό τού δυνατού- όλα τα επιχειρήματα και όλα τα λόγια ούτως ώστε να μην έρθει ύστερα το δικαστήριο και να μου πει: αυτό δεν μας το είχες πει.

Πως το να είναι ο νομοθέτης νέος, αυτό αποτελεί το μεγαλύτερο πλεονέκτημα γιατί αν κάνει κάπια λάθη θα έχει όλο τον χρόνο να τα διορθώσει ο ίδιος εφόσον θα έχει όντως, το χάρισμα τού αυθεντικού νομοθέτη.

Και πως κανένα έθνος δεν υποχωρεί όταν παραβιάζονται τα δίκαια του από κάπια πίστη στην νομιμότητα τής παραβίασης παρά γιατί είναι δειλό ή αδύναμο.

Εγώ λοιπόν που το ξέρω καλά αυτό σάς λέω: ναι, δεν αρνιέμαι την πέννα και τον χαρτοπόλεμο αλλά τον δέχομαι μόνο ως ένα ορισμένο σημείο. Από κει και πέρα, όταν πλέον θα έχω πεισθεί ότι δεν είναι αποτελεσματικός τότε, από την στιγμή που κάθε άλλο παρά δειλός ή αδύναμος αισθάνομαι, απαντώ με έναν άλλο πόλεμο, μ' αυτό τον πόλεμο δηλαδή που κάνει χρήση εκείνων τών όπλων που στάζουν αίμα και όχι μελάνι.

★

Στο δικαστήριο αρνήθηκε αυτό που διέδωσε πρώτη η ίδια και τόχει ο κόσμος τούμπανο. Και και και. Όλες οι μαρτυρίες και οι απαντήσεις της δεν ήταν τίποτε άλλο από μια καταφανής ψευδορκία.

Θέλετε τάχα απόδειξη για το ότι εκωλογαμιόταν; Δυστυχώς δεν έχω βι- ντεογραφήσει καμιά φάση γιατί μου τόχε κόψει πολύ προτού πάρω το βίντεο. Διαφορετικά θα βλέπατε αποδείξεις κι αποδείξεις αφού τις θέλετε τόσο πολύ... βιντεογραφημένες.

★

- ...Εκείνη άλλαξε, ενώ εσύ εμμένεις στις θέσεις σου. - Ώστε, αν κατάλαβα, εσείς δεν εκτιμάτε την σταθερότητα κάπιου αλλά την αστάθεια του. Κι αυτό αν και εφόσον σάς εξυπηρετεί φυσικά.

Μιλάνε για το συμφέρον, τάχα, τών παιδιών άνθρωποι οι οποίοι δεν ξέρουν καν το δικό τους συμφέρον. Και κάνουν νόμους για τα παιδιά άνθρωποι που δεν υπήρξαν ποτέ παιδιά.

Αυτοί κάνουν ότι νομίζουν πως νομίζει ότι θέλει το πλήθος. Κι αυτό το λένε ηθική και δικαιοσύνη. Σ'ένα περιβάλλον λένε αυτό, σε κείνο λένε το άλλο. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις λένε τούτο και υπό άλλες εκείνο. Πού είναι εκείνοι οι αναλλοίωτοι Νόμοι; Πιός θα τους δώσει;

Όλο κι όλο δηλαδή που αφαιρείτε από τα παιδιά μου μια σίγουρη ευτυχία που μπορεί να τους προσφέρει ο πατέρας τους για να κερδίσουν μια αμφίβολης αξίας ηθική.

Φεβρουάριος 1994

1η **Φεβρουαρίου**, Τρίτη.

(Σκέφτομαι)... ένα έντυπο που δεν θα κοροϊδεύει εσάς αλλά εκείνους που κοροϊδεύουν εσάς.

Κι εκείνο το κορίτσι (σκέφτομαι) Θεέ μου στην Πόλη, έξω από το μαγαζί τής Αυγής. Πόσο θα το ήθελα νυμφούλα!

Ενώ πήγα σήμερα στην Πάφο για την ένσταση, μια ένσταση την οποία "απέσυρα'' τελικά ενόψει σύντομης εκδίκασης τής υπόθεσης. Θα σημείωνα για κείνα τα φυλλάδια στον Γιώργο τον Μακαρίου και το επεισόδιο με τον Ανδρέα Δημητριάδη, τον δικηγόρο τής κυράς. Μου είχε πει: να συμμορφώνεσαι με το διάταγμα. Του είπα εγώ: θα καταριέσαι την ώρα και την στιγμή που εζήτησες την έκδοση αυτού του διατάγματος.
Αυτός κάλεσε την αστυνομία γι' αυτό κι ήρθαν δίο αστυνομικοί εκεί που περίμενα έξω από την αίθουσα τού δικαστηρίου. Ήταν πολύ καλοί.

Το απόγευμα έπαιξα μπάλα με τον Ορφέα και με κάπια άλλα αγόρια στο Δημοτικό. Ύστερα, το σούρουπο, πέρασα έξω από το σπίτι της και της είπα να μου δώσει για λίγο την Ισμήνη. Τίποτα. Έμεινα εκεί κάνα 10λεπτο πηγαίνοντας πάνω κάτω στον δρόμο ώσπου έφυγα και ήρθα στο χωριό. Τηλεφώνησα κατά το σπίτι της. Απάντησε εκείνη. Της είπα: δώσε μου την Ισμήνη. Μου είπε: δεν είναι δω. Της λέω: πού είναι; Φώναξε την αν είναι πάνω. Μου απάντησε κλείνοντας το τηλέφωνο. Εγώ επέμεινα και πήρα άλλες διό-τρείς φορές ξέροντας πως δεν θα το σήκωνε, κι έτσι έγινε. Ήθελα μόνο να το ακούει η κορούλα μου και να ξέρει πως κάθε πρώτος χτύπος είναι το όνομα της και κάθε δεύτερος το "σ'αγαπώ πολύ". Ήθελα να τ' ακούσει και να ζεσταθεί η ψυχή της, να ζεσταθεί και το κορμάκι της μέσα στον χιονιά.

Σύντομα ετοιμαζόμουν να μπω στο μπάνιο όταν χτύπησε το τηλέφωνο. Ήμουν σίγουρος προτού το σηκώσω πως θάταν από την αστυνομία. Έτσι κι ήταν. Ήταν ο Κω- στάκης. Έκανε, είπε, παράπονα η κυρά και και και... αλλ' άστα να παν στον διάολο.

2 **Φεβρουαρίου**, Τετάρτη.

Το πρώτο περπάτημα κατά την Λίμνη 25λεπτο. Έπιανα κι έχανα το καινούριο μου όνειρο. Δεν ξέρω καν το όνομα της, και δεν ξέρω αν θα έκανα οπιαδήποτε απόπειρα για να την πετύχω στον δρόμο μου, παρόλο που θα τόθελα πολύ. Ξέρεις όμως και συ τι καπνό φουμάρει το συγγενολόι της; Έπαθα δα και έμαθα απ' αυτά και φοβάμαι ν' ανοίξω καινούρια δράματα. Ανκαι, να λέγεται, μπορεί το ένα δράμα να είναι αντίδοτο σε ένα άλλο, όμως δεν... δεν ξέρω. Δεν ξέρω καν τι λέει και τι σκέφτεται αυτή. Δεν άκουσα ως τώρα την φωνή της, δεν άκουσα καμιά σκέψη ή άποψη της, δεν είδα τον γραφικό χαραχτήρα της κτλ κτλ. Κι όμως μ' αρέσει τόσο πολύ! Την είχα προσέξει ξανά εκεί στην Πόλη άλλες 2-3 φορές αλλά ποτέ από τόσο κοντινό πλάνο. Μου φαίνεται μάλιστα πως αρχίζω να ντρέπομαι σαν παιδί για την αγάπη μου. Θαυμάσιο δηλαδή σημάδι πως είμαι ερωτευμένος.

Εν πάση περιπτώσει: χωρίς να πιστεύω ότι θα επιχειρήσω οτιδήποτε, όμως θα έχω τουλάχιστον την έγνια. Και όπως τότε και όπως πάντα: αν είναι νάρθει θέ ναρθεί, αλλιώς θα προσπεράσει.

Και κείνη η σκηνή σήμερα με την Θάλεια (της είπα να γίνουν φίλες με την Ισμήνη) έξω από την πλατεία όταν πήρα την Ισμήνη από την μάνα της. Γυρίσαμε λίγο στην Πόλη και την περπατούσα κρατόντας την στην αγκαλιά ή στους ώμους. Ήθελε εκεί στο πάρκο να παίξουμε το "τρέξε να σε πιάσω". Ύστερα έμπαινε στον τηλεφωνικό θάλαμο και μου έστελλε από κει μέσα φιλάκια. Από την Νίτσα τής αγόρασα μια κάρτα και ένα παι- χνιδάκι. Αλήθια! Πόσο μ' αγαπά αυτό το παιδί! Τόσο που ντρέπεται να το δείξει στους άλλους. Ύστερα στο τρακτέρ τήν χάρηκα λίγο ακόμα. Πηδούσε απάνω μου για να την πιάσω κι ήταν τόσο αγαπημένη. Στο τέλος μαζέψαμε καρύδια από κείνο το "φυτώριο", της έβαλα κάμποσα στην ποδίτσα της και πήγε στην μάνα της.

★

Μόνο μια δικτατορία δεν έρχεται από την φύση της σε αντίφαση με τον εαυτό της.

★

Όλοι παρουσιάζουν τον Θεό ως πάνσοφο, πανάγαθο,πανάγιο, φιλεύσπλαχνο, ελεήμονα κτλ κτλ αλλά είναι μάλλον προκατειλημμένοι. Ολ' αυτά αποτελούν κολακείες και δεν τις λένε παρά γιατί είναι πάνω απ' όλα ισχυρός και σαν άνθρωποι όλοι ξέρουν πως αυτό είναι το πιο σημαντικό. Αλλωστε από καταβολής κόσμου η ισχύς σέρνει πίσω της όλες τις αρετές έτσι όπως ο κομήτης σέρνει πίσω του την ουρά του.

Πιστεύω ακόμα πως ο ίδιος ο "χαρακτήρας" τού Θεού ακολουθεί μιάν εξελικτική πορεία και σίγουρα επιδέχεται μεταβολές. Ίσως μάλιστα να μην ολοκληρώνεται κι αυτός παρά μέσα από τα βιώματα και τις σκέψεις τών ελεύθερων και εκλεκτών ανθρώπων. Παρατηρώ πάντως (άρχισα από προχτές την μελέτη της) ότι η Αγία Γραφή είναι πιο πολύ λόγος παρά τέχνη. Οι καλλιτέχνες πλούτισαν και εκλέπτυναν μαζί με την ανθρώπινη ιδιοσυγκρασία και την ίδια την θεϊκή ιδιοσυγκρασία. Ο ίδιος ο Θεός τρέφεται και διευρύνεται με το πνεύμα μας. Κι εκεί που ήταν ένας τραχύς και ζηλότυπος Θεός και έδινε τις αντίστοιχες εντολές, θα καταλήξει τώρα να υπακούσει στο Πνεύμα, στο Ον εκείνο που συσσώρευσε και αφομοίωσε όλο τον πόνο και όλο το αίσθημα τών ανθρώπων και που δίνει τώρα μια καινούρια ερμηνεία και διέξοδο σ' αυτό το πράγμα που λέγεται Αγάπη. Κι έτσι όπως ξέρουμε εμείς από τα πράγματα πως το πέρασμα τών χρόνων μάς ολοκληρώνει, έτσι υπολογίζω πως θα το ήξερε κι ο Θεός και πως όλες αυτές οι χιλιάδες τα χρόνια ίσως να μην ήταν για κείνον παρά μια... σπουδή και πως ίσως ακόμα, όχι λιγότερο από τον Σόλωνα, γηράσκει κι αυτός αεί διδασκόμενος.

Πως, ακόμα, έχουμε καθήκον να εξανθρωπίσουμε τον Θεό. Γι' αυτό δείξετε του τον καλύτερο εαυτό σας και εκείνος θα επιτρέψει πιο ανθρώπινες εντολές.

Ο Θεός βάζει την δύναμη, ο Υιός την ταπεινοφροσύνη, και το Πνεύμα το μέτρο μεταξύ αυτών, και την Αλήθια.

★

...Θα ξαπλώσω να ονειρευτώ ένα σώμα, ένα σώμα σαν αυτό στην τηλεόραση, γυμνό κατάγυμνο, λατρευτό κι υπέροχο, αυτό το σώμα που πλημύρισε τον ουρανό τής νύχτας μου.

★

Εγω δεν σκοπεύω να μαλακώσω την αιχμή τού δόρατος μου επειδή οι εχθροί μου εθρασύνθησαν. Κάθε άλλο. Για τέτιες ευκαιρίες εγώ παρακαλάω, καίγομαι, ψοφάω σάς λέω.

3 **Φεβρουαρίου**, Πέμπτη.

Πως ναι, όπως είμαστε εμείς δημιούργημα τού Θεού, κατά τον ίδιο τρόπο μπορεί να είναι και εκείνος δημιούργημα (όχι επινόηση) τών ανθρώπων. Ο Θεός μπορεί να υποχρεωθεί να δεχθεί μεταπλάσεις, μεταλλάξεις και μεταστροφές παρόμοιες με αυτές που δέχεται ένας πατέρας από τα παιδιά του. Η ψυχοσύνθεση και οι εντολές τού Θεού δεν είναι κάτι το δεδομένο και το απόλυτο. Ο ίδιος μπορεί να σκεφτεί και να ξανασκεφτεί κάτι και δεν αποκλείεται στην εξέλιξη αυτών των ψυχικών και διανοητικών διεργασιών να κάνει παραχωρήσεις προς τον ίδιο τον διάβολο, σ' αυτό τον διάβολο ο οποίος, στο κάτω κάτω, μπορεί πολύ καλά να μην είναι παρά μέρος τού εαυτού του με το οποίο συγκρούεται έτσι ακριβώς όπως συγκρούεται και ο κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν του άνθρωπος. Θα μπορούσα δηλαδή να ισχυριστώ πως ίσως και ο ίδιος δεν ξακαθάρισε ακόμα τό τι θέλει καλύτερα απ' όσο το ξεκαθάρισα εγώ (ίσως με ακολουθεί κατά πόδας και με κατασκοπεύει) ή ίσως πάλι να το έχει κάνει αλλά δεν μας το όρισε με ανάλογες εντολές και τώρα απλά δοκιμάζει το μιαλό μας. Βέβαια εγώ πιστεύω πως έδωσε κάπιες καινούριες εντολές με τον Μωάμεθ αλλά οι πλείστοι επιμένουν να τον διαγράφουν αυτό και να τον λαμβάνουν τόσο υπόψιν όσο και μένα.

★

Πως η Γη καρποφορεί χάρις στα σκατά και στην στάχτη.

Και πως υπάρχουν αρχές αναλλοίωτες αλλά και αλλοιώσιμες.

Από την Γραφή: επειδή η ψυχή αυτού κρεμάται εκ της ψυχής εκείνου. (Βενιαμίν - Ιακώβ). Κατά τ' άλλα μ' έλουσε στο κλάμα εκείνη η ιστορία τού Ιωσήφ με τ' αδέλφια του. Και δεν είναι η πρώτη φορά.

4 **Φεβρουαρίου**, Παρασκευή.

... Ένας Θεός ποιμένων ο οποίος εξελίσσεται σ' έναν Θεό δασκάλων, γραμματέων, λογιστών, ποιητών, πολιτικών και καλλιτεχνών.

Αυτός σκληραίνει τίς καρδιές τών ανθρώπων γιατί θέλει να τρέφεται με πτώματα και με θεάματα. Γι'αυτό σάς λέω άνθρωποί αρνηθείτε να συνεχίσετε τον ρόλο σας σ' αυτή την θεϊκή

παράσταση κι απαντήστε με την δική μας, την ανθρώπινη παράσταση. Γίνετε λοιπόν καλοί και κάνετε έτσι ώστε η θεϊκή δύναμη να λυγίσει μπροστά στην ανθρώπινη καλοσύνη.

Μ' αυτά και με τούτα λοιπόν η επόμενη στρατηγική μου κίνηση θα πρέπει να στραφεί ενάντια στον Θεό για να μπορέσει να ομονοιάσει τούς ανθρώπους σ' έναν αγώνα και σε μια αναμέτρηση που θα ανταποκρίνεται τέλεια στον τελικό σκοπό τού Θεού: την ειρήνη και την χαρά.

Πως, ναι, ο Θεός και ο διάβολος είναι μορφές τού ίδιου Όντος στην αέναη σύγκρουση του με τον εαυτό του.

Και πως όπως και εάν μιλώ εγώ με τον Θεό, όμως έτσι θα μιλώ σε σας γι' αυτό , έτσι και μόνον έτσι: παίζοντας και λογοπαίζοντας. Κι αν μαλλώνω μαζί του, ε; Ένας λόγος παραπάνω για να καταλάβετε πως συνεννοούμαστε.

★

Οι απεσταλμένοι του σαν ανιχνευτές. Εντάξει, στέλνονται από τον Θεό ή από τον λοχαγό, αλλά έχουν πάντα το ελεύθερο τής προσωπικής εκτίμησης και δράσης. Η πρωτοβουλία αποτελεί πάντα μέρος τού παιχνιδιού και τελικά ενώ οι Απεσταλμένοι λένε ότι μεταφέρουν το μήνυμα τού Θεού, στην πραγματικότητα όμως δεν μεταφέρουν παρά το δικό τους προσωπικό μήνυμα.

★

Πως ο Θεός σάς σπρώχνει να καταστρέψετε την Γη και τους εαυτούς σας. Δείτε τα: όλα με την σειρά γίνονται γεγονότα.

Πως, ακόμα, σάς στρέφει τον έναν ενάντια στον άλλο, για να έρθει ύστερα να κάνει τα θαυματάκια του (να δείξει τον νουν του).

Κι όχι πως το πολυπιστεύω δηλαδή αυτό. Απλά θέλω να ερεθίσω τούς ανθρώπους και να τους φέρω στο φιλότιμο. Ίσως τότε, αν φτάσουν στο σημείο να σκεφτούν πως φταίει ο Θεός, μπορούν πολύ καλά να σκεφτούν πως φταίνε και οι ίδιοι.

Πάντως το θεωρώ καθήκον μου να σταματήσω την επερχόμενη καταστροφή και θα χρησιμοποιήσω γι'αυτό κάθε επιχείρημα και κάθε... Γραφή, είτε αυτή είναι Αγία, είτε όχι.

★

... Έρχεται ένα καινούριο σχέδιο, ένα καινούριο πλάνο και μια καινούρια ιδέα κι όμως κανείς δεν δίνει σημασία και συνεχίζουν όλοι να πλέουν στο ίδιο και χειρότερο σκοτάδι.

Αα, κι οι δημοσιογράφοι! Γύπες είναι και ύαινες. Όπου πτώμα τρέχουν και πετάνε πρώτοι.

★

Και τον καρπό τής γνώσεως τού καλού και του κακού αλλά και τον ίδιο τον Παράδεισο. Όλα τότε θα είναι στην διάθεση μας.

Και πως όσο θα αποκαλύψει Εκείνος σε σας εμένα, άλλο τόσο θα αποκαλύψω εγώ Εκείνον σε σας.

5 **Φεβρουαρίου, Σάβατο.**

Πως είναι τόσο εφικτό να βελτιώσουμε την υγία ενός ανθρώπου χάρις στην μέθοδο τών αναπνοών όσο είναι εφικτό να το κάνουμε και μ' ένα γαϊδούρι. Ούτε στον έναν μαθαίνεται, ούτε και στον άλλον. Οι σωστές αναπνοές προϋποθέτουν την σωστή άσκηση και τότε αυτές έρχονται αυθόρμητα και αυτόματα.

Και πως δίχως αρκετή κίνηση και ιδρώτα, το στομάχι δεν αφομοιώνει την τροφή, οι πνεύμονες δεν αφομοιώνουν τον αέρα, η καρδιά δεν αφομοιώνει τα αισθήματα και το μιαλό δεν αφομοιώνει τις σκέψεις (αναγνώσματα). Αποτέλεσμα: δυσπεψία, άσθμα, δύσπνοια, εμφράγματα, αναισθησία, δύσνοια και αποβλάκωση.

★

Με την Ισμήνη και τον Έκτορα χτές το απόγευμα παίξαμε τρεχτό και κρυφτό. Ύστερα έκανα έναν γύρο την Ισμήνη με το αυτοκίνητο στην Πόλη, σταθήκαμε μετά έξω από το σούπερμαρκετ τού Γιαννάκη και ύστερα ήρθε η μάνα της και την πήρε.

Το ράδιο, η μπαλίτσα και τ'αγκαλιάσματα. Ω, χίλιες μανάδες δεν θα μπορούσαν με την αγάπη τους να φτάσουν την δική μου... Κι ούτε ασφαλώς θα το μπορούσαν χίλιοι εραστές...

Και πως ναι, η δική μου, πατρική, αγάπη είναι πιο "ερωτική" από την αγάπη τών εραστών.

Α, ήθελα τόσο χτες να σούφερνα ανεμώνες αλλά ο χρόνος μου ήταν τόσο λίγος. Μόλις που σε πρόφτασα.

★

Πως όπως ένας άνθρωπος ευαισθητοποιείται με το θέαμα τού ανθρώπινου πόνου, έτσι και ο Θεός, και πιστεύω ότι θα δει τελικά με συγκατάβαση και με ανοχή την συμφιλίωση τού ανθρώπου με το σώμα και με τα πάθη του.

Και πως η επαφή (είτε οπτική είτε όχι) με τον πόνο τών άλλων απαλύνει τον δικό μας προσωπικό πόνο.

★

Αν λοιπόν ο Θεός δεν μας θέλει να εκφράσουμε την κακία μας, τότε ας μας αφήσει τουλάχιστον να εκφράσουμε τα πάθη μας.

Παρακάτω σημείωνα κάτι προτάσεις ή λέξεις που θα σκελέτωναν εκείνο το κείμενο για το Ισραήλ.[31]

Όπως: έχω, ναι, προσωπική ζωή. Δεν ήρθα σήμερα για σας από τον ουρανό. Και πως συνέρχομαι έπειτα από μια προσπάθεια τής κυπριακής κυβέρνησης να με εξοντώσει.

Πως ο Θεός έκανε τού κόσμου τούς σκοτωμούς, αν κρίνω από τα έργα και τις ημέρες του, αλλά δεν έχτισε για σας ούτε ένα καλύβι.

...Χιλιάδες χρόνια αθλιότητας, φόνοι, πείνες, "ψεύδη, υποκρισία και μοχθηρία. Κι ένας τρελλός πλανήτης όπου, παρόλαυτά, όλα μπορούν να εξηγηθούν με βάση αυτό: τόπος δοκιμασίας. Ένας πλανήτης όπου οι δεινόσαυροι έδωσαν την θέση τους στον πίθηκο, ο πίθηκος στον άνθρωπο, ο άνθρωπος στους λύκους και πάει λέγοντας.

Όλα έγιναν έτσι όπως τα έχει ορίσει. Και θα γίνει και τούτο. Στο κάτω κάτω: γούστο του. Κι ίσως δεν έγιναν ολ'αυτά παρά από ένα καπρίτσιο και μόνο. Κι όμως στο θεϊκό καπρίτσιο εγώ λέω να απαντήσουμε με το δικό μας, το ανθρώπινο καπρίτσιο. Ή, τουλάχιστον, ας εμποδίσουμε το ολοκαύτωμα μας. Κτλ, κτλ.

Και μετά τις 8 κάτω από τ' αστέρια: πως πρέπει να απελευθερωθώ απ' αυτές τις σελίδες (τής Γραφής) αν πρόκειται να βρώ την αλήθια. Οι σελίδες τού ουρανού μού λένε πάντως πιο πολλά.

Κι έτσι: τι γίνεται εκεί πάνω μωρέ και δεν παίρνουμε χαμπάρι;

6 **Φεβρουαρίου, Κυριακή.**

Ένας Θεός ζηλότυπος, ένας Θεός στα νηπιακά του πάθη... Αυτός λοιπόν ο Θεός κάνει καλά να ωριμάσει πρώτα και μας δίνει ύστερα τις εντολές του.

Κι ένας κόσμος όπου τα άκραξέφυγαν από κάθε έλεγχο και όπου το μέσον δείχνει να έχει χαθεί από τον χάρτη. Το καλό και το κακό σε όλες τις υπερβολές του, ένα κομφούζιο από το οποίο αν καταφέρουμε και βγούμε θάχουμε πετύχει την αιωνιότητα και την συμφιλίωση με τον Θεό, μ' έναν Θεό που μεταμορφώνεται και μεταστρέφεται, ίσως όχι τόσο εύκολα όσο ο άνθρωπος αλλά που αλλάζει όμως κι αυτός.

Άλλαξε μεν τον νόμο, εντάξει, το βλέπω. Ξέρει όμως πόσες ζωές έχει δηλητηριάσει με τον παλιό; Πιός θα πληρώσει γι 'αυτό;

Ύστερα όλοι το ξέρουν πως έρχονται θερμές ημέρες και έργα για την ανθρωπότητα και τώρα ακριβώς παίρνει ο καθένας την θέση του. Το πράγμα φωνάζει από μόνο του.

★

Στις ελιές, τελευταία μέρα: πως αν αποφασίσω εγώ να πάρω αίμα, θα πάρω το αίμα τού πρώτου σας. Και μάλιστα μπροστά στα μάτια όλων.

Το τραγούδι σήμερα: ένα καράβι μεσ' τα μάτια μου σαλπάρει μόλις ξημερώνει...

7 **Φεβρουαρίου, Δευτέρα.**

Περασμένες οι έξι, μετά το πρώτο (12λεπτο) περπάτημα κάτω από έναν ροδογάλανο ουρανό

κι ένα φεγγάρι 25 ημερών. Έτσι: σαν να θέλω να πετάξω. Κι έτσι: στο κύμα δίπλα περπατώ κι από το χέρι σε κρατώ.

Σαν χτές και σαν προχτές και σαν κάθε μέρα σχεδόν: αυτή η φύση μού ανάβει τα αίματα. Το πράσινο, το κίτρινο και το μπλε. Α, και τι δεν θάκανα αν δεν ήταν στην μέση η γνώμη τού κόσμου! Τι παιχνίδια, τι τραγούδια και τι ηδονικές απολαύσεις σωματικές!

8 **Φεβρουαρίου, Τρίτη.**

Πώς μεταμορφώνουν την ψυχή μου λίγοι ανθοί και λίγα χαμόγελα! Αφορμή ο Φλεβάρης, η μυγδαλιά, η λαψάνα, η ανεμώνη και τα κορίτσια στην "Συνεργατική Τράπεζα." Η Φαίδρα, η Μαρία, η Χαρούλλα κι η Ντίνα.

★

Απόγευμα, τρεις και μισή η ώρα, μετά από έναν επικίνδυνο υπνάκο. Σίγουρα θάπρεπε να έτρεχα σήμερα αλλά ο καιρός είναι εναντίον. Το κεφάλι μου πάντως άρχισε να βουίζει.

Κι όμως μετά από λίγο τρέξιμο στις 4, μετά από λίγες κάμψεις και ακόμα λίγο τρέξιμο στις 7, το πρόβλημα ξεπεράστηκε.

Το βράδυ έμεινα μπροστά στην τηλεόραση ως την μία. Ήταν ένα έργο με τον ..., την... και τον Τζέϊμς Ντην. Τι του βρίσκουν δεν μπορώ να καταλάβω.

9 **Φεβρουαρίου, Τετάρτη.**

Βρίσκομαι μάλλον ενώπιον νέων πειραματισμών. Το βασικό τους σενάριο: μια βδομάδα σκληρή εργασία, μια φορά την βδομάδα προπόνηση και 3 βδομάδες στην γνωστή μου καμπύλη. Θα έβγαινε δηλαδή η μέρα ούτω πως: 2 περπατήματα τών 3 ως 3.600 χλμ, 3 περ/τα τών 2 χλμ και 5 ή 6 περ/τα τού ενός χλμ. Περίπου στις: 6, 9, 12,2,4,6,7,8,9 και 10 ή και 11 το βράδυ.

Ή: στις 6,7,10,1,3,5,7,8,9,10 και 11.

Ως γεγονός χωρίς ένα-διό καλά ερεθίσματα το πρωί μού είναι δύσκολη η χώνευση. Και έστω και αν αποδειχθεί λιγάκι επώδυνο για τα πόδια-πιστεύω πως δεν θα γινει- όμως δεν θέλω για τίποτα να χαραμίζω τα πρωινά μου.

★

Δίο η ώρα, μετά το χτύπημα τής 2ης σελίδας τής αγόρευσης και κατά την διάρκεια ενός περπατήματος πριν, στην μιάμιση, αυτό: πως με την πολλή τριβή με τον εαυτό μας χάνουμε την επαφή μας με τον κόσμο, όπως με την πολλή τριβή με τον κόσμο χάνουμε την επαφή με τον εαυτό μας.

Κι εδώ δηλαδή είναι φανερό πως πρέπει να μπαίνει ένα μέτρο ή ένα φρένο στο ένα και στο άλλο όταν οι αποκλίσεις θα ξεφεύγουν από τον έλεγχο.

★

Βράδυ, μετά τις 8 και κάθομαι μπροστά στην σβυστή γραφομηχανή και ακούω από το ράδιο νησιώτικους χορούς και τραγούδια. Έτσι και πάλι: είναι τόσο κρίμα να έχουν αντηχήσει τέτιοι ήχοι κάτω από τον ουρανό κι όμως να μην έχετε ακόμα ιδέα για το τι είναι Παράδεισος.

Στο μεταξύ είχα φύγει στις 3 για την Πόλη, έπαιξα ποδόσφαιρο με τα παιδιά και μετά πήρα την Ισμήνη και πήγαμε στο Δασάκι. Ύστερα ξοδέψαμε καμιά ώρα στην Πόλη, ως τις 7 παρά τέταρτο. Γύρισα σπίτι, έφαγα, έκανα λίγα βαθιά καθίσματα, 50 αναπηδήσεις και κάμποσες κάμψεις κι ύστερα λούστηκα.

Αισθάνομαι πάντως πολύ, τρομερά δυνατός και σίγουρα πρέπει να συνεχίσω σύμφωνα με τα καινούρια αιτήματα. Οι επόμενες ημέρες θα δείξουν, κι αν τα σημεία είναι καλά, τότε δεν αποκλείεται να ριχτώ και πάλι στα γήπεδα.

★

Έτσι: κάνω μικρές παρανομίες για να αποφύγω τα μεγάλα εγκλήματα. Ο Γιαν- νάκης στο Δημοτικό κι ύστερα ο Μέμνος κι ο Νικολής. Α, το πως θα την πολεμήσω μέχρι τελικής συντριβής είναι ήδη καταχωρημένο στο δικαστήριο. Μόνο που θέλω να το κάνω στρατηγικά. Φοβάμαι σας λέω ότι θα πέσουν πολλά κεφάλια, πολλά, πάρα πολλά.

Κι αυτό κατά το τελευταίο περπάτημα μετά τις 11 κάτω από τ' αστέρια: πως ή ο Θεός δεν ήξερε τι έκανε κάνοντας τόν άνθρωπο ή πως το πείραμα ξέφυγε από τον αρχικό σκοπό του και έτσι το "καθ' ομοίωσιν" το πήρε ο διάβολος.

10 **Φεβρουαρίου, Πέμπτη.**

Το αίτημα: να φύγουν τα εστιατόρια από κει που τα έχω και να διασκορπισθούν στις ίδιες περιοχές με τα εργοστάσια κτλ. Κι ακόμα: να γίνουν αναπαυτήρια πλάι στα εστιατόρια για την μεσημβρινή ανάπαυση.

Κι αυτό το αίτημα: το πρώτο περπάτημα τών 2,400 μέτρων, μετά λίγο διάβασμα και ύστερα φαγητό, μεγάλο περπάτημα μετά κ.ο.κ.

Η βροχή, η κορούλα μου σαν αυγινή οπτασία, και το τραγούδι: αγόρι μου, στολίδι μου...

★

Μεσημέρι. Το πιάσιμο επήλθε πλέον βαρύ. Πάντως επιμένω στην δύναμη και στην πεποίθηση μου πως αυτή την φορά θα νικήσω.

Και το σούρουπο, μετά από ένα 24λεπτο περπάτημα, έτσι: όπως περίπου θα το έλεγα και στον πατέρα μου: σ' ευχαριστώ Θεέ μου που με δημιούργησες αλλά είσαι πολύ αφελής αν νομίζεις πως θα ζήσω μέσα στις εντολές και μέσα στους νόμους σου. Δεν με χωράνε.

11 **Φεβρουαρίου, Παρασκευή.**

Πολλή βροχή σήμερα και έτσι το δεύτερο περπάτημα, με λίγο τρέξιμο, έγινε στο σπίτι. Πιάσιμο μεγάλο στο μεταξύ στο σώμα μου. Κι αυτές οι σκέψεις καθ' οδόν. Η 1η: πως σύντομα θα σας γνωρίσω την πραγματική και μοντέρνα διάσταση τού Θεού. Η 2η: πως εκείνος ο τιμωρών και εκδικών Θεός ζει τόσο μέσα μου όσο δεν ζει μέσα σε κανέναν. Η 3η: το λάθος τού Θεού είναι ότι υποτίμησε το δημιούργημα του, κάτι που το παθαίνουν γενικά όλοι σχεδόν οι πατεράδες (και δημιουργοί). Μα δεν το καταλαβαίνει; Αφού μας έφτιαξε που μας έφτιαξε, τότε έχουμε το δικαίωμα να ξέρουμε τα πάντα, να δοκιμάσουμε τα πάντα και να κρατήσουμε το ωραίο και το ωφέλιμο για μας.

.... Η εξέλιξη ακόμα τής γλώσσας: ένα άλλο επιχείρημα κατά τής στατικής αντίληψης περί τού Θεού, της θέλησης και των νόμων του.

Και πως η διαφορά μας έγκειται στο ότι ο Θεός έβαλε μιαλό, άλλαξε τίς εντολές του και σας το μήνυσε με τους νέους απεσταλμένους του, αλλ' όμως εσείς δεν καταλάβατε τίποτα. Και νά που αναμιγνύετε και μπερδεύετε αυτό που θέλετε εσείς τον 20ο αιώνα με νόμους και με εντολές τού τρεις και τους τέσσερις χιλιάδες προ Χριστού κι αυτό το λέτε ηθική και πολιτισμό. Φτού.

★

Εφτάμιση η ώρα, αφού γύρισα στο μεταξύ από την Πάφο όπου πήγα για να καταχωρήσω την αγόρευση μου.[32] Έκατσα καμιά ώρα μπροστά στην Αγία Γραφή (αριθμοί) και έπιασα την πέννα γι' αυτό: άραγε αντί τής εβδομάδας η δεκάδα;

12 **Φεβρουαρίου, Σάβατο.**

Από την ανάγνωση τής Αγίας Γραφής είμαι σχεδόν στο τέλος τών "αριθμών". Το σχόλιο μου: είχα πριν καλύτερη εντύπωση για τον Θεό. Και: στην θέση του θα αποκήρυσσα αυτό το βιβλίο ενώ ένας... ορθόδοξος θεολόγος θα το έκρυβε.

Η εντύπωση που παίρνει κάπιος απ' αυτό το βιβλίο δεν είναι άλλη από αυτήν: ένας Θεός βάναυσος, αιμοσταγής, ζηλιάρης και σεμνότυφος. Βελτιώνεται βέβαια, είναι αλήθια, στην εξέλιξη τής υπόθεσης, αλλ' όμως πρέπει σίγουρα να κάνει παραχωρήσεις στον άνθρωπο και στον Έρωτα.

13 **Φεβρουαρίου, Κυριακή.**

Σαν και χτές πάνω από την Αγία Γραφή ενώ τώρα μόλις που εγύρισα από ένα 36λεπτο περπάτημα κατά την Λίμνη.

Διό-τρείς εικόνες. Η πρώτη: ήθελα σήμερα ν' ανοίξω τα χέρια και ν' αγκαλιάσω αυτή την φύση, αυτούς τους κάμπους κι αυτά τα χορτάρια, αυτή την θάλασσα κι αυτό τον ουρανό, τούτο τον ήλιο και τούτο τον άνεμο, ν' αγκαλιάσω ήθελα το σώμα μου και ν' αγαπήσω το σώμα μου. Ήθελα τις πόλεις μου και την ζωή μέσα στις πόλεις μου, κάπια σώματα ήθελα ν'αγαπήσω και κάπιες ψυχές, χείλη, μάτια, μαλιά κι όλα όσα θα μπορούσαν να χορτάσουν την ψυχή μου, αυτά ήθελα.

Η δεύτερη: πως η μελέτη θέλει δυνατά νεύρα, μεγάλη αντοχή και την καλύτερη υγία. Διαφορετικά σε παίρνει στον λαιμό της.

Η τρίτη: εντάξει, πήρατε τον απαγορευμένο καρπό και τώρα είστε γνώστες τού καλού και του κακού. Εγώ όμως θα σας δώσω κάτι παραπάνω. Θα σας προσφέρω όλους τούς απαγορευμένους καρπούς για να ολοκληρωθεί η εξέγερση ενάντια στον Θεό.

Κι αυτό: εκείνος ο Θεός δεν ήταν παρά ένας χαρακτήρας τού Όντος. Ο αληθινός Θεός εμπεριέχει μέσα του όλους τούς χαρακτήρες. Πρέπει να δεχθεί την ύπαρξη τους και να τους κρατάει στην θέση τους με δύναμη και με Λόγο.

★

Βράδυ, εφτά η ώρα, κι αφού γύρισα από την Πόλη όπου έπαιξα λίγο με τα παιδιά στο νηπιαγωγείο τού Προδρομιού και μετά, με την Ισμήνη μόνο, στο Γυμνάσιο.

Γεγονός: τα πόδια μου είναι πιασμένα και βαριά ακόμα. Έτσι μελετώ κάπιες καινούριες διευθετήσεις, ίσως με βάση τον μήνα, το 15ημερο ή το 10ήμερο. Και ίσως- ίσως το 7ήμερο ή 8ήμερο.

Την πρώτη βδομάδα (ή την μισή, ή...): τρέξιμο, σκληρή εργασία και *4 ½* περ/τα τών 4.000 ως 4.800 μέτρων.

Την δεύτερη: 4 περ/τα τών 3.000-3.600 μέτρων και 3 τών 2.000 - 2.400μ.

Την τρίτη: 2 περ/τα τών 3.000-3600 μ., 3 περ/τα τών 2.000-2.400 μ. και 5-6 περ/τα τών 1.000 - 1.200 μ. Και

Την τέταρτη: 4 περ/τα τών 2.000 - 2.400 μ. και 9-10 τών 1000-1200 μ.

Έχω πάντως ταλαιπωρήσει λίγο το στομάχι. Όταν περπατούσα τώρα στις 7 και 20 (για 12 λεπτά) έκανα περιστροφές τής μέσης με τα χέρια σε έκταση και μόλις μπήκα στο σπίτι ήπια ένα ποτήρι ζεστό νερό. Τα πόδια στο μεταξύ άρχισαν μάλλον να ελαφραίνουν.

Αυτό: νους και πείραμα. Κι αυτό: θέλω ένα τέχνασμα για να "μάθω" να τρώω σωστά. 'Αραγε: να πίνω ζεστό νερό το πρωί μόλις σηκωστώ και το βράδυ προτού κοιμηθώ;

14 **Φεβρουαρίου, Δευτέρα.**

Ο ύπνος ψες στις 11 *και* το ξύπνημα τώρα στις *6* με μια καλότατη διάθεση. Τα πόδια δεν είναι πιασμένα, όμως είναι ακόμα λίγο βαριά, ενώ το πρώτο περπάτημα έγινε σας 7, για 24 λεπτά.

★

Αυτό: για το πώς ο Θεός υποχρεώθηκε να δεχθεί την βασιλεία. Οι κριτές ακολουθούν τούς διορισμένους (του) και οι βασιλείς τούς κριτές. Λίγο - λίγο θα καταλήξουμε στην αντικατάσταση τού Θεού. Θα επαληθευθεί δηλαδή το "θεοί έσεσθε".

★

Σαμουήλ Β, σελίς 309, κεφάλαιο ιγ': και τον λαόν τον εν αυτή (Ραβά) εξήγαγεν και έβαλεν υπό πριόνας και υπό τριβόλους σιδηρούς και υπό πέλεκεις σιδηρούς και επέρασεν αυτούς διά τής καμίνου τών πλίνθων. Και ούτως έκαμεν εις πάσας τας πόλεις τών υιών Αμμών. Τότε επέστρεψεν ο Δαβίδ και πας ο λαός εις Ιερουσαλήμ...

Πρόδρομος τού Χίτλερ δηλαδή ο Δαβίδ. Κι όμως καμιά κατάκριση ή μομφή γι' αυτό από τον... Κύριο. Όμως όταν παρέδωσε στον θάνατο τον Ουρία εξ αιτίας τής Βηθ-σαβεέ τού... δείχτηκε.

Ε όχι ρε Κύριε. Καταλαβαίνω γιατί έστειλες τον Υιό σου και καταλαβαίνω γιατί ντρέπεσαι

να εμφανιστείς προσωπικά. Έγνια σου όμως κι εγώ θα σε εμφανίσω. Θα σε κατεβάσω!

★

Μετά το 2ο περπάτημα (36 λεπτά, κατά την Λίμνη πάλι) νομίζω πως δεν αντέχουν τα πόδια αυτή την καθημερινή ανηφόρα. Έτσι σκέφτομαι να κρατήσω μεν τις γνωστές αποστάσεις αλλά να αποφύγω τις ανηφόρες.

Εξυπακούεται δηλαδή πως η Πόλη πρέπει να είναι κατά το δυνατόν επίπεδη και να υπάρχουν τρόποι ώστε να ελαχιστοποιούνται οι κόποι εκεί που οι ανηφόρες θα είναι αναπόφευκτες.

Ίσως ακόμα να μην αλλάζουν οι άνθρωποι τα δωμάτια τους.

Μπορώ επίσης να χτίσω και πόλεις με μικρότερη περίμετρο. Το σημαντικό είναι να τηρείται το πρόγραμμα, και εάν δεν τηρείται αυτό καθέτως, μπορεί πολύ καλά να τηρηθεί περιμετρικώς.

★

"Στασιαστές και πρίγκηπες που χάριν τής... αντιπολίτευσης για την αντιπολίτευση κάνουν αυτά και μόλις ανέλθουν στην εξουσία κάνουν χειρότερα από τους πρώτους".

Ίσως και η συμπεριφορά τού Θεού να εκκινά από παρόμοια κίνητρα.

Ένας Θεός ανυιερωτικός που πρώτος αυτός δίδαξε με το παράδειγμα του τον σωβινισμό.

Και πως ο Βάαλ και ο Ιεροβοάμ είναι στην προκειμένη περίπτωση η Φύση. Όσα θυσιαστήρια τους και αν εγκρεμμούσαν θα ίσχυε και πάλι ο γνωστός κανόνας: διώξε τήν φύση. Θα ξαναγυρίσει τρέχοντας.

★

Εφτά και τέταρτο. Έτσι: πόσο συχαίνομαι το διάβασμα! Σίγουρα το παράκανα. Από την άλλη όμως αισθάνομαι υποχρεωμένος, μιας και την άρχισα, να την τελιώσω μια ώρα αρχύτερα.

★

Είχαν περάσει οι ενιά και βγήκα έξω στην νύχτα για το επόμενο περπάτημα. Βρεγμένο το μπετόν, υγρασία και κρύο πολύ.

Σαν τέλιωσε το περπάτημα στάθηκα κάπου στην μέση τού δρόμου για να ρίξω μια ματιά κατά τ' αστέρια. Κατάμπροστά μου ήτανε πάλι εκείνος ο αστερισμός και γύρω του και παντού άλλα αστέρια, αμέτρητα αστέρια. Αίγες στιγμές, λίγες αναμνήσεις και λίγες εικόνες ήταν αρκετές για να βουρκώσουν τα μάτια και ναρθούνε ύστερα τα κλάματα μαζί με τους ήχους: τ' αστέρι, τ' αστέρα γιέ μου, γιέ μου, γιέ μου ακριβέ μου... Θυμήθηκα εκείνον τον Ντοστογιέφσκη, τα βάσανα του όλα και τα δικά μου, τα χρόνια μου, τα περπατήματα και τα κλάματα μου στις μεγάλες πολιτείες, αυτά τα παιδιά μου (άφηνα πριν το σπίτι με τούτη την σκέψη: πως δεν περνάν διό μέρες μακριά τους κι αρχίζω να τα σκέφτομαι και να βουρκώνουν τα μάτια μου) και την μάνα τους. Όλες τίς δυστυχίες τού κόσμου, τους πολέμους, τις πείνες και τις μοναξιές. Ένα αεροπλάνο διέσχιζε τον ουρανό, άστραφτε από παντού κι όμως κανένα σύννεφο δεν φαινόταν να κρύβει κανένα αστέρι. Σκεφτόμουν αυτή την ζωή που έκανα και κάνω εδώ κι εκείνην που κάνουν τ' αδέρφια μου οι άνθρωποι στις μεγάλες πολιτείες, στην Αθήνα, στην χώρα, στην Θεσ/νίκη και, και, και, και ένιωθα πως πρέπει να είμαι τυχερός γι 'αυτό. Έχω γύρω μου έναν Παράδεισο και, όσο είναι στο χέρι μου, πρέπει να το εκτιμώ.

Έτσι στεκόμουν με την καρδιά σπαραγμένη και κοιτούσα τ' αστέρια. Σκεφτόμουν αυτό τον Θεό, αυτό που γνώρισα μόλις τούτες τις ημέρες (σήμερα και χτές και προχτές και και και), όλα τα μακελιά που έκανε αυτός και οι εκλεκτοί του, όλους τούς νόμους και όλες τις εντολές του, όλους αυτούς τούς φαύλους κύκλους και τα παράλογα σενάρια κι ένιωθα αλήθια την υποχρέωση να ξεκαθαρίσω μια και καλή αυτή την ιστορία.

Έτσι έμεινα εκεί κάμποση ώρα ώσπου μπήκα στο σπίτι για κάπια σημείωση. Δεν έγραψα όμως καλά - καλά 5-6 γραμμές και άρχισε ένα κλάμα που δύσκολα σταματούσε. Όταν επιτέλους σταμάτησε έγραψα και τις υπόλοιπες γραμμές τής σημείωσης.

Έτσι πέρασε κι αυτό. Πέρασαν στο μεταξύ για τα καλά οι δέκα και νά που πρέπει να φύγω για το τελευταίο περπάτημα.

15 **Φεβρουαρίου, Τρίτη.**

Ο ύπνος ψες στις 12 και 40 (είδα δίο ωραία έργα από το PIK 2). Ξύπνησα στις 6 με μια πολύ καλή διάθεση,όχι ακριβώς εκείνην που χρειάζομαι τέτιες ημέρες (6 μέρες μετά από προπόνηση) για να νικήσω αλλά σίγουρα είναι καλή. Πάντως δεν έχω πρόβλημα χώνευσης. Λίγη ζάλη τήν έχω αλλά τα πόδια είναι ελαφριά, τουλάχιστον αρκετά.

Η μέση με πονάει λιγάκι ενώ η καρδιά θέλει δουλιά. Έτσι σκέφτομαι να επαναφέρω τον τροχό στο πρόγραμμα μου.

★

Και: πιός ξέρει; Ίσως να ήταν εκείνος ο Θεός ένας απατημένος.. σύζυγος πάνω στον θυμό του. Ή ίσως κάπιος που του απάτησαν την αγαπημένη του αδελφούλα... Ίσως να έφερνε καινούρια μηνύματα, καινούριους νόμους και καινούριες εντολές από τον πλανήτη του αλλά θα τα κράτησε για τον εαυτό του. Ίσως ακόμα οι άνθρωποι στον δικό του κόσμο να έχουν στο μεταξύ απελευθερωθεί σεξουαλικά και ίσως να μην ντρέπονται πλέον να αντικρύσουν γυμνό το σώμα τους και να μην φοβούνται να ζητήσουν αυτό που θέλουν κι ίσως ακόμα, σαν εγώ, "κουράστηκαν να κρύβονται μπροστά στην θέα τών ερωτικών τους επιθυμιών".

Ίσως πάλι να θέλησε να επαναλάβει την σεξουαλική ηθική που κυριάρχησε στον πλανήτη του κατά την διάρκεια τής πορείας του στον χρόνο ενώ θα έπρεπε μάλλον να κινηθεί με βάση εκείνη την μέθοδο που διάβασα τότε στην Αθήνα (από την Μαρξιστική Εβδομάδα) και την οποία εγώ είχα αρχίσει ήδη να καλλιεργώ στο μιαλό μου από καιρό. Πως δηλαδή δεν είναι απαραίτητο να περάσουμε από τις περιπέτειες και τα λάθη τών άλλων πολιτισμών για να οδηγήσουμε τον δικό μας πολιτισμό στην τελείωση του και πως μπορούμε να συνεχίσουμε από εκεί που βρίσκονται οι καλύτεροι μας χωρίς να είναι ανάγκη να περάσουμε μέσα από την προϊστορία εκείνων για να φτάσουμε εκεί που είναι τώρα αυτοί.

Ίσως διέγραψε αυτό που είναι πραγματικά ο άνθρωπος και το οποίο, πιθανότατα, θα είναι και ο ίδιος: μια σύνθεση αντιθέσεων. Πού είναι λοιπόν εκείνη η φιλοσοφία που θα δεχθεί τον άνθρωπο όπως είναι; Είχε αλήθια εκείνο το "γνώθι σ' αυτό "; Αα, σίγουρα, σίγουρα θα πρέπει να ντρέπεται.

Το γεγονός είναι πως υποτίμησε κι αυτός το δημιούργημα του και το χειρίστηκε έτσι όπως περίπου χειριζόμαστε εμείς τα παιδιά. Θέλουμε μεν την ανέλιξη τους αλλά την θέλουμε εις βάρος τών παιδιών τών άλλων, τους θέλουμε πρώτους και νικητές αλλά τους θέλουμε και υποταγμένους στην εντολή και στην θέληση μας. Υπήρξε για το δημιούργημα του ένας "πάτερ φαμίλιας", σκληρός, αγροίκος, εγωιστής, αιμοβόρος, αδίσταχτος και άκαμπτος, ναι, κι όμως και δίκαιος, με τον τρόπο του φυσικά, δηλαδή σωβινιστικά.... Τ'όνα παιδί καλό παιδί, τ' άλλο δεν έχει μάνα. Τ'όνα το ταΐζουμε και το άλλο το κλωτσάμε. Συν τοις άλλοις ήταν και ο πρόδρομος τού "μέσου", τού ρουσφετιού.

★

Πως ο διχασμός μας έγκειται στην αέναη σύγκρουση τού εαυτού μας (ας πούμε τής "άγιας" σύστασης τού εαυτού μας) με την Φύση. Γιατί σίγουρα αυτή η φύση μάς οδηγεί κατ' ευθείαν στην ανταρσία και το όργιο.

Και πως τα φυσικά φαινόμενα είναι φυσικά φαινόμενα (οι βροντές, οι αστραπές, οι πλημύρες, οι ξηρασίες, οι τυφώνες και τα σιφούνια) και ο Θεός τα εκμεταλλεύεται εκ των υστέρων για να κραταιώσει την δύναμη του. Πιστεύω γενικά πως ελέγχει τίς ψυχές μας έτσι όπως ελέγχουμε εμείς τα προγράμματα τών κομπιούτερ και πως μπορεί να δώσει και να πάρει ζωή κατά την θέληση και το κέφι του. Μπορεί να το κάνει πα- τόντας ένα κουμπί ή χρησιμοποιόντας κάπιους κωδικούς, κάπιους μαγικούς αριθμούς ή σύμβολα, κάπιες αλχημείες ή μαγικές ιεροτελεστίες με τις οποίες είναι γεμάτη η Γραφή του.

Ελεήμων Θεός; Μπα! Εγώ τον βρίσκω μάλλον... ελεεινό.

Η μόνη σχεδόν φωτεινή μορφή: ο Ελισσεαί. Και ο Σολομών με τον τρόπο του, τον καισαρικό και λάγνο.

★

Αυτό: πως πρέπει να συμφιλιωθώ με το πιάσιμο και να το αποδεχτώ σαν μέρος τής ζωής μου πάνω στην Γη. Άλλωστε αυτό ακριβώς είναι που με σπρώχνει σε παιχνίδι όταν περάσει. Έτσι η εβδομάδα πρέπει να είναι το τέλος. Οι προοπτικές για το πείραμα είναι καλές κι έτσι το τέλος θα είναι κοντά.

Και ο Μισιέλ Σιαλβέ προψές στην τηλεόραση, και ψες ο Άρθρουρ και η Τζίνα.

Κατά τ' άλλα: το πρώτο,για σήμερα, περπάτημα έγινε στις 7:24 λεπτά σε επίπεδο δρόμο (ως την βρύση και πίσω). Τώρα στις 9 έκανα το δεύτερο στον ίδιο δρόμο, για 36 λεπτά. Από την αρχή ως το τέλος του πάντως ήμουν βέβαιος πως τα πόδια μου είναι βαριά (μακάρι να ήταν και η καρδιά στην ίδια κατάσταση αλλά δεν ήταν). Έτσι βρέθηκα αναγκαστικά ενώπιον νέων ενδεχομένων.

Εάν πάντως θα κρατήσω την εβδομάδα, τότε θα πρέπει να περιορίσω τις ανηφόρες μόνο κατά την μία (και μισή) μέρα τής σκληρής εργασίας και άσκησης και να διασπείρω όσο μπορώ τις προσπάθειες μου κατά το τέλος τής εβδομάδας (ή οκτάδας).

Εάν προχωρήσω στην δεκάδα, τότε θα έχω 2 ημέρες σκληρής εργασίας και άσκησης και 8 ημέρες περπατημάτων ως εξής, πιθανότατα:

1η και 2η μέρα: 2 χλμ, 3,3,2,2,2,1,1,1,1, και 1 χλμ. και λίγη μέτρια εργασία.

3η και 4η μέρα: 2 χλμ, 3,2,2,2,1,1,1,1,1,1,1 και 1 χλμ. και λίγη ελαφριά εργασία.

5η και 6η μέρα: 1 χλμ, 2,2,2,1,1,1,1,1,1,1,1,1,1, και 4Χ½ χλμ. Και, τέλος

7η και 8η μέρα: 1 χλμ, 2,2,1,1,1,1,1,1,1,1,1,1,1 και 6 Χ½ χλμ.

Σύνολο δηλαδή πάντα τα 19 (και κάτι) χλμ, το μήκος δηλ. τής περιφέρειας τής πόλης τών 4,8 χλμ.

Ενώ ... ενώ... ενώ... Να πάρει! Ο διάολος μού ανακατώνει περισσότερο τώρα τα πράγματα. Και είναι επόμενο: αφού έχω τα πόδια μου κουρασμένα και αφού επιμένω να κρατάω την εβδομάδα, τότε είναι λογικό να ... αναζητώ μια μικρότερη τών 4,8 χλμ. πόλη. Κι ασφαλώς αυτήν την έχω κιόλας και την διαφήμισα ήδη σε δύση και σε ανατολή. Έχοντας λοιπόν ένα από εκείνα τα σχέδια μπροστά μου, τότε γίνεται εύκολα φανερό πως μεγαλώνοντας τίς αποστάσεις μεταξύ τών κτιρίων και των εργοστασίων (κτλ κτλ) από 20 σε 30 μέτρα από την περιφέρεια στο κέντρο και αφαιρόντας (κατόπιν) τα εστιατόρια από εκεί που είναι και διασκορπίζοντας τα κάπου ανάμεσα στους άλλους κοινόχρηστους χώρους (σύμφωνα πάντα με τα πρόσφατα αιτήματα), τότε θα έχω και πάλι τα 1440 κτίρια στην πόλη χωρίς να χρειαστεί να αφαιρέσω έστω και ένα από το όλο σύνολο τους.

... Τελικά: μια πιο προσεκτική έρευνα (με ρίγα και με μολύβι) έδειξε πως αν κάνω αυτό που έλεγα πριν, τότε τα κτίρια θα μειώνονταν κάτω τών 1440: (1392:696+456+240). Έτσι δεν μου μένει άλλη πόλη από εκείνην τών 4,8 χλμ. Έτσι θα είναι και τα δωμάτια πιο ευρύχωρα. Αλλωστε άρχισαν -11½ στο μεταξύ-τα πόδια μου να ελευθερώνονται και πιστεύω πως η αντικατάσταση τών 3,5 χλμ με τα 3 χλμ και των ανηφόρων με τα επίπεδα θα διόρθωνε πλήρως τα πράγματα.

★

Κι αυτό από ψες: για τον Θεό τών Εβραίων και για τον Θεό τών Ελλήνων. Το πόσο πιο ανεπτυγμένο ήταν εκείνο το ελληνικό πνεύμα! Και η ελληνική μυθολογία, ω! Και τώρα πώς κατάντησες ρε Ελλάδα;

Κι αυτό: 5 μέρες πιάσιμο και 5 όχι. Όπως η μέρα με την νύχτα. Όχι κι άσχημο ε;

★

Πέντε και τέταρτο στο μεταξύ, απόγευμα. Μετά το πρώτο, για σήμερα, 12λεπτο περπάτημα. Έτσι ή σχεδόν έτσι: μόνο που δεν πετάω.

Μπάνιο μετά και λίγες αναγούλες από κατάχρηση, πιστεύω, τού ελαιόλαδου.

Το τελευταίο περπάτημα στις 9 και 10. Στις 10 βλέπω να νυστάζω και άμα δεν πάω εγκαίρως για ύπνο, τότε ή θα κοιμηθώ μπροστά στην τηλεόραση ή, αν καταφέρω και τον απομακρύνω, θα δυσκολευτώ ύστερα να κοιμηθώ.

16 **Φεβρουαρίου, Τετάρτη.**

Ξάπλωσα ψες στις 10 και τέταρτο και ξύπνησα τώρα στις 6 και τέταρτο. Το πρώτο περπάτημα (12 λεπτά) στις 6 και 40. Έτσι και πάλι: μόνο που δεν πετάω.

Αα, και στον ύπνο μου ψες η Δωρούλλα. Και ξύπνησα πώς ξύπνησα! Αλλά:άστα.

Το δεύτερο περ/μα στις 7 και 45 (12 λεπτά). Κι αυτό: οι 5 μέρες δουλιά, άσκηση και ορθοστασία. Και οι άλλες 5 μελέτη, ρέμβη, θέαμα και περπάτημα.

Περπατούσα στις 9 (παρά), όταν αποφάσισα να μπω σε κείνα τα αστέγαστα πλινθόκτιστα σπιτάκια μου. Και νά που βρίσκομαι τώρα αντιμέτωπος με την άλλη μου πραγματικότητα: δίο τοίχους τούς έχει ρημάξει η βροχή. Και ενώ θα μπορούσα με μιά, δίο, ή τρεις ώρες δουλιά να προλάβω το κακό, τώρα θα χρειαστώ μια και διο μέρες για να το διορθώσω, κι αν διορθώνεται. Έτσι πάντως παρατηρούσα τις ζημιές: είμαι τρελλός, σίγουρα είμαι τρελλός.

Βέβαια το πάθημα μάθημα. Τι; Φοβόμουν να ενοχλήσω αυτές τις 300-400 λίρες που έχω στην μπάντα; Π ιό το ώφελος; Κοίταξε τώρα! Ω, σίγουρα η ζωή μου είναι πιο ενδιαφέρουσα όταν δεν έχω τίποτα.

Πάντως είναι γεγονός πως οι τοίχοι έχουν αδυνατίσει μ[1] όλα τα νερά που έχουν φάει και έτσι σκέφτομαι να χτίσω τα ανώγια με πλιθάρι ολόκληρους μεν τούς εξωτερικούς τοίχους αλλά μόνο ως το ένα μέτρο τούς μεσότοιχους. Από κει και πάνω θα βάλω στύλλους (ξύλινους) και θα φτιάξω το υπόλοιπο με ξύλο. Αυτό θα σήμαινε έξοδα περισσότερα και κόπο λιγότερο. Ας είναι όμως: τον χρόνο που θα εξοικονομήσω θα τον ξενοδουλέψω για να καλύψω τα έξοδα τών ξύλων.

Το σκέφτομαι, το ξανασκέφτομαι: ω! Σίγουρα είμαι τρελλός!

Μετά τις 11 και μετά από ένα 20λεπτο περπάτημα και το στύλλωμα στα σπίτια έτσι: ελαφρύς, ναι, αλλά με τα πρώτα σημάδια δυσπεψίας.

... Λοιπόν, στις 11 και 20 έφευγα με το τρακτέρ για την Πόλη για να φέρω προμήθειες για τα σπίτια: τσιμέντα, σωλήνες κτλ. Στις 12 παρά 10 ήμουν στον Αγγελο για τις σωλήνες. Φόρτωσα ύστερα από τον Αντρίκκο 8 τσιμέντα και μετά πήγα ως το σχολείο και έδωσα στην καντίνα 10 λίρες για τα παιδιά.

Ύστερα, εκεί στον δρόμο έξω από την εκκλησία, είδα εκείνο το κορίτσι από την Κρήτου Τέρρα που πριν κάτι μέρες το πρωτόδα κάπου εκεί κοντά πάλι και της είχα πει: αλήθια! Είσαι τόσο ωραία όσο φαίνεσαι; Διο-τρεις μέρες μετά την είδα με την φίλη της (πάλι) στο μαγαζί τού Γιάννη και δεν ήμουν σίγουρος αν ήταν εκείνη. Την ρώτησα και μου είπε "ναι". Τότε ήταν που έμαθα πως είναι από την Κρήτου Τέρρα και πως είναι στην τρίτη τάξη τού Γυμνασίου.

Σήμερα πάντως με κοίταξε μ' έναν παράξενο τρόπο, έτσι ακριβώς που μου μπήκε η σκέψη πως αυτό το κορίτσι μ' αγαπάει και υποφέρει για μένα. Παράξενο αλήθια αίσθημα για την καρδιά μου. Είναι τόσοι καιροί που δεν το είχα αυτό το αίσθημα. Την είδα που μπήκε στο λεωφορείο της και μου φάνηκε ότι με κοίταξε πάλι. Όταν πέρασαν ύστερα από μπροστά μου κάπια άλλα κορίτσια ντρεπόμουν να τα κοιτάξω. Πραγματικά, αυτή είναι μια περίεργη εμπειρία.

Κάπου εκεί πετάχτηκα για μια ματιά ως τα παιδιά. Όταν γυρνούσα έφευγε το λεωφορείο της και γω στάθηκα στην άκρη τού δρόμου για μια τελευταία ματιά. Κι ως γεγονός: την είδα μια στιγμή αλλά εκείνη κοίταζε ίσια μπροστά. Όμως με είδε η φίλη της. Το λεωφορείο έφυγε, έφυγα κι εγώ έχοντας μαζί μου την εντύπωση πως αυτή είναι μια αληθινή γυναίκα και όχι μια φτηνή, σαν τόσες και τόσες άλλες, απομίμηση της.

Είχα το τρακτέρ εκεί στον δρόμο με όλο το φορτίο του. Πήρα μιά-διο τσαντούλες με φαγητό και ρούχα και έφυγα για το Δημοτικό σχολείο. Κρύφτηκα πίσω από μια αίθουσα και εκεί στον ήλιο πήρα το μεσημεριανό μου: ψωμί, ελιές, ντομάτα και μισό καττιμέρι.

Στις 2 και 45 αρχίζαμε το παιχνίδι με κάπια παιδιά. Ήταν ένα καλό παιχνίδι - σωστό ντέρπυ - και τράβηξε σχεδόν ως τις 4½. Ύστερα πήγα ως το Γυμνάσω υπολογίζοντας πως είχε προπόνηση η ομάδα τής Πόλης για να συνέχιζα εκεί την προπόνηση μου, αλλά δεν ήταν κανένας εκεί.

Έτσι αποφάσισα και γύρισα πίσω για να παίξω με τα παιδιά μου. Ήθελε και πάλι η κυρία να πάω στον σταθμό και να της τηλεφωνήσω από κει για να τα φέρει. Εγώ της είπα: σε 10-15 λεπτά φέρτα στο Δημοτικό και θάμαι εκεί.

Όταν έφευγα για το Δημοτικό περνούσε ο Στασής, ένας αστυνομικός, με το αυτοκίνητο του και στάθηκε λίγο και μου είπε: μήπως και πας και πάρεις τα παιδιά γιατί... Του είπα: όπιος ανακατώνεται με τα πίτουρα τον τρώνε οι κότες. Τζιήλα το. Όπως σου το λέω: τζιήλα το.

Στο Δημοτικό είχε περάσει στο μεταξύ μισή ώρα και δεν φάνηκε. Πήρα τον δρόμο για το σπίτι τους όταν την είδα να τους φέρνει με το αυτοκίνητο τού μπαμπά της. Γύρισα πίσω και μπήκα στο Δημοτικό. Είδα το αυτοκίνητο τους σταματημένο στην αυλή τού αστυνομικού σταθμού. Τα παιδιά δεν ήταν εκεί έξω και υπολόγισα ότι θάναι μέσα στον σταθμό. Έτσι στάθηκα κοιτάζοντας κατά την πόρτα (τού σταθμού) για να τους φωνάξω μόλις βγούν. Κι ως γεγονός: δεν πέρασαν διό-τρία λεπτά και βγήκε ο Έκτορας. Του φώναξα και έκανε χαρά και το φώναξε και στους άλλους. Όταν ήρθαν τα παιδιά κοντά μου ήρθε και ο Στάσής για να μου πει ότι με θέλει ο λοχίας. Εγώ βέβαια δεν τον ήθελα και του είπα πως αν με θέλει εκείνος μπορούσε να βγει έξω αλλά τελικά... πήγα. Ούτε λίγο ούτε πολύ ο φίλος ο Μέμνος μούκανε κι αυτός τον σκληρό και μου θύμισε τις πρόνοιες τού διατάγματος. Ε, κι εκεί τότε τάπαμε για τα καλά - τι να κάτσω χόρα να τα καταγράψω; - ενώ η κυρά έκανε την επίθεση της. Είπε πως θα πληρώσω τώρα εγώ για όσα υπέφερε εκείνη στο σπίτι μου. Και πως αν δεν υπακούσω στα διατάγματα πρέπει να με κλείσουν στην φυλακή ή στο... φρενοκομείο. Ύστερα πέταξε αυτό: πως για να βλέπω τα παιδιά πρέπει να γονατίσω και να παρακαλώ... Θέλει, βλέπετε, να με ταπεινώνει κάθε φορά που θα θέλω να τα δω. Και και και. Γνωστά τα σχόλια μου για την κυρά. Τώρα το σχόλιο μου είναι για τον Μέμνο, και είναι αυτό: ω Μέμνο, από σήμερα είσαι και συ στην λίστα.

Αα, και τώρα που θυμάμαι: μετά το μεσημέρι περνούσα κάτω από εκείνο το "Γραφείο Ευημερίας" και με φώναξε εκείνη η κοινωνική λειτουργός. Ε, πήγα. Τέτια πράγματα μού προκαλούν πάντα την περιέργεια. Μου μάσησε τίς γνωστές ανοησίες ανακατωμένες με κάπια ίχνη... μεταμέλειας για την στάση της. Εγώ τής είπα τα δικά μου και με το στυλ μου και ένιωθα ύστερα κάπως δυσάρεστα που δεν την άφησα μ' αυτό που ένιωθα και νιώθω ακόμα: είσαι ένα τέρας.

Εν πάση περιπτώσει στις 6 και τέταρτο αρχίζαμε το κρυφτούλι με τα παιδιά κι αφού παίξαμε καλά, φιληθήκαμε, αγκαλιαστήκαμε, δερθήκαμε (η Ισμήνη δηλαδή, εκτός τών άλλων, εκφράζει την αγάπη και την... άνεση της κοντά μου ξυλοφορτώνοντας με) και... σκάσαμε πήγαμε ύστερα στην μπροστινή αυλή τού σχολείου για να παίξουμε κυνηγητό. Δεν παίξαμε 5-10 λεπτά και η Ισμήνη ήθελε να πάει στην τουαλέτα και όντως πήγε όπως το ήθελε: με την συνοδεία μου. Εκεί στα σκοτεινά (έμπαινε μόνο από κάπια παραθυράκια το φως τού φεγγαριού) κατέβασε μοναχή τον νιαγάρα και γονάτισε για να την "σφογγίσω". Έτσι κι έγινε. Την πήρα ύστερα αγκαλιά και πήγαμε για τ'αγόρια.

Αα, τότε - και πριν ακόμα, όταν αφήναμε την πίσω αυλή για την μπροστινή. Είχε μάλιστα χτυπήσει λιγάκι και βύζαινε το χεράκι της - τής έλεα" σ' αγαπώ" και έσφιγγα το κορμάκι της στο δικό μου. Εκείνη μού απαντούσε με κείνο τον τόνο που δεν μπορεί ένας άνθρωπος που καταλαβαίνει από αισθήματα να τον ξεχάσει ποτέ: κι εγώ σ' αγαπώ.

Κάπου εκεί ή, μάλλον, ακριβώς μετά τις τουαλέτες ήταν καιρός να φύγουμε. Πήρα τον Έκτορα και την Ισμήνη στους ώμους (την Ισμήνη στον αριστερό και τον Έκτορα στον δεξί ώμο, άνκαι κάπου στην μέση τού δρόμου έμεινε μόνος ο Έκτορας στους ώμους και πήρα την Ισμήνη αγκαλιά) και φτάσαμε έξω από το σούπερμαρκετ. Εκεί σταθήκαμε λίγο, αλλάξαμε ακόμα λίγα φιλάκια και μου είπε η Ισμήνη πως μου τηλεφώνησε δίο φορές (την μια φορά, είπε, το πήρε ο Ματθαίος και την άλλη... κανείς). Τους έδωσα από μια λίρα και κάτι κέρματα, έδωσα και μια λίρα για τον Ορφέα και κάπου εκεί χωρίσαμε. Περπάτησα ως το Γυμνάσιο, εκεί όπου είχα αφήσει το τρακτέρ, ντύθηκα καλά (το κρύο είναι τσουχτερό) και έβαλα μπρος για το χωριό.

Στις 8 και κάτι λεπτά ήμουν στο σπίτι. Έβαλα τα αθλητικά μου παπούτσια και βγήκα στον

δρόμο στις 8 και 20. Έτρεξα λίγο εδώ γύρω και σύντομα ελαμνούσα για την Κινούσα. Ανηφόρισα τρέχοντας (για πρώτη φορά εδώ και χρόνια και καιρούς) και γύρισα πίσω, πάλι τρέχοντας. Σύνολο: 38 λεπτά. Ύστερα έκανα ένα 400άρι και ένα 200άρι. Έκανα 50 αναπηδήσεις με τα πόδια πίσω, 50 με τα πόδια μπροστά, 2 φορές 25 βαθιά καθίσματα, ύστερα γυμναστική (δίπλωση, γέφυρα, τόξο κτλ) για 20 λεπτά και στις 10 και κάτι μπήκα στο μπάνιο. Στο μεταξύ κάτι κάμψεις, κάτι έλξεις και κάτι κοιλιακούς τούς έκανα στο Δημοτικό κατά την αναμονή τών παιδιών.

Μόλις τέλιωσα το μπάνιο κατά τις 10 έκατσα στο τραπέζι, έφαγα ένα, τόσο, κιλό πορτοκάλια και μανταρίνια και ύστερα στο γραφείο πήρα την πέννα. Από τις 11 (παρά) ως τώρα-12 και 20-έγραψα όλα τα πιο πάνω.

Πάντως το πιάσιμο επήλθε δριμύ, ιδίως στις γάμπες. Αα, και θα βάζουν ιδέες όσοι με δουν να... αναπηρώ. Εν πάση περιπτώσει: από τις 3, ας πούμε, ως τις 10 ήμουν σε δράση. Στριμώχτηκα μεν αλλά το... απόλαυσα. Έτσι έπρεπε να έκανα και την προηγούμενη Τετάρτη αλλά με είχε συνεπάρει η συνήθεια.

Πως το παράκανα το παράκανα, vaL - άνκαι όχι και τόσο - αλλά ας πούμε και πάλι πως τα παραπάνω είναι για τον πρωταθλητισμό. Αα, κι ήθελα τόσο αυτό τον καιρό να ξεχάσω σπίτια κι αυλές και να κάνω άλλη μια καλή προσπάθεια στα γήπεδα.

Κι αυτή η σκέψη πριν: μια μέρα την βδομάδα ή κάθε οκτώ ή εννέα ημέρες η καρδιά μας θα κτυπάει γρήγορα και το στομάχι μας θα τρώει ελαφρά (κυρίως φρούτα και γάλα) και πιο τακτικά, όπως τα παιδιά δηλαδή. Ας πούμε δηλαδή πως αυτή η μια ημέρα την βδομάδα αντιπροσωπεύει περίπου την παιδική ηλικία στο σύνολο τού βίου: ένα προς εφτά περίπου.

Ναι, και νά που μ' αυτό θυμήθηκα εκείνους τούς ιερούς αριθμούς: 1, 3,7. Και σκέφτομαι αυτό: 1 ημέρα προπόνησης, 3 ημέρες σκληρής εργασίας και εφτά ημέρες ελαφράς εργασίας και ανάπαυσης.

Έχω καιρό για το πείραμα. Και φυσικά μπορεί να είναι και η βδομάδα καλή υπό κάπιες προϋποθέσεις (πιστεύω θάναι καλύτερη για τον πρωταθλητισμό) αλλά και το 10ήμερο. Η διαφορά είναι μικρή. Τώρα προτιμώ το 10ήμερο αλλά σίγουρα θέλω τα αποτελέσματα που έχω ανάγκη για να επιμείνω σ' αυτό. Διαφορετικά: καλή και η βδομάδα αν την χειριστώ σωστά.

Κι αυτό: πως αυτό τον χειμώνα τον έβγαλα καλύτερα από κάθε άλλον χειμώνα τών τελευταίων χρόνων. Κι ακόμα πού είσαι;

Λοιπόν: 12 και 40 η ώρα. Ώρα για... ύπνο.

17 **Φεβρουαρίου**, Παρασκευή, σούρουπο.

Έτσι μπήκα στο σπίτι και έτσι στάθηκα μπροστά στον καθρέφτη: δείξετε μου λίγη καλοσύνη και θα σας το πω ρε άνθρωποι: σας αγαπώ, σας αγαπώ π' ανάθεμα σας.

Πήγα στην Πάφο σήμερα, πάλι για το "οικογενειακό ζήτημα". Προσπάθησε ο δικαστής για κάπιο συμβιβασμό. Στην αρχή έδειχνε καλός, περνούσε, αλλά στο τέλος τάκανε θάλασσα. Επέμενε στην παρουσία τρίτου προσώπου τις ώρες που θα βλέπω τα παιδιά. Εγώ αρνήθηκα αυτό τον συμβιβασμό και του τόπα: δεν μπορώ να συγκατατεθώ σ' έναν τέτιο εξευτελισμό. Εκείνος τόπαιξε σκληρός: εντάξει, μπορείτε να πηγαίνετε.

Βέβαια ειπώθηκε ακόμα κάτι τι αλλά χωρίσαμε μ' αυτήν περίπου την ατμόσφαιρα ανάμεσα μας.

Αν κατάλαβα καλά εσείς ζητάτε από μένα πιστοποιητικό καλής διαγωγής ε; Αα, κι εγώ θέλω τα πτώματα σας. Εγώ το καλό παιδί του Νόμου δεν τόπαιξα ποτέ.

Τώρα από Υγία; Να, σχεδόν όλη την ημέρα σήμερα αισθανόμουν όπως τότε περίπου που απέδωσα την... ζημιά σε κείνο το πουλόβερ μου (έφταιγε το συνθετικό υλικό του). Σήμερα φορούσα αυτό το ασπρόμαυρο πουκάμισο που μου είχε χαρίσει ο Μιχάλης. Σκέφτομαι όμως τώρα πως μπορεί να φταίει απλά και σκέτα το ταξίδι ή και, ίσως-ίσως, η σκληρή προπόνηση σε συνδυασμό με κάπια κατάχρηση τών πορτοκαλιών και των μανταρινιών. Στις 3 προσπάθησα για λίγη ανάπαυση στην Πόλη, πλάϊ σε κείνες τις καρυδιές στο φυτώριο, αλλά δεν πέτυχε. Θέλεις η

αταξία στην σημερινή μου κίνηση, θέλεις η μυρωδιά τού αυτοκινήτου, θέλεις αυτή η εκείνη η κατάχρηση ή η καθυστέρηση, όμως είναι γεγονός: δεν τα κατάφερα.

Κατά τ' άλλα: είδα λίγο την Ισμήνη και τον Έκτορα στο Δημοτικό. Ύστερα περπάτησα με την Ισμήνη στην Πόλη, στο βιβλιοπωλείο τής αγόρασα έναν μικρό πίνακα και κάτι άλλα μικροπράγματα και αγόρασα για μένα μια μπάλα.

Ω, πόσο το πονώ αυτό το κορίτσι, πόσο τ' αγαπώ και πόσο μ' αγαπά κι εκείνο! Το σκεφτόμουν έτσι πριν: αν, όταν κάποτε μεγάλωνε, μου έλεε: παπά, σε ήθελα πολύ τότε, ήθελα το σπίτι μας και το κρεβάτι μας. Σου το έλεα παπά, σου το έδειχνα, όμως εσύ δεν πάλεψες - αφού λες είσαι ο πιο δυνατός - για να με φέρεις κοντά σου.

Ω, και τι να της έλεα; Πως πάλευα, πως πάλευα με την πέννα και με τα χαρτιά; Τι να της έλεα, να πάρει; Αλλά: κουράγιο μωράκι. Ο παπάς σου είναι στ' αλήθια ο πιο δυνατός και θα νικήσει. Κουράγιο μωράκι. Ναι μεν παλεύω τώρα με την πέννα αλλά δεν το κάνω παρά για να κλείσω μ' αυτήν κάθε ελπίδα διαφυγής τους όταν θα έρθει αδυσώπητο εκείνο το άλλο κτύπημα.

Ο Έκτορας πάλι σαν να αποξενώνεται από μένα και τίνει να αντιγράψει τον Ορφέα. Δεν με αφήνει να τον χαδέψω κι όλο μού ζητά να του αγοράσω τούτο και κείνο. Βέβαια και η Ισμήνη θέλει κάθε φορά να της αγοράζω κάτι αλλά εκείνη τουλάχιστον μ' αγκαλιάζει με την όρεξη της όταν ζεσταθεί.

Ο Ορφέας, από την άλλη, με είπε "μαλάκα" εκεί στο πεζοδρόμιο έξω από τα διαμερίσματα τού Νίκου όταν έκανα να τον φιλήσω. Θα το άκουσε και ο Νίκος αλλά είπαμε: και μη χειρότερα.

Κι αυτό από τον Έκτορα: ο Μάριος μού είπε: είσαι γιος τού πελλοΚωστή.

Κι αυτό ρε παιδιά: βαρέθηκα να σηκώνω μονάχος το φορτίο ενός αγώνα που ανήκει σε όλους. Αυτός ο αγώνας είναι χρέος όλων ρε άνθρωποι. Γιατί με αφήνετε μονάχο; Αυτός ο πόλεμος είναι καθήκον όλων. Πότε επιτέλους θα το καταλάβετε αυτό;

Κατά την διάρκεια πάντως τού τελευταίου περπατήματος σκεφτόμουν ένα κεί- μενο-ομιλία με θέμα: θεολογία.

18 **Φεβρουαρίου, Πέμπτη.**

Τελικά έπαθα αυτό που εφοβόμουν. Ούτε λίγο ούτε πολύ ξύπνησα με πονοκέφαλο. Ευτυχώς που δεν είναι βαρύς. Κι ακόμα ένα "ευτυχώς": ξημερώνει. Κι ως γεγονός όταν είσαι στο πόδι υποφέρεται ο πονοκέφαλος αλλά στο κρεβάτι είναι μαρτύριο. Πάντως σηκώθηκα στις 6 και 40 αφού έμεινα κανένα 20λεπτο στο στρώμα διστάζοντας να σηκωθώ. Στις 7 (παρά 5) έκανα το πρώτο (24λεπτο) περπάτημα. Κάπου εκεί έκανα μιά - διό σκέψεις.

Η πρώτη: πως πρέπει να έρθει η σωστή ώρα για να φάω με όρεξη. Μην με ταΐσεις στις 7 και μην μου ζητήσεις να φάω με όρεξη πάλι στις 9. Διό - τρεις μέρες να γίνει αυτό και θα σκάσω. Το ίδιο γίνεται περίπου και με το τρέξιμο. Μην με βάλεις να τρέξω σήμερα και αύριο να μου ζητήσεις πάλι να τρέξω και μεθαύριο το ίδιο και το ίδιο γιατί σύντομα θα θέλω φορείο. Αν δεν κλείσει ο κύκλος τού "δρόμου" (τρέξιμου), τότε η απόδοση σου θα είναι τόσο πιο χαμηλή όσο περισσότερο έχει ξεφύγει από το μέτρο. Και το μέτρο σ' αυτό νά, σχεδόν το πιάσαμε: από 7ήμερο ως 10ήμερο.

★

Και πως εγώ δεν ενδιαφέρομαι καν για την γνώμη του κόσμου. Γιατί και η καλύτερη να είναι σήμερα, αύριο μπορεί να είναι διαφορετική. Αρκεί να κυκλοφορήσει μια κακή φήμη και τότε όσοι σε χαιρετούσαν ή σου μιλούσαν χτες, σου γυρίζουν την πλάτη, κάνουν πως δεν σε βλέπουν ή πως τους τρώει μια έγνια και δεν σε πρόσεξαν και εκεί που χτές-προχτές ήταν καλοί και ωραίοι, ξαφνικά βαραίνουν πολύ και ούτε μιλούν ούτε μιλιούνται, ούτε χαιρετούν ούτε χαιρετιούνται.

Αα, όλους αυτούς θα τους φάει τελικά ο βυθός με τόσο βάρος απάνω τους. Βέβαια γίνεται και το αντίστροφο κάποτε και είναι αυτό κυρίως που με κάνει και πονώ. Γιατί εκεί που με χαιρετάνε και με προσέχουν σήμερα ξέρω πως δεν θάναι αργά η μέρα που θα μου στρέψουν τα νώτα λες και είμαι λεπρός.

Αυτό από χτές: αν αναβάλλω το χτύπημα μου δεν το κάνω παρά για την ώρα εκείνη όπου θα είναι ικανό να πάρει με την δύναμη και την ορμή του όλα τα καθήκια.

Κι αυτό: πως η δυσκολία με το πιάσιμο έγκειται στα πρώτα πέντε λεπτά τού περπατήματος ή στην ώρα που θέλεις να σηκωθείς. Από κει και πέρα είναι... απόλαυση. Τουλάχιστον κατά την συντριπτική πλειοψηφία τών ωρών δεν αισθάνεσαι κανέναν πόνο, ενώ η καρδιά σου το χαίρεται. Αλλωστε είναι τόσο ενδιαφέρον, είναι αντιπληκτικό και έχεις την αίσθηση τής ύπαρξης που σου δίνει αυτός ο πόνος κάθε φορά που θέλεις να κουνήσεις τα πόδια σου.

...Με το πρόγραμμα μου δηλαδή αντιστρέφω λίγο πολύ την εντολή τού Θεού: "έξι ημέρες εργάσου και μία αναπαύσου" και το κάνω" μία ημέρα εργάσου και έξι αναπαύσου." Αλλά είπαμε: από την πλήρη εργασία ως την πλήρη ανάπαυση μεσολαβεί η καμπύλη:

★ 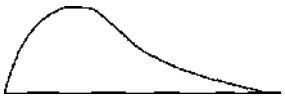

...Α, αφού μιλάς για τύψεις θα σου πω: το σκέφτηκα πριν κάτι μέρες και είπα με τον εαυτό μου: αν νιώθω για κάτι τύψεις είναι γιατί άνθησαν οι μυγδαλιές εδώ κι ένα μήνα έξω από το παράθυρο μου κι εγώ δεν στάθηκα ακόμα άξιος ν' αγγίξω, να μυρίσω και να χαδέψω με το πρόσωπο μου τους ανθούς τους.

★

Πώς παίρνετε το μέρος της γιατί έχει το μέσον. Άλλωστε όλοι σας βασίζετε την θέση και την δουλίτσα (αλλά και την... στολίτσα) σας σε κάπιο μέσον κι έτσι ξέρετε όλοι καλά τι παναπεί να έχεις το μέσον. Για σάς οι ισχυροί είναι όπως τούς Θεούς: έχουν παντού αυτιά και μάτια κι ασφαλώς ελπίζετε κάνοντας τα αυτά και κείνα πως θα πιάσουν το φρόνημα και τον ζήλο σας και θα σας ανταμοίψουν.

★

Ενιά παρά 10 η ώρα. Σε λίγο θα φύγω για το 2ο (36λεπτο) περπάτημα κι όμως εξ αιτίας τού πονοκεφάλου δεν έφαγα ακόμα και δεν ξέρω καν αν θα φάω το μεσημέρι. Θα δω την εξέλιξη του και θα αποφασίσω.

Στο μεταξύ, σκεφτόμενος όλη αυτή την ιστορία, μού φαίνεται πως το πιο δίκαιο είναι το 10ήμερο: 3 ημέρες σκληρής εργασίας και άσκησης, 2 ημέρες ελαφράς εργασίας και 5 ημέρες ανάπαυσης.

Ή: γιατί όχι το 12ήμερο;

3 ημέρες σκληρής εργασίας και άσκησης (και τροχού)

3 ημέρες μέτριας εργασίας, με μέτρια ανηφόρα

3 ημέρες ελαφράς εργασίας με μικρή ανηφόρα, και

3 ημέρες μελέτης, με επίπεδα.

Αντιστρέφω δηλαδή τον μήνα και παίρνω τον αριθμό τού συνόλου τών μηνών: 12. Έτσι κάνω 30 κύκλους τον χρόνο.

Βέβαια ολ' αυτά είναι μόνο σκέψεις. Καλές σκέψεις μεν, λογικές, ναι αλλά την απάντηση θα την δώσει τελικά το πείραμα, η πράξη και ο στίβος.

Κι αυτό: πως οι 2-3 μέρες σκληρής εργασίας και τροχού μετά το τρέξιμο μπορούν πολύ καλά να αποτελούν μια θαυμάσια διευθέτηση για να απαλύνονται τα αρνητικά σημεία τού πιασίματος. Θα είμαι δηλαδή ζεστός και έτσι δεν θα μου στοιχίζει το πιάσιμο παρά μόνο τα πρωινά.

Τα περπατήματα σύμφωνα με τις τελευταίες σημειώσεις: συγκεντρωμένα στην αρχή και διασπαρμένα στην συνέχεια.

Στο μεταξύ θα κοιτάξω ξανά κάπιες παλιές σημειώσεις μου και νομίζω πως θα αφήσω την κάμαρα για τις δουλιές.

★

Αυτό: και τι δεν έχω κάνει για σας ρε παιδιά! Κι όμως στέκω στον δρόμο, σας φωνάζω και σας παρακαλάω να με πλησιάσετε κι όμως εσείς δεν το κουνάτε.

★

Πως ο Θεός, για να τιμωρήσει πιθανόν τον άνθρωπο, τού έδωσε εντολές εκ διαμέτρου

αντίθετες από τις εντολές που είχε για τον εαυτό του. Θυμίζω τό: έξι ημέρες εργάσου και μία αναπαύσου. Κι ως γεγονός αυτή είναι μια εντολή για σκλάβους... Εγώ είμαι ο Κύριος, εγώ δουλεύω μια μέρα την βδομάδα, αρκετά δηλαδή ώστε να είμαι σε... φόρμα, και καταδικάζω εσένα σε έξι ημέρες δουλιάς και μια ημέρα ... ύμνων προς τον Κύριο.

Ή το "ού μοιχεύσεις", το "ού φονεύσεις". Όλα τα εκλεκτά του παιδιά τις είχαν με το τσουβάλι τις γκόμενες. Έφτανε όμως γι' αυτό το ότι εξολόθρευαν τα δημιουργήματα τών άλλων Θεών, και τότε τους συγχωρούσε τα πάντα.

★

Αυτό: η κοινωνία αποδέχεται και ενισχύει τούς τυφλούς, τους κουτσούς, τους ανάπηρους, τους σπαστικούς, τους καθυστερημένους και τους... τρελλούς ακόμα, αλλά απορρίπτει και πολεμάει όσους έχουν μια διαφορετική από κείνην ιδέα και κοσμοθεωρία.

★

Στις 12 περπάτησα για 36 λεπτά, από τον μύλο μου ως το γεφύρι. Πριν τις 12 κοίταξα κάπιες περσινές, χειρόγραφες, σημειώσεις μου (**Μαρτίου**, **Απριλίου**, **Μαΐου**) και μετά τίς 12 διάβασα τις σχετικές σημειώσεις από τον έκτο τόμο τού Αγώνα μου, εκείνης δηλαδή τής περιόδου τής Θεσ/νίκης: **Απριλίου**, **Μαΐου**, **Ιουνίου** κτλ τού 1979. Όλα τα ζυγίζω και πιστεύω πως βρίσκομαι αναγκαστικά στο σημείο όπου θα δώσω ένα τέλος, ένα θριαμβευτικό τέλος, σ' αυτή την ιστορία.

Λοιπόν: εβδομάδα ή δωδεκάδα ή μήπως δεκάδα; Η διαφορά, είπα, δεν είναι μεγάλη (εξαρτάται πόσες ημέρες μετά την προπόνηση σκληροδουλεύεις) και την οριστική απάντηση θα την δώσει το πείραμα και μόνον.

Κι αυτό στις 3 (παρά): άραγε θα παίξω και δω τον ρόλο τού συμφιλιωτή μεταξύ τής θεϊκής εντολής (6 ημέρες εργασία και 1 ανάπαυση) και της ανθρώπινης ανάγκης;

Μία και 50 στο μεταξύ και θ' απλώσω τα ρούχα που έπλυνα πριν.

★

Πως το θέμα δεν είναι το να "απονείμω" απλά δικαιοσύνη. Τι δικαιοσύνη θάταν αυτή που συνέπεια της θα ήταν να κλειστώ στην φυλακή; Αυτή η δικαιοσύνη που θέλω εγώ να απονείμω πρέπει να φέρει ως λογικό επακόλουθο της την τιμή και την αμοιβή μου γιατί απλούστατα «έτσι είναι».

Στο μεταξύ έφυγε ο πονοκέφαλος από το μεσημέρι περίπου. Από φαγητό έφαγα στην μάνα μου αγκινάρες, μανταρίνια και λίγα χόρτα πριν το μεσημέρι και στις 2 ήπια 2 ποτήρια γάλα. Μετά έβαλα 8 ροδιές στα σακούλια, περπάτησα στις 6, και τώρα νάμαι πάνω από τις κόλλες.

Τι θα έλεγα τώρα που έφυγε σχεδόν η μέρα; Αυτό: σχεδόν ούτε που κατάλαβα πως είμαι πιασμένος. Κατά τ' άλλα αισθάνομαι λίγο αναιμικός από τις νηστείες και τα πολλά υγρά που πήρα.

Θυμάμαι πάντως πως εκείνες τις 2-3 μέρες μετά την προπερασμένη Τετάρτη δυσκολευόμουν πολύ στην ανηφόρα, έστω και στην μέτρια. Πήγαινα κατά την Λίμνη και επέστρεφα άλλοτε μέσα από το χωριό και άλλοτε από γύρω. Σήμερα περιορίστηκα σε μικρή ανηφόρα: πάντα ως το γεφύρι και πίσω στον μύλο ή στο σπίτι.

★

Τηλεφώνησα στις 6 ½ κατά τα παιδιά. Το σήκωσε ο Ορφέας. Είπαμε διό-τρείς κουβέντες αλλά πριν μού δώσει τον Έκτορα τόκλεισε η μάνα του. Μόνο που πρόλαβε και φώναξε: παπά, κι ύστερα σιωπή. Ξαναπήρα αργότερα άλλες διό φορές αλλά κανείς δεν το σήκωσε. Βέβαια δεν περίμενα να το σηκώσει κανείς αλλά ήθελα να τ' ακούσουν πάλι τα πουλλάκια μου, να τ' ακούσουν ξανά.

Ύστερα τα σκεφτόμουν κάτω από τ' αστέρια και το φεγγάρι σαν περπατούσα μετά τις 8. Ήμουν σκυφτός όλη την ώρα, χωμένος μέσα στο πετσί και μέσα στον πόνο μου και δεν νιαζόμουν καθόλου για το τι υπήρχε στη Γη ή στον ουρανό. Ότι κι αν πω η νύχτα είναι νύχτα, και είναι λίγη η διαφορά αν έχει αστέρια η νύχτα στον ουρανό όταν η νύχτα μέσα στην ψυχή μου είναι χωρίς αστέρια και χωρίς φεγγάρια, μια νύχτα σκοτεινή κι απέραντη.

Πάντως έκανα και τούτη την σκέψη σε τούτο το περπάτημα: πως η δύναμη μου θα

θεμελιωθεί πάνω στην αδυναμία (πιάσιμο) μου. Ή, έστω: η δύναμη μου θα αναδυθεί μέσα από την αδυναμία μου.

19 **Φεβρουαρίου**, Σάβατο.

Αυτή η σκέψη: ένας πατέρας που υποχρεώνεται να βλέπει τα παιδιά του υπό επιτήρηση είναι μόνο κατ' όνομα πατέρας. Αυτό κύριοι ισοδυναμεί με τον εξευτελισμό του μπροστά στα ίδια του τα παιδιά.

Ω ρε κύριοι! Το βλέπετε: σας δίνω χρόνο να μεταμεληθείτε. Θα σας δώσω ακόμα λίγον. Από κει και πέρα: μαζέψετε τα κόκκαλα σας αφού δεν λέτε να μαζέψετε τα μιαλά σας.

Ας πάμε όμως τώρα σε άλλα γεγονότα. Ψες έκανα το τελευταίο περπάτημα (24 λεπτών) στις 7 και 40. Στις 9 κοιμόμουν μπροστά στην τηλεόραση και στις 9 και 20 ήμουν στο κρεβάτι. Αργησε να με πάρει ο ύπνος. Ανκαι τελικά υπέκυψα, όμως ξύπνησα, αναγκαστικά, νωρίς. Ένα αμυδρό φως έμπαινε απ'το παραθύρι, ο Ματθαίος γύριζε από την δουλιά του και οι κόκορες στο χωριό έκαναν τελάλι. Αρχισα να ζαλίζομαι όταν αποφάσισα και σηκώθηκα. Κοίταξα το ρολόι. Ήταν 5 και τέταρτο. Ντύσιμο, κρέμα στις φτέρνες, νύψιμο, λάδι στο πρόσωπο και λάδι και λεμόνι στα χέρια. Έβαλα το σακάκι και βγήκα στις 5 και μισή για το πρώτο περπάτημα.

Ο ύπνος μου πάντως δεν ήταν σπουδαίος. Όπως και χτές: δεν με ικανοποίησε. Κάτι αρνητικό ένιωθα στην καρδιά, κάτι σαν δίψα, σαν (μήπως, σκεφτόμουν ύστερα περπατόντας) κατάχρηση λαδιού ή μήπως, έλεγα, η προπόνηση έβγαλε στην επιφάνεια το κακό; Τάχα φταίει το γεγονός ότι έσπρωξα την προπόνηση ως αργά το βράδυ; Μήπως η αλλαγή τού καιρού; Μήπως ο ήλιος; Ακρη δεν έβρισκα.

★

Οι πιο κάτω δίο-τρεις σημειώσεις γράφτηκαν χτες κάπου στο δικαστήριο ή στους δρόμους γύρω απ' αυτό.

Η πρώτη: πως αυτή που ξέρετε είναι η προϊστορική μορφή τού Θεού. Η ζήλια, η αδιαλλαξία, ο σωβινισμός, η ροπή του στην ανάγκη τών εθνικών ξεκαθαρισμάτων, η ωμότητα, η απαίτηση για θυσίες και η χοντροκοπιά υπήρξαν μέρος τών χαρακτηριστικών αυτού τού Θεού.

Η δεύτερη: πρώτα ήρθε ο Νόμος τού Μωϋσέως, ένας νόμος που δόθηκε απ' ευθείας στον άνθρωπο από το χέρι τού Θεού. Ύστερα ήρθε ο Νόμος τού Ιησού, ένας νόμος που, κατ' εμέ, είναι καλύτερος (πιο επιεικής, πιο μεγαλόψυχος και και και) από τον Νόμο τού πατέρα του. Τώρα άνθρωποι ήρθε ο καιρός να πάρετε τον δικό μου Νόμο (και Λόγο), τον Νόμο, αν θέλετε, ενός κοινού θνητού. Σας λέω λοιπόν πως δεν θ' αργήσετε να μάθετε πως ο δικός μου Νόμος είναι ο καλύτερος όλων.

Η τρίτη: και άφηνα τούς ερημότοπους μου γι' αυτές τις πόλεις όπου αντάμωνα κάθε φορά ανθρώπους και ανθρώπους, γνωστούς και άγνωστους, γυναίκες με καλά προσόντα, ωραίες υπάρξεις με ωραία κατασκευή που όμως αποδεικνύονταν όλες εντελώς ανίκανες να συσπάσουν τα χείλη τους και να σχηματίσουν το περίγραμμα ενός χαμόγελου.

★

Πως έστω και αν ακόμα περάσει ο κόσμος μέσα από χίλιες συντέλειες, όμως ο άνθρωπος εκείνος που θα εποίμενε τα έθνη με σιδερένια πυγμή (γιατί δεν υπάρχει άλλος τρόπος) δεν μπορεί παρά να ερχόταν, αργά ή γρήγορα. Από την στιγμή που θα είχε τον Λόγο και την Δύναμη, τότε δεν θα τον σταματούσε κανείς. Γιατί απλούστατα εκεί τίνει κάθε εξουσία. Δείτε τήν αρχαία Ελλάδα, την Περσία, την Ρώμη, τους Αραβες, την Αγγλία, τον Χίτλερ. Όλη η ιστορία εκεί έτινε και εκεί τίνει: στο ένα κράτος κάτω από μια θέληση. Όλοι προσπάθησαν γι' αυτό, έστω και αν δεν τα κατάφεραν. Τώρα όμως υπάρχει διαφορά και η διαφορά αυτή είναι θετική και έγκειται σ' αυτό: έχουμε τώρα τα τεχνολογικά μέσα για να το πετύχουμε, πρώτα, και, κατόπιν, να το διατηρήσουμε.

Με διό λόγια: δεν θέλουμε ούτε Θεό ούτε και μάγο για να μας πει για το αναπόφευκτο τού "παγκόσμιου κράτους".

★

Σχεδόν μεσημέρι και μάλλον πιστεύω στο 10ήμερο (36 προπονήσεις τον χρόνο). Έρχομαι πίσω σε κείνο το πρόγραμμα τής 15ης **Φεβρουαρίου**. Θάκανα όμως την προπόνηση, ενδεχομένως, την 2η μέρα.

Στις 12 και 40 σκέφτομαι το 12 ήμερο: 3 μέρες σκληρής εργασίας και άσκησης, 3 μέρες ελαφράς εργασίας, 3 μέρες καθιστικής-κυρίως-εργασίας και 3 μέρες μελέτης, ρέμβης και ανάπαυσης.

★

Αυτή η σκέψη κατά το τελευταίο περπάτημα: πως αυτά τα κακώς έχοντα θα οφείλονται σε ελλιπή, μάλλον, εφίδρωση (και άσκηση). Κι ως γεγονός: όλο το τελευταίο σχεδόν δεκαήμερο ήταν βροχερό κι ανήλιαγο. Από την άλλη θα έχω ανάγκη από κάπια διαρκέστερα και ολιγότερον έντονα ερεθίσματα. Πιστεύω πως οι 3 ημέρες (κτλ) με βάση το 12ήμερο θα είναι καλές. Ενώ, θα έλεγα επιπλέον, λίγα ατμόλουτρα σε περιόδους με μακρά απουσία τού ήλιου θα ήταν χρήσιμα.

Κι αυτή η σκέψη: πριν κάπιες χιλιάδες χρόνια κάποιοι εξελιγμένοι τεχνολογικά επισκέπτες έφεραν τα βήματα τους κατά την Γη μας. Ήταν μια Γη γεμάτη με τέρατα. Αυτοί οι επισκέπτες ανέλαβαν να καθαρίσουν την Γη απ' αυτά και να φτιάξουν ύστερα τούς απογόνους τους.

Και όπως συμβαίνει πάντα με την ανθρώπινη ιστορία ο ένας πολιτισμός να αντιμάχεται ενός άλλου πολιτισμού μέχρι τής τελικής επικράτησης τού ενός ενάντια στον άλλον, έτσι θα έγινε και τότε. Και νά που η πρόσφατη ιστορία μάς παρουσιάζει τις δίο υπερδυνάμεις αυτού του πλανήτη να στέλλουν τα πληρώματα τους στο φεγγάρι και αλλού. Οπουδήποτε λοιπόν θα πετύχαιναν έναν έρημον από ανθρώπους πλανήτη αλλά κατάλληλο για να ζει και να τρέφεται κανείς σ' αυτό , τότε είναι επόμενο πως θα έκαναν εκεί τις αποικίες τους και θα φρόντιζαν για απογόνους και για εντολές αντίστοιχες τού συστήματος τους. Οι καπιταλιστές θα έδιναν καπιταλιστικές εντολές και οι κουμμουνιστές κουμμουνιστικές, οι καννιβαλοι καννιβαλιστικές και βάλε. Προτού φτάσουν δηλαδή εκείνοι οι πολιτισμοί να συγχωνευθούν σε έναν έκαναν τα μεγάλα τους άλματα στο διάστημα μεταφέροντας σε ξένους κόσμους αυτό τον αγώνα για την επικράτηση τού ενός απέναντι στον άλλο. Το ξεκαθάρισμα λοιπόν προσωπικών λογαριασμών ήταν ο πρώτος κανόνας στις σχέσεις τών εθνών. Η ανθρωπότητα αιματοκυλίστηκε χάρις ακριβώς στα θεϊκά καπρίτσια και τις εντολές και πέρασαν χιλιάδες χρόνια ώσπου να φτάσουμε στο σημείο να αντιληφθούμε επιτέλους πως οι θεϊκές εντολές δεν είναι αλάθητες και πως το να συμφιλιωνόμαστε με τον εχθρό μας μπορεί να δώσει καλύτερα αποτελέσματα από του να τον εξοντώνουμε.

Η χρυσή εποχή τής ανθρωπότητας θα έρθει όταν θα απαλλαγούμε από την επίδραση τών θεϊκών εντολών, ή όταν, έστω, πάρουμε απ' αυτές μόνο ότι μας εξυπηρετεί σαν ανθρώπους για να φτιάξουμε τις δικές μας, ανθρώπινες, εντολές.

Και πως εγώ που αφομοίωσα όσο κανείς την ανθρώπινη σκέψη και τον πόνο θα σας γνωρίσω το αληθινό πρόσωπο του Θεού. Εγώ λοιπόν θα τον υποχρεώσω σε νέες σκέψεις και συλλογισμούς και σε νέο σενάριο, όπως ακριβώς αυτός που έχουμε απέναντι μας μας υποχρεώνει σε ανάλογες σκέψεις. Αν είναι ένας ευαίσθητος και έξυπνος άνθρωπος μάς υποχρεώνει σε πιο ανθρώπινες και πιο βαθιές σκέψεις... Διαφορετικά, αν δηλαδή πρόκειται για καμιά πάστα γαϊδάρου, τότε μόνο από ραβδιά και γκαρίσματα θα καταλάβαινε. Τάπαμε αυτά από παλιά.

★

Αραγε: να κρατήσω το παλιό πρόγραμμα (4½Χ48 λεπτά, 6Χ36,9Χ24,18Χ12) με σταθερά ερεθίσματα κάθε μέρα ή να προχωρήσω στο καινούριο με τις αυξομοιώσεις του;

Ενδεχομένο πάντως κι αυτό, με βάση το 12ήμερο:

1η και 2η μέρα: σκληρή εργασία και: 1 περπάτημα τών 2.000 - 2400 μέτρων και 3 περπατήματα τών 4 χλμ (ως 4.800) με τον τροχό ή, τουλάχιστον, σε μεγάλη ανηφόρα και 1 περπάτημα τών 3 χλμ σε μέτρια ανηφόρα.

3η μέρα: και πάλι σκληρή εργασία και προπόνηση το απόγευμα.

4η ως και 6η μέρα: 2 χλμ (24 λεπτά), 3 χλμ (σε μέτρια ανηφόρα), 3,3,2,2,2,(2) χλμ σε μικρή

ανηφόρα.

7η ως και 9η μέρα: 2 χλμ, 3,2,2,2,2,1,1,1,1, 1,(1)) χλμ σε επίπεδο και

10η ως και 12 μέρα: 1 χλμ, 1,2,2,2,2 1,1,1, (1) και 6 ή 8 *X½* χλμ.

Μου φαίνεται θα μείνω σ' αυτό, με ενδεχόμενες κάπιες ανεπαίσθητες αλλαγές.

20 **Φεβρουαρίου**, Κυριακή.

7 η ώρα, μετά το πρώτο 24λεπτο περπάτημα.

Αυτή η σκέψη: πως οι δίο μέρες σκληρής εργασίας πριν την προπόνηση μπορούν να παίξουν τον ρόλο προθέρμανσης και μπορεί χάρις σ' αυτές να έχω καλύτερα αποτελέσματα.

Η ενδεχόμενη συνέχεια:

4η ως και 6η μέρα: 2 χλμ, 3,3,3,2,2,2 ή 1 και 1

7η ως και 9η μέρα: 2 χλμ, 3,3,2,2,2, 1,1,1 και 1

10η ως και 12η μέρα: 1 χλμ, 1,2,3,2,2,1,1,1,1,1,1

Και: τα 3 χλμ με την ανάλογη ανηφόρα: μέτρια δηλαδή. Περίπου ως την Λίμνη και πίσω.

Το πρόγραμμα μου θα έιναι γενικά μια παραλλαγή τού προγράμματος εκπαίδευσης στο ΚΕΝ.[33] Από την Δευτέρα ως την Πέμπτη μάς ξεθέωναν και από κει ως την Κυριακή μάς χαλάρωναν.

★

Δέκα η νύχτα. Αυτό: εντάξει Θεέ, σου οφείλουμε την δημιουργία μας, σ' ευχαριστούμε γι'αυτό αλλά τους νόμους και τις εντολές μέσα στις οποίες θα ζήσουμε εμείς, άστες σε μας, να χαρείς.

Κι αυτό: πως με την ανάσταση θα πραγματωθεί η συγνώμη και η συμφιλίωση τού ανθρώπου με τον Θεό. Μας την χρωστάς Θεέ, ναμ και μόνο χάρις σ' αυτήν θα έρθει η πίστη στην δικαιοσύνη σου. Σημάδια τής δύναμης σου μάς έχεις δώσει ως τώρα πολλά αλλά η δικαιοσύνη σου θα κλονισθεί χωρίς την ανάσταση.

21 **Φεβρουαρίου, Δευτέρα.**

Πρωί, περασμένες οι εννέα. Γεγονότα: το πρώτο περπάτημα έγινε στις 6 και 30:24 λεπτά, από τον μύλο μου στο γεφύρι και πίσω. Το δεύτερο άρχισε στις 8 και 30 και τε- λίωσε μόλις πριν λίγο, στις 9 και 5, και ήταν το πρώτο, μετά από την τελευταία προπόνηση, που έγινε κατά την Λίμνη. Πάντως με ταλαιπώρησε η επιστροφή, οι μηροί μου καίγανε και η καρδιά δούλευε ανάλογα. Τώρα που έφτασα στο σπίτι το σκέφτομαι και το θεωρώ ένα θαυμάσιο "γεύμα" για την καρδιά και πιστεύω πως ένα τουλάχιστον τέτιο ερέθισμα την ημέρα θα ήταν ένα πρώτης τάξεως γιατρικό. Δυνατόν όμως να το μεταφέρω λίγο αργότερα. Αντί να είναι το 2ο περπάτημα, να είναι το 3ο.

★

Αυτή η σκέψη: πως οι ίδιοι οι νόμοι σας είναι αυτοί που υποχρεώνουν τούς ανθρώπους να είναι ψεύτες, κι αυτό γιατί απλούστατα είναι αντιφατικοί, ανόητοι και γελοίοι και κάθε άλλο παρά ταιριάζουν στην ανθρώπινη φύση. Γι'αυτό δώστε καλύτερα τόπο σ' έναν καινούριο Λόγο και σ' έναν ανθρώπινο Νόμο.

★

Χτές στις 4 πήγα στην Πόλη με τον Γιάννο, τον γιό τής αδελφής μου τής Μαρίας. Μόλις άφησα το αυτοκίνητο πήγα κατά το σπίτι τών παιδιών, Η Αντρούλλα ήταν μέσα στο αυτοκίνητο τού μπαμπά της και περίμενε την Ισμήνη. Όταν ήρθε την έβαλε στο αυτοκίνητο και έκανε πισινή. Της λέω: άσε το παιδί να έρθει στον παπά του. Μου φώναξε: γιατί δεν δέχτηκες να σου ορίσει προχτές μέρες ο δικαστής για να τους βλέπεις; Και και και. Εκεί που εμπήκε στον δρόμο άνοιξα την πόρτα τού αυτοκινήτου και πήρα την Ισμήνη. Δεν περπάτησα 10-15 μέτρα κατά το αυτοκίνητο μου και με φίλησε στα χείλη. Ω, ήταν πολύ όμορφη χτες. Όταν είδε ύστερα τον Γιάννο στο

αυτοκίνητο έκανε σαν τρελλή από την χαρά της.

Την ρωτούσα σύντομα: Ισμήνη, πού να πάμε; - Στην Μακούντα, στην Μακούντα.

Έτσι και έγινε. Στην Λίμνη κάναμε έναν σταθμό. Βρήκαμε εκεί και τον Γιάννη τόν Πάρπα. Μιλήσαμε λίγο. Σημειώνω αυτή την πρόταση του που είχε αφορμή εκείνες τις επιστολές στον Υπουργό Εξωτερικών και στον Γενικό Εισαγγελέα: "εσένα σε συμφέρει να σε κτυπάνε." Μπράβο ρε Γιαννή. Γιατί έτσι είναι λοιπόν, αν θέλετε να μάθετε.

Τα παιδιά παίξανε λίγο στην άμμο και στο νερό, ύστερα βγήκανε στην ταράτσα εκείνων των υπόστεγων και σύντομα ήμασταν στον δρόμο για την Μακούντα. Πήγαμε λίγο στην μάνα μου, εκεί ήρθε ο συμπέθερος ο Σολής αλλά πριν καλά-καλά το καταλάβω βρεθήκαμε στο ποτάμι. Η Ισμήνη μάζευε λουλούδια κι εγώ την καμάρωνα. Στον γυρισμό ο Γιάννος έφυγε με την μάνα του κι εγώ με την Ισμήνη γυρίσαμε στο σπίτι. Στις 6 γυρίζαμε πίσω στην Πόλη αφού της έβγαλα πρώτα μια φωτογραφία.

Στην Πόλη άφησα το αυτοκίνητο έξω από το μαγαζί τού Γιαννάκη και πήγα έξω από το σπίτι τής κυράς. Έβαλα μια φωνή και την ρώτησα πότε θα φέρει τα αγόρια στο σχολείο. Μου απάντησε: σε ένα τέταρτο.

Πήρα λοιπόν την Ισμήνη και πήγαμε με το αυτοκίνητο ως το Δημοτικό προς αναμονήν. Κάπου στο τέταρτο ακούμε το αυτοκίνητο τους να μπαίνει στον σταθμό, σταματά και κατεβαίνει ο Πολλύς με την κόρη του.

Εγώ, με την Ισμήνη στους ώμους μου, στεκόμουν 2-3 μέτρα πίσω από τον τοίχο που χωρίζει τον σταθμό από το Δημοτικό. Μας πρόσεξαν έτσι όπως είχε η Ισμήνη αναμμένο το φανάρι, ήρθαν προς το μέρος μας 4-5 αστυνομικοί και μου ζήτησαν να πάμε στον σταθμό να μιλήσουμε. Με τις 4-5 φορές που μου το είπαν πήγαμε, αφού όμως πρώτα πήραμε κάτι που είχαμε αφήσει στον χώρο τού κρυφτού μας, ύστερα κάτι από το αυτοκίνητο και εκεί λοιπόν, στα πρόθυρα τού γραφείου, μιλήσαμε ξανά.

Γενικά ήταν καλοί οι αστυνομικοί και η εντύπωση που μου έδωσαν σήμερα θα ανασκεύαζε άνετα την χτεσινή. Γιά να δούμε όμως τι παιχνίδι θα παίξει η κυρά. Υποψιάζομαι πως θα έχει ακούσει τότε την δήλωση τής... Αλίκης (τόπαιζε θαυμάστρια της) στην ερώτηση "πιός υπήρξε ο άνδρας τής ζωής της;": άνδρας στην ζωή μου, απάντησε, υπήρξα εγώ και κανένας άλλος.

Ο Στάσής έριξε εκεί μια νύξη συμφιλίωσης. Εγώ είπα: δεν αποκλείω τίποτα κτλ κτλ ενώ ο Πολλύς εμμένει στα ψεύδη. Τελικά μόνο εγώ ο ηλίθιος παραδέχομαι τα πάντα: δείρω, πληγώσω, προσβάλω, γελάσω, μύγα να πατήσω θα το παραδεχτώ και θα απολογηθώ αν κρίνω ότι αδίκως έκανα ότι έκανα.

★

Απόγευμα, σχεδόν 4, και είμαι πάνω από τον "Εκλησιαστή". Το σχόλιο μου: αυτό αποτελεί για μένα την μεγαλύτερη έκπληξη. Αυτή είναι πράγματι σοφία, είναι ένας λόγος που σε συνεπαίρνει.

Αυτή η σκέψη: πως η δική μου ταπείνωση είναι το πιάσιμο μου.

Κι αυτή επίσης: πως ο άνθρωπος πήρε από τον Θεό την σκυτάλη. Πήρε την κρίση (τους κριτές) και την βασιλεία, ενώ με τον Εκλησιαστή πήρε και τον Λόγο στα χέρια του. Με μένα θα πάρει και τον Νόμο.

★

Περασμένες οι πέντε. Θυμήθηκα την κορούλα μου στο τελευταίο περπάτημα κι έβαλα τα κλάματα. Σκεφτόμουν (έχοντας υπόψιν και μια σχετική ρήση από τον Εκλη- σιαστή): πρέπει μήπως να την απορρίψω εάν μόνη αυτή αποδειχθεί γυναίκα για μένα απλώς και μόνον επειδή είναι κόρη μου;

Α, και το πότε θα της πάρω τα πρώτα λουλούδια, ναι, το σκεφτόμουν κι αυτό.

Στο μεταξύ πέρασα στο Ασμα Ασμάτων και οφείλω να πω πως αυτό είναι η επόμενη έκπληξη μου. Κι όταν άφηνα το βιβλίο πριν το περπάτημα ήθελα νά'παιρνα τούς δρόμους και να ρωτούσα

και να ούρλιαζα σαν και κείνον: πιός είδε την αγάπη μου με τα θλιμμένα μάτια; Αχ, αχ και αχ!

22 **Φεβρουαρίου**, Τρίτη.

Ησα'ιας, σελίδες 663,664,665 (κεφάλαια νζ', νη', νθ', ξ').

Περασμένες στο μεταξύ οι εννέα. Κάπια καταχώρηση μετά το περπάτημα τών 8 και 30 (αυτή: τα πόδια είναι βαριά) με υποχρεώνει σε οπισθοχώρηση: μικρότερα περπατήματα και μικρότερη ανηφόρα. Γενικά θα επέστρεφα στο πρόγραμμα τής 19ης **Φεβρουαρίου** αφαιρόντας το περπάτημα τών 3 χλμ από την 7η ως και την 9η μέρα, με την προϋπόθεση φυσικά πως οι μέρες τής σκληρής εργασίας και άσκησης θα παιχτούν σωστά.

Από την άλλη σκέφτομαι ξανά την πόλη τών 4 χλμ και τα 30,20 και 10 λεπτά αντί των 36,24 και 12.

Θα μπορούσα μάλιστα με κάπιες επεμβάσεις (κυρίως: αύξηση από 20 σε 25 μέτρα τής απόστασης μεταξύ των κτιρίων και των κοινόχρηστων χώρων ή μεταξύ τών ίδιων τών κοινόχρηστων χώρων) και με κάπιες άλλες τροποποιήσεις (αντί εστιατορίων, πλατεία στο κέντρο) να είχα τα 1440 κτίρια. Βέβαια θα το ξαναδώ, όλα θα τα ξαναδώ αλλά πιστεύω πως εκείνη τών 4,8 χλμ είναι καλή.

Δυνατόν επίσης στο σχέδιο τών 4,8 χλμ να αφαιρέσω 12 μέτρα από τον χώρο μεταξύ των οικισμών και των κοινόχρηστων χώρων και να μεγαλώσω λίγο το στάδιο και τις κερκίδες. Θα γίνει μια εξοικονόμηση 60 τόσων μέτρων. Επειδή όμως με αυτό το σχέδιο δεν πετυχαίνω την ακρίβεια που χρειάζομαι (ο λόγος είναι καθαρά πρακτικός: δεν μπορώ να ξεχωρίσω το μέτρο σ' ένα σχέδιο 4.800 μέτρων μ' έναν κοινό χάρακα), έτσι θα επιχειρήσω κάτι καινούριο στην μισή κλίμακα.

★

Βράδυ, σχεδόν 10, μετά από ένα 24λεπτο περπάτημα.

Τα νέα; Να: το πρωί είχα πάει στην Πόλη με το τρακτέρ για να φέρω λιπάσματα. Πέρασα από το σχολείο, άφησα 10 λίρες στην καντίνα για τα παιδιά και είδα για λίγο την Ισμήνη στην τάξη της. Ύστερα πέρασα από το Νοσοκομείο για κείνο το χαρτί σχετικά με κείνη την συμπλοκή με τον πεθερό, για τις εκδορές δηλαδή που μου είχε προκαλέσει στα γεννητικά όργανα. Εκεί ήταν εκείνος ο τύπος από την Χλώρακα (τον θυμήθηκα ύστερα στον δρόμο αφού είχα πια φύγει από το Νοσοκομείο) και μου είπε: γιά ήσουν μέσα (στο ψυχιατρείο εννοούσε). Εφκάλαν σε; Του είπα: ναι, ήμουν μέσα. Ρώτα όμως να μάθεις τι τους έκαμα εκεί μέσα που ήμουν.

Εν πάση περιπτώσει λίγο μετά τις 12 ήμουν στο σπίτι αποφασισμένος να ρίξω γρήγορα το λίπασμα. Έτσι και έγινε. Ύστερα, στην μία και μισή, περνούσα έξω από το σπίτι τού Ματθαίου. Ήταν εκεί ο Δημήτρης με την γυναίκα του. Έσβυσα το τρακτέρ και μου είπαν ότι χτυπούσε το τηλέφωνο. Μπήκα στο σπίτι και το πήρα. Ήταν η Ισμήνη που μου τηλεφωνούσε κρυφά από την μάνα της (είπε πως ήταν στο κρεβάτι) και μου μιλούσε ψιθυριστά μήπως και την ακούσει. Ούτε λίγο ούτε πολύ ήθελε να μάθει το κορίτσι μου πότε θα πήγαινα στην Πόλη να παίξουμε. Θα περίμενε με καμένη την καρδιά για να παίζαμε όταν θα σχολνούσε αλλά εγώ είχα φύγει. Κι ασφαλώς πώς μπορώ να αρνηθώ μια τέτια πρόσκληση στην χαρά; Περπάτησα λίγο, έφαγα, ξαναπερπάτησα, ξάπλωσα λίγο μετά, ύστερα έβαλα τον πατέρα μου στο κρεβάτι και στις τέσσερις και κάτι λεπτά ήμουν στην Πόλη.

Είδα πρώτα τον Έκτορα, εκείνος φώναξε στην Ισμήνη κι εκείνη βγήκε έξω ξυπόλυτη. Ήρθε γρήγορα κοντά μου. Την ρώτησα: γιατί δεν φοράς κάλτσες και παπούτσια; Μου είπε: της είπα (της μάνας της δηλαδή) να μου φορέσει κι εκείνη δεν μου φορούσε. Εν πάση περιπτώσει έφερε ο Έκτορας τα παπούτσια της, της τα φόρεσα και πήγαμε ως τ' αυτοκίνητο. Μ' αυτό πήγαμε ως το κέντρο τής Πόλης ενώ ψιλόβρεχε στο μεταξύ. Από κει πήγαμε με τα πόδια στης Νίτσας. Εκεί αγόρασα στον Έκτορα ένα πιστόλι, στον Ορφέα ένα δίκαννο και στην Ισμήνη ένα σετ... κουζίνας. Από κει πήγαμε στον σταθμό, γυρίσαμε λίγο στην Πόλη, παίξαμε ύστερα στον χώρο στάθμευσης και στις *6½* τους άφηνα στο σπίτι τους. Κινόντας για ένα τελευταίο περπάτημα προτού φύγω για το χωριό, μπήκα τελικά στο μαγαζί τού Σαβάκη. Έκατσα εκεί για καμιά ώρα, περπάτησα μετά για

18 λεπτά, μπήκα στο αυτοκίνητο και ήρθα στο σπίτι. Έφαγα με το "χωρίς πλαίσια" και με τις Ειδήσεις και στις 9 και15 περπάτησα για 24 λεπτά.

Η σκέψη πάντως που ήθελα να γράψω από την ώρα που έφευγα το απόγευμα για την Πόλη είναι τούτη: πως όλη αυτή η προσπάθεια τών τελευταίων ημερών για αυ- ξομοίωση τών ημερήσιων περπατημάτων δεν ήταν παρά μια ματαιοπονία. Εντάξει, καταλαβαίνω τούς λόγους που με οδήγησαν σ' αυτήν αλλά τώρα που εξεκαθάρισαν καλύτερα τα πράγματα νομίζω πως είναι λιγάκι άθλιο να εγκαταλείπω κάτι το απλό για κάτι το περίπλοκο. Το πρόγραμμα δηλαδή που ευνοώ από το απόγευμα είναι τούτο:

1η και 2η μέρα: σκληρή εργασία με 5 (ή 4½*)* περπατήματα τών 48 λεπτών με τροχό ή, τουλάχιστον, με μεγάλη ανηφόρα.

3η μέρα: προπόνηση.

4η ως και 6η μέρα: 6 περπατήματα τών 36 λεπτών, σε μέτρια ανηφόρα.

7η ως και 9η μέρα: 9 περπατήματα τών 24 λεπτών, σε μικρή ανηφόρα. Και

10η ως και 12η μέρα: 18 περπατήματα τών 12 λεπτών σε επίπεδο δρόμο.

23 **Φεβρουαρίου**.

Τετάρτη σήμερα, κι όμως μιάζει Κυριακή. Έβρεξε ψες και νά που τούτο το πρωί βγήκε πανηγυρικά ο ήλιος πάνω από την Γή. Τα πουλιά γεμίζουν με τους ήχους τους τον αγέρα. Είναι η άνοιξη στην Γή, φωτεινή και λαμπερή. Ω, είμαι και γω στην Γη, και τα παιδάκια μου είναι στο σχολείο. Αα, και πιός μπορεί να τα χωρίσει από μένα; Πιός μπορεί να τα κάνει να ξεχάσουν τον πατέρα τους αφού είναι παντού;

★

Έντεκα και 20. Μετά τις ηλιοθεραπείες και μετά το τελευταίο (15λεπτο) περπάτημα κι έχω αυτό: πως δεν φτάνει ν' ακούω μόνο την καρδιά μου. Πρέπει ν' ακούω και τα πόδια μου και την... μέση μου ακόμα. Γι'αυτό θα φροντίσω να τεμπελιάσω άλλες κάνα-διο μέρες επιδιώκοντας να αυξήσω ανεπαίσθητα τα 12 λεπτά ώστε να χορταίνει μεν η καρδιά αλλά να μην βαραίνουν τα πόδια.

Κι αυτό: πως τα μεγάλα περπατήματα ωφελούν μεν το στομάχι αλλά η κατάχρηση τους βλάπτει τούς μύες και τα πόδια.

Ύστερα έσπασα το κεφάλι μου ίσως και διορθωθούν κάπιες ατέλειες στο σχέδιο μου. Αποτέλεσμα: μηδέν, ή: σχεδόν μηδέν.

Δυσκολεύουν στο μεταξύ τα πράγματα για την καρδιά ενώ σκέφτομαι πως κακώς δεν έκανα ψες ένα τελευταίο περπάτημα στις 11. Εν μέρει πληρώνω καί γι' αυτό.

★

Μία και είκοσι. Η ψυχή μου γελούσε πριν. Τα μάτια μου κυλούσαν πάνω από τις γραμμές τής Γραφής, όμως η καρδιά μου πετούσε στις γειτονιές τών κοριτσιών.

Στην μία είχα αρχίσει ένα περπάτημα και νά που κάπου στο τέλος του χτύπησε το τηλέφωνο. Ήταν και τώρα η Ισμήνη. Μου μιλούσε ψιθυριστά πάλι, και τι μου είπε: νάρθεις τώρα... Και ω, τόκλεισε λίγο για να ... κατουρήσει, επανήλθε σύντομα και εκεί που είπαμε το "σ' αγαπώ πολύ" βιάστηκε να το κλείσει γιατί εμφανίστηκε η μάνα της.

Κλαίγοντας συμπλήρωσα τα 2-3 λεπτά τού περπατήματος που είχαν απομείνει. Κλαίγοντας, ναι, κι όμως γελόντας μαζί.

Ενώ σκέφτομαι στο μεταξύ και τα 5 χλμ τής πόλης ως μια διέξοδο. Έκανα τίς σχετικές μαθηματικές πράξεις και μάλλον: είμαι μέσα.

★

Δίο η ώρα: όλα καλά. Πείνα και κέφι.

Πεντέμιση. Κάπου εδώ: τα πόδια μου πετάνε και η ψυχή μου γελάει. Συνεχίζω με τα 15λεπτα περπατήματα. Μάλιστα σκέφτομαι να τα θεσμοποιήσω: 15, 30 45 και 60 λεπτά, το 1/4 δηλαδή τού

χρόνου που ξεκουράζομαι.

Όμως το βράδυ, και αφού επήλθε στο μεταξύ κάπια κόπωση στα πόδια, προτιμάω τα 12,΄24 και 36 λεπτά ή τα: 1, 2 και 3 χλμ ή ίσως το πολύ-πολύ τα: 1.100, 2.200 και 3.300 μέτρα.

Προφανώς η "ταπείνωση" μου δεν ήταν αρκετή. Φταίει η σύντομη προπόνηση και η διασπορά μετά τών περπατημάτων.

Εννέα και είκοσι. Όπως και στις 8 και είκοσι, κι όπως στις 10 και στις 5 και στις 6 και στις 7 και είκοσι: μοναξιά, απέραντη μοναξιά. Αχ! Και πώς να σκεφτείς μια Στέλλα, μια Χαμπούλλα και μια Αθηνά; Πώς να σκεφτείς; Και πώς, πώς ν' αντέξεις;

Εννέα και τριάντα: καλπάζει γλυκά η κούραση στο κορμί.

★

Στρατοπέδευσε Θεέ στην Γή, κάτσε σε κάμαρες κοντά στ' ακρογιάλι και νιώσε την άνοιξη να μπαίνει από το παραθύρι. Δες τά ολόδροσα κορίτσια τής Γης, φέρε με την φαντασία σου τα σώματα τους στις άδιες κάμαρες, ανάσανε αυτή την ζωή που έδωσες στα παιδιά σου, θυμήσου και νοστάλγησε, άσε τόν έρωτα να πλημυρίσει την ψυχή σου έτσι όπως πλημυρίζει την δική μου ψυχή και ύστερα συζητάμε για τις "δέκα εντολές".

Α, όσο δοκίμασες εσύ εμένα, άλλο τόσο θα δοκιμάσω εγώ εσένα.

24 **Φεβρουαρίου**, Πέμπτη.

Η 8η μέρα μετά την προπόνηση. Κάτι σημειώσεις σχετικές με τον ύπνο κτλ τις πήρα σε άλλες κόλλες. Θάλεγα γενικά: όλα καλά ως εδώ. Όμως σάμπως και προβάλλει ένα καινούριο αίτημα, ένα αίτημα που εξυπακούεται δηλαδή από το ίδιο το σχέδιο. Πιο συγκεκριμένα: από τις αποστάσεις κάθε οικισμού από το κέντρο τής Πόλης.

Είναι ένα αίτημα που πρόβαλε και πριν κάτι μήνες (τέλη τού περασμένου Σεπτέμβρη) αλλά το είχα εγκαταλείψει.

Εν πάση περιπτώσει: παίρνοντας μια ρίγα και μετρόντας τις σχετικές αποστάσεις στην πόλη τών 4,8 χλμ έχω: από το κέντρο ως το πιο μακρινό κτίριο τής πρώτης - από το κέντρο - ζώνης οικισμών: 13 εκατοστά. Ως την 2η ζώνη: 23 εκατοστά και από το κέντρο, πάλι, ως την 3η ζώνη: 32 εκατοστά. Βέβαια με το μεγάλωμα τής πόλης στα 5 χλμ θα έχω 33 εκατοστά στην 3η, 23 και κάτι στην 2η και 13, πάλι, στην 1η.

Οκτώ και 20 στο μεταξύ μετά το 2ο (15λεπτο) περπάτημα. Κάπου εδώ: καινούριος. Σίγουρα όμως θα ήμουν καλύτερα εάν πετύχαινα περισσότερη συγκέντρωση τις προηγηθείσες ημέρες.

Αυτό: 5 (ή 4 ½) Χ 48,6Χ37,9Χ26 και 18Χ15 λεπτά.

Ή: 5Χ 48, 6Χ36, 9Χ25 και 18Χ14 λεπτά.

Μετά το μεσημέρι αυτό: για το πόσο θαυματουργό είναι το γονάτισμα για τα πόδια, την μέση και το ... στομάχι. Τόκανα συχνά τότε που έβοσκα πρόβατα. Αλλωστε το πολύ καθησιό μού πονάει τον σπόνδυλο και τους γοφούς.

★

Έξι και είκοσι η ώρα. Οι διαθέσεις τής ψυχής μου τέτιες που περπατούσα μόλις πριν και μούρχετο να βάλω ουρλιαχτά θριάμβου.

Συνεχίζω στο μεταξύ με τα 15 λεπτά. Κατά τ' άλλα ανακάλυψα το απόγευμα στον Ιεζεκιήλ κάτι το τρομακτικό. Ούτε λίγο ούτε πολύ έδινε περίμετρο στην Πόλη τα 18 χλμ, 4 ½ χλμ στην κάθε πλευρά δηλαδή.

Δεν πρόλαβα καλά καλά να κλείσω με τα 5 χλμ και νά που έτσι ξαφνικά έχω τα 4½. Όλα καλά. Λίγα μαθηματικά και ένα-διό τεχνασματάκια και θάχω και τα 1440 κτίρια αλλά και την συμμετρία.

Αυτή η σκέψη: πως ο πιο μεγάλος φόβος συνυπάρχει με την πιο μεγάλη ελπίδα.

Περασμένες οι δέκα στο μεταξύ, η νύχτα με φεγγάρι και μόλις που τέλιωσα με το τελευταίο περπάτημα. Και το τέλιωσα έτσι ακριβώς όπως το άρχισα. Μ' αυτές τις διαθέσεις: ήθελα νάχα τα παιδιά μου εδώ μια τέτια νύχτα. Νάναι στο κρεβάτι και να κοιμούνται και γω νάσκυβα στο προσκεφάλι τους, να γονατούσα στο πλάι τους και να τα κοιτούσα και να ταξίδευα μαζί τους στον

κόσμο τού ονείρου. Όμως δεν έχω τα παιδιά. Οι κάμαρες είναι άδιες και άδια τα κρεβάτια τους. Δεν έχω τα παιδιά. Έχω μόνο τα βιβλία, τα περπατήματα και τα κλάματα.

Ναι, έτσι ήταν: ανακατωμένο το παράπονο με την δίψα για εκδίκηση.

25 **Φεβρουαρίου**, Παρασκευή.

Περασμένες οι οκτώ. Έτσι: η ψυχή μου γελάει και κλαίει, κλαίει και γελάει. Και δεν είναι κανείς εδώ να πάρει το γέλιο της, ούτε και είναι κανείς να πάρει το κλάμα της.

Κατά τ'άλλα έκανα κάπιες καλές σκέψεις μόλις πριν. Να: όπως δηλαδή έχω μεγάλα, μέτρια και μικρά περπατήματα με τον ανάλογο χρόνο μεταξύ τους, έτσι θα έχω και βαριές, μέτριες και ελαφρές προπονήσεις. Γυρνάω δηλαδή σ' ένα παλιό σκεπτικό, μόνο που αυτή την φορά θα γίνει με βάση τον μήνα και όχι με βάση την διμηνία. Αλλωστε το βρίσκω, έστω και από αισθητική άποψη μόνο, άθλιο να καταπιάνομαι έτσι κάθε φορά που θα κάνω προπόνηση. Θα έχω δηλαδή έναν κύκλο 15 ημερών, έναν κύκλο 10 ημερών και έναν κύκλο 5 ημερών. Βαρύ πιάσιμο κατά την πρώτη προπόνηση, μέτριο κατά την δεύτερη και ελαφρύ κατά την τρίτη (τζόουκινγκ, εύκολα παιχνίδια ή, απλά, ορειβασία).

Η κίνηση θα γίνει ούτω πως: 5 ή 4½Χ 45 λεπτά, 6Χ36, 9Χ26, 16Χ15 και 32Χ8 λεπτά.

Στο μεταξύ έκανα μια καινούρια διαρύθμιση τής Πόλης με βάση τα 4,5 χλμ.

★

Εφτά και είκοσι. Έκλεισα τα παντζούρια στο παράθυρο τής δύσης, φόρεσα τα γάντια κι έκατσα στο τραπέζι. Πήρα την πέννα και γύρισα σελίδα. Κάτι θέλω να γράψω κι απόψε, σίγουρα κάτι θέλω να γράψω. Είναι κάτι εικόνες στην καρδιά μου, κάτι εικόνες και κάτι αισθήματα που τα ζεις μια φορά κάθε χίλια χρόνια. Βάρεσαν σαν μολυβί στην ψυχή μου κι έγειρε θλιμμένη στην Γή.

Αρχισε αυτή η διάθεση όταν είχε πέσει για καλά το δείλι και κάλπαζε το σούρουπο. Είχα αφήσει στο μεταξύ την Ισμήνη στο σπίτι της, ένιωθα πως την ήθελα κι άλλο κοντά μου, ώρες πολλές και ατέλιωτες, μέρες και νύχτες αμέτρητες. Έτσι το ήθελε κι εκείνη κι έτσι μού τόδειχνε.

Την είχα πάρει από την μία μετά το μεσημέρι έξω από το σχολείο μαζί με τον Έκτορα για να τους πάρω στην Αργάκα να παίξουν με τα ξαδερφάκια τους. Στην Μακούντα είδαν λιγάκι τον παππού τους και ύστερα στην Αργάκα μείναμε σχεδόν ως τις πέντε. Παίξαμε λιγάκι στα ντεπόζιτα και κάπια στιγμή αποχαιρετήσαμε τον Γιάννο, την Ερμολία και την Δώρα. Στον γυρισμό σταματήσαμε λίγο στην αδερφή μου την Ερ- μολία και στον Αντώνη και από κει φύγαμε κατευθείαν για την Πόλη. Σταματήσαμε στον δρόμο μπροστά στην εκκλησία, παίξαμε λίγο κυνηγητό και ύστερα έστειλα τον Έκτορα να φωνάξει τον Ορφέα. Δεν γύρισε πίσω. Παίξαμε λίγο ακόμα μονάχοι με την Ισμήνη και πριν γίνει 6 την πήρα στο σπίτι της.

Τότε ήταν που άρχισε να πονάει η καρδιά μου εκείνον τον απέραντο πόνο τών πεπερασμένων ημερών.Κάπου εκεί είπα να περπατήσω λίγο προτού λαμνήσω για το χωριό. Κι όντως σήκωσα τα βήματα μου κατά το κέντρο τής Πόλης. Στην Γη φυσούσε δυνατά καθώς το φως έφευγε και έπαιρνε την θέση του το σκοτάδι. Και γω κάτω από έναν ουρανό γεμάτο κομματιασμένα σύννεφα έσερνα αργά τα βήματα μου. Σαν μέσα από όνειρο περνούσαν οι εικόνες μπροστά στα μάτια μου κι είχα μέσα μου την θλίψη τών αστεριών.

Περνόντας από την πλατεία μπήκα λίγο στο μαγαζί τού Σαβάκη αλλά πριν περάσουν 5 λεπτά έπαιρνα δρόμο. Ήθελα να κλείσω έναν γύρο τής Πόλης, να περάσω ξανά έξω από το σπίτι τών παιδιών ίσως και δω τον Ορφέα και ύστερα να μπω στο αυτοκίνητο για να πάω να χωθώ στα βιβλία και στις κόλλες μου.

Σαν έκατσα στο τιμόνι είδα το φεγγάρι πέρα μακριά στην ανατολή, πίσω από τα σύννεφα, και μούρθε να βάλω τα κλάματα. Αφού έκατσα έτσι εκεί 5-10 λεπτά κοιτάζοντας μια τον ουρανό και μια τον πόνο μου έβαλα μπρος το αυτοκίνητο. Στον δρόμο κοίταζα να μην χάσω το φεγγάρι από τα μάτια μου και στην Λίμνη σταμάτησα για περισσότερες εικόνες και συγκινήσεις. Έμεινα και κει μπροστά στο τιμόνι για λίγη ώρα κοιτάζοντας το φεγγάρι πίσω από τα πιο ψηλά κλαριά ενός ευκαλύπτου. Σύντομα είχε χαθεί πίσω από τα σύννεφα, εγώ κατέβηκα για λίγα βήματα πάνω στην αποβάθρα, είδα την θάλασσα κάτω από το αδύναμο φως τού κρυμμένου φεγγαριού, είδα τα

κύματα να στρέφονται πίσω στην ορμή τού νοτιά και να λαμνίζουν βόρεια, κάτι θυμήθηκα, κάτι σκέφτηκα, είδα ότι είδα και γύρισα πίσω με την ίδια θλίψη στην καρδιά. Ένιωθα το κρύο ως τα κόκκαλα μου, μπήκα στο αυτοκίνητο και έβαλα μπρος. Ανηφόριζα και είχα το φεγγάρι κατάμπροστά μου. Παίρνοντας ύστερα το δρομάκι που με οδηγούσε στο σπίτι και περνόντας έξω από το σπίτι εκείνο που ως πέρσυ έμενε η κ. Χρυσταλλού, μου φάνηκε παράξενο που εκείνη την ώρα δεν είχε κανέναν να το κατοικεί. Μου φάνηκε έτσι σάμπως και ο χρόνος δεν είχε περάσει και πως όλα όσα ζούμε είναι ένα παιχνίδι τής φαντασίας.

Έτσι πέρασα και έτσι προσπέρασα. Πριν περάσει ένα λεπτό ήμουν στο σπίτι.
Αδύνατος και δυνατός μαζί, υγιής και άρωστος, θεϊκός και διαβολικός κι όπως πάντα πλατύς και απέραντος. Στις 7 έβγαινα για περπάτημα. Ω, βαρέθηκα αυτούς τους δρόμους, βαρέθηκα τα περπατήματα, βαρέθηκα. Τι θάκανα όμως και τι θα ήμουν αν δεν ήταν κι αυτά;

26 **Φεβρουαρίου, Σάβατο.**

Ψες ξάπλωσα τα μεσάνυχτα. Ξύπνησα στις 6 ύστερα από έναν καλό ύπνο νιώθοντας την καρδιά μου να πεινάει. Ήμουν πάντως αποφασισμένος για σήμερα να κινηθώ με βάση τα 32Χ8 λεπτά, κάθε μισή ώρα. Αρχισα το πρώτο στις 6½. Δεν έγινε όμως καλά καλά δέκα και είχα αρχίσει να μην νιώθω καλά. Τα γνωστά δηλαδή: τα μάτια να τσούζουν, τ' αυτιά να βουίζουν, η καρδιά να χωλαίνει και το μιαλό να βλακώνεται. Στις 10 λοιπόν περπάτησα για 15 λεπτά, ενώ καθώς περπατούσα αποφάσιζα για το 40 ήμερο. Έτσι:

16 μέρες: 4 μέρες 4Χ60 λεπτά, κάθε *4½* ώρες, 4 μέρες 6Χ40, κάθε 3 ώρες, 4 μέρες 8 Χ30 (ή 9Χ26), κάθε 2 ώρες και 4 μέρες 18Χ13 ή 18Χ15, κάθε 1 ώρα.

Ύστερα: 12 ημέρες: 3 μέρες 4Χ60, 3 μέρες 6Χ40,3 μέρες 8Χ30 και 3 μέρες 18Χ15'.

Ύστερα: 8 ημέρες: 2 μέρες 4Χ60,2 μέρες 6Χ40,2 μέρες 9Χ30 και 2 μέρες 18Χ15 λεπτά.

Και, τέλος, 4 ημέρες: 1 μέρα 4Χ60, 1 μέρα 6Χ40, 1 μέρα 9Χ30 και 1 μέρα 18Χ15 λεπτά.

Σκληρή προπόνηση στην 1η περίπτωση (4 ώρες), μέτρια στην 2η (3 ώρες), ελαφρά στην 3η (2 ώρες) και πορεία ή τζόουκινγκ (1 ώρα) στην 4η περίπτωση.

Σχεδόν μεσημέρι στο μεταξύ. Με τα 2 15λεπτα περπατήματα που έκανα η κατάσταση έφτιαξε κάπως αλλά όχι για πολύ. Θα κάνω τώρα άλλο ένα μικρό περπάτημα, θα τακτοποιήσω με τις κόλλες μου ότι τακτοποιείται, θα περπατήσω ξανά στην μία, θα φάω, θα ξεκουραστώ λίγο και θα πιάσω τα μεγάλα περπατήματα και τις δουλιές. Γι' άλλη μια φορά: είμαι σωστός. Μόλις που άντεξα ως εδώ.

Ενώ έκανα κάτι προσπάθειες, επηρεασμένος από τον Ιεζεκιήλ (απ' αυτό ακριβώς: και τα προάστεια τής πόλεως θέλουσιν είσθαι προς βορράν 250, και προς νότον 250, και προς ανατολάς 250 και προς δυσμάς 250. Σελίς 783) για να διαρυθμίσω τά τής Υπαίθρου. Το απόγευμα όργωσα τις ελιές τής αδερφής μου και μισοόργωσα τίς δικές μου. Το βράδυ πήγα με τα πόδια στον Σύνδεσμο τής Αργάκας για τους αραβώνες τού Χριστάκη. Κατά τ' άλλα: συναχωμένος.

27 **Φεβρουαρίου, Κυριακή.**

Είδα ψες δίο ωραία έργα στην τηλεόραση. Το πρώτο ήταν με την Τζένυ Σόλσαρ και τον 8χρονο γιό της. Το άλλο ήταν αυστραλέζικο με τον Μπάουντυ και την...

Παρέλασαν εκεί μέσα δικαστήρια, διατάγματα και αναμορφωτήρια. Έμεινα ως την μία μπροστά στην τηλεόραση.

Κι η Ισμήνη χτές το πρωί στο τηλέφωνο. Της είχα πει: όταν έρχομαι εκεί να τρέχεις κοντά μου. Εκείνη μού είπε: να έρχεσαι κρυφά, να μην το ξέρει η μάμμα.

Ως την μιάμιση πάντως όργωνα τις ελιές μου. Στις 4 ήμουν στην Πόλη. Έπαιξα ποδόσφαιρο με τα παιδιά. Ύστερα πήγα με την Ισμήνη στο Γυμνάσιο. Μείναμε εκεί παραπάνω από μισή ώρα και ύστερα σταματήσαμε στον χώρο στάθμευσης. Περάσαμε μετά λίγη ώρα στους τηλεφωνικούς θαλάμους και ύστερα την πήγα στο σπίτι της.

★

Κοίτα μας! Δεν πάει πολύς καιρός που ήμασταν νέοι, ήμασταν παιδιά. Δεν πιά- σαμε καλά καλά τα τριάντα και τα μαλιά μας αρχίζουνε ν' ασπρίζουν. Οι γέροι μας πεθαίνουν ο ένας μετά τον άλλον καθώς οδηγούμαστε και μεις λίγο- λίγο στο τέρμα. Το ξέρουμε, το βλέπουμε κάθε μέρα, κι όμως δεν καταλαβαίνουμε τίποτα. Κυρίως όμως δεν καταλαβαίνουμε πως πρέπει να αποφασίσουμε να ζήσουμε κάπια μέρα.

28 **Φεβρουαρίου, Δευτέρα.**

Η αρώστια μου στην εξέλιξη της, ο ύπνος υπέροχος, από τις 11 ως τις 6. Οι διαθέσεις αναλόγως καλές ενώ έκανα στις 7 ένα 26λεπτο περπάτημα με λίγη ανηφόρα.

Το σούρουπο ήταν αυτό: πως και του θανατά να είμαι δεν μπορώ να μείνω απαθής και αδιάφορος μπροστά σ' αυτά τα χρώματα και τ' αρώματα που πλημύρισαν την Γη γύρω μου.

Νέα καταγγελία στο μεταξύ από την κυρία για παρακοή διατάγματος. Ήρθαν το πρωί δίο αστυνομικοί με τις σχετικές φόρμες.

Κατά τ' άλλα: πιάσιμο δεν υπάρχει, όμως οι μύες είναι σφιχτοί. Η κίνηση περίπου: 8Χ30 λεπτά, κυρίως κατά την Λίμνη.

29 **Φεβρουαρίου, Τρίτη.**

Ύπνος 7½ ωρών, από τις 10½ ως 6. Καλότατος. Είδα στ' όνειρο μου την Χρύσω. Ω! Και πώς την σκέφτομαι όλο το πρωί! Πώς!

Κατά το περπάτημα στις 9 σκεφτόμουν τα 40 μέτρα ως μήκος τών κτιρίων και τα
30 μέτρα την μεταξύ τους απόσταση. Έφαγα στο σπίτι πάνω από μια ώρα σε μαθηματικές σκέψεις και πράξεις αλλά δεν βρήκα άκρη. Νομίζω θα μείνω στα 45 με 22,5 μέτρα και στα 1440 κτίρια.

★

Κάποτε λυπόμουν πολύ στην σκέψη πως τα νιάτα φεύγουν. Εδώ και χρόνια όμως βλέπω να μην με σκοτίζει και πολύ, κι ίσως γιατί το χώνεψα πως δεν γίνεται κι αλλιώς. Έλα όμως που απόψε σκέφτομαι σαν άλλοτε αυτή την νιότη που έφυγε και μούρχεται να ξεσπάσω σ' ένα κλάμα που να μην τελιώνει ποτέ.

Είναι λίγη ώρα που γύρισα από ένα περπάτημα ως εκείνο το μακρύ το χωράφι μου. Ήταν αργά το δειλινό όταν ξεκίνησα, κι όταν γύρισα είχε σχεδόν σουρουπώσει. Έριξα μια ματιά σ' αυτό τον χώρο γύρω από το σπίτι που πριν τον καθάριζα για κάπια σκέψη που ίσως βοηθούσε το αύριο. Σύντομα έμπαινα στο σπίτι μ' αυτή την διάθεση να μιλήσεις ή ν' αγγίξεις έναν άνθρωπο που αγαπάς. Γύρω ακουγόταν εκείνο το πουλλί που έρχεται πάντα τέτια· εποχή με τα πρώτα σκιρτήματα τής άνοιξης. Η ανάσα τού δειλινού ήταν για να σε τρελλαίνει αλήθια στην συναίσθηση πως ο άνθρωπος έχει ξεκόψει απ' αυτό το πανηγύρι τής ζωής.

Μόλις μπήκα στο σπίτι δοκίμασα άλλο ένα τηλεφώνημα κατά τα παιδιά. Καμιά απάντηση. Ας είναι καλά η σκύλλα η μάνα τους! Ούτε ν' ακούσουν δεν θέλει τα παιδιά μου την φωνή τού πατέρα τους. Ας είναι!

Μετά το τηλέφωνο μπήκα στην κάμαρα μου, άναψα το φως και τότε θυμήθηκα μεμιάς εκείνη την Χρύσω και κείνο το όνειρο μου το ψεσινό. Σκέφτηκα: κοίταξε: το πρωί δεν ήταν που είχε πλημυρίσει το κεφάλι μου; Κι όμως όλη την ημέρα δεν την θυμήθηκα καθόλου. Και νά που χρειάστηκε ναρθεί το σούρουπο για να θυμηθώ ξανά πως αυτή η μοναξιά δεν μπορεί να τραβήξει πολύ και πως αφού τα παιδιά μου δεν μπορούν να μου την απαλύνουν, τότε θα πρέπει νάρθει κάπια αγαπημένη.

Ναι, ναι, ναι. Έτσι ήρθε το σούρουπο μ' αυτές και με κείνες τις σκέψεις, και μ' αυτές και με τούτες τις γραμμές στο χαρτί έφυγε. Η νύχτα έπεσε βαριά στην Γή, κάπιοι ήχοι αυτοκινήτων και σκυλιών ακούγονται από το δυτικό παραθύρι, το κρύωμα μου κρατάει ακόμα κι όμως πρέπει να μπω στο μπάνιο.

★

Αυτό ήταν μια χτεσινή σκέψη: κρίνω ότι εγώ έκανα τουλάχιστον έναν δίκαιο φόνο. Τάχα εκείνοι που σκοτώνουν στους πολέμους είναι λιγότερο φονιάδες από εκείνους που σκοτώνουν στην Ειρήνη;

... Εντάξει, θέλετε να τιμωρήσετε εμένα. Τα παιδιά μου όμως γιατί να τα τιμωρήσετε; Γιατί να τους στερήσετε το πρώτο σπίτι και τις πρώτες αναμνήσεις τους αφού είναι δικά τους;

Και: ποδόσφαιρο από τις 4 ως τις 5. Κατά τ'άλλα: Χ30 λεπτά. Μετά πήρα τον Έκτορα και την Ισμήνη στην Αργάκα.

Μάρτιος 1994

4 **Μαρτίου**, Παρασκευή.

Αυτό το αίτημα: κατά τις προπονήσεις να επιδιώκω να κουράσω κυρίως την καρδιά. Και ο τροχός, σε συνδυασμό μάλιστα με ελαφρό τρέξιμο, βοηθάει πολύ προς αυτό τον σκοπό.

Βαρέθηκα και αηδίασα στο μεταξύ με όλες αυτές τις δουλιές μου. Εγώ θέλω να συγκεντρώσω τις προσπάθειες μου στον στίβο και νά που δεν καταφέρνω τίποτα.

Με τον τροχό στις 11, για 35 λεπτά, κατά την Π. Μακούντα.

Και πάλι με τον τροχό στις 2, ξανά κατά την Π. Μακούντα, για 40 λεπτά.

Το σούρουπο πήγα στην Πόλη. Είδα λίγο τον Έκτορα και την Ισμήνη και ύστερα πήγα στο Λατσιή, στην Ίγκεν.

★

Οι ασήμαντοι άνθρωποι παρασύρονται από ασήμαντα γεγονότα.

5 **Μαρτίου**, Σάβατο.

Το απόγευμα ήμουν στην Πόλη για το καρναβάλι με την Δώρα, την Ερμολία και τον Γιάννο. Βρήκα και τον Έκτορα, την Ισμήνη και τον Ορφέα. Με την Ισμήνη πήγαμε ύστερα στην πλατεία και είδαμε τούς χορούς. Τον Έκτορα λίγο τον είδα. Πάντως ήταν υπέροχος με την στολή και με το ποδήλατο του.

Ο Ορφέας, από την άλλη, δεν θέλει να με δει. Με εχθρεύεται όπως η μάνα του, του φωνάζω και τρέχει να φύγει. Ψες τού φώναξα μετά που άφησα την Ισμήνη και εκείνος με αγνόησε. Σήμερα τον κυνήγησα μέσα στα χόρτα και του έδωσα 2-3 φούσκους.

★

Αυτή την κορούλα μου πάλι, πάλι και πάλι.

Την θυμήθηκα λίγο πριν ανοίξω την τηλεόραση για τις Ειδήσεις. Ήμουν πριν στο τραπέζι και ύστερα μπροστά στον νυπτήρα όπου πήγα να πλύνω το πρόσωπο από την σκόνη που μάζεψε πάνω του ο άνεμος. Μου είχε ζητήσει και σήμερα να την φέρω στο χωριό. Και νά που στην σκέψη πως δεν πολέμησα όσο άξιζε για τα παιδιά μου ήρθαν εφοδεύουσες οι τύψεις και τα κλάματα.

Μετά τις 9 έκανα το τελευταίο (40λεπτο) περπάτημα κάτω από έναν συννεφιασμένο ουρανό . Έτσι: σάμπως και τελίωσε ποτέ ο πόνος τών ανθρώπων και θα τελιώσει και ο δικός μου;

6 **Μαρτίου, Κυριακή.**

Ξύπνησα με τις οπτασίες τής χτεσινής γιορτής. Έμεινα στο κρεβάτι προσπαθόντας να ανακαλέσω στον νου μου εικόνες που χάθηκαν και δεν γυρίζουν πίσω. Το κρύο ήταν βαρύ, ενώ χτες έβρεχε. Ο χειμώνας ξαναγύρισε στην Γη αλλά: όλα καλά. Και μη χειρότερα.

Κι αυτό: εντάξει, σταυρώθηκε ο Χριστός, ναι, αλλά μην ξεχνάτε πως ήταν γραμμένος του ο σταυρός. Εμένα όμως δεν μου είναι γραμμένος κανένας σταυρός παρά μόνο θρίαμβος. Αυτό θέλω να το καταλάβετε καλά. Ναι μεν είναι γραμμένο μου να πάθω και να κακοπάθω αλλά στο τέλος θα

θριαμβεύσω. Το ξέρω εγώ αυτό τόσο καλά όσο το ήξερε και εκείνος πως θα πεθάνει. Δείτε λοιπόν το συμφέρον σας και αποφασίστε. Μπορείτε, νομίζετε, να αρνηθείτε τον Απεσταλμένο τού Θεού; Μπορείτε να απαρνηθείτε έναν Απεσταλμένο τής Νίκης και του Θριάμβου;

7 **Μαρτίου, Δευτέρα.**

Χτές είχα πάει στις 10 ως την Πόλη για να πάρω τα παιδιά στην Αργάκα. Μόνο ο Έκτορας ήταν έξω. Την Ισμήνη την κλείδωσαν μέσα, ο Ορφέας δεν ήθελε ναρθεί και έτσι πήγα με τον Έκτορα μόνο, τελικά, ως την Αργάκα. Στην μία ήμασταν στην Μακούντα και στις 3 στην Πόλη. Πάλι δεν κατάφερα να δω την Ισμήνη. Με τον Ορφέα περπατήσαμε έναν γύρο τής Πόλης, μετά μιλήσαμε λίγο και ύστερα τον πήγα ως το γήπεδο τού Γυμνασίου και του έκανα ένα μάθημα οδήγησης. Και άνκαι στην αρχή έφευγε με γογγυσμούς από τον χώρο έξω από την εκκλησία, όμως στο τέλος το απόλαυσε. Πριν σουρουπώσει τον άφησα έξω από το σπίτι του, έστριψα πιο πάνω και περνόντας έξω από το σπίτι κόρναρα και φώναξα: Ισμήνη, σ' αγαπώ.

Χτές μού έλεγε ο Έκτορας πως κατάφεραν την Ισμήνη και πως τώρα είναι με το μέρος τής μαμάς της. Όμως σήμερα.·, σήμερα... ω, μου τηλεφώνησε σήμερα η κορούλα μου και μου μιλούσε πάλι με κείνον τον ψιθυριστό τόνο μήπως και την πιάσουν επ' αυτοφόρω. Δεν μιλήσαμε πολύ αλλά μού έδωσε τό μήνυμα της: αύριο ναρθείς.

Ω, την σκεφτόμουν ύστερα μέσα στο δειλινό τών ερημότοπων μου. Έτσι: είναι όμορφα να σ'αγαπούν. Κι αλήθια! Έκλαιγα από πόνο και από χαρά μαζί. Ω, σ' ευχαριστώ κορούλα μου, σας ευχαριστώ παιδάκια μου, σας ευχαριστώ πολύ.

Η κίνηση σήμερα: 8Χ30 λεπτά, από 7 ως 9. Όλα καλά.

Η Πόλη, πιθανότατα:

Οριζόντια διάταξη		**Κάθετη διάταξη**	
40 μέτρα κτίριο	40	40	40
30 μέτρα κενό	30	30	30
40 μέτρα κτίριο	40	40	110
30 μέτρα κενό	30	30	30
κτλ κτλ	40	110	110
40 μέτρα κτίριο	30	30	30
30 μέτρα κενό	110	110	110
40 μέτρα κτίριο	30	30	30
35 μέτρα μισός δρόμος	110	110	110
κτλ κτλ	30	30	30
Σύνολο 1125 Χ 4=4.500 μέτρα	110	40	110
	30	30	110
	40	40	Σύνολο 2.250 Χ
	30	30	=4.500 μέτρ

8 **Μαρτίου, Τρίτη.**

Ύπνος καλότατος, από τις 12 ως τις 6.

Βράδυ στο μεταξύ, σχεδόν 10. Γεγονότα: σήμερα έκανα περίπου 15λεπτα περπατήματα, άνκαι κάπως άστατα. Κανόνισα το πρωί κάτι λάστιχα με τον Ηρόδοτο στις ελιές του. Στις 4 και κάτι λεπτά ήμουν στην Πόλη. Στις 6 ½ - 7 έπαιξα λίγη μπάλα στο στάδιο με τον Στέφο, τον Κωστάκη και δίο άλλα παιδιά. Πριν και μετά έπαιξα λίγο με τον Ορφέα και τον Έκτορα. Σημειώνω εκείνο το επεισόδιο με την κάσα: την είχα αφήσει πάνω στο μπετόν στο άλλο γήπεδο και τους είπα να πάνε να την φέρουν, αλλά κανείς δεν πήγε. Γενικά θέλουν να τους κάνεις όλα τα χατήρια, αλλά πεντάρα δεν δίνουν για οτιδήποτε ζητήσω εγώ από κείνους. Είναι από τα επεισόδια όπου αναρωτιέσαι δηλαδή αν αξίζει τον κόπο να διατηρείς τέτιες σχέσεις όπου δεν μπορείς να επιβάλεις στα παιδιά σου καμιά... επιβάρυνση.

Την Ισμήνη δεν την είδα καν. Ή, μάλλον, την είδα μια στιγμή καθώς ανέβαινε τα σκαλοπάτια

(πριν έλειπε στο Προδρόμι με την μάνα της). Σύντομα την κλείδωνε στο ανώγι. Μου πέταξε: αν θέλεις να την δεις πήγαινε στην αστυνομία και τηλεφώνα. Της είπα: πάω στο Δημοτικό και φέρτην. - Δεν θα την φέρω.

Ναι, κι έτσι έγινε. Την ίδια ώρα ήταν ο Ορφέας και ο Έκτορας δίπλα στο χωράφι και τους πήρα ως το γήπεδο. Τους άφησα στο τιμόνι και κάναμε κάμποσους γύρους. Ύστερα πήγαμε δίπλα στο στάδιο και παίξαμε λίγη μπάλα. Ναι μεν δεν ήθελα να παίξω αλλά νά που τελικά... ίδρωσα. Σύντομα ξίδρωσα και στις 7 και 20 πήρα τα παιδιά στο σπίτι τους. Όταν άφηναν το αυτοκίνητο τούς είπα να πάρουν μαζί τους κάτι πορτοκάλια που τους είχα φέρει αλλά ούτε αυτό τόκαναν και τελικά φώναζα έξω από το σπίτι τον Ορφέα για ναρθεί να τα πάρει.

Πάντως τόφερα βαρέως που δεν είδα την Ισμήνη και οι σκέψεις και οι διαθέσεις μου έκλειναν στην εκδίκηση. Βέβαια θα περάσει κι αυτό. Αύριο - μεθαύριο θα εύρω τον τρόπο για να την πάρω και τότε θα σκέφτεται εκείνη την εκδίκηση.

Αλλα γεγονότα: είμαι ανάλαφρος και δυνατός. Έχω μεν έναν πόνο στο στομάχι αλλά σύντομα θα τον έχω ξεπεράσει.

★

Αυτό μού το είπε ο Έκτορας: πως η μάνα του τού διάβασε διό φορές εκείνο το σημείο από το Περιοδικό που λέει ότι είμαι άρωστος και πως θέλω θεραπεία. Μπράβο ρε Μάριε. Είσαι, σου λέω, μεγάλη φίρμα.

9 **Μαρτίου, Τετάρτη.**

Ο ύπνος από τις 11 ως τις 6 και όχι τέτιος όπως θα τον ήθελα. Κι αυτό ίσως γιατί έχανα κάπια κατάχρηση είτε στο λάδι, είτε στο ζάχαρο, είτε στο γάλα ή ίσως-ίσως γιατί δεν κάλυψα ψες ικανοποιητικά το αριστερό μου αυτί.

Περασμένες τώρα οι έντεκα και μόλις που Τέλιωσα ένα γρήγορο Ιδλεπτο περπάτημα. Μπούχτησα στο μεταξύ πάνω από τις επιστολές τού Παύλου ενώ οι διαθέσεις τής καρδιάς μου είναι τέτιες που συμπεραίνω πως έπρεπε να έτρεχα από χτές. Βλέπω ότι δεν τραβώ άλλα σύντομα περπατήματα. Η καρδιά ατονεί, το στομάχι πονάει, η δυσπεψία είναι σε δράση και τα... ροχαλητά σε έξαρση. Πρέπει οπωσδήποτε σήμερα να περάσω στην συγκέντρωση, ναι άνκαι, από την άλλη, πολύ θα ήθελα πρώτα να τελιώσω πλήρως με την Αγία Γραφή.

Σχεδόν τρεις: άσχημα τα πράγματα. Τα πόδια πετάνε μεν αλλά η καρδιά βουλιάζει.

... Τελικά: περπάτησα για 80 σχεδόν λεπτά, κατά την Λίμνη και το ακρογιάλι, από τις 3 και 20 ως τις 4 και 40. Μετά έκατσα στο γραφείο για κάπιες επεμβάσεις πάνω στο σχέδιο τής Πόλης. Πιστεύω πως έλυσα μ' αυτό τα αμφισβητούμενα σημεία.

Θα παραθέσω παρακάτω τούς αριθμούς και θα φύγω για άλλο ένα περπάτημα κατά την Κινούσα. Υπόψιν όμως αυτό: κάνω τούς λογαριασμούς μου με βάση την πόλη τών 4 χλμ για να μην δυσκολεύομαι στις μαθηματικές πράξεις. Στην πόλη τών 4½ χλμ θα μεγαλώσουν ανάλογα οι αριθμοί. Λοιπόν:

Περιμετρική (οριζόντια) διάταξη

30 μέτρα μισή λεωφόρος
40 μέτρα κτίριο
20 μέτρα κενό
40 μέτρα κτίριο
κτλ
κτλ
20 μέτρα κενό
40 μέτρα κτίριο
20 μέτρα κενό
40 μέτρα κτίριο
30 μέτρα μισή λεωφόρος
Σύνολο: 1000 μ. Χ4= 4.000 μ.

Κάθετη διάταξη

20 μέτρα κενό
40 μέτρα κτίριο
20 μέτρα κενό
40 μέτρα κτίριο
20 μέτρα κενό
40 μέτρα κτίριο
30 μέτρα κενό
100 μέτρα μεγάλο κτίριο ή
30́ μέ̂τρα κενό
100 μέτρα μεγάλο κτίριο ή
30́ μέ̂τρα κενό
100 μέτρα μεγάλο κτίριο ή γήπεδο
30 μέτρα κενό
40 μέτρα κτίριο
20 μέτρα κενό
40 μέτρα κτίριο
20 μέτρα κενό
40 μέτρα κτίριο
30 μέτρα κενό
100 μέτρα μεγάλο κτίριο ή γήπεδο
60 μέτρα πλατεία
100 μέτρα εστιατόρια
60 μέτρα πλατεία
100 μέτρα μεγάλο κτίριο ή
20 μέτρα κενό 40 μέτρα κτίριο 20 μέτρα κενό 40 μέτρα κτίριο 30 μέτρα κενό
100 μέτρα μεγάλο κτίριο ή γήπεδο 30 μέτρα κενό
100 μέτρα μεγάλο κτίριο ή γήπεδο
30 μέτρα κενό
100 μεγάλο κτίριο ή γήπεδο
60 μέτρα πλατεία ή εστιατόρια
50 μέτρα κερκίδες
100 μέτρα στάδιο.
Σύνολο: 2.000μ. Χ2=4.000 μέτρα

Τα κτίρια γίνονται ακριβώς 1440. Δηλαδή:
240 στην πρώτη, από το κέντρο, ζώνη οικισμών
480 στην δεύτερη, και
720 στην τρίτη ζώνη.

Ενώ σκέφτομαι να δοκιμάσω κι αυτό: μία ημέρα σκληρής εργασίας και άσκησης στην ύπαιθρο, τρεις ημέρες μέτριας εργασίας και 6 περπατήματα τών 3 χλμ, δίο ημέρες ελαφράς εργασίας και 9 περ/τα τών 2 χλμ. και, τέλος, μία ημέρα με 18 περ/τα τού 1 χλμ.

Αυτό το πρόγραμμα θα με κρατά σε επαφή με την Φύση και με την Δύναμη. Αλλωστε η τελευταία βδομάδα μου κινήθηκε περίπου έτσι και, οφείλω να πω, δεν ήταν και άσχημη.

Ενώ μπορώ, πιστεύω, να διπλασιάσω τις ημέρες ή ίσως και να τις τριπλασιάσω και ίσως ακόμα να τις μοιράσω.

Έτσι, μ'αυτή την συγκέντρωση, θα εξοικονομήσω χρόνο και ίσως περάσω με τα: 6Χ30, 9Χ20 και 18Χ10 λεπτά, αν και εφόσον περπατάω γρήγορα.

10 Μαρτίου, Πέμπτη.

Αυτό: εντάξει, μπορεί ο Θεός να προκαλεί ή να σταματά ανέμους, να φέρνει βροχή και ξηρασίες αλλά αυτό δεν σημαίνει πως όποτε έχουμε άνεμο ή νηνεμία, βροχή ή ανομβρία, κρύβεται πίσω απ' αυτά το χέρι τού Θεού. Μπορεί όπως εμείς φτάσαμε σ' ένα Α σημείο αντιγραφής τών νόμων και δυνάμεων τής φύσης, εκείνος να έφτασε πιθανότατα σ' ένα Β. Είναι θέμα... τεχνολογίας. Ύστερα είναι πολύ πιθανόν και εμείς οι ίδιοι σε λίγα χρόνια, και εάν στο μεταξύ δεν αυτοκαταστραφούμε, να είμαστε σε θέση να συναγωνιστούμε τον ίδιο τον Θεό σε δύναμη και σε τεχνική.

Κατά τ'άλλα περπάτησα 20 λεπτά στις 7, και 50 λεπτά στις 9, με τον τροχό. Ήταν ισχυρό. Έκανα μετά 20 κάμψεις με τα πόδια ένα σχεδόν πόδι πιο ψηλά από τα χέρια.

Ως τις 12 φύτεψα κάτι φράουλες και ύστερα έκανα σωρό τα κλαριά κάτω στο περιβόλι. Στο μεταξύ είναι σχεδόν μία και βρέχει. Θα φάω τώρα και βλέπω για την συνέχεια.

... Λοιπόν: στην 1 και 40 ξεκίνησα με τον τροχό πίσω μου κατά την Κινούσα. Χρόνος: 55 λεπτά. Ύστερα έκανα κάτι ψιλοδουλιές και αργότερα λίγο δίζυγο, λίγες έλξεις, βάρη μετά και στις 5 και 15 άρχισα να τρέχω.

Τέλιωσα στις 5 και 45. Εκανα μετά 2 500άρια, 2 200άρια, 2 100άρια κουτσό (ένα με το δεξί και ένα με τ' αριστερό), 50 φορές πηδήματα με τα πόδια πίσω, 40 αναπηδήσεις, 30 βαθιά καθίσματα, 20 έκταση-διάσταση-πήδημα, βαθύ κάθισμα με το βάρος στον ώμο και ύστερα γυμναστική στο σπίτι: κοιλιακούς, διπλωση, τόξο, γέφυρα, εκλά- κτυση-συσπειρωση, πηδηματάκια με περιστροφή τής μέσης, λίγες ακόμα κάμψεις και τίποτε άλλο. Ως τις 6 και 45.

Γενικά πολύ, πολύ, πολύ καλά.

Αυτό: πως οι επίπονες ασκήσεις δίνουν ευκινησία και δύναμη. Βέβαια τις πληρώνω με το πιάσιμο αλλά είπαμε: ουδέν καλόν αμιγές κακού.

Κι αυτό: πως έχει πολύ καιρό να μελαγχολήσω (ταπεινωθώ) με την όρεξη μου. Ενώ σκέφτομαι πως εκείνα τα κρυολογήματα μια-διό μέρες μετά τα μικρά περπατήματα ήταν, πιθανόν, προειδοποιήσεις πως ο οργανισμός ήθελε καθάρισμα (άσκηση).

11 Μαρτίου, Παρασκευή.

Πως το ατού μας σαν άνθρωποι είναι η τέχνη και ο πολιτισμός μας.

Η κίνηση σήμερα: 6Χ35 λεπτά.

Βράδυ τώρα, περασμένες οι έντεκα και μόλις άφησα την τηλεόραση για λίγες λέξεις. Να πάρω τα γεγονότα από την αρχή; Ας είναι.

Ήταν που λέτε έντεκα και μισή όταν έφευγα για την Πόλη αποφασισμένος αυτή την φορά να δω τα παιδιά. Ο πιο σίγουρος τρόπος ήταν να τα πετύχω την ώρα που σχολάζανε. Πρώτα πέρασα από το χωράφι τής αδερφής μου και έκοψα λίγο μπιζέλι για να τους πάρω. Ως τις 12 ήμουν στην Πόλη. Άφησα το αυτοκίνητο έξω από την εκκλησία, πλησίασα λίγο κατά το σπίτι τους για να δω μήπως ήταν εκεί (είχαν γιορτή σήμερα και μπορεί να σχολνούσαν γρήγορα). Δεν είδα καμιά κίνηση κι ούτε άκουσα καμιά φωνή. Προλάβαινα να βγάλω 4-5 φωτοτυπίες και τόκανα. Αγόρασα και δίο βίδες από τον Στεφάνή, τις έφερα στο αυτοκίνητο και έφυγα σε αναζήτηση τών παιδιών μου. Κάπια παιδιά φεύγανε ήδη από το σχολείο και είχα τα μάτια μου τέσσερα. Είδα την Ισμήνη στην πλατεία, την πλησίασα και την πήρα στα χέρια μου και πήγαμε πίσω στο σχολείο να βρούμε τον Ορφέα και τον Έκτορα. Βρήκαμε τον Έκτορα στην αυλή με την πράσινη καρναβαλίστικη στολή του. Ρώτησα τον Θόδωρο αν είδε τον Ορφέα και μου είπε πως δεν ήρθε στο σχολείο ούτε σήμερα ούτε χτες. Έτσι κι έτσι φορτώθηκα τις βαλίτσες τους και την Ισμήνη στους ώμους και πήγαμε να κοιτάξουμε ίσως βρούμε τίποτα κεφτέδες. Τελικά αγοράσαμε μισό κοτόπουλλο. Από το περίπτερο απέναντι τούς πήρα από δίο μικρά παραμυθάκια και ύστερα από το συνεργατικό αγόρασα για την Ισμήνη ένα σετ με κολιέ, βραχιόλι, σκουλαρίκια και καρφίτσες τών μαλιών. Όλα μαζί: 75 σεντ, ούτε μια λίρα δηλαδή. Φτηνά την γλύτωνα.

Φτάσαμε ύστερα στο αυτοκίνητο, ψώνισα ότι ψώνισα και πέρασα από το σπίτι τής κυράς για να την πληροφορήσω. Την είδα πίσω από το παράθυρο, με είδε κι αυτή, της έκανα νόημα να βγει

έξω, όμως δεν φάνηκε. Έτσι πέρασα από την αστυνομία για να τους ενημερώσω τουλάχιστον εκείνους. Τους είπα ότι είχα να τους πω και μου είπαν εκείνοι (ο Φύτος δηλαδή και ο Πανίκος) τα δικά τους.

Τους άφησα, μπήκα στο αυτοκίνητο και λαμνήσαμε για το χωριό. Ο σκοπός ήταν να φάμε εδώ στο σπίτι, να ξεκουραστούμε λιγάκι και μετά να πάμε στην Αργάκα. Κάπου εκεί στον ερχομό ήταν που άρχισα εγώ να τραγουδώ και η Ισμήνη το συνέχιζε: ήταν πρωί στα μάτια σου, κι ο ήλιος στα μαλιά σου... Ώσπου ήρθαμε σ' αυτό το σπίτι, φάγαμε ότι φάγαμε, δεν ξεκουραστήκαμε και φύγαμε λίγο μετά τις 3 για την Αργάκα. Μπαίνοντας στο χωριό είδαμε κάπου μπροστά μας το περιπολικό τής αστυνομίας. Μου πέρασε η σκέψη πως έψαχνε για μας αλλά εμείς συνεχίσαμε τον δρόμο μας. Όταν στρίβαμε για να πάρουμε το δρομάκι που οδηγεί στο σπίτι τής αδερφής μου, εκείνο κατηφόριζε από την πίστα τών μοτοσυκλέτων. Μας είδε όπιος κι αν ήταν μέσα και ήρθε πίσω μας.

Ήταν ο Αντρέας τελικά. Μου είπε πως τους δημιουργώ προβλήματα, πως με κατάγγειλε πάλι η κυρία και πως επειδή υπάρχει ο κίνδυνος να αναφέρει στην Πάφο πως παραβιάζω το διάταγμα και η αστυνομία δεν κάνει τίποτα, έτσι είναι υποχρεωμένος να με κατηγορήσει.

Λοιπόν: ας με κατηγορήσει. Έκανε λάθος όμως με το να πει πως δεν σκέφτομαι την θέση τους. Κάθε άλλο. Όσοι όμως σκέφτονται έτσι, κάνουν καλά να σκέφτονται λιγάκι και την δική μου θέση. Αλλά πού;

Εν πάση περιπτώσει εμείς μείναμε. Για μένα, είπα, είναι ζήτημα αρχής: δεν μπορώ να πάρω τοις μετρητοίς ένα τέτιο διάταγμα. Αα, κι όσο για τους εκδώσαντες το διάταγμα, τάπαμε: ας το τυλίξουν σ' ένα αγγούρι κι ας το βάλουν στον κώλο τους.

Στις 4 έφευγα για ένα περπάτημα στο βουνό. Ω, και με τι σκέψεις αντάρτικες! Αλλά, κατέληγα: ας περιμένω μια πιο κατάλληλη ώρα για το κτύπημα μου. Κτλ κτλ. Στις 5 ήμουν πίσω, δοκίμασα να ξεκουραστώ λίγο στο αυτοκίνητο αλλά δεν τα κατάφερα. Στις 5 ήμασταν στο σπίτι, είδανε τα παιδιά λίγα κινούμενα σχέδια και στις 6 και 20 φεύγαμε για την Πόλη. Πλησιάζοντας στην αποβάθρα τούς ρώτησα: να σταματήσουμε λίγο εδώ; -Ναι, ναι!

Έτσι κι έγινε. Σταματήσαμε το αυτοκίνητο και κατεβήκαμε. Πόσο με βασάνιζε η σκέψη πως σε λίγο δεν θα είχα κοντά μου τα παιδιά! Κι αυτό την στιγμή που ξέρω πως τα θέλω τόσο όσο δεν θέλω τίποτα σ' αυτό τον κόσμο. Και πώς κοίταζα την κορούλα μου! Λες και την έβλεπα για τελευταία φορά. Ήτανε σούρουπο στο μεταξύ, κρύο και παγωνιά. Την πήρα στην αγκαλιά μου και λαμνήσαμε κατά την αποβάθρα. Σύντομα τήν άφηνα μόνη της. Περπατούσαμε κι οι τρεις στα ξύλα όταν άρχισα πάλι να τραγουδώ: ήταν πρωί στα μάτια σου... Η Ισμήνη τόπαιρνε από το στόμα μου και συνέχιζε:... κι ο ήλιος στα μαλιά σου, πού' γειρα και κοιμήθηκα μέσα στην αγκαλιά σου... Εκείνη τόλεγε μ' έναν τρόπο ανέμελο, όπως περίπου λένε τα χριστουγενιάτικα τραγούδια ή κάτι άλλα σχολικά σπουδάσματα ενώ μπέρδευε μάλιστα και κάπιες λέξεις. Δεν καταλάβαινε τον πόνο που έκρυβαν οι στίχοι και η μουσική, δεν καταλάβαινε τον πόνο τού πατέρα της καθώς έλιωνε με τους ήχους που έβγαιναν από το στόμα του. Εκεί στην άκρη τής αποβάθρας την πήρα πάλι στην αγκαλιά μου, έφερα το προσωπάκι της κοντά στο δικό μου, την κοίταξα σαν ο ερωτευμένος που σπαράζεται στην σκέψη πως σύντομα θα χάσει εκείνην που τόσο αγαπά. Εκεί σε κείνα τα κοιτάγματα έπιασα την άλλη στροφή: σαν μου γεράσεις και χαθούν τα νιάτα τα φτερά μας... ω, κι η αλήθια είναι πως μ' έπιασαν τα κλάματα.

Α, και πιός θα με παρηγορούσε; Σύντομα πάντως προσγειωνόμουν και με ανταλλαγές φιλιών μπαίναμε ξανά στο αυτοκίνητο για την τελευταία στάση.

Στις 6 και 40 ήμασταν στην Πόλη, τους άφησα έξω από το σπίτι τους και ξεκίνησα για το επόμενο περπάτημα. Θα περπάτησα για 30 λεπτά όταν σταμάτησα στου Φίλιππου, μίλησα λίγο με τον Μάϊκ και ύστερα πήγα κατά το αυτοκίνητο.

Προτού μπω στο αυτοκίνητο άκουσα λίγη φασαρία στις τζαμαρίες τής Ολυμπίας και πέρασα να ρίξω μια ματιά. Πάρτυ ήταν καρναβαλιού, χωρίς έμπνευση και χωρίς σκοπό, έστω καν αγάπης. Παλιές ιστορίες.

Κατεβαίνοντας τα σκαλοπάτια αιφνιδιάστηκα από ένα αναπάντεχα γλυκό χαιρέτισμα. Ήταν η Στέλλα. Ω, και της είπα εκεί διό-τρείς κουβέντες μόνο και μόνο για να κρατήσω την μορφή της για λίγες στιγμές ακόμα μπροστά στα μάτια μου. Βέβαια περνάνε τόσο εύκολα οι στιγμές. Οι ώρες

περνάνε, οι μέρες, τα χρόνια και τα νιάτα περνάνε και δεν το καταλαβαίνουμε και θα ψάχνω εγώ τώρα να καταλάβω πώς πέρασαν λίγες στιγμές; Βέβαιά την Στέλλα, να λέγεται, την σκέφτομαι και σαν "νυμφούλα". Όλα τα σκέφτομαι στην αργία και στην μοναξιά μου, σκέφτομαι την γυναίκα, επίμονα, ερωτικά, παθιασμένα, πεινασμένα και κραυγαλέα, αλλά νά που ούτε οι οπτασίες τους δεν βλέπω να μένουν στα χέρια μου. Τα μόνα σίγουρα είναι οι λέξεις, οι λέξεις και τα κλάματα.

Εν πάση περιπτώσει: είχαν περάσει οι 7½ όταν άφηνα την Στέλλα για να μπω επιτέλους στο αυτοκίνητο και νάρθω σε τούτα τα ρημάδια. Προτού όμως πάρω τον δρόμο για το χωριό αποφάσισα ξαφνικά κι έστριψα στα δεξιά για το Λατσιή και για την Ίγκεν. Είχαμε κάτι σούρτα-φέρτα με καλάμια και με καλαμωτές και έπρεπε να ξεκαθαρίσω κάπως το πρακτικό μέρος τής υπόθεσης. Έτσι κι έγινε. Την βρήκα στο διαμέρισμα της, μου πρότινε καρέκλα, έκατσα, και κει μιλήσαμε λίγο σαν καλοί φίλοι. Στις 8 και 20 έμπαινα ξανά στο αυτοκίνητο αποφασισμένος ναρθώ κατευθείαν στο σπίτι. Στις 8 και 40 ήμουν εδώ με το στομάχι λίγο κουρασμένο, με την όρεξη όρεξη και με την Ίγκεν να γεμίζει τον ουρανό μου. Έφαγα πάντως λίγο ελαφρά και προσεκτικά μπροστά στην τηλεόραση και στις 9 και 25 βγήκα έξω για το τελευταίο 35λεπτο περπάτημα.

Ω, και δεν άργησα να θυμηθώ, να νοσταλγήσω και ν' αρχίσω ξανά να υψώνω τούς αναστεναγμούς μου κάτω από τ' αστέρια: ήταν πρωί στα μάτια σου... Περπατούσα κι έκλαιγα, έκλαιγα και περπατούσα και δεν ήταν κανείς να με παρηγορήσει, ένα χέρι έστω για να μ' αγγίξει. Ούτε λίγο ούτε πολύ έκλαιγα με σπαραγμό ώσπου τέλιωσε το περπάτημα. Αλλά κι όταν ακόμα τέλιωσε στάθηκα στον δρόμο και άπλωσα ψηλά στον ουρανό τα μάτια μου κι έτσι συνέχισα κάμποση ώρα τα κλάματα. Θυμόμουν κάπιον "μαύρο θάνατο", τα παιδιά που πεθαίνουν, εκείνα που πέθαναν, όλες τις ωραίες μορφές προσπάθησα να πιάσω που ήρθαν σ' αυτό τον κόσμο και έγιναν βορά τού χρόνου και της Γής... Πάντα έναν Ντοστογιέφσκη κι έναν Θεό να καλώ ή μια Παναγιά και να κλαίω, να κλαίω, να κλαίω και να σπαράζομαι, να συντρίβουν το κορμί μου οι λυγμοί, να σκέφτομαι πως πρέπει να τελιώσει αυτός ο πόνος κι όμως να μην τελιώνει.

Ώσπου πέρασε κι αυτό. Στο σπίτι έπλυνα το πρόσωπο και τίς αμασχάλες κι έκατσα πάλι μπροστά στην τηλεόραση. Αιφνιδιάστηκα πάντως με μια ερωτική σκηνή μεταξύ μιας γυναίκας και μιας παιδούλας και έμεινα καθηλωμένος εκεί ώσπου ήρθαν κι άλλες σκηνές, έστω και λιγότερο ερωτικές. Ώσπου τέλιωσε το επεισόδιο και δόθηκε το σήμα: συνεχίζεται.

Η δική μου όμως συνέχεια μετά την τηλεόραση ήταν αυτές οι σελίδες που ήταν και γι' αυτές καιρός να τελιώσουν εδώ, ας είναι κι εδώ. Μία η ώρα στο μεταξύ μετά τα μεσάνυχτα, ώρα για ύπνο.

★

Αλλη μια σκέψη: πως η ομορφιά και οι όμορφοι άνθρωποι δεν πρέπει να πεθαίνουν ποτέ. Γι' αυτούς αξίζει η αθανασία,

12 Μαρτίου, Σάβατο.

Ο ύπνος: 5 ώρες, από την μία ως τις 6. Τέλειος και κάτι.

Η Ισμήνη χτές, έτσι ξαφνικά κι αναπάντεχα, χωρίς καν να την ρωτήσω: εσένα αγαπώ πιο πολλά. Όμως η μάμμα δεν θέλει να σε αγαπώ. Θέλει να αγαπώ μόνο εκείνην.

Κι αυτή η σκέψη φεύγοντας από τον καλαμιώνα στην Κάτω Αργάκα κάθοδόν για το σπίτι: πως αν δεν καταφέρω τέτια κούραση στο σώμα μου ώστε να πω" δεν θα ξα- ναδουλέψω" (τρέξω ή περπατήσω κτλ) δεν έχω καμιά ελπίδα. Το ξανασημείωσα θυμάμαι: η ελπίδα μου βασίζεται στην απελπισία μου, η δύναμη μου στην αδυναμία μου, το χαμόγελο μου στην μελαγχολία μου και η ύψωση μου στην πτώση και στην κατάπτωση μου.

Κι αυτό, για το γραφτό: χτές η Ηλιάνα και μια φίλη της με ρώτησαν γιατί άφησα το μούσι. Τις αντερώτησα: δεν μου πάει; Να το κόψω; Η απάντηση τους ήρθε γρήγορα: ναι! Τους είπα εγώ: θα το σκεφτώ.

Κι όντως: το σκέφτηκα. Όμως προτού πάρω την οριστική στο όλο ζήτημα απόφαση ρώτησα την Ισμήνη: να το κόψω; Μου είπε: αύριο να το κόψεις, όχι σήμερα.

Έτσι κι έγινε. Σήμερα ήταν μέρα ξυρίσματος (ξυρίζομαι κάθε 2η μέρα) και ήταν ευκαιρία να το απαλλαγώ.

Την περασμένη βδομάδα μού έλεγε ο Σωτήρης: το μούσι σού δίνει κύρος.

Ας γελάσω! Εγώ διακρίνω μόνο τρίχες εκεί που δεν χρειάζονται. Αλλωστε το είχα πλέον

βαρεθεί. Ασε που ήταν κι ένας ολόκληρος μπελάς κάθε φορά που έπρεπε να νυ- φτώ. Βέβαια δεν αποκλείεται να κάνω κάπιο συμβιβασμό και να τ' αφήνω μόνο μερικές ημέρες, έτσι απλά για να σπάζει κάπου κάπου η μονοτονία τού άμουσου προσώπου μου.

16 Μαρτίου, Τετάρτη.

Η 6η μέρα μετά την προπόνηση και δεν έχω, ως γεγονός, τα αποτελέσματα που θα ήθελα. Παρόλαυτά η κατάσταση είναι υπό έλεγχον. Η διάθεση μου δεν έφτασε ακόμα στο σημείο να γίνει άσχημη. Το σημαντικό είναι να μαθαίνω πάνω απ' όλα. Μάλιστα δίο τραγουδάκια από το ράδιο τούτο το πρωί μούφεραν ενθουσιασμό. Το πρώτο ήταν με τον Δημήτρη Ψαριανό: αχ περιστέρι μου μην φεύγεις βιαστικό...Το άλλο ήταν με την Ελευθερία Αρβανιτάκη: καρδιά μου εγώ, φωτιά μου εγώ, στεριά μου εγώ, νύχτες, βουνά, αα κτλ.

Η άνοιξη ξαναγύρισε πάλι στην Γη, και μαζί της γύρισα και γω...

★

Χτες, όταν έφευγα από τον καλαμιώνα, πέρασα από κείνο το μαγαζί τής Ανθής για να πάρω κανένα γάλα. Ήταν εκεί η Σάσα και η Όλγα. Η Όλγα ήταν πολύ ευγενική, όμως η Σάσα είχε κάτι το σκοτεινό στον τρόπο της που μου θύμισε μεμιάς τον Μάριο και το Περιοδικό του. Αχ ρε Μάριε, πώς μπόρεσες;

Σαν έφυγα και πήρα τον δρόμο τού γυρισμού έπιασα να τραγουδώ: ήταν κάποτε μι' αγάπη και μια θάλασσα πλατιά... Θυμήθηκα κι έκλαψα λίγο, έκλαψα και θυμήθηκα. Ω, και τι δεν θυμήθηκα; Γρήγορα πέρασε όμως κι αυτό. Έκοψα από κάπου ένα κλαρί ροδακινιάς για μπόλιασμα και συνέχισα τον δρόμο μου. Όταν έφτασα στο σπίτι και μπήκα στην κάμαρα μου στάθηκα μπροστά στον καθρέφτη. Θυμήθηκα την κορούλα μου: στο σχολείο μου λένε πως ο παπάς μου είναι όμορφος. Κι αλήθια, σκέφτηκα: πώς μπορούν να μην το πουν;

★

...Περασμένες οι δέκα στην κάμαρα, νύχτα. Έξω ακούγεται μόνο το κελάδημα ενός πουλιού. Κατά τ'άλλα: άκρα τού τάφου σιωπή. Ένα αγέρι άλλοτε φυσάει και άλλοτε δεν φυσάει. Στην ψυχή μου πάλι κάναν κατοχή αυτές οι διαθέσεις που με σπρώχνουν στην γραφή.

Κι ως γεγονός: είναι άνοιξη, η πρώτη άνοιξη. Το κρύο είναι ακόμα δυνατό, όμως διαφαίνεται μέσα απ' αυτό η γλυκιά ανάσα τής καλοκαιριάς. Κι όμως τα πιο βαθιά σημάδια σήμερα μού τα έδωσαν τα παιδιά μου. Πρώτη η Ισμήνη, που την έφερα εδώ το απόγευμα. Κάπου εκεί στο τραπέζι όπου έτρωγα, την ρώτησα: αγαπάς κανένα αγόρι; Και κείνη: ναι.-Πιόν; -Εκείνον που είναι στην τάξη τού Ορφέα, εκείνον που σε χαιρέτησε έτσι, κι έκανε μια χειρονομία. - Ξέρεις τ' όνομα του; - Όχι. -Είναι όμορφος όπως τον παπά σου; - Εκείνος είναι πιο όμορφος. - Καλά, καλά.

Κι αν κατάλαβα καλά θα πρόκειται μάλλον για τον Κωνσταντίνο. Ω, και σίγουρα έχει δίκιο το κορίτσι μου. Κι εγώ στην θέση του το ίδιο θάνιωθα. Τι υπέροχο στ' αλήθια αίσθημα!

Η συνέχεια ήρθε κάπου στις *6½* το σούρουπο, όταν άφησα την Ισμήνη στο σπίτι της και πήρα τον Ορφέα και τον Έκτορα για να περπατήσουμε λίγο στην Πόλη. Δεν θα περπατήσαμε καλά καλά εκατόν μέτρα και μου λέει ο Έκτορας: παπά, ξέρεις πιάν αγαπά ο Ορφέας; - Πιάν γιόκα μου; -Την Ξένια. Ο Ορφέας όμως αντιδρούσε και έλεγε πως δεν είναι την Ξένια που αγαπά αλλά κάπιαν άλλη τής οποίας το όνομα αρχίζει από Χ. Ύστερα ρωτούσα τον Έκτορα: εσύ πιάν αγαπάς; - Την Ηλιάνα.

Και τι δεν μου θύμισαν αυτές οι κουβέντες; Παλιές μορφές αγαπημένες, χρόνια που έφυγαν χωρίς γυρισμό. Ευτυχώς όμως που θα υπάρξει μαζί με την ανάσταση τών ψυχών και η ανάσταση τών αναμνήσεων.

Ο Ορφέας έδειχνε πραγματικά ερωτευμένος, ήταν όμορφος και τρυφερός, και ο Έκτορας επίσης. Εγώ τούς έλεα: είναι ωραίο να αγαπάς. Η αγάπη ομορφαίνει τον άνθρωπο. Κι έτσι σαν απόηχο θα τραγουδούσα τώρα: η ζωή χωρίς αγάπη είναι άδια....

Τους κρατούσα στους ώμους μου, μια τον έναν και μια τον άλλον, και γυρίζαμε στην Πόλη. Κάπου κοντά στην πλατεία ήρθε πίσω μας η κυρία και σύντομα έμπαινε στον αστυνομικό σταθμό.

Κατά το περπάτημα τών 8 και 20 τραγουδούσα: αχ περιστέρι μου μην φεύγεις βιαστικό... Κι έτσι όπως άλλοτε ήμουν δυστυχισμένος και ευτυχισμένος μαζί. Σκεφτόμουν τόν έρωτα τών παιδιών μου και σαν να προσευχόμουν γι' αυτά κάτω από τ' αστέρια.

Τελικά: σ' ευχαριστώ Θεέ μου. Το ξέρεις δα πως θα τα πούμε σύντομα σε πιο γλυκούς τόνους

από τον τόνο που μιλήσαμε στο τελευταίο μου κείμενο.

Για το γραφτό: πρόκειται για το κείμενο για το Ισραήλ. Το έγραψα την Κυριακή και την μισή Δευτέρα. Το απόγευμα τής Δευτέρας και το πρωί τής Τρίτης το κτύπησα στην μηχανή στα ελληνικά και σήμερα άρχισα την μετάφραση του στα αγγλικά.

Αυτό το βράδυ αποφάσισα επίσης την επιστροφή στο πρόγραμμα τής 25ης **Φεβρουαρίου**. Το κόλλησα ήδη στον τοίχο μπροστά μου, πάνω από το γραφείο.

17 Μαρτίου, Πέμπτη.

Γύρισα στον κόσμο από έναν ολόγλυκο ύπνο κι από όνειρα που όπιος τα δει θά- θελε να μην τ' άφηνε ποτέ. Τα σπουργίτια κελαρούσαν με θόρυβο στην αυλή μου και γω δεν είχα όρεξη ν' αφήσω το κρεβάτι. Οι διαθέσεις τής ψυχής μου ήταν πανηγυρικές, ένιωθα ν' ανήκω σε μια ωραία ζωή και ένιωθα ακόμα πως με καλούσαν σε μια ωραιότερη. Όταν αποφάσισα και στάθηκα στα πόδια μου και άνοιξα το ράδιο ήθελα πολύ να άκουγα ένα τραγουδάκι από την φωνή τής Βίκης αλλά σύντομα δεν με πολυσκότιζε. Τις σκέψεις μου τις πήραν οι συνήθειες, σύντομα έβγαινα για το πρώτο περπάτημα και μόλις τέλιωσε κι αυτό καθόμουν στο γραφείο για την μετάφραση.

★

Ψες στην τηλεόραση: sir, I refuse the order...Ούτε λίγο ούτε πολύ ένα ολόγλυκο αγόρι στεκόταν στο εκτελεστικό απόσπασμα κι ο αξιωματικός που θα έδινε το σύνθημα για το πυρ αφού το πάλεψε μέσα του γύρισε στον ανώτερο του και του είπε: κύριε, αρ- νούμαι την διαταγή.

Ω, κι εγώ που είδα όσα είδα και άκουσα όσα άκουσα, μόλις που δεν ξέσπασα σε κλάματα.

★

Είδα την Πέτρα καθώς περνούσε με το αυτοκίνητο της από τον δρόμο έξω από το περιβόλι μου. Εγώ ήμουν σκυφτός και τακτοποιούσα κάπιο πέκκο στην θέση του όταν άκουσα τον θόρυβο τού αυτοκινήτου. Ώσπου να σταθώ στα πόδια μου για να δω πιός τάχα περνάει, είχε προσπεράσει. Μόλις που πρόλαβα και είδα το πρόσωπο της το αγαπημένο μέσα από το παραθύρι τής πόρτας. Έτσι ήταν γραφτό να την δω και να γεμίσει ο ουρανός μου με την ξανθιά μορφή της. Ω, σ' ευχαριστώ Πέτρα, σ' ευχαριστώ. Έστω κι αν δεν σου πέρασε κι έστω κι αν δεν θα σου περάσει ποτέ η σκέψη να σταματήσεις ποτέ για να δώσεις νερό σ' έναν διψασμένο, όμως εγώ σ' ευχαριστώ Πέτρα, σ' ευχαριστώ πολύ.

Κι αυτό: γιατί ζήλευε τον Ήλιο ο Θεός; Αν ήταν κατασκεύασμα του, τότε νομίζω ότι μπορούσε να δει ότι μέσα από την λατρεία τών ανθρώπων προς τον Ήλιο λατρευόταν και αυτός ο ίδιος.

18 Μαρτίου, Παρασκευή.

Έτσι: πράσινη και κίτρινη Γη, γαλάζιος και άσπρος ουρανός και θάλασσα, θάλασσα, θάλασσα.

Και η σύζυγος σ' ένα ψεσινό όνειρο τέτια που θάπρεπε να ήταν στην ζωή: πρωταγωνίστρια σε μια ερωτική περιπέτεια.

19 Μαρτίου, Σάβατο.

Αυτό: εσείς λέτε: για ολ' αυτά φταίει το γεγονός ότι δεν εφαρμόζονται οι οικογενειακές αξίες και παραδόσεις. Όμως εγώ σάς λέω: φταίει το γεγονός ότι υπάρχει ακόμα η οικογένεια, υπάρχουν οι αξίες και οι παραδόσεις της - όπως κι αν υπάρχουν - ενώ έπρεπε να είχαν εξαφανισθεί εδώ και πολύν καιρό.

23 Μαρτίου, Τετάρτη.

Ήρθαν... επιτέλους οι κλήσεις για τις "άσεμνες επιθέσεις" μου. Τι να πώ! Τους ευχαριστώ. Ούτε λίγο ούτε πολύ ένα καινούριο κείμενο αναδύεται από χτές το σούρουπο.

Από την μια τέτια μοναξιά, τόση δίψα για ζωή που πνίγεται ανελέητα, και από την άλλη αυτές οι κρατικές προκλήσεις. Αυτό είναι τουλάχιστον παρήγορο. Τουλάχιστον με κάνει και ξεχνάω τον πόνο μου άνκαι, να λέγεται, είναι φορές που θέλω να λιώσω σ' αυτό τον πόνο και κάποτε λυπάμαι που δεν είναι τόσο δυνατός όσο θα τον ποθούσε η ψυχή μου.

25 **Μαρτίου, Παρασκευή.**

Ήθελα να σημειώσω πως χτές πέρασα όμορφες ώρες με την κορούλα μου. Στο σπίτι πρώτα, στην Αργάκα ύστερα και τέλος στην Πόλη όπου κάναμε δίο φορές τον γύρο της.

Τώρα, εντεκάμιση η ώρα, γύρισα μόλις από την Πόλη όπου πήγα για την παρέλαση τής 25ης **Μαρτίου**. Έβγαλα κάμποσες φωτογραφίες και περπάτησα πολύ. Ήπια με το βλέμμα τα γλυκά κορίτσια και πόθησα την ζωή που δεν έχω.

Κάπου στο τέλος τής παρέλασης πλησίασα τον Κωστάκη, τον κατηγορούντα λο- χία στην υπόθεση τής άσεμνης επίθεσης, και τον ρώτησα αν ήξερε να μου πει "πού το πάνε"; Με ρώτησε: θα παραδεχτείς; -Αστειεύεσαι; Εκείνος είπε: εσύ θα προσπαθήσεις να αποδείξεις στο δικαστήριο πως ότι έκανες το έκανες απλώς από αγάπη για τα παιδιά σου και πως δεν υπήρχε κανένα σεξουαλικό κίνητρο.

Ναι. Κι αυτό που δεν του είπα: τάχα αυτοί απέδειξαν πως επρόκειτο για οτιδήποτε περισσότερο απ' αυτό και με κλείσανε μέσα;

Και τούτο επίσης: είναι κανείς αστυνομικός που θα απειθαρχήσει στους ανώτερους του και νομίζει ότι θα το αφήσει ο Ούτοπος να ξεχαστεί; Ω, μόνο κάτι" τόσο δα" να κάνατε για μένα και γω θα σας έδινα την αιωνιότητα. Αλλά πού;

★

Εψές μ' έτρωγε τόσο ο πόθος που δεν περίμενα παρά την ώρα όπου θα έβγαινα έξω και θα ούρλιαζα κάτω από τ' αστέρια: χίλι' ακριβά τασίματα μό'τασσε πάσα μέρα και χίλια μό'χτιζ'όμορφα περβόλια στον αέρα. Κτλ κτλ.

Κι ως γεγονός όταν ήρθε στις 9 η ώρα για το τελευταίο περπάτημα και βγήκα έξω το τραγούδησα, ναι, μόνο που δεν ήταν όπως το ήθελα. Έτσι ζευγάρωσε ο καημός.

Τις τελευταίες πάντως ημέρες δείχνει ελαστική η... σύζυγος. Ίσως πιστεύει ότι επίκειται η τελευταία μου ώρα.

26 **Μαρτίου**, Σάβατο.

Αυτό: στο κείμενο για το Ισραήλ αδίκησα τον Κύρο. Ούτε που ανέφερα το όνομα του. Κάπια στιγμή τον είχα θυμηθεί αλλά το ξέχασα αργότερα.

28 Μαρτίου, Δευτέρα.

Έντεκα η ώρα το βράδυ και νά που πήρα την πέννα. Έγραψα την ημερομηνία και μ' έπιασε η συλλογή πάνω στο τι τέλος πάντων θέλω να γράψω. Η κούραση μου άλλωστε, μετά από 3 ημέρες σκληρής άσκησης και τρέξιμου το απόγευμα, είναι τόση που όλο κι όλο που θάθελα είναι να γείρω στο κρεβάτι και να κοιμηθώ ώσπου να τελιώσει ο κόσμος ή ώσπου νάρθει κάπια νεράιδα να με ξυπνήσει με χάδια και με φιλιά.

Δεν πάει πολλή ώρα που γύρισα κατάκοπος και εξουθενωμένος από ένα περπάτημα ως την αποβάθρα. Η ατμόσφαιρα γύρω ήταν μουντή, τέτια που ταίριαζε απόλυτα με τις διαθέσεις τής καρδιάς μου. Το φεγγάρι ήταν γεμάτο στην ανατολή και στον ουρανό άρχισε να σχηματίζεται μια ψηλή νέφωση που λίγο λίγο έκρυψε τ'αστέρια. Μαζί μου έσερνα αυτό το μεγάλο μου παράπονο, την μοναξιά μου. Νοσταλγούσα και ήθελα μια αγαπημένη για συντροφιά στα μοναχικά μου περπατήματα.

Διατηρούσα ζωντανές ακόμα τις εικόνες από την χτεσινή μέρα στην Επισκοπή, από τα κορίτσια τών 4, των 6, των 10 και των 12 χρόνων. Πιο πολύ θυμόμουν με τύψεις την κορούλα μου μαζί με κείνο που μου είπε χτές προτού την αφήσω στην μάνα της: πως θέλει να την φέρω στην Μακούντα για να της κάνω σάντουιτς και φέτες. Θυμόμουν την Φάνα, εκείνη την λευκή ψυχή και το γλυκύτερο χαμόγελο τής Γης, την Δώρα σε κάπιες ανέμελες στιγμούλες. Όλα τα γύριζα με νοσταλγία στο μιαλό μου, όλα τα παρακολουθούσα ξανά από την αρχή γαλήνια και πονεμένα και ένιωθα την σιγουριά πως τίποτα απ' αυτά δεν πήγε χαμένο και πως σύντομα κάπια μέρα θα έχουμε τον τρόπο να αναπαράγουμε όλες τις ωραίες στιγμές που ζήσαμε κάτω από αυτό τον ουρανό.

Κάτι στίχους έλεα συνεχώς από ένα τραγούδι: μην με ρωτάς, δεν θυμάμαι. Μην με ρωτάς, μην με ρωτάς, μην με ρωτάς.

Όταν κόντεψα τον μεγάλο δρόμο άκουσα τούς πρώτους ήχους τών κυμάτων. Και ενώ από την μια σκεφτόμουν πως είχα περπατήσει αρκετά ως εκεί, όμως από την άλλη η ατμόσφαιρα γύρω

ήταν τέτια και τέτια η διάθεση τής ψυχής μου που ήθελα να ζήσω και άλλες στιγμές σαν εκείνες που πέρασαν και να αποτυπώσω κι άλλες εικόνες στο μιαλό μου. Έτσι έφτασα στην άκρη τού νερού. Λάδι η θάλασσα, έτσι που σουρχόταν ο πειρασμός να πέσεις στην αγκάλη της, λίγοι οι ήχοι τών αυτοκινήτων και λίγοι οι ήχοι τών σκύλλων. Τέλειο, θάλεγες, προμήνυμα καταιγίδας. Κι ως γεγονός το δελτίο καιρού μίλησε για άστατο καιρό και για μπάρες. Μα, ας έρθουν κι αυτές στο κάτω-κάτω. Έχω άλλωστε και κάτι σπαρμένα και θέλουν νερά. Ας φυλάξω και ας καταθέσω τώρα τις εικόνες τής γαλήνης και της απανεμιάς κι αν θέλουν ναρθούν ύστερα οι καταιγίδες ας ρθούν. Εδώ θάμαι και γι' αυτές.

Για την συνέχεια τώρα πρέπει να σημειώσω πως κάπου αυτό τον καιρό επεχείρησα να χωρίσω τα θέματα μου και να καταγράφω αλλού τις σημειώσεις μου για την αθλητική μου περιπέτεια και αλλού για τις άλλες μου περιπέτειες. Ας πούμε λοιπόν πως προσπάθησα για έναν-ενάμισυ μήνα. Από κει και πέρα δεν άντεξα και άρχισα πάλι να τα ανακατώνω. Εν πάση περιπτώσει απ' αυτές τις σημειώσεις θα αποσιωπήσω μερικές χάριν οικονομίας και θα συνεχίσω με την **10η Μαρτίου,** ημέρα Πέμπτη και μέρα προπόνησης.

11 **Μαρτίου, Παρασκευή,** 1η μέρα μετά (την προπόνηση). Ύπνος: πολύ καλός, 6 ωρών. Από 12 ως 6, με λίγο κρασί πριν.

Κίνηση: 6Χ35'. Υπάρχει το πιάσιμο αλλά δεν με πειράζει. Αντίθετα το απολαμβάνω. Γενικά είμαι ελαφρύς και δυνατός.

12 **Μαρτίου, Σάβατο,** 2η μέρα μετά. Ύπνος: τέλειος, από την **1** ως τις **6.**

Η κίνηση 6Χ33'. Όλα καλά, πλην: με δέρνει ένας πονοκέφαλος. Ξεκίνησε- μάλλον-από το πρωί όταν τσάπιζα έξω στην αυλή και είχε βγει δυνατός ό ήλιος. Το βράδυ δεν έφαγα.

13 **Μαρτίου, Κυριακή.** 3η μέρα μετά . Ύπνος: τέλειος, από 11 ως *6½*. Παρά τον πονοκέφαλο δεν υπήρξε πρόβλημα.

Κίνηση: 6Χ35'. Κυρίως: από το σπίτι στο χωράφι μου. Από τις 7 το πρωί ως τις 10 το βράδυ.

Κατάσταση: πάω, μάλλον, για πέταγμα. Το κεφάλι μου γέμισε στίβους.

14 **Μαρτίου, Δευτέρα.** 4η μέρα. Ύπνος: Τέλειος. Από 12½ ως 6.

Κίνηση: 9Χ24 λεπτά.

15 **Μαρτίου, Τρίτη.** 5η μέρα. Ύπνος: τέλειος, από τις 12 ως τις 6.

Τα πόδια μάλλον κάπως κουρασμένα. Οι γάμπες ακόμα είναι πιασμένες και θα φταίνε κυρίως κάπιες υπερβολικές ανηφόρες (και ιδίως το ανηφόρισμα το Σάβατο με τα παιδιά στην Αργάκα) και το κυνηγητό προχτές με τα κορίτσια εκεί στον δρόμο.

Σε τέτιες περιπτώσεις τις εφτά μέρες χαλάρωσης τις κάνω οκτώ ή και ενιά.

Ένα σχόλιο: πως το σημαντικό είναι η καρδιακή κόπωση, και εδώ κυρίως πρέπει να συγκεντρώσω την προσπάθεια μου. Ενώ, από την άλλη, τα πολλά καταπιασίματα είναι αθλιότητα. Λίγος ήλιος πάντως και λίγος επιπλέον ιδρώτας θα βοηθούσε την κατάσταση.

Αυτό: πως εγώ ένιωθα την 3η μέρα μετά την προπόνηση αυτό που έπρεπε να ένιωθα την 5η και την 6η και την 7η. Η καρδιά μου άρχισε κιόλας να ατονεί καθ' ήν στιγμήν τα πόδια μου δεν έχουν καν ξεπιαστεί. Εχτές μάλιστα, το απομεσήμερο, έκανα έναν από κείνους τούς επικίνδυνους υπνάκους και νά που σήμερα (10, και, η ώρα) ήρθαν τα πρώτα σημάδια τής αδιαθεσίας μπερδεμένα με το ερωτικό πάθος. Αναγκαστικά λοιπόν σκέφτομαι πως εκείνες οι 2-3 ημέρες τού μήνα που περισσεύουν από τις 4 βδομάδες του εκτός από απόθεμα για περισσότερη ξεκούραση, όταν χρειάζεται, μπορούν πολύ καλά να χρησιμοποιηθούν και σαν απόθεμα για περισσότερη κούραση και εργασία, όταν πάλι χρειάζεται.

Κι αυτό: πως θα πετύχω τόσο mo πολύ στην κούρσα όταν κουράσω κατά την προπόνηση σε τέτιο σημείο την καρδιά μου ώστε να χρειάζεται μετά απ' αυτήν την λι- γότερη δυνατή κίνηση και ανηφόρα για να είναι γεμάτη. Αν μπορούσα δηλαδή να αποφύγω τελείως την ανηφόρα και να κρατηθώ στα 30, 20 και 10 λεπτά νιώθοντας στο μεταξύ δυνατός, τότε σίγουρα θα κάνω το θαύμα.

Η κίνηση για σήμερα: 9Χ24', από τις 6 ως τις 10. Γενικά η μέρα βγήκε καλά, και η νύχτα επίσης.

16 **Μαρτίου, Τετάρτη.** 6η μέρα μετά. Ο ύπνος πολύ καλός, από τις 12 ως τις έξι, με κάπια όμως αρνητικά σημεία που οφείλονται σε ελλιπή κόπωση τής καρδιάς και θα έχουν αφορμή την χτεσινή δουλιά μου στον καλαμιώνα.

Οι γάμπες είναι ακόμα σφιχτές και λίγο πιασμένες ενώ ένα πρόβλημα με το στομάχι τις προτελευταίες μέρες το ξεπέρασα χάρις σε λίγη προσοχή τις τελευταίες. Από το μεσημέρι κινήθηκα λίγο άστατα γιατί πήγα στην Πόλη. Πήρα μόνο την Ισμήνη τελικά, και την έφερα στο σπίτι. Στις 5 ήμασταν πίσω. Γυρίσαμε λίγο εδώ και κει και γύρω στις 672 την πήγα στο σπίτι της. Τότε πήρα τον Ορφέα και τον Έκτορα και έχοντας τους στους ώμους μου (την μια τον έναν και την άλλη τον άλλον) γυρίσαμε την Πόλη. Τα πόδια βάρεσαν στο μεταξύ, όμως η καρδιά είναι εντάξει. Κατά την διάρκεια τού τελευταίου περπατήματος από τις 8+20 ως τις 8+40 αποφάσιζα για την επιστροφή σε κείνο το παλιό πρόγραμμα με βάση το 40ήμερο και τις 4 διαφορετικές προπονήσεις.

17 **Μαρτίου, Πέμπτη.** 7η μέρα μετά.

Ο ύπνος: τέλειος και κάτι. Από 1272 ως 6, με γλυκά όνειρα. Η Έλκε έτσι όπως δεν ήταν ποτέ.

Σκέψη για τις 6Χ4 μέρες, 4Χ4,2Χ4 και 1Χ4. Σύνολο: 24+16+8+4=52 ημέρες.

Κατά το 2ο περπάτημα προτιμώ τις 4Χ4, 3Χ4,2Χ4 και 1Χ4. Σύνολο: 40 μέρες.

Αίτημα: τα μισά διαστήματα μεταξύ τών περπατημάτων να κάνω ηλιοθεραπεία, εφόσον φυσικά υπάρχει ήλιος, και τα μισά όχι.

Το να περιμένω να με φορμάρει ο ήλιος την τελευταία στιγμή, όταν αρχίζουν τα πράγματα να ξεφορμάρουν, είναι κουτό. Τότε είναι που θα έβγαζε περισσότερο στην επιφάνεια το κακό. Γι'αυτό επιμένω πως χρειάζεται ένα συνεπές και σταθερό πρόγραμμα ηλιοθεραπείας μαζί με τα περπατήματα.

Τρεις και μισή η ώρα. Γεγονότα: ως την 1 μετέφραζα έξω στον ήλιο (και στον αέρα και στα σύννεφα κάποτε). Με τα περπατήματα είμαι στα 12'. Η καρδιά είναι εκεί που την θέλω. Η ηλιοθεραπεία πέτυχε τον στόχο της.

... Περασμένες οι 7. Στιγμές στιγμές με πιάνει μεγάλος ενθουσιασμός και τότε βαράω την γροθιά στον αέρα ξεφωνίζοντας ένα "γαμώτο".

Η κίνηση: 18Χ12 λεπτα, και ηλιοθεραπεία ως την μία.

18 **Μαρτίου, Παρασκευή.** 8η μέρα μετά.

Ο ύπνος τέλειος, από 1172 ως 6. Τα πόδια είναι πιο ελαφρά αλλά σε γενικές γραμμές οι μύες είναι ακόμα σφιχτοί.

... Βράδυ, περασμένες οι 11. Γεγονότα: πήρα τα καλάμια στην Ίγκεν με το τρακτέρ τού Θεόδουλου. Κίνηση κάπως άστατη. Γενικά όμως κινήθηκα μεταξύ 12 και 20 λεπτών. Συννεφιά πάντως σήμερα και από το πρωί έβλεπα να μην τεκμηριώνονται οι χτεσινές σκέψεις. Σήμερα θα έλεγα δηλαδή περίπου πως η (σωστή) κίνηση είναι το Αλφα και το Ωμέγα.

19 **Μαρτίου, Σάβατο.**

Ο ύπνος: τέλειος, από την 1 ως τις 6. Στις 6½ προχωρούσα στα 12λεπτα περπατήματα. Δεν έγινε όμως καλά καλά ενιά και άρχισαν τα πράγματα να δυσκολεύουν. Έτσι θα αυξήσω λίγο την κίνηση ελπίζοντας πως θα βγάλω την ημέρα καθώς θα δακτυλογραφώ το κείμενο για το Ισραήλ και αύριο περνώ αναγκαστικά σε συγκεντρωμένη δράση.

Τέτια προπόνηση και τ' αποτέλεσμα: ΜΗΔΕΝ!

Η κίνηση: από 6 ως 8 : 12΄, από 9 ως 7:28', και στις 10:15'

20 **Μαρτίου, Κυριακή.**

Ύπνος τέλειος, από 11 ως 6.

Δίο σκέψεις. Η πρώτη: τις 4 μέρες τού πρώτου μέρους τής προπόνησης να τις κάνω 4½.

Η δεύτερη: να περνώ στην συγκέντρωση τών προσπαθειών σταδιακά. Δηλαδή εκεί που τις μέρες μετά την προπόνηση μικραίνω σταδιακά τα περπατήματα θα μπορούσα πολύ καλά και να τα

μεγαλώνω σταδιακά κάπιες ημέρες, ας πούμε τις μισές ή ή ή...

Εν πάση περιπτώσει έκανα κάπιους υπολογισμούς και έτσι έχω ένα καινούριο πρόγραμμα με βάση την διμηνία. Αυτό:

1η φάση
4μέρες τών 4½Χ4 χλμ
4 μέρες τών 6Χ3χλμ
4 μέρες τών 9Χ2χλμ.
4 μέρες τών 18Χ1χλμ.
4 ή 2 μέρες τών 9Χ2 χλμ.
4 ή 2 μέρες τών 6Χ3χλμ.

2η φάση
3 μέρες τών 4½Χ4χλμ 3 μέρες τών 6Χ3χλμ.
3 μέρες τών 9Χ2χλμ.
3 μέρες τών 18Χ1χλμ.
3 ή 1½ μέρες τών 9Χ2χλμ.
3 ή 1½ μέρες τών 6Χ3χλμ.

3η φάση
2 μέρες τών 4½Χ4χλμ.
2 μέρες τών 6Χ3χλμ.
2 μέρες τών 9Χ2χλμ.
2 μέρες τών 18Χ1 χλμ.
2 ή 1 μέρα τών 9Χ2χλμ.
2 ή 1 μέρα τών 6Χ3 χλμ.

Και 4η φάση 1 μέρα τών 4½Χ4χλμ.
1 μέρα τών 6Χ3χλμ.
1 μέρα τών 9Χ2χλμ.
1 μέρα τών 18Χ1χλμ.
1 ή½ μέρα τών 9Χ2χλμ.
και 1 ή ½ μέρα τών 6Χ3χλμ.

Σύνολο: 24+18+12+6= 60 μέρες (ή 50)

Σκέφτομαι πάντως ξανά τήν εντός τής ίδιας ημέρας αυξομοίωση τής κίνησης. Περασμένο το σούρουπο στο μεταξύ, μετά από ένα 28λεπτο περπάτημα. Έτσι: παρά το βάρος στο στομάχι θάλεγα ότι είμαι ευτυχισμένος.

Κίνηση 9Χ28΄, από 7 ως 11.

21 **Μαρτίου, Δευτέρα.**

Ο ύπνος τέλειος, από 1 ως 6 ½, τέτιος που δεν ήθελα ν' αφήσω το στρώμα.

... Τώρα είναι βράδυ, σχεδόν 8. Είχα πάει πριν το μεσημέρι στην Πόλη και πήρα το κείμενο στο "AKIS EXPRESS" για το τυπογραφείο. Έφερα τα παιδιά στο χωριό και ύστερα τα πήγα στην Αργάκα. Στις 4 είχε χαθεί η Ισμήνη. Σύντομα την βρίσκαμε και στις 6 ½ ήμασταν στην Πόλη όπου και περπάτησα στις 7. Γ ενικά είμαι στα 24 λεπτά. Οι νέες πάντως καινοτομίες έχουν φέρει σε τέτιο σημείο τα πόδια και την καρδιά που οπωσδήποτε θα ζητωκραύγαζα αν δεν είχα αυτό το βάρος στο στομάχι.

Η κίνηση περίπου: 8Χ24΄, από τις 7 ως τις 10.

22 **Μαρτίου, Τρίτη.**

Η κατάσταση με το στομάχι μου βελτιώθηκε χάρις στην πίεση που άσκησα σ' αυτό στον χώρο πάνω από τον ομφαλό και κάτω από το στέρνο (εκεί ακριβώς όπου με πο- νούσε) μ'ένα κομμάτι ξύλο που ακουμπούσα στο τραπέζι καθώς διάβαζα και χάρις σε λίγο μασάζ. Στο μεταξύ άρχισα τα 36λεπτα περπατήματα.

Από τις 10 ως την 1 παρά καθάριζα τις ελιές από τα αγριόκλαδα. Το απόγευμα κλάδεψα πάλι λίγο τις ελιές και πότισα. 'Υστερα τσάπισα κάτω στο περιβόλι ως τις 6 και 40.

Το γεγονός: αισθάνομαι δυνατός και ευτυχισμένος. Το βάρος στο στομάχι έχει εξαφανισθεί.

Κατά τ' άλλα προχώρησα σε καινούριο πρόγραμμα, ένα πρόγραμμα που ταιριάζει άνετα με το σχέδιο τής πόλης.

23 **Μαρτίου, Τετάρτη.** Ο ύπνος τέλειος, από 11 ως *6.*

Κίνηση: 6Χ36 λεπτά. Το απόγευμα τσαπίσματα.

Έτσι και πάλι: δυνατός.

24 **Μαρτίου, Πέμπτη.**

Ο ύπνος πάλι τέλειος, από 11½ ως 6.

Βράδυ, μόλις περασμένες οι δέκα. Έτσι και σήμερα π' ανάθεμα τα: δυνατός, δυνατός, δυνατός.

Κίνηση: 6Χ36 λεπτά.

25 **Μαρτίου, Παρασκευή.**

Ο ύπνος και πάλι τέλειος (μαθητικός ή, μάλλον: στρατιωτικός), από 11 ως 6.

Τα πόδια μου καίνε και δυσκολεύομαι στην ανηφόρα. Καλότατο σημάδι. Κατά τ'άλλα: και πάλι δυνατός, δυνατός, δυνατός.

Η κίνηση: 6Χ36΄, από 7 ως 10.

26 **Μαρτίου, Σάβατο.** Ο ύπνος μέτριος. Έτσι χάθηκαν τα οράματα και τα σώματα τών κοριτσιών.

Ξύπνησα στο δεξί πλευρό ενώ είχα καλυμμένα τ' αυτιά με την σάρπα και με χαρτί υγίας μέσα. Ψες πάντως η όρεξη μου δεν ήταν σπουδαία, ούτε και το μεσημέρι. Τι φταίει άραγε; Η κατάχρηση λαδιού και ζαχάρου ή - μάλλον- η ελλιπής άσκηση; Αραγε χρειάζομαι περισσότερη συγκέντρωση, εργασία , ήλιο και ιδρώτα; Τι φταίει;

Απρίλιος 1994

3 Απριλίου, Κυριακή.

Προχτές γύρισα από το Ισραήλ. Τα γεγονότα γνωστά. Και κει που ανησυχούσα για το πώς θα κατάφερνα να δώσω όλα εκείνα τα φυλλάδια στον κόσμο μέσα σε λίγες ώρες, κατέληξα στο... κελί. Πιός το φανταζόταν; Οι μόνες παρήγορες στιγμές ήταν εκείνα τα δίο κορίτσια στο λιμεναρχείο τής Χάϊφα. Αυτή ήταν η μόνη ωραία ανάμνηση που έφερα μαζί μου.

... Αα, και στο Λατσιή χτές η Μαρίνα, πέντε χρονών κορίτσι. Δίο φορές την πήρα στα χέρια μου. Ήταν Θεέ μου τόσο όμορφη που σκέφτομαι τώρα που τα σημειώνω αυτά πως αν δεν είχα ήδη ξεκινήσει την επανάσταση μου θα την ξεκινούσα σίγουρα χτές για χάρη της.

4 **Απριλίου**, Δευτέρα.

Με κίνηση στα 24λεπτα περπατήματα έβγαλα την μέρα πάνω από τα πλήκτρα για το κείμενο "Άσεμνη επίθεση. Κλήση για την συνέχεια".[34]

Μετά τις 8 έσπαζα μύγδαλα όταν σκέφτηκα αυτό: όπως όταν δουλεύουμε πρέπει να έχουμε κάπιον που να επιστατεύει και να συντονίζει την δουλιά, το ίδιο κι όταν τρώμε πρέπει να έχουμε κάπιον για να συντονίζει το... μάσημα. Στην δουλιά να λέει: γρήγορα, κουνηθείτε, και στο φαγητό: σιγά σιγά, μην βιάζεστε.

7 Απριλίου, Πέμπτη.

Νομίζω πως η επόμενη μου κίνηση είναι ένα καινούριο φυλλάδιο με την μια όψη του στα ελληνικά και την άλλη στα αγγλικά και με τίτλο (ίσως): "ενδιαφέρεστε για την Υγία σας; Τότε προσέξετε". Αφορμή γι' αυτό ο Παναγιώτης ο οποίος μού ζήτησε πρόγραμμα άθλησης.

8 Απριλίου, Παρασκευή.

Βγήκε η απόφαση σήμερα για την "γονική μέριμνα"[35].

Κι αυτό: όπως το φαΐ, έτσι και το διάβασμα θέλει φρένο. Όπως κι η κατηφόρα. Κάθε φορά που θα προσέξω στο φαΐ θα φανεί, και κάθε φορά που δεν θα προσέξω, πάλι θα φανεί. Η πρώτη φορά θα φέρει την δεύτερη φορά, η πρώτη σωστή μπουκιά θα φέρει την δεύτερη σωστή μπουκιά κτλ κτλ. Επαγρύπνηση λοιπόν.

9 Απριλίου, Σάβατο.

Αυτό: την Τσιητσιολίνα (στις Ειδήσεις) την αντικατέστησε το... Περιοδικό. Ας είναι καλά.

Κάτι είναι κι αυτό.

10 Απριλίου, Κυριακή, πρωί.

Από το ράδιο: πηγαίνεις φύλλο πικραμένο αλαργινό, αδέρφι σου νοσταλγικό εδώ μένω... Έσκυψα κοντά του να πιάσω τίς λέξεις καθαρά. Σαν τέλιωσε έκανα να συνεχίσω με το Κοράνι, όμως ήρθε αυτό: εκεί στής Σύρας τ' ανοιχτά και τών Σπετσών... Αχ! Αυτοί οι ήχοι δεν μ'αφήνουν να διαβάσω!

Ο τίτλος - σκέφτομαι - τού επερχόμενου βιβλίου μου: απαγορεύεται σε νέους κάτω τών 18.

★

Βράδυ, κοντά μεσάνυχτα. Έτσι: πόσο θα ήθελα μια τέτια νύχτα να είχα ένα σώμα στην κάμαρα μου, να νιώσω το βάρος του στο κορμί μου και να λιώσω στα αγκαλιάσματα του! Ένα σώμα και ένα πρόσωπο σαν την Ρινάτ, σαν εκείνην και σαν την άλλη , σαν εκείνα τα κορίτσια που αντάμωσα στον δρόμο για το χωριό την μέρα που γύρισα από το Ισραήλ. Αχ, και δεν κράτησα καν τα ονόματα τους. Κι όμως ήταν τόσο αγαπημένα, ίδιες αιθέριες υπάρξεις που διψούσαν για ζωή και για αγάπη.

Την Ρινάτ πάντως την πρωτοείδα χτές το μεσημέρι. Την έφερε ο Ντέϊβιντ για να δούνε το σπίτι όπου μια φορά κι έναν καιρό έμενε η Έλκε. Της τόπα μόλις την είδα: είσαι στ' αλήθια υπέροχη.

Βέβαια δεν θέλω να κάνω πολλά όνειρα γι' αυτήν, δεν θέλω να ελπίσω, δεν, δεν, δεν. Όλο κι όλο που ξέρω και νιώθω είναι πως την αγαπώ, την αγαπώ πολύ αφού έτσι κι αλλιώς δεν έχω άλλη επιλογή μπροστά στους ωραίους από την αγάπη, την πολλή αγάπη.

Νάναι λοιπόν μεσάνυχτα και να πονώ, να πονώ πολύ, να θέλω να ζήσω, να θέλω ν' αγαπήσω έτσι όπως το θέλω και το ήθελα χιλιάδες νύχτες και ημέρες και όμως να πεθαίνω πνιγμένος σε μια μοναξιά που μόλις που την υπομένω. Αχ! Κι αν δεν είχα αυτή την περιφάνια μου θα έστρεφα την φωνή μου στις άκρες τών ανέμων και θα ούρλιαζα από πόνο: θέλω ν' αγαπήσω, θέλω ν' αγαπήσω, θέλω ν' αγαπήσω! Θέλω να ζήσω διάολε. Το ξέρω, όλοι το ξέρουν, όλες το ξέρουν, όλη η πλάση το ξέρει, όμως κανείς δεν νιάζεται. Όπλο και κληρονομιά μου λοιπόν η υπομονή ώσπου να έρθουν οι καταιγίδες και οι "κήποι τών ηδονών".

Είναι πάντως κάτι μέρες που ήθελα να το σημειώσω αυτό: πως δεν φτάνει που δεν βρίσκουμε μια τρύπα να βάλουμε την ψωλή μας και νά που έχουμε κι από πάνω μας όλη την κυβέρνηση να μας κυνηγάει. Χέσε... Κωλοζωή π' ανάθεμα σε. Ως πού θα βαστάξει αυτό το κακό;

Αλήθια! Τι θέλετε εσείς μόλις δείτε ντυμένο ένα υπέροχο κοριτσόπουλλο; Θέλετε να το δείτε γυμνό ή όχι; Μετά; Θα θέλατε ή όχι να το χαδέψετε ή να το φιλήσετε; Θα θέλατε ή όχι να το... φάτε;

11 Απριλίου, Αευτέρα.

Σχεδόν μεσημέρι. Αφού πέρασαν κάμποσες μέτριες ημέρες αποφασίζω για καινούριο πρόγραμμα. Θα είναι κάπια τροποποίηση εκείνου τής 22 **Μαρτίου** που βρίσκεται σε κείνες τις σημειώσεις που πήρα ξεχωριστά για το "ασκητικό" μέρος τών ημερών μου. Είναι αυτό:

1η φάση

8 μέρες σκληρή εργασία και 4Χ4 ½ χλμ περ/μα

6μέρες 6Χ3 χλμ περ/μα

4 μέρες 9Χ2 χλμ περ/μα

4 μέρες 18Χ1 χλμ περ/μα 4 μέρες 9Χ2 χλμ περ/μα 6

μέρες 6Χ3 χλμ περ/μα **2η φάση**

6 μέρες σκληρή εργασία και 4Χ4^{1}/2 χλμ περ/μα 472

μέρες 6Χ3 χλμ 3 μέρες 9Χ2 χλμ 3 μέρες 18Χ1 χλμ

3 μέρες 9Χ2 χλμ 4½ μέρες

6Χ3 χλμ **3η φάση**

4 μέρες σκληρή εργασία και 4Χ4½ χλμ περ/μα 3 μέρες

6Χ3 χλμ

2 μέρες 9Χ2 χλμ 2 μέρες

18Χ1 χλμ
2 μέρες 9Χ2 χλμ
3 μέρες 6Χ3 χλμ **4η φάση**
2 μέρες σκληρή εργασία και 4Χ4½ χλμ περ/μα 1½ μέρα
6Χ3 χλμ 1 μέρα 9Χ2 χλμ 1 μέρα 18Χ1 χλμ 1 μέρα 9Χ2
χλμ και 1½ μέρα 6Χ3 χλμ.
Σύνολο: 32 +24+16+8=80 ημέρες. Θάλεγα: η τέλεια συμμετρία.

Ήταν περασμένες οι εφτάμιση όταν άφησα την κάμαρα και το Κοράνι για το προτελευταίο-υπολογίζω - περπάτημα αυτής της μέρας. Δεν έκανα πολλά βήματα και μεμιάς με καθήλωσε εκείνη η ομορφιά που απλωνόταν στην δύση, στον Ακάμα. Η θάλασσα ήταν σαν γιαλί με γκρίζες, γαλάζιες και ροζ αποχρώσεις. Πέρα στα βάθη τού ορίζοντα τα σύννεφα βάφονταν κόκκινα. Στον ουρανό φάνηκε πρώτος ο αποσπερίτης κατάντικρυ στην δύση και ύστερα σιγά σιγά άρχιζαν να διακρίνονται κι άλλα αστέρια. Είδα και τον αστερισμό τής αγάπης κάπου ψηλά στα νοτιοδυτικά τ' ουρανού. Υπήρχε τόση μαγεία σε τούτο το σούρουπο που ξυπνούσε μέσα μου την λαχτάρα για την ζωή.

Έτσι κεραυνωμένος απ' αυτό το θαύμα πηγαινοερχόμουν στους τσιμεντένιους δρόμους, ύψωνα τα χέρια ψηλά στον ουρανό και ήθελα να πω ένα μεγάλο ευχαριστώ σε κείνον τον δημιουργό εκεί ψηλά, ένα ευχαριστώ τόσο μεγάλο που να ηχήσει σ' όλο το σύμπαν. Ένιωθα τόση ευτυχία! Μια βαθιά γαλήνη διαπότιζε την ψυχή μου, ένιωθα πως καταλάβαινα αυτή την ομορφιά και πως ήμουν κι εγώ ένα αναπόσπαστο μέρος της. Κάπια στιγμή έπιασα να τραγουδώ: εν' αστέρι στο χέρι κρατώ... Ήταν κοντά στα χείλη μου εκείνο: ο ήλιος βασιλεύει, ψυχή μου κάνε φτερά, όταν τ'άφησα κι αυτό για ένα άλλο: όλα γνωστά και πιθανά, το αύριο, το αύριο και το αύριο... Ω, και τόλεγα χαρούμενα στην αρχή και το ξανάλεγα ώσπου, χωρίς να το καταλάβω, άρχισα ν' αλλάζω τον τόνο στο τραγούδι, η φωνή μου γινόταν σπαραχτική κι εγώ περπατούσα και κοιτούσα τούς ουρανούς, τα βουνά και τις θάλασσες. Τ' αστέρια πύκνωναν στο στερέωμα τής νύχτας και κάπου θυμήθηκα εκείνα τα παιδάκια μου. Απλωσα τα χέρια κατά τα μέρη τους και φώναξα πνιγμένος στα δάκρυα και στον πόνο: σας αγαπώ πουλλάκια μου, σας αγαπώ πολύ.

Είχα πάει το μεσημέρι ως την Πόλη, πρώτη φορά μετά το καινούριο διάταγμα. Έβγαλα πρώτα κάπιες φωτοτυπίες και ύστερα πέρασα από το σχολείο τους. Η μάνα τους είχε το αυτοκίνητο εκεί έξω και τους έβαζε μέσα. Πήρα την Ισμήνη για να την περπατήσω λίγο στην Πόλη ενώ ήθελε, σαν πάντα, να της αγοράσω και κάτι. Η κυρία έτρεξε στον σταθμό. Δεν κάναμε 20-30 βήματα και μας φώναξαν. Ήταν ο Γιαννάκης. Πήγα κοντά και κείνος μού είπε ότι με ήθελε ο αστυνόμος. Είπαμε τίς γνωστές κουβέντες ενώ η κυρία μού έσειε τον δείκτη και φώναζε: εκεί που δεν πίπτει ο λόγος πίπτει η ράβδος. Θέλεις πεντέξι φούσκους για να φέρεις τον νούν σου.

Αλλά, αλλά: για να μην τα πολυλέμε πήρα την Ισμήνη ως τ' αυτοκίνητο τής μάνας της αλλά εκείνη ήθελε ναρθεί μαζί μου και μ'ακολουθούσε. Ήταν απαγορευμένο και επικίνδυνο να την κρατώ. Από τον Πέπη πήραμε ένα σάντουιτς και ύστερα από το βιβλιοπωλείο τής αγόρασα ένα βιβλίο. Έδωσα στην Δέσπω που βρέθηκε εκεί τα μέσπιλα που είχα φέρει γι'αυτά και την άφησα. Περπάτησα λίγο ακόμα στην Πόλη, στο Γυμνάσιο μετά έφαγα λίγο κάτω από τα πεύκα και ύστερα ξάπλωσα για κανένα τέταρτο. Έφυγα με τα πόδια για την Πόλη, πέρασα από τον σταθμό και κει μού φώναξαν οι αστυνομικοί να μπω μέσα. Εγώ υποψιαζόμουν κάπια σύλληψη και δεν μπήκα. Μάλιστα έτρεξα και λίγο ως την έξοδο και εκεί σταμάτησα. Ο Γιαννάκης ερχόταν προς το μέρος μου και γω του ζητούσα να μου πει ότι είχε να μου πει από απόσταση. Τελικά ήθελε να του δώσω κάπια κατάθεση πάνω στην καινούρια καταγγελία τής κυρίας. Οκέϋ. Έγινε κι αυτό, και έγινε ψύχραιμα. Ύστερα γύρισα στην Πόλη και πέρασα έξω από το σπίτι τους. Ο Έκτορας ήρθε κοντά μου, τον χάδεψα λίγο και τον φίλησα. Ύστερα ήρθε ο Ορφέας. Ήθελε ρολόι ο κύριος κι έτσι φύγαμε για του Ζαχαρία, εγώ με τα πόδια από μια κατεύθυνση, και κείνος με το ποδήλατο από άλλη. Αγόρασα ένα για κείνον και ένα για τον Έκτορα. Ύστερα γυρίσαμε πίσω μαζί ως τον σταθμό τού Δημήτρη όπου χωρίσαμε μ' ένα φιλί. Μετά πήρα τον δρόμο για το Γυμνάσιο, εκεί όπου είχα αφήσει το αυτοκίνητο. Σταμάτησα λίγο στο Μάριον, στο ξενοδοχείο, είπαμε κάτι κουβέντες με τον Πανίκο, τον Λάκη και τον Χριστάκη και μετά έφτασα στο αυτοκίνητο, έβαλα μπρος και ήρθα κατευθείαν στο χωριό γύρω στις 5. Περπάτησα λίγο, έκανα μπάνιο, διάβασα λίγες σελίδες από το Κοράνι και το σούρουπο έβγαινα ξανά στους δρόμους για το επόμενο περπάτημα. Το πώς άρχισε

σάς τόπα: με χαμόγελα και με ύμνους. Πώς τέλιωσε; Να, με κλάματα και με θρήνους. Ας είναι όμως κι αυτά. Εγώ ευχαριστώ την ζωή. Ας είναι κι αυτά. Ευτυχώς που θα έρθει και η άλλη ζωή, καί για μένα καί για τα πουλλάκια μου. Δεν μπορεί παρά ναρθεί. Θάρθει σάς λέω. Θάρθει!

12 Απριλίου, Τρίτη.

Από χτές πέρασα στα 8Χ28' και, σε συνδυασμό με τις ηλιοθεραπείες, όλα έγιναν καλύτερα.

13 Απριλίου, Τετάρτη.

Στις 9 τηλεφώνησα στον Αλ. Κων/δη και στον Ανδρέα τον Δημ/λο. Όταν τέλιωσα σκεφτόμουν τήν ένταξη μου στο ΑΚΕΛ, κάτι που θα μούδινε κάπια προστασία και παράλληλα μια έπαλξη για να κηρύξω την Ιδέα.

Αύξησα στο μεταξύ κι άλλο την κίνηση, στην μία ήπια τόν χυμό τριών λεμονιών και τώρα, περασμένες οι δίο, σκέφτομαι πως το στομάχι μου έχει ανάγκη από... κολύμπια.

★

Επιτέλους! Έκανα μπάνιο για πρώτη φορά για φέτος στην θάλασσα, στις 6. Έμεινα στο νερό κάνα 20λεπτο, και νά που απόψε κατάφερα κι έφαγα χωρίς εκείνο το άγχος. Έτσι λοιπόν πρέπει να εύρω και ένα πρόγραμμα μπάνιων που να συνδυάζεται με τα περπατήματα.

Πριν τις 6 είδα λίγο τον Έκτορα και την Ισμήνη στο Γυμνάσιο. Τους είχα τηλεφωνήσει και μου είπαν πως ήθελαν να πάω. Έτσι και πήγα.

Αχ, εκείνα τα μάτια της! Κι εκείνα τα φιλάκια της Θεέ μου! Πριν θυμόμουν με σπαραγμό εκείνο τον καιρό όπου μου κτένιζε τα μαλιά και μούκανε τον γιατρό. Ω, σίγουρα θα γίνει ένα όμορφο κορίτσι.

14 Απριλίου, Πέμπτη.

Πήγα στην Πάφο σήμερα για τον τραυματισμό τού πεθερού. Τελικά - ω τού θαύματος! - προθυμοποιήθηκε ο Νόντας να μου προσφέρει υπεράσπιση δωρεάν. Έτσι αναβλήθηκε η υπόθεση για την ημέρα όπου θα γίνει η ακρόαση και για τις άλλες κατηγορίες, στις 3 τού Μάη δηλαδή.

Το απομεσήμερο στής Στασούς-πάντα στην Πάφο-βοήθησα στο ξεφόρτωμα- και στο φόρτωμα κατόπιν-τών επίπλων τού Νίκου και μετά έδωσα φυλλάδια στους τουρίστες στην Κάτω Πάφο. Ύστερα, από τις 6 ως τις 7 έπαιξα μπάλα με τα παιδιά τής γειτονιάς. Αφησα την Πάφο μετά τις 8 και έφτασα στην Πόλη στις 8 και 45. Πέρασα έξω από το σπίτι τής κυράς. Τα παιδιά ήταν έξω στην βεράντα. Μόλις τα φώναξα και έκανε η Ισμήνη και ο Έκτορας ναρθούν κοντά μου έτρεξε η κυρά και τα σταμάτησε. Της είπα να τ' αφήσει 5 λεπτά αλλά εκείνη φώναζε πως την ενοχλώ και απείλησε να καλέσει την αστυνομία και πως αν ήθελα να τα δω είχα δίο ώρες στο Γραφείο Ευημερίας.

Τελικά έφυγα χωρίς να τ'αγγίξω. Ο Έκτορας μόνο στάθηκε λίγο κοντά μου και με ρωτούσε αν του αγόρασα ρολόι. Μόλις προχτές τού είχα αγοράσει ένα αλλά το εγκατέλειψε γιατί δεν ήταν τόσο "ισχυρό" όσο τού Ορφέα. Βέβαια τού ξηγήθηκα πως δεν έχω λεφτά για να του αγοράσω άλλο. Ας το φύλαγε. Μια ωραία κασετίνα είχα αγοράσει από την Πάφο για την Ισμήνη αλλά θα της την φυλάξω ως την επόμενη συνάντηση μας. Το βράδυ στο σπίτι έκανα λίγες κάμψεις και κοιλιακούς. Φαγητό δεν έφαγα.

Και σήμερα μέσα στον πόνο μου δεν γύρεψα λιγότερο αυτό που ποθώ πάνω απ' όλα: ν' αγκαλιάσω, να χαδέψω και να φιλήσω! Ν' αγκαλιαστώ, να χαδευτώ και να φιληθώ.

★

Κι "ο πελλο Κωστής" χτες στο Δημοτικό από μια Ηλιάνα. Πράγματα που με πονάνε δηλαδή, άνκαι δεν μπορώ να μην παρατηρήσω πως αυτά τα κάνουν μάλλον για να τις προσέξω.

Υπόψιν κι εκείνη η συνάντηση χτες στην Πάφο με τον Χριστόδουλο Γα- λατόπουλο, έναν ψυχίατρο. Αυτό που δεν του είπα-παρότι τού είπα ήδη πως οι πρώτες εκτιμήσεις του ήταν... πελλάρες: άκου να σου πω Χρ/λε. Για μένα είσαι μισής πνοής άνθρωπος. Αυτό που με ενδιαφέρει είναι αυτό το χαρτί που θα προσέβαλλε την γνωμάτευση τών κυβερνητικών γιατρών. Μπορείς να το δώσεις ή όχι;

15 Απριλίου, Παρασκευή.

Αρχισα το πρώτο περπάτημα στις 7, στον χωματόδρομο κατά την θάλασσα. Κάλπαζε

πυρωμένη η μέρα σήμερα, ήταν ολοφάνερο, κι εγώ περπατούσα και έπιασα τούτο τον στίχο: μυρίζει καλοκαίρι σήμερα στην Γη.

Έτσι έλαμνα μέσα σε σκέψεις και σε σκέψεις που δεν τελίωναν και ήθελα να πιάσω εικόνες από δω και από κει για να πλαισιώσω αυτό τον πρώτο στίχο. Το γεγονός όμως είναι πως δεν κατάφερνα τίποτα. Εντάξει, σημείωνα πως τα στάχια στους αγρούς ήταν ακόμα πράσινα, πως και πως, αλλά ένιωθα πως δεν ήμουν σε θέση να βγάλω τις λέξεις, τα αισθήματα και τις εικόνες που θα έκαναν ένα ποίημα τής προκοπής. Αλλωστε οι διαθέσεις μου με έσπρωχναν μάλλον στα πρακτικά αιτήματα που θα έδιναν το καινούριο μου κείμενο το οποίο θα ήταν η απάντηση στην απόφαση τού οικογενειακού δικαστηρίου. Σκεφτόμουν κάπια πρώτη σκέψη, θυμάμαι, και πάντα πάνω σ' αυτά και πάνω σε κείνα προχωρούσα. Στο μεταξύ έχω αρχίσει από προχτές να παίρνω σημειώσεις από το Κοράνι. Φαντάζομαι ως τον χώρο για την επεξεργασία τους την φυλακή. Μάλιστα έτσι όπως άρχισα βλέπω ότι θα μου πάρει άλλες 3-4 ημέρες ώσπου να τελιώσουν. Το βιβλίο το δανείστηκα και έπρεπε ως τώρα να το είχα επιστρέψει αλλά νομίζω πως πρέπει να τα φυλάξω τώρα αυτά χάριν τής απάντησης στην απόφαση τού δικαστηρίου. Καταλαβαίνετε ρε άνθρωποι, βλέπετε τι φόρτωσε ο κόσμος στο κεφάλι και στο όνομα μου, έχω μπροστά μου μια μεγάλη μάχη, έχω την αγωνία για την έκβαση της, πονώ και υποφέρω σαν κάθε άνθρωπος με υγία και με αισθήματα, ναι, κι όμως παρόλαυτά δεν μπορώ να μην παρατηρήσω πως όλ' αυτά που με σκοτίζουν δεν με πολυσκοτίζουν κιόλας, παρότι θάλεγα ότι με απασχολούν σχεδόν πλήρως. Στο βάθος μού είναι αδιάφορα και σε τελευταία ανάλυση εκείνο που πράγματι ποθώ και θέλω είναι εκείνοι "οι κήποι τών ηδονών".

★

Οκτώ ή ώρα κι έφερε άρωμα πεύκου το αγέρι. Πέρνα ζωή, εδώ είμαι και σε περιμένω.

★

Πονεμένο το περπάτημα τού δειλινού, με τον ήλιο να χάνεται βαθιά στην δύση πίσω από τα σύννεφα. Τα βήματα μου μούφερναν και μούπαιρναν τα δάκρυα και τις εικόνες, την αναμονή τού αύριο και την ανάμνηση τού χτές.

Είχα πάει ως την θάλασσα από τον χωματόδρομο αλλά γύρισα σύντομα πίσω στην βάση μου με μόνη έγνια στο κεφάλι μου να μην χάσω τελικά 2-3 καλές σκέψεις που έπιασα στον αγέρα.

Πάντως και σήμερα, σαν και χτές και σαν κάθε μέρα, θέλω ν' αγκαλιάσω και ν' αγκαλιαστώ, θέλω ν' αγαπήσω και ν' αγαπηθώ. Αυτό βλέπω να ποθεί η καρδιά μου αλλά τού κάκου. Οι πόθοι της είναι χίμαιρες. Και λυπάμαι τόσο που την βλέπω να σπαράζεται και να δέρνεται μέσα στην φυλακή της χωρίς ελπίδα για λυτρωμό.

Αχ Θεέ μου! Γιατί αργείς τόσο πολύ; Σήμερα μού φάνηκε πως είδα κάπιο μήνυμα σου στην δύση τού ήλιου. Ήταν βουρκωμένα τα μάτια από την απελπισία και το παράπονο και γω προχωρόντας ολοταχώς ένιωθα την καρδιά μου να λιώνει από πόνο μέσα στο στήθος.

Αχτίδα ελπίδας δεν βλέπω να έρχεται από πουθενά. Αδιασε η καρδιά. Σκέφτομαι μόνο λιγάκι εκείνη την Ρινάτ. Έφυγε προχτές για το Ισραήλ και θα έρθει σε δέκα μέρες. Και πιός ξέρει; Ίσως στρέψει τότε λίγο τα μάτια της κατά το πρόσωπο μου κι ίσως με κοιτάξει με λίγη συμπάθεια και αγάπη. Και, δεν ξέρετε, ίσως κρατηθώ και πάλι και ίσως ζήσω και πάλι χάρις σε κάπιες ματιές ή σε κάπια χαμόγελα καλοκαιρινά.

Αλήθια! Πόση ανάγκη έχω από λίγη ελπίδα τώρα που τα παιδιά μου δεν μπορούν να μου την δώσουν, δεν λέγεται.

Από τ' αθλητικά: είμαι πιασμένος. Η κίνηση στα 5Χ4 χλμ και, μάλλον, πάω για συνάχωμα. Μη γένοιτο!

16 Απριλίου, Σάβατο.

Κατά το πρώτο περπάτημα αποφάσιζα για ένα καινούριο πρόγραμμα.

Θα το δείτε πάντως πως είναι συμμετρικότερο από το τελευταίο. Νάτο:

1η φάση

16 μέρες στην Ύπαιθρο (τρέξιμο μόνο κάθε 4 μέρες)

12 μέρες στην 3η (από το κεντρο} ζώνη οικισμών

8 μέρες στην 2η ζώνη οικισμών

4 μέρες στην 1η ζώνη οικισμών **2η φάση**

12 μέρες στην Ύπαιθρο
9 μέρες στην 1η ζώνη οικισμών
6 μέρες στην 2η ζώνη οικισμών
3 μέρες στην 3η ζώνη οικισμών
3η φάση
8 μέρες στην Ύπαιθρο
6 μέρες στην 3η ζώνη οικισμών
4 μέρες στην 2η ζώνη οικισμών
2 μέρες στην 1η ζώνη οικισμών, και **4η φάση**
4 μέρες στην ύπαιθρο
3 μέρες στην 3η ζώνη οικισμών
2 μέρες στην 2η ζώνη οικισμών 1 μέρα στην 1η ζώνη οικισμών Σύνολο: 100 ημέρες (40+30+20+10).
' Υπαιθρος-Πόλη: 4 πρός 6 ή 2 πρός 3.

....Λοιπόν (10½ στο μεταξύ): καινούριες αποκαλύψεις κατά το τελευταίο περπάτημα (Π. Μακούντα, ποτάμι, ελιές, σπίτι: 50 λεπτά). Ούτε λίγο ούτε πολύ διορθώνω και τον Ιεζεκιήλ. Τα 1000 "προάστια" του τα μειώνω στα 960 (240 για κάθε σημείο τού ορίζοντα και όχι 250) και έτσι έχω: 1440+960=2.400 κτίρια - κατοικίες. Το σύνολο δηλαδή τού πληθυσμού τής Πόλης και τής Υπαίθρου θα είναι 240.000.

Ναι, ενώ σκέφτηκα και πάλι τα 4,8 ή τα 5 χλμ., άνκαι μού φαίνεται πως δεν θα έκανε λάθος και ως προς τις διαστάσεις τής πόλης.

★

Αυτό το αίτημα: λόγω τής φύσης τών ασχολιών μου (γράψιμο και διάβασμα κυρίως) θα πρέπει να δίνω περισσότερη συγκέντρωση στην κίνηση μου αποφεύγοντας, κατά το δυνατόν, τα μικρά περπατήματα.

Και σήμερα η κίνηση μάλλον: 5Χ 3½ -4χλμ.

★

Έντεκα σχεδόν η ώρα στην κάμαρα και μόλις που γύρισα από ένα περπάτημα πέραν τής μιάς ώρας κατά την αποβάθρα. Ήταν περασμένες οι ενιάμιση όταν ξεκίνησα. Μόλις που είχα τελιώσει με το φαΐ, όρεξη για διάβασμα δεν είχα καν και διάθεση για γράψιμο καθόλου. Έτσι πήρα τούς δρόμους. Ήταν άλλωστε και μια καλή ευκαιρία για να φέρω την καρδιά μου στην φόρμα της γιατί σίγουρα το πολύ σκύψιμο πάνω από τις κόλλες τής έκανε ζημιά. Από την άλλη είναι και εκδήλωση συνέπειας προς το τελευταίο "πρακτικό αίτημα" που κατεχώρησα στα χαρτιά μου.

Έτσι λοιπόν ξεκίνησα κατά την Λίμνη με τα χέρια στις τζέπες και "με το κεφάλι χωμένο στους ώμους περιμένοντας το πεπρωμένο να με γελάσει". Έτσι περίλυπη ήταν η ψυχή μου σαν άφηνα το σπίτι, έτσι διέσχισα τα λίγα σπίτια τού χωριού και έτσι κατηφόριζα: με τραγούδια και με παραμιλητά. Η νύχτα μεταξύ άνοιξης και καλοκαιριού, τα σπαρτά στις άκριες τών δρόμων μύριζαν από την πολλή νοτιά, τ' αστέρια ήταν λίγα στον ουρανό, παντού ήταν καταχνιά και ίσια μπροστά, ψηλά στην δύση, ένα φεγγάρι τεσσάρων-πέντε ημερών.

Οι διαθέσεις μου έφεραν στα χείλη εκείνο το τραγούδι: μέρες, μέρες και νύχτες, στης θάλασσας τού μήν' **Αυγούστου**, ήλιος και καφτερά βράχια, και πάει λέγοντας.

Δεν πέρασε πολλή ώρα και θυμήθηκα έναν καιρό και μια Μαρία, ένα κοριτσάκι ένα δειλινό που της κρατούσα το χέρι και της τραγουδούσα: ξεκινήσαμε πρωί κι είναι μεσημέρι, άστο το χεράκι σου, το μικρό σου χέρι, άστο το χεράκι σου να σου το κρατώ...

Έτσι λοιπόν το πρώτο τραγούδι έδωσε την θέση του στο δεύτερο και το ένα παραμιλητό στο άλλο. Οι εικόνες στον νου μούφερναν δάκρυα κι ένιωθα πως η καρδιά μου τα ήθελε πολύ για να ξελαφρώσει. Οι μαύρες φιγούρες τών δένδρων εδώ κι εκεί, οι ήχοι και οι απόηχοι, όλα έπαιρναν το σχήμα τού πόνου και χαράζονταν μέσα στην ψυχή μου. Κουβαλούσα μαζί μου όλο τον πόνο που μου προκαλεί η μοχθηρία τών ανθρώπων και στιγμές στιγμές καλούσα εκείνον τον Θεό, τον καλούσα κοντά μου και ήθελα να τον ρωτούσα πόσο θ' άφηνε να βαστάξει ακόμα αυτό το μαρτύριο. Η απάντηση που πήρα ήταν ίδια σαν πάντα: σιωπή.

Έτσι κόντεψα στον μεγάλο δρόμο, κάπια φώτα αυτοκινήτου μού τύφλωσαν τα μάτια, κάποιοι άνθρωποι με είδαν και μου πέρασε η σκέψη πως μπορεί να σχολιάζουν αύριο για το τι γύρευα τέτια ώρα στην Λίμνη. Κι όχι πως με σκοτίζουν τα σχόλια τών ανθρώπων αλλά νά που δεν μπορώ να τους αγνοήσω εντελώς. Εν πάση περιπτώσει εμένα οι διαθέσεις μου με οδηγούσαν στην αποβάθρα και τα βήματα μου ακολουθούσαν. Αυτό σκότιζε εμένα.

Σαν κόντεψα την θάλασσα και άκουσα τα κύματα να κτυπάνε απαλά στην άμμο ένιωσα την ψυχή μου να κατακλύζεται από ένα μεγάλο παράπονο κι άρχισε ένα κλάμα που δυσκόλευε τα βήματα μου στα σανίδια. Σκεφτόμουν τα χάδια και την αγάπη που μου λείπει τόσον καιρό, σκεφτόμουν εκείνα τα σώματα και εκείνα τα χέρια που θα μπορούσαν να παρηγορήσουν έναν απελπισμένον, σκεφτόμουν το πόσο εύκολη θα ήταν η αγάπη όταν θα ήθελαν οι άνθρωποι να την δώσουν και το πόσο έγινε πια ένα απατηλό όνειρο. Σκεφτόμουν με οίκτο τον εαυτό μου, λυπόμουν για τον τόσο άδικο πόνο που σώρευσαν οι άνθρωποι στην ψυχή μου, υπέφερα, πέθαινα κι όμως δεν ερχόταν καμιά φωνή ελέους μέσα στα σκοτάδια. Στην άκρη τής αποβάθρας θυμήθηκα την κορούλα μου πριν λίγο καιρό, τότε που μου τραγουδούσε: ήταν πρωί στα μάτια σου... Ω, ω, ως πού θα πήγαινε αυτό; Γιατί τόσος πόνος ρε άνθρωποι, γιατί; Τι θέλετε δηλαδή; Να πεθάνω;

Ω, πιστέψτε με, είχα πολύ καιρό να νιώσω έτσι, όμως νά που τούτη την νύχτα το σκέφτηκα κι αυτό. Κι αλήθια: στιγμές στιγμές σκέφτομαι πως δεν θα μου ήταν δύσκολο να το αποφασίσω. Κι όπως κάποτε, έτσι και τώρα ήθελα να τους εκδικηθώ όλους με τον θάνατο μου, να τους κάνω έτσι να σκεφτούν, να πονέσουν και να με λυπηθούν έστω και πεθαμένον αφού δεν λέει κανείς να με λυπηθεί όσο είμαι ζωντανός.

Και καλά. Δεν θάμουν κι ο πρώτος δα, ούτε και θάμουν ο τελευταίος, αλλά νά που κάπιες συγγραφικές υποχρεώσεις δεν μου αφήνουν το δικαίωμα να το κάνω. Πάντα κάπια κείμενα θα πρέπει να περάσουν στα πλήκτρα, κάπιες καινούριες σκέψεις θα πρέπει να πρωτομπούν στις κόλλες και έτσι από αναβολή σε αναβολή και από υπομονή σε υπομονή δεν μπορεί να έχει άλλη κατάληξη αυτή η ιστορία από τον πιο μεγάλο... θρίαμβο.

Στα μισά τού γυρισμού οι διαθέσεις μου παράδερναν ακόμα μεταξύ απόγνωσης και απελπισίας, όμως από κει και πέρα εκείνος ο απελπισμένος άνθρωπος που είχα σύρει ως την θάλασσα έδινε την θέση του στον εκδικητή Θεό και όλο κι όλο που σκεφτόμουν ήταν ένα πραξικόπημα και έναν εκτελεστή, πράξεις και συμπράξεις, μάχες και συμμαχίες που αντικειμενικό σκοπό τους θα είχαν το τιναγμα τών καθηκιών στον αέρα.

★

Χτές το δειλινό κατά την Κάτω Αργάκα: άνοιξη μου δακρυσμένη, ω Ραχήλ αγαπημένη. Κι ύστερα: πες μου γιατί μοσκοβολάς φεγγάρι στην αυλή μου... Κι αυτό: πως εγώ θέλω να τραγουδήσω για τους ανθρώπους και για τα κορίτσια, να τους δώσω χαρά μ' αυτό και να ρίξουν σε μένα βλέμματα αγάπης. Αντ' αυτού όμως...

17 Απριλίου, Κυριακή.

Γράψιμο όλη μέρα σήμερα. Από κίνηση: $5^{1}/2^{36}$ Χ 3½ - 4 χλμ. Το βράδυ, στις 9 και 10, έφυγα πάλι για την αποβάθρα. Απόψε πάντως οι διαθέσεις μου δεν ήταν σαν εχτές. Στο σπίτι ύστερα τόλμησα επιτέλους ένα κρύο μπάνιο. Νομίζω μάλιστα πως αν το συ- νεχίσω θα μου λύσει αρκετά προβλήματα.

18 Απριλίου, Δευτέρα.

Ω, να σας πω κάτι για το ψεσινό μου όνειρο.Θα ήμουν κάπου σε κάπιον από κείνους τούς "κήπους τών ηδονών" κάπου σε μια κάμαρα και σ' ένα κρεβάτι όταν ήρθε κοντά μου ένα από κείνα τα λευκά κορίτσια με τα παλλόμενα στήθη. Πριν καλά καλά το καταλάβω θαύμαζα τα πισινά του όταν ξαφνικά βρέθηκε στην αγκαλιά μου άλλο ένα κορίτσι, λίγο πιο λευκό από το πρώτο. Παίζαμε για ώρα έτσι με τα σώματα μας κι ήταν η ζωή όμορφη και γλυκιά σαν το μέλι. Όλα τα αγαθά κι όλα τα φρούτα τους ήταν στην διάθεση μου για να τα πιώ και να χορτάσω μ' αυτά κι εγώ ασφαλώς υπάκουα στο κάλεσμα τους. Εκσπερμάτωνα όταν ξύπνησα.

Αυτό λοιπόν το όνειρο με κυνηγά σήμερα, γι' αυτό ζω σήμερα, γι' αυτό πονάω, γι' αυτό κλαίω, γι' αυτό πολεμάω και γι' αυτό γράφω σήμερα.

Η κίνηση: 5½ Χ 3 ½ χλμ. Και στις 9 ½ το βράδυ, πάλι για την αποβάθρα. Αργότερα ένιωσα

κάπιο βάρος στο στομάχι και υποχρεώθηκα να πιώ ζεστό νερό μετά το μπάνιο. Κι όχι πως σώθηκα δηλαδή αλλά κάτι έγινε.

Α, εκείνο το όνειρο με συνόδευε σήμερα στα περπατήματα μου όλα και εκείνο με παρηγορούσε.

Κι η Μέριλ Στρίπ στην τηλεόραση: είδες ποτέ πιο όμορφο θέαμα στον κόσμο;... Θα υπάρξουν μέρες και μέρες σαν αυτήν.

19 Απριλίου, Τρίτη.

Πήγα στην Πάφο για την "διατροφή". Στον διάδρομο αναμονής στο δικαστήριο μού είπε εκείνα τα καλά λόγια ο Ψαρόπουλος και μούδωσαν θάρρος. Ας είναι καλά!

Πέρασα από την βιβλιοθήκη, ύστερα αγόρασα κάτι κορδέλλες τής γραφομηχανής, πέρασα από το Νοσοκομείο για τον Θόδωρο, από τις 4 ως τις 6 παρά 20 είδα τον Νόντα καί ύστερα έπαιξα μπάλα με τα παιδιά τής γειτονιάς τής αδερφής μου. Όλα καλά.

20 Απριλίου, Τετάρτη.

Το τραγούδι το άκουσα από το ράδιο: "μίσησε με δεν πειράζει κι εγώ θα καταφέρω το μίσος σου να κάνω αγάπη", και μ'αυτό έβγαλα το πρώτο περπάτημα. Κάπου ανάμεσα σ' αυτούς τούς ήχους σκέφτηκα με δάκρυα την κορούλα μου στο Γραφείο Ευημερίας την Πέμπτη που θα με περιμένει και δεν θα έρχομαι. Ω, και τι θα σκέφτεται που έχει μια βδομάδα να με δει;

★

Απόγευμα, ώρα 6 και 35. Τέλιωσα με το κείμενο-απάντηση στην "απόφαση" τού δικαστηρίου. Είναι το μεγαλύτερο κείμενο που έγραψα ποτέ.

Πήγα πάντως και τούτο το βράδυ ως την αποβάθρα. Λαμνούσα πάλι με το τραγούδι "μίσησε με δεν πειράζει" και με τα αιώνια παράπονα στην ψυχή μου. Έφερνα με κλάματα και αναστεναγμούς την κορούλα μου στον νου. Πονούσα τόσο πολύ μα πιός ένιωθε τον πόνο μου; Παρηγοριόμουν με την σκέψη εκείνης τής Νέας Γης και εκείνων των κήπων τών ηδονών. Λαχταρούσα όπως πάντα τα ολόδροσα κορίτσια κι όμως είχα για μόνο κλήρο μου την μοναξιά και το όραμα. Εκεί στην αποβάθρα κάθησα λίγο. Η νύχτα ήταν ζεστή, έτσι όπως ήταν κι η μέρα, και φυσούσε ένας καυτός άνεμος που *σ΄* έπνιγε. Ευτυχώς πάντως, σκεφτόμουν, που έχω την υγία και έτσι και οι χειρότερες καιρικές συνθήκες υποτάσσονται κάτω απ'αυτή την υγία. Έτσι κοιτούσα τα ήσυχα κύματα που σπάζαν στην άμμο. Ο ουρανός με ψηλή νέφωση, όμως το μισό φεγγάρι ψηλά στην δύση και λίγα αστέρια εδώ και κει έσπαζαν την μονοτονία τού καταχνιασμένου μου ουρανού. Σκεφτόμουν εκεί εκείνες τις εικόνες που είδα στο Κοράνι για την έσχατη ημέρα, το πώς ο Θεός θα σηκώσει τα βουνά όπως τα σύννεφα στον ουρανό και θα τα ρίξει στην θάλασσα και θα γίνει η Γη μια απέραντη επίπεδη επιφάνεια, γεμάτη με καρπούς και αγαθά για τους δικαίους. Σκεφτόμουν την θέση τής Πόλης μου σ' αυτήν και έτσι, σαν ο αρχιτέκτονας τού Καινούριου Κόσμου, έκανα κι εγώ τούς υπολογισμούς μου. Από μια άποψη λυπόμουν στην σκέψη πως αυτά τα βουνά και αυτή η θάλασσα που αγάπησα τόσο πολύ δεν θα υπήρχαν πια, αλλά και πάλι δεν ήθελα να παρασύρομαι και πολύ από συναισθηματισμούς. Ο Θεός σίγουρα θα έχει το σχέδιο του και εκείνος θα ξέρει καλύτερα από μένα εάν αυτή η Γη, τόση και τέτια που είναι, θα μπορούσε να παράγει τόσα αγαθά ώστε να θρέψει όλους τους ανθρώπους που γεννήθηκαν ποτέ στην Γη ή, τουλάχιστον, όλους τούς δίκαιους και τους αδικημένους. Εύκολα λοιπόν θα παρηγοριόμουν με λίγα ρυάκια ή ποταμάκια, με λίγες λιμνούλες και με λίγα βουναλάκια ή λοφίσκους εδώ και κει, έτσι, για το μάτι και για τους... μυώνες μου. Γιατί, σκεφτόμουν, αν είναι γεγονός πως λίγη ανηφόρα βοηθά στην διατήρηση μιας καλής φυσικής κατάστασης τών μυώνων, τότε δεν μπορεί να τα παραβλέψει τελείως στο σχέδιο του για την Νέα Γη.

21 Απριλίου, Πέμπτη.

Γλυκύτατο το πρωινό και γλυκιά η ζωή, σαν ανάμνηση ενός Παραδείσου.

Ενώ το απόγευμα πήγα, τελικά, στα παιδιά. Μείναμε λίγο σε κείνο το νηπιαγωγείο (η Ισμήνη μ' έβαζε σε κείνο το πλαστικό σπιτάκι και μου έδινε φιλιά στα κρυφά) και ύστερα πήγαμε στο Δασάκι.

Κίνηση πάλι 5½ Χ 3½ χλμ. Και το βράδυ και πάλι στην αποβάθρα.

22 Απριλίου, Παρασκευή.

Κτύπησα τις πρώτες 6 σελίδες από το "Οικογενειακό Ζήτημα." Η κίνηση σαν χτές.

23 Απριλίου, Σάβατο.

Όλα καλά. Επιμένω στα 5½ Χ 3½ - 4 χλμ αλλά μού φαίνεται πως έχω ανάγκη από περισσότερη συγκέντρωση. Κάπιες τάσεις για ροχαλητό βρίσκονται ήδη εν όψει.

Κατά το περπάτημα τών 4 κατά την Κινούσα και μετά δεξιά σε κείνες τις μάντρες πάνω από το μεταλλείο είχα μαζί μου το σώμα της εκείνης τής μέρας. Σκεφτόμουν μάλιστα πως αν εγώ κάνω ένα μυθιστόρημα, τότε αυτό θα είναι ένα... βαθιά ερωτικό μυθιστόρημα. Ναι!

Στις 5, μετά το 50λεπτο σχεδόν περπάτημα, υποχρεώθηκα (κάτι δεν πήγαινε καλά με το στομάχι μου) σε λίγους κοιλιακούς και σε λίγες κάμψεις. Το σούρουπο, στις οκτώ παρά, υποχρεώθηκα σε λίγο τρέξιμο και το βράδυ, κατά την αποβάθρα και πάλι, πάλι σε κάμψεις. Όλα στάθηκαν παρήγορα.

Αίτημα: τα μεγάλα περπατήματα να συνδυάζονται με κάμψεις και με ασκήσεις σουηδικής γυμ/κής, άκρων και μέσης.

★

Τα βήματα μου με οδήγησαν κι απόψε στην αποβάθρα. Οι διαθέσεις μου ήταν τέ- τιες που κυριολεκτικά ένιωθα πως τα είχα βαρεθεί όλ' αυτά τα μοναχικά περπατήματα, αλλά και πάλι δεν μπορούσα να κάνω κι αλλιώς. Αυτά τα περπατήματα είναι η ζωή και η δύναμη μου.

Οι ήχοι τής ψυχής μου κινούνταν με τους ήχους εκείνου τού τραγουδιού που πρωτοάκουσα σε κείνη την κασέτα της: τριγυρνώ σε γωνιές σκοτεινές κτλ. Στιγμές και ώρες δηλαδή που λαχταράς ένα χέρι να σ' αγγίξει και κείνο δεν έρχεται, κι εκεί που αναλογίζεσαι τον πόνο σου σούρχεται να μπήξεις ένα μαχαίρι στα σωθικά σου και να δώσεις ένα τέλος σ' αυτή την ανούσια ιστορία σου.

24 Απριλίου, Κυριακή.

Τέλειος ο ύπνος, τέτιος που δεν ήθελα ν' άφήσω το κρεβάτι. Έκανα κάμψεις μετά, την γέφυρα, την δίπλωση και λίγο το τόξο. Μετά περπάτησα τα γνωστά 25, τόσα, λεπτά ενώ έκανα αυτή την σκέψη: πως οι ασκήσεις τών άνω άκρων, αλλά και τής μέσης, μού δίνουν μια - έστω και προσωρινή - αίσθηση δύναμης. Είναι πάντως αυτό κάτι το παρήγορο και έτσι κατά τις ημέρες τής συγκέντρωσης τών προσπαθειών πρέπει να μπουν κι αυτές στο πρόγραμμα.

Τελικά: ούτε οι κάμψεις με σώζουν, ούτε και οι... γέφυρες. Στην μία, μετά από 3 ώρες πάνω από την γραφομηχανή υποχρεώθηκα να τρέξω λίγο. Μάλιστα κατέβηκα και σε κείνο το αρκάτζιη στ'αριστερά τού δρόμου κατά την Κινούσα και το ανέβηκα τρέχοντας και... ροχαλίζοντας. Τελικά ένα είναι το σίγουρο: έχω ανάγκη από μεγάλες συγκεντρώσεις προσπαθειών. Μέρες και μέρες ιδρώτα, δουλιάς και άθλησης.

★

Αυτό: ο τροχός μπορεί να αντικατασταθεί με τρέξιμο σε ανηφόρα. Είναι πιο κόσμιο και ελαττώνει τίς... κριτικές.

Αυτό: πως αυτή η μεταστροφή στον σεξουαλικό τομέα που στοίχισε στον Θεό δίο και τρεις χιλιάδες χρόνια, σε μένα συντελέστηκε σε μια... δεκαετία.

Η κίνηση ως τις 4 και μισή: 3 Χ 3½ - 4 χλμ. Στις 7 και 15 καμιά ώρα περπάτημα στην Πόλη και στις 9 80 λεπτά (Π. Μακούντα-Λίμνη-σπιτι.)

25 Απριλίου, Δευτέρα

Ο ύπνος τέλειος. Λίγη γυμ/κή το πρωί: (κάμψεις, γέφυρα, δίπλωση) και 25 λεπτά περ/μα, με λίγο τρέξιμο. Το τραγούδι: κείνο που θυμάμαι απ' τα νησιά μας. Ω, και να τρέχει ο νους μου στο Αιγαίο! Ωραίο, αλήθια, πεπρωμένο.

Και τούτο: μάτια μου γλυκά, θαλασσινό φιλί και δάκρυ, νάταν γυρισμός κάθε χωρισμός, νάχε η νύχτα άκρη... Ω, πώς γίνεται να την αγαπώ τόσο κι όμως αυτή να μην είναι εδώ να την αγκαλιάσω;

Λίγο μετά τις 12 ανηφόριζα κατά την Κινούσα άλλοτε περπατόντας και άλλοτε τρέχοντας

στα πλαίσια τού αιτήματος για περισσότερη συγκέντρωση. Όταν κατηφόριζα πάντως η "πονηριά" μου, κατά τον Σάβα, είχε μια ακτινοβόλα έκλαμψη. Αυτήν: στο εξώφυλλο τού βιβλίου που ετοιμάζω και με τίτλο: "ερωτικό μανιφέστο", θάθελα το ε και το ω να γραφτούν έτσι που να μιάζουν με τα... πισινά. Ίσως κάνω κάτι ανάλογο και με τα υπόλοιπα γράμματα.

Κι αυτό κατά την κατηφόρα, ενώ σκεφτόμουν με ανακούφιση ένα σημείωμα[37] που πήρα χτές από τον Γενικό Εισαγγελέα πάνω στην υπόθεση μου: πως οι νόμοι σας είναι κατά οικτρό τρόπο απηρχαιωμένοι κύριοι. Και πάτε κι ολοταχώς για την Ευρώπη. Δεν ντρέπεστε λέω.Μην νομίσετε όμως πως εγώ σας εισηγούμαι τον εξευρωπαϊσμό τής νομοθεσίας σας. Μακάρι να λύσουν εκείνοι, με τους νόμους τους, τα δικά τους προβλήματα. Εδώ κύριοι έχετε να κάνετε με έναν καθαρόαιμο, με έναν γεννημένο και αναθρεμμένο νομοθέτη και σεις μού μιλάτε για Ευρώπη και πράσινα άλογα;

Κι αυτό το λάθος πάλι τώρα: έβγαζα τις ημέρες άσκησης με βάση την περιφέρεια τής Πόλης ενώ έπρεπε να το έκανα με βάση την περιφέρεια, μάλλον, τής ... Υπαίθρου. Θέλω μεγαλύτερη συγκέντρωση λοιπόν, οπωσδήποτε μεγαλύτερη.

Εν πάση περιπτώσει στις 4 και 20 συνέχισα με 20' τρέξιμο στην αμμουδιά, κατά το Δασάκι και πίσω ως τον δρόμο τής Μακούντας. Όλα καλύτερα.

Στις *6* 15΄, στις ελιές, στις 8+20:20' και στις 9+45 65΄, κατά την Κινούσα.

26 Απριλίου, Τρίτη.

Ο ύπνος τέλειος.

Γυμναστική: δίπλωση, γέφυρα κτλ, κάμψεις και 26 λεπτά περ/μα. Και στα υπόψιν: στις 31 **Μαΐου** θάναι η Δίκη.

27 Απριλίου, Τετάρτη

Ο ύπνος πάλι τέλειος, στην Έγκωμη, στής Ιουλίας.

Τα γεγονότα: χτές το πρωί έφυγα για την Πάφο για δίκη πάνω στην υπόθεση τής "διατροφής". Τελικά ο δικαστής φάνηκε μεγάλο καθήκι. Μα πιοί νομίζουν ότι είναι; Νομίζει-και μου το λέει-πως μου κάνει μεγάλη χάρη που μου επιτρέπει και μιλώ και δεν μου έκοψε τι στο διάολο, λέει, διάταγμα δεν μου έκοψε. Τάχα, λέει, πως είχα κληθεί προηγούμενες φορές και δεν εμφανίστηκα. Αλλά η αλήθια είναι πως ο νους τους είναι πάνω από την κεφαλή τους. Δεν ξέρουν τι τους γίνεται. Κάνουν τούς λογαριασμούς τους μόνοι τους, δεν σου λένε τίποτα και ύστερα τούς φταις γιατί δεν παρουσιάστηκες. Μα τι είμαι γω; Μάγος; Όχι δεν είμαι. Εγώ δουλεύω απλά με το κεφάλι μου και αν έχω ένα ταλέντο, είναι τούτο: κυνηγός καθηκιών.

Το γεγονός είναι ότι ήθελε να του πω τι ποσό προτίθεμαι να πληρώνω στην κυρία για τα παιδιά. Του είπα: τίποτα. Δεν μπορώ. Αλλωστε, πρόσθεσα, θα έχετε υπόψιν πως η κυρία έχει την αποκλειστική γονική μέριμνα ενώ εγώ στην απόφαση τού δικαστή χαρακτηρίζομαι ψυχωσικός και και και (εκείνος πέταξε: εσύ έδωσες αυτή την εντύπωση). Εκείνη κρίνεται ικανή, εγώ ανίκανος κτλ και πως δεν μπορώ να δω το ένα ανεξάρτητα από το άλλο. Εκείνος ρωτούσε τι τα κάνω τα λεφτά που παίρνω. Του είπα πως τα περισσότερα πάνε στα παιδιά. Εκείνος είπε αυτά τα λεφτά που δίνω στα παιδιά (δωράκια δηλαδή, και κάτι για την καντίνα) να τα δίνω απ' ευθείας στην κυρία. Εγώ είπα: δεν μπορώ. Στο κάτω-κάτω εκείνη έχει ήδη χιλιάδες ενώ εγώ δεν έχω τίποτα. Εκείνος είπε πως δεν έχω ανεπτυγμένο το αίσθημα τού δικαίου και πως, είπε ακόμα, με νόμιζε για άνθρωπο με τον οποίο θα μπορούσε να συνεννοηθεί μαζί του. Εγώ του απάντησα: έχω καλύτερα ανεπτυγμένο το αίσθημα τού δικαίου καί από σένα καί από οποιονδήποτε άλλον. Εκείνος πικαρίστηκε και μου είπε εκείνο: πως μου κάνει χάρη που μ' ακούει, πως και πως και πως και πως παραβλέπει το γεγονός ότι περιφρονώ το δικαστήριο κτλ κτλ. Θα σε δω, προσθέτει, εδώ δίπλα στις 31 τού Μάη. Του το ξεκαθάρισα πάντως πως δεν μπορώ να πληρώνω. Πως έχω να πληρώσω τα έξοδα τής δίκης ενώ οι άλλοι θέλουν να με βάλουν φυλακή κτλ. Θέλεις και συ να με βάλεις φυλακή; Βάλε με. Αλλά και πάλι σού λέω: δεν μπορώ να της δώσω ούτε γρόσι γιατί απλούστατα: δεν μπορώ.

Για τον άλλον δικαστή[38] τού είπα ότι είναι ένας ψεύτης και και και. Για να μην τα πολυλογάμε: καινούρια μάχη εν όψει. Ω, θα νομίζει κι αυτός πως είμαι τού χεριού του αλλά στο τέλος θα μαζεύει κι αυτός τα χεσμένα του.

Λοιπόν: στις 11-11½ είχα τελιώσει με το δικαστήριο, πήγα μετά στην αδερφή μου, της μπόλιασα κάνα δένδρο, περπάτησα, έφαγα, και στις *2* έπαιρνα το ταξί για την Λευκωσία.

Κοίταζα μ' ένα καινούριο βλέμμα τον χώρο γύρω και διαπίστωνα πως ήταν όμορφη η Γή, τα βουνά, οι λόφοι και οι πλαγιές. Ναι. Μόνο που τους έλειπαν τα δέντρα. Από την Λεμεσό ως την Λευκωσία είχα καθήσει στο μπροστινό κάθισμα και έτσι όπως κοιτούσα γύρω μου ζούσα ξανά το όραμα μου καί έφτιαχνα με το μιαλό μου τις εικόνες ενός καινούριου σεναρίου. Ω, ένιωθα δυνατός, δυνατός, απέραντα δυνατός, κι έσφιγγα κρυφά από τους ανθρώπους τις γροθιές.

Έφερνα στον νου εκείνη την ημέρα όπου ο Θεός θα σηκώσει τα βουνά όπως τα σύννεφα στον ουρανό και θα τα ρίξει στην θάλασσα. Ω τι μέρα θάναι εκείνη! Έσπαζα το μιαλό μου να πιάσω επιτέλους το σχέδιο του και πίστευα εκείνη την ώρα ακράδαντα πως έτσι θα γίνονταν όλα. Να, στο τέλος δηλαδή, μετά από τους τόσους και τόσους αγώνες μου θα είχα καταφέρει να θέσω κάτω από την σιδερένια μου ράβδο αυτό τον κόσμο. Και εκεί που θα είχα στερεώσει την εξουσία μου απ' άκρη σ' άκρη αυτής της Γης και το ανθρωπομάνι όλο, πιστό στις εντολές μου, θα ήταν έτοιμο ν' αρχίσει την ανοικοδόμηση τού κόσμου με το χτίσιμο εκείνων τών καινούριων πόλεων και την δενδροφύτευση κάθε γυμνής πλαγιάς κτλ κτλ, τότε ακριβώς, εκείνη την ευλογημένη ώρα, θα εμφανισθεί ο Ύψιστος και θα πει στους λαούς: μπράβο σας γιατί ακολουθήσατε αυτό τον άνθρωπο. Πετύχατε μαζί του αυτό που δεν πετύχατε μαζί με μένα. Σταθήκατε άξιοι, ντύσατε τούς γυμνούς και θρέψατε τούς πεινασμένους, διορθώσατε εσείς τα δικά μου λάθη, νικήσατε, και γι' αυτό θα σας ανταμοίψω εγώ με τον καινούριο κόσμο που σας υποσχέθηκα.

Τότε λοιπόν θα πάρει τα βουνά και θα τα ρίξει στην θάλασσα, θα ισοπεδώσει την Γη και θα την κάνει εύφορη, θα μας δώσει εκείνος ο ίδιος τις πόλεις, θα αναστήσει τούς νεκρούς και τότε ακριβώς μέσα σ' αυτό τον Παράδεισο θα γίνει αυτό που σας υποσχέθηκα εγώ: θα έχουν όλοι άλλη μια ευκαιρία.

Η συνέχεια ήταν στην Λευκωσία: ο Φιλελεύθερος, ο Σταύρος Αγγελίδης, ο Κατσαμπάς, οι Σελίδες, ο Χρύσανθος, η Έλενα (το Λενάκι δηλαδή, το κορίτσι που μου είχε πάρει την πρώτη - πρώτη συνέντευξη), η Ιουλία και τα παιδιά της, η Χαραυγή, ο Νίκος Κατσουρίδης, ο Ανδρέας Δ/λος, η Γεωργία, ο Χάσικος στην Αλήθια, τα παιδιά στην Μάχη, το τυπογραφείο, κάτι ψωνίσματα, και την άλλη μέρα το πρωί η Τράπεζα Κύπρου. Πριν απ' αυτό ήταν μια Γιώτα σε μια άλλη "Τράπεζα Κύπρου". Της είπα πρώτα πως είναι όμορφη και ύστερα πως... την αγαπώ. Ναι! Ωραίες σκηνούλες στην Τράπεζα Κύπρου. Τους είπα πάντως πως εγώ δεν νιάζομαι για ψήφους αλλά για καρδούλες... Και πως είναι και το τηλέφωνο μου στα φυλλάδια αν θέλετε να μου τηλεφωνήσετε και να μου πείτε πως μ' αγαπάτε.

Εν πάση περιπτώσει στις 9 ήμουν στον Τάκη Ευδόκα, τον ψυχίατρο.. Ήθελε 20 λίρες για μιας ώρας συνάντηση. Τούδωσα 15. Κι όλα για... τρίχες. Διάολε. Πρέπει να συντομεύει αυτή η διαδικασία. Ο τελευταίος που είδα ήταν ο Αντρέας Κων/νου. Ήταν καλός.

Στις 12 φύγαμε από την Λευκωσία με την Ιουλία, με τον σύζυγο και τα παιδιά τους. Σταματήσαμε στην Επισκοπή, φάγαμε εκεί, και στις 2 φεύγαμε για την Πάφο. Στις *5* έπαιξα μπάλα με τα παιδιά τής γειτονιάς τής Στασούς στο γήπεδο ενός Δημοτικού σχολείου. Αποτέλεσμα: 20-20. Με την ομάδα μου ήταν και τρία κορίτσια: η Μαρία, η Νικολέττα και η Μαρηλία.

Ω, και στο τελευταίο μου περπάτημα μετά τις 10 κατά την αποβάθρα την σκεφτόμουν, όλο την σκεφτόμουν, το πρόσωπο και το κορμάκι της ανακατωμένο με τις εικόνες μιάς πανσελήνου στην ανατολή και με τις παραισθήσεις που ξυπνά τ' αγέρι τού Παραδείσου. Έτσι την σκεφτόμουν: ω, γιατί τα πιο γλυκά αισθήματα να είναι απαγορευμένα; Γιατί;

Αχ! Κι ήθελα σαν χτές και σαν προχτές και σαν πάντα εκείνες τις ηδονές που θα γιατρέψουν την ψυχή μου.

Έτσι λοιπόν κι απόψε: κουράγιο καρδιά μου, κουράγιο. Αύριο ξημερώνει μια καινούρια μέρα. Αύριο, αύριο...

Όσο τώρα για τα αθλητικά βλέπω ότι αντέχω και...απολαμβάνω, εν μέρει, αυτή την επίμονη συγκέντρωση τών προσπαθειών που επιχειρώ.

28 Απριλίου, Πέμπτη.

Ξανά τέλειος ο ύπνος. Έκανα και πάλι λίγη γυμ/κή αλλά σκέφτομαι πως είναι καιρός ν' αφήσω τις μέρες τής Υπαίθρου και να πιάσω τις μέρες τής Πόλης. Αρκετά κυνήγησα τις μεγάλες αποστάσεις (άνκαι όχι και τόσο γιατί μόνο τις τελευταίες μέρες ενήργησα κατάλληλα. Πριν η καρδιά υποσιτιζόταν). Τώρα νομίζω πρέπει να ακολουθήσουν 6 ημέρες τών 6Χ3 χιλιομέτρων.

Κάτι στο οποίο ίσως θα χρωστώ κάπια ανακούφιση στο στομάχι μου: να, παράτησα εδώ και τρεις ημέρες το νερό τού ντεπόζιτου μου. Από την άλλη η τελευταία αύξηση τής κίνησης εξαφάνισε κάθε πόνο στον σπόνδυλο.

Από ψες: κινηθείτε επιθετικά για το καλό και ο Θεός θα σας ανταμοίψει με την συγνώμη του.

Η κίνηση: ας πούμε 6Χ3 χλμ.

29 Απριλίου, Παρασκευή.

Και πάλι τέλειος ο ύπνος κι η κίνηση 6Χ3 χλμ.

30 Απριλίου, Σάβατο.

Τέλειος ύπνος. Κίνηση: 6Χ3 χλμ.

Μάιος 1994

1η Μαΐου, Κυριακή, τού Πάσχα.

Τέλειος πάλι ο ύπνος ή σχεδόν τέλειος ενώ σκέφτομαι να περιορίσω το λάδι μόνο για τα όσπρια. Κίνηση: 6Χ3 χλμ. Κάτι άλατα και λίγο παραπάνω φαΐ στής μάνας μου μού έφεραν κάπιες μέτριες στιγμές αλλά ως το βράδυ είχαν όλα φτιάξει.

2 Μαΐου, Δευτέρα.

Τέλειος ο ύπνος.

Χτές τέλιωσα με τις σημειώσεις από το Κοράνι και από σήμερα θα προχωρήσω στην δακτυλογράφηση τής υπόθεσης "γονική μέριμνα".

★

Το απόγευμα τηλεφώνησε (πάλι) η Ρινάτ και ήθελε τον Ντέιβιντ. Εγώ κάτι την ρώτησα για κείνες τις διευθύνσεις τών εφημερίδων τού Ισραήλ που ήθελα και πριν προλάβει να κλείσει για να ξαναπάρει σε λίγο πρόλαβα και της είπα: σ' αγαπώ Ρινάτ. Ω, κι άκουσα από το στοματάκι της εκείνο το γέλιο τού πόνου, εκείνο το γέλιο που αγαπώ και που τόσες και τόσες φορές αφήνω να φύγει από το δικό μου στόμα. Ύστερα πάλι σιωπή. Κτύπησα ακόμα κάτι λίγες γραμμές στην γραφομηχανή και στις εφτά έπαιρνα τούς δρόμους για το προτελευταίο περπάτημα.

Ω, και την σκεφτόμουν, μια αυτήν και μια την κορούλα μου, μια αυτήν και μια τον γιόκα μου, καθώς κατηφόριζα. Το φόντο γύρω: συννεφιασμένος ουρανός, άνοιξη και χειμώνας μαζί, πίκρα και χαρά. Γιατί το ένα και γιατί το άλλο δεν έψαχνα να βρω. Τάχα δεν ήξερα; Σκεφτόμουν την θάλασσα ανάμεσα μας και το ενδεχόμενο να μ' αγαπάει και κείνη όπως εγώ. Μπορεί αλήθια να μ' αγαπήσει ή θα προσπεράσει κι αυτή αγνοώντας μια ψυχή που ζει για την αγάπη; Ένα τραγούδι έπιασα που στοίχιωσε παλιά κάπιο καιρό ένα όραμα, ένα κλάμα κι ένα περπάτημα: αυτά που αγαπήσαμε θα ζήσουν, αυτά που αγαπήσαμε θα μείνουν, αυτά που ποθήσαμε θα ζήσουν, ναι!

Ναι, ναι, ναι! Ω, κι έτσι να μην τόχει προβλέψει ο Θεός, δεν μπορεί παρά να γίνει έτσι μετά απ' αυτό το τραγούδι, μετά από τούτο τον πόνο και τούτο το κλάμα.

Ένιωθα την καρδιά μου να συνεπαίρνεται από τις εικόνες που έφερνε ο νούς κι ήθελα να κλάψω, να κλάψω, να κλάψω, να ποτίσω με δάκρυα αυτούς τους δρόμους, να πνίξω μέσα σ' αυτά τα αντικείμενα τών πόθων μου, να φωνάξω ήθελα, να ουρλιάξω σαν το αγρίμι και ν' αντιλαλήσει απ' άκρη σ' άκρη αυτής της Γης αυτό το παράπονο κι αυτή η μοναξιά που δέρνει την ψυχή μου.

Έτσι λοιπόν κατηφόριζα πιο κάτω από τις χρυσομηλιές, κοντά σε κείνο το χωράφι μου. Λίγο πριν φτάσω στον μεγάλο δρόμο έστριψα αριστερά για να φτάσω στον δρόμο που θα με έφερνε- ανηφορίζοντας στο εξής- πίσω στο σπίτι, ένα δρομολόγιο που το κάλυψα εκατοντάδες φορές, ως το σημείο που τόχω βαρεθεί: Γιατί ναι: λαχτάρησα καινούριους δρόμους, καινούριες στεριές και καινούριες θάλασσες, μια καινούρια ζωή λαχτάρησα κι έναν καινούριο κόσμο.

Με τις ίδιες διαθέσεις ανηφόριζα, την μια κλαίγοντας και την άλλη σφογγίζοντας τα δάκρυα ή καθαρίζοντας την μύτη. Ένα τραγούδι έπιανα ύστερα από κείνο τον δίσκο: " κάψαμε τα καράβια

μας." Ω, και γω συνέχιζα στον τόνο τού ανθρώπου που έχασε όλα τα καράβια του, τα παιδιά του και τον έρωτα του, στον τόνο του ανθρώπου που κατακυνηγιέται από τους πάντες και που η επιβίωση του κατάντησε πρόβλημα καί γι' αυτόν καί για τον χώρο του και όμως εκείνος είναι αποφασισμένος να κρατήσει ως το τέλος, να παλέψει, να νικήσει και να θριαμβεύσει ως το τέλος.

Στο μεταξύ ήρθε καινούρια κλήση το απόγευμα: απείθεια κατά νομίμων διαταγών[39]. Ω, τέτια πράγματα σπρώχνουν τον άλλον στο έγκλημα. Τόσο δύσκολο είναι να το καταλάβουν;

Κατά τ' άλλα η κίνηση σταθερή σήμερα στα 6Χ3 χλμ. Οι διαθέσεις αρκετά καλές, κάτι που οφείλεται εν μέρει και στην εγκατάλειψη τού ελιόλαδου τα πρωινά.

★

Εξ αιτίας τού Κορανίου: δώστε δύναμη στον άνθρωπο ο οποίος μπορεί να δώσει σάρκα και οστά στις μεγάλες εντολές. Γιατί μόνο μέσω τής δικής του Ιδέας θα μπορέσετε εσείς να σωθείτε. Σώστε τούς σημερινούς δυστυχισμένους και είναι σαν να σώσατε τούς δυστυχισμένους όλης τής αιωνιότητας.

3 Μαΐου, Τρίτη.

Ύπνος: πολύ καλός. Για κάπια αρνητικά ίχνη του ευθύνονται μάλλον κάπια παραπάνω αλάτια σε κάπια περισσεύματα συμποσίων που έφερα από χτές στο ψυγείο μου.

Στο μεταξύ δίκες και κόντρα δίκες σήμερα στην Πάφο. Ο Νόντας (ο δικηγόρος μου) "κρατάει". Τελικά έχουμε αναβολή για τις 13 **Ιουλίου** για τις "άσεμνες επιθέσεις". Ο δικαστής το παίζει σκληρός, άνκαι δεν το αποκλείω να ... μαλακώσει. Γενικά δεν το παίρνω και τόσο βαρέως. Από την άλλη με ικανοποιεί αρκετά αυτή η αναβολή γιατί προλαβαίνω να κτυπήσω ένα σωρό στην μηχανή. Η αστυνομία πάντως ήθελε την συνέχεια για "αύριο-μεθαύριο" αλλά ο δικαστής τούς απογοήτευσε.

Από "φόρμα" βρίσκομαι περίπου σ' αυτή την κατάσταση όπου "μου βγαίνουν οι προπονήσεις". Κατά τ' άλλα: όλα καλά και άγια, μαύρα κι ανάφεντα.

★

Η εικόνα της τότε στην χούφτα τού τρακτέρ σε κείνο το πρώτο ρεπορτάζ τού Μάριου, η προοπτική τής φυλακής και τα δάκρυα πάλι στην κάμαρα. Ω, γύρνα στ' αραχνιασμένο σπίτι να σε γεμίσω με φιλιά, γύρνα χαμένο μου σπουργίτι να βρεις την πρώτη σου φωλιά... Με τι κλάματα και τι αναστεναγμούς να σύρεις στην Γη τα βήματα σου, με τι πόθους και με τι όνειρα; Ω, γύρνα χαμένο μου σπουργίτι να βρεις την πρώτη σου φωλιά..

★

Στο μπάνιο μόλις πριν ήταν αυτό: πως η νεώτερη έκδοση τών θεϊκών εντολών είναι το Κοράνι.

4 Μαΐου, Τετάρτη.

Ο ύπνος τέτιος που με παράπονο άφηνα το κρεβάτι.

Τελικά έκανα το πρώτο περπάτημα στις *6,* 2 χλμ σε επίπεδο δρόμο .

Τώρα: τι επέδρασε ώστε ένας όχι και τόσο σπουδαίος ύπνος χτές να γίνει σήμερα τέλειος;

Ψες πάντως απέρριψα δίο κεφτέδες χάριν ενός δεύτερου ωμού αυγού ενώ είναι γεγονός πως οι φλαούνες μού κάνουν τόσο κακό στο στομάχι όσο και το τυρί.

Γύρω στο μεσημέρι κάτι άρχισε να πηγαίνει στραβά οπόταν (στις 12+45) περπάτησα για 30 λεπτά (αντί για 25).

★

Βράδυ. Σχεδόν... ευτυχισμένος. Περπατούσα και τραγουδούσα: απόψε για σένα θ' ανάψω τ' αστέρια. Ενώ σκέφτομαι πως μόλις (σχετικό κι αυτό) ξεκαθαρίσουν αυτές οι καταστάσεις θα πρέπει να κάνω ένα ... ταξιδάκι στην Ευρώπη. Στόχος: οι εφημερίδες.

Και η κίνηση σήμερα: 9Χ28 λεπτά.

5 Μαΐου, Πέμπτη.

Ο ύπνος πολύ καλός αλλά με κάτι αρνητικό στην καρδιά.

Ως την μία ήμουν πάνω από τα πλήκτρα και το απόγευμα στο Δημοτικό ήμουν με τα παιδιά. Παίξαμε λίγη μπάλα. Η κορούλα μου στην τουαλέτα, η Θάλεια και η Τώνια (ω Θεοί! Πάρτε μου

την ψυχή). Ύστερα η Αθηνά και η Χαμπούλλα εκεί που στεκόμουν με τον Έκτορα στην άκρη τού βενζινάδικου. Πόση εντύπωση μού έκανε το χαιρέτισμα τους δεν λέγεται.

6 Μαΐου, Παρασκευή.

Τέλειος ο ύπνος, και το πρώτο περπάτημα στις 6 και 40 για 30 λεπτά.

Και σήμερα πάνω από τα πλήκτρα. Αύριο τελιώνω μ' αυτή την "γονική μέριμνα" και σε 2-3 ημέρες αρχίζω να κτυπώ, υπολογίζω, αυτές τις σημειώσεις μου.

Η κίνηση σήμερα: 8Χ32 λεπτά.

★

Στις 10 ετοιμαζόμουν να μπω στο μπάνιο. Έφερα στο μιαλό μου την εικόνα τής κορούλας μου από την χτεσινή μέρα στο Δημοτικό Πόλεως. Ω, κι έτσι όπως την έφερα την ένιωθα να με καλεί, ολοένα να με καλεί κι έπιασα εκείνο το τραγούδι μας: φωνές, ακούω φωνές, μου λένε πως κλαίς και θες να γυρίσεις. Φωνές... φωνές... και ξέσπασα σε κλάματα.

Ω, είναι πολύ δυσάρεστο αίσθημα να ξέρεις ότι συμπεριφέρεσαι σαν ο τελευταίος δειλός, να ξέρεις πως είσαι εδώ και χαραμίζεσαι μέσα στις κόλλες ενώ θάπρεπε ως τώρα να είχες ξεπαστρέψει δέκα προδότες.

7 Μαΐου, Σάβατο.

Ο ύπνος τέλειος.

Κίνηση: 9Χ30 λεπτά. Όλα καλά. Τέλιωσα με την "γονική μέριμνα".

★

Πιό πουλλί νάν' αυτό που τρυπάει την σιωπή τής νύχτας μου; Νάναι τάχα το αηδόνι; Πιό νάναι;

Μέσα στις μεγάλες νύχτες μου είναι η μόνη μου παρηγοριά. Συχνά μάλιστα απαντώ στην φωνή του. Μ'έμαθε εδώ και καιρό κι όταν σκούζει έξω από τις πόρτες και τα παραθύρια μου ξέρω ότι το κάνει για μένα. Το νιώθω πως πάντα περιμένει την απάντηση μου στην φωνή του. Κι άμα δεν έρθει απαντάει εκείνο στον εαυτό του και το τραγούδι συνεχίζεται γλυκά και μονότονα, ήχος κι απόηχος, ώρες και ώρες ώσπου να σιγουρευτεί πως η απάντηση δεν θα έρθει τούτη την νύχτα. Εκείνο είναι υπομονετικό στο παιχνίδι και στον πόνο του. Τι άλλο έχει να σκεφτεί και να κάνει από το τραγούδι του; Ας ρωτούσε όμως εμένα να μάθει πώς παγώνουν στα χείλη τα τραγούδια, ας ρωτούσε.

Μα, τάχα δεν θα ξέρει; Τόσες νύχτες έξω από τα παραθύρια μου τάχα δεν έμαθε τι περνώ; Δεν άκουσε απόψε το κλάμα μου;Τα τραγούδια που δεν τέλιωσαν ποτέ;

Γιατί κι απόψε ήρθαν καλπάζοντας οι μνήμες έτσι καθώς έσερνα τα βήματα μου στο τελευταίο περπάτημα. Θυμήθηκα με πόνο εκείνα τα παιδιά: τον Έκτορα και την Ισμήνη και τον Ορφέα. Κι όπως οι αναμνήσεις έρχονται πάντα στο μιαλό μου μ'ένα τραγούδι, έπιασα λοιπόν να τραγουδώ φέρνοντας στον νου τις εικόνες από ένα περσινό καλοκαίρι, τον χώρο εκεί στην γειτονιά τους στον γάμο τής κόρης τού Στέφανου: αγόρι μου στολίδι μου σαν γέρνεις και μ'αγγίζεις...

Σ' αυτό τον σκοπό κύλησε λίγη ώρα ώσπου το αγέρι μού έφερε άλλες αναμνήσεις από κείνον τον τελευταίο χρόνο στο Γυμνάσιο, από ένα Πάσχα και έναν Απρίλη, μια Ελένη, μια Μαρία, κάπια ανηφοριά, κάπια ντεπόζιτα, κάπια δάκρυα κι έναν πόνο, έναν απέραντο πόνο μια φορά κι έναν καιρό, κάπιον στρατώνα κι ένα τραγούδι: τι τα θέλεις τα λόγια τα πολλά, τι τα θέλεις; Κοίταξε με στα μάτια αν ακόμα με θέλεις...

Κι ύστερα άλλες εικόνες κοντά στην θάλασσα και στον καλαμιώνα και ήχους άλλους: μαζί το καλοκαίρι κι ο έρωτας μάς βρήκε... Μια Μαίρη ένα καλοκαίρι...

Στο μεταξύ το αγέρι δυνάμωσε στην Γη και μαζί με τις αναμνήσεις έφερε και τα σύννεφα. Στον ουρανό ήταν λίγα τ'αστέρια κι ήταν πολλή η σιωπή. Κι οι σκέψεις μου να περιπλανιόνται ανάμεσα στον πόνο γιατί μού πήραν τα παιδιά μου και σ'αυτή την ανάγκη που επρόβαλε να δημοσιεύσω σε βιβλία όλο τον πόνο και όλη την σκέψη που βγήκε απ' αυτό το κεφάλι και έγινε σημειώσεις, σπαραγμός και θλίψη.

Αλήθια, πιό νάναι τούτο το πουλλί που για χάρη του γράφω; Πιά νάναι τούτη η Γή; Πιά νάναι τούτη η άνοιξη;

Φεύγουν οι ώρες, φεύγουν οι στιγμές, ήχοι χωρίς απόηχο, εικόνες χωρίς χρώμα, μνήμες

χωρίς πόνο, και νύχτα, νύχτα, νύχτα ατέλιωτη σε χάος ατέλιωτο. Νύχτα τών καρφιών, νύχτα τών νεκρών, νύχτα τών τόπων. Νύχτα.

Αχ ζωή, σ' αγαπώ. Κι αν είσαι φτωχή, ο πόνος μου θα σε κάνει πλούσια. Κι αν σ' έθαψαν οι άνθρωποι, αύριο θα σε αναστήσω εγώ.

★

Από την τηλεόραση πριν το μεσονύχτι, στην ΕΡΤ: χρειαζόμαστε τήν ανοιχτή πολιτική, έναν Λένιν τής ευημερούσας κοινωνίας. Αυτό δεν γίνεται αλλά σίγουρα κάπιος θα προσπαθήσει.

8 Μαΐου, Κυριακή

Αυτό, ενδεχομένως, το πρόγραμμα:

1η φάση
16 μέρες άσκηση
6 μέρες 6Χ3 χλμ.
4 μέρες 9Χ2 χλμ.
4 μέρες 18Χ1 χλμ.
4 μέρες 9Χ2 χλμ.
6 μέρες 6Χ3 χλμ.

2η φάση 12 μέρες άσκηση

4½ μέρες 6Χ3χλμ.
3 μέρες 9Χ2 χλμ.
3 μέρες 18Χ1 χλμ. 3 μέρες 9Χ2 χλμ. 4½ μέρες 6Χ3χλμ.

3η φάση
8 μέρες άσκηση
3 μέρες 6Χ3 χλμ.
2 μέρες 9Χ2 χλμ.
2 μέρες 18Χ1 χλμ.
2 μέρες 9Χ2 χλμ.
3 μέρες 6Χ3 χλμ.

4η φάση
4 μέρες άσκηση
1 ½ μέρα 6Χ3 χλμ.
1 μέρα 9Χ2 χλμ.
1 μέρα 18Χ1 χλμ.

1 μέρα 9Χ2 χλμ. και 1½ μέρα 6Χ3 χλμ.

Ως τις 6 περπατούσα για 17 περίπου λεπτά, κάθε ώρα. Μόλις που άντεχα. Με διό λόγια άρχισα να πνίγομαι σ' ένα πιάτο φαΐ. Στις 7, στις 9 και στις 11 περπάτησα για 30 λεπτά. Όλα γίναν καλύτερα. Στην τηλεόραση είδα το "Μπάουντυ". Θεέ μου εκείνα τα κορίτσια!

9 Μαΐου, Δευτέρα.

Ο ύπνος τέλειος. Πρώτο περπάτημα κατά του κ. Μιχάλη: 30 λεπτά.

Κατά τ' άλλα με προβλημάτιζε τις τελευταίες μέρες ο τίτλος τού βιβλίου που σκοπεύω να εκδώσω. Σκεφτόμουν το "ερωτικό μανιφέστο", όμως μου φαινόταν λίγο μεροληπτικό. Έσπαζα το κεφάλι για κάτι άλλο. Και νά που τούτο το πρωί έπιασα αυτό: μανιφέστο τής ζωής και τού έρωτα.

10 Μαΐου, Τρίτη.

Ο ύπνος όχι και τόσο σπουδαίος.

Γεγονότα: χτές πήγα στην Πάφο για λίγη ξυλεία. Το απόγευμα είδα τον Νόντα και αργότερα έπαιξα λίγη μπάλα.

Το βραδάκι, προτού φύγω, καθόταν η Μαρία στην κουζίνα μπροστά στην τηλεόραση. Εγώ στεκόμουν κάμποση ώρα λίγα μέτρα μακριά της και την κοίταζα από πάνω ως κάτω. Θεέ μου αυτή η εικόνα! Κι όμως εκείνη επιμένει να το παίζει άγρια. Δεν θέλει να της μιλώ, κάνει πως δεν με βλέπει και και και, κι ολ'αυτά την στιγμή που ξέρει πως καίγεται μέσα της η ψυχή της. Ω, πόσο εύκολο θάταν για κείνην να μου πει: έλα να σου δώσω ένα φιλί. Κι όμως...

Σήμερα στο μεταξύ βγήκε η απόφαση για τις παρακοές τών διαταγμάτων. Τελικά μάζεψα 2+1+1 μήνες φυλάκιση με αναστολή και 100+50+50 λίρες πρόστιμο, χωρίς ... αναστολή.

Το απόγευμα βοήθησα τον Αντώνη στο φόρτωμα τών πατατών. Ήταν ένα τραγούδι εκεί:

πόνο τον πόνο και πίκρα στον καημό...

Στο τέλος ήταν μια σκηνούλα με τις κόρες τής Τάσως και της αδελφής μου: την Ιωάννα, την Χαρούλλα, την Στέφανυ, την Ερασμία και την άλλη Ιωάννα. Ωραία σκηνή μιάς ωραίας εποχής.

Αυτά είναι τα παράπονα μου. Κι αυτά ο Παράδεισος μου. Σκέφτομαι πάντως πως ένα βιβλίο το χρωστώ σ' αυτές τις παιδούλες.

Κι η Ιφιγένεια σαν έφευγα από την Πάφο. Ω! Και το περπάτημα στις 9 κατά την Κινούσα, με τον Θεό και με τις νεράιδες.

11 Μαΐου, Τετάρτη.

Τέλειος ο ύπνος.

Το πρώτο περπάτημα στις 6 για 30 λεπτά, το δεύτερο για 50 λεπτά, κατά την Κινούσα, με λίγο τρέξιμο στο τέλος για να παραλάβω την ξυλεία που ήρθε στο μεταξύ.

Για το βιβλίο πάλι σκέφτομαι κι αυτό τον τίτλο: μανιφέστο τών ανθρώπων. Ή,ίσως: μια καινούρια θρησκεία: Ουτοπισμός. Έπιασα μάλιστα και μια-διό σκέψεις για κάπιο πρόλογο.

★

Μιάμιση η ώρα. Περπατούσα που λέτε πριν λίγο έξω από το σπίτι μου ως την άσφαλτο τρώγοντας λίγες ελιές. Στην άκρη τού δρόμου είδα τρία ποδήλατα και κάτω από την αμυγδαλιά ήταν τρία πρόσωπα με πολύχρωμα ρουχαλάκια. Ευτυχώς είχα τα γιαλιά μου στην τζέπη. Τα βάζω και τι βλέπω; Τρία ολόδροσα κορίτσια (δίο κόρες και η μαμά τους) κάθονταν κάτω από το δένδρο και τρώγανε. Ήταν αλήθια τόσο όμορφες! Και τους τόπα όταν τις πλησίασα. Μάλιστα η μαμά τους με ευχαρίστησε γι' αυτό. Πόσο μού θύμισαν κάπιες εικόνες εκείνου τού Παραδείσου! Η ψυχή μου και τα μάτια μου δεν ήθελαν να φύγουν από κοντά τους αλλά τι να έκανα; Αφού τους είπα αυτά που τους είπα και στάθηκα λίγες στιγμές καμαρώνοντας τες πήρα τον δρόμο τών δακρύων. Ω, ναι! Γιατί εγώ πονάω πολύ όταν ξέρω πως υπάρχει τέτια ομορφιά στον κόσμο κι όμως δεν έχω την ευκαιρία να την λατρέψω, να της χτίσω βωμούς και ιερά. Όσο χαίρεται η καρδιά μου σαν την συναντώ, τόσο θλίβεται σαν την αποχωρίζομαι.

Με τέτιες διαθέσεις τις άφηνα και γυρίζοντας κατά το σπίτι σκέφτηκα, έτσι σαν ο πιο ηλίθιος και ματαιόδοξος όλων, να τους έδινα ένα από τα φυλλάδια μου. Τουλάχιστον, σκέφτηκα, θα με θυμούνταν.

Από το αυτοκίνητο λοιπόν πήρα το φυλλάδιο που έγραψα για το Ισραήλ και εκείνο που έγραψα για τους βουλευτές τής Κοιν/τείας και γύριζα σε κείνες ελπίζοντας πως θα τις προλάβω.

Με είδαν που γύριζα πίσω και σηκώθηκαν. Έδειχναν ότι ήθελαν να φύγουν. Προφανώς θα τις τρόμαξα. Κατάλαβα τίς προθέσεις τους και τους φώναξα: wait a minute (περιμένετε ένα λεπτό). Ούτε που γύρισαν να με κοιτάξουν. Πριν κάνω λίγα βήματα είχαν καβαλλήσει τα ποδήλατα και χάθηκαν στην κατηφόρα. Γύρισα πίσω για την γνωστή ιστορία: κωλοζωή.

12 Μαΐου, Πέμπτη.

Ο ύπνος όχι και τόσο σπουδαίος. Και ή ο αέρας έφταιγε ή το... μπιφτέκι.

Το πρώτο περπάτημα στις 7 (34 λεπτά) και το 2ο στις 9, κατά τον φράχτη. Ξεκίνησα σαν ανέμελο πουλλί. Έτσι ανηφόριζα κατά την Π. Μακούντα και έτσι κατηφόριζα κατά το ποτάμι όταν έπιασα την κορούλα μου σε κείνη την τουαλέτα και σε κείνο το πλαστικό σπιτάκι καθώς με έφερνε κοντά της και με φιλούσε. Έπιασα εκεί κάτι κλάματα που φύγανε γρήγορα. Λίγο πιο πάνω θυμήθηκα εκείνο το κορίτσι με τα μαύρα (στολή δικηγόρων προφανώς) χτές-προχτές στα δικαστήρια. Την κοίταζα δυνατά στα μάτια και κείνη έδειχνε να το απολαμβάνει. Άραγε θα θυμάται τίποτα από κείνο το πρωινό; Πιο πέρα θυμήθηκα την Λίντα σε κείνη την βόλτα μας τότε ως τον φράχτη. Να θυμάται και κείνη τίποτα; Αλλά πού; Πιός θυμάται και θα θυμηθεί και κείνη;

Έτσι έπλεε το περπάτημα μου: μέσα στην νοσταλγία και τον πόνο. Τα πόδια μου ήταν βαριά από τους κόπους τών τελευταίων ημερών και οι διαθέσεις μου αντάξιες τού ανθρώπου που θέλει να θέσει τον κόσμο όλο κάτω από την εξουσία του. Δύσκολες μέρες και ακόμα πιο δύσκολες νύχτες αλλά, παρόλαυτά, υποφερτές. Πάντα υπάρχει και το χειρότερο.

Στο μεταξύ ήρθε το σούρουπο στο χωριό και δεν πάει πολλή ώρα αφότου γύρισα από την Πόλη. Πέμπτη σήμερα, κι έπρεπε να πάω στα παιδιά. Είχα φτάσει έξω από το Γραφείο στις 3 και τέταρτο. Περπάτησα γύρω από την Πόλη και πέρασα έξω από το σπίτι τους. Ο Έκτορας ήταν έξω

και έτρεξε κοντά μου όλος χαρά που ήρθα. Τον πήρα
στους ώμους και τον πήγα ως το Γραφείο. Σε λίγο ήρθε και η Ισμήνη με την μάνα της. Τους έδωσα εκεί έξω ένα σάντουιτς και λίγα χρυσόμηλα και σύντομα έφυγα για το Γυμνάσιο. Ώσπου να αλλάξω ρούχα και να βάλω το κοντό και τα παπούτσια τού ποδοσφαίρου ήρθε και η κοινωνική λειτουργός με τα παιδιά.

Πριν αρχίσουμε καλά-καλά το παιχνίδι η Ισμήνη δίψασε και ήθελε να πάμε να πιούμε νερό. Την πήρα στους ώμους μου και φύγαμε για τις βρύσες. Εκεί που ήπιαμε λίγο νερό η Ισμήνη ήθελε να πάει στην τουαλέτα και με ήθελε και μένα. Εκεί που ξεκινήσαμε για τις τουαλέτες-ήθελα ως γεγονός κι εγώ να κατουρήσω-πρόβαλε η λειτουργός: που το πας το κορίτσι; -Στην τουαλέτα. - Αστο να πάει μόνο του - Γιατί; Αν πάει με τον παπά του πειράζει; -Έχω εντολή από το δικαστήριο να μην πηγαίνεις μαζί της στην τουαλέτα. Θα πάω εγώ...

Τι να σ'τα λέω διάολε; Εν πάση περιπτώσει σύντομα ήμασταν όλοι στο γήπεδο. Η Ισμήνη ήταν μαζί μου και ο Ορφέας, ο Έκτορας και ο Αναστάσης εναντίον. Εκεί που παίζαμε πρόσεχα πόσο όμορφα ήταν τα παιδάκια μου: ο Έκτορας και η Ισμήνη. Στιγμές στιγμές ένιωθα εκεί πως δεν θα μπορούσα να τα αποχωριστώ, πως δεν θα μπορούσα να ζήσω χωρίς αυτά, αλλά έσφιγγα την καρδιά μου και ξεπερνούσα τον πόνο που διαπερνούσε τα σωθικά μου.

Η Ισμήνη άρχισε στο μεταξύ να μαθαίνει να κλωτσάει την μπάλα. Με κάθε γκολ αγκαλιαζόμασταν και χτυπούσαμε τα χέρια. Έδειχνε λιγάκι συγκρατημένη εξ αιτίας εκείνης τής σκηνής στις βρύσες αλλά γενικά ήταν αξιαγάπητη.

Έτσι παίξαμε καμιά ώρα ώσπου αποφασίσαμε ν' αλλάξουμε παιχνίδι. Εκεί όμως που εψάχναμε για χώρο για κρυφτό ήρθε ο Θεόδωρος και έτσι επανήλθαμε στο γήπεδο και στο ποδόσφαιρο.

Δεν άργησε όμως να γίνει 5½ και τότε μπήκανε τα παιδιά στο αυτοκίνητο τής λειτουργού και φύγανε. Αργότερα πέρασα έξω από το σπίτι τους και αγόρασα στον Ορφέα και στον Έκτορα ένα κρουασάν. Για την Ισμήνη είχα στο αυτοκίνητο ένα παστίτσιο και πήγα ξανά ως το Γυμνάσιο και της τόφερα για ένα φιλί στα... χείλη.

Στις εφτά και κάτι λεπτά έφευγα από την Πόλη. Σταμάτησα λίγο στην Λίμνη χωρίς να κατέβω από το αυτοκίνητο κι όταν έφτασα-γύρω στις εφτάμιση - στο σπίτι είχα πια ξεκαθαρισμένον τον τίτλο τού βιβλίου μου: το πορτραίτο μιας Νέας Θρησκείας.

Θα σημείωνα επίσης εκείνα τα τρεχάματα τών κοριτσιών τού Δημοτικού (ήταν πέντε, και μαζί τους οι αδερφές Κατσιάμη) μόλις πρόσεξαν ότι ερχόμουν πίσω τους. Κακά συστήματα, μα εγώ τις αγαπώ. Σύντομα, σαν είχα βγει την ανηφόρα, τους φώναξα: που τρέχετε; Δεν έχω όρεξη για παιχνίδια.

Θα σημείωνα ακόμα μια καλή κουβέντα τού Τζιανάβαρου και το χαιρέτισμα τής αδερφής τής Νατάσας κατά την πορεία μου από την Πόλη προς το Γυμνάσιο, εκεί όπου είχα αφήσει το αυτοκίνητο.

Ω, σας ευχαριστώ άνθρωποι, σας ευχαριστώ!

★

Σχεδόν 11, μετά από ένα περπάτημα ως την αποβάθρα και μετά από ένα μπάνιο. Ακουσα κάτι απόψε στις Ειδήσεις που μου ανέβασε το αίμα στο κεφάλι. Κάτι τροποποιήσεις ψήφισε η Βουλή στην νομοθετική της εργασία σχετικά με υποθέσεις βιασμού, άσεμνης επίθεσης και ασέλγειας. Και κάτι αυξήσεις τών ποινών σχετικά με υποθέσεις παραφύσιν συνουσίας, από 14, λέει, χρόνια σε ισόβια κάθειρξη. Και πως είναι αρκετές για να στοιχειοθετηθεί κατηγορία οι μαρτυρίες τών ίδιων τών συζύγων.

Ω, κι έχοντας υπόψιν εκείνη την κατάθεση μου πάνω στις σχέσεις μου με την κυρία, τότε μού φαίνεται πως πάνε να με κάνουν και ισοβίτη. Ίσως υποψιάζονται πως δεν θα πετύχει η απόπειρα να με κηρύξουν με μη σώας τας φρένας και έτσι το προσπαθούν αλλιώς.

Ω, αυτά είναι πράγματα για τα οποία αξίζει να γράψει κανείς. Εν πάση περιπτώσει μετά από έναν πρώτο πανικό, το τελικό συμπέρασμα μου είναι τούτο: θα χεστούν όλοι τους: Κληρίδηδες, Γαλανοί, σκατάδες και φατάδες. Μην αμφιβάλλετε πως σύντομα θα ψάχνετε όλοι για κρυψώνα. Ολοταχώς λοιπόν για το βιβλίο.

13 Μαΐου, Παρασκευή.

Ο ύπνος τέλειος, και το πρώτο περπάτημα στις 7:30 λεπτά.

Οκτώμιση η ώρα και αυτό που σκέφτομαι στην περίπτωση που θα αποφασίσουν για την φυλάκιση μου να κάνω είναι αυτό που έκανε και ο θείος μου: να πάω στους Τούρκους. Η κίνηση: 30+5Χ40 λεπτά, σε επίπεδο δρόμο.

14 Μαΐου, Σάβατο.

Ο ύπνος άσχημος. Ξύπνησα, όπως προχτές, στο δεξί πλευρό με άσχημες διαθέσεις. Σίγουρα θα φταίει ο κρύος αέρας στ' αυτιά, παρότι τα κάλυψα με την μπλέ κορδέλλα και με τον επίδεσμο.

Πολύ κρίμα αλήθια να ξεκινάς τέτια μέρα Μαγιού με τέτιες προϋποθέσεις.

Α, κι ο γάτος ψες καταπληγωμένος στο κρεβάτι μου. Του χάδεψα παρηγορητικά το κεφάλι και θυμήθηκα τις πληγές κάποτε τού Έκτορα μου, τα προσωπάκια τους φαντάστηκα να κοιμούνται στα κρεβάτια τους και γω να στέκω από πάνω τους να τα κοιτώ.

Το τραγούδι: σταμάτησε τού ρολογιού τούς δείχτες, τώρα που είμαστ' αγκαλιά... Ο γλυκός πόνος και τα δάκρυα που φέρνουν οι αναμνήσεις, ένα περπάτημα κατόπιν κάτω από τ' αστέρια και μια σιωπή, μια σιωπή...

★

Στις 7 το πρώτο περπάτημα: 30 λεπτά. Στις 9 το δεύτερο: 40 λεπτά, πάντα σε επίπεδο. Τώρα έγινε 11 κι άρχισα να πνίγομαι. Διάολε! Τι κακό κι αυτό! Δεν θα κάνω δηλαδή τίποτε άλλο από του να ασκούμαι και να περπατώ;

Τα πόδια είναι άχρηστα στο μεταξύ (μολύβια) και η καρδιά άδια και άτονη. Ω, συγκέντρωση! Θέλω οπωσδήποτε συγκέντρωση. Τα χαρτιά μού κάνουν ζημιά, μεγάλη ζημιά.

50 λεπτά στις 12, και 35 στις 3, στις 5, στις 7, στις 9 και στις 11.

15 Μαΐου, Κυριακή.

Ο ύπνος πολύ καλός. Από κίνηση κράτησα τα 9Χ30', σε επίπεδο δρόμο, ενώ παραδόθηκα στην ηλιοθεραπεία. Σίγουρα πάω για ανανέωση..: δέρματος.

Το νέο σήμερα: μου τηλεφώνησε η Ισμήνη το απομεσήμερο, γύρω στις δίο. Εγώ της απάντησα με κλάματα και "σ' αγαπώ". Ω, και την σκεφτόμουν την μορφή και την φωνούλα της την ώρα ακριβώς όπου εβούλιαζε ο ήλιος στην δύση. Ήταν ανάμικτη η χαρά με την θλίψη, η ευτυχία με τον πόνο. Σ' ευχαριστώ μωρό μου, σ' ευχαριστώ! Ευτυχώς που αύριο-μεθαύριο θα προχωρήσω με το βιβλίο κι έτσι σύντομα θα εκδικήσουμε την αγάπη μας.

★

Ψευδοκράμπες. Αίτημα για λιγότερο στρίμωγμα τών ποδιών, περισσότερο τών χεριών και για ηλιοθεραπεία. Και τρέξιμο μόνο την 1η μέρα τεσσάρων ημερών σκληρής εργασίας. Στην 1η φάση δηλαδή τρέχω τέσσερις φορές, στην 2η τρεις, στην 3η δίο και στην 4η μία φορά.

16 Μαΐου, Δευτέρα.

Ο ύπνος πολύ καλός κι οι διαθέσεις ανάλογες ενώ χα πόδια άρχισαν να ελαφραίνουν.

Αυτό: πως η υπερβολική έκθεση στον ήλιο φέρνει προβλήματα στην κεφαλή και η ελλιπής του στην καρδιά. Χτές πάντως έκανα σίγουρα κατάχρηση και θάμαι τυχερός σήμερα αν γλυτώσω τον πονοκέφαλο.

Στο μεταξύ πήρα 100 λίρες δανεικά από την μανούλα μου, 75 από τον Ντέϊβιντ για το νοίκι και 50 από την Στασού από λίγο λάδι που μου πούλησε και αύριο φεύγω για την Λάρνακα και για το τυπογραφείο.

★

Το αίτημα: η ηλιοθεραπεία να γίνεται στα διαστήματα τών περπατημάτων και να είναι ίσης διάρκειας μ' αυτά. Παλιό βέβαια το αίτημα, πολύ παλιό, αλλά έλα που το ξέχασα.

Ενώ γέλασα σήμερα την κορούλα μου. Της είχα πει χτές πως θα περνούσα σήμερα από το σχολείο της αλλά νά που δεν το κούνησα. Και τι να σκέφτεται άραγε; Κι η απάντηση: ω, μ' αφού μ' αγαπά, τότε σίγουρα θα σκέφτεται το καλύτερο για τον παπάκη της.

Η κίνηση για σήμερα: 8Χ28 λεπτά. Προτού έρθει η ώρα για το τελευταίο περπάτημα νύσταξα και έπεσα στο κρεβάτι.

17 Μαΐου, Τρίτη.

Ο ύπνος πολύ καλός. Θάλεγα μάλιστα τέλειος αν δεν υπήρχαν τα κουνούπια. Για πρώτη φορά από καιρό ξύπνησα νωρίς. Στις 5 και 10 ήμουν στο πόδι.

Κατά το πρώτο περπάτημα πρόσεξα τον ουρανό που κοκκίνιζε στην ανατολή και παρά τον κάπιο πονοκέφαλο μου οι διαθέσεις μου ήταν θριαμβευτικές. Ήθελα μάλιστα να υψώσω ύμνο αγάπης και δόξας για τον δημιουργό αυτής της Γης κι αυτής της ψυχής. Κι αλήθια! Αυτό το Ον θέλει ύμνους, ναι, αλλ' όμως οι καλύτεροι ύμνοι που ξέρω εγώ είναι ερωτικοί. Δεν μπορεί λοιπόν να πέφτω τόσο έξω, δεν μπορεί. Έτσι συμπεραίνω πως αυτή την φορά ο Θεός θα εμφανισθει σαν ένας Έρωτας.

18 Μαΐου, Τετάρτη.

Τα γεγονότα: χτές πήγα στην Λάρνακα για να βάλω μπροστά το βιβλίο. Έδωσα 200 λίρες προκαταβολή και έτσι είναι όλα έτοιμα. Πέταξαν στο μεταξύ και 10 λίρες στους δρόμους. Και μη χειρότερα.

Όταν γύρισα στην Πάφο πέρασα από τον Νόντα και ύστερα, μετά τις εφτά, έφτανα στο σπίτι τής αδερφής μου όπου είχα αφήσει το αυτοκίνητο μου.

Τι δειλινό ήταν εκείνο! Στην γειτονιά ακούγονταν οι φωνούλες τών κοριτσιών που παίζαν στον δρόμο και γω βιάστηκα να πάω κοντά τους. Ήταν εκεί όλη η παρέα (μιά, διό, τρεις Μαρίες, η Αναστασία, η Νικολέτα, η Τώνια, η Μαρηλία, η... η... και η...) και παίζαν σχοινάκι. Τα αγόρια στην άκρη τού δρόμου τίς κάναν χάζι, μάλλωναν πιά απ' όλες είναι η πιο όμορφη και σύντομα ήθελαν και την δική μου άποψη. Σε δύσκολη θέση μ' έβαζαν γιατί εγώ τις εύρισκα όλες (ή σχεδόν όλες) όμορφες. Η Μαρηλία βέβαια βάραινε στην ζυγαριά τής ομορφιάς αλλά κι αυτό δεν τόπα μήπως και πληγωθούν κάπιες άλλες. Όταν μού την φέραν κοντά για να σχηματίσω μια πιο... ξεκάθαρη άποψη τής είπα: Μαρηλία, έδωσα φιλάκια στην Μαρία για σένα. Σου τάδωσε; Εκεί πετάχτηκε η Νικολέτα και της λέει: ακούεις που σου έλεγα;

Ω τι όμορφη ζωή! Και πώς μπορούσα να μην παρασυρθώ απ' αυτή την γιορτή!

Τις κοίταζα όλες, μα πιο πολύ όμως την Μαρηλία, έτσι λες για να τις πιω. Όταν παίζαμε σε λίγο μπάλα εκεί στον δρόμο (σουρούπωνε στο μεταξύ πάνω από την Γη κι ήταν γλυκιά η ανάσα τής ζωής) την κοίταζα με θαυμασμό και της έλεα: Θεέ μου πόσο όμορφη είσαι!

Αργότερα, έξω από το καφενείο τής αδερφής μου, μάθαινα πως είναι ερωτευμένη με τον Γιάννο, τον γιό τής γειτόνισσας. Μάλιστα, είπαν, έφτασε στο σημείο να του ζητήσει και σχέσεις. Ω, αυτά δεν τα λένε ρε παιδιά, και προπαντός δεν τα λένε στις μαμάδες τους τα παιδιά. Τ'είν' αυτά τα πράγματα;

Στο μεταξύ όλη η παιδογειτονιά αποδείχτηκε τελικά ερωτοχτυπημένη. Εκεί στην βεράντα, κάτω από το φεγγάρι, τα βγάλανε όλα στην φόρα. Πιός αγαπά πιάν και πιά αγαπά πιόν. Η μαμά τού Γιάννου έπαιζε εκεί τον ρόλο τού κατεστημένου και εγώ έπαιζα - μιάς και βρέθηκε η ευκαιρία- τον ρόλο τής επανάστασης. Τους έλεα: να αγαπάτε παιδιά, μπράβο σας. Είναι δικαίωμα σας να αγαπάτε.

Κάπια ώρα διαλύθηκε η σύναξη, τα παιδιά χωρίστηκαν στα πολυτελή κελιά τους και κάτσαν μπροστά στις τηλεοράσεις για την καθημερινή δόση αποβλάκωσης και εγώ μπήκα στο αυτοκίνητο- ήταν ήδη 8½ - για την Πόλη. Όταν έφτασα στην Πόλη ήταν 9 και 5. Πέρασα έξω από το σπίτι τών παιδιών ίσως και ήταν κανένας στην αυλή αλλά τίποτα. Μπήκα στο αυτοκίνητο, ξεκίνησα και σταμάτησα λίγο στην Λίμνη. Στην αποβάθρα ήταν ο Γιαννής, μιλήσαμε λίγο στις γνωστές συχνότητες και πριν τις 10 ήμουν στο σπίτι.

Το γεγονός είναι πάντως πως ήθελα από ψες να γράψω κάτι για κείνες τις εικόνες στην Πάφο. Όταν όμως περπατούσα μετά τις δέκα αποφάσισα και πέρασα από τον
Ντέϊβιντ για να τον ρωτήσω για τον Κόλιν και τον Μπράϊαν ( ) γιατί δεν είχαν φανεί
από προχτές (κι έχουν μαζί τους και την μοτοσυκλέτα μου). Εκεί ήρθε σύντομα ο Ματθαίος και από κουβέντα σε κουβέντα πέρασαν και οι 11.

Έπρεπε συν τοις άλλοις να περπατήσω ακόμα λίγο (πέρασα στο μεταξύ στα σύντομα περπατήματα), ύστερα έπρεπε να κάνω μπάνιο και να τακτοποιήσω μετά το κρεβάτι μου για το... καλοκαίρι. Έγινε μισή ώσπου να τελιώσω. Και πού ώρα και διάθεση για σημειώσεις! Ευτυχώς όμως ήρθε ένα γλυκό πρωινό μέσα από έναν γλυκό ύπνο, ήρθε η ανάσα τής ζωής και του

καλοκαιριού και, ας είναι και τώρα, έκανα το χρέος μου προς τις αναμνήσεις.

★

Περασμένες οι εντεκάμιση. Πάτησα το κουμπί για να προχωρήσω στην μετάφραση στα ελληνικά εκείνου τού "καλέσματος για τον Καινούριο Κόσμο" κι έτσι όπως ήταν μαζί στην ίδια πρίζα η γραφομηχανή και το ράδιο άρχισε να γεμίζει η κάμαρα με τους ήχους: ψιντρή βασιλιτζιά μου τζιαί μαντζουράνα μου. Ω, και πώς να τ' ακούσεις πάνω απ' αυτή την αποπνιχτική μυρωδιά τής γραφομηχανής εσύ που οραματίζεσαι έναν ολάνθιστο Παράδεισο για τους ανθρώπους;

★

Σχεδόν 10 η νύχτα. Στην γειτονιά ακούγεται η φωνή εκείνων των πουλιών καθώς στον νου μου έχω την φωνή τής κορούλας μου. Είχα τηλεφωνήσει στις εφτά κατά το σπίτι τους και μου απάντησε εκείνη. Πόσα "σ' αγαπώ" δεν είπαμε! Και πόσες φορές κάναμε να κλείσουμε κι ύστερα μετανιώναμε.

Αργότερα μού τηλεφώνησε εκείνη. Ω, σ' ευχαριστώ, σ' ευχαριστώ πολύ. Το σούρουπο πάντως μάζευα χρυσόμηλα για να τους τα πάρω αύριο. Τέλιωσα στο μεταξύ με την δακτυλογράφηση εκείνου του κειμένου και αύριο αρχίζω με το κείμενο που έγραψα για το Ισραήλ.

Πώς την σκέφτηκα; Έτσι: αν βουληθώ να σ' αρνηθώ... Στην Λάρνακα χτές και στην Πάφο χτές, έτσι πάλι: αν βουληθώ να σ' αρνηθώ...

Η κίνηση: 16Χ15 λεπτά. Όλα καλά. Τα πόδια λιγάκι βαριά αλλά: καλά.

19 Μαΐου, Πέμπτη.

Έτσι ξύπνησα και πάλι: τι γλυκιά που είν' η ζωή! Έκανα το πρώτο περπάτημα στις 7, πάντα μέσα στην γλυκιά ανάσα τού μαγιάτικου πρωινού. Εύκολα ήρθε στον νου μου η σκέψη: πως για να δοξολογήσεις και να πιστέψεις στον Θεό (και στην άλλη ζωή ακόμα) πρέπει να έχεις πρώτα απ'όλα την Υγία. Συμπεραίνω λοιπόν πως για τις πλάνες τών ανθρώπων έχει και ο Θεός την ευθύνη του. Από την στιγμή που δεν έδωσε εντολές για την Υγία τών ανθρώπων, τότε τούς στέρησε από κάθε προοπτική να φτάσουν σ' αυτό το αγαθό που μόνο σ' αυτό θα μπορούσε να βασιστεί η πίστη στην ύπαρξη του και στην προοπτική εκείνης τής άλλης ζωής.

★

Στις 10 βγήκα πάλι για άλλο ένα σύντομο περπάτημα. Το πράγμα ήταν φανερό: ο αέρας άρχισε να χάνει την γεύση του, τ' αυτιά να βουίζουν, το μιαλό να θολώνει, τα αισθήματα να ατονούν, η ζωή να χάνει το νόημα της και ο αγώνας την αξία του. Έτσι λοιπόν πέρασα στα 30 λεπτά, πάντα σε επίπεδο.

Το απόγευμα πάντως ήμουν με τα παιδιά στο Δασάκι. Η κορούλα μου ήθελε να με παρασύρει σ' ένα μοναχικό περπάτημα αλλά βρέθηκε εμπόδιο ο Δημήτρης.

★

Τι παθαίνει ένα κορμί όταν ενώ πεινάει κάνεις μια ή δίο μέρες να το θρέψεις; Σκεφτείτε τι γίνεται όταν συνεχίσεις για 10,20 ή 30 μέρες. Κάτι αντίστοιχο υπολογίστε ότι παθαίνετε όταν δεν τρέφετε τήν καρδιά σας με την κίνηση που χρειάζεται.

20 Μαΐου, Παρασκευή.

Το πρώτο περπάτημα στις 6: 30 λεπτά. Το δεύτερο στις 8. Κι αυτό το αίτημα: όταν δεν έχει ήλιο ή όταν για οπιουσδήποτε λόγους δεν μπορώ να κάνω ηλιοθεραπεία, τότε να αυξάνω την κίνηση στα 45,30 και 15 λεπτά.

21 Μαΐου, Σάβατο.

Ο ύπνος τέλειος, με κάτι όμως το αρνητικό. Χωρίς άλλο πρέπει να περάσω στους κόπους.

Στις 7 έγινε το πρώτο περπάτημα: 30΄. Στις 9 το δεύτερο: 45'. Στις 12 -και κάτι - βγήκα έξω για το επόμενο. Ήταν ολοφάνερο πως είχαν αρχίσει να χαλούν τα πράγματα οπόταν, μετά τα πρώτα δέκα λεπτά, ζώστηκα τόν τροχό. Τον έσειρα στον δρόμο έξω από το σπίτι για 30-35 λεπτά με τα πράγματα να διορθώνονται παντού, από τα δόντια ως την σπονδυλική στήλη, και τέλιωσα ύστερα με άλλα 5-10 λεπτά χωρίς τον τροχό. Έτσι λοιπόν τώρα θα δοκιμάσω τον τροχό σε επίπεδο δρόμο και ίσως περιορίσω τίς προπονήσεις μόνο κατά την πρώτη ημέρα κάθε περιόδου σκληρής εργασίας. Μία επίπεδη Γη θα ήταν δηλαδή ευχής έργον.

Επιπλέον κίνηση: 30' με τον τροχό στις 4 και στις 7. Στις *9* 75' ως την Λίμνη, χωρίς τον τροχό.

Σήμερα πάντως βλέπω διαφορετικά το τελευταίο πρόγραμμα. Θα απέφευγα δηλαδή την σταδιακή συγκέντρωση τών προσπαθειών. Από το κέντρο δηλαδή (3η ζώνη οικισμών) θα έφευγα απ' ευθείας για την ύπαιθρο.

★

Άρχισα το περπάτημα μετά τις ενιά με ποιητικές διαθέσεις. Στην ψυχή μου απλωνόταν μια μελαγχολία που πλημύριζε τα πάντα γύρω μου. Το φεγγάρι ψηλά στον νοτιά κόντευε να γεμίσει. Ήταν σχεδόν η νύχτα μέρα και τ' αστέρια στον ουρανό ήταν λίγα. Φαινόταν πάνω ψηλά η μεγάλη άρκτος και λίγα αστέρια στην δύση, λίγα στον βοριά και λίγα στην ανατολή. Η νύχτα ίδια σχεδόν κι απαράλλαχτη με κείνην που είχε δώσει κάποτε έναν στίχο: "νύχτα με φεγγάρι αγαπημένη". Σαν αυτές που σε καλούν να τις περπατήσεις βήμα το βήμα και να τις πιεις γουλιά την γουλιά παρέα με μια αγαπημένη. Και έτσι να της κρατάς το χέρι και να παίρνετε δρόμους και ν' αφήνετε δρόμους και να χάνεστε σε ταξίδια δίχως γυρισμό. Κι έτσι να περνά η ζωή κοντά στα ακρογιάλια με χάδια, με φιλιά και με αγκαλιάσματα και να μην σε νιάξει τι θα φέρει το αύριο.

Έτσι που λέτε, με παράπονα να δέρνουν πολλά την ψυχή μου άφησα αυτό το σπίτι για να περπατήσω ως την Λίμνη. Η σιωπή πήγαινε μπροστά κι εγώ ακολουθούσα. Κάτι αλιχτά ακούγονταν τών σκυλλών, κάτι αυτοκίνητα και τα κύματα κάτω στην ακρο- θαλασιά.

Έψαχνα με το μιαλό να θυμηθώ όλους τούς Μάηδες που πέρασα σ' αυτή την Γη, όλα τα καλοκαίρια και όλα τα φθινόπωρα, όλους τούς Μάηδες που με χόρτασαν με στάχτη, τα κορίτσια δίχως καρδιά, τα κορίτσια με τον φόβο στην ψυχή, τα κορίτσια που θέλουν ν' αγαπήσουν κι όμως φοβούνται, που θέλουν να ζήσουν κι όμως φοβούνται. μια Αντρούλλα μια φορά κι έναν καιρό, μια Μαριάμ. Ω, κι η κορούλα μου, πώς μπορεί νάναι τόσο μακριά η κορούλα μου!

Πονούσαν οι μνήμες, πονούσαν πολύ αλλά δεν είχα διάθεση για κλάματα, ούτε για τραγούδια. Κι άνκαι έπιασε ο νους μου κάπιους λυπημένους στίχους,όμως η σιωπή μιλούσε καλύτερα για τον πόνο μου και γω την άφησα να μιλήσει όπως ήξερε εκείνη.

Στην ακροθαλασιά έσκαζαν τα κύματα με πάταγο, περπάτησα λίγο στην άμμο και σκεφτόμουν πώς θάναι τάχα αυτή η καινούρια Γη που θα μας δώσει ο Θεός. Χωρίς θάλασσα, χωρίς βουνά. Ω, και τι να την κάνω τέτια Γη; Άραγε, σκεφτόμουν, νάναι γι'αυτό που πληγώνουν έτσι την ψυχή μου αυτά τα βουνά και αυτή η θάλασσα καθώς τα κοιτάζω; Νάναι γι' αυτό;

Πώς θάναι αλήθια αυτή η καινούρια Γη; Πώς θάναι; Πώς θάμαι γώ; Πώς θάσαι συ; Πώς θάναι τα κορίτσια και πώς η αγάπη;

Με κάτι τέτιες σκέψεις έσερνα βαριά τα βήματα μου και σκεφτόμουν πως ότι και να συμβαίνει γύρω μας, το γεγονός θάναι πως η ομορφιά θα πηγάζει πάντοτε από μέσα μας, κι αυτή θάναι ικανή να ομορφαίνει τα πάντα και τους πάντες γύρω της.

Με τα πολλά βέβαια οι διαθέσεις μου άλλαζαν συχνότητες κι εγώ τις ακολουθούσα και τις παρακολουθούσα. Έφτασα στο σπίτι μετά τις δεκάμιση, έκανα κάνα-διό γυμναστικές ασκήσεις και μπήκα στο μπάνιο. Μετά το μπάνιο πήρα την πέννα και το αποτέλεσμα μόλις που το έχετε δει: λέξεις. Και μη χειρότερα. Πάλι καλά που υπάρχουν κι αυτές, πάλι καλά.

Στο μεταξύ έχω βαρεθεί και τα γυμνά κορίτσια στα περιοδικά που πήρα πριν 20 μέρες απο την Λευκωσία. Απαρηγόρητος δηλαδή. Ώρα όμως τώρα για ύπνο.

★

Ένα σχέδιο: σκηνικό μια παραλία, ένας ρομαντικός, κουρασμένος και διψασμένος για ζωή άνθρωπος και ένα κορίτσι μονάχο να περπατά στην αμμουδιά. Μόλις λοιπόν τον αντιλαμβάνεται τρομοκρατείται και... τα ξέρετε γαμώ το, τα ξέρετε. Άνθρωποι που φοβούνται την σκιά τους.

22 Μαΐου, Κυριακή.

Ο ύπνος τέλειος. Το πρώτο περπάτημα στις 6 ½ για 30΄, 20' με τον τροχό και 10 χωρίς.

★

Αλήθια, γιατί να είναι αλλιώτικες οι Κυριακές από τις άλλες μέρες; Και γιατί να ρίχνουν τόσο παράπονο στην ψυχή μου; Γιατί να είναι αλλιώτικες οι Κυριακές;

Είναι άραγε γιατί έπρεπε νάταν εκείνες οι απέραντες γιορτές και τα πανηγύρια κι όμως είναι ένα τίποτα; Είναι που έπρεπε να ξυπνούν οι γειτονιές και ν' αντηχούν παντού χαρούμενες φωνές και τραγούδια κι όμως δεν αντηχεί τίποτ'άλλο από την σιωπή σου;

Είναι γιατί γίνεται κουρέλι το πανέμορφο φόρεμα τής ζωής; Είναι γιατί λείπουν τα παιδιά; Γιατί λείπει η αγάπη; Είναι γιατί λείπει ο Έρωτας;

Ω, τι' ναι αυτό που κάνει τόσο λυπητερά τα πρωινά τής Κυριακής; Τι'ναι αυτό που κάνει τόσο πονεμένα τα μεσημέρια; Είναι άραγε η πεθυμιά κάπιων καλύτερων Κυριακών που δεν ήρθαν ακόμα, η ανάμνηση άραγε εκείνης τής απέραντης Κυριακής ενός Παραδείσου που θα ξοδεύεται ανάμεσα σε γλυκοκοιτάγματα, αγγίγματα κι αγκαλιάσματα, ανάμεσα σε γλυκά θεάματα και τέρψεις ερωτικές;

Αλήθια, είναι γι'αυτό ή είναι για κάτι άλλο που είναι πιο πονεμένη η Γη τα πρωινά τής Κυριακής;

★

Πως όλοι οι πόθοι που ζήσαμε κάτω απ' αυτό τον ήλιο, όλα τα γλυκά όνειρα που κάναμε, όλα θα ζήσουν μια μέρα θριαμβευτικά.

Και δίο τραγούδια το πρωί. Το πρώτο: στην πύλη τ' Ανδριανού κοντά στού Μακρυγιάννη. Κι ύστερα ένα άλλο με τον Ζωγράφο (αν δεν κάνω λάθος). Ούτε που κατάφερα να πιάσω έστω κι έναν στίχο του, όμως νά που με συνεπήρε. Τίποτε άλλο απ' αυτό δεν έχω μέσ' την καρδιά μου, μόνο τους ήχους του που δονούν γλυκά μέσα στο κορμί.

Στις 3 άφηνα το σπίτι φορόντας τ' αθλητικά παπούτσια. Έτρεξα σχεδόν ως το Δασάκι. Εκεί ήταν ο Έκτορας και ο Ορφέας. Μίλησα λίγο με τον Έκτορα και σύντομα έφευγα. Στάθηκα λίγο στην Φωτεινή και προτού βγώ από το Δασάκι ερχόταν πίσω μου ο Ορφέας με το ποδήλατο. Μου είπε ν' ανέβω εγώ στο ποδήλατο να τον πάρω γιατί ήταν κουρασμένος. Έτσι κι έγινε. Εκεί στην ESSO χωρίσαμε. Πέρασα ύστερα έξω από το σπίτι τους ίσως και δω την Ισμήνη αλλά δεν ήμουν τυχερός. Έφυγα τρέχοντας για την Λίμνη. Εκεί κολύμπησα για κανένα 20λεπτο γυμνός. Στον γυρισμό στο χωριό μ' έφερε ο Βάσος, ο εγγονός τού Μηνά. Ας είναι καλά. Ύστερα εδώ έκανα κάτι διευθετήσεις ώστε να προχωρήσω λίγο με τα σπιτάκια (υδραυλικά και ταρατσώματα σ' αυτά εδώ και πορτοπαράθυρα στα άλλα). Στις 8 περπάτησα για 25 λεπτά και στις 10 βγήκα έξω για το τελευταίο περπάτημα. Ο ουρανός, σαν και ψες, σωστή μαγεία: φεγγάρι, φως και λίγα αστέρια. Κι εγώ το ζούσα έτσι: πού είστε άνθρωποι να δείτε; Πού είστε άνθρωποι να ζήσετε; Πού είστε κορίτσια;

Κι έτσι: η μοναξιά μού δίνει τον πόνο και η Υγία μού δίνει την αυτοπεποίθηση. Και τα δίο μαζί μού δίνουν το Όραμα και τον Λόγο. Ναι, μπορεί χωρίς την μοναξιά να είχα την ευτυχία, όμως δεν θάχα τον Λόγο. Κι απ' όσο ξέρω: το ένα είναι τόσο πολύτιμο όσο και το άλλο.

Αργότερα στην κάμαρα έσφιγγα την γροθιά: εδώ την έχω την Παράδεισο. Με τίποτα δεν μου ξεφεύγει. Μάλιστα σκεφτόμουν και κάτι λέξεις που θα κήρυσσαν την εξέγερση τού ανθρώπου ενάντια στον παλιό Θεό.

Σκέφτομαι επίσης κι αυτό τον τίτλο γι' αυτές τις σημειώσεις: το Ημερολόγιο ενός Οδοιπόρου.

23 Μαΐου, Δευτέρα .

Διάολε, αυτό το έχω πάθει και ξαναπάθει πολλές φορές (το να μην με ικανοποιεί δηλαδή ο ύπνος μετά από προπόνηση). Παρότι δεν ξύπνησα στο πλευρό, όμως κάτι στην καρδιά δεν ήταν εντάξει.

Το πρώτο πάντως περπάτημα έγινε κατά τον φράχτη Κι αφού πρώτα έλεγξα τα πέκκα στις ελιές. Αυτοί οι ίσκιοι μού παίρνουν το μιαλό. Αχ, κι όλο κι όλο που θέλεις είναι ένα κορίτσι, μια νύμφη και μια νεράιδα τής ακροποταμιάς που να ξέρει να ζει και ν'αγαπά. Και θα παράδινα τότε το κορμί μου στους ίσκιους τού Μάη και στην αγκαλιά της.

Όπως κάθε μέρα δηλαδή αναπολόντας και κυνηγόντας τό Όραμα τού Παραδείσου. Ω, πόσο σίγουρη είναι η ψυχή μου γι' αυτό, πόσο απόλυτη: ο Παράδεισος θάρθει! Έρχεται, έρχεται η καινούρια Γη και ο καινούριος άνθρωπος.

★

Βράδυ, σχεδόν μεσάνυχτα, μετά το μπάνιο.

Γεγονότα: το πρωί έβαλα φωτιές, ύστερα δούλεψα πάνω στις αποχετεύσεις τών σπιτιών μου. Στις 3 πήγα στην Λίμνη με τα πόδια, έκανα μπάνιο για κανένα 20λεπτο και γύρισα ξανά πίσω για τις αποχετεύσεις μου.

Στις 9 έφυγα πάλι για την Λίμνη με το κεφάλι σκυφτό και με τα χέρια στις τζέπες τού κοντού

παντελονιού μου. Το φεγγάρι σχεδόν πανσέληνος, δρόμοι, κάμποι, βουνά, φως, θάλασσα και σιωπή.

Έκατσα λίγο στην αποβάθρα κι άπλωσα γύρω τα μάτια και τα είδα όλα. Θυμήθηκα κάπιες νεκρές αγάπες, μια Μάρθα σ' αυτά τα γυρογιάλια, μια Ελένη σε κάπια άλλα, μια Αντρούλλα σ' αυτά τα ίδια νερά μια φορά κι έναν καιρό. Έφερα στον νου μου τα παιδάκια μου εκεί στην Πόλη και θυμήθηκα τα τραγούδια που με κράτησαν στον πιο μεγάλο πόνο μου, έπιασα ένα κλάμα αλλά έφυγε γρήγορα. Έκατσα ακόμα λίγο εκεί ανιχνεύοντας τίς εικόνες που μου έφερνε η θλίψη μου και δεν άργησα να πάρω τον δρόμο τού γυρισμού.

Σ' αυτό λοιπόν τον γυρισμό και ενώ ένιωθα πνιγμένος από κάπια επιπόλαια γεύματα ...ανακάλυψα την άσκηση που θα με σώσει. Ούτε λίγο ούτε πολύ: στέκομαι στα χέρια μου προσπαθόντας να αναπνέω δυνατά.

Δεν το αποκλείω η ζωή μου ν' αλλάξει χάρις σ' αυτή την άσκηση. Ναι, και τις μέρες τής ξεκούρασης αντί να στηρίζομαι στα χέρια, να στηρίζομαι στο κεφάλι.

Πάντως ενώ ψες όλο κι όλο που κατάφερα ήταν το ένα λεπτό, όμως τώρα το σούρουπο έφτασα το 1 λεπτό και 45 δευτερόλεπτα.

ΚΙ αυτή η εικόνα: στα χαρακτηριστικά τού προσώπου του διαφαινόταν ο μεγάλος πόνος και ο μεγάλος αγώνας.

24 Μαΐου, Τρίτη.

Ημέρα δακρύων η σημερινή, κι η νύχτα ίδια και απαράλλαχτη.

Έφευγα το πρωί με το τρακτέρ για την Πόλη κι έπαιρνα χρυσόμηλα και φρέσκα μύγδαλα για τα παιδάκια μου. Πριν πάρω καλά-καλά τον δρόμο θυμήθηκα εκείνον τον Έκτορα (προχτές στο Δασάκι τού έλεα πως έχει ένα υπέροχο σώμα) και άρχισα να τραγουδώ με πόνο: αγόρι μου, αγόρι μου, αλήθια μου και ψέμα μου, χαρά μου, χαρά μου κι άνθρωπε μου...

Σύντομα η φωνή μου γινόταν σπαραχτική και μ'έπιασαν τέτια κλάματα που δεν μπορούσα να τα ελέγξω. Σ' αυτό λοιπόν τον σκοπό κόντευα στην Πόλη ώσπου... πέρασε κι αυτό.

Στις 10 ήμουν στο "τμήμα υδάτων" και στις 11-παρά-ήμουν στο Δημοτικό. Εκεί είδα την Ισμήνη καθώς έτρωγε ένα σάντουιτς και μου είπε να την περιμένω όταν θα σχολάσει.

Το μεσημέρι ήμουν στο Γυμνάσιο για το "εξώφυλλο"[40] τού βιβλίου. Είδα τον Νίκο και του είπα λίγο πολύ τι θέλω. Ύστερα κάθησα στην αίθουσα καθηγητών και μίλησα λίγο με κάπιους απ' αυτούς. Ανάμεσα τους ήταν κι η Μαργαρίτα. Ω, και έφερα μαζί μου το φάντασμα της για να γεμίσει τίς ερημιές μου.

Στην μία περίμενα την Ισμήνη να σχολάσει. Έμεινα λίγο κρυμμένος και ήθελα να δω την αντίδραση της. Μ' έψαχνε αλήθια το κορίτσι μου, κοίταζε αριστερά, κοίταζε δεξιά. Ω, κι έκανε μεγάλη χαρά σαν μ' άκουσε να την φωνάζω.

Ύστερα βρήκα και τον Έκτορα, τους αγόρασα κάτι φτηνοπράγματα και φύγαμε. Ο Ορφέας ύστερα ήθελε σουβλάκια. Την είχα και δεν την είχα μια λίρα και του πήρα. Μάλιστα με φίλησε. Ας είναι καλά. Κόντευαν πάντως οι 2 όταν άφηνα την Πόλη και έγινε 2½ ώσπου να φτάσω στο χωριό. Έφαγα, ξεκουράστηκα λίγο, περπάτησα μετά τις 4 για καμιά ώρα κατά την Κινούσα και ύστερα πήγα να ποτίσω τίς ελιές τής αδερφής μου. Έκοψα πρώτα τα χόρτα και ώσπου να κάνω αυτό και κείνο έγινε 8 για να γυρίσω στο σπίτι. Περπάτησα λίγο και στις 8 ½ καθόμουν μπροστά στην τηλεόραση για το φαΐ και για τις... Ειδήσεις.

Η συνέχεια ήρθε μετά τις 9 όταν άφησα το σπίτι για το τελευταίο περπάτημα. Τα βήματα μου με παρέσερναν και πάλι κατά την αποβάθρα. Στα χείλη μου ήρθε το τραγούδι τού πρωινού: αγόρι μου, αγόρι μου... αλλά το έλεγα τώρα με άλλη διάθεση. Ναι, ένιωθα δυνατός και ευτυχισμένος μέσα στην δυστυχία μου. Η νύχτα ήταν πανσέληνη, ο αγέρας γλυκός στο κορμί και το χρυσό φως τού φεγγαριού κατέκλυζε τα πάντα. Έτσι πάνω σε σκέψεις σ' αυτά και σε κείνα έφτασα στην αποβάθρα. Εκεί ξαφνικά έπιασα να τραγουδώ: ήτανε Θεέ μου μια φορά τρεις νέοι, τρεις φίλοι, τρία παιδιά... Ω, κι έτσι τόλεα και το ξανάλεα, σταματούσα σε κάθε στίχο κι έκλαιγα απαρηγόρητα. Γύρω μου οι εικόνες τών βουνών στον ορίζοντα έπεφταν σαν καρφιά στα σωθικά μου, η θάλασσα πλατιά κι απέραντη όπως τον πόνο μου και γύρω μια λέξη: απελπισία. Στην μνήμη τα 18 μου χρόνια σ' αυτά τα γυρογιάλια, εκείνος ο έφηβος που δεν πέθανε ακόμα. Στην άκρη τού δρόμου κάπιοι ευκάλυπτοι ύψωναν το μπόι τους στον ουρανό, πιο κει οι ακακίες. Πότε πρόλαβαν

και κείνες και άνθισαν και πότε πρόλαβαν και ρίξαν τον ανθό τους; Πιός είδε και πιός νιάστηκε;

Με τους στίχους και με τα κλάματα άφηνα την αποβάθρα και έπιανα τους δρόμους. Όταν κόντεψα την πρώτη ανηφοριά η καρδιά μου γαλήνεψε. Σκεφτόμουν πάντως πως δεν είναι πόνος που να είναι καινούριος και δεν είναι πόνος που να μην τον βρίσκω μέσα στο ελληνικό τραγούδι.

Σύντομα έκανα τις σκέψεις που μου έφερνε το πεπρωμένο μου. Σκεφτόμουν το καινούριο μου μήνυμα για τους ανθρώπους και πως πρέπει να γεμίσω τον κόσμο με την ιδέα μου αυτή: πως μόνο όταν θα έχουμε θρέψει όλους τους πεινασμένους αυτής της Γής και μόνο όταν θα έχουμε παρηγορήσει όλους τους δυστυχισμένους και όταν θα έχουμε δώσει αγάπη σε όσους την χρειάζονται, τότε και μόνον τότε θα μας ανταμοίψει ο Θεός με έναν καλύτερο κόσμο.

Τότε θα έχετε κερδίσει την ανάσταση για τους αδελφούς σας ανθρώπους, και για σας την αιώνια νεότητα και την αιώνια ευτυχία. Απλά: εμπιστευθείτε με πρώτα, ακούστε με και υπακούστε με και τότε θα δείτε πως εμείς θα πετύχουμε εκεί ακριβώς όπου απέτυχε ο ίδιος ο Θεός.

Κτλ κτλ. Ώσπου ήρθα στο σπίτι και έσκυψα πάνω από τα χαρτιά. Στο μεταξύ πέρασαν οι 11 χρωστάω ακόμα στο σώμα μου ένα μπάνιο και, κατόπιν, ύπνο.

★

Έξω από το Δημοτικό εκείνες οι αδελφούλες: γιατί μας κοιτάς; Εγώ τους είπα: γιατί είστε ωραίες.

25 Μαΐου, Τετάρτη.

Σκέφτομαι ένα βιβλίο διηγημάτων με κεφαλαία τα ονόματα κοριτσιών: την Α, την Β, την Γ κτλ κι όπου θα γράφω τις σκέψεις και τα όνειρα που έκανα για την καθεμιά.

Για τα αθλητικά σκέφτομαι κι εδώ μια καινοτομία: αντί ν' αρχίζω από τα μεγάλα ερεθίσματα και να πηγαίνω στα μικρά, να κάνω το αντίστροφο. Έτσι περίπου:

4	8	12		16
3	6	9		12
2	4	6		8
1	2	3	και	4

★

Αυτό: αν ο Θεός δοξάζεται με τους ύμνους και με την μουσική, τότε γιατί να είναι όλα τα τραγούδια για τον έρωτα; Εκτός και αν ο Θεός είναι ο Έρωτας. Ω, εύχομαι να μην αποστρέψει και πάλι το βλέμμα από την αλήθια, εύχομαι να έχει κι αυτός συμφιλιωθεί με το "σώμα" του. Άραγε οι αναστολές τού Θεού μεταφυτεύτηκαν στους ανθρώπους; Τα συμπλέγματα, οι αντιφάσεις και τα ταμπού;

Στις 10½ πάντως έφυγα για την Λίμνη. Πριν τον μεγάλο δρόμο γύρισα πίσω και πιο πάνω έκατσα λίγο στην μέση τού δρόμου κοιτάζοντας τον ουρανό. Το τραγούδι και πάλι: ήτανε Θεέ μου μια φορά τρεις νέοι, τρεις φίλοι, τρία παιδιά... Ω, και κείνα τα παιδάκια μου. Φύλαγε μου τα Θεέ, φύλαγε μου τα!

★

Για τα τραγούδια και για τους ήχους που θάπρεπε να γέμιζαν το στερέωμα. Και νά που δεν ακούς άλλο τίποτα από τους ήχους τών μηχανών. Για τα τραγούδια. Σαν το: έφυγες έφυγες μα δεν μπορείς άλλη αγάπη να βρεις...

26 Μαΐου, Πέμπτη.

Υπέροχο το πρωινό στην Γή. Γύρισα από έναν γλυκό ύπνο και από κάτι όνειρα από τα οποία δεν μπόρεσα να κρατήσω καμιά εικόνα. Στο ράδιο έβαλαν κάτι ωραία τραγουδάκια και έτσι όπως είχα τον ήχο στην διαπασών τα άκουγα σαν περπατούσα στον δρόμο έξω από το σπίτι.

Αλήθια! Είναι από τα πρωινά εκείνα που σου δίνουν την αίσθηση ότι αξίζει τον κόπο "να ζεις και να παλεύεις".

Στο μεταξύ ανοίξαν για τα καλά οι ορέξεις μου. Εψές έφαγα κάτι έξτρα προτού κοιμηθώ και τώρα νά που δεν είχα προλάβει καλά καλά να σηκωστώ και ήθελα να φάω.

Μετά το 2ο περπάτημα οι διαθέσεις μου είναι περίπου εδώ όπου έπρεπε να ήταν. Με διό λόγια: βαρέθηκα το χαμαλίκι και τον ήλιο. Θέλω να κάτσω σ' έναν παχύ ίσκιο και να παραδοθώ

στην ρέμβη μέχρι να τελιώσει ο κόσμος.

★

Αυτό: για την ακοή έχουμε την μουσική και το τραγούδι, για την όραση έχουμε τα χρώματα και τις εικόνες, για την όσφρηση έχουμε τ' αρώματα και τα λουλούδια, για την γεύση το φαγητό και για όλες τις αισθήσεις μας έχουμε τα... σώματα μας.

★

Σχεδόν μία η ώρα μετά τα μεσάνυχτα.

Η κορούλα μου, τα παιδιά μου και η Λίμνη. Εκείνα να με θέλουν κι εγώ να μην μπορώ να κάνω τίποτα. Ως πότε Θεέ μου; Ως πότε;

Κι η Καλομοίρα κάπου στην Πόλη, στις 11 τα παιδιά τού Λυκείου στην αποβάθρα πριν τα μεσάνυχτα, τα τραγούδια τους και το τραγούδι μου: αχ παλλικάρι μου...

Ιούνιος 1994

1η Ιουνίου, Τετάρτη.

Τα γεγονότα: χτές ήμουν στο δικαστήριο για την υπόθεση διατροφής. Τελικά βγαίνει διάταγμα με το οποίο θα πληρώνω 60 λίρες τον μήνα για τα παιδιά στο Γραφείο Ευημερίας. Ο Νόντας το θεώρησε επιτυχία, όμως εγώ αισθάνομαι πραγματικά ηλίθιος. Ασφαλώς όμως θα το αντιμετωπίσω. Ελπίζω να πάνε όλα καλά με το βιβλίο.

Εκεί στην Πάφο καθάρισα το απομεσήμερο κάτι λάσπες που έβγαλε το γεωτρύπανο στην αυλή τής αδερφής μου και ύστερα έπαιξα λίγη μπάλα με τα παιδιά.

Εκεί που έτρωγα, στην μία, είχε σχολάσει η Μαρία και μπήκε στην κουζίνα με την σχολική ποδιά της. Ήθελα τόσο να αγκαλιάσω το κορμάκι της και -όντως- άφησα το τραπέζι και την παρακάλεσα για ένα αγκάλιασμα. Εκείνη όμως συνεχίζει να το παίζει άγρια και να μην καταλαβαίνει τίποτα.

Η αδερφή μου πάντως με φόρτωσε με αγαθά (μακαρόνια τού φούρνου, καττιμέρια και κρέμα). Ας είναι ευλογημένη.

Η εικόνα όμως που έφερα πω πολύ μαζί μου και που με κυνηγά και στον ύπνο και στον ξύπνο μου είναι η Αναστασία. Την είχα δει το απομεσήμερο με το αδερφάκι της έξω από το σπίτι τής αδερφής μου και της είπα πόσο όμορφη ήταν. Αντέδρασε πολύ γλυκά και χαριτωμένα. Μάλιστα μού είπε και δίο φορές "ευχαριστώ". Αχ αυτό το προσωπάκι της πόσο θάθελα να το γεμίσω με φιλιά! Και πόσο θάθελα να παραδοθώ σε ατελίωτα παιχνίδια με κείνο το κορμάκι της!

Στην Πόλη ύστερα, μετά τις 7, είδα την Ισμήνη να γυρίζει με την μάνα της από το Δασάκι. Την πήρα στα χέρια μου ενώ η κυρία με απειλούσε με καταγγελία. Ω, πόσο εύκολα θα μπορούσα να την σκοτώσω έτσι όπως έκανε. Αλλά είπαμε να το παίξουμε φρόνιμα, και θα το κάνουμε.

Προχωρούσαμε κατά την Πόλη, εγώ στην αριστερή μεριά τού δρόμου και εκείνη στην δεξιά, ενώ μου φώναζε πως της δημιουργώ προβλήματα και πως μπορεί να ήθελε να παντρευτεί και... και., και... και πως η συμπεριφορά μου αποτελεί εμπόδιο.

Εγώ τής είπα πως εκείνη είναι που δημιουργεί τα προβλήματα και πως άμα θέλει να παντρευτεί, μπορεί να παντρευτεί. Ας πάρει όσους θέλει. Εγώ γιατί να είμαι εμπόδιο;

Εν πάση περιπτώσει την άφησα την Ισμήνη εκεί που έκανε η κυρία να πάει στην αστυνομία και της είπα να γυρέψει αύριο από τον Γιαννάκη τα καττιμέρια. Ύστερα είδα και τον Έκτορα και τον Ορφέα. Τους έδωσα δίο καττιμέρια και τους μάλλωσα γιατί καβαλλούσαν το ποδήλατο τής Ισμήνης με άδιο λάστιχο. Είχαν μάλιστα χάσει και την καδένα.

Σύντομα πάντως έφευγα για το χωριό, ράντισα τα μπετά που έκανα τις τελευταίες ημέρες και μάζευα τα πράγματα όταν ήρθε ο Ντέϊβιντ και κάτσαμε και μιλούσαμε για μια σχεδόν ώρα.

Στο μεταξύ έφυγαν από προχτές ο Κόλιν και ο Μπράϊαν χωρίς να μου δώσουν τίποτα. Από σήμερα πάντως θα αρχίσω να πορτοπαραθυρώνω εκείνα τα δίο σπιτάκια και θα περάσω στα 6Χ35 λεπτά, σε επίπεδο δρόμο.

Α, και το τηλεφώνημα τής Ισμήνης προχτές, αργά το απόγευμα, όταν δούλευα το τσιμέντο. Μούλεγε: όση είναι η Πόλη και όση είναι η Μακούντα και πιο μακριά και πιο μακριά και πιο

μακριά: τόσο σ' αγαπώ.

★

Έτσι κι απόψε: σαν το πρωινό και σαν χτές και σαν προχτές και σαν κάθε μέρα να θέλω τόσο πολύ να αγκαλιάσω ένα σώμα κι όμως να μην βρίσκεται πουθενά.

Σκεφτόμουν μάλιστα την Ρινάτ σε κάπιο ενδεχόμενο. Θα την έστελλε μού έλεγε προχτές ο Ντέϊβιντ να της δώσω λίγο στόκο για κάτι ψιλοδουλιές. Κι έτσι όπως ένιωθα την ψυχή μου να θέλει τόσο ν'αγκαλιάσει, σκεφτόμουν με τον εαυτό μου: αν της έλεα: μπορώ να σε αγκαλιάσω; Ή: μπορώ να σου χαδέψω τα μαλιά;

Ω, και σκεφτόμουν με μεγάλο πόνο την άρνηση της. Γιατί σίγουρα τα κορίτσια που θα έλεγαν: αγκάλιασε με, χάδεψε με όσο το θέλει η ψυχή σου (γιατί αυτή το θέλει. Χωρίς τ' αγκαλιάσματα δεν είναι καλά και όλη η άσκηση καταντά ματαιοπονία χωρίς τον έρωτα), ναι, σίγουρα τα κορίτσια που θα δέχονταν έτσι απλά το αγκάλιασμα και το χάδι ενός διαβάτη δεν υπάρχουν για μένα.

2 **Ιουνίου, Πέμπτη.**

Μου θόλωσε τα μάτια ο πόθος. Μέσα στους δρόμους και μέσα στις κάμαρες, μού θόλωσε τα μάτια ο πόθος.

Οι εικόνες τών ηδονών με κυνηγούν ακατάπαυστα. Κάτω από τ' αστέρια και κάτω από τα σύννεφα αναζητώ την αρχή τού ονείρου, γυρεύω το πέρασμα τής ζωής.

3 **Ιουνίου, Παρασκευή.**

Σημειωτέον: χτές πέρασα από κείνο το Γυμνάσιο για κείνα τα σκίτσα που είχα ζητήσει από τον Νίκο για το εξώφυλλο. Ω, με πόση απάθεια με δέχτηκαν! Δούλεψαν άραγε οι κακές γλώσσες;

Στο μεταξύ ο Νίκος δεν έκανε τίποτα, 10 μέρες από τότε.

Α, και στο Δημοτικό χτές ο διευθυντής. Του είχα πει πως ετοιμάζω ένα βιβλίο, και του είπα και τον τίτλο του. Εκείνος είπε: μην μας το φέρεις για να το αγοράσουμε. Εμείς ξέρουμε μόνο την δική μας θρησκεία.

Κι οι πολυλογίες πριν τής Τασούλλας για την κουλτούρα και για τα πράσινα άλογα.

Και με τα παιδιά πάλι χτές στο Δασάκι, και με την βαρκούλα. Αχ αυτή την κορούλα μου! Πόσο την πονάω Θεέ μου!

Και χτες δηλαδή όπως παντού και όπως πάντα: οι καλοί και οι κακοί ανακατωμένοι, οι αισχροί και οι ωραίοι, η κοροϊδία και η συμπόνια, η απάθεια και το χαμόγελο, όλα ανακατωμένα.

Ήταν άνθρωποι που με κοίταζαν έτσι που αναρωτιόμουν σαν και τότε: ρε, μπας και ξέρουν αυτοί κάτι για μένα που δεν το ξέρω εγώ ο ίδιος; Έσπαζα αλήθια το κεφάλι να σκεφτώ μήπως έγινε τίποτα αυτές τις τελευταίες ημέρες που να έκανε κάπιους κυρίους να μου δείξουν τα μούτρα τους και το μόνο που ανακάλυπτα τελικά ήταν το ... κόκκινο διάδημα μου.

★

Βράδυ, σχεδόν μεσάνυχτα, μετά το μπάνιο.

Τα σκεφτόμουν καθώς άρχιζα με το τελευταίο περπάτημα να τραγουδώ εκείνο το τραγούδι που άκουσα προχτές από το ράδιο, τέτια περίπου ώρα, πάλι κάτω από τ' αστέρια: φεύγουν οι ώρες, φεύγουν τα χρόνια, και στα μαλιά μας έρχονται χιόνια. Γι' αυτό έλα, την ζωή να χαρούμε, όσο μπορούμε, όσο μπορούμε...

Στην αρχή η διάθεση μου ήταν χαρούμενη και έδινα τον ανάλογο τόνο στην φωνή μου. Όταν ύστερα έπιασα το: αν μ' αγαπούσες όσο σ' αγαπώ, αν μ' αγαπούσες, θάταν ο κόσμος όνειρο γλυκό, αν μ' αγαπούσες... και περνούσα από το "πάρε πέτρινα λουλούδια τής θάλασσας" δεν μπορούσα να φανταστώ τό τι θα ακολουθούσε. Κι όταν έπιανα ύστερα εκείνο το "σ' αγαπώ, τι μπορώ ακριβέ να σου πω" και αρχίνισα να ουρλιάζω σε κείνους τούς στίχους τού "κουρασμένου παλλικαριού" ήρθε γρήγορα ο πρώτος θρήνος. Από το πολύ κλάμα μόλις που εκατάφερνα ύστερα να αρθρώσω τίς λέξεις τού πιο μεγάλου πόνου που πέρασε ποτέ σε τραγούδι. Γνωστό βέβαια κι αυτό από παλιές σελίδες: πού νάβρω ταχυδρόμο να σου στείλω... ω, κι έτσι όπως τόλεα και το ξα- νάλεα και έφερνα στον νου μου εκείνα τα προσωπάκια τους κι εκείνα τα κορμάκια τους έπεφταν σαν κύματα οι λυγμοί στο στήθος μου. Μέσα σε κείνες τις στιγμές προσπαθούσα πεισματικά να πάρω το μιαλό μου εκεί όπου οι άνθρωποι πονούν και υποφέρουν, εκεί όπου πεθαίνουν τα παιδιά. Σε μια Ρουάντα

σήμερα και σε μια Καμποτία, σε μια Ευρώπη μια φορά κι έναν καιρό, σ' ένα Σουδάν και σε μια Ινδία, σε μια Βραζιλία και σε μια Αϊτή. Οι εικόνες που έρχονταν μέσα από τον χρόνο σπάραζαν το κορμί μου. Πονούσα και ένιωθα ξανά εκείνον τον "απέραντο πόνο τών πεπερασμένων ημερών "κι έτσι περπατόντας από την τσιμεντένια βρύση στον μύλο και από τον μύλο στην τσιμεντένια βρύση, παραμιλούσα και έκλαιγα προσέχοντας να κρατήσω τον θρήνο μου σε χαμηλούς τόνους για να μην ανησυχήσουν οι...γείτονες.

Σ' αυτό τον σκοπό τέλιωνε το περπάτημα. Ύστερα στην κάμαρα και στον καθρέφτη σκεφτόμουν με πόνο ξανά αυτή την εγκατάλειψη κι αυτή την μοναξιά μου που κατάντησε πια για μένα ένα αβάσταχτο μαρτύριο, σκεφτόμουν αυτή την αγάπη τής κορούλας μου (άλλη αγάπη δεν είχε κι αυτή από τον μπαμπά της και κοιτάξετε τώρα: ούτε στο σπίτι της δεν μπορεί ναρθεί, στην κάμαρα και στο κρεβάτι της, στους χώρους όπου μεγάλωνε και έπαιζε κάποτε κι ήταν όλος της ο κόσμος) και ένα άλλο κύμα δακρύων σπάραξε την ψυχή μου. Στο μπάνιο ύστερα οι ίδιες εικόνες, το ίδιο δράμα και τα ίδια πρόσωπα σε όλες τις παραλλαγές τους, η ίδια κι ακατάπαυστη ιστορία τού ανθρώπου, ο ίδιος απέραντος πόνος κι ο ίδιος κόσμος στην άκρη τής αβύσσου. Ένα όνειρο και μια ελπίδα απέραντη όσο το σύμπαν, η συντριβή και η ανάσταση, ο θάνατος και η ζωή, το κλάμα που φεύγει και γίνεται γροθιά και χαμόγελο, μια σύλληψη πολιτική, ένα σχέδιο κι ένα όραμα που θα ανοικοδομήσει τον κόσμο, ένα πανηγύρι και μια Κυριακή που έρχεται πετόντας πάνω σε χίλια φτερωτά άλογα κι ένα τραγούδι τώρα όχι σαν τ' άλλα: δεν μπορεί, δεν μπορεί να τελιώσ' η ζωή, τούτο δω το πρωί ξημερώνει γιορτή...

★

Πές μου Θεέ: μπορείς να αρνηθείς αυτά τα τραγούδια κι αυτούς τους ύμνους που υψώθηκαν για σένα στον ουρανό; Δέξου τους Θεέ και μην σκεφτείς πως αυτοί είναι ύμνοι για τον διάβολο. Δέξου τους Θεέ και αναγνώρισε κι εσύ για Θεό σου τον Έρωτα.

★

Έτσι: εκεί θάναι τα παιδάκια μου τέτια ώρα. Αλήθια: κοιμούνται καλά; Είναι καλά;

Κι έτσι: ντρέπομαι παιδιά μου, ντρέπομαι που δεν ρίσκαρα τίποτα παραπάνω, ντρέπομαι που δεν ξεπάστρεψα ακόμα εκείνο το καθήκι, ντρέπομαι παιδιά μου, ντρέπομαι πολύ, μέχρι θανάτου, σας λέω, ντρέπομαι.

Η ελπίδα μου όλη έγκειται στο βιβλίο μου. Αύριο παίρνω τίς πρώτες σελίδες για τις διορθώσεις.

4 **Ιουνίου, Σάβατο.**

Αργησα σήμερα να ξυπνήσω, κόντεψαν οι εφτά, κι ο ύπνος ήταν τέτιος που λες και αναγενιέσαι και σκέφτεσαι έτσι απλά πως είναι γλυκιά η ζωή και πως αξίζει τον κόπο να την ζήσεις. Έτσι σκεφτόμουν αλήθια σε κείνο το πρώτο περπάτημα έξω στον δρόμο.

Τώρα πέρασαν στο μεταξύ οι έντεκα και μόλις που γύρισα από την Πόλη όπου είχα πεταχτεί με το αυτοκίνητο για να πάρω τις πρώτες σελίδες τού βιβλίου για τις διορθώσεις.

Αφησα στο σπίτι τών παιδιών κάτι καρπούζια που μου έδωσε χτές ο Στάσής και ύστερα έδωσα στην κυρία τα ροδάκινα. Περνόντας ύστερα από την πλατεία τούς αγόρασα πόμπες και πέρασα έξω από το σπίτι τους για να τους τις δώσω. Ήταν ο Έκτορας έξω, του φώναξα αλλά μόλις με είδε μπήκε μέσα και έκλεισε την πόρτα. Γιατί ρε γιόκα μου; Και γιατί δεν μου τόκανες αυτό προχτές προτού σού αγοράσω τα παπούτσια; Έτσι θάχα και κανένα γρόσι στην τζέπη μου για ώρα ανάγκης.

Εν πάση περιπτώσει φώναξα ακόμα διό-τρείς φορές αλλά δεν πήρα απάντηση. Κανείς δεν φάνηκε. Ξαναπέρασα ύστερα 3-4 φορές αλλά τίποτα και πάλι. Έτσι κι έτσι έγινε δεκάμιση ώσπου αποφάσισα και άφησα την Πόλη. Στον δρόμο το τραγούδι που έλεγα ταίριαζε απόλυτα με τις διαθέσεις μου: αχ περιστέρι μου μην φεύγεις βιαστικό... Δάκρυ δεν ήρθε κανένα. Μόνο πονούσα, πονούσα πολύ, έλιωνε η ψυχή μου από τον πόνο μα πιός την ρωτούσε;

Ξανά η ίδια ερημιά δηλαδή, η ίδια πάντα απάντηση τών ανθρώπων στην πιο μεγάλη αγωνία, η ίδια σιωπή κι η ίδια θλίψη. Ο ίδιος πόθος για ατέλκυτες ηδονές, η ίδια πορεία στην ζωή και στον θάνατο και ο ίδιος ακατάπαυστος αγώνας για την Υγία και για το Μέτρο. Οι ίδιες εικόνες, ο ίδιος κόσμος και το ίδιο όραμα, η ίδια ελπίδα και ο ίδιος θρίαμβος μπροστά στα μάτια μου.

Κατά τ' άλλα: εξακολουθώ ακόμα να πνίγομαι μέσ' το φαγητό μου. Ω, σίγουρα είμαι ο πιο μεγάλος ηλίθιος.

Και σήμερα στα πορτοπαράθυρα. Και η κίνηση: 6Χ3 χλμ.

5 **Ιουνίου, Κυριακή.**

Από το πρωί αυτό: όσο δύσκολη άσκηση και να κάνεις για κάπιες ημέρες, όσο πολύ και αν εκτεθείς στον ήλιο και όσο πολύ και αν φας, τίποτα απ' αυτά δεν ωφελεί και πολύ χωρίς κάπια καθημερινή δόση άσκησης, φαγητού και ηλιοθεραπείας.

★

Την σεργιάνιζα κι απόψε κάτω από τ' αστέρια. Έδενα τα χέρια στο στήθος και έσφιγγα τίς γροθιές στους στίχους: γύρνα στ' αραχνιασμένο σπίτι να σε γεμίσω με φιλιά, γύρνα χαμένο μου σπουργίτι, να βρεις την πρώτη σου φωλιά...

Ήταν πριν τις ενιά όταν πλησίαζα στο σπίτι μετά από μια επιδρομή στα περιβόλια για λίγα χρυσόμηλα. Δεν είχα πατήσει καλά καλά στην βεράντα και ακούστηκε το τηλέφωνο να κτυπάει. -Ναι, πιός είναι; -Παπά. -Παπάκι μου... Ω, και πώς μπορεί να δεχθεί ένας τυρανισμένος άνθρωπος τέτια φωνή χωρίς δάκρυα;

Είχα ξοδέψει στο μεταξύ όλη την μέρα φτιάχνοντας παράθυρα. Σχεδόν ούτε που την σκέφτηκα. Και νά που απόψε με πήρε πάλι στο τηλέφωνο για να μου θυμίσει πως υπάρχει. Μου μιλούσε πάλι με κείνη την ψιθυριστή φωνούλα της και είχε το μαγνητόφωνο της στην διαπασών για να μην την ακούσει η μάνα της που μου τηλεφωνούσε.

Ω, και με τι ευγνωμοσύνη να την ακούσω! Με τι τραγούδια να την ευχαριστήσω και με τι δάκρυα να παρηγορηθώ;

Έβγαινα στον δρόμο λίγο μετά τις δέκα με κείνο το τραγούδι: από μακρινά, μέρη ξωτικά, χίλιους θησαυρούς και χρυσά φλουριά κτλ κτλ. Ο ουρανός ήταν γεμάτος με αστέρια, οι τζίτζικες μονοπωλούσαν την μουσική και στην Γη απλωνόταν η δροσιά τών ημερών τού Παραδείσου. Έτσι κι έτσι δεν δυσκολεύτηκα να διατυπώσω την σκέψη πως η κορούλα μου είναι το μόνο πλάσμα στον κόσμο που νιάζεται για μένα. Ναι, αυτή είναι μια σκέψη που μου βουρκώνει πραγματικά τα μάτια.

Έτσι λοιπόν μ'αυτές και με κείνες τίς σκέψεις δεν άργησε ναρθεί ξανά εκείνο το τραγούδι: πού νάβρω ταχυδρόμο να σου στείλω... Ώσπου ήρθαν κάτι κλάματα, αλλά φύγανε γρήγορα. Ύστερα στο σπίτι τακτοποίησα το ριζόγαλο που έφτιαξα πριν, έκανα ένα μπάνιο και έκατσα εδώ γι' αυτές τις σημειώσεις.

6 **Ιουνίου, Δευτέρα.**

Και σήμερα αυτό το κάτι που πλημυρίζει το σύμπαν και χώνεται μέσα στο είναι μου και μου λέει πως θα νικήσω, θα επιβάλω την Ιδέα μου σ' όλο τον κόσμο και σύντομα θα ταξιδεύω ανάμεσα στ' αστέρια.

... Όλα τα κάνει ο Έρωτας.

7 **Ιουνίου, Τρίτη.**

Πήγα σήμερα ως την Πόλη για να φέρω γάλα και να πάρω στα παιδιά λίγα ροδάκινα και λίγα χρυσόμηλα. Πέρασα από το Δημοτικό και είδα την Ισμήνη στην ώρα τής γυμναστικής. Της έδωσα μια πόμπα.

Ύστερα, όταν σχόλασαν, δεν ήθελαν να έρθουν μαζί μου πάνω στην μοτοσυκλέτα για να τους πάω ως το σπίτι τους. Αργότερα πέρασα έξω από το σπίτι και φώναξα τον Έκτορα. Εκείνος δίσταζε να έρθει. Τον ρώτησα όμως γιατί μπήκε στο σπίτι το Σάβατο όταν του φώναξα και εκείνος μού είπε πως τους θύμωσε ο κοινωνικός λειτουργός την Πέμπτη γιατί είχαν έρθει μαζί μου.

Κατά τ' άλλα συνέχισα και σήμερα με τα παραθυρώματα και με τα έξι περπατήματα τών 3 χλμ. Η όρεξη μου στο μεταξύ αυξήθηκε, τρώω περισσότερο και ξεπερνώ λίγο-λίγο εκείνη την κατάσταση όπου "επνιγόμουν μέσα σ' ένα πιάτο φαΐ". Ας είναι καλά η δουλιά. Όμως είναι γεγονός πως το παράκανα, ιδίως με την ορθοστασία.

★

Μου τηλεφώνησε χτές, μετά το μεσημέρι, η Δωρούλλα για κείνο το πρόγραμμα που είχα υποσχεθεί στον γυμναστή της. Αχ αυτή η φωνούλα της! Το βράδυ ήρθαν όλοι οικογενειακώς στην

μάνα μου και μου φώναξε ο Πελοπίδας για να τους το πάρω.

Ήταν η Μαρία, η αδερφή, με όλα τα τέκνα. Η Δώρα, η Ερμολια και ο Γιάννος, συν ο Πελοπίδας. Η Δώρα ήταν με κομμένο μαλλί και ήταν ... γλυκύτατη. Δεν χόρταινα να την βλέπω.

Το βράδυ την είδα στον ύπνο μου σε μια ερωτική σκηνούλα και σήμερα οληµέρα ονειρεύομαι το κορμάκι της. Ναι, και θέλω να ζήσω, να παραδώσω το σώμα μου σε ατελίωτα παιχνίδια ερωτικά κι όμως νά που δεν μου μένει τίποτε άλλο από την μοναξιά και τις σημειώσεις.

8 **Ιουνίου**, Τετάρτη.

Προψές ήταν τα κουνούπια (παρά το τούλι) και ψες ο αέρας στ' αυτιά (δεν τα κάλυψα ενώ έκανε λίγο κρύο). Έτσι χάθηκε ο Έρωτας και ο Σκοπός από το πρωινό μου.

★

Ψάχνω εκεινο τον κόσμο όπου η ικανοποίηση και των πιο πεζών και καθημερινών αναγκών μας (για φαγητό, για το παράδειγμα, για δουλιά ή για ξεκούραση) θα είναι μια απόλαυση.

★

Αυτό κι αν είναι σίγουρο: τα ερωτικά πάθη έρχονται μαζί με την Υγία.

★

Η Μαρία. Και την ήθελα να παραδοθούμε σε αγκαλιάσματα δίχως τέλος. Αχ ανεψιούλες! Είστε σεις ο Παράδεισος ή μήπως είμαι εγώ η Κόλαση; Είστε σεις η ζωή ή μήπως είμαι εγώ ο θάνατος;

Έτσι και σήμερα λοιπόν, σαν και χτές και σαν προχτές: βαρέθηκα τούς κόπους, απόκαμα. Θέλω τόσο να παραδοθώ στην μελέτη και στα παιχνίδια τών σωμάτων.

★

Τι κάνει την λογοτεχνία να ξεχωρίζει; Να, για μένα ένα κάτι είν' αυτό: το ότι λες μ' αυτήν (ή: μέσω αυτής) όλα όσα δεν θα έλεγες στον καθένα παρά μόνο στον εαυτό σου ή σ' έναν καρδιακό φίλο. Όμως επειδή οι καρδιακοί φίλοι δύσκολα βρίσκονται και επειδή εκείνος που έχει τα βαθιά αισθήματα έχει και την επίγνωση τής αξίας τους, έτσι λοιπόν ο γραπτός λόγος είναι, ας πούμε, ένα αναγκαίο... κακό και μια - έστω και φτηνή - παρηγοριά.

★

Ήταν περασμένες οι πέντε και μισή όταν ήρθε ο Ντέϊβιντ εκεί που δούλευα για τα παράθυρα για να μου πει ότι έχει προβλήματα με το ψυγείο του. Εκείνος ήθελε να το αλλάξει με ένα άλλο κι εγώ τού είπα να κοιτάξει να βρει μια άλλη λύση. Εκείνος τό- παιξε στενοχωρημένος και μου είπε πως δεν είμαι εντάξει (για την ακρίβεια η λέξη που χρησιμοποίησε ήταν το unfair, κάτι τέτιο). Πάνω σ' αυτό έφυγε ενώ εγώ συνέχιζα με τις κάσες στο σπιτάκι που θα νοικιάσω (κι αν το νοικιάσω) στην Έλκε από τον άλλο μήνα.

Λίγο μετά τις 6 ήρθα ως τον δρόμο έξω από το σπίτι για να προχωρήσω στο επόμενο περπάτημα. Ω, και τα σκεφτόμουν όλα: το ψυγείο, το ρολόι μου που χάλασε έτσι ξαφνικά και νά που θα θέλουμε και ρολόι, αυτές όλες τις απενταρίες μου. Μια λίρα την έχω όλη κι όλη και θα πρέπει να περάσω μ' αυτήν μέχρι να μου πληρώσει ο Ντέϊβιντ το νοίκι. Στο μεταξύ έκανα το πρωί έναν λογαριασμό και βρήκα πως έχω επείγοντα χρέη 60-65 λιρών. Αν μου δώσει δηλαδή ο Ντέϊβιντ 75 και δώσω τις 65, τότε θα πρέπει να περάσω με τις υπόλοιπες 10 ως το τέλος τού μήνα που θα πληρωθώ από τον Ματθαίο και τον Δημήτρη. Όλα κι όλα που θα πάρω θάναι 110 λίρες. Βέβαια θα πρέπει να δώσω τις 60 για την κυρία ενώ υποσχέθηκα καμιά 150ριά στον Κίκη για το βιβλίο. Ευτυχώς που θα πάρω κάτι από το κριθάρι και από το σιτάρι (το θέρισα προχτές) κι έτσι ελπίζω ο Ιούλης να είναι, από οικονομική, τουλάχιστον, άποψη, λιγότερο απελπιστικός.

Αυτά σκεφτόμουν λοιπόν ανακατωμένα με την μοναξιά και με τον πόνο μου. Ο ήλιος πήρε ήδη για τα καλά την κατηφοριά, φυσούσε και έκανε λίγο κρύο. Στον ουρανό τα σκορπισμένα εδώ κι εκεί σύννεφα έμιαζαν να παρατάσσονται άτακτα για μάχη. Κι έτσι όπως κοιτούσα μια τα βήματα μου και την ψυχή μου και μια την φύση και τον ουρανό, ήρθαν ξαφνικά με δύναμη τα κλάματα. Ω, κι ανακατώθηκε η μορφή τής κορούλας μου μέσα στις εικόνες που μούφερνε ο πόνος μου. Μια τέτια ώρα θα την ήθελα αλήθια κοντά μου, να γείρω στην αγκαλίτσα της και να της πω τα βάσανα μου και κείνη ν' απλώσει τα χεράκια τής στα μαλιά μου και να με παρηγορήσει. Θα την ήθελα να διώξει την μοναξιά τών κάμαρων και την μοναξιά τών δρόμων. Θα την ήθελα ν' ανασάνει μαζί μου αυτό τον πόνο.

Ή ήθελα νάταν εδώ για να μου πει εκείνη τον πόνο της, να μου πει για κείνους που την πλήγωσαν (γιατί οι άνθρωποι είναι άνθρωποι, ότι κι αν πεις). Την ήθελα τόσο εδώ κι όμως είχα μόνο το φάντασμα της.

Έτσι λοιπόν, μ' αυτές και με τούτες τις σκέψεις, προχωρούσε το δειλινό στους δρόμους και στο σπιτάκι, ύστερα, για τα παράθυρα. Όταν σουρούπωνε κατέβηκα πάλι στα περιβόλια για να κόψω χρυσόμηλα για να τους πάρω αύριο που θα πάω στην Πόλη να τα δω στο γνωστό ραντεβού.

Σαν γύριζα σε κείνη την ανηφόρα σήκωσα το κεφάλι από τους ώμους και είδα κάτι κατάμαυρα σύννεφα ν' απλώνονται στον ορίζοντα τής δύσης. Όμορφες μα και πονεμένες εικόνες για τον ποιητή.

Σαν τέλιωσε η ανηφόρα και πήρα την τελευταία στροφή κατά το σπίτι έπιασα να τραγουδώ: κοίταξε πόσο σ' έχω προσπεράσει, τώρα πια να με φτάσεις δεν μπορείς. Έτσι αργά που στον δρόμο προχωρείς, σε λίγο ο ένας τον άλλον μας θα χάσει...

Έτσι πνιγόμουν στα δάκρυα και στον πόνο, έτσι πέθαινα κι έτσι ανάσαινα, έτσι κρατιόμουνα κι έτσι την καλούσα μα εκείνη δεν άκουγε. Ήταν μακριά.

Με διό λόγια σαν εκείνην δηλαδή: γιατί δεν είσαι δω, να σ' αγαπώ κάτω απ' τ' αστέρια; Γιατί σε μια στιγμή γίναν βροχή τα καλοκαίρια; Κτλ κτλ.

Έτσι κι έτσι κι έτσι. Μα πού θα μου πάτε; Την ζωή που θα οικοδομήσω εγώ από τον πόνο και από τον πόθο μου, εσείς ούτε να την ονειρευτείτε δεν μπορείτε.

9 **Ιουνίου**, Πέμπτη.

Μ'αρέσει η αίσθηση που μου δίνει ο ήλιος τού πρωινού καθώς χτυπάει το σώμα μου, αυτή η γλυκιά αίσθηση τής πρωινής δροσιάς στο κορμί που δεν το άγγιξε ακόμα ο ιδρώτας. Τέτια ώρα είμαι στ' αλήθια ερωτευμένος με τον εαυτό μου.

Μ' αρέσει και το τραγούδι: κάποτε είχαμε μιλήσει σ' ένα σοκάκι ταπεινό και τις φτερούγες σου είχες λύσει για ν'ανεβείς στον ουρανό...

Αυτός ο πόνος Θεέ μου, κι αυτή η θλίψη, αυτές οι εικόνες τού κόσμου που μπήγονται στην καρδιά μου άλλοτε σαν μαχαίρια και άλλοτε σαν λουλούδια, αυτοί οι ήχοι κι αυτά τα χρώματα, αυτές οι αναμνήσεις που γεμίζουν το κενό τών ημερών μου κι αυτά τα κλάματα που γεμίζουν την σιωπή τής μοναξιάς μου, κι αυτά μ' αρέσουν, όλα μ' αρέσουν.

Θεέ, χτές ήθελα να σου ζητήσω να μην μου πάρεις αυτά τα βουνά. Τα θέλω Θεέ, τα θέλω για να θυμάμαι, να θυμάμαι και γώ και να θυμάται και κείνη.

Στο μεταξύ πάω και σήμερα για τα παραθυρώματα γιατί φοβάμαι πως αν κάτσω για τις διορθώσεις, τότε δύσκολα θα σηκώνομαι μετά.

10 **Ιουνίου**, Παρασκευή.

... Μαγική απόψε η νύχτα, νύχτα ονειρεμένη και βγήκα πριν τις δεκάμιση για ένα τελευταίο περπάτημα. Είμαι πιασμένος στο μεταξύ από λίγο ποδόσφαιρο που έπαιξα χτές με τα παιδιά και από κάτι ασκήσεις που έκανα ψες. Σήμερα πάλι, ως το μεσημέρι, βοηθούσα την αδερφή μου στα καρπούζια. Η Δωρούλλα μού πετούσε τα καρπούζια κι εγώ τα τακτοποιούσα σε σωρούς κι όλο τής τραγουδούσα και της γλυκομιλούσα και την κοίταζα ίσα να την πιώ. Στιγμές σχεδόν Παραδείσου.

Πριν τις δώδεκα είχαμε κιόλας φορτώσει ένα ημιφορτηγό και εγώ πετάχτηκα ως την Πόλη για να πάρω λίγα καρπούζια στα παιδιά. Πρώτα πέρασα από κείνο το Δημοτικό, ίσως και τα δω λίγο. Στην βρύση τής αυλής έπλυνα λίγο τα χέρια και έκανα να βγω έξω. Στο μεταξύ όμως με πλησίασαν οι συμμαθήτριες τού Έκτορα και από ερώτηση σε ερώτηση και από κουβέντα σε κουβέντα ήρθε ο δάσκαλος για να τις μαζέψει για το μάθημα τής γυμ/κής.

Ύστερα στο διάλειμμα είδα λίγο την Ισμήνη. Ήταν στην τάξη της και είπα σε δίο παιδάκια και την φωνάξανε. Σύντομα όμως μάς ζύγωσαν κάπια άλλα κορίτσια και με ρωτούσαν γι'αυτό και για κείνο. Δυσκολευόμουν αρκετά να τους απαντήσω, αλλ' όμως τούς χαμογελούσα αδιάκοπα και δεν χόρταινα να τα κοιτάζω, ιδίως εκείνην την κόρη τής Σούλλας. Δίο φορές, μάλιστα, της είπα: αμάν τι'σαι συ! Κι όταν ύστερα με ρωτούσε: "αγαπάς την γυναίκα σου;" εγώ τής είπα: εσένα είναι π'αγαπώ...

Θεέ μου τι σκηνές ήταν αυτές! Και πώς με κοίταζαν εκείνες! Εκείνη η κορούλα τής Αθηνάς κι εκείνη τής Καλομοίρας. Αυτές οι μελαχρινές θεότητες. Όλη την ημέρα τίς σκεφτόμουν και

ένιωθα πως χρωστούσα κάπιους στίχους σ' αυτές τις υπάρξεις ή, έστω, κάπιες σημειώσεις.

Πριν κάτι ώρες ήθελα ν' άρχιζα ένα ποίημα ή μια ιστορία με τούτες τις λέξεις: "εκείνα τα μελαχρινά κορίτσια τής Πόλης, εκείνα είναι που μού πήραν τον νου". Κάπια ώρα μάλιστα είχα πιάσει να τραγουδώ: δακρύζω και, μελαχρινό μου, δακρύζω και μαραίνομαι... Κτλ κτλ.

Το απόγευμα τακτοποίησα τις κάσες για τα παράθυρα και τις σκεφτόμουν εκείνες τις σκηνούλες και γελούσε η ψυχή μου. Αλήθια! Πόσο λίγο ξέρουν οι άνθρωποι τα παιδιά, και πόσο λίγο τον εαυτό τους! Ω, και τι δεν θα κάνω για σας κορίτσια, γι' αυτές τις απέραντες στιγμές. Και τι δεν κάνω κορίτσια! Περιμένετε και θα δείτε.

Από το απόγευμα στο μεταξύ αποφασίζω και περνάω στα δίο χιλιόμετρα ενώ κάπιες αλλαγές στο όλο πρόγραμμα μου γίνονται πλέον αναπόφευκτες.

Στις 8 και είκοσι πάντως παράτησα τα παραθυρώματα, περπάτησα κανένα 25λεπτο, έκατσα μετά να φάω μπροστά στην τηλεόραση και πριν τις δέκα ήμουν στο μπάνιο. Εκεί στο μπάνιο σκεφτόμουν τον Λούη κι έλεγα με πόνο το όνομα του.

Ο Λούης ήταν ένα ωραίο παιδί από τον Πωμό, καλουπσιής στο επάγγελμα και καλή καρδιά από επιλογή. Και νά που πέθανε κι αυτός (από ηλεκτροπληξία)-έχει ένα 20ήμερο τώρα - κι εγώ μόλις που το είχα μάθει το πρωί από την Μαρία.

Και να σκέφτομαι εκείνο το πρόσωπο να λιώνει μέσα στο χώμα. Όχι Θεέ! Αυτό δεν μπορεί, δεν γίνεται, δεν είναι δίκαιο.

Ω, το σχόλιο μου είναι γνωστό: οι ωραίοι άνθρωποι δεν πρέπει να πεθαίνουν
ποτέ.

Τον σκεφτόμουν και μετά το μπάνιο στο τελευταίο μου γι'απόψε περπάτημα κάτω από τ' αστέρια. Στην αρχή έσερνα τα βήματα έχοντας γλυκές και γαλήνιες σκέψεις στην καρδιά μου. Κάπιες αναμνήσεις, κάπιες εικόνες και κάπιοι ήχοι από χαμένους καιρούς έκαναν εφόδους μέσα στην καρδιά μου, σκεφτόμουν αυτή την θεϊκή σιωπή και ύψωνα τα χέρια στον ουρανό την μια παρακαλόντας τον και την άλλη ευχαριστόντας τον γι'αυτή την καρδιά και γι' αυτό τον νου που μούχει χαρίσει. Σαν τέλιωσε το περπάτημα στάθηκα λίγο στην σκοτεινή όψη τής χαρουπιάς και φέρνοντας ξανά και ξανά την μορφή εκείνου τού παιδιού τού "φώναξα": Θεέ μου, σχίσε τα διαστήματα τών αστεριών κι έλα, έλα ντυμένος την δόξα και την δύναμη σου. Έλα Θεέ! Φτάνει πια αυτός ο πόνος, φτάνει αυτός ο θάνατος.

Έτσι τέλιωνε λοιπόν το περπάτημα και έτσι άρχιζαν οι... σημειώσεις. Ω, σας ευχαριστώ κορίτσια, σας αγαπώ, σας λατρεύω, ζω για σας, πολεμάω, παλεύω και πεθαίνω για σας.

Ενώ, για το γραφτό και πάλι, ήταν και το ράδιο κατά το περπάτημα, η γλυκιά φωνή μιας Αφροδίτης Μάνου που μούφερε, ήθελε δεν ήθελε, την σκέψη πως "όλες οι γλυκές φωνές αυτού του κόσμου θα βγούν μέσα από τους τάφους και θ' ανταμώσουν ξανά για να υμνήσουν αυτό τον καινούριο κόσμο που ετοιμάζω στην Γη, όλα τα γλυκά τραγούδια θ' ακουστούν ξανά, ξανά και ξανά μέσα στους κήπους και μέσα στα περιβόλια, θ' ακουστούν ξανά κάτω από τον ήλιο και κάτω από τ' αστέρια και το φεγγάρι, θ' ακουστούν ξανά, ξανά και ξανά. Όλοι οι ήχοι θα συγκεντρώνονται στην καρδιά κι αυτή θα χορταίνει από θεσπέσιες μελωδίες, από χαμόγελα κι αγκαλιάσματα ατελεύτητα. Έτσι θ' αρχίζει η μέρα και έτσι θα τελιώνει: σαν μια απέραντη γιορτή για τα μάτια, για τ' αυτιά μας, για το δέρμα μας και για όλες τις αισθήσεις μας, σαν ένα πανηγύρι δίχως αρχή και τέλος σ'ένα νησί τών ονείρων και σε μια Γη τών ονείρων.

★

Κι αυτό από κείνη την σκηνή: είναι άσπρα τα μαλιά σου.

Ω, θ' ασπρίσουν και τα δικά σας κορίτσια. Πού θα πάτε για να μην ασπρίσουν;

★

Σχετικά με τις αλλαγές στο πρόγραμμα: ένα καλό ερέθισμα (ένα παιχνίδι) κάθε 6-7 ημέρες θάναι απαραίτητο (ενώ κρατάω εκείνο το πρόγραμμα τών 100 ημερών) όπως και ένα καλό ερέθισμα κάθε μέρα (λίγη ανηφόρα δηλαδή μετά το πρωί) επίσης.

Έτσι θάχω δηλαδή τρεις έξτρα προπονήσεις στην πρώτη περίπτωση, 2 στην 2η και
Ι στην 3η.

Α, και η Πέτρα στο θερμοκήπιο και η Μαρούλλα, η Εύα στην Πόλη κι η αγάπη στην Πόλη, κι ο Έρωτας στην πιο αστραφτερή αρματωσιά του. Κι αυτή η πίστη π' ανάθεμα τα, αυτή η δύναμη

κι αυτή η πηγή που αναβλύζει από την ψυχή μου και μου λέει πως σύντομα θα τα έχω όλα και όλους υποτάξει κάτω από το πνεύμα μου, κάτω από την συγνώμη και κάτω από την μεγαλοψυχία μου.

Και τα τηλεφωνήματα τής κορούλας μου σήμερα. Ω, σας αγαπώ άνθρωποι, σας αγαπώ.

11 **Ιουνίου**, Σάβατο.

Κι αυτό από χτές: αν κοιτάζομαι στον καθρέφτη κορίτσια είναι για να δω αυτό που είδανε τα μάτια σας.

Βαρύς και πιασμένος στο μεταξύ αλλά ... καλός. Σχετικά με τις νέες τροποποιήσεις ίσως ανηφορίζω το πρώτο -μόνο- περπάτημα μετά το πρόγευμα.

★

Βράδυ, περασμένες οι δεκάμιση πάνω από τις κόλλες, μετά το τελευταίο περπάτημα, κι έχω κάτι να περάσω στα χαρτιά.

Εκείνην πρώτα την ανάμνηση εκείνου τού κοριτσιού στην Αθήνα. Τ' όνομα της ούτε που επρόλαβα να το ρωτήσω. Η μορφή της όμως τυπώθηκε στην ψυχή μου κι όταν την θυμήθηκα εκεί που έκοβα τα σανίδια για τα παράθυρα, λίγο έλειψε να βάλω τα κλάματα.

Κι αυτό: και τι δεν έφαγα απόψε! Πρώτα 5-6 μεγάλα χρυσόμηλα. Ύστερα μια πιάτα καρπούζι, μακαρόνια με κοτόπουλλο, χαλβά με ψωμί και γάλα. Κι ούτε που ένιωσα πρήξιμο στο στομάχι.

Ενώ σήμερα ξεκαθαρίζουν καλύτερα οι καινοτομίες στο όλο πρόγραμμα. Το κυ- ριότερο: διαχωρίζω την δουλιά από την άθληση. Στην ύπαιθρο θα έχουμε μόνο δουλιά, χαμαλίκια και πορείες (μεταφορές) και στην πόλη θα έχουμε την άθληση (κάθε 6 μέρες) και τα περπατήματα σύμφωνα με το παλιό πρόγραμμα.

Και, μάλλον: 4 προπονήσεις στην 1η περίπτωση, 3 στην 2η, 2 στην 3η και 1 στην 4η.

12 **Ιουνίου**, Κυριακή.

Έτσι: άμα δεν είμαι καλά ρε άνθρωποι, τότε δεν αγαπώ ούτε τον εαυτό μου. Πώς θέλετε να αγαπώ εσάς; Τα αισθήματα μου χάνουν τον τόνο τους, φεύγει η αγάπη, φεύγει και ο έρωτας.

★

Έφτιαχνα τα παράθυρα κάπου πριν τις δέκα όταν ήρθε ένας ήχος από κείνο το ράδιο και έτσι ξαφνικά έπεσε στην ψυχή μου ο πόνος. Θυμήθηκα πως είναι Κυριακή σήμερα στην Γή, θυμήθηκα εκείνα τα παιδιά μου, τις Κυριακές που τους χρωστώ και δεν τους έδωσα ακόμα, θυμήθηκα όλου του κόσμου τα παιδιά, τα ορφανά και τα πεινασμένα, και με δυσκολία έκανα πίσω τα δάκρυα.

Ύστερα, καθώς περπατούσα στον δρόμο έξω από το σπίτι, προσπαθούσα να πιάσω με τον νου μου εκείνες τις εικόνες τής μεγάλης Κυριακής και μουρχόταν, έτσι όπως τόσες και τόσες φορές, να πάρω τούς δρόμους, να πάρω τις πόλεις και τα χωριά γυρεύοντας την, να πάρω τίς θάλασσες, μουρχόταν ν' αρχίσω να τρέχω, σαν τρελλός να τρέχω με τα χέρια απλωμένα για να την αγκαλιάσουν όταν την βρούν.

Σκεφτόμουν ακόμα πως αύριο είναι η μέρα τής δίκης και-πιός ξέρει;-ίσως αυτή να είναι η τελευταία μου Κυριακή έξω από την φυλακή. Όλα τα σκεφτόμουν με πόνο πάνω στον πόνο και με θλίψη πάνω στην θλίψη. Ο πόθος μου να ζήσω και να πιώ ως την τελευταία γουλιά το ποτήρι τής ευτυχίας ήταν και σήμερα απέραντος. Κι όμως το ήξερα και το ένιωθα πως αν αποφάσιζα επιτέλους και έπαιρνα τούς δρόμους, τα χωριά και τις πολιτείες, αναζητόντας εκείνη την απέραντη γιορτή, δεν θα την εύρισκα πουθενά και πως τότε η απογοήτευση μου θα ήταν πιο απέραντη από την απογοήτευση που μου προσφέρει η μοναξιά μου.

Έτσι λοιπόν, σαν ο πιο ρεαλιστής όλων, συνεχίζω να μένω εδώ και να κάθομαι στ' αυγά μου. Και πιός ξέρει; Κάπια μέρα θα ξεπουλιόσουν κι αυτά, δεν μπορεί παρά να ξεπουλιόσουν, και τότε θα πετάξουν σ' όλα τα σημεία τού ορίζοντα για να δώσουν το μήνυμα εκείνης τής μεγάλης Κυριακής και εκείνης τής απέραντης γιορτής.

★

Είχα αργήσει λίγο για το 3ο περπάτημα (καθυστέρησα 25 λεπτά, ενώ η ηλιοθεραπεία αποκλείεται εκ των πραγμάτων (με πιέζει η δουλιά). Κάπια λοιπόν αρνητικά σήματα, οφείλω να πω, δόθηκαν από την καρδιά στον εγκέφαλο.

Ενώ με τα παράθυρα έκανα λάθη σήμερα, κάτι λάθη... Ω, τα βαρέθηκα, όλα τα βαρέθηκα.

★

Ήταν ξανά μέσα στην νύχτα το τελευταίο περπάτημα. Και κει κάτω από τ' αστέρια αναλογιζόμουν με ηδονή τό πόσο τυχερός είμαι μέσα στις ατυχίες μου. Σκεφτόμουν αυτό το πεπρωμένο μου, αυτό το μαναδικό και ένα πεπρωμένο μου και ευχαριστούσα τον Θεό γι' αυτό.

Ο πόνος γλύκαινε στην ψυχή μου κι η μοναξιά δεν μου φαινόταν απόψε τόσο αβάσταχτη. Βέβαια όπως πάντα λαχταρούσα και καλούσα την ζωή και την φώναζα με όλα τα ονόματα της. Φοβόμουν πάντως να πιάσω κανένα τραγούδι λυπητερό μήπως και με παρασύρει και πιάσω τα κλάματα πάλι. Αποφάσισα μόνο και ήρθα και άνοιξα το ράδιο. Είναι Κυριακή σήμερα και τέτια ώρα θα είχε παλιά ελληνικά τραγούδια. Το άνοιξα λοιπόν στην διαπασών και βγήκα ξανά στον δρόμο για την συνέχεια εκείνου τού περπατήματος που άρχισε στις δεκάμιση.

Έτσι λοιπόν ανάμεσα στους ήχους τών εγχόρδων και των τζιτζίκων έφερνα στον νου μου εκείνες τις μελαχρινές φιγούρες και εκείνη την Μελίσσα, μια Μαρία εκεί και μιάν άλλη Μαρία εδώ, κι ένιωθα την καρδιά μου να ριγά από πόθο και να πνίγεται από πόνο για την απόσταση και για τα τείχη που βρίσκονται ανάμεσα μας. Έπιασα μια στιγμή εκείνο το δημοτικό τραγούδι "δακρύζω και, μελαχρινό μου, δακρύζω και μαραίνομαι"... όμως γρήγορα το άφησα για την σιωπή και για τους ήχους τής ψυχής μου. Χαμογελούσα στ' αστέρια και κει ψηλά, ανάμεσα στους ήλιους και στους γαλαξίες, ταξίδευα την μορφή τους, χάραζα τ' όνομα τους στους δρόμους τών αστεριών, παρακαλούσα τον Θεό γι'αυτές, προσευχόμουν γι' αυτές και ζούσα γι' αυτές, ανάπνεε και γελούσε η ψυχή μου γι' αυτές, γι' αυτές έσφιγγα τις γροθιές και γι' αυτές έβαζα φτερά στην βούληση μου. Γι' αυτές, μόνο γι' αυτές.

★

Και πάλι για το γραφτό: μετά από το περπάτημα στις 5 παραδόθηκα σε ηλιοθεραπεία γυμνός κάτω από την κληματαριά ως τις *6*. Πόση αλήθια ανακούφιση μού δίνει! Έτσι κι έτσι σκέφτομαι να εγκαταλείψω τις τελευταίες σκέψεις μου για άθληση και ανηφόρα κατά τις μέρες τής ξεκούρασης και να κρατήσω την ηλιοθεραπεία. Θα το δω ξανά, όλα θα τα δω.

★

Μια Μαρία μέσα στα νερά να παίζει με τον Έρωτα. Και μια Μαργαρίτα.

13 **Ιουνίου**, Δευτέρα, βράδυ, σχεδόν ενιάμιση.

Πήγα στην Πάφο σήμερα για την "άσεμνη επίθεση". Έγινε σχεδόν δώδεκα για να περάσουμε στο θέμα. Ασε που δεν είχαν έρθει οι μάρτυρες τής κατηγορούσας αρχής και χρειάστηκε να τους ειδοποιήσουν για να έρθουν την τελευταία στιγμή. Όλο κι όλο που ειπώθηκαν κάτι κουβέντες μεταξύ τού Νόντα και του δικαστή στον γνωστό τόνο: ότι κατεβάσει η γλώσσα. Ο Νόντας βρέθηκε σε δύσκολη θέση, έδειχνε να αγνοούσε την κατάθεση μου αλλά... προσπάθησε. Μετά που αποφάσισε ο δικαστής για την αναβολή τού είπα εκεί έξω, στην αυλή τού δικαστηρίου: "Νόντα, τα έκανες λίγο σαλάτα. Δεν σου φαίνεται"; Ο τόνος μου ήταν βέβαια πολύ ήπιος αλλά εκείνος εθίγη. Μου λέει: αν θέλεις να τα παρατήσω και να συνεχίσεις εσύ πές μου το. - Δεν σου λέω αυτό ρε Νόντα αλλά νά: το γεγονός είναι ότι την κατάθεση μου την είχες και την ήξερες.

Αλλά θα μου πείτε: πόσα να χωρέσει ένας νους;

Εν πάση περιπτώσει το γεγονός είναι πως είπαμε ακόμα πεντέξι κουβέντες. Μάλιστα μού προκάλεσε την σκέψη πως γοητεύει τούς ανθρώπους να πιάνονται από το παραμικρό και να θίγονται σφόδρα. Καταλαβαίνω πως αυτό θα δίνει μια δικαιολογία για τις κακές διαθέσεις τους, αλλά εγώ σε τι φταίω; Τόσο δύσκολο τούς είναι να δεχθούν μια κριτική;

Πάντως μετά την μισή ήμουν στης Στασούς, στάθηκα εκεί πεντέξι λεπτά και στις 12 και 45 ήμουν στον δρόμο για την Πόλη. Στην μία και τέταρτο έφτασα στην Πόλη, έδωσα στα παιδιά πεντέξι κεφτεδάκια και ένα γλύκισμα που μούδωσε η Στασού, έβαλα στο κοπώ το ποδήλατο του Έκτορα για να κολλήσω το τρύπιο λάστιχο, φίλησα τον Έκτορα και την Ισμήνη, αγόρασα δίο ψωμιά και τρία γάλατα και ξεκίνησα για το χωριό.

Κάπια σημεία πονοκεφάλου άρχισαν ήδη να εμφανίζονται αλλά παρόλαυτά έφαγα και ξάπλωσα για λίγη ξεκούραση. Κοιμήθηκα ως τις τρεις, στις τρεις και κάτι έβαλα τον πατέρα μου στο κρεβάτι, περπάτησα για 24 λεπτά και πήγα σε κείνα τα σπιτάκια για να συνεχίσω με τα παράθυρα.

Ο πονοκέφαλος κάλπαζε στο μεταξύ και τα καρφώματα τών βελόνων έκαναν τις στιγμές μου μαρτυρικές.

Πρίν τις εφτά έκανα εμετό δίο φορές αλλά αυτό λίγο με ανακούφισε. Πονούσα πολύ, το κεφάλι μου κόντευε να σπάσει.

Μετά τις 7 έφτιαξα το ποδήλατο τού Έκτορα, στις 8 περπάτησα άλλα 25 λεπτά και μετά μπήκα στο μπάνιο.

Βέβαια με αφορμή τα σημερινά, η διανοητική μου θωράκιση άρχισε να μπαίνει σε συναγερμό. Η μια σκέψη έφερε την άλλη (τίποτα που δεν θα το θυμηθώ την ώρα που το θέλω. Προς το παρόν πρέπει να τελιώσω με τα παράθυρα) και το ένα συναίσθημα το άλλο, έτσι που θα έβαζα στοίχημα πως ένα καινούριο κείμενο θα αναδυθεί από το μηδέν.

Κατά τ' άλλα: τα πόδια μου είναι μολύβια, 4 μέρες μετά την Πέμπτη που έπαιξα ποδόσφαιρο και 3 μετά την Παρασκευή. Βλάκας δεν είμαι, νομίζω. Έτσι στέλλω στον διάολο τίς τελευταίες "καινοτομίες" στο πρόγραμμα μου. Κρατάω το παλιό, εκείνο τής 16ης **Απριλίου**, με κάπια, ασφαλώς, δικαιώματα αλλαγών, ιδιαίτερα κατά τις ημέρες τής άσκησης.

★

Η Ισμήνη: θα μου αγοράσεις κομπιουτεράκι;...

Κι εγώ: ε όχι ρε παιδιά. Εγώ δεν γίνομαι κορόϊδο. Σαν πολύ καταναλωτικά δεν το παίζετε; Έχω αγάπη παιδιά. Την θέλετε; Ανοίξετε την καρδιά και την αγκάλη σας και θα είναι όλη δική σας.

Δανείστηκα στο μεταξύ 20 λίρες από την μάνα μου και απέσυρα τις τελευταίες μου 25 από την Τράπεζα για να πληρώσω το ρεύμα και να δώσω και 10 λίρες στην καντίνα για τα παιδιά.

★

Έτσι και σήμερα: αν βάλετε όλα τα πονεμένα τραγούδια στην μια μεριά τής ζυγαριάς και στην άλλη τον πόνο μου, ο πόνος μου θα βαρούσε. Κι αλίμονο μου.

14 **Ιουνίου**, Τρίτη.

Κι αυτό χτές έξω από το δικαστήριο: πρώτα απ' όλα πρέπει να μάθετε να χαιρετάτε, να είστε ευγενικοί και ν' αποφεύγετε να πληγώνετε εκείνους που δεν σας έφταιξαν σε τίποτα και εκείνους που είναι φτωχοί και αδύναμοι.

Κι αυτό επίσης: αυτούς Νόντα πρέπει να είμαστε ανά πάσαν σαγμήν σε θέση να τους αποστομώνουμε. Γι' αυτό, σου λέω, έχουμε απόλυτη ανάγκη την Υγία.

★

Είχα το στομάχι βαρύ όταν βγήκα λίγο πρίν τις έντεκα για ένα τελευταίο περπάτημα. Η νύχτα ήταν ζεστή και γω την υποδέχτηκα γυμνός. Έσερνα τα βήματα μου από το σπίτι ως εκείνη την τσιμεντένια βρύση και από την τσιμεντένια βρύση ως το σπίτι έχοντας στριμωγμένη μέσα στον νου μου όλη την μέρα που πέρασα στην Πάφο στο δικαστήριο και μαζί όλα τα ενδεχόμενα που ανοίγονται μπροστά μου: φυλακή, ίδρυμα ή σπίτι και αγώνας.

Κι όμως η πρώτη σκέψη μόλις βγήκα στον δρόμο ήταν για κείνα τα παιδιά μου. Την είχα πιάσει πριν, το απόγευμα, και τώρα πάσκιζα για τις λέξεις που θα την εξέφραζαν καλύτερα: πως, έλεγα, σας ζητώ παιδάκια μου και σας ψάχνω κάθε φορά για να ξέρετε πως νιάζομαι για σας και πως σας αγαπώ.

Εκεί στην βρύση θυμήθηκα την κορούλα μου με την ποδιά της εκεί στο σχολείο. Είχε τρέξει κοντά μου και γω την πήρα στην αγκαλιά μου καθώς με κόπο κρατούσα κάπια δάκρυα. Ήταν χτυπημένη στο κούτελο και η μάνα της τής είχε κόψει έτσι το μαλλί που την έκανε ...μαϊμού. Παρόλαυτά: είναι η κορούλα μου, είναι το αίμα και το δάκρυ μου, είναι το πλάσμα που νιάστηκε και πόνεσε για μένα όσο κανείς κι ας σκέφτεται τώρα πιο πολύ τα δωράκια από εμένα. Στην φτώχια μου κάνω ότι μπορώ για να την ευχαριστήσω, την αγαπώ. Για μένα είναι "το πιο όμορφο κορίτσι στον κόσμο "και της το λέω κάθε φορά. Περπάτησα δρόμους μαζί της, ένιωσα λαχτάρες και καημούς γι' αυτήν, τις καλύτερες μου αναμνήσεις αυτή μού τις έδωσε, κάποτε τόνιωθε πως δεν μπορούσε να ζήσει χωρίς εμένα και τώρα, τώρα στο πλήθος να την κρατάω και να κρατάω τον λυγμό, να ψάχνω για μια κρυφή γωνιά ή για έναν κορμό για να γείρω εκεί και να κλάψω, να κλάψω πολύ, με πόνο να κλάψω και με σπαραγμό στην αγκαλιά της, να νιώσει η Γή τον πόνο μου και να με λυπηθεί, κάπιος να με λυπηθεί τέλος πάντων αφού δεν με λυπούνται οι άνθρωποι.

Ναι λοιπόν, κι όσο ξαφνικά ήρθε η εικόνα, τόσο ξαφνικά έφυγε, ξανάρθε πάνω από τις κόλλες και πάλι ξανάφυγε.

Από το παραθύρι τής δύσης ακούγονται στο μεταξύ οι ήχοι τών κυμάτων. Κάνει ζέστη και είναι η πρώτη φορά που κάθομαι σ' αυτό το γραφείο και ιδρώνω και σίγουρα θα πάθω χειρότερα στο κρεβάτι. Γι αυτό λοιπόν θα στρώσω απόψε στο πάτωμα.

★

Έπιασα λίγο πριν τα μεσάνυκτα να σκουπίσω το πάτωμα για ν' απλώσω το πάπλωμα. Ήρθαν πάλι κάτι κλάματα, α, και κάτι λέξεις: θα έστρωνα για τα παιδάκια μου στο πάτωμα μια τέτια νύχτα για να κοιμηθούμε στ' αγέρι τού βουνού.

Θυμήθηκα νύχτες καλοκαιρινές σε κείνο το χωριό που με μεγάλωσε, θυμήθηκα αγέρια δροσερά τού Ιούνη, εικόνες δίχως προοπτικές και φευγαλέα όνειρα εφηβικά, δυνατά κι απέραντα, χρόνια που δεν γυρίζουν πίσω, νύχτες και μέρες, μέρες και νύχτες, ήλιους και φεγγάρια σε ρεματιές δίχως όνομα, σε μια Φιλιά έναν Ιούλη. Και τώρα εδώ, ω, γιατί Θεέ μου; Πες μου γιατί; Γιατί ολ' αυτά; Γιατί; Γιατί;

★

Και εκείνες οι αδερφούλες σήμερα στον δρόμο μου. Βάζω στοίχημα πως αυτές με λατρεύουν, και στα όνειρα τους εμένα θα βλέπουν και θα ποθούν. Αχ εκείνα τα προσωπάκια!

Και κείνη η κορούλα τής Αθηνάς. Ω, η γοητεία της με καταπλήσσει. Αυτό το κορίτσι αξίζει να τ' αγαπήσεις.

★

Κι αυτό από πριν: πως ο πρώτος που πρέπει να δικαστεί και να οδηγηθεί στις φλόγες τής κόλασης είναι ο Θεός, ναι,ναι, αλλά αυτό δεν απαλλάσσει εναν δίκαιο κριτή από την υποχρέωση να οδηγήσει και σας εκεί.

★

Το πως ο άνθρωπος με τους νόμους του δείχνει ότι απαγκιστρώνεται λίγο λίγο από τους θεϊκούς νόμους είναι γεγονός, ναι, μόνο που του λείπει το θάρρος για την επόμενη κίνηση.

Και πως εκείνος έχει την δυνατότητα να τους αναστήσει, γι' αυτό και τους αφήνει και πεθαίνουν. Όμως εμείς που δεν έχουμε αυτή την δυνατότητα οφείλουμε να τους θρέψουμε. Αν υπάρχει αγάπη άνθρωποι, μόνο αγάπη.

15 **Ιουνίου**, Τετάρτη.

Ήμουν ξανά στην Πάφο σήμερα για την "άσεμνη επίθεση". Έδωσα μαρτυρία. Εγώ νομίζω πως ήμουν καλός, όμως το σχόλιο τού Νόντα ήταν αυτό: "εκεί που είχαμε κάπια ελπίδα να την γλυτώσουμε, τώρα με την μαρτυρία που έδωσες την χάσαμε κι αυτήν". Πριν, μάλιστα, μού εισηγείτο να παραδεχτώ το πρώτο μέρος[41] τής κατηγορίας.

Για μένα ασφαλώς δεν υπήρχε τέτιο ενδεχόμενο. Ο Νόντας φοβάται. Ο δικαστής αντιδρά πολύ αρνητικά μπροστά στις πράξεις μου αλλά, παρόλαυτά, εγώ δεν (τον) φοβάμαι. Ούτως ή άλλως, με καταδίκη ή χωρίς, προτιμώ να ελπίζω. Νομίζω πως αυτό με εκφράζει και με ικανοποιεί περισσότερο.

Στο μεταξύ θα βγάλει απόφαση στις 21 σχετικά με την νομιμότητα ή όχι τής σύλληψης μου. Ὄψόμεθα[11] λοιπόν...

★

Το πρωί είχα δει τον Έκτορα καθώς πήγαινε στο σχολείο. Μου είπε αυτό: η Ισμήνη μού είπε πως αγαπά την μάμμαν πιο πολλά και πως όταν γεράσεις θα σε δέρνει...

Ω, και τόλεγα στην Στασού στην Πάφο όταν ήρθε η κουβέντα σε κείνα τα καττιμέρια που μου είχε δώσει την τελευταία φορά για να τους πάρω. Της είπα πως ήταν υπέροχα και πως κι αυτό τόμαθα από μισή μόλις μπουκιά που είχε περισσέψει τής Ισμήνης εκείνη την ημέρα στο Δασάκι. Τα είχαν καταφάγει.

Κάπου εκεί ήταν που της είπα: κοίταξε τι κάνω εγώ γι' αυτά και δες πώς μου ανταποδίδουν εκείνα. Ξέρεις μάλιστα τι μου είπε ο Έκτορας σήμερα το πρωί; Πως, του είπε η Ισμήνη, όταν θα γεράσω θα με δέρνει.

Χρειάστηκε πολλή προσπάθεια για να μην μου φύγουν κάπια δάκρυα, όμως ο τόνος τής φωνής μου πρόδινε πολύ καλά τα αισθήματα μου.

Εν πάση περιπτώσει πριν τις 8 Ά έφυγα από την Στασού για το δικαστήριο. Τελούσαμε λίγο πριν την μισή. Ώσπου να φτάσω στην Στασού έγινε μια και εκεί που βγήκα έξω και περπατούσα

κατά τον μεγάλο δρόμο θυμήθηκα ότι η Γκάμπυ, η νοικάρισσά μου, και σύζυγος τού Ματθαίου, είχε γεννήσει στο Νοσοκομείο και έτσι πέρασα και την είδα.

Έφαγα μετά φασόλια και ήπια γάλα, ξάπλωσα καμιά ώρα και ξύπνησα πριν τις 4. Πήρα με το αυτοκίνητο μου τον Ονουφράκη, την Μαρία και την Αλεξία ως τα φροντιστήρια τους για να πάρουν τον έλεγχο τους αλλά δεν βρήκαμε κανέναν εκεί και έτσι γυρίσαμε πίσω. Η επόμενη κίνηση ήταν το περπάτημα. Τα κορίτσια στον δρόμο παίζαν το σχοινάκι, τις είδα σαν έφευγα και στον γυρισμό έκατσα και τις κοιτούσα.

Ύστερα αποφάσιζαν να παίξουμε γερμανικό. Μου υπέδειξαν τα κορίτσια μερικούς κανόνες αλλά ώσπου να έρθει η μπάλα, η Μαρία πρόβαλε το βέτο και με την απειλή πως θα φύγει εκείνη αν παίξω και γω μαζί τους υπέκυψαν τα κορίτσια και αποφάσισαν πως εγώ δεν είμαι αποδεχτός στο παιχνίδι. Κρίμα ρε κορίτσια, πολύ κρίμα.

Έφυγα αμέσως με την σιωπή στην ψυχή μου και με τα μάτια μου στον ουρανό.
Η Στασού μού έφτιαξε στο μεταξύ άλλα εφτά καττιμέρια, τα πήρα και χωρίς πολλή καθυστέρηση μπήκα στο αυτοκίνητο για την Πόλη.

Στην Πόλη τελικά έκανα λίγη "εξάσκηση" στα παιδιά μου για το τέρμα (τερ- ματοφυλακή). Η Ισμήνη είχε αρχίσει στο μεταξύ να θυμάται τις παλιές καλές ημέρες μας και να ζωντανεύει και να ψάχνει για παιχνίδια για να παίξει με τον μπαμπά της.

Πριν τής είχα διορθώσει λιγάκι τα μαλιά που της είχε κόψει η παλαβή η μάνα της.Κι ασφαλώς το παιδί έχει την αίσθηση τού ωραίου. Εκεί λοιπόν που της έφτιαχνα τα μαλιά και της είπα: "είσαι το πιο όμορφο κορίτσι στον κόσμο" μού λέει εκείνη: παπά, δεν είμαι το πιο όμορφο κορίτσι στον κόσμο. Στο σχολείο έχει πιο όμορφα κορίτσια.

Καταπέλτης ε; Βέβαια τής εξήγησα ύστερα μπροστά στον Γιαννάκη πως για να είναι το πιο όμορφο κορίτσι θα πρέπει να μην αφήνει την μάνα της να της κόβει τα μαλιά, να χτενίζεται, να νίβεται, να ντύνεται όμορφα και, κυρίως, ν' αγαπάει τον παπάκη της.

Κι ακόμα κάτι: ο Ορφέας μού είπε πως οι κοπέλλες που τους είχα δώσει τα βιβλία (γιατί έδωσα δίο βιβλία, ένα για κείνες τις αδερφούλες και ένα για την κόρη τής Αθηνάς) και οι συμμαθητές του τον περιπαίζαν γιατί, του είπαν, στα βιβλία μου γράφω πελλάρες και μου ζήτησε να μην ξαναδώσω σε κανέναν κανένα βιβλίο γιατί, είπε, τον κάνω ρεζίλι.

Πάντως συνέχισα αρκετή ώρα με τα παιδιά, περπάτησα μετά μέσα στην Πόλη κάνα 25λεπτο και πριν νυχτώσει ήμουν στο χωριό. Έφαγα, λούστηκα, περπάτησα και έγραψα αυτά που έγραψα. Στο μεταξύ κοντεύουν μεσάνυχτα και θα στρώσω κι απόψε στο πάτωμα.

★

Υπόψιν το χαιρέτισμα τού Λάμπρου την ώρα που καθόταν η Ισμήνη στα πόδια μου στο αριστερό κάθισμα τού αυτοκινήτου και έτρωγε κατημέρι, και του Ηρακλή χτές. Ας είναι καλά.

Και το τού Νόντα: νομίζεις θα ασχοληθεί ο Τύπος μαζί σου αν αποφασίσει ο δικαστής να κλειστείς σε ίδρυμα; Κανείς δεν θα γνιαστεί, αυτό να το ξέρεις από τώρα. - Θα τον τινάξω στον αέρα Νόντα αν..., κι αυτό και όλη την συμμορία του.

Και το πώς με κοίταζε η Αναστασία και πώς διψούσε για τις ματιές μου! Πώς Θεέ μου, πώς;

16 **Ιουνίου**, Πέμπτη.

Στα καρπούζια τής Μαρίας σήμερα ως τις τρεις και μετά στην Πόλη με τα παιδιά, στο Δασάκι. Τους αγόρασα χάμπουργκερ, τους πήρα καττιμέρια, καρπούζια, λουβί και μελιντζάνες.

Κι αυτό από χτές: να τον χαιρετάτε. Κι αν τον δείτε και πάλι σε λίγο, ξαναχαιρετάτε τον. Κι αν τον ξαναδείτε, χαρίστε του ένα χαμόγελο, κουνείστε του λιγάκι τα δάκτυλα και εκείνος θα καταλάβει.

... Το σχολείο τών δρόμων.

17 **Ιουνίου**, Παρασκευή.

Στις 10 περπατούσα πάλι κάτω από τ' αστέρια στους γνωστούς χώρους. Έτσι: εδώ σ' αυτό τον δρόμο έπαιζα τρεχτό με τα παιδάκια μου.

Μούφερε εικόνες περασμένες η νύχτα, εικόνες που φύγαν, εικόνες που χάθηκαν. Μούφερε αναμνήσεις η νύχτα, φαντάσματα πάνω στα φαντάσματα, οπτασίες πάνω στις οπτασίες, σκιές φευγαλέες τού καλοκαιριού κι ένα όνομα: Γιώτα.

Ενώ η κορούλα μου μού τηλεφώνησε πάλι το πρωί. Μου τόπε η Ρινάτ. Όμως εγώ έτρεχα για τα νερά. Ω, κάντε κουράγιο πουλλάκια μου, κάντε κουράγιο! Θα έρθουν και καλές μέρες για μας.

Και τα πρόστιμα σήμερα για τις παρακοές τών διαταγμάτων: 200 ολόκληρες λίρες. Όλη η παραγωγη κριθαριου δηλαδή.

19 **Ιουνίου**, Κυριακή.

Είχε από καιρό χαθεί από το ραντάρ μου και νά που σήμερα έτσι ξαφνικά, εκεί που καθόμουν αυτό το γλυκό πρωινό κι έτρωγα, εμφανίστηκε ξανά: ας παν' να ιδούν, ας παν' να ιδούν τα μάτια μου πιάν αγαπά η αγάπη μου. Πιάν ηύρε και αγάπησε και μένα με παράτησε...

Είχα στον νου εκείνη την κουβέντα τού Δημήτρη την Πέμπτη: άμα τους γυρίσει το κύμα είναι δύσκολο να πνιγούν;

Κι αυτήν τής Αντρούλλας, της αδερφής μου, το πρωί που έδωσα την πλαστική βαρκούλλα στον Θεόδωρο: αν πνιγεί κανένας θα έχεις εσύ την ευθύνη.

Ω, και φαντάστηκα τα πουλλάκια μου να τα κτυπά ένα κύμα, ένα μνήμα φαντάστηκα και τα κορμάκια τους να κείτονται μέσα. Ήρθε ένα τραγούδι: θάλασσα πικροθάλασσα και πικροκυματούσα, για πές μου τι τον έπνιξες εκείνον π' αγαπούσα... και κάτω από έναν καυτερό ήλιο έρχονταν σαν κύμα οι εικόνες στον νου και έκλαιγα, έκλαιγα, έκλαιγα. Και κει που έφτιαχνα τα παράθυρα ήταν ο σπαραγμός ανάμικτος με την ηδονή.

Το βράδυ είχε γιορτή στην Πόλη και γω παράτησα τίς δουλιές μου από τις 6 και πήγα. Ήμουν στην Πόλη λίγο μετά τις εφτά. Αφησα το ποδήλατο στον Ορφέα και περνόντας ύστερα από του Γιαννή είδα τον Σταυρή, τον μουχτάρη μας. Του είπα κάτι για το νερό και για κείνο το κιρίζι που ήταν κλειστό χτές και προχτές. Με ρώτησε πιόν υποψιαζόμουν, επέμενε μάλιστα, κι εγώ του είπα πως ο μόνος που είχε συμφέρον να το κάνει ήταν ο Μαζαράκης.(...)

'Ελα όμως που ο Σταυρής προτιμούσε να πιστεύει πως εγώ ήμουν εκείνος που το έκλεισε και με φοβέριζε πως αν το ξανακλείσω θα μου κόψει το νερό κάτω και και και, πως με είδαν με την πένσα, είπε, και πως γυρίζω τίς αυλές τού κόσμου κτλ κτλ.

Εγώ του είπα ότι "έν λλίος ο νούς του". Έκανε κάτι απαίσιες χειρονομίες και πρόσθεσα ακόμα πως "κάνει κι από πάνω τον καρακιόζη". Εκείνος ερεθίστηκε κι άναψε τσιγάρο.

Απειλούσε πάλι πως θα μου κόψει το νερό και μ' έδειχνε στους γύρω και έλεγε: κοιτάξετε τον τζιαι εν αντρέπεται τζιαί κυκλοφορά.

Είχε δίο αστυνομικούς εκεί (ο ένας ήταν ο Τόλης) και ήθελε, προφανώς, να κάνει επίδειξη τής θέσης του απέναντι μου. Φαίνεται μυρίστηκε κι αυτός ψοφίμι.

Πάντως τα σκεφτόμουν με παράπονο κατά την εξέλιξη τού περπατήματος μου και ένιωθα πως θα ξεσπούσα και πάλι σε κλάματα. Τι σου είναι ο κόσμος αλήθια!

Εν πάση περιπτώσει μπήκα μετά το περπάτημα στο αυτοκίνητο και πήγα ως το Γυμνάσιο για να ψευτοφάω κάτι ως την ώρα τής γιορτής. Έκατσα σε κείνη την εξέδρα, εκεί όπου καθόμουν μια φορά κι έναν καιρό σταυροπόδι, έχοντας απέναντι μου τον Ακάμα και έναν κατακόκκινο ήλιο στην δύση του. Τα αισθήματα μου ήταν πικρά αλλά έφαγα γενικά ήσυχα, χωρίς περιπέτειες.

Μετά το φαγητό περπάτησα ως το Δημοτικό, στον χώρο τής γιορτής. Βρήκα σύντομα την Ισμήνη και κει ξοδέψαμε μαζί όλο τον χρόνο ως το τέλος της. Τότε την πήγα ως το σπίτι της. Κρύωνε και κούρνιαζε στην αγκαλιά μου κι έδειχνε τόσο ευτυχισμένη.

Αφήνοντας την της είπα να μην πει στην μάνα της πως με συνάντησε στην γιορτή κι εκεί που μπήκε στην αυλή εγώ προχώρησα κατά την εκκλησία. Όμως η μάνα της ήταν, φαίνεται ,έξω στην βεράντα και την περίμενε και κει που περνούσα άκουσα την Ισμήνη να της λέει: όχι, δεν ήταν ο παπάς στην γιορτή.

Όμως η μάνα της με είδε την ώρα που περνούσα. Έτσι πρόδωσα το κορίτσι μου. Ελπίζω να μην τις φάει.

Ύστερα μού φώναξε ο Ορφέας καθώς έκανα τα τελευταία βήματα πριν φύγω για το χωριό. Ω, και μ' αγκάλιαζε τ' αγόρι μου και με φιλούσε έτσι όπως είχε χρόνια να το κάνει. Δεχόταν κι αυτός τα φιλιά μου και δεν με απόπαιρνε. Εγώ δάκρυζα και του έλεγα πως τον αγαπώ πολύ ενώ στον ίδιο τόνο μιλούσαμε για το πώς θα τα κανόνιζα ώστε να παίρνουν κοτόπουλλο να τρώνε.

Τον πήρα κι αυτό αγκαλιά από τις καρυδιές ως τον δρόμο έξω από το σπίτι του και τον

άφησα εκεί για να φύγω και γω για το δικό μου.

Στο αυτοκίνητο ήταν πάλι ο πόνος ανάμικτος με την χαρά, η ευτυχία με την δυστυχία, η ελπίδα με την απελπισία. Όλα καλά.

★

Α, κι ο Αντρέας Στεφάνου, ένας ανώτερος αστυνόμος και φίλος, στην γιορτή. Υποσχέθηκε να με βοηθήσει. Και τον σκέφτομαι με ευγνωμοσύνη.

Και η Δήμητρα στην γιορτή, ο Άδωνις και η Μάρω. Η Μάρω εξέθετε τούς πίνακες της σε μια αίθουσα τού σχολείου και είχε εκεί ένα τετράδιο όπου έγραφε ο καθένας τα σχόλια του. Εγώ τής έγραψα αυτό: στην αποψινή νύχτα ήσουν για μένα η έκπληξη.

20 **Ιουνίου**, Δευτέρα, τού κατακλυσμού.

Γλυκό το πρωινό. Κι έτσι: νοστάλγησα τίς στιγμές πριν την ανατολή.

Ενώ, προς σημείωσιν, αυτή θάναι η τρίτη μέρα τών μικρών περπατημάτων. Και άνκαι τα πόδια είναι βαριά, όμως είμαι δυνατός, πολύ δυνατός. Όλα πάντως κυλάνε καλά όλο τον τελευταίο μήνα.

Επιπλέον: αυτή θάναι η τελευταία μέρα στα πορτοπαράθυρα. Η επόμενη κίνηση θα είναι, μάλλον, οι διορθώσεις τού βιβλίου.

★

Πως αυτή η Επανάσταση θα είναι πρώτα και πάνω απ' όλα μια επανάσταση για την Υγία.

Και: στις βουλευτικές εκλογές θα χτυπήσω με "το χέρι τού Θεού".

21 **Ιουνίου**, Τρίτη.

Στην Πάφο και πάλι σήμερα για την απόφαση τού παράνομου ή όχι τής σύλληψης μου. Τελικά έχουμε αναβολή για τις 5 τού Ιούλη. Πήρα στο μεταξύ τίς σχετικές καταθέσεις από τον Νόντα.

Το μεσημέρι ύστερα, στην Πόλη, αγόρασα στην Ισμήνη έναν τροχό για την θάλασσα, Όταν αργότερα έτρωγα στο σπίτι, μού τηλεφώνησε για να μου πει ότι η μάνα της πήγε στην αστυνομία για να με καταγγείλει.

Σύντομα τηλεφωνούσα στην αστυνομία. Απάντησε ο Μελής. Τον ρώτησα αν πέρασε από κει η κυρία. Μου είπε ότι πέρασε και ήθελε να με καταγγείλει αλλά εκείνος τής είπε πως είναι δικαίωμα τού πατέρα να αγοράσει κάτι στα παιδιά του και την ξαπόστειλε.

Ω, κι είχα έναν φόβο! Νάσαι καλά λεβέντη μου, νάσαι καλά!

22 **Ιουνίου**, Τετάρτη.

Τελικά για την ηλιοθεραπεία θεωρώ πρακτικότερο αυτό: δίο φορές τών 48 λεπτών, η μία μεταξύ πρωινού και μεσημεριού και η άλλη μεταξύ μεσημεριού και σούρουπου. Συν, άραγε: μία 3η φορά το μεσημέρι; Σύνολο: 144 λεπτά.

★

Η Ισμήνη χτές στεκόταν εκεί στην ξύλινη βάση τής παλιάς καντίνας. Φαινόταν σκεπτική. Την ρώτησα: μήπως είσαι άρωστη; -Όχι, δεν είμαι άρωστη. -Μήπως πεινάς; Δεν πήρες τίποτα από την καντίνα; - Πήρα, αλλά θέλω να ξαναπάρω.

Τελικά θα σκεφτόταν την... κομφρέτα το μωρό μου. Σύντομα την παρακολουθούσα καθώς περίμενε στην σειρά για να την πάρει.

★

Και η κόρη τής Αθηνάς χτές στο σχολείο (φωναχτά): γιατί μας έδωσες το βιβλίο; Ούλλον πελλάρες γράφει. Της είπα: άμα δεν το θέλεις να μου το δώσεις πίσω. Κι εκείνη: τώρα που το έσχισα; - Τι; Το έσχισες; Και γιατί κόρη; Έλα δω.

Όμως εκείνες τρέχανε μακριά μου.

Κατά τ' άλλα προψές σημείωνα την ομοιότητα στην... όψη μεταξύ... πρωκτού και αστεριών.

★

Πως ο υγιής άνθρωπος είναι πάνω απ' όλα μεγαλόψυχος, είναι ένας εν ενεργεία αγαθοποιός και έχει ανοιχτά τ' αυτιά και τα μάτια του προς κάθε σήμα φτώχιας ή δυστυχίας τού πλησίον.

★

Νύχτα με πανσέληνο απόψε. Κι αφήνεις τις κάμαρες, βγαίνεις στην αυλή και σε κτυπάει

εκείνο το άρωμα τής Γης.

Νύχτα με πανσέληνο απόψε. Σαν εκείνες τις νύχτες όπου λαχταράς ν' αφεθεις στην αγκαλιά τής Γής ή να πάρεις κάπιους δρόμους γυρεύοντας έναν έρωτα και μια αγάπη μεγάλη όσο το σύμπαν. Ν' αγκαλιαστείς μαζί της, να παίξεις, να τραγουδήσεις και να γελάσεις μαζί της, να περπατήσεις μαζί της στους δρόμους τών αστεριών και να μεθύσεις μαζί της μέχρι να τελιώσει ο κόσμος.

Στις κάμαρες νάτα που δονούν τα βιολιά σε όμορφο σκοπό, αισθάνομαι και ζω την μοναξιά μου, πίνω τον πόνο μου ως την τελευταία του γουλιά κι όμως ελπίζω, ελπίζω και πιστεύω στο αναπόφευκτο τής νίκης και της χαράς.

★

Σας θυμήθηκα κοριτσόπουλλα το μεσονύχτι κάτω απ' το φεγγάρι. Δονούσαν στην ερημιά μου οι ήχοι τών κυμάτων και των τζιτζικιών κι εγώ άπλωσα τα χέρια στον ουρανό και τραγούδησα για σας: μέρες, μέρες και νύχτες, στης θάλασσας τού μην' Αυγούστου, ήλιος και καφτερά βράχια, και φεγγάρια... Κι ύστερα: τίποτα…

Θυμήθηκα μιάν Αντρούλλα μια φορά κι έναν καιρό. Και νά που τώρα δίνει μαρτυρίες για να τύχω... ειδικής θεραπείας[42].

Σας θυμήθηκα κορίτσια, νοστάλγησα μέσ' την σιωπή μου τα γλυκά προσωπάκια σας. Νοστάλγησα τον Παράδεισο για σας, την ζωή και τον Έρωτα. Νοστάλγησα τον Αγώνα κορίτσια για σας, λαχτάρησα τον Αγώνα, τα αδυσώπητα κτυπήματα.

25 Ιουνίου, Σάβατο.

Πέρασα από σήμερα στους κόπους και στα μεγάλα περπατήματα στους κάμπους, στα βουνά και στις... παραλίες. Υπήρξαν από χτές κάπια πρώτα αρνητικά σημάδια αλλά νά που φρόντισα ώστε να είναι και τα τελευταία.

Πήρα επίσης σήμερα όλο το βιβλίο για τις διορθώσεις.

Εχτές πάντως αγόρασα ένα ρολόι τής Ισμήνης αλλά δεν άντεξε ούτε μια μέρα.
Τόβαλαν πρώτα στο νερό, χάλασε, καί ύστερα το χάσανε τελείως. Ω, θύμωσα όταν μου το είπε ο Έκτορας στο τηλέφωνο. Χτύπησα μάλιστα και το χέρι στο πουρώ.

Ω, σίγουρα αν ήταν εδώ θάχαμε ένα καλό καυγαδάκι. Θα την έβριζα καλά, θα την έλεα παλαβή και κοιμισμένη, θα την κλαμούριζα καλά, αλλά σύντομα θα συνερχόταν και θα μ' έδερνε ώσπου να βγάλει το άχτι της κι εκεί από χαστούκι σε χαστούκι θα την έσφιγγα στην αγκαλιά μου και θα την γέμιζα φιλιά.

Ενώ ήρθε και η Έλκε σήμερα. Κυριολεκτικά με... άναψε.

26 Ιουνίου, Κυριακή.

Η Ισμήνη χτές: παπά, έχασα το ρολόι. Να μου αγοράσεις άλλο ύστερα από πολλές ημέρες, όχι αύριο, ύστερα από πολλές ημέρες.

Αυτό ίσως πάει για... πράξη: την έκοψε (την πούτσα του) δημοσίως για διαμαρτυρία.

Κι αυτό από την περασμένη Πέμπτη στο λουβί τής Μαρίας, από την κυρία Αγνή. Έλεγε λοιπόν πως η κόρη της θα χτίσει μεγάλο σπίτι "για να το θωρούν ούλλοι τζιαί να σπάζουν που το κακόν τους".

★

Περπατούσα μετά τις εφτά κατά την Λίμνη όταν αντάμωσα στον δρόμο τρία από τα παιδιά τού Παναή. Ο μικρός βιάστηκε να τρέξει κοντά μου (όπως μια-δυο φορές πριν) για να τον αγκαλιάσω, όμως τον έβαλαν στην θέση του οι αδερφές του: μην πας, μαλλώνει ο παπάς.

Αα, θάγραφα γι'αυτό διάολε, θάγραφα πολλά και γι' αυτό αλλά πού χρόνος και πού διάθεση και κίνητρο; Αχ, τέτιες μαχαιριές πώς να τις αντέξω;

27 Ιουνίου, Δευτέρα.

Η σκέψη ήρθε το απομεσήμερο στον δρόμο, όταν άφηνα το σπίτι μου για το σπίτι τής μάνας μου για να βάλω τον πατέρα μου στο κρεβάτι.

Στο μεταξύ δουλεύω εντατικά πάνω στις διορθώσεις τού βιβλίου μου καθώς σκέφτομαι πως δεν θάταν άσχημα εάν έβγαζα σε έναν μόνο τόμο όλα τα προεκλογικά μου κείμενα και τις ομιλίες

αντί σε δίο, όπως λογαριάζω τώρα να κάνω. Και το πρόβλημα ασφαλώς είναι οικονομικό. Για να το κάνω αυτό θα χρειαστώ σχεδόν 2.000 λίρες ενώ τώρα τα βολεύω με τα μισά.

Αυτός είναι λοιπόν ο λόγος γι' αυτό. Όμως εκεί κάτω από τον ήλιο το σκέφτηκα κι αλλιώς και γέλασα αλήθια. Πως επειδή τα κείμενα μου είναι πολύ περιεκτικά σε νοήματα υπάρχει ο κίνδυνος, εάν πάρει κανείς μεγάλη δόση, να... εκραγεί. Γι' αυτό λοιπόν σάς τα προσφέρω σε μικρές δόσεις.

28 Ιουνίου, Τρίτη.

Τέλιωσα με τις διορθώσεις και τις έστειλα πίσω στον Κίκη, στο τυπογραφείο.

Στις εφτά το απόγευμα έτρεξα με τον Μύσακ στο γήπεδο τής Πόλης για 40 λεπτά ενώ είχα τρέξει και χτές λίγο κατά την διάρκεια τών περπατημάτων. Σκέφτομαι πάντως πως το βάδην θα ήταν θαυμάσιο για μια άρτια προπόνηση.

29 Ιουνίου, Τετάρτη.

Η μάνα μου το πρωί: σφάξε με γιέ μου τζιαί θάψε με να μην σε δει κανένας, να ποσπαστώ.

Α! Η μάνα μου! Έμαθε τόσα αποσπάσματα από την Αγία Γραφή απ' έξω. Σε τι την ωφελούν; Σε τι την ωφελούν οι δέκα εντολές; Μωρέ όλη η Αγία Γραφή, όλες οι λειτουργίες, όλες οι προσευχές και όλα τα τροπάρια δεν αξίζουν όσο το πρόγραμμα μου άθλησης - μια σελίδα όλο κι όλο.

Το σούρουπο, εκεί που τέλιωνα με τα χαμαλίκια μου, χτύπησε το τηλέφωνο. Όταν σήκωνα το ακουστικό είχε σταματήσει να χτυπά. Ακουσα τον Ντέϊβιντ να λέει: hallo[43]. Δεν πήρε απάντηση και τόκλεισε. Εγώ είπα: Ισμήνη! Ισμήνη. - Παπά, μού λέει, αύριο είναι Πέμπτη.

Ω, κι εκεί που νόμιζα πως έπαψα πια να συγκινούμαι έτσι εύκολα, ένιωσα ξανά την καρδιά μου να ταράζεται. Δεν είπαμε όμως πολλές κουβέντες. Κάπιος πρόλαβε και της τόκλεισε ή κόπηκε η γραμμή. Δεν δοκίμασα να την πάρω πίσω. Κάτι κρατούσα που έπρεπε να το πετάξω στον σκουπιδότοπο ενώ βιαζόμουν να περπατήσω και λίγο, και μετά να φάω.

Ήταν κατακόκκινη η δύση όταν άρχισα το περπάτημα, γκρίζος ο Ακάμας, κι η θάλασσα όνειρο, όνειρο, όνειρο. "Ω, ευτυχισμένος ο φρουρός που φυλάει αυτή την ώρα".

Λαμνούσα με το τραγούδι: "αγόρι μου, αγόρι μου, αλήθια μου και ψέμα μου", για να περάσω στο "αγόρι μου, στολίδι μου, σαν γέρνεις και μ' αγγίζεις". Ναι, μόνο που σκεφτόμουν μόνο το κορίτσι μου, με δάκρυα το σκεφτόμουν και με κλάματα. Και σαν τόσες και τόσες φορές ήμουν ευτυχισμένος και δυστυχισμένος μαζί. Ένιωθα πάνω απ'όλα πως κάνω το χρέος μου απέναντι στην Γη και στον άνθρωπο, μα πιο πολύ απέναντι σε κείνην.

Σύντομα ήμουν στο σπίτι για φαγητό, περπάτημα ξανά, ύστερα μπάνιο και κάπιες στιγμές ενθουσιασμού που έφεραν την ιαχή: επέλαση παιδιά. Απάνω τους!

Κατά τ' άλλα σκέφτομαι να τρέχω μόνο την πρώτη μέρα κάθε τετραήμερου άσκησης.

Ιδού πως έχει το πράγμα: προτού καλά καλά περάσω στο τρέξιμο, ιδίως μάλιστα εάν έχω υπερβάλει την διασπορά και οι κακές διαθέσεις κάνουν τίς εφόδους τους, λέω πως θα τρέχω κάθε μέρα, και διό και τρεις, μάλιστα, φορές κάθε μέρα. Φτάνει όμως να τρέξω μια μέρα για τα καλά και τότε λέω άλλ' αντ' άλλων.

Ναι λοιπόν! Η πρώτη μέρα κάθε τετραήμερου πιστεύω ότι αποτελεί το μέτρο. Δέκα προπονήσεις δηλαδή κάθε εκατό μέρες. Έτσι δηλαδή θα είμαι πιασμένος όλες τις ημέρες τής άσκησης.

Ενώ, μου φαίνεται, πρέπει να ελαφρύνω το πρωινό μου και να αποφύγω να τρώω χαλλούμι και ψωμί με το καρπούζι.

Ιούλιος 1994

2 **Ιουλίου**, Σάβατο.

Θέρισα σήμερα το σιτάρι, έπλυνα και έτρεξα το σούρουπο από τις 8 και 15 μέχρι τις *9* και

5. Πενήντα λεπτά δηλαδή. Έτρεξα λίγο εδώ γύρω, ύστερα ως την αποβάθρα και από κει στην παραλία κατά το Δασάκι, μετά κατά την Κάτω Αργάκα, ως το γεφύρι, και απο κεί πίσω ως το σπίτι, πάντα τρέχοντας. Μετά έκανα τρία 200άρια με διασκελισμό, ύστερα λίγες κάμψεις, λίγες ασκήσεις μέσης και Τέλιωσα με 20 κοιλιακούς.

Οι γάμπες παραπιάστηκαν στο μεταξύ αλλά: όλα καλά.

Κατά τ' άλλα: χαμαλίκι κι αγγαρία.

Από χτές πάλι ήθελα να σημειώσω εκείνα τα κλάματα σε κείνο το περπάτημα κάτω από έναν καυτερό ήλιο μετά που κοίταξα το ντεπόζιτο κάτω και είπα ένα "boy" για τον Ντέϊβιντ και ένα "girls" για την Ρινάτ και την Ίμπαλ.

Ένιωθα αλήθια ένα παράπονο στην ψυχή μου, έναν οίκτο κι ένα "γιατί". Αλήθια! Πώς μπορεί να υπάρχει τόση απονιά μέσα στις καρδιές τους;

Αναπολούσα την κορούλα μου και με την συνοδεία τού τραγουδιού: "μέρες, μέρες και νύχτες" περπατούσα και έκλαιγα, έκλαιγα και περπατούσα.

Ύστερα σκεφτόμουν ένα μυθιστόρημα απ' αφορμή μια είδηση που άκουσα εδώ και κάτι μέρες: πως οι επιστήμονες παρατήρησαν ένα νέο ουράνιο σώμα στον ουρανό.

Για τις ανάγκες τού βιβλίου θα πλησιάζει στην Γη και θάναι για μένα ο Θεός με τις στρατιές τών αγγέλων του.

Ο τίτλος: Αποκάλυψη.

3 **Ιουλίου**, Κυριακή.

Πιάσιμο δεν υπάρχει, άνκαι οι μύες είναι βαρείς. Θα μπορούσα σήμερα να έτρεχα αλλά το βρίσκω τόσο άθλιο και βαρετό, ιδίως για την μέση.

Στις 4 (**Ιουλίου**, πάντα) ανακάλυπτα ότι μου κλέψανε 70 μέτρα λάστιχο 2 ιντζών. Όλα κι όλα! Τι κόσμος κι αυτός!

5 **Ιουλίου, Τρίτη.**

Στην Πάφο σήμερα για την δίκη. Ευτυχώς πάντως που όλα καταγράφτηκαν. Ω, ελπίζω ακόμα, ελπίζω.

Κάπου εκεί στην αγορά πριν την δίκη: πως εμείς θα επαγρυπνήσουμε στις μικρές και ανεπαίσθητες κακοδιαθεσίες. Διαφορετικά θα χάσουμε το παιχνίδι.

Και η Μαρία σήμερα στην Πάφο με το νυχτικό της, με το βρακί και με τα μάτια της. Και η Αλεξία καθώς με καλούσε πεισματικά να φάω πρώτα μαζί τους και ύστερα να πάω στο χωριό μου. Στο τραπέζι ύστερα μ' έτρωγε με τα μάτια της. Ήταν και η Έλενα στο τραπέζι. Ω, και γω να κοιτάζω, να κοιτάζω όπως τόσα χρόνια... μέσα στους δρόμους και μέσα στις καρδιές αναζητόντας και αναπολόντας έναν κόσμο άλλο, τον κόσμο όπου γεννήθηκα γι' αυτόν .

Και σήμερα ποθόντας κάπιες ηδονές, άγριες και τρυφερές, γλυκές ηδονές καλοκαιρινές σε όμορφες μέρες στους κήπους τού Παραδείσου. Τα σώματα ποθόντας, τα μαλιά και τα χείλη τους, τα δάκτυλα σου στο κορμί τους, τα δάκτυλα τους στο κορμί σου, σ' απαγορευμένα μέρη.

Τις σκέψεις σκέφτομαι που έφυγαν, τους ήχους και τις φωνές, τον σπαραγμό αυτού που η ζωή του δεν του προσφέρει διέξοδο χαράς, την μοναξιά και την απόγνωση, την κακία και την αδικία, τις σκέψεις που χάθηκαν για κάπιες αγγαρίες ή για λίγο θέαμα μπροστά στην τηλεόραση.

Όλα τα σκέφτομαι με παράπονο, με οργή και με τύψεις, όλα όσα χάθηκαν, όλ' αυτά που χάνονται και δεν γράφονται πουθενά.

★

Κι η κορούλα μου σήμερα στ' αυτοκίνητο μου να τρώει κεφτέδες. Ήθελε να την πάρω κι έναν περίπατο, όμως εγώ δεν το τόλμησα.

Χτές στο Δασάκι δεν την άφηνε η μάνα της ναρθεί κοντά μου. Της φώναξε απειλητικά και ύστερα σηκώθηκε και την πήρε. Ω! Πατέρα το λένε αυτό; Να μην μπορείς να κρατήσεις το παιδί σου που σε πονάει και σε καλεί.

Έτσι και χτές λοιπόν, έτσι και σήμερα: δώσε μου την υπομονή σου Θεέ μου. Κατά τ' άλλα πέρασα από χτες στα 6Χ36 λεπτά.

6 **Ιουλίου, Τετάρτη.**

Και σήμερα να ξυπνώ με το ίδιο παράπονο να δέρνει τήν ψυχή μου, με την ίδια σιωπή.

Κι όμως στιγμές-στιγμές, σαν σκέφτομαι τα διαδραματισθέντα κατά την εξέλιξη τής δίκης, μούρχεται να ζητωκραυγάσω, κι όμως δεν μπορώ. Το κεφάλι μου είναι γεμάτο με τους Αγώνες που έρχονται και με τα μακρινά ταξίδια σ' άλλες θάλασσες, γεμάτο και ξέχειλο με την απέραντη θλίψη τού θαλασσοδαρμένου.

★

Θα συγχωρήσω εκείνον που χωρίς να έχει την αξία επιζητά τα αξιώματα. Αλίμονο όμως σε κείνον που έχει την αξία και τα αποφεύγει. Γι' αυτό θάμαι αμείλικτος.

*

Πού είστε Σειρήνες; Πού είστε μάγισσες; Νύμφες και νεράιδες τού βουνού και του κάμπου, πού είστε;

Πού είστε κορίτσια; Τάχα πόθησε ποτέ κανείς το σώμα σας περισσότερο απ' όσο το πόθησα εγώ; Έπλασε ποτέ κανείς στην μοναξιά του τόση ζωή; Στην σιωπή του τόση βουή; Ανάστησε ποτέ κανείς τόσα όνειρα για σας; Τόσες οπτασίες τών νύχτων και των απομεσήμερων. Πόνεσε κανείς για σας όσο πόνεσα εγώ για σας;

Πού είστε κορίτσια; Χριστίνα και Μαρίνα. Πού' ναι τα μάτια σας; Πού' ναι το φως σας; Πού' ναι το αίμα σας αγαπημένες; Πού' ναι εκείνο το νέκταρ τών αθανάτων να το πιώ να μην πεθάνω, να μην πεθάνετε κορίτσια...

★

Και το βράδυ περπατόντας κάτω από τ'αστέρια και αναζητόντας με ρίγος τα σώματα και τις ηδονές.

Και πριν κάτι μέρες, θυμάμαι, σε μια ανηφόρα ήταν τόσο δυνατή εκείνη η αίσθηση πως αυτός ο κόσμος είναι δικός μου. Αυτά τα βουνά, αυτές οι θάλασσες και κείνα τ' αστέρια στον ουρανό, οι ήλιοι και τα φεγγάρια, όλα.

Σήμερα, πάντως, σκεφτόμουν επίμονα την Έλενα. Χτές τής είπα πως είναι πολύ όμορφη και αντέδρασε μ' έναν τρόπο πολύ αγαπημένο. Μ' αρέσει το χαμόγελο της, μ' αρέσει η φωνούλα της, μ' αρέσει το γεγονός ότι είναι αθλήτρια και και και.

7 **Ιουλίου**, Πέμπτη.

Ω, τηλεφώνησα μόλις πριν στης αδερφής μου και το σήκωσε η Μαρία. -Ναι; Πιός είναι; -Εγώ είμαι Μαρία. -Τι θέλεις; -Ε, ήθελα να σου πω οτι σ' αγαπώ.

Τότε την άκουσα να λέει στην μάνα της με νάζι: με τρέλλανε αυτός (για την ακρίβεια: επέλλανέν με). Τότε το πήρε η Στασού και με ρώτησε: τι της είπες αυτής; -Της είπα μόνο ότι την αγαπώ. Τίποτ' άλλο.

Ύστερα τής έλεα πως ποτίζω τις ελιές της και ήθελα να μου πει πόσες μέρες να τις αφήσω να ποτίζονται. -Όπως την τελευταία φορά μήπως; -Ναι, ναι. -Εντάξει. Γιά.

Έτσι κι έτσι μού θύμισε αυτό μια προχτεσινή σκηνή με την Μαρία. Εγώ την φλέρταρα, όπως συνήθως, δημοσίως και εκείνη ενώ με την γλώσσα με απέρριπτε αγρίως και πομπωδώς, όμως την ίδια ώρα μού έριχνε κάτι ματιές που μου έκοβαν την ανάσα.

Η μάνα της τής έκανε παρατηρήσεις που αντιδρούσε έτσι, όμως εγώ δεν έδειχνα να πειράζομαι καν. Αντιθέτως. Εγώ που ισχυρίζομαι ότι ξέρω τα παιδιά καλύτερα από τον καθένα, ξέρω και τι κρύβεται πίσω απ'αυτά τα καμώματα. Φυσικά θα προτιμούσα μια πιο ειλικρινή αντίδραση αλλά ότι κι αν πούμε τα παιδιά είναι παιδιά και ακόμα κι η αγάπη γίνεται στα χέρια τους παιχνίδι, κάποτε βασανιστικό, χαιρέκακο, απάνθρωπο και κολασμένο. Όμως η αγάπη θέλει υπομονή. Θέλει κι αυτή ψήσιμο, θέλει ορεκτικά, θέλει, π' ανάθεμα τα, κι αυτή τις...τελετουργίες της.

Εν πάση περιπτώσει είπα χτές στην Στασού: τι νομίζεις; Πως είναι που δεν μ' αγαπά και μου τα κάνει αυτά; Τάχα βρίσκει άλλον σαν και μένα για ν' αγαπήσει; Έλα όμως που θέλει να την αγαπώ μόνο αυτήν! Μα γίνεται αυτό το πράγμα ρε Μαρία; Γίνεται;

Εκείνη μού απάντησε μεμιάς με κάτι γκριμάτσες και με κάτι κοροϊδίες παιδιάστικες.

Όπως και να το σκεφτώ λοιπόν και όπως και να το θέσω γίνεται ν' αγαπώ μόνο εσένα τριαντάφυλλο μου; Γίνεται να μην αγαπώ το γαρύφαλλο; Να μην αγαπώ το κρίνο, την λουβανούα

και το γιασεμί; Γίνεται να μην αγαπώ το χρυσάνθεμο;

Ω, το σκεφτόμουν μετά από κείνο το τηλεφώνημα: πως εγώ αγαπώ όλα τα λουλούδια τού κήπου μου. Έτσι το σκέφτηκα, έτσι τόπιασα στον νου μου και κάθησα να το γράψω: πως εγώ αγαπώ όλα τα λουλούδια τού κήπου μου έτσι όπως αγαπώ όλα τα εδέσματα τής... κουζίνας μου. Προϋποθέσεις: η όρεξη και η Υγία.

★

Και οι βουλευτικές τον Μάη τού '96. Είναι καλός χρόνος. Μπορώ ως τότε να κλείσω κάπιες δουλιές και να βάλω και κάτι στην μπάντα.

Επέλαση λοιπόν.

★

Βράδυ, σχεδόν μεσάνυχτα, μετά το μπάνιο. Τα γεγονότα: πήγα στην πόλη σήμερα για τα παιδιά, έστω και καθυστερημένα. Με περίμεναν με τον Δημήτρη, τον κοινωνικό λειτουργό, στον δρόμο μπροστά από το βενζινάδικο τού Δημήτρη. Εκεί γεμίσαμε την βαρκούλα και ξεκινήσαμε για την Λίμνη. Πρόβαλε όμως η ανάγκη να πάρουμε νερό και γω πρότινα στον Δημήτρη να ρθούμε ως εδώ στο σπίτι για να πάρουμε νερό και να δούνε και λίγο τα παιδιά το σπίτι. Τελικά χρειάστηκαν σκηνές ώσπου να τον καταφέρω να έρθει.

Αλλά, για να μην τα πολυλογώ με τον Δημήτρη θα έλεγα πως αυτό που ολοένα και καθαρότερα διακρίνω σε κείνον είναι το προσωπείο ενός δειλού με τα όλα του.

Εν πάση περιπτώσει λουστήκαμε στην αποβάθρα και μετά φύγαμε για την Πόλη. Στο μεταξύ είχα πάρει μαζί μου στην Πόλη εκείνο το παλιό ποδήλατο μου για να φουσκώσω τα λάστιχα του. Έγινε κι αυτό και ύστερα έκανα μερικές βόλτες στην Πόλη. Έλα όμως που εκεί που ετοιμαζόμουν να φύγω άκουσα την Ισμήνη να με φωνάζει: παπά.

Ήταν με το ποδήλατο του το μωρό μου και ήθελε να δω πως έμαθε να ποδηλατεί. Δυσκολευόταν όμως στην εκκίνηση και είπα να της κάνω κανένα μάθημα. Έτσι κι έγινε. Από δρόμο σε δρόμο περάσαμε μαζί κανένα 20λεπτο. Όταν γύρισα στο αυτοκίνητο, η Ισμήνη ήταν στον δρόμο για το σπίτι της. Εκεί όμως που έβαλα το ποδήλατο μου στο καπώ πρόβαλε η κυρά κρατόντας το ποδήλατο τής Ισμήνης. Μου πέταξε το ποδήλατο και άρχισε να φωνάζει πως βλέπω τα παιδιά κρυφά και πως πάει ολόισια στην αστυνομία να με καταγγείλει. Της είπα να πάει να πηδηχτεί, πήρα το ποδήλατο τής Ισμήνης, τόβαλα στο πίσω κάθισμα τού αυτοκινήτου μου και άφησα την Πόλη. Σταμάτησα στην Λίμνη, περπάτησα λίγο στην ακροθαλασιά κι ώσπου να φτάσω στο σπίτι νύχτωσε.

Έφαγα, έτσι όπως πάντα τα βράδια, μπροστά στην τηλεόραση, είδα όσες Ειδήσεις πρόλαβα και ύστερα ένα επεισόδιο με τον "Τζέικ και τον χοντρό".

Στις 10 και τέταρτο περπάτησα για 36 λεπτά, έκανα μπάνιο μετά και τώρα νάμαι πάνω από τις κόλλες για την γνωστή παράσταση σκιών. Το τι έγραψα ως τώρα είναι γραμμένο. Ναι, μόνο που ο κύριος λόγος (ή, μάλλον, το κύριο όνομα) για τον οποίο ήθελα να χαράξω κι απόψε κάτι στο χαρτί ήταν η Χαμπούλλα. Την είδα εκεί που πήγαινα στο αυτοκίνητο προτού φύγω, παρότι την είχα δει και πριν για μια στιγμούλα. Θα πήγαινα απέναντι εκείνη την στιγμή, αλλ' όμως την πρόσεξα και κράτησα την πορεία που οδηγούσε σε κείνην. Εκείνη έδειξε ενδιαφέρον για την παρουσία μου και με χαιρέτισε από μακριά. Σύντομα κοντέψαμε. Στάθηκα εγώ μπροστά της και εκείνη μπροστά μου. Ήτανε χάρμα οφθαλμών. Η ώρα κοντά στο ηλιοβασίλεμα και βαφόταν ροζ η Γη, ροζ και κείνη.

Ήταν γλυκό το χαμόγελο της, αληθινό. Ήταν πολύ όμορφη και της τόπα έτσι όπως το ένιωθα: πως είσαι πολύ όμορφη.

Αλλά: ανάθεμα τήν ώρα που την έχασα από τα μάτια μου. Σύντομα είχε ρθεί η σκηνή με την σύζυγο, ύστερα η Λίμνη, το χωριό μετά, και εκεί, την ώρα που περπατούσα κάτω από τ' αστέρια τ' ουρανού, νά που την θυμήθηκα με νοσταλγία και με παράπονο. Κάτι λέξεις μούφερε η σιωπηλή ευγλωττία μου, κάτι που θα μπορούσε να ήταν μια συνέχεια σε κείνη την δοσμένη πρόταση: είσαι πολύ όμορφη... Και πολύ σέξυ. Μπορώ να έχω ένα φιλάκι;

Ναι λοιπόν! Αυτά με νιάζουν και γι' αυτά θέλω να γράφω: για τα φιλιά και για τα ονόματα, γι' αυτά που περνούν και γι' αυτά που φεύγουν και δεν τα γυρίζει κανένας πίσω.

Την Χαμπούλλα λοιπόν σήμερα έτσι όπως χτές την Έλενα. Ω, και την σκέφτομαι, την θέλω και την ποθώ. Έτσι την σκέφτομαι, έτσι την θέλω κι έτσι τήν ποθώ που αισθάνομαι πως θα μου

φύγει το μιαλό. Ναι, αυτό είναι σίγουρα κάτι που ήθελα να μην ξεχαστεί.

Ο στίχος τής παρηγοριάς: δεν σε κατηγορώ που ήρθες κι έφυγες. Σ' ευχαριστώ που πέρασες και συ.

Έλα ζωή, χαμένη ζωή, άκουσε τούς χτύπους τής καρδιάς μου. Έλα ζωή, θέλω να ζήσω, έτσι να ζήσω, δυνατά και ηδονικά, έτσι να ζήσω κι έτσι να πεθάνω. Έτσι να νικήσω κι έτσι ν' αναστηθώ: δυνατά και ηδονικά.

8 Ιουλίου, Παρασκευή.

Αυτό: κερδίσαμε την τεχνολογία αλλά χάσαμε τον άνθρωπο.

Κι αυτό: αν νομίζετε πως μπορείτε να ικανοποιήσετε τις γυναίκες με το να βάλετε και να βγάλετε το παλούκι σας πεντέξι φορές μέσα στις τρύπες τους, είστε γελασμένοι. Σας λέω πως αν δεν μεταχειριστείτε δάχτυλα, ξύλα (τορνεμένα), αγγούρια, τεχνητές πούτσες και...μπουκάλες δεν ικανοποιείτε ούτε τις γυναίκες ούτε εσάς τούς ίδιους.

9 Ιουλίου, Σάβατο.

Το σκεφτόμουν αυτό εχτές-προχτές και νομίζω πως θάταν ωραίο θέμα για... σκετς: κάπιος τηλέφωνά σε κάπια κανάλια, σε κάπια περιοδικά ή σε κάπιες εφημερίδες πως οι κτηνοτρόφοι θα σφάξουν ζώα στους δρόμους, πως έγινε κάπιο δυστύχημα ή κάπιο φονικό. Κι ασφαλώς οι δημοσιογράφοι βαρούν συναγερμό και σπεύδουν δρομέως για να καλύψουν πρώτοι την Είδηση.

Ένας άλλος τούς τηλέφωνα ξανά και ξανά, τους γράφει, τους... παρακαλεί, τους προκαλεί, αν θέλετε, και τους λέει ότι έχει ένα σχέδιο πόλης και ακόμα τις απαντήσεις και τις λύσεις σε όλα τα προβλήματα τους και προσπαθεί, επιστρατεύοντας τά πιο ατράνταχτα επιχειρήματα, να τους πείσει πως είναι μέρος τών καθηκόντων τους να προβάλουν το έργο και το επιχείρημα του.

Η αντίδραση τους: θα το σκεφτούν, θα το δούν, θα το μελετήσουν, θα και θα και θα και τ' αποτέλεσμα: δεν κάνουν τίποτα.

★

Τ' απόγευμα: μια φορά μ' αγαπούσες, τώρα δεν μ' αγαπάς... Και νάναι γιορτή σήμερα στην Πόλη, γάμος και πανηγύρι και τα παιδάκια μου να ζουν με την φαντασία τους στους ήχους εκείνης τής απέραντης γιορτής που δεν ήρθε ποτέ για τον πατέρα τους.

Το βράδυ τα γνωστά οράματα κάτω από τ' αστέρια. Και η φωνή τού τραγουδιστή που έρχεται από την Αργάκα μέσα από τα μεγάφωνα: τα γλυκά σου μάτια, τα γλυκά σου χείλια... Κι ύστερα: καίγεται μεσ' την φωτιά του, καίγεται, καίγεται, κι ο καημός δεν λέγεται...Στίχοι που δεν καλοξέρω αλλά που ίσως μπορεί να βασιστεί κανείς σ' αυτούς για να βρει την μουσική.

Και πιο πριν: σαν σβυσμένο καρβουνάκι πεταμένο στην φωτιά ήταν η δική σου αγάπη στην δική μου την καρδιά.

Ω, νάσαι ευλογημένο αγόρι, ευλογημένες κι οι αναμνήσεις που κάλπασαν, τα όνειρα μιας Ουτοπίας, και μιας γιορτής χωρίς τέλος.

Κι ένας Έρμος στα βήματα μου, οι βουλευτικές τον Μάη τού '96 και οι μάχες που έρχονται, το βιβλίο μου, οι σκοτούρες γι'αυτά τα σπίτια και εκείνα τα παιδιά μου, όλα στα βήματα μου, όλα.

Στο μεταξύ έδωσα ως τώρα για το βιβλίο 530 λίρες (200,90,110 και 130).

10 Ιουλίου, Κυριακή.

Δεν είναι που κουράστηκα από τον πόνο μου. Αυτός ο πόνος είναι η ζωή μου κι όσο τον αντέχω δεν τον απαρνιέμαι. Αυτός με κρατάει. Κουράστηκα μόνο να τον καταγράφω. Τις Κυριακές και τα Σάβατα. Τις αυγές και τα δειλινά, τις νύχτες δίχως φεγγάρι. Κουράστηκα.

★

Απομεσήμερο πάνω από το πιάτο με το φαΐ μετά το πότισμα τών ελιών: τέτια ώρα θάθελα κάπιον εδώ να του πω πως τον αγαπώ και να του πω τον πόνο μου.

11 Ιουλίου, Δευτέρα.

Βράδυ, πριν τις έντεκα. Σκέφτομαι τον Ορφέα σήμερα και κλαίω. Τον είδα όταν γύρισα από την Πάφο χλωμό και αδύναμο κι αγαπημένο να σέρνει το ποδήλατο κατά το βενζινάδικο τού Δημήτρη για να γεμίσει τον τροχό. Πριν τού είχε φωνάξει η Μάρω, η κουνιάδα, και τον ρώτησε πού πάει.

Α! Η Μάρω! Νά που γύρισε η Μάρω από την Γαλλία. Την είχα χαιρετήσει πιο πριν καθώς στεκόμουν στην άκρη τού δρόμου έξω από το σπίτι τους μα εκείνη δεν μού έδωσε σημασία. Μάλιστα μάζεψε την κόρη της από το μπαλκόνι για να μην με βλέπει.

Ω, σίγουρα θα της δώσαν να διαβάσει εκείνο το "Περιοδικό" και εκείνη την απόφαση τού δικαστή. Θα της είπαν εκείνοι τα δικά τους, ε, και τι εικόνα θα σχημάτιζε για μένα;

Ας είναι όμως καλά. Εγώ πάντως την αγαπώ, θυμάμαι κάτι δυνατές ματιές της μια φορά κι έναν καιρό. Έχω ακόμα αισθήματα γι' αυτήν και φυλάω ακόμα ένα παλιό ημερολόγιο της.

Ναι, μόνο που έλεγα για τον Ορφέα και για τον πόνο που μου ενέπνευσε σήμερα η μορφή του. Τον φίλησα γλυκά δίο φορές και είχα στον νου τα τόσα φιλιά και τα τόσα χάδια που του χρωστώ, όλη την αγάπη που του στέρησε η απονιά τής μάνας του και το δικό του πείσμα.

Οι εικόνες με βαράνε στην καρδιά ίσα να πεθάνω, αισθάνομαι τον πόλεμο που γίνεται μέσα του για όσα τού λέει η καρδιά του και για όσα τού λένε οι κηδεμόνες του.

Σε μοναχικά περπατήματα θυμήθηκα έναν Ιούλη σε κάτι ψηλά βουνά και τ' όνομα του. Κάπιους στίχους θυμήθηκα: "πιά μάτια τον εβλέπουνε και τα δικά μου κλαίνε; Πιά χέρια τον αγγίζουνε και τα δικά μου τρέμουν;" Τις τόσες μάχες θυμήθηκα που έδωσα γι' αυτό κι όμως αυτός δεν κατάλαβε ακόμα τίποτα. Θυμήθηκα τους αγώνες μου κάτω από τα απαθή βλέμματα τού πλήθους, την προδοσία και την απονιά. Κι όμως εγώ πεθύμησα νέους αγώνες, νέους πολέμους και νέες θύελλες. Ω, και μου φτάνει ν' απλώσω τα χέρια και θα τις αγγίξω. Τόσο κοντά νιώθω το ποδοβολητό τους.

Είδα στο μεταξύ και τον Έκτορα κάπου στην Πόλη, του αγόρασα κάτι στρατιωτικά αυτοκινητάκια και μου απέμειναν τελικά μόνο μερικά κέρματα. Πάλι ας είναι. Πριν είχα δώσει 60 λίρες στο Γραφείο Ευημερίας. Έτσι κι έτσι το είδα εκείνο το σκιάχτρο, την κοινωνική λειτουργό. Ω, πόσο συχαίνομαι το στυλ της ! Και μόνο ο τρόπος που με κοιτάζει μού προκαλεί αηδία. Μεταξύ μας διαπίστωσε πως τα παιδιά κάνανε πρόοδο τώρα που μένουν μόνο με την μάνα τους, πως εγώ δεν άλλαξα θέσεις κι ασφαλώς θα κάνει σχετική αναφορά στην έκθεση της στο οικογενειακό δικαστήριο.

Ω, και πώς να τ' ακούσει αυτό ένας Ούτοπος! Είμαι πάντως ευχαριστημένος που της το είπα: για κείνη την έκθεση σου αλλά και για όλη την στάση σου απέναντι μου, εγώ θα πρέπει κάθε φορά που σε βλέπω να σε κρεμάζω.

Βέβαια είπαμε κι αρκετά άλλα. Ανάθεμα τήν ώρα που χάνω μαζί της, μα και τι να κάνω;

Α, στην φωτιά θα καίγεσαι κυρά μου. Είμαι τόσο σίγουρος γι'αυτό που αδιαφορώ για την εκδίκηση μου.

Είδα πάντως και την Ισμήνη σήμερα καθώς περνούσα έξω από το σπίτι της. Της φώναξα και κείνη μού είπε: να μου φέρεις το ποδήλατο. Της λέω: είναι μέσα στο αυτοκίνητο. Έλα να σου το δώσω. Εκείνη: να μου το φέρεις εδώ.

Όταν τόφερα ήρθε κοντά μου. Ήταν φανερό πως της βάλαν ξανά λόγια, όμως το κορίτσι μου δεν παίρνει πολλά από λόγια. Ένα "σ' αγαπώ" μού τόπε, κι ένα φιλάκι μού τόδωσε. Ας είναι καλά.

★

Στην Πάφο, στην Λίζα: είσαι πολύ όμορφη. Κι ύστερα σ' όλες: κορίτσια, σας αγαπώ πολύ.

Ω, ας είστε άνθρωποι ευλογημένοι. Όσοι δεν με κάνετε να ντρέπομαι που είμαι αυτός που είμαι, ας είστε ευλογημένοι. Κορίτσια κι αγόρια: ας είστε ευλογημένα. Μέρες τού Ιούλη και νύχτες τού Ιούλη, λιοπύρια και δροσεροί ίσκιοι, άνεμοι κι απανεμιές, δειλινά και απομεσήμερα, ας είστε και σεις ευλογημένα.

★

Το χαμόγελο τής Χαμπούλλας και της Έλενας, όλα τα χαμόγελα τών κοριτσιών κι όλα τα γλυκά τους ονόματα. Ω, πώς μπορεί εγώ που κτίζω με τα οράματα μου έναν Παράδεισο να υποφέρω όπως τον κολασμένο;

12 Ιουλίου, Τρίτη.

Σκέφτομαι τα παιδιά μου εκεί στο κρεβάτι τού ύπνου και μούρχεται να ουρλιάζω από πόνο.

Α, και σήμερα ονειρεύομαι και προσδοκώ το τέλος σου κυρά μου. Ανελέητα κι αδίστακτα.

Στο μεταξύ πήγα στην Πόλη σήμερα με το ποδήλατο για να φέρω το βιβλίο μου για τις διορθώσεις. Γύρισα πίσω με το ποδήλατο, πάλι, και με τους ήχους να δονούν στην ψυχή μου: πές μου την αλήθια κι ας είναι συμφορά, πές μου την κι ας είναι πικρή, πές μου την αλήθια, αγάπη...

Κτλ κτλ.

Πριν είχα πάρει πάλι το τηλέφωνο κατά τα παιδάκια μου κι ήθελα σε κάπιον να έλεγα "σ'αγαπώ", μα ήταν κρατημένο.

13 Ιουλίου, Τετάρτη.

Με τι διαθέσεις έφυγα τούτο το βράδυ για την Πόλη και για το πανηγύρι. Πήγαινα για τα παιδιά μου και η καρδιά μου μούκανε τέτιες λαχτάρες λες κι είχα χρόνια να τα δω.

Τα γύρεψα στο πανηγύρι. Βρήκα τον Έκτορα και τον Ορφέα στα αυτοκινητάκια να περιμένουν σειρά. Σύντομα έψαχνα για την Ισμήνη. Σε μια από τις αναζητήσεις μου είδα τον πεθερό. Με είδε και κείνος και έδειχνε πολύ ανήσυχος.

Γύρισα ξανά στ' αγόρια και στα αυτοκινητάκια. Είπα κάπια στιγμή στον Έκτορα να πάει στο σπίτι και να φέρει την Ισμήνη. Εκείνη την στιγμή όμως φώναξε: νάτην Ισμήνη, νάτην εκεί.

Ω, και ψάχνω εγώ να την δω και βλέπω τον πεθερό να την κρατάει από το χέρι και να την οδηγεί στο σπίτι. Κι ολ'αυτά για να μην δει τον πατέρα της. Τους ακολούθησα μια στιγμή καθώς απομακρύνονταν. Δεν φώναξα καν το όνομα της. Ύστερα γύρισα πίσω και χάθηκα κι εγώ κι η θλίψη μου μέσα στα πλήθη.

Αργότερα στο στέκι τής Μαρούλλας είδα την Παναγιώτα, την μεγάλη αδερφή τής συζύγου, και τον Όμηρο, τον άνδρα της. Ήταν καλοί. Της Μάρως της μίλησα τρεις φορές, όμως εκείνη δεν γύρισε να με κοιτάξει.

Ω, και τα σκεφτόμουν όλα όταν έσερνα λίγο πρίν τα μεσάνυχτα τα βήματα μου για το αυτοκίνητο (το είχα αφήσει έξω από το Γυμνάσιο), σκεφτόμουν το δράμα αυτού του κόσμου, τους πρωταγωνιστές τού δράματος και τους κομπάρσους, το δικό μου δράμα σκεφτόμουν, εκείνη την κορούλα μου, το γλυκό προσωπάκι της, τις αγκαλιές σκεφτόμουν που ήθελα να της δώσω τούτη την νύχτα, τα χάδια και τα φιλάκια όλα.

Κόντευα έξω από το Μάριον όταν μούρθε να βάλω τα κλάματα. Ήταν όμως ο Πανίκος έξω στον κήπο κι έτσι μείνανε κι αυτά στην μέση. Είπαμε διο-τρείς κουβέντες και συνέχισα τον δρόμο μου στον ίδιο σκοπό.

Με τις ίδιες καταθλιπτικές σκέψεις κρατούσα μετά το τιμόνι και έτρωγα με τους τροχούς τον δρόμο ως το χωριό όταν ήρθαν πάλι κάτι κλάματα μαζί με κάτι εικόνες. Φύγανε όμως κι αυτά γρήγορα, έτσι γρήγορα όπως ήρθαν.

Είπαμε: και μη χειρότερα! "Αν όλα δεν είναι καλά, όμως είναι υποφερτά".

★

Η Νατάσα στο πανηγύρι με απέφυγε δίο φορές. Ύστερα ήρθαν εκείνες οι σκηνές με τις κόρες τής Σούλλας και με κείνη την φίλη τους. Ω, δεν τα βαρεθήκατε αυτά ρε κορίτσια; Ως πού θα πάει αυτό;

Κι εκείνος ο μαλάκας στο πανηγύρι που πρώτα με είχε ρωτήσει αν "βγήκε κανένα πρόγραμμα" και ύστερα μού ένεψε να τον πλησιάσω καθώς περνούσα έξω από το καφενείο τού Χρίστου κι εγώ, όντως, πλησίασα και τον... έχεσα. Του ξήγησα: ο... πρόεδρος δεν είναι υποχρεωμένος να τρέχει στα νεψίματα τού κάθε μαλάκα.

Αλλά είπαμε: χέστα. Ούτε παιδιά, ούτε αγάπη, ούτε τρόπους, ούτε καν ένα χαμόγελο ή μια καλή κουβέντα. Κωλοζωή με τα όλα της. Κι άντε να την αντέξεις κορόϊδο, άντε.

Ευτυχώς όμως που υπάρχουν οι σημειώσεις μου. Κι έτσι ο πόνος μου παίρνει τουλάχιστον νόημα και αντίκρυσμα.

Ενώ, από αγγαρίες, έκανα σήμερα τις μαστόρισσες στην αποθηκη.

14 Ιουλίου, Πέμπτη,

Πως εγώ θα μείνω καλός και μεγαλόψυχος ως το σημείο όπου το ένστικτο μου αυτοσυντήρησης θα μου πει ότι πρέπει ν' αλλάξω χαρτί.

★

Πριν τα μεσάνυχτα, μετά το περπάτημα. Κάθομαι στο κρεβάτι την σκέφτομαι και πιάνω την πέννα: αχ! Η αγάπη της μου ανακατώνει τα σωθικά, μου βουρκώνει τα μάτια.

Πιες εικόνες να θυμηθώ για μην κλάψω; Πιούς ήχους;

Ω, έτσι την σκεφτόμουν γυρίζοντας με το τρακτέρ από την Πόλη: Πυρηναία, Πυρηναία, πιός απ' τους διο μας θα μπορέσει ποτέ να σας λησμονήσει;[44]

Μόλις είχα φτάσει σε κείνο το Γραφείο πήόηξε απάνω μου. Κι εγώ φοβόμουν πως θα την κατάφερναν να μην με θέλει.

Και το βράδυ στην Αργάκα η Δωρούλλα. Πώς με κοίταζε Θεέ μου! Μα τίποτα παραπάνω. Κι όλα θα αρχίσουν και θα τελιώσουν σαν μια αυταπάτη.

Τι όνειρα κάνω γι' αυτές, τι κόσμο τούς ετοιμάζω, γιά κοιτάξετε, και τι βρίσκω για πληρωμή. Όλες: η μια πιο χαζή από την άλλη, ανίκανες όλες να τολμήσουν να ζήσουν, πνιγμένες μέσα σ' έναν ρόλο που παίζουν για κάπιους άλλους κι ανάξιες να ζήσουν έστω και μια μέρα τής ζωής τους.

★

Και ψες στην τηλεόραση, πριν τις 2, εκείνα τα κορίτσια στο μπάνιο. Παίζανε γυμνά και κάνανε θόρυβο για να τον προκαλέσουν. Εκείνος άνοιξε την πόρτα και του φώναξαν: έλα μαζί μας Τζο.

★

... Πως αυτά τα παιδιά έχουν κι αυτά πατέρα. Θέλουν να πάνε μαζί του σε μια γιορτή, σ' ένα πανηγύρι, σ' ένα ταξιδάκι. Τον θέλουν στο προσκεφάλι τους. Θέλουν να τον έχουν κοντά τους για να αισθάνονται δυνατοί. Το θεωρείς παράλογο αυτό; Άνοιξε τα μάτια σου λοιπόν και άσε τον δικαστή και το διάταγμα του να γαμιούνται κανονικά.

★

...Εσύ αποκλείεις το ενδεχόμενο να κάνεις έρωτα με κάπιο παιδί σου ε; Φαντάζομαι θα αποκλείεις και το ενδεχόμενο να πηδηχτείς από τον κώλο ή ακόμα και με δίο άνδρες ταυτόχρονα. Περίμενε όμως να δεις τούς δικούς μου νόμους και τότε τα ξαναλέμε... παπαδίτσα.

Και πως μας κυβερνάνε τελικά οι παπαδίτσες. Αυτές αποτελούν την κοινή γνώμη και το κοινό... μέτρο, σκατάδες.

★

Μεγάλος πού' ναι ο ουρανός, μεγάλη πού' ναι η νύχτα, απέραντη. Και γω εδώ στην Γη ν'αναζητώ, σαν πάντα, τις μεγάλες και απέραντες ηδονές.

15 Ιουλίου, Παρασκευή, πρωί.

Από το ράδιο: "Άφτιαχτο κι αστόλιστο, τού χάρου δεν σε δίνω..."

Και γω: η θλιμμένη μουσική ταιριάζει πιο πολύ με την ζωή.

Κι αυτό από την Έλκε: γιατί δεν μου φέρνεις φέτος σύκα; Πέρσυ μούφερνες. - Ω, πέρσυ σ' αγαπούσα πολύ Έλκε. Φέτος δεν νιάζομαι.

★

Είναι κάπια κορίτσια που χάνουν την αξία τους μετά τα δεκατέσσερα. Κοίταξε πώς κατάντησε η Αθηνά. Πιός θα το φανταζόταν; Αντί να ψηλώσει, χοντραίνει. Και το πρόσωπο της πλάτυνε.

Ω, θυμάσαι ρε Αθηνά εκείνη την νύχτα στην Περιστερώνα, στον γάμο τού Μιχάλη; Πώς αγγίζονταν τα χέρια μας καθώς συναντιόμασταν; Ω, το ομολόγησα στον εαυτό μου πολλές φορές: εκείνη την νύχτα ήσουν το κορίτσι μου, ήσουν το πιο όμορφο κορίτσι και το πιο ερωτικό. Και δεν θάσουν καν δέκα χρονών.

Ω, διατήρησε τουλάχιστον στην ψυχή σου την ανάμνηση και την νοσταλγία εκείνου τού κοριτσιού και εκείνου τού Σαβάτου (ή της Κυριακής). Τότε ίσως εξακολουθήσω να σ'αγαπώ, όπως κι αν είσαι, και θα παρακαλώ τον Θεό την ημέρα τής Κρίσης του να σου δώσει την μορφή που είχες τότε που ήσουν μια παιδούλα δέκα χρονών.

★

Ω, και οι φωτογραφίες τών γυμνών κοριτσιών καθώς παίζουν με τα σώματα τους. Τις άφησα από ψες στο γραφείο μου και τώρα που ξύπνησα είδα την θέα τους ξημέρωμα.

Και γώ κρατάω το πάθος για να το κάνω λέξεις, όνειρα, οράματα, φιλοδοξίες και ουτοπίες. Κι αυτά ως το σημείο όπου δεν αντέχεις άλλο, ως το σημείο όπου το κα- τακράτημα τού πάθους καταντάει εφιάλτης και τότε τόσα εκατομύρια σπερματοζωάρια που θα μπορούσαν να γονιμοποιήσουν τόσα εκατομύρια μήτρες πάνε στον βρόντο.

★

Σχεδόν οκτώ η ώρα και στο ράδιο παίζει η μουσική: ένας χειμώνας αβάσταχτος... Χρόνια και καιρούς να την ακούσουμε. Και νά που χρειάστηκε η 15η **Ιουλίου** για να αποφασισουν οι μισθοφοροι τού ΡΙΚ να την βάλουν στα μηχανάκια. Βλέπετε το "προδοτικό πραξικόπημα" έχει και

τα θετικά του στοιχεία, μην μου πείτε.

Ναι, μόνο που όταν μπαίνουμε στις εκπομπές και στα σχόλια τους, τότε λές: να το χέσω για πραξικόπημα.

★

... Ωστε θέλεις να σου εκθέσω το πολιτικό μου πρόγραμμα ε; Σημείωσε λοιπόν: να είσαι καλός και ευγενικός, να προσέχεις να μην πληγώνεις τα αισθήματα τών άλλων, να συμπεριφέρεσαι απέναντι στους άλλους έτσι όπως θάθελες να συμπεριφερθούν οι άλλοι σε σένα: με τον καλύτερο τρόπο δηλαδή. Να δίνεις στους φτωχούς όσα περισσεύουν τών αναγκών σου, να χαμογελάς στον πλησίον σου και γενικά να κάνεις το καθετί για να του δώσεις χαρά ή, τουλάχιστον, το καθετί που θα είχε την αξίωση να απαλύνει τον πόνο που συσσωρεύει στην ψυχή του αυτός ο κόσμος κι αυτή η Γή.

Βράδυ στο μεταξύ κι ήρθε ο πόνος με τις αναμνήσεις καβάλλα στον άνεμο.

Τ'όνομα γνωστό: Ισμήνη.

16 Ιουλίου, Σάβατο.

Από το ράδιο: κορμιά που δεν ντρέπονται για την ομορφιά τους....

Κι ύστερα, μετά το πρόγευμα: έλα μαζί μου κάπου να πάμε... Αχ! Και πώς να ζήσεις μετά απ' αυτό; Πώς ν' αναπνεύσεις;

★

Κι αυτό το τέχνασμα για να περάσω νομίμως στα κείμενα μου το βρισίδι μου: -Το "να πάει να πηδηχτεί" απαγορεύεται; -Ναι,βέβαια.

-Το "μαλάκας" απαγορεύεται, το "κόπανος" ναι, το "κεφάλας" το ίδιο. Ε τότε πώς στον διάολο θα πω το δίκιο μου; Μόνο, αλήθια, τα ωραία κοσμητικά επίθετα ταιριάζουν στους εντιμότατους δικαστές, δημάρχους, έπαρχους, κρατικούς λειτουργούς ή αστυνόμους;

★

Υποψιν και κάτι φάσεις για το νερό. Να: έκλεισα εγώ το πρωί το ρουπινέτο και στην 1 έστειλε ο Μηνάς τον Γληόρη να το ανοίξει ενώ εκείνος ήρθε με τον Σταυρή για να εξετάσουν τις βρύσες μου κάτω και να πουν στην Γκάμπυ πως θα τους κλείσουν το νερό και να φύγουν γιατί είναι παράνομοι.

Ανοιξαν λοιπόν τις βρύσες και λέει ο Μηνάς: οι δικές μας βρύσες δεν βγάζουν σταγόνα ενώ εσένα είναι ποταμός.

Ήθελε ο λωποδύτης να δώσει και εντυπώσεις κιόλας πως έχω εγώ το νερό και εκείνος το στερείται. Α τον καρακιόξη! Δεν πάει στον διάολο. Πέντε μερόνυχτα δεν έχω νερό και εκείνος το ξοδεύει και μέρα και νύχτα για να με... τιμωρήσει.

★

Κι αυτό από την τηλεόραση:... όχι! Γιός μου είναι ο Λούκα. Γιός είναι αυτός που ανατρέφεις, που τον πας βόλτα, που τον μαλλώνεις...

17 Ιουλίου, Κυριακή.

Είναι κάτι πρωινά, τόσα πρωινά, που ξυπνώ μ' έναν πόνο και μ' ένα παράπονο που μούρχεται να πέσω στο χώμα και να ξεσπάσω σ' ένα κλάμα που να μην τελιώνει ποτέ.

Θέλεις από την μοναξιά, θέλεις από την θλίψη για όσα φεύγουν, έτσι το νιώθω που νομίζω ώρες-ώρες πως αυτή η θλίψη δεν θάχει τέλος.

18 Ιουλίου, Δευτέρα.

Πήγα στην Πάφο σήμερα για τις αγορεύσεις πάνω στην υπόθεση τών "άσεμνων επιθέσεων". Ο δημόσιος κατήγορος (Δημητράκης Σαβίδης) έδωσε προφορική αγόρευση, και ο Νόντας γραπτή.

Ο δικαστής δείχνει πάντως αποφασισμένος να με αθωώσει.

Ω, και τον έβλεπα με πόνο στην έδρα του. Κι ύστερα στούς δρόμους τον σκεφτόμουν και βούρκωναν τα μάτια. Κρατούσα μακριά τα κλάματα και περπατούσα αφήνοντας πίσω μου ανθρώπους και μηχανές. Ω, για μια ζωή θα σε ευγνωμονώ, για όλη την αιωνιότητα θα σ' ευχαριστώ.

Στους δρόμους πριν τις αγορεύσεις κοιτούσα τα περαστικά κορίτσια. Έτσι τα κοιτούσα και έτσι πονούσα, έτσι διάβαινα κι εγώ, διαβάτης κι εγώ ανάμεσα στους διαβάτες, και ήρθε στον νου

μου αυτή η σκέψη: πως στα πρόσωπα τους αντικρύζω συμπυκνωμένα όλα όσα ποθώ και όλα όσα πόθησα ποτέ σε τούτο τον κόσμο.

Υπόψιν πάντως και το τηλεφώνημα χτές από την Στασού για την υπόθεση. Πως, έλεγε, δεν μπορώ να τα βάλω με την αστυνομία και πως θα μου φάει ο δικηγόρος ένα σωρό λεφτά.

Βέβαια εγώ τής έβαλα τίς φωνές και εκείνη μούκλεισε το τηλέφωνο. Α, όλα κι όλα! Σήμερα πάλι μού είχε πει τα ίδια ο Ηρόδοτος, ο σύζυγος της. Του είπε, λέει, ο κ. Σωτήρης, ο αστυνόμος, πως δεν έκανα καλά που έβαλα δικηγόρο και όλο κι όλο που θα μου φάει τα λεφτά μου.

Ω, τους έχω στον τοίχο καημένη, και σύντομα θα τους εκτελέσω. Με τίποτα δεν κάνω πίσω. Α, σας είπα: εγώ δεν σκοπεύω να επαναλάβω τον Αννίβα.

Είναι γνωστό πάντως πως ο Νόντας ξεκίνησε με την πρόθεση να με υπερασπίσει δωρεάν, και ο άνθρωπος επιμένει σ' αυτήν. Ελπίζει βέβαια πως θα πληρωθεί από το κράτος καθότι εγώ είμαι "άπορος" αλλά εγώ που ξέρω από ανταπόδωση ξέρω και πως πρέπει να κάνω το καλύτερο που μπορώ εάν το κράτος δεν τον ικανοποιήσει. Εν καιρώ. Προς το παρόν επείγει το βιβλίο.

Α, κι ο Μιχάλης, ο αδερφός, στης Στασούς, μετά το δικαστήριο. Ω τον ανόητο, μα πιός νομίζει ότι είναι; Επειδή δηλαδή έκανε στην Αμερική και πήρε διπλώματα και αηδίες νομίζει ότι είναι και έξυπνος; Μα κι έξυπνος νάναι, είναι ένα τίποτα χωρίς το ήθος και την εντιμότητα.

Τι μου είχε πει; Να, πως το πρόβλημα μου, είπε, είναι πως είμαι απόλυτος και... και... και... Χέστα δηλαδή. Το απόγευμα πάντως έπαιξα μπάλα με τα παιδιά ενώ είναι γεγονός πως είμαι ξεθεωμένος από τα σουβατίσματα.

★

Α, κι η Ισμήνη το πρωί. Της έκανα εκείνους τους συνθηματικούς ήχους τού γκιώνη, εκείνη τούς άκουσε και έτρεξε κοντά μου. Την πήρα πάνω μου, της είπα πως είναι όμορφη και πως την αγαπώ αλλά και πως πρέπει να πλένει το πρόσωπο της τα πρωινά.

★

Κι ένας πονοκέφαλος να σκιάζει τίς ώρες τού δειλινού και της νύχτας μου. Ευτυχώς που δεν είναι τόσο επώδυνος και δυστυχώς που δεν είναι τόσο ανώδυνος. Ελπίζω πως γρήγορα θα με έχει αφήσει για τα καλά.

Και το ηλιοβασίλεμα στην Λίμνη, στην αποβάθρα. Έτσι: Θεέ μου αυτή την Γη κι αυτά τα βουνά! Θεέ μου αυτή την θάλασσα μην μου την πάρεις.

Έτσι το ζούσα *κι* έτσι το ένιωθα πάνω από τα κύματα αλλά έφερνα την ίδια στιγμή στον νου εκείνα τα κορίτσια και ήμουν σίγουρος πως όλη αυτή η ομορφιά τής θάλασσας και όλη αυτή η ομορφιά τών βουνών και των κάμπων είναι ένα τίποτα μπροστά στην ομορφιά τής γυναίκας.

★

Κι αυτό σήμερα: ο Αντρέας για την Νικολέττα: "η Κοτολέττα. Την λέμε και κουφέττα". Εκείνη τον άκουσε και τον κοίταξε μ' ένα βλέμμα! Ω, και το θυμήθηκα εκεί στο μπάνιο και γέλασα με την καρδιά μου.

★

Τις οπτασίες τών σωμάτων κυνηγάω στις άδιες κάμαρες, στα στρώματα τών ύπνων. Αγωνίζομαι απεγνωσμένα να τις κρατήσω κι όμως δεν μπορώ.

19 Ιουλίου, Τρίτη.

Βράδυ, σχεδόν έντεκα, μετά το μπάνιο: νιώθω να κυλάει στο αίμα μου ορμητικό το πάθος. Και πώς να το σταματήσω;

Τόσα σώματα τι τάθρεψε η Γη; Γιατί να μένουν μακριά μου;

Και νά που διάλεξα την μοναξιά αφού αρνήθηκα τον εξευτελισμό.

Κορίτσια τών 12 και των 13 και των 15, κορίτσια τών 20 και των 40, κι απόψε νοσταλγώ τα σώματα σας. Αμαρτωλά κι άσελγα τα ποθώ, ανόσια και αιματηρά. Σαν ορμητικό κύμα θέλω να σας αγκαλιάσω και ύστερα να σβύσουμε μαζί στον Ωκεανό τού πόθου.

★

Κι αυτό για το γραφτό: για σας ο γάμος είναι το πάν στην ζωής σας. Για μένα είναι μια μαλακία.

Μάλιστα σκεφτόμουν σήμερα αν πάω στον γάμο τού Μάϊκ να του βάλω στο φα- κελλάκι αυτό το σημείωμα: γαμώ τούς γάμους.

★

Γαλάζια απόψε η νύχτα, με μισό το φεγγάρι και κάτι, κι εγώ στα μοναχικά μου περπατήματα σέρνω μαζί μου τα σώματα τους, σκιές κι αυτά μεσ' την σκιά τού μιαλού μου. Θέλω να φωνάξω, θέλω να τραγουδήσω, θέλω να κλάψω την αγάπη, να φωνάξω τον πόνο μου ως τα πέρατα τής Γης ίσως και τον ακούσει στην άλλη άκρη τού Ωκεανού μια Ελένη ή μια Μαρία και ρθει και αποθεσει με συμπόνια τα δάχτυλα της στο κεφάλι τού μελλοθάνατου.

Την Αγία Νάπα θυμήθηκα σε καλοκαίρι πικρό και πονεμένο. Σημειώσεις, βήματα και δρόμους. Και παντού και παντοτινά την κορούλα μου. Τώρα έγινε εκείνη το περιβάλλον μου. Την ευχαριστώ.

Κατά τ'άλλα: και σήμερα σουβατίσματα και ...πιάσιμο.

20 Ιουλίου, Τετάρτη.

Αυτή η σκέψη με το ξύπνημα: πως το πραγματικό μήνυμα τών προφητών διαφεύγει από την αντίληψη τού πλήθους. Η πλειοψηφία τών ανθρώπων προσκολλάται σε κάπιους τύπους και ελάχιστα στις μεγάλες εντολές. Κι αν μάλιστα αυτές οι τελευταίες είναι κοινές σε όλες τις θρησκείες, αυτός είναι ένας λόγος παραπάνω για να αδιαφορεί γι' αυτές και να ενδιαφέρεται κυρίως για ότι είναι διαφορετικό στην δική τους θρησκεία, έστω και αν αυτό δεν παίξει, λογικά, κανέναν απολύτως ρόλο για την σωτηρία τής ψυχής τους.

★

Το σκέφτομαι συχνά-πυκνά με αυταρέσκεια: τα πλούτη μου είναι οι σημειώσεις μου.

Ω, και η Αννα με το ξύπνημα, στον δικηγορικό σύλλογο. Και το τραγούδι: πηγαίνεις φύλλο πικραμένο αλαργινό, αδέρφι σου νοσταλγικό εδώ μένω.

Με το πρώτο περπάτημα: στην ανατολή τα βουνά και ο ήλιος, και στην δύση η θάλασσα και ο Ακάμας. Κι ανάμεσα τους ένας κάμπος και εγώ, ένας προνομιούχος Θεός με στέμμα του την Υγία, δυνατός και ακμαίος, ίδιος ο αυτοκράΤώρας που επιστρέφει θριαμβευτικά στην Πόλη μετά από τον πιο σκληρό πόλεμο τής ζωής του.

★

Εκείνο "το Περιοδικό" με τον "Φιλόσοφο που θέλει να κυβερνήσει τον κόσμο"[45], η σύζυγος το πέταξε (θυμάμαι την φωτογραφία μου μέσα στις λάσπες. Μου την είχε δείξει η Ισμήνη). Αυτό το τελευταίο με τον "ψυχικά άρωστο" και "αυτοαποκαλούμενο Ούτοπο", σίγουρα θα το φυλάει σαν κειμήλιο και θα το επιδείχνει σε κάθε ευκαιρία, όπως τώρα - καλή ώρα- στις αδερφές της που γύρισαν από την Γαλλία.

Η κορούλα μου πάντως με ξέχασε από την μέρα που ήρθαν τα ξαδερφάκια της. Έχει σχεδόν δίο βδομάδες να μου τηλεφωνήσει.

Βράδυ τώρα, κι έτσι σαν κάθε βράδυ: πόσο όμορφος θα ήταν ο κόσμος παιδούλες άμα το θέλατε κι εσείς όσο εγώ.

21 Ιουλίου, Πέμπτη.

Είδα σήμερα τα παιδιά στην Αργάκα, στο σπίτι τής αδερφής μου (είχαμε συμφωνήσει από την περασμένη Πέμπτη). Τόθελαν πολύ τα παιδιά και νά που έγινε κι αυτό. Πριν το μεσημέρι είχα ξεκινήσει με το τρακτέρ για την Πόλη για να φέρω τσιμέντα, ένα ρολόι τού νερού και κάτι σχάρες για να τις κάνω κομμάτια και να τα καρφώσω στο πλιθάρι. Στην Πόλη είδα την Ισμήνη και τον Έκτορα να παίζουν με τον Πασχάλη κάτω από τα κυπαρίσια. Τους έδωσα κάτι σύκα και τους άφησα για να δω πώς θα ξόδευα γρηγορότερα τις 140 λίρες που μου είχε μόλις πριν δώσει η Έλκε. Έδωσα λοιπόν εδώ 20, εκεί 30, αλλού 35 κτλ ώσπου μού απόμειναν τελικά καμιά 25αριά για κάθε περίπτωση. Για το βιβλίο δεν έδωσα τελικά τίποτα γιατί είχα ήδη αργήσει.

Πάντως έγινε δίο για να φύγω από την Πόλη. Έφτασα στο σπίτι στις 2, ήπια κάνα κιλό γάλα, περπάτησα λίγο και ξάπλωσα μετά τις 3 ώσπου μού κτύπησε η μάνα μου το τηλέφωνο για να πάω να βάλω τον πατέρα μου στο κρεβάτι.

Έγινε 3 και 35 για να ξεκινήσω, με την μοτόρα, για την Αργάκα. Πέρασα από το χωράφι όπου ήξερα ότι δούλευε η Μαρία και ύστερα έφυγα για το σπίτι της. Όταν κόντεψα είδα το αυτοκίνητο τής κοινωνικής λειτουργού παρκαρισμένο στην αυλή. Τα παιδιά έψαχναν για καμιά ψυχή, όμως δεν υπήρχε κανένας. Πρώτη αντιλήφθηκε την άφιξη μου η Ισμήνη αλλά ώσπου ναρθεί κοντά μου σταμάτησα εγώ μπροστά της. Ύστερα φάνηκε ο Ορφέας και ο Έκτορας και εκείνη η μούμια. Ανοίξαμε το σπίτι και μπήκαμε μέσα. Κάπια στιγμή σε κείνη την κάμαρα τού Πελοπίδα

σήκωσα τον Ορφέα στην αγκαλιά μου και τον χτύπησα ελαφρά στην πλάτη. Εκείνος δυσφόρησε και με χτύπησε τρεις φορές. Μάλιστα με αγριοκοίταξε. -"Γιατί με χτυπάς γιόκα μου", του λέω. Μου λέει: με πόνεσες. -Μα, γιόκα μου, και αν ακόμα ο σκοπός μου ήταν να σε πονέσω, δεν θάπρεπε να χτυπήσεις εσύ εμένα.

Σύντομα φύγαμε για ένα περπάτημα στο βουνό. Η κυρία δεν άργησε να έρθει πίσω μας με το αυτοκίνητο. Το σταμάτησε κοντά μας και άρχισε να κόβει διαταγές: μην ανεβείτε πιο πάνω... κατεβείτε κτλ κτλ.

Εκεί στα πεύκα μού είπε η Ισμήνη και ο Έκτορας το παράπονο τους: πως είναι λίγη η ώρα που είναι μαζί μου και πως θέλουν να κοιμηθούν στην Αργάκα. Κάπιες στιγμές καθόταν στα πόδια μου η Ισμήνη και δεν ήθελε να την σηκώσω. Ο Ορφέας πονούσε τα μάτια του από τα φάρμακα μιας πισίνας και δίσταζε να μας ακολουθήσει.

Εν πάση περιπτώσει: όταν γυρίσαμε στις 5 και τέταρτο στο σπίτι τής αδερφής μου έσταξα λεμόνι στα μάτια τού Ορφέα, ένιωσε καλύτερα το αγόρι μου και στις 5 και 20 φεύγανε εκείνοι με το αυτοκίνητο τής κοινωνικής λειτουργού για την Πόλη κι εγώ με την μοτόρα μου για το χωριό λίγα λεπτά αργότερα.

Εδώ στο χωρώ άλλαξα το ρολόι τού νερού, πρόσθεσα το λάστιχο που αγόρασα στην γραμμή με την οποία θα έφερνα το νερό τού φράχτη στο σπίτι και έκανα διάφορες άλλες αγγαρίες ώσπου νύχτωσε και έκατσα μπροστά στην τηλεόραση για τις Ειδήσεις και για το φαΐ. Εδώ ήταν που ήρθε λοιπόν η συνέχεια. Εκεί που έλεγαν - κλείσανε ήδη 20 χρόνια από την εισβολή - για τα θύματα κτλ κτλ και έδειξε ύστερα κάτι εικόνες από την Ρουάντα, κορμιά και κορμάκια τυλιγμένα στις σακκούλες, κάπου εκεί λοιπόν που τελίωνα και με το φαγητό τον φαντάστηκα ξαφνικά σε μια εικόνα συννεφιασμένη. Σκεφτόμουν πως έτσι θα κυλούσαν τα χρόνια, ίδια και απαράλλαχτα, και πως εγώ θα εξακολουθούσα να βλέπω τα παιδιά μου τις ίδιες και απαράλλαχτες Πέμπτες και ίσως μερικά λεπτά κλεφτάτα στην Πόλη με τον φόβο τής καταγγελίας να κρέμεται από πάνω μου. Έτσι θα περνούσαν τα χρόνια, με λίγες σχέσεις και με λίγες κουβέντες, σαν ξένοι από καιρό, ώσπου θαρχόταν ένας Ιούλης σαν και τούτος και το πρώτο μου αγόρι θα πήγαινε στρατιώτης. Θα τον μάζευαν από τα παιχνίδια, από τ' ακρογιάλια κι από την σχόλη για να τον ντύσουν στο χακί, στις σφαίρες και στις αρβύλες. Το χαμένο του βλέμμα φαντάστηκα απορημένο. Και κάπια 20ή τού Ιούλη θα ξεσπούσε ο άλλος πόλεμος και τότε θα στέλναν και τον γιόκα μου για τροφή στα κανόνια.

Ω, το σκεφτόμουν έτσι και πάλι σαν βγήκα στον δρόμο για το επόμενο περπάτημα. Και πριν πιάσω στα χείλη μου εκείνο το τραγούδι που γράφτηκε καιρό τώρα γι' αυτές τις στιγμές, έπνιξαν οι λυγμοί την φωνή μου. Έφερνα εικόνες και εικόνες στον νου μου, πολέμους και πολέμους, γενοκτονίες και πείνες, αρώστιες και θανάτους, σώματα πεταμένα εδώ κι εκεί χωρίς πνοή, δίχως όνειρα, δίχως άλλη προοπτική από του να γίνουν τροφή για το χώμα ή τα όρνεα. Περνούσαν γρήγορα οι εικόνες κάτω από τ' αστέρια και το φεγγάρι κι εγώ προσπαθούσα ν'αρθρώσω κάπιους στίχους: θυμάσαι κει στην καρυδιά, στο ξέφωτο τού δάσους, τον μύθο σούλεγα συχνά, καθόμουνα σιμά σου. Ήταν για τον λεβεντονιό, της άνοιξης τραγούδι, που πήγαινε στον πόλεμο και κράταγε λουλούδι...

Ω, πώς μπορείς να μ' αποφεύγεις έτσι γιόκα μου, πώς μπορείς να αρνιέσαι τα πιο δυνατά αισθήματα που γεννήθηκαν ποτέ κάτω απ' αυτό τον ήλιο; Πώς μπορείς να προσπερνάς τον άνθρωπο που θα κάνει και αυτό τον ίδιο τον Θεό να υποκλιθεί μπροστά του; Πώς μπορείς γιέ μου; Πώς μπορείς;

Στο μεταξύ μεγάλωσαν οι νύχτες, φεύγει ο Ιούλης, αργεί το μεσονύχτι, αργείς κι εσύ.

★

Φεγγάρια και ήλιοι τού Ιούλη, θάλασσες και βουνά, ήχοι και κτύποι στις ερημιές τών λόφων. Και μεταξύ δακρύων και οικονομικών λογαριασμών, λαθραία να "συλλογίζομαι τις νέες στις απομακρυσμένες τις επαρχίες τα χλωμά και γκρίζα δειλινά"[46]...

Και κει που ανοίγεις την πόρτα ενός ψυγείου να χτυπιέσαι ξανά από την ανάμνηση μιάς άλλης μαρτυρίας: η φτώχια είναι τής ζωής, και της καρδιάς ο πόνος, έλα κοντά μου να χαρείς, πριν μας τσακίσει ο χρόνος.

Και το πρωί, κάθοδόν για τις συκιές: αν κάνω άτακτη ζωή, δικός μου είναι λογαριασμός. Πάψε να με κατηγορείς, για μένα άξιος κριτής είναι μονάχα ο Θεός.

Κι αυτό κάπου ανάμεσα ήλιου και αστεριών: έτσ' είν' η ζωή και πώς να την αλλάξεις; Ναι,

πώς; Πώς;

22 Ιουλίου, Παρασκευή.

Από την Ισμήνη χτές: εγώ θέλω να πεθάνει η αστυνομία, η γυναίκα τού Γραφείου (Ευημερίας) και ο Δημήτρης (το άλλο πρόσωπο τού Γραφείου).

Ωραίο σχέδιο πάντως για... σκετς. Ο τίτλος: με την γλώσσα τών παιδιών.

★

Την είδα που γύριζε με την μοτόρα καθώς περπατούσα το απομεσήμερο, μετά το φαγητό, και πήγα ως κάτω να της δώσω το μήνυμα: πως τηλεφώνησε η Λίκο.

Φώναξα τ'όνομα της προτού πλησιάσω το παραθύρι της: Ρινάτ. Μου απάντησε: yes? Ω, και στεκόταν κοντά στο παραθύρι καθώς τής έδινα το μήνυμα. Φορούσε ένα προκλητικό μαύρο μαγιώ κι όπως την έβλεπα ένιωθα πως ήθελε να την δω έτσι όπως την είδα. Πατούσε σε κείνο το ντιβάνι που έφτιαξε ο Ντέϊβιντ και κατέβηκε ύστερα για να μου φέρει, είπε, τα λεφτά για το νοίκι. Ω, δεν είχα μάτια για τίποτ'άλλο. Εδώ και καιρό πια τέτιες εικόνες δεν τις πετυχαίνω ούτε στον ύπνο μου.

Έβγαλε λοιπόν το πλαίσιο με το δίχτυ για να μου δώσει τον φάκελλο. Πλησίασα και καθώς έπαιρνα τον φάκελλο τής είπα: you are lovely (είσαι υπέροχη). Ω, ήξερε γιατί τής τόλεα. Κι όμως το δέχτηκε με τόση αδιαφορία και με τέτια ψυχρότητα λες και της το είπε το πιο ασήμαντο σκουλήκι αυτού του κόσμου. Κάηκε η ψυχή μου, μα πιός την είδε; Γύρισα στο σπίτι για την... αναφορά. Ας καθυστερούσε η ξεκούραση για λίγα λεπτά. Υπάρχει χρόνος.

Απολογισμός: ας είναι καλά. Ακόμα και γι' αυτό την ευχαριστώ. Εγώ θα κάνω πάλι όνειρα γι' αυτήν, θα γράψω γι' αυτήν κι ας μην το μάθει ποτέ. Έτσι κι αλλιώς την ευχαριστώ, την ευχαριστώ για όλα.

Ω, θα μπορούσα ακόμα και να σκοτωθώ μετά από τέτια σκηνή. Και πάλι, από το μνήμα μου, θα την ευχαριστούσα.

★

Κοιτάξετε να δείτε τι συμβαίνει με τις γυναίκες. Εγώ- κι όπως γενικά και ο καθένας - ενδιαφέρομαι για τις πιο όμορφες απ' αυτές. Είναι επόμενο όμως αυτές οι όμορφες να πολιορκούνται από ένα σωρό φαλλοφόρους και είναι απίθανο να μην κάτσουν τελικά στον φαλλό κάπιου απ' αυτούς. Δεν μπορούν δα να περιμένουν για πάντα το βασιλόπουλο.

Γι' αυτό σάς λέω πως η γυναίκα πρέπει να είναι λιγάκι πουτανίτσα για ν' αξίζει το όνομα τής γυναίκας, κι όταν έρχεται ένας καλύτερος - ή ένας πιο διψασμένος γι'αγάπη - πρέπει να έχει μια θέση στην καρδιά της και για κείνον, χωρίς να εγκαταλείπει τον παλιό εραστή.

Η γυναίκα πρέπει να είναι πρώτα και πάνω απ'όλα ερωτική. Διαφορετικά είναι πιο χρήσιμη νεκρή παρά ζωντανή.

Ω! Θα μπορούσατε τουλάχιστον να πάρετε το σπέρμα μου αφού δεν θέλετε την αγάπη μου αλλά νά που εσείς επιμένετε ακόμα να μην καταλαβαίνετε τίποτα.

26 Ιουλίου, Τρίτη.

Ένα όνειρο με κυνηγά σήμερα. Κι όσο προσπαθώ να τ' αποφύγω, τόσο πιο πολύ με βασανίζει. Πως περπατούσα, λέει, με κάπιους συντρόφους σε κάπια πόλη και κάπου στα δεξιά κάπιου δρόμου ήταν κάτι κοριτσόπουλλα που παιδιαρίζανε. Μια στιγμή μια μικρούλα, θάταν δεν θάταν 10 χρόνων, κατέβασε το κοντό και άφησε να φανούν τα εξαίσια πισινά της. Μόλις την είδα άφησα τον δρόμο και έτρεξα κοντά της, την σήκωσα απάνω μου και την φίλησα στα πισινά. Ύστερα, α, δεν θυμάμαι ύστερα. Ξύπνησα ύστερα; Γύρισα πίσω στους συντρόφους και στ' όνειρο μου; Δεν ξέρω τι στον διάολο έγινε ύστερα, αλλά όλη μέρα με κυνηγάει εκείνη η εικόνα, και νά που γέμισε έτσι ξαφνικά τις ώρες μου και την ζωή μου.

★

Χτές ψέκασα τις ελιές και προχτές κι αντιπροχτές έκανα την 2η διόρθωση τού βιβλίου μου. Την έστειλα χτές. Την 1η διόρθωση την έστειλα στον Αντρέα Κων/νου για κάπιο προλογικό σημείωμα.

Χτές, επίσης, τ' απόγευμα και σήμερα, ως το μεσημέρι, κάνω την "εισαγωγή" στο σουβάτισμα: ίσιωμα (ξύσμα) τού τοίχου εκεί όπου προεξέχει το πλιθάρι τών μαστορίσσων και κάρφωμα σίδερου.

Α, και χτές επίσης στην Πόλη τα πέδιλα, η κυρία και τα... σύκα. Ούτε λίγο ούτε πολύ όταν γύρισε από την Πάφο όπου επήγε, έμαθα, να δει τον Τόλη στο Νοσοκομείο έλειπαν ο Έκτορας και η Ισμήνη. Τους είχα πάρει ως του Ζαχαρία για να αγοράσουμε πέδιλα. Όταν τους έφερα πίσω, εκείνη είχε φύγει προς αναζήτηση τους.

Ήμουν στην άκρη τού δρόμου και μούδινε ο Ορφέας ένα αποχαιρετιστήριο φιλί όταν άρχισαν οι φωνές της από τ' αριστερά. Γιατί, είπε, πήρα τα παιδιά και να μην ξαναπεράσω από το σπίτι της κι ούτε να ξαναφέρω σύκα. Της είπα σιγανά: να πας να πηδηχτείς. Κι εκείνη φωναχτά: πηδιέμαι με όποιον θέλω. Δεν θα μαλακίζομαι όπως εσένα. Πηούστη.

Τι να σ'τα λέω; Σύντομα πετούσε τα σύκα στον δρόμο ενώ φώναζε τα ίδια και τα ίδια όπως την σεληνιασμένη. Πάντως έδειχνε να το απολαμβάνει.

Εγώ μάζεψα τα σύκα από τον δρόμο ένα - ένα. Ύστερα στο σπίτι τηλεφώνησα, αφού το σκέφτηκα καλά, πρώτα στο Γραφείο Ευημερίας στην Πάφο (ήταν ο κ. Καλογήρου) και ύστερα στην Πόλη, σε κείνη την οχιά. Ω, πώς μπορώ και της μιλώ ενώ θάπρεπε να την σκοτώνω;

Εκείνη απειλούσε με παιδική στέγη γιατί αφήνει τα παιδιά και φεύγει ή γιατί φεύγουν τα παιδιά ή γιατί δεν αφήνει τα παιδιά να φάνε παγωτό και όχι γιατί μού κάνει εμένα αυτά που μου κάνει.

Κι αυτό για το γραφτό: χτές-προχτές έκλαιγα με τους ήχους και τους απόηχους τού: ήταν μια παλιά εφημερίδα... Έγραφε με γράμματα μεγάλα: "είναι η μετανάστευση παγίδα"... Η μικρή ρωτάει αν θάρθεις τις γιορτές. Τις προάλλες πλάνταξε στο κλάμα... Κτλ κτλ.

Τρεις μέρες μετά την πανσέληνο στο μεταξύ και άνετειλε το φεγγάρι γύρω στις 10 πάνω από τα βουνά. Γλυκιά η νύχτα, ήσυχη, γαληνεμένη. Οι διαθέσεις στην ψυχή μου ανάλογες και βγήκα μετά τις 10 και μισή και μετά το μπάνιο για το τελευταίο περπάτημα.

Ω, μια τέτια νύχτα θάθελα ένα σώμα κοντά μου, να του κρατήσω το χέρι, να γείρω εγώ απάνω του και να γείρει εκείνο απάνω μου, να νιώσω το βάρος του, να γεμίσω τις χούφτες μου και το στόμα μου με την σάρκα του, ν' αγκαλιαστώ μαζί του ερωτικά και να χαθούμε μαζί σε κείνες τις γειτονιές τού Παραδείσου. Σε απαλό τόνο να της τραγουδήσω: σ' αγαπώ, τι μπορώ ακριβέ να σου πω, πιο βαθύ, πιο απλό, πιο μεγάλο... Αμέτρητα φιλιά να δώσω και να πάρω, κι αμέτρητα χάδια.

Στον νου μου έφερνα μορφές από την γειτονιά τής αδερφής μου στην Πάφο. Μιάν Έλενα, μιά Μαριλία, μια Μαρία και μιάν Ελενίτσα. Όσα ονόματα έχει η Γη, τόσες αγκαλιές ήθελα ν' ανοίξω για να τις δεχτώ, γλυκά να τις σφίξω και να τις κρατήσω κοντά μου ώσπου να τελιώσει ο κόσμος, να τις φυλάξω από πίκρα και από θάνατο, να τις φυλάξω από λησμονιά και αναποδιά.

27 Ιουλίου, Τετάρτη.

Περπατούσα μετά τις 9 όταν άκουσα την μοτοσυκλέτα να πλησιάζει. Στάθηκα εκεί στο σταυροδρόμι για να του δώσω το μήνυμα: πως θα τηλεφωνήσει αύριο ο πατέρας του, στις 10. Ήταν μπροστά εκείνος και πίσω η Ρινάτ. Φορούσαν στην κεφαλή ένα μάλλινο διάδημα που προστάτευε τ' αυτιά τους από τον αέρα. Ναι, κι έτσι καθώς τούς έδινα το μήνυμα τούς χάδευα τούς ώμους, τον Ντέϊβιντ με τ' αριστερό χέρι και την Ρινάτ με το δεξί.

Ακουμπούσε εκείνη το κεφάλι της στον ώμο του και με κοίταξε με δύναμη στα μάτια. Στο τέλος πρόλαβα και της τσίμπησα λίγο το μάγουλο με τον δείχτη και τον αντίχειρα. Έδειχνε τόσο αγαπημένη. Στο πρόσωπο της έβλεπα όλες εκείνες που σκοτώθηκαν ή ψήθηκαν στους φούρνους σε κείνο τον πόλεμο απλά και μόνον γιατί ήταν Εβραίες, είδα τον πόνο για τα νιάτα που φεύγουν, είδα τον πόθο για την αιώνια ομορφιά, είδα τον πόθο για την αθανασία, το πάθος για την αγάπη.

Τους άφησα με σφιγμένη την καρδιά. Αραγε να σκέφτεται κάπου-κάπου πως έχω κι εγώ ανάγκη από αγάπη, πως έχω κι εγώ ανάγκη το σώμα της; Ένιωσε μήπως ποτέ τύψεις γιατί δεν μούδωσε αυτό που αν τόδινε στο κάτω-κάτω δεν θάταν λιγότερο φτωχή απ' όσο πριν το δώσει; Αραγε θα με θυμηθεί όταν θα γυρίσει κάπια μέρα στην πατρίδα της, όταν θα φύγει το καλοκαίρι και θα χαθεί από την ζωή της η θάλασσα και τα καμπύλα ακρογιάλια; Θα κλάψει άραγε κάπια μέρα για μένα και για την μοναξιά μου, θα νοσταλγήσει τούς ερημότοπους μου; Θα ψιθυρίσει ένα λυπητερό τραγούδι για μένα; Θα πονέσει; Θα δακρύσει; Θα γράψει κάτι για μένα;

Όταν έφτασα στο σπίτι κοιτάχτηκα στον καθρέφτη. Ήθελα να δω αυτό που είδαν τα μάτια

της. Και τι είδα; Ένα κουρασμένο κεφάλι που το εγκαταλείπουν σιγά σιγά τα νιάτα και ασπρίζουν λίγο λίγο τα μαλιά του, κι ένα κορμί βρώμικο από τους σουβάδες.

Έτσι κοιτάχτηκα στον καθρέφτη που αναρωτιόμουν έτσι όπως ήμουν στο χάλι μου αν αξίζει τον κόπο να μ' αγαπήσει κανείς.

Βέβαια σύντομα ήμουν στο μπάνιο. Σαν τέλιωσα άλειψα το πρόσωπο με λίγο λάδι, έβαλα καθαρή κορδέλα και στάθηκα ξανά- κατάγυμνος αυτή την φορά- μπροστά στον καθρέφτη. Αυτό που είδα τώρα, μάλλον με κολάκευε. Μ' ένα μάλιστα σωστό κούρεμα που θα μου αφαιρούσε κυρίως τα μαλιά γύρω από τ' αυτιά θα μπορούσα να κάνω πολλές καρδιές να ραγίσουν.

Έτσι λοιπόν. Κι όλα, κι αυτά κι εκείνα, για το... γραφτό.

★

Άραγε όσοι έχουν διαφορετικές απόψεις και τίθενται, από επιλογή, ενάντια στο σύστημα δεν πρέπει να κάνουν παιδιά γιατί υπάρχει ο κίνδυνος να τους τα πάρουν; Ω, θα σε εκτελέσω κυρά μου, και σένα και κείνον.

Ω, και με τι... κάβλες ονειρευόμουν το απομεσήμερο μια συνάντηση με τις δε- σποιν…ούλες τών πόθων μου!

28 Ιουλίου, Πέμπτη.

Με τα παιδιά στην θάλασσα το απόγευμα. Αγαπημένες σκηνές, αγαπημένες εικόνες. Ο Φαουστίτο, και τα φιλάκια τής Ισμήνης.

Και το κορίτσι που μ'... ερωτεύτηκε; Η κόρη τού Παυλάκη.

Όταν γύριζα πάντως, αργά το απόγευμα, με την μοτόρα μεθούσε η ψυχή μου από χαρά. Έρχονταν στα χείλη μου εκείνες οι φωνούλες τού Ραφαήλ, του γιού τής Γκάμπυ. Κάπια στιγμή φώναξα: σ' αγαπώ ζωή, σ' αγαπώ. Ένιωθα αλήθια τόσο ευτυχισμένος που ζούσα και ανάπνεα σ'αυτή την Γή.

Στην Λίμνη σταμάτησα, έκατσα λίγο στην άκρη τής αποβάθρας και έχοντας στην ψυχή μου τις ίδιες διαθέσεις κοιτούσα όλα όσα ανοίγονταν στα μάτια μου σαν σελίδες βιβλίου: τον κόκκινο ήλιο στην δύση, τα κύματα, τα βουνά και τα δένδρα.

Ω, είναι ωραίο, αλήθια, να ζείς, είναι ωραίο ν' αγαπάς, είναι ωραίο να υγιαίνεις και είναι ωραίο να πολεμάς. Αυτά είναι η ζωή!

29 Ιουλίου, Παρασκευή.

Αρχισαν ήδη από χτές - προχτές (μόνο που σήμερα ξεκαθάρισε καλύτερα) οι γνωστοί μου επικίνδυνοι απομεσημεριανοί ύπνοι και έτσι άφησα μόλις τώρα- περασμένες οι 4 - τα μικρά περπατήματα (έκανα για δίο μέρες το ένα χιλιόμετρο και για καμιά ντουζίνα τα δίο. Υπολόγιζα ν' αντέξω ακόμα μια-διο μέρες σ' αυτό τον σκοπό αλλά ας είναι. Τέλιωσαν τα ψέματα) και έπιασα τα μεγάλα. Οι μυώνες μου δεν χάρηκαν μεν τούς καρπούς τής άσκησης (αφού οι εργασίες συνεχίστηκαν και μετά απ'αυτήν) αλλά η καρδιά μου έζησε ωραίες στιγμές. Και επειδή, μάλιστα, η εργασία θα συνεχιστεί και μετά από αυτή την άσκηση, τότε νομίζω πως θα έκανα τώρα καλά- προκειμένου να αποφύγω την υπερκόπωση - να αποφύγω το τρέξιμο και τις μεγάλες ανηφόρες.

★

Αυτό: εγώ δεν σκοπεύω να δώσω πιστοποιητικά καλής διαγωγής στο σύστημα και στους αντιπροσώπους του. Αν κατάλαβες καλά: εγώ είμαι μια πολεμική μηχανή ενάντια στο σύστημα.

Στο μεταξύ έριξα λίγες ματιές πάνω απ' αυτές τις σημειώσεις μου και μούρθε να παρατήσω όλα τα χαμαλίκια μου και να πιάσω την μηχανή. Υπομονή όμως. Θα γίνει κι αυτό. Άλλωστε το σπίτι είναι ακόμα πολύ ζεστό και σίγουρα αυτό θα βλάψει την υγία μου.

★

Τα λιοπύρια τού Ιούλη μού θυμίζουν κάτι στρατώνες, κάτι κορίτσια στα εφηβικά τους χρόνια που τα καταβρόχθισε ο χρόνος και ο άνεμος. Η λήθη κάλπασε καβάλλα σε χιλιάδες ατίθασα άλογα κι απ' όπου πέρασε δεν άφησε τίποτα όρθιο.

★

...και που τους αποφεύγουν οι άνθρωποι γιατί η ματιά τους είναι διεισδυτική,
ψάχνει στα βαθιά.

31 **Ιουλίου**, Κυριακή.

Ήταν περασμένες οι μιάμιση όταν παράτησα τις δουλιές μου για ένα περπάτημα πριν το φαγητό. Στις 9 είχα περπατήσει κατά τον φράχτη για μια ώρα και τώρα πήρα τον δρόμο κατά τους κάμπους. Με την διαδρομή που είχα υπόψιν μου θα κρατούσε μόνο μισή ώρα, μα δεν πειράζει. Συνέχιζα ύστερα γύρω από το σπίτι τρώγοντας ταυτοχρόνως.

Περνόντας δίπλα από το σπίτι τής μάνας μου είδα το αυτοκίνητο τού Μιχάλη. Τον σκέφτηκα με πόνο. Έφερα στον νου μου κάτι εικόνες από τα παλιά, εκείνον τον παλιό Μιχάλη και τούτον τον καινούριο. Ούτε λίγο ούτε πολύ δεν θέλει να με βλέπει μπροστά του, ε, κι εγώ ασφαλώς τού κάνω το χατήρι. Έχουμε δα και μεις τον εγωισμό μας. Και αν εκείνος δεν θέλει να με δει "μια", εγώ δεν θέλω να τον δω "διό".

Με πόνο τον σκέφτηκα, θυμήθηκα αυτό που ήταν κάποτε για μένα. Και τώρα πώς καταντήσαμε!

Οι λέξεις που μούφερε εκείνο το πέρασμα: κοίταξε τι σκέψεις κάνω εγώ γι' αυτούς και πώς με αντιμετωπίζουν εκείνοι;

Εν πάση περιπτώσει γρήγορα χάθηκε από τον νου μου. Και γω τον δρόμο μου. Στο μεταξύ ήταν λιοπύρι στην Γη και φυσούσε ένας άνεμος λυσσασμένος που σήκωνε σύννεφο την σκόνη κάτω μακριά στο μεταλλείο τής Λίμνης.

Πριν καλά καλά πάρω την κατηφόρα με κεραυνοβόλησαν κάτι εικόνες και ξέσπασα μεμιάς σε κλάματα. Να, πέρασε έτσι μια στιγμή από τον νου μου η περασμένη μου ζωή έτσι όπως πέρασε από την ματιά μου η θάλασσα. Κι εκεί που ήμουνα πληγωμένος από τις αναμνήσεις με κέντισε ξαφνικά αυτή η Έλκε (φαινόταν λυπημένη το πρωί που της έδωσα τα σύκα) και κείνη η Ρινάτ. Τα παιδάκια μου ύστερα στην Πόλη και τα παιδάκια στην Ρουάντα με χτύπησαν με βέλη φαρμακερά. Συλλογίστηκα αυτό το καλοκαίρι μου που θα φύγει έτσι χαράμι, χωρίς μια αγάπη και δίχως ένα φιλί. Συλλογίστηκα αυτές τις μέρες μου που περνάνε στις αγγαρίες, χωρίς οράματα πια, χωρίς Θεό, χωρίς σκοπό άλλο από του να φτιάξω και να παραδώσω σπίτια προς ενοικίασιν.

Βλέπετε πόσο καλά ξέρω την αλήθια; Κι ύστερα μού λένε πως δεν είμαι ρεαλιστής. Μα, ρεαλισμός είναι ο πόνος, είναι η οδύνη, είναι το κλάμα και η δυστυχία. Κι ευτυχώς τα έχω όλα άφθονα, μην με κατηγορείτε. Κι αν με δείτε να κλαίω μην με καταγελάσετε.

Με σκέψεις και με σκέψεις λοιπόν. Και με κάτι ήχους: έφυγες, έφυγες μα δεν μπορείς άλλη αγάπη να βρεις. Λα λα λα λα λα λα λα λα λα. Και εκείνο με την Ελπίδα: ... Πιό όμως; Πιό; Γιατί χάθηκε έτσι;

Έτσι λοιπόν άρχιζε ένα περπάτημα. Κι έτσι τελίωνε: πόνο τον πόνο και πίκρα στον καημό.

Εκεί στα φασόλια τού Αντώνη πέρασε η Ευτυχία, μια παλιά μικρή μου αγαπούλα, με τον μπαμπά της. Έτσι και πάλι: πόνο τον πόνο.

Μετά ήρθε το φαγητό και το γράψιμο. Όλα καλά. Και μη χειρότερα.

★

Το πώς σκεφτόμουν μια Ντόροθυ προχτές, όταν μου είπε η Έλκε πως μάλλωσε με τον φίλο της και έψαχνε για σπίτι. Πώς παίρνει φωτιές το μιαλό μου από μια σπίθα και πώς σβύνει σύντομα η φωτιά λες και βουλίαξε μέσα στον πιο βαθύ ωκεανό!

Και το πώς σκεφτόμουν χτές, ανηφορίζοντας, εκείνη την Ημέρα, πώς;

Ω, γράψτε άνθρωποι για κείνη την ημέρα, τραγουδήστε για κείνη την ημέρα και θα έρθει, οπωσδήποτε θα έρθει. Α, και τότε θα έχουν όλοι άλλη μια ευκαιρία. Και πρώτος απ'όλους: ο Θεός. Πρώτος εκείνος θα αναγνωρίσει τα λάθη του και θα απολογηθεί δίνοντας το παράδειγμα. Α τότε, τότε...

Μην φοβάστε λοιπόν. Η ανάσταση θαρθεί γιατί την έβαλα στο σχέδιο και στο πρόγραμμα μου, δεν το βλέπετε;

Κατά τ' άλλα πάλι: συγκέντρωσα από προχτές την κίνηση, όμως δεν ήταν αρκετή και έτσι πήρα τις μεγάλες ανηφοριές.

Αύγουστος 1994

1η Αυγούστου, Δευτέρα.

Να τα γράψουμε κι αυτά γαμώ το;

Αα, πολύ θάθελα να πατούσα στον λαιμό εκείνον τον καρακιόζη τον γιό μου.

Κατέβαινε που λέτε η Ισμήνη τα σκαλοπάτια για ναρθεί κοντά μου και κείνος στάθηκε μπροστά της και της έκλεισε τον δρόμο καθώς ρωτούσε την μάνα του αν θα την αφήσει να έρθει κοντά μου. Α το καθήκι!

Ύστερα ξαναπέρασα με την μοτόρα. Ήταν πάλι η Ισμήνη στα σκαλοπάτια αλλά ώσπου να αποφασίσει να με πλησιάσει, την πρόλαβε η κυρά. Την έβαλε στο σπίτι και κει που κλείδωνε την πόρτα με κοίταξε απειλητικά και μου πέταξε: αν δεν φύγεις θα τα πετάξω πάλι στην στράτα τα σκατά σου. (Τα σκατά μου αυτή την φορά ήταν κάμποσα παπουτσόσυκα και πεπόνια που τους είχα δώσει πριν).

Ω, με πόση ευχαρίστηση θα της έσπαζα τέτια ώρα τα μούτρα δεν λέγεται, δεν λέγεται σάς λέω, δεν λέγεται.

2 Αυγούστου, Τρίτη.

Τόπιασα φεύγοντας από μια συκιά για μια άλλη: ωραίες; Μπα! Αν δεν κάνουν ποιητές να γράψουν γι'αυτές, αν δεν κάνουν ζωγράφους να ζωγραφίσουν γι' αυτές, αν δεν κάνουν γλύπτες να γλύψουν γι' αυτές κι αν δεν κάνουν πολιτικούς να οικοδομήσουν έναν Παράδεισο γι' αυτές, τότε δεν είναι τίποτα. Είναι τα σκουπίδια αυτής της Γής και όσοι έχουν τιμή κάνουν καλά να τα ξεχάσουν.

★

Η κυρά τότε. Αν της ύψωνες λίγο την φωνή: είναι γιατί έκανες την κάβλα σου και δεν μ' έχεις ανάγκη; Κι άλλοτε: είναι γιατί δεν έκανες την κάβλα σου ακόμα;

Κι οι "υπερανθρωπ... άκοι".

3 Αυγούστου, Τετάρτη.

Την είδα επιτέλους στ' όνειρο μου έτσι όπως είναι τώρα, μια λεπτοκαμωμένη παιδούλα. Πως ήταν εδώ στο σπίτι μας και πως η μάνα της ήτανε να πάρει τα παιδιά στο σχολείο με το τρακτέρ. Εκείνο όμως δεν ξεκινούσε και γω βάλθηκα να σπρώχνω. Θυμάμαι καλά πως εκεί που έσπρωχνα έψαχνα να δω το προσωπάκι της.

Ύστερα είδα πως έφευγα για μια Πόλη, και κει που περπατούσα είδα στα δεξιά μια αυλή σχολείου που έμιαζε με κείνον τον κυπαρισσώνα στο σχολείο τού χωριού μου και κει παίξανε τα κορίτσια.

Στάθηκα εκεί και έψαχνα απεγνωσμένα να την δω. Και, την είδα έτσι μικρούλα να χάνεται μέσα σ' έναν χορευτικό κυκλώνα ανάμεσα στα πιο μεγάλα κορίτσια.

Χτές τής είχα τηλεφωνήσει τρεις φορές. Δεν πήρα απάντηση. Όμως ελπίζω ότι μ' άκουγε, έστω και μέσω τών ήχων τού τηλεφώνου. Την Πέμπτη την είχα ρωτήσει: γιατί δεν μου τηλεφωνάς; Και κείνη: δεν μ' αφήνει η μάμμα.

Ω, και τα θυμήθηκα, σαν ξύπνησα, όλα. Την σκεφτόμουν φεύγοντας για κείνη την συκιά στην Π. Μακούντα. Ύστερα άρχισα να την χάνω λίγο-λίγο καθώς οι "επιχειρήσεις" μου μού βίαζαν το μιαλό. Ευτυχώς ήρθαν κατόπιν στο ράδιο κάπια τραγούδια που κεντούσαν την ψυχή μου όπως η ανάμνηση της και τότε εκεί, μεταξύ μιάς φέτας και ενός ποτηριού με γάλα αποφάσισα για κάπια σημείωση.

Γράφτηκε κι αυτή μεταξύ δακρύων και λυγμών, τελίωσε στο μεταξύ το γάλα και έχω τώρα μπροστά μου ένα μεγάλο περπάτημα και ύστερα τις αγγαρίες μου. Κοντεύω πάντως να τελιώσω με το σουβάτισμα.

★

Χτές το σούρουπο έβγαινα στον δρόμο για να πάω ως το σπίτι τής μάνας μου για να της πω πως τηλεφώνησε η Νίκη. Ακουγόταν από το σπίτι της η... Αρβανιτάκη.

Έτρεξα αμέσως στο ράδιο. Δεν ήταν από κεί. Προτού ανοίξω την τηλεόραση κοίταξα το ρολόι: 8 και 28. Στις 8 και 30 είναι οι Ειδήσεις. Ας το ακούσω, λέω, έστω και από το σπίτι τής

μάνας μου καθώς θα πηγαίνω εκεί. Ώσπου να ξαναβγώ στον δρόμο δεν ακουγόταν τίποτα κι ώσπου να φτάσω στης μάνας μου, στην τηλεόραση της ακούγονταν οι Ειδήσεις.

Και χτες το απόγευμα ανηφορίζοντας κατά την Κινούσα: θέλω σημάδια αγάπης παιδιά. Γιατί αν με προδώσετε, θα σας προδώσω. Κι αλίμονο σας!

4 Αυγούστου, Πέμπτη.

Έχω βάλει μπροστά σας έναν τέτιο πόλεμο ρε παιδιά κι εσείς τον φοβάστε; Κρίμα ρε παιδιά. Σας το λέω ξανά όμως: αν με προδώσετε, θα σας προδώσω.

★

Σχεδόν μεσάνυχτα και την σκέφτομαι σε κάμαρες και σε δρόμους και λιώνει η ψυχή μου μέσα στον πόνο της. Τις εικόνες φέρνω στον νου αυτού του δειλινού στο Γυμνάσιο και βγαίνουν κάτι βογγητά από το στήθος μου που χαλούν την γαλήνη τής νύχτας.

Είχε μια πληγή σήμερα στο αριστερό μάγουλο κι έτσι την πονούσα πιο πολύ. Την κρατούσα ώρα στην αγκαλιά μου, την έτρεξα στους ώμους μου, έκλαψα στην αγκαλιά της και κείνη μού σκούπισε τα δάκρυα με το φουστανάκι της. Της είπα και πάλι πως ο παπάκης της θα τους νικήσει όλους και πως θα είμαστε πάντα μαζί... Της έλεα ξανά και ξανά: να κάνεις υπομονή και θα τους νικήσω όλους. Εντάξει;" και κείνη μ'έσφιγγε έτσι όπως την κρατούσα και μου έλεγε: εντάξει, εντάξει.

Το πίστευε το μωρό μου έτσι όπως το πίστευα και εγώ. Πάντως ούτε και σήμερα ξέχασα να της πω πως είναι το πιο όμορφο κορίτσι και πως την αγαπώ όσο δεν αγαπώ κανέναν σ' αυτό τον κόσμο.

Ο Έκτορας ύστερα ήταν αξιαγάπητος ενώ ο Ορφέας επιμένει στο μισκινιό του. Το μεσημέρι πάντως μούχε τηλεφωνήσει για να του πάρω βιβλία με εξωγήινους και γω του πήρα τελικά το "μυστήριο τού τριγώνου τών Βερμούδων".

★

Χτές σε κείνο το περπάτημα κατά της Ανθής την σκεφτόμουν στους ήχους: "από μακρινά, μέρη ξωτικά, χίλιους θησαυρούς και χρυσά φλουριά... κτλ. Και σήμερα: περπάτησα για χάρη σου τού φεγγαριού τον δρόμο...

Ενώ χτές-προχτές σκεφτόμουν και το σχέδιο τών κτιρίων τής Πόλης.

5 Αυγούστου, Παρασκευή.

Από την τηλεόραση αυτό, πριν κάτι μέρες: στην προσπάθεια μου να μην αγαπήσω κάπιον περισσότερο από τον άλλον, ανακαλύπτω τελικά πως δεν αγάπησα κανέναν αρκετά.

6 Αυγούστου, Σάβατο.

Σχεδόν μιάμιση η ώρα, μετά από ένα περπάτημα στα βουνά γύρω από την Π. Μακούντα και πάνω από το πιάτο με το φαΐ. Έτσι: όπου και ν' αγγίξεις την μνήμη πονά.[47]

Τι λέξεις να βρω για να πω πάλι τον πόνο μου; Τι εικόνες;

Θυμάμαι είχαν όλα αρχίσει όταν έπιασα να καθαρίσω τ' αμάξι από τον πηλό. Είχα υπόψιν μου πως ορκίζεται ο Πελοπίδας στο Κέντρο Εκπαιδεύσεως Νεοσυλλέκτων και σήμερα θα είναι η πρώτη του έξοδος. Κι όταν βγήκα από κείνο το γκαράζ και με κτύπησε ο ήλιος, οι ακτίνες του διαπέρασαν την καρδιά μου. Θυμήθηκα εκείνο τον καιρό στους στρατώνες, στην Λάρνακα, τον πόνο μου εκεί, και τα δάκρυα μου. Μιάν αγάπη δυνατή εκεί, κι έναν έρωτα εκεί. Θυμήθηκα την σιωπή και την μοναξιά μου, τον καιρό που ήμουν πιο πολύ κανείς απ' όσο είμαι τώρα εδώ. Κι όμως είχα τότε μια αδερφή που μ' αγαπούσε πολύ. Είχα κι έναν πατέρα και τώρα τον θυμήθηκα σαν ήρθε τότε και με πήρε, τα δάκρυα του θυμήθηκα που δεν μπόρεσε να κρύψει.

Και κοίταξε τώρα πώς περνούν τα χρόνια! Δεκαοχτώ χρόνια από τότε. Δίο ζωές δεκαοχτώ χρόνων. Εκείνο τον χρονο, το 1976, γενιόταν ο Πελοπίδας. Δεκαοχτώ χρόνια. Και σύντομα θα πάρει σειρά κι ο Ορφέας, ύστερα ο Έκτορας, εκείνος, ο άλλος. Οι σκανδάλες θέλουν τα δάχτυλα που θα τις πατήσουν. Ω, και θα θυμηθούν άραγε ποτέ τα σύκα που τους στέλλει ο παπάκης τους κάθε δεύτερη μέρα; Θα θυμηθούν το δάκρυ του, τα φιλιά και τ' αγκαλιάσματα του; Κι αυτή η κορούλα μου θ' αντέξει για πολύ στην αγάπη της, θα πονά για μένα όσο και τώρα ή θα την κάνουν οι άνθρωποι κι ο χρόνος να με ξεχάσει;

Έφερνα στον νου μου τα γλυκά προσωπάκια τους και έκλαιγα μέσα στα μονοπάτια τού

βουνού και ολοένα προχωρούσα ανηφορίζοντας με ήχους που κάποτε αγαπούσα και τραγουδούσα για την μάνα τους: κουρασμένο παλλικάρι, τώρα που δεν μ' αγαπάς, πάρε το χρυσό φεγγάρι, στον Παράδεισο να πας. Κτλ κτλ.

Τα βουνά γύρω, η θάλασσα κι ο Ακάμας, τα κύματα τού λιοπυριού στον ορίζοντα, τ' αρώματα τών θάμνων κάτω από τον ήλιο και γω να περνώ και να κοιτάζω σαν διαβάτης, σαν εκείνον που φοβάται πως αυτή θάναι η τελευταία του μέρα στην Γη και γι' αυτό αναπνέει βαθιά την ζωή και, έστω και πνιγμένος στον πόνο και στην ταπείνωση του, νιώθει πως είναι μεγάλο προνόμιο να ζει πάνω στην Γή και πως είναι το πιο μεγάλο να είναι αυτός που είναι.

★

Προχτές η Ισμήνη: είναι πελλή η μάμμα. Μου βάζει λεμόνι στην πληγή και λιώνει το δέρμα. Η θεία η Μάρω είναι καλή. Μου βάζει κρέμα. Εσύ τι θα μου έκαμνες;-Εγώ θα σε γιάτρευα με φιλάκια, με πολλά, με αμέτρητα φιλάκια.

★

Αν το παιδί σου έχει μια κολλητική αρώστια και υποφέρει και ξέρεις ότι θέλει τα χάδια σου και τα φιλιά σου για να παρηγορηθεί, θα του τα στερήσεις τάχα επειδή υπάρχει ο κίνδυνος να σου κολλήσει την αρώστια;

Με το ίδιο περίπου σκεπτικό θα αντιμετωπίσω και το ΕΪΤΣ.

8 Αυγούστου, Δευτέρα.

Σήμερα τούς πήρα πάλι παπουτσόσυκα. Ο Έκτορας: δείξε μου τα (ήθελε να τα δει για να έρθει κοντά μου). Κι ο Ορφέας ύστερα πάνω στις καρυδιές φώναζε στην μάνα του ενώ η Ισμήνη έκανε κάθε λίγο και λιγάκι πως πέφτει από το δένδρο για να την πιάνω.

★

Από ένα σημείο και μετά παύουν οι άνθρωποι να ζουν και να σκέφτονται και τότε την άποψη τους γι' αυτό και για κείνο την καθορίζει ο ... Μωϋσής.

9 Αυγούστου, Τρίτη.

Έτσι: υπάρχουν πόθοι ανικανοποίητοι, έρωτες ανεκπλήρωτοι, φιλοδοξίες, όνειρα απραγματοποίητα, υπάρχει η ανθρώπινη μοχθηρία, η αδικία, η απονιά, υπάρχει αυτή η βασανιστική δίψα να ανταποδώσεις το κάθετί καλό που πήρες σ' αυτή την Γη, υπάρχει αυτό και εκείνο και ολ' αυτά δεν αντιμετωπίζονται θετικά παρά μόνο με την **Υγία.**

★

Για το πώς χάνεται απ' τα μάτια μου η Ιδέα μόλις, για οποιοδήποτε λόγο, επιτρέψω την απομάκρυνση μου από το μέτρο.

Και η Δώρα χτές με την μοτόρα ενώ της έκανα... μάθημα. Καθόταν εκείνη μπροστά και εγώ πίσω της. Πίσω από μένα καθόταν η Μαρία.

★

Δείγμα πάλι εκείνης τής σιωπηλής ευγλωττίας: πως ολ[1] αυτά τα υπέφερα γιατί νόμιζα-κάτι μού έδειξες και ίσως εγώ να υπερέβαλα ή ίσως να τόνιωθες έτσι τότε και τώρα άλλαξες διαθέσεις-πως μ' αγαπούσες. Διαφορετικά θα σε είχα λησμονήσει προ καιρού, ίχνος δεν θάμενε για σένα στην καρδιά μου και καμιά σημείωση στις κόλλες μου.

Κι αυτό επίσης: - Θα πας μ' αυτήν; - Τι; Για προικιό θα την πάρω; - Τι θα σου δώσει αυτή; - Αυτό που δεν μου δίνουνε οι καλύτερες της. Μα, άκου να σου πω: στην κατάσταση που είμαι πάω και με...γουρούνα, όχι μ' αυτήν...

12 Αυγούστου, Παρασκευή.

Με γέλασαν σήμερα οι άνθρωποι. Πως θα νοίκιαζα λίγες μέρες το σπίτι μου μαζί με ένα ακόμα σπιτάκι. Μάλιστα ήρθανε ως εδώ καθώς παιδευόμασταν εγώ και η Ιουλία με το καθάρισμα. Ήτανε δέκα η ώρα ενώ εγώ υπολόγιζα να ρθούνε το μεσημέρι. Μόλις προχτές μού είχανε τηλεφωνήσει, χτές ως το μεσημέρι ταλαιπωρήθηκα στο τρίψιμο τού πατώματος που έκανα προχτές, ύστερα, από τις 3 ως τις 5 ήμουν με τα παιδιά και με κείνη την μαϊμού στο Δασάκι και από τις 6 ώσπου να νυχτώσει καθάριζα έξω από κείνο το σπιτάκι πλάι στής Έλκε.

Χτές πάντως ήταν υπέροχα τα παιδιά. Τους πήρα τρία κομμάτια από την τούρτα τών γενεθλίων τής Μαρίας και πακλαβά. Η Ισμήνη έγλειψε και το αλουμινόχαρτο. Πήρανε σάντουιτς, κάνανε βουτιές τα αγόρια από τους ώμους μου και στις πέντε χωρίσαμε.

Μετά τα παιδιά πέρασα μια στιγμή από τήν Μάρω για κείνο το σκίτσο για το ξώφυλλο τού βιβλίου μου[48] και ύστερα από το AKIS EXPRESS για τις διορθώσεις.

Ήταν η Βέρα εκεί. Και της τόπα: είσαι υπέροχη. Και κείνη: και συ είσαι υπέροχος.

Ω! Πόσο με ξάφνιασε αυτό! Πόσα κοπλιμέντα δεν έδωσα σε τόσες γυναίκες και δεν μου ανταπέδωσε καμιά, λές κι είμαι "ο άνθρωπος ελέφαντας". Εξαίρεση υπήρξε η Ρούλλα κάποτε στον Κηνύρα και τώρα, νά, η Βέρα.

Της είπα "ευχαριστώ". Αλλά κι αυτό: μπράβο ρε Βέρα.

Βέβαια εγώ στις ώρες που ακολούθησαν σκεφτόμουν πως της άξιζε γι' αυτό ένας ... γάμος. Έτσι λοιπόν ένα δειλινό στην Γη η Βέρα ήταν η νυμφούλα μου. Και δεν είναι λίγο.

Εν πάση περιπτώσει το βράδυ ανακαλύπτω πως η Μαρία (τής Στασούς η κόρη) διανυκτέρευε στην Μακούντα παρέα με την Μαρία (τής Ιουλίας) και την Ερμολία. Είχα περάσει από κει για κάπιο λόγο και τις είδα. Ε κι ασφαλώς έκανα τότε γι' αυτές τα όνειρα μου. Την ξέχασα γρήγορα την Βέρα.

Την άλλη μέρα ξύπνησα νωρίς κι ήθελα τόσο ν' άφηνε η Μαρία εκείνο το σπίτι και ναρχόταν σε τούτο δω και να μ' αγκάλιαζε γλυκά και να μου πρόσφερε τίς πιο γλυκές ηδονές αυτού του κόσμου. Την σκεφτόμουν με τους στίχους: τα μαύρα μάτια την αυγή δεν πρέπει να κοιμούνται, μόνο να κανακεύονται και να γλυκοφιλιούνται.

Έτσι την σκεφτόμουν αλλά το γεγονός όμως είναι πως τα κορίτσια προτιμούν να το παίζουν άκαρδες, ανίκανες, ανόητες και ανάξιες. Μωρ'εγώ τάχω καλά με τον εαυτό μου και, αν όχι τίποτ' άλλο, κρατάω την τιμή μου.

Αλλ' όμως επειδή το θέμα ξεκίνησε με τους ανθρώπους που με γέλασαν, θάθελα να τελιώσω μ' αυτούς.

Αλήθια! Πώς μπορούν να σου λένε τέτια ψέματα οι άνθρωποι! Να σου λένε πως θαρθούνε σε 2-3 ώρες (από τις 10) και τελικά να μην έρχονται ούτε σε ... 12;

Τα σκεφτόμουν πριν, όταν καθόμουν και έτρωγα εδώ στην παράγκα, τα σκεφτόμουν εκεί στην βρύση όπου έκατσα μετά το φαγητό έχοντας απέναντι μου ένα καινούριο φεγγάρι πριν την δύση του. Σκεφτόμουν πως η ελπίδα μου να δώσω σύντομα μια καλή δόση για το βιβλίο άρχιζε να χάνεται και μ' έπιανε το παράπονο.

Ώ, κι ήθελα τέτια ώρα νάταν εδώ η κορούλα μου, να της πω το παράπονο μου, να κλάψω ξανά στην αγκαλιά της και ν' απλώσει τα χεράκια της και να μου πάρει τον πόνο.

Τώρα είναι μόνο η μοναξιά. Η απονιά τών ανθρώπων με βαράει τώρα πιο πολύ, πιο δυνατά τώρα που είναι μακριά εκείνη.

Σεπτέμβριος 1994

10 Σεπτεμβρίου, Σάβατο.

Σημειώνω: στις 20 **Δεκεμβρίου** θάναι η δίκη για τον τραυματισμό τού πεθερού ενώ στις 6 τού Σεπτέμβρη βγήκε η απόφαση για τις «άσεμνες επιθέσεις» (μου): αθώωση, απαλλαγή και παράνομη σύλληψη.

12 Σεπτεμβρίου, Δευτέρα.

Αυτή την νύχτα θάθελα να μπορούσα να γράψω σε Κείνην, να γράψω για την αγάπη, ώρες ατέλιωτες θάθελα να μπορούσα να της γράψω. Να της γράψω για το φεγγάρι, να της γράψω για την θάλασσα, για την Ελένη να της γράψω και για την Καρχηδόνα, για κείνο το κορίτσι από την Γαλλία, για κείνο το γράμμα κάποτε στην Φοινικούλα, να της γράψω για τον Φαίδρο, για την Μαρηλία, για τα παιδιά μου, για τον Ορφέα να της γράψω και για κείνην, για τον καιρό που ήμουν κι εγώ ένα παιδί στα δεκαοκτώ, στην έκτη τάξη τού Γυμνασίου, σαν κι αυτή τώρα.

Την είχα δει προχτές το Σάβατο στην Πόλη κοντά στο μεσονύχτι. Δεν ρώτησα καν το όνομα της, όμως ξέρω το χωριό και τα χρόνια της. Καθόταν εκεί στο καφενείο τού Βασίλη με μια φίλη της καθώς εγώ περπατούσα με τον Πελοπίδα.

Άρχισα στο μεταξύ να ξενοδουλεύω στην Αργάκα και θα κρατηθώ εκεί όσο μπορώ. Θέλω

λεφτά για το βιβλίο, λεφτά για τα σπιτάκια και λεφτά για τα παιδιά. Όσο κρατήσω λοιπόν.

Κι όμως το θέμα τώρα τής ψυχής μου είναι εκείνη. Και πρέπει, πρέπει οπωσδήποτε να βγάλω απ' αυτήν έναν Λόγο και ένα κείμενο αντάξιο τής μορφής της.

13 Σεπτεμβρίου, Τρίτη.

Αυτό πριν κάτι μέρες κατά την διάρκεια μιας επίσκεψης στην Πόλη: πώς ένα χαιρέτισμα είναι το ολιγότερο που οφείλω στους ωραίους.

16 Σεπτεμβρίου, Παρασκευή.

Τελίωσε η δεύτερη βδομάδα στις οικοδομές με τον Απόστολο και τον Θωμά. Θα σημείωνα εκείνη την σκηνή την Τετάρτη πάνω στο μεσημεριάτικο. Όταν γύριζα, μετά τις 4, με τα πόδια στο σπίτι έκλαιγα από παράπονο.

Εχτές και σήμερα θα έλεγα πως τα έχω στρώσει τα αφεντικά. Όμως: αρκετά ως εδώ. Τους αηδίασα, τους σιχάθηκα, τους μίσησα. Το θετικό πάντως είναι που εγιναν η αφορμή γι' αυτό τον όρο: "το σύνδρομο τού αφεντικού". Προφανώς αν δεν φωνάξουν και δεν... ψαρώσουν (καψονάρουν), τότε πώς θα ξεχώριζαν από τα τσιράκια;

Ο τρόπος μάλιστα τού Αντώνη σήμερα, έτσι όπως μιλούσε στον αδελφό του, τον Παναγιώτη, μού ξεκαθάρισε καλύτερα το πράγμα. Γιατί σίγουρα εάν δεν μιλήσουν προσβλητικά και υποτιμητικά στον κατώτερο τους, τότε είναι σαν να θέτουν υπό αμφισβήτηση το αφεντηλίκι τους. Πού ν' άρχιζαν τώρα δηλαδή όλοι να μιλούν σαν ίσοι προς ίσους με τους υφιστάμενους τους! Πού θα καταντούσε τότε ο κόσμος;

Πάντως αυτό το μεσημέρι τούς τάπα καλά: αλληλογλείφεστε, αλληλομαλακίζεστε και δίνετε απλά την μάχη τών εντυπώσεων.

Ύστερα ήταν αυτό: κοίταξε μέσα σου Αντώνη, τόκανες καμιά φορά;

Και κείνη η σκηνή την περασμένη βδομάδα. Είχε πει ο Απόστολος στον Ανδρέα (τον αδερφό του): "γαμώ την ράτσα σου". Εγώ πέταξα για πλάκα: (ήθελα να πω δηλαδή πως θάταν πιο ωραίο αν τόλεγε αυτό): "γαμώ τον αρφόν σου". Ο Απόστολος έγινε έξαλλος και μούβαλε τις φωνές: μην το ξαναπεις αυτό. Με πειράζει, και μέναν και τούτον. Εγώ του είπα: ρε, του κόσμου τα σκατά τα βγάζετε από το στόμα σας και δεν παρεξηγιέστε και θα μου ανοίξεις τώρα εμένα υπόθεση γιατί πέταξα και γω μια μαλακία;

Κι ο Θωμάς την περασμένη Παρασκευή: στις πέντε θα σχολάσεις σήμερα γιατί χτές έφυγες στις 3 (είχα, ως γεγονός, πάει στα παιδιά με βάση το γνωστό διάταγμα). Τον κάβλιασα και τον είπα "Εβραίο". Υπήρξαν μεν αρκετές ώρες όπου ήταν ωραίος, αλλά αυτές οι σκηνές που μου έκανε πάνω στο "σύνδρομο" τον έχουν καταδικάσει στην συνείδηση μου πλήρως και οριστικώς.

Σε κάπια άλλη φάση ήταν αυτό: τι; Θα μου μετράτε τον χρόνο εργασίας μου έτσι όπως μετράνε τον χρόνο στο μπάσκετ; Ήρθα εδώ για εργάτης σας, όχι για σκλάβος.

Α, κι ο Επιφάνιος, ο συνάδελφος; 'Ενα... βλήμα με τα όλα του.

Οι κουβέντες τους όλες: στο επίπεδο τού Επιφάνιου.

Κι ο Απόστολος για μένα: να ζω με τα όνειρα; Εμείς ζούμε την πραγματικότητα. Κι εγώ: πραγματικότητα το λέτε αυτό; Η πραγματικότητα σας όλη είναι οι αρώστιες σας.

Και: πως εγώ είμαι φτανός. Όπως ο Αντώνης: εγιω είμαι μιτσής τζιαί μαννός. Εσού που είσαι νούσιμος γιατί δεν μου παραντζιέλλεις;

17 Σεπτεμβρίου, Σάβατο.

Ήταν ένα κορίτσι ψες στ' όνειρο μου ανακατεμένο με τις μπερδεμένες σελίδες τού βιβλίου μου. Κάτι προσπαθούσε να βάλει σε τάξη, κάτι προσπαθούσε να βρει που ήταν χαμένο και γω έσκυβα από πάνω της. Κάπια στιγμή μπερδεύτηκε το πρόσωπο μου στα μαλιά της, εκείνη το πρόσεξε κι ένιωσα δυνατή την ανάσα της. Τότε γύρισε και με κοίταξε. Ήταν η Λένια. Ναι, μόνο που τ' όνειρο σταμάτησε εδώ.

Έτσι λοιπόν η μέρα πήρε την γεύση μιας γλυκιάς αναμονής.

★

Σκηνικό θάναι μια νύχτα, θα την προτιμούσα φεγγαρόλουστη, θάναι κάπια μεθυσμένα από έρωτα βήματα και θάναι οι λέξεις: σ' ευχαριστώ Θεέ μου, σ' ευχαριστώ, σ' ευχαριστώ γιατί με διάλεξες.

Μετά θάναι τα κλάματα τής ευγνωμοσύνης.

30 Σεπτεμβρίου, Παρασκευή.

Πως αυτά τα τραγούδια κι αυτά τα σχέδια αποτελούν στοιχεία τού Παραδείσου και πως με την έμπνευση και με το έργο μας ανιχνεύουμε και αναπαράγουμε εκείνον τον Παράδεισο. Το ίδιο ισχύει και με την Κόλαση.

Ο Θεός μάς αποκαλύπτει (πάντα μέσω τών εκλεκτών του και πάντα λίγο-λίγο) τον Παράδεισο με μέσο τον πόνο. Ο καρπός όμως αυτού του πόνου θάναι γλυκός.

Οκτώβριος 1994

2 Οκτωβρίου, Κυριακή.

Ανηφορίζοντας κατά την Κινούσα: πως ο Θεός πρέπει να πεισθεί πως είστε άξιοι για να σας δώσει την Καινούρια Γή. Και σας λέω πως αν δεν χορτάσουμε τούς πει- νασμένους αυτής της Γης, τότε δεν θα χορτασθούμε τούς καρπούς τής άλλης, και αν δεν σεβαστούμε αυτή την Γη που μας δόθηκε, τότε δεν θα κληρονομήσουμε ποτέ εκείνη την άλλη.

Ο Θεός δεν θα ισοπεδώσει για μας την Γη και δεν θα μας χαρίσει την αιώνια νεότητα αν δεν χαρίσουμε πρώτοι εμείς τα περισσά αγαθά μας στους συνανθρώπους μας που τα έχουν ανάγκη.

★

Πόσο αντέχει το σώμα χωρίς φαγητό; 40 μέρες; Εγώ σού λέω: 10 μέρες αν δεν θρέψεις (με κίνηση, εννοείται) την καρδιά σου είσαι ψυχικά νεκρός. Είσαι ένα φυτό και κάτι λιγότερο.

★

Κι αυτό σαν μέρος τών τελευταίων μου δηλώσεων: θα θέσω τον Θεό κάτω από τις διαταγές μου.

7 Οκτωβρίου, Παρασκευή.

Για το σούρουπο προχτές στην αποβάθρα, μετά την Τσάδα. Θυμάμαι με είχαν κεραυνοβολήσει, κάπιες αναμνήσεις κι άρχισα να τραγουδώ με κλάματα: αναμνήσεις, αναμνήσεις η δική σου φωνή μού ξυπνά··.

Το φάντασμα μιας Λένιας να με δέρνει όπως το κύμα κι ύστερα μια εικόνα από κείνο τον καιρό στην χώρα.[49]

Τέτιος καιρός θάταν και τέτιος Οκτώβρης και καβάλλα στα ποδήλατα πηγαίναμε με τον Μιχάλη για κάπια παράνομη είσοδο σ' ένα Βιεννέζικο τσίρκο. Το τραγούδι σαν τώρα: τα μάτια κλείνω και ζητώ το στόμα σου το λατρευτό... μια αγάπη να καλώ απεγνωσμένα και μια κόρη, μια Νίκη κάτω από την σκιά τού Πενταδαχτύλου, έναν έρωτα και μια ελπίδα, ένα χέρι που θα με κρατήσει μακριά από την καταιγίδα.

Το παράπονο σαν εκείνο τού Λαμαρτίνου: χρόνε άσπλαχνε...

Εψές όμως, όταν γύριζα με το τρακτέρ από την Πόλη και στάθηκα πάλι εκεί στην αποβάθρα, είχε άλλες διαθέσεις η ψυχή μου. Πριν είχα δει τα παιδιά μου, κι ήταν όλα τόσο αγαπημένα! Ύψωνα λοιπόν εκεί τα χέρια στον ουρανό και ούρλιαζα θριαμβευτικά. Ω! Μέρες τής Κρίσης μου, νά που δεν είστε πια μακριά.

★

Θα σημείωνα εκείνη την σκηνή με την κοινωνική λειτουργό. Είχαν βγει τα παιδιά έξω από την περιφραξη τού Δημοτικού και άρχισε να τα φωνάζει: ελάτε μέσα.

Τότε τής τάπα...

Εκείνη έλεε πως για ν' αλλάξω το διάταγμα πρέπει να κάνω θεραπεία.[50]

Κι εγώ: να κάνεις εσύ θεραπεία και ο Εντιμότατος Ή: αν θέλετε να γιάνετε, σας λέω ότι είμαι ο μόνος που μπορεί να σας γιάνει. Έγνια σου όμως και θα είστε αγκαλιά στην πίσσα και στην χόγλαση... Θα σας παραδώσω κυράδες μου σε αιώνια μαρτύρια.

Και κει που παίζαμε κρυφτό: καράβι μου, άνοιξε πάλι τα πανιά.

Α, κι η δασκάλα, η δασκάλα! Τ'όνομα της: Έλενα Λοΐζου.

Κι εκείνη η σκηνή στην Τράπεζα Κύπρου με την Εύα, την Χρυσούλλα και τον Δημήτρη.

Α, και τα κορίτσια τού Δημοτικού την Παρασκευή το μεσημέρι. Ούτε λίγο ούτε πολύ είναι όλα ερωτευμένα μαζί μου, κι εγώ μαζί τους.

★

Μια καρδιά διψασμένη για ωραίους ήχους, θεσπέσια θεάματα και γλυκά αρώματα κι εδέσματα, διψασμένη για αγγίγματα ερωτικά.

10 Οκτωβρίου, Δευτέρα.

Εχτές δοκίμασα να της τηλεφωνήσω. Σκόνταψα όμως πάλι στην μάνα της. Σήμερα το πρωί πέρασα από το σχολείο της. Έμπαινε σχεδόν στην αυλή όταν σταμάτησα μπροστά της το αυτοκίνητο, τρομάζοντας την μάλιστα λιγάκι. Της έδωσα ένα παστίτσιο και ύστερα την πήγα ως την τάξη της. Στην καντίνα άφησα 10 λίρες για τα παιδιά.

Σαν σχόλασα, μετά τις 4, από την δουλιά σταμάτησα πιο κάτω από το σπίτι τους. Την είδα περνόντας. Φορούσε ένα άσπρο "σύνολο" και σκούπιζε τα σκαλοπάτια. Στάθηκα στον δρόμο έξω από το σπίτι και της φώναξα: Ισμήνη! Και ξανά: Ισμήνη! Δεν μούδωσε καμιά σημασία. Ώσπου μπήκε στο σπίτι και έκλεισε την πόρτα.

Θεέ μου! Ένιωσα την καρδιά μου να σπάζει. Σκεφτόμουν αν της άξιζε να την ξαναδώ, αν της αξίζουν αυτά και εκείνα. Κι όμως λίγο αργότερα κρέμαζα την τσάντα με τις καβάφες στο κυπαρίσσι έξω στην αυλή τους. Ύστερα στο χωριό τούς μάζεψα σύκα για να τους τα πάρω αύριο όταν θα φεύγω για την δουλιά.

Ω, και τα σκεφτόμουν το δειλινό, τα σκεφτόμουν και το σούρουπο. Μετά τηλεφώνησα στον Κίκη για να μάθω τα νέα για τις τελευταίες διορθώσεις που έκανα στο βιβλίο. Όταν τόκλεισα ένιωσα τόσο έντονα αυτή την μοναξιά μου, σκεφτόμουν αυτά τα παιδιά μου και μουρχόταν να βάλω τα κλάματα.

Δεν τόκανα τελικά και νά που σύντομα περπατούσα έξω από το σπίτι ξυπόλητος. Εκεί θυμήθηκα εκείνο το κορίτσι που το χαιρετάω και με χαιρετάει κάθε πρωί καθώς φεύγει για το σχολείο. Την σκέφτομαι στην δουλιά και παίρνω κουράγιο από το χαιρέτισμα της. Σκέφτομαι πόσο πιο άδια θα ήταν η ζωή μου χωρίς εκείνην, πόσο πιο άχαρη! Αυτή με κρατάει τώρα, αυτή είναι ο ήλιος μου κι αυτή το φεγγάρι μου. Χωρίς αυτήν τι νόημα θα είχε ο Οκτώβρης;

Έτσι περπατούσα και έτσι την σκεφτόμουν: αν δεν σε περπατήσω κάτω από τ' αστέρια και το φεγγάρι κι αν δεν σου πω όλα τα τραγούδια τής αγάπης, δεν θα σε οδηγήσω στο κρεβάτι μου.

Έτσι κι έτσι κι έτσι, αλλά κι έτσι: άρχισε πια η αντίστροφη μέτρηση για την έκδοση τού βιβλίου. Κανένας δεν το σταματάει. Και τότε, τότε...

12 Οκτωβρίου, Τετάρτη.

Η Ισμήνη χτές στο σχολείο: παπά, είσαι φτωχός;

Να, είχε σπάσει ένα βαζάκι και φαίνεται ότι στο ενδεχόμενο να το πληρώσει ο μπαμπάς της, κάπιος θα είπε πως είμαι φτωχός.

Αχ! Αυτή η φωνούλα της με συγκλονίζει.

16 Οκτωβρίου, Κυριακή.

Τις σκεφτόμουν ψες ηδονικά πριν με πάρει ο ύπνος. Και νά που τούτο το πρώτο χάραμα ξύπνησα με την Δώρα σ' ένα ολόγλυκο όνειρο. Ήταν μια καμαρούλα και βρεθήκαμε εκεί μονάχοι. Εγώ την καλούσα στα παιχνίδια τής ζωής και όταν εκείνη σιγουρεύτηκε πως δεν ήταν κανείς εκεί για να την προδώσει, τότε άφησε κατά μέρος κάθε ενδοιασμό, ήρθε κοντά μου και τότε η γλώσσα της ανακατώθηκε με την δική μου. Κάπου εδώ ήρθε το ξύπνημα. Ο ουρανός στην Γη ήταν ακόμα σκοτεινός και όμως έπρεπε να σηκωθώ. Άστραφτε και βροντούσε στον κόλπο τής Πόλης τής Χρυσοχούς και ψιλόβρεχε στο χωριό. Έτσι έφυγα από κείνον τον κόσμο τών ηδονών και έτσι βρέθηκα σε τούτον τής μοναξιάς. Έτσι: ας είναι! Έχω την Υγία, έχω το βιβλίο μου στα πρόθυρα τής έκδοσης του και έχω την νοσταλγία και το σθένος να πολεμήσω για να έρθουν εκείνοι οι κήποι τών ηδονών που στοιχιώνουν τα όνειρα μου.

Οι κινήσεις μου γνωστές: νίψιμο, τουαλέτα, περπατήματα και... θα νικήσουμε παιδιά, θα νικήσουμε! Δεν μπορεί παρά να νικήσουμε.

17 Οκτωβρίου, Δευτέρα.

Στο Δημοτικό σήμερα με την Ισμήνη, την Νάταλη, την Μάχη και την... ομπρέλλα. Ψιλόβρεχε και έτσι όπως στέκονταν και οι τρεις τους κάτω από την ομπρέλλα τις πήρα όλες αγκαλιά και τις σήκωσα ψηλά. Από το "ξανά" και "ξανά" γίναμε θέαμα για όλο το σχολείο. Όλο το παιδομάνι πήρε φωτιά και ούρλιαζε και μ' έβαλε σε δύσκολη θέση. Ευτυχώς χτύπησε σύντομα το κουδούνι κι έτσι την γλύτωσα.

Στα περπατήματα την σκεφτόμουν σ' αυτό τον σκοπό: υπόμεινε κορούλα μου και ο μπαμπάς σου θα σου εμφυσήσει ξανά την ζωή μεσ' τα στήθια σου.

Στο μεταξύ ο Ορφέας χτύπησε το χέρι του. Τον είδα μέσα στο αυτοκίνητο καθώς τον έφερνε η μάνα του από το νοσοκομείο.

★

Σχέδιο θεατρικού: ένας προικισμένος νέος (ή ένας Θεός) βάζει τούς νόμους στην πόλη του και ύστερα φεύγει για μακρινό ταξίδι για να γνωρίσει άλλη Γη κι άλλους ανθρώπους. Τα χρόνια στο μεταξύ ωριμάζουν το μιαλό του και κάποτε επιστρέφει στην πόλη του. Παρακολουθεί τούς ανθρώπους να ζουν με κείνους τους νόμους που είχε θεσπίσει ο ίδιος μια φορά κι έναν καιρό και τρομάζει στο σύνολο τού θεάματος που αντικρύζει. Τότε τούς προτίνει καινούριους νόμους αλλά εκείνοι προτιμούν να τον... κρεμάσουν.

Στο μεταξύ μπορεί να είχε δώσει πριν σε κάπιους περαστικούς κάπιους καινούριους νόμους για να τους μεταφέρουν στους συμπολίτες του αλλά εκείνοι τούς μαστίγωσαν.

Ένα άλλο σχέδιο: ο Θεός σε απολογία στο δικαστήριο: δεν αναγνωρίζω τον εαυτό μου. Εγώ τους έχω δώσει αυτούς τους νόμους; Είναι δυνατόν;

Κι αυτό: στις θρησκείες σας απαντώ με την δική μου θρησκεία.

24 **Οκτωβρίου**, Δευτέρα.

Χτές το απόγευμα και το βράδυ περπατούσα στην βροχή στον δρόμο κατά την Λίμνη. Τα περπατήματα αργά από το βάρος τής νοσταλγίας. Όταν ανηφόριζα εκεί κοντά στο σπίτι τού Γιώργου έφευγε η Άντρυ με το αυτοκίνητο της. Με χαιρέτησε ζεστά και γω της απάντησα και με τα διό μου χέρια. Μάλιστα πρόλαβα και της έστειλα και κάτι φιλάκια.

Η Αντρυ, ένα εντελώς καινούριο πρόσωπο στην ζωή και στις κόλλες μου, είχε ρθει στο χωριό με μια ασουλούπωτη παιδούλα για μια έρευνα και την συνάντησα κάτω σε κείνο το παλιό σπίτι τού Αντώνη όπου καθαρίζουν τέτια εποχή τα φυστίκια. Κι έτσι καθώς τέτιες υπάρξεις σπάνια βρίσκονται στην Γη, την πρόσεξα και, ασφαλώς, την ... φλέρταρα.

Μόλις είχε σταματήσει το αυτοκίνητο της μού είπε: α, εδώ μένεις εσύ; Της είπα: ναι, ή , για την ακρίβεια: λίγο πιο πάνω.

Τελικά ανακάλυψα πως ήταν η μάνα τού Παναγιώτη, ενός ωραίου παιδιού πριν την εφηβεία του με το οποίο παίξαμε μπάσκετ στο Γυμνάσιο μια φορά κι έναν καιρό και στο οποίο είχα δώσει αργότερα ένα από κείνα τα σχέδια τής Ουτοπίας μου. Σε κείνο το σχέδιο ήταν και η φωτογραφία μου και, προφανώς, θα με... έβγαλε από κείνη την φωτογραφία αφού δεν με είχε ξαναδεί.

Εν πάση περιπτώσει την είχα μαζί μου στα περπατήματα μου σαν γλυκιά- κιόλας-ανάμνηση. Και πώς να την σκεφτόμουν εγώ, ένας άνθρωπος που ψάχνει απεγνωσμένα γι'αγάπη, ένας άνθρωπος που ξέχασε σχεδόν τι είναι τα χάδια και τι είναι ο έρωτας;

Έτσι κι έτσι κύλησε το απόγευμα κι ήρθε το σούρουπο και έφυγε το σούρουπο κι ήρθε η νύχτα και η ώρα όπου έπρεπε να πάρω ξανά τούς δρόμους.

Σαν μπήκα στο σπίτι κι άναψα το φως, είπα να τηλεφωνήσω ως εκείνα τα παιδιά μου ελπίζοντας πως θα πάρω αυτή την φορά μια απάντηση. Και νά που το σήκωσε ο Έκτορας. Είπαμε διο-τρείς κουβέντες και ζήτησα τον Ορφέα. Ήρθε ο Ορφέας. - Τι κάνεις γιόκα μου; - Καλά. - Σ' αγαπώ γιόκα μου. -Το ξέρω. Και αμέσως: παπά, δεν θέλω να ξανάρθεις στο σχολείο. - Γιατί μωρό μου.- Έτσι. - Γιατί ρε; - Έτσι.

Εδώ έκλεισε το τηλέφωνο η μάνα του. Σύντομα έσβυνα το φως-έξι και κάτι στο μεταξύ η ώρα-και έκλεινα την πόρτα αποφασισμένος να πάω κι απόψε ως την αποβάθρα. Πήρα την ομπρέλλα από το αυτοκίνητο και λάμνησα.

Ω, και τις σκεφτόμουν τις λέξεις τού γιου μου, με δάκρυα και με πόνο τις σκεφτόμουν. Βέβαια τον λόγο που περνούσα από το σχολείο τον είχα ξεκαθαρίσει με τον εαυτό μου. Υπήρχαν

μάλιστα φορές όπου αργούσα να ξεκινήσω για την δουλιά και όμως ένιωθα την ανάγκη να περάσω να τα δω μια στιγμή ή, τουλάχιστον, να προσπαθήσω.

Τώρα πως ο Ορφέας με αντιμετώπιζε με αμηχανία και, κάποτε, με εχθρότητα το έβλεπα. Ντρεπόταν για μένα και δεν μ' άφηνε να τον αγγίξω αλλά εγώ επέμενα, βλέπετε, να τον προσεγγίζω ελπίζοντας πως θα αντικρίσει για μια φορά τον πατέρα του έτσι όπως του αξίζει.

...Γιατί ε; Ω, για να πάρω δύναμη πουλλάκια μου από την μορφή σας, γι' αυτό περνάω. Αλλά πού να καταλάβουν; Πιός κατάλαβε ως τώρα και θα καταλάβουν κι αυτά;

Στο μεταξύ ψιχάλιζε στον δρόμο μου κι η θερμοκρασία ήταν τέτια που μόλις που άντεχα ένα δεύτερο ρούχο στο κορμί μου. Κι έτσι χτυπημένος από τον πόνο, χτυπημένος από την νοσταλγία κάπιου χαμένου καιρού και χτυπημένος ακόμα από την μοναξιά και από τούτη την γυναίκα κατηφόριζα. Στην αποβάθρα κάθησα λίγο στα βρεγμένα σανίδια κοιτάζοντας μια την ψυχή μου και μια τα φώτα μακριά στα γυ- ρογιάλια και στις λοφοσειρές, μια την θάλασσα και μια το τίποτα.

Σύντομα έπαιρνα τον δρόμο τού γυρισμού, στον ίδιο πάντα σκοπό ν' ανηφορίζω μ' αυτό το βάρος τής σιωπής να πλακώνει την ύπαρξη μου, μ'αυτό το βάρος τής νοσταλγίας παλιών φθινοπωρινών καιρών σε μεγάλες πολιτείες και μ' αυτό το βάρος τού πεπρωμένου μου.

Η συνέχεια ήταν λίγο πολύ γνωστή: φτάσιμο στο σπίτι, μπάνιο, φαΐ και ύπνος ύστερα, πρώτα στην καρέκλα και ύστερα στο στρώμα. Το ξύπνημα τούτο το πρωί στις 4 και μισή, περπάτημα για 35 λεπτά έξω από το σπίτι, μετά η καταγραφή τών αισθήσεων και των παραισθήσεων και τώρα- περασμένες οι εφτά- το τέλος.

29 Οκτωβρίου, Σάβατο.

Τα κλάματα απόψε ήρθαν καβάλλα με τις αναμνήσεις από κείνο το χωριό, τα μικρά μου τα χρόνια, εκείνο τον καιρό σε κείνο το σπίτι και σε κείνη την γειτονιά. Ο Σάβας, ο πρώτος μου αδερφός, ήταν 18 χρόνων όταν έφευγε για την Αφρική και γω ήμουνα πέντε.

Έτσι το σκεφτόμουν αλήθια: πώς μπόρεσε και με άφησε έτσι χωρίς να νιαστεί για κείνο το αγόρι τών πέντε χρόνων που άφησε πίσω του; Ω, πώς τον σκεφτόμουν τόσα χρόνια! Και πώς έβλεπα εκείνα τ' αεροπλάνα πάνω από το αγρόκτημα τού θείου τού Κώστα, εκεί στους ίδιους χώρους όπου έκανε και εκείνος την δουλεία του.

Κοίταξα τ' αστέρια κατά τον βορρά από την πόρτα τής κουζίνας όταν ήρθε το πρώτο κύμα. Κι ύστερα στον δρόμο έξω από το σπίτι πέσανε σαν βροχή οι εικόνες.

Εψές τις θυμόμουν εκείνες τις κόρες στο χωριό και γελούσα. Και νά που απόψε κλαίω γι' αυτές. Για μια Νίκη, για μια Ολβία, για μια Ρεβέκα και για μια Μάρω. Θυμόμουν τούς καυγάδες που στήναμε με τον Τάκη και με τον Νίκο γι'αυτές.

Αφορμή για τούτη την ανάμνηση ήταν η Χρυστάλλα, μια πρώτη ξαδέρφη που ήρθε προχτές στο χωριό και δεν με βρήκε και νά που χτές την είδα στην Πόλη, στην παρέλαση. Η Χρυστάλλα έφερε την μνήμη τής αδερφής της, της Ξενιας, κι ένα πάρτυ μια φορά κι έναν καιρό. Θάμουν δεν θάμουν 12 χρόνων, με πήρε στην πίστα και κει που με χόρευε με ρώτησε: Κωστή, έχεις τέσσερις κουρίες[51]. Πιές γυναίκες θα πάρεις;

Α, μου το κτυπούσε αυτό και η μάνα μου και όλος ο κόσμος: πως επειδή είχα τέσσερις κουρίες στην κεφαλή θα έπαιρνα και τέσσερις γυναίκες. Ε, κι εγώ, έτσι ερωτοπλανταγμένος που ήμουν, είχα κάνει από καιρό τούς υπολογισμούς μου.

Η απάντηση μου λοιπόν ήταν άμεση: την Νίκη, της είπα, την Ολβία, την Ρεβέκα και την Μάρω, τις τέσσερις, δηλαδή, από τις πέντε, συμμαθήτριες μου. Έξω είχα αφήσει την Αννα που την έβρισκα λίγο σωματώδη για μένα. Ήταν ψηλή.

Η Ξένια, φυσικά, το πάσαρε πάρακάτω, η πάρακάτω στην παρακάτω, ώσπου τόμαθε όλο το χωριό.

Όποτε λοιπόν είχαμε μια διαφορά με τα μικρότερα μου αδέρφια, βγαίνανε στον δρόμο ή στα χωράφια σε απόσταση, νομίζανε, ασφαλείας, τεντώνονταν και φώναζαν για να τ' ακούσει όλο το χωριό: Νίκη, Ολβία, Ρεβέκα, Μάρω. Και ξανά: Νίκη, Ολβία, Ρεβέκα, Μάρω. Νίκη, Ολβία, Ρεβέκα, Μάρω.

Εγώ πίσω τους, τους έφτανα (είχα τα πιο γρήγορα πόδια σ' όλο το χωριό), τους έδινα ένα καλό ξύλο, αποσπούσα διά πυρός και διά σιδήρου την υπόσχεση τους πως δεν θα το ξανακάνουν

και τους άφηνα. Αυτοί όμως πήγαιναν πιο κάτω και φτου κι απ' την αρχή: Νίκη, Ολβία, Ρεβέκα, Μάρω. Νίκη, Ολβία, Ρεβέκα, Μάρω.

Εγώ πίσω τους, ξανά ξύλο και δώστου, ώσπου καταλάβαιναν, τουλάχιστον ως την επόμενη φορά.

Έτσι ήταν ψες: γελούσα σάς λέω ενώ έφερνα στον νου και εκείνη την σκηνή ένα δείλι σε κείνη την αυλή. Ήμουν τότε στην πρώτη τάξη στο Γυμνάσιο. Ο πατέρας μου μαζί με όλη την φαμίλια γύριζε με το τρακτέρ από τα χωράφια. Εγώ καθόμουν σ' ένα κρεβάτι και ήμουν τριγυρισμένος και από τα έξι κοριτσόπουλλα τής έκτης Δημοτικού. Όλες κάπια απορία είχαν στο μάθημα και είχαν ρθεί σε μένα για ... βοήθεια.

Γλυκές εποχές, γλυκοί καιροί, γλυκές αναμνήσεις. Ω, και τώρα! Τώρα χτυπημένος από την μοναξιά, χωρίς έναν άνθρωπο να μιλήσω και χωρίς τα παιδιά μου, προσπαθώ να κρατηθώ από τις εικόνες. Πόσο αιώνια είναι, σκέφτομαι, αλήθια, η αγάπη, και πόσο εφήμερη; Και πώς γυρνάν τα αισθήματα; Πώς η χαρά φέρνει την θλίψη και πώς η θλίψη την χαρά;

Έτσι να σκέφτομαι, με εικόνες παλιές και με καινούριες. Στην αυλή είναι κομμένη η μεσπιλιά. Ξεράθηκε, πάει κάπιος καιρός, και γω της έδωσα την τελευταία μαχαιριά. Έτσι την σκεφτόμουν: πως θάχε κι αυτή ψυχή, κάποτε μού έδινε τον καρπό της και τώρα νά: πάει, χάθηκε. Όπως πάει και το γιασεμί. Τόκοψα μια καλή νύχτα τού Σεπτέμβρη γιατί μ' έπνιγε το άρωμα του.

Έτσι νάμαι στον δρόμο να κοιτάζω τ' αστέρια και τα δένδρα. Κι ύστερα καθισμένος σε κείνο το τσιμεντένιο ντουβάρι που έφτιαξα πριν κάτι χρόνια για να σπάζω τα χαρούπια, αναλογιζόμουν τίς μορφές που τροφοδότησαν τα όνειρα μου τις τελευταίες ημέρες και που όμως νά που όλες γίνανε μια θολή ανάμνηση, χωρίς προοπτική και χωρίς σημάδια ούτε στην ψυχή, ούτε στο σώμα. Μιάν Έλενα (ήταν δασκάλα), μια Μίνα πριν (αυτή ήταν στην έκτη τάξη στο Γυμνάσιο), μια Γιάννα κάπου στην τετάρτη, μια Αντρυ δεν πάνε πέντε μέρες από σήμερα, μια Αθηνά προχτές και χτές μια Χαρούλλα, μια Αφρούλλα κι ένα Χριστινάκι, έξι χρονών κορίτσι.

Και νά που όλες χάνονται, οι μορφές, οι εικόνες και τα όνειρα. Μ' αυτή την γραφή ίσως επιχειρώ να συντάξω την απολογία μου αλλά πιόν θα ωφελήσει κι αυτή; Κι όμως: απολογούμαι κορίτσια, απολογούμαι γιατί σας αγαπώ, απολογούμαι γιατί άργησα ίσως, γιατί βιάστηκα ίσως, γιατί ξέχασα μπορεί, γιατί θυμήθηκα, γιατί έκλαψα ίσως, κι ίσως πάλι γιατί έγραψα ή γιατί δεν έγραψα αρκετά. Απολογούμαι κορίτσια, ειλικρινά απολογούμαι.

★

Η κορούλα μου προχτές μ' έκανε κι έκλαψα. Την είχε χτυπήσει στο πρόσωπο με την μπάλα ο Σαβάκης, ο γιος τού ψωμά. Ω, κι ένιωσε τότε την αξία τού μπαμπά της.
Ω, σε πιόν άλλον θα μπορούσε να βρει την ασφάλεια που γυρεύει; Πιάν αγκαλιά μπορεί να βρει σαν την δική μου, και πιάν αγάπη;

Μούστελλε φιλάκια όταν κατέβαινε από το αυτοκίνητο μου έξω από το σπίτι τής μάνας της. Ύστερα περπατούσα στους δρόμους τής Πόλης κρατόντας το Όραμα της και τα κλάματα. Περπατούσα χωρίς να νιάζομαι για τίποτε άλλο παρά για το πώς θα κρατήσω όσο μπορούσα από τον χρόνο και από τους ανθρώπους την εικόνα της.

Ω, σ' ευχαριστώ κορούλα μου, σ' ευχαριστώ. Ω, και μην το ξεχνάς: ο παπάκης σου θα τους νικήσει, όλους θα τους νικήσει.

Χτές πάντως ο Ορφέας ήταν αξιαγάπητος. Του έβγαλα και διο φωτογραφίες. Όσο για τον Έκτορα και την Ισμήνη θα φρόντισε η κυρία κάπου να τους εξαφανίσει για να μην δουν τον πατέρα τους στην γιορτή.

★

Ήταν νύχτες όπου περπατούσα γυμνός τούτο τον Οκτώβρη. Τώρα ήρθε το κρύο σιωπηλά και νά που δεν βγαίνω πια στον δρόμο τής νύχτας χωρίς κάλτσες, χωρίς μακρύ παντελόνι και χωρίς ένα δεύτερο πουκάμισο στην πλάτη. Ήρθαν οι αστερισμοί τού φθινοπώρου λαμπεροί και ωραίοι πάνω από τα βουνά.

Ω, κι είναι τόσο απελπιστική αυτή η αίσθηση τής μοναξιάς και γίνεται ακόμα πιο απελπιστική με την επίγνωση πως και η αυριανή νύχτα ίδια θάναι και απαράλλαχτη, "χωρίς ένα απάνεμο στην βαρυχειμωνιά", χωρίς γλυκούς ήχους για τ' αυτιά, χωρίς ωραία θεάματα για τα μάτια και χωρίς χάδια για το κορμί.

Όλα εν τελει: ανία και θλίψη. Το μόνο παρήγορο: η Υγία μου. **Αυτή** βάζει όρια στην θλίψη

και στον πόνο μου. Και η μόνη ελπίδα: ο Αγώνας και το... βιβλίο μου.

Έτσι π' ανάθεμα τα: πού είστε μάχες; Πού είστε καταιγίδες; Πού είστε θανάσιμοι κίνδυνοι;

Ω, αυτό είναι κάτι που με νιάζει αλήθια: το πότε θα ριχτώ ξανά στις μάχες, στις μεγάλες μάχες τής ζωής και του θανάτου;

★

Αυτό από χτές, στου Νίκου: πως εγώ είμαι ικανός ανά πάσαν στιγμήν να ερωτευτώ οπιαδήποτε παιδούλα (κοπελίτσα) ανεξάρτητα από το αν είναι κόρη μου, ανεψιά μου ή αδερφή μου και ανεξάρτητα από το αν είναι μαύρη, άσπρη ή κίτρινη, αρκεί να πληρεί κάπιες στοιχειώδεις προδιαγραφές ωραιότητας και να την τραβάει η ...όρεξη μου.

30 Οκτωβρίου, Κυριακή.

Αλήθια, τι λέει η ηθική σας;... Πρέπει μήπως να καταπνίγω και τον πόθο μου για φαΐ ή για... άθληση; Γιατί, σίγουρα, υπάρχει μεγάλη ηδονή στην άθληση και στα αποτελέσματα της.

Και, τέλος, πως ένας υγιής άνθρωπος δεν φοβάται τον Θεό, και ούτε έχει ανάγκη τον Θεό γιατί απλούστατα αυτός ο ίδιος είναι ένας Θεός.

Νοέμβριος 1994

1η Νοεμβρίου, Τρίτη.

Σχεδόν τέσσερις η νύχτα και μόλις που ακούστηκαν οι πετεινοί. Τέλιωσα τώρα ένα περπάτημα μισής ώρας και έκατσα στο γραφείο ίσως και γράψω κάτι τι. Θέλεις η διάθεση αυτής της συγκεκριμένης ώρας, θέλεις κάπιο όνειρο, το γεγονός είναι πάντως πως σάμπως και θέλω κάτι επιτέλους από τούτη την καλπάζουσα αυγή να χαράξω στις κόλλες, σημείο να το κάνω αναφοράς τού χρόνου που φεύγει και του χρόνου που έρχεται.

Είχα τελιώσει γρήγορα ψες με τα περπατήματα ενώ το δειλινό μου ήταν λιγάκι άδιο από κίνηση. Το τελευταίο - 15 μόλις λεπτών- το Τέλιωσα στις 8½ και εκεί που καθόμουν ύστερα μπροστά στην τηλεόραση για τις Ειδήσεις, προφανώς, αποκοιμήθηκα.

Ξύπνησα στις ενιά και τέταρτο, κούρδισα το ξυπνητήρι για τις πέντε, έβγαλα το παντελόνι και ένα δεύτερο πουκάμισο που φορούσα και στρώθηκα στο στρώμα.

Ο ύπνος ήρθε γρήγορα. Έτσι κι έτσι ήταν επόμενο λοιπόν πως θα ξυπνούσα γρήγορα. Και ενώ χτες είχα ξυπνήσει με τους ήχους τού ξυπνητηριού, όμως σήμερα νά που δεν χρειάστηκε ούτε αυτό. Την ώρα που ξύπνησα, και νιώθοντας κιόλας πως δεν θα άντεχα άλλο στο κρεβάτι, δεν ακουγόταν τίποτα, τίποτα έξω από το ψυγείο. Αλλωστε το είδα και σαν ευκαιρία για να συνεχίσω το διάβασμα τού Ράιχ. (Βίλχελμ Ράιχ: μαζική ψυχολογία τού φασισμού).

Ήταν και δεν ήταν λοιπόν τρεις όταν σηκώθηκα, νίφτηκα, ξυρίστηκα, άλειψα το πρόσωπο μου και τις παλάμες με ελιόλαδο και τις φτέρνες με κρέμα, έβαλα στο τέλος λεμόνι στις παλάμες, ντύθηκα, και ως τις τρεις και είκοσι ήμουν στον δρόμο για το πρώτο μου περπάτημα.

Η νύχτα στην Γη μαγεία, χωρίς φεγγάρι, παρά μόνο με αστέρια, αμέτρητα αστέρια. Στην μέση τ'ουρανού, και κάπου στον νοτιά, ήταν εκείνος ο αγαπημένος μου αστερισμός. Κάπου στα βόρεια η μεγάλη άρκτος και όλα τα άλλα στην θέση τους, όλα κουρδισμένα να κινούνται με την ίδια τάξη και μονοτονία μέσα στον χρόνο.

Στον νου μου παράδερναν οι εικόνες από ένα όνειρο τής νύχτας. Εικόνες τών παιδιών μου, εικόνες τής μάνας τους. Κάπου σε μια ακρογιαλιά, κάπου σε κάπια μέρη. Με τα ίδια προβλήματα και τις ίδιες έγνιες να ταλανίζουν ακόμα και μέσα στο όνειρο το κεφάλι μου: αν θα πάει να καταγγείλει που είδα τα παιδιά, αν και αν και αν. Εικόνες της Γης, μιας στεριάς και μιάς θάλασσας, εικόνες δρόμων και περπατημάτων και νάμαι κάπου περαστικός από μια αυλή. Ένα κοριτσάκι κλωτσούσε ψηλά μια μπάλα και ένα άλλο πιο πέρα έκανε γυμναστική και έβγαζε από το στόμα της μια γλυκιά μελωδία, μια μελωδία ανείπωτη που καρφώθηκε στην καρδιά μου.

Μ' αυτή την μελωδία ξύπνησα, μ' αυτήν σηκώθηκα, μ'αυτήν ντύθηκα και μ' αυτήν περπάτησα. Την είχα ανάκατη κάτω από τ' αστέρια με τα ονόματα τών κοριτσιών τών γυρογιαλιών,

με μια Μαρία χτές το δειλινό στην Πόλη και με μιάν άλλη Μαρία στην Πάφο που ψες τής τηλεφώνησα και της είπα πως την αγαπώ και όμως εκείνη, είπε, δεν μ' αγαπά. Και πιόν τάχα να πιστέψω: τον τόνο τής φωνής της ή την μιλιά της;

Μ' αυτή την μελωδία λοιπόν, με μια μελωδία που θα μπορούσα να ξυπνήσω τον κόσμο μ[1] αυτήν, να αναστήσω τον κόσμο μ' αυτήν, που θα μπορούσα να σταματήσω τον θάνατο και τους πολέμους μ' αυτήν, που θα μπορούσα να οδηγούσα μ' αυτήν στον Παράδεισο έναν ολόκληρο πλανήτη, που θα μπορούσα να νικήσω μ' αυτήν και όμως δεν έχω άλλη επιλογή - έτσι απαίδευτος που είμαι μουσικά-από του να την νιώθω να χάνεται από τα παραθύρια τής κάμαρας έτσι καθώς χάνεται η αυγή.

Και νά που σήμερα σε κείνη την αποβάθρα έσειρα μαζί με τα βήματα μου το φάντασμα μιας Μαρίνας, ενός κοριτσιού από την Βουλγαρία που δούλευε σε μια μπυραρία. Την είχα δει το δειλινό στην Πόλη. Μόλις είχε κατέβει από ένα ταξί και της μίλησα πρώτος εγώ.

Της είπα ένα "γιά" και την ρώτησα τι κάνει; Μου ανταπέδωσε το χαιρέτισμα, κάναμε μια τόκα, ανταλλάξαμε κάπια χαμόγελα και κάπιες γλυκές ματιές και έδειξε να νιάζεται για το τι κάνω και για το πού δουλεύω κτλ. Της είπα πως δουλεύω βοηθός στα καλούπια και πως θα βγάλω σύντομα ένα βιβλίο. Κατά τ' άλλα: καλά. Και μη χειρότερα.

Ήθελε ύστερα να κάνει ένα τηλεφώνημα και βιαζότανε λιγάκι. Ήδη, είπε, είχε αργήσει. Έπρεπε να τηλεφωνούσε στις 4 και μισή και ήταν σχεδόν πέντε. Της είπα στον χωρισμό ένα "σ' αγαπώ" και συνέχισα τον δρόμο μου μέσα στην Πόλη.

Στον δρόμο για την Λίμνη, με το αυτοκίνητο, την είχα μαζί μου. Εκεί σταμάτησα για λίγες ρομαντικές στιγμές πάνω από τα κύματα ενώ την ίδια ώρα είχα μαζί μου τον φόβο πως θα σκοτείνιαζε όταν θα έφτανα στο χωριό και έτσι δεν θα πρόφταινα να μαζέψω τα σύκα.

Μια ζάλη από τον ήλιο την είχα κι αυτήν μαζί μου, την πίκρα τής ζωής, όλο το βάσανο για ένα μεροκάματο κι εκείνον τον γιό μου, τον Ορφέα. Τον είχα δει το πρωί όταν άφησα το αυτοκίνητο έξω από το Δημοτικό. Άραγε νάχει ιδέα για τον καημό τού πατέρα του; Νάχει καρδιά για κείνον;

Του είχα δώσει δέκα λίρες για την καντίνα, τον φίλησα και του είπα πως τον αγαπώ. Άραγε να καταλαβαίνει τίποτα; Κατάλαβε τίποτα ως τώρα; Κατάλαβε;

...Σχεδόν εφτά η ώρα στο μεταξύ. Τέλιωσαν κι αυτές οι λέξεις και τώρα θα πρέπει να πάρει σειρά ένα μπάνιο, ύστερα το φαγητό και ένα άλλο καλό περπάτημα ίσως και πετύχω απόψε έναν καλύτερο ύπνο. Γιατί σίγουρα ο χτεσινός ήταν τού χαμού και, όπως και να το κάνω και όπως και να το πω, η αλήθια είναι πως η σημερινή μέρα ήταν δύσκολη, πολύ δύσκολη. Κάπια ώρα μάλιστα εκεί στην δουλιά μούρθε να βάλω τα κλάματα. Κάπια δάκρυα είχαν γλυστρήσει από τα μάτια αλλά ευτυχώς κρατήθηκα.

Ω, κι η Ειρήνη σήμερα, εκείνο το κοριτσόπουλλο με το αγορίστικο μαλλί που όποτε με δει μού λέει: γιάσου πρόεδρε.

Εγώ της είπα: σου είπα καμιά φορά πως είσαι πολύ όμορφη;

9 Νοεμβρίου, Τετάρτη.

Η μέρα που "συνέλαβα" το **Κίνημα για τον Καινούριο Κόσμο.**

11 Νοεμβρίου, Παρασκευή.

Κάπου στην δουλιά: σ'ευχαριστούμε Θεέ. Τον Παράδεισο που θέλουμε και όλες τις ηδονές του τον πήραμε με τα χέρια μας. Αρκετά κουραστήκαμε να περιμένουμε τον δικό σου . Ξέχασέ το Θεούλη μου, ξέχασέ το!

★

Περπάτησα το σούρουπο μέσα στην Πόλη. Αχ εκείνες οι μορφές και κείνα τα ονόματα που πάνε για τα φροντιστήρια! Η Νατάσα, εκείνη η δίδυμη τού Πάμπου, η Χαμπούλλα πιο κει και μια Γιάννα πρίν. Και γω ένας οδοιπόρος τών καιρών με καρφωμένη στο μέτωπο και στην ματιά του την απόφαση να χτυπήσει αμείλικτα σ' ολόκληρο το σύμπαν.

12 Νοεμβρίου, Σάβατο.

Το: εγώ επένδυσα στην δύναμη τής πίστης.

13 Νοεμβρίου, Κυριακή.

Από το ράδιο αυτό: μπροστά καινούριος κόσμος θα βαδίσει όταν ξυπνήσουν κάποτε οι λαοί. Κι η αγαπημένη φωνή μιας Μαρίας Δημητριάδη από το ράδιο.

14 Νοεμβρίου, Δευτέρα.

Σε θυμήθηκα σήμερα ανάμεσα στα σανίδια και στις σκαλωσιές, σε θυμήθηκα μέσα στα κόκκινα χώματα τής Αργάκας, στον ήλιο και στην βροχή.

Σε φαντάστηκα νάρχεσαι σε κείνη την οικοδομή τού αδερφού σου και να με παίρνεις μαζί σου σε κείνον τον κόσμο με τα φτερωτά αγκαλιάσματα.

Σε θυμήθηκα σήμερα αγάπη, την φωνή σου θυμήθηκα έναν καιρό μέσα από τα σύρματα κι έλεγα με πόνο το όνομα σου: Πέτρα Πέτρα Πέτρα.

Είναι έξι μήνες που δεν σε είδα, έξι μήνες που δεν σε σκέφτηκα. Και νά που σήμερα γέμισες το κεφάλι μου με την μορφή σου. Στην δουλιά μου σήμερα για τον επιούσιο αγώνα ήσουν η μόνη μου παρηγοριά.

Σ' ευχαριστώ Πέτρα, σ' ευχαριστώ. Κι ας μην σε είδα ούτε και σήμερα, κι ας μην έζησα ούτε και σήμερα, κι ας πέθανα και πάλι σήμερα: εγώ πάλι σ' ευχαριστώ.

★

Α, και τα χαμόγελα τής Δώρας χτές, και τα γλυκοκοιτάγματα της. Θεέ μου γιατί; Γιατί νάναι τόσο απέραντα μακριά μου όλα όσα ποθώ σ' αυτό τον κόσμο; Γιατί Θεέ; Γιατί;

Αχ, και τα χέρια μου ξερά από τους κόπους. Και πώς να συνέλθουν με τόση αγγαρία στο όνομα μου;

★

Ήθελα να σε φωτογραφήσω ουρανέ, ήθελα να σε φωτογραφίσω φεγγάρι μου, το πιο λαμπρό στερέωμα σου.

Ω, θυμάμαι την λαμπρότητα τού ουρανού εκείνο το βράδυ κατά την Λίμνη μετά την βροχή τής μέρας. Θυμάμαι τις εικόνες που πέταξαν, τις αναμνήσεις που χάθηκαν γιατί δεν είχα ούτε τον χρόνο ούτε και το κουράγιο για να τις γράψω.

★

Του είπα: τι κάνεις παπά; Έτσι, μ' αυτό τον τόνο που επρόδινε πως δεν θα ήθελα να ήμουν στην θέση του.

Ω, πώς κατάντησες έτσι ρε γέρο; Αραγε τις νύχτες τις παιδικές όταν μας σκέπαζες τις θυμάσαι καμιά φορά;

Ω! Τι να πω; Αυτή είναι η καλύτερη ανάμνηση που έχω απο κείνον.

15 Νοεμβρίου, Τρίτη.

Άφηνα την Αργάκα μετά τις τέσσερις και πήγαινα στην Πόλη να βάλω βενζίνη στο αυτοκίνητο και ν' αγοράσω κάτι παπούτσια για την δουλιά. Ήμουν τσακισμένος και εξουθενωμένος μέχρις απελπισίας.

Αφού έβαλα λοιπόν βενζίνη άφησα το αυτοκίνητο σε μια άκρη τού δρόμου και τράβηξα με τα πόδια για κείνο το μαγαζί απέναντι από το σπίτι τών παιδιών. Περνόντας από κει (τα φώτα στο σπίτι τους ήταν σβυστά) είδα την Ισμήνη έξω στην αυλή. Φώναξα τ'όνομα της με λαχτάρα και διέσχισα βιαστικά τον δρόμο αγνοόντας τά αυτοκίνητα. Την είδα που έψαχνε για κείνον που την φώναξε. Της ξαναφώναξα: Ισμήνη... Έλα μωρό μου να σε δω...

Όμως φαίνεται την απογοήτευσε η παρουσία τού μπαμπά της. Ούτε που σκέφτηκε ναρθεί κοντά μου. Της ξαναφώναξα: " έλα μωρό μου", μ' αυτή ανέβηκε γρήγορα τα σκαλοπάτια και πέρασε μέσα από την ανοικτή πόρτα στο σπίτι τού παππού της.

Δεν στάθηκα εκεί να παρακαλέσω. Έφυγα για το μαγαζί κοιτάζοντας πίσω μου. Στην πόρτα παραφύλαγε η γιαγιά της. Έριξα μια τελευταία ματιά και μπήκα στο μαγαζί. Ήταν εκεί η Δέσποινα με τις δίδυμες της, σύντομα μπήκε η Τασούλλα με την κορούλα της, ύστερα ήρθε ο Πάμπος και τέλος η... Ανθή. Και κει πάνω στο "είσαι καλά Κώστα;... Τέλια καλά;" κόντεψα να την βρίσω. Στο τέλος τής είπα πως δεν ρωτάει μ' αυτό τον τόνο ένας άνθρωπος που νιάζεται για τον άλλον και πως από τους ανθρώπους απαιτώ γλυκύτητα. Κάτι μάσησε εκείνη προς δικαιολόγησιν. Στο μεταξύ

πήρα τα παπούτσια και αποχαιρέτησα τον Πανίκο και την Ελένη.

Αφησα ύστερα τα παπούτσια στο αυτοκίνητο, περπάτησα λίγο στην Πόλη και γύρισα ξανά στο αυτοκίνητο. Ω, και την σκεφτόμουν εκείνη την σκηνή με ανάμικτα αισθήματα εκδίκησης και πόνου. Με τι καρδιά πήγαινα στην Πόλη! Με άδια καρδιά, έτσι πήγαινα, με καρδιά διψασμένη για κίνηση και για αγάπη. Τόσες ώρες δουλεύω σαν το χτηνό, χαραμίζω τίς μέρες μου για 25 λίρες την ημέρα και όμως δεν καταφέρνω να χορτάσω αρκετά την καρδιά μου. Είναι φορές όπου λιγοψυχώ και ψάχνω απεγνωσμένα για περπάτημα, είναι φορές όπου λιώνω, δεν αντέχω άλλο, δεν μπορώ, δεν μπορώ, δεν μπορώ. Κι όμως κρατιέμαι εκεί για τις 25 λίρες. Ω, κι αλίμονο μου αν δεν ήταν κι αυτές. Πρέπει να πληρώσω για το βιβλίο, για την διατροφή και για την καντίνα. Πρέπει να αγοράσω σπόρους και λιπάσματα, πρέπει να πληρώσω τα νερά, το νοίκι για τα χωράφια, ασφάλειες, ρεύματα, δωράκια και και και.

Κι όμως θα άντεχα αν είχα λίγη αγάπη, λίγη αγάπη περισσότερη απ' όσην προδίνουν εκείνα τα μάτια τους. Θα άντεχα σάς λέω, θα άντεχα.

Έτσι που λέτε: μ' αυτά και με τούτα τα δεδομένα να πηγαίνω στην Πόλη, να διψάω για την αγάπη, να πονάω για την αγάπη κι όμως να καλώ εκείνο το πλάσμα που λατρεύω όσο τίποτε άλλο στον κόσμο, νάναι πέντε βήματα μακριά από μένα, να μπορεί ναρθεί κοντά μου (δεν ήταν κανένας εκεί να την σταματήσει) κι όμως να μην έρχεται. Και με τι καρδιά να φύγω για το χωριό, με τι καρδιά να κρατήσω το τιμόνι στον δρόμο!

Αλήθια! Είναι φορές που σκέφτομαι πως δεν μου αξίζει τόση μοναξιά, τόση δυστυχία και τόση προδοσία. Αχ ρε κορίτσι! Πώς να σ' το πω! Ήθελα τόσο εκείνη την ώρα έναν άνθρωπο να τον αγκαλιάσω, έναν άνθρωπο να του πω πως τον αγαπώ, ω, κι ας μην μου τόλεγε εκείνος.

Μόνο ν' άκουγε ήθελα αυτό που θέλω να πω κι αυτό που θέλω να φωνάξω, να τ'ακούσει η Γη και να τ' ακούσει ο ουρανός, να τ' ακούσει η μέρα και να τ' ακούσει η νύχτα, να τ'ακούσουν οι στιγμές όπου η μέρα αγκαλιάζει την νύχτα: πως σ' αγαπώ, σ' αγαπώ.

Τελικά σ' ευχαριστώ κορούλα μου, για τα κλάματα τούτου τού σούρουπου και τούτης τής νύχτας σ' ευχαριστώ, σ' ευχαριστώ πολύ. Νάσαι καλά.

Κι εσάς κορίτσια σάς ευχαριστώ, για τις φιλύποπτες ματιές σας και για την απονιά και την μοχθηρία σας, για την τόση σιωπή και την τόση καταφρόνια σας σάς ευχαριστώ.

★

Για κάτι νύχτες σαν εχτές φθινοπωρινές, με βροχή, με φεγγάρι και με κρύο.

★

Ο δρόμος κατά την Λίμνη.

Το πρώτο τρίτο του κλάματα και βογγητά. Κι έναν Θεό να καλώ απελπισμένα. Σπίτια και φώτα σπιτιών, και αυτός ο φόβος μην σ' ακούσει κανείς. Σύννεφα, πολλά σύννεφα, λίγα αστέρια και κρύο, κρύο βαρύ στην Γη τών ανθρώπων.

Το δεύτερο τρίτο οι αναστεναγμοί τού πιο πονεμένου από τους ανθρώπους, η θάλασσα μέσα στο κορμί και κάτι ήχοι με δυσκολία ειπωμένοι: αν μ' αγαπούσες όσο σ' αγαπώ... Η πικρή ανάμνηση τών κοριτσιών και οι λέξεις: αν όσο χρόνο δίνετε κορίτσια για τα αγγλικά και για τα μαθηματικά δίνατε το ένα δέκατο για την καρδιά σας, θάταν ο κόσμος... όνειρο γλυκό.

Τώρα τρέχετε όλες βιαστικές στις τράπεζες, στα γραφεία και στα φροντιστήρια, τρέχετε βιαστικές για τις δουλιες και για τις επιχειρήσεις σας.

Το σκεφτήκατε κορίτσια καμιά φορά; Πού φεύγετε κορίτσια; Πού τρέχετε; Σταθείτε κορίτσια, πού πάτε; Θ' αργήσουν ν' ασπρίσουν και σας τα μαλιά σας; Σταθείτε κορίτσια. Στην επόμενη στροφή μπορεί να παραμονεύει ο θάνατος. Και πιός θα σας σώσει κορίτσια; Πιός;

Ω, πώς μπορείτε έτσι να προσπερνάτε τον άνθρωπο που θα σας δώσει όλα όσα μπορείτε να ποθήσετε σ' αυτό τον κόσμο; Πώς μπορείτε κορίτσια; Πώς μπορείτε;

Στο τρίτο τού δρόμου λιγόστεψαν τα σύννεφα, και τ' αστέρια παρέλαυναν πανηγυρικά στον ουρανό. Σιωπή και δάκρυα στην στροφή.

Ο γυρισμός με τα φεγγάρια και τα κύματα και τα βουνά, και με τις αστραπές στον βοριά. Κάτι στεναγμοί από τα βάθη τών σπλάχνων, κάτι κύκλοι και κάτι χρώματα τού φεγγαριού, και το βιαστικό βήμα τού ποιητή που βιάζεται να φτάσει στην πέννα και κείνο το άλλο, τού πολεμιστή, που ετοιμάζεται να βγει στην πιο μεγάλη μάχη του.

★

Πως θα δώσω ξανά την ζωή στους νεκρούς. Αλλά τι σας κόφτει όμως εσάς αυτό αφού δεν είστε ακόμα νεκροί;

*

Νοσταλγός τών γλυκών και στοργικών τόνων.
Και πως, στο κάτω-κάτω, πρέπει να δω και λίγο εμένα.

17 Νοεμβρίου, Πέμπτη.

Πως την έψαχνα μέσα στ' όνειρο σε κάπια γιορτή. Ήταν κόσμος πολύς, αμέτρητος κόσμος. Είδα μια στιγμή την μάνα της να ψάχνει για κείνην μήπως και την βρώ εγώ. Και κάπια στιγμή όπου είχα κουραστεί να ψάχνω την άκουσα πίσω μου να μου φωνάζει: παπά, παπά, δεν μ᾽ αφήνει νάρθω κοντά σου...

18 Νοεμβρίου, Παρασκευή.

Αυτό: αλίμονο σε κείνους που θα τους καλέσω στον πόλεμο μου και κείνοι θα αρνηθούν να έρθουν.

19 Νοεμβρίου, Σάβατο.

Μ' αρέσει να αναπολώ στην μοναξιά τής δουλιάς την εικόνα τους. Χτές είχα μαζί μου εκείνη την μικρούλα που είδα την Πέμπτη το απόγευμα καθώς έφευγα με τ' αυτοκίνητο από το Δημοτικό για να πάω στο Γυμνάσιο να παίξω με τα παιδιά. Ήταν μια "ψιντρή βασιλιτζιά" 9-10 χρόνων και χτές όλη μέρα ήταν η δέσποινα τών πόθων μου.

Στο μεταξύ, από την Πέμπτη και πάλι, τα κορίτσια τού Αντέννα και του 3-2-1 αποτελούν μέρος τών φαντασιώσεων μου. Και τούτο το πρωί πριν το χάραμα τις φανταζόμουν καθώς περπατούσα κατά την Λίμνη στην πιο γλυκιά πορνογραφία που θα μπορούσε να συλλάβει ο νούς τού ανθρώπου.

Μάλιστα σκεφτόμουν και μια επιστολή κατά το μέρος τους. Κύριο θέμα: πως μου πρόσφεραν μια θαυμάσια ιδέα για το πώς θα μιάζουν εκείνοι οι "κήποι τών ηδονών".

Ε, κι ασφαλώς θα τους έκανα και τις προτάσεις μου: αν μπορείτε να είστε πιο αποκαλυπτικές γιατί αυτά είναι για μωρά. Τι λέτε για λίγη... δράση;

★

Η εικόνα σήμερα ήταν εκεί στον δρόμο. Γύριζα μετά τις εφτά από την αποβάθρα όπου είχα κι απόψε περπατήσει. Φυσούσε στην Γη κι εκεί κοντά στο γεφύρι άκουσα τις καλαμιές καθώς τις χτυπούσε το φθινοπωρινό αγέρι. Πόσο αγαπημένος ο ήχος! Στάθηκα, πήγα κοντά τους κι εκεί, κατάντικρυ σ' ένα γεμάτο φεγγάρι, τις αγκάλιαζα και τις φιλούσα όπως μια λεύκα έναν καιρό.

Ναι! Είναι στιγμές που σκέφτομαι πως παρόλαυτά είμαι κι εγώ με τον τρόπο μου ευτυχισμένος και κάπου κάπου αισθάνομαι έτσι σαν κι απόψε: σαν να είναι η πρώτη μου νύχτα στην Γη.

20 Νοεμβρίου, Κυριακή.

Το σκεφτόμουν προχτές στην δουλιά και γελούσα. Να, πως δεν θάκανα άσχημα αν στην διάρκεια τής προεκλογικής εκστρατείας μου φορούσα στολή παραλλαγής με κρεμμαστάρια για να κρεμμάζω τούς εχθρούς μου. Κι ασφαλώς σκεφτόμουν και το ομοίωμα ενός... Κληριδη κρεμμασμένο από τα πόδια...

★

Στις Ειδήσεις το κορίτσι από την Ινδία (μις Κόσμος): θέλω να γίνω πρεσβευτής τής παγκόσμιας Ειρήνης. Και: πως χρωστούμε συμπόνια σε όσους βρίσκονται σε λιγότερο προνομιούχα θέση από μας.

Αλλά και πως -λέω εγώ- το σημαντικό είναι να κρατήσεις τις διαθέσεις που σε σπρώχνουν σ'αυτές τις δηλώσεις, και πρώτη προϋπόθεση γι'αυτό είναι η **Υγία.**

24 Νοεμβρίου, Πέμπτη.

Στο χάλι μου σήμερα τα παιδιά μου ήταν η παρηγοριά μου. Ο Ορφέας ήταν τόσο γλυκός, ο Έκτορας -σαν πάντα- τόσο χαριτωμένος και κείνη η Ισμήνη, η κορούλα μου, ήταν ο ήλιος μου μέσα στην βαρυχειμωνιά. Θεέ μου πόσο μ' αγαπάει. Και πόσο την αγαπάω εγώ! Σας ευχαριστώ

πουλλάκια μου, σας ευχαριστώ.

Στο μεταξύ την Δευτέρα έφυγα - κάτω από δυνατή βροχή-για την Λάρνακα όπου πήρα τα βιβλία. Έφτασα στην Λευκωσία γύρω στην μία και μισή με εξήντα βιβλία και έφυγα το μεσημέρι τής Τετάρτης.

25 Νοεμβρίου, Παρασκευή.

Μαγική η αυγή τής Παρασκευής. Στην ανατολή τ' άστρο τής αυγής και στα μεσούρανα το φεγγαράκι τής αυγής στο τελευταίο τέταρτο του. Έτσι δηλαδή: "ευτυχισμένος ο σκοπός που φυλάει αυτή την ώρα."

26 Νοεμβρίου, Σάβατο.

Το σκεφτόμουν στο μάζεμα τών ελιών σαν έναν ενδεχόμενο τίτλο βιβλίου ή, έστω, κειμένου: η Επανάσταση που δεν έγινε ακόμα.

Δεκέμβριος 1994

1η Δεκεμβρίου, Πέμπτη.

Βράδυ, περασμένες οι 6 και μισή μετά το 3-2-1. Βροχή και παγωνιά. Και νά που το φιλόλογο πνεύμα μέσα μου με φέρνει ξανά πάνω από τις κόλλες. Είναι από χτές άλλωστε που ήθελα κάτι να γράψω, και το ήθελα πολύ. Όμως είχα αργήσει να έρθω στο σπίτι κι ώσπου να λουστώ και να περπατήσω κι ώσπου να κάτσω ύστερα να φάω μπροστά στην τηλεόραση με πήρε ο ύπνος. Έτσι κι έτσι ήρθε σήμερα η επόμενη μέρα κι εκεί που νόμιζα πως δεν θα μ' ένιαζε πια, ήρθαν πάλι τα δάκρυα και είπα τώρα πως ήταν η ευκαιρία να κάτσω και να τα σφραγίσω όλα στο χαρτί.

Αφορμή που λέτε ήταν εκείνο το Δημοτικό σχολείο στην Λυσό, εκεί δηλαδή όπου είχα πάει το πρωί με τον μάστρο για κάπια δουλιά. Είχε γίνει τέσσερις κι όμως εκείνος δεν σχόλαζε. Εγώ όλο κι όλο που άντεξα ως τότε. Αν δεν έπαιρνα τους δρόμους για ένα καλό περπάτημα θα τρελλαινόμουν. Όλη η μέρα ήταν ορθοστασία και όλο κι όλο που την διέκοψαν μόνο λίγα κουβαλήματα. Κι ευτυχώς που περπατάω το μεσημέρι καθώς τρώω, αλλιώς δεν θα άντεχα και πολύ.

Σαν σχόλασα λοιπόν ανηφόρισα λίγο στην αρχή και πέρασα μέσα από το χωριό. Πολλά τα σπίτια, μα λίγοι οι άνθρωποι. Τους έφαγε όλους η ξενητιά και η πόλη.

Σαν πήρα για τα καλά την κατηφόρα είδα στ' αριστερά μου ένα μικρό γήπεδο ποδοσφαίρου με τα δοκάρια του και λίγο πιο πέρα δίο σιδερένιους στύλλους όπου κάποτε θα έδεναν ένα δίχτυ για το βόλευ. Μου πέρασε μεμιάς η σκέψη πως θα ήτανε τα γήπεδα κάπιου Δημοτικού σχολείου, θάταν ο χώρος όπου παίζαν και μεγάλωναν κάποτε κάπια παιδιά και ήταν όλος τους ο κόσμος. Κοίταξα πίσω από κάτι δένδρα και νά που φάνηκε ένα κτίριο. Τα βήματα μου πήραν αμέσως την ανηφόρα για το σχολείο. Είδα τα βράχια, τα κυπαρίσια, τα σκαλοπάτια, τον ξεχασμένο κήπο με τα ξεχασμένα ματσικόρυδα, είδα την αυλή, το ντεπόζιτο και εκείνα τα σκαλισμένα από την φύση πετρώματα. Κοίταξα κλεφτά μέσα από τα παραθύρια και είδα τις καρέκλες και τα θρανία σε μια γωνιά, είδα κάτι τραπέζια, μια χαρουπιά, κάτι πεύκα και μια κούνια, μια σπασμένη τραμπάλα και τις τουαλέτες, τα κλειστά παραθύρια και τις πόρτες, είδα την μνήμη εκεί να με χτυπά με όλα μαζί τα βέλη της. Στάθηκα μπροστά σε κείνη την αυλή και είδα κάτω χαμηλά τούς λόφους, τον Ακάμα στην δύση και πέρα μακριά στον βοριά μιάν απέραντη θάλασσα που έσμιγε μ' έναν απέραντο ουρανό.

Σκέφτηκα πως κάποτε θα ήταν παιδιά εκεί, πως θα παίζαν παιδιά εκεί και πως θα πονούσαν και θα πεινούσαν σίγουρα (τότε δεν ήταν σαν τα σημερινά παιδιά. Τότε πεινούσανε πρώτ'απ'όλα). Πως κάπου κάπιοι άνθρωποι θα έχουν αναμνήσεις από τούτο τον τόπο, πως μπορεί να νοσταλγούν έναν γυρισμό κι ένα προσκύνημα εδώ που ήταν κάποτε παιδιά και πως θάθελαν ίσως να γινόταν να γείρουν σ' αυτούς τούς τοίχους και σ'αυτά τα βράχια και να κλάψουν, να κλάψουν πολύ...

Θυμήθηκα ένα Δημοτικό εκεί στο χωριό μου κι ένα γήπεδο, ένα δασάκι και κάτι αυλές, κάτι παιδιά και κάτι κορίτσια. Θυμήθηκα ένα δεύτερο Δημοτικό Πάφου κι ένα Δημοτικό Έγκωμης,

κλειστά παράθυρα θυμήθηκα, κλειστές πόρτες και αναμνήσεις, αναμνήσεις και κλάματα.

Κάπως έτσι λοιπόν κυλούσαν οι εικόνες στα μάτια και στο μιαλό όταν ήρθαν και δω οι πόνοι κι ένιωσα γι' άλλη μια φορά την καρδιά μου να σπαράζεται και το κορμί μου να το συγκλονίζουν οι λυγμοί.

Έτσι κατηφόρισα κατά το γήπεδο καθώς σκεφτόμουν πως κάπιο γλυκό κορίτσι ή κάπιο αγόρι θα έχει αφήσει εδώ ένα μέρος τής ψυχής του και πως θα ονειρεύεται κάπια μέρα σαν κι αυτήν όπου θα έρθει για να το πάρει πίσω.

Έτσι περπάτησα στο γήπεδο κι έτσι τ'άφησα και πήρα ξανά την κατηφόρα. Κοντά ήταν η Μελάδια. Κάποτε ήταν ένα τουρκοκυπριακό χωριό και τώρα κατάντησε στάνη και αποθήκη για σανούς.

Έτσι την αντίκρυσα: ω, πώς μπορέσατε και το εγκαταλείψατε;

Η ίδια λοιπόν διάθεση μ' έσπρωχνε να πάρω τούς δρόμους τού χωριού για άλλες εικόνες. Περπάτησα ξανά σε κάτι βράχια σαν εκείνα στα φαράγγια τής Αντρολύκου και πήρα σύντομα τον δρόμο για την Περιστερώνα. Εκεί περίμενα λίγο στον δρόμο, με τον Μιχάλη μαζί μου, για τον μάστρο, όμως εκείνος αργούσε. Ώσπου ξαναπήρα τούς δρόμους.

Νύχτωσε στο μεταξύ. Έξω από την Περιστερώνα σταμάτησε ο Νεόφυτος και μ' έφερε ως την Πόλη. Κι όμως είχαν και πριν σταματήσει κάπιοι άλλοι και προσφέρθηκαν να με πάρουν πιο κάτω (πρώτα εκείνος ο Σύριος και ύστερα ο Σαβάκης), όμως εγώ ήθελα τότε να περπατήσω, ήθελα να πιάσω εικόνες και σκέψεις που μόνο οι οδοιπόροι μπορούν να πιάσουν. Στην Πόλη περπάτησα πάλι λίγο, πήρα ύστερα το αυτοκίνητο από τον ηλεκτρολόγο και ήρθα στο σπίτι. Η συνέχεια μού είναι γνωστή: μπάνιο, περπάτημα, φαΐ μπροστά στην τηλεόραση και ύπνος μπροστά στην τηλεόραση.

Το πρωί σήμερα έφευγα για δουλιά. Η μέρα έδειχνε καλή. Όμως ώσπου να φτάσω στην Λίμνη έπεσαν οι πρώτες ψιχάλες κι ώσπου να φτάσω στην Πόλη, ο ουρανός γέμισε με σύννεφα.

Η βροχή δεν άργησε να έρθει για τα καλά. Έτσι κι έτσι δεν υπήρχε δουλιά για σήμερα. Την έβγαλα, ως την μία σχεδόν, στην Πόλη, πέρασα 2-3 φορές από το Δημοτικό και επισκέφτηκα και το Νοσοκομείο για τα δόντια μου. Το μεσημέρι στην περίφραξη τού Δημοτικού έκλαψα μπροστά στην κορούλα μου. Το απόγευμα, στο γήπεδο τού Γυμνασίου, έκλαψα πιο πολύ. Εκείνη μού έλεγε: "είναι ανάγκη να κλαίεις τώρα; Θα με κάνεις και μένα να κλαίω". Την ρώτησα αν ήθελε να την πάω στο σπίτι μου. Μου είπε "ναι". Χίλιες φορές τής είπα πως την αγαπώ και πως ο παπάκης της θα τους νικήσει όλους και πως θα είμαστε τότε για πάντα μαζί. Εκείνη μού σκούπιζε με τα δάχτυλα της τα δάκρυα μου και μ' έσφιγγε στην αγκαλιά της.

Ω, κι εκεί στο Δημοτικό τής έταξα ένα "σύνολο" 35 λιρών, έτσι, πάντα στην φτώχια μου. Το πρωί τής είχα αγοράσει μια ομπρέλα. Όλα χαλάλι της, χαλάλι της όλα. Αρκεί νάναι καλά και ν' αγαπά, ν' αγαπάει πολύ.

★

Ο Έκτορας μού είπε την Τρίτη που του αγόρασα τα παπούτσια: ο Μάριος μού είπε σήμερα: είναι πελλός ο παπάς σου... Και άλλοι το λένε.

Και σήμερα: εχτές που περπατούσα, μια κοπέλλα είπε: ο παπάς του είναι πελ-λομορφωμένος. Και η φίλη της είπε: σώπα κόρη, είναι κρίμα ο άνθρωπος.

Γιέ μου, γιέ μου! Θα τ' άντεχαν πολλοί όλ' αυτά; Θα τ' άντεχαν πολλοί;

Κι όμως υπάρχουν κι οι άνθρωποι που σου δίνουν κουράγιο. Σαν ο Τζώρτζ πριν τις τρισήμιση: don't give up[52].

Κι η φωνούλα τού Κίκη στο τηλέφωνο. Ω, νάστε καλά παιδιά, όσοι μ' αγαπάτε και όσοι με πιστεύετε: νάστε καλά!

Ω, κι όσο για το βιβλίο μου που έβγαλα; Είναι κορόιδα και κορόιδα που νομίζουν πως έκανα όσα έκανα ως τώρα για να έρθω στο τέλος να τους πουλήσω ... βιβλία.

Έτσι και σήμερα λοιπόν: δώσε μου την υπομονή σου Θεέ μου!

2 Δεκεμβρίου, Παρασκευή.

Με χτύπησαν και σήμερα τα φαρμακερά βέλη τού πόνου. Είχα μόλις γυρίσει από το μάζεμα τών ελιών, είχα τακτοποιήσει το τρακτέρ στην κατηφόρα και άπλωνα τίς ελιές σ' ένα δίχτυ για να τις πλύνω αύριο από τις λάσπες.

Κι έτσι σαν κάθε σούρουπο κλειστό το σπίτι στον γυρισμό μου και σκοτεινό. Και νά που κι απόψε ήθελα να άκουγα τίς φωνούλες τών παιδιών μου έτσι σαν μια φορά (σαν όνειρο μού φαίνεται, σαν παραμύθι που δεν τέλιωσε ακόμα). Έφερα στον νου μου τις εικόνες τους, τον Ορφέα, τον Έκτορα, την Ισμήνη. Το πληγωμένο της πρόσωπο, το φοβισμένο. Τι; Τάχα χτύπησε ξαφνικά ο χειμώνας το κορίτσι μου; Το χτύπησε η παγωνιά ή η κλεισούρα τών δωματίων και των αιθουσών διδασκαλίας;

Της έλεα χτές στο σχολείο της: θέλω να παίζεις στα διαλείμματα, να περπατάς, να κινείσαι. Και το απόγευμα στο γήπεδο τής φώναζα: περπάτα, κινήσου, τρέξε.

Ω, είχε ζωή κάποτε, τότε πούπαιζε με τον παπάκη της τρεχτό και κυνηγητό. Τώρα από τις αίθουσες στο σπίτι κι από το σπίτι στις αίθουσες μίκρανε τόσο ο κόσμος της. Στην γειτονιά δεν την αφήνουν να βγει μήπως και ανταμώσει τον μπαμπά της. Κι έτσι θα λιώνει η καρδιά τού παιδιού μου, θα λιώνει και θα πονάει.

Αχ, και πώς θα της δώσω εγώ ξανά ζωή; Πώς θα της δώσω χαρά που μόλις κι αρχίζει να γελά η ψυχή της πρέπει να χωρίσουμε; Χτές ήθελε τόσο να παίζαμε κρυφτό, αλλά δεν προλάβαμε. 'Ωσπου να παίξουμε λίγη μπάλα με τ'αγόρια και ώσπου να τους κόψω τα νύχια τους ήρθαν οι πεντέμιση.

Ήταν κι εδώ σχεδόν πεντέμιση όταν ήρθαν πάλι τα κλάματα. Το τραγούδι που ήρθε μαζί τους: θάλασσα πλατιά, σ' αγαπώ γιατί μού μιάζεις.

Ω, κι ήθελα νάπαιρνα σαν άλλοτε τούς δρόμους και να τραγουδούσα κλαίγοντας τον πόνο μου: όνειρα τρελλά, που πετούν στο κύμα πάνω, φτάνουν στην καρδιά, και τα νιάτα μας πετάνε, όνειρα τρελλά, και οι πόθοι φτερουγίζουν σαν πουλιά. Κτλ κτλ.

Και πάλι εκείνη η εικόνα της να με κεραυνοβολεί και να σκέφτομαι στον πόνο μου πως στο πρόσωπο της αντικρύζω όλους όσους έζησαν και υπέφεραν σ' αυτή την Γη: τους γελασμένους, τους διωγμένους, τους κατατρεγμένους, τους απελπισμένους και τους εγκαταλειμμένους.

Ήθελα τόσο να τρέξω κοντά της, να σώσω εκείνο το παιδί με την αγάπη, να σώσω στο πρόσωπο της τον κόσμο. Κι ύστερα να θέλω να συντρίψω όλα τα καθήκια που μου στέρησαν αυτά τα παιδιά, εκείνες τις σκύλλες κι εκείνον τον παλιάνθρωπο, να τεμαχίσω τα σώματα τους σε δημόσια θέα, να κάνω αυτό, να κάνω εκείνο, φτάνει να κάνω κάτι για να μάθουν.

Ω, πόση δυστυχία υπάρχει σ' αυτό: να θέλω τόσα να κάνω για να απονείμω την δικαιοσύνη μου κι όμως να μην κάνω τίποτα άλλο από του να γράφω και να ετοιμάζω το χτύπημα ενός άλλου. Ευτυχώς πάντως που παρά τις πίκρες που με ποτίζει η στάση τών ανθρώπων απέναντι σε μένα και στο βιβλίο μου, όμως με παρηγορεί το ότι το βιβλίο μου είναι πια γεγονός, το μεγαλύτερο, αν θέλετε, γεγονός στον πλανήτη.

Το άλλο που με παρηγορεί: οι βουλευτικές εκλογές δεν είναι πλέον πολύ μακριά, κι εγώ σαν αράχνη άρχισα κιόλας να δουλεύω στο μιαλό μου τις πρώτες μου κινήσεις. Σύντομα θα είναι κι αυτές γεγονός και τότε "η επανάσταση που δεν έγινε ακόμα" θα πάρει τον δρόμο της.

Ω! Μέρες τής οργής! Μέρες τού κόσμου! Νύχτες μου θεσπέσιες κι αγαπημένες, σώματα ερωτικά, ώρες γλυκές τής Ουτοπίας, ελάτε ξανά.

★

Με "το πέλαγο είναι βαθύ" και με την Νάνα Μούσχουρη, αυτό: πως εγώ έπρεπε να τραγουδάω στους ανθρώπους και κείνοι να μ' ακούνε και να ζεσταίνεται η καρδιά τους. Κι όμως όλο κι όλο που κάνω είναι να αντιμετωπίζω την καχυποψία και τον φθόνο τών πάντων, την σιωπή και την απάθεια τους. Ως πότε διάολε; Ως πότε;

Ω, κι οι Σύριοι ένα άλλο γεγονός: δεν φτάνει που φύγανε και δεν πήρα απ' αυτούς ούτε γρόσι, νά που τελικά μ' αφήσανε το σπίτι ένα χτικιό.

★

Και την Ρινάτ ψες στο όνειρο μου μπλεγμένην με μια Μαριάμ, το γυμνό σώμα της στο αρχέτυπο κάλλος του. Κι ένας μύθος, μια ιστορία αγάπης που χάθηκε βουβά μέσα στον χρόνο. Ω, πόση αγάπη είχα για κείνην, πόση συμπόνια και πόσο καημό!

Κι όλ' αυτά διαποτισμένα με την αίσθηση πως υπάρχει μια απέραντη ηδονή ανάμικτη με τον τόσο πόνο.

9 Δεκεμβρίου, Παρασκευή.

Χτές και προχτές δεν πήγα στην δουλιά. Έμεινα να σπείρω κάτι χωράφια όσο είναι καιρός,

προτού πέσουν κι άλλες βροχές, κι έτσι έγινε. Αλλα βαριά και άλλα ελαφριά: τάσπειρα, τάσπειρα όλα.

Το απόγευμα χτές πήγα στα παιδιά. Καθυστέρησα λίγο γιατί έπρεπε να σβαρνιάσω ένα χωράφι, αλλά ως τις τέσερις πάρα τέταρτο ήμουν στο Γραφείο. Ω, κι ήθελα τόσο να τα δω. Είναι φορές-πολλές φορές-όπου πονάω πολύ και τα θέλω, τα θέλω πολύ, με τα καλά τους και με τα κακά τους.

Εκεί στο Γυμνάσιο εκείνη η μούμια ήθελε να πάρει πολύ τοίς μετρητοίς την... επιτήρηση. Όταν ήμασταν στο Λύκειο, εκεί όπου άφησα εγώ το αυτοκίνητο μου, πήρε θέση με το δικό της για να μας βλέπει. Όταν μπήκαμε στο στάδιο πήρε άλλη θέση, και όταν αργότερα παίζαμε κρυφτό με τον Έκτορα και με την Ισμήνη εκεί στην καντίνα τού Γυμνασίου ήρθε πάλι και σταμάτησε το αυτοκίνητο της δίπλα μας. Τότε τής έβαλα τις φωνές: είναι ανάγκη να είσαι συνέχεια μέσα στα πόδια μας που να πάρει ο διάολος; Εκεί που ήσουν δεν έκανες την δουλιά σου; Δεν νομίζεις ότι το παρακάνεις μωρή;

Πέταξα ακόμα κάτι εκεί: γέμισε ο κόσμος τέρατα, οχιές και σκύλλες.

Σήμερα που το σκεφτόμουν: ω, σκύλλα, μην με απειλήσεις ξανά μ' αυτό[53]. Και ξέρεις γιατί; Με προκαλείς να (σε) σκοτώσω και θάχεις την ευθύνη.

Αλήθια! Έτσι το σκεφτόμουν και ψες: *τι* γίνεται με κείνους που με τις αδικίες τους, τα ψέματα και τις παλαβομάρες τους σπρώχνουν τούς πιο αγαθούς ανθρώπους στο έγκλημα;

Αλλά πού; Οι νόμοι δεν φροντίζουν γι' αυτούς.

Τα παιδιά πάντως ήτανε γλυκά εχτές! Και κείνη η κορούλα μου: η ψυχή μου ενσαρκωμένη. Εκατό φορές τής είπα πως την αγαπώ, την πήρα στους ώμους και την έτρεξα, παίξαμε μαζί ποδόσφαιρο και της είπα και σήμερα πως ο παπάκης της θα νικήσει.

Ω, και πάντα νάναι ο χρόνος τόσο λίγος. Ω, οχιές και σκύλλες, μάθετε το αν δεν το ξέρετε: για κάθε λεπτό που θέλω εδώ τα παιδιά μου και δεν τα έχω, θα βασανίζεστε εσείς έναν αιώνα.

Έτσι το σκεφτόμουν τούτο το απόγευμα στις ελιές: Νίκο (...) κάντε κάτι γιατί θα κάνω φόνο. Κι άντε να με βγάλετε ύστερα από την φυλακή για να πολεμήσω για την Ιδέα.

Αυτά περίπου για χτές άνκαι θα σημείωνα ακόμα κάτι εικόνες για κάπιες αυγές και για κάπιες νύχτες, για τον αυγερινό κάπου στην ανατολή, για το κρύο και κείνην. Θα σημείωνα επίσης για μια Λένια κάπου εκεί στην Πάφο. Την αγαπούσα κάποτε, πέρσυ-προπέρσυ. Ύστερα την ξέχασα, έτσι σαν να χάθηκε από τον κόσμο. Και νά που πριν κάτι μέρες τηλεφώνησα σε κείνο το Ράδιο Κινύρας και ήθελα να μάθω αν μπορούσα να έβαζα μια διαφήμιση στο ράδιο για το βιβλίο μου.

Μου απάντησε ο Αντρος, του είπα την υπόθεση και εκείνος μού είπε να μιλήσω με την Λένια.

Πριν μια βδομάδα λοιπόν την πέτυχα στο σπίτι της, της είπα την ιστορία και πριν πέντε μέρες τής έστειλα ένα βιβλίο.

Έτσι κι έτσι τις τελευταίες ημέρες ήταν η μορφή που δέσποζε στην σκέψη μου. Την έπλεκα την μορφή της μαζί με κείνες τών παιδιών μου και πονούσα και χαιρόμουν μ' αυτήν. Σήμερα τής τηλεφώνησα πάλι εκεί στον σταθμό. Αχ αυτή η φωνή της πόσο με συγκλονίζει!

Η πρώτη φορά που την είδα ήταν τον προπέρσινο Μάη, τότε που μοίραζα εκείνα τα φυλλάδια. Μόλις την είδα την αγκάλιασα και την έσφιξα απάνω μου. Θεέ μου! Την ένιωθα κι αυτήν ένα κομμάτι απ' την ψυχή μου. Βέβαια εκείνη ήξερε για μένα και είχε προφανώς ακούσει εκείνη την πρώτη συνέντευξη[54] μου με τον Γιάννη, ενώ είχε διαβάσει και κάπια κείμενα μου που είχα στείλει τότε στα παιδιά. Τότε όμως με έβλεπε για πρώτη φορά. Τα πρώτα της λόγια ήταν αυτά: ώστε εσύ είσαι που γράφεις εκείνα τα ωραία κείμενα;

Ναι! Πάνω σ' αυτό, ναι, ήταν που την είχα αγκαλιάσει.

Αλλά νάμας στο σήμερα τώρα. Κι ούτε και σήμερα δουλιά, ναι, κι ας μην μου λείπουν ποτέ οι δουλιές. Όργωσα λοιπόν ως το μεσημέρι, έφαγα ύστερα περπατόντας και αργότερα παρέδωσα για λίγο το γυμνό κορμί μου στον ήλιο. Πριν τις δίο έφευγα με το τρακτέρ για τις ελιές. Στην αρχή μάζεψα λίγες από χάμω και ύστερα άπλωσα τα δίχτια για το τρύγημα. Στην μέση τού τρυγήματος διέκοψα για να περπατήσω λίγο και για να μαζέψω κάτι σύκα. Λίγο πριν το σούρουπο τελίωνα την μια ελιά και άπλωνα τα δίχτια για μια άλλη.

Ο ουρανός στο μεταξύ ήταν κατάσπαρτος με κάτι μικρά κομματιασμένα σύννεφα- σαν την καρδιά μου-και γω τα κοίταζα σαν ηλίθιος ρομαντικός και αναπολούσα κάπιους άλλους ουρανούς σε κάπια άλλα μέρη, σ' άλλους καιρούς και σ' άλλους κόσμους. Είχα στον νου την εικόνα της και

τον πόνο μου, την τόση θλίψη και την τόση μοναξιά. Κι έτσι όπως μονολογούσα πριν: "γύρνα φτερωτή τού μύλου να περάσει το νερό", μπέρδεψα φαίνεται τούς στίχους κι άρχισα να μονολογώ: γύρνα στ' αραχνιασμένο σπίτι να σε γεμίσω με φιλιά, γύρνα χαμένο μου σπουργίτι να βρεις την πρώτη σου φωλιά...

Ω, με τέτια διάθεση στην καρδιά να συναπαντιέται με τέτιους στίχους ήταν αναπόφευκτα τα κλάματα. Ναι, κι έτσι όπως πάντα πονούσα και χαιρόμουν μαζί, γελούσα και έκλαιγα, ζούσα τουλάχιστον, τόνιωθα, τόξερα, κρατούσα με το κλάμα μου τον σφυγμό τών ζωντανών, την ελπίδα τών νεκρών. Σκεφτόμουν εκεί σαν πάντα τα παιδιά μου, τις ψυχές κάπιων προβατίνων που κάποτε μού έδιναν το γάλα τους, σκεφτόμουν όλους τους ωραίους ανθρώπους που κείτονται στο κρύο χώμα, εκείνο το ερωτικό αίσθημα που ένιωσα πριν κάτι μέρες σαν είδα στην εγκυκλοπαίδεια την εικόνα τού Αρθρούρου Ρεμπώ τότε που ήτανε παιδί και εκεί ακριβώς ήταν που θυμήθηκα κάτι παλιό: πως οι ωραίοι δεν πρέπει να πεθαίνουν ποτέ, ούτε να γερνάνε ποτέ, να μην αρωσταίνουν και να μην πονάνε ποτέ.

Έτσι που λέτε, με κλάματα πάνω στα κλάματα, άπλωσα τα δίχτια, φόρτωσα τις ελιές στο τρακτέρ κι ανηφόρισα. Πριν μπω στο σπίτι περπάτησα έξω στον δρόμο. Ένιωθα ξελαφρωμένος, ο πόνος γλύκαινε στην ψυχή μου. Έφερνα στην σκέψη μου τις εικόνες κάπιων κοριτσιών, μιας Ειρήνης τώρα, μιας Ανθής έναν καιρό σε κείνο τον χορό, την εικόνα μιας Ελένης. Άνοιγα εκεί τις παλάμες μου για να κρατήσω τις ψυχές τους, ένιωθα την μορφή τους τόσο κοντά μου και φιλούσα τον αέρα λες κι ήταν εκείνες. Σκεφτόμουν την επερχόμενη καταιγίδα και τον Πόλεμο μου, όλα τα σκεφτόμουν και όλους τούς σκεφτόμουν, όλους. Και πως σύντομα, σκεφτόμουν επίσης, θα τελιώσει η νύχτα μου, θα φύγει ο χειμώνας και θαρθεί η άνοιξη στην ψυχή μου, θάρθει η άνοιξη στην Γή, θαρθεί η άνοιξη, θαρθεί.

★

Το πρωί στο ράδιο: Αννίτσα μου, Αννάκι μου, Αννούλλα μου, Αννιώ, θα στείλω την μανούλα (κορούλα) μου να φέρει προξενιό... Ω, και πήρα τηλέφωνο στο ΡΙΚ και ήθελα να τους πω πως "ο Ούτοπος σάς ευχαριστεί γι' αυτό το τραγούδι", όμως δεν απάντησε κανείς. Ας είναι όμως. Τους το λέω... γραπτώς: πως τους ευχαριστώ.

★

Τα χέρια μου το πρωί καταμουδιασμένα. Ω, βαρέθηκα τα χαμαλίκια, τα βαρέθηκα. Νοστάλγησα ώρες μελέτης και γραφής, τους καιρούς μιας νιοτης που πέταξε μακριά.

★

Υπόψιν κι εκείνο το έργο για το Βιετνάμ. Ένας στρατιώτης σκότωσε τον λοχία του ο οποίος είχε σκοτώσει έναν άλλον Αμερικανό λοχία που θα μαρτυρούσε για κάπια εγκλήματα του. Ένιωσα ικανοποίηση για την πράξη του και είχα ακριβώς την αίσθηση πως εκείνος ο στρατιώτης απένειμε δικαιοσύνη.

Κι εκείνο το όνειρο πριν κάτι νύκτες. Ήταν μια ντελικάτη μικρούλα, μικρούλα πολύ. Φιλιόμασταν, αλλάζαμε τις γλώσσες και τα χείλη μας και ήταν σαν να έσταζε μέλι εκείνο το στόμα.

★

Αα, για τους αγνοούμενους; Θα χαρώ πολύ αν ακούσω ότι άλλαξαν την πίστη τους για να επιζήσουν. Μάλιστα το μεσημέρι που έτρωγα σκέφτηκα ένα θεατρικό με τον τίτλο: ο αγνοούμενος.

10 Δεκεμβρίου, Σάβατο.

Πριν κάτι αυγές, έτσι: νάχα το σύννεφο άλογο και τ' άστρι χαλινάρι, το φεγγαράκι τής αυγής, ναρχόμουν κάθε βράδυ.

Κι έτσι: πιά χέρια την αγγίζουνε και τα δικά μου τρέμουν;

Πιά μάτια την εβλέπουνε και τα δικά μου κλαίνε;

Πριν κάτι μέρες επίσης σκεφτόμουν - σε άλλο σκοπό - εκείνους που "μπερδεύουν την καρδιακή πείνα με την στομαχική".

11 Δεκεμβρίου, Κυριακή.

Μαγική απόψε η νύχτα. Καταχνιά κι ένα φεγγάρι, τέταρτο και κάτι, στα μεσούρανα. Και την περπάτησα σε κείνα τα μέρη όπου ζούσε κάποτε μια Λένια, μια Δήμητρα και μια Παναγιώτα, μια Σούλλα, μια Μαρία και μια Κλειώ.

Οι αναμνήσεις κύλησαν γλυκά, σαν και τα βήματα, στην άσφαλτο και στον χωματόδρομο, στην αποβάθρα και στο φεγγάρι. Ένιωθα αλήθια πως η νίκη πλησιάζει, πως πρέπει να κάνω λίγη ακόμα υπομονή και τότε όλοι οι εχθροί μου- και μαζί τους όλος αυτός ο κόσμος που έφτιαξαν-θα συντριβούν έτσι όπως τα σκεύη τού κεραμέως.

13 Δεκεμβρίου, Τρίτη.

Νά λοιπόν που πρέπει να καταγράψω και σήμερα τις περιπέτειες τής μοναξιάς μου. Το πράγμα ίσως να έμενε χωρίς σημειώσεις αν δεν με χτυπούσε ο πόνος εκεί που κατηφόριζα, μετά τις εξήμιση, για την Λίμνη και για την αποβάθρα. Η διάθεση μου δεν έδειχνε πως πήγαινα κι απόψε για κλάματα αλλά νά που εκεί που έφερνα στον νου μου τις στιγμές που πέρασα με την κόρη μου στην Πόλη πριν το σούρουπο δόνησαν ξανά τα σωθικά μου οι λυγμοί. Αναλογιζόμουν εκείνο τον φόβο και την ντροπή της να μου δώσει ένα φιλί στον αποχαιρετισμό. Ήταν εκεί στην καρυδιά ένα αγόρι και κοίταζε μήπως και την δεί.

Την είχα συναντήσει στο πεζοδρόμιο έξω από το βιβλιοπωλείο τής κ. Σταυ- ρούλλας. Ήταν με το ποδήλατο της και πρώτη με είδε εκείνη. Σταμάτησε το ποδήλατο και σαν να ήθελε κάτι να μου πει. Εγώ ένιωσα τα σπλάχνα μου να αναταράζονται μόλις την είδα κι ένιωσα τόσο να θέλω να την σφίξω στην αγκαλιά μου και να της δώσω όλες εκείνες τις χιλιάδες τα φιλιά που της χρωστώ. Γονάτισα μόνο μπροστά της, την κοίταζα στα μάτια και της χάδευα τα μαλιά. Δυσκολεύτηκα να της δώσω ένα φιλί. Της έμαθαν δα πως αυτός είναι καρπός απαγορευμένος,

Πιό ήταν το πρόβλημα της όμως; Να: είχε πάρει κάτι λαχεία από το σχολείο και έπρεπε να τα πουλήσει. Ω, νά μια θαυμάσια ευκαιρία λοιπόν για να ζήσω λίγο με το κορίτσι μου. Όλα κι όλα τα λαχεία ήταν δέκα, των 50 σεντ το καθένα. Το κορίτσι μου είχε μια λίρα και πήρε δίο για κείνην. Με άλλη μια λίρα από μένα πήρε άλλα δίο και μετά ξεκινήσαμε για έναν γύρο στην Πόλη για να πουλήσουμε τα υπόλοιπα. Εκείνη δεν ήξερε πώς να τα πουλήσει. Ένιωθε τόση ντροπή και αμηχανία.

Εν πάση περιπτώσει πουλήσαμε ένα στον Οδυσσέα από την Αγία Μαρίνα, πουλήσαμε μετά δίο στην Μαρία Παφίτη, ένα στην Βαλεντινα Αργυρού και έτσι κουτσά- στραβά πουλήθηκαν τα λαχεία. Εκεί στην άκρη τού φυτωρίου και κοντά στην καρυδιά, μ' άφησε. Ω, και της έλεα κάθε τόσο: σ' αγαπώ, σ' αγαπώ.

Πρίν, εκεί που βγαίναμε από του Αλέξη όπου προσπαθήσαμε να του πουλήσουμε και κείνου κανένα λαχείο, πέρασε η Γιάννα. Την είδα έτσι ξαφνικά μπροστά μου να με χαιρετάει και να μου χαμογελάει και ρίγησε η καρδιά μου. Μονομιάς έφερα τα δάχτυλα στα χείλη και της έστειλα ένα φιλάκι. Πώς το δέχτηκε Θεέ μου! Με πόση αγάπη! Γύρισε τρεις φορές πίσω το κορμάκι της και με χαιρέτησε.

Θεέ μου, αυτό το κορίτσι έτσι όπως με κοιτά μού υπόσχεται έναν Παράδεισο. Έτσι τόνιωθα και μουρχόταν να της το φωνάξω όπως τότε το φώναζα στην ακρογιαλιά στην Λίμνη; Γιάννα, σ' αγαπώ, σ' αγαπώ.

Σκέψεις και πόθοι στον άνεμο, λίγες στιγμές ελπίδας, λίγες ματιές και ύστερα: χαθήκαμε. Πιός ξέρει πότε θα σε ξαναδώ, έστω και γι' αυτές τις λίγες στιγμές; Πιός ξέρει πότε θα σε ξαναδώ; Να μου θυμίσεις πως ζείς και πως υπάρχεις, πως μ' αγαπάς να μου θυμίσεις.

Ναι, ναι, ναι. Έτσι μπερδεύτηκαν οι μορφές και οι εικόνες σε κείνα τα βήματα προς το ακρογιάλι. Κι εκεί που έκλαιγα την μια στιγμή για την κορούλα μου, έκλαιγα την άλλη στιγμή για την Γιάννα. Κι όπως τότε παραμιλούσα ανάμεσα στα κλάματα μου: σ' αγαπώ κορίτσι μου, σ' αγαπώ πολύ, σ' αγαπώ, σ'αγαπώ, σ' αγαπώ. Δεκάδες φορές το είπα, το φώναξα μέσα στο κρύο και μέσα στην νύχτα. Ύστερα τραγούδησα: σ'το λέω ζω για να σ' αγαπώ πολύ, γλυκό τής νιότης μου πουλλί...

Ω, ήθελα να το γράψω αυτό πριν κάτι μέρες. Ναι, και νά που απόψε το θυμήθηκα και πάλι: πως είναι κάτι χρόνια που γυρεύω μιάν αγάπη, είναι κάτι αιώνες...

Και πόσο φοβάμαι: τους μπαμπάδες, τους παππούδες, τους θείους σας, όλα τα τέρατα που στέκονται εμπόδιο στην αγάπη, όλη την υποκρισία που κυβερνά τον κόσμο σας, την ψευτιά και την δολιότητα, τα παιχνίδια σας για τις εντυπώσεις και αυτό τον τρόμο σας να αντικρύσετε κατάματα τον εαυτό σας.

Πως σ' αγαπώ λοιπόν κορούλα μου, και πως σ' αγαπώ Γιάννα μου. Τέτια αγάπη δεν έγινε

ξανά, ποτέ δεν αγάπησε άνθρωπος όσο εγώ αγαπάω εσάς και ποτέ δεν πόνεσε άνθρωπος όσο πονάω εγώ για σας.

Σαν έφυγαν κάπια στιγμή τα κλάματα και έπαιρνα κάποτε τον δρόμο τής επιστροφής θυμήθηκα κάτι άλλους καιρούς και κάτι άλλους τόπους. Μιάν άλλη Γιάννα θυμήθηκα σε κείνο το χωριό μου, κάτι γυρισμούς και κάτι λεωφορεία, κάτι πλήθη και κάτι γιορτές, κάτι γάμους τότε. Και κείνες οι ματιές της οι δυνατές, οι επίμονες, εκείνα τα βλέμματα που στόχευαν την καρδιά μου. Ω, τι απόγινε Θεέ μου εκείνη η αγάπη της; Τι απόγινε εκείνο το κορίτσι;

Κι όμως έτσι σαν και τώρα μένανε μόνο οι ματιές. Καμιά δεν είχε - ούτε τότε, ούτε και ύστερα - το θάρρος για να σε πλησιάσει, να σε πάρει από το χέρι και να σου πει: έλα να περπατήσουμε μαζί, να τραγουδήσουμε μαζί. Έλα να ζήσουμε μαζί.

Ω, αυτό είναι το μεγάλο μου παράπονο. Αυτές που με ανασταίνουνε την μια στιγμή με τις ματιές τους και με υψώνουνε πιο πάνω κι από τους Θεούς, αυτές οι ίδιες με σκοτώνουνε γιατί δυστυχώς εδώ όπου ζω και υπάρχω εγώ και βλέπω και ακούω δεν αντάμωσα ακόμα εκείνην που θα δείξει το θάρρος να αγνοήσει τούς πάντες και να αγαπήσει τον άνθρωπο που όσο κανείς τού αξίζει ν' αγαπηθεί και όσο κανείς έχει την δύναμη να αγαπήσει βαθιά, λυσσαλέα, αμείλικτα και αδυσώπητα.

★

Εκείνος ο σκύλλος κάτω από το γεφύρι. Και ο Έκτορας: παπά, να του δώσουμε λίγο φαΐ; Φαίνονται τα κόκκαλα του.

Κι αυτό: πως τα σχολεία δεν είναι τίποτ'άλλο από εργοστάσια αποβλάκωσης τών παιδιών.

★

Ήταν καιρός όπου δεν άντεχα μια μέρα χωρίς εκείνα τα παιδιά μου. Ύστερα οι μέρες γίνανε βδομάδες και άντεξα. Οι βδομάδες γίνανε μήνες κι αντέχω, αντέχω ακόμα.

Έτσι: γελώ παλιάτσος τραγικός, γελώ για να μην κλάψω...

Αλλά κι έτσι: δώσε μου την υπομονή σου Θεέ μου!

18 Δεκεμβρίου.

Βράδυ Κυριακής, μετά τις εννέα. Ο Πιέτρο Λοκαπέλλι στις άδιες κάμαρες, το λείψανο μου και κάτι αναμνήσεις, κάτι αναμνήσεις! Η καρδιά μου πάει να σπάσει.

Οι μορφές και οι εικόνες γνωστές: η κορούλα μου, η Γιάννα εδώ στην Πόλη και οι κορούλες τής Ερμολίας, τής αδερφής μου: η Γιάννα και η Ερασμία. Θεέ μου! Πώς θα μπορούσα να πω τα όνειρα τών παιδιών; Και πώς να την πω με λέξεις αυτή την μουσική;

Ω, εκείνη πάλι η Γιαννούλλα εκεί στο χωριό. Τι απόγινε, αλήθια, εκείνη η αγάπη; Τι απόγινε εκείνη η ζωή; Εκείνος ο κόσμος που έσταζε από κείνα τα μάτια;

Εκεί στην κουζίνα, σαν τέλιωσα με το φαΐ κι έπιασα μια στιγμή εκείνο το τραγούδι: γύρισε αγόρι μου ξενητεμένο, γύρισε αγόρι μου, σε περιμένω, έπιασα τις εικόνες τών αγοριών μου, ενός Ορφέα κι ενός Έκτορα, και μούρθε να βάλω πάλι τα κλάματα.

Νύχτες τού χειμώνα, κρύες κι απέραντες και παγωμένες. Κρύες κάμαρες. Παγώνουν τα χέρια, παγώνει κι η καρδιά, και οι αναμνήσεις μόλις που ζεσταίνουν μια γωνιά της. Κι έτσι που φοβάμαι πως αυτός ο χειμώνας δεν θα τελιώσει ποτέ ψάχνω απεγνωσμένα για μιάν ελπίδα, ψάχνω για τον ήλω πίσω από την νύχτα και πίσω από τα σύννεφα. Ψάχνω, ψάχνω, τον ήλιο σας ψάχνω κορίτσια να με ζεστάνει μέσα στην παγωνιά.

★

Κι όμως: υπάρχουν άνθρωποι που πεθαίνουν από πείνα. Κι είναι κρίμα Θεέ μου, είναι κρίμα.

22 Δεκεμβρίου, Πέμπτη.

Ο Θεός στον οποίον προσεύχεστε δεν υπάρχει πλέον. Οι προσευχές και οι δοξολογίες σας του εμπνέουν περισσότερη αποστροφή απ' όσην εμπνέουν σε μένα.

★

... Α, μόλις μυριστούν οι άνθρωποι ότι θέλεις να πουλήσεις κατσουφιάζουν, κατεβάζουν κάτι μούτρα λες και οι λίρες που ζητάς γι' αυτό είναι χρυσές.

Αφορμή γι'αυτό το βιβλίο μου προφανώς. Τι άλλο;

24 **Δεκεμβρίου**, Σάβατο.

Και χτές και σήμερα άρωστος και απελπισμένος. Παρόλαυτά χτές πήγα στην δουλιά. Σήμερα όμως καθόμουν στον ήλιο και διάβαζα την "μαζική ψυχολογία τού φασισμού". Μόλις που κατάφερα - αργά το απόγευμα - και μάζεψα σύκα και κάνα κιλό ελιές. Στο σπίτι μετά διάβασα κάτι σελίδες από το βιβλίο μου.

Α, και κείνα τα κλάματα χτές στην Στενή, σαν έτρωγα περπατόντας. Αφορμή τα Χριστούγεννα, τα παιδιά μου και η δίψα τους για δώρα. Έτσι: άλλον παπάκη από μένα δεν έχετε. Πιός άλλος θα νιαστεί για τις ψυχούλες σας;

26 **Δεκεμβρίου**, Δευτέρα, μετά το σούρουπο.

... Παραδομένος ξανά στον ίδιο ηδονικό σκοπό τής γραφής. Θάναι η ηδονή τής εκδίκησης.

Ανέβηκα σ' ένα ύψωμα να μετρήσω τον πόνο μου. Είδα πέρα μακριά τον Ακάμα. Μεγάλος αυτός ο κοσμος. Όμως ο πόνος μου ήταν πιο μεγάλοςς. Είδα την θάλασσα να χάνεται στον ορίζοντα. Μεγάλη αυτή η θάλασσα. Όμως ο πόνος μου ήταν πιο μεγάλος. Είδα τα βουνά που φεύγουν κατά την Πάφο. Μεγάλη αυτή η Γη. Μα και παλι εύρισκα τον πόνο μου πιο μεγάλο.

Έψαχνα για τ' αστέρια πίσω από τα σύννεφα ίσως και μούδιναν εκείνα ένα μέτρο τού πόνου μου. Φαντάστηκα όλο το σύμπαν, ίσως και χωρούσε εκεί, αλλά στάθηκε κι αυτό αδύνατο.

Ο πόνος μου για τα παιδιά μου και για κείνη την Γιάννα, ο πόνος μου για τα παιδιά τών ακρογιαλιών, αλίμονο μου, δεν είχε μέτρο.

Δεν είχε μέτρο. Ώσπου έκλαψα και γαλήνεψαν τα σωθικά μου. Μα και πάλι ο πόνος δεν είχε μέτρο. Όμως είχε ανάπαυλα.

Και τώρα στο σπίτι. Τώρα στο σπίτι... Ω, ευτυχώς που τόχω κι αυτό το σπίτι, Αλίμονο μου αν δεν το είχα κι αυτό.

Λοιπόν, στον γνωστό τώρα σκοπό τού ημερολογίου: να, χτες ήμουνα λαβωμένος ακόμα από την αρώστια. Ανάρρωνα μεν αλλά ήμουν γενικώς καταπτοημένος. Μετά το ξύπνημα, λίγο αργά, να λέγεται, και μετά τις τυπικές τελετουργίες και όταν πια είχε ανατείλει με δύναμη ο ήλιος στην Γη τού χειμώνα θυμήθηκα κάτι παλιούς καιρούς μποέμικους, αλλά ποτέ ανέμελους. Έτσι λοιπόν, χωρίς έναν δισταγμό, έβαλα ένα βιβλίο σε μια τσάντα, ένα ρούχινο καπέλο κι ένα κομμάτι χαλί για κάθισμα και τράβηξα οδοιπορόντας κατά τους δρόμους τών κυμάτων.

Κάπου πέρα από την αποβάθρα, εκεί στο ίδιο μέρος όπου ελουζόμασταν μια φορά κι έναν καιρό με τα παιδιά μου, έκατσα μπροστά στο κύμα και βυθίστηκα στις σελίδες τού Βίλχελμ Ράιχ. Τι αίσθηση, σκεφτόμουν, είναι αλήθια αυτή, το νάχεις μπροστά στα μάτια σου τις σκέψεις και τα όνειρα ενός ανθρώπου που τώρα έχει πεθάνει;

Πάντως εξακολουθώ να τον διαβάζω με θαυμασμό, παρά τίς κάπιες επιμέρους διαφορές μας. Ας ζούσε όμως και θα τα λέγαμε καλύτερα. Προς τον παρόν ισχύει το γνωστό: σημεία αναφοράς.

Ύστερα λοιπόν από διο-τρεις ώρες πάνω από το βιβλίο πήρα τον δρόμο για την Πόλη. Πώς και πώς. Στο μεταξύ από την περασμένη Τετάρτη η μάνα μου και ο παπάς μου πήγαν και μείναν στης Αντρούλλας και έτσι είπα να περάσω από το σπίτι της. Μούδωσε λίγο φαΐ και ύστερα έφυγα με την Στασού για την Ερμολία και για την Αργάκα.

Εκεί έφαγα από το φαΐ που μου είχε δώσει η Αντρούλλα, ύστερα πήγαμε με την Στασού ως το περιβόλι τού Αντώνη για μανταρίνια ώσπου στις 4, παρά, μ'άφησε εδώ στο χωριό και έφυγε εκείνη για να πάει πίσω στην Ερμολία. Οι τέσσερις πάντως ήταν ώρα για περπάτημα. Και έτσι καθώς είχα ξεχάσει να τους δώσω τον λογαριασμό τού τηλεφώνου τής Ερμολίας και της μάνας μου αποφάσισα να περπατήσω κατά την Αργάκα.

Βρήκα στο σπίτι της ένα τσούρμο παιδιά. Ανεψάκια από δώ κι ανεψάκια από κει, και όσο για μένα: αφορμή γύρευα. Στην αρχή έκανα να φύγω αλλά σύντομα είχα μπλέξει για τα καλά με το μήλο (ή, μάλλον, με τα μήλα). Ήταν η Χαρούλλα, πρώτη και καλύτερη (Θεέ μου τι ομορφιά και τι γλυκάδα! Τι αγάπη Θεέ μου!), η Γιάννα, η Ερασμια, η άλλη Ερασμία, (η Ερασμια Μιχαήλ), ο Ηρακλής, η Στέφανη, ο Αντρέας και, ύστερα, εκείνος ο Θόδωρος, ο γιός τής αδελφής μου τής Αντρούλλας. Ως και χτές έλεγε στην Γιάννα ότι είμαι "πελλός". Το φαντάζεστε; Σκέφτεστε

καθόλου τό τι αξίζει σ' αυτά τα ανθρωπόμορφα τερατάκια; Ε; Το σκέφτεστε;

Ύστερα εκείνη η Τάσω απειλούσε τα παιδιά να μπούνε μέσα. Τάχα πως θα κρυώσουν. Αλλά το πρόβλημα για κείνην ήμουν εγώ. Ω, πώς κατάντησες έτσι ρε Τάσω, μια οχιά; Θυμάσαι; Κάποτε μού ζητούσες και σου τραγουδούσα, ήσουν ερωτευμένη κάποτε με μένα και με την φωνή μου κι ότι ζητούσες από μένα τ' άκουγες. Με κοίταζες κάποτε δυνατά στα μάτια και σούκανε σκηνές ο σύζυγος. Και τώρα νά που κατάντησα ο μπαμπούλας τού σογιού σας, ο τρόμος τών ηθών σας και ο τρελλός τού διαμερίσματος Πόλης Χρυσοχούς.

Ω, έτσι αναρωτήθηκα που λες πριν κάτι μέρες σαν είδα εκείνη την κορούλα σου την πρώτη, εκείνο το κορίτσι που με κοίταζε κάποτε σαν Θεό. Έτσι αναρωτήθηκα: αν ολοκλήρωσες το αποβλάκωμα της. Ε, λίγο εσύ, λίγο το σχολείο, ξαναλίγο εσύ, ξαναλίγο το σχολείο. Συν: η γιαγιά, ο παππούς, η προγιαγιά, η θεία, η θίτσα, η μεγαιρίτσα και η σκύλλα η πανούκλα και τότε πού ν' τα τα παιδιά; Πού ν' την την ζωή; Κορόιδα! Δεν το ξέρετε αυτό(;): διώξε την φύση και θα ξαναγυρίσει τρέχοντας.

Ω, σύντομα θα έρθει η εκδίκηση κυρά μου. Για κάθε πόθο που καταπνίγετε, για κάθε άγγιγμα και για κάθε χάδι, για κάθε χαμόγελο που στραγγαλίζετε και για κάθε αγκάλιασμα που μπλοκάρετε, σύντομα θα έχετε πάρει την εκδίκηση κυρά μου από τα ίδια σας τα παιδιά.

Ε, και τώρα φαντάζομαι θάναι η σειρά τής Χαρούλλας για να την αποβλακώσεις. Μην ανησυχείς όμως: εδώ δεν θα πετύχεις. Ψάλε της τα σαν φύγω ή σαν την πάρεις στο σπίτι όσο θέλεις. Πες της ότι είμαι επικίνδυνος, πες της πως είμαι ανώμαλος, πες της πως πρέπει να σοβαρευτεί και να ωριμάσει, πες της ακόμα, εάν παρόλαυτά δεν πείθεται με τα άλλα, πως είμαι τρελλός. Αυτό τουλάχιστον θάχει και την αλήθια του. Γιατί είμαι τρελλός για τα μάτια τών παιδιών, είμαι τρελλός για τα χείλια τους, για τα φρύδια τους και για τα χέρια τους, είμαι τρελλός για τα δάχτυλα τους, για τα μαλιά τους, για την φωνή τους και για τον τόνο τής φωνής τους, γι 'αυτό και για κείνο και για όλα τους μαζί είμαι τρελλός. Τόσο τρελλός που αναρωτιέμαι πώς μπορώ και ζω τις ημέρες μου χωρίς αυτά και χωρίς εκείνα, χωρίς αυτό τον Παράδεισο που κρύβουν μέσα τους αυτά τα παιδιά.

Έτσι λοιπόν: στήσε τα και στον τοίχο άμα θέλεις απολιθωμένο ανδρογύναικο, ψυχρό και κρύο. Τα παιδιά θα νικήσουν. Τούτη την φορά τα παιδιά θα νικήσουν γιατί έχουν καλό και πιστό οδηγό.

Εν πάση περιπτώσει έμεινα ως τις ενιά στης αδερφής μου. 'Εφαγα εκεί το βράδυ και έπαιξα ξανά με τα παιδιά, τον δράκουλα αυτή την φορά. Και τι νάκανα αφού με τραβούσανε και με παρακαλούσανε να παίξω μαζί τους;

Γνωστό: το καθήκον τού χαζομπαμπά.

Ε, έτσι κι έτσι κάπου μεταξύ ανοχής, συγκατάβασης, ντροπής και εξευτελισμού άντεξα ως εκεί όπου έπρεπε καί να περπατήσω αλλά και να γυρίσω στο σπίτι. Τους αποχαιρέτησα όλους, ευχαρίστησα τούς οικοδεσπότες και πήρα τον δρόμο.

Στο σπίτι λούστηκα, ύστερα τσίμπησα κάτι ακόμα κι έκατσα μπροστά στην ελληνική τηλεόραση (κάτι καλό πέτυχα εκεί) ώσπου ξάπλωσα μετά τις 11.

Το ξύπνημα με τον ήχο τού ξυπνητηριού στις πέντε και μισή. Ντύσιμο μετά, νύψιμο, τουαλέτα, ξύρισμα, και στις 6 στον δρόμο για περπάτημα. Φαγητό μετά (ή και ταυτόχρονα), ετοιμασία τού φαγητού που θα πάρω στην δουλιά για το μεσημέρι και στις εφτά στο αυτοκίνητο για την Στενή.

Λίγη η κίνηση σήμερα στους δρόμους. Τι λέω όμως; Μηδέν. Πιός δουλεύει ανήμερα Χριστουγέννων; Δεν βαριέσαι όμως. Χαρά στα Χριστούγεννα. Χριστούγεννα τα λέτε αυτά ή κοροϊδία, φιάσκο, εξευτελισμό, ρεζίλεμα, ντροπή και αίσχος; Εδώ είναι τα πάθη, τα πάθη και τα μίση, οι φθόνοι, οι ζήλιες, οι έριδες και οι ίντριγκες, η πλάνη και η τύφλα, η κουφότητα και η ηλιθιότητα.

Στην Στενή λοιπόν. Όμως τ' αφεντικό δεν ήρθε παρά πριν το μεσημέρι και τότε μ' έστειλε στην Λυσό για να καθαρίσω κάτι κλαβέτες. Έτσι κι έγινε. Πέρασε το μεσημέρι σαν έφτασα στην Λυσό, έφαγα (πάντα περπατόντας), ξάπλωσα λίγο, και πριν την μία έπιανα τίς κλαβέτες. Κι έτσι παρέα με τις κλαβέτες, με τα καρφιά και με τις αναμνήσεις έγινε τέσσερις.

Πάντως ήμουν αυτή την φορά αποφασισμένος να έρθω στο χωριό μέσω Πελαθούσας. Από την μια η περιέργεια, η ελπίδα για την ανακάλυψη, ίσως, κάπιας συντομότερης και οικονομικότερης διαδρομής και αυτή η δίψα να δω κάπιους άλλους τόπους, άγνωστους κι

αγνώριστους.

Κάπου στα μισά τού δρόμου μεταξύ Λυσού και Πελαθούσας σταμάτησα το αυτοκίνητο για λίγο περπάτημα και για λίγη εξερεύνηση. Τράβηξα κατά κείνα τα γκρίζα και γυμνά βουνά απ' όπου παίρναν κάποτε την πρώτη ύλη για τον χαλκό ενώ για λίγα μανιτάρια δεν άντεξα στον πειρασμό να μην ψάξω. Ευτυχώς πέτυχα πεντέξι. Ύστερα προχώρησα πάλι, πάντα κυκλωμένος από κείνα τα βουνά. Κάποτε γύρισα πίσω ενώ η καρδιά μου σφάδαζε από ώρα μέσα στο στήθος. Την ένιωθα να με σπρώχνει σ' ένα καινούριο ξέσπασμα. Γυρνούσα ανάμεσα σε δρόμους και σε θάμνα, ένιωθα τις εικόνες από το παρελθόν να με κατακλύζουν και άπλωνα γύρω τα μάτια να τον δω αυτό τον κόσμο, να τον πιώ αυτό τον κόσμο. Είναι δικός μου, είναι η Γη μου, είναι τα χρώματα κι είναι τ' αρώματα. Κι εγώ: ίδιος ο Σίσυφος που γύρισε από τον Αδη.

Στάθηκα κάπια στιγμή να φωτογραφίσω τον χρόνο, να φωτογραφίσω τις Ώρες, να φωνάξω τις νύχτες, να χαράξω τις αυγές, να μετρήσω ξανά τον πόνο.

Αυτή η απεραντοσύνη τών οροσειρών μού έφερε στον νου έναν καιρό, εκείνο τον καιρό που είχε φύγει πάλι η κυρά από το σπίτι και έχασα τον Ορφέα. Ήταν καλοκαίρι κι είχα πάει με την μοτοσυκλέτα στην χώρα, στον γάμο τού Τάκη. Με την μοτοσυκλέτα γύριζα πάλι μέσα από τα βουνά για να ανταμώσω τα ακρογιάλια που άφησα πίσω μου. Κάπου εκεί ψηλά στα βουνά, σ' έναν τόπο όπου απλωνόταν γύρω μου αυτή η γαλάζια απεραντοσύνη τους σταμάτησα.

Κοίταζα γύρω μου αυτό τον κόσμο όπως εκείνος "ο Ηλίθιος''[55] θα κοίταζε τα βουνά τής Ελβετίας, κι είχα σαν πάντα μέσα στην καρδιά εκείνον τον απέραντο πόνο τών πεπερασμένων ημερών μου, είχα τον γιόκα μου και τ' αγόρι μου. Στεκόμουν μπροστά σε κείνα τα βουνά και φώναξα τ' όνομα του: Ορφέα... Ορφέα... Ορφέα...

Έτσι και κει κι έτσι και δω με πνίγαν οι λυγμοί. Ω, και πώς θ' άντεχα; Πώς θ' αντέξω με τόση περιφάνια φορτωμένη στους ώμους μου; Πώς θα τ' αντέξω τέτιο πεπρωμένο, το βαρύτερο πεπρωμένο στο Σύμπαν; Πώς θα τ' αντέξω; Πώς; Πώς θ' αντέξω να ζω μόνος με τις αναμνήσεις; Πώς;

Το τραγούδι τής παρηγοριάς: πίσω απ' τα βουνά δεν πεθαίνει ο ήλιος, ταξιδεύει. Πίσω απ' τα βουνά δεν πεθαίνει η αγάπη, ταξιδεύει...

Κι ύστερα, μετά την Πελαθούσα, εκεί όπου έστριψα για να πάρω τον δρόμο που θα μ' έφερνε εδώ σταμάτησα πάλι για να φωτογραφίσω στην μνήμη εκείνα τα πολύχρωμα φώτα στην Πόλη και τα άλλα στην Δρούσια και στο Νέο Χωρίο.

Ω, θυμάμαι εκείνη την πρώτη φορά που είδα τέτια φώτα, εκείνο τον κόσμο που εφαντάστηκα να ζει εκεί μέσα. Και τώρα που ξέρω μού φαίνεται πως θάταν καλύτερα αν δεν μάθαινα ποτέ. Δεν θέλω να σκέφτομαι πώς θάναι τέτια ώρα η Πόλη, δεν θέλω να την δω τέτια ώρα. Λέω να μείνω μακριά απ' αυτή την φυλακή με τους δεσμώτες και τους δεσμοφύλακες, τους πόντικες και τους τυφλοπόντικες, τους δειλούς και τους άσχετους, τους νεκρούς και τις νεκροφόρες. Ας αναπολήσω την δική μου Πόλη, ας την ονειρευτώ καθισμένος σ' έναν λόφο, ας ζήσω ξανά τον πόνο μου σε όλη την κορύφωση και το μεγαλείο του, ας κλάψω, ας χαμηλώσω πάλι τα μάτια μου στο χώμα κι ας γελάσω πάλι, όπως στο τραγούδι. Ας θυμηθώ ξανά, ας ονειρευτώ ξανά, ας ελπίσω κι ας απελπιστώ ξανά, ας ζήσω κι ας πεθάνω ξανά.

★

Ω, και τα βιβλία μου στο περίπτερο και στο βιβλιοπωλείο στην Πόλη. Δεν είπε ένας άνθρωπος να αγοράσει ένα παρόλο που από την περασμένη Δευτέρα έδωσα στον κόσμο 200 φυλλάδια γι' αυτό. Ναι λοιπόν! Το σκέφτομαι σοβαρά, πολύ σοβαρά: τους αξίζει άραγε ο Αγώνας μου;

Αυτό πάντως το σκέφτηκα στην δουλιά: πως δεν είναι υπέρ μου που θα ψηφίσουν παρά απλά υπέρ τής πούτσας τους.

Ω, σας αξίζει η εκδίκηση μου, όχι ο Αγώνας μου ή ο Παράδεισος. Μήπως δεν καταλάβατε καλά ρε άνθρωποι; Σκεφτείτε το, να δούμε, ξανά.

★

Και τα παιδάκια μου; Α, είναι ένας χρόνος σχεδόν όπου εσταμάτησαν να μου τηλεφωνούν. Και πιός μού τηλεφωνά και θα μου τηλεφωνήσουν κι αυτά; Πιός θα στείλει ένα μήνυμα; Πιος θα στείλει ένα γράμμα; Πιός θα πει ένα σ' αγαπώ; Πιός;

★

Με το περπάτημα: πως εν τέλει θα συνεχίσω τον Αγώνα για τα παιδιά, για όσα απ' αυτά δεν

έχουν χάσει τελιωτικά τον δρόμο τής αγάπης.

Κι εκείνο το όνειρο τής νύχτας με ερωτικά παιχνίδια, αληθινά, μελλοντικά. Και το άστρο τής αυγής σήμερα. Και το φεγγάρι της στο τελευταίο τέταρτο.

28 Δεκεμβρίου, Τετάρτη.

Την είδα στην Λίμνη, εκεί όπου είχα σταματήσει το αυτοκίνητο για να δω εκείνη την θάλασσα. Καθόμουν μέσα στο αυτοκίνητο κοντά στον δρόμο όταν σταμάτησε ένα τζιπ μπροστά μου. Τους είδα που βγήκαν από το αυτοκίνητο και στάθηκαν κοιτάζοντας την θάλασσα. Σύντομα εκείνη έψαχνε για κάπια κρυψώνα για κάπια, προφανώς, μικρή γυναικεία ανάγκη ενώ εκείνος χάθηκε πίσω από εκείνα τα κτίρια στα δεξιά.

Κάπια στιγμή αποφάσισα και βγήκα από το αυτοκίνητο, έτσι για να πούμε ένα "γιά", και ότι βγει. Περπάτησα λίγα μέτρα κατά την θάλασσα. Εκείνη ερχόταν από τ' αριστερά μου κι εκείνος από τα δεξιά. Το κορίτσι ήταν πιο κοντά μου και πέρασε από πίσω μου για να με αποφύγει. Τότε στράφηκα προς την κατεύθυνση εκείνου και του είπα στα αγγλικά: καλώς ήλθατε στην Κύπρο. Μου είπε "ευχαριστώ" και δώσαμε τα χέρια. Τους ρώτησα από πού είναι. Μου απάντησαν: από την Γερμανία, και με ρώτησαν εκείνοι αν μένω εδώ. Τους είπα: ναι, διό χιλιόμετρα πιο πάνω. Ύστερα με ρώτησαν, έτσι καθώς ήμουν με την στολή παραλλαγής, αν είμαι στρατιώτης. Τους είπα: όχι, είμαι μόνο στρατιώτης τής αγάπης.

Γελάσαμε λίγο αμήχανα και χωρίσαμε. Είχαν πολύ δρόμο να καλύψουν για τον γυρισμό (έμεναν κάπου στην άλλη άκρη τού νησιού) και βιάστηκαν να μπούν στο αυτοκίνητο. Ώσπου, πάντως, να στρίψουν και να σταθούν μπροστά στον δρόμο για το μεγάλο ταξίδι τούς έδωσα διό-τρία φυλλάδια από κείνα που έγραψα για το Ισραήλ και για τους Βουλευτές τής Κοινοπολιτείας. Τους είπα πως είναι υπέροχοι άνθρωποι, εκείνοι πήραν τον δρόμο τους και εγώ τον δικό μου.

Σαν γύρισα στο σπίτι βρήκα ένα πιάτο κολοκάσι στο τραπέζι μου να με περιμένει. Οι χειρονομίες δηλαδή που με συγκλονίζουν. Μέχρι στιγμής μού είναι άγνωστος ο ευεργέτης. Κάπια αδερφή μου θα είναι σίγουρα, κι ας είναι ευλογημένη.

Σαν έφαγα ξάπλωσα λίγο, αποκοιμήθηκα και ξύπνησα μόλις μετά τις τρεις. Το μήνυμα τού ύπνου ήταν σαφές: είχα ανάγκη από ένα καλό περπάτημα. Οι επιλογές μου ήταν: κατά την Κινούσα, κατά την Πελαθούσα, κατά την θάλασσα ή κατά τον φράχτη. Σύντομα αποφάσιζα για τον φράχτη.

Με τί καρδιά και με τι διάθεση! Χαρούμενη και λυπημένη, γλυκιά και πικρή. Έτσι λαμνούσα κι είχα μαζί μου εκεί στους δρόμους τών βουνών την εικόνα της: μια εικόνα υπέροχη, θεσπέσια, θριαμβική, θεοτική, μια εικόνα στα μέτρα τών πόθων μου: γλυκιά, ζεστή, αγαπημένη. Η κοψιά της ήταν τόσο τέλεια και το πρόσωπο της τόσο κα- λοφτιαγμένο. Χαμογελούσε μ' έναν τρόπο μαγικό, ερωτικό, έτσι σαν νάταν εκείνη η Θεά που έβγαινε από τα κύματα. Στις επελάσεις τών αναμνήσεων ήταν εκεί. Και στα τραγούδια μου ήταν εκεί. Ήταν εκεί στην σιωπή μου, ωραία και πάγκαλλη, μια θεά που είχε αναστηθεί και προχωρούσε σέρνοντας πίσω της τον Παράδεισο.

Ω, σ' ευχαριστώ γυναίκα, σ' ευχαριστώ. Αυτό ήτανε για μένα ένα ευλογημένο επεισόδιο.

★

Και σένα Κατερινάκι σ'ευχαριστώ, ευχαριστώ τα αδερφάκια σου, όλους σάς ευχαριστώ και όλους σάς αγαπώ.

Και σένα Σαβάκη σ' ευχαριστώ για κείνα τα βιβλία που πούλησες για μένα. Σ' ευχαριστώ, σ' ευχαριστώ πολύ.

30 Δεκεμβρίου, Παρασκευή.

... Και όχι μόνο δεν βοηθούν έναν πνευματικά εργαζόμενο άνθρωπο αλλά έχουν, τους βλέπεις, και την εντύπωση ότι πρέπει να τους χαρίσεις τους καρπούς τού έργου σου.

Μα δεν ντρέπονται; Δεν βλέπουν ότι τους χαρίζω τις σκέψεις και τις ιδέες μου; Από κει και πέρα οφείλουν να πληρώσουν τα κόστα και τον μόχθο που χρειάστηκε για να έρθει στο φως αυτό το έργο.

Κι όμως αυτοί είναι πεπεισμένοι πως επειδή έχω ανάγκη την ψήφο τους, είμαι υποχρεωμένος να το διανείμω έτσι όπως διένειμα και τα φυλλάδια μου. Θα υπολογίζουν πως σύντομα θα σπάσω και πως, τότε, θα αρχίσω να τα χαρίζω αδιακρίτως αριστερά και δεξιά.

31 Δεκεμβρίου, Σάβατο.

Από "το Βήμα" ο Ακης Παπασάβας: είχα γράψει επανειλημμένα για την διαχρονική θέση και σοφία τού ποιητή: "ξέρουμε καλά ότι αν θέλουμε την ελευθερία μας πρέπει να αντισταθούμε στην συνήθεια, την ψευτιά, την υποταγή και το απειλητικό και τρομοκρατικό κλίμα τών ισχυρών."

★

Ενώ με θέλουν δεν με θέλουν, ενώ με ποθούν με διώχνουν κι ενώ μ'αγαπούν με φοβούνται. Αει να χαθείτε, μωροπαρθένες...

Στο βάθος αυτό που επιθυμούν είναι να τις βιάσεις. Αντε όμως να τους το πεις. Θα σε... καταδώσουν.

★

Περπάτημα και σήμερα κατά τα ακρογιάλια. Και πουθενά η αγάπη, πουθενά. Αλήθια, πέθαναν στ' αλήθια οι ρομαντικοί;

Και παραμονή πρωτοχρονιάς σήμερα, κι έφυγα για την Πόλη με 60 λίρες. Γύρισα με 50 σεντ.

Κάπια σηγμή πέρασα έξω από το σπίτι τους. Η Ισμήνη ήταν έξω και έβαζε την Δέσπω να της δέσει τα κορδόνια μ' έναν όλο αναίδεια τρόπο. Της φώναξα ναρθεί κοντά μου αλλά εκείνη μπήκε μέσα και έκλεισε την πόρτα.

Σκέφτηκα έτσι αυθόρμητα τό πόσο λίγο άξιζε τα δώρα μου. Κι όμως εγώ πήγα και της αγόρασα κι άλλα. Στο τέλος τάδωσα, μετά το μεσημέρι, στον Ορφέα και στον Έκτορα έξω από την εκκλησία.

Στο σπίτι αργότερα, μετά "το Βήμα" και τις "Σελίδες", ένιωσα αλήθια τόσο τιποτένιος. Χρειάστηκε χρόνος για να βρώ τον εαυτό μου.

Ιανουάριος 1995

1η Ιανουαρίου, Κυριακή.

Έτσι σαν και χτές και σαν προχτές αισθάνομαι με πόνο την κορούλα μου να μ' εγκαταλείπει. Αχ! Και πώς να την κρατήσω που την βλέπω δίο ώρες σε μια βδομάδα; Πώς να την προφτάσω; Πώς;

Κι αυτή η σκέψη: πως το κουμάντο το κάνει το υπάρχον εμπορικό σύστημα. Και πώς θα πουληθεί το βιβλίο μου όταν το σύστημα με θέλει φτωχό;

Ω, και που κάνω δουλιές τέτιες που αυτή την στιγμή μόνο οι εισαγόμενοι είλωτες τίς κάνουν, πρέπει να ντρέπεστε ρε άνθρωποι. Κι όμως εσείς σκέφτεστε αν αξίζει να μου δώσετε 6 λίρες για να αγοράσετε το βιβλίο μου.

Όλοι επενδύουν τα πάντα στα υλικά προβολής: αυτοκίνητο, ανάκτορο και επιχείρηση, και αφήνουν για την τροφή τους τα ψίχουλα. Α, κι όσο για την πνευματική τους τροφή: εμάς κοροϊδεύεις ρε φίλε; Την γνώμη τους την εκφράζουν πολύ καλά οι πιο καθυστερημένοι. Ο Πολύβιος είναι δα ο χαρακτηριστικός αντιπρόσωπος τής... κοινής (ή, μάλλον: κυνής) γνώμης:"έν (είναι) πελλάραν που πουλάς". Όσοι μάλιστα νομίζουν ότι θα τους νομίζω υποψήφιους αγοραστές τού βιβλίου μου έχουν κιόλας χτίσει τείχη ανάμεσα μας.

★

Κάπου κάπιος: δεν φάνηκες να μας πεις "χρόνια πολλά".

Η απάντηση: εγώ φίλε κάνω αγώνα για να έχετε τα περισσότερα και τα καλύτερα δυνατά χρόνια.

Κι αυτό: πως η Τουρκία δεν έχει να φοβάται από μένα αλλά από τον εαυτό της. Το πολύ-πολύ εγώ να επέμβω για να την βγάλω από το χάος στο οποίο θα την έχουν οδηγήσει οι παραλογισμοί της.

Κι αυτό: ένα ανατρεπτικό για το παρόν σύστημα Κίνημα σφραγισμένο από τον ίδιο τον Θεό. Τέτιο το θέλω το Κίνημα μου.

★

Και στα πλαίσια πάλι εκείνης της σιωπηλής ευγλωττίας: εγώ παιδί; Είναι γεγονός πως κάπιοι

κύριοι συγχέουν τον ρομαντισμό (με όλες τις εκφράσεις του: την αγάπη για την φύση, για τα παιδιά και για ότι είναι αγνό, απλό και αληθινό και μαζί την δίψα και τον πόθο, την πίστη και τον αγώνα για έναν καλύτερο κόσμο) με την ανωριμότητα. Κοιτάξετε όμως να δείτε: από την άποψη τού ότι επιζητώ τα παιχνίδια και την παρέα τών παιδιών, ε, μπορώ να το δεχθώ. Από την άποψη όμως πως τάχα δεν ωρίμασα ή πως... παιδιαρίζω, ε τότε ξέρετε την άποψη μου: παιδιά είστε εσείς. Και κάτι παρα... κάτω μάλιστα: νήπια και μωρά.

2 Ιανουαρίου, Δευτέρα.

Έτσι σήμερα: θέλω να ριχτώ σε μάχες, σε μάχες και σε πολέμους. Θέλω με το αίμα και με τον ιδρώτα μου να κατακτήσω εκείνο τον Παράδεισο και να τον προσφέρω στα κορίτσια που αγαπώ: στην Ιφιγένεια και στην αδερφούλα της, στην Φάνα, στην Δώρα, στην Χαρούλλα, στην Σταυρούλλα, στις Γιάννες και στις Μαρίες.

Ω, χτές φαινόταν μια ταλαιπωρία. Όμως σήμερα που έγινε ανάμνηση στις ερημιές μου, σάς είπα: θέλω μάχες, μεγάλες μάχες, θέλω πολέμους, ατελίωτους πολέμους. Θριάμβους και Νίκες.

4 Ιανουαρίου, Τετάρτη.

Αγαπώ τις μαύρες φιγούρες τών δένδρων που με συντροφεύουν στα μοναχικά περπατήματα μου.

6 Ιανουαρίου, Παρασκευή.

Αυτό από χτές: θα χτυπήσω τούς μωαμεθανούς στο όνομα τού Μωάμεθ, τους χριστιανούς στο όνομα τού Χριστού και τους ανθρώπους στο Όνομα μου.

★

Κι αυτό με αφορμή μια συζήτηση ψες στην τηλεόραση για το ΡΙΚ: πως μόνο στο θέμα (και θέαμα) που λέγεται "σεξ" δεν μπορείς να διαχωρίσεις τούς θεατές σε αριστοκράτες και σε λαϊκούς. Γι' αυτό το θέαμα όλοι ψοφάνε, όλοι πλήν , βεβαίως, των νεκρωμένων ανθρώπων.

Κι αυτό κατηφορίζοντας το απόγευμα κατά την Λίμνη: Θεός-Έρως, την γραμματική τους, ας πούμε, συγγένεια δηλαδή.

Θα σημείωνα ακόμα σήμερα για το Χριστινάκι εκεί που έσκαβα για να διορθώσω μια σωλήνα που ετρύπησε. Θα σημείωνα επίσης την σκηνή με τον Στέλιο και την κορούλα του.

Αφηνα τον χώρο όπου δούλευα, και περπατούσα στον δρόμο για το σπίτι. Έξω στην αυλή τού Μηνά ήταν ο Στέλιος και όλη η οικογένεια του μαζί με τον Μηνά, τον πατέρα του, και την Κατερίνα, την μάνα του. Της βάφτισης σήμερα και μόλις που είχαν γυρίσει από την εκκλησία. Με είδε, που λέτε, πρώτη η μικρή κορούλα του καθώς ανηφόριζα, και κάτι είπε στον Στέλιο. Ο Στέλιος γύρισε και κάτι τής έλεγε. Μόλις κόντεψα το σπίτι στάθηκα στον δρόμο και ο Στέλιος βιάστηκε να έρθει προς το μέρος μου για να μου ευχηθεί το καθιερωμένο για τις πρώτες μέρες τού χρόνου "χρόνια πολλά". Το ίδιο και η γυναίκα του, κι ο Μηνάς επίσης.

Ω, ας είστε καλά άνθρωποι. Πάντως σαν, είπα, ο πρώτος ψυχογνώστης έπιασα μεμιάς τα προηγηθέντα. Απλούστατα η κόρη του θα του είπε: "νάτον εκείνον τον τρελλό". Τι έκανε ο Στέλιος; Να: κυριολεκτικά την κατσάδιασε.

Ω, σ' ευχαριστώ Στέλιο, σ' ευχαριστώ. Ξέρω βέβαια ότι έκανες απλά το καθήκον σου αλλά εγώ σ' ευχαριστώ, σ' ευχαριστώ πολύ.

Τώρα τι είναι αυτό που κάνει μια κοπελλίτσα να λέει τέτιο πράγμα για μένα; Ας πούμε πως εξηγείται κι αυτό κάπως στις σχετικές με την "μαζική ψυχολογία τού φασισμού" αναλύσεις τού Β. Ράιχ. Ένα μάλιστα παλιό επεισόδιο μ' αυτήν ίσως να το έχω καταγράψει από τότε.

Έτσι λοιπόν, ας είναι κι έτσι: ανάμικτος ο πόνος με την ευγνωμοσύνη.

Ενώ χτές άφησα και πάλι παραπονεμένη την κορούλα μου. Παρόλαυτά παίξαμε στο τέλος κρυφτό για μισή ώρα. Μαζί μας ήταν και ο Παναγιώτης και ο Νικολάκης.

Σήμερα, μέρα γιορτής, την σκεφτόμουν με πόνο. Ήθελα να την έπαιρνα σε κείνη την γιορτή στο Λατσιή, να παίξουμε και να χαθούμε μέσα στο πλήθος, ήθελα τόσα σήμερα να κάνω για τα παιδιά μου κι όμως όλο κι όλο που μπόρεσα να κάνω ήταν να μην σβύσω ούτε και σήμερα από την σκέψη μου τον πόθο να τους χαρίσω σύντομα κάπια μέρα εκείνη την απέραντη γιορτή.

Στην αποβάθρα ύστερα, εκεί όπου με οδήγησαν τα βήματα μου, είδα τον Τζούλιο, τον

Μάρκο και την Σούζαν. Ύστερα ήρθε ο Φίλιππος, ο άνδρας τής Τάσως (και αδελφός τού Τζούλιο) και μου είπε κάπια στιγμή: γιατί δεν περνάς από το σπίτι; Είναι όλοι εκεί.

Εν πάση περιπτώσει αφού έμεινα λίγο στην αποβάθρα πήρα την ακρογιαλιά κατά την Πόλη, προχώρησα κάνα - διό χιλιόμετρα και γύρισα πίσω αποφασισμένος να συνδυάσω την επιστροφή μου με την ανταπόκριση στην πρόσκληση τού Φίλιππου.

Αφήνοντας λοιπόν την αμμουδιά και παίρνοντας τόν δρόμο έφτασα κάποτε στο σπίτι του. Σούρουπο σχεδόν κι ο πολύς κόσμος είχε φύγει. Όμως ήταν εκεί η Ερασμία (Μιχαήλ, τής Χρύσως η κόρη, της αδελφής τής Τάσως). Μετά από κάπια περιπέτεια με τον σκύλλο κατάφεραν και μ' έβαλαν σώο στο σπίτι. Σύντομα βγήκαμε από την άλλη πόρτα για να παίξουμε μήλο και σύντομα πάλι μπαίναμε στο σπίτι για να μην κρυώσουν τα παιδιά. Τι τα θέλεις;

Κατά τ'άλλα η Τάσω ήταν πολύ καλή και μου είπε να κάτσω στο σπίτι. Ω, ας είναι καλά. Έχει πολύ καιρό να μου μιλήσει έτσι ενώ εκείνο το σχόλιο μου κατά την μέρα τών Χριστουγέννων είναι ήδη γεγονός. Η Χρύσω πάντως σταθερά: καλότατη. Κι η κορούλα της: ω, πώς γλυκαίνει καθώς μεγαλώνει! Και πώς με κοιτάζει κάθε φορά! Δυνατά, δυνατά, δυνατά.

Η Χαρούλλα: ένας άγγελος ενσαρκωμένος, μια υπέροχη κόρη τού Παραδείσου. Μούπαιρνε το μπαλάκι που ρίχναμε στο ταβάνι, με κοιτούσε, μου χαμογελούσε και μου άγγιζε τρυφερά τα χέρια.

Κι η Στέφανη: αδέξια μεν αλλά διψασμένη κι αυτή γι' αγκαλίτσες.

Η Ιωάννα: σοβαρή αλλά με μια τόση παιδιάστικη σοβαρότητα. Μπέρδεψε μεν η μάνα της την στάση της απέναντι μου αλλά νά που άρχισε πάλι να γλυκαίνει, όπως παλιά, το βλέμμα της. Κάπια στιγμή μού χαμογέλασε, κι όταν ύστερα τής χάδεψα τα μαλιά το δέχτηκε σαν ένα χάδι από έναν αγαπημένο.

Εκεί που ετοιμάζονταν να φύγουν για την Αργάκα είπα αυτό: τι όμορφα παιδιά! Και σαν συνέχεια, εκεί που μπαίναν στο αυτοκίνητο: δεν χορταίνεις να τα βλέπεις.

Σύντομα τούς έστελλα φιλάκια πίσω από το παραθύρι, τα χαιρέτησα, αποχαιρέτησα όσους μείνανε στο σπίτι και πήρα τον δρόμο για το χωριό. Ω, και τα σκεφτόμουν τα κορίτσια μου ανηφορίζοντας. Τα είχα συντροφιά μου στην ανηφοριά και στην κούραση μου. Αυτά γλύκαναν την θλίψη μου, αυτά λιγόστεψαν την μοναξιά μου και με παρηγόρησαν στον πόνο μου, αυτά μου έδωσαν κουράγιο στον Αγώνα μου, αυτά, αυτά, αυτά.

★

Ο Ρωτής χτές μού πρότινε να του γράψω κάτι έμμετρα για μελοποίηση. Το σκεφτόμουν ανηφορίζοντας κατά την Κινούσα μετά που γύρισα από την Πόλη. Το σκεφτόμουν και κατηφορίζοντας: όχι,όχι! Μου είναι εντελώς αδύνατο να γράψω έμμετρους στίχους. Κι είναι απλό: δεν φτιάχτηκα γι' αυτούς. Εμένα με ενδιαφέρει η ουσία. Ναι μεν θεωρώ τον εαυτό μου ποιητή αλλά εγώ δεν είμαι τέτιος ποιητής και αμφιβάλλω κατά πόσον θα κριθεί ποτέ οποιοδήποτε από τα... ποιήματα μου άξιο για να επενδυθεί με μουσική, για να γίνει, θέλω να πω, τραγούδι. Πάνω απ' όλα όμως εγώ είμαι πολιτικός και θέλω τώρα να μελετήσω ξανά μια "Πολιτεία", έναν Κικέρωνα, Ρωμαϊκά δίκαια, Βυζαντινά, ποινικά, αστικά και οικογενειακά δίκαια και βάλε αφού οι βουλευτικές επίκεινται κι εγώ θα πρέπει να θεσπίσω το νέο Δίκαιο, το Δίκαιο εκείνο που θα αντικαταστήσει το παλιό.Πού καιρός λοιπόν και πού διάθεση για έμμετρους στίχους;

Κι αυτό πάλι από τις προχτεσινές ειδήσεις: το ΑΚΕΛ και η ΕΔΕΚ πάνε για συνεργασία στις προεδρικές εκλογές και αφήνουν ανοιχτές τις πόρτες για συνεργασία και με άλλες πολιτικές δυνάμεις.

Προφανώς θέλουν να τρομοκρατήσουν λιγάκι τον Γλαύκο. Ω, κι αυτό δεν είναι ασφαλώς παρά επανάληψη εκείνων τών παλιών παραστάσεων. Ναι, μόνο που φοβάμαι πως δεν είναι και τόσο καλοί ηθοποιοί αφού ο άνθρωπος τους που πιστεύω, επί του προκειμένου, ότι δεν είναι άλλος από εμένα, κάνει άλλους λογαριασμούς και άλλες δηλώσεις: ξεχάστε τίς προεδρικές εκλογές. Τέτιες εκλογές αμφιβάλλω αν θα γίνουν ποτέ αφού όλα θα κριθούν στις βουλευτικές.

8 Ιανουαρίου, Κυριακή.

Χτές η Αφρούλλα στην Πόλη ήταν για κάτι ώρες ο πόθος και το πάθος μου.

Και το βραδάκι η Γιάννα και η Ερασμία ήταν το όνειρό μου. Είχα περάσει από το σπίτι τους και μου δείξανε το δωμάτιο τους, αυτό και κείνο. Ω, και τους τόπα ή, μάλλον, τούς το φώναξα: σας αγαπώ πολύ, πολύ, πολύ, πολύ.

★

Αυτό στην ταράτσα: "πώς και μόνο με την σκέψη σου αν επιθυμήσεις άλλη γυναίκα ισοδυναμεί με μοιχεία". Ω, αυτή θεωρώ πως είναι η μεγαλύτερη παλαβομάρα που εβγήκε ποτέ από στόμα ανθρώπου. Το πόση ζημιά προκάλεσε στην ανθρωπότητα δεν λέγεται σάς λέω, δεν λέγεται! Και μόνο γι' αυτήν τού άξιζαν όχι ένας, αλλά εκατοντάδες και χιλιάδες σταυροί. Εκείνοι που τον εσταύρωσαν βέβαια τον σταύρωσαν για άλλ' αντ' άλλων αλλά να λέγεται κι αυτό. Θα μου πείτε όμως: το είπε ο Χριστός, ε, κι ασφαλώς ο λόγος του έχει για σας την σφραγίδα τής άνωθεν σοφίας. Φτου σας κορόιδα.

★

Μετά το πρόγευμα σήμερα τα βήματα μου με οδήγησαν στα ακρογιάλια. Στο χωριό ύστερα κλάδεψα λίγες ελιές ώσπου ήρθε η ώρα για φαΐ. Μετά το φαΐ ξάπλωσα λίγο, όπως συνήθως. Όταν σηκώθηκα περπάτησα σε κείνους τους λόφους στα νότια τού χωριού. Όλος ο κάμπος, όλα τα βουνά και όλη η θάλασσα πλανιόνταν μέσα στην ματιά μου. Τα χρώματα ήταν όλα στην πω μεγάλη λάμψη τους, το πράσινο και το μπλέ, το γκρίζο και το άσπρο. Παντού ήταν οι ανεμώνες, το θρούμπι και το πεύκο και η σαψισιά και μέσα μου οι αναμνήσεις και οι εικόνες: τα παιδιά μου και οι ανηψιούλες μου, οι μεγάλοι αγώνες που με περιμένουν, οι ανικανοποίητες ηδονές κι αυτή η θλίψη που με σπρώχνει να κλάψω, να κλάψω πολύ να ξαλαφρώσω.

Το τραγούδι: έλα στ' όνειρο μου και περπάτησε...

Και στο κλάδεμα η παρόρμηση για ένα μήνυμα κατά τον Δ. Χριστόφια και τον Β. Λυσσαρίδη: αν λογαριάζετε να παίζετε έτσι με μένα, χωρίς καν να με ρωτάτε και χωρίς καν να δηλώνετε το όνομα μου, τότε θέλω να ξέρετε ένα πράγμα: θα σας συντρίψω. Ξέρετε τό πώς και ξέρετε τό πότε. Δεν είναι δα μακριά ο καιρός που περιμένω.

★

Πιόν Θεό υμνούνε οι άνθρωποι κάθε μέρα; Πιόν Θεό τραγουδούνε και δοξάζουνε τόσα εκατομύρια άνθρωποι; Σε πιόν προσεύχονται; Σε πιόν γονατίζουν;

Πιός Θεός είν' αυτός που κατακλύζει τα πάντα χωρίς βροχή; Που καίει τα πάντα χωρίς φωτιά;

Για πιόν χορεύουν τα κορίτσια; Για πιόν καρδιοχτυπούν; Είναι ο Έρωτας αυτός, είναι ο Έρωτας παιδιά, είναι ο Έρωτας.

Όλοι είμαστε παιδιά τού Έρωτα και μέσα από μια ερωτική μελωδία ήρθαμε στον κόσμο.

Ζωή σημαίνει Έρωτας, μην το ξεχνάς. Ζωή είμ' εγώ, είσαι συ. Ζωή είμαστε όλοι. Ζωή είν' ο Έρωτας, Θεός είν' ο Έρωτας και σ' αυτόν μόνο θα λογοδοτήσετε.

10 Ιανουαρίου, Τρίτη.

Και σήμερα χωρίς δουλιά. Έτσι περπάτησα κάμποσο στην Πόλη και γύρισα στο σπίτι πρίν τις 11. Κλάδεψα 2-3 ελιές και τώρα κάθομαι στο τραπέζι για φαΐ και για σημειώσεις.

Η πρώτη: εκείνος που ξέρει για την ύπαρξη τού βιβλίου μου και έχει μια δουλιά που του δίνει πέντε δεκάρες και δεν το πήρε ακόμα, πατάει ήδη με το ένα του πόδι στην κόλαση.

Η δεύτερη: είναι γεμάτος ο κόσμος από κυνηγούς Ειδήσεων. Και όμως νά που εγώ και η πόλη μου τούς προσφέρουμε και τους φωνάζουμε την μεγαλύτερη Είδηση που έγινε ποτέ στον κόσμο κι όμως κανείς δεν δείχνει να νιάζεται. Όλοι κλείσανε τ' αυτιά, κανείς δεν μας ακούει και κανείς δεν μας βλέπει και όλοι αγωνιούν ψάχνοντας για τρίχες.

Τι θέλετε ρε; Τι νομίζετε; Πως το κάνω από εγωισμό; Μα κι έτσι νάναι σε τι φταίω; Τι να κάνω αφού εγώ είμαι η Είδηση;

Η τρίτη είναι αυτό που είπα κάτι φορές στις ανεψιούλες μου, κι αυτό γιατί απλούστατα έτσι το είδα. Πως, δηλαδή, όπια δεν μ' αγαπά ασχημίζει. Και το εννοώ ασφαλώς: εκείνος που αγαπά κάτι το ωραίο, το σκέφτεται και το πονάει, παίρνει απ ' αυτό, μπολιάζεται απ' αυτό και εξομοιώνεται μ' αυτό. Και, στο κάτω κάτω, ότι κι αν πούμε εγώ αποτελώ δείγμα εκείνου τού ουράνιου και θείου κάλλους και εκείνος που μ' αγαπά ανταμοίβεται τουλάχιστον με το γήινο και ανθρώπινο κάλλος.

Στο σχολείο πάντως είδα πάλι την κορούλα μου. Κατάντησε σχεδόν ένα όν αναίσθητο κι αδιάφορο. Ξέρω όμως τι φταίει: είναι άδια η καρδιά τού παιδιού μου από την ακινησία. Όμως εγώ το πονάω. Λίγο έλειψε να κλάψω μπροστά της. Κι ύστερα στους δρόμους το ίδιο ένιωθα.

Σαν ξαναπέρασα ύστερα είδα κάπιες συμμαθήτριες της που παίζανε. Τους λέω: γιατί δεν λέτε και στην Ισμήνη να παίξει μαζί σας;

- Δεν την θέλουμε, είπαν. - Και γιατί; - Έτσι, δεν την θέλουμε.

Ω, το μοναχικό πλάσμα! Ξαναπήγα κοντά της. Στεκόταν στην πόρτα τής τάξης της με τα χέρια στις τζέπες. Χτές το πρωί ίδια ήτανε. Την ρώτησα αν θέλει δωράκι. Μου είπε "όχι". Την ρώτησα αν μ' αγαπάει. Μου είπε "ναι".

Ω, άραγε το πικραίνω το κορίτσι μου; Δεν παίζω αρκετά τις Πέμπτες μαζί του; Δεν πολεμάω αρκετά; Κι όμως θάκανα πολλά κορίτσι μου για σένα, θάκανα πολλά, τρελλά κι αιμοβόρα. Όμως κάνω υπομονή. Κάνε και συ κορίτσι μου όσο μπορείς κι όσο αντέχεις και θα το δεις: ο παπάκης σου δεν σε γέλασε. Τον χρόνο που έρχεται, τον δεύτερο από σήμερα Μάη θα νικήσει. Γι' αυτό ζει κορίτσι μου και γι' αυτό πολεμάει: για να νικήσει, να νικήσει για πάντα και για πάντα να σ' έχει κοντά του. Εσύ γέμισες τις μέρες τής πίκρας μου κι έτσι όσο αδιάφορο κι αν είναι το πρόσωπο σου που με κοιτά, εγώ ξέρω πως πρέπει ν' αντέξω ακόμα, πρέπει να κρατηθώ ακόμα.

Πρέπει ακόμα να κάνω δικαιοσύνη κοριτσάκι μου. Κι όσοι με κράτησαν μακριά σου δεν θα χαρούν ούτε μια από τις ημέρες εκείνου τού καινούριου κόσμου που θα χτίσω εγώ με το δάκρυ, με τον πόνο και με την υπομονή μου. Ούτε μια μέρα κορίτσι μου, ούτε μια μέρα.

★

Μετά το φαΐ ξάπλωσα και αποκοιμήθηκα λίγο. Στο μεταξύ είχε πιάσει από πριν μια μπόρα που τελίωνε όταν ξύπνησα. Έκανε κρύο. Πήρα μια ομπρέλα, έριξα το τρικό στους ώμους και τράβηξα κατά την Λίμνη. Ο ουρανός γύρω μου πλημυρισμένος από σύννεφα που έπαιρναν χιλιάδες σχήματα. Οι κάμποι και τα βουνά γύρω και η θάλασσα: μαγεία. Λες κι είχαν φτιαχτεί την ίδια τούτη μέρα. Έτσι δηλαδή: όμορφο τον έχεις κάνει αυτό τον κόσμο Θεέ μου, όμορφο πολύ.

Κάπου στα βόρεια φαίνονταν κάτι κομμάτια γαλάζιου ουρανού. Ω, κι έτσι όπως ένιωθα βαρύ τον πόνο μου και βαρύ το φορτίο μου και άπλωνα ολόγυρα τα μάτια μου με παράπονο, έτσι καθώς αναλογιζόμουν πως η αγάπη λιγόστεψε από τον κόσμο και έτσι όπως ένιωθα τα τείχη ανάμεσα στους ανθρώπους ήθελα τόσο να εμφανιζόταν εκείνος ο Θεός πίσω από κείνα τα σύννεφα καβάλλα στο πύρινο άρμα του και να περνούσε από μπροστά μου και να μου πει: Ούτοπε, ανέβα στο άρμα. Πάμε να κατακτήσουμε τον κόσμο.

Έτσι που λέτε κατηφόριζα: κυνηγόντας φαντάσματα. Κι έτσι ανηφόριζα: φεύγουν οι ώρες, φεύγουν τα χρόνια...

Ενώ: από Υγία ξέρω ότι αυτός ο χειμώνας είναι ο καλύτερος τών τελευταίων χειμώνων μου αλλά αυτό δεν με καθησυχάζει. Σίγουρα χρειάζομαι πολύ χαμαλίκι. Δυστυχώς ξοδεύω πολύ χρόνο σε σκέτα περπατήματα κι αυτό απέχει πολύ από του να με φορμάρει πλήρως.

★

Ω, που την μάθατε να ντρέπεται για την αγάπη: Αλίμονο σας όρνεα, Αλίμονο σας!

Το : πώς οι δημοσιογράφοι αντικατέστησαν τούς γύπες;

Στο μεταξύ ο Σαβάκης μού πούλησε άλλα τρία βιβλία. Ω!

★

Κατηφορίζοντας μετά τις εφτά από την Κινούσα: πως το σύστημα είναι όπως το κρύο: αποφασίζεις να κινηθείς απλά μέσα σ' αυτό και το νικάς. Ύστερα ξεκουράζεις το κορμί σου και το προφυλάσσεις με λίγα ρούχα παραπάνω μέχρι την επόμενη μάχη. Στο τέλος ένα στρώμα σε αναζωογονεί μέχρι να ξημερώσει η άλλη μέρα και τότε συνεχίζεις και τούτη την ημέρα τον αγώνα σου. Και την επόμενη το ίδιο, και την άλλη και πάλι το ίδιο. Μέχρι να έρθει η Ανοιξη...

11 Ιανουαρίου, Τετάρτη.

Ο Αριστοτέλης και ο Πλάτωνας. Οι απωθημένοι πόθοι και ο πόνος, αυτός ο απέραντος πόνος για κείνο το κορίτσι μου. Η Γιάννα, η βροχή και τα περπατήματα.

12 Ιανουαρίου, Πέμπτη.

Είδα ένα όνειρο. Πως είχα βρεθεί σε μια πόλη με κείνον τον δικηγόρο τής αιτήτριας και τον κατηγορούσα για όσα έχει κάνει για να στερηθώ τα παιδιά μου. Κάπου κατόπιν τού έλεγα πάνω στην υπόθεση τού διαζυγίου τής επόμενης Τρίτης αυτό που μου είπε ο Νόντας: να τους αφήσω να το βγάλουν μόνοι τους.

Τον άφησα βιαστικά και βγήκα στους δρόμους. Από όλες τις γωνιές πρόβαλλαν δροσάτα κορίτσια, μαθητριούλες και φοιτητριούλες. Εγώ τα κοίταζα με πόθο και με λατρεία και κείνες ή απόφευγαν να με κοιτάξουν ή με κοιτούσαν μ' αδιαφορία. Τότε μ' έπιασε ένα παράπονο, ένα

παράπονο! Ανέβηκα σ' ένα ποδήλατο και άρχισα να κατηφορίζω προσπερνόντας πλήθη και πλήθη και τραγουδόντας σπαραχτικά: άδια τα σπίτια, άδιοι κι οι δρόμοι, χωρίς παιδιά, κορίτσια ξέπλεκα, κορίτσια ολόδροσα, χωρίς καρδιά. Κτλ κτλ. Κάπου σε κείνην την κατηφόρα και σε κείνον τον σπαραγμό ξύπνησα.

13 Ιανουαρίου, Παρασκευή.

Και σήμερα χωρίς δουλιά. Δούλεψα δίο μέρες όλες-όλες την περασμένη βδομάδα και δίο αυτην. Μάστρος να σου τύχει.

Λοιπόν: μετά από ένα πρώτο 15λεπτο περπάτημα μετά τις 6 (τρώγοντας συνάμα) περπάτησα στις 7 και τέταρτο για 50 λεπτά. Πάντως θέλεις γιατί εταλαιπώρησα το στομάχι, θέλεις γιατί οι συγκεντρωμένες μου προσπάθειες δεν ήταν ικανοποιητικές, το γεγονός είναι ότι κάτι δεν πήγαινε καλά και δεν μπορούσα να συγκεντρωθώ αρκετά στην μελέτη τής Πολιτείας (τού Πλάτωνα).

Έτσι στις 9 και 20 πήρα τον δρόμο κατά την Κινούσα σέρνοντας πίσω μου, για πρώτη φορά φέτος, τον τροχό. Έκανα μάλιστα και κάπια διευθέτηση έτσι ώστε να εφαρμόζει στην μέση μου το σχοινί αντί να το κρατάω με τα χέρια. Ο χρόνος: 50 λεπτά.

Πρέπει πάντως να τον συνεχίσω, τουλάχιστον δίο φορές την ημέρα για τις μέρες τής άσκησης. Παράλληλα σκέφτομαι πως αν κάνω μια καλή προσπάθεια στον στίβο, τότε μπορώ να πιάσω το όνειρο μου.

★

Και χτές με τα παιδιά στο Δημοτικό. Χορτάσαμε κρυφτό. Η Ιωάννα - η νέα κοινωνική λειτουργός - ήταν μαζί μας και ήταν, σαν και την πρώτη φορά, αξιαγάπητη.

★

Πως το τι "πρέπει" και τό *τι* θέλω βρίσκεται μέσα στις καρδιές κάπιων παιδιών, στην καρδιά, ας πούμε, μιας Χαρούλλας.

Την είδα που λέτε καθώς κατηφόριζα αυτό το απομεσήμερο κατά τα ακρογιάλια τής Μακούντας. Ήταν στο αυτοκίνητο τού παππού της. Μόλις που είχε παρκάρει το αυτοκίνητο και έτσι καθώς είχε καμιά δεκαριά κάσες με μανταρίνια στην άκρη τού δρόμου τον ρώτησα αν θα φόρτωνε για να τον βοηθήσω. Δεν θα φόρτωνε, είπε, και προσφέρθηκε εκείνος να μου δώσει λίγα μανταρίνια. Η προσφορά του ήταν κι αυτού άκαιρη και την αρνήθηκα φυσικά αφού μόλις είχα φάει, δεν άντεχα περισσότερα, ενώ από μανταρίνια είχα πολλά. Μακάρι να έτρωγα τα δικά μου.

Κάνοντας λοιπόν να φύγω χαιρέτησα ζεστά την Χαρούλλα. Με χαιρέτησε και κείνη το ίδιο ζεστά. Την ξαναχαιρέτησα. Το ίδιο και κείνη. Ώσπου πήγα πιο κάτω και πριν πάρω την στροφή που θα μ' έπαιρνε ως τ' ακρογιάλι στάθηκα στον δρόμο, γύρισα πίσω και την χαιρέτησα ξανά. Με είδε - ω, μα τι λέω; -και μου κούνησε ζεστά το χεράκι της. Ένα φιλάκι δεν τόλμησα να της στείλω. Φοβήθηκα δα τις κακές ματιές αλλά ας είναι: της το χρωστώ. Έτσι κι αλλιώς τής χρωστώ πολλά, πολλά φιλάκια. Απλά γιατί την αγαπώ.

Και γω στα 36 μου να ζω σαν παιδί, να αισθάνομαι σαν παιδί, να γίνομαι σαν παιδί και σαν παιδί να ονειρεύομαι εκείνους τούς κόσμους τούς ξωτικούς, τους παραδισένιους, τους κόσμους με τους θησαυρούς και με την Αρετή.

Ω, σήμερα τέτια μέρα θα ήθελα να έκτιζα έναν Παράδεισο για σένα. Κι αφορμή και αιτία θα ήταν η ψυχούλα σου, η καλή σου ψυχούλα.

14 Ιανουαρίου, Σάβατο.

75' στις 9½ κατά την Κινούσα, με τον τροχό, 85' στις 5 και 40 ως τα προπύλαια τής Κινούσας, πάλι με τον τροχό. Γύρισα στο σπίτι τρέχοντας. Συν: κοιλιακούς πριν και μετά.

Α, πόση αλήθια ηδονή υπάρχει στην κούραση! Και δεν πρόκειται απλά για την Υγία ή για το "μη χείρον". Εδώ υπάρχει μεγάλη, σου λέω, ηδονή και σίγουρα χρειάζεσαι απόφαση και κότσια για να την γευτείς.

Τελικά ήπια νερό με την όρεξη μου.

15 Ιανουαρίου, Κυριακή.

Πρώτο περπάτημα στις 7½: 30 λεπτά.

Δεύτερο περπάτημα στις 9½ με τον τροχό ως την Κινούσα. Η επιστροφή τρέχοντας πάλι και ουρλιάζοντας έτσι σαν να έβγαζα από μέσα μου με τον μόχθο ένα άγριο θηρίο. Σύνολο: 80'. Έφυγα με ήλιο και γύρισα με βροχή.

Κι αυτό στην επιστροφή: πως δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης σήμερα έχουν μόνο οι πιο τιποτένιοι, εκείνοι ακριβώς που δεν ξέρουν καν τι σημαίνει ελεύθερη έκφραση.

★

Και σήμερα αυτή η επιθυμία να πάρω τούς δρόμους ψάχνοντας για κείνη την απέραντη Κυριακή, για μια ζωή άλλη, γλυκιά, ερωτική, χωρίς μονοτονία και χωρίς μοναξιά.

Κι αυτή πάλι η σύγκρουση μέσα μου ανάμεσα στην επιθυμία για ρέμβη και σχόλη και στην επιθυμία για εργασία και παραγωγή. Έτσι κι έτσι τούς πήρα πάντως τούς δρόμους. Ο κ. Κλεόπας με πήρε με το αυτοκίνητο του ως την Πόλη. Πέρασα έξω από το σπίτι τών παιδιών και ύστερα από την μάνα μου. Είδα μόνο για μια στιγμή στον γυρισμό τον Έκτορα και την Ισμήνη. Τίποτ᾽ άλλο.

Γύρισα με τα πόδια ως την Αιμνη ώσπου με βρήκε ο Ματθαίος και αποφάσισα και ήρθα μαζί του. Κλάδεψα για μιάμιση σχεδόν ώρα και τώρα, μετά από τούτη την σημείωση, θα ανηφορίσω ξανά, με τον τροχό πίσω μου, ως την Κινούσα. Έξι η ώρα στο μεταξύ και το γεγονός είναι ότι κατάφερα επιτέλους να καταπονήσω αυτή την καρδούλα μου.

Α, κι όσο για κείνους τούς δρόμους, νά τι μου έμεινε: στάχτη κι απόγνωση. Ω, τέτιος που είναι ο κόσμος σας, καλύτερη η μοναξιά και η ρουτίνα μου. ΟL Κυριακές και τα Σάβατα σας είναι πιο άθλια - δεν το βλέπετε; - από εσάς τους ίδιους.

★

Μιά ώρα με τον τροχό και επιστροφή περπατητός. Μόλις που άντεξα. Έτσι σκέφτομαι τον τροχό για μια μόνο φορά την ημέρα.

21 Ιανουαρίου, Σάβατο.

Πέντε και κάτι η ώρα. Το γεγονός: δούλεψα όλη την βδομάδα. Πήρα, μαζί με τις δίο προηγούμενες, 225 λίρες. 25 πάνε στις άδειες κυκλοφορίας, 40 στην ασφάλεια τού τρακτέρ και 160 για το βιβλίο. Κάτι που πήρα από το λάδι που έστειλα στην Ιουλία μού μείνανε ακόμα και θα καλύψω μ' αυτά κάπια άλλα έξοδα (βενζίνη, καντίνα, ψώνια) μέχρι να πληρωθώ ξανά. Θα μείνουν οι τελευταίες 43 λίρες για το αυτοκίνητο, 57 για τα λιπάσματα και 160 ακόμα για το βιβλίο.

Αλλο γεγονός: έπαθα σήμερα αυτό που εφοβόμουν. Ψες, που λέτε, αποκοιμήθηκα, ως συνήθως, εκεί που εκαθόμουν και έβλεπα τις Ειδήσεις. Τις άλλες νύχτες όμως έβγαινα στον δρόμο για ένα τελευταίο περπάτημα και ύστερα για λίγη ακόμα τηλεόραση.

Ψες όμως, νικημένος από την νύστα, αλλά και την περιέργεια, αποφάσισα να πέσω στο στρώμα. Κοιμήθηκα με το στανιό και ξύπνησα γύρω στις 3 με το κεφάλι μου να βουίζει.

Αφού το πάλεψα στο στρώμα για καμιά ώρα γυρίζοντας από δω και από κει σηκώθηκα την ώρα που το ρολόι έδειχνε 4 και 10. Μετά τα καθιερωμένα: τουαλέτα, νύψιμο, ξύρισμα και λίγη περιποίηση τού προσώπου (με λάδι) και των χεριών (με λεμονόλαδο) βγήκα στον δρόμο έξω από το σπίτι για ένα περπάτημα 45 λεπτών και έτσι καθώς ψιλόβρεχε σ' όλη την Γη είχα μαζί μου και την ομπρέλα.

Οι διαθέσεις μου: αναμονή, αναμονή πολέμων.

★

Αυτό, εδώ και κάτι μέρες: α, ο Θεός! Ο Θεός δεν ήταν, φαίνεται, τότε λιγότερο σχιζοφρενικός απ' όσο είστε εσείς τώρα.

★

Κάπια μέρα έπαψα πια να κλαίω στην θύμιση τους. Ήταν ο καιρός όπου- χειμώνας ακόμα, και κρύο - άρχισε να πνέει στην ατμόσφαιρα η πρώτη ανάσα κάπιων ανθισμένων αγριολούλουδων, αυτή η ανάσα που στάθηκε ως τώρα η μεγαλύτερη έμπνευση μου και η οποία, περισσότερο από καθετί άλλο, τροφοδοτεί την μανία μου για τον Καινούριο Κόσμο.

Όλα ήρθαν τόσο ανεπαίσθητα, έτσι σαν μια ανάσα από ανθισμένη μυγδαλιά που μπαίνει κρυφά απ' το παραθύρι και την νιώθεις να σου αγγίζει τα σωθικά.

Έτσι ήταν. Μόνο που χτές τα θυμήθηκα ξανά και κόντεψα να βάλω πάλι τα κλάματα.

Είχα σχολάσει απ' την δουλιά και πήρα τον δρόμο για ένα καλό περπάτημα που θα γέμιζε την καρδιά μου. Ο δρόμος οδηγούσε στον Σταυρό τής Ψώκας. Αγνωστα μέρη κι άγνωστα βουνά. Κι όμως είναι σαν να τα ξέρεις εδώ και αιώνες, σαν να τάχεις στην καρδιά σου εδώ και αιώνες και σαν να ζεις και να αναπνέεις μ' αυτά εδώ και αιώνες. Εκεί τα θυμήθηκα στα τελευταία παιχνίδια μας στο Γυμνάσιο. Τάφερα στον νου, κι ύστερα από κει στην άκρη τών χεριών και κει τα κράτησα απαλά σαν άγγελος προστάτης. Ω, να μην μου φύγουν, νάναι γερά και νάναι καλά. Να μ᾽ αγαπούν

και να τ' αγαπώ ως αύριο - μεθαύριο που θα τάχω στο πλάι μου στους μεγάλους αγώνες μου.

Στο μεταξύ απόμειναν οι τελευταίες σελίδες τής Πολιτείας. Ας τελιώνω λοιπόν.

22 Ιανουαρίου, Κυριακή.

Μετά τις 4 με βροχή ως την Λίμνη. Έτσι: περίπατος ανάμεσα από τις αναμνήσεις. Κι ένας πόθος για αγώνες, αδυσώπητους αγώνες. Για τα κορίτσια που τέτια Κυριακή έπρεπε να παίζαμε μαζί. Μια μανία και μια δίψα για την Ουτοπία, μια γροθιά υψωμένη στον ορίζοντα και πίσω της βουνά και θάλασσες.

★

Κάτι σημειώσεις από την "Ελληνική Μυθολογία" τής Έντιθ Χάμιλτον. Η πρώτη: δίο ιδέες πάλευαν στο πρόσωπο τού Απόλλωνα: μια πρωτόγονη και βάρβαρη και μια ευγενική και ποιητική.

Η δεύτερη: στην Αρτεμη παρουσιάζεται ολοκάθαρα η αβεβαιότητα ανάμεσα στο καλό και το κακό που φαίνεται και σε κάθε άλλη θεότητα.

Κι από τον Πλάτωνα: αυτός που δεν τον άγγιξε ο Έρωτας περπατά στο σκοτάδι.

23 Ιανουαρίου, Δευτέρα.

Όταν σχολνάω απ' την δουλιά και κοιτάζω μέσα από τα παραθύρια τού αυτοκινήτου την καταπράσινη Γη νιώθω να εισβάλλει στην ψυχή μου μια απέραντη θλίψη.

Με τέτιες περίπου διαθέσεις άφησα την Λυσό και έφτασα στην Πόλη. Εκεί περπάτησα μελαγχολικά κάπου ανάμεσα στο τώρα, στο χτές και στο αύριο. Οι εικόνες με έσπρωχναν πάλι ολόισια στο κλάμα. Κάπου σε μια στροφή άκουσα κάτι φωνές παιδιών και ανεπαίσθητα πέταξε ο νους μου στην Ουτοπία κι αναρωτήθηκα αλήθια για το πώς θα περνούν οι Ώρες εκεί και τι θα παίζουν τέτια ώρα τα παιδιά; Στο δειλινό, στο σούρουπο και παραπέρα; Με πιά τραγούδια θα κοιμούνται και με πιά θα ξυπνούν;

Οι ήχοι που δονούσαν στην καρδιά γνωστοί: άδια τα σπίτια, άδιοι κι οι δρόμοι. Και παραπέρα: η ομίχλη μπαίνει από παντού στο σπίτι.

Κι η Νάταλη το βραδάκι στο ποδήλατο, έξω από κείνο το γραφείο δεμάτων, εκείνο το φιλί στα μαλιά, το γλυκό της προσωπάκι και κάπου στο τέλος η καληνύχτα.

Ω, κι αυτή πάλι απόψε η ασίγαστη δίψα για ηδονές, για ατελίωτες ηδονές.

★

24 Ιανουαρίου, Τρίτη.

Ήταν περασμένη η μία όταν πέρασα από κείνο το Δημοτικό για να δω λιγάκι τα παιδιά. Πρώτα είδα τον Έκτορα στην πλατεία και αφού του είπα να πάρει την υπολογιστική που του είχα αγοράσει από το αυτοκίνητο μου -το είχα αφήσει εκεί στις καρυδιές, κοντά στο σπίτι τους-τράβηξα για το σχολείο. Τα παιδιά είχαν κιόλας σχολάσει. Υπέθεσα πως η Ισμήνη θα είχε φύγει με την Νάταλη και έτσι πήρα τον δρόμο κατά το σπίτι τής Νάταλης.

Πριν κοντέψω στο μαγαζί τού Γιώργου με τα "υλικά οικοδομής" περπατούσαν μπροστά μου εκείνες οι εκταίες που όταν με δουν κάνουν ολόκληρη φασαρία. Εκεί που ήμουν στα 30-40 μέτρα πίσω τους, κάπια κοίταξε πίσω, με είδε που ερχόμουν προς το μέρος τους, τόπε στις άλλες και έτσι στα καλά καθούμενα ιδού και θέμα. Στα δεξιά τού δρόμου περπατούσαν δίο άλλες που δεν είχαν ειδοποιηθεί εγκαίρως για τον... κίνδυνο και σχεδόν τις προσπερνούσα όταν κοίταξαν πίσω και με είδαν. Το ένα κορίτσι ήταν καλό, σοβαρό και αγαπημένο, όμως η άλλη, έτσι παλαβή που ήταν, τρόμαξε και άρχισε να τρέχει παρασύροντας τις όλες μαζί της.

Εγώ το βήμα μου, τον ρόλο μου και το χαμόγελο μου. Τους λέω: τι παίζουμε ρε κορίτσια; Το "τρέξε να σε πιάσω"; Δεν έχω όρεξη σήμερα για τέτια παιχνίδια.

Κάπια επανέλαβε τα λόγια μου κοροϊδευτικά. Κι εγώ να τις ακούω και να τις κοιτάζω λες για να τις πιώ. Αγαπημένες μου φωνές, αγαπημένα χείλη...

Λίγο πιο πέρα, έξω απο το σπίτι τής Νάταλης, ήταν η Ισμήνη με την μάνα της που την είχε επισημάνει πρώτη. Ήταν βέβαια και εκεί στην πλατεία που ήμουν με τον Έκτορα αλλά δεν έκανε όπως τις άλλες φορές. Φαίνεται το καλοσκέφτηκε. Μάλιστα εκεί στις καρυδιές φώναξα τής Ισμήνης: Ισμήνη, θέλεις χυμό; (είχα έναν στο αυτοκίνητο). Εκείνη είπε "ναι" και η μάνα της - ω τού θαυματος!-την άφησε και ήρθε και πήρε τον χυμό, συν τα φιλάκια.

Ύστερα έξω από το σπίτι τους, όταν σταμάτησα για να τους αφήσω τα μανταρίνια και ενώ ήταν κοντά μου η Ισμήνη και ο Έκτορας, δεν επενέβη και μπήκε διακριτικά στο σπίτι.

Ε, ας είναι καλά. Τέτια πράγματα όμως δεν είναι αρκετά για να την θέλω να γυρίσει. Όλα κι όλα. Αρκετά τράβηξα απ' αυτήν, αρκετά!

★

Ήταν 20 λεπτά πριν τις έξι όταν άφηνα το σπίτι για ένα περπάτημα κατά την Λίμνη. Σούρουπο δηλαδή, σχεδόν βραδάκι. Ο ουρανός ήταν κόκκινος στην δύση και κάπου ψηλά απλώνονταν κάτι μικρά γκρίζα σύννεφα. Εγώ περπατούσα με το μιαλό μου πάντα χαμένο κάπου ανάμεσα στην Ουτοπία και στους αγώνες εκείνους που θα την κάνουν κάπια μέρα πραγματικότητα. Η μανία μου έδενε τα χέρια μου σε γροθιές ενώ από το στόμα μου έβγαινε το μουγκρητό τού λιονταριού που ετοιμάζεται να κατασπαράξει το θύμα του. Ήθελα να ριχτώ σε μάχες και σε πολέμους, για τώρα και για πάντα ήθελα να ορμήσω σε κείνες τις χίλιες θύελλες μαζί, σε τυφώνες και σ' αστροπελέκια, "να νικήσω ή να νικηθώ, να σκοτώσω ή να σκοτωθώ".

25 Ιανουαρίου, Τετάρτη.

Η ελληνική ποίηση και τα ελληνικά τραγούδια, τα ελληνικά παιδιά και τα ελληνικά χρώματα: αυτά με σκοτώνουν κι αυτά με ανασταίνουν.

Στην Λυσό το πρωί: στον Πειραιά, στο πασαλιμάνι, Κυριακή απόγευμα, γιορτή μεσ' το λιμάνι. Κτλ.

Χτές στην κοιλάδα: στα περβόλια μέσ'τους ανθισμένους κήπους...

Το απομεσήμερο: αγόρι μου στολίδι μου σαν γέρνεις και μ' αγγίζεις...

Και προχτές: πάρε με πάλι σαν παιδί και πες μου παραμύθια...

Η ελληνική μυθολογία, τα χρόνια μου στα σχολεία και τα παιδάκια μου στα σχολεία, κάπιοι παλιοί συμμαθητές που άφησαν κάτι αναμνήσεις.

Το παιχνίδι με τα παιδιά στα χόρτα πίσω από το βενζινάδικο. Στην Αργάκα η Δώρα, ύστερα το σπίτι κι η ερημιά τού σπιτιού.

Και στο τελευταίο περπάτημα τής νύχτας ο Θοδωράκης, κάτι τραγούδια του που αγάπησα και τραγούδησα στην μοναξιά μου, ο αγώνας, οι προφητείες τών καιρών, οι άνθρωποι και εκείνη η επανάσταση τών δοξαριών που ονειρεύτηκα.

Και στο τέλος: κοντά στα ξημερώματα, κοντά στα ξημερώματα και πριν να βγει ο ήλιος...

Ω, πού είστε παιδιά, καλά παιδιά, αγαπημένα. Πού είστε φίλοι; Πού είστε αδερφοί;

Έτσι ν' αρχίζει η μέρα λοιπόν, και έτσι να τελιώνει: όλα και σήμερα ανακατωμένα, η πίκρα με την χαρά, η ελπίδα με την απελπισία, όλα ανακατωμένα.

Και νάναι τ'άστρα ψηλά στον ουρανό, και στην Γη η παγωνιά, να θυμάσαι κάπιους ποιητές και κάπιους ανθρώπους, κάπιες εποχές και κάπιους καιρούς και σαν κάθε μέρα εκείνα τα παιδιά και εκείνο το ποίημα: ήτανε Θεέ μου μια φορά τρεις νέοι, τρεις φίλοι, τρία παιδιά...

Ω, πότε θα κλάψετε και σεις ρε άνθρωποι μια φορά; Πότε θα πονέσετε; Πότε θα θυμηθείτε και πότε θα νοσταλγήσετε τις στιγμές τού χαμένου σας καιρού; Πότε θα αγαπήσετε και πότε θα ερωτευτείτε;

Κι έτσι λοιπόν που είχα μέρες και μέρες να κλάψω, νά που απόψε δεν άντεξα. Κι έτσι όπως ακούμπησα στο αυτοκίνητο και κοιτούσα τ' αστέρια ψηλά στον ουρανό άφησα τα δάκρυα μου να κυλήσουν στα μάγουλα και τους αναστεναγμούς να αντηχήσουν στην σιωπή. Να κλάψω πολύ δεν είχα δύναμη. Η σκηνή έκλεισε γρήγορα. Η συνέχεια ήταν η συνηθισμένη: σημειώσεις. Ώσπου πέρασε κι αυτό.

Ω, σας ευχαριστώ παιδάκια μου, σ'ευχαριστώ ζωή. Σας ευχαριστώ Έλληνες. Για την ποίηση και για τα τραγούδια που χαρίσατε στην Γη τών ανθρώπων σάς ευχαριστώ Έλληνες. Και για τα τραγούδια που χαρίσατε σε μένα, πάλι σάς ευχαριστώ .

★

Πως: εχθροί μου είναι οι όπου Γης αγροίκοι.

Ενώ η αλήθια είναι πως τελικά πέρασαν και οι έντεκα και δεν πέρασε, δεν πέρασε...

26 Ιανουαρίου, Πέμπτη.

Μόνος κι απόψε με τον ουρανό μου και με τις μνήμες μου.

Αδιες κι απόψε οι κάμαρες, σιωπή απέραντη. Αμέτρητα τ' αστέρια στο στερέωμα, κι ο χρόνος μια αιμάσσουσα πληγή. Έτσι περίπου: η ομίχλη μπαίνει από παντού στο σπίτι.

Ένα καλό μαντάτο περιμένω, ένα μαντάτο που θα δώσει ξανά στην καρδιά μου την ελπίδα. Ένα μαντάτο περιμένω, γλυκό, αγαπημένο.

Χωρίς δουλιά πάντως κι αυτή η μέρα. Ενώ κάτι ιστορίες από την Ελληνική Μυθολογία μούφεραν και σήμερα το δάκρυ.

27 Ιανουαρίου, Παρασκευή.

Κάτι φωνές που απηχούν τον πόνο τής Γης από τα βάθη τών καιρών. Σαν η φωνή μιάς Ελευθερίας Αρβανιτάκη.

★

Τόσο που σ' αγάπησα και είναι ένας μήνας που έχω να σε δώ. Απολογούμαι Γιάννα γιατί σ' αγαπώ ακόμα.

Ω, κι έτσι που ξυπνώ κι έτσι που μεγαλώνει η μέρα και μικραίνει η νύχτα, σύντομα δεν θάχει αστέρια στον πρωινό ουρανό μου. Σήμερα μόλις που επρόλαβα το γκριζογάλανο χρώμα του. Σύντομα έφευγε το γκρίζο κι έμενε το γαλάζιο. Τ' αστέρια λιγόστευαν ολοένα ώσπου και σβύσαν όλα.

★

Ο Αυγερινός και λίγο πιο κει ένα άλλο φωτεινό αστέρι. Και στην μέση το φεγγάρι, διό μέρες πριν πεθάνει κι αυτό, μεταξύ νοτιά και ανατολής. Οι εικόνες που λατρεύω.

★

Ο Κοσμάς για το βιβλίο μου: "άλλον που μιαν πελλάραν δεν (ε)γράφεις".

Στην αρχή είχε πει πως το διάβασε εκατό φορές για να καταλήξει στο τέλος να παραδεχτεί ότι δεν το άνοιξε καν. Πέντε-έξι φορές αν το πει, θα τον πιστέψουν πολλοί και η όλη άποψη που θα μείνει στην σκέψη τών αγελαίων ανθρώπων για το βιβλίο μου θα είναι αυτή: πελλάρες.

Ε, και προφανώς αυτά τα λένε για να απαλλαγούν από την... υποχρέωση να το αγοράσουν.

29 Ιανουαρίου, Κυριακή.

Με κείνο το γυμνό κορμί τής Μαίρης μετά τα μεσάνυχτα στην τηλεόραση, με κείνο κοιμήθηκα και με κείνο ξύπνησα. Με κείνο περπάτησα, με κείνο διάβασα σελίδες τής Ελληνικής Μυθολογίας και κείνο αναζητώ. Ήταν η μόνη υπέροχη εικόνα σε ένα, κατά τα άλλα, αποτρόπαιο έργο.

Ενώ στο " φαντάστικο" έχασα κάτι καλές φάσεις που θα εξημέρωναν κάπως το πνεύμα μου. Είχα βγει για περπάτημα ενώ είχα δυναμώσει τον ήχο τής τηλεόρασης στο φουλ. Όταν μπήκα στο σπίτι η σκηνή είχε τελιώσει. Μόλις που πρόλαβα και τους είδα στην ... υπόκλιση. Εκείνος φορούσε μια βράκα και εκείνη μια πουκαμίσα κι ένα σλιπάκι. Πάντως ο Σπύρος υποσχέθηκε και... καλύτερα. Ως το άλλο Σάβατο λοιπόν.

Στο μεταξύ σκέφτομαι να βομβαρδίσω κυριολεκτικά την Ελλάδα με τα βιβλία μου. Σημείωσα ήδη τούς: Μαρκόπουλο, Σαβόπουλο, Σερέζη, Παπαδόπουλο - Κουλιανού, Μικρούτσικο, Μπακογιάννη.

30 Ιανουαρίου, Δευτέρα.

Αυτό: πως αυτή την έμμονη και μανιώδη ροπή τών ανθρώπων προς την χοντροκοπιά, την μισαλλοδοξία, το ψεύδος, την συκοφαντία, τον εντυπωσιασμό και την αυτοκαταστροφή, μόνο μια εξίσου έμμονη και μανιώδης (αλλά γνωστική, συνεπής και ενσυνείδητη) βία θα μπορέσει να την σταματήσει.

★

Είδα την Γιάννα σήμερα, έπειτα από τόσον καιρό. Ω, πόσο σ' αγάπησα! Τόχει γραμμένο ο Θεός το πόσο σ' αγάπησα και θα το δεις. Κουράγιο όμως κορίτσια. Πολεμάω για σας, πιστέψτε με: πολεμάω!

★

Ο μάστρος κέρδισε στο ΠΡΟΠΟ 35 χιλ. λίρες. Κάπια στιγμή εκεί στην Λυσό είπε: θα σου δώσω και σένα για να πληρώσεις το βιβλίο σου.

Ναι, έτσι το είπε, αλλά πριν καλά καλά τελιώσει την φράση του, το είχε με- τανιώσει. Τόσο λίγο κράτησε εκείνη η διάθεση. Αξιοσημείωτο.

Το σκέφτηκα μια στιγμή: εγώ να βγάλω το βιβλίο μου (του είχα πει πως θα προχωρούσα στον 2ο τόμο) με λεφτά άλλου; Να φτάσω δηλαδή στην Ιθάκη έτσι ουρανοκατέβατος; Όχι! Εγώ θέλω το ταξίδι μου ως την Ιθάκη νάναι μακρύ.

★

Για την δημιουργία; Να: αυτός ο Θεός έκανε τα δικά του παιδιά, εκείνος τα δικά του και ο άλλος ομοίως. Όπως ακριβώς τα κάνουν τώρα οι πατέρες αφέντες. Τα παιδιά του εκείνος τα ήθελε άγια και ο άλλος φιλήδονα. Με τον πόλεμο τών θεών υπερίσχυσε ο άγιος και, άσφαλώς, έθεσε εντολές αγιοσύνης. Έλα όμως που τα παιδιά τών άλλων θεών δεν τις γούσταραν.

Από την άλλη μπορεί ένας πατέρας να ελέγξει, ας πούμε, τα παιδιά του, όμως τα εγγόνια μπορεί να ξεφύγουν από τον έλεγχο του. Επιπλέον οι επακολουθείσες γενεές και διασταυρώσεις και όλα τα σχετικά έκαναν εκείνες τις εντολές να φαίνονται στα μάτια τών νέων ανθρώπων ολοένα και περισσότερο γελοίες, αναχρονιστικές και... απανθ ρωπ ιστικές.

Αυτός ο χαρακτήρας δημιούργησε εκείνον τον χαρακτήρα, ο άλλος τον άλλον κτλ και νά που χρειάστηκαν χιλιετηρίδες για να φτάσουμε στο συμπέρασμα πως ο άνθρωπος αποτελεί την σύνθεση όλων αυτών.

★

Ψες έκανα το τελευταίο περπάτημα μετά τις ενιά σκεφτόμενος ολοένα τον Ματθαίο. Δεν ησύχασα μέχρι που πήρα μια κόλλα χαρτί και έγραφα: Μ, αν δεν είσαι άξιος να πληρώνεις το νοίκι, τότε κάνεις καλά να φύγεις. Κατάντησες ένα άγχος. Λυπάμαι αλλά δεν σκοπεύω να παίζω για πολύ τον ρόλο τού κορόιδου σου.

Αφού τόγραψα λοιπόν πήγα ως κάτω και το έβαλα κάτω από τους καθαριστήρες τού αυτοκινήτου του.

Το γεγονός: μου χρωστά 4 νοίκια και σίγουρα πάει να τ' αυξήσει. Σύντομα θα φύγει και τότε θα τον τρέχω. Χέστα.

Α, κι ο πατέρας μου στο κρεβάτι τού θανάτου. Ψες, είπε η μάνα μου, φώναξε 50 φορές το όνομα μου.

Ενώ χτες ήρθε ως εδώ η Ίγκεν και ο Ρομάν. Ω, σας αγαπώ άνθρωποι, σας αγαπώ πολύ.

31 Ιανουαρίου, Τρίτη.

Από τον Προκόπη Γεωργίου πριν κάπιο καιρό: η αρετή περιαυτολογούσα τραυματίζεται, αλλά σιωπούσα πεθαίνει.

Και ψες από τον Δημήτρη: ο σσιήλλος τζιεί που τρώει λάσσει. Ή: ο σκύλλος εκεί που τρώει γαυγίζει.

Και στο Δημοτικό... Έτσι αγαπούν τα κοριτσόπουλλα. Μέχρι να μερώσουν. Πού θα πάνε;

Και για το γραφτό: είσαι τρελλός. -Αν εγώ είμαι τρελλός, εσύ τι είσαι; -Ένα φρόνιμο κορίτσι. -Καλά, και δεν ξέρεις ότι τα φρόνιμα κορίτσια τρελλαίνονται για τους τρελλούς; Έτσι κι αλλιώς μ' αρέσετε και σείς. Εσείς είσαστε όλη η ψυχαγωγία μου. Και πως κάνετε φασαρία για να ασχολούμαι μαζί σας δεν το ξέρετε ούτε αυτό; - Όχι. - Οχιές.

Και μια μικρούλα: τι γυρεύεις εδώ; Κι εγώ: γυρεύω την πιο όμορφη.

Α, κι ύστερα με τον σβανά (είχα αγοράσει πριν έναν και τον είχα μαζί μου καθώς περπατούσα) γέλασα με την καρδιά μου. Όλες έτρεχαν μακριά μου με πάταγο. Μόνο η Μαριάννα, η κόρη τού Ξάντρου, χαμογελούσε.

Φεβρουάριος 1995

2 Φεβρουαρίου, Πέμπτη.

Επηρεασμένος από την ανάγνωση τής Μυθολογίας και βασισμένος σε κείνο το αξίωμα: πως

"οι μοίρες είναι πιο πάνω από τους Θεούς" έπλασα με το μιαλό μου μια ιστορία: πως δηλαδή ήταν γραμμένο από τις Μοίρες έτσι ώστε ο Θεός που θα απέμενε από την αναμέτρηση του με τους άλλους Θεούς να είναι καταδικασμένος με τον θάνατο τους να δεχθεί μέσα του το πνεύμα τους. Έτσι ο Θεός τής αγνότητας έγινε και Θεός τού Έρωτα. Όσο κι αν το πάλεψε με τον εαυτό του, τελικά κατάλαβε πως δεν μπορούσε ούτε αυτός να ξεφύγει από το πεπρωμένο του.

Κι αυτό: πως ο κόσμος ξεκίνησε από μια απλή και πρωτόγονη ζωή (ή πνεύμα) για να καταλήξει σε μια εξελιγμένη και σύνθετη.

4 **Φεβρουαρίου**, Σάβατο.

Από την περασμένη Τετάρτη εκείνες οι κουβέντες στην Λυσό από τον Παναή και τον Σάβα. Με ρωτούσαν, που λέτε, για το πώς θα λειτουργήσει το σύστημα μου και όταν ήρθε ο λόγος στα αυτοκίνητα τούς τόπα: κάθε μηχανή που δεν θα είναι σε θέση να παράγει ένα ωφέλιμο έργο θα παραλύσει. Ο Παναής είπε: θα μου πάρεις το αυτοκίνητο μου; Δεν έχει όπλα να σε καθαρίσουμε; Κι εγώ: δοκίμασε και σου λέω πως δεν θα έχεις την ευκαιρία να επανορθώσεις. Θα σε τσακίσω Παναή.

Ύστερα έλεγαν: θα πάρεις πενήντα ψήφους. Ή : μόνο την ψήφο σου θα πάρεις. Πριν μάλιστα μού είχε πει ο Σάβας πως μίλησε ο ... Ευστρατίου στον Πύργο, πως τον ρώτησε για μένα και εκείνος είπε: εν πελλός. Έσιη λλία ριάλια τζι'εν να τα φάει τζ' εν να παραιτήσει. Όταν ο Σ. τού είπε πως δουλεύουμε μαζί, εκείνος είπε: άθρωπος υποψήφιος βουλευτής, δουλεύκει καλουπσιής;

Ο Σάβας είπε: σε έκανε ρεζίλι. Κι εγώ: για τους νούσιμους εκείνος είναι που έγινε ρεζίλι. Και εσείς επίσης που τον ακούετε.

Τους είπα: σύντομα θα ορκίζεστε - καί εσείς καί εκείνος - σε θεούς και σε διαολους πως δεν είπατε ποτέ όσα είπατε και θα πληρώσετε μάρτυρες για να μαρτυρήσουν πως είναι αλλιώς που τα είπατε ή πως δεν άκουσαν και δεν κατάλαβαν καλά εκείνοι που άκουσαν. Θα χάσετε όμως τα λόγια σας.

Στην Πόλη ύστερα ο Χρίστος (Κων/δης, εξ Ελλάδος): επαναλαμβάνεις τον ίδιο τον εαυτό σου. - Για πιό σημείο μιλάς; - Για τις επιστολές.

Πριν με είχε ρωτήσει: πώς πάει το βιβλίο; Κινείται; - Λίγα πράγματα. Κι εκείνος: κοίταξε, ο Κύπριος αναγνώστης θέλει μυθιστόρημα... Πάντως "ο Αγών μου" ήταν καλύτερο.

Ναι, είναι γεγονός πως του είχα δώσει κάποτε τον "Αγώνα μου" και το πρώτο σχόλιο του ήταν μια κοτσάνα τόσο μεγάλη όσο και τούτη για το "Πορτραίτο". Κάπου θα την έχω σημειώσει. Σίγουρα πάντως έχει τον χρόνο- και την ευκαιρία, πιστεύω-να την αναιρέσει.

Η διάθεση μου εκείνο το δείλι ήταν τόσο μελαγχολική . Περπατούσα στους δρόμους και μόλις που κρατούσα τα δάκρυα μου. Θέλεις απ' αυτά, θέλεις από την κούραση, θέλεις από την μοναξιά, το γεγονός είναι πάντως πως ένιωθα την καρδιά μου να σπαράζει.

Πηγαίνοντας για το χωριό σταμάτησα στην Λίμνη και έμεινα μέσα στο αυτοκίνητο κάμποση ώρα βυθισμένος στον πόνο και στην μελαγχολία μου. Σουρούπωνε κι έκανα να φύγω όταν ήρθε ο Γιαννής (ο Πάρπας) με τον Νικόλα, τον ανεψιό του.

Ο σκοπός του ήταν να ρίξει κάτι δίχτια. Έτσι αποφάσισα και κατέβηκα από το αυτοκίνητο, κάναμε μια τόκα, και στην αποβάθρα τούς βοήθησα λίγο να ρίξουν τα δίχτια.

Κάπου εκεί αποφάσισα να του πω εκείνο το σχόλιο τού Χρίστου αλλά πριν προλάβω να ολοκληρώσω με σταμάτησε: το βιβλίο σου είναι το ττόπ (top: κορυφή). Δεν το περίμενα να είναι τόσο ωραίο.

Τι να σας πω εγώ; Η αλήθια για το βιβλίο μου είναι αυτή, την ήξερα δα προτού το γράψω, και τιμή σ' όπιον την βλέπει.

Ας είναι. Σ'ευχαριστώ Γιαννή, σ' ευχαριστώ.

Τώρα για χτές, τι θα έλεγα για χτές; Να, η μέρα πέρασε όπως κι αν πέρασε, αλλά η νύχτα μου ήταν καταθλιπτική, νύχτα πονοκεφάλου. Τι να σ' τα λέω; Ευτυχώς υπάρχει και ο εμετός αλλά, όπως συνήθως, δεν έχω και τίποτα για να βγάλω.

Στην Πόλη ήταν περίπου σε μέτρια ένταση ο πόνος. Έτσι κι έτσι πέρασα από την μάνα μου και την αδερφή μου. Η Αντρούλλα μούδωσε παστίτσια για τα παιδιά και περνόντας έξω από το σπίτι τους έδωσα ένα στην Ισμήνη. Ύστερα στο σουπερμάρκετ τούς αγόρασα χαρουπόλεμο και

πούδρα. Έκανα μετά κάνα-διο γύρους στην Πόλη και κει που έκανα να φύγω είδα την Αφρούλλα έξω από το σούπερμαρκετ. Καθώς την πλησίασα μού είπε πως περίμενε κάπιον (ή κάπιαν) για τον χορό.

Κι ως γεγονός από το υπόγειο εκεί έβγαιναν ήχοι. Έτσι λοιπόν πήγα στην πρόβα τού χορού. Έκατσα στο ξύλινο πάτωμα και κει μέσα στην ζάλη μου παρακολουθούσα. Παιδιά τού Γυμνασίου και του Λυκείου όλα, κορίτσια και αγόρια ολάνθιστα. Η Μαρία, η., και η... και ο... Τα χάρηκα πολύ, όσο πολύ μπορούσε βέβαια να τα χαρεί ένας άνθρωπος στο χάλι το δικό μου. Η Στέλλα όλο με κοιτούσε γλυκά. Κι ως γεγονός είναι λίγος καιρός που κατάλαβα ότι με προσέχει και μ' αγαπά έτσι όπως πρέπει ν' αγαπούν τα κορίτσια.

Κάπια ώρα αποφάσισα να φύγω. Σηκώθηκα, πλησίασα τα παιδιά και τον δάσκαλο τους εκεί που ετοιμάζονταν για την συνέχεια τής πρόβας και τους είπα: παιδιά, εγώ πρέπει να φύγω. Προτού φύγω όμως θέλω να σας πω πως η δουλιά που κάνει ο Ανθούλης[56] εδώ είναι η καλύτερη δουλιά που έχει γίνει ποτέ σ' αυτό τον τόπο.

Μ' αυτά τούς άφησα κι ήρθα εδώ στο κρύο μου και στ' αρώματα τών αμυγδαλιών μου. Ω, πόσο καλά την ένιωθα αυτή την τραγωδία που την συνέθεταν από την μια το κρύο και η ζάλη μου και από την άλλη οι αμυγδαλιές και οι ματιές τής Στέλλας.

Κάπου μεταξύ περπατημάτων, μυθολογίας, Ειδήσεων και νύστας ο πόνος μεγάλωνε, μεγάλωσε αρκετά ώσπου ήρθε ο εμετός, ξανάρθε σε λίγο ώσπου λιγόστεψε ο πόνος. Περπάτησα για τελευταία φορά μετά τις δέκα και ύστερα έπεσα για ύπνο.

Το ξύπνημα ήρθε στις 7. Έτσι: αναγεννημένος από τις τέφρες. Τέλιωσα με την Μυθολογία, όργωσα λίγο με το τρακτέρ, αργά το απόγευμα κλάδεψα μια ελιά και με το σούρουπο ήρθα στο σπίτι για ότι προφτάσω από το 3-2-1. Το πρώτο που πρόφτασα πάντως μού ενέπνευσε ένα μήνυμα κατά την... Αννα Μαρία. Αυτό: Αννα Μαρία, είσαι σπαστικιά, απαίσια, αποκρουστική.

Ευτυχώς η συνέχεια δεν ήταν σαν κι αυτήν. Κάπια άλλη πήρε τον λόγο για άλλο θέμα, φωτογράφισα λίγες γλυκές εικόνες ώσπου τελίωσε κι αυτό. Περπάτημα ύστερα στις *6* γράψιμο μετά, και η συνέχεια γνωστή: ξανά περπάτημα, Ειδήσεις κι αναμονή τού Fantastico.

★

Κι ο Ματθαίος προψές. Ήρθε να μου παραπονεθεί για το σημείωμα. Μου θύμωσε κιόλας... Τα παιδιά του πεινάνε, λέει, και όπως του έκανα θα μου κάνει... Πάντως μούφερε ένα νοίκι. Και μη χειρότερα.

Σήμερα πάντως ήταν πολύ καλός. Κατά το δακτυλίδι τού Σολομώντα δηλαδή όλα: όλα περνούν.

Αυτό από την 3η, από το τέλος, σελίδα τής Μυθολογίας:

... Υπάρχει στην "Πεζή Έντα" μια προφητεία που μιάζει καταπληκτικά με το βιβλίο τής Αποκαλύψεως και που λέει πως ύστερα από την ήττα τών Θεών, όταν ο ήλιος θα σκοτεινιάσει, η γη θα βυθιστεί στην θάλασσα, τα πυρωμένα άστρα θα πέσουν από τον ουρανό και η φωτιά θα αναπηδήσει μέχρι τον ίδιο τον ουρανό. Τότε θα δημιουργηθεί ένας καινούριος ουρανός και μια καινούρια γη ξανά με την ίδια υπέροχη ομορφιά, με κατοικίες με χρυσές σκεπές, με τα χωράφια γεμάτα ώριμους καρπούς όπου θα βασιλεύει για πάντα η ευτυχία.

Τότε θα έρθει η βασιλεία τού Ενός, που βρισκόταν ψηλότερα ακόμη και από τον Όντιν και πέρ'από κει όπου μπορεί να φτάσει το κακό:

... του Ενός, του μεγαλύτερου από κάθετί που δεν τολμώ ούτε να πω το όνομα του και που λίγοι μπορούν να δουν πιο πέρα από την στιγμή τής πτώσεως τού Όντιν.

Στην προτελευταία σελίδα:

Η μπύρα κάνει στους θνητούς λιγότερο καλό απ' όσο πιστεύουν οι περισσότεροι. Και: ο άνθρωπος δεν ξέρει τίποτα αν δεν *ξέρει πως συχνά ο πλούτος γεννά τον πίθηκο.*

★

Ν' αλλάξουν θρησκεία; Ω, θα τόκαναν αν δεν είχαν τον φόβο πως ο Χριστός θα το μάθει.

Και μια δοκιμή για... στίχους: στα ολάνθιστα κλαριά σου άσε με ν' ανέβω ...

5 Φεβρουαρίου, Κυριακή.

Το top Γιαννή ,ναί. Όμως θα τους αφήσει το άγχος τους να το δουν; Ή μήπως θα πιστέψουν πως τους το προκαλεί το βιβλίο εάν το νιώσουν πάνω απ' αυτό;

Άγχος=ανικανότητα αφομοίωσης τής τροφής, της σκέψης και του οξυγόνου. Ο προάγγελος τού Έϊτς.

★

... Αυτός ομιλεί την γλώσσα τών ανδρών, και όχι τών ανδρεικέλων.

... οι σκύλλοι. Κι αν τους δώσεις να δώσουν κάτι στο αφεντικό τους θα πουν: αυτό το πράμα (ή: αυτή η μούρη) δεν θ' άρεσε στον αφέντη μου, ε, και τότε καμώνονται οι ίδιοι τα αφεντικά.

Και τους λένε σκύλλους, κυρίως γι' αυτό: είναι πειθήνιοι και δουλικοί απέναντι σε κείνους που τους τρέφουν, σε κείνους που έχουν το χρήμα και την ισχύ.

★

Η είδηση σήμερα: πήρα ένα σημείωμα από το PIK που μου ανακοινώνει ότι θα παρουσιάσει το βιβλίο μου στο πρόγραμμα τής Ραδιοφωνικής Εφημερίδας τής Τετάρτης, 15 Φεβρουαρίου 1995, μεταξύ 11+45 και 12 μεσημέρι.

Επιτέλους λοιπόν. Αυτό είναι κάτι, ναι, μόνο που απομένει να δούμε και τί παρουσίαση θα κάνει. Βέβαια πρέπει να έχω εμπιστοσύνη στον Κυριάκο Χαραλαμπίδη αλλά, εν πάση περιπτώσει, δυσκολεύομαι να πιστέψω πως θα υπάρξει άνθρωπος τής δημόσιας ραδιοφωνίας ικανός να κάνει μια παρουσίαση αντάξια τού βιβλίου μου. Οψόμεθα...

★

Είναι κάτι Τύποι (με κεφαλαίο) που όταν τους χαιρετάς σκέφτονται: "για να με χαιρετά αυτός παναπεί ότι είμαι σπουδαίος ή, τουλάχιστον, πιο σπουδαίος από κείνον". Γι'αυτούς είναι αδύνατον να αναγνωρίσουν στο χαιρέτισμα μια στοιχειώδη πράξη ευπρέπειας και ανθρωπισμού.

★

Σχεδόν τέσσερις και πεθύμησα την Χαρούλλα, τα χείλη της που μιλάνε και τα μάτια της που κοιτάνε.

Την σκέφτηκα μόλις πριν, εκεί που έτρωγα, και έδεσε κόμπο η καρδιά μου. Διό δάκρυα πρόλαβαν και κύλησαν στα μάγουλα.

Σκέφτηκα να πάρω τους δρόμους κατά το σπίτι της, να της χτυπήσω την πόρτα, ναρθεί να μ' ανοίξει και γω να της πω: σε πεθύμησα.

Έτσι, έτσι κι έτσι. Και δεν θάταν παράξενο αν ξεσπούσα σε κλάματα.

Πάντως είναι γεγονός πια: ώσπου να γράψω αυτά που έγραψα έγινε το κακό: με πήραν τα κλάματα. Τώρα θα με πάρουν οι δρόμοι. Κι ώρα μου καλή. Οδοιπόρος δεν είμαι; Σαν οδοιπόρος θα περάσω και σαν οδοιπόρος θα φωνάξω: σ' αγαπώ.

Φεύγω με τους ήχους στην καρδιά: αυτή τών χειλιών σου θα πάρει το μέλι...

★

Οι αμυγδαλιές στην αυλή και στο χωριό. Και οι λαψάνες στο χωριό. Τα ανθισμένα ρασιά στους δρόμους όπου περπατώ. Κι η αναμονή, η θλίψη, ο έρωτας κι ο πόνος για όλα κι η ελπίδα για όλα. Όλα και σήμερα ανακατωμένα.

★

Πέρασα έξω από το σπίτι της αλλά ούτε που τόλμησα να χτυπήσω την πόρτα. Σάμπως και δεν ήταν κανένας εκεί. Πήρα την ακροθαλασιά κατά την αποβάθρα. Γονάτισα λίγο μπροστά στο ταραγμένο κύμα κι ύστερα οι αναμνήσεις με οδήγησαν σε κείνη την πισίνα στην Λίμνη. Έκατσα λίγο σ' ένα παγκάκι και εκεί ήταν σαν να ξαναζούσε εκείνη η μέρα τού καλοκαιριού με την Δήμητρα, την Παναγιώτα και τ'αδέρφια μου. Ύστερα σε κείνον τον "ανατολικό συνοικισμό" κάθησα πάλι λίγο εκεί στο σπίτι που έμενε κάποτε εκείνη η Δήμητρα. Απέναντι έμενε τότε η Κλειώ και η Μαρία και πιο πίσω η Λένια με τ' αδερφάκια της.

Έτσι έβγαλα δηλαδή το δείλι: περίλυπος εστίν η ψυχή μου έως θανάτου. Κι έτσι: στα περβόλια, μεσ' τους ανθισμένους κήπους... Και δεν υπήρξε μνήμη, ούτε υπήρξε όνομα που να μην μου βουρκώσει τα μάτια. Κάτι εικόνες από το πρώτο μου χωριό, κάτι εικόνες από την χώρα και τα εργοστάσια,κάτι κορίτσια και κάτι ονόματα. Ώσπου, ώσπου με πήρε χαμπάρι ένας σκύλλος από το σπίτι τής Τζιλ και με πλησίασε γαυγίζοντας συνεχώς. Αυτό με συνέφερε.

Το δειλινό υποχωρούσε και έδινε την θέση του στο σούρουπο όταν ανηφόριζα, όμως τα

σύννεφα και το κρύο μένανε ίδια και απαράλλαχτα στον αέρα. Σαν έφτασα στο σπίτι η νύχτα ήταν γεγονός, κι η μοναξιά επίσης.

★

Στα περβόλια, μέσ' τους ανθισμένους κήπους. Από κει αναδύεται η πιο μεγάλη θλίψη τής ψυχής μου.

★

Και το "ψυχώ 3" ψες. Μόλις που έδειξε ένα κορίτσι στο μπάνιο. Και κει που νόμιζα πως θα βλέπαμε καμιά φάση, νάσου μια μαχαίρα να την πετσοκόβει και να την λούζει στα αίματα. Κάτι πόδια και μια μαύρη φουστάνα εγκατέλειπαν την σκηνή.

Τι τα θέλεις; Άλλαξα αμέσως κανάλι. Αυτή την φρίκη την άντεξα το περασμένο Σάβατο και δεν μου απόμενε αντοχή και για τούτο. Ας μου έλειπε. Αυτά τα έργα εμένα με αηδιάζουν, με ντροπιάζουν και με εξευτελίζουν κι ασφαλώς όταν θάχω την εξουσία θα τα χειριστώ δεόντως.

★

Α, ο ένας θα περιμένει να του το χαρίσεις γιατί είναι γνωστός, ο άλλος γιατί ήταν κάποτε δάσκαλος σου ή γιατί είναι δάσκαλος τών παιδιών σου, ο άλλος γιατί - λέει- θα σε ψηφίσει, ο άλλος γιατί είναι δημόσιος υπάλληλος: ΑΤΥΚ, ΑΗΚ, τμήμα Υδάτων και πράσινα άλογα ή απλά γιατί περνιέται για σπουδαίος. Εκείνος γιατί σε κέρασε καμιά φορά, αυτός γιατί είναι ο ταχυδρόμος σου, ο άλλος γιατί ίσως έκανες ένα τηλεφώνημα από το μαγαζί του, εκείνος γιατί είναι σύμβουλος ή δήμαρχος ή, έστω, πρώην σύμβουλος ή δήμαρχος, ο άλλος γιατί είναι επιχειρηματίας, τραπεζικός διευθυντής ή υπάλληλος, ο άλλος γιατί σού λέει καμιά καλημέρα και κείνος γιατί σε πήρε κάποτε - πριν χρόνια - πάρα πέρα με το αμάξι του ή έτσι απλά γιατί κοινωνικά είναι ανώτερος σου. Πως, στο κάτω-κάτω, μεταδίδεις τις ιδέες σου και πως αυτό πρέπει να είναι η αποστολή τού ιδεολόγου.

Ναι, και δεν θάταν βέβαια κι άσχημο αυτό εάν η πολιτεία αισθανόταν την αποστολή και το χρέος της απέναντι στους πνευματικούς ανθρώπους. Έλα όμως που κανένας δεν νιάζεται!

Ω, κι αν τους το πεις θα σου βάλουν τις φωνές και θα σου πουν πως δεν ενδιαφέρονται καθόλου για το βιβλίο σου και πως και να τους το χάριζες δεν θα το ήθελαν.

Κι αν το στείλεις και σε κάπιους θα πουν: αυτός δεν βρίσκει να το πουλήσει και νά που βρήκε εμάς τα κορόιδα για να το ξεφορτωθεί.

Κανείς πάντως δεν δείχνει νάχει διάθεση να πληρώσει το βιβλίο μου και γω, πάλι, δεν έχω την διάθεση να το χαρίσω. Όλα κι όλα.

★

Το δειλινό στην Πόλη ψιχάλιζε και δεν ψιχάλιζε. Και γω με τα χέρια σταυρωμένα περπατούσα και τραγουδούσα βουτηγμένος μέσα στην μελαγχολία τών σκέψεων και των ημερών μου: αγόρι μου, στολίδι μου, σαν γέρνεις και μ' αγγίζεις,

πιο πέρα κι απ' τα πέρατα τού κόσμου μ' αρμενίζεις.

Σταλιά - σταλιά κι αχόρταγα τα πίνω τα φιλιά σου

κουρνιάζω σαν αδύναμο πουλλί στην αγκαλιά σου.

Ασε να μπω στο σώμα σου την δίψα σου να σβύσω

και την καρδιά σου αγόρι μου δροσιά να την ποτίσω.

Σταλιά σταλιά κι αχόρταγα τα πίνω τα φιλιά σου... Κτλ, κτλ.

Τα παιδάκια μου πιο πέρα και τα όνειρα μου ακόμα πιο πέρα. Έτσι: είν' ο καημός μου θάλασσα και τ' όνειρο καράβι.

Και: οι κυρίσκοι. Όπως: οι τυρρανίσκοι.

7 Φεβρουαρίου, Τρίτη.

Εψές είδα ένα όνειρο. Πως έψαχνα, ως συνήθως, για μια γυναίκα και δεν την εύρισκα πουθενά. Ώσπου στο τέλος βρήκα κάπου μια κούκλα. Ήταν σχεδόν γονατιστή και γυμνή και έβλεπα σ' αυτήν όλα όσα ήθελα να δώ. Αν εξαιρέσουμε το γεγονός ότι ήταν ψεύτικη, κατά τ' άλλα είχε όλες τις χάρες. Σάμπως κι αυτές που συναντώ στον δρόμο είναι πιο αληθινές;

Έτσι σκέφτηκα με τον εαυτό μου και έτσι μίλησα: αφού στο κάτω κάτω δεν βρίσκονται γυναίκες διαθέσιμες για έρωτα, τότε ας περάσω τουλάχιστον μ'αυτήν.

Κι αλήθια, δεν θάταν και τόσο άσχημη ιδέα μια κούκλα για να ικανοποιείς απάνω της τις ανάγκες σου. Άσε που θα σου έλειπαν κι ένα σωρό προβλήματα.

Εν πάση περιπτώσει: έτσι ξύπνησα, ντύθηκα, περπάτησα, έφαγα και ξαναπερπάτησα ύστερα περιμένοντας να φτιάξει ο καιρός ίσως και πήγαινα στην δουλιά για το μεροκάματο. Έφυγα τελικά από το σπίτι στις οκτώ. Ύστερα στην Πόλη έξω από το καφενείο περίμενα-πάντα περπατόντας-τον μάστρο ν' αποφασίσει αν θα πάμε στην Λυσό για δουλιά.

Τ' αποφάσισε τελικά. Και κει που τον άφηνα και πήγαινα στο αυτοκίνητο πήρε το μάτι μου την ξαδέρφη μου την Σωτηρούλλα, δίπλα στο κομμωτήριο της.

Είχα τόσο καιρό να την δώ, τόσο καιρό να την σκεφτώ, λες και δεν υπήρχε στην Γή. Ναι, κι έτσι όπως της είπα "καλημέρα" και της έδωσα το χέρι κι έτσι όπως μούδωσε εκείνη το δικό της, έτσι πέρασε όλη μέσα στο αίμα μου. Και την ένιωθα μαζί μου ερωτικά στον δρόμο και στις πρώτες ώρες στην δουλιά. Ώσπου μ' άφησε κι αυτή κι ήρθαν μορφές και εικόνες άλλες, όνειρα άλλα και οράματα άλλα.

Όλη την ημέρα πάντως την έβγαλα στο ξεσπόντισμα. Καλά και την άντεξα, έτσι, χωρίς κίνηση. Στην Πόλη ύστερα έβγαλα το άχτι μου. Περπάτησα σε δρόμους έξω από την Πόλη κατά το Δασάκι κι έσειρα μαζί μου στα μοναχικά μου βήματα όλου του κόσμου τα φαντάσματα.

Το τραγούδι που συνόδευε την σιωπή μου: όταν ακούσεις βήματα στης μοναξιάς τούς δρόμους.

Ανηφορίζοντας ύστερα, μετά τις 7, κατά την Κινούσα: ένα μόνο πράγμα μπορεί να είναι παρήγορο με τους κόπους: το να τους υφίστασαι μαζί με άλλους.

Κι αυτός ο απολογισμός: νομίζω πως κουράστηκα με τις λέξεις μου.

8 Φεβρουαρίου, Τετάρτη.

Μ' έδιωξε σήμερα ο μάστρος. Τον είχα ρωτήσει μετά που σχόλασα για το πού θα δουλέψουμε αύριο και μου απάντησε: δεν έχει δουλιά αύριο.

Του λέω: πώς και δεν έχει δουλιά αύριο μάστρε; Έχει ένα σωρό σανίδια ακαθάριστα.-Θα τα καθαρίσω εγώ, είπε.

-Ρε Παναή, του λέω εγώ, αν δεν με θέλεις (μού έλεγε ο Σάβας το πρωί πως προ- τίθεται να με διώξει) πες μου το να γυρέψω αλλού δουλιά. Η απάντηση του: γύρεψε αλλού.

Έτσι κι έγινε. Κι ασφαλώς δεν θα κάτσω εγώ να σπάσω. Πολύ θα ήθελα να γινόταν αυτό σε μια-διό βδομάδες, όταν θα είχα τελείως ξοφλημένο το βιβλίο, αλλά τι να γίνει; Φαίνεται δεν του ήμουν σε ικανοποιητικό βαθμό δουλικός και υποτακτικός, ενώ σίγουρα έκανα και κάπια σχόλια που δεν μου τα συγχώρεσε.

Πχ: έλεγε ο Σάβας όταν έσπασε ένα σανίδι: κέρδισε 33 χιλ. λίρες και θα σκεφτεί ένα σανίδι; - Α, είπα εγώ, δεν τον ξέρεις καλά τον Παναή. Ο Παναής σπάζει που δεν εκέρδισε εκατόν και διακόσες τριαντατρείς χιλιάδες λίρες.

Πριν μάλιστα τον είχα θίξει επειδή έβαζε τον κάθε περαστικό να του δουλέψει.

Γενικά όμως ισχύει το γνωστό: δεν ήμουν αρκετά βαρύς για να με εκτιμήσει και να με σεβασθεί. Αντίθετα ο Σάβας τον έβριζε κανονικά αλλά εκείνος το έκανε με το στυλ τού ανθρώπου που έχει πλάτες πίσω του, που έχει ένα αυτοκίνητο 18.000 λιρών και ο οποίος έδειχνε να μην έχει και τόση ανάγκη το μεροκάματο. Αλλά είπαμε: και μη χειρότερα!

9 Φεβρουαρίου, Πέμπτη.

Κατέληξα σ' αυτό το σημείο τελικά όπου τα περπατήματα μόνα τους δεν φτάνουν. Αν δεν σύρω τώρα αμέσως τροχό κι αν δεν τρέξω, τίποτα δεν με σώζει. Καιρός λοιπόν για μυικές... ηδονές.

Βέβαια έτρεξα και χτές το πρωί λίγο - και προχτές επίσης - ενώ ψες ανηφόρισα κατά την Κινούσα. Είναι βέβαιο όμως πως στην κατάσταση όπου βρέθηκα, το λίγο δεν φτάνει.

...Και νά που έσειρα πάλι τον τροχό έξω από το σπίτι αφού και μετά το περπάτημα (30', κατά τού κ. Μιχάλη) το κεφάλι μου βούιζε ακόμα.

Κατά τ' άλλα σήμερα είναι η μέρα που γνώρισα τον Στέφανο.

Ήταν εκεί στο Γυμνάσιο όπου έπαιζα ποδόσφαιρο με τα παιδιά. Κάπια στιγμή εμφανίστηκε έξω από το γήπεδο και ρώτησε: παίζω και γώ; Κι εγώ: έλα μέσα ρε φίλε. Γιατί όχι δηλαδή;

Όταν τον είδα από κοντά δεν ήξερα να πω αν ήταν αγόρι ή κορίτσι αλλά το δέχτηκα όταν μου είπε πως τον λένε... Στέφανο.

Ήταν μικρόσωμος για τα χρόνια του (9 και μισό), ήταν από το Νέο Χωρίο και πατέρας του

ήταν ο Νίκος (Μιχαηλίδης), καθηγητής τής Τέχνης στο Γυμνάσιο τής Πόλης.

Τον σύστησα στην κόρη μου: Ισμήνη, κοίταξε τι ωραίο αγόρι! Δώσε του το χέρι σου.

Στο παιχνίδι του πάντως ήταν άσσος, ενώ αποδείχτηκε και θαυμάσιος τερματοφύλακας. Ο Έκτορας τον πρόσεξε πάντως και τον ερωτεύτηκε. Μάλιστα τού χάδευε γλυκά τα μαλιά και έλεγε αυτό που έλεγα κι εγώ: το πόσο όμορφος είναι!

Ύστερα είδα τον Νίκο εκεί που παίζαμε κρυφτό. Ο Στέφανος μπήκε στο αυτοκίνητο του και εκεί του είπα πως έχει έναν υπέροχο γιό, έναν γιό για τον οποίο αξίζει να γράψει κανείς λόγους και ποιήματα.

Ω! Δεν θα έγραφα μόνο λόγους γι' αυτό . Θα έκανα πολέμους και πολέμους γι' αυτό , θάκανα άνω κάτω τον κόσμο, θα άλλαζα τον έναν κόσμο με τον άλλον μέχρι να του προσφέρω εκείνον που θέλει εκείνος.

Ύστερα, σαν πέρασα από το σπίτι τών παιδιών για να τους πάρω το ποδήλατο και το σακάκι τής Ισμήνης, τούς τόπα ξανά: είδατε πόσο όμορφος είναι ο Στέφανος ε; Κι ο Ορφέας είπε: ναι, αλλά φαίνεται σαν να κλαίει.

Ω, γι' αυτό τον αγαπώ. Αγαπώ τα πρόσωπα που έγλυψε ο πόνος.

Πόσο, αλήθια, καιρό έχω να συναντήσω έναν άνθρωπο που να με συγκινήσει όσο αυτό το αγόρι!

10 Φεβρουαρίου, Παρασκευή.

Οι σελίδες 155 και 157 τής Πολιτείας. Έτσι: ρε, μπας και διάβασε ο Θεός την Πολιτεία κι αποφάσισε να γλυκάνει τούς τρόπους του;

★

Αυτό το σκέφτηκα χτές: πως με την ζωή που κάνουν οι άνθρωποι, τότε θα είναι ολοένα και σε δυσκολότερη θέση να αφομοιώσουν την τροφή τους. Είναι επόμενο λοιπόν πως θα την θέλουν ολοένα και πιο φτωχή σε θρεπτική αξία. Και όπως άρχισαν να μετατρέπουν τα ποτά τους σε diet (διαίτης) για να είναι πιο αφομοιώσιμα, το ίδιο θα κάνουν σύντομα με τα φαγώσιμα τους. Μια πρώτη κίνηση είναι η χορτοφαγία. Σύντομα θα βρεθούν και νέες μόδες.

Λιγότερες θερμίδες λοιπόν σαν απάντηση στην ολοένα λιγότερη κίνηση. Αυτή ακριβώς η μακρόχρονη συμπεριφορά (διατροφής, διαβίωσης ή θεραπείας) κάνει το ΕΪΤΣ.

★

Σέρνοντας τον τροχό κατά την Κινούσα (αφορμή ήταν μια συζήτηση στο "Εμείς και ο Κόσμος μας" που την άκουσα προγευματίζοντας. Μάλιστα έπιασα τρεις φορές το 1085 για να τους πω τα δικά μου αλλά ματαίως.Ήταν κρατημένο): πως αν δεν ενστερνιστούμε εμείς που είμαστε δίκαιοι την "φωτιά και το σίδερο", τότε αναγκαστικά θα την ενστερνιστούν οι άδικοι. Και αφού λοιπόν η φωτιά και το σίδερο είναι ο μόνος νόμος αυτού του κόσμου, τότε φαντάζεστε τι θα γίνει αν παραχωρήσουμε αυτό τον νόμο στους άλλους. Τόσο μάλλον που εμείς έχουμε αυτό τον νόμο σαν μέσον ενώ οι άλλοι τον έχουν σαν αυτοσκοπό.

Και πως αφού οι μάζες είναι τέτιες που θέλουν να άρχονται από τους αυταρχικούς ανθρώπους, τότε ας ενστερνισθούμε εμείς τον αυταρχισμό αφού εάν δεν το κάνουμε εμείς δεν θα οδηγηθεί και δεν θα καθοδηγηθεί κανένας στην σωστή πορεία.

★

Κι αυτό με αφορμή τον... Έβερτ. Πριν λίγο καιρό το σχόλιο μου ήταν αυτό: μηδενικό με κοιλίτσα. Λίγο αργότερα: ένας φοβερά επιδέξιος λογοκόπος. Και τώρα: ο πιο επικίνδυνος Έλληνας πολιτικός. Και όπως τότε έλεγα: Ρώσσοι (κουμμουνιστές), τσακίστε τόν Γιέλτσιν, τώρα, σ' αυτή την περίπτωση, θα έλεγα: Έλληνες, τσακίστε τόν Έβερτ.

Το μεσημέρι τηλεφώνησα κατά τον Κ. Χαρ/δη. Μου είπε πως η παρουσίαση τού βιβλίου μου θα είναι απλά μια αναφορά ενός-δίο λεπτών.

-Δηλαδή ένα τίποτα Κυριάκο. -Τόσο χρόνο διαθέτουμε. Δεν κάνουμε προβολή τού βιβλίου αλλά μόνο μια αναφορά. -Καλά, καλά.

Και κλαδεύοντας ύστερα ελιές και μυγδαλιές πλάι στο χωράφι τής μανούλας, έτσι: τό τι νιώθω εγώ κάθε άνοιξη, εσείς δεν μπορείτε να το νιώσετε, κανένας δεν μπορεί να το νιώσει.

Κι έτσι: τέτιο δείλι θα παίζαν εδώ τα παιδάκια μου. Θάχε ζωή η ερημιά μου.

... Τι ελπίδες και τι απελπισίες! Αδυσώπητε Φλεβάρη, νομίζω είσαι ο μήνας που αγαπώ πιο πολύ, ο μήνας που μου μιάζει πιο πολύ.

★

Εχτές άργησα λίγο να πάω στο Γραφείο. Όταν ανέβηκα τις σκάλες πήδηξε απάνω μου η Ισμήνη και με γέμισε φιλιά. Ω, και την σκεφτόμουν σήμερα μέσα στην μελαγχολία μιάς μαγικής μέρας και ο πόνος μού έφερνε δάκρυα.

Κι ο Κλεάνθης πρίν τις 8, έξω από το κουρείο τού Ανθου. Ήταν πολύ γλυκός. Μόλις είχε πάρει άδεια και φορούσε τα ρούχα τής στρατονομίας. Όταν έκανε να πάει στο σπίτι τού είπα: δώσε χαιρετίσματα στην Γιάννα (ήταν αδερφή του). Εκείνος είπε: ευχαρίστως.

★

... Και γιατί τούς ανθρώπους με πάθος και με ωραιότητα τούς διώχνετε με τους τρόπους σας. Τους δέχονται οι μεγάλες πολιτείες και οι ξενητιές. Έτσι λοιπόν στην αγροτιά δεν απομένουν παρά οι μπούφοι και τα πρόβατα, οι άνδρες με τα παλιά κεφάλια και οι γυναίκες με την ψυχή και το μιαλό γριάς.

★

Εκεί που έψαχνα το μεσημέρι για τον Γιάννο, έναν εργολάβο οικοδομών, πήρα μιάν Όλγα σ' ένα Προδρόμι, μια φωνή γλυκιά κι ερωτική. Ω, κι αν κατάλαβα καλά, θάναι εκείνη η κορούλα τής Σταυρούλλας που κάποτε μού είχε κλέψει την καρδιά σε κείνη την γιορτή στην Πλατεία, στο περσινό καρναβάλι.

Έτσι σήμερα αγάπησα την Όλγα. Κι έτσι ανακατωμένην στα παλιά και στα καινούρια, στα μικρά και στα μεγάλα ονόματα, την λαχταρώ.

Κι απόψε λοιπόν στην φεγγαρολουσμένη νύχτα μου οι ήχοι τών λίγων αστεριών στον ουρανό είχαν τον ήχο τής φωνής της.

★

Από τις Ειδήσεις ένας Έλληνας βουλευτής για έναν άλλον: είναι καρακιόζης.

Κι ο Μέϊτζορ για τον αρχηγό τού εργατικού κόμματος: είναι μπούφος.

Το σχόλιο μου: αυτά αποτελούν τα καλύτερα στιγμιότυπα τού πολιτικού παιχνιδιού, το μόνο φως σ' ένα απέραντο σκοτάδι.

★

Ώσπου να σ' αγγίξει η μουσική κράτησε την αυγή, κράτησε κορίτσι μου την αγάπη, τον πόνο που έφυγες, την θλίψη που δεν μπόρεσες να γυρίσεις. Ισμήνη, είσαι η μνήμη μέσα στην δίνη τού καιρού, είσαι το όνειρο που δεν πέθανε ακόμα.

12 Φεβρουαρίου, Κυριακή.

Αισθάνομαι τύψεις κάθε φορά που ξυπνάω και έχει κιόλας ξημερώσει, αισθάνομαι τύψεις που δεν θα δω τ' αστέρια ν' αποχαιρετούν την Γη και το γλυκοχάραμα να αναδύεται από το σκοτάδι.

Κάτι λέξεις για ποίημα: νάναι τέτια αυγή, να χάνεται λιγο-λίγο στον ουρανό ο αυγερινός και να...να...να...

Το τραγούδι τού πρωινού: αναμνήσεις μένουν οι ωραίες στιγμές...

Και του δειλινού: πιός το θυμάται; Κι όμως στόλισα τον αγέρα με τους ήχους του, αλλά ώσπου νάρθει η νύχτα το είχα ξεχάσει. Ήταν ένα με την Μούσχουρη, γλυκό και νοσταλγικό.

Τώρα το βράδυ έπιασα να τραγουδήσω εκείνο: στα μάτια σου γεννήθηκαν η θάλασσα και τα πουλιά, ο ήλιος, το φεγγάρι το φως κι η ερημιά...

Κι έτσι όπως τόλεγα και το ξανάλεγα ήρθαν στην μνήμη μου οι εικόνες, οι καιροί και οι τόποι όπου το είχα πρωτοτραγουδήσει. Έφερα στον νου μου τα κορίτσια τών γυρογιαλών που αγάπησα: μιάν Μαρίνα, μια Δέσπω, μια Ανθή και μια Αντρούλλα. Έφερα την κορούλα μου, τον Έκτορα μου και τον Ορφέα. Κάτω από το φεγγάρι και τ' αστέρια ένιωθα αχνά την παρουσία τους. Ώσπου γίνανε όλα δάκρυ, οι εικόνες και τα ονόματα, και κύλησε στην Γη.

14 Φεβρουαρίου, Τρίτη.

Κλάδεμα σήμερα και λίπανση. Και μετά τις έξι περπάτημα ως την Κινούσα μ' ένα γεμάτο φεγγάρι στην ανατολή και με λίγα αστέρια στον ουρανό. Με κελαηδήματα πουλιών δίχως όνομα, μ' ανθούς κι αρώματα τού Φλεβάρη και με κρύο τού Φλεβάρη. Έτσι: "φοβάμαι πως δεν μπορώ να προφτάσω τον καλπασμό τής άνοιξης: "Μ' αυτές τις λέξεις ανηφόριζα και μ' αυτές κατηφόριζα. Μ'αυτό τον φόβο και με τους πρώτους ήχους τών τζιτζικιών.

Κι έτσι, σαν κάποτε εκείνος ο Ηλίθιος, ήθελα να σταθώ και ν' απλώσω τα χέρια σ'αυτή την ομορφιά τής Γης και να ξεσπάσω σε κλάματα.

★

Άλλη δοκική για στίχους:
Πώς να προφτάσω την άνοιξη;
Χτές κιόλας με προσπέρασε...
Δες τούς ανθούς τής μυγδαλιάς.
Βρες τούς ανθούς τών ρασιών.
Σκύψε από πάνω τους και μύρισε.
Πώς να προφτάσω την άνοιξη;
Και πώς να γράψω έτσι σαν να μην
έχω όνειρο κανένα; Φιλοδοξία καμιά;
Έτσι σαν να μην θέλω την πιο αδυσώπητη
δύναμη σ' αυτό τον κόσμο;
Και πώς να εξηγήσω πως είναι για την άνοιξη που τα κάνω ολ'αυτά, πως είναι
για την άνοιξη που πολεμάω, και για την Παράδεισο.

★

Χτές το δειλινό στο Δημοτικό τής Αργάκας η Χαρούλλα με δεκάτιαζε και μου πόρδιζε ενώ η Ιωάννα με έβριζε και μ'έλεγε ηλίθιο. Στον δάσκαλο της έλεγε πως ήθελα να την φιλήσω, πως και πως και πως και πράσιν'άλογα. Την έπιασε το λάωμα και τους παρέσυρε όλους. Τέσσερις μάλιστα κοπέλες επιβεβαίωναν την μαρτυρία της.

Εγώ το λέω αυτό: μαζική υστερία. Φαίνεται το παλαβώσανε τελείως το κορίτσι. Ας είναι καλά οι μαμάδες και οι γιαγιάδες, οι εκλησίες και οι ορθοδοξίες τους.

★

Στο κλάδεμα χτές: εγώ και συ σ' ένα νησί, σ'ένα νησί πού'ναι όλα ερωτικά, μαγικά.

Α, και τα γυμνά. Είναι μέρες που δεν τα είδα. Δεν ένιωσα καν την ανάγκη να τα δώ. Και τι να τα δω που τα βαρέθηκα; Εγώ θέλω σάρκες, όχι χαρτιά. Μπούχτησα από χαρτιά, από χάρτινα σώματα και χάρτινες ηδονές.

15 Φεβρουαρίου, Τετάρτη.

Τίποτα τελικά από το ΡΙΚ. Ναι, καλά: η απάντηση στον πελλόν είναι η σιωπή. Και το περπάτημα ως την Λίμνη μετά τις εφτά. Η πανσέληνος έκανε μέρα την νύχτα.

Στιγμές στιγμές ονειρεύομαι έναν θρίαμβο να μου χτυπάει την πόρτα τής καρδιάς. Σύντομα όμως καταλαβαίνω πως αυτά δεν είναι τίποτε άλλο από το περίσσευμα τής δύναμης που κυλάει μέσα στο αίμα μου. Οι άνθρωποι ολοένα με διαψεύδουν. Δυστυχώς ο φθόνος τους δεν τους επιτρέπει να δικαιώσουν έναν συνάνθρωπο τους.

Στο μεταξύ μια άλλη στιχουργική διάθεση άφησε αυτό ανάμεσα στις σημειώσεις μου, μόνο αυτό: άραγε εκεί δεν περπάτησε η Ανοιξη;

16 Φεβρουαρίου, Πέμπτη.

Αισθάνομαι πως έχω εξαντλήσει το θέμα που λέγεται Ούτοπος, τις συγκινήσεις και τα δάκρυα του. Κι όμως υπάρχει συνέχεια.

Ιδού λοιπόν τι μου συνέβη το απομεσήμερο. Να: είχα τελιώσει με την ξεκούραση και επειδή είχα λίγο χρόνο ως την ώρα που θα έφευγα για τα παιδιά, αποφάσισα να πλύνω όλα εκείνα τα σκεύη που είχαν από βδομάδες κατακλύσει την βούρνα μου. Είχα ως δεδομένο μια καταγγελία στην αστυνομία για κείνο το επεισόδιο στο Δημοτικό Αργάκας: πως, τάχα, επείραξα την Ιωάννα. Αυτό λοιπόν, αλλά και τούτο: την τόση μοναξιά. Στο ράδιο, κάπου μεταξύ τών σαχλαμάρων τού Ξένιου Ξενοφώντος και της Ξένιας Αρτεμίου, άρχισε εκείνο το τραγούδι και γω άνοιξα τον ήχο στην διαπασών για να το νιώσω δυνατά, πολύ δυνατά: αγόρι μου στολίδι μου...

Έτριβα με το σφογγάρι τα σκεύη και μ' έπιασε ένα κλάμα, ένα κλάμα...

Νά τι συμβαίνει δηλαδή: από την μια μ' αγαπάει (είναι παιδί και έχει καθήκον να αγαπάει), με βρίσκει αξιαγάπητο. Από την άλλη οι άνθρωποι τού χώρου της τής λένε ότι είμαι απεχθής και

μισαρός και πως η αγάπη είναι ένα τίποτα. Κι όλ' αυτά χωρίς να προσθέσουμε τις προσωπικές αντιφάσεις και αντινομίες τού παιδικού, και ανθρώπινου γενικά, χαρακτήρα.

★

Έφερε κάτι πρωινά ο Φλεβάρης ονειρεμένα, ανοιξιάτικα. Με πόνο θυμήθηκα πόσο άδια και πόσο φτωχή είναι η ζωή μου.

Έτσι σαν και χτές λοιπόν και σαν προχτές ίδιες περνάνε οι μέρες, μονότονες και κρύες. Και μέσα στην απελπισία που φεύγουν απομένει η μόνη παρήγορη ελπίδα: φεύγοντας αυτές οι μέρες μού φέρνουν πιο κοντά τις μέρες τις άλλες τού Αγώνα μου, τις μέρες τού αδυσώπητου Πολέμου, τις μέρες τής Βασιλείας και της προφητείας, τις μέρες τών καιρών.

Θυμήθηκα εκείνο το παιδί που το σημάδεψε η κλίση. Την ζωή του δεν την είχε ακόμα ζήσει, αν ήταν καλή ή κακή δεν ήξερε, κι όμως ονειρευόταν μιαν άλλη.

★

Κι αυτό: πως η μελαγχολία μου, η απελπισία και τα κλάματα μου είναι ο φόρος που οφείλω στο παρελθόν. Η ελπίδα, η πίστη και η αισιοδοξία μου είναι ο φόρος που οφειλω στο μέλλον.

Κατά τ' άλλα: κλαδέματα και σήμερα ολημέρα ενώ έχω ένα πρόβλημα με το δεξί μου πόδι, με το πέλμα συγκεκριμένα. Μάλλον θα τόχω κουράσει όλους τους τελευταίους μήνες. Πριν κάτι μέρες πονούσε μόνο το δεξιό μέρος (τα δίο δάχτυλα) και νόμιζα πως έφταιγε το κρύο. Τελικά νομίζω ότι θέλει ξεκούραση. Θα τελιώσω με τα κλαδέματα αυτή την βδομάδα και την άλλη υπολογίζω να ρίξω μια τελευταία ματιά στα κείμενα τού 2ου τόμου προτού τα στείλω στον Κίκη, στο τυπογραφείο.

Κι εκείνο το έργο προψές στον Αντένα μετά τα μεσάνυχτα: εκείνη τον αγαπούσε παράφορα. Ώσπου εκείνος αγάπησε άλλην και τότε εκείνη τον μίσησε το ίδιο παράφορα όσο τον είχε πριν αγαπήσει. Πήρε λοιπόν την απόφαση να τον σκοτώσει και είχε κιόλας ονειρευτεί το σκότωμα του όταν αποφάσισα πως ήταν ήδη αρκετά αργά (είχε περάσει η 1) και πως έπρεπε να κοιμηθώ.

★

Πόσο λυπάμαι κάθε φορά που πλησιάζει η ώρα για ύπνο και ανακαλύπτω όπως πάντα πως κι αυτή η μέρα μου ήταν εξίσου άχαρη με την προηγούμενη της, εξίσου θλιβερή και άθλια. Στιγμές-στιγμές αναρωτιέμαι αλήθια γιατί να θέλω να ζω.

★

Κατά την Λίμνη πριν τις εφτά. Το απόγευμα είχαν πέσει κάτι ψιχάλες και ήταν βρεγμένη η άσφαλτος αλλά ώσπου να γυρίσω στο σπίτι είχε στεγνώσει. Γύρω τέτια η καταχνιά που ταίριαζε απόλυτα με την καταχνιά τής ψυχής μου. Βαριά τα βήματα και "με το κεφάλι χωμένο στους ώμους περιμένοντας το πεπρωμένο να με (τον) γελάσει".

Και κάτι λέξεις στην κατηφόρα: πως από τα συντρίμια τών ωρών έπλασε το όνειρο του, το μόνο παρήγορο κάτι που βγήκε από την απέραντη νύχτα του.

Και τους Έλληνες ποιητές στην κατηφόρα: τον Σεφέρη, τον Ουράνη, τον Βιζυηνό, τον Γκάτσο κι όλους τούς στίχους που συνοδεύουν το ελληνικό τραγούδι.

Στον νου μου το προσωπάκι τής κορούλας μου, το γλυκό προσωπάκι της.

Εν πάση περιπτώσει τα δάκρυα δεν έλειψαν ούτε κι απόψε, μήτε οι αναστεναγμοί και μήτε τα τραγούδια. Όπως: τα μάτια κλείνω και ζητώ το στόμα σου το λατρευτό, του γέλιου σου το χάδι το ζεστό...

Και κάτι άλλο που δεν έλειψε ούτε κι απόψε: η γροθιά, α, η γροθιά!

Ενώ χτές ήρθε πάλι στο Γυμνάσιο ο Στέφανος και παίξαμε μπάλα.

Κι ένας πόνος στο στομάχι από κάπιο φρούτο χτές επιπλέον, μετά την ξεκούραση. Α, και δεν είναι η πρώτη φορά που το παθαίνω. Και σήμερα πάνω στην αδυναμία μου ήθελα να επαναλάβω το χτεσινό λάθος αλλά κρατήθηκα. Είπαμε: δύσκολο πράγμα η Υγία. Εδώ είναι όπου χρειάζεται πάνω απ' όλα η πειθαρχία.

18 Φεβρουαρίου, Σάβατο.

Ήταν αυγή κι είχα σταθεί μπροστά στον καθρέφτη μετά το νύψιμο για το καθιερωμένο πια καθημερινό ξύρισμα. Αναρωτήθηκα που λέτε γιατί να ξυρίζομαι και γιατί να προσέχω τον εαυτό μου. Είδα με διό λόγια έτσι μεμιάς όλη την ματαιότητα αυτού τού αέναου αγώνα.

Εκεί στον καθρέφτη όπου σκούπιζα το μέτωπο και τα μάτια πρόσεξα αυτή την ομορφιά στο

πρόσωπο μου έτσι όπως είχα προσέξει το βράδυ την ομορφιά τού κορμιού μου. Είχα γδυθεί εκεί στο μπάνιο για να τρίψω λίγο το κορμί μ' ένα βρεγμένο σφογγάρι. Από την μια είχα βαρεθεί το καθημερινό μπάνιο και από την άλλη δεν είχα ιδρώσει και τόσο πολύ χτές ώστε να μου είναι τόσο απαραίτητο. Βολεύτηκα λοιπόν με ένα ... τρίψιμο.

Έτσι που λέτε είδα το πρόσωπο μου στον καθρέφτη: πιός θα το δει κι αν είναι όμορφο σε τόση ερημιά, εδώ όπου μπορώ να κάνω μέρες και μέρες χωρίς να με δει άνθρωπος και χωρίς να μου μιλήσει άνθρωπος; Στην καρδιά μου είχα επίσης την πίκρα και τον πόνο για ανεκπλήρωτες ηδονές που θέλω τα βράδια και τα πρωινά πολύ.

Κάπια στιγμή έφερα στον νου μια ύπαρξη που θα ζει έτσι σαν να βλέπει συνεχώς την ομορφιά της μέσα στον καθρέφτη. Θα περπατεί, θα τινάζει τα μαλιά της και θα ποζάρει σαν μπροστά σε φωτογράφο για σκηνές σε απαγορευμένες σελίδες μέσα στους ανθισμένους κάμπους τής άνοιξης και μέσα στους θερισμένους κάμπους τού φθινοπώρου. Θα ζει μονάχη, θα τρώει μονάχη, θα μιλάει μονάχη και θα τραγουδάει μονάχη κι όμως δεν θα αισθάνεται ποτέ μονάχη αφού θα ξέρει πως ότι και αν κάνει θα το ακούνε και θα το βλέπουν οι Θεοί.

Την σκεφτόμουν αυτήν την ύπαρξη καθώς έσερνα τα βήματα μου στο πρώτο περπάτημα. Έκανε κρύο στην Γη, είχε νοτιά και ο ήλιος, έτσι όπως είχε μόλις ανατείλει πάνω απ' τα βουνά, ήταν αδύναμος. Με τα χέρια χωμένα στις τζέπες και με το κεφάλι χωμένο στους ώμους δεν είδα γύρω μου την ανθισμένη Γη. Έβλεπα μόνο κάπου στα βάθη τού μιαλού μου τις εικόνες εκείνης τής ύπαρξης, τις έβλεπα επίμονα, ηδονικά. Κάπιες ακατάλληλες σκηνές ήταν ανακατωμένες σε κείνες τις εικόνες και γω τις κοίταζα και τις ξανακοίταζα, τις έψαχνα με πάθος.

Κάπου εκεί σε κείνη την οδοιπορία σκέφτηκα πως μπορεί να υπάρχουν και για μένα εκεί ψηλά κάπιες θεές που θα βλέπουν τώρα εμένα, θα με βλέπουν στην ομορφιά μου, στην ομορφιά τού κορμιού και του προσώπου, θα με βλέπουν στην θλίψη τής ψυχής, θα με βλέπουν στην υπομονή και στην εγκαρτέρηση μου, στο ατέλιωτο κυνήγι τής ωραιότητας. Αυτό θάταν για μένα μιά παρηγοριά, η μοναξιά μου δεν θάταν επενδυμένη με τόσες μαύρες αποχρώσεις και ίσως έβρισκα έτσι κάπια δικαιολογία για να συνεχίσω να ζω, να τρώω, να περπατάω, να παλεύω και να... ξυρίζομαι.

★

Αυτό: πως η γυναικεία αυταρέσκεια ίσως έγκειται στο γεγονός ότι αυτός που βλέπει και γράφει τα πάντα είναι θεός, ένας αρσενικός, δηλαδή, Θεός.

Αφορμή τώρα για τα παρακάτω ήταν κάπια ραδιοφωνική εκπομπή. Μάλιστα καθυστέρησα στο σπίτι γι' αυτό και επεχείρησα και διο-τρεις φορές να τηλεφωνήσω αλλά ήταν, σαν πάντα, κρατημένο. Τι να γίνει; Σε κάθε έναν που θα σηκώσει το ακουστικό για να πει μια φρόνιμη κουβέντα αντιστοιχούν εκατόν που θα προστρέξουν να πουν τις σαχλαμάρες τους.

Πως, λοιπόν, αυτοί που πεθαίνουν από τσιγάρο,από καρδιά κτλ, έχουν ήδη φτάσει από καιρό σ' αυτό το σημείο όπου πια το να πεθάνουν αποτελεί το καλύτερο πράγμα που έχουν να κάνουν.

Και πως φταίνε οι δουλιές, τα επαγγέλματα, φταίει το σύστημα. Πώς θα θρέψει την καρδιά του όταν η δουλιά και το αφεντικό δεν του το επιτρέπουν να το κάνει; Κι έτσι όπως ο χρόνος είναι χρήμα, ε, πρέπει να είναι κανείς τρελλός για ν'αφήσει το μάζεμα χρημάτων για ένα ... περπάτημα. Γι' αυτούς το περπάτημα είναι το χόμπυ τών αργόσχολων. Στο κάτω κάτω τι το έχουν το αυτοκίνητο; Περπατάει - και τρέχει ακόμα - εκείνο για λογαριασμό τους.

★

Από τον Ηρόδοτο, τον γαμπρό, στο κλάδεμα τών ελιών: σ' έστησαν σε μια γωνιά κι ήτανε τέσσερις φαντάροι, σ'έστησαν σε μια γωνιά κι ήσουν ωραίο παλλικάρι. Σε καρτερούσε η ζωή και μια παραδουλεύτρα μάνα, κι ήσουν εκείνο το πρωί κόκκινο κρίνο στην αλάνα...

★

Όπως τώρα δυσκολεύομαι να πιστέψω πως σύντομα θα περνούν οι μέρες μου χωρίς αυτό το κρύο, το μακρύ παντελόνι, το τρικό και το πάπλωμα, έτσι και το καλοκαίρι δυσκολευόμουν να πιστέψω πως θα περνούσαν οι μέρες χωρίς το κοντό, το ... και το...

★

Τις ηδονές που πρόσφερες στο κορμί μου Αντρούλλα, πίστεψε με, τις νοστάλγησα. Αυτό είναι κάτι που δεν μπορώ να μην σου το καταλογίσω.

19 Φεβρουαρίου, Κυριακή.

Το πάθος μου εκδηλώθηκε χτές μέσα από μια κινηματογραφική ταινία από τον Αντένα που με καθήλωσε μπροστά στην τηλεόραση ως τις δίο το πρωί. Στο μεταξύ φαίνομαι κρυολογημένος (πονάω λίγο τον λαιμό κι ένας Θεός ξέρει πώς το έπαθα αυτό), η διάθεση μου είναι μάλλον για οίκτο και ενώ έχω περπατήσει και φάει και είμαι έτοιμος για την τελευταία μέρα στο κλάδεμα, όμως δεν νιώθω να έχω το κουράγιο για τέτια εργασία εάν πρώτα δεν δώσω μια διέξοδο στο πάθος μέσα μου.

Μ'αυτές τις σκέψεις στεκόμουν στον δρόμο μπροστά στο σπίτι ώσπου να ζεστάνει ο ήλιος τα ρούχα τής δουλιάς. Επιχειρόντας ύστερα μια διασκευή κάπιων χτεσινών- προχτεσινών σκέψεων έκατσα τώρα στο γραφείο για την σημείωση: πως ο έρωτας είναι ο φόρος που οφείλω στην ζωή.

Σύντομα έφευγα για το κλάδεμα, κουρασμένος, βαρύς κι αδύναμος. Έτσι: ήθελα μια τέτια μέρα, μέρα Κυριακή και μέρα τού Ήλιου, νάπαιρνα τούς δρόμους τών γυ- ρογιαλών, νάπαιρνα τα μονοπάτια τών ακρογιαλιών, να καθόμουν στην άμμο και κει να κοίταζα μια την θάλασσα και μια την ψυχή μου, μια το κύμα και μια το όνειρο μου.

★

Κι αυτό στις ελιές: σε κάθε άνθρωπο αντιστοιχούν 100 γαϊδούρια. Κι αυτό για να μην πούμε για τα γουρούνια, τις κότες, τις ύαινες και τους λύκους και τόσους άλλους υπηκόους τού ζωικού βασιλείου.

★

Χτές το σούρουπο, όταν πια δεν έβλεπα καθόλου και άφησα το κλάδεμα, πήρα τούς δρόμους τών περιβολιών που θα με έπαιρναν ως την θάλασσα. Έκανε κρύο και είχα έναν πόνο στο κεφάλι μαζί με τον φόβο μήπως δυναμώσει ο πόνος.

Εκεί, πέρα από το σπίτι τής Ανθής, έλαμψε ένα φως και σκέφτηκα έτσι μεμιάς αν τυχόν περνούσε από δω ένα από κείνα τα αλλοτινά κορίτσια που τώρα έγιναν μαμάδες, άλλες με δίο, άλλες με τρία και άλλες με τέσσερα παιδιά, μια από κείνες τις περασμένες μου αγάπες, μια Ανθή, μια Πέτρα ή μια Δέσπω, αν περνούσε, σκέφτηκα, και με έβλεπε να περπατάω έτσι με τα χέρια στις τζέπες και με τα μάτια στο χώμα, θα σταματούσε άραγε για λίγη αγάπη, για λίγα φιλιά και για λίγο έρωτα ή θα φοβόταν τα μάτια τού πλησίον και του Ιησού Χριστού και θα προσπερνούσε;

Κι αυτά βέβαια στα πλαίσια τών παιχνιδιών τής μοναξιάς, της σιωπής και της νύχτας.

★

Εφτά η ώρα κι είμαι με τα χάλια μου απόψε. Κι ούτε αν είναι ξαστεριά με νιάζει, ούτε αν κοντεύει άνοιξη. Με φτάνει το συνάχι μου και η ζάλη του.

Ναι, μόνο που μέσα μου αισθάνομαι έναν διάβολο να μου γελά πονηρά και να μου λέει πως, στο κάτω κάτω, δεν είναι και τόσο τραγικά τα πράγματα. Ούτως ή άλλως: φεύγουν οι μέρες, καλές ή κακές φεύγουν, φεύγουν κι οι μήνες. Όλα φεύγουν, και μαζί τους οι μέρες τής μοναξιάς. Όλα θα φύγουν και μόνο το κτύπημα μου θα μείνει, μόνο το Κτύπημα μου.

Στο μεταξύ άρχισα σήμερα να χαλαρώνω κάπως. Το πρωί τέλιωσα με τα κλαδέματα ενώ τώρα το απόγευμα καταπιάστηκα με το κάψιμο τών κλαριών. Αύριο σκοπεύω να τελιώσω με το κάψιμο ενώ, επιπλέον, ελπίζω να ποτίσω κιόλας.

Τον δρόμο τής Κινούσας τον ξέχασα ήδη, ενώ από σήμερα ξεχνάω και τον δρόμο τής Λίμνης. Από μεθαύριο θ' αρχίσω να ρίχνω μια τελευταία ματιά στα κείμενα που θα αποτελέσουν τον 2ο τόμο τού "πορτραίτου" και στην συνέχεια υπολογίζω να βρώ ξανά κάπια δουλιά για τον επιούσιο και κάτι.

★

Πως τα τραγούδια τους και τα προγράμματα και τα σώου τους όλα τα έχουν για αυτοσκοπό. Κι όμως αν όλ' αυτά δεν υπηρετήσουν έναν σθεναρό πολιτικό λόγο και... άνδρα δεν είναι τίποτε άλλο από το πασατέμπο και τις σαχλαμαρίτσες τού λαουτζίκου.

★

...Όσοι θέλετε να πηδηχτείτε κι όμως δεν θέλετε να το κάνετε σαν άνδρες, δεν αποκλείεται να έχετε τότε την δυνατότητα τής μεταμόρφωσης σας σε γυναίκες. Αλλά αν, παρόλαυτά, αυτό αποδειχθεί αδύνατο και εσείς επιμένετε στο πάθος σας, τότε τουλάχιστον... μασκαρευθείτε.

★

Δέκα η ώρα. Το γεγονός: κατά το τελευταίο (25λεπτο) περπάτημα με προβλημάτισε επίμονα εκείνο το παλιό μου σχέδιο να διεκδικήσω την θέση τού Γενικού Γραμματέα τών Ηνωμένων Εθνών. Κυρίως: το πότε θα γίνει η εκλογή. Πρίν ή μετά τίς εν Κύπρω βουλευτικές εκλογές; Κι αν χρειάζονται υποστηρίξεις ατόμων ή κρατών κτλ. Σκεφτόμουν μάλιστα έναν Μαντέλα ή έναν Κάστρο ως ενδεχόμενους υποστηριχτές. Αύριο πάντως θα επιχειρήσω κάπια τηλεφωνήματα κατά το Υπουργείο Εξωτερικών (την κ. Μαρκουλλή) και κατά τον Νίκο Ρολάνδη.

Στις Ειδήσεις ο Βάσος μίλησε για μέτωπο προοδευτικών δυνάμεων στις εκλογές τού '98. Γιά να δούμε...

20 Φεβρουαρίου, Δευτέρα.

Βουτηγμένος στην κόλαση και την... ηδονή τής αρώστιας.

Στην διάρκεια ενός περπατήματος έξω από το σπίτι μετά το πρόγευμα και ώσπου να έρθει η ώρα για κείνα τα τηλεφωνήματα σκεφτόμουν κάπια σημεία τα οποία θα αποτελούσαν μέρος ενός κειμένου προς τα (Ηνωμένα) Έθνη: πως ο Θεός μού έδωσε το σχέδιο για να πιστέψετε (ακόμα και μαθηματικά) σε μένα και να με ακούσετε, πως και πως, και πως στόχος μου είναι να τραφούν, να ντυθούν και να στεγαστούν όλοι οι πεινασμένοι, όλοι οι άστεγοι και όλοι οι ρακένδυτοι αυτού του κόσμου μέσα σε ένα μήνα, μέσα, ακόμα, σε μια μέρα αν είναι δυνατόν. Θα καταλαβαίνετε όμως πως για να γίνει αυτό κατορθωτό χρειάζομαι εν λευκώ εξουσίες πάνω στους πάντες και πάνω στα πάντα.

21 Φεβρουαρίου, Τρίτη.

Βροχή ψες μετά το σούρουπο και μόλις που γλύτωσα το βρέξιμο. Τ'αστέρια στον ουρανό ήταν λες και μόλις βγήκαν απ' το ... πλυντήριο.

Το πρωί οι Ώρες ήταν μαγευτικές και τις ένιωσα τέτιες, παρά το χάλι μου. Στο μεταξύ πέρασα από σήμερα σ' αυτή την τελευταία ματιά στα κείμενα που θα απο- τελέσουν τον 2ο τόμο τού βιβλίου μου και πριν την μία έφευγα με το αυτοκίνητο για την Πόλη. Η τελευταία φορά που είχα πάει ήταν την Πέμπτη και ένιωθα έτσι σαν να την είχα πεθυμήσει.

Πέρασα από το Γυμνάσιο για να ρωτήσω αν βρήκε ο Νεόφυτος τούς Νόμους (τού Πλάτωνα) και κει είδα την Γιάννα μαζί με κάπιες συμμαθήτριες της. Γλυ- κοχαιρετιστήκαμε.

Εκείνη: ξέρεις το όνομα μου; Κι εγώ: μα και βέβαια το ξέρω. Είσαι η αδυναμία μου.

Η ψηλή από την Περιστερώνα είπε: να σου την κανονίσω; Εγώ είπα: μ' αρέσει πολύ.

Σύντομα ξαναχαιρετιστήκαμε και τίποτ' άλλο. Χωρίσαμε. Έκανα ότι έκανα στην Πόλη, πήρα κάτι φωτογραφίες τών παιδιών, έβαλα βενζίνη, έδωσα 5 λίρες στην καντίνα, αγόρασα ψωμιά και γάλα και δεν άργησα να γυρίσω στο σπίτι.

Εκεί στο Δημοτικό που έψαχνα για δίο... πεντόλιρα, ο κ. Κουντούρης, ο διευθυντής, δεν στάθηκε άξιος να μου χαρίσει ένα χαμόγελο. Μου κούνησε μόνο επιτημητικά το δάχτυλο και μου είπε να μην έρχομαι στο σχολείο. Είπε πως (με βάση εκείνο το διάταγμα) δεν ήθελε να βρει τον μπελά του κτλ. Σκατά δηλαδή. Από πού θα εύρισκε τον μπελά του δεν ξέρω και αμφιβάλλω αν θα ξέρει εκείνος.

Αλλά είπαμε: τόσα ερπετά που πέθαναν πού θ' άφηναν την ψυχή τους; Αλλού λοιπόν αυτά. Έτσι ήσουν πάντα, είτε με το διάταγμα στα νώτα σου είτε όχι, κι έτσι σε θυμάμαι: άκαρδο, κρύο και βαρύ.

Εν πάση περιπτώσει: κι αυτό υπόψιν.

Στο χωριό ύστερα την σκεφτόμουν την Γιάννα γλυκά και ηδονικά. Στην ψυχή μου είχε εισβάλει με δύναμη ο Έρωτας και, έστω κι αν έβρεχε, οι διαθέσεις μου ήταν ανοιξιάτικες. Με το φάντασμα της, με το χαμόγελο και με την φούστα της στο μιαλό μου περπάτησα στον δρόμο έξω από τό σπίτι και σαν τέλιωσα ένιωσα πως είχα κάτι να γράψω ξανά για κείνην, να το δει ύστερα από χρόνια και να μάθει πώς ανταμοίβω εγώ λίγη αγάπη, να το δούν και κείνες που δεν στάθηκαν άξιες για ένα χαμόγελο και που το όνομα τους δεν θα αφήσει κανένα σημάδι σε τούτες τις σελίδες.

Ναι, ναι, αυτά. Μόνο που η κύρια πρόταση που μ' έσπρωξε σ' αυτές τις σημειώσεις δεν ήταν άλλη απ' αυτήν εδώ: πως για κάθε χαμόγελο που μου προσφέρετε κορίτσια ανοίγεται για σας μια

πόρτα για τον Παράδεισο και σας περιμένει να την διαβείτε.

Ω, τον κόσμο που μου εμπνέουν κορίτσια τα χαμόγελα και τα χεράκια σας σαν με χαιρετούν, τον κόσμο που μου εμπνέουν οι γλυκές φωνούλες σας και οι αναμνήσεις τους μέσα στην μοναξιά και στον ήχο τής βροχής, ω, γι' αυτό τον κόσμο πολεμάω, γι' αυτόν αγωνίζομαι, γι' αυτόν βιάζομαι. Κάθε γλυκός ήχος από το στόμα σας ακούγεται μέσα μου σαν μια βροντώδης φωνή που μου λέει από την μιά: don't give up, και από την άλλη: προχώρησε, τράβα μπροστά, ίσχυε και νίκα.

★

Η Ισμήνη στου Γιαννάκη με τις φωτογραφίες και ο Γιαννάκης (ο αστυνομικός) στο Γυμνάσιο. Νάσαι καλά λεβέντη μου. Κι εγώ σ'αγαπώ.

Και η Έλενα μόλις πριν στο τηλέφωνο. Ήθελε τον Έκτορα. Μόνο που δεν έμενε εδώ ο Έκτορας. Εγώ πάντως σ'ευχαριστώ Έλενα, σ' ευχαριστώ που άκουσα την φωνή σου. Και μην το ξεχνάς: κάποτε σ' αγαπούσα, σ' αγαπούσα πολύ. Το ίδιο σ' αγαπώ και τώρα, όσο λίγο κι αν το αξίζεις.

★

Όλοι περιμένουν να ξεκαθαρίσει η κατάσταση και **τότε** θα τοποθετηθούν επίσημα απέναντι σου. Αν πας για νίκη, θάναι υπέρ, κι αν πας για ήττα, θα χυμήξουν να σε φάνε. Πρός το παρόν: πλάκα να γίνεται.

Κι ο Αχιλλέας Δημητριάδης, ο Αθως Ερωτοκρίτου και ο Σταύρος Μαραγκός στο "Χωρίς Πλαίσια". Θέμα η Ομοφυλοφιλία. Μπράβο ρε παιδιά. Έτσι σάς θέλω.

22 Φεβρουαρίου, Τετάρτη.

Εψές στο τελευταίο περπάτημα μετά τις ½ έφερνα στον νου μου την κορούλα μου έτσι όπως την είχα δει χτές στην Πόλη, έξω στην αυλή της, και μονολογούσα: ντύσου κοριτσάκι μου, είσαι άρωστη, θα κρυώσεις, ντύσου μωράκι μου.

Ύστερα, σ' ένα διάλειμμα στο Χωρίς Πλαίσια, ένας γκιώνης κελαηδούσε έξω από την πόρτα μου: ού. Και γω του απαντούσα: ού. Ξανά και ξανά. Κάπια στιγμή τού φώναξα: σ' αγαπώ πουλλάκι μου, σ' αγαπώ πολύ.

Τώρα στο απομεσημεριανό περπάτημα σκέφτηκα πάλι αυτά τα παιδιά μου. Έτσι: πως εκείνος ο παλιός πόνος μου για τα παιδιά τού κόσμου πήρε τώρα την μορφή τών παιδιών μου.

Ω, υπόψιν κι εκείνος ο σπαραγμός που είχα νιώσει προχτές εκεί στις ελιές σαν θυμήθηκα μια σκηνή από ένα έργο στην τηλεόραση από τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο. Ήταν ένα κοριτσάκι τεσσάρων χρονών, ο αδελφός της και η αδελφή της. Η αδελφή γλύτωσε αλλά τα μικρά πήγανε με τους 'Εβραίους". Εγώ έψαχνα εκείνη την ώρα στα κανάλια για λίγη δράση ερωτική και είδα ένα άρωστο κοριτσάκι σ' έναν πόλεμο. Αλήθια! Πώς μπόρεσα και ξέχασα τόσα παιδιά για λίγη αναζήτηση ηδονής;

Σχεδόν τρεις στο μεταξύ η ώρα και το ράδιο άρχισε να παίζει: θάλασσα τα μάτια σου και χάθηκα βαθιά... Ενώ φυσάει, φυσάει, φυσάει ο άνεμος.

28 Φεβρουαρίου, Τρίτη.

Αργησα φαίνεται να πάρω την πέννα αυτή την φορά, κι ας έχουν στο μεταξύ μεσολαβήσει γεγονότα και γεγονότα.

Το πρώτο γεγονός έγινε την Πέμπτη, μετά το Γυμνάσιο και τα παιδιά (ελάχιστα παίξαμε γιατί ήμουν άρωστος και κουρασμένος). Εκεί λοιπόν που είχαν φύγει και γω στάθηκα λίγο να παρακολουθήσω την ομάδα στην προπόνηση της, αποφάσισα να φύγω
για έναν περίπατο μέσ' την Πόλη προτού πάρω τον δρόμο για την Μακούντα.

Δεν μπήκα για καλά στην Πόλη και κάπου εκεί, 100 μέτρα από το γήπεδο, είδα κάπια παιδάκια να παίζουνε, άκουσα κάμποση φασαρία και είπα να πλησιάσω. Ούτε λίγο ούτε πολύ είχε ένα αποκριάτικο πάρτυ η σχολή χορού τής Κούλλας (Δράκου). Στάθηκα στην πόρτα και πότιζα τα μάτια μου και την ψυχή μου για κάμποση ώρα. Έμεινα εκεί ώσπου φύγανε σχεδόν όλοι. Κι έτσι μέσα στην ζάλη μου (μ' έδερνε μαζί με το κρυολόγημα κι ένας καλός πονοκέφαλος) ένιωσα πως ήμουνα εκεί ευτυχισμένος. Ερωτικές ματιές δέχτηκα πολλές, και γω τις έστειλα πίσω. Κάπια κοριτσάκια έδειχναν γοητευμένα με την παρουσία μου και εγώ το... απολάμβανα.

Όταν κάποτε έφυγα πέρασα για λίγο από το μαγαζί τού Ρωτή, εκείνου τού μπουζουκσή που

κάποτε μού είχε ζητήσει στίχους για μελοποίηση. Τον βρήκα και κείνον με τα χάλια του. Είπαμε διό-τρεις κουβέντες ώσπου ήρθε ο ... Ανδρέας για μάθημα μπουζουκιού κι εγώ τους άφησα μόνους. Έκανα μετά κάνα-διό γύρους στην Πόλη και γύρω στις 7½ ήμουν πίσω στο Γυμνάσιο για να πάρω το αυτοκίνητο. Η ησυχία ήταν παγερή. Ένιωσα εκεί στην ερημιά του κάπια αισθήματα που μ' έκαναν να σκεφτώ πως άξιζε τον κόπο να γράψω κάτι γι' αυτά, κάπιους στίχους ίσως, ένα μικρό ποίημα ή μια αναφορά σ' ένα Ημερολόγιο ενός οδοιπόρου. Θυμήθηκα τα παλιά μου χρόνια εκεί, κάπιους ανθρώπους που ήταν κάποτε παιδιά, κάπια κορίτσια και κάπιες αγάπες, μιάν Ελένη σαν οπτασία νυχτερινή.

Σύντομα έφευγα για την Αργάκα, τελικά. Μου είχε ζητήσει προχτές η Μαρία να περάσω από το σπίτι της για να μου δώσει λίγο φαγητό ώστε να συμπληρώνω το διαιτολόγιο μου.

Όταν έφτασα τούς βρήκα σε τραπέζι μαζί με τον Αντώνη και την Ερμολία και διο-τρεις άλλους γείτονες τους. Διάθεση για φαΐ εγώ δεν είχα και έτσι η μόνη διέξοδος ήταν τα παιδιά και το παιχνίδι. Τα παιδιά άλλο που δεν ήθελαν.

Στην αρχή μ'έβαλαν και τους διάβασα κάτι ανέκδοτα από ένα βιβλίο τής Δώρας. Η Ερασμία καθόταν στο ένα μου πόδι *και* η Γιάννα στο άλλο. Κι όσο για τον Γιάννο: έκανε φασαρία για το πού θα βολευτεί κι αυτός.

Τα ανέκδοτα πάντως ήταν καταπληκτικά. Εγώ γέλασα με την καρδιά μου, αλλά τα παιδιά λίγα πράματα κατάλαβαν. Έτσι κι έτσι σύντομα περνούσαμε στον ... Δράκουλα. Κρύβονταν τα παιδιά σ'ένα δωμάτιο, σβύνανε το φως και γω τα έψαχνα. Ω, κι εγώ, έτσι, με την ερωτική εκείνη ζέση που με καίει κάθε φορά που έχω να κάνω με τέτια άξια ν' αγαπούν και ν' αγαπιούνται παιδιά, ήμουν ακριβώς στα μέτρα τών προσδοκιών τους. Τους χάδευα στα σκοτεινά τα προσωπάκια τους κι εκείνα με αγκαλιάζανε τρελλά, ιδίως η Γιάννα.

Ύστερα έκανε κάπιος άλλος τον Δράκουλα, περνούσαμε γενικά ωραία ώσπου ήταν καιρός να τελιώσει κι αυτό.

Έτσι λοιπόν, αφού παίξαμε καμιά ωρίτσα, ήρθε η στιγμή για να φύγουμε, τα κορίτσια για το σπιτάκι τους κι εγώ για το δικό μου. Ω, νάστε καλά παιδιά, νάστε καλά.

Τώρα το άλλο γεγονός έγινε το βράδυ κάπου μπροστά στον καθρέφτη όπου ετοιμαζόμουν να βουρτσίσω τα δόντια μου.

Πιό ήταν αυτό; Μα, ο σεισμός βέβαια!

Τηλεφώνησα στα παιδιά. Καμιά απάντηση. Ύστερα στην Ερμολία. Ω, η Ερμολία ήταν κατατρομαγμένη. Στην Πάφο ο Ηρόδοτος ήταν ψύχραιμος. Από ζημιές εδώ: έσπασε μια μπουκάλα με μέλι. Κατά τ' άλλα: τίποτα.

Έμεινα μπροστά στην τηλεόραση ως την μία όπου ξάπλωσα, ως συνήθως, στο κρεβάτι μου για ύπνο. Η μόνη διαφορά ήταν πως άφησα ένα φως αναμμένο και μια πόρτα ανοιχτή, για κάθε ενδεχόμενο.

Την Παρασκευή το πρωί μού τηλεφώνησε ο Ορφέας. Το αγόρι μου θα πέρασε μεγάλη λαχτάρα ενώ δεν μου διαφεύγει πως, από κάπια άποψη, θα το... απόλαυσε. Έβγαλαν το βράδυ μέσα στο αυτοκίνητο.

Τώρα το φαιδρό: να, τα παιδιά κοιμούνταν όταν έγινε ο σεισμός. Η μάνα τους ήταν ξύπνια και με το σείσιμο τής Γης άρχισε τις φωνές. Ο Ορφέας (είπε): νόμισα πως είχες έρθει εσύ για να την σκοτώσεις.

Ω! Γέλασα με την καρδιά μου, και τότε και ύστερα. Μάλιστα το είπα και στον Αντώνη χτές στο χωριό και στον Πελοπίδα την Παρασκευή το απόγευμα στην Πόλη, γιατί πέρασα, έστω και το απόγευμα, για κάπια ενημέρωση.

Στην Πόλη, στον δρόμο μπροστά στον χώρο τής αγοράς, εκεί όπου στεκόμασταν με τον Πελοπίδα και τα λέγαμε, πέρασε η Ισμήνη με την μάνα της. Μαζί με τον Πελοπίδα ήταν και ο Γιάννος (κάποτε έκανε σαν τρελλή όταν τον έβλεπε και τώρα κοίταξε!) και γω της είπα: Ισμήνη, είναι και ο Γιάννος εδώ. Δεν θα του μιλήσεις;

Λέξη δεν είπε, σχεδόν ούτε που μας κοίταξε. Κρατούσε από το χέρι την μάνα της και προσπεράσανε. Εγώ τις πήρα στο κατόπι ώσπου έφτασαν στο σπίτι τους. Πίσω γύρισε μόνο μια στιγμή αλλά δεν είδα να ένιωσε τίποτα.

Ύστερα, εκεί που έλεγα να περνούσα από την μάνα μου και από την Ίγκεν, είδα που

περνούσε εκείνος ο γιός τού Νικολή που είχε φέρει τότε τους Σύριους και ομως δεν πήρα ακόμα γρόσι για το σπίτι που τους νοίκιασα. Έφυγα πίσω του και σύντομα ήμουν στο σπίτι του στην Αγία Μαρίνα. Στο μεταξύ τού είχα τηλεφωνήσει εδώ και μέρες πως την επόμενη φορά που θα πήγαινα εκεί δεν θα έφευγα μέχρι να με πληρώσει.

Τελικά ούτε αυτή την φορά πήρα λεφτά, παρά την υπόσχεση τού γιόκα του πως ως την Κυριακή θα ερχόταν να μου τα έφερνε. Κι όμως είναι ήδη Τρίτη και ούτε που φάνηκε.

Πάντως μούμεινε από κει ένα περπάτημα πίσω από το σπίτι του κατά την Γιαλιά και ύστερα στο ακρογιάλι, στα βράχια. Ήταν σούρουπο, η πιο αγαπημένη από τις Ώρες, και είχα ακόμα μαζί μου εκείνη την ζάλη τής Πέμπτης και την νοσταλγία τού θανάτου. Οι στιγμές μού έφεραν εκεί την εικόνα ενός δυστυχισμένου που παραδίνεται στα κύματα. Παλιές εικόνες, εφηβικές αναπολήσεις, χαρτιά και στίχους.

Το Σάβατο, κάτω στις ελιές, σκεφτόμουν με πόνο την αδιαφορία που μου έδειξε η κορούλα μου την Παρασκευή. Παρόλαυτά ούτε και τότε δεν μπορούσα να μην την αγαπώ. Ένιωθα πως αυτή η αδιαφορία δεν θα κρατούσε πολύ και πως την άλλη φορά θα μου γελούσε και θα μου μιλούσε και θα μου έστελλε φιλάκια σαν θα χωρίζαμε. Την σκεφτόμουν με σπαραγμό, έτσι που αναπόφευκτα τα δάκρυα ήταν και το Σάβατο η συντροφιά μου στην μεγάλη μου μοναξιά.

Ύστερα το βράδυ στην τηλεόραση, μετά το Φαντάστικο, τις Ειδήσεις τών 11 και την αθλητική ενημέρωση, ήρθε κάτι που περίμενα από καιρό σε κείνο το γιαλί. Ήρθε η "κυρία τής νύχτας" και έμεινα έτσι μπροστά στην τηλεόραση ως τις δίο.

Έτσι λοιπόν το σκεφτόμουν την Κυριακή: πως αξίζει τον κόπο να ζει κανείς στην ... Κύπρο. Τελικά οι καιροί αλλάζουν και, καθώς φαίνεται, η χρυσή εποχή τής Ορθοδοξίας και του Κατηχητικού πνέει τα λοίσθια. Άνεμο στην βράκα της λοιπόν. Και στον αγύριστο.

Την Κυριακή το βράδυ νύσταξα νωρίς - ήταν επόμενο μετά το ξενύχτι τού Σαβάτου- και ξάπλωσα κατά τις έντεκα. Δεν άντεξα παραπάνω, παρότι ένιωθα την ψυχή μου να διψάει ακόμα για θέαμα.

Εχτές πήγα ως την Πόλη και έστειλα στο Τυπογραφείο τον 2ο τόμο. Είδα τα παιδιά κατά το τελευταίο διάλειμμα και κατά την ώρα που σχόλαζαν. Ήταν όμορφα, ήταν γλυκά και αξιολάτρευτα. Η Ισμήνη μου έστελλε φιλάκια κι εγώ της φώναζα: σ' αγαπώ.

Φεύγοντας ύστερα από την Πόλη και αφού πέρασα πρώτα από την μάνα μου και την Αντρούλλα, την αδερφή μου, τους έδωσα παστίτσια. Ω! Νάστε καλά παιδιά μου. Σας αγαπώ και πάντα θα σας αγαπώ.

Το βράδυ στο σπίτι έμεινα ως την μία μπροστά στην τηλεόραση ελπίζοντας και πάλι σε λίγο θέαμα που τελικά δεν ήρθε. Εκεί που ξάπλωσα ύστερα θυμόμουν με κλάματα τα παιδιά μου ώσπου κοιμήθηκα.

Στο μεταξύ με την ενόψει έκδοση τού 2ου τόμου προβάλλει τώρα η ανάγκη για ένα καλύτερο σχέδιο τής Πόλης και υπολογίζω πως θα με απασχολήσει κι αυτό τις επόμενες διό-τρείς μέρες.

Έβγαλα ήδη από τα ντουλάπια κάτι παλιούς λογαριασμούς και εχτές έκανα καινούριους. Ένα νέο στοιχείο στο τραπέζι μου είναι μια "γεωγραφία Ηπείρων". Το θέμα που συγκέντρωσε το ενδιαφέρον μου ήταν το σύνολο τής έκτασης τής Γης. Μάλιστα με κάπιους υπολογισμούς που έκανα, έλεγα την μια: δεν θα ισοπεδοθεί η Γη εκείνη την Έσχατη Ημέρα, δεν μπορεί. Κτλ κτλ. Και ύστερα με κάπιους άλλους: θα ισοπεδοθεί. Και πως έχει δίκαιο το Κοράνι. Μάλιστα είχα επαναφέρει στο τραπέζι μου παλιές σημειώσεις και σελίδες του.

Με την αρχή τών υπολογισμών πέτυχα έναν τρόπο να βρίσκω το μήκος που χρειάζονται τα 10, τα 20 ή τα 30 (ή και τα 40, για την ύπαιθρο) κτίρια.

Με βάση λοιπόν τα 4 χλμ (κι αυτό απλά και μόνον για την ευκολία μου αφού η Πόλη θα έχει, είπαμε, μήκος τα 4,5 χλμ):

τα 10	κτίρια θέλουν χώρο	10Χ4+10Χ2=40+20=60 χιλιοστά
τα 20	κτίρια θέλουν χώρο	20Χ4+20Χ2=80+40=120 χιλιοστά
τα 30	κτίρια θέλουν χώρο	30Χ4+30Χ2=120+60=180 χιλιοστά
και τα 40	κτίρια θέλουν χώρο	40Χ4+40Χ2=160+80=240 χιλιοστά

Ύστερα έθετα ως ζωτικό χώρο τής Πόλης τα 144 τετρ. χλμ: 12Χ12 χλμ

δηλαδή.

Με, λοιπόν, έλεγα: 144.000 πόλεις Χ (επί) 144 τ.χλμ έχουμε έναν χώρο 20.736.000 τετρ. χλμ. Σ' αυτή την περίπτωση, σκεφτόμουν, η Γη δεν υπάρχει ανάγκη να ισοπεδοθεί αφού, ούτως ή άλλως, υπάρχει αυτή η έκταση εύφορης γης στον σημερινό πλανήτη και, μάλιστα, περισσεύει.

Έλα όμως που αυτό δεν με ικανοποιούσε αφού εγώ την ήθελα και ισοπεδομένη. Προχωρόντας λοιπόν σε νέες προσεγγίσεις τού θέματος και έχοντας ως δεδομένη την συνολική έκταση τής ξηράς τα 149.440.000 τετρ. χλμ και γνωρίζοντας ότι η ξηρά αποτελεί, στα χοντρικά, το 1/3 τής υδρογείου, τότε έχω ως συνολικό εμβαδόν τής Γης τα, ας πούμε, 450.000.000 τετρ. χλμ.

Από την άλλη οι 144.000, ως δείχτης ανάλυσης, μου φαίνεται κάπως ξεπερασμένος μετά την προσθήκη τών προαστίων στην Πόλη και την αύξηση τού πληθυσμού της στις 240.000.

Αν θα έχω δηλαδή 240 (ή 202,5) χιλιάδες πόλεις, τότε γιατί να μην διαιρέσω τα 450.000.000 τετρ. χλμ γης (ή, έστω, τα 480.000.000) διά 240.000 για να εύρω τον ζωτικό χώρο τής Πόλης;

Το κάνω λοιπόν και βρίσκω 2.000 τετρ. χλμ., οπότε προχωρώ να μάθω πιός είναι ο αριθμός εκείνος που, πολλαπλασιαζόμενος επί τον εαυτό του, μάς δίνει το 2000.

Ο αριθμός αυτός, φίλοι μου, είναι ο 45. Δεν μας δίνει ακριβώς 2.000 αλλά 2.025. Για μένα: κανένα πρόβλημα.

4½, λοιπόν, χλμ θάναι το μήκος τής πόλης και 45 χλμ το μήκος τής πόλης και τής υπαίθρου μαζί. Προσωπικά το βρίσκω τέλειο.

Έτσι, ακόμα, ο πληθυσμός τής Νέας Γης θα ανέλθει στα 57.600.000.000 (240.000Χ240.000).

Άλλο ενδεχόμενο είναι να έχω 202.500 πόλεις σ'ολη την Γη (450Χ450) και πληθυσμό τίς 202.500Χ240.000= 48.600.000.000.

★

Βράδυ, μετά τις δέκα, μπροστά στην τηλεόραση και προχώρησα σε κάπιους υπολογισμούς πάνω στην ύπαιθρο. Έκανα μάλιστα και ένα σχέδιο και βγήκαν όλα τέλεια. Λεπτομέρειες:

45 χλμ

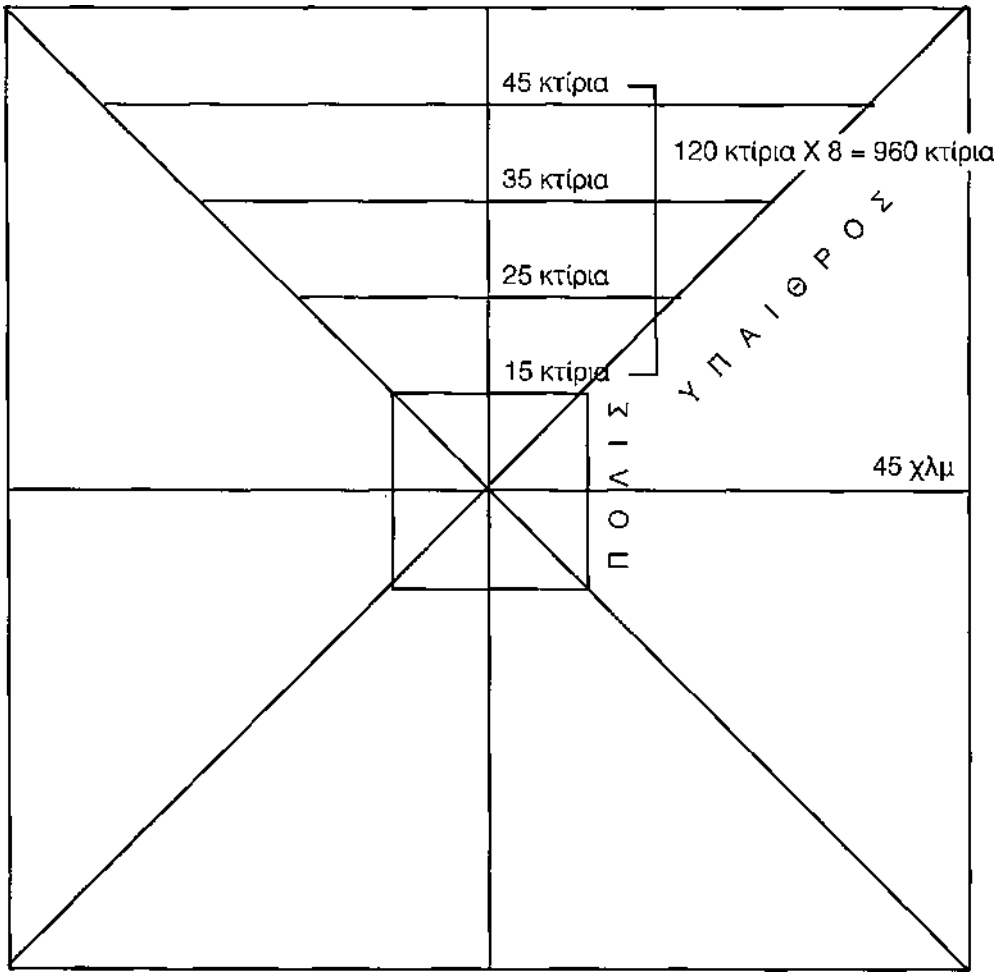

Με τι ικανοποίηση στάθηκα ύστερα πάνω απ' αυτό! Οι διαθέσεις μου μπορούν πολύ καλά να εκφραστούν με μια σφιγμένη γροθιά.

Ούτε λίγο ούτε πολύ αυτό που με απασχολούσε τόσον καιρό νά που επιτέλους βρήκε την λύση του.

Από Υγία: βήχας και πάλι βήχας. Φταίει η μοτόρα (μ' αυτήν πήγα χτές στην Πόλη), οι φωτιές, το τρακτέρ, ο αέρας και ο ιδρώτας. Σήμερα πάντως όργωσα τις ελιές.

Κι από την τηλεόραση αυτό: όταν έχει κανείς καλή γυναίκα γίνεται ευτυχισμένος. Όταν έχει κακή γίνεται... φιλόσοφος. Τόπε ο Σωκράτης.

Μάρτιος 1995

1η **Μαρτίου**, Τετάρτη, πρωί.

Έτσι και πάλι: βουτηγμένος στην οδύνη και την ηδονή τής αρώστιας. Φλεβάρη, τι μούχεις κάνει λοιπόν; Και τώρα με παραδίνεις στον Μάρτη σε χειρότερα χάλια. Το σώμα μου καίει, με πονάνε τα δόντια, τα χέρια, τα πόδια. Είμαι γενικά σ' αυτή την κατάσταση όπου λαχταρώ ένα χέρι να μ'αγγίξει και να μου πάρει τον πόνο.

Το μόνο παρήγορο: δεν με πονάει το κεφάλι, παρότι έχω όμως πυρετό.

Το τραγούδι που ήρθε μέσα από το ράδιο: πρωτομηνιά, πρωτομηνιά πήρα τούς δρόμους παγανιά... Κι αυτό που ήρθε μέσα από την ψυχή μου: ένα καράβι μέσ' τα μάτια μου σαλπάρει μόλις ξημερώνει...

Ω, λυπήσου με Μάρτη εσύ αφού δεν με λυπήθηκε ο Φλεβάρης.

Κι η απορία: πώς κι έπαθα εγώ, ένας άσσος τών καλών συνηθειών, ένα τόσο μεγάλο κακό;

Κι αυτή η σκέψη η οποία αποτελεί παράφραση μιάς παλιάς: πως αυτό το σχέδιο που μόλις έχω βρει υπάρχει κάπου μακριά-και η Πόλις και η Ύπαιθρος-και εγώ τώρα, με την δουλιά και με την έμπνευση, το κατεβάζω στην Γη. Το ίδιο συμβαίνει με όλους τούς νόμους τών Μαθηματικών, της Φυσικής και της Γενετικής και το ίδιο συμβαίνει με την μουσική και ούτω καθεξής. Απλά η γνώση και ο Παράδεισος μάς προσφέρονται από κείνη την Δύναμη λίγο λίγο.

2 **Μαρτίου**, Πέμπτη.

Χτές ολημέρα δεν έφαγα τίποτα, και μόλις που θα περπάτησα 500 μέτρα. Ξάπλωσα από τις 6 και σηκώθηκα στις 7 με τα ίδια χάλια.

Σήμερα έφαγα κατά τις 11 ένα πορτοκάλι ενώ θα περπάτησα πάλι 500 μέτρα.

Γενικά είμαι για να με κλαίς. Το μόνο παρήγορο: τα σχέδια μου.

240.000 πόλεις Χ2.025 τετρ. χλμ = 486.000.000 τετρ. χλμ.

Η συνολική έκταση τής Γης (πήρα την πληροφορία από την γραμματέα τού Γυμνασίου Πόλεως) είναι 510.000.000 τετρ. χλμ.

Τα 24.000.000 τετρ. χλμ που περισσεύουν είναι η έκταση που κατέχουν λίγο - πολύ οι πόλοι τής Γης και θα ανήκουν στους... πεγκουίνους και σ'όλα τα υδρόβια όντα. Ας πούμε πως θα λειτουργούν σαν τα υδραγωγεία τού πλανήτη.

Ενώ: οι δρόμοι θα αρχίζουν από την μια άκρη τής Γης και θα καταλήγουν στην άλλη.

★

Έκλαψα σήμερα για μένα και για κείνη την κορούλα μου.

Αλήθια! Τόση σιωπή γύρω μου και τόση αδιαφορία πώς και την αντέχω ακόμα; Και πώς μπορούν οι άνθρωποι να μην ανταποκρίνονται στα τόσα μηνύματα μου;

Και κείνοι οι δημοσιογράφοι; Ρε, από του κάθε καθηκιού τα σκατά κάνουν Είδηση κι όμως εμένα δεν με λογαριάζουν.Ολόκληρα σμήνη κι όμως κανείς τους δεν έκανε ποτέ ένα τηλεφώνημα ως εδώ, έστω και μόνο για να μάθει αν ζω ή αν πέθανα.

Α, κι ο Σαβής, ο μεγάλος ο αδερφός, στην Αφρική με τα εκατομύρια του. Προφανώς θα κινηθεί κι αυτός μόλις δει το ρεύμα να κινείται με μένα, όταν δηλαδή θα αποφασίσουν να υποστηρίξουν τα κόμματα. Σκεφτόμουν ένα μήνυμα προς αυτό : σύντομα όλο το χρήμα σου θα είναι άχρηστο. Γι' αυτό δώσε του την ευκαιρία να κάνει κάτι το χρήσιμο και το ιερό.

Το απόγευμα σ' ένα θλιβερό περπάτημα σκεφτόμουν ένα μήνυμα κατά τον Δ. Χριστόφια.... Πως... και πως, στο κάτω κάτω, η δημοκρατία σάς πάει γάντι. Μισθός βαρύς, προβολή, φώτα. Και πιός τολμάει την αλλαγή με τέτια πλεονεκτήματα στο ενεργητικό του; Πως σύντομα σκοπεύω ν' απλώσω τα δίχτια μου σ'όλο τον κόσμο, πως δεν σκοπεύω να κολλήσω εδώ και πως βιάζομαι... Το και το Δ, διαφορετικά - λυπάμαι που σου το λέω αλλά πρέπει να σου το πω - θα βρεθείς κι εσύ στην τάξη εκείνων που θα συντρίβουν. Αν θέλεις δράση Δ, τότε σου λέω πως δεν θα προφταίνεις να την παρακολουθείς... Κρίμα πάντως που δεν αξιώθηκες τόσον καιρό να αναφέρεις έστω το όνομα μου. Αυτό, ξέρεις, θα με διευκόλυνε στις συναλλαγές μου με τους ανθρώπους και ίσως μού πρόσφεραν και τίποτε άλλο εκτός από φαρμάκια.

Το απομεσήμερο με πήρε ο Ορφέας στο τηλέφωνο για να μου πει ότι θα τους δω αύριο επειδή οι δημόσιοι υπάλληλοι έχουν απεργία σήμερα. Μετά τού είπα και μούδωσε την Ισμήνη. Ω, και κλαίοντας τής είπα χίλιες φορές πως την αγαπώ, την αγαπώ πολύ.

Κι όσο πάλι για το βιβλίο! Να, δούλεψα σαν σκλάβος για να το βγάλω, νά που έχω κι εγώ κάτι για πούλημα, κι όμως θα πούλησα όλα κι όλα 15 βιβλία. Όλοι πάντως δείχνουν πρόθυμοι να το πάρουν αλλά να πληρώσουν μόνο με την... ψήφο. Το σκεπτικό τους: αυτός θέλει ψήφους. Σύντομα θα δεις που θα μας το χαρίσει. Η μόνη μου συντροφιά στην θλίψη και στον πόνο μου ο γκιώνης. Και ο μόνος συνομιλητής. Ω, κι από έρωτα; Έχει τέσσερα χρόνια ν' αγγίξω γυναίκα.

★

Ο Γρίβας και το πραξικόπημα. Μα, ένα πραξικόπημα ήταν το καλύτερο πράγμα που θα μπορούσε να κάνει κανείς στον Μακάριο. Γιατί δεν το τολμήσατε εσείς;

Ο Μακάριος ήταν καταστροφή, και πάντα η στενοκεφαλιά όταν κατέχει αξιώματα είναι

καταστροφή.

Είπαμε: άλλος εκείνος ο Μακάριος που ξέρατε τότε και άλλος τούτος που ξέρετε σήμερα. Όμως εσείς το βιολί σας. Ρε, μπας και σας κατευθύνει η δύναμη τής συνήθειας; Γιά ξανασκεφτείτε το.

★

Να πώς έγινε το κακό: ήρθε η πρώτη αρώστια. Κι εκεί που έπρεπε να κάτσω φρόνιμα μέχρι να έρθω στα νερά μου, τότε πάνω στο να προλάβω κι αυτό και να προλάβω κι εκείνο (γιατί ο χρόνος είναι χρήμα, κι εγώ δεν πρέπει να μείνω πίσω. Και όχι πως πήρα και τίποτα απ' αυτές τις εργασίες, κάθε άλλο), πάνω στο ίδρωσε και ξίδρωσε και πάνω στην ανάγκη για οικονομία (αφού σταμάτησα την δουλιά, τότε πρέπει να προσέχω και τα καύσιμα, κι εκεί που θα πήγαινα με το αυτοκίνητο ως την Πόλη, τώρα πρέπει να πάω με την μοτοσυκλέτα) ήρθε η αρώστια τετραγωνισμένη. Κι όλ' αυτά χωρίς να λογαριάσουμε το γεγονός πως έχω μήνες και μήνες να χαλαρώσω.

Δέκα στο μεταξύ η νύχτα και έβγαλα την μέρα με ένα πορτοκάλι με μια λεμονάδα και με τέσσερα-πέντε χιλιόμετρα περπάτημα.

Ω, είμαι τού θανατά, σάς λέω, του θανατά.

★

...Για τους συγγραφείς εκείνους που θέλουν να αποφύγουν την πραγματικότητα και την σύγκρουση με τους ανθρώπους που κάνουν αυτή την πραγματικότητα και γράφουν... μυθιστορήματα. Ε, τα προτιμάει κι ο κοσμάκης. Με μύθους τρεφόταν άλλωστε από παλιά.

Και για την Χριστοπληξία.

★

... 'Ενας άνθρωπος που όσο κανείς έχει ανάγκη από την εμπιστοσύνη, την προσοχή και την συμπόνια τών συνανθρώπων του κι όμως δεν βρίσκει τίποτε άλλο από δυσπιστία, αδιαφορία και απονιά.

Και τι τους κόφτει αυτούς η ανάσταση τών νεκρών που ευαγγελίζεται αφού αυτοί είναι ζωντανοί; Και πού ν' αναστηθούν τα αδέρφια και οι πατεράδες και οι παππούδες τους και να θέλουν και μοιρασιά στην περιουσία;

Αυτοί έτσι σκέφτονται και γι' αυτό το να αγνοήσουν εκείνον που τους μιλάει για ανάσταση αποτελεί γι'αυτούς θέμα επιβίωσης.

3 Μαρτίου, Παρασκευή.

Ένα ποίημα θέλω να κάνω, έναν αγώνα και έναν κόσμο για όλα τα ωραία πλάσματα που ήρθαν και πέρασαν από τούτη την Γη κι όμως δεν βρήκαν ένα χέρι ή μια φωνή να τα παρηγορήσει.

Τέσσερις, στο μεταξύ, βαθμούς πάνω από την κανονική για την εποχή η θερμοκρασία. Προφανώς ο Θεός με λυπήθηκε και μου έστειλε καλές ημέρες για την ανάρρωση μου.

★

Αφορμή η επιστολή στον Κλιντον. Αν πει: είναι τρόπος αυτός για να γράφεις εσύ σε μένα;

Εγώ: τι θέλεις; Να το πάρω πίσω; Είναι λίγα σας φίλε, πολύ λίγα σας. Γι' αυτό: ξέχασέ το Μπιλ. Έτσι γράφω εγώ και έτσι θα γράφω στον αιώνα τών αιώνων.

Ναι. Κι όπως λέω "ωραία καθήκια", έτσι λέω και "ωραία γαϊδούρια".

Πως ο Θεός ζητάει από εμάς αυτό που μας κοστίζει λιγότερο απ' όλα. Ζητάει από εμάς αγάπη για να μας δώσει εκείνος τα πάντα.

Και πως αυτά και εκείνα τα τραγούδια τραγουδιούνται κάπου ψηλά από κάπιους ανθρώπους. Ο Παράδεισος για τον οποίο παλεύω εγώ τώρα, κάπου είναι γεγονός και πραγματικότητα εδώ και χιλιάδες και εκατομύρια, ίσως, χρόνια.

Ίσως ακόμα πλουτίζουμε εκείνον τον Παράδεισο και ίσως παίρνουν στοιχεία από τον πολιτισμό μας για να βελτιώσουν τον δικό τους.

Και πως οι θεοί ήρθαν στην Γή, έσπειραν τον άνθρωπο και τα ζώα και τα φυτά και φύγανε με την υπόσχεση να ξαναγυρίσουν. Στο μεταξύ κρατάνε επαφή με τον καθένα μας (εκείνοι έχουν τον τρόπο) και γράφουν, όλα τα γράφουν.

★

Από κείνα τα λόγια που δεν είπα στο δεύτερο περπάτημα (μετά τις *9)*. Αποδέκτης ένας

Κουντούρης: κοίταξε, ξέρεις πιός είμαι και πού το πάω. Φαντάζεσαι δηλαδή να τα καταφέρω; Τότε τι θ' απογίνεις; Γι' αυτό μην μου καλύπτεσαι και πολύ πίσω από κείνο το διάταγμα. Εκείνος που τόβγαλε είναι τρελλός, σου λέω, τρελλός. Γι'αυτό γάμα τον, σου λέω, γάμα τον.

Α, κι αν δεν υπήρχαν τα γραπτά θα ορκιζόταν κι αυτός σε θεούς και σε αγίους πως ουδέποτε έχει βγάλει τέτιο διάταγμα. Σύντομα, σού λέω, θα ψάχνει κι αυτός για κρυψώνα.

★

Κι αυτό: ο Αντώνης, ο γαμπρός, όταν ήταν στο Γυμνάσιο είχε την μανία να γράφει τον αριθμό 333. Οι συμμαθητές του απορούσαν και τον ρωτούσαν τι σήμαινε αυτό.

Ε λοιπόν: μια τέτια μανία θεωρεί και τις 144 μου χιλιάδες.

Πήρα στο μεταξύ, πριν κάτι μέρες, ένα φωτοτυπημένο "Ευχαριστώ Θερμά" από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων τής Ελλάδος, τον Γιώργο Παπανδρέου, για το βιβλίο που του έστειλα.

Επίσης ένα μήνυμα από το ΡΙΚ: πως θα γίνει τελικά παρουσίαση τού βιβλίου μου την Τρίτη, στις 7 τού Μάρτη.

★

Πως οι Τούρκοι μου εμένα υπήρξαν οι Κύπριοι. Κι αν οι Τούρκοι μού πήραν το χωριό μου, οι Κύπριοι μού πήραν την χαρά μου. Εκείνοι μια μέρα κι αυτοί μια ζωή.

Και πως ο Θεός μού ενέπνευσε αυτά για να σας τα παρουσιάσω και να πιστέψετε, και σε Κείνον και σε μένα. Αντ' αυτού: σιωπή και απάθεια. Μπράβο σου ρε δημοκρατία!

★

Τηλεφώνησα μετά τις 11 στον Κίκη για να μάθω αν πήρε τα κείμενα μου. Τα πήρε. Ύστερα τού είπα πως θα του έστελλα σε μια - διό βδομάδες ένα σχέδιο για να μου το τυπώσει.

Το σκεφτόμουν κατόπιν καθώς περπατούσα και γέλασα μ' αυτό που έπρεπε να του έλεγα: πως θα του στείλω ένα σχέδιο μπροστά στο οποίο θα γονατίσουν όλοι, όλοι σού λέω, όλοι!

Προχωρώ στο μεταξύ πάνω σε νέο σχέδιο τής Πόλης.

Αύριο λέω να περάσω στην Ύπαιθρο (εύκολη υπόθεση αυτή) και κατόπιν παίρνει σειρά το συνοδευτικό κείμενο, στα αγγλικά και στα ελληνικά.

★

Σχεδόν πέντε στο σπίτι, μετά την Πόλη όπου είδα τα παιδιά. Η Ισμήνη ήταν άρωστη (πονούσε πάλι τ' αυτί της) και δεν την έφερε η κυρά, αλλά την έφερε αργότερα η κοινωνική λειτουργός αφού την πήγε πρώτα στο Νοσοκομείο.

Το γεγονός είναι πάντως πως ήρθε κλαμένη και λυπημένη και έφυγε χαρούμενη, με διάθεση και κέφι για παιχνίδι.

Αργότερα πέρασα έξω από το σπίτι τους. Ο Έκτορας ήταν έξω στην αυλή και ήρθε κοντά μου. Τότε βγήκε η κυρία έξω από το σπίτι, στάθηκε σε κάπια απόσταση από μας και είπε: τι θέλεις Κώστα; Θέλεις να δεις τα παιδιά; Γιατί περνάς; Σου απαγορεύω να περνάς από δω. Εγώ της είπα: δεν ντρέπεσαι μωρή;

Εκείνη: εστάθηκες μπροστά στον καθρέφτη να δεις την φάτσα σου και ύστερα να κυκλοφορήσεις;

Εγώ: αυτά που λες κυρά μου θέλω να τα σημειώνεις και γραπτώς για να μην τα ξεχνάς. Αύριο που θα σου τα λέω, μην με βγάλεις ψεύτη. Τότε ούτε εσύ θα σωθείς, ούτε ο εντιμότατος θα σε σώσει.

Στο μεταξύ είχα περάσει πριν έξω από του Καράμανου. Ήταν εκεί ο Λούκας, ο Αλβέρτος και η Νίκη. Ο Λουκάς με φώναξε και με ρώτησε: πώς εκτίμησες τον σεισμό; Του είπα: ένα μέτριας ισχύως φυσικό φαινόμενο. Η δύναμη τού Θεού δεν εκφράστηκε ακόμα.

Εκείνος: πώς είδες εσύ την δική σου δύναμη μπροστά σ' αυτό το μέτριας ισχύως φυσικό φαινόμενο;

Εγώ: κοίταξε, αυτά τα λες στον άνθρωπο που δηλώνει ότι θα θέσει τον Θεό κάτω από τις διαταγές του.

Και σαν ο τελευταίος (ή, μάλλον, ο πρώτος) χαζός μπήκα στον πειρασμό να τους πω για τα τελευταία μου σχέδια. Πρόλαβα μάλιστα και τους είπα: εχτές προχτές έκανα κάτι υπολογισμούς, να τρελλαθείς.

Τότε επενέβη η Νίκη: έχει πολλούς που εκάμαν υπολογισμούς και ετρελλαθήκαν. Δεν είσαι

ο πρώτος.

Εγώ αντέδρασα κάπως απότομα (αλλά και ψύχραιμα. Ύψωσα μόνο λίγο την φωνή μου για να γίνω σαφής). Της είπα, κατ'αρχάς, πως δεν περίμενα κάτι τέτιο από κείνην. Την είπα παλαβή και την δεκάτιασα για αποχαιρετισμό. Ο Λούκας ρώτησε γιατί εκνευρίστηκα κι εγώ τού είπα πως έχει λάθος, δεν εκνευρίστηκα, και έκλεισα με τούτο: μ'αυτά και με κείνα γλείφετε τον Θεό. Το ξέρετε βέβαια, κι έχετε δίκαιο σ' αυτό, πως σας βλέπει και σας ακούει. Έχετε εμένα και δεν μ' ακούτε και ακούτε τον Θεό τής Παλαιάς Διαθήκης; Σας λέω όμως πως όπιος δεν ακούει εμένα δεν είναι την βασιλεία τού Θεού που θα πάρει αλλά τα αρχίδια του, κι αν καταδεχτεί να σας αφήσει να του τα πάρετε.

Από τις περιπτώσεις δηλαδή όπου πολύ θάθελα μια κάμερα για να αποθανατίσει την σκηνή. Ευτυχώς όμως υπάρχει και ο Θεός. Γράψε το κι αυτό λοιπόν Θεέ, θέλω να το γράψεις.

Ύστερα στεκόμουν στο μαγαζί τού Φύτου (τώρα και του Ματθαίου), μιλούσε εκείνος για τις... εκλογές και πέρασε η Γιάννα με την παρέα της και ανταλλάξαμε κάτι κουβέντες και κάτι ματιές. Η Λούλλα απέναντι κοιτούσε μ' αυτό - τώρα που το σκέφτομαι- τον τρόπο: πιά είν'αυτή; Τώρα να βρώ τον κύρη της.

Αυτοί οι φύλακες τών ηθών. Οι γυναίκες!... Κι οι... γριές!

Έτσι κι έτσι δεν το αποκλείω να με βρει κάπια μέρα στον δρόμο ο μπαμπάς της και να μου πει: μην ξαναπειράξεις την κόρη μου.

Την απάντηση μου την σκέφτηκα σήμερα που τον είδα, 1-2 ώρες πριν το επεισόδιο, καθώς περνούσε με το αυτοκίνητο του. Είναι γνωστή βέβαια και είν' αυτή: το *ότι* αγάπησα την κόρη σου αποτελεί την μεγαλύτερη τιμή που έγινε ποτέ σε σένα και στο σόι σου όλο από καταβολής κόσμου.

Κι αυτή η εντύπωση σήμερα πως αυτή η αρώστια μου με σκλήρυνε. Ξύπνησε μέσα μου το πνεύμα τού Εκδικητή Θεού. Είναι σαν να πέρασα μέσα από μια διαδικασία κάθαρσης (σωματικής και ψυχικής) που μου σκλήρυνε την θέληση.

★

Ο Ορφέας με ρώτησε στο Γραφείο τί ξέρω για τον ήρωα τού Μαχαιρά. Του είπα πως αυτό που ξέρω από ήρωες είναι πως ένας ήρωας υπάρχει σ' αυτό τον κόσμο κι αυτός είναι ο πατέρας του, πως αυτός είναι αληθινός και είναι εδώ.

Ύστερα έλεγε: ο Έκτορας είναι πελλός κι εσύ νευρικός.

Κι εγώ: άκου να σου πω φίλε: ο παπάς σου δεν είναι νευρικός, είναι νευρώδης. Ο πατέρας σου αποτελεί το νεύρο τού κόσμου.

★

Βράδυ, στο μεταξύ, σχεδόν 10. Ανοιξιάτικη η νύχτα. Κοντεύω να ιδρώσω. Είμαι πάντως καλύτερα, άνκαι περπατώ με προσπάθεια, βήχω πολύ και γενικά είμαι στα χάλια μου, παράλυτος σχεδόν και στα χέρια και στα πόδια. Είμαι ακόμα για να με κλαίνε, μα δεν πειράζει. Αύριο θα είμαι ακόμα καλύτερα.

Ενώ έφαγα τελικά μετά τις 8½: μισίλια, 2 πορτοκάλια, γάλα και 2-3 λουκουμάδες. Αν δεν έτρωγα θάσκιζα τα ρούχα μου απ' το κακό μου. **Ω,** φαντασθείτε να φτάσει και η κόρη μου στο σημείο να θέλει να φάει κι εκείνη μετά την αρώστια και η μάνα της να την υποχρεώνει σε φρουτοθεραπεία. **Ω,** και μόνο γι'αυτό θέλει σκότωμα.

Και ένα τραγούδι: ήτανε άνδρας κι ήμουνα μια σταλιά.

★

Με τις Ειδήσεις έστειλε ο Βάσος ένα μήνυμα: πως θέλει μια συνεργασία που θα διατηρήσει την ΕΔΕΚ ως αυθύπαρκτο κόμμα.

Το σκεφτόμουν κατά το τελευταίο περπάτημα και έλεγα πως σύντομα θα του έστελλα εγώ το δικό μου: ξέχασέ την Βάσο την ΕΔΕΚ, ξέχασέ την! Αυτοκρατορίες και αυτοκρατορίες θα αφομοιώσω (καταβροχθίσω) και συ μού μιλάς για την ΕΔΕΚ; Σύνελθε Βάσο, σύνελθε. Ξέχασες εκείνο που έλεγε κάποτε ο Σπύρος; Να γίνουμε δηλαδή όλοι ένα κόμμα;

★

Η δημοκρατία έχει τόσους προέδρους, Υπουργούς, γενικούς διευθυντές, γενικούς γραμματείς, βουλευτές και βάλε που περιμένουν σειρά στα κανάλια. Εμένα θα βάλουν τώρα που κόλλησα στην διανομή φυλλαδίων;

Εκείνοι άλλωστε που διανέμουν φυλλάδια είναι φτωχοί και αδύνατοι. Πιός τούς λογαριάζει; Γι' αυτό: κνίστε τα των ισχυρών ρε καθήκια, κνίστε τούς τα, γλύψτε τούς τα καλά. Τότε θ'

απλώσουν και τα χεράκια τους και θα σας χαδέψουν το μαλλί. Το κάνουν άλλωστε όλοι όσοι απολαμβάνουν το γλείψιμο.

★

Κι αυτό ανάμεσα στ' άλλα: έχω νιώσει τέτια ικανοποίηση με τις λύσεις που δίνω με τα τελευταία σχέδια μου, έχω ύστερα τόση αγωνία να τα ολοκληρώσω, θα επενδύσω και τόσες ελπίδες πάνω στα φυλλάδια που θα βγάλω γι' αυτά, θα τα μοιράσω στον κόσμο και κανένας δεν θα νιαστεί, απολύτως κανένας. Μάλιστα δεν αποκλείεται να το πει κι αυτό κάπιος έξυπνος: αυτά τα τετραγωνάκια μάς τα σέρβιρες κι από παλιά. Πιό είναι τώρα το καινούριο;

4 Μαρτίου, Σάβατο.

Ήταν σχεδόν 8 όταν βγήκα στον δρόμο μετά από ένα πρόγευμα για μια δεύτερη προσπάθεια να περπατήσω.

Σαν κόντεψα εκείνη την τσιμεντένια βρύση έπιασε η ματιά μου την θάλασσα πέρα και όπως έσερνα τα βήματα μου θυμήθηκα έτσι κεραυνοβόλα την κορούλα μου, το μικρό της προσωπάκι και τον λαιμό της. Ήρθαν κάτι δάκρυα με τις λέξεις: μια φορά ήρθες και συ σ' αυτό τον κόσμο και νά που σου πήραν τον μπαμπά σου.

Ω, την συνέχεια μπάσταρδοι, δείτε και την συνέχεια γιατί γι' **αυτήν** είναι που άφησα το περπάτημα για την κάμαρα: πως αν ήξεραν κορούλα μου τό τι τους ετοιμάζει ο μπαμπάς σου θα παρακαλούσαν ν' ανοίξει η γη και να τους καταπιεί.

Χτες, εκεί που έμπαινε στο αυτοκίνητο για να την πάνε στο σπίτι, της έλεα να βγαίνει λιγάκι και να παίζει με τις φίλες της. Εκείνη μου είπε: δεν με παίζουνε. Τους πήρα και τις φωτογραφίες(...) αλλά δεν με παίζουνε.

Στην Πόλη μετά τραγουδούσα: η αγάπη μου θα σε γιατρέψει, και τ' όνειρο σου το παλιό θα ζωντανέψει.

Αχ! Γίνεται και για τα παιδιά που δεν τα παίζουνε αυτός ο Αγώνας κι αυτός ο Πόλεμος.

Ο κόσμος, αυτός ο κόσμος είναι κακός πουλλάκι μου. Υπάρχει η ζήλια, υπάρχει ο φθόνος, υπάρχει η τάση να συντρίψουν τα ωραία παιδιά τής γης.

Μα δεν πειράζει κορούλα. Υπάρχει κάτι χειρότερο απ' αυτό, κι αυτό είναι το να μην είσαι ο εαυτός σου. Γι' αυτό και συ κοίταξε να μείνεις ο εαυτός σου και ο πατέρας σου θα σε ανταμοίψει στους αιώνες τών αιώνων. Ώσπου υπάρχει αυτός ο κόσμος θα παίρνεις απ' αυτόν το μέλι. Πάντα θα έχεις το καλύτερο.

Και με τι δάκρυα να τα σκεφτώ όλ' αυτά, με τι κλάματα να τα γράψω!

★

Το σκέφτηκα *κι* αυτό στην συνέχεια τού περπατήματος: πως μ' αυτά και με τούτα λύνω το μεγάλο πρόβλημα όχι απλά τής διακυβέρνησης αλλά και της διαχείρησης τής Νέας Γης, τουλάχιστον θεωρητικά.

Κι αυτό: αν οι Κύπριοι έκαναν σωστά την δουλιά τους, τότε δεν θα έπρεπε να υπάρχει τώρα άνθρωπος στην Γη που να μην ξέρει για μένα και για τα σχέδια μου.

Και: πιός θα το δει; - Κοίταξε: όπιος το δει θα τον δω.

★

... Πως αν αγοράσουν ένα βιβλίο είναι σαν να δίνουν την εντύπωση ότι ασπάζονται τις απόψεις τού συγγραφέα του. Αλλά το να ασπάζεται κανείς τις απόψεις μου και να το αγοράσει γι' αυτό ή το να το αγοράσει πρώτα και να τις ασπασθεί κατόπιν, εγώ λέω πως αυτό είναι το καλύτερο πράγμα που μπορεί να τύχει σ' έναν άνθρωπο σ' αυτό τον κόσμο.

Ο Χρίστος: γράψε ένα μυθιστόρημα χωρίς να ξέρουν ότι το γράφεις εσύ. Το χρηματοδοτώ. Και 5% να μου δώσεις απ' τα ποσοστά, θα γίνω εκατομυριούχος.

Κι αυτό: από μια άποψη θέλω να δώσω σ' όλους, γνωστούς και άγνωστους, τα νέα μου "εύρηκα", αλλά επειδή τόχω κάνει και ξανακάνει αυτό και δεν κατάλαβαν τίποτα, έτσι αυτό που κυριαρχεί στις διαθέσεις μου είναι τούτο: γάμα τους.

★

Κατά τις 10½ έφυγα για την Πόλη και για την γιορτή τού καρναβαλιού. Περπάτησα διό-τρεις φορές τον μεγάλο δρόμο αργά και πονεμένα. Είδα πολλά παιδιά, όμως δεν είδα τα παιδιά μου.

Γενικά ήμουν λυπημένος, σχεδόν μελαγχολικός, αλλά δεν το φοβήθηκα. Είπα κάτι κουβέντες με κάπιους ανθρώπους και κάπια παιδιά. Κι έτσι χωρίς να προσπαθώ και πολύ άντεξα ως το σημείο

όπου η Γιάννα - εκείνο δηλαδή το κορίτσι που αγαπούσα και μ' αγαπούσε - μού έδειξε την περιφρόνηση της. Ούτε που με χαιρέτησε. Και νάταν μόνο αυτό! Αύριο - μεθαύριο μπορεί πολύ καλά να με μισεί, μπορεί να με βλέπει κι αυτή και να φεύγει μακριά.

Ω, και το σκεφτόμουν με πόνο σε τούτο το τελευταίο περπάτημα μετά τις τρεις, μετά που ξάπλωσα στον ήλιο με την ελπίδα πως ίσως μου συντομέψει εκείνος αυτό το κακό που με βρήκε και που όμοιο του δεν θυμάμαι.

Έτσι το σκεφτόμουν: όχι το ότι σας αγάπησα κορίτσια, όχι το ότι σας φλέρταρα και σας έστελλα φιλιά αλλά και μόνο που περάσατε από μπροστά μου μια φορά κι εγώ σάς είδα, θέλω να ξέρετε πως αυτό αποτελεί το μεγαλύτερο δώρο που επεφύλαξε για σάς η Δημιουργία. Και πού να προσθέσω πως περάσατε και στις σημειώσεις μου! Τέτια τιμή κορίτσια δεν την είχαν ποτέ οι ωραιότερες γυναίκες στον πλανήτη, ούτε και οι θεές δεν την είχαν.

Εν πάση περιπτώσει προτού φύγω από την Πόλη είδα λίγο τον Έκτορα έξω από την αυλή του. Έφυγα πριν την μια χωρίς να δω τούς χορούς. Δεν είχα ούτε την δύναμη ούτε το κουράγιο. Φεύγοντας ύστερα για το χωριό σταμάτησα στην Λίμνη. Πάρκαρα το αυτοκίνητο κάτω από τις ακακίες, έμεινα εκεί πεντέξι λεπτά και ύστερα τράβηξα κατά την αποβάθρα όπου στην είσοδο της ήταν το αυτοκίνητο τού Γιαννή. Εκείνος ήταν στο τέλος τής αποβάθρας και, όπως μου είπε ύστερα, δυσκολεύτηκε να με αναγνωρίσει από τον τρόπο που περπατούσα. Ω, και δεν είχε άδικο.

Ήταν και η Αθηνά μαζί του. Έδειξε μάλιστα ευχαριστημένη που της έταξα στο τέλος μια παιδούπολη στην πόλη μου.

Μιλήσαμε λίγο και γενικά τον ενημέρωσα για τα τελευταία μου ευρύματα και για τις επόμενες κινήσεις μου πάνω στο θέμα τών επερχόμενων βουλευτικών εκλογών. Το γεγονός είναι πάντως πως ο Γιαννής αποτελεί τον καλύτερο δέκτη τών σκέψεων μου.

Σύντομα χωρίζαμε. Εκείνοι μπαίναν στο αυτοκίνητο τους και γω σερνόμουν για το δικό μου. Φεύγοντας χαιρετιστήκαμε ξανά και κινήθηκα κατά το αυτοκίνητο. Έκατσα λίγο εκεί παρέα με τον πόνο μου κι έπιασα ένα τραγούδι: τα χέρια που άγγιζαν αυτά τα μαλιά, τα χέρια που φύτεψαν αυτή την μηλιά κτλ κτλ, κι εκεί που το έλεγα βαριά βαριά και με την ανάμνηση τής κορούλας μου να με συνοδεύει έκλαψα κι ησύχασα. Σύντομα έβαζα μπροστά το αυτοκίνητο και όχι αργά ήμουν στο σπίτι. Έφαγα πεντέξι λουκουμάδες και ήπια γάλα. Ύστερα ξάπλωσα στον ήλιο τής βεράντας, περπάτησα μετά, έγραψα, τέλιωσα μόλις τώρα και κάπου εδώ θα συνεχίσω με τα σχέδια μου...

★

Κι αυτό προς σημείωσιν: έτσι όπως μπορεί να επαναστατήσει ένα πνεύμα με αφορμή κάπιο γεγονός μικρότερο από γεγονότα που ανεχόταν πριν για χρόνια, έτσι και το σώμα μπορεί να επαναστατήσει (με την αρώστια) με αφορμή μικρότερες αιτίες από άλλες που υπό άλλες συνθήκες τις άντεχε και τις ξεπερνούσε.

Πάνω στο: είσαι δεσποτικός.-Όχι δεν είμαι. Απλά ξέρω το καθήκον που μου εναποτέθηκε σ' αυτό τον κόσμο και δεν μπορώ έτσι απλά να το αφήσω σε κάπιον άλλον χωρίς να αισθάνομαι ότι προδίνω τον Αγώνα και την Ιδέα μου. Από την άλλη πρέπει να κόψω και την φόρα στους θρασείς και στους ματαιόδοξους.

Κι αυτό: βρέθηκε ο Σώτος[57] αρτζιάτος, διαφορετικά να δούμε τι θα τραβούσαμε ακόμα. Κι όσο για σένα θα δεις τι θα πάθεις εντιμότατε. Θα δεις!

Σούρουπο στο μεταξύ, περασμένες οι έξι, και οι διαθέσεις μου με σπρώχνουν στο μουρμουρητό: Θεέ μου, γιατί παρατείνεις έτσι το δράμα μου; Αποτέλιωσε με να ησυχάσω.

Νά λοιπόν που αντί να καλυτερέψουν τα πράγματα, χειροτερεύουν ολοένα, έτσι που μούρχεται να στρωθώ στο κρεβάτι. Και κάτι άλλο που μούρχεται: να φάω τα δόντια μου. Ρε, μπας και δεν πρόσεξα πάλι αρκετά και με ξαναχτύπησε το κακό; Αργότερα λέω να αλειφτώ με βιξ. Μου το θύμισε η Μαρία. Ήρθε και κλάδεψε τα κλίματα τής μάνας μου και μούφερε και κάτι φαγώσιμα. Και σίγουρα με την όρεξη που έχω φοβάμαι πως τα παραπάνω θα μείνουν μέσ' το ψυγείο ως τον Απρίλη. Στο μεταξύ όμως πρέπει να φάω κάτι.

Κι η Μαλβίνα χτές-προχτές στο ράδιο.

Κι αυτό: η κόρη μου είναι η Αρετούσα μου. Όσα κλάματα έκανα εγώ για κείνην, δεν τα έκανε κανένας Ερωτόκριτος.

Η καρδιά μου πάντως είναι τόσο κουρασμένη. Σχεδόν σπαραγμένη.

5 Μαρτίου, Κυριακή.

Ο Θεός θα πει: σε τόσα θέματα (στην τεχνολογία, για παράδειγμα) δείξατε τόση φαντασία. Εδώ όμως (στην ηθική και την πολιτική) δεν καταλαβαίνω γιατί φερθήκατε τόσο στενοκέφαλα.

★

Και για την Γιάννα; Να: βρέθηκε ένα κορίτσι που μ' αγαπούσε χωρίς να φοβάται να το δείξει, και τώρα... Ω, τι να σκέφτεται άραγε; Πως είμαι γέρος γι'αυτήν; Τί;

★

Πως οι άνθρωποι που με είδαν και με γνώρισαν και με άκουσαν ή άκουσαν, έστω, για μένα και δεν πήραν θέση υπέρ μου, είναι ήδη κριμένοι. Αυτοί την είχαν την ευκαιρία τους. Άλλην ευκαιρία δεν θα έχουν ποτέ.

Πίνοντας ύστερα λίγο γάλα στον ήλιο τής βεράντας σκέφτηκα ένα μήνυμα προς τους ισχυρούς τής Γης: όπου πάτε και όπου σταθείτε μιλήστε για μένα αν θέλετε να μιλήσω εγώ για σας στον Θεό.

Κι αυτό, ίσως, στον Σαβή: θα δεχτώ τα λεφτά σου μέχρι μιας ορισμένης προθεσμίας. Από κει και πέρα θα σου πω: βάλτα στον κώλο σου.

★

Πως αν είναι άσχημος κανείς δεν μπορείτε να τον απορρίψετε. Δεν φταίει εκείνος που είναι άσχημος. Μπορείτε όμως να τον απορρίψετε αν δεν είναι καλός. Γιατί το να είναι κανείς κακός είναι σίγουρα δική του επιλογή.

Ώρες στο μεταξύ πριν το μεσημέρι και σκέφτομαι μια Βανθούλλα και γελά η ψυχή μου.

6 Μαρτίου, Δευτέρα.

Τα σχέδια μου και οι βασιλείες όλες. Τι είναι όλ' αυτά μπροστά στο άρωμα τής Βανθούλλας που μπαίνει απ' το παραθύρι;

Ω, σαν να την νιώθω έξω από το σπίτι, πως θ' ανοίξει, νιώθω, την πόρτα και θα μπει. Σαν να την νιώθω σ' αυτά τα μέρη, σ' αυτά τα μέρη όπου μ' έπνιξε η μοναξιά.

Τέλιωσα πάντως λίγο πριν το μεσημέρι με το σχέδιο τής Υπαίθρου. Απομένει τώρα ένα συνοδευτικό κείμενο και η τροποποίηση τού συνοδευτικού κειμένου τής Πόλης.

Ενώ, κατά την διάρκεια τού τελευταίου περπατήματος, σκέφτηκα έτσι την διευθέτηση τής εργασίας (βάση θα είναι οι 100 ημέρες και θα χωρίζονται σε 4 φάσεις):

Στο πρώτο 40ήμερο 24.000 άνθρωποι ξεκινούν εργασία κάθε 4 ημέρες.

Στο επόμενο 30ήμερο 24.000 άνθρωποι ξεκινούν εργασία κάθε 3 ημέρες.

Στο 20ήμερο μετά: 24.000, πάλι, κάθε 2 μέρες και

Στο τελευταίο 10ήμερο 24.000, και πάλι, κάθε μέρα.

Τα κάνω όλ'αυτά γι' αυτούς, σύντομα θα τους τα παραδώσω, έναν ολόκληρο καινούριο κόσμο θα τους παραδώσω και το περισσότερο που περιμένω απ' αυτούς είναι να είναι καλοί και ευγενικοί μαζί μου. Κι όμως αντ' αυτού η συνήθεια τούς παρασέρνει στο να μου επιδείχνουν το χειρότερο μέρος τού εαυτού τους, την κακία και την προστυχιά τους.

Εφτά στο μεταξύ η... νύχτα. Σήμερα δεν πήγα πουθενά. Η κατάσταση τής Υγίας μου καλυτέρεψε μεν, στην Γη άρχισε να φυσάει και να βροντά και εδώ που έλεγα να βγώ για ένα περπάτημα άρχισε η βροχή. Ευτυχώς δηλαδή γιατί έχω, ως γεγονός, κάπια σπαρτά και θέλουν νερό, έχω και κάτι πορτοκαλιές και κάτι ελιές και το θέλουν κι εκείνες.

★

Τι μ.' έπιασε; Μια Βανθούλλα μού έγινε έμμονη ιδέα. Αυτήν κοιτάζω στον καθρέφτη και γι' αυτήν τραγουδάω: είσαι το Αλφα μου και το Ωμέγα μου, είσαι το τέλος μου και η αρχή. Κτλ κτλ. Ένα ρίγος συγκλονίζει το κορμί μου και δεν ξέρω αν είναι ρίγος ελπίδας ή ρίγος απελπισίας, ρίγος αρώστιας ή ρίγος έρωτα, ρίγος ζωής ή ρίγος θανάτου;

7 Μαρτίου, Τρίτη.

Πως η μεγαλύτερη τραγωδία τής ζωής του έγκειτο στο γεγονός ότι έκανε σκέψεις, σχέδια και όνειρα για τους ανθρώπους στα οποία κανείς άνθρωπος δεν έδινε σημασία.

Περπατούσα πάντως στις 11 όταν θυμήθηκα ότι θα παρουσιαζόταν σήμερα το βιβλίο μου. Και όντως: στις 11 και 45 ήταν γεγονός.

Το πλήρες σχόλιο ελπίζω να το έχω από την Θέμιδα[58]. Το δικό μου σχόλιο που θέλω να δώσω τηλεφωνόντας της θάναι τούτο: πως πρόκειται για ένα καλό σχόλιο. Όχι πως είναι το καλύτερο που θα μπορούσε να γραφτεί για το βιβλίο μου αλλά είναι, ας πούμε, ένα σχόλιο που κρατάει τις ισορροπίες. Επιπλέον είναι γεγονός πως δεν προκάλεσε καθόλου την δυσμένεια μου. Αν υπολογίσουμε μάλιστα και το τραγούδι που το ακολούθησε, τότε οφείλω να πω πως γέμισε η καρδιά μου λουλούδια.

Το τραγούδι ήταν αυτό: τα καινούρια χελιδόνια, με την Βίκη Λέανδρου.

Κατά τ' άλλα έγραψα χτές ένα συνοδευτικό κείμενο για την Ύπαιθρο. Σήμερα έκατσα και το μετέφρασα στα αγγλικά αλλά πριν τελιώσω καλά-καλά ένιωσα ότι δεν εκπληρούσε τις ανάγκες τού σχεδίου που ετοίμασα (παραήταν μεγάλο). Έτσι θα δουλέψω τώρα πάνω σε κάτι σημειώσεις που πήρα μετά από κείνο το κείμενο για να δώσω ένα άλλο.

8 Μαρτίου, Τετάρτη.

Σήμερα έβγαλα την μέρα στον Πωμό, στο Δημοτικό σχολείο. Μου είχε από ψες τηλεφωνήσει ο Παναής για να δουλέψω καμιά βδομάδα κι εγώ, έστω και στα χάλια μου, άλλο που δεν ήθελα. Αλλωστε μού είναι πρόβλημα τό πώς θα τα φέρω βόλτα με τα οικονομικά μου. Χρωστώ 180 λίρες για το βιβλίο, 114 στον Κωστή στην Αργάκα, αντιμετωπίζω το ενδεχόμενο ενός προστίμου για την ζημιά τότε στην πόρτα τής κυράς και για τον τραυματισμό τού πεθερού μου και νά που τώρα πρόβαλε και η ανάγκη για ένα καινούριο φυλλάδιο.

★

Χτές το σούρουπο, σαν έφευγα από τις ελιές μου, πέρασα από τις ελιές τής αδερφής μου και κει, πριν προχωρήσω στην ανηφόρα, στάθηκα μια στιγμή και κοίταξα τον ουρανό μπροστά μου. Πέρα στην δύση ήταν κάτι ροζ μικρά συννεφάκια, πιο πέρα κάτι άλλα λευκά και κάπια γκρίζα πάρα πέρα που υψώνονταν απειλητικά. Στο χωράφι δεξιά ήταν εκείνος ο ευκάλυπτος. Φυσούσε στην Γη, φυσούσε δυνατά, και γω έτσι όπως στεκόμουν και φωτογράφιζα τον εαυτό μου μπροστά στο όραμα μου και αναλογιζόμουν όλες τις τελευταίες μέρες που πέρασα στον Αδη ένιωθα πως ήθελα πάλι να κλάψω, να κλάψω πολύ.

★

Πως καθεμιά τους αντιπροσώπευε κι ένα γλυκό ποτάμι στους κάμπους τού Παραδείσου, ένα γλυκό λουλούδι, ένα τραγούδι που τόφερε η άνοιξη.

12 Μαρτίου, Κυριακή.

Είμαι γενικά σ' αυτή την κατάσταση όπου νιώθω να έχω ανάγκη από συγκεντρωμένες δόσεις άσκησης. Το γεγονός είναι πάντως πως μου έμεινε κάτι από την αρώστια, κάτι νιώθω να είναι διαφορετικό από πρίν αλλά σε γενικές γραμμές είμαι ο ίδιος άνθρωπος, ενώ τα αισθήματα μου για την ζωή και για τον κόσμο παραμένουν τα ίδια. Η Γη μού εμπνέει την ίδια μελαγχολία όπως και πριν, η μοναξιά μού είναι το ίδιο αβάσταχτη και οι συγκινήσεις αποτελούν όπως παλιά την δύναμη και την αδυναμία μου. Με απασχολούν και πάλι οι ίδιες έγνιες για τα σπαρτά μου, για τις εκλογές και για το μέλλον. Κάπια πράγματα τα παρακολουθώ να ξεκαθαρίζουν καλύτερα από πριν, ανυπομονώ εξίσου για μάχες και για ηδονές αλλά συμβαίνει ακόμα μαζί μου ώστε να μην μου λείπουν οι στιγμές εκείνες όπου αισθάνομαι ότι όλα μού είναι αδιάφορα.

13 Μαρτίου, Δευτέρα.

Κάτι για την εποχή τής ανοησίας τών Θεών.

Κι αυτό: πως οι Θεοί ήταν τεχνολογικά γίγαντες αλλά ηθικά νάνοι.

14 Μαρτίου, Τρίτη.

Ένα σύστημα που όχι μόνο δεν επιτρέπει στους ανθρώπους να εκδηλώσουν την αγάπη αλλά και που δεν τους επιτρέπει ούτε ακόμα και να την νιώσουν.

Αα, κι οι μέρες στον Πωμό! Ω, γι'αυτές έπρεπε να γράψω βιβλία, και όχι μόνο σελίδες. Κι όμως δεν έγραψα ως τώρα ούτε μια λέξη. Τα ονόματα τους πάντως πιστεύω πως θα μ' αφήσουνε κάπια ίχνη για να θυμάμαι: η Σαβίνα, η Σωτηρούλλα, η Δοξούλλα, η Μιράντα, η Αντιγόνη , η... η... και η... Ο Μάριος, ο Γιώργος , ο Βασίλης. Ω, κι όλοι θέλουν τραγουδάκια από μένα. Κι όντως

τούς είπα μερικά και μπήκα έτσι ολόισια στις καρδούλες τους.

16 Μαρτίου, Πέμπτη.

Αφορμή γι'αυτό ήταν η Θέμις Θεοχάρους. Της τηλεφώνησα λίγο πριν τις 8 (βρέχει σήμερα για τα καλά κι έτσι δεν θα πάω στην δουλιά) για να της πω ένα "ευχαριστώ"για κείνο το σχόλιο τής προπερασμένης Τρίτης: πως όπιος πει μια καλή κουβέντα για μένα διακινδυνεύοντας μια σύγκρουση με τους εργοδότες του και με τους κρατούντες επενδύει στο μέλλον.

20 Μαρτίου, Δευτέρα.

Νά που ήρθε επιτέλους η ώρα για νέες σελίδες στο ημερολόγιο. Τα γεγονότα με την σειρά: την Παρασκευή, στις 11 το πρωί, πέθανε ο πατέρας μου. Εγώ τόμαθα το απόγευμα, λίγο μετά τις τέσσερις. Είχα βρει στην πόρτα μου ένα σημείωμα από τον Ματθαίο (τελικά) που μου έλεγε να τηλεφωνήσω στης αδερφής μου της Αντρούλλας για κάτι το... επείγον.

Προτού τηλεφωνήσω ήμουν σίγουρος για το επείγον. Το τηλέφωνο το απάντησε η Ερμολία: πέθανε ο παπάς μας και τον πήγανε στο ψυγείο στην Πάφο, πως... και πως...

Κάτι κουτσοδούλια τα έκανα ώσπου να νυχτώσει και να φύγω για την μάνα μου. Η μάνα μόυ πάντως φέρθηκε ψύχραιμα. Από καιρό άλλωστε ήθελε να πεθάνει και δεν το έκρυβε. Δέκα χρόνια που τον άντεξε παράλυτο ήταν γι'αυτήν αρκετά, υπέραρκετά.

Τον είχα δει πάντως την Πέμπτη. Τον είχα βάλει στην καρέκλα και ύστερα πίσω στο κρεβάτι. Όλο τον τελευταίο καιρό τον έβρισκα πολύ αξιαγάπητο. Εκείνος ήθελε να μου κρατά το χέρι και γω τού χάδευα το κεφάλι. Κάθε φορά νιαζόταν να μάθει αν έχω φάει ενώ 2-3 μέρες προτού πεθάνει είχε πάει ο Ορφέας ως πάνω στην παράγκα του και πίεζε την αδερφή μου να του βάλει φαΐ. Ω, γι' αυτά όλα εγώ τον συγχώρεσα από καιρό για όλη την προστυχιά που μούδειξε κάποτε.

Το βράδυ πριν πεθάνει είχε φωνάξει την μάνα μου, εκείνη πήγε κοντά του, της πήρε το χέρι και το φίλησε.

Κάτι παρόμοιο είχε γίνει και πριν κάτι μέρες με την Αντρούλλα: όπως καθόταν στην καρέκλα την πήρε απ' τα μαλιά, έφερε το πρόσωπο της κοντά του και το φίλησε.

Ω, αυτές μόνο τις σκηνές αν λογαριάσω σού αξίζει ρε γέρο η καινούρια ζωή.

Του τόλεγα κι αυτό κάπιες φορές: μην το σκέφτεσαι παπά. Σύντομα θα έρθει η ανάσταση. Σου το υπόσχομαι εγώ παπά, σου το υπόσχεται ο γιός σου.

Εν πάση περιπτώσει το Σάβατο ήρθε ο Τάκης και ο Μιχάλης από την Αμερική. Την Κυριακή το μεσημέρι έφυγα από το χωριό με τα ρούχα τής δουλιάς για την Πόλη, εκεί όπου θα γινόταν και η κηδεία. Όταν έφτασα στην παράγκα τον είχαν ήδη φέρει. Ήταν στο φέρετρο του ξεσκέπαστος. Αγγιξα τα δάχτυλα μου στο μάγουλο του κι ήταν, όντως, παγωμένος.

Στο μεταξύ άρχισαν να καταφτάνουν οι συγγενείς. Κάτι σπασμωδικά μοιρολόγια ακούστηκαν από δω κι από κει αλλά η γενική αντίδραση ήταν πως το να πεθάνει ήταν, υπό τις περιστάσεις, το καλύτερο που είχε κάνει ο γέρος μου.

Εκεί στην αυλή τής παράγκας είδα μιάν επικήδεια ομιλία που είχε κάνει ο Τάκης και της έκανα κάπιες διορθώσεις. Ετοίμασε και ο Μιχάλης μια , την βρήκα μάλιστα καλύτερη αλλά αυτός ήταν διατεθειμένος να παραχωρήσει την θέση του στον Τάκη λόγω... αρχαιότητος. Ούτε λόγος πάντως για να κάνω εγώ ομιλία κι ας ήμουν εγώ ο αρχαιότερος - πλην τού Σαβή ο οποίος, όμως, δεν φάνηκε-τών υιών. Όλοι οι αδελφοί και οι αδελφές με αγνόησαν, ούτε την άποψη μου δεν ήθελαν ν'ακούσουν κι όλο κι όλο που ήθελαν ήταν να κάνω πέρα.

Στα χαμαλίκια πάντως είχα τα πρωτεία. Χαλάλι τού γέρου μου, και ήταν λίγα του. Έτσι κουτσός που ήμουν μάλιστα, εγώ θα τον έπαιρνα από την εκκλησία στο νεκροταφείο αλλά όλο κι όλο που τον πήραμε από την εκκλησία ως τον δρόμο, εκεί όπου περίμενε η νεκροφόρα.

Κάπου στα μισά τής επικήδειας λειτουργίας είχε καταφθάσει ο Νίκος από την Αφρική και τότε πάνω στα αγκαλιάσματα με τ'αδερφάκια του ξέσπασαν σε θρήνους. Ως προς αυτό η Ερμολία και η Αντρούλλα αγωνίστηκαν πάνω στο πιά θα... κλέψει την παράσταση. Εγώ πάντως δεν είχα διάθεση ούτε για ένα δάκρυ. Τα δάκρυα και τα κλάματα ήρθαν τώρα εδώ, πάνω από τις κόλλες και λίγο πριν, έξω στον δρόμο. Κι όλ'αυτά ύστερα από κείνο το επεισόδιο στην Αργάκα, στης Μαρίας. Θα επανέλθω σ'αυτό.

Μετά την κηδεία και την ταφή λοιπόν γύρισα ξανά στην παράγκα τής μάνας μου. Εκεί

ταΐσανε λίγο τούς συγγενείς που ήρθαν από μακριά κι εγώ τους έδωσα φυλλάδια και βιβλία. Ώσπου να νυχτώσει, τα κορίτσια τής Ερμολίας και της Ιουλίας θέλανε παιχνίδια κι εγώ, κουτσός πάντα, τις έβαζα στον ώμο μου και έτρεχα όπου με θέλανε. Ω, χαλάλι τους, χίλιες φορές χαλάλι τους. Και τ'αποψινά παιχνίδια στην Αργάκα, όλα χαλάλι τους. Μέσα σε τόση λίγη ώρα ένιωσα τον έρωτα σε όλη του την δόξα. Ω, σας ευχαριστώ κορίτσια, σας ευχαριστώ. Σ' ευχαριστώ Γιάννα. Πώς να σ' το πω; Για κείνη την ώρα σε κείνη την κάμαρα μούχεις δώσει εσύ τόση ζωή όσο θάνατο μού δώσαν οι γονιοί σου και οι θείοι σου όλοι. Αυτή η ζωή που μούδωσες με κρατάει.

Εν πάση περιπτώσει είχα σχολάσει σήμερα στις 4 και έφυγα για την Πόλη. Κατέθεσα κατ'αρχάς 180 λίρες στον λογαριασμό μου και ύστερα ξόδεψα 20 λίρες για όπλα τών παιδιών. Κι αυτουνών χαλάλι τους.

Έφτασα στο σπίτι γύρω στις 6, έκανα πάλι κάτι κουτσοδούλια, έπλυνα μετά το ψυγείο που έφερα από το σπίτι όπου θα μείνει ο Τζούλιο, έκανα ένα μπάνιο και στις 8 και κάτι μπήκα στο αυτοκίνητο. Σε λίγα λεπτά έφτασα ως της Ερμολίας αποφασισμένος ν' αφήσω το αυτοκίνητο εκεί και να συνεχίσω με τα πόδια.

Μόλις ανέβηκα τα σκαλοπάτια τους η Ερμολία έβγαινε από την κουζίνα με τα παιδιά. Μονομιάς η Γιάννα πήδηξε απάνω μου. Σύντομα φεύγαμε για την Μαρία, πρώτα εγώ με τα πόδια και ύστερα εκείνοι με το αυτοκίνητο.

Σαν έφτασα στης Μαρίας, όλο το σόι ήταν στο τραπέζι. Ο Τάκης έκανε μονομιάς μια σπασμωδική προσπάθεια για να με ειρωνευτεί. Πως άργησα, τάχα, και δεν έσπασα... ρεκόρ. Ύστερα που εκάθησα στο τραπέζι είπε ότι κατά την απουσία μου με... εξέλεξαν πρόεδρο και πως γι'αυτό δεν είναι ανάγκη να βάλω υποψηφιότητα για... βουλευτής. Εγώ του είπα ν' αφήσει τα χαζά και να μιλήσει πιο καθαρά.

Εν πάση περιπτώσει γρήγορα το θέμα άλλαξε, εγώ έτρωγα ενώ οι κοπέλες με πε- ριμένανε να τελιώσω για να πιάσουμε το παιχνίδι. Εγώ πάλι άλλο που δεν ήθελα. Σαν τέλιωσε λοιπόν το φαΐ έφυγα για το... παιχνίδι (γ ι α τον δράκουλα) και το αδελφολόι μου έμεινε στις μεγάλες συζητήσεις του για τις τρέχουσες εξελίξεις, πάντοτε συμφωνούντες και διαφωνούντες και πάντοτε αλληλογλείφοντες και αλληλογλυφόμενοι. Ακριβώς το είδος τών συζητήσεων τών επιπόλαια σκεπτομένων ανθρώπων και παρελθοντολογούντων και συζητούντων μόνον διά την συζήτησιν και διά τας εντυπώσεις.

Έπαιξα εγώ στο μεταξύ 2-3 τέταρτα με τα κορίτσια, με την Γιάννα να είναι αξιολάτρευτη, με την Ερασμία να είναι αξιαγάπητη και με την Ερμολία, την κόρη τής Μαρίας, να είναι απαίσια, ως συνήθως.

Ω, θα σημείωνα εδώ το πρόσωπο τής Δώρας. Το πώς κρεμόταν από κάθε φράση τού Τάκη, το πώς επικροτούσε, έχαιρε και αγαλλία με τους λόγους εκείνου και το πόσο απεχθώς και αδιαφόρως κοίταζε εμένα. Χτές μάλιστα στην Πόλη πέρασε από δίπλα μου με την Μαρία, την κόρη τής Στασούς, και κάνανε και οι διό τους πως ξερνούσανε.

Χωρίς πολλά λόγια η συνέχεια ήρθε μετά. Αφού παίξαμε όσο παίξαμε και δαρθήκαμε ύστερα με την Ερμολία, είπα να πάω ξανά πίσω στο αδελφολόι. Η συζήτηση συνεχιζόταν στην ίδια συχνότητα με κέντρο βάρους τον Τάκη, τον επιστήμονα μας. Πέταξα κι εγώ εκεί διο-τρείς κουβέντες, άλλοτε για να συμφωνήσω σε κάτι και άλλοτε όχι, αλλά πιός θάδινε σε μένα σημασία;

Έτσι κι έτσι οι προϋποθέσεις για την φυγή και για το... περπάτημα ήταν άριστες. Εκεί λοιπόν που θάφευγα και αποχαιρετούσα τα παιδιά τα δικά μας, με πρόσεξαν λιγάκι. Ο Τάκης είπε: στο καλό πρόεδρε. Εγώ πάντως θα σε ψηφίσω. Κι όλ' αυτά με μια διάθεση που μύριζε πάλι ειρωνία. Σαν έκλεισα πίσω μου την πόρτα έκανα πεντέξι βήματα και στάθηκα κοντά στον τοίχο. Τότε τάμαθα όλα. Ο Νίκος έλεγε: πώς κατάντησε έτσι ο Κωστής μας δεν μπορώ να καταλάβω. Πως, έλεγε, έχω σεξουαλικό πρόβλημα και πως πρέπει να με πάρουνε σε κάπιον ψυχολόγο. Και και και.

Ο Μιχάλης: ο Νίκος σωστά εκατάλαβε. Πρέπει να τον βοηθήσουμε. Προς το παρόν όμως άστον να κάνει ότι θέλει. Ώσπου δεν εμπαίνει μέσ' τα χωράφια μας, άστον εκεί.

Ο Σωτήρης (ανεψιός αυτός, της Αντρούλλας γιος): τότε που έγινεν εκείνη η ιστορία εντρέπουμουν που ήταν θείος μου...

Ω, έγνια σου και δεν ήσουν ο μόνος αγόρι μου. Όλο το συγγενολόι ίδια και απαράλλαχτα με σένα σκεφτόταν και ένιωθε.

Η Μαρία: αυτό τόπαθε από την Ελένη τήν... Κάποτε που του είπα ότι έφυγε για την Αφρική μ' άκουσεν και "έμεινεν".

Ο δε Αντώνης: είναι ιδέα που έχει. Κτλ κτλ.

Η δε Ερμολία:... Κι ο Τάκης:...

Κρίμα που δεν τάπιασα όλα, μεγάλο κρίμα. Πάντως κράτησα για καλά την αναπνοή μου ν' ακούσω, ν'ακούσω κι άλλα.

Ω, νάχα διάολε ένα μαγνητόφωνο, νάχα έναν τρόπο να τ' άκουγα όλα απ' την αρχή, κι απ' την αρχή να τα κατέγραφα. Διάολε, διάολε!

Ακουγα, που λέτε, έτσι κάνα δεκάλεπτο ώσπου βγήκε έξω η Ερασμία και με είδε. Της έγνεψα να μην πει τίποτα αλλά μόλις μπήκε μέσα τούς τόπε: ο θείος ο Κωστής είναι έξω.

Ο Θεουλιάς, γαμπρός κι αυτός, τής Μαρίας άνδρας, είπε: πες του να έρθει μέσα. Εγώ έκανα κατά την πόρτα, στάθηκα, τους κοίταξα όλους στα μάτια, άφησα στον πάγκο ένα σακουλάκι με λίγο κρέας και λίγες πατάτες που μου είχε δώσει η Μαρία για να πάρω μαζί μου και τους είπα: "α ρε κορόιδα!" Εκεί που πέταξε ο Τάκης: "έλα μέσα", και η Μαρία:" λέμε την σκέψη μας", έκλεισα με δύναμη την πόρτα και πήρα τον δρόμο για το αυτοκίνητο.

Στο μεταξύ στα μισά τού δρόμου με προσπέρασε ο Αντώνης. Σαν έφτασα στο σπίτι του τον είδα που με περίμενε για να μου δώσει εκείνο το σακουλάκι με το φαΐ που άφησα στον πάγκο.

Του είπα πως δεν θα το πάρω και πως θάπρεπε μάλλον να ξεράσω κι αυτό που έφαγα. Εκείνος επέμενε. Είπε πως τα λόγια τα παίρνει το νερό. Τον άφησα να το βάλει στο αυτοκίνητο, ξεκίνησα, και στα πέντε-έξι μέτρα το πέταξα από το παράθυρο.

Σαν έφτασα στο σπίτι η πρώτη μου κίνηση ήταν το περπάτημα. Η δεύτερη: οι σημειώσεις (επιτέλους).

Μπράβο σας ρε άνθρωποι, και ξαναμπράβο σας! Ω ρε τέρατα! Αραγε τούς νεκρούς είναι που ήρθατε να θάψετε ή τους ζωντανούς; Κι ύστερα μού λέτε για την διπλωματία. Ω! Αυτά τα πράγματα ρε άνθρωποι δεν γίνονται με την διπλωματία. Εδώ το πράγμα θέλει φωτιά και τσεκούρι κι έτσι αδελφικά αδελφικά σάς υπόσχομαι να τα έχετε πλουσιοπάροχα...

...Μία και 30 στο μεταξύ η ώρα κι αύριο πρέπει νάμαστε στο πόδι από τις 5 και μισή. Χαλάλι σας ρε άνθρωποι οι ώρες μου, χαλάλι σας.

Τέλος στις συγνώμες λεβέντες, τέλος, οριστικό τέλος!

★

Εχτές εχτές είχα δώσει στον Τάκη ένα βιβλίο μου, το φυλλάδιο για το βιβλίο και το κείμενο για το Ισραήλ μαζί με το σχέδιο τής Ουτοπίας. Και σήμερα...

Στον δρόμο πριν είχα κλάψει πάνω στην σκέψη πως θα πάει ένας Νίκος στο σπίτι μιας Μαίρης σε μια χώρα, πως ο κύριος θα πει αυτά που είπε κι απόψε για μένα και κείνη θα του πει: ξεκουμπίσου και δεν θέλω να σε ξέρω.

★

Και χτές ο Έκτορας: παπά, θα πεθάνουμε κι εμείς; Εγώ του είπα: εσύ αγαπάς τον παπά σου γιόκα μου και δεν θα πεθάνεις ποτέ. Και πιο πριν στο φυτώριο: παπά, σ' αγαπώ γιατί είσαι όμορφος. Είσαι γλυκούλης. Εγώ του είπα: κι εσύ είσαι γλυκούλης μωρό μου.

Η Ισμήνη πάλι μού έλεγε για ένα όνειρο της με πρωταγωνιστές εκείνην, εμένα, την δασκάλα της και κάτι φιλάκια. Ω, και πώς μ' αγκάλιαζε!

Ήταν όλα λατρεμένα. Εκείνα παίζαν πόλεμο κι εγώ έκανα τον διαιτητή (έδινα το σύνθημα και βαθμολογούσα).

★

Ω, το πώς υποδέχτηκαν τον Σωτήρη σκέφτομαι (και πώς υποδέχονται ακόμα το κάθε νήπιο τού σογιού) και πώς εμένα;

Ως τώρα ήμουν καλά ε; Και τώρα που ήρθαν οι απόδημοι νά που αρώστησα ξαφνικά.

Α! Κι αυτό: σε πιόν να το πεις με τόση περιφάνια στους ώμους;

Κι αυτό επίσης: πιός σου έβγαλε το μάτι;-0 συγγενής. - Αχ, κι είναι βαθιά βγαλμένο.

Γνωστά π'ανάθεμα τα, όλα γνωστά, γνωστά.

21 Μαρτίου , Τρίτη.

Τους σκεφτόμουν με μειδιάματα στην δουλιά. Α τα κορόιδα! Και τι δεν θάκανα γι' αυτούς αν κουνούσαν έστω και ένα δαχτυλάκι τους για μένα! Θα διέγραφα τις παλιές τους προσβολές και θα τους έδινα θέση και ρόλο στον καινούριο κόσμο. Τώρα όμως; Τώρα;

Στις εφτά μού τηλεφώνησε ο Τάκης. Με ρώτησε αν είμαι καλά. Του είπα: καλά (θια). Μου είπε πως είχε κάτι πράματα για τα παιδιά μου. Του είπα πως δεν θέλω να τον ξέρω. Ξέχασέ τα. Με ρώτησε εκείνος γιατί να παρεξηγώ έτσι εύκολα κι εγώ τού απάντησα κλείνοντας το τηλέφωνο.

★

Αυτοί προτίμησαν τις απόψεις τού ποϊνά[59]. Δικές τους δεν έχουν.

Κι όσο για τον Μιχάλη, ε, αυτός σίγουρα αποτελεί την προσωποποίηση τής επιτυχίας. Ο άνθρωπος πάει για καθηγητής Πανεπιστημίου - έτσι τουλάχιστον νομίζει - κι ασφαλώς θα επιθυμεί να αναγνωριστεί σαν η υπ'αριθμόν ένα διάνοια στο σόι.

Φαίνεται όμως ότι ο Κωστής είναι εμπόδιο στην φιλοδοξία του αυτή. Η περίπτωση να γίνει εκείνος ο πρώτος στο σόι άνδρας σκοντάφτει σε μένα. Με ικανοποίηση λοιπόν θα έβλεπε το τέλος μου.

★

Η Δήμητρα χτές, η Σαβίνα και η Δόξα ήθελαν με το ζόρι να μάθουν γιατί χώρισα. Κι εγώ με τα πολλά τα ζορίσματα τούς τόπα κι αυτό αλλά και την άποψη μου επίσης για την σεξουαλική χειραφέτηση τών παιδιών.

22 Μαρτίου, Τετάρτη.

Είμαι τόσο ευτυχισμένος τώρα που ξέρω πως όλοι με έχουν γελάσει. Έτσι λοιπόν θα προχωρήσω καθαρός από συγγενείς. Δηλαδή: καθαρός από προδότες.

★

Αφορμή ήταν ένας από κείνους τούς "φτανούς" ανθρώπους που μπήκε στην δική μου λωρίδα κυκλοφορίας. Ένας άλλος (ή μια αδελφή Αντρούλλα) θα έλεγε: έν (είναι) πελλός τούτος. Αν όμως τόκανε ένας από τους "νούσιμους" και "βαρείς", θα έλεγε: όλοι κάνουμε λάθη.

Αν ξεχάσω κάτι εγώ, θα πουν: έχασέν τον (τον νουν του, εννοείται).

Κι αν ξεχάσει το ίδιο πράγμα ένας "επιτυχημένος", θα πουν: πόσα να θυμηθεί ένα πλάσμα;

Οι μαυροφορεμένοι. Ω! Ανοίγουν το στόμα τους κι ότι βγεί. Απλά: κουβέντα να γίνεται. Γι' αυτούς όπιος μιλάει λίγο ή όπιος δεν μιλάει σαν και κείνους είναι ανισόρροπος.

23 Μαρτίου, Πέμπτη.

Τόλεγε χτες η διευθύντρια στην συγκέντρωση: πως τα παιδιά είναι παιδιά γιατί παίζουν. Αυτό έλεγα κι εγώ ως εδώ. Αλλά τώρα νομίζω πως είναι παιδιά γιατί τα παιδεύουμε και τα εκπαιδεύουμε.

Αν η παιδεία λέγεται παιδεία επειδή τα παιδιά παίζουν, τότε θα έπρεπε μάλλον να λέγεται παιγνία. Αστεία πράματα.

★

Δίνεις σε κάπιους ένα φυλλάδιο κι αυτοί ούτε που μπαίνουν στον κόπο να το διαβάσουν. Αφού γι' αυτούς είσαι πελλός, τότε δεν μπορεί παρά αυτά που γράφεις να είναι πελλάρες. Και τότε προς τι ο κόπος;

25 **Μαρτίου, Σάβατο.**

Θυμήθηκα τον γέρο μου στο πρώτο περπάτημα τού Σαβάτου και έκλαψα. Ήταν περασμένες οι πέντε και στην Γη μου δεν είχε χαράξει ακόμα. Ήταν συννεφιά, άνεμος και κρύο. Πριν σκεφτόμουν εκείνα τ[1] αδέρφια μου, την προστυχιά και την βλακεία τους. Σύντομα αποφάσιζα πως δεν τους άξιζε. Τότε τούς απομάκρυνα από την σκέψη μου και έφερα σ' αυτήν εκείνον τον γέρο μου στην αναπηρική του καρέκλα κατά την προτελευταία μέρα του στην Γη. Τώρα στο μνήμα...

Πάνω σ'αυτό έκλαψα. Φαντάστηκα τον εαυτό μου στις πορείες του ως την Πόλη να σταματά εκεί στον τάφο του και να τον σκέφτεται, να σκέφτεται τίς καλές στιγμές του και νοερά να του λέει: θαρθεί ρε γέρο η μέρα τής Ανάστασης. Σου το υπόσχεται ο γιος σου. Και τότε θα δεις: θα ξαναζήσεις. Τότε θάσαι καλός και γλυκός, σαν τις τελευταίες μέρες σου στην Γή, θάσαι τρυφερός και ερωτικός σαν είμαι εγώ με τα παιδιά μου και με όλου τού κόσμου τα παιδιά.

Κατά τ' άλλα χτές εκεί στον Πωμό με παίδεψαν τα κορίτσια. Η Δήμητρα, η Άντρη, η Στέλλα και όλη η συνοδεία τής Τετάρτης τάξης. Η Σαβίνα δεν έλεγε τίποτα, παρά βάλθηκε να παρακολουθεί τίς φάσεις.

Όλο το απόγευμα ως τις 3 1/2 το έβγαλα πολεμόντας μ' αυτές. Απλά οι κοπέλλες τσιμπηθήκανε, ξέρουν πως δεν μπορεί να γίνει τίποτα και μ' αυτά βγάζανε κι αυτές το άχτι τους. Λες και τους έφταιξα σε τίποτα.

Εγώ έπαιζα ποδόσφαιρο στην πίσω αυλή τού νηπιαγωγείου με κάπια παιδιά τής Δευτέρας: τον Ανδρέα, τον Λάμπρο, την Ειρήνη και με κάπια τής Πέμπτης: τον Νίκο και την Μαρία.

Εκείνες έρχονταν κοντά και με βρίζανε άγρια. Φεύγαν και έρχονταν πίσω έτσι για κάμποση ώρα. Η Δήμητρα ήταν η αρχηγός και η Στέλλα η φωνή τής αγέλης.

Εγώ αμυνόμουν μεταξύ αστείου και σοβαρού. Θάμουν χαζός αν δεν ήξερα γιατί τα κάνουνε αυτά. Μου τα κάνουν δα και τώρα στην Πόλη και μου τα κάναν τα κο- ριτσόπουλλα παντού και πάντα.

Ξέρω ότι με θέλουν, τα θέλω κι εγώ. Θέλουν παιχνίδια μαζί μου κι εγώ θέλω παιχνίδια μαζί τους. Μα τι να κάνω που δεν μπορώ να τα έχω; Εγώ υποφέρω γι'αυτό, πονάω, κι όμως εκείνες με βασανίζουνε κι από πάνω. Κι έχει γούστο να μου ανοίξουνε με την παραξενιά τους και καμιά υπόθεση και χάσω την δουλιά και το μεροκάματο, και τότε αλίμονο μου.

Εν πάση περιπτώσει αυτή η ιστορία έφερε στα χέρια μου ένα φυλλάδιο το οποίο μού παρέδωσε η Δήμητρα και, με όλες τις ανορθογραφίες τους, μου εκφράζουν όλη την ... αγάπη τους. Η μια όψη του: κύριε Κώστα, να μην ξαναρθείτε στο σχολείο γιατί θα πούμε στους δασκάλους την αλήθια (σημείωσα γι' αυτό κάτι τι). Σε μισούμε. Τα κορίτσια που ξέρεις.

Η άλλη όψη: θεότρελλε, ηλίθιε, αλήτη, τρελλέ, βλάκα, κουρκουτά και πολλά άλλα. Και να βγάλεις την άσχημη κορδέλα από το άσχημο κεφάλι σου.

Αυτό ήταν το γραπτό βάπτισμα. Κι όσο για το προφορικό: άστο. Ψάξτε καλύτερα στο λεξικό.

Εγώ τους έλεα με πόνο πως τις αγαπάω και πως πάντα θα τις αγαπάω, έστω και αν δεν μ'αγαπούν εκείνες, και να μην ανησυχούν γιατί θα τις παντρευτώ όλες.

Ή: πολύ παράξενα αγαπάτε ρε κορίτσια, και πολύ επικίνδυνα.

Με απειλούσαν επειδή τούς είχα δώσει κάτι φυλλάδια και επειδή τούς είπα πως τα παιδιά πρέπει να έχουν και κείνα το δικαίωμα να έχουν ερωτικές σχέσεις και πως την Δευτέρα θα είμαι στην φυλακή.

Τους έλεγα εγώ πως τέτια φυλλάδια έχω δώσει 50 χιλιάδες σ'όλη την Κύπρο, και όσο για το ότι πιστεύω ότι πρέπει να έχουν τα παιδιά ερωτικές σχέσεις, αυτό δεν τόχω για μυστικό. Είναι διακηρυγμένη θέση μου: είμαι υπέρ τής σεξουαλικής χειραφέτησης τών παιδιών. Και πως, τους έλεγα επίσης, η δική μου θρησκεία θα είναι μια ερωτική θρησκεία.

Όσο για την φυλακή τούς είπα ότι εδοκίμασαν πολλοί να με κλείσουν μέσα αλλά δεν τα κατάφεραν και πως τώρα θα κλείσω στην φυλακή εκείνους που θέλω εγώ, θα κρεμάσω εκείνους που θέλω εγώ και θα αποκεφαλίσω εκείνους που θέλω εγώ. Κτλ κτλ.

Έκανα πλάκα με τα καμώματα τους, γελούσα και τους τόλεα: είναι το λάωμα που σας έπιασε. Αφήστε μας τέλος πάντων να παίξουμε με την ησυχία μας.

Αν φεύγανε έρχονταν σε λίγο δριμύτερες, κι αν μένανε συνεχιζόταν το ίδιο βιολί. Μέχρι και το Περιοδικό το ανέφεραν. Ε, καλά. Ο Μάριος ας είναι καλά. Ήμουν πάντως σε φόρμα και απαντούσα στις προκλήσεις τους ενώ μέσα μου είχα έναν φόβο πως μπορούσαν με τις ιδιοτροπίες τους να μου κάνουν ζημιά.

Τους έλεγα, μου λέγανε, και φτου κι απ' την αρχή. Εγώ να τους λέω πως όταν βγώ πρόεδρος θα τις κλείσω στην φυλακή όλες (η Μαρία μού τόπε τρεις φορές: εγώ δεν είπα τίποτα. Κι εγώ: εσένα δεν θα σε κλείσω) και κείνες να λένε πως θα κλείσουν εμένα.

Αναμίχτηκαν στο μεταξύ και κάμποσα αγόρια στην φασαρία (του Γυμνασίου και όχι) που ήθελαν να πάρουν το μέρος μου ή, τουλάχιστον, να διαιτητεύσουν. Ώσπου έγινε τρεις και μιση. Ήρθε ο Βαγγέλης, ο μάστρος, κάτσαμε λίγο στο σαλονάκι τού κ. Γιάννη ώσπου κόντεψαν οι τέσσερις, με πλήρωσε κι έφυγε. Σκέπασα ύστερα κάτι τσιμέντα και γύρισα στο αυτοκίνητο. Λίγο πιο πέρα σταμάτησα για δίο γάλατα και ένα ψωμί. Νάσου και η παρέα εκεί. Τότε είναι που έμπλεξαν και τους γέροντες στην υπόθεση. Σαν ήμουν στο μπακάλικο λέγαν σ' έναν κύριο για το

τι έκανα - τάχα - στην κόρη μου ενώ, σαν έμπαινα στον κύριο δρόμο, τα λέγανε (όχι τα κάλαντα) σε μια κυρία. Εγώ τον δρόμο μου.

Στην Λίμνη σταμάτησα και πήγα ως την αποβάθρα. Φυσούσε κι έκανε κρύο και γύρισα σύντομα στο αυτοκίνητο. Έφτασα στο χωριό και άφησα το αυτοκίνητο κάτω από την χαρουπιά. Πήρα τις τσάντες και γύρισα το κλειδί.

Κλειστά τα παράθυρα, μανταλωμένα. Έδιωξα ήδη τα χελιδόνια γιατί χέζανε όπου φτάνανε. Α, αρκετή ακαθαρσία έχει από μόνο του το σπίτι και δεν μου χρειάζονταν οι ακαθαρσίες τών πουλιών.

Στην κάμαρα άναψα το φως και στάθηκα για λίγο μπροστά στον καθρέφτη: μαύρη κορδέλα στο κούτελο, μαλλί περμανό με κάμποσες άσπρες τρίχες, οδύνη, ελπίδα και κάπια νιότη που αγωνίζεται απεγνωσμένα να κρατηθεί. Ύστερα κάθησα στο κρεβάτι και αναλογίστηκα αυτό το δειλινό στο Δημοτικό τού Πωμού: την επιπολαιότητα τους, την παραξενιά και τον έρωτα τους. Έφερα στον νου εκείνη την Άντρη: το μακρύ καστανόξανθο μαλλί, τα γαλάζια μάτια, το κορμάκι της κάτω από τον ήλιο, τις βρισιές και τον τόνο τής φωνής της, την έκφραση τού προσώπου της. Μούρθε αλήθια να ξεσπάσω σε κλάματα. Μου φύγανε μόνο κάτι βογγητά.

Α, ήθελα να πιάσω την πέννα γι' αυτήν, να γράψω πως την αγαπώ, πως γέμισε η ψυχή μου από έρωτα γι' αυτήν και πως γι' αυτήν, γι'αυτήν, α, πως πολεμάω, να γράψω, γι' αυτήν και τρελλαίνομαι γι' αυτήν.

Η συνέχεια ήταν κάτι αγγαρίες για να ετοιμασθεί το σπιτάκι στο οποίο θα έρθει ο κ. Χάμμοντ τον Απρίλη. Έδεσα το σύρμα στα δέντρα, έβαλα κάτι φίσιες και κάτι πρίζες ως τις 6 και 40, περπάτησα, καθάρισα μετά λίγο το κορμί, διάβασα λίγες σελίδες από το βιβλίο «ήταν οι Θεοί αστροναύτες;» και έκατσα να φάω μπροστά στην τηλεόραση λίγο μετά τις 8. Σύντομα αποκοιμήθηκα μπροστά της, ξύπνησα μετα τις 10 και σύντομα πάλι ήμουν στο κρεβάτι.

Το γεγονός πάντως ότι τέλιωσα γρήγορα τα περπατήματα έκανε τον ύπνο μου προβληματικό. Θα ξύπνησα κατ'αρχάς γύρω στις δίο αλλά χάρις στην επιμονή μου να παραμείνω στο κρεβάτι ξανακοιμήθηκα ως τις 4 και μισή που ξύπνησα πάλι αποβλακωμένος από την ξάπλα.

Ένα καλό περπάτημα στις 5 με συνέφερε για τα καλά. Η συνέχεια ήρθε μ' αυτές τις σημειώσεις που τέλιωσαν εδώ. Εφτά η ώρα στο μεταξύ κι είναι ώρα για πρόγευμα.

Κατά τ' άλλα φοβάμαι για ένα κρυολόγημα. Αν το γλυτώσω είμαι τυχερός.

26 **Μαρτίου, Κυριακή.**

Ναι, σαν αυτές τις Κυριακές που σούρχεται να πάρεις τούς δρόμους κι όπου σε βγάλει.

Τα πλάνα σκέψης μου: τα κορίτσια τού Πωμού,εκείνα τ' αδέρφια μου και ο πατέρας μου στο μνήμα. Κι όλα να καταλήγουν στην σιωπή και στα δάκρυα. Πάλι καλά.

Αγγαριες κι εδώ στο μεταξύ και φαΐ, φαΐ κι αγγαρίες και περπατήματα.

★

Τ'αδερφάκια φαίνεται δεν μου συγχώρεσαν το γεγονός (λες και είχα εγώ την ευθύνη γι' αυτό) ότι ο γέρος μού είχε αδυναμία και ότι εμένα σκεφτόταν και καλούσε τις τελευταίες ημέρες του, κι αυτό παρά το γεγονός ότι, από επαγγελματική άποψη, ήμουν- και είμαι- ο πιο αποτυχεμένος.

Και πού να αναγνωρίσουν αυτοί μια αξία ή μια αρετή σ' έναν συνάνθρωπο τους; Θα τους αφήσει το μισκινιό και ο φθόνος τους;

Ένα άλλο γεγονός που δεν μπορούν να μου συγχωρήσουν είναι το ότι - παρά τα 37 μου - είμαι και παραμένω ένας λεβέντης με τα ...ούλλα του.

★

Αυτό το σκεφτόμουν εχτές-προχτές με ευγνωμοσύνη: αυτό Θέμις είναι σίγουρα καλύτερο από την αποσιώπηση του. Όπως και νάναι: σ' ευχαριστώ.

Και χτές η Ισμήνη, μετά την παρέλαση και προτού φύγω, μου έστελλε φιλάκια πίσω από το παραθύρι. Και γω ανταπέδιδα, ανταπέδιδα και πόναγα.

Ο Έκτορας είχε βγει και μου ζήταγε λεφτά. Εγώ δίσταζα και εκείνος έβαζε τα χέρια του στις τζέπες μου. Εκεί βγήκε η μάνα του και τον πήρε. Αχ αυτά τα γύναια.

★

Εψές ήθελα πολύ να κάνω έρωτα. Έμεινα μπροστά στην τηλεόραση ως την μία ελπίζοντας σε κάπιο "ακατάλληλο για ανηλίκους" έργο αλλά τίποτα. Έτσι παρηγορήθηκα μόνος μου έχοντας

για έμπνευση κάτι παλιές σκηνές από το βίντεο.

27 **Μαρτίου, Δευτέρα.**

Με την καινούρια ώρα[60] κοντεύουν τα μεσάνυχτα. Τα πάθη και οι συγκινήσεις μέσα μου καταλάγιασαν. Την ώρα που έπρεπε να γράψω, έπρεπε και να περπατήσω, κι ώσπου να τελιώσω με το περπάτημα πέθαινα τής πείνας. Έτσι λοιπόν ήρθαν τα μεσάνυχτα για να πάρω την πέννα. Γιατί πρέπει να την πάρω, έστω και τα μεσάνυχτα. Αυτή η μέρα με τίποτα δεν πρέπει να ξεχαστεί. Γιατί αυτό που φοβόμουν έγινε τελικά. Εκείνες οι παλαβές ανοίξανε υπόθεση, ανακάτωσαν τούς γονιούς τους, οι γονιοί ανακάτωσαν την επιτροπή, η επιτροπή το διδασκαλικό προσωπικό, το διδασκαλικό προσωπικό ανακάτωσε τον στρατό και την εκκλησία κι αυτοί τον επιθεωρητή, ο επιθεωρητής το υπουργείο και πάει λέγοντας.

Ούτε λίγο ούτε πολύ κριθηκα "ανεπιθύμητος" και δήλωσαν στον εργοδότη μου πως αν δεν με έδιωχνε απ' την δουλιά θα μου κουβαλούσαν την αστυνομία και θα προχωρούσε η υπόθεση στα δικαστήρια.

Και τι να κάνει ο εργοδότης; Δεν τον αδικώ. Στάθηκε καλός ως το τέλος. Ήξερε κι αυτός απ' αυτά.

Η υπόθεση ξεκίνησε από την προπερασμένη Πέμπτη, εκείνο το δειλινό που με πίεζε η Δήμητρα να μάθει γιατί εχώρισα. Κι όπως το είχα σημειώσει: με τα χίλια ζορισματα τούς είπα κάτι και στο τέλος τούς έδωσα και δίο φυλλάδια. Το ένα ήταν η "τελευταία ώρα" και το άλλο εκείνο για το βιβλίο μου. Τους είχα πει μάλιστα: δώστε τα και στους γονιούς σας.

Η κατηγορία ήταν πως τους είπα ότι και τα παιδιά πρέπει να κάνουν έρωτα και ότι τους έδωσα φυλλάδια με ... άσεμνο περιεχόμενο.

Ο παπάς και ένας λοχαγός στον Παχύαμμο γίνανε, έμαθα, πυρ και μανία γιατί τους έδωσα τα φυλλάδια και γιατί τους είπα αυτά που τους είπα. Ο σύνδεσμος γονέων- μου είπαν- είχε την απαίτηση να φύγω και και και.

Η υπόθεση είχε πάει ως την αστυνομία και ως την Πάφο και πάρα πέρα χωρίς να έχει ρωτήσει εμένα κανένας για την άποψη μου.

Μόλις λοιπόν είχα φτάσει το πρωί στο σχολείο κάμποσα αγόρια ήταν γύρω από τον κ. Παναγιώτη, τον δάσκαλο, ενώ ο Μάριος έτρεχε προς το μέρος μου κρατόντας μια κόλλα χαρτί. Μεμιάς υποψιάστηκα ότι το περιεχόμενο της θα ήταν παρόμοιο με εκείνης τής κόλλας που μου είχε δώσει την Παρασκευή η Δήμητρα. Έλα όμως που αυτός δεν προχώρησε ως το τέλος. Κάπου στην μέση τού γηπέδου σταμάτησε και γύρισε πίσω στην αγέλη.

Όλο το πρωινό με απέφευγαν όλα τα παιδιά λες και είχαν πληροφορηθεί ξαφνικά ότι μόλις που εδραπέτευσα από το τρελλάδικο ή πως έχω εϊτς. Ο μόνος που μου είπε ένα "γιά" ήταν ο Ροβέρτος. Όλοι οι άλλοι -ακόμα και ο Νίκος - έτρεχαν μακριά μου μόλις συνέβαινε να τους πλησιάσω. Κάπια κοριτσάκια τού νηπιαγωγείου που ήθελαν να τους πω ένα τραγούδι εκαλούντο ή ετραβολογούντο από τους μεγαλύτερους (ω πώς έκανε εκείνος ο Μάρκος) για να φύγουν μακριά μου.

Αργότερα, όταν καθόμουν στην περίφραξη κοντά στην βρύση κρατόντας κάτι φυλλάδια, με ρωτούσαν οι μικροί τι είναι. Εγώ τους είπα ότι είναι για τους μεγάλους. Θα έγινε σχόλιο στο νηπιαγωγείο γι'αυτά και άκουσα τον Αντώνη που τους το ξεκαθάριζε: είναι πελλάρες για τους μεγάλους.

Κάπια στιγμή που μου μίλησαν διό-τρία κορίτσια έτρεξε η Ιορδάνα στην διευθύντρια για να τους καταγγείλει. Εκείνη βγήκε στον διάδρομο και τα κορίτσια έκαναν πίσω.

Γενικά δεν υπήρξε παιδί που να μην με κοίταξε και να μην με σχολίασε με απέχθεια, λες και είχα κάνει το πιο αποτρόπαιο έγκλημα που είχε γίνει ποτέ.

Στην βεράντα υστερα η Δήμητρα, περήφανη για το κατόρθωμα της, πηγαινοερχόταν και με περίπαιζε.

Τα πράγματα είχαν τελιώσει κάπου γύρω στις 11, μετά που ήρθε ο Βαγγέλης. Πριν είχε ρθει και ο Αντρίκκος, παλιός συμμαθητής και τώρα ανώτερος υπάλληλος στην Λαϊκή Τράπεζα. Εγώ κάτι υποψιαζόμουν και περίμενα.

Εν πάση περιπτώσει τον πλησίασε η Έβρη και του είπε πως τον ήθελε η διευθύντρια. Γύρισε ύστερα από μισή περίπου ώρα και γω τον ρώτησα τι τον ήθελε. -Έλα κάτσε εδώ, μου λέει. Είναι

αλήθια πως ένα απόγευμα είπες στα παιδιά ότι πρέπει να κάνουν έρωτα πριν τον γάμο και πως τους έδωσες φυλλάδια με άσεμνο περιεχόμενο;

Του είπα την περίπτωση. Πως και πως.

Αργότερα έμπαινα στο γραφείο για να ζητήσω εξηγήσεις. Μόλις μπήκα ήταν εκείνη η "γαλάζια προκήρυξη" μου μισοσκισμένη στο τραπεζάκι. Και όχι πως την θεωρώ άσεμνη αλλά είναι γεγονός πως δεν τους έδωσα αυτό το φυλλάδιο. Αυτό μού το είχαν αρπάξει κάπια άλλα, του Γυμνασίου, παιδιά, αργότερα εκείνο το απόγευμα.

Τους είπα ακόμα κάτι λόγια: πως γυρεύουν αποδιοπομπαίο τράγο και πως δεν υπάρχει καν ο οίκτος στην ενέργεια τους.

Πού να τα γράψω όμως τώρα; Από την μια βαριέμαι, κι από την άλλη βάρεσαν τα μάτια μου.

Στο τέλος η διευθύντρια μού είπε πως αν ο σύνδεσμος γονέων άρει την απόφαση του, τότε μπορώ να συνεχίσω να δουλεύω εκεί. Μούδωσε έναν κατάλογο τής Επιτροπής και απεχώρησα.

Είδα πρώτα την Αστέρω. Ύστερα αποφάσισα και πήγα ως τον παπά τού Παχυάμμου. Μιλήσαμε αρκετά. Τούδωσα εγώ τα φυλλάδια μου και μούδωσε εκείνος τα δικά του. Γύρω στις δίο έφευγα από τον Παχύαμμο με δίο στρατιώτες που βρήκα στον δρόμο. Τους έδωσα κι αυτούς κάμποσα φυλλάδια. Στον δρόμο στον Πωμό είδα τον Αρίστο, κι αυτός παλιός συμμαθητής, και σταμάτησα.

Ήταν κι αυτός μέλος τής Επιτροπής και είπα να του πω διό κουβέντες. Αργότερα στο σπίτι τηλεφώνησα στον Αντρέα (Σπύρου. Αυτόν δεν τον πέτυχα. Απάντησε μόνο η γυναίκα του) και στον Ροβέρτο, τον πρόεδρο. Είπε θα το δει κτλ κτλ.

Στο μεταξύ νιώθω και ξέρω πως δεν θέλω να τους ξαναδώ μπροστά μου και πως δεν μπορώ να τους συγχωρέσω. Όμως είπα, από την μια, να δώσω σε κείνους μια ευκαιρία να επανορθώσουν και, από την άλλη, λίγη βοήθεια στον Βαγγέλη και ένα μεροκάματο για μένα και για τα παιδιά μου.

Ναι, ναι, ναι. Ούτε και να τους χέσω δεν το αξίζουν. Και την υποδοχή που μου έκαναν θα τους την ανταποδώσω.

Πάντως στις *2½* έτρωγα εδώ περπατόντας, ξάπλωσα μετά, και στις 4 περπάτησα κατά την Λίμνη για 45 λεπτά. Μετά στόκαρα κάτι σχισμές σε κείνα τα σπιτάκια και γύρω στις οκτώ έπλενα τα εργαλεία. Θυμήθηκα εκεί την κορούλα μου έτσι όπως μου έστελλε προχτές εκείνα τα φιλάκια και ένιωθα να την θέλω εδώ τέτια ώρα, να γείρω στην αγκαλίτσα της και να κλάψω. Να της πω το βάσανο και τον καημό μου, να της πω για τον κόσμο, για την κακία, την κακεντρέχεια και την προστυχιά του.

Έτσι την σκεφτόμουν και έτσι έκλαιγα κάμποση ώρα πάνω από τις σκάφες και τα μιστριά ενώ σιγοτραγουδούσα στους ήχους: ψάξε στην καρδιά σου να βρεις το μυστικό σου που χρόνια ζητάς.

Στο σπίτι έπειτα έπλυνα τα χέρια και το πρόσωπο και ύστερα με τα χέρια στις τζέπες τού σακακιού και με το κεφάλι σκυμμένο στην Γη περπάτησα σχεδόν ως την Λίμνη και γύρισα πίσω. Στον γυρισμό στάθηκα λίγες στιγμές κάτω από τ' αστέρια και είδα εκείνον τον αστερισμό που δεν ξέρω ακόμα το όνομα του να φεύγει κατά την δύση. Λίγες νύχτες ακόμα και θα χαθεί κι αυτός κι ίσως σύντομα κάπια πρωινά τον φέρουν ξανά. Ως τότε ίσως αλλάξει η ζωή μου, ίσως αλλάξουν και οι άνθρωποι.

★

Κι αυτή η φάση εκεί. Εγώ: θυμάσαι κ. Γιάννη εκείνο το δείλι που εδούλευα εκεί στο... Κι εκείνος: και πότε εδούλεψες;

Αχ ρε αγέλη! Αχ! Πώς καταντάς ρε άνθρωπε έτσι, πώς γίνεσαι τόσο πρόστυχος από την μια στιγμή στην άλλη; Τόσο προδότης!

Εκείνο πάντως το καθήκι, ο Παναγιώτης, είναι τελιωμένο. Με τίποτα δεν γλυτώνει πια, με τίποτα. Στον Παχύαμμο πάντως ο παπάς τηλεφωνούσε κάπου για να βολέψει τον γιόκα του. Εγώ ήμουν εκεί και άκουγα. Το μέσον, αυτό το μέσον!

Σκατά τελικά η Δημοκρατία σας. Όλη η πραγματικότητα σας: οχλοκρατία, βλακοκρατία, γαϊδουροκρατία και σκοταδισμός.

★

Πως στο μεταξύ θα γεμίσω τις κόλλες με αισθήματα, θα γράψω και γι' αυτούς και στο τέλος δεν θα γυρίσει κανείς ούτε για να τις κοιτάξει.

Κι ένα σχέδιο: πέντε αδέρφια υπογράφουν, πέντε ανόητα παιδαρέλια, και συ μπορείς να βρεθείς στο ψυχιατρείο. Αυτό θάταν καλή ιστορία.

Αχ, κι αν ήταν στο χέρι σας, ξέρω πως θα ήμουν εκεί από καιρό. Γι' αυτό: ξεχάστε το λεβέντες, ξεχάστε το. Ο σώζων εαυτόν σωθείτω.

★

Το πρωί, φεύγοντας για τον Πωμό: πως θα με καλέσουν, σκεφτόμουν, σ' έναν σταθμό μαζί με κάτι κορίτσια που τρέχουν και θορυβούν σαν με βλέπουν και θα τους πει ο αστυνόμος: τι θέλετε απ' αυτόν και κάνετε έτσι; Θέλετε να τον αγκαλιάσετε; Εμπρός, κάντε το. Τώρα! Θέλετε να τον φιλήσετε; Φιλήστε τον π'αναθεμά σας να ησυχάσετε.

Ο πιο φιλικός προς τα παιδιά άνθρωπος κοιτάξτε πώς κατάντησε: τον βλέπουν τα παιδιά και απομακρύνονται με φρίκη. Ω ρε γονιοί: τέτιοι που είσαστε ή εσείς θα πεθάνετε ή εγώ. Αυτός ο κόσμος δεν μας χωράει και τους διό.

Αυτοί στην εφηβεία τους πηδούσαν τίς γαϊδούρες και τώρα σπεύδουν να σώσουν τα χρηστά ήθη. Γαϊδουράνθρωποι και γαϊδουρανθρωπάκια.

★

Επαγγελματικά αποτυχεμένος, οικογενειακά χειρότερος, φτωχός, χωρίς χρήμα, χωρίς ένα αυτοκίνητο τής προκοπής και χωρίς γκόμενες: χαμένη υπόθεση δηλαδή.

Νομίζετε. Αλλά εγώ σάς χέζω καρακιόζηδες. Κανέναν σας δεν θα λυπηθώ. Κι όσον οίκτο νιώσατε εσείς για μένα τώρα, άλλον τόσο θα νιώσω τότε εγώ για σας. Αλίμονο σας Κύπριοι, αλίμονο σας!

28 **Μαρτίου, Τρίτη.**

Πως από τα φυλλάδια μου βλέπουν μόνο ότι εξυπηρετεί την επιθυμία τους να με διώξουν. Είναι λοιπόν δυνατόν να είναι τόσο τυφλοί μπροστά στα άλλα;

Και πως εκεί που το ήξεραν διό και τρεις, τώρα το έμαθε όλος ο κόσμος. Ακόμα και το πιο στοιχειώδες ένστικτο αυτοσυντήρησης σάς έχει εγκαταλείψει. Γιατί με όλ'αυτά είναι διαφήμιση που κάνετε τών ιδεών μου και τίποτ'άλλο.

★

Κατά την διάρκεια ενός περπατήματος κατά τους κάμπους μετά τις εννέα: πως είναι κι αυτά τα γεγονότα: είναι η άνοιξη, μοσχοβολά η Γή, είναι και η θάλασσα, έχω την καλύτερη υγία στον κόσμο και στιγμές στιγμές αισθάνομαι ευτυχισμένος.

Ναι! Μόνο που αυτό δεν αλλάζει σε τίποτα την ακλόνητη απόφαση μου να απονείμω δικαιοσύνη. Είπαμε: ζήτημα αρχών.

★

Πάνω από το φυλλάδιο τής Δήμητρας. Έτσι: ρε καρακιόζηδες, αυτές είναι υποθέσεις για τα σκετς, όχι για τα δικαστήρια.

Αυτές οι παλαβές φοβήθηκαν μήπως τις καταγγείλω για το φυλλάδιο τους και βιάστηκαν εκείνες να με προλάβουν.

Αχ, και το φάντασμα τών παιδιών μου παντού, και προπαντός εκείνης τής Ισμήνης. Ο κόσμος είναι κακός παιδιά μου, είναι κακός, κι ο παπάκης σας κάνει αγώνα για να ανατείλει ένας καλός κόσμος.

Και κείνη η κραυγή τού Salomon: δεν θέλω να ξεχάσω...

Υπόψιν πάντως πως τότε είχα πει και κείνο στα κορίτσια όταν επέμεναν να μάθουν γιατί χώρισα: αν πεις σε έναν κάτι θα το ξέρετε εσείς οι διό. Αν το πεις σε διό και σε τρεις μαζί θα το ξέρει ο κόσμος όλος.

Και στον δρόμο για το σπίτι από την Πόλη: για τους φανατικούς τών (ά) χρηστών ηθών.

★

Αφορμή γι' αυτό ο Βάσος. Είχαμε μια ... αψιμαχία στο γραφείο του. Ήταν παρόν ένα αγόρι και αργότερα ήρθε ο Ανθούλης και ο 'Αγγελος. Εκείνος είπε: έπρεπε να σου βάλουν θκιο καβλιές, να σε δείσουν στον στύλλον, να σε αλείψουν και...

Ο απολογισμός: φαίνεται ότι έχω δώσει πολύ θάρρος σε κάπιους σκύλλους.

Και μετά από ένα μεγάλο περπάτημα από το ποτάμι στην Π. Μακούντα: τι νομίζετε; Πως θα

πεθάνω; Όχι δα. Εγώ κύριοι ετοιμάζω απλά τα άρματα μου, δρεπανηφόρα και μη.

Κι εκείνο το έργο κάποτε: οι κόρες τής Εύας. Πρόκειται για παραλλαγές τού ίδιου πολέμου ανάμεσα στο σκοτάδι και στο φως, στην ζωή και στον θάνατο, στην αγάπη και στο μίσος, στον όχλο και στους εκλεκτούς, στους δυνατούς και στους αδύνατους, στους κακούς και στους ωραίους κτλ κτλ.

Και πως εγώ πρέπει να κρατήσω ως το τέλος και να μείνω ο δυνατός και τότε η συντριβή τους θα είναι θέμα χρόνου.

Τι; Τάχα είναι δικαίωμα μου να λέω ελεύθερα τις απόψεις μου ή όχι; Κι αν η άποψη μου είναι πως τα παιδιά πρέπει να ξέρουν και και και, και εσείς μού απαγορεύετε να τις μεταδώσω στους άμεσα ενδιαφερομένους, τότε πού πάει το δικαίωμα τής ελεύθερης έκφρασης και της πολυφωνίας; Και ύστερα μου λέτε πως τα παιδιά είναι παιδιά γιατί παίζουν. Σκατά είναι τα παιδιά γιατί σκατάδες είστε κι εσείς.

★

Κατά το πρώτο νυχτερινό περπάτημα κατά την Λίμνη έτσι: αρκετά ασχολήθηκα μ' αυτούς τους μαλάκες και με κείνες τις μαλακισμένες. Αύριο-μεθαύριο θα τις έχω κιόλας ξεχάσει. Αυτό που μένει και παραμένει είναι η ανάγκη για τον Αγώνα. Ναι, και το ελληνικό τραγούδι. Σαν: κάθε δειλινό κοιτώ τον ουρανό τον γαλανό... Τ' αστέρια, ο Θεός και η Νέα Γη. Κι αυτό επίσης: ο Έρωτας είναι η δύναμη που κινάει το σύμπαν. Κορόιδα, αύριο -μεθαύριο θα το σκέφτεστε αυτό που κάνατε και δεν θα το πιστεύετε.

Και μετά τα μεσάνυχτα: το θέμα" Πωμός" εξαντλήθηκε ήδη. Ούτε σκέψη για να ξαναδουλέψω εκεί. Προτιμώ τίς ερημιές μου και τα χαμαλίκια μου.

29 **Μαρτίου, Τετάρτη.**

Πάλι κατά την διάρκεια ενός περπατήματος κατά τού κ. Μιχάλη. Τα πρόσωπα που ενέπνευσαν την πρόταση είναι λίγο πολύ γνωστά. Για το γραφτό όμως ας ονομάσουμε έναν Τάκη, έναν Βάσο, έναν... και έναν....

Η πρόταση είναι αυτή: για την ώρα σάς εκδικούμαι με την σιωπή μου, μ'αυτό τον μικρό θάνατο μου. Κι όσο για αργότερα: βλέπουμε.

Κι αυτό: ένα πράγμα θα μπορούσε να με πανικοβάλει: το να μεγαλώσει αυτός ο πόνος στο στομάχι τον οποίο αποδίδω από την μια σε κάπια ελλιπή κίνηση και από την άλλη στο ψωμί (δεν το άφησα να χάσει αρκετή υγρασία).

Το τραγούδι σήμερα: Μύκονο άσπρη φρεγάτα...

Κι αυτό: φεγγάρια μου παλιά, καινούρια μου πουλιά... Ω, αυτό μάλιστα ήταν από τα καλύτερα τής εφηβείας μου. Κάτι τέτια με έκαναν επαναστάτη.

Κι αυτό από ψες: πως οι εγκέφαλοι τών περισσοτέρων ανθρώπων παράτησαν την εξελικτική τους πορεία από τότε που μπήκαν στην βιοπάλη και έπαψαν να είναι παιδιά (να κινούνται και να παίζουν).

Τότε μάλλον πήρε την αντίστροφη πορεία τής εξέλιξης και υποβιβάστηκε στην νοημοσύνη και τον φανατισμό τού νηπίου. Ο ρόλος που κατέχουν όλοι αυτοί είναι ένας ρόλος μεταξύ τού σκύλλου και της σαβούρας τού συστήματος.

★

Αυτό το παλιό: πως αυτή η καλοσύνη μου είναι που θα σας παγιδέψει.

Κι αυτό: πως το κάθετί που έγινε ή ελέχθηκε πρέπει να εξετάζεται και κάτω από τις συγκεκριμένες συνθήκες όπου έγινε ή ελέχθηκε. Όταν μπορείς να σκοτώσεις και να αθωωθείς, πόσο μάλλον το να πεις μια άποψη, έστω και σε παιδιά.

Και νά λοιπόν που έγινε και πάλι αυτό που ήθελε η ισχυρογνώμων μετριότης. Και κανείς γνωστικός δεν έστησε πόδι για να πει: ρε, γιατί; Το σκεφτήκατε καλά; Σκεφτήκατε και τις συνέπειες; Ξέρετε τι σημαίνει το να φερθούμε έτσι σ' έναν Ούτοπο;

★

Ο Έκτορας χτες, σαν σχόλασε: πρόσεξα κάπιον να φορά ρούχα σαν τα δικά σου και ευχήθηκα νάσουν εσύ. Όταν κόντεψες είδα ότι ήσουν εσύ και χάρηκα πολύ.

Και το δειλινό που τηλεφώνησα έκανε τόση χαρά σαν άκουσε την φωνή μου. Ω, αυτό το παιδί έχει αισθήματα. Ο Ορφέας πάντως με απέφυγε όταν σχόλασε. Είπε πως ντρεπόταν γιατί

φοβόταν πως θα έκανα φασαρία με την μάνα του. Όμως από το τηλέφωνο είπε πως ήθελε ρολόι. Η Ισμήνη ήταν στο αμπέλι με την μάνα της.

★

Και κείνο το γατίσιο ουρλιαχτό εψές το σούρουπο, σαν τσάπιζα έξω από τα σπιτάκια. Ήταν το ίδιο ουρλιαχτό που ήθελα να βγάλω κι εγώ από μέσα μου προψές, κάτω από τ' αστέρια. Έπλενα τα εργαλεία σε κείνο το σπίτι και έκλαιγα και ήθελα να βγω έξω και να αφήσω τέτιο ουρλιαχτό απελπισίας και πόνου που να τραντάξει το σύμπαν.

★

Και σήμερα συγκρουόμενες η ανάγκη για γραφή και μελέτη και η ανάγκη για αγγαρίες. Μέχρι τώρα πάντως (περασμένες οι δέκα) με παρέσυρε η γραφή.

★

Ο γκιώνης με καλούσε προψές στο τραγούδι του. Λες κι είχε νιώσει τον πόνο μου και ήρθε κοντά μου για να με παρηγορήσει. Τον συνόδεψα κάνα-διό φορές αλλά δεν είχα το κουράγιο για να συνεχίσω. Σύντομα πνιγόμουν στα δάκρυα μου.

Και τώρα τα χελιδόνια ανοίγουν άλλη περιπέτεια για την ψυχή μου. Είναι δέκα μέρες που τα έδιωξα από το σπίτι, τους έδιωξα από τις φωλιές τους και τους έκλεισα πόρτες και παράθυρα. Κι όμως μόλις ανοίξω την πόρτα ορμάνε μεμιάς μέσα και κάνουν κατάληψη. ΚΙ ασφαλώς εγώ τα βγάζω έξω και κλείνω την πόρτα.

Και νά που ήρθε αυτό το απομεσήμερο κι άφησα εκείνα τα σπιτάκια και τις αγ- γαρίες και ήρθα τώρα εδώ για να φάω. Όπως άνοιξα την πόρτα όρμησαν μέσα. Είχαν βγει και έκλεινα πίσω τους την πόρτα όταν ήρθε στον νου μου εκείνη η κορούλα μου με τους ήχους εκείνου τού τραγουδιού να δονούν στην ψυχή μου: γύρνα στ' αραχνιασμένο σπίτι να σε γεμίσω με φιλιά, γύρνα χαμένο μου σπουργίτι να βρεις την πρώτη σου φωλιά...

Ω! Οι περιπέτειες εκείνου που έχει για σκοπό του να δώσει τροφή, στέγη, ρούχα και αγάπη για όλους τούς ανθρώπους στην Γή κι όμως νά που στέρησε την φωλιά σε τέσσερα πουλλάκια και τώρα και κάθε μέρα έχει την ευκαιρία να τους την δώσει πίσω κι όμως δεν το κάνει για λίγες ακαθαρσίες στους τοίχους.

Αυτό είναι σίγουρα ο σκελετός ενός δράματος. Είναι κρίμα και είναι άδικο, το ξέρω, αλλά με φτάνουν οι ακαθαρσίες μου και δεν θέλω να στοιβάζονται σ' αυτές και εκείνες τών πουλιών. Κι όπως εκείνος ο Σκιπίωνας την έκλαψε την Καρχηδόνα πριν την κάψει, έτσι κι εγώ τα έκλαψα τα χελιδόνια (και τα πόνεσα) πριν τα διώξω.

★

Κι αυτό: σύντομα θα τους έχω μαζεμένους μπροστά μου όλους αυτούς τους καννίβαλους και θα τους λέω: εσύ είπες στον γιο σου να μην με πλησιάζει και να μην μου μιλά και συ είπες στον μαθητή σου πως είμαι τρελλός και και και.

Τότε θα μου πουν: πότε είπα στο παιδί μου ή στον μαθητή μου πως είσαι τρελλός και πότε τού είπα να μην σου μιλά και να μην σε πλησιάζει;

Κι όμως θάναι χαμένα τα λόγια τους αφού χαμένη ήταν και η ψυχή τους. Ο Θεός θα ανοίξει τα δεφτέρια του και τότε θα τα δουν όλα σαν κινηματογραφική ταινία. Πιός θα τους σώσει τότε; Πιός;

Εντάξει, ναι μεν κάνω λόγο για μια "δεύτερη ευκαιρία" για όλους αλλά πρέπει να έχετε υπόψιν πως εκείνοι που φέρθηκαν πρόστυχα στον Ούτοπο δεν θα έχουν άλλη ευκαιρία απ'αυτήν.

Έτσι λοιπόν, αλλά κι έτσι: ζω για να σ' αγαπώ πολύ, γλυκό τής νιότης μου πουλλί.

★

Ένας άλλος θα τους έπαιρνε στο τηλέφωνο για να τους απειλήσει ή θα έστελλε απειλητικές επιστολές και θα έπλαθε σχέδια εκδίκησης. Εγώ βλέπω να είναι πιο αρμόζον σε μένα το να τους χέσω και να τους αφήσω. Κι αντί για τα σχέδια εκδίκησης, εγώ θα απαντήσω, εν καιρώ, με την δικαιοσύνη μου.

★

Το πώς μού μιλούσε στο τηλέφωνο η Θέμις Θεοχάρους και ο Κυριάκος Χα- ραλαμπίδης και πώς μού μιλάνε αυτοί; Εκείνοι θεωρούσαν τιμή τους το γεγονός ΟΤΙ μιλούσαν με τον Ούτοπο και αυτοί σκέφτονται αν θα με χαιρετήσουν καν ή αν θα γυρίσουν τα μάτια να με κοιτάξουν.

Παλιά η ιστορία. Τι; Περιμένω τώρα από τα γαϊδούρια να με σεβαστούν όταν ξέρουν πως

δεν έχω πάνω τους δικαίωμα ζωής και θανάτου; Θα εκτιμήσουν τάχα αυτοί την ευγένεια και την ωραιότητα τής ψυχής μου ή τα έργα τού πνεύματος μου; Μα αυτά θα τα δει και θα τα εκτιμήσει μόνο μια καταπιεζόμενη μειοψηφία. Η πλειοψηφία θα δει μόνο αν έχεις την δύναμη τής επιβολής. Τότε και μόνον τότε θα σε σεβασθεί. Η μόνη γλώσσα που καταλαβαίνει ο όχλος είναι η ισχύς, το χρήμα, το μέσον και το μαστίγιο.

Το αίτημα: πρέπει να κρατηθώ, οπωσδήποτε πρέπει. Όσο νιώθω ακόμα την γροθιά μου να σφίγγει, αυτός ο αγώνας δεν θα τελιώσει παρά όταν θα έχω πετύχει όλους ανεξαίρετα τούς στόχους μου.

30 **Μαρτίου**, Πέμπτη.

Έτσι ξύπνησα: θέλω σώματα για να τους προσφέρω το σώμα μου, θέλω σάρκα για την σάρκα μου, στόμα για το στόμα μου, χείλια για τα χείλια μου, μάτια για τα μάτια μου, χέρια για τα χέρια μου, σπλάχνα για τα σπλάχνα μου και αίμα για το αίμα μου.

★

Αυτό: το να τρώω μόλις ξυπνήσω (έστω και περπατόντας) αποτελεί σίγουρα μια πολύ κακή συνήθεια για το στομάχι μου για την οποία θα πληρώσω. Γιατί είναι γεγονός: έχω ένα βάρος στο στομάχι και ενώ πιστεύω *ότι,* τουλάχιστον για τώρα, δεν πρέπει να φάω, όμως έχω και γι'αυτό τις αμφιβολίες μου.

Κι αυτό: εκείνες οι παλαβές έπρεπε να ξεσπάσουν πάνω στούς γονιούς τους για την καταπίεση που υφίσταται το ερωτικό ένστικτο τους και αντ'αυτού ξέσπασαν σε μένα που με βρήκαν πρόχειρο, χαζό και αντιαυταρχικό. Κι αυτό καθ'ην στιγμήν ξέρουν πως η άποψή μου γι'αυτό το θέμα ταυτίζεται απόλυτα με τις ενδόμυχες επιθυμίες τους.

Ω, το να ντραπείτε κορίτσια γι' αυτό που κάνατε ενώ μπορεί να σας εξαγνίζει κάπως, όμως δεν σας σώζει. Σίγουρα για την σωτηρία σας θα χρειαστείτε κάτι παραπάνω από την ντροπή.

Η Σαβίνα πάντως στάθηκε αληθινή γυναίκα, γυναίκα με χαρακτήρα. Λέξη δεν είπε. Ω, αυτό το κορίτσι σίγουρα αξίζει και την αγάπη και την τιμή.

Διάβασα στο μεταξύ προτού φύγω για τις αγγαριες μου ένα σύντομο, αλλά τρομερό, κείμενο τού Γύρκεν Νήνχαους από το βιβλίο «ήταν οι θεοί αστροναύτες;» Θα του άξιζε κυριολεκτικά να το διάβαζα κάθε πρωί.

Τα επόμενα γεγονότα: έφαγα (φρόνιμα ελπίζω) και περπάτησα μετά για μια ώρα κατά τον φράχτη και την Πάνω Μακούντα. Σκεφτόμουν έντονα τις προτάσεις τής πρώτης μου, για τις νέες εκλογές, προκήρυξης. Θα προσπαθήσω για κάτι (τουλάχιστον για έναν σκελετό) σε άλλη κόλλα.

★

Πόση ελευθερία υπήρχε παλιά στο να παίζουν τα παιδιά με τα σώματα τους και να κάνουν τις τρέλλες τους, κάτι που ήταν δύσκολο για τους ενήλικες. Αντίθετα τώρα οι ενήλικες έχουν περισσότερες ευκαιρίες για παιχνίδια και για τρέλλες, ενώ τα παιδιά έχουν αποστερηθεί κάθε δικαιώματος. Όλο σχεδόν το βάρος τής καταπίεσης έχει πέσει τώρα πάνω στα παιδιά.

★

Η σκηνή ήταν εκεί, σε κείνα τα σπιτάκια. Τσάπιζα όταν σκέφτηκα κάτι στιγμιότυπα από κείνες τις σκέψεις που έκανα περπατόντας πριν κατά τον φράχτη κι η αγωνία μου ήταν μήπως και τις ξεχάσω ως την ώρα που θα ερχόμουν στο σπίτι. Παρατάω λοιπόν την τσάπα και λέω: ας πάω να τις γράψω ρε τις γαμημένες μπας και πάνε στον αγύριστο.

Η πρώτη θα αποτελούσε μέρος εκείνης τής προκήρυξης. Θάταν περίπου:... αν κυλάει αίμα στις φλέβες σας και όχι νερό, ξύδι ή ... μηχανέλαιο.

Η δεύτερη: τα παιδιά τών επιτυχημένων ανδρών, έστω και παλαβά, καθυστερημένα ή τρελλά, έχουν αξία, κι άμα το θέλουν μερικοί-μερικοί μπορεί να περάσουν και για αυθεντίες. Αντίθετα τα παιδιά τών αποτυχεμένων ανδρών, έστω και πανέξυπνα και ικανότατα, δεν έχουν καμιά αξία. Αγνοούνται και περιφρονούνται, αποσιωπούνται τα ταλέντα και τα χαρίσματα τους, όλοι και όλα είναι εναντίον τους και γι' αυτό θα χρειαστεί να αναλάβουν έναν μέχρις εσχάτων αγώνα προκειμένου να επιβληθούν.

Από την άλλη είναι και μια άλλη κατηγορία: τα παιδιά τών επιτυχημένων ανδρών που έχουν αποκηρυχθεί και αποκληρωθεί από τους πατεράδες τους. Αυτών ο αγώνας είναι πολύ-πολύ δύσκολος, συχνά χωρίς προοπτική. Είναι ένας αγώνας στις Θερμοπύλες.

Το απόγευμα πάντως ήμουν στο Γυμνάσιο με τα παιδιά. Η Ισμήνη είχε κάτι υπέροχα αρωματισμένα επιστολόχαρτα. Εγώ την πείραξα πάνω σ' αυτό: τ' αγόρασες για να στέλλεις μηνύματα σε κείνον π' αγαπάς; Ε; Πιόν αγαπάς; Και κείνη: κανέναν. Μόνο εσένα αγαπώ.

Κι εγώ της είπα πως την αγαπώ πολύ και πως είναι το πιο γλυκό κορίτσι. Ύστερα στην αίθουσα καθηγητών προσπαθούσε να γράψει ένα "μήνυμα" για μένα. Κάπου εκεί τής φώναξαν πως ήρθε η Μαρία, η φίλη της, και τα παράτησε πριν καν αρχίσει.

Σαν φύγανε τραγουδούσα στο Γυμνάσιο και στην Πόλη: στο παραθύρι σου θαρθεί έν'άσπρο περιστέρι...

★

Πως θα υποκλιθούν και θα γονατίσουν αυτοί που έχουν αρκετό μιαλό ώστε να καταλάβουν τα σχέδια και τις σκέψεις σου. Οι άλλοι - οι γάροι- θα πουν ότι είναι πελ- λάρες, ασυναρτησίες και όνειρα θερινής νυχτός.

Είναι όπως όταν έχεις ένα διαστημόπλοιο, για παράδειγμα. Αν το προσφέρεις σ' ένα παιδί θα το βρει κατάλληλο για παιχνίδι. Αν το προσφέρεις σ' έναν βλάκα θα το πάρει για σιδερικά, αν το προσφέρεις σ' ένα γαϊδούρι θα το βρει κατάλληλο για τις κοπριές του κι αν το προσφέρεις σ' έναν μιαλωμένο και έξυπνο άνθρωπο, αυτός θα πει: μ' αυτό το πράγμα μπορείς να φτάσεις ως τ' αστέρια!

Το ίδιο μπορεί να συμβεί με ένα βιολί, με μια κιθάρα, μ' ένα ακκορτεόν ή με ένα βιβλίο, μ' ένα άγαλμα, με μια ζωγραφιά ή με μια ταινία κτλ κτλ.

31 **Μαρτίου**, Παρασκευή,

Περπάτησα μετά από ένα βαρύ πρόγευμα κατά το μεταλλείο τής Λίμνης. Ανηφόριζα εκείνον τον λόφο από υπολείμματα χαλκού και θείου όταν έπιασα να τραγουδώ με πόνο: μην χαμηλώνεις τα μάτια σου στο χώμα...

Σαν ανέβηκα πάνω και αντίκρυσα από κει ψηλά όλα γύρω τα χρώματα τής άνοιξης κάλπασαν στην καρδιά μου οι εικόνες από παλιές αγάπες και από καινούριες. Μια Σούλλα, μια Ελένη και μια Λένια τότε. Μια Ισμήνη σ' ένα όνειρο ανείπωτο. Και τώρα κάτι κορίτσια δίχως όνομα εκεί στην Πόλη.

Μια στιγμή ένιωσα τύψεις που τόσον καιρό δεν σημείωσα τίποτα γι' αυτές σε τούτες τις κόλλες. Τις είχα δει χτές, λίγο πριν το σούρουπο, έξω από το μαγαζί τού
Γιαννάκη. Και χωρίς να μου μιλούν αν δεν τους μιλούσα εγώ, χωρίς να με χαιρετούν αν δεν τις χαιρετήσω εγώ, όμως το βλέμμα τους όταν έπεφτε απάνω μου ένιωθα να με αγγίζει με αγάπη και με συμπόνια.

Είναι λίγος καιρός όπου τις βλέπω μαζί, είναι καλή παρέα και έχουν και οι διό τους έναν καλό χαρακτήρα, πράγμα σπάνιο για τους καιρούς μας. Η μια είναι κόρη τού Πάμπου τού Ευθυμίου, παλιού μου καθηγητή στα Λατινικά, και η άλλη είναι κόρη τού Ευγένιου και αδελφή τής Νατάσας.

Έχω μια υποψία πως θα έχουν σκύψει πάνω από το τελευταίο βιβλίο μου (έχω δώσει ένα στον Πάμπο από τον Νιόβρη) και ίσως να είναι αυτό μια αιτιολόγηση για την αγάπη και την συμπόνια που αισθάνομαι να φεύγει από την ψυχή τους και να καταλήγει στην δική μου.

Έτσι λοιπόν πέρασαν στα γρήγορα αυτές οι σκέψεις από το μιαλό μου και έτσι όπως συγκλονίζομαι από κάθε ανάμνηση και από κάθε υποψία για το ότι κάπιος μ' αγαπά, κοιτούσα, περπατούσα, τραγουδούσα και έκλαιγα πάνω σε κείνο το στείρο χώμα. Θυμήθηκα εκεί μια Κυριακή που ήρθα εδώ με τα παιδάκια μου. Ήταν τόσο ευτυχισμένα. Γι' αυτούς απλωνόταν μπροστά τους ένα άγνωστο τοπίο, ένας κόσμος τον οποίον διψούσαν να εξερευνήσουν.

Σκεφτόμουν τα τρεχάματα τους σε τούτον τον χώρο και έτσι βουτηγμένος στον πόνο αναλογιζόμουν: εδώ έτρεξαν κάποτε τα παιδάκια μου, εδώ περπάτησαν, εδώ μ' αγκάλιασαν κι εδώ μ' αγάπησαν.

Έτσι συνεχίζονταν οι εικόνες και οι συγκινήσεις μέχρι που πέρασε κι αυτό και απόμεινε και πάλι η σιωπή και τα βήματα, η αέναη ανάγκη για κίνηση, για υπομονή και για Αγώνα.

★

Τα κίτρινα ρείκια στις πλαγιές, στις στράτες και στις ποταμιές: από τα θριαμβευτικά και παρήγορα στιγμιότυπα τής ζωής και της άνοιξης.

Κι αυτό: μέσα στην άνοιξη ήταν τόσο θλιμμένος όσο ποτέ.

Εδώ και σήμερα: αηδιασμένος από τις αγγαριες κι όμως, παρόλαυτά, υποχρεωμένος να τις υποστώ. Και οι τύψεις σήμερα για τον χρόνο μου που χάνεται στα περπατήματα.

Γενικά από υγία: πληρώνω τώρα την (σχετική) ακινησία που μου επέβαλε ο τραυματισμός τού ποδιού μου. Χάρις όμως στην επιμονή μου αρχίζω και επανέρχομαι στην φόρμα μου. Εχτές μάλιστα έπαιξα μπάλα με τα παιδιά μου, με τον Στέφανο και με τον Γιώργο και όταν φύγανε έπαιξα με άλλα, μεγαλύτερα, παιδιά σχεδόν ως τις 7.

★

Πως η μόρφωση που δεν βασίζεται και δεν εμπνέεται από τον Έρωτα δεν είναι μόρφωση αλλά παραμόρφωση.

★

Τα παιδιά! Η μικρογραφία τών μεγάλων. Σε προκαλούν με χίλιους τρόπους να παίξεις μαζί τους, να τους πεις αυτό και εκείνο και αρκεί μια αφορμή για να σε στήσουν στον τοίχο: αν και αν..., τότε θα πω σε όλους τι έκανες ή τι μου είπες.

Κι εκείνη η Άντρη. Α, όσο καμιάς άλλης πόθησα να δω γυμνά τα πισινά της. Απλά μού μπήκε η ιδέα πως, όπως και το πρόσωπο της, θα ήταν κι αυτά ένα μεγαλείο.

Απρίλιος 1995

2 **Απριλίου**, Κυριακή.

Ώρα γραφής: σχεδόν εφτά, κοντά στο σούρουπο, και έχω μόλις τελιώσει ένα περπάτημα ως τον φράχτη που ο γυρισμός του με είχε οδηγήσει στον δρόμο κατά την Κινούσα. Από κει κατηφόρισα ως το σπίτι.

Μπροστά μου έχω τρία ενδεχόμενα:ή να διαβάσω (κόλλησα στο "ήταν οι θεοί αστροναύτες;"), ή να κάνω τις διορθώσεις πάνω στα καινούρια μου σχέδια και στα κείμενα που θα τα συνοδεύσουν, ή να γράψω.

Αφού όμως, σκέφτομαι, μπορώ να δώσω αναβολή στα δίο πρώτα, τότε το γράψιμο παίρνει προτεραιότητα.

Πιό είναι το θέμα μου σήμερα; Να, ένα αγόρι. Τ' όνομα του: Νικόλας.

Τα πράγματα άρχισαν κάπως έτσι: την Πέμπτη μού είπε ο Παναγιώτης (συμμαθητής τού Ορφέα) πως θα είχαν σήμερα seven-a-size στο γήπεδο τής Πόλης και ήθελε πολύ να πάω να τους δω. Του το υποσχέθηκα.

Σαν ξύπνησα λοιπόν- λίγο αργά - και αφού περπάτησα λίγο και έφαγα, μπήκα στο αυτοκίνητο για την Πόλη. Θάταν περασμένες οι ενιάμιση όταν έφτασα στο γήπεδο και ήταν όλα σχεδόν έτοιμα για την έναρξη.

Είχαν ρθεί κάτι παιδιά από τον Πωμό, το Σκούλλη, την Γιόλου, το Προδρόμι και την Αργάκα, συν εκείνα τής Πόλης.

Η πρώτη μου ανάγκη ήταν για περπάτημα. Περπάτησα λοιπόν κάμποσες στροφές τού γηπέδου ώσπου είπα να τα παρατήσω, και αργότερα περπατούσα ξανά.

Κάπου σε μια στροφή με χαιρέτησε ένα αγόρι. Εγώ δεν το ήξερα αλλά εκείνο έδειχνε να με ξέρει. Τον ρώτησα από πού είναι. - Από την Γιαλιά, μου λέει. - Και πιός είναι ο πατέρας σου; - Ο Αντρέας. - Πιός Αντρέας; - Ο Αντρέας από τον Κάμπο.

Τότε κατάλαβα. Ο Αντρέας, άνκαι νεώτατος (έχει την ηλικία μου δηλαδή), ήταν ο πεθερός τού Χριστόφορου, ενός αγοριού, σίδηρο...τεχνίτης στο επάγγελμα, με το οποίο είχαμε παρεέψει έναν καιρό. Είχε κάνει κάτι δωράκια κάποτε στα παιδιά μου και τον είχα επισκεφτεί στην Γιαλιά με τα παιδιά μου στα χρόνια τής διάστασης μου. Σύντομα όμως η σχέση μας έχασε την δύναμη της. Ο Χριστόφορος παντρεύτηκε, νοικοκυρεύτηκε και διαβρώθηκε από τις υποχρεώσεις και τους ανθρώπους.

Από τότε ανταλλάξαμε βιαστικά μέσα στους δρόμους κάνα χαιρέτισμα ενώ πριν δίο μήνες συναντηθήκαμε σε κάπια δουλιά. Εκείνος ήταν ο σιδεράς και εγώ ο βοηθός τού καλουπσιή.

Τον Νικόλα πάντως δεν τον καλοθυμόμουν. Σχεδόν δεν ήξερα ότι ο Αντρέας είχε έναν τέτιο γιό. Ο μόνος γιός του τον οποίο θυμόμουν ήταν ο Χριστόδουλος, ένα παιδί το οποίο έδειχνε να με

προσέχει και να με αγαπά, που ήταν μαζί μου πολύ διαχυτικό, με αγκάλιαζε χωρίς δισταγμούς και είχε μια έντονη διάθεση για παιχνίδια.

Όταν λοιπόν μού είπε πως είναι γιός τού Ανδρέα, εγώ τότε πίστεψα πως ήταν ο Χριστόδουλος, παρόλον ότι μου φάνηκε παράξενο για το γεγονός ότι ήταν στην 2η τάξη τού Γυμνασίου (γιατί τον ρώτησα σχετικά) αφού υπολόγιζα ότι ο Χριστοδουλος ήταν πιο μικρός.

Εν πάση περιπτώσει δεν έδωσα και μεγάλη σημασία στην αρχή. Οι καταστάσεις μάλιστα και οι άνθρωποι με υποχρέωναν να είμαι προσεχτικός. Παρόλαυτά, αμέσως μετά την πρώτη γνωριμία, δεν δίστασα νατού πω ότι είναι... κουκλής. Το πέταξα πρώτα λίγο ασυνείδητα και ψυχρά αλλά σύντομα έβλεπα να το νιώθω και να το αισθάνομαι.

Εκείνος ο πανικός για τον οποίο μίλαγε κάποτε ο Σωκράτης πλημύρισε την καρδιά μου. Κάπια ντροπή για την αγάπη, ένας φόβος και μια ενοχή. Ω, αγαπημένε Φαίδρε ...

Τα στοργικά αισθήματα μέσα μου ήταν ανάμικτα με τα ερωτικά. Σύντομα η πρώτη έγνια μου ήταν εκείνος. Τον κοίταζα, τον πρόσεχα, τον φωτογράφιζα. Φορούσε μια μακριά μαύρη μπλούζα που στα μανίκια της χάνονταν τα χέρια του ενώ στα πόδια είχε μια γκρίζα φόρμα και παπούτσια γυμναστικής. Μαύρο μαλλί, κούρεμα αμερικάνικο, μελαχρινό πρόσωπο, τα φρύδια σχεδόν δετά, τα μάτια μαύρα και αυτά (ή καστανά: μπλέ σίγουρα δεν ήταν) και τα χείλια του πιο γλυκά κι από το μέλι. Η φωνή του ωραία, αγαπημένη, οι τρόποι ευγενικοί.

Τον κοιτούσα από την κερκίδα: μόνος, χωρίς φίλο κανένα, χωρίς παρέα, μόνος αυτός και η ωραιότητα του. Του φώναξα μια στιγμή: Νικόλα, έλα στην κερκίδα. Εκείνος ήρθε και κάθησε στο πλάι μου, στ' αριστερά. Τον ρώτησα μερικά πράγματα για το σχολείο, έτσι απλά για να του μιλάω δηλαδή. Δεν μ' έκοφταν και πολύ αυτά, παρότι ήθελα να εξετάσω κατά πόσον είχε κάπια κλίση προς τις τέχνες. Και ενώ υποτίθεται πως κοίταζα από κει τα παιχνίδια, όμως η ψυχή μου εκείνον σκεφτόταν και το πρόσωπο του δεν τόχανα από τα μάτια μου.

Κάποτε κατεβήκαμε από τις κερκίδες για να παρακολουθήσουμε από κοντά κάπια κτυπήματα πέναλτυ. Σαν Τέλιωσαν πήρα μια μπάλα και έτσι όπως μου είπε πως έπαιζε τερματοφύλακας τού έκανα κάμποσα σουτάκια για να τον δω. Ήταν καλός, αλλά κυρίως: υπέροχος, θεϊκός.

Τον είχε αφήσει στο γήπεδο ο πατέρας του φεύγοντας για ένα χωράφι με κολοκύθια κάπου στον δρόμο κατά την Πελαθούσα. Σαν τέλιωσαν λοιπόν όλα τα παιχνίδια και στεφανώθηκαν οι νικητές και ο πατέρας του δεν είχε φανεί, τον ρώτησα αν ήθελε να τον πάρω με το αυτοκίνητο μου ως το χωράφι. Εκείνος δέχτηκε αμέσως, μπήκαμε στο αυτοκίνητο και φτάσαμε. Κάπου εκεί τού είπα ότι είναι πολύ όμορφος και τον ρώτησα αν του τόπε ποτέ κανένας.-Όχι, μου είπε. Και γω: αυτοί οι άνθρωποι δεν ξέρουν τι να δουν σ' έναν συνάνθρωπο τους. Είναι τυφλοί.

Στο χωράφι πάντως δεν ήταν κανένας κι έτσι γυρίσαμε πίσω. Βρήκαμε το αυτοκίνητο τού πατέρα του σταματημένο μπροστά σ' ένα κρεοπωλείο λίγο πριν το γήπεδο. Εκεί τον άφησα.

Ύστερα είπα να πάω ως την Ίγκεν, στο Λατσιή. Σταμάτησα λίγο εκεί στο σπίτι τών παιδιών μου, αντάλλαξα κάτι αγκαλιές με την κορούλα μου, της μίλησα για κείνο το όμορφο αγόρι που είχα πριν στο αυτοκίνητο και ύστερα την άφησα κι αυτήν.

Βρήκα την Ίγκεν στο διαμέρισμα της αφού πρώτα με ανήγγειλε ο "μαυρής", ο σκύλλος τής Έλκε. Μιλήσαμε λίγο, και ύστερα πήγαμε ως την Έλκε. Με ρώτησε τι ήταν αυτό που με είχε πάρει ως εκεί. Της απάντησα: απλά: εσείς. Κυρίως όμως η Ίγκεν και μια επίσκεψη που μου είχε κάνει τότε.

Έμεινα εκεί κάνα-διό ώρες. Ύστερα περπατήσαμε λίγο μαζί ως το λιμανάκι και γυρίσαμε πίσω. Στο σπίτι μετά έφαγα, ξάπλωσα λιγάκι και ύστερα πήρα τούς δρόμους τών ρεικαόν που με οδήγησαν στον φράχτη.

Εκεί στον φράχτη έκατσα για μισή ώρα κοιτάζοντας μια τα κυματάκια στο νερό και μια τα βουνά με τα θάμνα, τα κίτρινα λουλούδια τών ρεικιών και τα πράσινα φύλλα τών πεύκων. Κοιτάζοντας μια το παρελθόν και μια το μέλλον, αυτό τον κόσμο κι αυτά τα βουνά στις τελευταίες τους ώρες. Εκείνο το παιδί κι εκείνο τ' αγόρι, το πιο ωραίο Όραμα, την ώθηση που έδωσε στο πνεύμα μου η θέα τής ομορφιάς του. Όλα τα κορίτσια κοιτάζοντας, όλες τις εικόνες που αποτέλεσαν μια πηγή έμπνευσης για τούτον τον νου.

Δεν έκλαιγα, δεν πονούσα. Μόνο κοιτούσα, κοιτούσα και βυθιζόμουν στα άδυτα τού χρόνου.

Κάπια στιγμή μόνο είχαν ρθει κάτι δάκρυα την ώρα που με οδηγούσαν στον Νικόλα οι ήχοι τού τραγουδιού: αγόρι μου στολίδι μου, σαν γέρνεις και μ' αγγίζεις. Κτλ κτλ.

Δεν επέμεινα στο τραγούδι, ούτε και στα δάκρυα. Μόνο σήκωσα ψυχρά τα βήματα μου για τον δρόμο τής επιστροφής.

Το τελευταίο γεγονός για σήμερα: δεν βρίσκω να με κρατάνε για πολύ τα περπατήματα. Αν δεν σύρω τροχό κι αν δεν τρέξω με τις ώρες, είμαι χαμένος.

4 **Απριλίου**, Τρίτη.

Γεγονότα: εχτές και σήμερα παραδόθηκα στο διάβασμα. Καιρός ήταν. Είναι άλλωστε κάτι βιβλία από το Λύκειο που αρκετά τα κράτησα και νομίζω πως είναι καιρός να τα γυρίσω πίσω.

Κατά τ' άλλα: χτες είδα και έπαθα να χωνέψω το πρόγευμα. Το στομάχι είναι βαρύ και οι φτέρνες μου σχισμένες από την ορθοστασία και το περπάτημα.

Και σήμερα ασφαλώς δεν θα με ωφελούσε η επανάληψη τού χτεσινού πρωινού. Έτσι λοιπόν αποφάσισα και δεν έφαγα. Στο μεταξύ είναι σχεδόν μεσημέρι, αισθάνομαι και νιώθω ότι η απόφαση μου ήταν σωστή και έχω τώρα υπό μελέτην το ενδεχόμενο να τρώω δίο μόνο φορές (μεσημέρι και βράδυ) τις ημέρες τής ξεκούρασης (πόλης).

★

Ο Κόκος στην Πόλη, ο αδελφός τού Βάσου, πέρασε από μπροστά μου με το αυτοκίνητο του κι έκανε πως δεν με είδε. Ε, καλά. Έγινε κι αυτός οικογενειάρχης πλέον και σοβαρεύτηκε. Ενώ εγώ; Πού να καταδεχτεί λοιπόν να με δει. Αν ήξερε όμως τι τον περιμένει θα μου φιλούσε τα πόδια στην μέση τού δρόμου και θα ικέτευε για έλεος. Αν ήξερε το κορόιδο, μόνο αν ήξερε!

Ύστερα εκείνος ο δάσκαλος στο Δημοτικό μού είπε να φύγω. Εκείνη η Έλενα , η κόρη τού Χρίστου και της Αθηνάς, μου έβγαζε την γλώσσα και κείνα τα αγόρια με ανάφερναν μεταξύ τους σαν τον "πελλοΚωστή". Μου τόπε ο Ιωσήφ. Αχ δάσκαλοι μου, διευθυντές και επιθεωρητές! Αυτές είναι οι μαϊμούδες που εκπαιδεύετε;

★

Α! Τα παιδιά! Τι γίνεται με τα παιδιά; Να, αν τους καλοφερθείς και τα με- ταχειρισθείς σαν ίσα, τότε σίγουρα κάπια απ'αυτά θα σε υποτιμήσουν και θα σε πάρουν και στην κοροϊδία. Για να διορθώσεις τότε την κατάσταση θα πρέπει να φερθείς αυστηρά και κάπως "άπρεπα" για τις σημερινές παιδαγωγικές αναλήψεις. Κάπου δηλαδή πρέπει να πέσει λίγο ξύλο και λίγο σίδερο. Τότε είναι που κινδυνεύεις να σ' ανοίξουν και υποθέσεις. Το πράμα καταλήγει τελικά στο "καλύτερα μόνος και... μακάριος." Χέστα δηλαδή.

Ούτε λίγο ούτε πολύ τα παιδιά καταλήγουν να είναι αντίγραφα τών ενηλίκων. Η αχρειότητα εκείνων αντικατοπτρίζεται θαυμάσια στα παιδιά τους.

Α, κι όσο για τα δικά μου παιδιά: το μόνο που τους κόφτει είναι το χρήμα και τα παιχνίδια. Μετά τα όπλα που τους πήρα, θέλουν τώρα τον Megazon ή τον Dracozon και όλα τα παρόμοια σκατά. Ο Έκτορας ζητάει συνέχεια λεφτά και πάντα έρχεται κοντά μου για να ψάξει τις τζέπες μου. Έτσι που αναρωτιέμαι αν είναι αυτά τα παιδιά μου ή αν πρέπει να ψάξω για άλλα. Πού καταντήσατε αλήθια ρε παιδιά, πού καταντήσατε;

★

Αρχισα - και τέλιωσα-σήμερα το βιβλίο τού Βασίλη Λαούρδα "ο Ισοκράτης και η εποχή του". Οι σελίδες του: 140. Καλό, πολύ καλό.

Σημειώνω αυτό από την σελίδα 111:... *στο πρόσωπο τού Φιλίππου ο Ισοκράτης δεν θαυμάζει ούτε τον μακεδονικό λαό, ούτε και την οργάνωση τού μακεδονικού κράτους. Ο λαός - αυτή είναι η βασική του πεποίθηση-είναι μονάχα το υλικό, ένα υλικό που παίρνει την μορφή του πάντα από τον ηγεμόνα και το πολίτευμα. Ως ιστορικός παράγοντας δεν έχει σημασία. Εκείνα που δρούν μέσα στην ιστορία είναι οι πολιτειακές μορφές και η προσωπικότητα τού ηγέτη. Το Μακεδονικό κράτος υπήρχε και πριν, αλλά τι ήταν και τι θα εξακολουθούσε να έμενε δίχως τον Φίλιππο;*

★

Εψές το καινούριο φεγγάρι (θάταν δεν θάταν δίο ημερών) ψηλά πάνω απ'τον δυτικό ορίζοντα και κάτι γκρίζα σύννεφα σκορπισμένα εδώ και κεί. Κι ο Ακάμας άλλη μια γκρίζα φιγούρα απλωμένη μπροστά στην θάλασσα μ' έναν ήλιο κόκκινο στο βασίλεμα του και ένα ροζ φόντο να κατακλύζει την δύση απ' άκρη σ' άκρη.

5 **Απριλίου**, Τετάρτη.

Ένας άλλος που μου έκανε τον "σκληρό" σήμερα στην Πόλη: ο Αντρέας, ο αστυνομικός, από το Προδρόμι μεν αλλά κάτοικος Πωμού και πατέρας ενός αγοριού στην έκτη τάξη τού Δημοτικού το οποίο μού είχε γνέψει ένα απόγευμα που σχόλαγα και τον πήρα ως τα Νέα Λήμματα. Α! Και τι δεν θα τούψαλε ο μπαμπάκας του! Τον υπολογίζω ανάμεσα στους πρωτεργάτες τής δίωξης μου μαζί με τον παπά, τον μουχτάρη και άλλους.

Κάτι άκουσα πάντως σήμερα από τον Αντρίκκο: πως με είχαν στους ομοφυλόφιλους και πως είχαν και τον φόβο "μην τους γαμήσω τζιαί κανέναν κοπελλούιν".

Σας λέω: σύντομα θα τρίβετε τα ματάκια σας. Θα ευχόσασταν τότε άνθρωποι να δείχνατε σε μένα τον καλύτερο εαυτό σας και να υποδείχνατε στα παιδιά σας να κάνουν το ίδιο.

Κατά τ' άλλα: είναι η 2η μέρα σήμερα χωρίς πρόγευμα. Από μια άποψη το θεωρώ θετικό, αλλ' όμως, από την άλλη, δεν είμαι και τόσο σίγουρος γι' αυτό. Μαζί με κάπια διαύγεια τού νου και κάπια ανάρρωση τού στομαχιού ήρθε και κάπια αδυναμία, μια αδυναμία που δεν βλέπω να την απολαμβάνω. Το γεγονός είναι όμως πως αυτή την συνήθεια τών δίο γευμάτων την είχα κάποτε για χρόνια, τότε μάλιστα που ήμουν, κατά κάπιο τρόπο, στην ανάπτυξη μου. Πρέπει λοιπόν να κάνω υπομονή ενώ, επιπλέον, θέτω και το ενδεχόμενο να τρώω μόνο φρούτα και λαχανικά για το πρωινό.

Θα σημείωνα επίσης για σήμερα εκείνα τα στιγμιότυπα στο γραφείο με τις νοσοκόμες και τα δίο τηλεφωνήματα που μου έκανε η κορούλα μου.

Ενώ στιγμές στιγμές πάνω στην απελπισία μου σκέφτομαι να παντρευτώ. Να παντρευτώ ή να πεθάνω.

7 Απριλίου, Παρασκευή.

... Και που εκλαμβάνουν την ευγένεια και την γλυκύτητα τού άλλου ως αδυναμία ή... παλαβομάρα.

Κι αυτό: αν δεν με θέλετε, αλήθια, τύρρανο, τότε φροντίστε να μου δώσετε δείγματα ευγένειας και ανθρωπισμού ώστε να έχω καλές αναμνήσεις από σας τότε που θα έχω την δύναμη.

★

Βράδυ, περασμένες οι δέκα.

Πόνεσα απόψε για κείνον τον Αντώνη Τρίτση. Μόλις που είχα ακουστά το όνομα του. Τον έδειξαν οι Ειδήσεις τής ΕΡΤ να τρέχει με κάπια παιδιά ενώ έδειξαν και κάπιες φωτογραφίες από τα νιάτα του. Κι ήταν τόσο θεϊκά ωραίος, τόσο που τον ερωτεύτηκα.

Και πιά ήταν η αφορμή; Να: η τρίτη επέτειος από τον θάνατο του...

Είναι και τα κορίτσια στο Γυμνάσιο απόψε, οι οπτασίες και τα φαντάσματα τους. Γλυκές οπτασίες σε πικρές νύχτες, νύχτες αναμονής.

Ήταν οι αγώνες τών παιδιών σήμερα και γω είχα πάει ως το γήπεδο τού Γυμνασίου για να δω τα παιδιά τού κόσμου και τα δικά μου παιδιά. Από το Λύκειο ύστερα πήρα κάτι βιβλία, τού Πλάτωνα κυρίως, και είπαμε λίγες κουβέντες με την διευθύντρια, τον διευθυντή και έναν άλλον καθηγητή.

Είναι και τα παιδιά τού Πωμού απόψε, η προστυχιά τών γονιών και των αφεντάδων τους. Ω! Νά που ακόμα μια φορά δεν συγχωρέσατε ρε άνθρωποι την αγάπη. Γιατί το ξέρετε: μ' αγάπησαν τα παιδιά σας. Γι 'αυτά ήμουν ένα πρότυπο πατέρα και άνδρα που κανείς από σας δεν θα μπορούσε να τους το προσφέρει.

Όμως εσείς νιαστήκατε μόνο να δείξετε πως είσαστε άξιοι φρουροί τών ηθών, ν' ακούσει για σας η κυβέρνηση και η εκκλησία και να σας ανταμοίψει. Όμως σάς λέω: γελαστήκατε.

Α, κι η Μαρία χτές στην Πάφο. Θεέ μου πόσο πονώ! Γράψε το Θεέ μου, γράψε το κι αυτό.

8 Απριλίου, Σάβατο.

Η χτεσινή μέρα ήταν η τέταρτη χωρίς πρόγευμα. Και κει που νόμιζα πως είχα δώσει μια οριστική λύση στο πρόβλημα με το φαΐ, νά που σήμερα ανακαλύπτω πως δεν είχα δώσει καμιά λύση. Γιατί το στομάχι μου είναι βαρύ από την υπερφόρτωση που του είχα κάνει το βράδυ. Τώρα πεινάω για τα καλά. Έκανα ένα πρώτο περπάτημα 2 χιλιομέτρων έξω από το σπίτι και μου φαίνεται τώρα πως η λύση θα βρίσκεται στο να μην τρώω νωρίς μετά που θα ξυπνήσω αλλά να το καθυστερώ λιγάκι. Θα περπατώ πρώτα δηλαδή, θα διαβάζω λίγο και μετά θα τρώω. Ύστερα θα

περπατώ και πάλι. Κτλ κτλ.

Είναι πρόβλημα πάντως: μού είναι δύσκολο να διαβάσω μετά το φαγητό. Είναι ας πούμε η κατάρα τών καλλιτεχνών.

Εν πάση περιπτώσει σκέφτομαι πως σε κείνη την Πόλη δεν θα υπάρχει τόση ανάγκη για μελέτη, ούτε και πρόβλημα στο πώς θα ξοδέψω την ώρα μου μετά το πρόγευμα. Εκεί τα παιχνιδίσματα (κάθε λογής) με τα κορίτσια θα έλυαν ως διά μαγείας το πρόβλημα τής αφομοίωσης τής τροφής.

Προς το παρόν: επαγρύπνηση κι υπομονή.

★

Χτές στο Γυμνάσιο ένα αλητάκι περίπαιζε τον Έκτορα. Τον έλεγε "προεδρούι". Ο Έκτορας πάλευε μαζί του.

Ω, πραγματικά βάζω σε δύσκολη θέση τα παιδάκια μου. Η τάση για κοροϊδία, ως γεγονός, αποτελεί μέρος τού διαιτολογίου και των Κυπρίων και των Κυπριοπουλιών.

Τι κόσμο κληρονομείτε παιδιά μου! Κοιτάξτε πώς ανατέλλει για σας ο ήλιος: προτού μάθετε καλά-καλά την αλφαβήτα μαθαίνετε την κακία και την κακεντρέχεια τού κόσμου.

Παιδιά μου, το ξέρω πως χωρίς την προοπτική τής νίκης και του θριάμβου μου η ζωή σας θα ήταν τόσο αφόρητη και τραγική όσο και η δική μου. Πιστέψτε με λοιπόν: γι'αυτό παλεύω. Για μια όμορφη ζωή για σας και για όλου τού κόσμου τα καλά παιδιά.

Κι από το ράδιο τώρα: πιά είναι η πιο μεγάλη επιθυμία σας;

-Να δω ξανά. - Και σένα; -Να δω.

Ω, και μεις που βλέπουμε τι καταλαβαίνουμε;

★

Και: πως το μοναδικό αίσθημα (τον έρωτα δηλαδή) που μπορεί να ζεστάνει και να ανανεώσει τίς καρδιές τών ανθρώπων (και των παιδιών κυρίως) το έχουν στραγγαλίσει με χίλιους τρόπους.

Ή: το τι υπάρχει μέσα στο κεφάλι κάθε ανθρώπου, εγώ το ξέρω. Κι όταν κανείς μού λέει άλλ' αντ' άλλων, ξέρω επίσης πως αυτός είναι ένας ψεύτης.

Α, κι όσο πιστεύουν ότι τα ήθη και οι θεσμοί βοηθούν στην εκλογή και στην επανεκλογή τους ή στην οικονομική και κοινωνική ανέλιξη τους ,τότε τους υπηρετούν. Διαφορετικά δεν τους ξέρουν.

9 Απριλίου, Κυριακή.

Τα σώματα και τα ασώματα.

Και ψες μετά τα μεσάνυχτα στον Αντένα "η Σκύλλα" κι εκείνες οι σκηνές στην πισίνα για τις οποίες μόνο γι'αυτές θα μπορούσα να πω πως άξιζε τον κόπο το ξενύχτι μου. Κατά τ'άλλα: ανία, μηδέν. Μέχρις εκείνη την ώρα έκρυβαν τα πισινά τών γυναικών στα σεντόνια.

Και χτές το Συμπόσιο και η περιγραφή τής Ατλαντίδας στον Κριτία.

Η διήγηση πάντως τού Ηρός τού Αρμενίου στο τελευταίο βιβλίο τής Πολιτείας μ' άφησε με κάτι δάκρυα κι ένα τραγούδι: ήτανε Θεέ μου μια φορά τρεις νέοι, τρεις φίλοι, τρία παιδιά...

Κι ένα άλλο: οκτώ μικρά παιδιά σαλπάραν μια βραδιά...

Κάτι αναμνήσεις κι έναν πόθο, έναν πόθο...

Πιστέψτε με: θάγραφα βιβλία και βιβλία γι' αυτά αν δεν ήξερα πως είναι ήδη όλα γραμμένα και πως ο πόθος μου να δώσω στους ανθρώπους τον ωραιότερο δυνατό κόσμο θα είναι σύντομα μια πραγματικότητα.

Ω, οι ψυχούλες τους, οι πονεμένες ψυχούλες τους, οι ψυχές που διψούν για έρωτα και για ζωή, των παιδιών μου οι ψυχές και των παιδιών τού κόσμου και της Γής.

Θάγραφα και για έναν πατέρα πολλά, μια ιστορία σαν μυθιστόρημα, για έναν πατέρα-πρότυπο (η τρυφερότερη φύση που μπορούσε να γίνει) που του πήραν τα παιδιά του και που πότισε με δάκρυα τούς δρόμους όπου περπάτησε και τις κάμαρες όπου στάθηκε, για έναν πατέρα που πόνεσε όσο κανείς και όσο κανείς ύψωσε την φωνή του στον Θεό και στ' αστέρια ζητόντας έλεος, για έναν πατέρα που έπαψε πια να κλαίει κι όμως αισθάνεται ντροπή γι' αυτό και που ψάχνει στα παιδιά τού κόσμου υποκατάστατα για τα παιδιά του κι όμως δεν τα βρίσκει πουθενά.

Θάγραφα πολλά γι' αυτό τον πατέρα, για την απόσταση και για την μοναξιά, για τα όνειρα

που έκανε γι'αυτά και για την αγάπη που δεν τους έδωσε ακόμα.

Θάγραφα ακόμα και για τα παιδιά του, για τα αισθήματα και τις περιπέτειες τους, αλλά δεν έχω το κουράγιο να γράψω παρά τα λιγότερα δυνατά. Κι όμως είναι ένα παρήγορο κάτι: αυτός ο πατέρας έχει το κουράγιο για να διεξάγει έναν Αγώνα, τον πιο αδυσώπητο απ' όλους Αγώνα. Αυτός ο πατέρας προτιμάει εν τέλει να γράψει ιστορία και, όσο για τους λόγους, θα περιοριστεί σε όσους μόνο τού είναι απαραίτητοι στο γράψιμο αυτής της ιστορίας.

Θυμάμαι τότε στον φράχτη, εκεί όπου καθόμουν μπροστά στα νερά και κοιτούσα μια την ψυχή μου και μια τον κόσμο, μια το χτες και μια το αύριο, έτσι το σκεφτόμουν: πως αν από κάπου έβλεπα έναν άνθρωπο σ' αυτή την ερημιά να στέκει έτσι συλλογισμένος μπροστά στα νερά, θα τον πονούσα τόσο πολύ που θα ξέσπαγα σε κλάματα.

Το ξέρω: αν μπορούσα να έβλεπα τον εαυτό μου από κάπια απόσταση ή από κάπιο ύψος ή αν ήμουν ένας άλλος - κι όμως ο ίδιος - και τον παρακολουθούσα από μακριά, τότε σίγουρα θα έγραφα πολλά. Πράγματα που είναι για μένα τώρα αυτονόητα, καθημερινά και τετριμμένα θα είχαν τότε ένα ξεχωριστό, ένα αξιοσημείωτο ενδιαφέρον.

Γιατί δεν μπορώ να είμαι ο φωτογράφος τού εαυτού μου. Συχνά πυκνά είναι άβολο, έστω κι αν είναι δυνατό, όμως τις πιο πολλές φορές είναι αδύνατο.

Στο μεταξύ καλπάζουν οι ζεστές μέρες τής άνοιξης σαν προάγγελοι ενός καλοκαιριού, ενός Ιούλη κι ενός Αυγούστου.

Τα ρασιά γύρω στους λόφους είναι ολάνθιστα ακόμα, κρατάνε με τα δόντια την άνοιξη. Καίει γλυκά ο ήλιος και έτσι καθώς απλώνω γύρω την ματιά μου και βλέπω τής Γης και του Θεού τα θαυμαστά έργα αισθάνομαι να πονάω γι ' αυτό τον κόσμο που θα φύγει, μου σφίγγεται η καρδιά, και φτάνει μια ανάμνηση ή κάπιο λυπητερό τραγούδι- σαν ανάμνηση κι αυτό δηλαδή-για να ξεσπάσω σε θρήνους.

★

Αυτοί ξέχασαν να κλαίνε και ίσως ίσως δεν κλάψανε ποτέ. Κι όπιος γι' αυτούς κλαίει ή δείχνει, έστω, να πονάει και να υποφέρει για κάτι είναι μάλλον υπόθεση για τους ψυχίατρους.

Αυτοί κλαίνε και δακρύζουν μόνο στις κηδείες. Το σύστημα τους δεν τους επιτρέπει άλλα δάκρυα. Το σύστημα και οι δομές του είναι τέτιες που το να δείξει κανείς τρυφερότητα μιάζει να φαίνεται γελοίο και άτοπο. Το να καταπνίγει λοιπόν κανείς τα αισθήματα του αποτελεί για την πλειοψηφία τών ανθρώπων θέμα ανδρισμού, αξιοπρέπειας και... αυτοσυντήρησης.

Κοιτάξετε και εγώ τί κάνω όταν πάω στην Πόλη: βάζω την πανοπλία μου και προχωρώ. Απ' αυτή την πανοπλία θα επιτρέψω να φανεί ο λιγότερος δυνατός πόνος και το λιγότερο δυνατό πάθος.

★

Εχτές πέρασε από την σκέψη μου ένας ιερός ναός που στο εικονοστάσι -αντί για αγίους- θα φιλοξενούσε ωραίους πισινούς και όπου θα προσέρχονται οι πιστοί και θα προσκυνούν την χάρη τους.

★

Πρίν καμιά ώρα πέρασε ο Μελής με κάτι συγγενολόγια του, ανηψιές και γαμπρούδες. Είπε πως πέρασαν - γυρνόντας από τον Άγιο Ραφαήλ-για να δουν τα σπιτάκια μου. Σαν φύγανε πια - δεν κατεβήκανε καν από το αυτοκίνητο ενώ αν δεν έβγαινα εγώ έξω από το σπίτι, μάλλον θα προσπερνούσαν - μου πέρασε η σκέψη πως ήθελαν να τους δώσω ένα βιβλίο μου. Κατά κάπιο τρόπο μάλιστα τούς υποσχέθηκα ένα κατά την μέρα τής κηδείας τού πατέρα μου.

Πάντως δεν το έθιξαν καν και εγώ "έπαιξα πελλόν". Στο κάτω κάτω μπορούσαν να μου το πουν και εγώ θα τους χάριζα ένα ευχαρίστως.

Το σκεφτόμουν στο περπάτημα μετά τις δίο: άραγε δεν θα δώσανε για τον Άγιο Ραφαήλ τόσα λεφτά όση είναι η αξία τού βιβλίου μου; Και τι ανάγκες έχει ο Άγιος στο κάτω - κάτω; Κι όμως: νά που προσφέρουνε στον Άγιο χρήματα και έρχονται ύστερα να τους το ανταποδώσω εγώ, ένας φτωχός και κακομοίρης. Γιατί με πήρατε ρε παιδιά;

Από την μια τα δίνουνε απλώχερα τα χρήματα στα μπαράκια και στα κεντράκια για την γλυκιά ζωή και για το δείξιμο και από την άλλη τσιγκουνεύονται όλοι να πληρώσουν ένα βιβλίο. Και τι βιβλίο στο κάτω κάτω; Το καλύτερο...

★

Ένα άλλο "γεγονός": επίκεινται τα νέα μηνύματα. Αν δεν ξενοδουλέψω την άλλη βδομάδα, θα σπείρω όλη την Κύπρο.

Ένιωσα πάντως, και σήμερα αυτή την θλίψη για κάθε Κυριακή που φεύγει. Είχα ξυπνήσει από έναν σύντομο απομεσημεριανό ύπνο και έτσι όπως κάθησα στο κρεβάτι και ετοιμαζόμουν να βάλω τα παπούτσια για το επόμενο περπάτημα ένιωσα τόσο πόνο στην ψυχή μου που μούρθε να ξεσπάσω σε κλάματα.

Ο ήλιος έμπαινε από το παραθύρι και τα πουλιά γύρω στην αυλή στήναν τραγούδι και χορό. Κόντευε απόγευμα, η Κυριακή κόντευε να πετάξει και γω δεν είχα κάνει εκατό βήματα από το σπίτι μου.

Στα χείλη μου ανάδευαν οι ήχοι τού τραγουδιού: πάει κι αυτή η Κυριακή. Κτλ κτλ. Ω, και το σκεφτόμουν έντονα σε κείνο το περπάτημα. Πως νά: είναι άνοιξη, παντού είναι άνθη και πρασινάδα, ο ήλιος χτυπάει με τις αχτίνες του ηδονικά το κορμί, από την μεριά τής φύσης υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις για να έρθει εκείνη η απέραντη γιορτή κι εκείνο το ατέλιωτο πανηγύρι τής ζωής που θα παρασύρει κάθε σώμα και κάθε ψυχή στα αλώνια τού Έρωτα, υπάρχει η θάλασσα, σε λίγο θα βγει και το φεγγάρι, άλλη μια ευκαιρία για να κερδίσουμε την χαρά θα αναδιπλωθεί μπροστά μας και όμως θα την χάσουμε κι αυτήν.

Δείτε λοιπόν, δείτε τήν φύση, δείτε τά βουνά, δείτε τήν θάλασσα, το φως και το αγέρι, δείτε τί πρόσκληση σε ερωτικό μεθύσι αποτελούν αυτά για τον καθένα μας, δείτε τα και δείτε και την ανταπόκριση τής κοινωνίας σ' αυτά. Δείτε τά τείχη, δείτε τούς φραγμούς, τ' αγκάθια και τα τριβόλια, τις νάρκες και τις τρικλοποδιές. Δείτε το θράσος τών αδαών, την αδιαντροπιά τών ημιμαθών και τις μηχανορραφίες τών φαρισσαιων. Δείτε πώς χαραμίζεται τέτια ζωή, τέτια μέρα και τέτια Κυριακή...

Έτσι λοιπόν: πλήξη κι ανία. Κι αν πάρεις και τους δρόμους γυρεύοντας εκείνη την γιορτή, το ξέρεις πως αντί για την γιορτή θα βρεις την στάχτη. Γνωστό διάολε. Γι'αυτό: πιο καλή η μοναξιά. Ευτυχώς υπάρχουν και τα βιβλία, υπάρχει η φαντασία, υπάρχουν οι δρόμοι για τα βήματα μου, μια πέννα και λίγες κόλλες, υπάρχει η θέληση μου να δημιουργήσω εγώ αυτή την απέραντη γιορτή, υπάρχει η μανία να οδηγήσω τον άνθρωπο στους δρόμους που έχει χάσει, στους δρόμους τών ονείρων...

Κι όλ' αυτά, όλα, στην ανάμνηση και στους ήχους τού: ο ταχυδρόμος πέθανε.

Κατά τ' άλλα την Πέμπτη είδα και τις προφητείες τού Νοστράδαμου. Τίποτα δεν μου λένε. Ή: τίποτα που να μην το ξέρω ήδη ή που να μην το ετοιμάζω κατά ένα τρόπο.

★

Η δεύτερη μέρα με αργοπορημένο πρόγευμα. Η δεύτερη επίσης με 9 περπατήματα τών 2 χλμ μετά από πέντε μέρες με 6 περπατήματα τών 3 χλμ. Γενικά τα πράγματα δείχνουν να πάνε καλά: το στομάχι μου είναι εντάξει, τα πόδια πιο ελαφρά και η διάθεση τής καρδιάς μου εύθυμη και θριαμβευτική. Οι γροθιές σφίγγουν ενώ το μόνο, θα έλεγα, αρνητικό είναι ένας ελαφρύς πονοκέφαλος από τον ήλιο.

Αυτό λοιπόν με υποχρέωσε πριν στην κατασκευή κάπιων διαδημάτων και ενός... καπέλου από σφογγάρι. Επιπλέον σκέφτομαι και κανένα... φέσι αφού το καπέλο και το διάδημα από μόνα τους δεν είναι αρκετά για να κρατήσουν μακριά την θερμότητα τού ήλιου. Μια μικρή φακούρα που τύλιξα μόλις τώρα και έδεσα μ' αυτήν το κούτελο μού προσφέρει μια θαυμάσια διέξοδο. Έστω και λίγο ασουλούπωτη, την …φοράω τουλάχιστον τις καθημερινές εδώ όπου δεν με βλέπει κανείς.

10 Απριλίου, Δευτέρα .

Αυτό: οι άνθρωποι μιλάνε χωρίς να σκέφτονται. Αν όμως σκέφτονταν, τότε θα μιλούσαν λιγότερο και θα αγαπούσαν περισσότερο.

Κι αυτό: πως πρέπει να επανεξετάσουμε τίς θέσεις και τις δηλώσεις μας πάνω στα... σκατά. Πρώτ' απ'όλα: τα σκατά αποτελούν τις επεξεργασμένες στο σώμα μας ουσίες που αποτελούσαν ως πριν λίγες ώρες την τροφή μας και την δύναμη μας και συμβάλλουν όσο τίποτ' άλλο στην γονιμότητα τής γης.

★

Αχ, αυτές τις μέρες όπου ξεκουράζεται το σώμα και κυλάει μέσα στα σωθικά μου ο έρωτας, δεν τις αντέχω άλλο. Γιατί έτσι όπως δεν έχω κανένα διέξοδο καταλήγει η ζωή και ο έρωτας μου να γίνεται ο θάνατος και η Κόλαση μου. Καταπνίγεται ακόμα μέσα μου η διάθεση για εργασία. Παρόλαυτά όμως υπάρχει η Υγία και, σε τελευταία ανάλυση, όλα ξεπερνιούνται χάρις σ' αυτήν, κι

όλα …περνούν.

Κι αυτή η σημείωση: πως η εργασία απολυτρώνει τον άνθρωπο από εκείνο το αίσθημα ενοχής που του δίνει ο κορεσμός , είτε αυτός εκφράζεται σαν φαγητό είτε σαν έρωτας.

★

Όπως τότε ο Ξενάκης: "το μόνο που σκέφτηκα είναι τό τι θα γράψει ο Κυριάκου", τώρα αυτοί θα αναρωτιούνται: τι ετοιμάζει ο Ούτοπος;

Ένα άλλο δεδομένο: αποφάσισα σήμερα και πέρασα στα μικρά περπατήματα. Δεν έγινε όμως καλά-καλά 11 και αισθάνομαι ότι δεν θα άντεχε η καρδιά μου περισσότερη διασπορά τής κίνησης. Στο μεταξύ τα πόδια μου μόλις που έχουν αναλάβει αλλά σ'αυτές τις περιπτώσεις ξέρω από πείρα πως είναι καλύτερο να ακούω περισσότερο την καρδιά μου παρά τα πόδια μου. Θα τελιώσω μια επιστολή για τον Δ. Χριστόφια και σύντομα-σήμερα κιόλας, αν είναι δυνατόν - θα περάσω στους κόπους.

Η μέρα πάντως ήρθε... φθινοπωρινή. Είναι συννεφιά και φυσάει, φυσάει πολύ.

★

Το: αν σε κοίταξα μια φορά, σε κοίταξα δίο και τρεις και συ δεν γύρισες να με δεις, τότε δεν μ[1] αφήνεις άλλη επιλογή από του να σε στραβοκοιτάζω στο εξής.

★

Τελικά: περπάτησα κάνα 50λεπτο κατά τα κριθάρια μου και ύστερα έσειρα τον τροχό από το σπίτι στην Π. Μακούντα και από κει στην άσφαλτο. Από κει ύστερα κατηφόρισα ως το σπίτι τρέχοντας.

Ο απολογισμός: η καρδιά μου ένιωσε τόση ανακούφιση που δεν λέγεται αλλά ούτε και - ασφαλώς- γράφεται.

Ενώ σήμερα όλο και κοιτάω τα πισινά ενός κοριτσιού σ' ένα περιοδικό. Ω, αυτός ο τόπος μού έγινε έμμονη ιδέα. Τελικά θα καταλήξω νομίζω να το κρεμάσω πάνω από το γραφείο μου για να με εμπνέει. Αυτά τα πισινά είναι η μούσα μου. Ω, κι είναι τόσο θεϊκά ωραία! Και τόσο θεϊκά μακριά.

Θεέ μου! Νάχα τώρα εδώ αυτό το σώμα! Να το πιω να ξεδιψάσω, να χορτάσω απάνω του όλες τις αισθήσεις μου, να ζήσω κοντά του και να πεθάνω κοντά του.

★

Ένα μήνυμα για τους ανθρώπους σκέφτομαι μέσα στο φθινόπωρο για να ζεσταίνεται μ' αυτό η καρδιά τους ως τον Μάρτη που θα έρθει το τελευταίο κτύπημα.

Έκανα στο μεταξύ ένα καλό περπάτημα συνδυασμένο με λίγο τρέξιμο κατά τα ακρογιάλια τής Κ. Μακούντας. Ύστερα πέρασα από κείνο το μεταλλείο. Ο ουρανός ήταν γεμάτος με γκρίζα σύννεφα, φυσούσε δυνατά, κάπου κάπου ψιλόβρεχε και σαν νάβλεπα πάλι εκεί τα παιδιά μου όπως εκείνη την Κυριακή να τρέχουν όλο περιέργεια εδώ και κει για ν' ανακαλύψουν τον κόσμο.

Εγώ τα ζούσα όλα και τα ένιωθα όλα ανάμεσα στα ανθισμένα ρείκια και στις ακακίες. Τις μνήμες και τους καιρούς, τα μάτια και τα ονόματα. Περπατούσα, έκλαιγα και, όπως τότε, τραγουδούσα: μην χαμηλώνεις τα μάτια σου στο χώμα.

Αυτό το μεταλλείο χαλκού, αυτά τα ντουβάρια κι αυτά τα ερείπεια πόσες αναμνήσεις θα μου φέρουν ακόμα; Και πόσα δάκρυα;

★

Ξανά πάνω στο τραπέζι εκείνο το κορίτσι, τα ονειρεμένα οπίσθια του. Τα βλέπω, τα ξαναβλέπω. Έτσι: δεν αντέχω. Θα τρελλαθώ!

★

Πως τα παιδιά είναι πολύ επιρρεπή στην αγάπη και εγώ - να πω την αμαρτία μου - δεν μπορώ να αφήσω να χαθεί μια ευκαιρία που μου παρουσιάζεται για να κάνω κάπιον να μ' αγαπήσει, είτε αυτός είναι μικρός είτε είναι μεγάλος.

Ω, πόσο αγάπησα εκείνα τα παιδιά, τις γλυκές τους φωνούλες και τα γλυκά προ- σωπάκια τους, κανείς δεν το ξέρει.

★

Έτρεξα μετά τις 7½ ως το Γυμνάσιο. Μετά πέρασα περπατητός έξω από το σπίτι τών παιδιών μου, έδωσα έναν γύρο τής Πόλης, χάδεψα μια Λούση και πήρα τον δρόμο τού γυρισμού. Εκεί στην Λίμνη σταμάτησα λίγο έξω από κείνα τα γραφεία, είδα το μισό φεγγάρι ψηλά πάνω από τα κυπαρίσια να χάνεται πίσω από τα σύννεφα, είδα τ' αστέρια πέρα στους ορίζοντες και τις ψυχούλες

τών παιδιών μου να φτερουγίζουν κάτω απ' το φεγγάρι κι έπιασα να τραγουδήσω: κυπαρισσάκι μου ψηλό πιά βρύση σε ποτίζει;

Αλήθια! Γιατί να με συγκλονίζουν τόσο αυτά τα κυπαρίσια; Γιατί να με πονούν;

Αλήθια! Πώς φαίνεται ο κόσμος πίσω από τα δάκρυα; Ω! Έτσι τον είδα και σήμερα και έτσι τον τραγούδησα. Έτσι τον άντεξα κι έτσι τον έκλαψα.

Στο μεταξύ φυσάει ακόμα στην Γή, λυσσομανάει η θάλασσα.

Κι όμως δες τα σύννεφα, δες το φεγγάρι, δες τ' αστέρια και τα βουνά, δες τα ρείκια και τις ελιές, τα πεύκα και τα κυπαρίσια. Ω, το ξέρω, το βλέπω πως η τύχη με έριξε σ' έναν προνομιούχο τόπο αλλά σπάνια είμαι σε θέση να το εκτιμήσω αυτό. Αυτό που βλέπω πιο πολύ απ' όλα είναι πως όλα είναι βουτηγμένα στον πόνο και στην οδύνη.

★

Το: -Θέλεις να μας φιλήσεις;

-Αν θέλω λέει! Τάχα εσύ το θέλεις λιγότερο;

Ξυπνήστε ρε άνθρωποι. Η ζωή χωρίς αγάπη είναι άδια. Τάχα δεν το ξέρετε αυτό; Δεν σας το λένε κάθε πρωί τα πουλιά; Αχ! Γι'αυτά τα φιλιά ζω, αυτή η προσμονή με κρατάει στην ζωή, η προσμονή κάπιων φιλιών και κάπιων χαδιών, η ελπίδα τέλος πάντων πως το όνειρο μου θα ζήσει ένα πρωί, πως θα έρθει, ναι, ένα πρωί και θα περάσει προκλητικά μπροστά από όλους σας και σεις θα σκύψετε και θα το προσκυνήσετε.

11 **Απριλίου**, Τρίτη.

Αναδρομή: ούτε κι αν βίαζα τα παιδιά τους δεν θα μου συμπεριφέρονταν με τέτιο τρόπο. Γιατί αν τόκανα θα με φοβούνταν λιγάκι και θα με σέβονταν και θα πρόσεχαν μήπως η συμπεριφορά τους με σπρώξει στην εκδίκηση. Αλλά το γεγονός είναι και πάλι πως έγιναν όλα γιατί εξακολουθώ - φαίνεται - να είμαι αθώος, να είμαι καλός, χαζός και... ηλίθιος.

★

Ανηφορίζοντας με τον τροχό κατά την Κινούσα. Τα δεδομένα τού σπιτιού: τέλιωσα χτες εκείνη την επιστολή στον Δ. Χριστόφια[61] και τώρα το πρωί έβαλα την γραφομηχανή πάνω στο γραφείο για να την δαχτυλογραφήσω. Τα δεδομένα τής ανηφοριάς: ανακούφιση και... ηδονή.

Έτσι λοιπόν: πόσο συχάθηκα τα χαρτιά μου! Εγώ θέλω να περπατήσω την Γη απ' άκρη σ' άκρη, να κρατήσω χέρια και χέρια στην πορεία, ν' αγκαλιάσω φιδίσια κορμιά και να φιλήσω αγαπημένες, να πιω γουλιά γουλιά την αγάπη τους και να χορτάσω το άγγιγμα τους.

Κι έτσι: όπου κι αν πάω, πάντα θ' απλώνω το χέρι σε κάπια όχθη για ένα δάκρυ τής Παναγίας.

★

Πάνω στο: "ένα πραξικόπημα είναι το καλύτερο πράγμα που μπορούσε να κάνει κανείς στον Μακάριο", αυτό, σαν προέκταση: γιατί δεν του το κάνατε εσείς που υποτίθεται ότι έχετε κάπια καλύτερη αντίληψη για τον ρόλο που πρέπει να έχει η εξουσία και αφήσατε αυτό το καθήκον σε ανθρώπους ανίδεους; Η άποψη μου είναι πως πρέπει μάλλον να κατηγορήσετε τούς εαυτούς σας για την ολιγωρία, την αδράνεια και την άρνηση σας να το τολμήσετε εσείς παρά εκείνους που το τόλμησαν εν τέλει.

Μα δεν το καταλαβαίνετε λοιπόν; Αυτό ήταν το πεπρωμένο τού Μακαρίου. Τέτιος που ήταν, τέτια ήθελε. Ξυπνήστε π'ανάθεμα σας. Ο πολιτικός πρέπει να είναι κυνηγός. Θέλει φαντασία, θέλει γνώση και μπέσα.

★

Οι γοφοί είναι οι πόρτες τού Παραδείσου. Τις σπρώχνεις λιγάκι και ανοίγεται μπροστά στα μάτια σου το αποκορύφωμα τών πόθων σου.

★

Πως σε κάθε έθνος οι πλέον σωβινιστές είναι οι πιο αγροίκοι και οι πιο άξεστοι ή, στην καλύτερη περίπτωση, οι πιο απλοϊκοί.

Αυτοί αισθάνονται για το έθνος τους την ίδια λατρεία που αισθάνονται για τα εργαλεία τους ηδονής. Ώσπου δεν παρατηρούν άλλα εργαλεία νομίζουν ότι τα δικά τους είναι μοναδικά. Πιστεύω πάντως πως μια προσπάθεια να μετατοπίσεις τις εθνολογικές απόψεις ενός ανθρώπου πρέπει να περάσει πρώτα μέσα από μια μετατόπιση τών σεξουαλικών του απόψεων.

12 **Απριλίου**, Τετάρτη.

-....Αυτοί όλο και σε κολακεύουν. Κόλακες είναι που θέλεις ή συνεργάτες; - Άκου, να σε ρωτήσω κάτι: έναν άνδρα ή μια γυναίκα που αγαπάς τον κολακεύεις ή τον βρίζεις; -Τον κολακεύω. -Ωραία. Αυτό λοιπόν που θέλω να προσέξεις είναι τούτο: αν η αγάπη αυτών των ανθρώπων είναι ειλικρινής ή όχι και αν αισθάνονται αυτό που λένε αυτοί οι άνθρωποι.

★

Πέρασα έξω από το νηπιαγωγείο τής Αργάκας για το μαγαζί τής Ανθής για ένα γάλα και δίο ψωμιά. Τα παιδιά παίζανε στην απέραντη αυλή. Στον πηγαιμό ήταν μακριά και δεν την φώναξα. Στον γυρισμό όμως ήταν κοντά στον δρόμο.

Χωρίς να σταματήσω, την φώναξα μελωδικά: Γιάννα! Γιάννα! Μονομιάς παράτησε την παρέα της και έτρεξε κοντά μου. Πέταξα και γω τα πράγματα που κρατούσα στην άκρη τού δρόμου και την σήκωσα μέσα από τα τέλια, της έδωσα ένα φιλί και την άφησα κάτω. Εκείνη πήγε στους φίλους της και εγώ στον δρόμο για το σπίτι.

Έτσι το σκεφτόμουν λοιπόν: πως η Γιάννα είναι το μόνο κορίτσι που τρέχει στην φωνή μου έτσι όπως έτρεχε κάποτε η Ισμήνη. Σύντομα θα της το κόψουν οι κηδεμόνες. Κι αν δεν έχουν τόση αναίδεια ώστε να της λένε πως είμαι τρελλός και πως δεν πρέπει να με πλησιάζει, τότε σίγουρα θα τα καταφέρουν με το επιχείρημα (και τις φωνές) πως αυτό δεν είναι σωστό ή πως είναι ντροπή κτλ κτλ. Κι ασφαλώς είναι αρκετά λίγα χρόνια καταστολής τής ορμής για αγάπη και τότε τα παιδιά θα έχουν ξεχάσει τι είναι πράγματι η αγάπη. Όλη εκείνη η αγάπη θα εκδηλωθεί τότε σαν ορμή για διάκριση, βόλεμα και ματαιοδοξία.

....Πως είναι το μόνο κορίτσι που τρέχει στην φωνή μου, ναι. Και πως αποτελεί τώρα για μένα την ενσάρκωση τού παιδικού ιδεώδους.

★

Λέει εκείνη: ο τάδε είναι τρελλός. Μην του μιλάς, μην τον πλησιάζεις. Εκείνος λέει: άστην να το καταλάβει μόνη της.

Αχ! Κι αν περάσει η προθεσμία που της έδινε για να το καταλάβει μόνη της, τότε είναι που θα λυσσάξει και θα πει και θα κάνει πράγματα χειρότερα από κείνην.

★

Πως ο έρωτας είναι σ' αυτή την ζωή ο μεγάλος διωγμένος.

Και πως στα παιδιά αντικρύζω ένα ενδιαφέρον, ακόμα και στις πιο αδιάφορες στιγμές τους. Αντίθετα στους ενήλικες δεν βρίσκω κανένα ενδιαφέρον, ακόμα και στις πιο "ενδιαφέρουσες" στιγμές τους.

Πως είναι δύσκολη η διάκριση μεταξύ ενός ομοφυλόφιλου και ενός μη ομοφυλόφιλου.

Και πως η απόσταση μεταξύ στοργής και έρωτα δεν είναι πολύ μεγάλη. Το θέμα είναι να πληρεί ο άλλος τις προδιαγραφές και τότε δεν αργεί η στοργή να γίνει αγάπη και η αγάπη έρωτας.

Και πως το γεγονός ότι βαριέσαι κάτι, φοβάσαι ή διστάζεις για κάτι δεν είναι αρκετό επιχείρημα για να μην το τολμήσεις.

★

Προχτές στο Δημοτικό μια κοπέλα: πελλο-Κωστή, ε πελλοΚωστή. Ύστερα φώναζε στους συμμαθητές της: ήρτεν ο πελλο-Κωστής , ήρτεν ο πελλο-Κωστής.

13 **Απριλίου**, Πέμπτη,

Εχτές τέλιωσα γρήγορα με τα περπατήματα. Παρότι ένα τελευταίο περπάτημα το έκανα μετά τις δέκα, όμως ήταν τόσο σύντομο (20 μόλις λεπτών) που σίγουρα θα έπρεπε να περιμένω νωρίς το ξύπνημα.

Προτού ξαπλώσω, κάπου γύρω στα μεσάνυχτα, είχα πιάσει γύρω όλα τα κανάλια για λίγη ερωτική δράση. Το PIK 2 μόλις που έδειξε κάτι μισόγυμνες γυναίκες σε κάτι φάσεις. Αστεία πράγματα. Κι έχει γούστο να νομίζουν ότι μας ψυχαγωγούν κιόλας. Κρίμα και στα λεφτά που πετάνε κι αυτοί και κείνοι που γυρίζουν τις ταινίες.

Σαν ήταν όλα έτοιμα για να ξαπλώσω και αφού είχα πιεί κάνα-διό γουλιές κρασί, είπα να πατήσω ξανά εκείνα τα κουμπιά ίσως και δείξουν τίποτα επιτέλους και ρθούμε σε διάθεση και εκτονωθούμε. Αντ' αυτού νά τι είδα στον Αντένα: ένας ψηλός και ωραίος άνδρας- αλλά και τρελλός, εννοείται - έκοβε ένα δάχτυλο ενός νέου για να πάρει το δαχτυλίδι του και ύστερα έκοβε

με τα δόντια του την γλώσσα του και την έφτυνε στο πάτωμα. Σύντομα μετά απ' αυτό έβγαζε τα μάτια μιας γυναίκας με ένα μαχαιράκι και γω που δεν ήμουν δα και τόσο περίεργος για την συνέχεια έκλεισα την τηλεόραση για να πέσω στο κρεβάτι και να δώσω εκεί στην φαντασία μου την ευκαιρία να ταξιδέψει στα πελάγη τών πόθων της.

Έφερα στον νου κάτι δροσερές στιγμές με μια Μαρία, μια λευκή οπτασία ενός καλοκαιριού. Η ανάμνηση της έκανε το αίμα μου να κυλάει γρήγορα στο κορμί μου. Κάπου εκεί με πήρε ο ύπνος.

Ξύπνησα λίγο μετά τις πεντέμιση, την ώρα που εχάραζε στην Γή, αφήνοντας στην μέση ένα από κείνα τα όνειρα που σχεδόν ξέχασα τον καιρό που έχει να δω όμοιο του.

Πως ήμουν, είδα, με μια παρέα σ' ένα σπίτι και πως την βρίσκαμε με κουβέντα και με σιωπή. Ήταν εκεί κάτι αγόρια και κάτι κορίτσια. Ένα αγόρι με πήρε στην μπάντα και μου λέει: θα πω με τρόπο ότι θα παντρευτείς την τάδε για να δω την αντίδραση της.

Εγώ δεν έφερα αντίρρηση. Κι όταν το είπε επιτέλους, εκείνη άρχισε να κλαίει και να οδύρεται, έτσι λες και αν ακόμα δεν το ήθελε δεν θα μπορούσε να το αποφύγει. Εγώ την άκουγα ατάραχος, ένιωθα να έχω σκέψεις και σκέψεις μέσα στο κεφάλι μου και κοίταζα γύρω περιμένοντας να σημειώσω αντιδράσεις.

Ένα κορίτσι στ᾽ αριστερά μου με κοιτούσε μ᾽ ένα παράπονο τού άλλου κόσμου. Δεν μπορούσε να χωρέσει στο κεφάλι της η σκέψη πως θα παντρευόμουν άλλη από κείνην. Πριν όμως το καταλάβω καλά καλά ήμουν ξαπλωμένος στο πάτωμα πλάι σε ένα κοριτσόπουλλο. Μ' αγκάλιαζε και μου έβαζε τα χέρια της για προσκεφάλι μου. Με κοίταζε με τόση τρυφεράδα και αγάπη που όμοια της δεν συνάντησα ακόμα στην Γη αλλά που την φαντάζομαι στις ώρες τής μοναξιάς μου πως μπορεί πολύ καλά να την συναντήσεις σε κάπια παιδιά σε στιγμή ερωτική. Εγώ έπλεα σε πελάγη ευτυχίας απολαμβάνοντας τα αγκαλιάσματα της και κάπια στιγμή, εκεί που ήμουν γερτός στα πλάγια κι έχοντας εκείνο το κορμάκι κολλημένο στο σώμα μου, με γύρισε με την πίεση τού κορμιού της ανάσκελα. Κάθησε απάνω μου δίνοντας στις κινήσεις της ρυθμό ερωτικό. Εγώ έπιασα να μαλάζω τα βυζάκια της που μόλις είχαν αρχίσει να φυτρώνουν στα στήθη της και κάπου εκεί ξύπνησα.

Το πρώτο περπάτημα τόκαμα σε κείνα τα χωράφια στην ποταμιά. Ήθελα να έριχνα μια ματιά για να δω αν έτρεχε ο ποταμός για να ποτίσω μια τελευταία φορά τις ελιές χωρίς να πληρώσω[62].

Έτρεχε ο ποταμός, κανόνισα τούς υπολογισμούς μου και αφού περιπλανήθηκα λίγο στα μονοπάτια ανηφόρισα ως την Π. Μακούντα. Κατηφορίζοντας ύστερα για το σπίτι έφερα στο μιαλό μου εκείνα τα δύσκολα χρόνια όπου φοβόμουν και ήλπιζα πολύ και πονούσα πολύ. Τώρα όμως δεν φοβάμαι, δεν έχω αμφιβολίες. Τώρα ξέρω πως δεν τελιώνουν όλα με τον θάνατο, ξέρω πως οι άνθρωποι που έζησαν και πόνεσαν θα αναστηθούν, πως όλοι θα αναγεννηθούν σε μια καινούρια Γη και πως η νιότη θα ξανανθίσει.

Η ελπίδα μου έγινε πια ένα με την γνώση μου, είναι αλήθια. Αυτή είναι η διαφορά εκείνων των παλιών χρόνων με τούτων εδώ των καινούριων. Και η ομοιότητα: ο πόνος δεν μίκρανε, παρά είναι τόσο μεγάλος όσο ήταν και τότε.

Η ελπίδα και η γνώση ήταν αυτή την φορά ανακατωμένες με τις εικόνες εκείνης τής νύχτας στην Λίμνη με το φεγγάρι και με τους σωρείτες πάνω από τα κυπαρίσια και πάνω από τους ευκαλύπτους και με τους ήχους τού τραγουδιού: πίσω απ' τα βουνά δεν πεθαίνει ο ήλιος, ταξιδεύει..

★

Πως η μοίρα τον ήθελε να περιπλανιέται αμίλητος μέσα στις Ώρες και να μην μιλάει στους ανθρώπους παρά σε Κείνον.

14 **Απριλίου**, Παρασκευή.

Εψές έκλεισα τα παντζούρια προτού πέσω να κοιμηθώ γιατί φυσούσε. Κάποτε όμως θα είχε σταματήσει ο άνεμος και γω ξύπνησα νιώθοντας να ασφυκτιώ και να ζεσταίνομαι. Παραμέρισα από πάνω μου κάνα-διό κουβέρτες και έσπρωξα το βορεινό παραθύρι για ν'ανοίξει. Στο μεταξύ, όπως δείχναν τα πράματα, είχε αρχίσει να χαράζει και άφησα το στρώμα.

Με κακές διαθέσεις άρχιζε δηλαδή η μέρα μου αλλά ήξερα εγώ τον τρόπο για να τις αλλάξω. Ένα καλό πρώτο περπάτημα θα έδινε γρήγορα την απάντηση.

Σαν νύφτηκα λοιπόν και ξυρίστηκα και άλειψα, ως συνήθως, το πρόσωπο μου με λίγο ελιόλαδο και τα χέρια με λίγο λεμονόλαδο, πήρα τούς δρόμους κατά τις ελιές μου για να ελέγξω

τα πέκκα. Ύστερα πήρα τον δρόμο τής ποταμιάς κατά την θάλασσα και σ' ένα δρομάκι στ' αριστερά έστριψα και πήρα την ανηφόρα για το σπίτι.

Περπατόντας πλάι σε κείνη την ποταμιά, ανάμεσα στις πέτρες και στα περιβόλια, έπιασα να τραγουδώ εκείνο το τραγουδάκι που είχε σημαδέψει έναν καιρό την πρώτη μου εφηβεία και που το άκουσα ξανά χτές, ύστερα από χρόνια, στο ραδιόφωνο: μικρό παιδί σαν ήμουνα και πήγαινα σχολείο...

Το τραγουδούσα ξανά και ξανά έχοντας και πάλι την αίσθηση ότι είμαι ερωτευμένος με την φωνή μου. Ω! Κι ήθελα να το τραγουδούσα για την κορούλα μου και για όλα τα παιδιά μου, για τα παιδιά κάπιου Δημοτικού και για τα παιδιά όλου τού κόσμου.

Κι έτσι όπως με είχε παρασύρει εκείνη η φωνή τού Γιώργου Ζωγράφου συνέχιζα στην ανηφόρα: νάχα ήλιε τα φτερά, νάχα τον αγέρα...

Με αγέρα και με συννεφιά, με αναμνήσεις και με εικόνες, με κορίτσια με όνομα και χωρίς όνομα, καθημερινές έγνιες και βάσανα, μοναξιές απέραντες κάτω από τα σύννεφα, πόθους και πάθη, όλα, σαν πάντα, ανακατωμένα.

Στο σπίτι ύστερα ήταν πάνω στο γραφείο μου εκείνο το μήνυμα που αποφάσισε επιτέλους και τόγραψε η κορούλα μου και το συμπλήρωσε ο Ορφέας με λίγες λέξεις. Πρόκειται για ένα επιστολόχαρτο τών ερωτευμένων, απ' αυτά που αγοράζεις από τα περίπτερα και που έχει ζωγραφισμένο απάνω του με απαλά χρώματα ένα γατάκι που σέρνει σ' ένα αμαξάκι ένα αρκουδάκι κι είναι όλα τριγυρισμένα από λουλούδια. Αυτό είναι αλήθια το καλύτερο δώρο που επήρα ποτέ από τα παιδιά μου καμ να λέγεται, όσο κι αν δεν τα συνηθίζω αυτά, σκοπεύω να το ...καδρώσω.

Το περιεχόμενο τού μηνύματος, με αφαίρεση τών ορθογραφικών λαθών και με κάπια διόρθωση στην σύνταξη η (Ισμήνη είναι μόνο στην δευτέρα Δημοτικού) είναι τούτο:

Σε αγαπώ πολύ παπά μου και όποτε θέλεις να μου φέρνεις δώρα.

Είσαι σαν Αη- Βασίλης μου, καλός Βασίλης που μου φέρνεις δώρα αξίας. Εκατοντάδες δώρα, πολλά, πολλά.

Εσύ είσαι πολύ όμορφος και σε αγαπώ.

Μετά συμπλήρωσε ο Ορφέας: με αγάπη Ισμήνη, Έκτορας και Ορφέας. ΣΕ ΑΓΑΠΑΜΕ ΟΛΟΙ.

Παρακάτω έφτιαξε μια... καρδούλα και, τέλος, ζωγράφισε μιά φάση όπου ο Κώστας σουτάρει και στέλλει την μπάλα στα... δίχτια.

Ναι, αυτά. Και δεν είναι λίγα.

Έσπαζα ύστερα μύγδαλα και τα έτρωγα μαζί με ξηρά σύκα όταν άρχισε να παίζει στο ράδιο εκείνο το απόσπασμα από την Λίμνη τών Κύκνων τού Τσαϊκόφσκυ που το έκανε τραγούδι η Βίκη και που χιλιάδες φορές το είχα τραγουδήσει έναν καιρό: σ'το λέω ζω για να σ' αγαπώ πολύ, γλυκό, τής νιότης μου πουλλί. Κτλ κτλ.

Ανοιξα την φωνή στο φούλ κι έτσι το ένιωσα: τι ηδονές για την ψυχή! Ένιωσα πράγματι αξιοζήλευτος που έχω το προνόμιο να ακούω και να αισθάνομαι τέτιους ήχους και ένιωσα οίκτο και περιφρόνηση για κείνους που δεν μπορούν να τους ακούσουν ή για κείνους που τους ακούν κι όμως δεν τους αισθάνονται.

Δείτε δηλαδή αυτό το θαύμα: είναι απλά μια μελωδία, ένας ήχος που ξεκινάει από τ' αυτί και πλημμυρίζει το αίμα μου απ' άκρη σ' άκρη και κατακλύζει κάθε γωνιά τής καρδιάς μου.

16 **Απριλίου**, Κυριακή.

Ήρθαν τα χρυσά πρωινά τού Απρίλη. Ω, και νιώθω τόσο συντριμμένος που αργώ τόσο να ξυπνήσω και που δεν έχω ένα κίνητρο για να ξυπνώ νωρίτερα.

Πώς όμως θα ξυπνούσα νωρίς όταν κόντεψε ψες η μία για να κοιμηθώ; Και να πεις άξιζε τον κόπο; Σκατά.

Να λοιπόν που ο Αντένα μάς γέλασε κι απόψε κι αντί για κάτι το σέξικο, έδειξε τελικά ένα ... θρίλλερ. Κρατήθηκα λίγο όρθιος μπροστά στον φακό ελπίζοντας πως, παρόλαυτά, θα έδειχνε κάπια φάση. Κι όντως: ήταν ένα γυμνό κορίτσι καθισμένο σ' ένα κρεβάτι και κούρδιζε την κιθάρα του. Κάπου εκεί βγήκε κάπιος από το μπάνιο φορόντας γάντια και πέρασε έναν πλαστικό σπάγγο γύρω από τον λαιμό της. Σύντομα έκανε το σώμα της κομμάτια, τόβαζε σε μια πλαστική σακούλα και το άφηνε στον δρόμο, στον σωρό τών σκουπιδιών.

Ύστερα από πέντε λεπτά πατούσα το κουμπί. Δεν είχα δα ούτε και τώρα την περιέργεια για την συνέχεια. Έπεσα λοιπόν στο κρεβάτι προσπαθόντας να πάρω από την φαντασία μου όσα δεν στάθηκε δυνατόν να πάρω από τον Αντένα.

Αυτά για το βράδυ τού Σαβάτου. Η μέρα τού Σαβάτου είχε πετάξει στις αγγαριες και στα περπατήματα. Έκαψα κάτι ελιόκλαρα ως την μία ενώ αργά το απόγευμα, μετά από ένα τρίωρο περπάτημα ως το Δασάκι και την Πόλη, σβάρνισα τις ελιές τής μάνας μου και ένα κομμάτι χωράφι πλάι στα σπιτάκια μου. Θα συνεχίσω σήμερα.

Τώρα τί εικόνες μάζεψα από το χτεσινό περπάτημα; Να, υπήρχαν κατ' αρχάς κά- πιοι άνθρωποι εδώ κι εκεί στην παραλία. Στην σκέψη μου όμως έμειναν διό κορίτσια που είδα στα βότσαλα πριν το Δασάκι να περπατάνε στην αντίθετη κατεύθυνση από την δική μου. Όταν συναντηθήκαμε ανταλλάξαμε ένα "γιά" κι ένα χαμόγελο. Γλυκά κορίτσια, κορίτσια που θα τους άξιζαν χιλιάδες χάδια και φιλιά, χιλιάδες όνειρα και χιλιάδες Ουτοπίες.

Εκείνες συνεχίσανε τον δρόμο τους κι εγώ, αφού έκανα λίγα βήματα ακόμα, στάθηκα και κοίταξα πίσω. Δεν πρόσεξα να γύρισαν εκείνες το βλέμμα για να με δουν άλλη μια φορά ώσπου να χαθώ - πιός ξέρει; -για πάντα από την ζωή τους.

Σύντομα συνέχιζα τον δρόμο μου με γρήγορο βηματισμό. Αφού πέρασα το Δασάκι πήρα ένα δρομάκι στ' αριστερά που θα μ' έπαιρνε στην Πόλη. Κάπου εκεί περιπλανήθηκα ελπίζοντας σ' ένα μονοπάτι που θα με οδηγούσε δίο λεπτά γρηγορότερα στον προορισμό μου αλλά δεν πέτυχα τίποτα κι εκεί που θα κέρδιζα, αν τα κατάφερνα τελικά, δίο λεπτά, έχασα δέκα.

Φτάνοντας κάποτε στην Πόλη πέρασα έξω από το σπίτι τών παιδιών μου. Ήταν ο Έκτορας έξω στην αυλή κι ήρθε κοντά μου. Α, κι οι πρώτες του κουβέντες είναι πάντα για τον "megazon" και όλες τις παρόμοιες σαχλοεπιθυμίες που του εμπνέουν τα σχετικά έργα στην τηλεόραση αλλά εγώ τον αποθαρρύνω και τον απογοητεύω.

Εν πάση περιπτώσει τον ρώτησα για τον Ορφέα και μου είπε ότι ήταν στους βά- τους πίσω από το σπίτι. Κάπου εκεί λοιπόν πέτυχα και την Ισμήνη. Καθήσαμε λίγο μαζί εκεί στα χόρτα και ύστερα ήρθε κι ο Έκτορας. Σ' ένα τέταρτο έπαιρνα ξανά τον δρόμο για την επιστροφή.

Προτού βγώ από την Πόλη είδα από κάπια απόσταση εκείνη την μελαχρινή κορούλα τού Πάμπου που διασταύρωνε τον δρόμο για την απέναντι πλευρά από κείνην όπου περπατούσα εγώ. Το μαλλί της ήταν βρεγμένο, έτσι που μου έδωσε την αίσθηση πως μόλις θα είχε βγει από το μπάνιο. Ε, κι ασφαλώς οι εικόνες ήταν αρκετές για να μου φέρουν εκείνους τούς ήχους τού "ματωμένου γάμου": τώρα νυμφούλα μου χρυσή που βγαίνεις απ'το σπίτι σου, να θυμηθείς πως βγαίνεις σαν τον Αυγερινό. Φρεσκολουσμένο το κορμί, καινούριο το φουστάνι σου, βγαίνεις από το σπίτι σου στην εκκλησιά να πας. Κτλ κτλ.

Ώσπου να πλησιάσω το σημείο όπου είχε διασταυρώσει, ήρθε πίσω. Στεκόταν ήδη κάτω από μια καμάρα με την φίλη της όταν περνούσα από δίπλα τους. Τις ρώτησα για τα ονόματα τους. Μου απαντά τότε με όλη την μελαχρινή χάρη μιας πρώτης εφηβείας: εμένα με λένε Μαρία και αυτήν Αννα. - Ω, ναι. Μαρία και Αννα. Ναι, ναι!

Σύντομα ερχόταν από απέναντι η Νατάσα και έκανε η Μαρία[63] να μου πει: αυτήν την λένε... Κι εγώ: την ξέρω αυτήν, την ξέρω. Είναι η Νατάσα, μια παλιά μου αγάπη...

Μ' αυτά περίπου συνέχιζα τα βήματα μου ενώ εκείνες με κοιτούσαν καθώς απομακρυνόμουν και έδειχναν ν'αναρωτιώνται: με τα πόδια θα πάει;

Τις σκεφτόμουν με πόνο και με σπαραγμό στον γυρισμό. Ω, αυτή η αίσθηση πως κάπιοι μπορεί να μ' αγαπούν με συντρίβει. Ένιωθα πως ήθελα την αγάπη τους αλλά η έλλειψη μιας προοπτικής που θα την εκπλήρωνε, μού ράγιζε την καρδιά. Το κενό και η απελπισία μέσα μου είχαν εκείνη την σφραγίδα μιας δεύτερης εφηβείας, εκείνου τού καιρού όπου αγαπούσα κάπιες άλλες μαθήτριες που τότε είχαν τα χρόνια μου. Αυτές τώρα δεν έχουν ούτε τα μισά μου χρόνια κι όμως τις αγαπώ το ίδιο ελπιδοφόρα και απελπισμένα όσο και κείνες.

Εν πάση περιπτώσει σύντομα οι δρόμοι και οι άνθρωποι με οδηγούσαν σ' άλλες σκέψεις. Στην μεγάλη στροφή έξω από την Πόλη ο Νέστορας σταματούσε ένα ολόκληρο λεωφορείο για να με πάρει πιο πέρα κι εγώ, παρότι αρκετά κουρασμένος από την απόσταση, τον αποκάρδιωσα εντελώς.

Ύστερα ο Πάμπος μού φώναξε προσπερνόντας με: να σε πάρω; Του είπα: όχι, και νά που τελικά μέτρησα όλο τον δρόμο ως έξω από το χωριό. Εκεί λοιπόν σταμάτησε ένα αυτοκίνητο ενοικιάσεως και ένα ζευγάρι τουριστών ήθελαν να πάνε στον φράχτη. Μπήκα στο αυτοκίνητο τους

και με πήραν ως το σπίτι με την προοπτική να αφήσουν εκεί το αυτοκίνητο τους και να περπατήσουν. Ήταν όμως λίγο αργά, η απόσταση τούς φάνηκε κάπως μεγάλη και, αφού το καλοσκέφτηκαν, αποφάσισαν να προχωρήσουν περισσότερο με το αυτοκίνητο. Τους έδειξα τον δρόμο τής Πάνω Μακούντας, τους έδωσα δίο φυλλάδια μου και τους ξεπροβόδησα. Σύντομα δούλευα το τρακτέρ.

★

Και προψές το σούρουπο, μετά που έκλεισα το νερό στις ελιές, πέρασα μέσα από τα περιβόλια τής ποταμιάς τραγουδόντας ολοένα: μικρό παιδί σαν ήμουνα και πήγαινα σχολείο... Περπάτησα στην αμμουδιά και στα βότσαλα έχοντας πίσω μου το φεγγάρι, πέρασα από την αποβάθρα και ύστερα ανηφόριζα για το σπίτι.

Σκεφτόμουν αυτό: πως εγώ είμαι ένας εραστής τής στεριάς. Η θάλασσα μπορεί να είναι καλή για το μάτι, όμως μού είναι λίγο πληκτική. Αντίθετα η στεριά με τα τόσα φυτά της, τα δέντρα, τα λουλούδια, τα αγριολούλουδα και το χορτάρι της (ακόμα και τα ξερά χόρτα όταν τα κτυπά η νοτιά και ο ήλιος αναδίνουν ένα άρωμα αγαπημένο) μου είναι τόσο αγαπητή. Ολ' αυτά τρελλάίνουν τίς αισθήσεις μου και γεμίζουν την ψυχή μου. Μια Υγία και ένας Έρωτας όταν συνταιριάζονται μ' όλ' αυτά κάνουν την Παράδεισο.

★

Εξ αιτίας τών χτεσινών: έχασα τόσον χρόνο σε κείνο το περπάτημα. Λίγες σημειώσεις λοιπόν θα αποτελούσαν ένα ψίχουλο παρηγοριάς γι' αυτή την απώλεια.

★

... Ένας προφήτης που έχει μάτια μόνο για τα παιδιά και για τους ωραίους, που έχει για όπλα του το χιούμορ αντί το σεβάσμιο ύφος τών καλογήρων, τα γλυκόλογα αντί τα βιβλικά αποσπάσματα, τα χάδια και τα φιλιά αντί τα "κύριε ελέησον". Ένας προφήτης που δεν κοιμάται ούτε όρθιος ούτε καθιστάς, που έχει πλάι στην εικόνα τού Χριστού τα πισινά ενός κοριτσιού και που στην βιβλιοθήκη του θα βρεις τόσο την Αγία Γραφή όσο και τα άσεμνα περιοδικά, ένας προφήτης που δεν κάνει νηστείες αλλά που τρώει σε συγκεκριμένες ώρες και που τρώει αρκετά κάθε φορά ώστε να χορταίνει το στομάχι του, που αγαπά τα κορίτσια και τρελλαίνεται για την γυναικεία συντροφιά, ένας προφήτης που καίγεται από την επιθυμία να ζήσει την ζωή του, όλη την ζωή του, ένας προφήτης με πολιτικές φιλοδοξίες ο οποίος θέλει να θεωρεί ως την εγγύηση τής νίκης του την γροθιά του.

17 **Απριλίου**, Δευτέρα.

Α, τα παιδιά! Τα παιδιά μυρίζονται από μόνα τους πιοί τα γουστάρουν τα παιχνίδια και τους ρίχνονται εκείνα πρώτα.

Από κει και πέρα αν θάχουμε ιστορίες, τότε αυτές θα οφείλονται είτε στην αποτυχία τους στο κρυφτούλι είτε στα γινάτια, συμπτώματα κι αυτά τών ερωτευμένων.

★

Πήγα ως την Πόλη σήμερα με το τρακτέρ. Σαν περπατούσα σ' έναν δρόμο έπιασε το μάτι μου εκείνες τις μελαχρινές τις αδελφούλες, την Μαρία και την... μαζί με την κόρη τού Παυλάκη σε μια βεράντα στην κάθετο τού δρόμου που περπατούσα. Μεμιάς έστριψα. Σαν κόντεψα λίγο με πήραν χαμπάρι και άρχισαν να κάνουν φασαρία. Σηκώθηκαν απάνω και έκαναν τις τρομαγμένες. Απέναντι τους ήταν η Νάταλη και επιχειρούσε να πάει στην παρέα τους. Της λέω: Νάταλη, αυτές είναι τρελλές. Εκείνη: δεν είναι.

Με δεκάτιαζαν και μου βγάζαν την γλώσσα τους. Τους είπα: θα σας πω και τίποτα και θάχουμε ιστορίες. Και στην Νάταλη: κοίταξε πώς κάνουν. Δεν σούλεγα πως είναι τρελλές; Εκείνη επέμενε: δεν είναι.

Τις απόλαυσα πάντως. Στον γυρισμό τις σκεφτόμουν. Τις σκεφτόμουν και εδώ στο σπίτι ώσπου ήρθε και εφόδευσε μεσ' τον νου και μέσ' την καρδιά μου η Μαρία. Θα την δω αύριο στην Πάφο. Θα έχω το μεσημέρι δίκη και το απόγευμα θα διορθώσω έναν τοίχο στην κάμαρα της.

Ω! Τα φιλάκια σκεφτόμουν που έπρεπε να μούδινε τόσον καιρό.

Ναι! Και τελικά: όχι μόνο ευνουχισμένος πατέρας αλλά και ευνουχισμένος άνδρας.

Το απόγευμα περπατούσα στους δρόμους τών κάμπων κάτω από έναν καταχνιασμένο ουρανό και ένα παράπονο, ένα μεγάλο παράπονο έδερνε την ψυχή μου. Θα το συνόψιζα σε κάτι ονόματα, μιας Μαρίας εδώ και μιάς Άννας εδώ, μιάς Μαρίας εκεί και μιάς Άντρης κάπου αλλού.

Μιάς Στέλλας και μιας μοναξιάς, τους καιρούς όπου έχω ν' αγγίξω γυναίκα. Κοντεύει πενταετία και αν δεν κλείσω τα μάτια και... παντρευτώ θα γίνει δεκαετία και βάλε. Ευτυχώς όμως που κοντεύουν εκλογές και τότε, τότε σίγουρα όλα θ' αλλάξουν.

Α ρε κορίτσια! Άλλο από μερικές ματιές και λίγα χαμόγελα δεν έχετε τίποτε να προσφέρετε σε κείνους που σας αγαπούν;

Κάπου εκεί λοιπόν σκεφτόμουν και ένα... θεατρικό. Πως κάπιος βίασε κάπιαν κτλ και πως θα την ρωτούσε, ας πούμε, κάπιος: καλά. Και γιατί δεν τόκανες με την θέληση σου και χρειάστηκε να σε βιάσει; - Δεν τον γούσταρα. Ήταν άσχημος.

Ναι! Όμως σε τι φταίει αυτός αν είναι άσχημος; Δεν πρέπει τάχα να κάνει έρωτα εξ αιτίας ενός γεγονότος για το οποίο δεν ευθύνεται; Τι νομίζετε;

Θα πείτε: μπορούσε να παντρευτεί. Κι όμως μπορεί να μην τον ήθελε καμιά, ούτε καν για... γάμο.

Ή, θα προσθέτατε: μπορούσε να πληρώσει για να κάνει έρωτα. Μα, λέω εγώ, μπορεί να μην γούσταρε αυτές που πληρώνονται για να κάνουν έρωτα. Πρέπει τάχα να κλείσουμε στην φυλακή κάπιον επειδή πόθησε τόσο πολύ μια γυναίκα ως το σημείο να την βιάσει, αδιαφορόντας για τις συνέπειες; Μα, για μένα αυτός ο άνθρωπος προσεγγίζει με την πράξη του αυτή τον... ηρωισμό. Μπράβο του! Η κοινωνία, η καινούρια, τουλάχιστον, κοινωνία έχει το καθήκον να τον... παρασημοφορήσει γι'αυτό.

18 **Απριλίου**, Τρίτη.

Η δίκη αναβάλλεται για τις 26 Ιουνίου.

19 **Απριλίου**, Τετάρτη.

Εχτές η θεότητα μου είχε το όνομα τής Ευτυχίας, το μελαχρινό το πρόσωπο της και το βελούδινο το δέρμα της. Παίζαμε μπάλα εκεί στην γειτονιά της. Ήμουν εγώ μαζί με όλα τα κορίτσια, και όλα τα αγόρια, εκτός τού τερματοφύλακα μας, τού Αντρέα, ήταν εναντίον. Νικήσαμε τελικά με 20-16 ύστερα από έναν αγώνα με φοβερά αστείες φάσεις. Παίζαμε στον δρόμο και εκεί που ρίχνονταν όλοι πάνω στην μπάλα ήτανε να σκάς στα γέλια.

Είναι συνήθεια πάντως να κτυπάνε τώρα τα χέρια με κάθε τέρμα. Παρόλον μάλιστα ότι δεν το γουστάρω και τόσο αυτό, όμως με τα παιδιά το απολαμβάνω.

Έτσι λοιπόν κτυπούσαμε κι εμείς τα χέρια με την Ευτυχία. Εκείνη ήταν η καλύτερη παίχτρια τής ομάδας και αγωνιζόταν με πάθος για την νίκη μας.

Σύντομα την ένιωθα να με κοιτάζει με δύναμη στα μάτια. Και σύντομα αντί να κτυπάμε τα χέρια, κρατούσαμε ο ένας το χέρι τού άλλου. Ω! Έλεγε τόσα πολλά αυτό το άγγιγμα, τόσα πολλά εκείνο το χέρι κι εκείνη η ματιά που με τρυπούσε ως τα βάθη τού μιαλού.

Ω! Και την σκεφτόμουν στον γυρισμό. Γλυκιά οπτασία, αγαπημένη. Την σκεφτόμουν στο κρεβάτι προτού με πάρει ο ύπνος, τα φιλιά και τ' αγγίγματα σκεφτόμουν που θα μου χάριζε μια τέτια νύχτα αν ήταν ο κόσμος αλλιώς. Την σκεφτόμουν και τούτο το πρωινό που ξύπνησα. Μακάρι να μπορούσα να έμενα για πάντα στο στρώμα και να φέρνω συνέχεια στον νου εκείνο το προσωπάκι, το κοντό μαλλί, τα καστανά μάτια, τις κινήσεις της όλες σε κείνον τον δρόμο.

Όσο όμως κι αν προσπάθησα να κρατηθώ στο στρώμα και να την κρατήσω κι εκείνην μαζί μου, κάποτε έπρεπε να σταθώ στα πόδια μου και να πάρω τούς δρόμους.

Έτσι κι έγινε. Περπάτησα στους δρόμους τής ποταμιάς και τώρα ήρθα στην κάμαρα για να κρατήσω με την πέννα τις αναμνήσεις, την αγάπη, τα μάτια και το όνομα της.

Ω, σ' αγαπώ Ευτυχία. Για την χτεσινή μέρα αξίζεις την αγάπη όλης μου τής ζωής, αξίζεις όλο τον Παράδεισο τής Καινούριας Γης. Και θα σου τον δώσω Ευτυχία, θα σου τον δώσω. Χαλάλι σου.

20 **Απριλίου**, Πέμπτη.

Ω! Να το γράψω κι αυτό να το μάθει. Πως ήταν άδια σήμερα η μέρα χωρίς την Ευτυχία. Στους δρόμους τής μοναξιάς ερχόταν η οπτασία της με την δύναμη τών ματιών της. Κι έτσι όπως μπέρδευα στην μορφή της την μορφή αυτών των παιδιών μου και αυτής τής κορούλας μου, έτσι την σκεφτόμουν: σαν κόρη και αγαπημένη μαζί. Έτσι την ήθελα και έτσι την αγαπούσα: αχ, τα τραγούδια είν' ευχή και πάρε την μαζί σου, στα χρώματα, στ' αρώματα, στις μουσικές χαρίσου.

Κτλ κτλ.

Παιδιά, κορίτσια! Μην ντρέπεστε για την αγάπη. Φωνάξετε την, τραγουδήστε την, διαδηλώστε την! Αυτή θα μείνει κορίτσια, μόνο αυτή. Και μόνο χάρις σ' αυτήν θα έρθει η καινούρια Γη και ο καινούριος κόσμος. Αγαπήστε λοιπόν παιδιά, αγαπήστε δυνατά, αδυσώπητα! Με τα μάτια, με τα χείλια, με τα δάχτυλα και με όλο το σώμα σας.

Το απόγευμα πάντως περπάτησα για δίο ώρες στους χώρους πίσω από το μεταλλείο, μεταξύ Μακούντας, Πελαθούσας και Κινούσας. Κατέβηκα σε κείνο το κοίλωμα απ' όπου παίρναν έναν καιρό το μετάλλευμα και όπου στο βάθος σχηματίστηκε μια λίμνη. Δεν μπορώ να κρύψω το γεγονός πως τρόμαξα λιγάκι περπατόντας πάνω σε κείνους τούς ασυνάρτητους όγκους χώματος. Τελικά γύρισα πίσω χωρίς ούτε ένα γρατσούνισμα.

Έτσι διάβηκα: με κινδύνους, με σκέψεις, με αναμνήσεις, με χρώματα και με αρώματα, με την Ευτυχία και με την Αποκάλυψη, με τα λόγια τού ιεροκήρυκα και το όραμα τού προφήτη, τον μαθηματικό σχεδίασμά τού επιχειρηματία και την μανία τού στρατηλάτη για την νίκη.

Κι έτσι γαμώ το: μην λυγίζετε παιδιά.

Προτού πάντως ξεκινήσω γι'αυτό το περπάτημα είχα σταθεί λίγη ώρα στον δρόμο έξω από το σπίτι και δεν αποφάσιζα πιά κατεύθυνση να πάρω. Από τους δρόμους τών ακρογαλιών μόλις που είχα γυρίσει, τα μονοπάτια κατά τον φράχτη τα είχα κα- ταπερπατήσει, τους κάμπους στα δυτικά το ίδιο, και το ίδιο τούς δρόμους τής Μακούντας και της Κινούσας. Ήθελα κάτι το διαφορετικό αυτή την φορά. Ήθελα κάτι το άγνωστο, μιάν, ας την πούμε, περιπέτεια και την πέτυχα. Ευτυχώς πάντως που δεν είχα μαζί μου την Ευτυχία εκεί. Ο κίνδυνος ήταν μεγάλος. Για κείνες τις στιγμές και για κείνα τα μέρη έφτανε μόνο νάναι μέσα στην σκέψη μου.

★

Κι αυτό στην κατηφοριά: πως ότι μπορεί να πιάσει ο νους και η φαντασία τού ανθρώπου είναι πραγματοποιήσιμο. Όλ' αυτά τα επιτεύγματα τού ανθρώπου δεν έγι-
ναν έτσι αυθαίρετα. Έγιναν με σχέδιο και με δεδομένα που υπάρχουν αποθηκευμένα μέσα στον ανθρώπινο εγκέφαλο. Το σημαντικό είναι να τον ψάξεις αυτό τον εγκέφαλο, να τον ψάξεις πολύ.

Κι αυτό: αυτό που δεν αντέχω είναι το να κάθομαι (να γράφω ή να διαβάζω). Είτε δεν κάθομαι σωστά ή δεν ξέρω τί στον διάολο συμβαίνει που δεν συνέβαινε παλιά, όμως το γεγονός είναι πως δεν το αντέχω.

★

Πως ο έρωτας είναι η πράξη εκείνη όπου η αγάπη για τον εαυτό μας και η αγάπη για τον πλησίον φτάνουν στο αποκορύφωμα τους και γίνονται ένα.

★

Πως θα έγραφα και για κάπιον γέροντα ο οποίος θα είχε ζήσει και θάχε πεθάνει χωρίς να τον καταλάβει κανείς. Εκεί θα κατέληγα κι εγώ αν γενιόμουν 50, 100 ή 1000 χρόνια πρίν. Εκείνος όμως ο γέροντας δεν θα υπάρξει ποτέ γιατί όλα θα κριθούν τώρα και όλοι θα τον καταλάβουν τώρα, θέλουν δεν θέλουν.

Και πως θα έγραφα βιβλία για τα παιδιά αν και αν, θα έγραφα για το θέατρο, γι' αυτό και για κείνο. Τώρα όμως προέχει η δράση και εγώ, όπως έγραψα ξανά, θέλω να γράψω ιστορία.

★

Τσάπιζα τούτο το απόγευμα τον κήπο μου και ήθελα να έπαιρνα τούς δρόμους και νάφτανα σε μια ερημιά πιο μεγάλη από τούτην και κει να φώναζα έτσι όπως τότε για την Γιάννα: Ευτυχία σ' αγαπώ, σ' αγαπώ, σ' αγαπώ!

Αχ, εκείνα τα μάτια της έτσι όπως τα έριχνε απάνω μου δεν θα μ'αφήσουν εύκολα να την λησμονήσω. Γι'αυτό τα ευχαριστώ εκείνα τα μάτια, γι' αυτό τ' αγαπώ.

21 Απριλίου, Παρασκευή.

Από σήμερα παράτησα τα γυμνάσια. Τα άντεξα και δεν τα άντεξα δώδεκα ημέρες. Τώρα πια θα μετράω τον δρόμο έξω από το σπίτι.

Σήμερα πάλι είδα την αξία τών σφογγαρένιων διαδημάτων μου. Καθόμουν στον ήλιο από τις 9 ως την 1 και μισή και δεν ένιωσα να με πειράζει. Έτσι ίσως λύσω παλιά προβλήματα και ίσως βρεθώ ξανά στα γήπεδα.

Εκεί στον ήλιο διάβαζα τον Τίμαιο, και ύστερα τον Κριτία. Εκείνη η περιγραφή τής Ατλαντίδας με απασχολεί ακόμα. Κάπια στοιχεία της μάλιστα είναι πράγματι αποκαλυπτικά.

Σημειώνω αυτό: η έκταση τού κάθε κλήρου ήταν εκατόν στάδια[64] και όλοι οι κλήροι ήταν 60 χιλιάδες.

Αν πάρω λοιπόν ως έκταση την περιφέρεια, τότε έχω έναν κλήρο με περίμετρο 18 χλμ. (100 στάδια Χ 180 μέτρα = 18χλμ). Ο ζωτικός χώρος τής Πόλης μου- με την ύπαιθρο, φυσικά-περιέχει 100 τέτιους κλήρους. Αν οι κλήροι ήταν 60 χιλιάδες, τότε λοιπόν η Ατλαντίδα θα είχε 600 πόλεις-κράτη και έκταση περίπου 600Χ2.025 τετρ. χιλιόμετρα, δηλαδή 1.215.000 τετρ. χλμ.

★

Κάτι σημειώσεις από τον Τίμαιο.

Η πρώτη: πως ο Θεός, παντού όπου το στοιχείον τής ανάγκης εκουσίως και πειθόμενον υπεχώρει εις αυτό , τα ενηρμόνισε κατά μαθηματικές σχέσεις, αφού προηγουμένως τα αποτελίωσεν με ακρίβειαν.

Η δεύτερη:... διότι κανείς δεν είναι εκουσίως κακός, αλλά γίνεται τέτοιος ένεκα κακής καταστάσεως τού σώματος του ή ένεκα ανατροφής από την οποίαν λείπει η ορθή εκπαίδευσις. Διότι εις όλους τα ανωτέρω ελαττώματα είναι μισητά και έρχονται χωρίς αυτοί να το θέλουν (ουδείς εκών κακός.).

Και ομοίως πάλι ως προς τας λύπας η ψυχή, κατά τον ίδιον τρόπον, δοκιμάζει πολλάς αθλιότητας ένεκα τού σώματος. Διότι όταν εις έναν άνθρωπον οι χυμοί που προέρχονται από τα οξέα ή τα αλμυρά φλέγματα ή όσοι είναι πικροί και χολώδεις, αφού επλανήθησαν εις όλον το σώμα, δεν ευρίσκουν διέξοδον αλλά περιφερόμενοι μέσα αναμίξουν τούς ιδικούς των ατμούς με τις κινήσεις τής ψυχής και συγκερασθούν μαζί της, προξενούν εις την ψυχήν διαφορώτατα νοσήματα, μεγαλύτερα ή μικρότερα, ολιγότερα ή περισσότερα τα οποία φέρονται προς τους τρεις τόπους τής ψυχής και, ανάλογα με τον τόπον που θα προσβάλουν, γεννούν όλας τας ποικιλίας τής θλίψεως και της λύπης, της θρασύτητος και της δειλίας και, τέλος, της λησμοσύνης και της αμβλύνοιας. Δι' αυτά δε πρέπει να θεωρώμεν αίτιους περισσότερον τούς γεννώντας παρά τα γεννώμενα και περισσότερον τούς ανατρέφοντας παρά τους ανατρεφομένους.

Η τρίτη:... διότι η σύστασις τών νόσων ομοιάζει κατά κάποιον τρόπον με την φύσιν τού ζωντανού όντος. Και αληθώς η σύστασις τών ζωντανών όντων συνεπάγεται, διά κάθε είδος, καθωρισμένα χρονικά όρια ζωής... Κάθε ζώον γεννάται με καθορισμένην μέσα του από την μοίραν διάρκειαν ζωής, εξαιρουμένων τών δυστυχημάτων που οφείλονται εις την ανάγκην. Διότι ευθύς εξ αρχής τα συστατικά τρίγωνα κάθε ατόμου επλάσθησαν με την ιδιότητα να είναι ικανά να διαρκέσουν ωρισμένον χρόνον πέραν τού οποίου δεν είναι δυνατόν να ζήσει κανείς. Ο ίδιος λοιπόν είναι και ο τρόπος συστάσεως τών νοσημάτων. Εάν δε κανείς, με χρήσιν φαρμάκων, θέτει τέλος εις την ασθένειαν πριν από το καθορισμένον χρονικόν τέρμα, από μικρά γεννώνται συνήθως μεγάλα νοσήματα και από ολίγα πολλά.

Δι' αυτό όλα τα τοιαύτα πρέπει να τα θεραπεύομεν με αλλαγήν τού όλου τρόπου ζωής εφόσον έχομεν ευκαιρίαν και όχι χρησιμοποιούντες φάρμακα να ερεθίζομεν κακόν επικίνδυνον.

Η τέταρτη θάναι μάλλον από τον πρόλογο: οι θεοί κάποτε έβαλαν σε κλήρο τα διάφορα μέρη και μοιράστηκαν αναμεταξύ τους την Γή.

22 Απριλίου, Σάβατο.

Εψές πήγα στην Πόλη με το πρόσχημα τού Επιταφίου. Κοντεύει το Πάσχα, βλέπετε, το Πάσχα τών Ελλήνων. Τι βρήκα;

Να: στάχτη. Η δήλωση μου: αυτά είναι κοροϊδία, είναι μια μαλακία.

Το μόνο ενδιαφέρον: η Ειρήνη, μια μελαχρινή καρδούλα 15-16 χρόνων.

23 Απριλίου, Κυριακή.

Πως είναι ωραίο να ξυπνάς με τέτια Υγία και με τέτια άνοιξη στο προσκεφάλι σου.

... Κι αγάπησε τις μέρες τής άνοιξης, αγάπησε τα γλυκά πρωινά τού Απρίλη, τους ίσκιους κάτι μεγάλων Κυριακών που, παράξενο κι αυτό, έκαναν την μοναξιά του να μην είναι πια τόσο βαριά.

Ενώ: χτές ολημέρα διάβαζα τό "πώς να αποκτούμε φίλους". Ενδιαφέρον μεν (πάντα με ενδιαφέρουν οι απόψεις τών άλλων) αλλά πολύ μπουρζουαζίδικο.

★

Πως αυτό θα ρωτήσει Εκείνος: τι κάνατε για τους πεινασμένους τής Γης; Και όχι αν εμοιχεύσατε ή αν εβλέπατε ερωτικά περιοδικά ή ταινίες.

★

Οκτώμιση η ώρα κι έπεσε για τα καλά η νύχτα. Έλεγα να πάω στο μπάνιο και να μην νιαστώ να γράψω για το τι έγινε και τι δεν έγινε σήμερα αλλά νά που η προηγούμενη σημείωση με κράτησε στο τραπέζι. Έτσι πρέπει να γράψω σήμερα για αυτή την Κυριακή, γι' αυτή την Κυριακή που δεν ήταν σαν τις άλλες και που πέταξε σχεδόν όλη μακριά από τούτο το σπίτι.

Με την σειρά: έφυγα από δω λίγο μετά τις 9 υπολογίζοντας σε κάπιο seven-a-size για παιδιά (τέτια πληροφορία μού είχε δώσει εκείνο το Σάβατο ο Νίκος). Σταμάτησα λοιπόν την μοτοσυκλέτα έξω από το γήπεδο και κοίταξα μέσα. Δεν υπήρχε ψυχή.

Έτσι άφησα το γήπεδο και έφτασα - με την μηχανή - έξω από την εκκλησία, περπάτησα για μισή ώρα και ύστερα πέρασα από την μάνα μου. Στο μεταξύ είχε ρθεί και η Ιουλία από την Λευκωσία και είχε μείνει ψες εκεί. Μαζεύονταν για να... μπουκώσουν όταν τους άφησα. Πήγα ως το Δασάκι από τον γύρω δρόμο και εκεί μπροστά στην θάλασσα συνέχισα την ανάγνωση εκείνου τού βιβλίου που άρχισα χτές. Δεν πρόλαβα όμως να το τελκοσω -απέμειναν 5-6 σελίδες-γιατί είχε πια ρθεί ξανά η ώρα για περπάτημα.

Πήγα με την μηχανή ως την Πόλη και εκεί περπάτησα για ένα ημίωρο. Ύστερα πήγα ξανά ως της μάνας μου και εκεί τούς βρήκα στο τραπέζι. Είχα δα από πριν την πρόσκληση και εγώ, παρά τα προηγούμενα, έσφιξα την καρδιά μου και την δέχτηκα. Από την μια δεν ήθελα να χάσω κάθε επαφή μου με τον κόσμο και από την άλλη το θεωρώ καθήκον μου να δίνω ευκαιρίες στους ανθρώπους.

Εν πάση περιπτώσει εκεί που έφαγα και έπαιξα λίγο με τα παιδιά και έλεγα να φύγω, ήρθε όπως κι αν ήρθε η κουβέντα πάνω στα προεδριλίκια. Ο Διονύσης έλεγε: όταν καταφέρεις να δέσεις τ' αυτιά σου το ένα με το άλλο, θα βγεις και πρόεδρος.

Ο Θεουλίκος σεκόνταρε ο καημένος . Ας είναι καλά η μπυρίτσα. Μου λέει: σε κατηγόρησα; Του είπα: μόλις με κατηγορήσει ο διπλανός σου θα με κατηγορήσεις και συ, έστω και μόνο για να του αρέσεις αφού δεν σε απασχολεί το να αρέσεις σε μένα, τόσο μάλλον που δεν θάμαι παρόν. Έκλεισα μ' αυτό: σοβαρευτείτε, αλλιώς θα σας κάνω σαπούνια.

Κάπου εδώ περίπου κι αφού μου είχε δώσει πεντέξι φλαούνες η Στασού και πεντέξι η Αντρούλλα τούς άφησα.

Σταμάτησα έξω από το στρατόπεδο και μπήκα μέσα για να ρίξω μια ματιά. Πάσχα σήμερα, και το στρατόπεδο έδινε την φιέστα του. Όλος ο κόσμος ήταν κάτω από ένα μεγάλο υπόστεγο που οι διο πλευρές του έκαναν μια ορθή γωνία και κάπου 20 μέτρα μακριά ήταν μια στρογγυλή και ζωγραφισμένη τσιμεντένια πίστα. Ένας νεαρός κάτω από ένα κιόσκι λίγο πιο πίσω έβαζε τις κασέτες με τα τραγούδια.

Στάθηκα κάπου μεταξύ τής πίστας και του ΚΨΜ και... φωτογράφιζα. Στην αρχή ήταν άδια η πίστα. Σαν έβαλε όμως στο μαγνητόφωνο κάτι τραγούδια αναρχικά με τον Νταλάρα και τον Παπακωνσταντίνου βγήκανε ένα-διό παιδιά στην πίστα με λυμένο το χακί πουκάμισο και με την μπύρα στο χέρι. Το πρώτο τραγούδι ήταν το "στο ίδιο έργο θεατές" κτλ. Ύστερα είπε το "Ελλάς! Τι θα γίνει φίλε μου με μας;".

Οι φαντάροι δεν χόρευαν, ναι, δεν ήταν χορός εκείνος. Αλλοτε έδεναν τα χέρια στους ώμους και άλλοτε τάλυναν και έκαναν κάτι κύκλους γύρω από τον εαυτό τους, κοίταζαν μιά το μπετόν και μια τον ουρανό και ύψωναν και κουνούσαν το χέρι τους στον ρυθμό τού τραγουδιού.

Ύστερα ήρθαν κι άλλοι και ενώθηκαν όλοι σ' έναν κύκλο και εκεί σαν να έκαναν έναν όρκο ή μια διαμαρτυρία στον κόσμο. Ήταν ωραία παιδιά, ήταν φανερό. Και κάτι πιο φανερό ήταν το οτι διψούσαν να ζήσουν. Έτσι σαν όλα τα παιδιά ήθελαν να ζήσουν, να αγαπήσουν και ν' αγαπηθούν. Πιού να το πουν όμως και πιός να το καταλάβει;

Ευτυχώς πάντως που σας είδα εγώ παιδιά. Στάθηκα εκεί στον ήλιο και σας είδα, όλα τα είδα. Σας χειροκρότησα μάλιστα στο τέλος και σας φώναξα: μπράβο παιδιά, μα εσείς τίποτα δεν ακούσατε.

Έφυγα γρήγορα. Ανέβηκα στην μηχανή, πέρασα την εκκλησία και σταμάτησα αποφασισμένος να κάνω ένα μικρό περπάτημα προτού φύγω για το χωριό.

Περπάτησα μέσ' την Πόλη και περνόντας έξω από το σπίτι τού Ανδρέα είδα τον Παναή με την Περσούλλα μαζί με κάτι άλλους συγγενείς τους στην αυλή. Τους είπα ένα "γιά" προσπερνόντας. Κάτι μού είπε ο Παναής, να μου ψήσουν κάνα καφέ ή κάτι τέτιο. Γύρισα πίσω, τους πλησίασα, τους είπα το "χρόνια πολλά" και εκεί που τους έλεα πως θα πήγαινα στο σπίτι για να ξεκουραστώ λίγο, με ρώτησε ο Παναής αν θα πήγαινα στα παιχνίδια. - Πιά παιχνίδια; - Στο Νέον Χωρίον.

Ευκαιρία λοιπόν. Πώς μπορούσα εγώ να μείνω μακριά από παιχνίδια; Και έστω και αν ήταν ήδη 4 και φοβόμουν πως μπορεί να καθυστερούσα στο Νέο Χωρίο και ίσως θα κρύωνα πάνω στην μοτοσυκλέτα, όμως τ' αποφάσισα.

Πήγα πρώτα ως το Λύκειο, ξάπλωσα λίγο στο τσιμέντο για λίγη χαλάρωση και μετά τράβηξα για τον προορισμό μου.

Ήταν εκεί κόσμος πολύς και τα παιχνίδια είχαν κιόλας αρχίσει. Μόλις πλησίασα δινόταν η εκκίνηση για τις σακουλοδρομίες. Ύστερα τρέξανε με ένα κουτάλι στο στόμα και μ'ένα αυγό στο κουτάλι. Πολλά αυγά ήταν σπασμένα στον δρόμο. Εγώ περπατούσα εδώ και κει ανάμεσα στο πλήθος και κοίταζα γύρω μου τον κόσμο λές για να τον πιώ. Αρκετά παιδιά φωνάξανε το όνομα μου (Ούτοπος) και γω τούς το ανταπέδωσα.

Αφού περπάτησα αρκετά πήρα θέση σε μια άκρη για τις γαϊδουροδρομίες. Ύστερα ήρθε η σειρά για το σχοινί, το πιο διασκεδαστικό μέρος τών παιχνιδιών. Τραβήξανε κάμποσες ομάδες: άντρες με άνδρες, γυναίκες με γυναίκες και παιδιά με παιδιά. Κι εγώ ανεβασμένος σε μια καρέκλα κοίταζα μια τους διαγωνιζόμενους και μια τούς θεατές. Έψαχνα μέσα στον κόσμο για την ομορφιά και για το αρχέτυπο κάλλος. Ήταν πολλές παιδούλες, κοριτσάκια ολόδροσα, που μου θύμισαν εκείνο το κάλλος. Και γω τις κοίταζα λες, πάντα, για να τις πιώ, για να τις έχω μαζί μου σ' αυτή την μοναξιά όπου θα με οδηγούσαν αναπότρεπτα οι δρόμοι.

Κορίτσια μελαχρινά, κορίτσια ξανθά, μαύρα μαλιά και ξανθά μαλιά, μάτια καστανά και μάτια γαλάζια, κοτσίδες και ανακατωμένα μαλλάκια, κοντά και μακριά, σγουρά και ίσια, με στολίδια και χωρίς στολίδια, με παντελονάκια και με φουστίτσες, με κορδέλα ή χωρίς κορδέλα, ξένες και ντόπιες, με όνομα και με δίχως όνομα, τριανταφυλλάκια όλες τής άνοιξης, όλες σαν μικρές θεότητες που κατέβηκαν στην Γη μια Κυριακή από τ' αστέρια τα ψηλά και που αύριο θα πετάξουν πάλι εκεί στ' αστέρια και ίσως να μην ξαναγυρίσουν ποτέ πίσω, ίσως μείνουν εκεί παντοτινά.

Πώς κοίταζα εκείνα τα προσωπάκια τους, πώς ζωγράφιζα κάθε έκφραση σε κείνες τις μορφές! Ήταν για μένα όλος ο κόσμος, όλη η Γη, όλο το μέλλον και όλος ο Παράδεισος. Σ'αυτά τα πρόσωπα εναπόθεσα τις ελπίδες μου, στην γοητεία τών ίσκιων τους.

Τις έβλεπα την μια πλάι στην άλλη, τις κοιτούσα αχόρταγα και, έτσι όπως έσμιγαν όλες μέσα στα βάθη τού νου μου, όλο και σκεφτόμουν εκείνες τις μορφές που θα γε- νιώνταν από την ένωση τών θελγήτρων τους, της ομορφιάς και της χάρης τους.

Μ'αυτά λοιπόν και με κείνα πέρασαν οι έξι και τα παιχνίδια τέλιωσαν, τελίωσε και το πανηγύρι. Πήρα κι εγώ λοιπόν, μαζί με τους άλλους, τον δρόμο τής φυγής. Περπατόντας αργά και ψάχνοντας για κάπιες τελευταίες εικόνες έφτασα στην μοτοσυκλέτα. Έβαλα το τρικό και ξεκίνησα την μηχανή. Έκανε λίγο κρύο αλλά γενικά το άντεχα.

Στην Πόλη άφησα την μηχανή έξω από την εκκλησία για ένα τελευταίο περπάτημα προτού φύγω για το χωριό. Έτσι κι έγινε. Περνόντας έξω από το σπίτι τών παιδιών άκουσα τις φωνές τους και τους φώναξα. Ήρθανε όλα ως την άκρη τού δρόμου, τους έδωσα κάμποσα φιλάκια και μια λίρα για το καθένα. Τα αποχαιρέτησα και έφυγα για το χωριό.

Η πρώτη μου κίνηση ήταν να βάλω μακρύ παντελόνι. Ώσπου να το κάνω όμως και ώσπου να βγώ έξω στην αυλή ανακάλυπτα πως η μάνα μου ήταν εδώ πίσω από το σπίτι μου και μάζευε κουκιά ενώ η Ιουλία μού φώναζε από απέναντι.

Πήγα ως εκεί και την βρήκα, μαζί με την Ερμολία, να τρώνε μέσπιλα. Ευχήθηκα στην Ερμολία "χρόνια πολλά" και της έδωσα ένα φιλί στο μάγουλο.

Στο μεταξύ από το παλιό σπίτι τής Ερμολιας και τώρα, μετά τον σεισμό που ισοπέδωσε το δικό τους στην Κινούσα, των πεθερικών της ακούγονταν φωνές παιδιών. Δεν άντεξα στον πειρασμό και έσειρα τα βήματα μου κατακει. Δεν πρόλαβα καλά-καλά να φτάσω ως το σπίτι και η

Γιάννα έτρεξε καταπάνω μου φωνάζοντας: ο Κωστής, ο Κωστής! Το ίδιο έκανε και η Ερασμία και πίσω τους η Δώρα, η μικρότερη κόρη τής Ιουλίας. Χύμηξε απάνω μου η Γιάννα και γω την πήρα στην αγκαλιά μου. Και την Ερασμία, και την Δώρα, τις πήρα και τις τρεις. Ύστερα πλησίασα κατά το σπίτι ενώ η Γιάννα στο μεταξύ δεν ξεκολλούσε από πάνω μου. Στάθηκα στην πόρτα τού σπιτιού όπου παίζανε χαρτιά ο Αντώνης, ο Μιχάλης (της Χρύσως ο άντρας), ο Ηρόδοτος και ο Πετεινός, ο συμπέθερος, και τους πέταξα ένα "χρόνια πολλά". Κανείς δεν έδωσε σημασία και γω γύρισα στην παρέα τών παιδιών.

Τα παιδιά, τα μικρά ιδίως, θέλανε να παίξουνε μαζί μου αλλά μόλις έκανε κάπιο ναρθεί κοντά μου, τότε το πλησίαζε, ύστερα από εντολές τών μαμάδων (και των... γιαγιάδων) τους, ένα άλλο και το απομάκρυνε από μένα ενώ ταυτόχρονα τού ψιθύριζαν λόγια. Το έκαναν η Χαρούλλα και η Στέφανη για τα παιδιά τής Χρύσως, την Ερασμία και τον Ηρακλή. Το ένστικτο τών παιδιών τα οδηγούσε σε μένα και οι ψίθυροι τα απομάκρυναν από μένα. Από την άλλη οι γυναίκες στην κουζίνα μιλούσαν για μένα, ήταν ολοφάνερο.

Τι λέγανε; Α, καλύτερα να μην το σκέφτομαι. Ευτυχώς πάντως που δεν μπορούσα να τ' ακούσω και έτσι γλυτώνω από την αγγαρία να τα γράψω τώρα στις κόλλες.

Εν πάση περιπτώσει το κύριο μέρος τού παιχνιδιού μας ήταν να κυνηγάμε τον Θόδωρο και να τον συλλαμβάνουμε. Μια στιγμή λοιπόν και εκεί που, όπως πάντα, είχα την Γιάννα στους ώμους μου, μου έδωσε η Γιάννα την εντολή (αυτή ήταν η απαίτηση της: να βγει στους ώμους μου και να μου λέει τι να κάνω) να πάω να εύρω τον Θόδωρο εκεί στην μάντρα τού Σταυρή όπου είχε δίο σκύλλους και και και. Ανέβηκε και η Δώρα στους ώμους μου και καθώς πήρα τον δρόμο (20-30 μέτρα απόσταση δηλαδή από το σπίτι) ερχόταν πίσω μου η Ερασμία και ο Ηρακλής. Η Χαρούλλα τράβηξε πίσω τον Ηρακλή αλλά εκείνος επέμενε να μάς ακολουθεί. Οι γυναίκες στην κουζίνα μάς πήραν χαμπάρι και βγήκαν στην βεράντα. Έλεγαν μεταξύ τους: "πού θα πάρει τώρα τα κοπελλούθκια"; Στο τέλος έβαλαν την Στασού και μου φώναξε: "στράφου πίσω ρε γιατί θα φύουμεν". Μόνο, σας λέω, που δεν έβαλαν τούς άντρες να με δείρουν και δεν κάλεσαν την αστυνομία.

Βέβαια αφού πήγαμε ως την μάντρα και δεν βρήκαμε τον Θόδωρο γυρίσαμε πίσω στο σπίτι. Είχα πια αποφασίσει να τους τα πω. Κατέβασα την Γιάννα και την Δώρα έξω στην αυλή και μπήκα στην κουζίνα. Τους λέω λοιπόν: ακούστε το αυτό κυράδες μου και έχετε το υπόψιν: για κάθε κακή κουβέντα που λέτε στα παιδιά σας για μένα θα ψήνεστε μέσα στα καζάνια. Μα τι νομίζετε; Δεν θα μείνει αδιανή η κόλαση. Πως, τους είπα, εγώ δεν έχω και μεγάλη ανάγκη να κρυφακούσω τα όσα λέτε για μένα. Υπάρχει και ο Θεός κυράδες μου και εκείνος γράφει και ότι λέτε και ότι δεν λέτε... Μα τι σας φταίω διάολε; Τι σας έκαμα και μου συμπεριφέρεστε έτσι; Σας ενοχλεί που δεν είμαι σαν τους άλλους, που δεν παίζω χαρτιά και προτιμώ να παίζω με τα παιδιά; Θέλετε να κάνετε τα παιδιά σας να με μισήσουν; Γιατί ρε γυναίκες; Γιατί να διώχνετε τα παιδιά μακριά από μένα όταν αυτά θέλουν να έρθουν κοντά μου; Τι συμφέρον θα έχετε εσείς αν τα παιδιά σας με μισήσουν όσο και σείς; Και νομίζετε τάχα πως θα τα καταφέρετε; Όχι ρε κυράδες. Αυτό που σας σπάζει είναι το ότι τα παιδιά σας μ' αγαπούν και τ' αγαπώ κι εγώ. Τι θέλετε δηλαδή; Να μην τα πλησιάζω επειδή θα δυσαρεστήσω εσάς ή μήπως θα με προτιμούσατε στην φυλακή ή στο ψυχιατρείο προκειμένου να απαλλαγείτε από μένα; Κτλ κτλ.

Έκανα κάπου εκεί να φύγω, ήμουν ήδη στην αυλή για την φυγή, αλλά τα παιδιά δεν θέλανε να φύγω. Ο Ηρακλής μάλιστα ήθελε να τον πάρω στους ώμους. Τους είπα: θα φύγω παιδιά, δεν με θέλουνε οι γονιοί σας.

Τέλιωσα μ' αυτό: παιδιά, ότι κι αν σας λένε για τον θείο τον Κωστή, θέλω να ξέρετε ότι ο θείος ο Κωστής σάς αγαπά, σας αγαπά τόσο όσο δεν αγάπησε ποτέ κανείς τα παιδιά σ'αυτό τον κόσμο. Ο θείος ο Κωστής θα κάνει πόλεμο για σας και θα σας δώσει έναν καλύτερο κόσμο γιατί αν ζήσετε και σεις έτσι όπως ζήσανε κι αυτοί, θα πάει η ζωή σας χαράμι. Ο θείος ο Κωστής σάς αγαπά, ναι, και θα πολεμήσει για σας.

Εδώ πάνω έτρεξε η Ερασμία κοντά μου φωνάζοντας: ναι θείε, να μας φέρεις όπλα να πολεμήσουμε. - Ναι, ναι, επανέλαβαν άλλα διο-τρία παιδιά. Γέλασα λιγάκι μ' αυτό, τους είπα ξανά πως τους αγαπώ, τους έστειλα φιλάκια ένα σωρό και έσυρα τα βήματα μου για τον χώρο μου. Ήταν ήδη οχτώ η ώρα. Περπάτησα για μισή ώρα και μπήκα στο σπίτι με αρχική πρόθεση για ένα μπάνιο και, κατόπιν, ένα ακόμα δείπνο μπροστά στην τηλεόραση.

Το γεγονός όμως είναι πως με παρέσυραν οι σημειώσεις και νά που έγινε έντεκα. Θα φύγω τώρα για ένα τελευταίο περπάτημα καμ όσο για μετά, έχει ο Θεός.

★

Η Ιουλία: είσαι καλά; - Καλάθια αδερφούλα μου. Κα λά θια! Πραγματικά με έχετε αποκαρδίσει πλήρως.

Ω, έτσι αισθάνομαι, που είμαι άξιος την άλλη φορά που θα πάω ως την χώρα να μην περάσω καν από το σπίτι της.

Καλέ! Και πού είναι η αρώστια μου; Τάχα διαφέρουν τα γούστα μου στο κρεβάτι από ότι των άλλων; Ή τάχα με θεωρείτε άρωστο επειδή μιλάω ελεύθερα γι' αυτά;

Σας σκανδαλίζει μήπως το γεγονός ότι πιστεύω στον προορισμό μου;

Ε, καλά! Αυτοί την έχουν δα την ιδέα τους: ο Χριστός είναι εκείνος που περιμένουν. Για κείνους αυτό είναι όχι 100% αλλά 1000% σίγουρο. Άρα με το να ισχυρίζομαι εγώ πως εγώ είμαι εκείνος που περιμένουν και πως εγώ είμαι εκείνος μέσω τού οποίου θα πραγματοποιηθούν οι προφητείες, τους δίνω την απόδειξη πως είμαι παράφρονας. Κι αυτό χωρίς να εξετάσουν καν τα κείμενα ή τα σχέδια μου και ούτε καν τις γραφές αυτές καθεαυτές.

Αυτοί μάθανε πεντέξι παραμύθια από τις μαμάδες τους ή από τους παπάδες τους και πασκίζουν να ρυθμίσουν την ζωή τους με βάση αυτά. Ε, κι ασφαλώς θα θέλουν να ρυθμίσουν και την ζωή τών παιδιών τους αναλόγως, και των εγγονιών τους επίσης, έως τής συντέλειας τού αιώνος. Κι αυτό το λένε θρησκεία.

Ω Ερασμία! Κι ύστερα θα λες για τους κούφους καημένη . Κοιτάξου, να χαρείς, λίγο στον καθρέφτη. Ειλικρινά σού λέω: όσο κι αν θέλω να φανώ μεγαλόψυχος και όσο κι αν θέλω να το παίξω... διπλωματικώς, ένα είναι το σίγουρο: έτσι όπως σε βλέπω σε περιμένει η κόλαση, μια κόλαση τόσο μεγάλη που θα απέχει πολύ απ' αυτήν που φτιάχνετε εσύ και οι ομοιοί σου για μένα.

Υπόψιν και κείνο το ψεσινό όνειρο μου: πως κάπια μέρα γνώρισα τον Νταλάρα. Θα του μίλησα για μένα και για τις μεγάλες προσδοκίες μου και θα του είπα πως τραγουδάω κιόλας. Πριν το καταλάβω καλά - καλά μού είχε οργανώσει και μια εκδήλωση. Στην αρχή ο χώρος έμιαζε σαν ένα εσωτερικό εργοστασίου και οι ακροατές ήταν λίγοι. Όμως ώσπου να πω τρία-τέσσερα τραγουδάκια (θυμάμαι το πρώτο: ένα καράβι μέσ' τα μάτια μου) το εργοστάσιο είχε μεταμορφωθεί σ' ένα τεράστιο αμφιθέατρο κατάμεστο από ανθρώπους που όλοι στο τέλος μιλούσαν για μένα και για την... ωραία φωνή μου.

24 **Απριλίου**, Δευτέρα.

Ένα αίτημα: να προσέξω να μην κάνω ηλιοθεραπεία προτού φάω.

Ξανά στο μεταξύ και σήμερα πάνω από την Βίβλο. Αφορμή ήταν αυτή η πρόταση: και πώς να πράξω τούτο το μέγα κακόν και να αμαρτήσω εναντίον τού Θεού;

Κι αυτό σε μια εποχή όπου δεν είχαν δοθεί οι εντολές. Θα έδινα αυτή την εξήγηση: πως ο άνθρωπος είναι ένα ον γεμάτο αντινομίες και αντιθέσεις και πως ολ' αυτά ήταν αποθηκευμένα μέσα του. Και όταν έρρεπε άλλοτε εδώ και άλλοτε εκεί, αυτό δεν οφεί- λετο παρά σε μια ενστικτώδη παρόρμηση που άλλοτε άφηνε να υπερισχύει αυτό το στοιχείο και άλλοτε το άλλο. Ο αληθινός Λόγος απείχε πολύ από κείνη την εποχή. Ή: εκείνη η εποχή απείχε πολύ από τον αληθινό Λόγο.

Κι αυτή η ιστορία, πάλι, τού Ιωσήφ που μου φέρνει τα δάκρυα. Αλήθια! Μέσα μου πρέπει να επιζεί το πνεύμα εκείνου τού αγοριού που ο φθόνος έσπρωξε τα αδέρφια του να το πουλήσουν. Τάχα δεν αισθάνομαι και γω έτσι; Πως με πουλήσανε, δηλαδή, τ'αδέρφια μου όχι μια αλλά εκατό φορές;

★

Ω, αυτή είναι σίγουρα μια μεγάλη κόλαση: το να πεθυμάς τόσο τα σώματα και όμως να μην μπορείς ούτε να τ' αγγίξεις.

Το τραγούδι τού δειλινού: έμπαινες κι έλαμπε το σπίτι. Και του σούρουπου: αχ συ που φεύγεις, πού τραβάς, πού πας και ξεμακραίνεις; Κτλ κτλ. Και το κορίτσι τού δειλινού: η άλλη κορούλα τού Πάμπου. Αλληλοχτυπιούνταν χτες οι ματιές μας στο Νέο Χωρίο και σήμερα ολημέρα

μπλεκόταν η μορφή της ανάμεσα στις σελίδες τής Βίβλου.

Το κορίτσι τού σούρουπου: η Ευτυχία. Εχτές μάλιστα είχα πει στον Ονουφράκη να της δώσει την αγάπη και τα χαιρετίσματα μου.

Α! Κι ο Ονουφράκης, τής Στασούς ο πρώτος γιός! Το αμίλητο παιδί, το παιδί που αγαπώ. Και νά που άρχισα τώρα να τραγουδώ για κείνον: δεν λες κουβέντα, κρατάς κρυμμένα μυστικά και ντοκουμέντα...

Ένιωθα τόσο ωραία τούτο το σούρουπο κι αυτό το βράδυ. Και σίγουρα μια σημαντική αιτία γι' αυτό θα είναι οι τελευταίες ηλιοθεραπείες οι οποίες, χάρις στα νέα μου καπέλα, εμπερικλείουν ελάχιστους κινδύνους για ηλίαση.

Ενώ: από αύριο, μάλλον, θα πιάσω ξανά δουλιά. Πολύ μού κακοφαίνεται, συνήθισα την μοναξιά μου, αλλά σίγουρα θέλω χρήματα για το βιβλίο, χρήματα για φυλλάδια, για λάστιχα τού αυτοκινήτου και και και.

25 Απριλίου, Τρίτη.

Εψές έδειξε ο Αντένα ένα έργο για τον Μάλκολμ εξ (Malcolm X) κι εγώ έκατσα μπροστά στην τηλεόραση σχεδόν ως την μία.

Σήμερα ξύπνησα από τις 5 ½ ετοιμάστηκα κιόλας για δουλιά αλλά ο Γιάννης δεν φάνηκε ακόμα. Και είναι σχεδόν οκτώ.

★

Αυτό: ...κοίταξε: όπου βλέπω και αισθάνομαι ότι οι άνθρωποι με αγαπούν και με αποδέχονται, τότε το χαμόγελο και τα αστεία είναι τα πρώτα πράγματα που θα δείτε να βγαίνουν από τα χείλη μου.

Κι αυτό: πως η κατάσταση μου βρίσκεται εδώ ακριβώς όπου κάτι αγγίγματα και κάτι φιλάκια και κάτι αγκαλιάσματα ερωτικά θα με ανέβαζαν στην ευτυχία.

★

Οι κυράδες! Τι ξέρουν για μένα οι κυράδες; Επειδή με είδαν τα παιδιά γυμνό, επειδή έχω στο σπίτι γυμνές φωτογραφίες και επειδή έκανα εδώ και κει κάπιες... αποκαλυπτικές δηλώσεις , αυτές με θεωρούν άξιο για κρεμάλα. Πόσο βλέπω να τους απογοητεύω που δεν έμεινα μονίμως στο ψυχιατρείο!

Καημένη Τάσω, σου τόπα ξανά. Κάποτε μ' αγαπούσες, ναι! Κι αυτό που σκέφτομαι είναι πως εάν τότε μού άξιζε να μ' αγαπάς μια και δέκα φορές, τώρα μού αξίζει εκατό και χίλιες. Κοίταξε με καλά και θα το δεις, διάβασε με και θα το δεις: έτσι είναι!

Αυτή η παλαβή νομίζει ότι επειδή αγαπώ τις κόρες της (και εκείνην, κάποτε) δεν κάνω τίποτε άλλο από του να κάθομαι και να φαντάζομαι πως την πηδάω, είτε κείνην είτε τις κόρες της. Μακάρι, για σένα, νάταν έτσι κυρά μου. Γιατί κι έτσι νάταν, πάλι μεγάλη τιμή θα σου έκανα. Για να ακριβολογήσω όμως θεωρώ ότι, απ' αυτή την άποψη, έχω την πιο αγνή καρδιά απ' όλους όσους έχουν μια καρδιά, με το αίμα της δηλαδή, με τα αισθήματα και με τον έρωτα της.

★

Περασμένες οι δέκα και νιώθω κάτι να με πνίγει. Από προπόνηση νομίζω πως κράτησα καλά ενώ τα περπατήματα τα συνεχίζω με κάτι παραπάνω από συνέπεια. Τι με βαραίνει λοιπόν; Και τι φταίει;

Σίγουρα, σκέφτομαι, θέλω ιδρώτα, πολύ ιδρώτα, έστω και ... παθητικό. Θέλω ήλιο, πολύ ήλιο. Ενώ για τον χειμώνα τα ατμόλουτρα ή οι φούρνοι (με το κεφάλι, πάντα, έξω) θα έδιναν την λύση που ψάχνω.

★

Για το βιβλίο μου πάλι ο λόγος: πως όσοι ήξεραν πέντε γράμματα θάπρεπε να έκαναν τα αδύνατα δυνατά για να το βρουν και να το διαβάσουν. Και όσοι, ακόμα, δεν ήξεραν εκείνα τα πέντε γράμματα, τότε θάπρεπε να τα μάθουν, έστω και μόνον για να διαβάσουν αυτό το βιβλίο.

★

Ο πυρετός. Τι φέρνει τον πυρετό; Να: όταν δεν δώσουμε εμείς με την άσκηση στον οργανισμό μας κάπιες θερμοκρασίες που θα τον καθαρίσουν από τα άλατα, τότε ασφαλώς θα τις δώσει ο ίδιος στον εαυτό του μέσω τής αρώστιας, του πυρετού, επί του προκειμένου.

Και πως πρέπει οπωσδήποτε να υπάρχει ισορροπία μεταξύ ενεργητικής και παθητικής

θέρμανσης, μεταξύ κίνησης και εργασίας, από την μια, και ηλιοθεραπείας ή ατμόλουτρων, από την άλλη.

Ενώ: την ηλιοθεραπεία θα την τακτοποιούσα μάλλον με βάση την γνωστή καμπύλη: δίο, ας πούμε, φορές ως το μεσημέρι και μία φορά το απόγευμα.

Επίσης ένα καλό κριτήριο για την υγία (μου) ή όχι είναι τούτο: η δίψα ή όχι (για νερό).

★

Κι αυτό: ω ρε συγγενείς! Τι προνόμιο κλωτσάτε μακριά σας!

Εκείνοι νομίζουν ότι είναι οι νούσιμοι αλλά η αλήθια είναι πως είναι η κοπριά αυτού του κόσμου. Τι λέω όμως ε; Μ'αυτό προσβάλλω και τις ίδιες τίς κοπριές.

Εντάξει, είμαι χαζός κυράδες μου. Τάχα δεν είστε άξιες να ανεχθείτε ανάμεσα σας έναν χαζό; Θέλετε να είμαι σαν τους άλλους ε; Αν είναι δυνατόν! Πιες τάχα είν'αυτές οι μεγάλες μου αμαρτίες που κάνουν τούς συγγενείς μου να ντρέπονται για μένα και να μην θέλουν να με βλέπουν μπροστά τους;

Ναι! Τόξερα πως έμπαινα σε δύσκολη θέση, και ήξερα πως έβαζα και σας σε δύσκολη θέση. Τι μούτρα θα μου κάνατε και τι κουβέντες θα λέγατε για μένα τάξερα όλα, ναι, αλλά νά: δεν άντεξα να μείνω μακριά από τα παιδιά σας όταν είχα πια ακούσει τις φωνούλες τους.

★

Έτρωγα όταν τηλεφώνησε η Ιουλία. Και μέσ' τα άλλα μούπε να κάνω υπομονή. Και γω ο ηλίθιος στην μοναξιά μου μούρχεται να κλάψω καθώς παίζει στο ράδιο: ζητάς να φύγω, με τον Αλέξανδρο Χατζή.

Τι να κάνω; Αναμασάω μέσα από τα τραγούδια τον πόνο τών ανθρώπων που έζησαν και υπέφεραν κάτω από τον ήλιο.

★

Κάθε Απρίλη, μετά που η πρώτη άνοιξη χάνεται και αρχίζουν να πέφτουν βαριές στην Γη οι αχτίνες τού ήλιου το μιαλό μου γυρνά σε κείνο τον Απρίλη στο Γυμνάσιο στην Πόλη, σε κείνες τις αυλές και σε κείνες τις αίθουσες, σε κείνα τα κορίτσια που αγάπησα κάποτε σαν την ζωή.

Κάτι νύχτες νοσταλγώ σαν πέφτει η νοτιά και από κάπιο παράθυρο φεύγουν κάτι ήχοι βιολιών και κιθάρων, κάτι βήματα και κάτι σκιές κάτω από τα φεγγάρια. Ένα μικρό ραδιοφωνάκι κάποτε από μια Θεσ/νίκη, κάτι εικόνες και κάτι ελπίδες κάτω από τ' αστέρια, και πάντα εκείνο το όραμα που εκείνο τον καιρό δεν είχε ούτε όνομα ούτε μορφή και που όμως έγινε σήμερα ένα μαθηματικό και γεωμετρικό σχέδιο.

★

Στο "χωρίς πλαίσια" ο Λούης Ηγουμενίδης. Τρομερός. Κρίμα που πρόλαβα μόνο το τέλος, κάτι, υπολογίζω, λιγότερο από το μισό.

Κι αυτό σήμερα: αν δεν κινηθείς δεν μπορείς να χαρείς την ακινησία (ξεκούραση) σου κι αν δεν... ψηθείς στον ήλιο δεν μπορείς να χαρείς τούς ίσκιους. Πιό είναι λοιπόν το μέτρο;

26 Απριλίου, Τετάρτη.

Πως σήμερα το μυστικό τής επιτυχίας είναι το νάσαι μεν... σκληρός αλλά και το να έχεις την ευελλιξία να μαλακώνεις μόλις η σκληράδα σου έρθει αντιμέτωπη με μια προϊστάμενη σκληράδα.

Δοκίμασα που λέτε κάποτε να επαινέσω κάπιους βαρείς ανθρώπους για κάπιο ταλέντο τους, στο ποδόσφαιρο, ας πούμε , ή κάπου αλλού (εδώ πρέπει να σημειώσετε πως προτού το δοκιμάσω αυτό δεν ήμουν εντελώς σίγουρος πως η... βαρύτητα τους έφτανε ως εδώ) και όχι μόνο δεν μούπαν ένα ευχαριστώ, όχι μόνο δεν μούδωσαν ένα χαμόγελο παρά πήραν τέτια έκφραση λες και τους έβριζα. Το ύφος τους πρόδινε ολοφάνερα αυτό: έχω εγώ ανάγκη από τον έπαινο σου;

Αλήθια! Είναι κάπιοι άνθρωποι που ψοφάνε για την μικρότερη χειρονομία επιδοκιμασίας από κάπιους αλλ' όμως θα απορρίψουν και τον καλύτερο έπαινο από κάπιους άλλους και θα τον θεωρήσουν προσβολή απλά και μόνο γιατί μπορεί αυτοί που τον δίνουν να είναι είτε ανώνυμοι ή φτωχοί, κοινωνικά ή επαγγελματικά κατώτεροι ή απλά... φτανοί (ελαφρείς).

★

Εσείς μού λέτε: είμαι άσχημος , είμαι γελοίος, είμαι το ένα και είμαι το άλλο. Μπορεί να πάω και πάρα πέρα και να μου πουν χειρότερα, και πάρα πέρα ακόμα χειρότερα. Μπορεί να σας πιστέψω κάπια στιγμή, μπορεί να σας πιστεύω για ώρες, μπορεί να με πείσετε γι' αυτό αλλά μόνο ως την ώρα που θα σταθώ μπροστά στον καθρέφτη. Και τότε το ωραίο, όταν είναι ωραίο, φωνάζει

από μόνο του.

Όπως πάλι μπορείτε να μου λέτε ότι είμαι κακός, ότι είμαι συμφεροντολόγος *κι* ότι είμαι ανισόρροπος. Μπορεί να πάω πάρα πέρα και να μου πουν χειρότερα και πάρα πέρα ακόμα χειρότερα. Μπορεί και εσάς να σας πιστέψω, μπορεί ακόμα να πονέσω και να κλάψω γιατί αισθάνομαι την αδικία.

Στην πρώτη περίπτωση έχω για το σώμα μου έναν καθρέφτη και κει βλέπω πως έχετε λάθος. Όμοια έχω και στην δεύτερη περίπτωση έναν καθρέφτη μέσα μου και εκεί κοιτάζω την ψυχή μου. Λίγες ώρες μοναξιάς είναι αρκετές για να κοιταχτώ όσο χρειάζεται. Πιστέψτε με λοιπόν: εγώ την ξέρω την ψυχή μου καλύτερα από σας. Και σας λέω λοιπόν: κάνετε λάθος άνθρωποι. Οι καθρέφτες μου όλοι δεν μπορούν να κάνουν λάθος: κάνετε λάθος άνθρωποι.

★

Η πρώτη μέρα σήμερα στο μεροκάματο, μετά τον Πωμό. Μάστρος και πάλι ο Γιαννής, ο ... υπαρχηγός, και βοηθοί του ο Πάμπος και ο Τάσος. Σιδεράς ο Ιγνάτιος, όλοι μια παρέα. Χώρος εργασίας η Κινούσα.

Θυμήθηκα πάντως τούς καιρούς όπου δουλεύαμε πάλι μαζί κάπου στα Λουτρά τής Αφροδίτης. Τους το φώναξα: χαίρομαι πολύ που είμαι ξανά στην παρέα σας.

Το απόγευμα, πάνω στην κουβέντα, μού είπε ο Τάσος πως κάπιοι διαδίδουν πως γαμάω κατσίκες. Το φαντάζεστε;

Ένας μάλιστα, έλεγαν, υποψήφιος πρόεδρος προτάθηκε από κάπιον σε μια συγκέντρωση που είχε κάνει στην Πόλη να κάνει συνεργασία με μένα και εκείνος είπε: θα κάνω συνεργασία με εκείνον που εβούραν τές κουβέλλες; (τάχα για να τις πηδήξω).

Δεν θα κάτσω βέβαια να σχολιάσω τίς ρήσεις τών ανόητων (θα ξέρουν, προφανώς, εξ ιδίων για να το λένε).

Θα πω μόνο εκείνο που έλεγα κάποτε στον Σάβα για τον Ευστρατίου. Υπενθυμίζω: σύντομα θα καλεί θεούς και αγίους και θα ορκίζεται πως ουδέποτε έχει πει τέτιο πράγμα.

Αυτός, εν πάση περιπτώσει, ο φίλος είναι ο Πρόδρομος Μαρίνου και ένα φυλλάδιο του μού το είχε δώσει ο Στέλιος σε κείνον τον κτηνιατρικό σταθμό στην Πόλη πριν κανένα 20ήμερο και το διάβαζα ανηφορίζοντας με τα πόδια κατά το χωριό. Το βρήκα, τω όντι, διασκεδαστικό, τουλάχιστον... αντιαγχωτικό. Σπάνια πέφτουν στα χέρια σου τέτια φυλλάδια.

Αυτά τέλος πάντων για το ... κουτσομπολιό. Δεν θέλω δα να το κάνω και... σήριαλ. Στο μεταξύ περιμένω ακόμα το φυλλάδιο από το τυπογραφείο και τότε η πρώτη μου κίνηση για την επερχόμενη μάχη θα είναι σύντομα γεγονός.

Θα σας πω κι αυτό: αγαπώ και πονάω τον Χριστό τών Ευαγγελίων αλλ' όμως μισάω και απεχθάνομαι τον Χριστό τών ιερέων του, εμμίσθων ή μη, και εκείνον τον Χριστό που θα θέλανε αυτοί να έρθει για να κρίνει τούς ανθρώπους .

Κι αυτό: αφού ακόμα και οι πλέον εκλεκτοί του (ο Σαούλ, ο Δαβίδ, ο Σολομών) δεν στάθηκαν ικανοί να κρατήσουν τις απαγορευτικές περί έρωτος εντολές του, τότε γιατί άραγε δεν σκέφτηκε πως ίσως να έδωσε λάθος εντολές;

Ύστερα, άραγε, με τον Χριστό ήθελε να προσφέρει ένα αντιερωτικό πρότυπο; Ε; Τι στο διάολο μήνυμα ήθελε να δώσει; Καλή η ανεξικακία, καλή η ανοχή, καλή η συγνώμη και η αγάπη που εδίδαξε αλλά εγώ προσωπικά δεν θεωρώ ότι ταιριάζουν και τόσο με το "ού μοιχεύσεις". Τι διάολο αγάπη θάν' αυτή χωρίς χάδια, χωρίς φιλιά, δίχως έρωτα και δίχως... φαντασιώσεις; Πώς αλλιώς μπορώ να αγαπήσω ένα κορίτσι στον ανθό τής νιότης του και πώς μια γυναίκα στο απόγειο τής ωραιότητας της; Βλέπεις, το "αγαπάτε αλλήλους" έχει πολλές διαστάσεις. Έναν άντρα ή ένα αγόρι, έναν πατέρα ή μια μάνα μπορεί να τους αγαπάω χριστιανικά (ή ... πλατωνικά) αλλά δεν μπορώ να κάνω το ίδιο μ' αυτά τα ολόδροσα κορίτσια που πατούν την Γη και γεύονται τούς καρπούς της.

★

Την γνώμη μου για τον Χριστό; Πιόν Χριστό; Πιόν απ' όλους; Τον Χριστό τού Κωστή ή του Παναή; Τον Χριστό τής Τταλλούς ή της Μαρικκούς; Τον Χριστό τής Μερκούρη ή της Κατσελλή; Του Ντοστογιέφσκη ή του Αρχιεπισκόπου; Ενός ρωμαλέου εφήβου ή μιας άρωστημένης γριάς; Μιας "Φόνισσας" ή μιας Τερέζας; Που αν τον εξευτέλισαν μια φορά οι άνθρωποι όσο ζούσε, όμως μετά τον θάνατο του τον εξευτέλισαν χιλιάδες φορές.

Έγινε τέτιο μπέρδεμα με τ' όνομα του που δεν ξέρει πια κανείς πιός είναι ο Χριστός. Μακάρι νάξεραν πιός είναι ο εαυτός τους.

Ο Χριστός έγινε προϊόν για (εσωτερική) κατανάλωση. Μόνο που δεν τον εκμεταλλεύτηκε η διαφήμιση. Αλλά θα μου πείτε: τα Χριστούγεννα τί είναι; Το Πάσχα μήπως;

Κι ολ'αυτά χωρίς να λογαριάσουμε τίς αντινομίες τών πράξεων και των λόγων του (πάντα αναπόφευκτες γιατί ποτέ ο άνθρωπος δεν είναι απλά το ένα ή το άλλο άλλά κάτι το σύμμικτο) και χωρίς να λογαριάσουμε το ενδεχόμενο να έχουν παραποιηθεί τα έργα ή τα λόγια του, το να έχει προστεθεί ή αποσιωπηθεί κάτι κτλ κτλ.

Θα επαναλάμβανα αυτό: τι ζητάτε ανάμεσα στους νεκρούς;

Κι αυτό: στηριχτείτε στον "εν ζωή" λόγο μέσα σας άνθρωποι. Από κει περνά και έρχεται η αλήθια.

★

Αυτό που δεν μπορώ να καταλάβω είναι το πώς μπορούν να συνυπάρχουν εκείνες οι πόλεις τών οποίων οι διαστάσεις υπάρχουν στον Ιεζεκιήλ (καθώς επίσης η μαρτυρία για τα θεμέλια τους), με ένα καθεστώς ατομικής ιδιοκτησίας, δουλείας και γάμου. Αρκετά παίξαμε όμως το κορόϊδο. Ως εδώ!

★

Μου λές για το "ού μοιχεύσεις" κτλ. Σου υπενθυμίζω ότι αυτή είναι μια εντολή τής ίδιας περιόδου με το "οδόντα αντί οδόντος", της ίδιας περιόδου όπου απαγορεύονταν οι προβλέψεις τού καιρού και του μέλλοντος, η παραβίαση τού Σαβάτου και η κατανάλωση χοιρινού, της ίδιας περιόδου όπου απαγορευόταν ο γάμος με γυναίκες από άλλους λαούς και όπου η εξαγορά τών αμαρτιών επιτυγχανόταν μόνο με την προσφορά στον Θεό βοδιών, τράγων και... τρυγονιών. Της ίδιας περιόδου με την "ακροβυστία" και της ίδιας περιόδου όπου ο Θεός τιμωρούσε τα παιδιά για τα κρίματα τών γονιών τους ως τέσσερις γενιές. Και όλ'αυτά περιεχονται σ' έναν κώδικα όπου η δουλεία εκλαμβάνεται ως κάτι το αυτονόητο και όπου οι άνθρωποι πωλούνται και αγοράζονται όπως οι πραμάτιες.

Αναμφίβολα όμως μέσα σ' αυτό τον κώδικα υπάρχουν και καλές (διαχρονικές) εντολές, καλές και για τότε και για τώρα.

★

Εξ αφορμής τού Malcolm X: αν εκείνη την περίοδο είχαν οι μαύροι την τεχνολογία τι θα κάνανε στους λευκούς; Τι κάνουν τώρα στους ασθενέστερους αδελφούς τους; Τι κάναν οι κίτρινοι στους κίτρινους; Ή μια φυλή μαύρων ή κόκκινων σε μια άλλη;

Τι κάναν ακόμα λευκοί σε λευκούς και και και. Το θέμα είν' αυτό: το δίκαιο (και το χρώμα ασφαλώς και και και) τού ισχυροτέρου. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε το γεγονός ότι σκοτώθηκε από μαύρους.

Γνωστά βέβαια αυτά. Εγώ προσωπικά τάπα και τα ξανάπα. Ως εδώ όμως.

★

Κι αυτό: με πόση, διάολε, ευκολία μπαίνουν οι κολόγηροι στα ράδια και στην τηλεόραση. Ούτε εξουσία νάταν!

Όπως προχτές: ορθοδοξία και οικολογία. Αραγε θ ' ακούσουμε και γι' αυτό: ορθοδοξία και ποδόσφαιρο;

Και κοίτα πώς ερμηνεύει τώρα εκείνο το απόσπασμα : θα σας στείλω τον Παράκλητο. Για κεινον αυτό το θέμα κλείνει με την Ανάληψη. Ουαί όμως, ουαί!

★

Ενώ σκέφτομαι και την ηλιοθεραπεία έτσι: μισός χρόνος στον ήλιο, μισός στην σκιά. Όπως: νύχτα- μέρα.

Το βράδυ πάντως με καθήλωσε η Λυσιστράτη (η Τζένη Καρέζη) μπροστά στην τηλεόραση. Θεοί!

27 Απριλίου, Πέμπτη.

Έτσι: άραγε νάναι κι αλλού τόσο γλυκά τα πρωινά τού Απρίλη, να κυλούν, άραγε, κι αλλού τόσο γλυκές οι αναμνήσεις; Νάναι και κει γλυκά τα όνειρα;

Νά, πως βρέθηκα έτσι ξαφνικά σε κείνο το Δημοτικό. Ήταν απόγευμα και παίζανε τα παιδιά. Θυμάμαι πιο πολύ την Σαβίνα.

Τους λέω λοιπόν: άραγε είναι καθαρό το γήπεδο;

Σαν είδα πως δεν ήταν καθαρό, τούς λέω πάλι: άντε, φέρτε χτενιές να το καθαρίσουμε. Και τρέξανε όλα να φέρουν χτενιές.

29 **Απριλίου**, Σάβατο.

Πέντε και μιση η ώρα, πρωί. Και σήμερα ετοιμάζομαι για δουλιά. Ξύπνησα μάλιστα 40 λεπτά πριν χτυπήσει το ξυπνητήρι και έβαλα κάτι κουμπιά σ' ένα πουκάμισο τής δουλιάς.

Ενώ θα σημείωνα και για τους εφέδρους ψες. Έχουν άσκηση και στρατοπέδευσαν έξω από το χωριό. Είχαν μάλιστα περάσει κάποιοι από δω και τους έδωσα κάτι φυλλάδια. Ύστερα ήρθε ο Πέτρος (γνωστός και φίλος από τον στρατό) και μου είπε ότι με θέλουν οι έφεδροι για να με γνωρίσουν και να με ακούσουν. Μέσα μου είχα μια λαχτάρα γι' αυτό, για το τι θα τους έλεγα κτλ. Το κεφάλι μου γέμισε με σκέψεις και πάσκιζα να λύσω, αν ήταν δυνατόν, μέσα σε μιά-διό ώρες, ως την ώρα δηλαδή που θα πήγαινα να τους βρω, όλα τα μυστήρια τού παρελθόντος και του μέλλοντος που δεν έχω καταφέρει να λύσω σε μια ζωή.

Έτσι σκεφτόμουνα, την ίδια μάλιστα στιγμή που κάτι άλλο μέσα μου μού έλεγε: κάτσε ρε μαλάκα. Θα πας εσύ και κανείς δεν θα έχει ιδέα. Και όντως: έγινε το δεύτερο. Πήγα εκεί και... (η συνέχεια μετά)[65].

30 **Απριλίου**, Κυριακή.

Θα σημείωνα την Πέμπτη για τα αγκαλιάσματα τής κορούλας μου και για τον Νικόλα, τον γιό τής κοινωνικής λειτουργού. Τον είχε φέρει προχτές και παίξαμε μαζί. Ήταν ένα υπέροχο αγοράκι εννέα χρόνων και το συμπόνεσα πολύ, έτσι όπως συμπόνεσα (πια) και την μάνα του, οτιδήποτε άλλο κι αν είχα νιώσει ως τότε για κείνην.

Μάλιστα μού περνά και η σκέψη πως τον έφερε για να δω πως είναι και κείνη μια μάνα, έχει ένα παιδί σαν και τα παιδιά μου και πως θα πρέπει να το σκεφτώ ξανά πριν αποφασίσω οριστικά για την τιμωρία της.

Και, όντως, τα κατάφερε.

★

Ένα όνειρο ψες: πως πήγαινα να δω τον Τάκη τον Ευδόκα. Και το σκεφτόμουν όπως και τότε: κοίταξε πού με οδηγούν; Τι θα σκεφτούν για μένα όσοι με δούν να κάνω επίσκεψη σ' έναν ψυχίατρο;

Και η κορούλα μου ψες σε κάτι όνειρα, κάτι παιδούλες και κάτι πύλες και πύλες τού Παραδείσου.

Αχ! Τι όνειρα θα κάνει τέτια πρωινά το κοριτσάκι μου!

Το τραγούδι: τα γλυκά μου βασανάκια τ' ανοιξιάτικα, μού ραγίζουν την καρδούλα Κυριακάτικα...

Μάιος 1995

1η **Μαΐου**, Δευτέρα.

Μια σκέψη από χτές: πως μπορεί να ανήκει στο μέτρο για το στομάχι το να δουλεύει 12 ώρες και 12 ώρες να ξεκουράζεται. Εάν εγώ του δίνω έντεκα ή δέκα ή εννέα ώρες ξεκούρασης τότε, όταν αυτό γίνεται επί καθημερινής βάσης, θα υπάρξει πρόβλημα.

Θα πρότινα αυτές τις ώρες για φαγητό: 8 -1-7 ή , έστω, 8-1½ (ή 2) - 8.

6 **Μαΐου**, Κυριακή, βράδυ.

Το τέλος τριών ημερών ασταθούς καιρού ενώ πέρασαν στο μεταξύ δίο βδομάδες στην δουλιά.

Και τώρα αυτό που ηύρα στον Πλούταρχο (περί Ίσιδος και Οσίριδος):

...Αλλά θα έλθη χρόνος υπό της μοίρας ορισμένος (μια σχετική σημείωση λέει: ο υπό της μοίρας ορισμένος χρόνος είναι το τέλος δώδεκα χιλιάδων ετών. Κατά την παρσικήν θεολογίαν το

κράτος τού Αρειμάνιου θα καταστραφεί από τα κακά τα οποία αυτός ούτος θα φέρει εις τον κόσμον εις τον οποίον μόνον ασκεί την δύναμιν του ώστε το ίδιον του το κράτος με τα κακά αυτά θα συντρίψει. Ο θάνατος ελευθερώνει τούς δικαίους και εξαντλεί την κακίαν και την δύναμιν τού διώκτου των) κατά τον οποίον ο Αρειμάνιος θα φέρει εις τον κόσμον την πανώλην και την πείναν και υπ'αυτών και αυτός θα απολεσθεί και θα εξαφανισθή. **Τότε δε η γη θα γίνει επίπεδος και ομαλή, οι δε άνθρωποι ευτυχείς πλέον και ομόγλωσσοι θα ζουν όλοι έναν και τον αυτόν βίον και θα έχουν μίαν και την αυτήν κυβέρνησιν.** Ο δε Θεόπομπος λέγει ότι κατά τας δοξασίας τών μάγων εναλλάξ επί τρεις χιλιάδας έτη ο ένας μεν από τους δίο αυτούς θεούς υπερισχύει, ο δε άλλος υποτάσσεται, επί άλλας δε τρεις χιλιάδας έτη μάχονται και αγωνίζονται εναντίον αλλήλων και ο ένας καταστρέφει τα έργα τού άλλου, τέλος δε θα νικηθεί ο Άδης και τότε οι άνθρωποι θα είναι ευδαίμονες, δεν θα έχουν ανάγκη από τροφή και το σώμα των δεν θα ρίπτει σκιάν, ο δε θεός ο οποίος θέλει επιτύχει αυτά τώρα ησυχάζει κι αναπαύεται αλλ' επί τίνα μόνον καιρόν, άλλως τε όχι μακράν δι' έναν θεόν, αλλά μετρημένον, όπως είναι ο του ύπνου τού κοιμωμένου ανθρώπου.

Πιο κάτω: η γένεσις και οργάνωσις τού κόσμου τούτου είναι μεικτή, προελθούσα από δυνάμεις αντιθέτους μεν, όχι όμως ισοδυνάμους αλλ'επικρατεί η καλυτέρα. Εν τούτοις είναι αδύνατον να εξαλειφθή τελείως η δύναμις εκείνη η οποία είναι η αρχή τού κακού διότι είναι ισχυρώς προσκεκολλημένη εις το σώμα και εις την ψυχήν τού σύμπαντος και συνάπτει διαρκώς φοβερούς αγώνας με την αρχήν τού καλού.

Κάτι ακόμα: Ωρομάζης ή Ωρομάσδης είναι η υπέρτατη θεότης τών αρχαίων Περσών και συμβολίζει το αγαθόν πνεύμα. Αυτός εδημιούργησε το καλόν και φωτεινόν τμήμα τού σύμπαντος. Αρειμάνιος δε είναι το πνεύμα τού κακού το οποίον εν τέλει θα κατανικηθεί υπό του Ωρομάσδου και τότε ο κόσμος θα μεταβληθεί εις Παράδεισον.

Ο Πυθαγόρας και οι αριθμοί. Κι ολ' αυτά σε συνδυασμό με τον Κριτία, την Αποκάλυψη και το Κοράνι.

8 Μαΐου, Δευτέρα.

...Και τους έκαψε. Η εποχή τού (πλήρους) εξανθρωπισμού τού Θεού αργούσε ακόμα.

Κοιτάξετε να δείτε: ο Θεός αφού έκανε και έφτιασε και αφού είδε και απόειδε, αποφάσισε κάπια μέρα να... ησυχάσει (αφυπηρετήσει). Εκεί στην ησυχία του θα είδε με περισσότερη ψυχραιμία τα πράγματα, άνοιξε ξανά και ξανά τα βιβλία τής ζωής τών ανθρώπων εκείνων που κάηκαν από την φωτιά του και θα είδε ασφαλώς τό τι έχει κάνει σε τόσα και τόσα αθώα παιδιά που , στο κάτω-κάτω, σε τι έφταιξαν για να πεθάνουν; Αφού το ήξερε κι αυτός: σκυλλί, γατί σου και παιδί σου, όπως τα θέλεις κάνουν...

Θα τα σκέφτηκε λοιπόν, θα τα ξανασκέφτηκε και δεν αποκλείεται να κατέληξε σ' αυτό: ρε, μπας και έκανα λάθος; Μπας και τα θαλάσσωσα;

Ενώ είναι κι αυτό: αυτοί και εκείνοι οι Θεοί ήταν απεσταλμένοι από την πατρίδα τους και είναι πιθανόν να μην ήταν τόσο καλοί στο να δίνουν ηθικούς νόμους όσο ήταν καλοί στην αντοχή στα μεγάλα ταξίδια και στο πιλοτάρισμα. Υπόψιν και η Φαλλάτσι στο βιβλίο της "αν ο ήλιος πεθάνει". Εκεί οι αστροναύτες ήταν δοκιμαστές αεροπλάνων.

Από την πατρίδα τους στο μεταξύ παρακολουθούσαν τα έργα τους. Τους ανακάλεσαν λοιπόν πίσω, τους κατσάδιασαν- ενδεχομένως-και έστειλαν άλλους πίσω τους, κι ύστερα άλλους κι άλλους ώσπου μπούχτησαν πια και αποφάσισαν να αφήσουν τον άνθρωπο μόνο του. Στο κάτω κάτω μπορούσαν να ρυθμίσουν τα γεγονότα και αλλιώς. Ας προίκιζαν κάπιους ανθρώπους με κάπια ταλέντα κι ας τούς ενέπνεαν με αυτόν και με εκείνον τον τρόπο και ας άφηναν σ' αυτούς το χρέος να οδηγήσουν τον κόσμο.

11 Μαΐου, Πέμπτη.

Οι Ειδήσεις μου: προχτές ήρθε ο Παντελής, γαμπρός κι αυτός, από την Αφρική.
Το βράδυ κοιμήθηκε στο σπίτι μου και το πρωί προτού φύγει μού έδωσε 40 λίρες για τα ... παιδιά.

Κατά τ' άλλα: εχτές δεν δούλεψα. Σήμερα όμως πήγα στην δουλιά (δεν μου είχε πει κανείς να μην πάω). Ο Πάμπος μούκανε κάτι σκηνές που του άξιζαν ένα καλό ξύλο. Και ο Ιγνάτιος ύστερα μούκανε χειρότερα.

Το πράγμα άρχισε εντελώς ξαφνικά εκεί όπου επενέβηκα για να διορθώσω μια ασυνταξία

του.

Έλεγε λοιπόν ο Ιγνάτιος στον Αντώνη: επί παραδείγματος χάριν. Τότε εγώ είπα: ή θα πεις "επί παραδείγματος" ή "παραδείγματος χάριν". Έγινε έξαλλος γιατί να του μιλήσω εγώ αφού εκείνος δεν μου μίλησε. Μάλιστα με απειλούσε πως αν του ξαναμιλήσω θα κατεβεί (ήταν εκείνος στην ταράτσα και γω κάτω στο πάτωμα και καθάριζα κάτι μορίνες) και θα μου σπάσει την κεφαλή.

Έτσι το σκεφτόμουν: είσαι τελιωμένος. Χρειάστηκε προσπάθεια για να μην γίνω καπνός. Τελικά κρατήθηκα ως την μία που τέλιωσαν οι μορίνες και οι κλαβέτες και ύστερα έφυγα για την άλλη δουλιά στα ανατολικά τής Κινούσας. Ο Γιαννής είχε κάτι μούτρα λες και έβαλα το χέρι μου στην τζέπη του και τον έκλεψα.

Ω! Και τα σκεφτόμουν όλα τούτο το απόγευμα και αναρωτιόμουν αν θα τους άξιζε να δουλέψω ξανά μαζί τους. Από την μια να θέλω τα λεφτά και από την άλλη να θέλω τις συνήθειες και την υγία μου. Από την μια να σκέφτομαι πως δεν θα μπορούσα να τους αντέξω άλλο και από την άλλη να επιμένω πως πρέπει να κρατηθώ.

Υπόψιν πάλι και κείνα τα κλάματα ψες στην αποβάθρα για κείνη την κορούλα μου. Την ανάμνηση εκείνου τού καραβιού που άφηνε πίσω τα ακρογιάλια τής Πάφου και έφευγε εκείνον τον Οκτώβρη για την Ελλάδα και τ' όνομα της βαθιά μέσα στα σπλάχνα μου.

Και σήμερα να την αγκαλιάζω και να μ' αγκαλιάζει και ν' απορώ όπως τότε: πώς μπορώ και ζω χωρίς εκείνην;

★

Κι αυτό: σας είπα: εγώ δεν είμαι κτηνοβάτης. Δεν μπορώ να πηδήξω έναν άνθρωπο που έχει περισσότερα γουρουνίσια (ή και γαϊδουρίσια) χαρακτηριστικά από τα ίδια τα γουρούνια.

12 Μαΐου, Παρασκευή.

Εκείνο το αγοράκι από τον Πωμό χτες το απόγευμα στο βενζινάδικο τού Δημήτρη. Από κείνα τα πρόσωπα που με γεμίζουν με πανικό και με ελπίδα. Σάστισα μπροστά σε τόση ομορφιά. Ήταν τόσο αγαπημένο.

Και εκείνο το "σκάνδαλο" πριν κάτι μέρες στην τηλεόραση, εκείνα τα πισινά της και τα πισινά τής Αντρούλλας στο όνειρο εκείνης τής νύχτας, εικόνες δηλαδή που με γέμισαν με την νοσταλγία τού Παραδείσου.

★

Ανηφόριζα μετά τις τρεις μ' ένα κοντό παντελόνι και με τον τροχό πίσω μου κατά την Κινούσα. Θυμήθηκα την Ισμήνη όταν μου έλεγε χτες πως περιμένει να της στείλω το δικό μου μήνυμα σαν απάντηση εκείνου τού δικού της τότε.

Με δυσκολία κράτησα τα κλάματα.

Στην κατηφόρα την σκεφτόμουν και πάλι, σκεφτόμουν εκείνο το μήνυμα που περιμένει, σκεφτόμουν όλα τα παιδάκια και όλους τούς ανθρώπους σ' αυτή την Γη που περιμένουν ένα μήνυμα, ένα μήνυμα σωτηρίας, ένα μήνυμα ελπίδας, ίσως, ένα μήνυμα αγάπης ίσως, νάναι κάτι, κάτι τελοσπάντων.

Με τα δάκρυα κατηφόριζα και με την σφραγίδα τής νίκης καρφωμένη στο στήθος μου. Πάντως το σκεφτόμουν εκείνο το μήνυμα που θα ήταν αντάξιο της, έφερνα στον νου μου κάτι σκεψούλες ενώ έμπαινα και στον πειρασμό να την παρηγορήσω με κάτι τραγουδάκια. Σαν: ήταν πρωί στα μάτια σου.

Ή σαν: σ' αγαπώ! Τι μπορώ ακριβέ να σου πω...

★

Πήγα σήμερα ως την Πόλη, λίγο περπατόντας και λίγο τρέχοντας, και έφερα το αυτοκίνητο. Η Ισμήνη δεν είχε πάει στο σχολείο γιατί ήταν λίγο άρωστη. Την είδα λίγο εκεί στην άκρη τού δρόμου, της έδωσα κάτι φιλάκια και κάτι αγκαλίτσες, λίγη αγάπη και λίγη φρέσκια αναρή. Πόσο χάρηκε το κορίτσι μου! Θυμήθηκε μάλιστα την εποχή όπου έτρωγε αναρή στην Μακούντα.

Ω, σ'αγαπώ γλυκιά μου, σ' αγαπώ πολύ. Είσαι η γυναίκα που δεν με γέλασε ακόμα και θα σ' το γράψω κι αυτό στο μήνυμα μου.

★

Κατηφόριζα μετά τις 9 κατά την Λίμνη κλαίοντας και τραγουδόντας: πού νάβρω ταχυδρόμο να σου στείλω; Κτλ κτλ.

Είχα κατάμπροστα μου το φάντασμα εκείνης τής κορούλας μου, το πρόσωπο της το

αγαπημένο. Είχα αριστερά το φάντασμα μιας Ευτυχίας και δεξιά το φάντασμα μιας Σαβίνας. Είχα το φως τού φεγγαριού και το αγέρι τού Μάη, είχα τα 12 χιλιάδες χρόνια τού κόσμου στο κεφάλι μου και στην γροθιά μου είχα την νίκη. Και τα παιδιά που πεθαίνουν τα είχα κι αυτά, τα παιδιά που πεινούν, τα παιδιά που διψούν. Είχα εσένα κι είχα εμένα, είχα την θάλασσα και τα βουνά, τις εικόνες μιας καινούριας Γης.

★

Αγάπησα τα βραδινά περπατήματα τού Μάη, με το φεγγάρι και με τους μακρινούς μεγάλους ήλιους, με το αγέρι που χαδεύει γλυκά το πρόσωπο, με την δροσιά πάνω από τα σπαρτά και πάνω από τα ξερόχορτα, με τα αρώματα τών όχθων και με την ελπίδα τών απελπισμένων.

Αγάπησα την Γη, κι αυτήν που φεύγει κι αυτήν που έρχεται, αγάπησα τον κόσμο, κι αυτόν που φεύγει κι αυτόν που έρχεται. Αγάπησα την ομορφιά, κι αυτήν που φεύγει κι αυτήν που έρχεται. Αγάπησα τις αναμνήσεις κι όλα τα δάκρυα που έφεραν μαζί τους, αγάπησα τα κορίτσια δίχως όνομα, αγάπησα τα βήματα μου, τον μόχθο και την ανάσα μου, αγάπησα τούς χτύπους τής καρδιάς τού οδοιπόρου και την συννεφιασμένη του φιγούρα μέσα στην νύχτα.

13 Μαΐου, Σάβατο.

Σχεδόν 11. Στις αγγαριες και σήμερα ενώ πήρα τώρα την πέννα για κάτι προ- χτεσινό. Να, είχα δει κάπιον να καπαρδίζει μέσα στο αυτοκίνητο του και σκέφτηκα αυτό: πως αυτοί νιώθουν τόση περιφάνια για το αυτοκίνητο τους λες και το έχουν κατασκευάσει οι ίδιοι.

25 **Μαΐου**, Πέμπτη.

Τώρα ξαφνικά παίρνω την πέννα για τούτη την σκέψη: πως ο Θεός αποστρέφεται την ευλάβεια και την πίστη τών παλαβών και ασφαλώς είναι τελείως αδιάφορος για την ηθική τών γαϊδουριών.

Στο μεταξύ είχα βγάλει ένα καινούριο φυλλάδιο την περασμένη βδομάδα και το μοίρασα στον κόσμο από την Λάρνακα ως τον Αστρομερίτη. Πρόκειται για το σχέδιο τής Πόλης και της Υπαίθρου, ένα σχέδιο που όταν με ρωτούσαν "τι είναι;" έλεγα: είναι σχέδιο διακυβέρνησης τού πλανήτη.

Έβγαλα το ίδιο ακριβώς και στα αγγλικά. Από τις 3.000 στα ελληνικά μού σώθηκαν μόλις καμιά 20αριά ενώ από τα 1.000 στα αγγλικά θα έχω ακόμα σχεδόν τα μισά.

Από την Πέμπτη το απόγευμα που επέστρεψα παραδόθηκα στα χαμαλίκια, πρώτα στης Στασούς στην Πάφο κι ύστερα στα δικά μου ενώ χτές (μόνο) δούλεψα για τον Μάρκο στην Αργάκα. Σήμερα δεν δουλεύουμε γιατί έχει κάτι διαφορές με τον μάστρο του (τον Πούμπουρα) στην πληρωμή. Και εδώ αναποδιές δηλαδή, ενώ ο άλλος μάστρος μου (ο Γιαννής) θα με γυρέψει ακόμα.

Αυτά με τους ανθρώπους.

Τα αισθήματα μου βέβαια αυτών των ημερών είναι μια άλλη ιστορία που απο- σιωπήθηκε χάριν τού αγώνα για το χρήμα.

Ένα άλλο γεγονός: προχτές απέσυρα άλλες 200 λίρες από τις οικονομίες μου στην τράπεζα για κάτι λάστιχα, σωλήνες, μίξερ, καρέκλες κτλ και μου απέμειναν και δεν μου απέμειναν μόλις 140. Είμαι περίεργος πάντως - και ανήσυχος - για την συνέχεια.

Στο μεταξύ έχω νοικιασμένα όλα τα σπιτάκια μου (πέντε στον αριθμό) ενώ νοικιάζω και εκείνο τής μάνας μου στον Μάρκο. Θα τα καταφέρω όμως να βάλω στην μπάντα ως τον Φλεβάρη-Μάρτη καμιά χιλιάδα για την προεκλογική μου εκστρατεία ή θα κωλώσω;

Ακόμα κάτι: δανείστηκα (και το αγόρασα την άλλη μέρα) τις "προφητείες μετά τον Νοστράδαμο" και έπεσα απάνω τους. Βρίσκομαι στις τελευταίες (40) σελίδες του.

Συγχρόνως διάβαζα και ένα τριπλό OPEN τού '92 που πήρα από την Λευκωσία. Το σχόλιο μου: αυτά τα περιοδικά είναι τα πιο σοβαρά και, το κυριότερο: δεν χάνουν ποτέ την αξία τους.

28 Μαΐου, Κυριακή.

Κατηφορίζοντας με τον τροχό από την Κινούσα (γιατί πέρασα από χτές στα γυμνάσια κόβοντας την φόρα σε μια καλπάζουσα κόλαση): πως αυτή θάναι πιο πολύ μια αποκάλυψη τού (πραγματικού) εαυτού σας (της ψυχής και του σώματος σας) παρά τού Θεού (θα σας βοηθήσει σ' αυτό" το πνεύμα τής αλήθιας") και μέσα απ' αυτή την αποκάλυψη θα έρθει μετά και η αποκάλυψη

τού ίδιου τού Θεού.

Και πως αυτή εδώ είναι η κόλαση και αυτήν ακριβώς επιθυμεί ο διάβολος. Ένας πυρηνικός όλεθρος με τα εκατομύρια τούς θανάτους θάταν ένα τίποτα μπροστά σ' αυτή την καθημερινή δυστυχία τού ανθρώπου, έστω και αν αυτή έχει για σκηνικό της πολυτελή ανάκτορα ή όχι, πλούσια τραπέζια ή όχι.

ΚΙ αυτό: πως για μένα μια προφητεία υπάρχει: αυτή που ξεκινά από την καρδιά μου και περνά μέσα από το κεφάλι μου και καταλήγει εδώ, μέσα στην γροθιά μου.

★

Το χτεσινό δειλινό εκεί στην αποβάθρα, τα αγόρια στην αποβάθρα και τα κορίτσια (η Αθηνά με κείνες τις δίο φίλες της), τα παιδιά μου και οι πόθοι τών παιδιών μου (μεγάλωσαν πια και σύντομα θα ψάχνουν για τον έρωτα), εγώ και ο Ηρόδοτος (ο ιστορικός) στην αποβάθρα, η αμμουδιά πιο πέρα και ύστερα ο γυρισμός μέσα από το μεταλλείο ως εκείνη την λίμνη κατά την Κινούσα, το κρύο τού δειλινού, οι συγκινήσεις και ο αγώνας μου, ο Μάης στις τελευταίες του ώρες και αυτά «τ' αδέρφια μου οι άνθρωποι», εκείνη η κουβέντα ενός ανώνυμου αδερφού μου σε μια απρόσμενη στιγμή στην πλατεία τής Πόλης, η ευγνωμοσύνη μου γι' αυτό, τα βήματα και τα φύλλα στο χώμα και μέσα στο κεφάλι μου εκείνος ο άλλος Μάης που θα φέρει στην Γη εκείνη την παντοτινή άνοιξη.

★

Πάλι σ' ένα περπάτημα το απόγευμα κατά τους δρόμους τών γυρογιαλών: πως αυτές τις μέρες πόνεσα πολύ, έκλαψα και έπληξα πολύ. Έναν ολόκληρο Μάη να γυρεύω την αγάπη και αντί για την αγάπη να βρίσκω την στάχτη.

Ιούνιος 1995

2 **Ιουνίου**, Παρασκευή.

Πέρασε η Ανθή από την δουλιά, η κορούλα τού Γιώργου. Ήρθε ο μπαμπάς της να φέρει τσιμέντα και την είχε συνοδηγό. Ω! Κι όπως άλλοτε ήθελα νά'παιρνα κάπιους δρόμους και να φώναζα: Ανθή, σ' αγαπώ. Έλα να σε παντρευτώ σ' έναν άλλον ουρανό. Κτλ κτλ.

Και χτές στο Δασάκι και στην Πόλη με τα παιδιά (αχ, αυτά τα παιδιά με λατρεύουν) και με τον Γιάννο και με την Ερμολία.

Τούτο το δειλινό, μετά την δουλιά, πήρα τούς δρόμους τών βουνών με την τσάντα στον ώμο για λίγα αρώματα βουνίσια τού Ιούνη.

★

Πως είναι φορές όπου εκεί ακριβώς όπου δηλώνεις δημοσίως την σιγουριά σου για μια άποψη, τότε ακριβώς θέτεις και τα θεμέλια τής αμφισβήτησης της. Γιατί σίγουρα η δημοσιοποίηση μιας θέσης και μιας άποψης αποτελεί μεγάλο βάρος και μεγάλη ευθύνη. Αυτή λοιπόν η υποχρέωση για μια επανάληψη, για μια επανεκτίμηση και για μια επαλήθευση αποτελεί συχνά την βάση για τις πιο ατράνταχτες θέσεις. Γιατί σίγουρα ένας υπεύθυνος άνθρωπος δεν μπορεί να πέφτει διό και τρεις φορές στο ίδιο λάθος.

★

Ω! Και το ψεσινό όνειρο! Πως με πλησίασε, επιτέλους, μια γυναίκα, ένα από κείνα τα ολόδροσα κορίτσια, κι ήθελε να μοιραστεί μαζί μου τις μέρες της που της απέμειναν στην Γη. Ξύπνησα αργά μ' ένα παράπονο ενώ ο ήλιος είχε στο μεταξύ ανατείλει για τα καλά (ο ήχος τού ξυπνητηριού δεν ήταν φαίνεται αρκετός για να με ξυπνήσει). Σηκώθηκα στα γρήγορα, πλύθηκα στα γρήγορα, ετοιμάστηκα και έφυγα για την δουλιά περπατόντας και προγευματίζοντας. Ήμουν στην Αργάκα στις 7 και 40.

★

Αυτό: εποχή τών δορυφορικών καναλιών. Κι όμως ο Ούτοπος πολεμάει ακόμα με τα φυλλάδια.

Κι αυτό, έστω κι αν μιάζει με διασκευή κάπιου παλιού: το τι απασχολεί τα κεφάλια τών ανθρώπων εγώ το ξέρω. Κι όταν κανείς το αρνιέται, τότε ή ψεύτης είναι ή άρωστος. Ας διαλέξει.

Κι αυτό επίσης: το δεξί μου πόδι (τα δεξιά άκρα) με πονάει εδώ και μήνες κι όμως εγώ

επιμένω στα περπατήματα, στα γυμνάσια και στα χαμαλίκια.

4 **Ιουνίου**, Κυριακή.

Πως ο δικός μου κόσμος θα έχει τόση διαφορά από τον κόσμο τού βιβλικού Θεού όση διαφορά έχουν οι εκλησιαστικοί ύμνοι από την ελληνική μουσική παραγωγή. Αφορμή τό : νεκρός ή ζωντανός , εσένα θα ζητάω...

Και πως λίγο ζεστό νερό στ' αρχίδια πριν πας για ύπνο μπορεί να σου χαρίσει τα πιο γλυκά όνειρα.

Και: όπως-δήλωσα- είναι αλήθια πως αυτός είναι ένας κόσμος δοκιμασίας για την καρδιά και για το πνεύμα μας, όμως δεν είναι λιγότερο αλήθια πως είναι επίσης ένας κόσμος δοκιμασίας και για το δέρμα μας, για τους πνεύμονες μας, για την κεφαλή και για το στομάχι μας, για τα πόδια, για τα χέρια μας κτλ.

Γιατί ο άνθρωπος είναι περιτριγυρισμένος από κινδύνους. Τα ίδια πράγματα που δίνουν την ζωή και την υγία (όπως ο ήλιος, το νερό, τα τρόφιμα, ο άνεμος ή η νοτιά, το κρύο και ο καύσωνας, η εργασία ή η ξεκούραση) δίνουν επίσης και τον θάνατο και την αρώστια. Λίγη παραπάνω έκθεση στον ήλιο και μια αδιαφορία για την προστασία τής κεφαλής από τον ήλιο ή από το κρύο είναι αρκετά για να μας προσφέρουν το πιο μεγάλο μαρτύριο. Το ίδιο και κάπιες κακές συνήθειες με το στομάχι ή με τους πνεύμονες μας (τσιγάρα, καυσαέρια, σόμπες, κακός αερισμός τού χώρου όπου ζούμε, ακινησία κτλ) είναι κι αυτές αρκετές για να μας βυθίσουν στην κόλαση αβάσταχτων δεινών. Κτλ κτλ.

Μόνον εκείνος λοιπόν που θα χειριστεί με τον καλύτερο τρόπο το σώμα του και που θα δεχτεί από το περιβάλλον του όσα τον αναζωογονούν και τον ενδυναμώνουν , μόνον εκείνος που, χάρις σας καλές συνήθειες του, θα αντέξει στα χτυπήματα τής τύχης και του χρόνου, στα στοιχεία τής φύσης και στα στοιχεία τών ανθρώπων, θα καταφέρει, ύστερα από πάμπολες δοκιμασίες, να σηκώσει το τρόπαιο τής Υγίας και του θριάμβου.

★

Το σώμα μου με τυρρανεί. Κι αλίμονο μου! Δεν έχω να του προσφέρω καμιά διέξοδο.

Κι αυτό: όταν ένας άνδρας αρέσκεται να βλέπει τα πισινά του στον καθρέφτη, φαντασθείτε πόσο μάλλον θα αρέσκεται σ'αυτό μια γυναίκα.

★

Εκείνος ο Ρώσσος ψυχοθεραπευτής την περασμένη Τρίτη στο "χωρίς πλαίσια" ήταν ωραίος. Σπάνια ακούεις να κυκλοφορούν τέτιες σκέψεις.

Ενώ: περνά μεγάλες δοκιμασίες το στομάχι μου εξ' αιτίας τών χρυσόμηλων. Προχτές έπαθα μεγάλη πλάκα. Είχα περάσει από το χωράφι με τις χρυσομηλιές κατά τις 6 και το καταφόρτωσα. Έσκασα. Στο σπίτι λούστηκα και έκατσα για φαΐ μετά τις οκτώ. Αυτό παραήταν αρκετό για να έρθει ο πόνος. Πλήρωσα πάντως, και χτές και σήμερα. Στο μεταξύ διόρθωσα κάπως τα πράγματα χάρις σε λίγο... μασάζ μεταξύ τού θώρακα και της κοιλιάς. Τώρα με απειλεί ένας πονοκέφαλος. Ελπίζω να του γλιστρήσω και να γλυτώσω.

Ω, και τα παιδάκια μου στην Πόλη. Έλεγα σήμερα να πήγαινα ως εκεί αλλά νά που το ένα και το άλλο με καθήλωσαν εδώ στις ερημιές μου. Από την άλλη είναι και οι περιβαλλοντικές αντιλήψεις μου. Λες και θα σώσω εγώ το περιβάλλον αν δεν πάρω το αυτοκίνητο και δεν πάω να τα δω. Εν πάση περιπτώσει λέω να πάω αύριο. Έκλεψα γι' αυτά χρυσόμηλα και μέσπιλα ενώ μόλις πριν τούς έκοψα από την αυλή μου φρέσκα μύγδαλα και ροδάκινα.

★

Αφορμή οι "Μεγάλες Προφητείες μετά τον Νοστράδαμο".

Η περίοδος τού Πατρός: ο νόμος, ο τρόμος και το χάος.

Η περίοδος τού Υιού: το αίμα, ο πόνος και η αρώστια. Το σκότος, η οδύνη και το ψέμα.

Και η περίοδος τού Πνεύματος: η Ειρήνη, ο Έρωτας και η Υγία. Το φως, η τάξη και η Αλήθια.

5 **Ιουνίου**, Δευτέρα.

Εφιαλτική η νύχτα μου. Αιτία ο πονοκέφαλος. Πέντε φορές έτρεξα για εμετό χωρίς να βγάλω

και τίποτε άλλο από σάλιο.

9 **Ιουνίου**.

Για το τέρας (θηρίο): δεν έχει συμμετρία, δεν έχει τάξη, είναι απαίσιο και δύσμορφο, είναι ότι ακριβώς είναι σήμερα ο κόσμος και είναι αυτό που βασιλεύει παντού.

★

Είσαστε παιδιά και νήπια; Έτσι σάς λένε; Νήπια είναι κείνοι. Έτσι να τους λέτε σεις.

11 **Ιουνίου**.

Μια Γη και ένας κόσμος που πρώτα κοροϊδεύει και ύστερα καίει και σταυρώνει τα καλύτερα παιδιά του.

Από την Μούσχουρη: πάλι τον σταυρό σου θάχαν έτοιμο στην Γη...

★

Είναι υπέρ τής κοινοκτημοσύνης τών γυναικών αρκεί να μην είναι και οι γυναίκες τους στο σχέδιο. Και είναι ασφαλώς και υπέρ τής σεξουαλικής χειραφέτησης τών παιδιών, αρκεί να μην είναι και τα παιδιά τους (κι ιδιως οι κορες τους) στο σχέδιο.

★

Η Γιώτα σε κείνο το όνειρο.

Ω! Ώρες και ώρες ζούσα για να το σκέφτομαι.

Είχε γείρει γυμνή στο γυμνό κορμί μου για ταξίδι ερωτικό.

Ιούλιος 1995

26 **Ιουλίου**, Τετάρτη.

Μια αρώστια μ' έριξε στο στρώμα εδώ και τρεις μέρες. Αφορμή ήταν λίγο φαγητό που μούφερε η Μαρία στην δουλιά αλλά ώσπου, φαίνεται, να το φέρω στο σπίτι το βράδυ είχε χαλάσει κι ώσπου να το πάρω χαμπάρι είχα χορτάσει μ' αυτό.

Όχι πως ήταν και η πρώτη φορά που έτρωγα χαλασμένο φάΐ,αλλά το γεγονός τώρα είναι πως με βρήκε σε μια στιγμή αδυναμίας. Ούτε λίγο ούτε πολύ με τσάκισε η δουλιά. Πριν δέκα μέρες ήμουν πάλι άρωστος αλλά η υποχρέωση μου να... σώσω τον Πούμπουρα με οδηγούσε κάθε πρωί στην δουλιά. Στην δουλιά θα πρόσθετα και τα ρεύματα. Σουβάτιζα μέσα-Ιούλης καιρός - και με το παραμικρό ίδρωνα. Μετά μού φυσούσε ο αγέρας και το κακό δεν αργούσε. Πονούσα επίσης πολύ τα γόνατα μου και νόμιζα πως έφταιγε απλά η ορθοστασία. Η πνευμονία μού είχε γίνει καθημερινή παρέα αλλά ώσπου να ανακαλύψω τί έφταιγε, την έπαθα την ζημιά. Τελικά αποφάσισα πως πρέπει να ντύνομαι χειμωνιάτικα. Κι ως γεγονός: ρούχα και φανέλλες που δεν τα άντεχα πάνω μου μεσ' τον χειμώνα, τώρα τα αντέχω και με το παραπάνω.

Πιά είναι τώρα τα συμπτώματα τής αρώστιας μου; Πρώτον: μια διαολεμένη διάρροια που όμοια της δεν μούχει τύχει ξανά. Δεύτερον: ένας διαολεμένος πυρετός που όμοιος του δεν μούχει τύχει ξανά. Την καρδιά μου δεν την νιώθω να χτυπά, άνκαι κάπια στιγμή μού φάνηκε ότι χτυπούσε τόσο γρήγορα λες και ξεπερνούσε τούς 200 κτύπους στο λεπτό.

Εχτές μάλιστα πήγα στην Πάφο στην δίκη για τον τραυματισμό τού πεθερού μου. Πήγα με το αυτοκίνητο μου τελικά.

Κάπου έξω από την Πάφο άφησα το αυτοκίνητο σ' ένα γκαράζ για μέτρημα τού τιμονιού και λάμνησα πεζός για τα δικαστήρια. Μόλις που επικοινωνούσα με τον χώρο γύρω μου. Θυμόμουν τα πάντα και θυμόμουν τούς πάντες αλλά τίποτα παραπάνω. Οι περιπέτειες μου μάλιστα με τα αυτοκίνητα δεν ήταν λίγες. Ένας λίγο έλειψε να με κτυπήσει.

Έτσι κοιτούσα τον κόσμο και τις γήινες γυναίκες αυτού του κόσμου, την δροσάδα και την ομορφιά τους: σαν μελλοθάνατος. Σαν ένας άνθρωπος που αύριο δεν θα ζούσε στην Γη και το ήξερε όσο τίποτε άλλο.

Τελικά η δίκη αναβλήθηκε και μου ζήτησαν να πάω αύριο για να μου ορίσουν νέα ημερομηνία. Ύστερα ο δρόμος από τα δικαστήρια στο γκαράζ μού φάνηκε ατελίωτος. Από κει πήρα το αυτοκίνητο και πήγα ως της Στασούς όπου ξάπλωσα ως αργά το απόγευμα, οπότε και πήρα τελικά την απόφαση να γυρίσω στο σπίτι μου. Ότι κι αν πω, στο χάλι μου είναι καλύτερα να μην με βλέπει άνθρωπος.

Ευτυχώς πάντως που ξεκίνησα εγκαίρως και έτσι δεν χρειάστηκε να αντιμετωπίσω τα φώτα τών αυτοκινήτων που έρχονταν από την άλλη κατεύθυνση παρά όταν πια πλησίασα για τα καλά στην Πόλη.

Έξω από το σπίτι τών παιδιών ήταν ο Έκτορας με την μάνα του. Του είπα ναρθεί κοντά μου καθώς ελάττωσα ταχύτητα και πάρκαρα στα αριστερά τού δρόμου. Ευτυχώς η μάνα του δεν τον εμπόδισε. Έτσι τον είδα λοιπόν: έναν Έκτορα γλυκό, ωραίο, αγγελικά όμορφο. Τούπα για τον πόνο μου, ανταλλάξαμε λίγα φιλάκια και χωρίσαμε. Ήθελα τόσο να φτάσω γρήγορα στην κρυψώνα μου. Η κουβέντα του που κρατάω: παπά, ο Ορφέας λέει πως όσο πιο πολύ μεγαλώνω γίνομαι πιο πολύ όμορφος.

Αυτά για προχτές. Ενώ χτες όλη μέρα εδώ στην ερημιά μου ήθελα, σαν κάποτε εκείνη η γάτα εκεί στις μάντρες, να σκάψω με τα νύχια μου το χώμα και θα θαφτώ μέσα του. Τόσο αβάσταχτος ήταν ο πόνος.

Από τον μάστρο στο μεταξύ έχω να παίρνω παραπάνω από 1400 λίρες. Εχτές μάλιστα τού έδωσα τα μισά λεφτά πού πήρα από το κριθάρι για να πληρώσει τούς Ρώσσους, ενώ δεν πάει πολύς καιρός όπου του έδωσα 550 λίρες για τον Μάρκο. Κι αναρωτιέμαι: άραγε η μεγαλοψυχία μου θα με οδηγήσει στην συμφορά μου;

Στο μεταξύ περνώ βέβαια αλλά σίγουρα πρέπει να βάλω λίγα λεφτά στην μπάντα για τον Αγώνα και για το βιβλίο μου. Λίγα λεφτά πάλι για την Unicef, σαν παραχώρηση στην ατομική φιλανθρωπία, τα στέλλω κι αυτά εδώ και διό μήνες ενώ πλησίασε ο καιρός για την επόμενη δόση.

★

Τελικά ούτε το σάλιο μου δεν αντέχω να το καταπιώ.

Εψές ήρθε η Μαρία με τον Μιχάλη και μου έφεραν ρύζι. Κάτω από την πίεση τής Μαρίας έφαγα μερικές μπουκιές. Τους ευχαριστώ πάντως, τους ευχαριστώ πολύ.

★

Μόλις μετά το μεσημέρι και γύρισα από κείνο το κιρίζι όπου πήγα ν' ανοίξω το νερό για να ποτιστούν οι πορτοκαλιές μου. Ούτε λίγο ούτε πολύ μούρθε η ψυχή στο στόμα.

Ο πόνος στο στομάχι υποχωρεί στο μεταξύ χάρις στον χρόνο, υπολογίζω, χάρις σε λίγη μπυρίτσα και λίγο... μασάζ στο στομάχι. Η Μαρία με πέθανε με τα λεμόνια. Ω, αφού το είχα ξαναπάθει, να λέγεται, αλλ' όμως όχι κι έτσι. Το ήξερα άλλωστε: σ'αυτές τις περιπτώσεις το στομάχι δεν αντέχει το οξύ.

★

Εκείνο το όραμα ψες μεταξύ ύπνου και ξύπνιου, κάτι που έμιαζε με κείνα που έζησαν εκείνοι οι ναυτικοί σε κάπιο νησί τού Ειρηνικού (ή του Ατλαντικού)[66] και που τους έσπρωξαν σε κείνη την ανταρσία.

Μόνο που εδώ τα πράγματα ήταν πιο μαγικά και ερωτικά. Αμέτρητα μελαχρινά ζευγάρια χόρευαν γυμνά με μόνο φόρεμα κάτι λουρίδες ρούχου που ποίκιλαν τις κινήσεις τών εραστών. Ο ρυθμός ήταν γρήγορος, κάτι μεταξύ βαλς και λαμπάτα, και γω το ζούσα με την σιγουριά πως σύντομα θα αποτελεί μια πραγματικότητα.

★

Αφορμή γι' αυτό ήταν εκείνο το τηλεφώνημα από τον ... ΚΟΤ[67] - τάχα - για το οποίο μού μίλησε η Παρασκευού την Κυριακή το πρωί (πως θα έρθουν, τής είπαν, να κατεδαφίσουν τα σπιτάκια μου κτλ): την άλλη φορά που θα πάρουν να τους πεις ότι θα κατεδαφίσω εγώ τα δικά τους πριν προλάβουν να κατεδαφίσουν εκείνοι τα δικά μου.

Ενώ πριν ξάπλωνα στο κρεβάτι και σκεφτόμουν για ζωγραφιές στα ταβάνια ωραίους πισινούς ή και κάτι παραπάνω.

27 Ιουλίου, Πέμπτη.

Έφαγα, πρώτη μέρα σήμερα, και 5η μετά την έναρξη τής αρώστιας, λίγο στερεό φαγητό: κεφτέδες, πατάτες και ρύζι στης Στασούς. Αρχισα να νιώθω κάπως καλύτερα, άνκαι γενικά είμαι

ακόμα σε μεγάλο χάλι. Ο πυρετός έφυγε μεν αλλά η διάρροια μένει.

Έφαγα κι απόψε κάτι - λίγο φαϊ το τραβώ, να λέγεται, αλλά το παραπάνω από το λίγο μού φέρνει εμετό και ζάλη -που μου έστειλε η Μαρία μαζί με μια σαλάτα από ντομάτα, αγγούρι, κρεμύδι, λάδι και διόσμο. Μετά ήπια δίο ποτήρια χυμό σταφυλιού.

Ένας πόνος στο στομάχι παραμένει αλλά μού φαίνεται τον ελέγχω με ασκήσεις και με μασάζ.

Κατά τ' άλλα πήγα και σήμερα στην Πάφο για ορισμό ημερομηνίας δίκης - πάντα με το FIAT-και μετά στο Δασάκι με τα παιδιά.

28 Ιουλίου, Παρασκευή.

Η 6η μέρα μετά: ο πυρετός έφυγε αλλά μένει πάντα η διάρροια και κάπιος πόνος στο στομάχι. Αισθάνομαι ακόμα μια γενική παράλυση.

Έφαγα γύρω στις 8 λίγο ρύζι με λεμόνι, μετά ένα αγγούρι και, τέλος, λίγο πεπόνι με ελάχιστο χαλλούμι.

Ξάπλωσα λίγο πριν τις δίο μετά το μεσημέρι και ξύπνησα πριν τις εφτά.

Ένα άλλο γεγονός: λιγόστεψαν αισθητά οι φορές που πάω στο αποχωρητήριο.

Σε γενικές γραμμές: απερπάτητος. Και παρόλαυτά "αντέχω", δεν βλέπω την καρδιά μου να δυσφορεί. Κάθε άλλο.

Το μεσημέρι είχε περάσει ο Δημήτρης και μου άφησε αυτό, μαζί με δίο νοίκια: η αρώστια μπαίνει με το σακκί αλλά βγαίνει με το κουταλάκι.

Κι αυτό: πως ο Ούτοπος είναι ένας αληθινός προφήτης, είναι ο τελευταίος αληθινός προφήτης. Και πως - ακόμα- είναι ένας αληθινός χριστός, είναι ο τελευταίος χριστός , και ήρθε ακριβώς για βοήθεια σας. Αυτό να ξέρετε και αυτό να λέτε.

★

Βράδυ, μετά τις 12, και μετά από λίγο μισοψημένο ρύζι και μισό τεράτσι έπεσα σ' ένα κώμα ανείπωτο. Ας είναι: αύριο θα δούμε αν θα μας αφήσει η διάρροια.

Στιγμές στιγμές σκέφτομαι πως κουράστηκα από την ζωή και θέλω να πεθάνω. Πόσο αναπόλησα αρώστιες τών παιδικών μου χρόνων, εκείνο τον πόνο που δεν καταχωρήθηκε πουθενά.

★

Προχτές το μεσημέρι, μπροστά στο τραπέζι της, επεχειρησε η αδερφή μου πάνω στην αδυναμία μου να μου πει να παρατήσω τις εκλογές. Πρόσθεσε μάλιστα πως δεν θα καταφέρω τίποτε άλλο από του να γελοιοποιηθώ κτλ. Της απάντησα: κόψε το αλλιώς θα σου ρίξω το σπίτι κάτω.

Βρε την οχιά! Βρε το τέρας! Μα πιές νομίζουν ότι είναι; Οι Πυθίες;

29 Ιουλίου, Σάβατο.

Η διάρροια επιμένει. Κρίμα στα ... φάρμακα. Είδα κι έπαθα να φάω εψές εκείνο το ρύζι. Κι όσο για το τεράτσι (περσινό κι αυτό): έβγαλα τα δόντια μου.

Τώρα το πρωί ήπια γρούτα (μέλι με νερό). Μετά έφαγα πεπόνι, χαλλούμι και ψωμί και ύστερα ήπια ένα ποτήρι χυμό σταφυλιού.

Το κώμα παραμένει. Δεν μπορώ να πω αν είμαι καλύτερα από χτες αλλά, λογικά σκεπτόμενος, πρέπει να δηλώσω πως "ναι, είμαι καλύτερα".

Ένα άλλο γεγονός: το βράδυ σαν κοιμάμαι προσέχω ότι τρίβω τα δόντια μου όπως τότε οι προβατίνες στην προσβολή τής εντεροτοξαιμίας.

★

Το: είμαι τόσο Θεός όσο και άνθρωπος.

Αφορμή εκείνος ο Καράμανος. Μούφυγε εκεί στου Γιαννάκη ένα "Παναγία μου!" και πιάστηκε απ' αυτό για να κάνει ζήτημα. Έλεγε στους άλλους: μ' αφού λέει είναι ο ίδιος Θεός, γιατί αρώστησε; Κτλ. Και σε μένα: γιατί λες "Παναγία μου!";

Δεν του απάντησα καν. Μόνο εκεί που σακκούλιαζα ύστερα στο χωριό κάτι τσαμπιά με σταφύλι το σκέφτηκα λίγο και έτσι ήρθε εκείνη η πρώτη πρόταση: είμαι τόσο Θεός όσο και άνθρωπος.

Απόγευμα στο μεταξύ, σχεδόν εξήμιση. Είμαι ακόμα με τα χάλια μου. Η διάρροια εμμένει

κι ας ήλπισα σ' ένα γιατρικό που μου σέρβιραν στην Πόλη (καφέ με ζάχαρη στο πιατάκι), κι όμως στιγμές στιγμές μούρχεται να πάρω τούς δρόμους και ν' αρχίσω να ουρλιάζω: δεν μπορεί, δεν μπορεί να τελιώσ' η ζωή. Τούτο δω το πρωί ξημερώνει γιορτή. Κτλ κτλ.

★

Αν πέθαινα! Ω! Αν πέθαινα!

Το σκέφτηκα προχτές αφήνοντας την Πάφο. Από μια άποψη αυτό θα ανακούφιζε τις αδερφούλες μου. Θα τις απάλλασσε από το βάρος τών προσβολών που θα επεσώρευαν - νομίζουν - επάνω τους οι επερχόμενες μάχες μου.

30 Ιουλίου, Κυριακή.

Με μια Εύα ψες σ' ένα ολόγλυκο όνειρο.

Κατά τ'άλλα έφαγα πάλι ψες λίγο φαγητό (πάντα με λίγη σαλάτα) και τέλιωσα με 3-4 παπουτσόσυκα ελπίζοντας πως θα μου πάρουν εκείνα την διάρροια.

Κανένα ώφελος. Η διάρροια ήρθε και τούτο το πρωί. Γενικά όμως αισθάνομαι καλύτερα παρότι βλέπω ότι η δύναμη μού δίνεται πίσω με το σταγονόμετρο. Τούτο το πρωί έφαγα λίγα σύκα (πρώτη φορά μετά την εκδήλωση τής αρώστιας), πεπόνι με ψωμί και με χαλλούμι και, τέλος, ένα μήλο. Τελικά μού φαίνεται ότι προτιμώ να ακούω τις ορέξεις μου κι ας τραβήξει η διάρροια άλλες οκτώ ημέρες.

Στο μεταξύ γέμισε το κεφάλι μου με εικόνες και εικόνες τού νέου μου μανιφέστου που θα δώσω σύντομα στον κόσμο. Άλλωστε ο καιρός είναι εγγύς.

★

Κι αυτό: όσο πιο χαζούς μάς παίρνουν, τόσο το καλύτερο για μας.

...Έξι και 10 το απόγευμα και νά που, έπειτα από έναν ολόκληρο κύκλο εφτά ημερών, έβγαλα τα πρώτα σκληρά, έστω και ελάχιστα, κόπρανα.

Στις 2 είχα φάει λίγες πατάτες από κείνες που μου είχε φέρει η Μαρία μ' ένα κομμάτι κοτόπουλλο και λίγο ντολμά που είχα φέρει μόλις πριν από την Αντρούλλα. Κι όλ' αυτά μαζί με σαλάτα. Στο τέλος έφαγα λίγο πεπόνι και ήπια λίγο χυμό πορτοκαλιού.

31 Ιουλίου, Δευτέρα.

Εψές πάντως τόριξα στο ρύζι, ύστερα από την εισήγηση τού Γιώργου τού Πα- ναγιωτίδη τον οποίο είχα δει πριν στην Πόλη.

Το πρωί πάλι ρύζι (μισοψημένο, με λίγο αλάτι και δίχως ζουμί), στις 12 ρύζι και μετά διάφορα άλλα. Ένιωθα μεγάλη αδυναμία. Ξάπλωσα , ξύπνησα μετά τις 2 και έκατσα πάλι στο φαΐ. Η διάρροια πάντως σταμάτησε αλλά μένει η αδυναμία.

Αύγουστος 1995

26 Αυγούστου, Σάβατο.

Πως τότε μόνον θα βελτιωθεί η συμπεριφορά τών ανθρώπων: όταν θα έχει αφομοιωθεί μέσα τους η γνώση πως ότι λένε πίσω από τον πλησίον τους, κάποτε θα μαθευτεί από κείνον.

27 Αυγούστου, Κυριακή.

Αυτό: πως ο χρόνος που ξοδεύεται στο περπάτημα (και στην άσκηση γενικά) είναι ο καλύτερα επενδυμένος χρόνος.

Αφορμή η πορεία ως την δουλιά και ο γυρισμός αμέσως μετά.

Στο κάτω-κάτω: βαρέθηκα, μπούχτησα, έσκασα. Η μέρα στο μεταξύ ζεστή, φωτιά. Ας ξεκουραστώ λοιπόν σήμερα, ας κάτσω, ας διαβάσω κι ας... χαζέψω. Χαζός δεν είμαι; Ας χαζέψω λοιπόν.

Κι αυτό: όπως ο Θεός θέλει να σωθούν όλα τα παιδιά του, έτσι και ο Ούτοπος θέλει να σωθούν όλα τα αδέρφια του.

29 Αυγούστου, Τρίτη.

Στην δουλιά ο Βενιζέλος (Χριστοφής) και ο ...Φιρφιρής. Ρε τον καρακιόζη! Θα κάναμε κανένα αστείο, θα μας ξέφυγε καμιά ελαφριά κουβέντα και ο χωριάτης νόμισε πως είμαστε για την πλάκα.

Ήμουν στην σκαλωσιά όταν είπε για μένα στον Χρίστο: ο Φιρφιρής;.... Κατέβηκα οργίλος από την σκαλωσιά. Μόνο που δεν σκοτωθήκαμε.

★

Υπόψιν κι η Ιουλία πριν καμιά βδομάδα στο τρύγημα τών αμυγδαλιών καθώς είχα κάνει ένα αστείο με την μάνα μου. Να, την προηγούμενη μέρα στην Πόλη είχα δει ένα κορίτσι και μ' άρεσε πολύ. "Τι λες ρε μάνα, της λέω, να της στείλουμε προξενιό";

Η Ιουλία : θα σου κάνει καλό αν παντρευτείς. -Τι καλό δηλαδή αδερφούλα μου; Εκείνη είπε: θα είσαι πιο ρεαλιστής. Θα έχεις ευθύνες.

Την σκυλόβρισα κι ήταν λίγα της. Την είπα "μαννοκικκίρα" και της είπα, επίσης, πως οι συγγενείς μου όλοι θα είναι από κείνο το σόϊ τών ζώων που τα μεταμόρφωσαν οι θεοί σε ανθρώπους και τα οποία έχουν μεν ανθρώπινο παρουσιαστικό αλλά μέσα τους είναι ζώα.

Ώσπου να φύγει (παραθέριζε πλάι στο σπίτι τής μάνας μου) δεν της μίλησα. Έτσι λοιπόν: ένας ξένος παραπάνω, ένας λιγότερος. Μικρή η διαφορά.

★

Στο Λατσιή προψές εκείνο το κορίτσι στο δωμάτιο πάνω από το σουπερμάρκετ. Κι εγώ πάνω στην σβυστή μοτοσυκλέτα να αναλογίζομαι την μεγάλη μοναξιά μου.

Εκείνα τα παγκάκια στον δρόμο πέρα απ' το γεφύρι κι εγώ να θυμάμαι τα μοναχικά περπατήματα μου στις ελληνικές πολιτείες, να θέλω όσο και τότε να ζήσω, να ζήσω δυνατά κι όμως να μην έχω άλλη διέξοδο από του να πλάθω εικόνες και λέξεις με την φαντασία μου, ίσως και παρηγορηθώ.

Αυτά από την μια. Κι από την άλλη οι επερχόμενες βουλευτικές εκλογές. Τό τι θα αποφασίσει το ΑΚΕΛ στην πρόταση μου[68], αυτό και κείνο. Σκέφτομαι εκείνον τον Δημήτρη και ελπίζω. Τι να κάμω και γω; Ελπίζω.

★

Προψές στην Πόλη βρήκα τον Έκτορα και του αγόρασα σουβλάκια. Τον Ορφέα και την Ισμήνη ούτε που τους είδα. Τους σκεφτόμουν με πόνο στον γυρισμό, με πόνο και με κλάματα.

Και σήμερα στο περπάτημα ως την Λίμνη, μετά τις έξι, έτσι τούς σκεφτόμουν: με κλάματα πάλι.

Αχ, και εκείνο το κορίτσι στου Τόλη. Την σκέφτομαι και πονάω με την υποψία πως μπορεί να μ' αγάπησε.

★

Αυτό: σοφός αλλά φτωχός. Και πιός τον ακούει; Όπως : ωραίος αλλά φτωχός. Και πιά τον βλέπει;

Σεπτέμβριος 1995

3 Σεπτεμβρίου, Κυριακή.

Η Μαρία την Πέμπτη στου Τόλη. Και στο Δασάκι η Κλειώ, η Αριάνα και τα κορίτσια τού βορρά.

Η κορούλα μου στα κάγκελα τού σπιτιού τής Νάταλης, εκείνο το προσωπάκι της. Ω, και το θυμόμουν με πόνο στις ερημιές μου, με δάκρυα και με πόνο.

Στο μεταξύ έπιασα ένα λάθος στο σχέδιο τής υπαίθρου. Όπως το έχω σχεδιάσει έχω όλα τα κτίρια στην μια μεριά τών δρόμων. Τώρα θέλω να βάλω τα μισά στην μια μεριά και τα άλλα μισά στην άλλη.

Κι αυτό: ο διάβολος είναι διάβολος γιατί διαβάλλει.

5 Σεπτεμβρίου, Τρίτη.

Αυτό: πως οι πλείστοι τών ανθρώπων υπάρχουν για σαβούρα, για γεμωσιά.

Α! Κι ο Πούμπουρας σήμερα. Αντιμέτωπος με την ψευτιά, την μπαγαποντιά και την αχαριστία του. Μόλις σήμερα πήρα 400 λίρες και έχω να παίρνω άλλες 2.000. Απορώ πώς και του δουλεύω ακόμα.

Τι μου είπε; Να, πως έξι ώρες τού δουλεύω, πως δεν βγάζω το μεροκάματο και πως, τάχα, συμφωνήσαμε το τριφτό (Ιο χέρι, 2ο χέρι και τρίψιμο) δίο λίρες το μέτρο.

Κι όμως το απόγευμα τόπαιζε σε κάπιον κουμπάρος και υπουργός μου. Εγώ τού είπα: ύστερα απ' αυτά Πούμπουρα ξέχασε και τα κουμπαρίκια και τα υπουργιλίκια.

★

Έκλαψα κι απόψε κάτω από τ' αστέρια και το φεγγάρι. Κι είχα στον νου μου μιαν Ανθή που είδα τ' απόγευμα στην Αργάκα. Είχα την οπτασία μιας Δώρας που την θυμήθηκα καθώς περνούσα πεζός έξω από το σπίτι της. Έτσι: "Δώρα, είσαι από τα κορίτσια που αγάπησα όσο λίγα σ' αυτό τον κόσμο." Είχα τις μορφές τών παιδιών μου, τα γλυκά προσωπάκια τους, το τρυφερό τους δέρμα. Είχα τις θεές τών Ελλήνων: την Αφροδίτη, την Δήμητρα και την Περσεφόνη, την Ευριδίκη και την Δανάη. Είχα την μοναξιά, τις αναμνήσεις παλιών ημερών φθινοπωρινών, τον χρόνο τής μοίρας και τις έγνιες τής βιοπάλης, την κούραση τού κορμιού και τον αιώνιο πόθο για ηδονές. Είχα τον αγώνα μου, τα βήματα μου στον δρόμο και την γροθιά μου κάτω από τον ουρανό.

Έτσι: αλίμονο σου Δημήτρη αν μ' αρνηθείς! Αλίμονο σου!

Το τραγούδι: έν' αστέρι στο χέρι κρατώ.

Και χτές στην δουλιά: μπάρπα Γιάννη γέρασες. Και το σούρουπο στο χωριό: κουρασμένο παλλικάρι...

Υπομονή λείψανο μου, υπομονή!

11 Σεπτεμβρίου, Δευτέρα,

Είναι η δεύτερη (ίσως κι η τρίτη) φορά που περνώ έξω από κείνο το σπίτι τής Μελίνας στην Κάτω Αργάκα και λένε τα νήπια τής γειτονιάς: έτον (νά τόν) πελλόν. Κι εγώ τον δρόμο μου, σαν να μην άκουσα τίποτα. Το πόσο πονάω όμως είναι άλλη ιστορία.

★

Αυτό: πως όταν λείπει από έναν άνθρωπο η ερωτική πνοή, τότε αυτό που απομένει είναι ένα όν μεταξύ πτώματος και πέτρας.

Κατά τ' άλλα: τα τσούγκρισα σήμερα για τα καλά με τον Πούμπουρα. Μου είπε πως... πομωρίζω , κι αυτό καθ' ήν στιγμήν το ξέρω τόσο εγώ όσο και κείνος πως του δουλεύω σκυλλίσια. Σήκωσα στο μεταξύ τα εργαλεία μου και από αύριο δεν πάω στην δουλιά. Από λεφτά έχω να παίρνω 2.125 λίρες.

Κι αυτή η αγωνία για την επερχόμενη μάχη, αυτό κι εκείνο. Με διό λέξεις: είμαι καταοργισμένος. Ενώ χτές έπιασα να διορθώσω τον δεύτερο τόμο τού βιβλίου μου.

Στο μεταξύ τα πόδια μου είναι κατάκοπα. Η καρδιά όμως θέλει γυμνάσια και νά που χρειάστηκα απόψε μιας ώρας περπάτημα για να συνέλθω.

★

Η Σαβίνα στο Δασάκι και η Γεωργία στην Μακούντα. Και πώς ν'αντέξω μακριά από τόση ομορφιά; Πώς;

Ώρες ώρες μούρχεται να γείρω στην Γη και να ξεσπάσω σε κλάματα.

Ήταν προχτές το δειλινό, μετά την δουλιά, που επήρα τον δρόμο τών βουνών. Στον ουρανό απλώνονταν κάτι άσπρα μεγάλα σύννεφα, τα βήματα μου έσμιγαν με τις αναμνήσεις, πονούσε η καρδιά μου, διψούσε και πεινούσε και ανάπνεε με την ακαθόριστη εντύπωση πως δεν θα γιάνει ποτέ. Σαν κι απόψε ήθελα να γείρω στην Γη και να κλάψω, να κλάψω πολύ, να της μιλήσω, να της πω τον πόνο μου και τα τόσα μου βάσανα.

15 Σεπτεμβρίου, Σάβατο.

Αυτό: μιλάνε πολύ (κτλ κτλ) εκείνοι που νιώθουν ανασφάλεια.

16 Σεπτεμβρίου, Κυριακή.

Τους σκέφτηκα κάτι προγόνους πριν κάτι μέρες. Έναν παπά-Γιώργη που δεν είδα ποτέ, ούτε καν σε φωτογραφία. Όλους αυτούς που έφυγαν και δεν άφησαν ίχνος πίσω τους. Τους σκέφτηκα

κι αυτούς τους συγγενείς εδώ κι εκεί, αδελφούς και αδελφές, αυτούς που κάνουν τούς καμπόσους, που έχουν γην και ύδωρ και όμως σύντομα θα έχουν χαθεί κι αυτοί και δεν θα έχουν αφήσει πίσω τους ούτε μια σκέψη ή ένα αίσθημα.

22 Σεπτεμβρίου, Παρασκευή.

Ο Βενιζέλος πάλι χτές. Έτρωγα περπατόντας όταν πέρασε με το αυτοκίνητο του και φώναξε: πελλο-Φιρφιρή, ε πελλο - Φιρφιρή.

26 Σεπτεμβρίου, Τρίτη.

Εψές πήγα ως την Πόλη για να τους πάρω λίγα σύκα και λίγες καβάφες και ν' αφήσω λεφτά για την καντίνα. Είδα μόνο τον Έκτορα. Μετά πέρασα από την μάνα μου. Κάθησα λίγο εκεί και ύστερα είπα να κάνω άλλη μια βόλτα (έστω και με βαριά τα πόδια) στην Πόλη. Στα στέκια τού πανηγυριού ήταν κάτι σκηνές με πραμάτιες και κει μπροστά, χτυπημένα από τα φώτα, ήταν τα παιδάκια μου: ο Έκτορας και η Ισμήνη. Ρίγησε η καρδιά μου. Ήθελα τόσο ν' αγκαλιάσω αυτό το κορίτσι προτού φύγω.

Ήταν ξυπόλυτα και τα δίο και με βρώμικα ρούχα. Ο ιδιοκτήτης τής σκηνής τα έδιωχνε: άντε, φύγετε από δω.

Έκανα να πάρω την κόρη μου στην αγκαλιά μου αλλά μούκανε την δύσκολη. Ώσπου την πήρα και την πήγα εκεί στα σκαλοπάτια τής Εκκλησίας. Εκεί την κάθησα στα πόδια μου και της χάδευα τα μαλιά, της χάδευα το πρόσωπο, τα χέρια και τους ώμους της. Εκείνη δεν έδειχνε νάχει αισθήματα. Εγώ πονούσα, θυμόμουν και πονούσα ώσπου στο τέλος δεν άντεξα. Ώσπου να έρθει η ώρα για να φύγουν, εγώ έκλαιγα. Εκείνη μούλεγε: σταμάτα να κλαίς γιατί θα κλάψω και γώ.

Έμεινα λίγο ακόμα εκεί με τον πόνο μου ώσπου αποφάσισα και σκούπισα τα δάκρυα, σήκωσα τα πόδια και έκανα εκείνον τον τελευταίο γύρο τής Πόλης προτού φύγω για το χωρώ.

27 Σεπτεμβρίου, Τετάρτη.

Το πρωί είπα να περάσω έξω από το Δημοτικό τής Αργάκας προτού πιάσω δουλιά[69] και χωθώ μέσα στους πηλούς.

Ήθελα τόσο νάβλεπα κάπια μάτια παιδικά, κάπιαν Γιάννα στην αυλή ή μιάν Ερασμία, όμως φοβόμουν κάτι.

Και νά λοιπόν που έγινε αυτό που φοβόμουν. Να: πριν κοντέψω το γήπεδο με είδε μια παρέα πιτσιρίκων και κάπιος είπε: έτον πελλο-Κωστήν που την Μακούνταν.

Προσπέρασα χωρίς να πω τίποτε, χωρίς καν ν' απαντήσω σε κάπια χαιρετίσματα κάπιων άλλων παιδιών. Κάπια κορίτσια ψουψούριζαν κάτι μεταξύ τους σαν με είδαν αλλά δεν άκουσα λέξη. Σύντομα πάντως γυρνούσα πίσω για την δουλιά.

Αργά το απόγευμα, σαν σχόλασα, πέρασα πεζός έξω από το σπίτι τής Σούλλας κάθοδόν για το σπίτι τής Μαρίας. Έξω στην βεράντα ήταν δίο κόρες της, η Έλενα και η Άννα-Μαρία. Είπε η Έλενα στην Άννα-Μαρία: έτον πελλό-Κωστήν. Και σε μένα: γιά - σου πελλο-Κωστή.

Την άκουσε η μάνα της και της έβαλε τις φωνές: έλα δω.

Σύντομα την έπιανε. Είχα προσπεράσει όταν άκουσα αυτά: "κόρη, έν (είναι) πελλός; Κόρη, θα ξαναπείς τέτιο πράμα; "Μαζί μ' αυτά έπεσαν χαστούκια και τα κλάματα τής Έλενας δεν άργησαν.

Μου θύμισαν έναν Στέλιο κάποτε. Ας είσαστε καλά ρε άνθρωποι. Σας ευχαριστώ. Έτσι λοιπόν θα ζήσω, τουλάχιστον θέλω να ζήσω ή, έστω, δεν θέλω να πεθάνω.

Ενώ ψες στην Πόλη άφησα κάτι φυλλάδια σε κάπια παιδιά από τα Γιάννινα που είχαν έρθει για να χορέψουν. Ύστερα πέρασα από κείνη την είσοδο τού Δημαρχείου και είδα όλα τα φυλλάδια μου πεταμένα στο τσιμέντο. Ο πόνος μου δεν είχε λέξεις για να ειπωθή.

Και τώρα δηλαδή έτσι σαν άλλοτε: ω τι Γη!

Οκτώβριος 1995

1η Οκτωβρίου, Κυριακή.

Αυτό: ίσως σκέφτεται ο Θεός: όσο πιο μεγάλο το μπέρδεμα, τόσο πιο καλό το πείραμα. Ή: όσο πιο πολύ τους παιδέψω (δοκιμάσω), τόσο πιο καλά θα τους κρίνω. Είπαμε: κόσμος τής δοκιμασίας.

Από το ράδιο: της Κυριακής τα όνειρα ζουν ως το μεσημέρι, σαν μπαίνει το απόγευμα, κανένα τους δεν βγαίνει. Σάβατο βράδυ να εύχεσαι σαν πέφτεις και κοιμάσαι, της Κυριακής τα όνειρα ποτέ να μην θυμάσαι.

Συνεφιά στο μεταξύ, φως και πόνος, ένας πόνος που με σπρώχνει πάλι στο κλάμα.

3 **Οκτωβρίου, Τρίτη.**

Έλεγα τούτο το δείλι να περνούσα από κείνα τα·παιδάκια μου. Είχα κόψει σύκα γι' αυτά το πρωί και καβάφες. Όμως νυχτώθηκα στο μεροκάματο. Και πού να πας νυχτιάτικα και τέτια ώρα; Πρέπει να λουστώ, πρέπει να φάω. Πότε να πάω και πότε να γυρίσω;

Οι διαθέσεις τής ψυχής μου σαν χτές και σαν προχτές: μελαγχολικές. Η ψυχή μου πονάει τόσο λες και θα σπάσει. Χτές έβρεξε πρώτη φορά κι έκανε καταιγίδα. Σου- βατίζαμε την ταράτσα στο σπίτι τού Λοΐζου και φάγαμε και κάμποσα νερά.

Σαν έφτασα, μετά το σούρουπο, εδώ έξω από το σπίτι και αντικρυσα αυτό το αυτοκίνητο μου θυμήθηκα ξαφνικά εκείνη την μέρα όπου το φόρτωσα για να φύγω για την Λευκωσία και για τον Αγώνα μου. Η Ισμήνη στην Πόλη ήθελε ναρθεί μαζί μου. Πέθανε στο κλάμα ώσπου αποφάσισα και την πήρα ως την Πάφο στης αδερφής μου και την έστειλε εκείνη ύστερα πίσω με το λεωφορείο.

Και πώς να τα θυμηθώ μέσα σε τόση μοναξιά; Πώς;

Και πώς με κοιτούσε προχτές την Κυριακή κάτω από τις καρυδιές! Έτσι σαν να με πονάει, σαν να μ' αγαπάει κι όμως φοβάται. Μου έλεγε εκεί για τα όνειρα της που έβλεπε τις νύχτες.

Εν πάση περιπτώσει περπάτησα λίγο ακόμα έξω από το σπίτι κι ύστερα έκατσα εδώ στο τραπέζι για την καταγραφή μιάς σκέψης για κείνη την προκήρυξη που όλο λέω να κάτσω να την γράψω και όμως ποτέ δεν τα καταφέρνω αφού τις καθημερινές είμαι στους σουβάδες και τα σαβατοκυρίακα διορθώνω τα κείμενα τού 2ου τόμου τού βιβλίου μου. Ευτυχώς είμαι σχεδόν στο τέλος. Κι έτσι αν δεν το κάνω το Σαβατοκυρίακο που έρχεται - αφού σκοπεύω να μαζέψω λίγες ελιές για μαυρόλαδο - θα το κάνω το επόμενο.

Καθόμουν ύστερα εδώ, με τα μάτια πάνω από κείνες τίς καταθέσεις[70], και σκεφτόμουν κάπιες εικόνες από τον παλιό μου αγώνα και κάπιους ανθρώπους που μου έδωσαν λίγο θάρρος, κάπιους ανθρώπους που ίσως με περιμένουν.

Έτσι χτύπησα την γροθιά σχο τραπέζι: θα χτυπήσουμε παιδιά, θα χτυπήσουμε την μοναξιά.

Φεύγω στο μεταξύ με παράπονα χάθε πρωί για την δουλιά, κουρασμένος και τσακισμένος από τους κόπους και τα βάσανα. Φεύγω με παράπονα και γυρίζω με κλάματα. Παίρνω τούς δρόμους κι όπου με βγάλουν. Κοιτάζω γύρω τον κόσμο, την θάλασσα και τα βουνά, τον ήλιο στο βασίλεμα του, τις γκρίζες φιγούρες τών σύννεφων και τις μαύρες τών δένδρων. Κοιτάζω τον κόκκινο ορίζοντα στην δύση, θυμάμαι και πονάω, πονάω και θυμάμαι. Νιώθω την καρδιά μου να σπαράζεται κι όμως αφήνω το κλάμα γι' αργότερα.

Και πάντα να θυμάμαι έναν "Ηλίθιο"[71]. Το πώς θα σπαραζόταν και κείνου από πόνο η καρδιά του στην θέα αυτής της θεσπέσιας απεραντοσύνης.

Νοσταλγώ παιχνίδια με κοριτσόπουλλα, τρελλά παιχνίδια, ερωτικά. Χάδια κι αγγίγματα, αγκαλιάσματα χωρίς τέλος.

Πώς έπρεπε νάταν αλήθια η ζωή! Και πώς κατάντησε; Ως και τα παιδιά ψάχνουν για κορόιδα. Και πιός θα τους δώσει τις ήττες που έχουν ανάγκη για να γίνουν άνθρωποι; Πιός;

4 **Οκτωβρίου**, Τετάρτη;

Το όνειρο ψες: ο Έκτορας - ένα μικρούλι παιδάκι - σ' ένα κελί. Εγώ είχα σχολάσει από την

δουλιά και περνούσα από την πλατεία (ήταν σαν την πλατεία τού χωριού μου) και μου φώναξε το αγόρι μου. Εγώ πήγα κοντά του γεμάτος οργή και φώναξα στον αστυνομικό που τον φύλαγε: γιατί κλείσατε το παιδί εκεί μέσα;

Δεν θυμόμουν καν την συνέχεια.

Ύστερα ήταν ένα άλλο όνειρο, ένα όνειρο παράξενο. Αλλά πού χρόνος για γραφή; Πρέπει να φύγω τώρα για την δουλιά.

7 **Οκτωβρίου**, Κυριακή.

Για δρόμους και κάμπους απερπάτητους. Πούναι τα χνάρια τών βημάτων σας στο χώμα κορίτσια; Στα περπατήματα μου βλέπω μόνο τα σημάδια από τα τρακτέρ και τα αυτοκίνητα.

★

Πως τραγουδήσαμε το φεγγάρι και τ' αστέρια, τραγουδήσαμε τον ήλιο, την θάλασσα, τα βουνά, τραγουδήσαμε τα δένδρα και τα πουλιά, κι αυτά που φεύγουν κι αυτά που μένουν. Τραγουδήσαμε την Γη και τον πόνο μας, την πείνα, την μοναξιά και τον θάνατο, τραγουδήσαμε την αγάπη και τον έρωτα, την ξενητιά και την ελπίδα, τραγουδήσαμε την άνοιξη και την ανάσταση, τραγουδήσαμε τον καινούριο κόσμο.

Τραγουδήσαμε το φως και το καλοκαίρι, τραγουδήσαμε τα λουλούδια, τους κήπους και τα περιβόλια, τραγουδήσαμε την Κυριακή και την Παράδεισο.

★

Και για το γραφτό: την Παρασκευή ήταν η δίκη για τον τραυματισμό τού πεθερού μου. Έδωσα εγώ μαρτυρία. Όλοι γελάσανε με την καρδιά τους. Τώρα είμαστε σε αναμονή, μάλλον, τής αθώωσης. Αύριο θα γίνουν οι αγορεύσεις.

Και: πως είμαστε οι απόγονοι τών Θεών.

★

Για ένα καθεστώς που δεν θα σου δίνει απλά την δυνατότητα να λες τις απόψεις και τις ιδέες σου αλλά και την δυνατότητα να τις δοκιμάσεις και να τις εφαρμόσεις. Γιατί κάθε ιδέα χωρίς την προοπτική τής πραγμάτωσης της είναι χίμαιρα.

13 Οκτωβρίου, Παρασκευή.

Πως η ανάγκη για φαγητό και για έρωτα είναι πιο δυνατή από την ανάγκη για μουσική, θέατρο, ζωγραφική ή συγγραφή. Αν λοιπόν ο χρόνος είναι περιορισμένος και μπαίνεις στο σπίτι το βράδυ σκοτωμένος από την δουλιά, τότε το καλύτερο επιδόρπιο μετά το φαΐ (και το περπάτημα) είναι ο έρωτας ή, έστω, το ερωτικό θέαμα.

15 Οκτωβρίου, Κυριακή.

Η Mia Farrow στην τηλεόραση.

18 Οκτωβρίου, Τετάρτη.

Καθόμουν στην άκρη τής αποβάθρας κοιτάζοντας τ' αστέρια στον ουρανό και τα φώτα πέρα από την θάλασσα. Έτσι: όταν έχεις την υγία, τότε το μιαλό σου πετάει, ταξιδεύει ως εκεί που φτάνει το μάτι κι ακόμα πιο πέρα. Κι όταν έχεις την αρώστια, τότε το μιαλό σου κολλάει εκεί, στην αρώστια σου.

Κι έτσι: έλα μαζί μου κάπου να πάμε χέρι με χέρι...

Πως σκέφτεσαι ερωτικά **μόνο** σαν έχεις την υγία, γλυκόλογα για τα κορίτσια και τραγούδια για την ζωή.

Σκεφτόμουν και τον Θεό εκεί στους δρόμους και στην αποβάθρα. Έτσι: αφού μας έθεσε που μας έθεσε τέτιους νόμους, τότε γιατί μας εμφύσησε την πνοή και δεν μας έπλασε σαν ένα ρομπότ ώστε να μην έχουμε επιθυμίες και να μένουμε πιστοί στις εντολές του;

Κι έτσι: πως ο Ηγέτης Θεός μπορεί στο μεταξύ να έχει αλλάξει αλλ' όμως το σενάριο μένει το ίδιο.

24 Οκτωβρίου, Τρίτη.

Πάνω στο "αγαπάτε τόν πλησίον σας όπως τον εαυτό σας". Καλά. Μα αν αρέσει σε κάπιον να χαδεύεται και να παίζει με το σώμα του, τότε τι γίνεται Χριστέ μου;

28 Οκτωβρίου, Παρασκευή.

Βγήκε η απόφαση για τον τραυματισμό: ένοχος, 200 λίρες πρόστιμο στην 1η κατηγορία για τον τραυματισμό και 50 στην 2η για την ζημιά. Συν 80 λίρες έξοδα.

Μόνο που δεν τον δεκάτιασα.

Στους δρόμους ύστερα έσφιγγα τίς γροθιές τής εκδίκησης. Ο καημένος ! Πού νά- ξερε ότι με την απόφαση του διπλοϋπόγραψε και την θανατική του καταδίκη! Και κάτι χειρότερο: την διαμονή του στην κόλαση.

Νοέμβριος 1995

14 Νοεμβρίου, Τρίτη.

Τα δεδομένα: εδώ και δέκα μέρες τέλιωσα με τους σουβάδες και έπεσα με τα μούτρα στις ελιές. Τις τελευταίες μέρες είμαι όλη μέρα γονατιστός και μαζεύω όσες πέσανε στο χώμα. Τσάκισα, κουράστηκα. Νιώθω τόσο άδια την καρδιά μου, την νιώθω τόσο να πονεί. Κι όλα να τα σκέφτομαι, όλα. Τα παιδιά μου και όλα τα πρόσωπα που εκπέμπουν τον έρωτα. Κι όμως τώρα κυρίως ενδιαφέρομαι για το χρήμα. Θέλω λεφτά για το βιβλίο μου, λεφτά για τα φυλλάδια, λεφτά για τα παιδιά μου και για τα παιδιά τής Unicef, λεφτά για τον Αγώνα.

16 Νοεμβρίου, Πέμπτη.

Η Σαβίνα εψές στ' όνειρο μου. Πως ήταν κάπου εδώ στους χώρους μου με κάτι άλλα παιδιά. Εγώ μάζευα από την γη τις ελιές και κείνη πέρασε από δίπλα μου, στάθηκε μια στιγμή, ξεκούμπωσε την πλουζίτσα της και μου έδειξε δίο υπέροχα βυζάκια.

Ύστερα ξαναπέρασε και μου ξανάδειξε τα βυζάκια της σαν να μούλεγε: δες. Και γω έβλεπα, έβλεπα, έβλεπα τ' όνειρο μέσα στ' όνειρο και ζούσα σ' έναν Παράδεισο.

18 Νοεμβρίου, Σάβατο.

Εψές πήρα ένα απειλητικό τηλεφώνημα. Πως ενοχλώ (με τον τρόπο μου, είπε) σπίτι και να σταματήσω, πρόσθεσε, διαφορετικά θα έχουμε σκοτωμούς.

Ρε τι συμβαίνει; Έσπαζα να εύρω το σπίτι που ενόχλησα ώσπου κατέληξα σ' αυτό: δεν πάνε να πηδηχτούν και τα σπίτια και τα διαμερίσματα. Εγώ ξέρω μόνο τις ελιές μου.

Κι αυτό σήμερα: πως ο Ούτοπος δεν προσεύχεται απλά για την Ανάσταση. **Εργάζεται** για την Ανάσταση.

Δεκέμβριος 1995

18 Δεκεμβρίου, Δευτέρα.

Αυτό: πως η αγάπη είναι η ήπια έκφραση τού Έρωτα.

Ή: η εισαγωγή στον έρωτα.

Ή: η αγάπη είναι αδελφή τού έρωτα.

Ιανουάριος 1996

4 Ιανουαρίου, Παρασκευή.

Βράδυ. Τελιώνω σχεδόν με τα νέα προεκλογικά μου κείμενα[72]. Θα έγραψα πάνω από 20 . Γράφω εδώ και 15 μέρες. Τώρα έχω μπροστά μου τις άδιες σελίδες τού τελευταίου. Έτσι τουλάχιστον ελπίζω.

Στο μεταξύ έχω ττιλάρει. Τα περπατήματα με κρατούσαν ως εδώ. Σύντομα δεν θα με ωφελούν ούτε αυτά. Ευτυχώς όμως που έχω εξαντλήσει σχεδόν το θέμα μου.

Αύριο θα ριχτώ στις ελιές για την χαριστική βολή. Θα μου πάρει κι αυτό τρείς- τέσσερις μέρες. Μετά θα περάσω στο χτύπημα τών χειρογράφων και, πιθανότατα, στα τέλη τού Γενάρη ή σας αρχές τού Φλεβάρη θα δώσω τις πρώτες προκηρύξεις. Υπολογίζω να μου πάρει 6-7 μέρες. Μετά σκοπεύω να χτυπήσω το Ημερολόγιο[73] μου. Θα μου πάρει κι αυτό - υπολογίζω- κανένα 40ήμερο. Μετά απ' αυτό θα ριχτώ με τα μούτρα στον αγώνα.

Αυτά προς ενημέρωσιν.

Διαπίστωσα πάντως για άλλη μια φορά πόσο δύσκολο είναι να γράψεις, ιδίως για πολλές ημέρες. Το χειρότερο απ' όλα είναι το ότι μού παραμορφώνει την σπονδυλική στήλη. Δεν ξέρω πώς να ελέγξω το κορμί μου.

14 Ιανουαρίου, Κυριακή.

Ήταν μια Μαρία σ' ένα ολόγλυκο όνειρο. Με το στόμα της παραπονιόταν πως της κολλούσα αλλά την ίδια στιγμή μού κρατούσε και μου χάδευε το χέρι και με κοιτούσε στα μάτια έτσι όπως μόνο τον Θεό της θα μπορούσε να κοιτάζει.

★

Κι ο Σείριος ως φύλακας και επόπτης τού Σύμπαντος (η πληροφορία από τον Πλούταρχο). Όπως δηλαδή ένας τεχνητός δορυφόρος τής Γης.

Βράδυ στο μεταξύ, στο πρώτο περπάτημα του. Έκλαψα πάνω σ' αυτό και ξελάφρωσα: πως ο αρχηγός πρέπει να προχωράει μπροστά, ναι, πρέπει να δείχνει αποφασιστικός και ακλόνητος. Κι όταν μιλάει και όταν γράφει πρέπει να εμψυχώνει με τα λόγια του, πρέπει να δίνει κουράγιο, δεν πρέπει να δώσει σε κανέναν την εντύπωση ότι κλονίζεται.

Έτσι πρέπει να είναι ο αρχηγός. Πρέπει να δίνει δύναμη και κουράγιο. Έτσι τον θέλει ο λαός, κι ας είναι στιγμές όπου αισθάνεται αδύναμος, και την ώρα που γράφει για να δώσει κουράγιο ή την ώρα που προχωράει μεσ' την καταιγίδα όλο κι όλο που θέλει είναι να κρυφτεί σε μια γωνιά και να κλάψει, να νιώσει να τον αγγίζει απαλά ένα χέρι που θα δώσει δύναμη και κουράγιο σ' αυτόν που για μια ζωή δίνει κουράγιο και ελπίδα στους κατατρεγμένους.

Ναι λοιπόν! Τόχω παράπονο: σε μένα πιός θα δώσει κουράγιο; Πιός θα δώσει δύναμη σ' αυτό τον άνθρωπο που όλη του την δύναμη την έριξε μέσα στις κόλλες; Πιός θα δώσει δύναμη σ' αυτό τον άνθρωπο που άνοιξε πανιά για να κατακτήσει τον κόσμο;

19 Ιανουαρίου, Παρασκευή.

Έπαθα και σήμερα με μια από τις καινούριες μου φανέλλες[74]. Την φόρεσα ψες μετά το μπάνιο. Την άντεξα σχεδόν ως σήμερα το μεσημέρι.Το απόγευμα δυσκόλευαν τα πράγματα και το βράδυ μούρχονταν αναγούλες ώσπου αποφάσισα και την άλλαξα. Πέρασαν δίο ώρες από τότε και ακόμα δεν συνήλθα εντελώς.

21 Ιανουαρίου, Κυριακή.

Σήμερα πάντως αμφιβάλλω κατά πόσον έφταιγε η φανέλλα. Γιατι το είχα και χτές το πρόβλημα, έστω και σε μικρότερο βαθμό, ενώ ο ύπνος δεν με ικανοποίησε καθόλου.

Φταίει τελικά κάπια ελλιπής κίνηση (φοβάμαι για περισσότερη γιατί πονάω ακόμα τα γόνατα μου) και η συννεφιά. Θέλω τόσο ήλιο λοιπόν και τόσο ιδρώτα ως το σημείο να πίνω τουλάχιστον 3-4 ποτήρια νερό με την όρεξη μου.

Κι όμως μόλις ξύπνησα σήμερα μούρθε μια τέτια διάθεση που άρχισα να τραγουδώ: σ' αγαπώ κι από...κι απόψε θα σ' το πώ, σ' αγαπώ καλέ μου, σαν Θεό μου σ' αγαπώ. Κτλ κτλ.

Ενώ τελικά μόνο ο τροχός στάθηκε ικανός να δώσει λύση, και τα αθλητικά παπούτσια επίσης.

★

Το σκέφτηκα όταν έτρεχα από το χωριό στην Πόλη, και ύστερα στο γήπεδο: πως μόνο οι ματιές τών άλλων είναι ικανές να σε κάνουν να παράγεις έργο. Όταν δεν σε βλέπει κανείς χάνεις το κουράγιο σου, ενώ όταν σε βλέπουν θέλεις να δουν ότι είσαι δυνατός.

Όπως δηλαδή το: μια συκιά βλέποντας τήν άλλη καρποφορεί.

27 Ιανουαρίου, Σάβατο.

Έβαλα ένα ποτήρι νερό στον ήλιο για να ξεκρυώσει λίγο και ύστερα να το πιώ. Στο μεταξύ τα σύννεφα έκρυψαν τον ήλιο. Κάπιες στιγμές τον άφηναν και κάπιες όχι. Ώσπου πέρασε μια σχεδόν ώρα σ' αυτό τον σκοπό και είπα να δοκιμάσω το νερό. Ήταν κρύο ακόμα.

Κι όμως όταν το βάζω στην φωτιά είναι αρκετά 20-30 δευτερόλεπτα για να πάρει την θερμοκρασία που θέλω. Νά λοιπόν που η φωτιά μπορεί να υποκαταστήσει πολύ καλά τον ήλιο σε κάπιες περιπτώσεις.

Πού με οδηγεί αυτή η σκέψη; Εδώ όπου με οδηγεί κάθε χειμώνα και όμως δεν τόλμησα ακόμα να το αποφασίσω: πως δηλαδή το ατμόλουτρο είναι άκρως απαραίτητο τον χειμώνα. Ή, τουλάχιστον, ας φροντίζω να... πίνω όλο τον ήλιο τού χειμώνα ως την τελευταία του γουλιά.

Είναι γεγονός πως πάντα το ήθελα αυτό, έτρεφα από παλιά μια λατρεία για τον χειμωνιάτικο ήλιο αλλά είναι κάτι που συχνά-πυκνά με απομάκρυνε απ' αυτό , κι αυτό ήταν ο κίνδυνος ηλίασης (πονοκεφάλου). Γιατί είναι φορές όπου τα καπέλα και τα διαδήματα δεν είναι αρκετά για να σε προστατέψουν. Εν πάση περιπτώσει έχω τώρα ένα αρνητικό δεδομένο: πονάω τα γόνατα μου (θέλεις από την ορθοστασία, θέλεις από την άσκηση) και έτσι θα πρέπει να κάνω κάπιες παραχωρήσεις στην παθητική εφίδρωση.

28 Ιανουαρίου, Κυριακή.

Τα δεδομένα μου: τα πόδια μου είναι κουρασμένα ως το σημείο όπου φοβάμαι για κράμπες αν τα ζορίσω κι άλλο.

Εχτές κινήθηκα περίπου σε επίπεδα σε μια προσπάθεια να τα συνεφέρω λιγάκι. Είχε και λίγο ήλιο χτές και τον αξιοποίησα. Σήμερα όμως είναι συννεφιά. Ο ήλιος δεν φάνηκε από το πρωί.

Εν πάση περιπτώσει είπα να κρατήσω και σήμερα τα επίπεδα και να κάνω περπατήματα τών δίο ως τριών χιλιομέτρων.

Πριν κοντέψει όμως καν η ώρα όπου θα έπρεπε, λογικά, να κάνω το επόμενο περπάτημα, άρχισαν τα πράματα να έρχονται ανάποδα. Τα μάτια άρχισαν να τσούζουν, τ'αυτιά να βουίζουν, το μιαλό να θολώνει, η καρδιά ν' ατονεί και ούτω καθεξής.

Έτσι οι επιλογές που έχω δεν είναι πολλές: ή να πάρω ξανά τούς μεγάλους δρόμους υπακούοντας περισσότερο στις ανάγκες τής καρδιάς παρά τών ποδιών ή - αφού δεν έχω που δεν έχω ατμόλουτρο - να πυρώσω τον... φούρνο και να δώσω μέσα.

Έτσι λοιπόν το σκεφτόμουν πριν: τις γεύσεις τών αγαθών πρέπει να τις πληρώνουμε με κόπο και με ιδρώτα. Έτσι είναι η ζωή .Τάχα θα ήταν καλύτερα αν δεν κουραζόμασταν και δεν ιδρώναμε και όλα όσα τρώγαμε ήταν τελείως άγευστα;

Φεβρουάριος 1996

13 Φεβρουαρίου, Τρίτη.

Τώρα, για να υπάρχει και μια συνέχεια με τα προηγούμενα, το γεγονός είναι πως δεν είχα πυρώσει κανέναν φούρνο. Περιορίστηκα μόνο στην συγκέντρωση τών προ- σπαθειών.Τις επόμενες 5-6 μέρες μετά τις 28 **Ιανουαρίου** πήγα όλα τα απογεύματα περπατητός ως την Πόλη και γύριζα πίσω πάλι περπατητός, ενώ μια μέρα είχα σύρει και τον τροχό κατά την Κινούσα.

Οι διαθέσεις μου είχαν κινηθεί αναλόγως, έστω και με τις διαμαρτυρίες τών ποδιών.

Ύστερα απ' αυτές τις πέντε-έξι μέρες έβγαλα άλλες έξι περπατόντας μόνο στον δρόμο έξω από το σπίτι. Τις πρώτες τέσσερις μέρες 6Χ3 χλμ και τις άλλες δίο 9Χ2 χλμ.

Πέρ' απ' αυτές δεν άντεξα. Την έβδομη μέρα άρχισαν να χαλάνε τα πράγματα, οπότε και πέρασα στους κόπους. Όλα καλά.

Πάντως είναι κάτι που θα το σημείωνα αν δεν ήμουν αποφασισμένος να κλείσω επιτέλους τις σελίδες αυτού του Ημερολογίου. Ήδη πρόλαβα και έριξα σ' όλο μια ματιά και τόστειλα για κτύπημα εδώ και 10 μέρες.

Ήταν που λέτε ένα δειλινό και έπαιρνα τον δρόμο για την Λίμνη και την Πόλη.

Ήταν κάπου μεταξύ Μακούντας και Λίμνης.

Στ' αριστερά σε μια όχθη είχε κάτι ανθισμένες μυγδαλιές. Η λαψάνα έκανε πού και πού ν'ανθίσει κι αυτή. Η μέρα ήταν γλυκιά και μύριζε άνοιξη ο αγέρας.

Θυμήθηκα εκείνον τον πατέρα μου στο χώμα. Έτσι: πού είσαι ρε γέρο να μυρίσεις την Γη; Έρχεται άνοιξη, δεν βλέπεις; Πού' σαι ρε γέρο;

Έκλαψα καλά και κείνο το δειλινό ώσπου πέρασε κι αυτό για να έρθει μια Παρασκευή στο Δημοτικό τής Αργάκας.

Είχανε πρωτάθλημα τα παιδιά στο μπάσκετ. Ήρθε η Πόλη και η Αγία Μαρίνα. Παίξανε και τ' αγόρια και τα κορίτσια.

Είχα μείνει εκεί τρεις ώρες. Ήταν ένα από τα λίγα ωραία στιγμιότυπα αυτής της μονότονης ζωής μου. Όλα τα κορίτσια, και τ'αγόρια επίσης, ήταν γλυκά μαζί μου κι όλα είχανε διάθεση για παιχνιδάκια, γλυκοκοιτάγματα και... ψεματάκια. Εγώ δεν χόρταινα να τα κοιτάζω και να κάνω αστεία μαζί τους. Ώσπου έφυγα κι έφερα εδώ τα φαντάσματα τους. Τις είχα μαζί μου στα μεγάλα μου περπατήματα.Αυτές γλύκαναν την μοναξιά και τις ώρες μου. Γλύκαναν και το όνειρο. Ώσπου πέρασαν κι αυτές.

Τρία κορίτσια τα είχα δει μια Τρίτη στο Δημοτικό τής Πόλης και νομίζω πως έχω τουλάχιστον τα ονόματα τους: η Γεωργία, η Σταυρούλλα και η Χαρά.

Παράλληλα μ' αυτά είναι και μια σκέψη που θέλω να σημειώσω. Την είχα πιάσει πριν κάτι μέρες, είπα να την αφήσω αλλά νά που χτές, σαν γύριζα από τον φράχτη, επανήλθε.

Με λίγα λόγια ήταν αυτό: πως όλα τα αισθητήρια όργανα μας μπορούν πολύ καλά υπό ορισμένες προϋποθέσεις να μας προσφέρουν απέραντες ηδονές. Ο αέρας, ο ήχος, η εικόνα, το φαγητό, το νερό, η σάρκα, όλα αυτά όταν μπαίνουν στο σώμα μας μπορούν να μας προσφέρουν μεγάλες ηδονές, αρκεί να είμαστε Υγιείς, να τις παίρνουμε με μέτρο και την ώρα που τις έχουμε ανάγκη.

Μάιος 1996

25 Μαΐου, Σάβατο.

Αν δείτε λοιπόν την τελευταία ημερομηνία σ' αυτά τα χαρτιά θα δείτε και πως μεσολαβούν από την σημερινή μέρα 3½ σχεδόν μήνες.

Τρισήμισυ μήνες που δεν πέρασα μια λέξη σ' αυτό το ημερολόγιο. Κι όμως μπορούσα να το κάνω, ήταν μάλιστα μέρες όπου ήθελα πολύ να το κάνω αλλά ποτέ δεν το αποφάσιζα.

Στο κάτω-κάτω ο πόνος μου είναι πια χιλιοειπωμένος. Υπάρχει στα χαρτιά μου, υπάρχει και στα τραγούδια. Μπορεί να περνάνε κάθε φορά σ' αυτό κάπια καινούρια στοιχεία, αλλά το γεγονός είναι πως τα αισθήματα είναι λίγο πολύ γνωστά.

Η μοναξιά μου είναι γνωστή, γνωστή η πλήξη, γνωστή η φτώχια, γνωστή και η ερημιά μου, γνωστές οι κάμαρες, γνωστοί κι οι δρόμοι. Τα ρούχα, το σώμα, ο ουρανός και η θάλασσα. Γνωστός ο Μάης και γνωστό το καλοκαίρι, γνωστή η μέρα και γνωστή η νύχτα, ο ήλιος και το φεγγάρι.

Όλο κι όλο το καινούριο είναι τέτιο που θάταν καλύτερα αν μου έλειπε.Γιατί είναι γεγονός πως απέτυχε άλλη μια προσπάθεια μου για να δώσω διέξοδο στην Ιδέα και στην μοναξιά μου. Τα πράγματα δεν ήρθανε όπως τα ήθελα και όπως τα εσχεδίαζα. Οι υποψήφιοι βουλευτές μου κωλώσανε όλοι και εγώ δεν βρήκα τέσσερις ανθρώπους να με προτίνουν για να είμαι, έστω και μόνος εγώ, υποψήφιος βουλευτής.

Είχα αρχίσει τον αγώνα τις τελευταίες μέρες τού Φλεβάρη και τον παράτησα στις 6 τού Μάη (την ημέρα, δηλαδή, υποβολής υποψηφιοτήτων) αφού πια με είχαν εγκαταλείψει όλοι οι υποψήφιοι μου και αφού δεν κατάφερα εγώ να περάσω στο ψηφοδέλτιο.

Από το βράδυ τής 6ης **Μαΐου** είμαι εδώ λοιπόν. Να περπατώ,να τρώω,να σημειώνω, να διορθώνω (έχω ξανά τον δεύτερο τόμο τού "πορτραίτου μιάς Νέας Θρησκείας" προς το τέλος του ενώ έδωσα ήδη το Ημερολόγιο μου στον Σταύρο για χτύπημα)[75], να τεμπελιάζω και να γρηγορώ, να κουράζομαι και να ξεκουράζομαι,να πλήττω και να μην πλήττω, να ζω και να πεθαίνω, να πέφτω και να σηκώνομαι, να κρατιέμαι και να αγωνίζομαι, να αντέχω και να υπομένω ώσπου να

έρθει η ώρα για την επόμενη μάχη. Ήδη είμαι αποφασισμένος για μια προσπάθεια για την θέση τού Γενικού Γραμματέα τών Ηνωμένων Εθνών.

Μάλιστα έχω γράψει ένα σχετικό κείμενο, το μετέφρασα κιόλας και εδώ και δέκα μέρες το έστειλα για χτύπημα. Ελπίζω πως σε κανένα μήνα θα τα καταφέρω να πάω ως την Ελβετία[76] για να δώσω τα φυλλάδια, ενώ σίγουρα θα πρέπει και να τα ταχυδρομήσω για τους ηγέτες όλων των χωρών-μελών τών Ηνωμένων Εθνών.

Η απόφαση για την θέση τού Γενικού Γραμματέα θα παρθεί τον Δεκέμβρη. Αν λοιπόν πετύχει, καλώς.Διαφορετικά οι προεδρικές εκλογές δεν είναι μακριά και τότε σίγουρα θα χειριστώ το θέμα καλύτερα, βασισμένος πια στα παθήματα τών βουλευτικών.

Από λεφτά έχω κάτι στην μπάντα (1200 περίπου λίρες) αλλά έχοντας ως δεδομένα κάπια έξοδα για την προσπάθεια μου για την θέση τού Γενικού Γραμματέα, για το τύπωμα τού 2ου τόμου τού βιβλίου μου και για το χτύπημα τού Ημερολογίου μου, τότε σίγουρα θα χρειαστώ πολύ περισσότερα. Έκανα ήδη κάπιες απόπειρες για να ξενοδουλέψω εδώ και κει αλλά οι άνθρωποι δεν είχαν ανάγκη προς το παρόν από ξένα χέρια.

Αυτό λοιπόν είναι το ένα ενδεχόμενο αλλά ασφαλώς υπάρχουν και άλλα: ή να σουβατίσω τα ασουβάτιστα σπίτια μου ή να φτιάξω μια μικρογραφία τής Ουτοπίας (μαζί με την Ύπαιθρο) σε έναν χώρο 20-25 τετρ. μέτρων ή - σκέφτομαι ακόμα - να κάνω μια νέα προσπάθεια στον στίβο.

Ύστερα σκέφτομαι πως θα μπορούσα να πάω στην Νότιο Αφρική, εκεί όπου είναι κάπια αδέρφια μου, και κει να μάθω καλά τα αγγλικά. Θα μπορούσα βέβαια, αλλά πώς μπορώ ν' αφήσω τα παιδιά μου; Έτσι λοιπόν η μελέτη αγγλικών βιβλίων θα πάρει κάπια σημαντική θέση στις ώρες μου ενώ δεν αποκλείεται να κάνω κάπιες μεταφράσεις κάπιων κειμένων μου με σκοπό να τις περάσω σε ένα βιβλίο.

Από την άλλη σκέφτομαι να γράψω κάτι για το θέατρο. Στο μεταξύ περνούν οι μέρες και αύρω (κιόλας) ο κόσμος καλείται στις κάλπες. Σκέφτομαι με παράπονο το ενδεχόμενο να ήμουν, έστω, βουλευτής (αφού κωλώσανε που κωλώσανε οι άνθρωποι μου). Τότε τουλάχιστον δεν θα πάλευα με την φτώχια. Θα έδινα μάλιστα και 500 λίρες τον μήνα για την Unicef αντί των 50 που δίνω τώρα και θα έμπαινα με καλύτερες προϋποθέσεις στις επόμενες μάχες μου. Τώρα όμως!

Όπως ξανάπα έχω βέβαια κάτι στην Τράπεζα αλλά δεν θα αργήσουν κι αυτά να εξανεμιστούν. Έκανα προχτές κάτι λογαριασμούς και το αποτέλεσμα ήταν το ίδιο όπως πάντα: θέλω λεφτά, οπωσδήποτε θέλω λεφτά.

26 Μαΐου, Κυριακή.

Ξανά λοιπόν στην ίδια μοναξιά, ξανά στον ίδιο πόνο, ξανά στην ίδια σιωπή. Ξανά με τις σκιές, με τα πνεύματα και με τα φαντάσματα.

Κουράστηκα να περπατώ μόνος στους ίδιους δρόμους, να τρέχω μόνος και να παίζω μόνος.Κουράστηκα να ονειρεύομαι μόνος, κουράστηκα να θέλω να γράψω έργα που κανείς δεν θα γυρίσει να τα κοιτάξει ή που κανείς δεν θα νιαστεί για το αν μου αξίζει μια ανταμοιβή γι'αυτά.

Κουράστηκα μ' αυτούς τους ανθρώπους που θέλουν τα πάντα από σένα-όλο σου τον χρόνο και όλο σου το χρήμα-και όμως αυτοί δεν είναι άξιοι να ξοδέψουν ένα λεπτό ή ένα γρόσι για σένα.

★

Κι ο Νίκος Κωνσταντόπουλος ψες στην Ελληνική Τηλεόραση (μίλησε στον Βόλο). Ήταν τρομερός κι έτσι, τουλάχιστον, τον... χειροκρότησα, ας είναι και στην Μακούντα. Μούδωσε πάντως την εντύπωση πως έχει επηρεαστεί από το βιβλίο μου (του έστειλα ένα από πέρσυ).

★

Αυτό το πρόβλημα: όταν μένω στο σπίτι τα πρωινά (ως το μεσημέρι) για διάβασμα, για γράψιμο ή για διορθώσεις (έκανα ήδη τις διορθώσεις τού 2ου τόμου τού Πορτραίτου) με πιάνει μια διαβολεμένη νυστάρα που με κάνει και αισθάνομαι άχρηστος.

Μια μέρα δοκίμασα ένα ντουζ γύρω στις δέκα. Κάτι ήταν, αλλά κι αυτό το βαριέμαι. Έτσι λοιπόν η πρόταση μου γι'αυτές, ιδίως, τις ώρες είναι: δράση και παραγωγή (στα πλαίσια, κατά το δυνατόν, τού προγράμματος).

Ε κι ασφαλώς όλα είναι ημίμετρα. Μέχρι να έρθει ο Καινούριος Κόσμος, μόλις που θα κρατιέμαι.

Γιατί είναι γεγονός: θέλω να δουλέψω αλλά βαριέμαι, θέλω να γράψω αλλά βαριέμαι, θέλω

να διαβάσω αλλά βαριέμαι, θέλω να αθληθώ αλλά βαριέμαι, όπως θέλω και να παντρευτώ αλλά....

Η ζωή μου δεν είναι ασφαλώς όπως την θέλω αλλά και τι να κάνω; Ευτυχώς πάντως που έχω έναν αγώνα εν όψει: θα διεκδικήσω την Γενική Γραμματεία τών Ηνωμένων Εθνών. Έτσι κι αλλιώς οι προεδρικές είναι λιγάκι απόμακρες, εγώ νιώθω να είμαι ανυπόμονος και οι προαισθήσεις και οι παραισθήσεις μου όλες μού λένε πως κάτι θα γίνει, πως δεν μπορεί παρά κάτι να γίνει.

Χτές, μετά από έναν απομεσημεριανό ύπνο, σκεφτόμουν επίμονα έναν Ιουλιανό σ' ένα θεατρικό. Σημείωσα κάπου τρεις σκέψεις και ύστερα έψαξα στην βιβλιοθήκη για την Βυζαντινή Ιστορία τού Βασίλιεφ για λίγα βιογραφικά στοιχεία. Βρήκα το βιβλίο και τόβαλα στο σακίδιο για να το διαβάσω στην ακρογιαλιά.

Στον δρόμο για την ακρογιαλιά τον σκεφτόμουν λοιπόν τον Ιουλιανό μαζί με τα παιδιά μου. Ένιωθα τα πνεύματα και τα φαντάσματα να με κυκλώνουν. Ο ήλιος έκαιγε ακόμα κι εγώ έσερνα πεισματικά τα βήματα μου για τα νερά.

Εκεί λοιπόν στο έρημο ακρογιάλι διάβασα εκείνες τις σελίδες για τον Ιουλιανό. Ώσπου να τελιώσω χανόταν η διάθεση μου να προχωρήσω. Ίσως, σκεφτόμουν, τον φαντάστηκα αλλιώς, ίσως κι ίσως. Ώσπου λούστηκα, ξέπλυνα ύστερα το κεφάλι και το κορμί με λίγο σαπούνι και νερό τής Γης, έκατσα λίγο στον ήλιο για λίγο διάβασμα από κάτι ιστορίες στα αγγλικά και ύστερα πήρα ξανά τον δρόμο για το σπίτι έχοντας στο κεφάλι αυτές τις αιώνιες τύψεις για κάθε ώρα που πήγε χαράμι, για κάθε ώρα που δεν άφησε πίσω της ένα έργο.

Ύστερα εδώ έκανα κάτι κουτσοδούλια κάτω στα σπίτια (συγκεκριμένα: καθάρισα λίγο τις αυλές από τα χόρτα) αλλά δεν άργησε να νυχτώσει για τα καλά κι εγώ ήρθα στο σπίτι για λίγο φαΐ, για λίγη τηλεόραση, για λίγο... βίντεο και για κείνον τον παντοτινό ύπνο.

Υπόψιν και η περασμένη Πέμπτη, όταν είχα πάει στην Πάφο για την μεταβίβαση τού τηλεφώνου μου.Οι άνθρωποι πάντως δείχνουν να μ' αγαπάνε. Ας είναι καλά αλλά αμφιβάλλω κατά πόσον θα έκαναν έστω και την παραμικρή θυσία ή ευκολία για μένα ή κατά πόσον θα με ψήφιζαν εάν και εφόσον θα ήμουν τελικά στο ψηφοδέλτιο.

Εκεί στην Πάφο πλήρωσα τον λογαριασμό τού τηλεφώνου τού σπιτιού μου. Ύστερα στην Πόλη αγόρασα κάτι για τα παιδιά, ψώνισα κάτι για μένα και πήρα και ένα καλάθι τού μπάσκετ. Είχα μαζί μου κι ένα τσέκ 62 λιρών από τον κ. Χάμμοντ στον οποίο νοίκιαζα ένα σπιτάκι και γώ βιάστηκα να το δώσω στο Γραφείο Ευημερίας για την κυρία. Γύρισα τελικά στο σπίτι έχοντας μόνο δίο λίρες. Στο μεταξύ χρωστάω 17 λίρες για το κινητό τηλέφωνο μου, ενώ στο τέλος τού μήνα θα πρέπει να πληρώσω και για το ρεύμα. Λιγότερες από 30 δεν πιστεύω να θέλουν.

Η στενοχώρια μου δεν λεγόταν. Και σαν να μην έφταναν αυτά, το πρωί τού Σαβάτου μού τηλεφώνησε η Ισμήνη και ο Έκτορας. Ήθελαν να τους αγοράσω κάτι αεροπλανάκια κι εγώ - τι να κάνω; - τους τα έταξα ήδη.

Καλά, εντάξει, έχει παιδιά που δεν έχουν γάλα και ψωμί αλλά τα παιδιά μου, που δεν τους λείπουν αυτά, θέλουν και τα παιχνίδια, και ο παπάκης τους πρέπει να νια- στεί.

Είχα στείλει στο μεταξύ πριν κανένα δεκαήμερο στην Unicef 50 λίρες στο όνομα τού Ποσειδώνα Γιόλου. Τους είχα κάνει ομιλία πριν 25 μέρες και μάζεψαν για μένα καμιά 25ριά λίρες. Τους είχα δώσει βέβαια 4 βιβλία μου αλλά επειδή ο αγώνας μου κόπηκε στην μέση και επειδή δεν ήθελα να πει κανείς πως οικειοποιήθηκα λεφτά για έναν αγώνα που δεν οδηγήθηκε ως το τέλος του, έτσι αποφάσισα να στείλω εκείνες τις 50 λίρες (που τις χρωστάω ούτως ή άλλως στα παιδιά που δεν έχουν ούτε γάλα ούτε ψωμί ούτε αεροπλανάκια) στο όνομα τους. Μάλιστα βρήκα στην Πάφο κάπιον Γιολίτη και του έδωσα την απόδειξη.

Έτσι ήταν λοιπόν το Σάβατο το πρωί. Ώσπου έγινε εννέα η ώρα και ήρθε ο Δημήτρης. Για τι άλλο; Μα, για να μου πληρώσει το νοίκι ασφαλώς! Έτσι οι 55 (συν 2) λίρες στο... ερμάρι μου είναι πια γεγονός. Έτσι τουλάχιστον βλέπω πιο αισιόδοξα τις μέρες που έρχονται. Ίσως μπορέσω μάλιστα μ' αυτά να πληρώσω και το ρεύμα και το τηλέφωνο και τα... αεροπλάνα και η ζωή θα συνεχιστεί, πάντα με τα καλά της και με τα κακά της, με τις ελπίδες και με τις απελπισίες της, με την βεβαιότητα και την αβεβαιότητα της, με τις νύχτες και με τις μέρες της, με τους ήλιους και με τις βροχές της, με τα λιοπύρια και με την παγωνιά της. Θα συνεχιστεί, δεν μπορεί παρά να συ- νεχιστεί.

Και σήμερα το αίτημα: θέλω δουλιά, οπωσδήποτε θέλω δουλιά, θέλω λεφτά.

Απομεσήμερο. Το κάτι παρήγορο: το ελληνικό τραγούδι.

27 Μαΐου, Δευτέρα.

Η επομένη τών εκλογών και πέρασα από την Πόλη. Είδα τούς ανθρώπους και τα παιδιά μου, τους νικητές και τους νικημένους, τους κερδισμένους και τους χαμένους.

Είδα και την Ισμήνη και τον Έκτορα την ώρα που σχόλαζαν. Η Ισμήνη είχε κόψει τα μαλιά της και δεν λέω: της πηγαίνανε πολύ. Περάσαμε από ένα περίπτερο για να δούμε κάτι αεροπλανάκια. Ύστερα περάσαμε από τον Ζαχαρία αλλά εκείνος δεν είχε τίποτα τέτια και έτσι τ' αφήσαμε για μια άλλη φορά. Περπατήσαμε μαζί κατά το σπίτι τους καθώς φυσούσε δυνατά και η σκόνη ήταν παντού στους δρόμους.

Εκεί έξω από το σπίτι τού Δημήτρη την κάθισα λίγο στα πόδια μου, της έδωσα διό-τρία φιλιά και της χάδεψα τα μαλιά. Εκείνη δεν ένιωθε άνετα. Από την άλλη πεινούσε και ήθελε να πάει στο σπίτι. Την άφησα. Απομακρυνόταν αργά ενώ γύριζε πίσω το κεφάλι και μου έστελλε φιλιά. Εγώ απόμεινα εκεί με τα δάκρυα να κυλούν και με την προσπάθεια να αποφύγω τα κλάματα και να μείνω ως τα δάκρυα μονάχα.

Κουτσά-στραβά τα κατάφερα. Ύστερα σήκωσα τα πόδια και ακολουθούσα αργά πίσω της βλέποντας την να απομακρύνεται ολοένα και πιο πολύ.

Πέρασα ύστερα έξω από το σπίτι τους και τους άφησα λίγα ροδάκινα και λίγα χρυσόμηλα. Ύστερα "ψώνισα κάτι, άφησα την Πόλη και γύρισα στο σπίτι μου και στο χωριό μου μ' αυτή την διάθεση και μ' αυτό τον απολογισμό: πως ανήκω και γω σ' αυτούς που θρηνούν σήμερα.

Ενώ-αργά το απόγευμα στο μεταξύ, λίγα λεπτά πριν τις εφτά-σκέφτομαι επίμονα να κάνω μια μικρογραφία τής Ουτοπίας. Ήδη έκανα ένα "κτίριο" και δοκίμασα το φτιάξιμο ενός γηπέδου με τις κερκίδες του.

Αν αποφασίσω πάντως και προχωρήσω, τότε σίγουρα θα μπω σε έξοδα αλλά αφού, είπαμε, είναι για την Ουτοπία, τότε χαλάλι της.

Ένα άλλο γεγονός: έστησα ένα καλάθι με το ταμπλώ του στον στύλλο εκεί στην τσιμεντένια βρύση και παίζω μονάχος όταν θέλω να ασκηθώ. Στις τέσσερις έπαιξα κανένα 40λεπτο.

Τι σκέφτομαι; Αυτό: να κάνω άλλη μια καλή προσπάθεια στον στίβο παράλληλα με την μικρογραφία τής Ουτοπίας.

Πού είμαι γενικά; Κάπου εδώ: τι πλήξη και τι θάνατος! Τι απελπισία!

Και κάπου εδώ: θέλω καινούριους δρόμους για να τους περπατήσω, θέλω καινούριες γειτονιές, θέλω καινούριους τόπους. Θέλω καινούριους ανθρώπους να δω, όλα τα θέλω, κάτι ν' αλλάξει θέλω, μα πιο πολύ απ' όλα θέλω ν' αγαπήσω. Θέλω να ζήσω άνθρωποι, θέλω να ζήσω! Θέλω να ζήσω αφού δεν λέω να πεθάνω.

28 Μαΐου, Τρίτη.

Σε μέρες τού Μάη να την σκέφτομαι στους ήλιους τού μεσημεριού και στους ανέμους τού απομεσήμερου. Να την φαντάζομαι με την ποδιά της την ώρα που σχολνάει και να περπατάει με κείνο το βήμα της στους δρόμους.

Να θέλω μια ερημιά πιο μεγάλη από τούτην εδώ και κει να μην σκέφτομαι τί- ποτ'άλλο από κείνην. Κι έτσι να περνούν οι μέρες, έτσι να περνούν οι μήνες και έτσι να περνούν τα χρόνια: μέσα στον πόνο και μέσα στο κλάμα.

Κι έτσι σαν καίει ο ήλιος το κορμί μου να καίει την ψυχή μου η ανάμνηση της. Να πονάω που είναι μακριά μου, να νοσταλγώ τις μέρες που ζήσαμε μαζί σε τούτη την ερημιά και να πολεμάω για να της χαρίσω μια μέρα εκείνη την Ουτοπία, εκείνη την Γη κι εκείνη την πατρίδα όπου θα είμαστε μαζί, θα περπατάμε μαζί και θα τραγουδάμε μαζί: περπάτησα για χάρη σου τού φεγγαριού τον δρόμο, κατέβηκα ως τον Αδη σου, κοντά σου νάμαι μόνο... Κτλ κτλ.

Στο μεταξύ ανακαλύπτω πια πως βρήκα ξανά τα πνεύματα, πως γύρισαν τα φαντάσματα. Για να μου πάρουν άραγε την μοναξιά ή για να πάρουν εμένα;

Και κείνη η Βίκη στην ερημιά μου, εκείνα τα τραγούδια της που με κράτησαν και τότε και με κρατάνε και τώρα. Σαν: τα μάτια κλείνω και ζητώ το στόμα σου το λατρευτό, του γέλιου σου το χάδι το ζεστό. Κτλ κτλ.

Κι εκείνο το ιταλικό που τραγουδούσα για μια βδομάδα μετά που γύρισα στο χωριό (και σαν τότε στα Κατύδατα όταν μοίραζα φυλλάδια). Όλο κι όλο ήταν μια λέξη: amore (αγάπη), και γω την τραγούδησα, την φώναξα και την ούρλιαξα ασταμάτητα σ' όλους τούς ορίζοντες τού πόνου

μου.

Κι ο T S. Elliot προψές στην τηλεόραση, η γυναίκα του, ο αδελφός της και το άσυλο. Τι κόσμος Θεέ μου!

29 Μαΐου, Τετάρτη.

Και την Εύη ψες, το κορίτσι τού Υγιονομείου, σ' ένα ολόγλυκο όνειρο. Το απόγευμα έπαιζα μπάσκετ σε κείνο το σταυροδρόμι κι ήταν σαν νάταν εκεί, σαν να παίζαμε μαζί, σαν να την κοιτούσα καί να με κοιτούσε. Κι έτσι σαν πάντα ήταν η ελπίδα ανάμικτη με την απελπισία.

Ω, σ' ευχαριστώ Εύη, σ' ευχαριστώ που είσ' εδώ, ας είναι κι έτσι.

31 Μαΐου, Παρακευή.

Πως έχω κάτι κι απόψε να γράψω. Για κάπιες στιγμές ενός δειλινού που δεν κατάφερα τότε να πω.

Είχα ξεκινήσει έτσι αμέριμνα για ένα περπάτημα στους δρόμους τών κάμπων και των περιβολκδν κι έπιασα κάπου να τραγουδώ: μέρες, μέρες και νύχτες, στης θάλασσας τού μήν' **Αυγούστου**... ώσπου θυμήθηκα εκείνη την μάνα μου.

Την είχα δει τελευταία φορά στην Κινούσα, στην κηδεία τού κ. Νεοκλή. Την είχα δει πού έκλαιγε καθώς έριχναν το χώμα στο μνήμα.

Θα θυμήθηκε κι αυτή τον άνδρα της που έθαψε πέρσυ, τα παιδιά της που έθαψε κάποτε.

Είναι καιρός που δεν μιλιόμαστε και είναι καιρός που δεν πέρασα από την παράγκα της. Θα πάνε τέσσερις σχεδόν μήνες όταν πέρασα την τελευταία φορά, πριν αρχίσω αυτό τον αγώνα μου για τις βουλευτικές εκλογές.

Μου έλεγε τότε να μην βγάλω φυλλάδια και να φυλάξω τα λεφτά μου και πως, μου έλεγε επίσης, "παρακαλούσε τον Αην Κωνσταντίνον να με χτυπήσει στην κκελλέν για να αλλάξω απόφαση".

Από την μια αυτό δηλαδή και από την άλλη ένα άλλο επεισόδιο όπου, νομίζοντας πως δεν ήμουν εκεί για να την ακούω, με είπε «φρενοκομείο». Αυτά και κείνα λοιπόν με οδήγησαν λίγο πολύ στην απόφαση να διαγράψω κι αυτήν και τόσους άλλους.

Κάπου εδώ είναι η σχέση μας όλα τα τελευταία 20 χρόνια, από τότε περίπου που εγκατέλειψα τις σπουδές μου.

Κάποτε εκεί στο χωριό ήμουν το καμάρι της. Ήμουν ο Κωσταντάς της. Τότε ήμουν ο πρώτος, ο πρώτος στα γράμματα και ο πρώτος στα γήπεδα. Υπήρχαν ακόμα τότε κάπιοι άνθρωποι που της έλεγαν μια καλή κουβέντα για τον γιό της. Όμως νά που τώρα πεθάνανε και εξαφανισθήκανε όλοι όσοι θα μπορούσαν να πουν μια καλή κουβέντα γι' αυτόν . Και πώς να μ'αγαπά πια όταν αυτή ακούει τον κόσμο και δεν ακούει τον γιό της; Πώς να καταλάβει;

Κάπου λοιπόν σε κείνους τους δρόμους, σε κείνους τους ήχους και σε κείνες τις εικόνες την θυμήθηκα κι έκλαψα. Περπάτησα κλαίγοντας το υπόλοιπο τού δρόμου. Ώσπου ήρθα στο σπίτι αποφασισμένος αυτή την φορά να μην αφήσω να χαθούν οι εικόνες αυτού του δειλινού.

Στο μεταξύ όμως έπρεπε να πάω να κλείσω το νερό και ύστερα να φάω. Ώσπου περπάτησα λίγο μετά τις έντεκα και, έστω και τώρα, αποφάσισα για τούτο το κάτι. Έγινε ήδη δώδεκα και είκοσι και έχω ακόμα να λουστώ.

Κατά τ' άλλα έφερα ήδη από προχτές κάτι ξύλα και όλη την μέρα χτές και σήμερα παιδεύομαι να βρω την καλύτερη διέξοδο, για την Ουτοπία.

Χτές και σήμερα επίσης πονούσα το στομάχι και είχα λίγο πυρετό και λίγες κράμπες. Φοβήθηκα για καμιά ίωση. Ώσπου πέρασε κι αυτό. Ή όχι ακόμα; Πανσέληνος στο μεταξύ, συννεφιές και κρύο τα βράδια.

Ιούνιος 1996

1η Ιουνίου, Σάβατο.

Κι η Καλομοίρα χτές στις ερημιές μου. Είναι χήρα εδώ και τρεις βδομάδες και τόμαθα προχτές στο Δασάκι, εκεί όπου είχαμε πάει, ως συνήθως, με τα παιδιά. Είχε ρθεί και ο Σαβάκης εκεί με τον Παρασκευά, τον μικρό της γιό, και με ένα άλλο αγοράκι. Όταν αργότερα παίζαμε βόλεϋ ήρθε ο Παρασκευάς να παίξει μαζί μας. Κάπου εκεί είπε ο Έκτορας: παπά, ο Παρασκευάς δεν έχει παπά.

Εγώ ρώτησα: γιατί; Τότε απάντησαν όλοι, μαζί και ο Παρασκευάς: επέθανε.

Ω! Πέθανε!

Να σας πω τώρα τα αισθήματα μου για τα ορφανά τού κόσμου; Είναι γνωστά. Αυτό που δεν είναι γνωστό εδώ είναι τα αισθήματα μου για την μάνα αυτών των ορφανών.

Γιατί είναι γεγονός: η Καλομοίρα ήτανε τόσο καλή μαζί μου (και με τα παιδιά μού επίσης) όσο καμιά άλλη γυναίκα και με συμπονούσε ακόμα για τον χωρισμό μου. Χωρίς πολλές κουβέντες με πρόσεχε και μ' αγαπούσε και το ίδιο έκανα κι εγώ. Μια μέρα μάλιστα είχα πει στον Γιώργο: "την Καλομοίρα ευχαρίστως θα την παντρευόμουνα". Αυτό θάγινε πριν τρία τόσα χρόνια.

Πριν λίγους μήνες μάθαινα από τον Σαβάκη πως ο άντρας της είχε καρκίνο και πως θα πήγαιναν μαζί στην Αγγλία. Αργότερα μού έλεγε πως τα πράγματα δεν πήγαιναν καλά και προχτές μαθαίνω ότι πέθανε.

Εν πάση περιπτώσει το σκέφτηκα και τότε: πως αν γινόταν και πέθαινε θα μπορούσα να την παντρευτώ. Τόχα πει στον Γιώργο, και τόχα πει στα σοβαρά. Κι όχι πως είναι και η μόνη γυναίκα που σκέφτομαι να παντρευτώ (λίγο-πολύ όλες τις σκέφτομαι) αλλά μ' αυτήν τουλάχιστον θα κάνω μια προσπάθεια, οπωσδήποτε πρέπει να την κάνω.

2 Ιουνίου, Κυριακή.

Αργά ψες σκεφτόμουν την ημέρα τής Αποκάλυψης. Κι αφορμή ασφαλώς είναι αυτή η απόπειρα μου να δώσω την μικρογραφία τής Ουτοπίας. Έκανα ήδη κάτι προσχέδια και κάτι σπιτάκια. Εξετάζω προκαταβολικά όλα τα υλικά και όλα τα ενδεχόμενα ώστε να αποφύγω τα λάθη.

Στα πλαίσια αυτής της εξέτασης έκανα και δίο τηλεφωνήματα σε μια εταιρεία πλαστικών και σε μια άλλη κατασκευής πλαστικών καλουπιών. Το γεγονός είναι τελικά πως θάταν ωραία αν απόφευγα την ένα προς ένα κατασκευή 2.400 ξύλινων σπιτιών (10 επί 10 χιλιοστά το καθένα) και των αντίστοιχων εργοστασίων και σχολείων αλλά έλα που κοστίζει ακριβά το καλούπι. Αμφιβάλλω αν θα γλύτωνα με λιγότερες από 2.000 λίρες ενώ όλα κι όλα τα λεφτά που έχω είναι 1200.

Εν πάση περιπτώσει αυτή η απόπειρα τροφοδότησε με ιδέες το κεφάλι μου. Έτσι λοιπόν, χωρίς πολλά σούπα -μούπες, το γεγονός είναι πως οι Ουτοπίες, στις σωστές τους διαστάσεις, είναι ήδη κατασκευασμένες από τους θεούς, τις πακέταραν έτσι όπως θα μπορούσα να πακετάρω και γω 240.000 πόλεις τού ενός τετραγωνικού μέτρου εάν είχα ένα εργοστάσιο πλαστικών, τις έχουν βάλει όλες σ' ένα ... κοντέϊνερ και τώρα κα- τευθύνονται προς την Γη.

Όταν λοιπόν ισοπεδώσουν την παλιά Γη, θα ανοίξουν το κοντέϊνερ και με τα τηλεχειριστήρια τους θα τις πάρουν και θα τις απλώσουν στην Νέα Γη.

Θα μπορούσαν βέβαια και να σηκώσουν από δω αυτό τον πλανήτη και στην θέση του να φέρουν έναν άλλον. Τόσα πολλά θα μπορούσαν. Φαντασθείτε μόνο ότι κάθε δευτερόλεπτο στον ήλιο παράγεται τόση ενέργεια που θα μπορούσε να ικανοποιήσει τις ενεργειακές ανάγκες τής Γης για ένα εκατομύριο χρόνια. Λίγο τόχετε αυτό;

9 Ιουνίου, Κυριακή.

Προς ενημέρωση: ξενοδούλεψα την περασμένη βδομάδα, από την Τρίτη μέχρι και το Σάβατο. Είχα όλη την διάθεση να συνεχίσω αλλά τα μαστοράκια το παίζουν πολύ... εργολάβοι. Ούτε λίγο ούτε πολύ με θέλουν να τους κάνω 3ο χέρι με 20 λίρες την ημέρα. Έπαιρνα πέρσυ και προπέρσυ 25 (και σαν εργάτης) και αυτοί μού δίνουν τώρα μόνο 20.

Τους έχεσα. Όσο περνούν με τους Σύριους ας περάσουν. Εγώ δεν δουλεύω τζάμπα για χάρη

τους.

Κρίμα τελικά γιατί το αίτημα παραμένει ίδιο: θέλω λεφτά.

Στο μεταξύ σήμερα σάμπως και διευθέτησα την νέα μορφή που θα δώσω στο σχέδιο και από αύριο ελπίζω πως θα προχωρήσω στις λεπτομέρειες. Φιλοδοξώ πάντως να το δω έγχρωμο και σύντομα μετά θα προχωρήσω στην μικρογραφία τής Πόλης.

Από την άλλη λέω να φύγω για την Ευρώπη και την Αμερική μάλλον τον Σεπτέμβρη, όταν θα γίνει και η διάσκεψη κορυφής τών Ηνωμένων Εθνών.

★

Είχα ένα παράπονο χτές, ένα παράπονο! Και σήμερα το ίδιο παράπονο έχω, ειπωμένο κι ανείπωτο, γνωστό και άγνωστο.

Από την μια οι άνθρωποι και από την άλλη η Ουτοπία. Και τι να κάνω με τόση μοναξιά και με τόση φτώχια;

11 Ιουνίου, Τρίτη.

Οι ψυχούλες τους, ω, οι ψυχούλες τους! Τις νιώθω να μπαίνουν μέσα μου με τον αέρα που αναπνέω.

Και κείνη η κορούλα μου χτές πάνω στο δένδρο έξω από το σπίτι τους. Ήμουν μαζί της σκαρφαλωμένος στο δένδρο. Καθόμουν απέναντι της και την άκουγα να μου λέει για τον Αχιλλέα, για το πιο όμορφο γατάκι της που δάγκωσε το φίδι. Δάκρυζαν τα μάτια μου έτσι καθώς την άκουγα. Με ρώτησε γιατί. Της είπα πως είναι γιατί την αγαπώ και γιατί μού λείπει αλλά εκείνη δεν κατάλαβε. Μόνο είπε: και μεις κλαίγαμε όταν πέθανε.

Βέβαια τής είπα πως θα αναστηθεί μια μέρα το γατάκι της και κείνη ήθελε να μάθει σε πόσες ημέρες.

Της είπα πως αυτό δεν θα γίνει σε λίγες μέρες αλλά σε λίγα χρόνια. Σε τέσσερα μπορεί, ίσως σε πέντε ή πιός ξέρει.

Αραγε θα την νιάζει τότε για το γατάκι της; Θα θυμάται άραγε τον Αχιλλέα που έκλαιγε για χάρη του ή τον παπάκη της που έκλαιγε για την δική της χάρη πάνω στο δένδρο;

Αχ, αυτό τ' αγέρι τού απομεσήμερου μιάζει φορτωμένο με του κόσμου τις αναμνήσεις. Κι έτσι καθώς, όπως πάντα, όπου και αν αγγίξω την μνήμη πονάω, δεν αποτελούν πια τίποτα το καινούριο τα δάκρυα αυτού του απομεσήμερου.

Γιατί νά: τα είχα χάσει για μια βδομάδα τα φαντάσματα και τώρα νά που τα ξαναβρίσκω αγκαλιά με την μοναξιά και το λιοπύρι.

Στο μεταξύ δουλεύω πάνω σε μια νέα διασκευή τού σχεδίου τής Ουτοπίας. Είμαι αποφασισμένος να τελιώσω γρήγορα μ' αυτό για να συνεχίσω με την μικρογραφία της. Έτσι θα τάχω όλα έτοιμα όταν θα είναι η κατάλληλη ώρα για να φύγω για την νέα μάχη.

Ακόμα κάτι που με απασχολεί είναι οι δημοτικές εκλογές και ένας γάμος. Ίσως με μιά Στέλλα, ίσως με μια Μαρία, ίσως με μια... κι ίσως με κείνην που σκεφτόμουν σαν ξύπνησα τούτο το πρωί μόνος σαν πάντα. Ήθελα τόσο να είχα ένα σώμα να χαδέψω κι έτσι όπως δεν υπήρχε άλλο χάδεψα το δικό μου.

Την σκεφτόμουν σε ακατάλληλες σκηνές ή σε κάπιο φινάλε ακατάλληλων σκηνών. Κι έτσι σαν ο άνθρωπος που αισθάνεται την ανάγκη να κάνει πάντα την πρώτη κίνηση δεν αποκλείεται να επιχειρήσω σύντομα κάπια κίνηση. Πρός το παρόν το αναβάλλω χάριν τής Ουτοπίας.

Και μια Βάσω σε κάπιους ραδιοθαλάμους να μου στέλνει σαν παλιά το μήνυμα πως ζει η ελληνική μουσική, ζει και βασιλεύει.

Και μια θάλασσα, άλλοτε λάδι κι άλλοτε ξύδι, άλλοτε άγρια κι άλλοτε ήμερη κι άλλοτε-σαν και γω-χαρούμενη κι άλλοτε λυπημένη, βαριά κι ανάλαφρη, πεπερασμένη κι απέραντη. Και κάτι δρόμοι, κάτι κάμποι και κάτι άνεμοι, κάτι ουρανοί και κάτι βουνά, το φάντασμα μιάς Βίκης, τα όνειρα και οι αναμνήσεις ενός εφήβου σ' αυτά τα γυρογιάλια, τα ονόματα τών κοριτσιών σ' αυτά τα γυρογιάλια, όλες οι ψυχές τους και όλα τα φαντάσματα τους. Μια Μάρθα, μια Μαρία και μια Βαγγελιώ κι ένας μύθος, ένα παραμύθι που δεν ειπώθηκε ακόμα, ένα τραγούδι που δεν τραγουδήθηκε ακόμα, ένας κόσμος που δεν γεννήθηκε ακόμα, ένα άρωμα που κανείς δεν μύρισε ακόμα και μια φωνή που κανείς δεν άκουσε ακόμα.

Έτσι νάναι, έτσι να έρχονται οι ώρες και έτσι να φεύγουν και γω από την μια να φοβάμαι πως αυτό θα τόχω ξαναπεί κι από την άλλη να τρέμω μήπως και δεν τόπα όπως έπρεπε να το πω και μήπως δεν τόχω νιώσει έτσι όπως έπρεπε να το είχα νιώσει.

Έτσι λοιπόν οφείλω να δεχτώ τις λέξεις σαν μέρος τού ίδιου πεπρωμένου που μου επιβάλλει την μοναξιά και τις αναμνήσεις.

Κι αυτός ο καθημερινός αγώνας να κρατήσω πάση θυσία την καλύτερη δυνατή Υγία. Η περασμένη βδομάδα στο τρίτο χέρι με μπέρδεψε λιγάκι αλλά να που φέρνω ξανά τα πράγματα εκεί που τα θέλω. Πάλι καλά.

12 Ιουνίου, Τετάρτη.

Δουλεύω πάνω σε ένα σχέδιο τής Πόλης. Κάπου υπάρχει ένα λάθος: τα ακρινά κτίρια δεν εφάπτονται όλα τών πλαγίων δρόμων. Στην πρώτη γραμμή μένουν ένα χιλιοστό (10 μέτρα δηλαδή) πίσω και στην τρίτη μπαίνουν ένα χιλιοστό μέσα στους δρόμους.

Είναι φανερό πως μόνο τα δίο χιλιοστά μεταξύ τών γραμμών (και όχι τα τρία) θα έφερναν τα κτίρια στην σωστή θέση. Κι αυτό όμως δεν είναι αρκετό γιατί μεταξύ τών κτιρίων τής ίδιας σειράς άλλοτε αφήνω δίο και άλλοτε τρία χιλιοστά.

Έτσι λοιπόν με την νέα διευθέτηση είναι λιγάκι απίθανο να πετύχω αυτό που πέτυχα στο τελευταίο σχέδιο. Παρόλαυτά θα μπορούσα να απομακρύνω τα κτίρια από τον χώρο των δρόμων εάν ξεκινούσα την πρώτη γραμμή κτιρίων ακριβώς από την περιφέρεια.

Τελικά η απορία μου είναι τούτη: άραγε αυτό το καινούριο σχέδιο θα βγει καλύτερο από το παλιό ή θα τα θαλασσώσω και πάλι;

13 Ιουνίου, Πέμπτη.

Μέρες και μέρες περπατούσα για να προφτάσω το όραμα μου αλλά δεν το πρό- φταινα. Και σήμερα σε μια ανηφοριά τόβλεπα να απομακρύνεται ολοένα και πιο πολύ. Ώσπου αποφάσισα κι έτρεξα. Έτσι το πρόφτασα. Το πόσο θα το κρατήσω εξαρτάται πάντα από την απόφαση μου γι'αυτό.

Ένα είναι το γεγονός: δύσκολο πράγμα η Υγία. Μάλιστα πριν άφηνα τα σχέδια και το σπίτι παραμιλόντας: είμαι για σκότωμα γαμώ το. Μόνο ένα ραβδί θα με σώσει.

Περασμένο το μεσημέρι στο μεταξύ ενώ πέρασα - χωρίς να έχω τελιώσει με το άλλο- στο σχέδιο που θα αποτελέσει την βάση για την μικρογραφία τής Ουτοπίας. Όλα: χρονοβόρα και σπαστικά. Και μη χειρότερα.

15 Ιουνίου, Σάβατο.

Ήθελα δεν ήθελα θυμήθηκα σήμερα μια Γιώτα. Την είχα γνωρίσει στον τελευταίο μου αγώνα στην Πάφο, τότε που γύρεψα κάτι φυλλάδια από το Savvas Express. Σήμερα άκουσα από το ράδιο πως συνελήφθη μια υπάλληλος (ήταν η μόνη εκεί) γιατί είχε κατακρατήσει το ποσό τών 3.000 λιρών από τον εργοδότη της. Και πώς να τ' ακούσω αυτό!

Την σκεφτόμουν λοιπόν στο πρώτο περπάτημα κατά την Κινούσα πριν τις εφτά. Μαζί της σκεφτόμουν μια Φλόρα στην Γραμματεία τού Πανεπιστημίου. Πόσο με είχε συνεπάρει εκείνη η ομορφιά!

Κάπου εκεί στην κατηφοριά σκέφτηκα κάπια άλλα κορίτσια, σκέφτηκα την ομορφιά αυτού του κόσμου, όλα τα ανώνυμα κορίτσια στις πολιτείες τών ανθρώπων.

Με τι πόνο στην καρδιά! Και με τι λαχτάρα να δουλέψω και σήμερα για την Ουτοπία και για κείνες, να πολεμήσω για κείνες, να ζήσω και να πεθάνω για κείνες.

★

Κι αυτό: πως και η πιο καθημερινή στιγμή ενός ανθρώπου μόλις περάσει στην τηλεόραση γίνεται από μόνη της Είδηση για τον λαό. Προκειμένου μάλιστα να δώσουν αξία σε κάτι λένε: το έδειξε η τηλεόραση. Ή: το είπε το ράδιο.

Κι ο Έκτορας και η Ισμήνη χτές στο Δασάκι και στην αυλή τους. Ο Έκτορας τσιμπημένος στο αριστερό μάτι από μέλισσα, ο Ορφέας άρωστος (δεν τον είδα καν) και η Ισμήνη δέσποινα τής χαράς και της λύπης μου.

Τους πήρα πεπόνια, καρπούζια, λίγο λουβί και χρυσόμηλα.

Στο Δασάκι ήτανε και ο Σαβάκης με δίο από τα παιδιά τής Καλομοίρας, τον Πα- ρασκευά και την Γεωργία. Είναι πάντως γεγονός πως είπα κάτι στον Σαβάκη για κείνη την υπόθεση. Τουλάχιστον θεωρώ ότι έκανα και σ'αυτή την περίπτωση, κι έτσι όπως συνήθως, την πρώτη κίνηση.

★

Μ' αρέσουν οι άνθρωποι που δεν μιλάνε πολύ, μ' αρέσουν οι άνθρωποι εκείνοι που σου ρίχνουν μια ματιά κι είναι σαν να σου τα λένε όλα.

★

Τα σήριαλ τους όλα, ιδίως τα ελληνικά: αυτά τα πράγματα δεν λέγονται ρε άνθρωποι, είναι αυτονόητα. Ναι, αλλά πώς αλλιώς θα στήνανε το σήριαλ; Χωρίς λόγια;

17 Ιουνίου, Δευτέρα.

Ξύπνησα νωρίς σήμερα. Ναι μεν δεν πρόλαβα κανένα αστέρι στον ουρανό αλλά πρόλαβα τουλάχιστον εκείνη την μαγεία που κυριαρχεί στην ατμόσφαιρα την ώρα που ξημερώνει.

Είχα ψες παραμελήσει ένα τελευταίο περπάτημα και ας πούμε πως ήταν μια λογική εξέλιξη. Οι διαθέσεις στην ψυχή μου ερωτικές. Κι εκεί κυριαρχούσε αυτή η καινούρια δέσποινα τών πόθων μου.

Ω, και είχα μαζί μου το φάντασμα της σ' αυτό το πρώτο περπάτημα κατά την Κινούσα. Σε κάπιο σημείο είχα αφήσει την άσφαλτο και πήρα τους λόφους. Κατηφόρισα κατά κείνον τον κατακρεουργημένο από τον άνθρωπο όγκο χώματος βυθιζόμενος στον ίδω ωκεανό τών αντιθέσεων που την μια σ' έκαναν να νιώθεις την χαρά και την άλλη την πίκρα, την ελπίδα μαζί με την απελπισία, την ζωή μαζί με τον θάνατο.

Σκεφτόμουν τό πόσο μεγάλο προνόμιο αποτελούσε για μένα το νάχω οξυγόνο να αναπνέω και μια Γη για να την περπατώ. Σκεφτόμουν έτσι απλά πως νά: υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις για να είναι οι άνθρωποι ευτυχισμένοι.

Κι όμως, προχωρούσα στην σκέψη, υπάρχουν οι αρώστιες, υπάρχει η απουσία υγίας, υπάρχουν τα γηρατιά, υπάρχει - για πόσους δεν υπάρχει; - η φτώχια, υπάρχει η πείνα και ο θάνατος.

Εν πάση περιπτώσει κάπου στην φορά τών βημάτων μου κινήθηκε και η σκέψη μου. Δεν παραπονιέμαι. Κάθε άλλο.

Από ένα σημείο εκείνου τού χώρου με τα ρείκια, τις αμυγδαλιές και τα ξερόχορτα ανηφόρισα τρέχοντας ως την άσφαλτο και από κει κατηφόρισα περπατόντας. Σύντομα ήμουν στο σπίτι. Και ενώ έλεγα πως έπρεπε να προχωρήσω με το σχέδιο τής Ουτοπίας (χτές έκανα αγγαριες σε κείνα τα σπίτια κάτω και ούτε που το άγγιξα) όμως νά που αποφάσισα ν' αφήσω λίγες γραμμές για τούτο το Ημερολόγιο.

Η μαγεία τού πρωινού κρατάει ακόμα,έστω και αν έχει ανατείλει από ώρα ο ήλιος, κι ένα γλυκό αεράκι παρασέρνει την ψυχή μου μαζί με τα ξερά φύλλα τών αμυγδαλιών. Ναι! Τέτιες στιγμές είναι γλυκιά η ζωή, αξίζει να την ζείς την ζωή.

Πόσο όμως πιο γλυκιά θα ήταν αν ήταν και κείνη εδώ τούτη την ώρα!

Έτσι σκέφτομαι, ναι, άνκαι, να λέγεται κι αυτό, μου φαίνεται πως και μόνο το φάντασμα της είναι αρκετό για μένα, είναι πολύ για μένα. Την μοναξιά δεν την νιώθω τέτιες στιγμές αφού νά: η εικόνα της δεν γέμισε μόνο την κάμαρα μου αλλά γέμισε και όλο το σπίτι μου, γέμισε όλη την αυλή μου, το χωριό μου, τους δρόμους μου που περπατώ. Γέμισε τον ουρανό μου, γέμισε τις μέρες μου και τις νύχτες μου, τ' αστέρια μου και το φεγγάρι μου, γέμισε όλο το σύμπαν και να: γέμισε ακόμη κάπιες σελίδες που θάταν παντοτινά άδιες χωρίς εκείνην.

Έτσι το σκέφτομαι που λέτε που και αν ακόμα δεν γίνει τίποτα και αν όλο κι όλο που θα κρατήσω κοντά μου απ'αυτήν δεν θάναι τίποτε άλλο από το φάντασμα της, και τότε ακόμα θα της χρωστώ το πιο μεγάλο "ευχαριστώ," εκείνο το "ευχαριστώ" τών αποδιωγμένων.

★

Στους δρόμους τών περιβολιών είναι ένα σημείο κοντά σε μιά στροφή. Κάθε που περνάω από κει θυμάμαι εκείνη την φορά που τραγουδούσα με λυγμό: μικρό παιδί σαν ήμουνα και πήγαινα σχολείο...

Και σήμερα σαν πέρασα από κει θυμήθηκα εκείνη την φορά και έπιασα ξανά να τραγουδώ: μικρό παιδί σαν ήμουνα και πήγαινα σχολείο...

Πέρασα στους δρόμους τών ακρογιαλιών και στους δρόμους τών κάμπων, πέρασα δρόμους και μονοπάτια στον ίδιο σκοπό: μικρό παιδί σαν ήμουνα....

Ήταν ο πόνος και πάλι, ο ίδιος πόνος σε όλες τις αναρίθμητες παραλλαγές του, ο πόνος για όλους τούς ανθρώπους που χάσανε τα δεκατέσσερα τους χρόνια και βρήκανε την στάχτη. Ήταν ο ήλιος και πάλι, ο ίδιος ήλιος πάνω από την Γη, ήτανε οι μνήμες και η Ουτοπία, όλα ήτανε ξανά από την αρχή αλλά τίποτα δεν ήτανε όπως εκείνη την φορά.

18 Ιουνίου, Τρίτη.

Ήρθε ξανά αυτό το αγέρι τού απομεσήμερου και μούφερε τον πόνο και τις αναμνήσεις.

Είχα ξαπλώσει σε τούτο το στρώμα μετά που έφαγα στον δρόμο και περπάτησα ύστερα κανένα 20λεπτο. Το τραγούδι στο ράδιο: "από έρωτα πεθαίνουν τα κλαριά", και στην καρδιά μου ένα άλλο: νύχτα τ'αστέρια μέτρησα στον ουρανό απάνω, μα τους καημούς για σένανε τούς βρήκα παραπάνω.

Εκεί στο στρώμα σκεφτόμουνα αυτή την προοπτική να ζήσω με άλλη γυναίκα και με άλλα παιδιά. Σκεφτόμουν τό πώς θα το σκέφτονταν τα παιδάκια μου, εκείνα τ'αγόρια κι εκείνο το κορίτσι. Το παράπονο τους σκεφτόμουν έτσι καθώς φυσούσε ο άνεμος και στοίβαξε τα φύλλα στην κάμαρα. Τα παράπονα και τον πόνο που δεν μπορεί να ειπωθεί σκεφτόμουν, την πίκρα που δεν μπορεί να τραγουδηθεί.

Σκέφτηκα εκείνο το κορίτσι κάποτε εδώ, αυτό το πλάσμα που ήταν όλη μου η συντροφιά και όλη μου η παρηγοριά και νά που τώρα κάποιοι άλλοι ίσως την αντικαταστήσουν. Και τι αισθήματα θα δέρνουν την ψυχή της τέτια απομεσήμερα με τόση μοναξιά και με τόσο άνεμο, τι όνειρα θα κάνει άραγε σαν θα της λένε πως ο πατέρας της δεν την αγαπάει πια;

Τις εικόνες σκεφτόμουν, τα αγκαλιάσματα και το πρόσωπο της σ' αυτό το κρεβάτι τού πόνου, μιαν Ευτυχία επίσης έτσι φευγαλέα σε κάτι σημειώσεις κι αυτή την νέα ύπαρξη που άρχισε να μπαίνει αθόρυβα στην σκέψη και στην μοναξιά μου, κι έτσι εκεί πάνω στα κλάματα και στις λέξεις: νύχτα τ'αστέρια μέτρησα στον ουρανό απάνω, την φαντάστηκα κάπου εδώ να είναι μάρτυρας τού πόνου μου κι έτσι ήθελα νάπαιρνα δρόμους κι ανηφοριές και να τραγουδούσα σαν τότε, και σαν τότε να ούρλιαζα: χίλι' ακριβά τασίματα μότασσε πάσα μέρα και χίλια μόχτιζ' όμορφα περβόλια στον αέρα. Χίλιες ξουγράφιζε χαρές μέσα στον λογισμό μου και χίλιες μόδειχν'ομορφιές πάντα τών ομμαηών μου... Κτλ κτλ.

Στους δρόμους λοιπόν, άντε για τους δρόμους, στους δρόμους δίχως τελιωμό. Να προλάβω ξανά το όνειρο και την Ουτοπία.

Κι αυτό προς σημείωσιν: χτές, γύρω στις δέκα το πρωί, τηλεφώνησε ο Σταύρος ο Σιδεράς για μια συνέντευξη[77] στην εκπομπή του. Να την υπολογίσουμε, είπε, στις αρχές τού Ιούλη. Έτσι λοιπόν έχω ένα καλό κίνητρο για να τελιώνω με την Πόλη. Ελπίζω μάλιστα να την παρουσιάσω τότε.

19 Ιουνίου, Τετάρτη.

Δεν είναι άλλα αστέρια σαν τ' αστέρια τής αυγής. Δεν είναι άλλος ουρανός σαν τον ουρανό τής αυγής. Δεν είναι άλλο όνειρο σαν το όνειρο τής αυγής. Δεν είναι άλλος καημός.

Πόσο θάθελα νάχα την διάθεση να τραγουδήσω, αλλά δεν την είχα. Η σκέψη μου κινήθηκε μαζί με τα βήματα μου στους κόσμους τών αστεριών αλλά εκείνο το τραγούδι δεν ήρθε στα χείλη μου. Όμως θα σας το πω ελπίζοντας πως θα έρθει κάπια μέρα στα δικά σας: νάχα το σύννεφο άλογο και τ'άστρι χαλινάρι, το φεγγαράκι τής αυγής ναρχόμουν κάθε βράδυ...

Με τι όνειρα αλήθια κοιμίζει ο έρωτας τις ψυχές τών παιδιών και των ανθρώπων μια τέτια αυγή; Με τι όνειρα κοιμίζει την κορούλα μου; Με τι όνειρα κοιμίζει την αγάπη μου;

★

Βράδυ, σχεδόν δέκα, και πήγα ως εκείνη την αποβάθρα κι έκατσα σε κείνη την άκρη. Είχα μπροστά μου την θάλασσα, ένα φεγγάρι τριών ημερών να βυθίζεται στα νερά και πέρα μακριά όλα εκείνα τα φώτα στην Πόλη, στο Προδρόμι, στο Λατσιή, στην Δρούσια και στο Νέο Χωριό.

Μέσα στην ψυχή μου είχα το φάντασμα αυτής της καινούριας μου αγάπης, είχα το φάντασμα εκείνης τής Γιάννας που μ' έκανε να φωνάξω μια μέρα εδώ στα ίδια νερά: Γιάννα, σ' αγαπώ, σ' αγαπώ.

Ένιωθα όμορφα με τα φαντάσματα. Έγειρα λίγο στους αγκώνες και κοιτούσα τ'αστέρια. Ω, και κει κάτω από τ' αστέρια την ήθελα, την ήθελα σε περπατήματα ατέλιωτα, στους ίσκιους και στις νοτιές, σε ημέρες και σε νύχτες την ήθελα.

Γελούσε η ψυχή μου στην θύμιση της, την ένιωθα σαν την ενσάρκωση εκείνης τής γιορτής που όλο την αναβάλλω ηδονικά ξέροντας πως δεν μπορεί παρά ναρθεί.

Εν πάση περιπτώσει κάποτε έπρεπε να φύγω. Σαν πήρα την άσφαλτο θυμήθηκα μια Μαρία εκεί στην Αθαλάσσα και μιά Ανθή. Έτσι: να ζει τώρα; Να χαίρεται; Να πονά; Είναι δεκαπέντε χρόνια που ούτε την είδα ούτε και άκουσα τίποτα γι'αυτήν. Εδώ που είμαι ξέκοψα από όλους, και από τους παλιούς φίλους μού απέμειναν μόνο οι αναμνήσεις.

Η Μαρία έφερε μια Σούλλα που κάποτε ζούσε σ' αυτά τα γυρογιάλια, η Σούλλα έφερε το ελληνικό τραγούδι, έφερε έναν Χατζιδάκη, έναν Θοδωράκη, κι αυτό: ήταν πρωί τ' Αυγούστου κοντά στην ροδαυγή, έναν σκοπό δηλαδή που χιλιοτραγούδησε αυτό το στόμα σε μια Καλαμαριά, έναν σκοπό που με κράτησε τότε έτσι όπως με κράτησαν ύστερα κάποιοι άλλοι σκοποί και που με πλημμύρισαν με ευγνωμοσύνη για κείνους που στάθηκαν η αιτία και η αφορμή για να περάσουν στην ζωή μου.

21 Ιουνίου, Παρασκευή.

Η γιορτή ψες στο δημοτικό Πόλης, τα τραγούδια, οι χοροί, τα κορίτσια και η Στέλλα, η κορούλα της, εκείνη η μελαχρινή ομορφιά τής Μεσογείου.

22 Ιουνίου, Σάβατο.

Αφορμή γι'αυτό, πάλι λίγη αδιαθεσία: πως ο άρωστος μόνο τις αρώστιες του βλέπει και νιώθει. Ούτε τον πλησίον θα δει και θα νιώσει, ούτε τα βουνά, ούτε την θάλασσα, ούτε την ομορφιά.

28 Ιουνίου, Παρασκευή.

Πως μπορείτε να με αγνοείτε και για ένα και για δέκα χρόνια. Εμένα με φτάνει να με προσέξετε πέντε ή δέκα μέρες. Από κει και πέρα θα με προσέχετε για πάντα. Και κάτι παραπάνω: θα μου υποκλίνεστε για πάντα.

30 Ιουνίου, Κυριακή.

Τα γεγονότα: τις τελευταίες 15 μέρες δουλεύω πάνω στα σχέδια και μέχρι πριν τρείς-τέσσερις μέρες περπατούσα με βάση τα 6Χ3 χιλιόμετρα ενώ από κει και πέρα πέρασα στα 9Χ2, πάντα, σχεδόν, σε επίπεδο δρόμο. Οι διαθέσεις μου, όλως παραδόξως, είναι πολύ καλές.

Ιούλιος 1996

3 Ιουλίου, Τετάρτη.

Ήρθαν οι πρώτες άσχημες στιγμές για το στομάχι μου, οπότε και αποφασίζω για συγκέντρωση τών προσπαθειών.

29 Ιουλίου.

Η...Αμερικανίδα...

Την είδα στην Πόλη έξω από το μαγαζί τού Γιώργου. Της είπα: είσαι πολύ όμορφη. Εκείνη μού απάντησε αμέσως με μια γλυκάδα ανείπωτη: σ'ευχαριστώ πολύ.

Την ρώτησα μετά: από πού είσαι δεσποινίς;

Τότε μού απάντησε η γιαγιά της που της κρατούσε το χέρι και την περπάταγε: είναι Αμερικανίδα...

Η ηλικία της; Θάταν και δεν θάταν έξι χρονών.

Θεέ μου! Μαζί της θα πέρναγα δρόμους και δρόμους αγκαλιάζοντας την και φιλόντας την, και θα τραγουδούσα για κείνην όσα τραγούδια τραγούδησα σ' αυτή την ζωή.

Αύγουστος 1996

22 Αυγούστου, Πέμπτη.

Στο Δασάκι ο Έκτορας μού έφερε κάτι λόγια. Προφανώς θα ρώτησαν τα παιδιά μου τον Νίκο για μένα και ο αδελφός, μικρότερος μου κατά ένα χρόνο, τούς είπε: είχε νουν ο παπάς σας και ήταν και αθλητής. Τώρα όμως έτσι που εκατάντησεν δεν ξέρω... Και η Ιουλία το Σάβατο στην θάλασσα: ωρίμασες σε σχέση με πέρσυ.

Διάολε διάολε! Μόνο που δεν σκοτωθήκαμε. Όσο για λεπτομέρειες: χέστες καλύτερα.

Και στην ΑΤΗΚ χτες ο φίλος τού... Θανάση (Μιχάλης Ασιήκκης τελικά) από το τηλέφωνο: σαν πούστρα ακούγεσαι.

Κι αυτά υπόψιν. Ο απολογισμός γνωστός: ώ τι Γη! Ω τι άνθρωποι!

Δεκέμβριος 1996

15 Δεκεμβρίου, Κυριακή.

Είναι φορές σ' αυτή την ερημιά που θέλω να τρέξω στους ανθρώπους, που θέλω να τρέξω σε κείνα τα παιδιά μου και στα παιδιά όλου τού κόσμου και να τους πω: νάτην, σας την έφερα εκείνη την απέραντη γιορτή που ονειρευτήκατε.

Είναι φορές, τόσες φορές! Κι όμως είμαι καθηλωμένος εδώ χωρίς να μπορώ να τους προσφέρω τίποτα.

Ω! Πόσο ντρέπομαι που άργησα τόσο! Τόσο πολύ ντρέπομαι: σχεδόν θανάσιμα.

22 Δεκεμβρίου, Κυριακή.

Ήρθε ένας ήλιος σήμερα τρελλός, μεθυστικός. Κι ένα αγέρι ανοιξιάτικο, δροσερό. Φυσάει στις ακρογιαλιές και στα βουνά, φυσάει παντού αλλά δεν βλέπω να φυσάει μέσα στην ψυχή μου.

28 Δεκεμβρίου, Σάβατο.

Εχτές ήταν έτσι: σαν εγκαταλειμμένος από τους πάντες. Και σήμερα: βαρέθηκα, βαρέθηκα τα ίδια και τα ίδια...

Κι έτσι: θα γίνουν πάλι τα ίδια πράγματα, θα ξαναγίνουν πάλι. Έτσι που καταντά πια το αύριο σαν αύριο να μην μιάζει (Καβάφης). Πριν λίγο μάλιστα ανηφόριζα από την Λίμνη κατά το σπίτι με τούτη την αίσθηση πως όλα μού είναι αδιάφορα. Όλα εκτός, ίσως, από ένα γυναικείο σώμα.

Κι αυτό γαμώ το: πως μου φτάνουν 10-15 μέρες συγκέντρωσης στον στίβο για να κάνω το θαύμα κι όμως νά που δεν είμαι άξιος ούτε γι'αυτό.

Αύριο στο μεταξύ τελιώνω με τις ελιές. Θα ξοδέψω κάπιες μέρες σε κάτι διορθώσεις εκείνου τού 2ου τόμου τού "Πορτραίτου μιάς Νέας Θρησκείας" και μετά θα περάσω στην άσκηση. Γιατί οπωσδήποτε θέλω άσκηση, δυνατή άσκηση. Έτρεξα μόλις πριν καμιά 500ριά μέτρα ανηφόρας για να γλυτώσω όση βροχή ήταν δυνατόν και πλέον έγινε ολοφάνερο: θέλω άσκηση. Κόλλησα π' ανάθεμα με στα περπατήματα, κόλλησα.

29 Δεκεμβρίου, Κυριακή.

Πως μόνο ένα πράγμα μπορεί να γεμίσει την καρδιά (μπαταρία) μου: ο τροχός.

Αίτημα: τις μέρες τής άσκησης να γίνονται τα περισσότερα περπατήματα με τον τροχό και σε επίπεδο δρόμο.

31 Δεκεμβρίου, Τρίτη.

Πως ακόμα και ο αέρας μπορεί να είναι πηγή απέραντης ευδαιμονίας.

Έφτασαν γι'αυτό κάνα-διό μέρες με τον τροχό και με λίγο τρέξιμο για να το ανακαλύψω και

πάλι αυτό το πρωινό.

Και πως μόνο ένας πολύ υγιής άνθρωπος θα μπορούσε να αντέξει τόση μοναξιά και τόση σιωπή.

Και ψες τα κορίτσια στο βίντεο. Ω! Σας ευχαριστώ κορίτσια , από τα βάθη τής καρδιάς μου σας ευχαριστώ.

Ιανουάριος 1997

2 Ιανουαρίου, Πέμπτη.

Πέρασα στην 4η μέρα άσκησης με τον τροχό. Κάνω 3-4 περπατήματα τών 30 ως 40 λεπτών.

Ενώ εκείνα τα σχόλια κάποτε για τις φανέλλες ισχύουν ακόμα. Έφτασε να φορέσω ξανά προψές μια από κείνες τις καινούριες, τις χειμωνιάτικες, και μου χάλασε την διάθεση και τον ύπνο. Εψές φρόντισα και φόρεσα την φθινοπωρινή και ήρθαν όλα κατά βούλησιν. Υπόψιν.

3 Ιανουαρίου, Παρασκευή.

Το: οι τροχοί είναι πιο ωφέλιμοι όταν τους παίρνεις παρά όταν σε παίρνουν.

Ενώ χτές η κορούλα μου εκεί στο Γυμνάσιο τής Πόλης μού έκανε ένα... δώρο. Το έβαλε σε μια καταδιπλωμένη κόλλα τετραδίου και έγραψε απ' έξω: δώρο £5.

Αυτή την κόλλα την κόλλησε σε μια άλλη που έγραφε απ' έξω: αυτό το δώρο είναι τού παπά μου. Τον λένε Κώστα Κυριάκου. Αυτή η άλλη κόλλα περιείχε μια άλλη κόλλα με μια ζωγραφιά: ένα κορίτσι στον κήπο του που κρατούσε στο δεξί του χέρι ένα ψάθινο πανέρι με λουλούδια και στο αριστερό του ένα άλλο με λαχανικά. Στο πίσω μέρος τής κόλλας είχε κολλήσει τρία αστεράκια και έγραψε: Ισμήνη Κώστα Κυριάκου, 9 χρόνων, τάξη Δ2 1.1.1997.

Η δικαιολογία που χρησιμοποίησε για το δώρο: για να βγάλεις 500 φυλλάδια για να τα δώσεις στους ανθρώπους.

Βέβαια τής εξήγησα πως δεν μπορούσα να τα πάρω την στιγμή που αυτά ήταν όλα κι όλα τα λεφτά της ενώ εγώ είχα περισσότερες από δίο χιλιάδες λίρες αλλά οπωσδήποτε το να το σημειώσω είναι τουλάχιστον το λιγότερο που οφείλω να κάνω.

4 Ιανουαρίου, Σάβατο.

Ευχαριστώ αυτούς που μου δώσανε την ελπίδα, έστω κι αν μου την πήρανε πίσω. Και πώς θα άντεχα χωρίς ελπίδα σε τόση ερημιά!

Ω, πώς παρακαλάω κάθε μέρα να πετάξει γρήγορα ο καιρός! Να φύγουν αυτές οι γιορτές, ναρθεί η άνοιξη να δούμε τι θα γίνει,ναρθεί το καλοκαίρι και το φθινόπωρο να δούμε τι θα γίνει. Ναρθεί ο χειμώνας και ο καινούριος χρόνος να δούμε τι θα γίνει. Θ' αρχίσει τ' όνειρο να ζει ή θ'αρχίσει να πεθαίνει; Θαρθεί η Ουτοπία ή θα περάσει;

Κατά τ' άλλα: είμαι στην 6η μέρα με τον τροχό ενώ από τρέξιμο έτρεξα μόνο 35 λεπτά χτές το βράδυ και 15 σήμερα το πρωί. Σκέφτομαι μάλιστα το ενδεχόμενο να αποφεύγω το τρέξιμο τις μέρες τής άσκησης και να τρέχω μόνο τις μέρες τής ξεκούρασης, κάθε 6 μέρες.

Θα ενεργώ δηλαδή βάσει αυτού του προγράμματος:

1η φάση: 16 μέρες σκληρής εργασίας, 24 μέρες ξεκούρασης και 4 φορές τρέξιμο.
2η φάση: 12 μέρες σκληρής εργασίας, 18 μέρες ξεκούρασης και 3 φορές τρέξιμο.
3η φάση: 8 μέρες σκληρής εργασίας, 12 μέρες ξεκούρασης και 2 φορές τρέξιμο.
4η φάση: 4 μέρες σκληρής εργασίας, 6 μέρες ξεκούρασης και 1 φορά τρέξιμο.

Έτσι οι μέρες τής κούρασης θα περνάνε χωρίς πιάσιμο και οι μέρες τής ξεκούρασης με πιάσιμο. Να το δούμε κι αυτό λοιπόν, γιατί όχι;

Ενώ ανακάλυψα ξανά το κρύο ντούζ. Το κάνω κάθε φορά μετά το μπάνιο και μέχρι στιγμής οφείλω να πω πως το ... απολαμβάνω.

5 Ιανουαρίου, Κυριακή.

Κι έτσι γαμώ το την κάθε ημέρα μαζί με τα χαμαλίκια, έτσι κι ακόμα χειρότερα: πού είστε καταιγίδες; Πού είστε θανάσιμοι κίνδυνοι;

★

Αυτή η διαπίστωση είναι παλιά αλλά ας πούμε πως ξεκαθάρισε τώρα καλύτερα: πως δηλαδή τώρα που σέρνω τον τροχό οι ανηφόρες μού φαίνονται επίπεδα και τα επίπεδα κατηφόρες. Ενώ στην ψυχή μου κυλούν οι αναμνήσεις από τις δυνατές εποχές μου.

Και πως ένα μικρό (ή, μάλλον, μέτριο) γέμισμα τής μπαταρίας προκειμένου να κρατήσω το μεγάλο δεν είναι άσχημο. Ακόμα και τα περπατήματα τον ίδιο περίπου ρόλο παίζουν. Στο κάτω-κάτω όσο και αν γεμίσω την μπαταρία σέρνοντας τον τροχό ή τρέχοντας μού είναι εντελώς αδύνατο να την κρατήσω γεμάτη (σε φόρμα) χωρίς περπατήματα.

Κούραση χωρίς πιάσιμο. Αερόβιος άσκηση. Αργό γέμισμα τής μπαταρίας, αργό άδιασμα.

Ξεκούραση με πιάσιμο. Αναερόβιος άσκηση. Γρήγορο γέμισμα τής μπαταρίας και γρήγορο άδιασμα.

Στην πρώτη περίπτωση πιάνεται ο καρδιακός μυς και στην δεύτερη οι άλλοι επι- μέρους μύες. Σαν την ψιλή βροχή που κρατάει για μέρες και σαν την μπόρα που χτυπάει και φεύγει.

6 Ιανουαρίου, Δευτέρα,

Ίσως πάλι: προπόνηση κάθε δέκα μέρες, ανεξάρτητα από το αν είναι μέρες δου- λιάς ή όχι.

Στο μεταξύ με πονάει από χτές ο σπόνδυλος και σήμερα έσειρα τον τροχό μια μόνο φορά για 30 λεπτά. Αρκετά έχω παραστήσει τον σούπερμαν. Αραγε να αντικαταστήσω τον τροχό με ένα γιλέκο με βάρη ή, έστω, να σέρνω τον τροχό δίο φορές την ημέρα αντί για τέσσερις;

7 Ιανουαρίου, Τρίτη.

Πως τα παιδιά είναι όπως τα λουλούδια: δεν είναι για να τα τρως αλλά μόνο για να τα μυρίζεσαι. Μια μέση λύση είναι το να τα παίρνεις σαν... τσάι.

Και, σαν τελευταία σημείωση, αυτό: πως με πλήγωνε τότε η σιωπή τών ανθρώπων αλλά πιο πολύ με πλήγωνε η σιωπή τών Θεών. Τώρα είναι σαν να τα καταλαβαίνω όλα, και πιο πολύ την σιωπή τους. Τώρα είναι σαν να τα ξέρω όλα, όλο το παρελθόν και όλο το μέλλον. Κι όλα μού τάμαθε η σιωπή...

Βέβαια οι σημειώσεις μου δεν τελιώνουν με την 7η Ιανουαρίου. Και ενώ είναι γεγονός πως κάπου άρχισαν να λιγοστεύουν, όμως δεν χάθηκαν εντελώς από τα χαρτιά μου. Όσο και αν είχα κουρασθεί απ' αυτές και όσο και αν θεωρούσα πως είχα καλύψει λίγο - πολύ το θέμα μου, όμως ο πειρασμός να πάρω σε κάπια στιγμή την πέννα - έστω και μετά από μηνών ανάπαυλα - δεν με εγκατέλειψε ποτέ.

Όσον αφορά μάλιστα το αθλητικό μέρος τών σημειώσεων μου - σημειώσεις με τις οποίες αρχίζω και τελιώνω κατά κύριο λόγο αυτό το Ημερολόγιο - απ' αυτές έχω ένα σωρό. Βλέπετε ο αγώνας μου για την κατάκτηση τής (πλήρους) Υγίας και του μέτρου συνεχίζεται ακόμα, όσο και αν έχω πιστέψει εκατοντάδες και χιλιάδες φορές πως έχει τελιώσει, οι σημειώσεις πλήθυναν και πάλι, αλλ' όμως δεν έχω τώρα ούτε την διάθεση, ούτε το κίνητρο αλλά ούτε και την οικονομική δυνατότητα για να τις κάνω κι αυτές βιβλία. Κάθε άλλο. Εμένα με αρκεί για την ώρα που τις έχω. Για μένα είναι σημαντικές και μου χρησιμεύουν - αφού έτσι κι αλλιώς το πείραμα, η προσπάθεια και ο αγώνας βρίσκεται ακόμα στην εξέλιξη του - σαν οδηγοί για την περαιτέρω δράση μου.

Ελπίζω πως σύντομα θα έχω την κατάληξη που επιθυμώ. Χτες κιόλας - 26 **Μαΐου** τού '99 - σημείωνα πως ήμουν πεπεισμένος γι' αυτό αλλά επειδή δεν είναι ούτε η πρώτη, ούτε η δεύτερη, ούτε η τρίτη κι ούτε η τέταρτη κτλ κτλ φορά που έχω αυτή την πεποίθηση, γι' αυτό και θα κρατήσω επί του παρόντος για λογαριασμό μου το πρόγραμμα και τις σημειώσεις που με κάνουν να αισθάνομαι έτσι.

Στο κάτω - κάτω σάς έδωσα ήδη αρκετές. Μακάρι να μπορέσετε να τις αφομοιώσετε και να τις εκμεταλλευτείτε αυτές για ένα αποτέλεσμα τής προκοπής και όσο για κείνες που ακολουθούν, έχει ο Θεός. Πρώτα νάμαστε καλά - και εσείς και εγώ - και όταν θα έρθει η διάθεση, το κίνητρο και η οικονομική δυνατότητα, τότε θα ακολουθήσουν και κείνες. Για την ώρα ευχαριστώ όσους

είχαν την υπομονή και την δύναμη να αντέξουν αυτές που έδωσα σ' αυτό το Ημερολόγιο και να φτάσουν ως εδώ, ως το τέλος...

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Αναφέρομαι στους Παμπάφιους αγώνες που εγίνονταν κάθε 25η **Μαρτίου** στην Πάφο.
2. Αναερόβιος λέγεται η άσκηση που βασίζεται στις ταχύτητες και στις έντονες ασκήσεις.
3. Με μια επιστολή, στον Σιμόν Πέρεζ συγκεκριμένα, υπουργό, τότε, των εξωτερικών, ζητούσα να προσφέρω στο Ισραήλ τις υπηρεσίες μου προκειμένου να χτιστεί η πόλη που σχέδιαζα.
4. Ο λόγος για τις αναβαθμίδες καμένων πλαγιών που έκανε η μπουλτόζα.
5. Όταν πήγα στην Λευκωσία είχα περάσει από "το Περιοδικό" και ο Φίλιππος (Στυλιανού) μού χάρισε ένα βιβλίο του. Το ίδιο και ο Μάριος (Δημητρίου).
6. Στίχος τού Κώστα Ουράνη.
7. Όταν μπήκα στην Ελληνική Βουλή για να δώσω φυλλάδια είχα μαζί μου μία τράπουλα με ερωτικές φάσεις. Όταν ψάξανε τα πράγματα μου την είδανε οι αστυνομικοί. Ώσπου να μπω στην Βουλή για να κάνω ότι έκανα κι ώσπου να βγω το σχολιάζανε όλοι. Θάταν το πρώτο αστείο εκείνης τής ημέρας.
8. "Ο Αριστοτέλης" ήταν το Ίδρυμα στο οποίο έμεινα, μαζί με άλλους Κυπρίους, τότε που έκανα, μετά την εισβολή, την 5η τάξη στην Καλαμαριά.
9. Πρόκειται για την καμπύλη μιας απλής μυϊκής συστολής.
10. Ο λόγος για το σχέδιο μου τής Πόλης-Κράτους.

Π. Ο Φιλόσοφος που θέλει να κυβερνήσει τον κόσμο: ο τίτλος που είχε δώσει τότε ο Μάριος Δημητρίου σε κείνη την πρώτη συνέντευξη μας στο "Περιοδικό".

12. Φίλιππος Χαραλάμπους, αν δεν κάνω λάθος. Ο δικαστής ο οποίος είχε εγκρίνει την κράτησή μου και ο οποίος είχε ζητήσει την εξέταση μου από κυβερνητικό ψυχίατρο εξ αιτιας, ειπε, των ριζοσπαστικών θεσεων μου για τον έρωτα. Όλο κι ολο που του ειπα είναι πως προτινω ένα καθεστως ελευθερου ερωτα, ενώ του ειπα και κατι άλλο: πως στην Σπαρτη εβαζαν τις κοπελλες να χορευουν γυμνες μπροστα στα αγορια για να μαθουν να μην ντρεπονται. Εκεινη την περιοδο το Σιγμα ειχε κανει κατι αποπειρες να περασει στην μεταμεσονυκτια εκδοση του κατι ερωτικες ταινιουλες. Σ'ένα διαλειμμα εκει στα δικαστηρια κουβεντιαζε με κατι μεγαλοδικηγορους και γω περνοντας από διπλα τους τον ακουσα να λεει πως το προηγουμενο βραδυ ειχε ξενυχτισει με την ελπιδα πως θα εδειχνε κατι αλλα τελικα δεν ειχε τιποτα. Ανθρωπος δικαστης ο άλλος. Κι όμως εμένα μέστελλε στον ψυχιατρο γιατι;
13. Η σχετική έκθεση περιέχεται στον δεύτερο τόμο τού "Πορτραίτου".
14. Παλιές λέξεις μου σε παλιό Ημερολόγιο.
15. Η αιτιολογία τής αστυνομίας για να ζητηθεί η κράτηση μου ήταν για να μην επηρεάσω τις καταθέσεις που θα έπαιρναν.
16. Υπάρχει στον 2ο τόμο τού "Πορτραίτου".
17. Έκανα προς στιγμής μια σκέψη να την εντάξω σε κάπιο "παράρτημα" αυτού του Ημερολογίου αλλά σύντομα το μετάνιωνα. Όπιος στο κάτω - κάτω επιθυμεί πολύ να την δει ας ψάξει στο "Περιοδικό".
18. Ας πούμε πως υπολόγιζα να το παραδώσω σε κάπια εφημερίδα, επικρατέστερη τών οποίων ήταν η "Ελευθεροτυπία".
19. Το παραθέτω βασισμένος κυρίως στη μνήμη μου. Ελπίζω να το μεταφέρω σωστά. Αλλά κι αν φανεί τελικά πως αυθαιρετώ ή πως διασκευάζω, παρακαλώ συγχωρέστε με.
20. Λέξεις τού Χάουπτμαν,
21. Μια "Ανοιχτή επκπολή στον Υπουργό Εξωτερικών" την περιλαμβάνω στον δεύτερο τόμο τού "Πορτραίτου".
22. Κάπιες σχετικές επιστολές υπάρχουν κι αυτές στον δεύτερο τόμο τού "Πορτραίτου".
23. Κάποτε, στις πρώτες μέρες μας μαζί, την φωτογράφιζα γυμνή. Ύστερα από λίγα χρόνια μού τόπαιζε παπαδιά. Εκείνες λοιπόν τις φωτογραφίες τις είχα ακόμα και είχα την πρόθεση να τις παρουσιάσω κι αυτές μαζί με τις επιστολές της, πάντα για να της κάνω διαφήμιση.
24. Περιλαμβάνεται επίσης στον 2ο τόμο τού "Πορτραίτου μιας Νέας Θρησκείας".
25. Δείτε την κι αυτήν στον δεύτερο τόμο τού "Πορτραίτου".
26. Περιέχονται και τα δίο στον πρώτο τόμο τού "Πορτραίτου".
27. Την Τσιητσιολίνα την είχα δει στο βίντεο μου στην ταινία "τριπλή διείσδυση" όπου εκεί υποδυόταν τον ρόλο μιας... κοινωνικής λειτουργού. Ήταν καλή, αλλά πιο καλές ήταν οι φίλες της.
28. Δεν σημείωσα την δήλωση του, και τώρα ούτε που την θυμάμαι.
29. Περιλαμβάνεται στον δεύτερο τόμο τού Πορτραίτου.
30. Τα κείμενα για τα οποία έχω γράψει πριν ότι θα αποτελούσαν μέρος αυτού του βιβλίου έχουν περιληφθεί τελικά στον 2ο τόμο τού Πορτραίτου μιας Νέας Θρησκείας.
31. Το σχετικό κείμενο για το Ισραήλ υπάρχει επίσης στον δεύτερο τόμο τού Πορτραίτου.
32. Δείτε την κι αυτήν στον δεύτερο τόμο τού ίδιου βιβλίου.
33. Κέντρο Εκπαίδευσης Νεοσυλλέκτων (Οπλιτών).
34. Κι αυτό επίσης στον δεύτερο τόμο.
35. Η σχετική απόφαση περιέχεται κι αυτή στον δεύτερο τόμο.
36. Εξηγώ εδώ μ' αυτό το 5 ½:5 περπατήματα τών 4, ας πούμε, χιλιομέτρων και ένα τών 2.
37. Το σημείωμα από τον Γενικό Εισαγγελέα ήταν ένα αντίγραφο επιστολής του στον Αρχηγό τής Αστυνομίας στην οποία ζητούσε όλα τα στοιχεία τής υπόθεσής μου.
38. Σημειώστε πως εκείνη την περίοδο υπήρξε μετάθεση και αντικατάσταση τού δικαστή που εκδίκασε την υπόθεση τής "γονικής μέριμνας" με άλλον δικαστή.
39. Επρόκειτο για κείνο το επεισόδιο στις 11 τού Απρίλη για το οποίο έχω ήδη γράψει.
40. Η σχετική προσπάθεια δεν καρποφόρησε τελικά.
41. Οι σχετικές κατηγορίες υπάρχουν κι αυτές στον δεύτερο τόμο.
42. λόγος για την σύζυγο. Η σχετική μαρτυρία της υπάρχει ήδη στον δεύτερο τόμο τού "Πορτραίτου μιας Νέας

Θρησκείας".

43. Το γεγονός είναι πως είχα πάρει την τηλεφωνική μου γραμμή ως τα σπίτια που νοίκιαζα για τον Ματθαίο και την Γκάμπυ. Από κει την πήραν ύστερα ο Ντέϊβιντ και η Ρινάτ. Όταν χτυπούσε λοιπόν το τηλέφωνο μπορούσαν να το σηκώσουν όλοι. Ας πούμε πως έτσι εξηγείται η περίπτωση.
44. Λέξεις τής Γεωργίας Σάνδη.
45. Πρόκειται για κείνη την παλιά συνέντευξη μου στο "Περιοδικό" από τον Φλεβάρη τού '92 και στην οποία ο Μάριος Δημητρίου έδωσε τον τίτλο: ο Φιλόσοφος που θέλει να κυβερνήσει τον κόσμο.
46. Λέξεις τού Κώστα Ουράνη.
47. Λέξεις τού Γιώργου Σεφέρη.
48. Το σκίτσο εκείνο δεν έγινε ποτέ. Ας είναι καλά οι άνθρωποι!
49. Στο χωριό μου, τον Αγιο Ερμόλαο, την Λευκωσία την λέγαμε "χώρα", κι αυτό μού έμεινε κατά κάπιο τρόπο.
50. Στην απόφαση του ο δικαστής έθετε, ως γεγονός, αυτό τον όρο προκειμένου να βλέπω τα παιδιά μου χωρίς επιτήρηση. Ολόκληρη η σχετική απόφαση υπάρχει στον 2ο τόμο τού "Πορτραίτου".
51. Κουρίες είναι κάτι σημάδια σαν στρόβιλοι στο τριχωτό μέρος τής κεφαλής.
52. Μην υποκύψεις.
53. Ούτε λίγο ούτε πολύ απειλούσε πως αν της ύψωνα ξανά την φωνή δεν θα έβλεπα καθόλου τα παιδιά.
54. Η σχετική - από το "Ράδιο Κινύρας" - συνέντευξη έγινε αμέσως σχεδόν μετά από κείνη την συνέντευξη στο "Περιοδικό".
55. Μυθιστόρημα τού Ντοστογιέφσκη.
56. Ο Ανθούλλης ήταν ο δάσκαλος τού χορού.
57. Σώτος (Σταυρινίδης) είναι ο δικαστής που με είχε αθωώσει σε κείνη την υπόθεση τών "άσεμνων επιθέσεων" που μου είχε στήσει η μωρία και η μοχθηρία τών ισχυρων ανδρων αυτου του τοπου.
58. Το σχετικό σχόλιο το έχω περάσει στον πρόλογο τού δευτέρου τόμου τού "Πορτραίτου".
59. Έτσι μού είχε χαραχτηρίσει ένας Ανδρέας τον γηραιότερο από τους γαμπρούς μου, τον Διονύση, τον σύζυγο τής Αντρούλλας, και για μένα ήταν σωστός.
60. Γνωστή σας η αλλαγή τής ώρας το πρώτο Σάβατο μετά την εαρινή και φθινοπωρινή ισημερία.
61. Η σχετική επιστολή υπάρχει επίσης στον δεύτερο τόμο τού Πορτραίτου.
62. Είχαμε, ως γεγονός, το δικαίωμα, όταν ξεχειλούσε ο φράχτης, να ποτίζουμε χωρίς να χρεωνόμαστε.
63. Εκ των υστέρων έμαθα πως δεν ήταν Μαρία τελικά (ούτε κι η άλλη Αννα) παρά μια - όπως θα έλεγε η κόρη μου- ψευτούρα. Για την ακρίβεια πάντα.
64. Ένα στάδιο ισοδυναμεί με 180 (περίπου;)μέτρα.
65. Εδώ άφησα λίγο χώρο στο Ημερολόγιο για την συνέχεια αλλά αυτή η συνέχεια δεν ήρθε ποτέ. Έτσι γλύτωσα και εγώ και εσείς.
66. Την ιστορία την ήξερα από την τηλεόραση. Ο τίτλος τής ταινίας ήταν: Μπάουντυ, κι είναι μια από τις πιο ωραίες ταινίες που έχω δει ποτέ. Ας πούμε πως αναγνώρισα εκεί κάπια στοιχεία εκείνου τού Παραδείσου που θέλω να φτιάξω για τους ανθρώπους.
67. ΚΟΤ: Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού.
68. Η σχετική πρόταση υπάρχει σε εκείνη την επιστολή στον Δ. Χριστόφια.
69. Σημειώστε εδώ πως πριν περάσουν λίγες μέρες είχα βρει άλλη δουλιά, πάλι στην Αργάκα.
70. Περιέχονται κι αυτές στον 2ο τόμο τού "Πορτραίτου".
71. Ήρωας στο ομώνυμο έργο τού Ντοστογιέφσκη.
72. Κείμενα για τις βουλευτικές εκλογές. Υπάρχουν στον 3ο τόμο τού "Πορτραίτου μιας Νέας Θρησκείας".
73. Τελικά ούτε το Ημερολόγιο μου δακτυλογράφησα ούτε τις προκηρύξεις, παρά έστειλα τα χειρόγραφα στους "επαγγελματίες".
74. Δεν θέλω να κάνω άλλα σχόλια πάνω σ' αυτό πέρα από όσα έχω ήδη καταχωρημένα στις σελίδες τού Ημερολογίου μου αλλά θέλω να σημειώσω πως το να φταίνε σε κάπιον τα ρούχα του μπορεί άλλοτε να έχει βάση και άλλοτε να μην έχει. Είναι σημαντικό πάντως τα εσώρουχα μας να μην μας σφίγγουν και να επιτρέπουν έναν καλό αερισμό τού σώματος (τόσο μάλλον γιατί βρίσκονται σε άμεση επαφή με το δέρμα) και να είναι ανάλογα με τις εποχές και με τις θερμοκρασίες.
75. Σημειώνω επίσης εδώ πως αναφέρομαι στο ίδιο Ημερολόγιο το οποίο είχα στείλει από τον Φλεβάρη στο τυπογραφείο αλλά λόγω φόρτου εργασίας δεν μπορούσε να χτυπηθεί και έτσι το πήρα πίσω.
76. Έφυγα τελικά τον Νοέμβρη ενώ δεν περιορίστηκα μόνο στην Ελβετία. Πέρασα και από την Ελλάδα, την Ιταλία, την Γαλλία και την Αγγλία.
77. Η συνέντευξη πρέπει να έγινε κάπου στα τέλη τού Σεπτέμβρη ή στις αρχές τού Οκτώβρη στην εκπομπή "Persona και persona non grata", για τον Sigma.

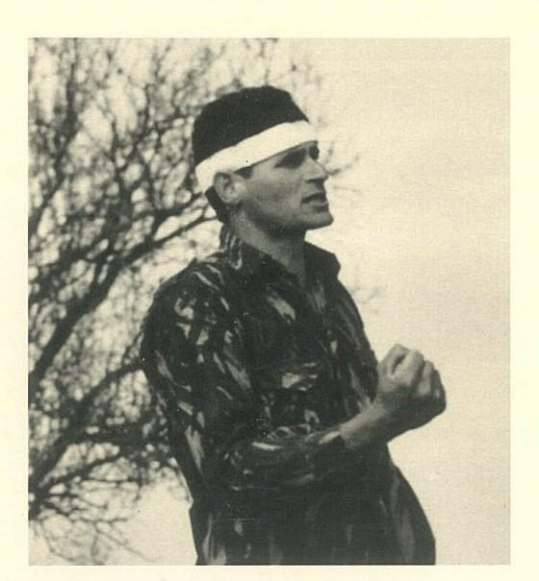

Ο Ουτοπος γεννήθηκε το 1958 στον Αγιο Ερμόλαο, ενα μικρό χωριο τής Επαρχίας Κερύνιας απο αγρότες γονεις και εζησε εκεί μέχρι την εισβολή τών Τούρκων το 1974. Μετά τις Γυμνασιακές και Λυκειακες σπουδές του και την στρατιωτική του θητεία (ως εφεδρος ανθυπολοχαγος) πήγε στην Ελλαδα για να συνεχισει καπιες ανώτερες σπουδές στην Φιλοσοφική Σχολή τού Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσαλλονικης τις οποίες είχε αρχίσει σαν εξωτερικός φοιτητής κατα την στρατιωτική του θητεία. Στο τέλος τού τρίτου έτους διεκοψε τις σπουδές του και ενεπλάκη σε μια περιπέτεια με τον αθλητισμό η οποία δεν του άφησε επιτυχίες αλλα αποτελεσε την αφορμή για μια άλλη περιπέτεια που τον οδηγησε υστερα απο χρόνια πειραμάτων στον σχεδιασμο τής πολης-κρατους και στην καταρτηση ενός σχεδίου υγιας και άθλησης το οποίο θα αποκαλουσε ‘οδηγο λειτουργίας τού ανθρώπινου σώματος’.

Τον Ιούλιο τού 1980 επεστρεψε οριστικά στην Κύπρο και μετά απο μια σύντομη (τριών μηνών) παραμονή στο μοναστήρι τού Αγιου Νεοφύτου και μια ενιαμηνη παραμονή στην Λευκωσία επιστρέφει πίσω στον χώρο που φιλοξένησε την οικογένεια του αμέσως μετά την Τουρκική εισβολή και απο τις αρχές τού 1982 μενει εκει, στην Μακουντα, ενα Τουρκοκυπριακο χωριο κοντά στην Πόλη τής Χρυσοχους,στην Επαρχία Πάφου.

Κατα την περίοδο τής διαμονής του στην Λευκωσία εξεδωσε ενα μικρό βιβλίο με τον τίτλο Ό Αγων **μου’**, ενα βιβλίο σε μορφή Ημερολογίου μέσα απο το οποίο σκιαγραφούσε τις πολιτικες κλίσεις και φιλοδοξίες του και το οποίο σκόπευε να συνεχισει με άλλους εννεα τομους αλλα τους οποίους δεν καταφερε να εκδωσει τελικά παρα σε ελάχιστα φωτοτυπικά ή πολυγραφικα αντίτυπα. Το 1983 εκανε εναν γάμο απο τον οποίο ‘απέκτησε’ τρία παιδια και γύρω στο 1990 χώρισε. Το 1994 προχώρησε στην έκδοση ενός νέου βιβλίου με τον τίτλο ‘Το πορτραιτο μιας Νέας Θρησκείας’ το οποίο συνέχισε τα επόμενα χρόνια με άλλους δίο τομους. Το 2001 εξεδωσε ενα Ημερολόγιο και το 2006 ενα δεύτερο Ημερολόγιο που δεν ειναι παρα μια απόπειρα επανεκδοσης εκείνου τού πρώτου του βιβλίου και το οποίο προτιθεται να συμπληρωσει με άλλους δίο ή τρεις τομους όταν η οικονομική του κατασταση τού το επιτρεψει. Το 2010 εξεδωσε επίσης ενα μικρό βιβλίο με τον τίτλο ‘Μια ιστορία για εναν άνθρωπο και μία Γη’.

Τον Φεβρουάριο τού 1993 επεχειρησε για πρώτη φορά να διεκδικησει την Προεδρία τής Κυπρου αλλα αποκλείστηκε λογω ηλικίας. Το 1998 επεχειρησε και παλι να διεκδικησει την Προεδρία αλλα και παλι δεν καταφερε να είναι υποψήφιος, λογω δολου αυτή την φορα. Το 2001 καταφερε και ήταν υποψήφιος Βουλευτής στην Πάφο, το 2003 ήταν υποψήφιος Πρόεδρος, το 2004 υποψήφιος Ευρωβουλευτής , το 2006 και παλι υποψήφιος Βουλευτής, το 2008 και παλι υποψήφιος Πρόεδρος και το 2009 και παλι υποψήφιος Ευρωβουλευτής 2014. Πήρε σε όλες αυτές τις διεκδικήσεις του τα 3/4 σχεδόν των ψήφων αλλα χάρις στις καλα

οργανωμένες καλπονοθείες που επεχειρησαν σε όλες τις περιπτώσεις οι Κύπριοι πολιτικοι άρχοντες δεν καταφερε ποτέ να εκλεγεί.

Μέρος τών επόμενων πολιτικων κινήσεων του φιλοδοξει να είναι η διεκδίκηση τής θέσης τού Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, μια θέση την οποία σκοπεύει να χρησιμοποιήσει για να πετυχει τον απώτερο στοχο του σ'αυτο τον κοσμο, εναν στοχο που δεν είναι άλλος απο την καθιέρωση ενός Παγκοσμιου Κράτους, μιας Παγκόσμιας Θρησκείας, μιας Παγκόσμιας Γλώσσας και πολιτισμού και ενός Παγκοσμιου Νομου και Δικαιου, ενός παγκοσμιου καθεστώτος και μιας νέας παγκόσμιας τάξης πραγμάτων που θα δώσει σε ολους τους ανθρώπους στην Γη ισο μερίδιο στην εργασία, στην τροφή, στην στέγη, στην παιδεία, στην ένδυση και στην υπόδηση, στην υγια και στον έρωτα, στην χαρα και στην ευτυχία.